SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 13.11.2023

Pöytäkirjan kansilehti ... 1

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus ... 3

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen ... 4

3 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset ... 5

4 § Eron myöntäminen Antti Lindtmanille edunvalvontatoimikunnan varapuheenjohtajan tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen ... 6

5 § Vantaan kotouttamisohjelma 2023-2026 ... 8

- Vantaan kotouttamisohjelma 2023-2026 / versio kolme ... 10

6 § Kaupunkistrategian 2022–2025 väliarviointiraportti ... 58

- Kaupunkistrategian 2022–2025 väliarviointiraportti 2023 (kh 13.11.2023) ... 61

7 § Vantaa kaupunki 50 vuotta -juhlavastaanoton järjestäminen loppiaisena 2024 ... 106

8 § Asuntolaina-, kiinteistö, ja rakentamisrahaston säännön muutos ... 107

- Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston sääntö v.2014, liite ... 109

- Vantaan kaupungin kiinteistörahaston sääntö 1.1.2024, liite ... 113

9 § Sijoitustoiminnan ja rahoituksen periaatteet Vantaan kaupungissa ... 116

- Sijoitustoiminnan ja rahoituksen periaatteet Vantaan kaupungissa, liite ... 119

10 § Lainan myöntäminen Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta ... 125

11 § Vantaan kaupungin työllistämistuen, työllistämisen Vantaa-lisän, myöntämisehdot ... 128

- 2023 - Vantaa-lisän ehdot ... 131

12 § Sotungin lukiopaviljongin tarveselvitys-hankesuunnitelman hyväksyminen ... 134

- Sotungin lukiopaviljonki tarveselvitys-hankesuunnitelma ... 136

13 § Kuolinpesän omaisuuden anominen Vantaan kaupungille ... 170

14 § Kuolinpesän omaisuuden anominen Vantaan kaupungille ... 171

15 § Lausunto Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellisesta hyvinvointikertomuksesta ja -suunnitelmasta 2023–2025 ... 172

- Vantaan kaupungin lausunto Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellisesta hyvinvointikertomuksesta ja -suunnitelmasta 2023–2025 (korjattu) ... 174

- Liite: Alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma (yleinen osuus) / Lausuntopyyntö: Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointikertomus- ja -suunnitelmaluonnos 2023–2025 ... 182

- Liite: Tiivistelmä - Alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma / Lausuntopyyntö: Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointikertomus- ja -suunnitelmaluonnos 2023–2025 ... 217

- Liite: Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma / Lausuntopyyntö: Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointikertomus- ja -suunnitelmaluonnos 2023–2025 ... 232

- Liite: Työikäisten hyvinvointisuunnitelma / Lausuntopyyntö: Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointikertomus- ja -suunnitelmaluonnos 2023–2025 ... 267

- Liite:Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma / Lausuntopyyntö: Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointikertomus- ja -suunnitelmaluonnos 2023–2025 ... 302

- Liite: Pöytäkirjanote lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta 5.9.2023 § 26 / Lausuntopyyntö: Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointikertomus- ja -suunnitelmaluonnos 2023–2025 ... 335

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 13.11.2023

- Lausuntopyyntö: Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointikertomus- ja -suunnitelmaluonnos 2023–2025 ... 339

16 § Noin 35 514 m2:n suuruisen määräalan kiinteistöstä 92-93-201-4 sekä tilojen 92-410-1-57 ja 92-410-4-21 osto Vaaralasta / Oy Karl Fazer Ab ... 345

- Liite 1 Kohdekartta määräala kiinteistöstä 92-93-201-4 sekä tila 92-410-1-57 ... 348

- Liite 2 Kohdekartta tila 92-410-4-21 ... 349

17 § 081700 Korson keskustan kaavarunko / 81 Korso, 83 Metsola ... 350

- 081700 Korson keskustan kaavarunko 19.9.2023 ... 354

- 081700 Koonti mielipiteistä 19.9.2023, Korson keskustan kaavarunko ... 393

18 § Asemakaavan muutos 002356, 52 Veromies / Muuran kaupunkikylät 1 ... 397

- 002356 asemakaavamuutosehdotus 24.10.2023, Muuran kaupunkikylät 1_allek ... 404

- 002356 Lausunnot ja vastineet 24.10.2023, Muuran kaupunkikylät 1 ... 405

- 002356 selostus, asemakaavan muutos 24.10.2023, Muuran kaupunkikylat 1 ... 415

19 § Asemakaavan muutos 002530 ja tonttijaon muutos, 14 Varisto / Haravakuja 6 ja Ulkoniitynpolku ... 529

- 002530 asemakaavamuutosehdotus 24.10.2023, Haravakuja 6 ja Ulkoniitynpolku_allek ... 533

- 002530 selostus, asemakaavamuutos 24.10.2023, Haravakuja 6 ja Ulkoniitynpolku ... 534

- 002530 lausunto ja vastine 24.10.2023, Haravakuja 6 ja Ulkoniitynpolku ... 559

20 § Asemakaavan muutos 002517 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos, 62 Jokiniemi / Jokiniemen kampus ... 562

- 002517 asemakaavamuutosehdotus 24.10.2023, Jokiniemen kampus_allek ... 568

- 002517 selostus, asemakaavan muutos 24.10.2023, Jokiniemen kampus ... 569

- 002517 lausunnot ja vastineet 24.10.2023, Jokiniemen kampus ... 645

21 § Asemakaavan muutos 002456 ja maanalainen asemakaava 621200ma sekä tonttijaon muutos, 62 Jokiniemi, 64 Kuninkaala ja 66 Hakkila / Vantaan ratikka: Jokiniemi ... 661

- 002456 ja 621200ma asemakaavaehdotus 24.10.2023, Vantaan ratikka: Jokiniemi_allek ... 669

- 002456 ja 621200ma selostus, asemakaavamuutos ja maanalainen asemakaava 24.10.2023, Vantaan ratikka: Jokiniemi ... 670

- 002456 ja 61200ma Lausunnot ja vastineet 24.10.2024, Vantaan ratikka: Jokiniemi ... 729

- Äänestysraportti kh 13.11.2023 § 21 ... 743

22 § Asemakaava 251400, 25 Myllymäki / Vehkalan Kinkerit ... 747

- 251400 asemakaavaehdotus 24.10.2023, Vehkalan kinkerit_allek ... 752

- 251400 selostus, asemakaava 24.10.2023, Vehkalan kinkerit ... 753

- 251400 lausunnot ja vastineet 24.10.2023, Vehkalan kinkerit ... 805

23 § Asemakaavan muutos 002519 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 52 Veromies / Tikkurilantie 129 ... 815

- 002519, asemakaavamuutosehdotus 24.10.2023 (II), Tikkurilantie 129_allek ... 820

- 002519 selostus, asemakaavamuutosehdotus 24.10.2023 (II) Asuinkortteli ja päiväkoti Tikkurilantie 12 ... 821

- 002519 lausunnot ja vastineet 24.10.2023, Tikkurilantie 129 ... 880

24 § Asemakaava ja asemakaavan muutos 741800 sekä tonttijako, 74 Havukoski / Rosenlund osa 2 ... 892

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 13.11.2023

- 741800 asemakaavaehdotus 19.9.2023, Rosenlund osa 2_allek 897
- 741800 selostus, asemakaava 19.9.2023, Rosenlund osa 2 898
- 741800 Muistutukset ja vastineet 19.9.2023, Rosenlund osa 2 927
- 741800 Lausunnot ja vastineet 19.9.2023, Rosenlund osa 2 929

25 § Vastaus Tarja Eklundin ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveron alentamiseksi 934

- Tarja Eklundin ja 15 muun valtuutetun aloite yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveron alentamiseksi 938

26 § Oikaisuvaatimus /Työllistämisen Vantaa-lisä järjestöille 1.9.-30.9.2023 940

- Työllistämisen Vantaa-lisä järjestöille 1.9.2023 - 30.9.2023 943
- Oikaisuvaatimus vantaa-lisä päätökseen/ Espoon monitoimintakeskus ry / Työllistämisen Vantaa-lisä järjestöille 1.9.-30.9.2023 (numero peitetty) 946
- Työllistämisen Vantaa-lisä yhdistyksille -ehdot ja selvitys tuen käytöstä 947

27 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 108/2023 949

28 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 109/2023 953

29 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 114/2023 956

30 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 115/2023 958

31 § Oikaisuvaatimus yksityishenkilön vahingonkorvausvaatimusta koskevasta kaupunginhallituksen päätöksestä 9.10.2023 § 33 960

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus 962

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen 963

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto 964

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus 965

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa 970

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa 971

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa 972

Muutoksenhakuohje Hallintovalitus hallinto-oikeudelle 973

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 13.11.2023 klo 11.00–12.30
Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	**Läsnä**	**Varajäsenet**	**Läsnä**
Kasonen Mika, puheenjohtaja	X	Hakala Heli	
Tahvanainen Säde, I varapuheenjohtaja	X (§:t 1–13, klo 11.00–11.40)	Haapalainen Tuija	X (§:t 14–31, klo 11.40–12.30)
Niikko Mika, II varapuheenjohtaja	X (§:t 1–25, klo 11.00–12.26)	Virkamäki Pekka	
Abdi Faysal	X (§:t 6–31, klo 11.12–12.30)	Hilden Joni	
Karinen Ville	X	Nguyen Chau	
Kaukola Ulla	X	Vesa Tiina	
Lundell Kai-Ari	X	Hartikainen Janne	
Orpana Anitta	X	Kanerva Sami	
Raja-Aho Maarit	X	Rehnström Kristian	
Rokkanen Sakari	X	Kaiju Susanna	
Rämö Eve	-	Kuusela Minna	X
Saimen Tuukka	X	Kärki Niilo	
Tammi Visa	X	Kähkönen Osmo	
Tuomela Tiina	X	Vacker Marjo	
Valtanen Hanna	X	Seppänen Tia	
Nuorisovaltuuston edustaja		**Varajäsenet**	
Godlewski Filip	X		

Muut osallistujat		**Läsnä**
Lindtman Antti, valtuuston puheenjohtaja		X (§:t 17–31, klo 12.05–12.30)
Kaira Lauri, valtuuston I varapuheenjohtaja		X (§:t 6–21, klo 11.16–12.18)
Aidanjuuri Tanja, valtuuston II varapuheenjohtaja		X
Timonen Pekka, kaupunginjohtaja		X
Kalske Katri, apulaiskaupunginjohtaja		X
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja		X
Anttila Tero, apulaiskaupunginjohtaja		X
Kalmari Mari, viestintäjohtaja		X
Ruusula Matti, talous- ja strategiajohtaja		X
Pennanen Sari-Anna, kaupunginlakimies		X (§:t 1–30, klo 11.00–12.28)
Isotalus Birgit, hallintosihteeri		X
Toivonen Janne, pöytäkirjanpitäjä		X

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Mika Kasonen

Pöytäkirjanpitäjä Janne Toivonen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 20.11.2023, sähköisesti.

Tuukka Saimen Visa Tammi

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 22.11.2023, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:
Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

2 § **Pöytäkirjan tarkastaminen**

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 20.11.2023 klo 16.00 ja

Jäsenet	Kokous pvä
Abdi Faysal	
Karinen Ville	
Kaukola Ulla	
Lundell Kai-Ari	
Niikko Mika	
Orpana Anitta	
Raja-Aho Maarit	
Rokkanen Sakari	31.10.2023
Rämö Eve	9.10.2023
Saimen Tuukka	13.11.2023
Tahvanainen Säde	31.10.2023
Tammi Visa	13.11.2023
Tuomela Tiina	
Valtanen Hanna	

b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 22.11.2023 lähtien.

Päätös:
Päätettiin
a) valita Tuukka Saimen ja Visa Tammi pöytäkirjantarkastajiksi toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 20.11.2023 klo 16.00 ja
b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 22.11.2023 lähtien.

3 § **Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset**

PT/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Tarkastuslautakunnan pöytäkirja nro 11/20.9.2023

Hallintojohtajan päätös
§ 6 Kaupungintalon neuvotteluhuoneiden esitys- ja kokoustekniikan hankinta

Talous- ja strategiajohtajan päätös
§ 6 Konserniyhtiöiden taloushallintopalveluiden hinnasto 2024

Talouspalvelujohtajan päätös
§ 1 Saatavasta luopuminen

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 3

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavilla päätöksillä:

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan pöytäkirja nro 10/6.11.2023

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan pöytäkirja nro 10/7.11.2023

Päätös:
Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

4 § Eron myöntäminen Antti Lindtmanille edunvalvontatoimikunnan varapuheenjohtajan tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen

VD/4606/00.00.01.01/2023

PT/EP

Antti Lindtman on 26.10.2023 saapuneella kirjeellään pyytänyt eroa edunvalvontatoimikunnan varapuheenjohtajan tehtävästä.

Kaupunginhallitus on päätöksellään 21.8.2023 § 4 asettanut edunvalvontatoimikunnan kaupunginhallituksen toimikaudeksi 2023–2025. Päätöksen mukaan edunvalvontatoimikunnan tehtävänä on saada tietoa ja keskustella kaupunginedunvalvonnan kannalta olennaisista asioita jo ennen asioiden tuloa viralliseen päätöksentekoon.

Kaupunginhallitus on 21.8.2023 § 4 nimennyt toimikunnan jäseniksi ja heidän henkilökohtaisiksi varajäseniksensä seuraavat henkilöt:

Jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Mika Kasonen, puheenjohtaja	Anitta Orpana
Antti Lindtman, varapuheenjohtaja	Ulla Kaukola
Antero Eerola	Funda Demiri
Jouko Jääskeläinen	Tiina Tuomela
Stefan Åstrand	Patrik Karlsson
Minna Räsänen	Ida Tamminen
Tuomas Vanhanen	Jussi Vähäkangas
Antti Suni	Marita Knevel
Sakari Rokkanen	Maarit Raja-Aho
Niilo Kärki	Kai-Ari Lundell
Maija Rautavaara (kh 4.9.2023 § 8)	Hanna Valtanen

Kaupunginhallitus 31.10.2023 § 14

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) myöntää Antti Lindtmanille ero edunvalvontatoimikunnan varapuheenjohtajan tehtävästä, ja
b) toimittaa täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2023–2025.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Antti Lindtman poistui osallisuusjäävinä kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) myöntää Antti Lindtmanille ero edunvalvontatoimikunnan varapuheenjohtajan tehtävästä, ja
b) toimittaa täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2023–2025.

Päätös:
Päätettiin
a) myöntää Antti Lindtmanille ero edunvalvontatoimikunnan varapuheenjohtajan tehtävästä, ja
b) valita Säde Tahvanainen edunvalvontatoimikunnan varapuheenjohtajan tehtävään jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2023–2025.

Jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Mika Kasonen, puheenjohtaja	Anitta Orpana
Säde Tahvanainen, varapuheenjohtaja (kh 13.11.2023 § 4)	Ulla Kaukola
Antero Eerola	Funda Demiri
Jouko Jääskeläinen	Tiina Tuomela
Stefan Åstrand	Patrik Karlsson
Minna Räsänen	Ida Tamminen
Tuomas Vanhanen	Jussi Vähäkangas
Antti Suni	Marita Knevel
Sakari Rokkanen	Maarit Raja-Aho
Niilo Kärki	Kai-Ari Lundell
Maija Rautavaara (kh 4.9.2023 § 8)	Hanna Valtanen

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

5 § Vantaan kotouttamisohjelma 2023-2026

VD/5792/00.01.01.01/2023

PT/HL/MT/JT

Laki kotoutumisen edistämisestä (1386/ 2010) edellyttää kuntia laatimaan kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamisohjelman. Mainitun lain 32 §:n mukaan kotouttamisohjelma hyväksytään kunnanvaltuustossa ja sitä tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Ohjelma otetaan huomioon kuntalain (365/1995) 65 §:n mukaista talousarviota ja –suunnitelmaa laadittaessa. Vantaalla on ollut kotouttamisohjelma jo 2000-luvun alusta lähtien. Vantaalle kotoutumisen tukeminen on erityisen tärkeää koska 2022/2023 Vantaan väestöstä 25 prosenttia puhuu äidinkielenään muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea. Vantaa on väestöltään Suomen kansainvälisin kunta.

Kotouttamisohjelma valmisteltiin Vantaalla poikkeuksellisen laajalla kuulemistilaisuuksien sarjalla ja eri hallinnon tasojen käsittelyllä. Kotoutumisen tukeminen on aina toimialoja ylittävää ja vaatii monien toimijoiden yhteistyötä. Tätä poikkihallinnollisuutta haluttiinkin korostaa ohjelman visiolla ”Koko kaupunki kotouttaa”. Työstö aloitettiin asuinalueiden kuulemisilla keväällä 2022 ja päättyi kaupungin johtoryhmän käsittelyyn keväällä 2023. Ohjelmaa työsti kaupungin kansainvälisten asioiden strateginen johtoryhmä sekä monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta.

Ohjelman viitekehys perustuu eurooppalaiseen Integrating Cities Charteriin, joka on kehitetty Eurocities-yhteistyössä. Vantaa on yksi 53 suuresta eurooppalaisesta kaupungista, joka on siihen sitoutunut. Charterissa kaupungin kotouttamista tarkastellaan neljän ulottuvuuden avulla: Kaupunki palveluiden järjestäjänä, Kaupunki työnantajana, Kaupunki palveluiden hankkijana ja Kaupunki päätöksentekijänä ja osallisuuden edistäjänä.

Ohjelma pyrkii olemaan laaja-alainen mutta toimenpidematriisin avulla se kokoaa monia eri käytännön kehittämiskohteita, jotka nousivat esiin valmisteluprosessin kuulemisissa.
Monet kansalliset rakenteelliset uudistukset esim. hyvinvointialueiden perustaminen 2023 asettavat uusia haasteita kotoutumiseen liittyvien palveluiden tarjoamiselle paikallistasolla. Samalla esimerkiksi TE24-uudistus ja Kotoutumislain uudistus (Koto24) tulevat antamaan uusia mahdollisuuksia kaupungeille kehittää työllistämistä ja kotoutumisen tukemista.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi Vantaan kaupungin uusi Kotouttamisohjelma 2023–2026

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:
- Kotouttamisohjelma 2023–2026

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Monikulttuurisuusasian päällikkö Hannele Lautiola, p. 040-8659627, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi



VANTAAN KOTOUTTAMIS-OHJELMA 2023–2026

LIITE: Kaupunginhallitus 13.11.2023 / 5 §

SISÄLLYSLUETTELO

KOTOUTTAMINEN VANTAALLA 3

Tausta 3

Alkuvaiheen kotouttamispalvelut Vantaalla 4

1. KOTOUTTAMISOHJELMAN VALMISTELUTYÖ..... 8

Kotoutumiseen ja maahan muuttaneisiin liittyvät monet käsitteet..... 8

Vantaalla tehdään yhdessä – myös kotouttamisohjelmaa 10

Kotouttamistyö on lähtökohtaisesti kansainvälistä 15

Ohjelman rakenne 15

Yhteys tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnitelmaan. 16

Yhteys hyvien väestösuhteiden kehittämiseen..... 18

2. VANTAAN MAAHAN MUUTTANEET JA MAAHANMUUTTO TILASTOJEN VALOSSA..... 19

Maahan muuttaneet ja heidän lapsensa muodostavat kiinteän osan Espoon, Helsingin ja Vantaan väestöstä 19

Väestörakennetta kuvaavat tiedot..... 19

Työmarkkina-asema 21

Osallisuus..... 23

3. KOTOUTTAMISOHJELMAN VISIO..... 24

4. KAUPUNKI TYÖNANTAJANA JA TYÖLLISYYDEN EDISTÄJÄNÄ 25

5. KAUPUNKI PALVELUJEN TARJOAJANA 31

Alkupalvelut 34

Peruspalvelut..... 38

7. KAUPUNKI TAVAROIDEN JA PALVELUJEN HANKKIJANA 41

8. KAUPUNKI PÄÄTÖKSENTEKIJÄNÄ JA OSALLISUUDEN EDISTÄJÄNÄ..... 43

Julkaisija
Vantaan kaupunki 09/2023
Kansikuva: Vantaan monikielisen neuvonnan asiantuntijat.
Kuva: Nina Leskelä

KOTOUTTAMINEN VANTAALLA

Tausta

Vantaa on väestöltään Suomen kansainvälisin kaupunki. Vuodenvaihteessa 2022–2023 Vantaan väestöstä 25 prosenttia puhui äidinkielenään muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea, eli joka neljäs vantaalainen on vieraskielinen. Tämä tarkoittaa yli 60 000 asukasta. Syksyllä 2022 Vantaalla opetettiin 33 kieltä omana äidinkielen opetuksena peruskoulussa.

Suomessa laki kotoutumisen edistämisestä määrittää, että kunnassa tulee olla kotouttamisohjelma. Viittaus kuntien kotouttamisohjelmaan on ollut mukana jo Suomen ensimmäisessä kotoutumislaissa vuonna 1999 (493/1999). Vantaallakin on ollut ohjelma kotoutumisen edistämisestä 2000-luvun alusta lähtien. Vantaan ohjelman nimi oli pitkään monikulttuurisuusohjelma.

Seuraavassa on koottu tiivistetysti Vantaan kotouttamisen vahvuudet:

- toimivat kotoutumista tukevat peruspalvelut
- peruskoulu toimii telakkana yhteiskuntaan
- tarveperusteinen resurssointi
- koulujen monikieliset ohjaajat.

Yhteiskunnan vastaanottavuus

- Vieraskielinen väestö on vahvasti mukana harrastuksissa ja nuorisotalojen palveluissa.
- Kirjastot ovat lähellä asukkaiden arkea tarjoamalla yhteisöllisiä lukupiirejä, paikkoja suomen kielien oppimiseen ja asukkaiden kohtaamiseen.
- Tiedotusta kunnallisesta päätöksenteosta Vantaalla on lisätty.
- Selkokielistä tiedotusta on lisätty mm. Selkovantaalainen yhdessä Vantaan Sanomien kanssa.
- Yhteistyö järjestöjen ja yhteisöjen kanssa on aktiivista.

Ei-toivotun kehityksen estäminen

- Segregaatiota on vähennetty laajalla myönteisen erityiskohtelun ohjelmalla (MEK), jolla tuetaan konkreettisesti asunalueita, jotka ovat vaarassa jäädä kehityksestä sivuun.

- Asuinalueita on kehitetty tasapuolisesti.

Vantaan haaste on kuitenkin se, että vaikka monet asiat toimivat jo hyvin, muuttaa kaupunkiin koko ajan uusia ihmisiä. Asukkaita muuttaa Vantaalle samanaikaisesti sekä Suomen sisältä että suoraan ulkomailta. Vuoden 2021 aikana Vantaalle muutti 9173 vieraskielistä, joista 6408 henkilöä muutti muualta Suomesta ja 2765 henkilöä ulkomailta. Vantaan tuleekin jatkossa vahvistaa alkuvaiheen palvelujaan, jotta uudet asukkaat pääsevät nopeasti mukaan yhteiskuntaan. Uusi kotoutumisen edistämisen lainsäädäntö korostaa alkuvaiheen palvelujen tärkeyttä.

Alkuvaiheen kotouttamispalvelut Vantaalla

Kuvio 1 näyttää, miten monipuolinen ja sirpaleinen alkuvaiheen palvelurakenne on. Mukana on valtion, kaupungin eri toimialojen ja järjestöjen palveluja. Osa palveluista on lakisääteisiä, osa taas ei. Osa palveluista järjestetään hankerahoitteisesti, osa puolestaan on peruspalveluissa. Lisäksi osa palveluista tarjotaan verkossa, ja osa on henkilökohtaista. Numerot palvelujen kohdalla kertovat palvelujen piiriin (keltainen väri) tai kohderyhmään kuuluvien määrän (valkoinen väri). Kuvio 1 osoittaa, miten laajaa verkostoyhteistyötä tarvitaan, jotta palvelut saadaan toimimaan yhteen tehokkaasti ja asiakaslähtöisesti.

Kotouttaminen vaatii jatkuvasti kehittämistä. Alla on keskeisiä kotouttamisen kehittämiskohteita:

- vieraskielisten lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen vähäisempää kuin kantaväestön
- riittävän monipuolisen suomen kielen oppimismahdollisuuksien tarjoaminen eri elämänvaiheessa oleville aikuisille
- muunkielisten perheiden kohtaaminen kunnan ja hyvinvointialueen palveluissa
- nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisyn kehittäminen (toisen polven maahanmuuttajien riski syrjäytyä)
- osaamiskeskuspalveluiden kehittäminen erityistä palvelua tarvitseville muunkielisille
- viestinnän haasteet erittäin suuressa määrässä puhuttuja kieliä
- muunkielisten työllisyysaste vielä kaukana kantaväestön työllisyysasteesta
- kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen vähäisyys

- erilaisten kauppapaikkojen kehittäminen käsityöläisten ja pienyrittäjien tarpeeseen.

Koosteen haasteita avataan jatkossa ohjelman eri kohdissa. Haasteisiin haetaan myös vastauksia ohjelman lopussa olevassa konkreettisessa toimenpidekaaviossa.

ALKUVAIHEEN KOTOUTUMISPALVELUT VANTAALLA

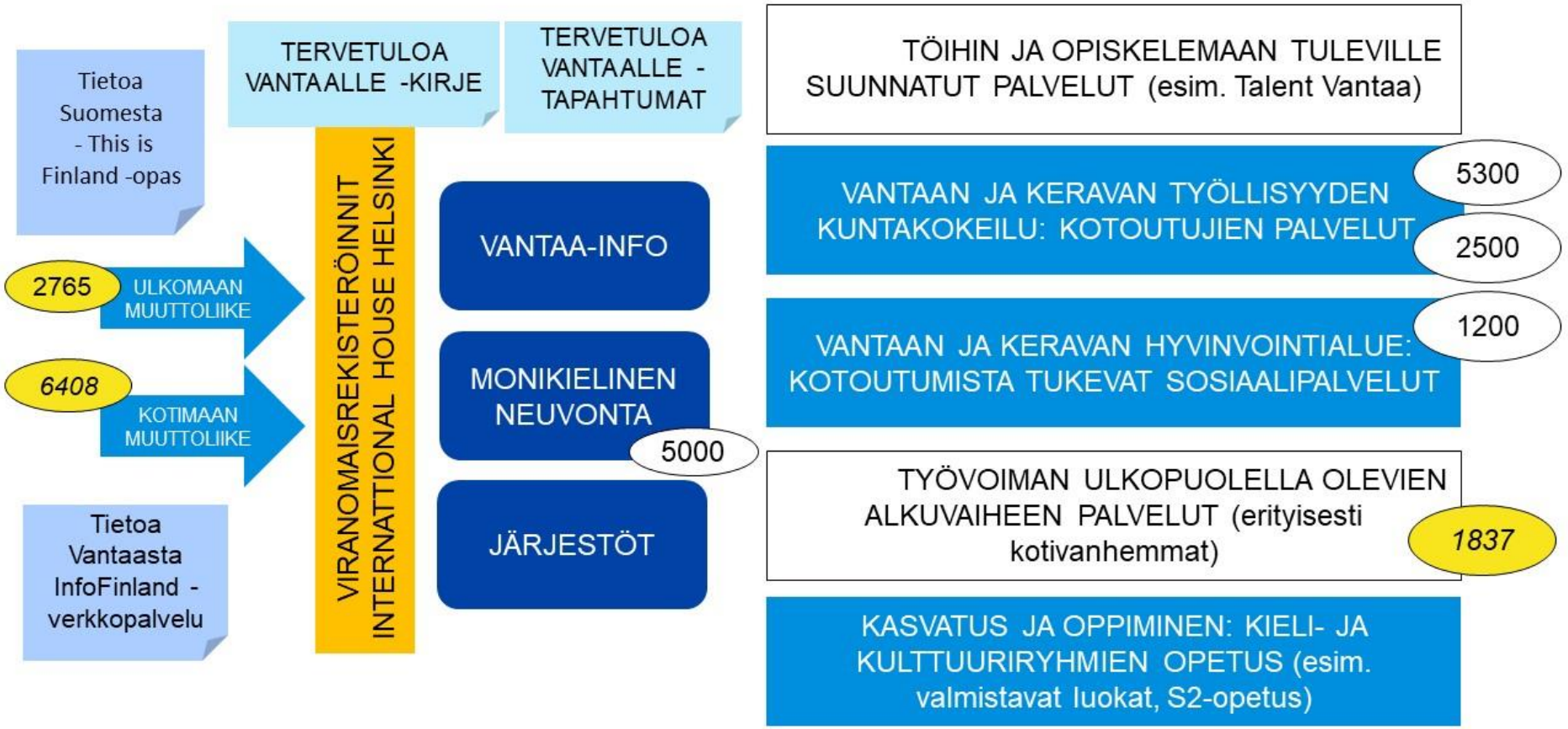

Kuvio 1: Alkuvaiheen kotoutumispalveluja Vantaalla.

Vuonna 2022 Vantaa saa vieraskielisten muuttovoittoa 4770 henkilöä. Heistä 3625 muutti Vantaalle ulkomailta ja 1145 muutti Suomen sisältä.

Viranomaisrekisteröinnit hoidetaan International House Helsingissä.

Vantaalla matalan kynnyksen neuvontaa tarjoavat Vantaa-info, Vantaan monikielinen neuvonta sekä paikalliset järjestöt. Vantaan monikielinen neuvonta palvelee noin 5000 asiakasta vuodessa.

Tietoa Vantaasta ja Suomesta tarjoavat myös InfoFinland-verkkopalvelu, This is Finland -opas sekä Tervetuloa Vantaalle -tapahtumat. Uudet vantaalaiset saavat postissa Tervetuloa Vantaalle -kirjeen, jossa kerrotaan perustietoa kaupungin palveluista.

Töihin ja opiskelemaan tuleville suunnattuja palveluita tarjoaa muun muassa Talent Vantaa. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla tarjotaan eri kieli- ja kulttuuriryhmille suunnattua opetusta esimerkiksi valmistavien luokkien ja S2-opetuksen muodossa.

Vantaan ja Keravan työllisyyden kuntakokeilussa on yhteensä 5300 on työtöntä, joista 2500 kuuluu kotoutumislain piiriin.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen Kotoutumista tukevien sosiaalipalveluiden piiriin kuuluu arviolta noin 1200 asiakasta.

Vantaalaisia vieraskielisiä oli vanhempainvapaalla tai kotihoidon tuella Kelan tietojen mukaan tammikuussa 2023 yhteensä 1837 asiakasta.

_____

Lähteet:

Vantaan väestö 2022–2023:
https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/tietoa-vantaasta/tilastot-ja-tutkimukset/vantaan-vaesto-20222023
Kela
Vantaan monikielisen neuvonnan asiakastilasto
Palvelujen tilastot

1. KOTOUTTAMISOHJELMAN VALMISTELUTYÖ

Kotoutumiseen ja maahan muuttaneisiin liittyvät monet käsitteet

Kotoutumisen käsite ymmärretään kansallisessakin keskustelussa monin eri tavoin. Laki kotoutumisen edistämisestä maalaa hyvin laajan kuvan kotoutumisesta sisältäen sen kaksisuuntaisuuden.

Kaksisuuntaisuudessa ei ole kyse vain maahan muuttaneiden kotoutumisesta, vaan koko yhteiskunnan ja palveluiden vastaanottavuudesta. Laki kotoutumisen edistämisestä korostaa kunnan velvollisuutta varmistaa, että kaikki palvelut ovat myös maahan muuttaneille sopivia. Toisaalta rahoituksellisesta näkökulmasta katsottuna kansallisesti merkittävin panos on ollut aikuisten työttömien kotoutumiskoulutuksessa. Kotoutumislakiin liittyy myös yksilötason oikeuksia tiettyihin palveluihin ja täten kotoutumisella viitataan usein myös yksilön ”kotoutumisaikaan”.

Kaupungin organisaatiossa eri toimialat käyttävät eri käsitteitä, kun puhutaan palveluista maahan muuttaneille tai vieraskielisille. Esimerkiksi Vantaan kasvatuksen ja oppimisen toimialalla ei ollenkaan puhuta kotoutumisesta tai kotouttamisesta vaan muun muassa kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksesta. Henkilöstöön liittyvässä keskustelussa puhutaan moninaisuuden johtamisesta, jolloin henkilöstön erityispiirteet huomioidaan käytännön työssä. Tämä käsite ei liity vain työntekijöiden äidinkieleen, ja sisältää esimerkiksi eri ikäisten johtamiseen liittyviä kysymyksiä.

Tässä ohjelmassa pyritään käyttämään maahan muuttaneet -käsitettä. Tilastollisesti kattavimmat tiedot löytyvät äidinkielen kriteerin mukaan, ja tällöin käytetään käsitettä ”vieraskieliset” tai ”muunkieliset”. Kuitenkin tulee muistaa, että esimerkiksi tutkimuksessa nuorten syrjäytymisestä tai toisen polven maahanmuuttajista, käytetään usein maahanmuuttajataustaisuus-käsitettä.

Koska tämä Vantaan kaupungin kotouttamisohjelma kokoaa hyvin laajan keskustelun ja eri alojen näkemyksiä, on käsitteiden moninaisuus väistämätöntä. Lainauksissa tutkimuksiin tai toimialojen määrittämiin tavoitteisiin joudutaan

aina käyttämään kyseisen tutkimuksen tai toimialan määrittämiä tai käyttämiä käsitteitä.

Tässä ohjelmassa käytetään käsitettä Vantaan kotouttamisohjelma. Kotouttaminen ei terminä kerro maahan muuttaneista aktiivisena toimijana. Käytämme kuitenkin tätä termiä, sillä jos sen sijaan käytössä olisi termi kotoutumisohjelma, se voisi mennä sekaisin suunnitteilla olevan yksilöllisen kotoutumisohjelman kanssa. Ohjelmassa otetaan kuitenkin aina huomioon Vantaan asukkaiden oma aktiivisuus.

Jos eduskunnan käsittelyssä oleva kotoutumislain uudistus menee läpi suunnitelmien mukaisesti, Vantaan tulee jatkossa laatia maahan muuttaneille yksilöllinen kotoutumisohjelma. Yksilölliseen kotoutumisohjelmaan sisältyy osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi, kotoutumissuunnitelma, monikielinen yhteiskuntaorientaatio, koulutusta, muita kotoutumista ja työllistymistä edistäviä palveluja, ohjausta ja neuvontaa sekä jatko-ohjaus ohjelman päättyessä. Kotoutumisohjelmaan sisältyvään kotoutumiskoulutukseen lisätään suomen tai ruotsin kielen taidon päättötestaus.

Vantaalla tehdään yhdessä – myös kotouttamisohjelmaa



Vantaan kotoutumisen verkostomessut 2022. Kuva: Nina Leskelä

Ohjelman valmistelu heijastaa Vantaan tapaa ajatella kotoutumisesta. Vantaalla pidetään keskeisenä sitä, että maahanmuuttajat itse, heidän yhdistyksensä ja uskonnolliset järjestöt sekä kansalaisyhteiskunta laajemmin tulee kuulluksi. Kotouttamisohjelman tekemisessä on ollut mukana poikkeuksellisen paljon eri tahoja. Vantaan kotouttamisohjelman valmistelu on perustunut laajalle kuulemiselle, jossa on koottu kuntalaisten, viranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan edustajien näkemyksiä.

Ohjelman valmistelu käynnistyi toukokuussa 2022, jolloin toteutettiin ensimmäinen paikallistoimijoiden kuuleminen Hakunilassa Mahdollisuuksien torilla. Paikallistoimijoiden näkemyksiä koottiin myös Länsimäessä toteutetussa kuulemisessa. Kuntalaisten kuulemisissa saatiin tietoa 45 kuntalaisen näkemyksistä. Erityisesti järjestöille suunnatun kuulemisten avulla saatiin tietoa 17 toimijalta.

Kotouttamisohjelman valmistelua varten osallistuttiin kotivanhempien palvelujen kehittämisen verkostokokoukseen. Viranomaisten ja järjestöjen näkemyksiä koottiin Neuvova Vantaa -verkostotilaisuudessa järjestetyn työpajan avulla. Uskonnollisten yhteisöjen kuuleminen toteutettiin kaupunginjohtajan koolle kutsumassa tapaamisessa. Nuorten näkemyksiä on puolestaan koottu nuorisovaltuuston tapaamisen avulla. Lisäksi ohjelman valmistelua varten järjestettiin keskustelutilaisuksia työllisyystoimijoiden ja henkilöstöhallinnon sekä Svenska kommitténin kanssa. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta otti osaa ohjelman valmisteluun osallistumalla järjestettyihin kokouksiin ja

työpajoihin.

Koottu palauteaineisto käsiteltiin siten, että kuntalaisten toiveet on huomioitu jokaisessa tavoitealueessa. Kuntalaisten kuulemisissa nousi vahvasti esiin palvelujen saavutettavuuden lisääminen. Kaupungin toivotaan lisäävän viestintää ja markkinointia sekä panostavan monikieliseen ja selkokieliseen viestintään ja selkokielisen tiedon välittämiseen. Kuntalaiset toivovat, että palvelut olisivat paremmin saavutettavissa alueellisesti. Lisäksi alueiden eriytymiskehitystä halutaan vähentää positiivisella erityiskohtelulla, koska alueilla koetaan turvattomuutta ja köyhyyttä.

Kuulemisissa korostettiin sitä, kuinka kaupungin rakenteiden kehittämisen lisäksi tarvitaan panostusta ihmisten elämän parantamiseen. Kaupungin halutaan varmistavan asukkailleen hyvä elämä lisäämällä kaikenikäisille maksutonta tai kohtuuhintaista harrastustoimintaa. Erityisesti huomiota toivotaan kiinnitettävän lapsiin ja nuoriin. Lapsille tarvitaan enemmän maksuttomia tapahtumia ja leikkipuistoja. Myös nuoret tarvitsevat enemmän alueellisia tapahtumia ja harrastuksia, mutta myös panostusta ennalta ehkäisevään eri toimialojen kanssa tehtävään nuorisotyöhön. Kaupungin toivotaan lisäävän nuorille suunnattua koulutusta demokratiasta sekä tutkittuun tietoon perustuvaa päihdekasvatusta. Lastensuojeluun tarvitaan enemmän monikulttuurista osaamista sekä yhteistä pohdintaa siihen, minkälaisilla keinoilla lastensuojeluun liittyviä pelkoja voidaan vähentää.

Jokaisessa kuulemisessa tuli esiin osaamisen lisäämiseen ja työllisyyden parantamiseen liittyviä ehdotuksia. Kaupungin halutaan kehittävän työllisyyspalveluja, ja erityisesti maahan muuttaneiden naisten työllistymiseen tarvitaan lisää panostusta ja konkreettista toimintaa. Osaamisen kehittämisessä huomioitiin Vantaan alueiden segregoituminen, mikä on vaikuttanut siihen, ettei varhaiskasvatuksessa ja peruskoulussa opita riittävästi suomen kieltä eikä tutustuta suomalaisiin. Tästä kertoo yhden kuntalaisen näkemys siitä, että ”lapset eivät koe itseään suomalaisiksi”. Kuulemisissa kritisointiin tukiopetuksen vähäisyyttä, ja kaupungin halutaan antavan maahan muuttaneille nykyistä enemmän digikoulutusta. Maahan muuttaneiden osallistumista lasten koulutukseen voitaisiin vahvistaa erilaisten keinojen, kuten erillisten vanhempainiltojen, koulujen monikulttuurisuuspäivän ja läksyapuun osallistamisen kautta. Vantaan kaupungin työntekijöille toivotaan myös lisää osaamista uskonnon ja

kulttuurin eroavaisuuksista.

Kaikissa kuulemisissa oli esillä yhdenvertaisuuden ja osallisuuden teemat. Maahan muuttaneet toivoivat lisää avoimuutta ja keskustelua, sillä ”alueilla on liikaa ennakkoluuloja ja rasismia”. Järjestöt halutaan saada aktiivisemmin mukaan osallisuutta lisäävään työhön, mutta ei kuitenkaan tukeutuen järjestöjen ja vapaaehtoisten toimintaan liikaa. Kaupunkiin toivotaan myös enemmän maahan muuttaneita päätöksentekijöiksi. Tämän lisäämiseksi toivotaan äänestämisen tärkeyttä korostavaa kampanjointia nuorille, joiden vanhemmat ovat muuttaneet ulkomailta.
Tilaisuuksissa tuotiin esiin tarve lisätä kaksisuuntaista kotoutumista. Tätä varten kaupungilta tarvitaan yhteisiä tiloja maahan muuttaneille muun muassa juhlien ja tilaisuuksien järjestämistä varten. Vahvana toiveena oli, että jokaiselle alueelle saataisiin kohtaamispaikkoja, joissa voidaan tutustua suomalaisiin ja oppia suomea.

Jatkossa Vantaan kotouttamisohjelman toimeenpanossa on tärkeää huomioida palautteet, joita maahan muuttaneet ovat antaneet kaupungin viranomaisille ja sidosryhmille.

Vantaa yrittää tosi paljon!
Ollaan niin, että kaikki viihtyy – ollaan kiltti kaikille.
Pitää saada mukaan kaikki alueen asukkaat.
Antakaa mahdollisuus maahanmuuttajille. Maahanmuuttajat eivät ole vain asukkaita tai asiakkaita.

Vantaan kaupungin strategian mukaan strategiateemat toteuttavat omia strategisia ohjelmiaan. Teemat osallistuvat strategisten ohjelmien laadintaan ja seurantaan poikkihallinnollisesti. Kansainvälinen Vantaa -strategiateeman johtoryhmä on antanut valmistelulle suuntaviivoja keväällä 2022 alkaneen työpajatyöskentelyn avulla. Toimenpiteiden toteutumista seurataan strategiateeman työskentelyssä strategiakauden aikana.

Vantaan kotouttamisohjelman toimeenpano edellyttää Kansainvälinen Vantaa -ohjelmalle ja kaikille strategiateemoille yhteisten YK:n vastuullisuustavoitteiden huomioimista. YK:n vastuullisuustavoitteet ovat 1) eriarvoisuuden vähentäminen, 2) rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto, 3) yhteistyö ja kumppanuus sekä 4) sukupuolten tasa-arvo. Nämä kaikki strategiateemat on huomioitava kotouttamisohjelman tavoitteiden määrittelyssä ja toimeenpanossa.

Valmistelutyön aikana tuli esiin, että kotouttamisohjelma linkittyy moniin muihin kaupungin keskeisiin dokumentteihin ja ohjelmiin. Alla olevaan kuvioon (kuvio 2) on koottu keskeisiä linkittyviä ohjelmia ja suunnitelmia.

Kuvio 2. Kotouttamisohjelman linkitys muihin strategioihin, ohjelmiin ja suunnitelmiin

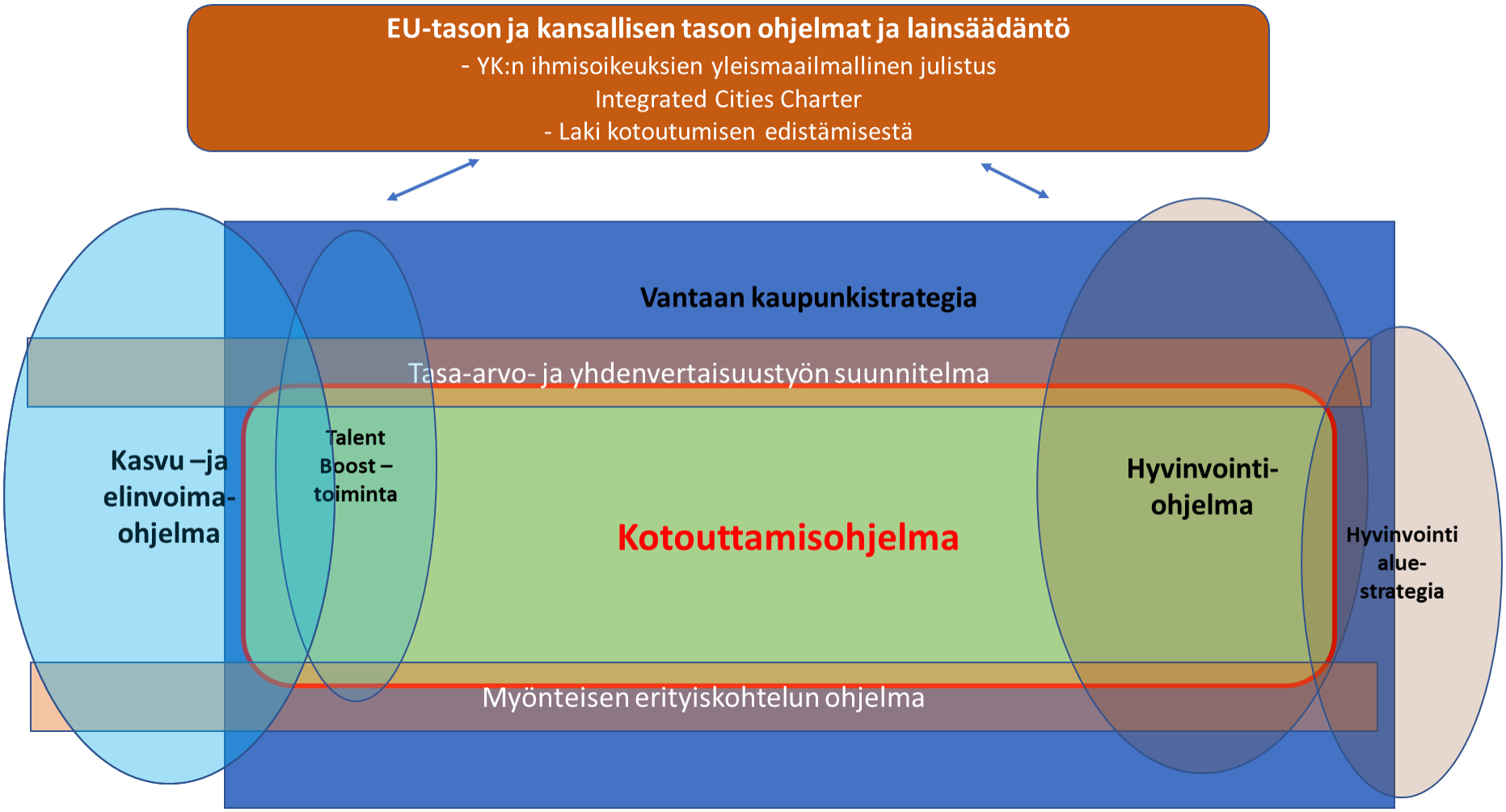

Kotouttamistyö on lähtökohtaisesti kansainvälistä

Kaupunkimme kuuluu myös lukuisiin globaaleihin ja eurooppalaisiin verkostoihin. Yksi tärkeimpiä on eurooppalaisten suurten kaupunkien järjestö Eurocities. Järjestö on perustettu vuonna 1986 ja sen jäseniin kuuluu nykyisin yli 200 Euroopan suurkaupunkia 38 maasta.

Vantaa vahvistaa kotoutumisen päämääriä ja seurantaa linkittämällä kotouttamisohjelmansa eurooppalaiseen yhteistyöhön kotoutumisen tukemisessa. Vantaalla tiedetään, että kotouttamisessa on kyse paljon monisyisemmästä ja moniulotteisemmasta prosessista kuin vain palveluista uusille Vantaalle muuttaville asukkaille. Samalla Vantaa seuraa eurooppalaisten suurten kaupunkien toimintaa kehittämistyössään. Lisäksi maahan muuttaneiden asukkaiden kautta Vantaalta suuntautuu verkostoja ja linkkejä koko maailmaan.

Uuden valmisteilla olevan kotoutumislain perustella kunnan tulee jatkossa laatia maahan muuttaneille yksilöllinen kotoutumisohjelma. Kotoutumisohjelmaan sisältyy osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi, kotoutumissuunnitelma, monikielinen yhteiskuntaorientaatio, koulutusta, muita kotoutumista ja työllistymistä edistäviä palveluita, ohjausta ja neuvontaa sekä jatko-ohjaus ohjelman päättyessä.

Kotoutumisohjelmaan sisältyvään kotoutumiskoulutukseen lisätään suomen tai ruotsin kielen taidon päättötestaus. Vantaan kotouttamisohjelman valmistelun tässä vaiheessa on valtion kotoutumisen tuen rahoitusrakenne monella tavalla vielä epäselvä, ja lain uudistus vielä käsittelyssä.

Ohjelman rakenne

Ohjelma rakentuu eurooppalaisten suurten kaupunkien yhteistyöjärjestön Eurocitiesin lanseeraamaan Integrating Cities Charterin neljän ulottuvuuden kokonaisuuteen. Eurocities julkisti Charterin ensimmäistä kertaa jo vuonna 2010 ja tällöin sen allekirjoitti 17 Euroopan kaupunkien kaupunginjohtajaa. Tänään allekirjoittajia on jo 53 – yhtenä niistä Vantaa.

Eurocitiesin Integrating Cities Charterin määritelmästä tai sen tavoitteista ei ole tehty virallista käännöstä. Vantaan kotouttamisohjelmassa käytetään Charterin rakennetta, sillä sen painopisteet ovat tärkeitä myös

Vantaan kaupungin kotouttamisen tuessa ja se sitoo kotouttamisohjelman eurooppalaiseen laajempaan kontekstiin.

Vantaan tavoitteena on noudattaa muiden Charterin allekirjoittaneiden kaupunkien tavoin tiettyjä periaatteita:

1. Kaupungin päätöksenteossa
2. Palvelujen tuottamisessa
3. Työnantajan roolissa
4. Tavaroiden ja palveluiden hankkijana

Tässä ohjelmassa Charterin rakennetta on hyödynnetty jokaisen luvun alussa avaamalla Vantaan vahvuuksia ja kehittämiskohteita näiden Charterin otsikoiden avulla.

Joitain suomalaiseen kotouttamisen tukeen ja vantaalaiseen todellisuuteen liittyviä painopisteitä on lisätty. Vantaan strategian arvot eli avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys näkyvät myös vahvasti ohjelmassa.

Esimerkiksi kumppanuus ja yhteisöllisyys ovat niin tärkeitä vantaalaisia tapoja toimia, että teema näkyy poikkileikkaavana koko ohjelmassa.

Yhteys tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnitelmaan

Vantaan kaupunginhallitus on 28.2.2022 hyväksynyt tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnitelman kuluvalle strategiakaudelle (2022–2025). Sukupuolten tasa-arvoa ja kaikkien ihmisten yhdenvertaisuutta edistävä suunnitelma linkittyy vahvasti kotoutumista edistävään ohjelmaan. Yhdenvertaisuuslaki turvaa muun muassa alkuperään, kieleen ja uskontoon liittyvän syrjimättömyyden, ja laajassa katsannossa koko kotoutumisen tukeminen voidaan sisällyttää tähän. Vaikka maahan muuttaneet henkilöt ovat muiden vantaalaisten tavoin kaupungin asukkaita, tarvitaan usein täydentäviä palveluja asukkaiden yhdenvertaisuuden toteutumiseen. Tällaisia palveluja ovat esimerkiksi vastikään Suomeen tai Vantaalle muuttaneiden eri kielinen ohjaus- ja neuvontapalvelu tai mahdollisuus oppia suomen kieltä. Näiden palvelujen saavutettavuus onkin keskeinen kärki ohjelmassa ja niitä käsitellään muun muassa Kaupunki palvelujen tarjoajana -osuudessa.

Toisaalta yhteys tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnitelmaan ilmenee peruspalvelujen velvollisuutena kehittää palveluja niin, että ne palvelevat kaikkia asukkaita.

Charterin Kaupunki päätöksentekijänä ja osallisuuden edistäjänä -ulottuvuus nostaa esiin mahdollisuuksien tasa-arvoon ja saavutettavuuteen liittyviä kehittämiskohteita.

Kuvio 3: Vantaan kotouttamisohjelman visio ja kärjet

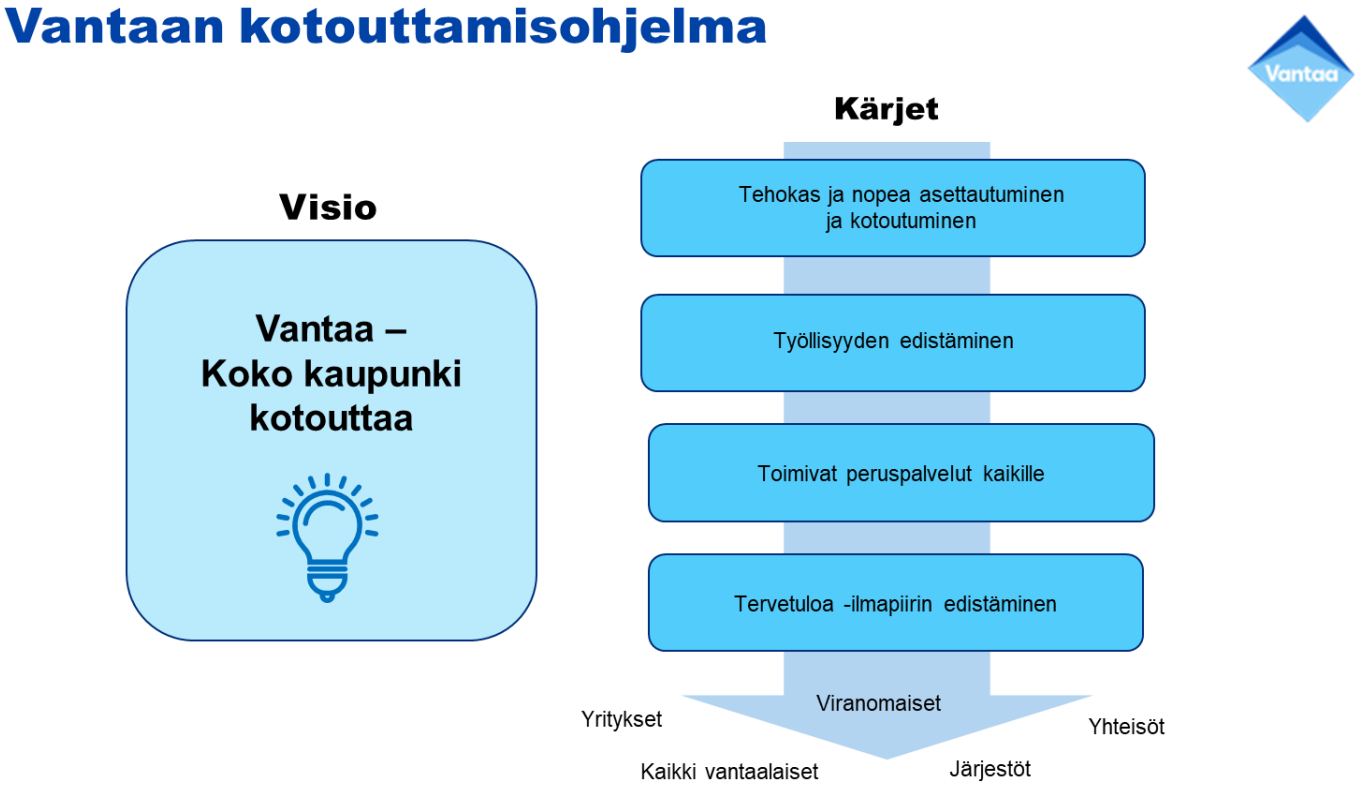

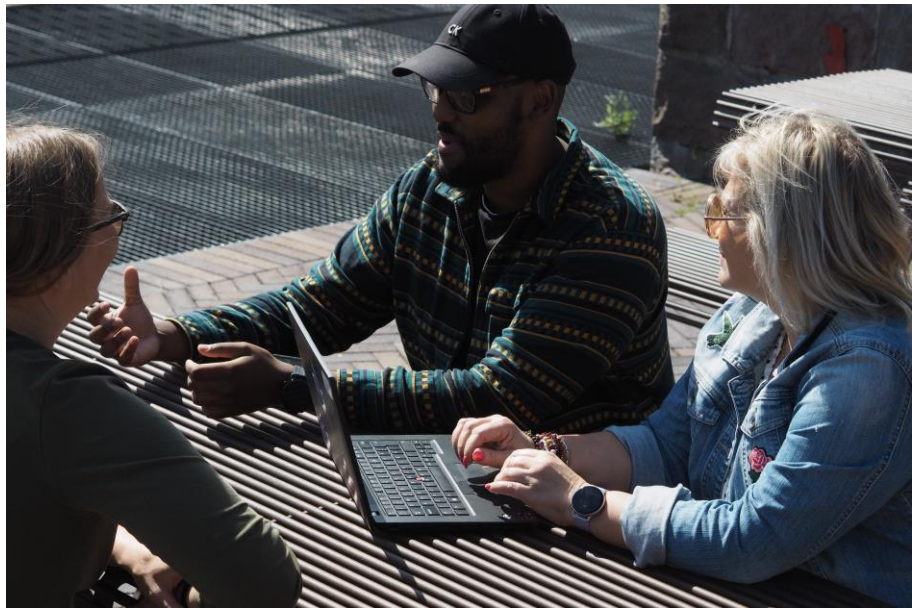

SMILE-hankkeen kumppanuusasiantuntijat etsivät uusia tapoja toimia perheiden kotouttamisessa. Kuva: Nina Leskelä

Yhteys hyvien väestösuhteiden kehittämiseen

Vantaalla tunnistetaan, että kotoutumisen edistäminen liittyy koko yhteiskunnan vastaanottavuuteen. Kotoutuminen on hyvin paikallinen prosessi. Kärjistäen voidaan sanoa, että suomen kielen kurssista ei ole hyötyä, jos uusi asukas ei pääse mukaan yhteisöihin tai tutustumaan naapureihin ja käyttämään kieltä. Siksi hyvien väestösuhteiden kehittäminen on avainasemassa kotoutumisen kehittämisessä.

Vantaa on nopeasti kasvava kaupunki, jossa on Suomen korkein vieraskielisen väestön osuus. Siksi Vantaa on monissa asioissa joutunut ratkaisemaan vaikeitakin ongelmia eturintamassa. Toisaalta Vantaan vahvuutena ovat vahvat järjestöt maahan muuttaneille henkilöille ja muut yhteisöt. Vantaata onkin käytetty Suomessa esimerkkinä kotoutumisen kokeilualustasta.

Oikeusministeriö on aloittamassa vuonna 2023 uuden hankkeen Building an Intercultural Approach in Finland. Hankkeessa kehitetään Suomen kuntien vastaanottavuutta yhdessä Euroopan neuvoston, Euroopan komission ja Intercultural Cities -ohjelman kanssa. Vantaa on mukana ohjelmassa.

2. VANTAAN MAAHANMUUTTANEET JA MAAHANMUUTTO TILASTOJEN VALOSSA

Vantaalla johtaminen perustuu vahvasti tietoon. Tiedon kerääminen, seuranta ja analysointi mahdollistavat oikeiden toimienpiteiden nostamisen myös Koko Vantaa kotouttaa -ohjelmaan.

Maahan muuttaneet ja heidän lapsensa muodostavat kiinteän osan Espoon, Helsingin ja Vantaan väestöstä

Pääkaupunkiseudulla joka kuudes asukas on syntyperältään ulkomaalaistaustainen. (Saukkonen 2022)[1]

Kotoutumisen näkökulmasta pääkaupunkiseudun tarkasteleminen yhtenä kokonaisuutena on tärkeää. Vantaan toimintaympäristön kuvauksessa käytetään tästä syystä pääkaupunkiseututasoista vertailutietoa, jota on saatavilla ulkomaalaistaustaisista ja heidän työmarkkina-asemastaan[2].

Vantaan kotouttamisohjelman seurannassa on tarpeen jatkaa pääkaupunkiseudulla toteutettavaa tutkimustoimintaa, josta saadaan vuosittain tietoa maahan muuttaneiden asumiseen ja työllisyyteen liittyvistä asioista.

Väestörakennetta kuvaavat tiedot

Vantaa saa muiden pääkaupunkiseudun kuntien tavoin vieraskielisten muuttovoittoa ulkomailta ja muualta Suomesta. Pääkaupunkiseudun sisäisessä muuttoliikkeessä Helsinki menettää vieraskielisiä etenkin Vantaalle. Espoon ja Vantaan välinen vieraskielisten muuttoliike on ollut vähäisempää ja tasapainoisempaa.

Vantaalla asui ulkomailla syntyneitä ulkomaalaistaustaisia henkilöitä 41 371 ja Suomessa syntyneitä ulkomaalaistaustaisia henkilöitä eli niin sanottuja toisen polven maahan muuttaneita 10 713 henkilöä. Vuonna 2020 ulkomailla syntyneistä ulkomaalaistaustaisista 83 prosenttia oli työikäisiä 20–64-vuotiaita henkilöitä. Suomeen muuttaneiden osuus seudun koko työikäisestä väestöstä oli Vantaalla

pääkaupunkiseudun suurin (23 %). Vantaalla aasialaistaustaisten maahanmuuttajien osuus kaupungin ulkomailla syntyneistä ulkomaalaistaustaisista oli vuonna 2020 noin 30 prosenttia ja afrikkalaistausta12 prosenttia. Vantaalla asui puolestaan suhteellisesti enemmän EU- ja muu Eurooppa -taustaisia maahan muuttaneita. (28 % ja 26 %), mikä selittyy Vantaan muita kuntia suuremmalla virolais- ja venäläis- tai neuvostoliittolaistaustaisten määrällä.

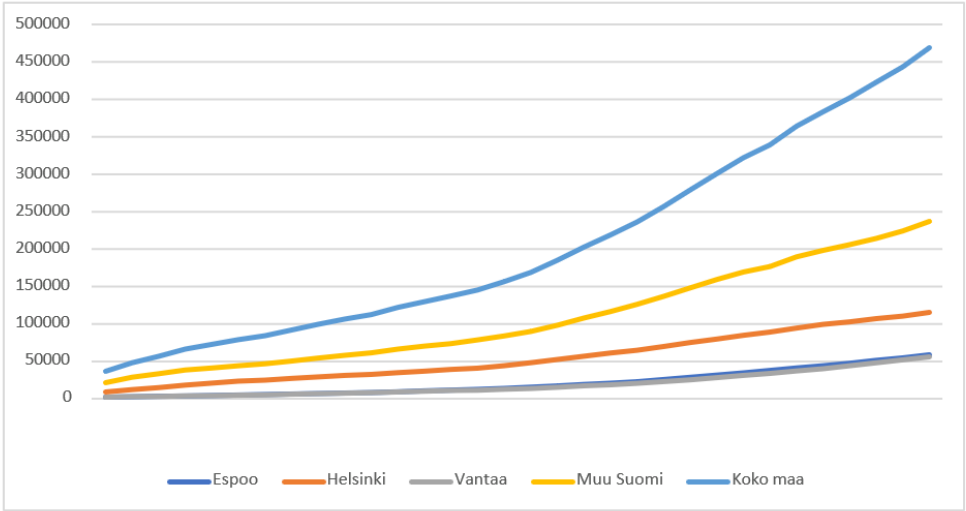

Kuvio 4: Ulkomaalaistaustaiset Suomessa 1990–2021

Toiseen sukupolveen kuuluvat maahan muuttaneet ovat suurimmaksi osaksi vielä varsin nuoria, sillä alle 15-vuotiaiden osuus oli Vantaalla 76 prosenttia.

Suurpiiri- ja suuraluetasolla vieraskielisten väestönosuus oli vuoden 2021 lopussa korkein Vantaan Hakunilassa (32 %). Vantaan kaupunginosista korkeimmat osuudet olivat Vantaan Havukoskella ja Länsimäessä (48 %).

[1] Saukkonen Pasi (2022) Ulkomaalaistaustaiset pääkaupunkiseudulla: asuminen, työllisyys ja tulot. Tutkimuksia 2022:3. Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitieto.

[2] Saukkonen Pasi (2022) Ulkomaalaistaustaisten kotoutumisen seurantaraportti 2022.

Työmarkkina-asema

Tutkimusten mukaan ulkomaalaistaustaisten tilanne työmarkkinoilla seuraa taloudellisia suhdanteita vahvemmin kuin suomalaistaustaisten. Kuitenkin vuoteen 2000 verrattuna erot pääkaupunkiseudun kuntien ja sukupuolten välillä ovat pienentyneet. Kuntien väliset erot ovat toisaalta supistuneet melko pieniksi, mutta miesten työttömyysaste on ollut edelleen alempi kuin naisten.

Vuonna 2020 Vantaalla maahanmuuttajien työllisyysaste oli 56 prosenttia, mikä on samalla tasolla kuin Espoossa ja korkeampi kuin Helsingissä. Muun kuin eläkkeen tai opiskelun vuoksi työvoiman ulkopuolella olevien maahan muuttaneiden osuus kaikista ulkomailla syntyneistä ulkomaalaistaustaisista oli Vantaalla pienempi kuin muissa pääkaupunkiseudun kunnissa (14 %). Vantaalla maahan muuttaneiden työllisyys oli 63 prosenttia. Pandemia vaikutti eniten pääkaupunkiseudulla vantaalaisten ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten naisten työllisyystilanteeseen. Yrittäjien osuus työvoimaan kuuluvista oli korkein Vantaan miespuolisilla maahan muuttaneilla (13 %).

Pääkaupunkiseudun Suomeen muuttaneista intialais- ja kiinalaistaustaisista työllisyysaste on ollut pääsääntöisesti korkein Vantaan intialaistaustaisilla. Vantaalla on moninkertaistunut 2000-luvulla etenkin kiinalaistaustaisten työllisten määrä. Vuonna 2019 Vantaalla Suomeen muuttaneista työllisistä miehistä 27 prosenttia työskenteli rakentamisen alalla, kun naiset työskentelivät yleisimmin hallinto- ja tukipalvelutoiminnassa ja terveys- ja sosiaalipalveluissa.

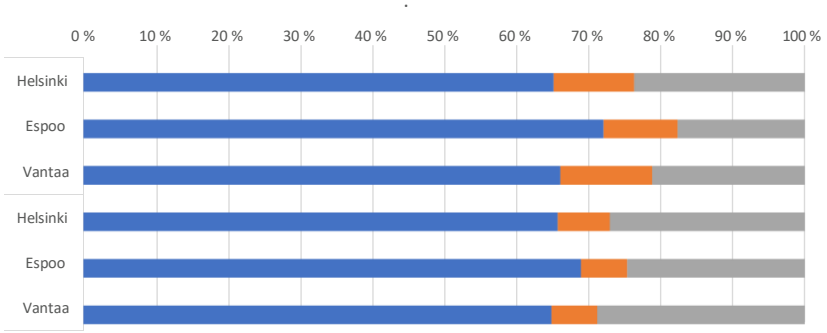

Kuvio 5. 20–64-vuotiaiden työvoimaan kuuluvien maahanmuuttajien ja suomalaistaustaisten pääasiallinen toiminta sukupuolen mukaan (%) Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla vuonna 2020.

Vantaalla on muiden kaupunkien tavoin sukupuolten välistä eroa koulutustasossa. Vantaalle Suomeen muuttaneista naisista noin neljäsosalla on korkeakoulutus, kun korkeakoulutettuja maahaan muuttaneita miehiä on alle viidesosa. Miehistä miltei 60 prosenttia on perusasteen suorittaneita tai koulutus on tuntematon eli tyypillisimmin ulkomailla suoritettu tutkinto, kun naisista perusasteen koulutuksen suorittaneita on alle puolet. Myös toisen polven maahanmuuttajista vantaalaiset naiset ovat suorittaneet useammin korkea-asteen tutkinnon kuin miehet[3].

[3] Saukkonen (2022), Suomalaisten hyvinvointi 2022 (julkari.fi) myös https://kototietokanta.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Kotoutumisenindikaattorit/Kotoutumisenindikaattorit__koul/04seurIn d_koul_pxt_11dw.px/?rxid=87e8cc18-f83d-493d-9e60-8c59f1b53419

Taulukko 1. Korkein suoritettu tutkinto vuonna 2020

2020				
Vantaa		Korkein tutkinto perusaste tai tuntematon	Korkein tutkinto toinen aste tai erikoisammattikoulutusaste	Korkein tutkinto korkea-aste
Suomalaistaustaiset ja Suomessa syntyneet ulkomaalaistaustaiset	Miehet	17,8	50,9	31,4
	Naiset	12,6	43,2	44,2
Ulkomailla syntyneet ulkomaalaistaustaiset yhteensä	Miehet	58,5	25,0	16,4
	Naiset	47,0	29,3	23,7

Vantaalaisista ulkomailla syntyneistä 18–29-vuotiaat miehet ja naiset ovat useammin koulutuksen ulkopuolella kuin suomalaistaustaiset ja toisen polven maahanmuuttajanuoret. Vantaalla on korkeampi Suomessa syntyneiden ulkomaalaistaustaisten eli toisen polven maahan muuttaneiden NEET-nuorten osuus kuin muissa pääkaupunkiseudun kunnissa. Ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten NEET-nuorten osuus on Vantaalla korkeampi kuin Espoossa ja samalla tasolla kuin Helsingissä.

Taulukko 2. NEET-nuorten osuus 18–29-vuotiaista

		2020
Suomalaistaustaiset ja Suomessa syntyneet ulkomaalaistaustaiset	Miehet	18,2
	Naiset	14,3
Ulkomailla syntyneet ulkomaalaistaustaiset yhteensä	Miehet	27,8
	Naiset	24,9

Osallisuus

Vuonna 2020 Vantaalla 40 prosenttia ulkomailla syntyneistä ulkomaalaistaustaisista asui korkeintaan kahden henkilön asuntokunnassa, ja 51 prosenttia.3–5 hengen taloudessa.

Vantaalla oli enemmän maahanmuuttajien omistusasumista (30 %) ja pienempi osuus ARA-vuokra-asunnossa asuvia maahanmuuttajia (24 %), kuin Helsingissä.

Vuonna 2020 20–64-vuotiaista ulkomaalaistaustaisista, joilla oli valtionveronalaisia tuloja, ylimpään tuloneljännekseen kuului Vantaalla 28 prosenttia ja alimpaan tulokvartaaliin 12 prosenttia.[4]

Vieraskielisten erilaisuusindeksin arvot ovat olleet vuosina 1999–2021 Vantaan kaupunginosissa pääkaupunkiseudun matalimmat (23,7 %).

[4] https://kototietokanta.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Kotoutumisenindikaattorit/Kotoutumisenindikaattorit__terv/06seurI nd_terv_pxt_11ep.px/table/tableViewLayout1/?rxid=8a9f3666-9346-427f-80be-5a002aa0c8d9

3. KOTOUTTAMISOHJELMAN VISIO

Kotouttamisohjelman visio korostaa koko kaupungin, kaikkien palvelujen ja asukkaiden yhteistä vastuuta kotoutumisen onnistumisessa: ”Koko kaupunki kotouttaa”.

Vantaan kotouttamisohjelma toteuttaa osaltaan Vantaan kaupunkistrategiaa 2022–2025. Kotouttamisohjelmassa huomioidaan kaupunkistrategian läpileikkaavat teemat, joita ovat avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Kotouttamisohjelmassa avoimuutta tarkastellaan erityisesti viestinnän ja kaikkien tahojen osallistamisen näkökulmasta. Rohkeus on kotouttamisohjelmassa tehtävää työtä, jolla tuetaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnitelmassa sekä myönteisen erityiskohtelun ohjelmassa tehtävää työtä. Rohkeutta on edistää Tervetuloa Vantaalle -kulttuuria ja eri väestöryhmien välistä kohtaamista sekä kaksisuuntaista kotoutumista. Kaksisuuntaisella kotoutumisella ei tarkoiteta vain ulkomaalaistaustaisten sopeutumisesta kantaväestön kulttuuriin, vaan suomalaisten opettelua monikulttuurisempaan ja moninaisempaan työ- ja kulttuurielämään, jossa on jatkuvasti näkyvillä yhä useammanlaisia tapoja elää, toimia, työskennellä ja viihtyä Suomessa. Vastuullisuus merkitsee kaupunkistrategian mukaista hyvän elämän turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville riippumatta siitä, onko Vantaan asukas kantaväestöön kuuluva vai ulkomaalaistaustainen henkilö. Yhteisöllisyyttä toteutetaan osallistamalla kuntien viranomaisten lisäksi kansalaisjärjestötoimijat, maahan muuttaneiden henkilöiden yhteisöt ja valtiotoimijat mukaan kotouttamista tukevaan työhön. Kotouttamisohjelmassa huomioidaan myös YK:n vastuullisuustavoitteet.

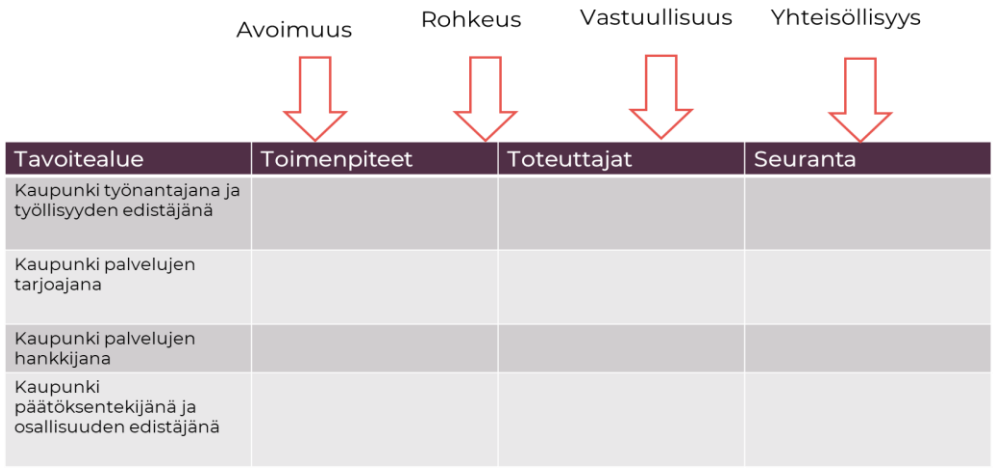

Tavoitealue	Toimenpiteet	Toteuttajat	Seuranta
Kaupunki työnantajana ja työllisyyden edistäjänä			
Kaupunki palvelujen tarjoajana			
Kaupunki palvelujen hankkijana			
Kaupunki päätöksentekijänä ja osallisuuden edistäjänä			

4. KAUPUNKI TYÖNANTAJANA JA TYÖLLISYYDEN EDISTÄJÄNÄ

Kaupungin rooli työnantajana on merkittävä. Vantaa voikin toimia esimerkkinä monikulttuurisesta johtamisesta. Tavoitteena on , ettäkaupungin asukkaiden monimuotoisuus heijastuu myös kaupungin työntekijöissä joka tasolla. Kaupungin tulee varmistaa, että esihenkilöt ja kollegat kohtelevat kaikkia työntekijöitä tasapuolisesti taustasta riippumatta. Lisäksi Vantaan tulee varmistaa, että kaupungin työntekijät ymmärtävät ja kunnioittavat monimuotoisuuden ja sukupuolten tasa-arvon asioita.

Työllistymistä tukevassa toiminnassa huomioidaan sukupuolten väliset erot työttömyydessä ja työvoiman ulkopuolella olemisessa.



Kuva: Vantaan kaupunki

Tavoitealue 1: **Kaupunki työnantajana**	**Päätavoite: Vieraskielisten työntekijöiden osuus lisääntyy kaupungin palveluissa**	**Vastuutaho**	**Tavoiteindikaattori**	**Resursointi/** **kustannusvaikutus**
1. Vantaan heijastaa paremmin väestöpohjaa.	• Rekrytointia tiettyihin ammattiryhmiin kohdennetaan muun muassa oppisopimus- koulutusopimustyyppisesti vieraskielisille ja työharjoitteluja kohdennetusti. • Anonyymin rekrytoinnin lisääminen.	Kaikki toimialat, henkilöstöhallinto.	Vieraskielisten osuus kaupungin työntekijöistä nousee 6,8 prosentista vähintään 10 prosenttiin.	Kohdennettu lisärahoitus kannusteisiin Osana perustyötä.
2. Kaupunki kehittää uusia tapoja ja kokeiluja työvoiman saatavuuden varmistamiseksi.	• Laajennetaan pilottia jossa työyhteisö tukee kielenoppimista ja parannetaan selkokielistä perehdytystä. • Kehitetään HR-palvelujen raportointia. Kehittämistyössä huomioidaan Tilastokeskuksesta saatavaa tietopohjaa. Edistetään keinoja, joilla vieraskieliset valitsisivat aiempaa useammin henkilöstöraportoinnissa muut -kielen valintamahdollisuutta.	Kaikki toimialat, henkilöstöhallinto, Vantaan Aikuisopisto. Henkilöstöhallinto.	Toimintamalli laajasti käytössä. Vieraskielisten osuus kaupungin henkilöstöstä.	Osana perustyötä.
3 Vantaa kehittyy esimerkkinä monimuotoisesta työnantajasta.	• Monimuotoisuuskoulutukset liitetään osaksi esihenkilöiden ja työyhteisöjen koulutuksia. • Kehitetään seurantaa, jolla voidaan edistää henkilöstön diversiteettiä kaikilla eri tasoilla.	Henkilöstöhallinto, kaikki toimialat.	Henkilöstökoulutuksiin osallistuneet: 10 prosenttia henkilökunnasta (tavoite: kaikilla valmius).	Osana perustyötä.

Kaupunkien tehtävänä on oman henkilöstön saatavuuden lisäksi toimia työllisyyttä edistävänä toimijana. TE-palvelut 2024 -uudistuksen myötä TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle vuoden 2025 aikana. Muutos tulee vaikuttamaan merkittävästi myös Vantaan kaupungin työllisyyden hoidon palveluihin ja niiden resursointiin. Samalla kaupungin rooli työnantajien palveluista ja yritystoiminnan edistämisestä vahvistuu entisestään.

Kotouttamisohjelma tukee osaltaan Vantaan Kasvu- ja elinvoimaohjelman toimeenpanoa. Siinä kuvataan Jatkuvan oppimisen ja ennakoivan osaamisen –toimenpiteitä, joista huomioidaan Vantaalle perustettava uuden kansainvälisen koulun perustaminen. Vantaan kasvu- ja elinvoimaohjelman toimeenpanon toisena kärkitavoitteena on ’Työpaikkoja ja yrittäjyyttä’. Yrittäjyys on merkittävä työllistymisen kanava maahan muuttaneiden keskuudessa. Maahan muuttaneiden perustamat yritykset myös työllistävät keskimääräistä enemmän muita maahan muuttaneita. Kasvu- ja elinvoimaohjelmassa toteutetaan toimenpiteitä, jotka tukevat yrittäjyyttä ja tarjoavat uusia yrittämisen paikkoja. Edellä mainituista syistä johtuen maahan muuttanut väestö on, tässä keskeinen kohderyhmä.

Kotouttamisohjelman toimeenpanossa hyödynnetään tavoitteiden tukena Kasvu- ja elinvoimanohjelman Integraatiosta kasvua, vieraskieliset nopeammin työmarkkinoille –tavoitealueella käynnistettävää pilottia. Pilotissa kehitetään kielikoulutusta ja työllistymistä yhdistäviä toimenpiteitä. Vieraskielistä väestöä ei ole Vantaalla perinteisesti tarkasteltu mahdollisuutena, jota voisi hyödyntää kasvavana työvoimana. Vantaan kotouttamisohjelmassa huomioidaan työperäisten maahan muuttaneiden lisäksi kaikki maahan muuttaneet, jotka tarvitsevat tukea työllistymiseensä. Kotouttamisohjelmassa huomioidaan vieraskieliset henkilöt työvoimareservin sijaan aktiivisina ja osallisina kuntalaisina.

Osaamisen kehittämisessä on tärkeää huomioida etenkin ulkomailla syntyneiden maahan muuttaneiden kouluttautumisen lisääminen. Koulutuksen ja työn ulkopuolella olevien ulkomailla syntyneiden nuorten osuus on selvästi suurempi kuin Suomessa syntyneiden. Kouluttautumisen haasteet näkyvät jo varhaiskasvatuksessa, jossa lasten tuen tarpeet ovat kasvaneet viime vuosina. Tärkeä koulutusmuoto on myös aikuisten perusopetus, jolla voidaan lisätä tutkinnon suorittaneiden

aikuisten määrää. Toisaalta monet maahanmuuttajat ovat korkeakoulutettuja tai heillä on muuta kautta hankittua erityisosaamista, jota jostain syystä ei tunnisteta tai kyetä hyödyntämään riittävästi. Osaamisen tunnistaminen ja hyödyntäminen on siksi tärkeässä roolissa maahan muuttaneiden työllistymisen edistämisessä. Vantaalla on mahdollisuus toimia tässä suunnan näyttäjänä. Yhtenä Kasvu- ja elinvoimaohjelman tavoitteena onkin, että Vantaasta tehdään kansainvälisen osaamisen houkuttelun ja hyödyntämisen keskittymä.

Tavoitealue	Toimenpiteet	Toteuttajat	Tavoiteindikaattori	Resursointi
1. Verkostomaisen yhteistyön lisääminen maahanmuuttaneiden työllisyyden edistämisessä ja yrittäjyyden lisäämisessä.	• Kootaan kotouttamisen ja työllistymisen edistämistä varten kaupungin eri toimialojen edustajista koostuva operatiivisen tason ohjausryhmä • Yhteistyön lisääminen ohjausta tarjoavan Vantaan ja työllisyyspalveluiden välillä. • Yhteistyön lisääminen järjestöjen kanssa työllisyyden edistämisessä ja kaupungin työllisyyspalveluihin ohjaamisessa.	Kaupungin työllisyyspalvelut, elinkeinopalvelut, kaupungin johtoryhmä, kaupungin osaomistamat oppilaitokset.	Työryhmän kokoaminen ja vuosittaisen toimeenpano-suunnitelman laatiminen.	Osana perustyötä.
2. Työtä ja osaamista kehittävien palveluiden jatkuvuus, levittäminen ja vakinaistaminen edistyy.	• Osaamiskeskustoiminnan rahoituksen varmistaminen ja vakinaistaminen. • Tsemppari-mallin edelleenkehittäminen ja mallin levittäminen Uusien työllisyyttä edistävien palveluiden kehittäminen • asiakaspalautteen kuten asiakasraatien pohjalta. Kehitetään asiakasohjaukseen ja osallistamiseen malli työelämän • ulkopuolella oleville. Kaupungin toimialojen edustajien lisäksi kehittämistyöhön osallistetaan mm. Kotivanhempien verkostoa ja järjestöjä Edistetään kaikkien Vantaalle muuttaneiden työllistymistä ja • yrittäjyyttä riippumatta siitä, mikä on	Kaupungin työllisyys-palvelut, kaupungin osaomistamat oppilaitokset, järjestöt. Yhdyspintatyö hyvinvointialueen kanssa pakolaisena Vantaalle muuttaneiden työllistymisen edistämisessä.	Ulkomaalaisten tvönhakiioiden työttömyyden puolittaminen (tilanne ELY-keskuksen Työllisyyskatsauksen mukaan vuoden 2022 marraskuussa 4 059 ulkomaista työnhakijaa).	Lisäresurssien saaminen Osaamiskeskus-toimintaan ja muihin maahanmuuttaneiden palveluihin, joilla edistetään kouluttau-tumista osana työllisyyden edistämistä. Tsemppari-mallin Jatkokehittäminen ja laajentaminen Euroopan Neuvoston kehittämispankin rahoituksella (SMILE, Strengthening Migrant Family Integration through New Dialogue Methods with

	ollut maahanmuuttaneen henkilön kaupunkiin muuttamisen peruste. • Juurrutetaan kotona lapsiaan hoitavien palvelukokonaisuus osaksi Vantaan palveluita niin, että vahva Työelämäyhteys mahdollistuu.			Communities, Schools, And Services in Vantaa Neighbourhoods, 2023-2024 , rahoittajana Council of Europe Development Bank) perheiden tavoittamiseen Pääkaupunkiseudun hankerahoitus työelämän ulkopuolella oleville (Vantaan kotoutumisen johdantojakson pilottikokeilu).
3. Kaupunki tukee maahanmuuttaneiden yrittäjien ja muiden osaajien toimintaa.	• Luodaan kotoutumista tukeva ohjaus- ja palvelumalli Talent Vantaan palveluille, jotka on tarkoitettu työnantajille ja vieraskielisille korkeakoulutetuille • Tuetaan maahanmuuttaneiden yrittäjyyttä yritysneuvonnan lisäksi uusille maahanmuuttajataustaisille yrittäjille tarjottavan ohjauksen avulla. • Vahvistetaan maahanmuuttaneiden yrittäjien verkostoitumista.	Vantaan yritysneuvonta, Vantaan elinkeinopalvelut, Talent Vantaa, Neuvova Vantaa (vieraskielisten palveluiden kehittämisen koordinaatio ja tuki).	Ohjaus- ja palvelumallin luominen. Kotoutumisen tuesta tietoa saaneiden maahanmuuttaneiden yrittäjien määrä.	Lisäresurssien Hankkiminen kehittämistyöhön. Maahanmuuttaneiden yritysneuvonnan rahoitus.

5. KAUPUNKI PALVELUJEN TARJOAJANA

Kaupungin rooli palvelujen tarjoajana on Vantaalla tärkeä asia yhdenvertaisuuden ja kotoutumislain kannalta. Vantaan kaupunki edistää Integrated Cities Charterin mukaisesti maahan muuttaneiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista pääsyä palveluihin, joihin he ovat oikeutettuja. Kaupungin tulee varmistaa, että maahan muuttaneiden tarpeet ymmärretään ja niihin vastataan kaupungin palveluissa. Kotoutumisen tuki tulee huomioida kaikissa kaupungin palveluissa sekä kotoutumislain että Charterin periaatteiden mukaisesti.

Vantaan kaupungin kotouttamisohjelman vahvistamisen aikaan on ollut käynnissä kotoutumislain uudistus. Lakiesityksen mukaan kotoutumislain tavoitteena on vahvistaa maahan muuttaneiden työllisyyttä, työllisyyttä tukevia valmiuksia, kielitaitoa ja osallisuutta yhteiskuntaan. Lain tavoitteena on myös edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken.

Lakiuudistus vahvistaa kunnan vastuuta kotoutumisen edistämisestä. Kunnan tulee jatkossa laatia maahan muuttaneille yksilöllinen kotoutumisohjelma. Siihen sisältyy osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi, kotoutumissuunnitelma, monikielinen yhteiskuntaorientaatio, koulutusta, muita kotoutumista ja työllistymistä edistäviä palveluja, ohjausta ja neuvontaa sekä jatko-ohjaus ohjelman päättyessä. Kotoutumisohjelmaan sisältyvään kotoutumiskoulutukseen lisätään suomen tai ruotsin kielen taidon päättötestaus. Vantaan kotouttamisohjelman tässä vaiheessa on valtion kotoutumisen tuen rahoitusrakenne monella tavalla vielä epäselvä ja lain uudistus käsittelyssä.

Yksi keskeinen muutos palvelujärjestelmässä on vuoden 2023 alussa toteutunut hyvinvointialueiden perustaminen. Vantaa kehittää vahvaa yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa, jotta asiakkaiden polut ovat varmasti sujuvia. Vantaan tulee varmistaa kotoutumispalvelujen vastuutaho kunnassa. Vantaan kaupungin kotouttamisohjelmassa ei oteta kantaa siihen, millä tavoin ja missä kuntien yksilöllinen kotoutumisohjelma toteutetaan. Haasteita tulee mahdollisesti olemaan erityisesti työvoiman ulkopuolisille tehtävien alkukartoitusten ja kotoutumissuunnitelmien laadinnassa. Kaupungin kotouttamisohjelmassa otetaan kuitenkin kantaa siihen, millä tavoin voidaan jatkossa huomioida kaupungin

kasvava rooli sekä hyvinvointialueen yhdyspinnat maahan muuttaneiden alkupalvelujen järjestäjänä.

Tavoitealue	Päätavoite: Uudistuvan kotoutumislain mukaisten alkupalvelujen rakentaminen	Vastuutaho	Tavoiteindikaattorit	Resursointi
Tavoitealue 1. alkupalvelujen järjestäjänä	- Luodaan kotoutumisen alkuvaiheeseen kotoutumislain mukainen prosessi, jossa on kirjattuna kunnan eri tahojen kotoutumista edistävät ja tukevat toimenpiteet, palvelut, yhteistyö ja vastuut. - Luodaan toimintamalli, jolla tunnistetaan paremmin alkuvaiheessa erilaiset asiakasryhmät sekä kuvataan tätä varten konkreettiset asiakaspolut. Kehitetään yhdessä pääkaupunkiseudun kuntien kanssa työelämälähtöistä ja osallisuutta edistävää kotoutumiskoulutusta, jossa huomioidaan erilaiset kielen oppimisen lähtötasot ja opiskelijoiden tavoitteet.	Pääkaupunkiseudun kotouttamisesta vastaavat henkilöt, hyvinvointialue, Uudenmaan ELY/ KEHA.	Olemassa oleva alkuvaiheen kotoutumisen malli. Asiakkaiden tilanne kolme kuukautta kotoutumiskoulutuksen jälkeen jälkeen. Suomen tai ruotsin kielen taidon päättötestauksen tulosten paraneminen lähtötasosta, joka saadaan ensimmäisen toteuttamisen jälkeen.	Lisäresurssit valtiolta ja/tai kaupungin talousarvioon alkuvaiheen palveluita vahvistavien yksilöllisten kotoutumisohjelmien laadintaan.

Alkupalvelut

Jotta tieto olennaisista palveluista tavoittaa myös vieraskieliset asukkaat, Vantaan kotouttamisohjelma tukee Myönteisen erityiskohtelun ohjelman tavoitteita. Näistä toinen keskeinen tavoite on se, kuinka selko- ja monikielistä viestintää pyritään toteuttamaan mahdollisimman paljon ennalta määritellyistä aihealueista. Toinen tuettava tavoite on kielenopetuksen työelämälähtöisyyden parantaminen ja saavutettavuuden analysoiminen.

Kaupunkistrategian yhtenä tavoitteena on tukea maahan muuttaneita ja ikääntyviä paremmin verkkoasioinnissa sekä digitaalisten välineiden käytössä. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnitelman tavoitteena on parantaa digitaalisten palveluiden saavutettavuutta. Kotouttamisohjelman valmistelun kuulemistilaisuuksissa tuli esille tarve saada neuvontaa monikanavaisesti. Näkemys tukee valtion sähköisen asioinnin linjauksia, joiden mukaan kansalaiset asioivat ja viestivät viranomaisten kanssa ensisijaisesti digitaalisesti, mutta heitä ei kuitenkaan velvoiteta tähän.

Monet maahan muuttaneiden järjestöt ovat toimeenpanneet Vantaalla hankkeita asukkaiden digitaitojen vahvistamiseksi. Monet näistä on rahoittanut Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA). Yksi vahvoista hankkeista on neljän vantaalaisen maahan muuttaneiden järjestön yhteishanke Tsempataan!. Hankkeessa kehitetään omakielistä neuvontaa ja samalla vahvistetaan asukkaiden omia kykyjä hankkia tietoa ja toimia suomalaisessa yhteiskunnassa. Tsempataan! -hanke siirtyi 2023 alussa STEA:n vakinaiseen rahoitukseen.

Kaupungin tulee peruspalvelujen järjestämisen roolissaan huomioida sukupuolten väliset erot. Sukupuolten väliset erot vaihtelevat siinä, missä palveluissa miehillä ja naisilla on enemmän vaikeuksia palvelujen saatavuudessa. On tärkeää huomioida haavoittuvassa asemassa olevat maahan muuttaneet kaikissa palveluissa.



Tavoitealue	Päätavoite: Maahanmuuttaneiden yhdenvertaisen palveluihin pääsyn ja osallisuuden edistäminen	Toteuttajat	Tavoiteindikaattori	Resursointi
Tavoitealue 2. Kaupunki peruspalvelujen järjestäjänä				
Vahvistetaan maahanmuutta-neiden kielitaitoa sekä kotoutumisen alkuvaiheessa että kaikissa elämänvaiheissa henkilökohtaiset lähtökohdat ja tarpeet huomioiden.	- Tehdään kaupunkitasoinen selvitys ja toimintasuunnitelma kielikoulutuksen saatavuudesta, kohdentamisesta ja tilamahdollisuuksista. - Selvityksen perusteella selvitetään koulutusvaihtoehtoja sekä lisätään ohjausta ja neuvontaa erilaisista Kielikoulutusmahdollisuuksista. - Laajennetaan työnhakijoille kokeiltavien toiminnallisten kielikoulutusten käyttöä. - Luodaan työelämässä oleville kielikoulutuksen malleja yhteistyössä oppilaitosten kanssa. - Luodaan järjestöjen kanssa kielikoulutuksen toteuttamisen malli, joka tuo näkyväksi tarjolla Olevan kielikoulutuksen ja toteuttajatahot. - Luodaan malli, jolla oppilaitokset ja järjestöt voivat saada tiloja ja avustuksia eritasoisten kielikoulutusten järjestämiseen.	Tilapalvelut, kaupungin kotoutumispalvelut ja työllisyyspalvelut, elinikäisen oppimisen palvelualue kaupungin omistamat oppilaitokset, järjestöt, hyvinvointialue selvityksen toteuttamiseen osallistuvana tahona.	Rahoituksen sisältävä malli, jossa on tarjolla eritasoisia virallisia kielikoulutuksia ja suomen kielen taitoa ylläpitävää kielellistä tukea. S2-opetukseen osallistujien osuus nousee yli kaupunki-strategian mukaisesta 26,2 prosentista 30 prosenttiin. Kielikoulutuksen saatavuudessa osallistujamäärät nousevat yli kaupunkistrategian Mukaisesta lähtötilanteesta (1 617) 2500:aan.	Lisäresurssit MEK-ohjelman rahoituksella toteutettavaan S2-koulutukseen, joka siirtyy Osaamiskeskuksen toteutettavaksi v. 2023. Lisäresurssit järjestöjen tarjoaman kielituen ja kielikoulutusten toteuttamiseen. Kotoutumisen johdantojakson pilottihankkeet PKS-kaupungeissa, jossa pohditaan nimenomaan työvoiman ulkopuolella olevien mahdollisuuksia saada tukea kotoutumiseen, 2022–2023 (Työ- ja elinkeinoministeriön rahoitus). Lisäresurssit Aikuisopiston kielikoulutukseen .
Palveluiden saavutettavuuden ja	- Säännöllisesti kokoontuvan yhteistyöfoorumin luominen	Kaupungin kaikki toimialat, oppilaitokset, järjestöt.	Asiakasfoorumien perustaminen	Osana perustyötä

asiakaslähtöisyyden lisäämiseksi parannetaan viestintään ja tiedonvaihtoa kaupungin Palveluista.	kaupungin johdon ja toimialajohtajien, järjestöjen ja uskonnollisten yhteisöjen välillä. - Monikielisen neuvonnan ja selkokielisen viestinnän lisääminen kaikilla kaupungin toimialoilla. Kaupunkitasoista monikielistä viestintää vahvistetaan muun muassa käännöksiin kohdistettavien lisäresurssien avulla. Lisäksi viranomaistyötä täydentävissä tehtävissä hyödynnetään järjestöjen monikielistä neuvontaa ja ohjausta sekä resursoidaan sitä avustusten kautta. - Luodaan foorumi, jossa kaupungin viestintä, eri toimialojen maahanmuutosta vastaavat yhteyshenkilöt ja järjestöjen edustajat käyvät läpi viestinnästä saatavaa palautetta ja kehittämisehdotuksia - Maahanmuuttaneiden erityistarpeiden parempaa huomioimista varten tuodaan selkeämmin esille kaupungin hallinnollinen rakenne sekä luodaan alueellinen moniammatillinen julkisen ja järjestöjen yhteistyörakenne. Yhteistyörakenteelle osoitetaan resurssit toimintaan ja tehdään sille toimintasuunnitelma.		Asiakaspalautteiden hyödyntäminen ja kaupunkitasoisen selvityksen toteuttaminen palveluiden saatavuudesta.	Neuvova Vantaa toiminnan lisärahoitus (TEM-hanke-rahoitus) Lisärahoitus käännöksiin.

Digitaalisten palveluiden saavutettavuuden varmistaminen ja monikanavaisen viestinnän Kehittäminen.	- Maahanmuuttaneiden digitaalisen osaamisen kehittäminen koulutuksilla. - Laaditaan selvitys ja toimintasuunnitelma siitä, miten jokaisella toimialalla ja palvelussa voidaan varmistaa tiedon välittyminen puhelinpalvelun tai neuvontapisteessä annettavan tiedon avulla. - Huomioidaan vieraskieliset kaupunkitasoisessa digitukisuunnitelmassa - Varmistetaan tiedon välittyminen ja palveluiden saatavuus erityisesti ikääntyneille maahanmuuttaneille asukkaille neuvoloiden ja etsivän vanhustyön kautta. Toimenpidettä toteutetaan yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.	Kaikki toimialat, kuntalaispalvelut, järjestöt, Digitukiverkosto, hyvinvointialue.	Selvityksessä indikaattorit, joiden avulla seurataan digitaalista saavutettavuutta vieraskielisillä.	Osana perustyötä. Lisäresurssit, mm. digitukeen liittyvät hankkeet hyvinvointialueen kanssa.
Tuetaan maahanmuuttajien yhdenvertaista pääsyä palveluihin ja tietoon sekä sujuvoitetaan Palvelupolkuja.	- Tarjotaan kotoutumista tukevaa monikielistä neuvontaa ja ohjausta matalan kynnyksen periaatteella. - Tarjotaan avoin palvelu kaikille riippumatta Suomessa olon kestosta tai maahanmuuton syystä. - Tuetaan maahanmuuttajien omatoimisuutta ja suomalaisten palvelujärjestelmän tuntemusta.	Vantaan monikielinen neuvontapalvelu ja järjestöt	Lähtötaso: asiakaskäyntejä 4746, 2022 Monikielinen neuvontapalvelu vakinaistetaan vuoteen 2025 mennessä.	Osana perustyötä ja TEM-Hankerahoitusta.

Peruspalvelut

Kotoutumista tuetaan kaupungin toimialoilla. Vantaa on ikärakenteeltaan nuori ja
vieraskielisten osuus näkyy etenkin alle kouluikäisten osuudessa. Vantaalla on myönteiseen erityiskohteluun suunnatulla rahoituksella muun muassa suunniteltu maksettavaksi vuosina 2023–2025 palkkalisää varhaiskasvatuksen opettajille. Tasa-arvorahalla on palkattu esimerkiksi resurssiopettajia, koulunkäynnin avustajia ja monikielisiä ohjaajia. Lisäksi tällä rahalla on palkattu laaja-alaisia erityisopettajia nivelvaiheisiin eli esiopetuksesta alkuopetukseen sekä alakoulusta yläkouluun siirtymisen tukemiseen.

Kuulemistilaisuuksissa nousi esiin tarve maahan muuttaneiden osaamisen kehittämiselle jokaisessa ikäluokassa. Tämä on erityinen painopistealue Vantaan kotouttamisohjelmassa.



Kuva: Vantaan kaupunki

Tavoitealue	Päätavoite: Maahanmuuttaneiden tarpeiden ymmärtäminen ja niihin vastaaminen osaamista kehittävissä palveluissa	Toteuttajat	Tavoiteindikaattori	Resursointi
Tavoitealue 2. Kaupunki peruspalveluiden järjestäjänä				
Tuetaan maahanmuuttaneiden kouluttautumista kaikilla koulutusasteilla.	• Kehitetään edelleen varhaiskasvatukseen ja peruskoulutukseen toimintamalleja, joilla voidaan vastata maahanmuuttaneiden lasten integroinnin tarpeisiin. • Rakennetaan yhteistyössä oppilaitosten kanssa maahanmuuttaneiden koulutuspolkuja. Tässä tehdään yhteistyötä mm. Vanhemmat kouluun –toiminnan, kotoutumiskoulutuksen järjestäjien ja aikuisten perusopetusta tarjoavien tahojen kanssa. • Luodaan yhdessä pääkaupunkiseudun kuntien kanssa ruotsinkielisiä kotoutumispolkuja vantaalaisille vieraskielisille asukkaille. • Varmistetaan, että kansainvälinen koulu	Kaikki toimialat, oppilaitokset.	NEET- nuoret (maahanmuuttaneet) osuus puolittuu 21,6 prosentista. Toisen asteen koulutuksen suorittaneiden osuus nousee vuoden 2020 lähtötasosta vähintään 70 prosenttiin väestöstä. On perustettu poikkihallinnollinen työryhmä koulutuspolkujen suunnittelua ja rakentamista varten On luotu yhteistyössä kaupungin omistamien oppilaitosten kanssa osaamisen tunnistamista ja tunnustamista sekä tarjotaan maahanmuuttaneiden tarpeisiin sopivia koulutusmuotoja.	Osana perustyötä. Lisäresurssit.

	käynnistetään Vantaalla kv-osaajien houkuttelua ja kotoutumisen tukemista varten. • Tehdään yhteistyötä pääkaupunkiseudun kuntien, kaupungin omistamien oppilaitosten ja Talent Boost-toimijoiden kanssa, jotta muualla kuin Suomessa koulutuksen suorittaneiden osaaminen tunnistettaisiin ja tunnustettaisiin. Kartoitetaan, mitä ohjauksen ja tuen malleja on maahanmuuttaneiden nuorten ja aikuisten toisen asteen kouluttautumisen tueksi. • Lisätään opintojen ohjausta kaikilla koulutustasoilla ja kehitetään erilaisia koulutusmuotoja, kuten erilaisia oppisopimusväyliä ja täydennyskoulutusta tutkinnonosien ja tutkintojen suorittamiseksi, jotta koulutuspolut kehittyvät perusasteelta toiselle asteelle.		Huomioidaan kaupungin omat oppisopimuspaikat erityisesti maahanmuuttaneiden nuorten koulutusvaihtoehtona. Vahvistetaan maahamuuttaneiden nuorten työllisyys- ja opiskelupolkuja tarjoamalla heille nuorten työpajatoimintaa kotoutumisen tueksi. On vahvistettu erityisesti aikuisten polkuja Luckanin tarjoamiin palveluihin.	

7. KAUPUNKI TAVAROIDEN JA PALVELUJEN HANKKIJANA



Kuva: Vantaan kaupunki

Hankinnoilla on paljon merkitystä kaupungin toiminnassa, ja Vantaan kaupunki voi toimia tässä esimerkkinä muille toimijoille. Integrated Cities Charterin perusteella Vantaan kaupunki on sitoutunut noudattamaan hankinnassa ja tarjouskilpailuissa tasa-arvon ja diversiteetin periaatteita.

Hankintalain yleiset periaatteet ovat syrjimättömyys-, avoimuus-, yhdenvertaisuus- sekä suhteellisuusperiaate. Näitä periaatteita on Vantaan kaupungin hankintaohjeiden mukaan noudatettava kaikissa hankinnoissa, myös hankintalain kansallisen kynnysarvon alittavissa pienhankinnoissa.

Esimerkiksi palvelua hankkivan on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen. Hankintalain tavoitteiden mukaisesti Vantaan kaupunki pyrkii tarjoamaan tasapuolisesti palveluja ja rakennusurakoita julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.

Edellä mainittuja hankintalain periaatteita noudattaen Vantaan kaupunki pyrkii määrittelemään hankintoja koskevat kriteerit kuten esimerkiksi palvelua tuottavan henkilökunnan kielitaitoa koskevat vaatimukset sille tasolle, kun se on muun muassa turvallisuussyistä välttämätöntä ja siten, että mahdollisimman moni yritys pääsee osallistumaan tarjouskilpailuun. Kriteerejä ei tule asettaa vaativammaksi kuin se hankinnan kohteen kannalta on tarpeellista.

Vantaan kaupunki on strategiassaan sitoutunut tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen. Kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa on lisäksi määritelty kyseisten asioiden huomioon ottaminen hankinnoissa.

Eurooppalaisessa keskustelussa kaupungit ovat nostaneet esille tarpeen laajentaa ja monimuotoistaa palveluntarjoajien joukkoa.

Tavoitealue	Toimenpiteet	Toteuttajat	Tavoiteindikaattori	Resursointi
Tavoitealue 1: Kaupungin hankintoja tekevät lisäävät hankintoihin liittyvää ymmärrystä ja osaamista erityisesti viestinnän ja yhteistyön kautta	Vantaa laajentaa tiedotustaan ja ohjeistustaan, jotta mahdollisimman laajalla ja monimuotoisella pohjalla olevat toimijat voivat osallistua julkisiin hankintoihin ja kilpailutuksiin.	Kaikki hankintoja tekevät toimijat kaupungilla.	Seurataan yleisellä tasolla. SMILE:n pilottikilpailutus-kokeilu on arvioitu.	Yhtä hankintaa kokeillaan osana SMILE-hanketta (SMILE = Strengthening Migrant Family Integration through New Dialogue Methods with Communities, Schools, and Services in Vantaa Neighbourhoods).

8. KAUPUNKI PÄÄTÖKSENTEKIJÄNÄ JA OSALLISUUDEN EDISTÄJÄNÄ

Suomen monikulttuurisimpana kaupunkina Vantaan täytyy huomioida maahan muuttaneet asukkaansa kaupungin päätöksenteossa, mikä on myös Integrating Cities Charterin tavoitteiden mukaista toimintaa. Vantaan tulee kommunikoida aktiivisesti sitoumuksesta ja sen on taattava kaikille kaupungin asukkaille tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset mahdollisuudet. Lisäksi kaupungin tulee varmistaa kaupungin päätöksenteon syrjimättömyys ja kaikkien yhdenvertaiset oikeudet osallisuuteen. Vantaan tavoitteena on helpottaa maahan muuttaneiden henkilöiden yhteisöjen osallistumista päätöksenteon prosesseihin ja poistaa osallistumisen esteitä.

Vantaan kaikkien suurimpien vieraskielisten ryhmien eli venäjän- ja vironkielisten äänestysaktiivisuus on jäänyt selvästi suomea, ruotsia tai saamea äidinkielenään puhuvia ryhmiä pienemmäksi. Aktiivisimpia vieraskielisiä äänestäjiä ovat olleet englantia ja somalia äidinkielenään puhuvat henkilöt[5].

Vantaan kotouttamisohjelmassa päätöksentekoon osallistumista tarkastellaan poliittista päätöksentekoa laajemmin. Osallisuudessa huomioidaan yhdenvertaisen osallistumisen lisäksi maahan muuttaneiden osallisuus aktiivisina kuntalaisina.

Myönteisen erityiskohtelun ohjelmassa todetaan, että maksutonta harrastustoimintaa tarjotaan enemmän kaikille vantaalaisille peruskoululaisille Harrastusten Vantaa -hankkeen kautta. Osallistuva Vantaa 2022–2025 -ohjelman yksi teemoista on ’Tuemme hiljaisten ryhmien osallisuutta’. Osana teemaa edistetään lasten ja nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia, vahvistetaan vieraskielisten vantaalaisten osallisuutta ja tuetaan syrjäytymisvaarassa olevien osallisuutta. Kotouttamisohjelman valmistelussa on tullut esille, että tarvetta on lisätä etenkin varhaiskasvatuksen ulkopuolella olevien lasten, yli peruskouluikäisten nuorten sekä työvoiman ulkopuolella olevien harrastusmahdollisuuksia.

Vantaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnitelmassa tuodaan esillesukupuolen suuri merkitys monikulttuurisuusasioissa. Kotouttamisohjelmassa

näkökulmana on, että segregaation ehkäisy on tärkeä osa kaikille turvallisia asuinalueita.

Kun kaupunki edistää maahan muuttaneiden roolia päätöksenteossa ja osallisuuden edistämisessä, sukupuolten tasa-arvo ja erityisen haavoittuvassa asemassa olevien maahan muuttaneiden huomioiminen on keskeistä. Osallisuuden edistämisessä on tarpeen huomioida myös rauhan periaate, joka tulee esiin rasismin vastaisessa työssä.



Kuva: Vantaan kaupunki

[5] Paavola Juho-Matti, Borg Sami, Levola Maria Holm Jens & Ahomäki Meiju (2022) Äänestäminen, äänestämättä jättäminen ja äänestysaktivoinnin keinot Vantaalla.

Tavoitealue	Toimenpiteet	Toteuttajat	Tavoiteindikaattori	Resursointi
Tavoitealue 1. Kaupunki edistää maahanmuutta-neiden osallisuutta kunnallisessa päätöksenteossa	• Lisätään demokratiakasvatusta oppilaitoksissa ja neuvontapisteissä. • Edistetään osallisuutta selko- ja monikielisellä viestinnällä. • Luodaan jokaiselle toimialalle palautteen kokoamisen keinot ja foorumit, jolla saadaan tietoa maahanmuuttaneista aktiivisina kuntalaisina ja osallisuuden kehittäjinä.	Kaikki toimialat, oppilaitokset, kaupungin omat vaikuttajatoimielimet kuten monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta ja nuorisovaltuusto. Vaikuttaminen kaupungin omiin toimielimiin.	Vieraskielisten osuus ehdokkaaksi asettautumisessa ja kuntapäättäjissä huomioidaan keskustelussa ja poliittisten vaikuttajatoimielinten työssä.	Osana perustyötä.
Tavoite-alue 2. Kaupunki edistää maahan-muuttaneiden kuntalaisten osallisuutta aktiivisina kuntalaisina	• Tehdään yhteistyötä järjestöjen ja yhteisöjen kanssa mm. tilojen järjestämisessä ja avustuksista tiedottamisessa. • Tehdään ennakkoarviointi palveluverkkojen suunnittelussa siten, ettei vieraskielisten alueellinen segregaatio lisäänny.	Kaupungin johto, kaikki toimialat, järjestöt ja seurakunta.	Maahanmuuttaneiden osallistuminen järjestettyyn toimintaan kasvaa (alkutilanne kotoutumisen indikaattoreiden päivityksen yhteydessä.	Osana perustyötä, lisäresurssit yleis- ja maahanmuutta-neiden järjestöille.
Tavoite-alue 3. Kaupunki edistää maahan-muuttaneiden aktiivista toimintaa ja osallistumis-mahdollisuuksia kansalais-yhteiskunnassa	• Tehdään jokaisella alueella maahanmuuttaneille osallistavalla arvioinnilla selvitys, jossa tuotetaan tietoa osallistumismahdollisuuksista paikallisissa palveluissa, tiloissa ja toimintaympäristössä (mm. yhteiskäyttöiset tilat, liikunta- ja virkistysmahdollisuudet). • Vahvistetaan jokaisessa ikäluokassa mahdollisuutta osallistua maksuttomiin tai kohtuuhintaisiin harrastus- ja virkistys-mahdollisuuksiin. Tätä tuetaan mm. viestinnän kehittämisellä (mm. tiedon Välittyminen Harrastusten Vantaa -mallista).	Kaupungin johto, kaikki toimialat, järjestöt ja seurakunta.	Maahanmuuttaneiden osallistuminen järjestettyyn toimintaan kasvaa. Hyödynnetään asukastiloja ja niissä järjestettävää toimintaa monensuuntaisen kotoutumisen edistämiseksi. Tarjotaan asukastiloja kuntalaisille mahdollistamaan kulttuurien välisiä kohtaamisia.	Osana perustyötä. Lisäresurssit yleisille ja maahanmuutta-neiden henkilöiden järjestöille.

	sekä tarjoamalla stipendejä lapsille ja nuorille. • Harrastus- ja niiden saavutettavuudesta laaditaan Toimenpideohjelma.			
Tavoite-alue 4. Kaupunki asenne- **muutoksen ja kaksisuuntaise kotoutumisen edistäjänä**	• Käydään arvopohjaista keskustelua ja edistetään Tervetuloa-kulttuuria ja rasismin vastaisuutta sekä vihapuheen estämistä kaikille kuntalaisille viestintäkampanjan ja säännöllisen positiivisen viestinnän avulla. • Tehdään jokaisella toimialalla ja kaupunkitasoisesti vuosisuunnitelma mitkä ovat maahanmuuttaneiden ja kantaväestön yhteiset kohtaamisfoorumit. • Edistetään maahanmuuttaneiden ja kantaväestön kohtaamisfoorumien rakentumista mm. yhteisten asukastupien toiminnan sekä eri osallistavien tilaisuuksien avustamisen niistä tiedottamisen avulla. • Kehitetään väestösuhteiden seurantaa oikeusministeriön uuden hankkeen avulla.	Kaupungin johto, kaikki järjestöt, uskonnolliset yhteisöt.	Positiivisen ja säännöllisen viestinnän Toteuttaminen. Vuosittain tehtävä arviointi, jossa tarkastellaan hyvien väestösuhteiden mallin mukaisesti kaksisuuntaisen kotoutumisen toteutumista Vantaalla (https://oikeusministerio.fi/hyvt-vaestosuhteet) Hyvien väestösuhteiden kehitystä seurataan rasismin Työn edistymisestä ja kaksisuuntaisesta Kotoutumisesta kertovien indikaattoreiden perusteella (työ- ja elinkeinoministeriön kotoutumisindikaattorit) On kehitetty pysyvä malli väestösuhteiden Seurantaan.	Osana perustyötä Lisäresurssit avustuksiin järjestöille, jotka edistävät kantaväestön ja maahan-muuttaneiden Kohtaamista. Osana perustyötä, EU/CoE joint “Building an inclu-sive integration approach in Finland”.



Vantaa
Vanda

6 § Kaupunkistrategian 2022–2025 väliarviointiraportti

VD/262/02.01.01.00/2022

PT/MR/VK/JT/EP

Vantaan kaupunkistrategia vuosille 2022–2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 31.1.2022. Se sisältää kaupungin arvot, vision ja ne strategiset tavoitteet, joita toteutetaan valtuustokauden aikana. Strategiassa kaupungin toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet ovat kaupungin talouden suunnittelun lähtökohtana.

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntalain mukaan strategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa ja strategiassa tulee määritellä sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Strategian väliarvioinnin tarkoituksena on strategian etenemisen seuranta valtuustokauden puolivälissä ja strategian päivittäminen toimintaympäristön oleellisten muutosten perusteella. Strategiaan on kirjattu: Kaupunkistrategian 2022–2025 väliarviointi tehdään hyvinvointialueiden aloitettua vuoden 2023 aikana. Loppuarviointi tehdään vuonna 2026.

Väliarvioinnin eteneminen ja rakenne
Väliarviointi koostuu tästä laadullisesta arvioinnista ja strategian tavoitteiden ja mittarien raportoinnista, joka tehdään 31.12.2023 tilanteesta. Laadullisessa arvioinnissa oli seuraavat osat: toimialojen valmistelema ennakkotehtävä strategian toteuttamisen onnistumisista ja loppukauden haasteista, valtuustoseminaarin ryhmätyö ennakkotehtävän pohjalta ja strategian painopisteittäiset työpajat. Arviointiraportti koostuu seuraavista luvuista: Toimintaympäristö, Strategian toteutus ja keskeiset toimenpiteet, Haasteet loppustrategiakaudelle, Mittarien ja tekstien muutosesitykset, Onnistumiset ja haasteet painopisteittäin sekä Kaupunkistrategian väliarvioinnin prosessi.

Strategian edistymisen arviointi
Väliarvioinnissa tarkasteltiin toimintaympäristön muutoksia (ml. hyvinvointialueuudistus) ja niiden vaikutusta strategian tavoitteiden toteutumiseen. Lisäksi arvioitiin strategian toteutusta ja keskeisiä toimenpiteitä sekä haasteita, joihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella.

Mittarien ja tekstien muutosesitykset
Kaupunkistrategiaan esitettävät muutokset perusteluineen ovat liitteen sivuilla 12–15. Mittarien ja tekstien muutosesityksiä on yhteensä 14 kpl. Näistä kaksi on mittarien poistoesityksiä, kuusi mittarien sekä niiden lähtö- ja tavoitetasojen muutosesityksiä sekä kolme pelkkää tekstimuutosesitystä. Kolmen mittarin osalta tietolähde on muuttunut.

Kaupunginhallitus 9.10.2023 § 14

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle
a) hyväksyttäväksi strategian väliarvioinnissa kaupunkistrategiaan esitetyt muutokset, ja
b) tiedoksi merkittäväksi Kaupunkistrategian 2022–2025 väliarviointiraportti 2023.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

———

Kaupunginhallitus 31.10.2023 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle
a) hyväksyttäväksi strategian väliarvioinnissa kaupunkistrategiaan esitetyt muutokset, ja
b) tiedoksi merkittäväksi Kaupunkistrategian 2022–2025 väliarviointiraportti 2023.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

———

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle
a) hyväksyttäväksi strategian väliarvioinnissa kaupunkistrategiaan esitetyt muutokset, ja
b) tiedoksi merkittäväksi Kaupunkistrategian 2022–2025 väliarviointiraportti 2023.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana kaupunginhallitus muokkasi Kaupunkistrategian 2022–2025 väliarviointiraportissa kaupunkistrategiaan esitettyjä muutoksia seuraavasti:

Sivu 14,
18.2.: Kaupunkikonsernin rakentamien sähköajoneuvojen latauspisteiden määrä -> muutos:- ~~Kaupunkikonsernin rakentamien sähköajoneuvojen latauspaikkavarausten määrä~~ *Kaupunkikonsernin kiinteistöihin toteutettujen latauspaikkojen määrä.*

Sivu 15,
~~24.2. Kunnossapitotiimien perustaminen -> mittarin poistaminen~~

Sivu 15,
~~Poistetaan strategiatekstistä, sivulta 34 viimeinen virke~~ *Muutos -> Muutos strategiatekstiin*, viimeinen virke ” Kaupunkiympäristön kunnossapitoa varten Vantaalle organisoidaan asukkaita toimintaan mukaan ottavat, alueelliset kunnossapitotiimit, joiden resursointiin ja kalustoon panostetaan.” *korvataan virkkeellä:* " *Toimintavuoden aikana yksilöidään alueellisten kunnossapitotiimien tavoitteet sekä selvitetään niiden vaihtoehtoiset toteuttamismallit ja näiden toteutettavuus.”*

Näiden muokkausten myötä muutettiin esittelytekstin kohta Mittarien ja tekstien muutosesitykset kuulumaan seuraavasti:

”Kaupunkistrategiaan esitettävät muutokset perusteluineen ovat liitteen sivuilla 12–15. Mittarien ja tekstien muutosesityksiä on yhteensä 14 kpl. Näistä ~~kolme~~ *kaksi* on mittarien poistoesityksiä, kuusi

mittarien sekä niiden lähtö- ja tavoitetasojen muutosesityksiä sekä ~~kaksi~~ *kolme* pelkkää tekstimuutosesitystä. Kolmen mittarin osalta tietolähde on muuttunut.”

Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

Liite:
- Kaupunkistrategian 2022–2025 väliarviointiraportti 2023 (kh 13.11.2023)

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, puh. 043 824 9254
Strategia- ja tutkimuspäällikkö Vesa Kokkonen puh. 050 318 1582
(etunimi.sukunimi@vantaa.fi)



KAUPUNKI-STRATEGIAN 2022–2025 VÄLIARVIOINTI

ARVIOINTIRAPORTTI 2023

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO **3**

TOIMINTAYMPÄRISTÖ **4**

STRATEGIAN TOTEUTUS JA KESKEISET TOIMENPITEET **6**

HAASTEET LOPPUSTRATEGIAKAUDELLE **9**

MITTAREIDEN JA TEKSTIEN MUUTOSESITYKSET **12**

ONNISTUMISET JA HAASTEET PAINOPISTEITTÄIN **16**

Taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki 16

Hyvät asukaslähtöiset palvelut 19

Eriarvoistumisen estäminen 24

Resurssiviisas ja hiilineutraali Vantaa 32

Kukoistavat kaupunkikeskukset 37

Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella 40

KAUPUNKISTRATEGIAN VÄLIARVIOINNIN PROSESSI **44**

JOHDANTO

Vantaan kaupunkistrategia vuosille 2022–2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 31.1.2022. Se sisältää kaupungin arvot, vision ja ne strategiset tavoitteet, joita toteutetaan valtuustokauden aikana. Strategiassa kaupungin toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet ovat kaupungin talouden suunnittelun lähtökohtana.

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntalain mukaan strategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa ja strategiassa tulee määritellä sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Strategian väliarvioinnin tarkoituksena on strategian etenemisen seuranta valtuustokauden puolivälissä ja strategian päivittäminen toimintaympäristön oleellisten muutosten perusteella. Strategiaan on kirjattu: Kaupunkistrategian 2022–2025 väliarviointi tehdään hyvinvointialueiden aloitettua vuoden 2023 aikana. Loppuarviointi tehdään vuonna 2026.

Väliarviointi koostuu tästä laadullisesta arvioinnista ja strategian tavoitteiden ja mittarien raportoinnista, joka tehdään 31.12.2023 tilanteesta. Laadullisessa arvioinnissa oli seuraavat osat: toimialojen valmistelema ennakkotehtävä strategian toteuttamisen onnistumisista ja loppukauden haasteista, valtuustoseminaarin ryhmätyö ennakkotehtävän pohjalta ja strategian painopisteittäiset työpajat, joissa käytiin läpi alla olevat teemat.

Strategian laadullisen/sisällöllisen arvioinnin teemat:

1) Hyvinvointialueet aloittaneet toimintansa -> Onko vaikuttanut tavoitteiden toteutumiseen?
2) Toimintaympäristön muutokset -> Mitkä ovat keskeiset muutokset, ja ovatko ne vaikuttaneet tavoitteiden toteutumiseen?
3) Mitkä ovat painospisteen keskeiset onnistumiset ja haasteet (ml. strategiateksteissä olevien toimenpiteiden tilannearvio), joihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?
4) Muutostarpeet/poistot mittareihin ja strategiatekstiin

Arviointiraportti koostuu seuraavista luvuista: Toimintaympäristö, Strategian toteutus ja keskeiset toimenpiteet, Haasteet loppustrategiakaudelle, Mittarien ja tekstien muutosesitykset, Onnistumiset ja haasteet painopisteittäin sekä Kaupunkistrategian väliarvioinnin prosessi.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Toimintaympäristökatsaus perustuu toimialojen esiin nostamiin toimintaympäristömuutoksiin. Luvun tavoitteena ei ole käydä läpileikkaavasti läpi kaikkia toimintaympäristömuutoksia vaan tiivistää nostot, jotka ovat nousseet työpajoissa jne.

Hyvinvointialueuudistus on yksi toimintaympäristön muutoksista. Yleisellä tasolla voidaan sanoa, että ylemmän johdon foorumit on rakennettu yhteistyön edistämiseksi. Käytännön prosesseissa on kuitenkin vielä kehitettävää. Selvimmin kehittämisen tarve tulee esiin tilanteissa, joissa hyvinvointialueella ja kaupungilla on yhteiset asiakkaat, kuten työllisyyspalveluissa ja kouluissa. Kehitettävää on myös kiinteistöjen hallinta- ja palveluverkkoyhteistyössä. Tämä koskee niin Vantaan kaupungin hyvinvointialueelle vuokraamia tiloja kuin uusien toimipisteiden suunnittelua. Luonnollisesti myös esimerkiksi koulujen tukipalveluiden, kuten kuraattorien ja psykologien, resursointi on hyvinvointialueen vastuulla.

Selkeimmin Vantaan strategian toteutumiseen vaikuttava toimintaympäristömuutos on talous. Korkeat korot ja nopeutunut inflaatio ovat vaikuttaneet voimakkaasti rakennushankkeisiin. Selvimmin tämä näkyy asuntorakentamisessa, jonka määrä on romahtanut. Lisäksi yksityisellä rahalla toteutettavia kiinteistökehittämishankkeiden käynnistyminen vaikeutuu. Erilaisten hankkeiden lykkääntyminen vaikuttaa kuitenkin laajasti, kolmeen strategian kuudesta painopisteestä. ”Taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen Vantaa” -painopisteessä vaikutukset näkyvät elinvoimaa edistävien hankkeiden hidastumisena ja sitä kautta mahdollisesti myös erilaisten maankäytöstä kaupungille tulevien tulojen laskuna. “Eriarvoistumisen estämisen” -painopisteessä haasteena on käynnistää segregoituneilla alueilla yksityisrahoitteisia hankkeita ja sama toistuu “Kukoistavat kaupunkikeskukset” -painopisteessä.

Lainsäädäntö on muuttumassa mm. rakentamisen osalta. Uusi rakentamislaki tulee voimaan 2025, mikä vaikuttaa mm. ilmastotavoitteisiin. Voimaan ovat tulossa myös merkittävät Koto24- ja TE24-uudistukset. Kokonaisuudessaan lainsäädäntöuudistukset ovat merkittäviä.

Hallitusohjelmassa on monia Vantaan kannalta oleellisia muutoksia. Merkittäviä ovat mm. sosiaaliturvaan tulevat leikkaukset, jotka vaikuttavat niin vantaalaisten toimeentuloon kuin mahdolliseen muuttoliikkeeseen Vantaalle. Myös asumiseen ja

maankäyttöön liittyvät linjaukset, kuten asumisoikeusasunnoista luopuminen, ovat toteutuessaan merkittäviä linjauksia.

Hyvinvoinnissa on tapahtunut huolestuttavia muutoksia. Nuorten mielenterveyshaasteet ovat kasvussa, maksuhäiriömerkinnät kasvavat nuorilla jne. Nämä haastavat hyvinvointitavoitteiden toteutumisen. Asiakkaat ovat myös muuttuneet vaativimmiksi, mikä kuormittaa asiakaspalvelua.

Yleinen ilmapiiri on monessa asiassa kehittynyt strategian toteutumista tukevaksi. Taantuman aikana pehmeät arvot nousevat ja mm. ympäristötietous on parantunut. Nämä tukevat strategisten tavoitteiden hyväksyttävyyttä kaupunkilaisten keskuudessa.

STRATEGIAN TOTEUTUS JA KESKEISET TOIMENPITEET

Tässä kappaleessa tiivistetään painopisteiden keskeiset onnistumiset ja toimenpiteet. Raportin lopussa ne on listattu laajemmin.

Taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki

Vantaan lainanmäärien kehitys on tavoitteiden mukaisella uralla. Taloutta on vahvistanut myös se, että toimitilahankkeita on pystytty toteuttamaan suunniteltua edullisemmin.

Vantaan kärkihankkeista on edistetty Osaamiskampusta ja Kuusijärveä. Em. kärkihankkeissa edetään kohti niille asetettuja tavoitteita.

Työllisyystavoitteet on saavutettu pois lukien maahanmuuttajien työttömyys, minkä lisäksi TE24-uudistus etenee.

Pientalotavoitteet on saavutettu. Pientaloille on lisätty kaavoitusta ja kehitetty mm. ohjeistoa rakennusvalvonnan sivuille.

Hyvät asukaslähtöiset palvelut

Vantaan onnistumiseksi nousee HYTE-kertoimen pysyminen aiemmalla tasolla (77/100). HYTE- kerroin mittaa sekä hyvinvoinnin eteen tehtävää työtä että väestön terveydentilaa. Tällä strategiakaudella on tähän mennessä varmistettu, että kaikkien HYTE-kertoimen indikaattoreiden eteen tehdään asioita.

Painopisteessä korostuu lasten hyvinvointi. Vantaalla toteutetaan “Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen” -toimenpideohjelmaa kaikissa toimipisteissä, minkä lisäksi Lapsiystävällinen kunta- työllä edistetään laajemmin lasten oikeuksia. Erilaisten oppijoiden ja elinikäisen oppimisen toimenpiteitä on toteutettu laajasti varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Koulutus on Vantaan tavoitteissa merkittävässä roolissa.

Asiakaspalvelu 2030 -vision ensimmäinen versio on valmistunut. Visioksi on vahvistunut 24/7-asiointi, jossa robotiikka sekä sähköiset palvelut ovat isossa roolissa.

Eriarvoistumisen estäminen

Myönteisen erityiskohtelun ohjelmaa (MEK) on toteutettu Vantaalla aikaisemminkin. Tällä strategiakaudella MEK- työtä on kuitenkin kehitetty entistä strategisemmaksi.

Segregaation torjunnan kannalta merkittävät Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset on päivitetty ja hyväksytty valtuustossa vuonna 2022. Palveluihin on myös investoitu osana segregaation vähentämistä. Maankäytön näkökulmasta merkittävää on lisäksi ollut se, että Länsimäkeen on laadittu kaavarunko. Korson ja Koivukylän kaavarungot ovat käynnissä.

Palveluja ja verkostoja on kehitetty vähentämään syrjäytymistä eri näkökulmista. Työllisyyden ja kotoutumisen osalta tuotetaan palveluita esimerkiksi yhteistyössä maahanmuuttajien järjestöjen kanssa, jotta asiakkaat tavoitetaan paremmin. Maahanmuuttajia on tuettu ja integraatiota edistetty myös tarjoamalla suomen kielen opetusta eri ryhmille, minkä lisäksi maahanmuuttajien siirtymistä työelämään on tuettu. Maahanmuuttajien osaamiskeskuksella on ollut tässä merkittävä rooli.

Kuntalaisille annettavaa digitukea ja kuntalaisten koulutuksia on kehitetty ja kaupungin digitukea antavaa henkilöstöä on koulutettu. Digituen kehittäminen on tärkeää, jotta useampi kaupunkilainen pystyisi aidosti hyödyntämään digitalisoituvia palveluja.

Vantaan kaupungin omaa henkilöstöä on koulutettu kohtamaan monikielisyyttä ja henkilöstön ymmärrystä eri kulttuureista on syvennetty.

Resurssiviisas ja hiilineutraali Vantaa

Hiilineutraaliuden edistämisessä oleellista on liikenne. Tätä on edistetty uudella liikennepoliittisella ohjelmalla. Vantaalla on edistetty laajasti myös ympäristöystävällisiä liikkumisen muotoja. Tämä on tarkoittanut mm. kevyenliikenteen edistämissuunnitelmia ja investointeja uusiin reitteihin. Joukkoliikennettä on parannettu uusilla runkobussilinjoilla ja lisäämällä pysäkkejä. Päätös investoida raitiovaunuun on ollut myös merkittävä edistys joukkoliikenteelle.

Aviapoliksen alueen hiilineutraalius kehittyy. Alueen kehitys on Vantaan elinvoimalle merkittävä.

Hiilineutraaliustavoitteessa korostuu muuta strategiaa enemmän yhteistyö konserniyhtiöiden kanssa. Tässä merkittävä rooli on etenkin Vantaan energialla.

Kiertotalous on tärkeä resurssiviisauden tavoite. Sen edistämiseksi on käynnistetty useita hankkeita. Tämän lisäksi kiertotalous on yksi Vantaan klustereista.

Hiilineutraaliuden ohella merkittävä ympäristötavoite on biodiversiteetin vaaliminen. Tätä on edistetty tekemällä suunnitelmia ja kartoituksia merkittävistä luontokohteista. Vantaalla on myös tehty luontokohteiden ennallistamis- ja hoitotöitä.

Kukoistavat kaupunkikeskukset

Kukoistavia kaupunkikeskuksia on edistetty kehittämällä kaupunkikulttuurin palveluverkkoa. Tärkeää on myös se, että viheralueiden mitoitukset ja saavutettavuuden ohjeistus on otettu käyttöön. Vihertehokkuudelle on tavoite asemakaavoissa. Nämä tuovat yhteen asukkaiden viihtyisyydelle merkitykselliset asiat eli lähiluonnon ja virkistysalueet sekä kulttuurin.

Strategiassa on nostettu esiin se, että jokaiselle keskustalle tehdään oma kehittämissuunnitelma. Ne ovat valmistumassa loppuvuodesta 2023.

Kaupunkikeskustojen kannalta liikenne ja liikkuminen on oleellista. Tätä on edistetty liikennepoliittisella ohjelmalla. Pysäköintiä on edistetty ja kehitetty mm. liityntäpysäköintiä. Ratikkakaupungin suunnittelu on aloitettu. Ikäihmiset on puolestaan huomioitu mm. kehittämällä turvallisia ja esteettömiä kävelyreittejä.

Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella

Johtamis- ja esimiesvalmennuksia on päivitetty ja kehitetty erilaisia johtamisen työkaluja. Toimialat ovat kehittäneet omia valmiuksia johtamisen tukemiseen.

Henkilöstön saatavuuteen ja pitovoimaan on panostettu. Vantaalla on luotu pito- ja saatavuusohjelma ja kehitetty mm. työaikoja ja palkkausta. Vantaan työnantajarekryilme on uusittu.

HAASTEET LOPPUSTRATEGIAKAUDELLE

Väliarvioinnin kannalta on oleellista tunnistaa asiat, jotka vaativat vielä huomiota strategian loppukaudella. Osittain kyse on strategisista tavoitteista, joiden toteutuminen on vielä kesken. Samalla voidaan tunnistaa tavoitteet, jotka eivät ehkä ole toteutumassa tai ainakin niiden edistämistä pitäisi jatkaa myös tulevalla strategiakaudella.

Taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki

Taloudellisesti loppukauden haasteena on investointikaton ylittyminen, mihin vaikuttaa niin lisääntyneet tarpeet kuin kustannustason nousu. Taloutta rasittaa myös se, että maanluovutuksista ja maankäyttösopimuksista saatavat nettotulot tulevat jäämään alkuperäisestä tavoitteesta muuttuneen taloustilanteen takia.

Vantaalaisten matala koulutustaso on haaste, jota ei tulla ratkaisemaan strategiakauden aikana. Matala koulutustaso vaikuttaa myös mm. työllisyyteen. Samaan aikaan myös työvoiman saatavuus muodostaa haasteen.

Hyvät asukaslähtöiset palvelut

Segregaatio on edelleen haaste, johon tulisi vastata viemällä huono-osaisille alueille enemmän palveluita.

UNICEF:in Lapsiystävällinen kunta -toiminta (LYK) tulisi liittää kiinteämmin strategiaan ja kehittää osallisuutta.

Vantaan strategiassa oppimisella on merkittävä rooli. Tämän takia perusopetuksessa on panostettu lukemisen ja matemaattisen osaamisen seuloihin. Niistä saatavaa tietoa ei kuitenkaan vielä ole hyödynnetty täysimääräisesti. Tietoa voisi hyödyntää paremmin oppilaiden osaamistason parantamiseksi ja opettajien välisessä yhteistyössä.

Raja- ja yhdyspintoja hyvinvointialueelle kouluissa tulisi kehittää enemmän. Kehittäminen on merkityksellistä, sillä tukipalvelut ovat siirtyneet hyvinvointialueelle.

Asiakaspalvelulle on laadittava kaupunkitasoinen johtamisjärjestelmä sekä asiakastiedon ja -tutkimuksen yhteinen tietovarasto.

Eriarvoistumisen estäminen

Eriarvoistumisen estämiseksi palveluissa olisi vielä kehitettävää. Tällöin kyse on luonnollisesti myös resursseista. Enemmän resursseja tarvittaisiin mm. henkilökohtaiseen palveluun. Maahanmuuttajien osaamiskeskus on ollut menestys, mutta se toimii nyt määräaikaisella rahoituksella. Rahoituksen vakinaistamisesta olisi hyötyä. Suomen kielen opetusta tarvittaisiin edelleen lisää.

Segregaation vähentämiseksi tehdään Vantaalla paljon työtä. Toimenpiteiden vaikuttavuuden seuraamista ja mittaamista tulisi kehittää kuitenkin enemmän.

Syrjäytymistä estäviä palveluita tuottaa hyvin monenlaiset toimijat, ml. kansalaisjärjestöt. Yhdessä nämä muodostavat palveluekosysteemin. Palveluekosysteemin tuomia mahdollisuuksia voitaisiin hyödyntää enemmän.

Henkilöstön rekrytoinnissa ja saatavuudessa on haasteita. Samalla henkilöstön osaamista tulisi kehittää laaja-alaisesti kohtaamaan erilaisia haasteita.

Resurssiviisas ja hiilineutraali Vantaa

Vantaa on asettanut hiilineutraaliustavoitteen vuodelle 2030. Monissa muissakin toimenpiteissä toistuu se, että niitä tulisi jatkaa yli strategiakauden.

Resurssiviisautta edistetään Vantaalla hankerahoituksella. Vaikuttavuuden kannalta toimintojen rahoitusta pitäisi vakinaistaa.

Kaupunki ei voi saavuttaa kaikkia resurssiviisauden tavoitteita yksin. Siksi sidosryhmäyhteistyöhön eli kaupunkilaisten ja yritysten kanssa tehtävään työhön tulisi panostaa enemmän.

Vantaalla on kehitetty paljon liikkumista, mutta ympäristöystävällisyyden näkökulmasta työtä tulisi edelleen jatkaa. Sähköautojen latauspisteitä tarvitaan lisää. Kevyttä liikennettä tulisi kehittää edelleen ja joukkoliikennettä parantaa. Vantaalla tulisi kehittää myös seudullista kaupunkipyöräjärjestelmää.

Kukoistavat kaupunkikeskukset

Palveluverkon osalta tarvittaisiin uusia avauksia Hakunila–Länsimäen-alueelle. Segregaation purkaminen vaatii huomioita, mikä vaatisi entistä parempaa koordinaatiota toimialojen välillä. Tämä liittyy myönteisen erityiskohtelun ohjelmaan (MEK).

Ratikkapäätös oli merkittävä Vantaalle. Ratikan rakentamisajan ratkaisut vaativat kuitenkin huomiota, jotta ne eivät vaikuttaisi liikaa kaupunkikeskustojen liikenteeseen yms.

Toimintaympäristön muutokset vaikuttavat eniten juuri kaupunkikeskustojen kehittämiseen. Muutosta tulisi arvioida ja kehittää uusia toimintamalleja muutokseen vastaamiseen.

Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella

Valmentavaa johtamista ja henkilön itsensä johtamista tulisi kehittää edelleen. Työssäoppimista pitäisi systematisoida paremmin.

Työhyvinvointiin tulisi kiinnittää enemmän huomioita. Poikkeamiin tulisi reagoi paremmin ja työhyvinvoinnin seurantaväliä tulisi lyhentää. Työterveyttä tulisi kohdentaa paremmin.

Vantaalle on laadittu saatavuusohjelma. Sen toimenpiteiden läpivienti tulisi varmistaa.

MITTARIEN JA TEKSTIEN MUUTOSESITYKSET

Muutos	Kohta (sivunumero)	Selite/ perustelu
Muutos tekstiin, viimeinen kappale, ensimmäinen virke: *Kaupunkistrategian 2022–2025 väliarviointi tehtiin hyvinvointialueiden aloitettua vuoden 2023 aikana.*	5	
1.3.Kaupungin omien Investointien omarahoitusosuus ilman ratikkaa 600 me -> mittarin muutos -> 10 % korotus, enintään 660 me Muutetaan strategiatekstiä, s. 9, kolmannen kappaleen ensimmäinen kokonainen virke muotoon: *Kaupungin investoinneille asetetaan strategiakaudelle tavoitteeksi 660 milj. euron menokatto.*	13	Alkuperäinen investointikatto tulee ylittymään kustannustason nousun ja lisääntyneiden investointitarpeiden vuoksi.
2.5. Vieraskielisten työttömyys (työttömyyden puolittaminen) -> muutos mittaritekstiin: *työttömyyden vähentäminen*; uusi tavoitetaso: 5200	14	Taloustilanteen heikentyminen.

Muutos	Kohta (sivunumero)	Selite/ perustelu
3.2. Tapahtumien ympärille syntyy uutta liiketoimintaa. -> muutos: Vantaalle syntyneiden uusien yritysten kumulatiivinen lukumäärä: lähtötasona vuosi 2021: 749 kpl, tavoitetaso 2025: 850 kpl Toimialojen yritysten yhteenlaskettu liikevaihto v. 2020: indeksi 100,3 (2015 = 100), tavoitetaso 2025: indeksi 120	14	Yritysten kumulatiivisen lukumäärän lähtö- ja tavoitetasot tarkentuneet. Yritysten yhteenlasketun liikevaihdon tavoitetasoksi indeksi.
6.3.2. Matemaattinen ja kielellinen osaaminen. Oppimisen arviointi tutkimuksen nojalla -> mittarin poistaminen. Lukemista ja matematiikkaa seurataan jatkossa 6.4. Lukuseulalla ja 6.5. Funa-mittauksella.	19	Tutkimus on erittäin kallis, yli 60 000€, ja hyötyarvo suhteessa euromääräiseen panostukseen vähäinen. Ei ole myöskään varmaa, haluaako tutkimuksen toteuttaja osallistua jatkossa kilpailutukseen, ja saadaanko tutkimuksen toteutusta ostettua samoilla indikaattoreilla muulta toimijalta.
6.5. Oppilaiden matemaattinen osaaminen -> muutos: mittaroidaan luokkien 3. ja 7. osalta	20	Mittaroitavat luokat täsmentyneet
6.5. Oppilaiden matemaattinen osaaminen -> muutos lähtötasoissa: 3.lk 1998/2648 7.lk 1756/ 2596	20	Lähtötasot täsmentyneet

Muutos	Kohta (sivunumero)	Selite/ perustelu
13.1. Osallistumisaktiivisuus -> muutos: datana FinSoten korvaava TerveSuomi-tutkimus. TerveSuomesta tiedot saadaan hyvinvointialuetasoisesti. Lähtötaso määritetty Vantaa-tasoisesti, ei mahdollisuutta saada takautuvasti hyvinvointialuetasoista tietoa.	25	FinSotea vastaava TerveSuomi-tutkimus korvaa FinSote-tutkimuksen.
13.2. Yksinäiseksi kokevien vantaalaiset yli 18-vuotiaat -> muutos: datana FinSoten korvaava TerveSuomi-tutkimus. TerveSuomesta tiedot saadaan hyvinvointialuetasoisesti. Lähtötaso määritetty Vantaa-tasoisesti, ei mahdollisuutta saada takautuvasti hyvinvointialuetasoista tietoa.	25	FinSotea vastaava TerveSuomi-tutkimus korvaa FinSote-tutkimuksen.
14.2. S2 % -> mittarin poistaminen	25	Mittari ei sovellu tavoitteen kuvaamiseen.
18.2.: Kaupunkikonsernin rakentamien sähköajoneuvojen latauspisteiden määrä -> muutos: *Kaupunkikonsernin kiinteistöihin toteutettujen latauspaikkojen määrä.*	30	Tikkuparkki ja Ratakujan pysäköinti uusina laitoksina toteuttavat näitä suuren määrän 2023. Kaikkia ei kuitenkaan ole heti syytä varustaa latauspisteillä, vaan sitä mukaa, kun

Muutos	Kohta (sivunumero)	Selite/ perustelu
		sähköautojen latauksen kysyntä laitoksissa kasvaa.
Muutos -> Muutos strategiatekstiin, viimeinen virke ”Kaupunkiympäristön kunnossapitoa varten Vantaalle organisoidaan asukkaita toimintaan mukaan ottavat, alueelliset kunnossapitotiimit, joiden resursointiin ja kalustoon panostetaan.” korvataan virkkeellä: "Toimintavuoden aikana yksilöidään alueellisten kunnossapitotiimien tavoitteet sekä selvitetään niiden vaihtoehtoiset toteuttamismallit ja näiden toteutettavuus."	34	
24.3. Lapsibarometri -> mittarin poistaminen	36	Lapsibarometrin toteuttaminen osoittautui liian hankalaksi.
Muutos -> Lisäys strategiatekstiin, kolmannen kappaleen viimeisen virkkeen perään: *Johtamisen perustaidot on varmistettava, jotta valmentavaa johtamista voidaan kehittää.*	37	

ONNISTUMISET JA HAASTEET PAINOPISTEITTÄIN

Tässä luvussa on toimialojen valmisteleman ennakkotehtävän ja työpajatyöskentelyn arviot seuraaviin kysymyksiin:1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty? 2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

Painopisteittäin on esitetty myös valtuuston talous- ja strategiaseminaarin ryhmätyöskentelyn 24.8. nostot arviointikysymyksestä ”Mihin asioihin pitäisi vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella kaupunkistrategian 2022–25 toteuttamisen näkökulmasta?”

Taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki

Taloudellisesti vahva kaupunki ja kaupunkikonserni

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

   - Talousarvioiden laadinnassa ja toteutuneissa tilinpäätöksissä on edetty valtuustokauden vuosikatetavoitteen mukaisesti. Kaupungin lainamäärää on saatu edelleen laskettua strategiakauden aikana. Konsernin lainamäärät ja vastuut ovat tavoitteen mukaisella uralla.
   - Rakentamisen investointiohjelmat on sovitettu annettuun investointikehykseen hankkeita priorisoimalla. Koko valtuustokauden investointikehys tulee kuitenkin ylittymään.
   - Toimitilahankkeet on pystytty toteuttamaan tavoitehintoja edullisemmin mm. onnistuneen hankeohjauksen ja urakkakilpailutusten ansiosta.
   - Kiinteistöjohtamisen linjaukset on hyväksytty ja toimenpiteitä on edistetty.
   - Konserniomistusten kokonaissuunnitelma hyväksytty 2022
   - Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset tehty

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

   - Investointihankkeiden valmisteluun, toteutuksen oikeaan ajoitukseen ja riittävien rakennuttamisresurssien varmistamiseen. Myös kasvavan kaupungin riittävä investointitaso on varmistettava.

- Vuokrasopimusneuvottelut hyvinvointialueen kanssa viivästyneet – myös HVA kiinteistöjen myyntiprojekti viivästynyt
- Maanluovututuksen ja maankäyttösopimusten nettotulot tulevat jäämään alle alkuperäisen tavoitetason taloussuhdanteen voimakkaan muutoksen takia.
- Koko valtuustokauden kaupungin omien investointien alkuperäinen investointikatto tulee ylittymään kustannustason nousun ja lisääntyneiden investointitarpeiden vuoksi
- Iso kokonaisinvestointipotti – olisi lisättävä yhteistyötä yksityisten kanssa

Osaamisen ja työllisyyden vahvistaminen elinvoiman ja hyvinvoinnin edistämiseksi

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Työllisyyspalvelut ja Varia ovat käynnistäneet vahvan yhteistyön osaamispalveluiden tarjoamiseksi työllisyyspalveluiden asiakkaille ja yhteistyön syventämiseksi TE2024 uudistuksessa.
- Tikkurilan osaamiskampuksen valmistelussa edistetään kohtaantoa ja käynnistetty ennakoinnin kehittäminen
- TE24 ja Koto24 valmistelu on käynnistetty - muutos antaa kaupungille lisää mahdollisuuksia vaikuttaa elinvoiman edistämiseen.
- VaKeHyvan kanssa tehty yhdyspintasopimus
- Vantaa ollut houkutteleva kohde yritysten investoinneille
- Työttömyysmittarit, pl. maahanmuuttajat, ovat laskeneet
- Koronan jälkeen uusia yrityksiä perustettu yhtä paljon tai enemmän kuukausitasolla kuin ennen koronaa.

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Vantaan työllisyyspalveluiden asiakkailla on matalla koulutustaso, minkä johdosta pitää rakentaa osatutkintoja sekä muita lyhytkestoisia koulutuksia, jotka edistävät työmarkkinoille pääsyä.
- Osaavan työvoiman saatavuuteen ja pitovoimaan
- Yritystontit loppuvat
- Koronan jälkeen jäätiin jälkeen yritystoiminnassa, palkkasummassa saatu kuitenkin kiinni
- Ristiriita: yritystonttien löytyminen vs. luontoarvot vs. pientalot

Vetovoimainen asumisen kaupunki

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Pientalo-ohjelmaan on koottu toimenpiteet, joilla voidaan edistää pientaloasuntojen rakentamista. Pientalorakentajille on laadittu ohjeaineisto rakennusvalvonnan sivuille. Pientaloasemakaavoitusta on lisätty.
- Kuusijärven kärkihankkeessa edetään kohti visiota saavutettavasta koko kansan luonto- ja virkistyspaikasta.
    - Saavutettavuutta parannettu esteettömiä retkeilyrakenteita, palvelurakennuksia ja kestäviä kulkuyhteyksiä kehittämällä. Palveluja ja rakenteita kehitetty kestävän käytön näkökulmasta.
    - Uudessa hallintomallissa hallintovastuu siirtyy kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalle.
- Valmisteilla Nuku yö ulkona -haasteen valtakunnallinen päätapahtuma elokuulle 2024.
- Pito- ja vetovoiman sekä kiinnostavuuden kasvattaminen tapahtumia lisäämällä toteutunut mm tapahtumalavojen kautta. Pysyvät ratkaisut tulisi kuitenkin saada kaikille suuralueille.
- Vantaan vetovoima on tähän asti ollut hyvä ja pientaloja on rakentunut.

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Kärkihankkeen priorisointi ja kokonaisresursointi varmistettava korkeatasoisesti uudistuvalle ja vetovoimaiselle Kuusijärvelle.
- Uudis- ja maisemarakentamisen toinen vaihe käynnistettävä.
- Myyrmäen kaupunkikulttuuritalon hanke viivästynyt alueen kokonaissuunnitelman haasteiden johdosta. Kakussa hankkeen suunnittelu jatkuu osallistamisvaiheella, lisäksi resurssia saatu vahvistettua kärkihankkeiden osalta vuodesta 2024 eteenpäin.
- Mitä tulee tapahtumaan tapahtuma-areenoille (Kivistö, Muumit)

Valtuustoseminaari

Valtuustoseminaarissa nostettiin esiin TE24-uudistuksen onnistuminen (valtuusto mukaan uudistukseen) ja työllisyyden hoito (nuoristyöttömyyden syyt selvitettävä). Talouden hoitamisessa tärkeäksi koettiin talouden tasapaino, hallitusta

taloudenpidosta kiinnipitäminen, verokertymän lisääminen sekä investointien ylitysten ja myöhästymisten valvonnan kehittäminen. On panostettava osaamiseen ja koulutukseen ja kielen oppimiseen (esim. Vantaan osaamiskeskus), minkä lisäksi maahanmuuttajataustaiset äidit on saatava mukaan työelämään. Oppisopimuskoulutuksen kynnystä on madallettava. Koulutustason, hyvinvoinnin, turvallisuuden ja eriarvoisuuden mittarit on saatava näkyviin. Elinkeinopalveluihin, Vantaan maineeseen ja Vantaata koskeviin mielikuviin on panostettava: On tuettava potentiaalisia kasvuyrityksiä ja nuoria yrittäjiä sekä lisättävä kaupungin vetovoimaa tarjoamalla yrittäjille tontteja ja yhteistyötä. Mainetta ja mielikuvia on parannettava panostamalla kaupungin yleiseen viihtyisyyteen ja kunnossapitoon sekä priorisoimalla investointeja, esimerkiksi Tikkurilan osaamiskampuksesta on mahdollista kehittää pöhinäkeskus. Maineeseen ja mielikuviin voidaan vaikuttaa myös tapahtumien ja kulttuurin avulla. Monipuolisen asuntopolitiikan, pientaloasumisen ja verotulojen osalta on painotettava veronmaksukykyisyyttä, pitovoimaa ja monipuolista asumista, minkä lisäksi Vantaalla on oltava elämäntilanteeseen sopivaa asumista. On selvitettävä, miksi kuntien välinen nettomuutto on Vantaan osalta heikkoa.

Hyvät asukaslähtöiset palvelut

Sujuvat hyvinvointia rakentavat palvelut

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- HYTE-kerroin on pysynyt aiemmalla tasolla (77/100). Vantaan lähtötaso on muihin kuntiin verrattuna valmiiksi jo hyvällä tasolla. Tällä strategiakaudella ollaan tähän mennessä varmistettu, että kaikkien HYTE-kertoimen indikaattoreiden eteen tehdään asioita.
- Kokee, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille:
    - Harrastusten Vantaa –kokonaisuutta on laajennettu ja saatu lisää maksutonta harrastustoimintaa kaikille kouluille. Uutena toimenpiteenä alkaa 2023 lähiliikuttajat, jotka innostavat lähiöissä eri-ikäisiä ihmisiä liikkumaan. +18-vuotiaiden nuorten aikuisten maksuton vapaa-ajan toiminta on laajentunut ja löytänyt paljon uusia osallistujia.

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Miten luomme toimivan polun maksuttomista harrastuksista/kerhoista kohti tavoitteellisempia harrastuksia myös niille, joilla ei ole varaa maksaa kalliita harrastusmaksuja.

Sujuvat hyvinvointia rakentavat palvelut

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen toimenpideohjelmaa toteutetaan kaikissa toimipisteissä.
- Lapsiystävällinen kunta -työllä edistetään lasten oikeuksia
- Turvallisemman tilan periaatteiden käyttöönotto on käynnistynyt.
- Koulujen hyvinvoinnin vuosikellot otettu käyttöön ja hyvinvointivastaavien työtä tuettu kaikilla kouluilla.

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Segregaationäkökulman huomioiminen palveluiden kehittämisessä
- Palveluverkon jatkuva kehittäminen muuttuneisiin ja muuttuviin tarpeisiin kasvavassa ja monimuotoisessa kaupungissa -tarvitaan riittävät tilat ja tontit.
- Päiväkodit ja koulut osallistuvat pro-toimintamallin mukaiseen toimintaan. Pro -toimintamalli (vaka, pope ja SVE) vahvistaa inklusiivista toimintakulttuuria, jossa sosio-emotionaalisia taitoja opetetaan yhdessä. Malli arvioidaan ja vahvistetaan
- UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -toiminnan (LYK) liittäminen strategiaan ja osallisuuden kehittämiseen

Hallittu siirtymä hyvinvointialueelle

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Lakisääteiset hyte-neuvottelut on käyty hyvässä hengessä Vantaa, Keravan, HVA:n, HUS:n ja järjestöjen edustajien kesken. Yhteiseksi tavoitteeksi on asetettu "mielekäs arki jokaiselle" ja sen alla painopistealueina on osallisuus, mielen hyvinvointi ja hyvinvointia tukevat elintavat.

- Vantaan hyvinvointisuunnitelma on tehty, hyvinvointialueen asiantuntijoita on ollut mukana työssä.
- Hyvinvointialueyhteistyön rakenteet ja sopimus tehty työllisyyspalveluiden ja hyvinvointialueen kesken.

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Arjen rajapinnoilla olevan yhteistyön toimivuus, yhteistyösopimukset
- Yhdyspintoja on paljon ja ne elävät - läpikäynnissä menee aikaa. Yhdyspinta- ja yhteistyösopimukset voivat vaatia uudelleentarkastelua.
- Riittävien ja tarpeen mukaisten opiskeluhuollon palveluiden saaminen hyvinvointialueelta

Tuetaan oppijan tarpeisiin pohjautuvaa oppimista ja mahdollisuuksia edetä omien edellytystensä mukaan

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Varhaiskasvatuksessa on viety eteenpäin lapsen tukeen ja inkluusioon liittyviä uudistuksia osaksi käytännön toimintaa ja tuen valikkoa. Asiaan liittyvää osaamista on edistetty eri esihenkilö ja työntekijäfoorumeilla. (Tuen aamukahvit, VasuTalk, asiantuntija-aamut) avulla
- Varhaiskasvatus ja perusopetus järjestävät erityisopettajaopinnot 60 opettajalle yhteistyössä yliopistokeskus Chydeniuksen kanssa. Koulutuksella vastataan pätevän henkilöstön saatavuushaasteeseen.
- Kaikissa peruskouluissa kolmiportaisen tuen rakenteita on yhtenäistetty Tuen puun ja siihen liittyvien materiaalien avulla. Opettajille osaamista on vahvistettu monipuolisen koulutuksen ja konsultointituen avulla.
- Perusopetuksessa vahvistettu tietoon pohjautuvaa tuen tarpeiden tunnistamista (seulat systemaattisemmin käytössä).
- Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa on laadittu kaupunkitasoiset poissaoloihin puuttumisen mallit.
- Toisen asteen koulutuksessa on palvelumuotoilun avulla lähdetty kehittämään joustavia oppimisen polkuja lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen.

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Perusopetuksen lukemisen ja matemaattisen osaamisen seuloista saatavan tiedon hyödyntäminen oppilaiden osaamisen lisäämisessä sekä eri opettajaryhmien välisessä yhteistyössä.
- Oppimisen tuen kehittäminen toisella asteella (työpaikkaohjaajat ammatillisessa koulutuksessa ja erityisopettajat lukiokoulutuksessa)

Eri-ikäisten kuntalaisten jatkuvan oppimisen ja koulutuksen tarpeisiin panostetaan

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Opiskeluhuoltosuunnitelmat päivitetty esiopetuksesta toiselle asteelle keväällä 2023. Opiskeluhuoltosuunnitelmien yhteydessä koottu koulutuksen järjestäjän arvio opiskeluhuollon resurssitarpeista.
- Lapsiperheiden lukuintoa vahvistetaan yhdessä kirjaston kanssa. Yhteistyö Lukukeskuksen kanssa käynnistynyt.
- Kielitietoinen yläkoulu -hanke tukee yläkouluikäisten ja myöhään maahan tulleiden oppilaiden oppimista.
- Esi- ja alkuopetuksen palvelulupausta ja toiminnallista yhteistyötä toteutetaan kaikissa esiopetuksen ja perusopetuksen yksikössä.
- 7. vuosiluokan oppilaille lisätty 0,5 vuosiviikkotuntia tunne- ja vuorovaikutustaitoihin liittyen.
- Digipedagogiikkaa juurrutetaan yksiköissä monipuolisesti osaksi arjen toimintaa.
- 8. tai 9. luokan oppilaan on mahdollista saada tarpeidensa mukaista tehostettua oppilaanohjausta jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyen.
- Oppilaan on mahdollista hakeutua opiskelemaan joustavaan työelämäpainotteiseen perusopetukseen (TEPPO) jokaisessa ylä- tai yhtenäiskoulussa.
- Toisen asteen koulutus on tiiviisti mukana TE2024-valmistelussa, jossa pohditaan muun muassa uudenlaisia koulutuspolkuja.

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Esi- ja alkuopetuksen yhteistyössä ja nivelvaiheen opetussuunnitelma vaatii sujuvuutta sekä palvelulupauksen toteutumista tulee kehittää entisestään, mm. nivelopettajien työn jatkuminen.
- Vaativan erityisen tuen tarpeeseen vastaamiseksi ei ole riittävästi paikkoja

Digitaalisuus tukee palvelujen kehittämistä

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Keskitetty tietovarasto on olemassa, jota on edistetty juuri viimeisen parin vuoden aikana. Lisäksi digitaalisessa siirtymässä on painotettu asiakaspalvelun digitalisointia ja sisältää paljon erilaisia toimenpiteitä, joita jo edistetty tämän osalta. Toteutus kunkin vuoden investointiohjelman mukaan.
- Asiakaspalvelu 2030 -vision ensimmäinen versio on valmistunut. Visioksi on vahvistunut 24/7 asiointi, jossa robotiikka sekä sähköiset palvelut ovat isossa roolissa. Tämä tarkoittaa, että tulevaisuudessa palveluiden toteuttamiseen tarvitaan nykyistä enemmän investointeja. Tähän mennessä on myös tunnistettu haasteita nykyisten palveluiden hajanaisuudessa ja niiden saavutettavuudessa sekä sähköisten palvelujen käyttöön annettavassa tuessa.

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Asiakaspalvelulle on laadittava kaupunkitasoinen johtamisjärjestelmä sekä asiakastiedon ja -tutkimuksen yhteinen tietovarasto. Tarvitaan yhtenäinen malli asiakaspalautteen perusteella tehtävään kehittämiseen. Tavoitteena on hallitumpi ja asiakaslähtöisempi asiakaspalvelukokonaisuus kuntalaisille. Lisäksi nykyisten ja uusien palveluiden vaikuttavuutta tulisi mitata systemaattisemmin.
- Hallitusohjelman kirjaus digitaalisten palvelujen ensisijaisuudesta voi vaikuttaa kaupungissa annettavaan digitukeen.

Valtuustoseminaari

Valtuustoseminaarin ryhmätöissä tuotiin esiin Oppimiskampus, jatkuva oppiminen ja oppimisen tukitoimet: iltapäiväkerhoja on kehitettävä osaamistasojen mukaan ja kerhojen tasalaatuisuus on varmistettava, minkä lisäksi kolmas sektori, kuten

liikuntajärjestöt, tulisi voida ottaa mukaan yhteistyöhön. Työssäoppiminen ja muuntokoulutus tulisi mahdollistaa ja kehittää toista astetta ja toisen asteen oppimisen tukea. Vantaalle tulisi pyrkiä saamaan yliopistotasoista koulutusta. Lukutaidon ja matematiikan taidot on saatava kuntoon, maahan muuttaneiden kotoutumista ja kielitaitoa on vahvistettava ja maahanmuuttajataustaiset vanhemmat on saatava mukaan koulutyöhön. Lasten turvallinen ja terveellinen oppimisympäristö on varmistettava (kiusaaminen). Henkilöstön hyvinvoinnin ja pitovoiman lisäämiseksi tulisi olla pysyviä, päiväkoti- tai aluekohtaisia sijaisia. Kouluissa resurssit ja varhaiskasvatuksessa erityistuki on varmistettava niin, että opettajat voivat keskittyä opettamiseen, kouluissa opettajien hallinnollista taakkaa tulisi lisäksi keventää. TE24-uudistuksen onnistumiseen on syytä kiinnittää huomiota. Liikunta- ja kulttuuripalveluissa Harrastusten Vantaata olisi laajennettava sekä kohderyhmien että tarjonnan osalta ja muistettava, että harrastaminen voi olla muutakin kuin liikuntaa. Liikuntapaikkasuunnitelma tulisi päivittää. Hyvinvointialueen ja kaupungin rajapintoja on tarkkailtava. Ennaltaehkäisyn tulisi näkyä kaupungin palveluissa. Osallistuvaa budjetointia tulisi kehittää niin, että kuntalaiset voitaisiin ottaa mukaan toteuttamiseen ja että myös pienet, talkoilla hoidetut hankkeet mahdollistuisivat.

Eriarvoistumisen estäminen

Syrjäytymis- ja eriarvoistumiskehitys katkaistaan

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Työllisyyden ja kotoutumisen osalta tuotetaan palveluita esimerkiksi yhteistyössä maahanmuuttajien järjestöjen kanssa, jotta asiakkaat tavoitetaan paremmin
- Ohjaamo palvelee syrjäytymisvaarassa olevia nuoria matalan kynnyksen periaatteella
- Kuntalaisille annettavaa digitukea ja kuntalaisten koulutuksia on kehitetty ja kaupungin digitukea antavaa henkilöstöä on koulutettu. Kuntalaisille tehtävällä kyselyllä on selvitetty kanavia digisyrjäytymisriskissä olevien asiakasryhmien tavoittamiseksi ja digituen markkinointia on tehostettu.
- Kyselytulosten valossa on viitteitä siitä, että niiden vantaalaisten osuus on pienentynyt, jotka kertovat jäävänsä ilman tarvitsemaansa digitukea.

- NEET –nuorten määrän seurantaa varten on kehitetty laskentamalli, joka mahdollistaa NEET –nuorten tilanteiden tarkemman analyysin ja sen perusteella tehtävän toimenpidesuunnitelman.
- Etsivän nuorisotyön resursseja on lisätty ja etsivien nuorisotyöntekijöiden määrä on vuosina 2022 ja 2023 ollut 15 htv. Yhteydenottoa etsivään nuorisotyöhön on madallettu mm. ottamalla käyttöön chat –palvelu sekä jalkautumalla laajemmin eri verkostoihin ja toimipisteisiin.
- Nuorille aikuisille suunnattua harrastus- ja vapaa-ajantoimintaa on lisätty ja resursseja vahvistettu. Toiminta tavoittaa aiempaan nähden lähes puolet enemmän nuoria aikuisia.
- Nuorten työpajatoimintaa on kehitetty lisäämällä palveluvalikkoon matalamman kynnyksen valmennusta sekä kehittämällä ESR-hankkeessa työllistymiseen ja opiskeluihin tähtäävää nuorten yksilövalmennusta. ESR –hankkeessa kehitetyn toimintamallin vaikuttavuus on ollut työllistymisen näkökulmasta erittäin positiivinen.
- Oppilaitosnuorisotyö on laajentunut myös lukiokoulutukseen pilottihankkeen myötä.

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Haasteena työttömien työnhakijoiden matala koulutustaso sekä maahanmuuttajien suomen kielen osaamisen parantaminen
- Digisyrjäytymisen riski on edelleen suuri. Digitukea on vahvistettava ja sen saatavuutta ja saavutettavuutta edelleen parannettava. Digituki on jalkautettava osaksi kaupungin palveluiden kehittämistä ja sen resurssit on varmistettava osaksi kaupunkitasoista asiakaspalvelua.
- Monet palvelut kärsivät kuitenkin resurssipulasta eivätkä ne pysty vastaamaan kasvavaan kysyntään. Ennaltaehkäisevä työ pitäisi saada todella vahvaksi, jotta kehitykseen voitaisiin vaikuttaa, mutta nykytilanteessa ennaltaehkäisy valuu helposti korjaavaksi työksi, jolloin kuormittaa palveluita (häiriökäyttäytyminen).
- NEET-nuorten määrän vähentämiseksi tarvitaan poikkihallinnollista yhteistyötä ja selkeämpiä toimialojen kesken yhteisiä tavoitteita ja toimenpiteitä. Nuorten palvelupolut pitää yhteistyössä saada sujuvimmiksi ja etenkin työttömyyden alkuvaiheessa tunnistaa paremmin syrjäytymisen riskitekijöitä.

Syrjäytymis- ja eriarvoistumiskehitys katkaistaan

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä
edistetty?

- Lasten koulutuksellista tasa-arvoa vahvistetaan tarveperusteisella resursoinnilla (Kota-rahoitus) sekä myönteisen erityiskohtelun ohjelmaa toteuttamalla.
- Henkilöstön saatavuusohjelman 2022-2024 varhaiskasvatuksen toimenpiteillä, mm. rekrylisillä, tavoitellaan veto- ja pitovoimaa. Kelpoinen henkilöstö lisää varhaiskasvatuksen laatua, mikä ehkäisee syrjäytymis- ja eriarvoistumiskehitystä. Rekrylisä on käytössä myös perusopetuksessa.
- Eriytymiskehityksen hillitsemiseen liittyen Yhteinen koulu-toimintamallin kehittäminen on käynnistynyt; kaupungin eri toimijoiden rooleja vahvistettu ja yhteistyötä lisätty alueilla. Lisäksi eriytymiskehitykseen liittyvän kasotasoisen tietopohjan kehittäminen aloitettu ja kouluverkkoselvitykseen on tuotu kota-tietoja mukaan.
- Peruskoulujen turvallisuuskulttuurin edistämiseksi järjestetty koulutusta, tarjottu konsultaatiota sekä päivitetty prosesseja. Perusopetuksessa ja toisella asteella käynnistymässä hanke hyvinvointi- ja turvallisuusosaamisen vahvistamiseksi.
- Segregaatioon liittyvä keskustelu on lisääntynyt ja tietoisuus kasvanut
- Sosiaalisesti kestävä Vantaa -strategiatyö nojaa vahvasti uuteen hyväksyttyyn Vantaan kaupungin strategiaan, jossa yhdeksi painopisteeksi on nostettu eriarvoistumisen estäminen. Kaikki toimialat käsittävä MEK-ohjelma sisältää konkreettisen toimintaohjelman, se edistää toimialojen välistä yhteistyötä sekä strategista päätöksentekoa. Tämän lisäksi kaupungilla tehdään monia toimia eriarvoistumisen estämiseksi.
- Vuoden 2023 alusta asukastiloilla tuplattiin digiohjaajien määrä kahdesta neljään ja tämä on mahdollistanut digituen asiakasmäärien kasvun, vuonna 2022 yhteensä 6 500 asiakasta ja 2023 tammi-elokuun aikana jo 8 500 asiakasta.

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Toimialojen välisen yhteistyön tiivistämiseen ja yhteistyömallien rakentamiseen.
- Segregaatiovaikutusten arvioiminen palveluverkon suunnittelussa

- Hallitusohjelman ja maailmanpoliittisen tilanteen takia segregaatiokehitys entistä haastavampaa
- Pitkäaikainen vaikuttavuuden ja kokeilujen arviointi

Eriytymiskehityksen alla olevien alueiden kiinnostavuus ja vetovoima kasvaa asuntorakentamisen, palveluiden ja investointien osalta

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Lähiöohjelma
- MEK-työ
- Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset on päivitetty ja hyväksytty valtuustossa 2022 kaupunkistrategian mukaisesti. Asuntorakenteen monipuolisuuden kasvattaminen päivitettyjen linjausten mukaisilla toimenpiteillä.
- Investoinnit palveluihin (Elmo)
- Kehittämissuunnitelmat laadinnassa eriytymiskehityksen uhan alla oleville alueille (Kukoistavat kaupunkikeskukset)
- Länsimäkeen on laadittu kaavarunko, Korson ja Koivukylän kaavarungot ovat käynnissä

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Kehittämissuunnitelmien edistäminen ja toimenpiteiden konkretisointi

Alueiden eriytymiskehityksen seuranta jatkuvaa

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Vuosittain päivitetään sosioekonominen indeksi, joka kuvaa alueiden eriytymistä. Tämä on myös strategiaseurannan indikaattori
- Tämän rinnalle käytetään KOTA- indeksiä, joka soveltuu enemmän koulupiirien eriytymiseen ja mm. kouluille suunnatun rahoituksen kohdistamiseen.
- Yliopistoyhteistyöllä mm. Kaupunkiakatemian kanssa on tuotettu tietoa segregaation rakenteesta. Yhteistyö jatkuu Max Planck -tutkimusyksikön kanssa. Tutkimusyksikkö aloittaa toimintansa kesällä 2023.
- Tutkimusyhteistyö on lisääntynyt

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Indeksimuotoinen seuranta ei ole kovin ymmärrettävä. Seurantajärjestelmää on kehitettävä monipuolisemmaksi ja indeksit on avattava.
- Seurantajärjestelmästä on kyettävä viemään myös kartalle.

Jatketaan alueellista myönteisen erityiskohtelun ohjelmaa

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Myönteisen erityiskohtelun ohjelma kaudelle 2023–2025 on valmis ja toteutus aloitettu

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Myönteisen erityiskohtelun ohjelman tulosten mittaaminen ja vaikuttavuuden arviointi

Yhteisöllisen ja toimintaedellytyksiä tukevan kulttuurin rakentaminen

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Tuoreempia tuloksia ei ole vielä ilmestynyt, joten asetetun tavoitteen saavuttamista ei voida vielä arvioida.
- Osana Myönteisen erityiskohtelun ohjelmaa on aloitettu ns. yhteisökehittäjän tehtävä viidellä eri alueella. Nämä työntekijät käyvät aktiivista vuoropuhelua alueen asukkaiden ja järjestöjen kanssa ja innostavat asukkaita järjestämään yhteisöllisiä tapahtumia. Yhteisökehittäjien kautta kaupunki myös saa viestejä tavoista, joilla eri alueille voisi rakentaa juuri sille alueelle sopivaa toimintaa.

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Eri-ikäisten ja eri taustoista tulevien tavoittaminen mukaan

Kotoutumisessa onnistuminen monialaisena yhteistyönä (myös työllisyysnäkökulma)

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Kotoutumisessa pyritään varmistamaan suomen kielen opetuksen kehittämiseen, vahvaan järjestöyhteistyöhön sekä etsimään yksilöllisiä polkuja työelämään
- Osaamiskeskuksessa kehitetty suomen kielen opetusta MEK-rahoituksen avulla, järjestetty useita eritasoisia kursseja työttömille työnhakijoille
- Työvoiman ulkopuolisten asiakkaiden kotoutumista edistävä palvelu aloitettu keväällä 2023
- Kehitetty yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa kotoutumisen edistämiseksi, mm. asiakasohjaus ja vastuualueet
- Ukrainalaisten asiakkaiden vastaanottoon luotu tiimi ja yhteistyössä valtion kanssa omakielinen neuvontapalvelu
- Osaamiskeskukseen palkattu verkostokoordinaattori, joka ylläpitää ja kehittää vieraskielisten työllisyyspalveluiden sekä järjestöjen kumppanuutta
- Työllisyyspalveluissa on myös edistetty henkilöstön moninaisuutta ja kansainvälisyyttä: kotoutujien ja vieraskielisten palveluissa muunkielisten työntekijöiden prosenttiosuus on noin 50 %

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Suomen kielen resurssit tulee turvata ja maahanmuuttajien osaamiskeskuksen palvelut tulee vakinaistaa, kun TEM-rahoitus päättyy.
- Resurssien riittävyys, kyseessä on runsaasti henkilökohtaista palvelua tarvitseva kohderyhmä
- Kaupungin kaikkien palveluiden soveltuvuus kotoutujille ja vieraskielisille asiakkaille
- Hyvien ja toimivien käytänteiden vakiinnuttaminen, mm. osaamiskeskus, Talent Vantaa, Neuvova Vantaa
- Koto24 tuo uusia tehtäviä mm. Työvoiman ulkopuolelle olevien palvelut – resurssit tulee varmistaa

Kotoutumisessa onnistuminen monialaisena yhteistyönä (myös työllisyysnäkökulma)

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoista toimintakulttuuria Kielikiito -kehittämisen avulla.
- Maahanmuuttajien osaamiskeskuksen toiminta toteutetaan toimialojen yhteistyönä
- Maahanmuuttajien osaamiskeskuksessa on koulutettu varhaiskasvatukseen työntekijöitä oppisopimuskoulutuksella. Keväällä alkanut varhaiskasvatuksen oppisopimuskoulutus jatkuu syksyllä ja oppisopimuskoulutuksia laajennetaan kattamaan hoiva-avustajan ja koulunkäynnin avustajan koulutuksen.
- Perusopetuksen valmistavan opetuksen opettajien ja S2-opettajien osaamista on vahvistettu perehdytyksellä, täydennyskoulutuksella ja tuella. Vieraskielisten oppilaiden Tervetuloa kouluun-tapaamiseen luotu yhtenäiset rakenteet.
- Monikielisten perheiden kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen esim. Parental corner Lehtikuusen koululla.
- Oppilaiden vanhempien suomen kielen oppimista ja siten työllistymistä tuetaan MEK-rahoituksella jatkuvassa Vanhemmat mukaan kouluun ja työelämään -hankkeessa. Vanhemmat mukaan varhaiskasvatukseen pilotti laajenee.

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Vanhemmat mukaan kouluun ja työelämään-hankeen suomen kielen opetus jatkuu MEK-rahoituksella vuoden 2023 loppuun, jonka jälkeen olisi keskeistä löytää muu rahoitus. Hankkeessa on myös mukana varhaiskasvatus.
- Vantaan kaupunki työnantajana olisi nykyistä aktiivisempi Teppo-toiminnassa

Kaupungin henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja kehittäminen palvelemaan monikulttuurisen ja monikielisen kaupungin asukkaita

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Selkosuomi-koulutuksia on järjestetty työntekijöille
- KV-strategiaryhmä loi kaupunkitasoisen koulutuksen moninaisuuden ymmärtämiseksi
- Järjestetty esihenkilöille Monimuotoisen työn johtaminen -verkkokoulutusta

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Yleisen ymmärryksen vahvistaminen siitä, millä toimilla kaupunki voisi tukea entistä paremmin vieraskielisten kotoutumista.
- Palveluekosysteemi kotoutujien osalta tulee ottaa kokonaisuudessaan vahvasti haltuun
- Henkilöstön ja esihenkilöiden laaja-alaista ymmärrystä toimintaympäristön muutoksesta, asennemuutokseen, erilaisuuden ymmärtämiseen

Kaupungin henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja kehittäminen palvelemaan monikulttuurisen ja monikielisen kaupungin asukkaita

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Pitkäkestoinen pedagogiikan johtamisen koulutuskokonaisuus suomen- ja ruotsinkielisten päiväkotien johtajille. Koulutuskokonaisuuden perustana on inklusiivisuutta ja moninaisuutta arvostava varhaiskasvatussuunnitelman mukainen toimintakulttuuri (Pedagogiikan laatua johtamassa -PedaJoke 2023–2024).
- Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla käynnistetty monikielisten oppijoiden kehittämisohjelman valmistelu.
- Perusopetuksessa työskentelevien monikielisten ohjaajien tehtäviä on vakinaistettu.
- Kouluvalmentajan uuden tehtävänkuvan pilotointi

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Henkilöstön saatavuuden haasteisiin vastaaminen – pito- ja vetovoimatekijöiden edelleen kehittäminen
- Monikielisten oppijoiden kehittämisohjelman läpivieminen

Valtuustoseminaari
Valtuustoseminaarin ryhmätöissä nostettiin esiin yhteistyö hyvinvointialueen kanssa (esim. selvä vastuunjako kaupungin ja hyvinvointialueen välillä), yksinäisyys ja osallisuus (esim. matalan kynnyksen paikat, ilmaiset koulutilat nuorille, koulujen avaaminen ulkopuolisille ohjaajille ja nuorisotilojen laajemmat aukioloajat), kiusaamisen ehkäisemisen (ohjelman käyttöön ottaminen, lapsilta varmistettava, onko kiusaaminen vähentyminen), tukitoimet digisyrjäytymisen ehkäisemiseksi ja maahanmuuttajien osaamisen kehittäminen (esim. koulujen S2-ryhmät oikein osaamisen mukaan, kielitaitoon ja koulutukseen panostaminen, tehokkaampi työnvälitys).

Resurssiviisas ja hiilineutraali Vantaa

Aviapolis-lentokenttäympäristö kehittyy Euroopan ympäristöystävällisimmäksi

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- EU-rahoitteisessa Neutralpath-hankkeessa kehitetään ilmastopositiivisia alueita Aviapoliksessa
- Aviapoliksen alueelle laaditaan lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteet, jossa teemoina ovat muun muassa hiilineutraalisuus ja kaupunkivihreä. Jokaisen asemakaavan yhteydessä laaditaan hiilineutraalisuusselvitys, jonka pohjalta tehdään toimenpiteet hiilineutraaliuden edistämiselle yhteistyössä kaupungin ja kaavanhakijan kanssa. Alueen vehreyttä lisätään vastapainona tehokkaalle rakentamiselle. Keinoina ovat muun muassa keskitetty pysäköinti ja omaehtoiset pelastautumisratkaisut (takaavat vehreät maanvaraiset korttelipihat), korkeampi vihertehokkuusvaatimus 1,0 (normi 0,9) piha-alueille, olemassa olevien puiden säästäminen, taskupuistot ja dynaamiset kasvillisuusalueet.

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- kehitystyö jatkuu seuraavallakin strategiakaudella

Vantaa edistää hiilineutraalisuutta yhteistyössä konserniyhtiöiden kanssa

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty.

- Vantaan kaupunki ja Vantaan energia Oy ovat tehneet kumppanuussopimuksen, jonka tavoitteena on energiapalvelujen kehittäminen niin, että yhteiset strategian mukaiset tavoitteet saavutetaan. Käytännön yhteistyö on aloitettu mm. kaukolämpökohteissa ja alueellisissa energiaratkaisuissa.

Ressun toimenpiteet:

- Konserniohjaus valvoo omistajaohjaustavoitteiden kautta, että suuret yhtiöt tekevät omat resurssiviisauden tiekartat/ympäristöohjelmat ja toteuttavat ohjelmaa 2023–2025.
    - Suurimpien yhtiöiden (VAV, VTK, Mercuria, Vantti) raportointiin liitetään vuonna 2024 vuoden 2023 tiedoista ympäristötilinpito (ja mahd. Ilmastobudjetti vuodelle 2024)
- Konserniohjaus valvoo omistajaohjaustavoitteiden kautta, että yhtiöt investoivat sähköautojen latauspaikkoihin, kun kyse kaupungin palveluverkkoon myös jatkossa sisältyvästä kiinteistöstä.
    - Mietitty konserniohjauksessa: Vastuullisuustavoitteena olisi latausinfran toteuttaminen niiden yhtiöiden osalta, joissa kartoituksen mukaan toteuttaminen järkevää. Erilliset ohjeet elinkaarensa loppuvaiheessa oleville kiinteistöille.
- Sähköautojen latauspisteitä on suunniteltu yli 20 kaupungin kohteeseen, joista ensimmäiset latausasemat jo valmistuneet.

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Vantaan Energialta tulossa biodiversiteettistrategia.

Vantaa on kiertotalouden edelläkävijäkaupunki

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- EU-rahoitteisen Circuit-hankeen kautta edistetty rakentamisen kiertotaloutta.

- Circular Food Hood -hankkeen kautta on edistetty ruuantuotannon ja käytön kierotaloutta
- Allekirjoitettu purkamisen green deal ja toteutettu sitä, osallistuttu kansalliseen kiertotalouden green dealin valmisteluun
- Kaupungin suunnitteluohjeen päivitys aloitettu ja päivitetään kuluvan vuoden aikana. Muunneltavuus ja monikäyttöisyys otetaan huomioon omissa hankkeissa.
- Rakennushankkeeseen ryhtyviä ohjataan ja hoksautetaan tilatehokkuuteen, muuntojoustavuuteen ja monikäyttöisyyteen rakennusten käyttötarkoitusluokat huomioon ottaen.
- Vantaalaisten kiertotalousyritysten tukemiseksi on käynnistetty kiertotalousklusteri

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Resursointi. Kiertotalouden asiantuntijuus on ollut EU-hankkeen vuonna 2023 päättyvän hankkeen varassa.
- Kaupungin alueella olevien yritysten ja asukkaiden kiertotalouden edistämiseen. Vantaalla asukkaiden kotitalouden lajitteluaste on PKS-kaupunkien heikoin.
- Jätteiden lajittelun koordinointiin tulisi saada tavoitteen mukaiset keskitetyt resurssit ja selkeät käytännöt.

Huolehditaan Vantaan luonnon monimuotoisuuden säilymisestä

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Monimuotoinen luonto -kaistaa tukeva Luonnon monimuotoisuuden kokonaissuunnitelmatyö on käynnistynyt. Työssä laaditaan suunnitelma ja toimintamalli, jolla valmistellaan tavoitetta: Vantaa on luontopositiivinen kaupunki 2030.
- Vantaan ekologisen verkoston ja yhteyksien päivitystyö valmistuu vuoden 2023 aikana
- Luonnon ennallistamis- ja hoitotöitä tehty kohteissa: Vehkalanmäki, Alkärr (Petikko), Silvola, Lammaslampi ja Kuusijärvi.
- Luontoselvitykset (esim. luontotyypit, lajistoselvitykset): n. 960 ha (2022) ja n. 560 ha (2023)

- Koulujen ja päiväkotien pihoja on suunniteltu ja toteutettu pitkäjänteisesti kohti monimuotoisempaa ja luonnonmukaisempaa ympäristöä. Suunnitteluohjeisiin on sisällytetty asioita, joilla luonnon monimotoisuutta pyritään säilyttämään ja lisäämään.
- Vantaan niittojen ohjeistus kesäkausilla 2023–26
- Luonnon monimuotoisuus on noussut poikkihallinnollisesti keskeiseen asemaan

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Resurssit luontoselvitysten jatkamiseen, viestintään, koulutukseen jne. Edellyttää henkilö- ja ostopalveluresursseja.
- Yhteistyöhön sidosryhmien, kuten yritysten kanssa.
- Luontopositiivisuuden saavuttaminen tiivistyvässä kaupungissa /Haasteena rakennetun ympäristön luontoarvon turvaaminen
- Monimuotoisuutta rakennetussa ympäristössä ei ole huomioitu tarpeeksi eikä sitä ole resursoitu tarpeeksi; toiminta hankepainoista ja siksi lyhytkestoista; hankkeiden tavoitteet pitäisi olla strategisempia (tuloskorteissa)
- Iso osa uudesta asuinkaavasta on tullut kestävän liikkumisen vyöhykkeelle; haasteena kuitenkin se, että nuoriakin rakennuksia puretaan; kun tiivistetään voimakkaasti, luontoarvojen säilyttäminen vaikeutuu
- Kaavoituksessa ilmastoselvitykset eivät ole velvoittavia

Hankinnat tukevat kaupungin vastuullisuustavoitteiden toteuttamista

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Hankintojen strategiset tavoitteet ja linjaukset dokumentti on laadittu, kommenttikierros toteutettu kesän 2023 aikana ja dokumentti on tulossa syksyllä kaupunginhallituksen käsittelyyn

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Edellä mainitun hankintojen strategisten tavoitteiden ja linjausten viemiseen käytännön toimintaan
- Elinkaariajattelun ja -laskennan ottaminen käyttöön sellaisissa vaikuttavimmissa hankinnoissa, joihin sen on sovellettavissa

Kestävien liikkumismuotojen osuus kasvaa

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Vantaan ratikan suunnitteluvaiheesta siirrytään rakentamisvaiheeseen
- Vantaalla valmistui vuoden 2023 alussa uusi liikennepoliittinen ohjelma, jonka tavoitteena on luotsata liikenteen ja liikkumisen pitkäjänteistä ja kestävää suunnittelua.
- Kävelyn edistämisohjelma laadittiin vuoden 2022.
- Pyöräliikenteen edistämisohjelma hyväksyttiin vuonna 2022. Yhdessä pyöräliikenteen tavoiteverkon kanssa se ohjaa pyöräliikenteen kehittämistä Vantaalla monipuolisesti ja poikkihallinnollisesti.
- Pyöräliikenteen edistämiseksi on rakennettu uusia baanoja sekä pääreittejä. Yleisille alueille on lisätty runsaasti uusia runkolukittavia pyörätelineitä sekä tehty pääpyöräreittien viitoituksen yleissuunnitelma.
- Joukkoliikenteen sujuvoittamiseksi Vantaalla aloitti syksyllä 2022 uusia runkobussilinjoja. Samassa yhteydessä uusien linjojen pysäkkejä ja muita järjestelyjä sekä liikennevaloetuuksia parannettiin.
- Vantaa tekee jatkuvaa yhteistyötä HSL:n kanssa joukkoliikennelinjaston kehittämiseksi sekä joukkoliikenteen toimintaedellytysten turvaamiseksi.

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Vantaan ratikan toteutus
- Seudullinen kaupunkipyöräjärjestelmä
- Sähköautojen latauksen kehittäminen
- Jalankulun, pyöräliikenteen ja joukkoliikenteen olosuhteiden edistäminen
- Kulkumuotojakaumaan vaikuttaminen ja liikenteen päästöjen vähentäminen

Valtuustoseminaari

Valtuustoseminaarin ryhmätyön nostoissa painotettiin loppustrategiakaudelle kiertotalouden edistämistä, kaupunkisuunnittelua (mm. lähiluontolupaus huomioidaan, kaavoituksessa priorisoidaan lähiluonto ja luonnon monimuotoisuus), kestävän liikkumisen edistämistä (liikenteen päästöjen vähentäminen). Lisäksi

katsottiin, että Vantaa toimisi edelläkävijänä kompensaatiotoimien kehittämisessä. Tärkeänä nähtiin myös sidosryhmiin vaikuttaminen.

Kukoistavat kaupunkikeskukset

Asukkaille iloa tuottavia kulttuurin ja vapaa-ajan palveluita kaupunkikeskuksissa

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Omaan asuinalueeseensa kuuluvuutta kokevien osuus noussut 45 % -> 51,8 %
- Osallistuva Vantaa -ohjelman puitteissa on kehitetty asukasfoorumia, alueellisia uutiskirjeitä ja läsnäoloa alueellisissa someryhmissä. Lisäksi MEK-ohjelma ja LYK-ohjelma ovat omalta osaltaan edistäneet osallisuutta ja kuuluvuuden tunnetta alueellisesti. Samoin Katon tekemät asukaskyselyt ja -kuulemiset.
- Kaupunkikulttuurin palveluverkkoa kehitetään/uudistetaan Myyrmäessä (opistotalo ja kaupunkikulttuuritalo), Korso-Koivukylässä (Elmo), Martinlaaksossa (Martinus Backstage -tapahtumalava), Tikkurilassa (osaamiskampus), Kivistö (Mosaiikki). Aviapoliksessa kaupunki mukana Ilmailumuseohankkeessa.
- Alueellinen osallistavan budjetoinnin prosessi käynnistynyt, varmistettava riittävä läpäisy ja osallistuminen suuralueittain

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- kaupunkitasoinen osallistuva budjetointi ja MEK-ohjelman yhteisötyönmallin kehittäminen
- Järjestöyhteistyön kokonaisvaltaisempi ja strategisempi hyödyntäminen ja koordinaatio
- Uusia avauksia palveluverkkoon ei ole suunniteltu Hakunila-Länsimäen alueilla.
- Järjestöyhteistyön kokonaisvaltaisempi ja strategisempi hyödyntäminen kaupunkikulttuurin ja -palveluiden tuottamisessa

- Alueellinen osallistavan budjetoinnin prosessi käynnistynyt, varmistettava riittävä läpäisy ja osallistuminen suuralueittain

Luonto on lähellä kaduilla, toreilla ja pihoilla

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Viheralueiden mitoituksen ja saavutettavuuden ohje (SAAVU) on laadittu ja otettu käyttöön
- Vihertehokkuuden tavoiteluku määritellään asemakaavoissa. Vihertehokkuuden toteutumista on edistetty siirtämällä projektiluontoisesti yksi maisema-arkkitehti rakennusvalvontaan edistämään vihertehokkuuden toteutumista lupavaiheessa.
- Osallistutaan EU:n rakennerahastohankkeeseen ARVO – Viherrakenteen arviointi ja vahvistaminen kaupunkien maankäytön suunnittelussa. Hanke alkaa 1.1.2024.

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Riittävät resurssit teeman suunnitteluun ja toteutukseen jatkossa kaavoitukseen, rakennusvalvontaan sekä kadut ja puistot -palvelualueelle.

Viihtyisät ja turvalliset kaupunkikeskukset

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Keskustakohtaiset kehittämissuunnitelmien valmistelu on edennyt loppusuoralle, ja ne valmistuvat vuoden 2023 loppuun mennessä
- Seurantaryhmät ovat aloittaneet toimintansa
- Kaupunkikeskustojen uudistaminen käynnissä, kehittämisvaiheet kaavarunkovaiheesta tontinluovutuksiin edenneet kaikissa keskustoissa. Rakentaminen kuitenkin hidastunut merkittävästi vuoden 2022 jälkeen.

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Strategian kärkihankkeet ovat käynnistyneet, mutta niiden toteutuminen edellyttää kunnallisen rahoituspohjan kestävyyttä
- Segregaation purkamiseen tähtäävät toimenpiteet huomioitava päätöksissä ja toimialat ylittävää koordinaatiota tulee kehittää (MEK)
- Rahavirtojen suuntaaminen sinne, missä kehittämistä tarvitaan (MEK)
- Purkava täydennysrakennus - tehtävä kehittämistyötä

Helpon liikkumisen kaupunki

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Liikennepoliittinen ohjelman, kävelyn edistämisohjelman ja pyöräliikenteen kehittämisohjelman valmistuminen
- Turvalliset ja esteettömät reitit Vantaan ikäihmisille sekä Kävely-ympäristö ja palveluiden saavutettavuus Vantaan Korsossa ja Hakunilassa -selvitykset vuonna 2023
- Pysäköintiä on kehitetty kokonaisvaltaisesti, liityntäpysäköinnin tunnustautumis- ja maksuratkaisut
- Pysäköintiyhtiön toteutusta on edistetty
- Ratikka /ratikkakaupungin suunnittelu

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Kestävän liikkumisen edistäminen jatkuu
- Ratikan työnaikaiset ratkaisut
- Pysäköinnin mitoitusohjeen päivittäminen ja pysäköintiyhtiö perustaminen

Hyvät toiminnalliset kehittymisedellytykset palveluille ja yrityksille

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Kaupunkikeskustojen kärkihankkeilla luodaan kehitysedellytykset palveluille ja yritystoiminnalle pitkällä aikavälillä. Keskustakohtaisilla kehittämissuunnitelmilla jäsennetään kehitystyötä ja sitoutetaan

- Vantaan keskustojen elinvoima on koko maan tuloksiin verrattuna varsin hyvä edellisvuosien koronatilanteesta huolimatta. Kaupungin keskustojen elinvoimaluku oli 3,7 vuonna 2022.

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Toimintaympäristön muutosten arviointi ja uusien toimintamallien kehittäminen. Korona-pandemia ovat muuttaneet työskentelyä, liikkumista ja palvelutoimintaa. Parhaillaan rakennusalan toimintaedellytykset ovat nopeassa muutoksessa. Vaikutukset kohdentuvat tällä hetkellä asuntotuotantoon, mutta toimintaedellytysten muutos voi vaikuttaa jatkossa kaupunkikehitykseen laajasti.
- Julkisen rakentamisen merkitys kaupunkikeskustojen kehittämisessä korostuu.
- Yksityiset liiketilat keskittyneet

Valtuustoseminaari

Valtuustoseminaarin ryhmätyön nostoissa painotettiin loppustrategiakaudelle seuraavia asioita: Huolehditaan turvallisuudesta (yleinen siisteys, valaistus, palvelut ovat auki, kun asukkaat ovat liikkeellä, asukkaiden palautteisiin suhtaudutaan vakavasti). Vehreyden näkökulmasta korostettiin, että hyödynnetään alueen luonnonmukaista luontoa ja kehitetään kaupunkivihreän lisäämistä. Olemassa olevat viheralueet hoidetaan ja ylläpidetään. Rakenteet ja tilat osallisuudelle: Mahdollistetaan tarpeelliset tilat jokaiselle alueelle, hyödynnetään olemassa olevia tiloja sekä verkostoja ja tunnistetaan alueelliset verkostot (saavutettava viestintä, seurantaryhmien tukeminen ja alueellinen osallisuus). Arjen sujuvuus ja saavutettavuus: Sujuva liikkuminen (ml. joukkoliikenne, pyöräily, parkkipaikat, kaupungin oma parkkiyhtiö). Palvelujen saavutettavuus (aukioloajat, laadukkaat lähipalvelut, turvalliset koulumatkat, esteettömyys ja torialueiden kehittäminen). Segregaation torjunta: Alueiden ja kaupunkikeskustojen tasapuolinen kehittäminen, eri väestöryhmien kohtaaminen sekä huomioiminen viestinnässä.

Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella

Valmentavan johtamisosaamisen syventäminen

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Kaupunkitasoiset Johtamis- ja esihenkilövalmennukset päivitetty ja uudistettu edistämään strategian mukaista johtamista
- Strategian johtamisen kulmakivet avattu
- Esihenkilön strategiatyökalut päivitetty
- Johdon sitoutuminen toimialoilla ja toimialojen toteuttamat omat esihenkilövalmennukset
- Kunta10 tutkimuksen tulosten perusteella ”Lähiesihenkilöiden toiminta on parantunut kautta linjan ja on Vantaalla todella hyvää. Vastaajista suurin osa ajattelee lähiesihenkilönsä vahvistavan työntekijöidensä kyvykkyyttä, kannustavan yhteistyöhön ja itsenäiseen työskentelyyn valmentavan johtamisen keinoin”
- Valmentavan johtamisosaamisen syventäminen: Valmentavan johtamisen kehittämistä tehty monella toimialalla ja kaupunkitasoisesti. Tahtotila kaikilla vahvistaa näitä johtamisen taitoja
- Johtamisen merkitys korostuu ja on ymmärretty sen edellyttävän riittävästi resursseja. Kasossa tehty oikeansuuntaisia toimenpiteitä. Nopea reagointi huoliyksiköiden osalta

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Koko linjan toimintatavan muutos valmentavaksi johtamiseksi
- Yksilöiden osaaminen ja poikkeamiin puuttuminen
- Henkilöstön itsensä johtamisen taitojen kehittäminen
- Johtamisen perustaitojen varmistaminen valmentavan johtamisen pohjalle
- Tiedolla johtamisen kokonaisuus, mitä eri puolilla tehdään, mitä tiedolla johtaminen tarkoittaa Vantaalla (hankinnat, hr, Matti, asiakasdata…). Johtovastuu Kajossa
- Kakussa haasteena esihenkilöiden isot tehtävän kuvat eli esihenkilötyön ohella on paljon muitakin tehtäviä, jolloin johtamiseen jää niukasti aikaa.

Kestävän työkyvyn vahvistaminen

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Kunta10 tulosten vahva seuranta ja kehittämiskohteiden nostaminen yksiköittäin sekä Työyhteisöjen kehittämispalvelutuotteet
    - ” Tulosten perusteella työyhteisö koetaan edelleen selkeänä erinomaisena voimavarana ja kehitystä myönteiseen on usealla mittarilla. Suurin osa kokee työyhteisössä olevan sosiaalista pääomaa ja ajattelee työpaikan ilmapiirin olevan hyvä. Suurin osa henkilöstöstä kokee työnsä mielekkääksi.”
- Työterveyshuollon palveluiden kaksi kilpailutusta
- Työterveyshuollon etäpalveluiden käytön lisääminen
- Perinteisten työhyvinvointia tukevien palveluiden rinnalle kehitetty yksilöille suunnattuja uusia mielenhyvinvointia varhaisen tuen palveluita
    - Mm. kevan rahoittamalla Kestävä työkyky hankkeen avulla. Hankkeen kautta on kokeiltu erilaisia mielen hyvinvointia tukevia tuotteita ja palveluja yksilöille ja hankkeessa luotiin myös palautumiseen liittyviä tilattavia tuotteita työyhteisöille
    - ”Mielen hyvinvoinnin palveluita ja tuotteita on kohdistettu myös esihenkilöihin, heille on tarjottu mahdollisuus osallistua mielenterveyttä tukevan lähijohtamisen luennoille ja palautumisesta on pidetty koulutus esihenkilöille heidän oman kuin työyhteisönkin näkökulmista”

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Nopea reagointi poikkeamiin yksilö- ja yhteisötasolla, riittävän varhainen tuki ja tuen tarpeen tunnistaminen sekä puheeksi otto -taidot; työyhteisön merkitys yksilön mielenterveydelle - vastuullinen käyttäytyminen
- Lyhyempi säännöllinen seurantaväli työyhteisöjen hyvinvointiin
- Työterveyshuollon palveluiden oikea kohdentaminen
- Haaste, joka vaikuttaa erityisesti mielenterveys perustaisiin poissaoloihin on työmäärä ja kiire
- Kuormittavuuden nousu Kunta10 -tulosten pohjalta niin kentällä kuin hallinnossa. Paljon hankkeisiin perustuvia lyhyitä työsuhteita. Aloitetaan asioita, joita ei voida viedä resurssin näkökulmasta loppuun.

Henkilöstön pito- ja vetovoiman parantaminen

1) Mitkä ovat keskeiset aikaansaannokset ja toimenpiteet, joilla strategian painopistettä on tähän mennessä edistetty?

- Luotu ja käynnistetty kaupungin saatavuusohjelma
- Sitran rahoituksella tuotettu Opi arjessa palvelutuote työyhteisöille otettu tuotantoon vahvistamaan työssäoppimista
- Verkkokoulutusten kehittäminen
- Etä- ja lähityön rytmitys työn, työtehtävien, tiimin ja työntekijän lähtökohdista ja tavoitteista käsin
- Kohdennettu harkinnanvaraisia palkantarkistuksia hyvin painotetusti ns. saatavuuden kannalta kriittisiin ammattiryhmiin.
- Uusittu kaupungin ta-rekryilme
- Työnantajamarkkinointi, uudistettu materiaalia, uudistetaan käytänteitä ja foorumeja

2) Mihin pitää vielä erityisesti kiinnittää huomiota strategiakaudella?

- Työssäoppimisen systemaattinen kehittäminen
- Työyhteisön vahvuuksien esiin nostaminen ja oikea-aikainen puuttuminen epäasialliseen toimintatapaan
- Saatavuusohjelman toimenpiteiden läpivientiin
- Panostaa ta-kuvamarkkinointiin

Valtuustoseminaari

Valtuustoseminaarin ryhmätyön nostoissa painotettiin loppustrategiakaudelle palkanmaksun oikeellisuuden varmistamista (mm. toimiva palkanmaksujärjestelmä on kriittinen tekijä ja kaupungin ja järjestelmätoimittajan yhteistyön toimivuus tulee varmistaa.), työterveyspalvelujen saatavuutta ja kehittämistä, työturvallisuutta kestävän työkyvyn varmistamiseksi, henkilöstön saatavuutta (henkilöstön saatavuus palveluiden kannalta kriittisille aloille varmistettava sekä rekrytoinnin sujuvuus) sekä valmentavaa johtamista (mm. esihenkilöille riittävästi aikaa valmentavaan johtamiseen).

KAUPUNKISTRATEGIAN VÄLIARVIOINNIN PROSESSI

Väliarviointi koostuu tästä laadullisesta arvioinnista ja strategian tavoitteiden ja mittarien raportoinnista, joka tehdään 31.12.2023 -tilanteesta. Laadullisessa arvioinnissa oli seuraavat osat: toimialojen valmistelema ennakkotehtävä strategian toteuttamisen onnistumisista ja loppukauden haasteista, valtuustoseminaarin ryhmätyö ennakkotehtävän pohjalta ja strategian painopisteittäiset työpajat.

Strategian väliarviointi koostuu seuraavista osista:

1) Strategian laadullinen/sisällöllinen arviointi

- Toimialat laativat ennakkotehtävän valtuuston seminaaria varten
- Lähetekeskustelu/ryhmätyö valtuuston talous- ja strategiaseminaarissa 24.8.2023
- Yhteinen aloituswebinaari työpajoille
- Työpajat viranhaltijoille elokuun loppu – syyskuun puoliväli (1 työpaja painopisteittäin)
- Johtoryhmä 25.9.2023
- TS-info 1: 2.10.2023, kaupunginhallitus 9.10.2023 ja kaupunginvaltuusto 13.11.2023

2) Tavoitteiden ja mittarien raportointi

- Raportointi 31.12.2023 tilanteesta tammi-helmikuussa 2024
- Johtoryhmä helmikuussa
- Kaupunginhallitus maaliskuussa



Vantaa
Vanda

7 § Vantaa kaupunki 50 vuotta -juhlavastaanoton järjestäminen loppiaisena 2024

VD/6854/07.02.02.00/2023

PT/JH/NJ/JT

Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaan (9 Luku § 1) kaupunginhallitus päättää merkittävien edustustilaisuuksien järjestämisestä.

Kaupungin tärkeimpiin edustustilaisuuksiin on perinteisesti kuulunut loppiaisvastaanoton järjestäminen eri sidosryhmille. Tilaisuuteen kutsutaan muun muassa valtionhallinnon, naapurikuntien, kuntayhtymien, keskusjärjestöjen, seurakuntien, elinkeinoelämän sekä kulttuurin ja urheilun edustajia.

Vuosi 2024 on Vantaan kaupungin 50-vuotisjuhlavuosi ja loppiaisena järjestettävä vastaanotto on suunniteltu pidettäväksi osana juhlavuotta. Tulevan vuoden budjettiesitykseen on varattu loppiaisvastaanoton järjestämistä varten 165 000 euroa.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) järjestää Vantaa kaupunki 50 vuotta -juhlavastaanotto loppiaisena 6.1.2024 tiedekeskus Heurekassa, ja
b) maksaa vastaanotosta aiheutuvat kustannukset, arviolta noin 165 000 euroa, menokohdalta 104060600 / Muu kaupunginhallituksen alainen toiminta, sisäinen tilaus 1121.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kuntademokratian palvelualue

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot: hallintojohtaja Leena Rusanen, puh. 050 314 5702, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

8 § Asuntolaina-, kiinteistö, ja rakentamisrahaston säännön muutos

VD/6791/00.01.01.00/2023

PT/MR/PvN/JT

Taustaa

Vantaan kaupungin **omakotilainarahasto** perustettiin vuonna 1956. Vantaan kaupungin **asuntolainarahasto** perustettiin vuonna 1980. Rahastoista myönnettiin henkilökohtaisia täydennyslainoja vantaalaisille asunnon hankkimista, rakentamista, peruskorjausta ja laajentamista varten. Henkilökohtaisten lainojen myöntäminen rahastosta lopetettiin vuonna 1995.

Rahaston nimen ja sääntöjen muutos

Rahastosta myönnettyjen lainojen käyttötarkoitus on muuttunut vuosien kuluessa. **Kaupunginvaltuusto päätti 12.5.2014 §** muuttaa asuntolainarahaston nimen asuntolaina-, kiinteistö, ja rakentamisrahastoksi, hyväksyä rahastolle päivitetyt säännöt sekä korottaa rahaston pääomaa 20 miljoonalla eurolla Vantaan kaupungin tilikauden 2013 ylijäämäisestä tuloksesta tilikauden 2014 kirjanpidossa. Rahaston pääoma oli 31.12.2013 66,2 milj. euroa. Rahastosta myönnettävistä lainoista ja lainojen ehdoista päättää valtuuston päätöksen mukaisesti kaupunginhallitus kaupunginjohtajan esityksestä.

Kaupunginvaltuuston 12.5.2014 § 8 hyväksymien kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston sääntöjen mukaan lainoitustoiminnan katteesta voidaan myöntää hissien rakentamiseen ja peruskorjaamiseen sekä muuhun asumisen edistämiseen avustuksia. Avustusten myöntämisperusteet vahvistaa kaupunkisuunnittelulautakunta. Säännön § 6 mukaan asumisasioiden päällikkö tai hänen määräämänsä myöntää hissien rakentamiseen ja peruskorjaamiseen sekä muuhun asumisen edistämiseen liittyvät avustukset.

Kokonaisuudessaan kaupungin hissiavustuksia on myönnetty vuosina 2000–2023 yhteensä 22 hankkeelle. Viimeisen viiden vuoden aikana hissiavustuksia on hakenut viisi taloyhtiötä, joista kolmen taloyhtiön jälkiasennushissien rakentamishankkeille on myönnetty avustuksia yhteensä 137 085 euroa. Näin ollen voidaan todeta, että kaupungin hissiavustus ei ole ollut merkittävä asuinrakennusten esteettömyyttä edistävä avustusmuoto ja toimenpide Vantaalla.

Rahoitusjohtaja toteaa, että rahasto on ns. yleiskatteellinen rahasto, ja sen vapaa pääoma on osa kaupungin kassaa. Rahastosta tapahtuva antolainaus pienentää kassan kokoa, ja kaupunki kattaa vajeen lainaamalla vastaavan määrän rahoitusmarkkinoilta. Voimassa olevan säännön mukaan rahastosta voidaan myöntää lainoitustoiminnan katteesta hissien rakentamiseen ja peruskorjaamiseen sekä muuhun asumisen edistämiseen avustuksia. Negatiivisessa korkoympäristössä rahastoon ei ole juurikaan viime vuosien aikana kertynyt korkotuottoja, minkä lisäksi rahaston korkokatteessa ei ole huomioitu antolainauksen korkokustannuksia, joita ei veloiteta rahastosta vaan ne ovat osa kaupungin muita korkomenoja. Näin ollen on perusteltua, että rahastosta ei enää myönnetä hissi- tai muitakaan avustuksia, ja rahaston sääntöä tulee tältä osin muuttaa. Jatkossa keskeisin taloyhtiöiden hissihankkeita rahoittava taho olisi valtion avustuksia myöntävä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA), jolla on kattavasti tarjolla erilaisia korjausavustuksia, kuten esteettömyys- ja hissiavustuksia.

Koska rahastosta ei ole enää vuosiin myönnetty asuntolainoja, rahaston nimeä esitetään muutettavaksi **Vantaan kaupungin kiinteistörahastoksi.** Samalla rahaston säännöt päivitetään muutoinkin vastaamaan paremmin rahaston jo vuonna 2014 linjattua tarkoitusta.

Kaupunkiympäristön hallintojohtoryhmä on 26.10.2023 pitämässään kokouksessa käsitellyt rahaston päivitetyn säännön, eikä johtoryhmällä ollut huomauttamista esitettyihin muutoksiin.

Vantaan kaupungin kiinteistörahaston säännön esitetään tulevan voimaan 1.1.2024.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle
a) muutettavaksi asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston nimi kiinteistörahastoksi
b) hyväksyttäväksi Vantaan kaupungin kiinteistörahaston säännöt liitteen mukaisesti

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liitteet:
- Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston sääntö 2014
- Vantaan kaupungin Kiinteistörahaston sääntö 2024

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, puh. 043 824 9254
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VANTAAN KAUPUNGIN ASUNTOLAINA-, KIINTEISTÖ- JA RAKENTAMISRAHASTON SÄÄNNÖT

Kaupunginvaltuuston kuun . päivänä hyväksymä. Voimassa 1.6.2014 alkaen.

1 §
Rahaston tarkoitus

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö ja rakentamisrahaston tarkoituksena on edistää asuntotuotantoa, kiinteistöjen ja kiinteän omaisuuden hankintaa ja kehittämistä sekä talon- ja infrastruktuurin rakentamista ja elinkeinopolitiikan tukemista.

Rahastosta voidaan myöntää tämän säännön 1 §:n mukaiseen tarkoitukseen lainoja ja asumisen edistämiseen myös avustuksia.

Asuntojen lisäksi rahastosta voidaan lainoittaa asuinrakennuksiin kaupungin tarpeita varten toteutettavien palvelutilojen rakentamista tai hankkimista.

2 §
Rahaston varat

Rahaston varat, siltä osin kuin niitä ei ole käytetty, sijoitetaan kaupungin konsernitilille ilman korkoa.

3 §
Rahaston kartuttaminen

Rahaston pääomaa kartutetaan tai alennetaan tuloslaskelman osoittamalla tuloksella tai kaupunginvaltuuston erikseen päättämillä varoilla. Lyhennykset palautuvat rahastoon.

Rahaston pääomaan siirretään rahaston tilinpäätöstuloslaskelman osoittama tulos.

4 §
Rahaston käyttö

Rahaston varoista voidaan myöntää lainoja kaupungin omistamille yhtiöille ja niiden omistamille tytäryhtiöille kaupungin voimassa olevan talousarvion investointiohjelmaan perustuen

1) asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostamiseen tarvittavan omarahoitusosuuden kattamiseen,

2) vuokratalon rakentamiseen, korjaamiseen ja perusparantamiseen,

3) asuinrakennusten yhteyteen kaupungin tarpeisiin tulevien palvelutilojen toteuttamiseen,

4) kiinteistöjen ja kiinteän omaisuuden hankintaan ja kehittämiseen sekä talon- ja infrastruktuurin rakentamiseen ja elinkeinopolitiikan tukemiseen.

5) kaupungin yhtiöiden olemassa olevien, ehdoiltaan vallitsevaan markkinatilanteeseen nähden epäedullisten lainojen jälleenrahoitukseen

Rahaston varoista voidaan myöntää lainoja

6) vuokratalon rakentamiseen aravalain sekä vuokra-asuntojen korkotuesta annetun lain muuttamisesta annetuissa laeissa (571/99 ja 604/01) tarkoitetuille yleishyödyllisille yhteisöille ja yhtiöille,

7) asunto- ja palvelurakentamiseen myös sellaisille osakeyhtiöille ja asunto-osakeyhtiöille, joissa kaupunki on osakkaana tai joille lainan myöntäminen kaupungin asunto- ja elinkeinopolitiikan kannalta on muuten tarkoituksenmukaista.

8) erittäin painavista syistä myös korjaamiseen ja perusparantamiseen Vantaalla asuntoja omistaville asunto-osakeyhtiöille,

Lainoitustoiminnan katteesta voidaan myöntää hissien rakentamiseen ja peruskorjaamiseen sekä muuhun asumisen edistämiseen avustuksia. Avustusten myöntämisperusteet vahvistaa kaupunkisuunnittelulautakunta.

5 §
Rahaston käyttösuunnitelma

Rahaston ohjeellinen käyttösuunnitelma hyväksytetään osana kaupungin vuotuista talousarviota.

6 §
Lainan ja avustuksen myöntäminen

Tämän säännön 4 §:n mukaiset lainat myöntää kaupunginhallitus kaupunginjohtajan esittelystä.

Tämän säännön 4 §:ssä tarkoitetut avustukset myöntää asumisasioiden päällikkö tai hänen määräämänsä.

Lainojen ja avustusten myöntämisessä tulee ottaa huomioon EU:n valtiontukisäännökset ja – määräykset.

7 §

Lainaehdot

Kaupunginhallitus hyväksyy myöntämiensä lainojen laina-ajan ja muut ehdot sekä vakuuden konsernihallinnon ja rahoituksen valmistelusta ja kaupunginjohtajan esittelystä. Rahastosta myönnettävien lainojen korko on sidottu 6 tai 12 kuukauden euribor-korkoon lisättynä marginaalilla, pois lukien tertiäärilainat, joiden korko on pääsääntöisesti kiinteä.

8 §
Laina- ja avustusvarauksen voimassaoloaika

Myönnettyjen lainojen lainavaraus ja avustusvaraus ovat voimassa kaksi vuotta päätöksenteosta lukien, ellei erikseen toisin päätetä.

9 §
Laina-aikaiset muutokset

Kaupunki voi muuttaa rahastosta myönnetyn lainan marginaalia, tertiäärilainojen korkoa tai viitekorkoa kesken laina-ajan, jos se on perusteltua rahoitusmarkkinoilla tapahtuvien, kaupungille epäsuotuisten muutosten johdosta. Jos kaupunki korottaa lainasta perittävää marginaalia tai muuttaa lainan viitekorkoa, velallisella on oikeus irtisanoa ja maksaa laina ennenaikaisesti takaisin muutoksen voimaantulopäivänä.

Lainan saajalle voidaan lainan myöntäjän päätöksellä hakemuksesta myöntää lykkäystä yksittäisen maksuerän suorittamiseen enintään vuodeksi kerrallaan.

10 §
Rahaston hoito

Lainojen maksatuksesta ja perinnästä sekä rahaston kirjanpidosta huolehtii Talouspalvelukeskus.

Rahaston kirjanpito hoidetaan Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeen mukaisesti taseyksikkönä.

Rahastosta laaditaan tilikausittain tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman sekä toimintakertomuksen.

Rahaston tuloslaskelman mukainen tilikauden tulos siirretään tilinpäätöksessä rahastopääomaan.

Tuloslaskelma muodostetaan myönnettyjen lainojen koroista ja nostetuista avustuksista sekä saamattomien lainanlyhennysten luottotappioista. Luottotappioista päättää kaupunginhallitus.

Rahaston tilinpäätös yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen.

11 §

Voimaantulo

Tämä sääntö tulee voimaan 1.6.2014

VANTAAN KAUPUNGIN KIINTEISTÖRAHASTON SÄÄNTÖ

Kaupunginvaltuuston marraskuun . päivänä hyväksymä. Voimassa 1.1.2024

1§

Rahaston tarkoitus

Vantaan kaupungin Kiinteistörahaston tarkoituksena on edistää pitkäaikaisen lainarahoituksen muodossa kiinteistöjen ja muun kiinteän omaisuuden rakentamista, hankintaa ja kehittämistä, vuokra-asuntotuotantoa, infrastruktuurin rakentamista ja elinkeinopolitiikalle kriittisten hankkeiden tukemista.

Rahastosta voidaan myöntää tämän säännön 4 § mukaiseen tarkoitukseen lainoja.

2§

Rahaston varat

Rahaston varat, siltä osin kuin niitä ei ole käytetty lainoitukseen, sijoitetaan kaupungin konsernitilille ilman korkoa.

3§

Rahaston kartuttaminen

Rahaston pääomaa kartutetaan tai alennetaan tilinpäätöksen tuloslaskelman osoittamalla tuloksella tai kaupunginvaltuuston erikseen päättämillä varoilla. Rahastosta myönnettyjen lainojen lyhennykset ja maksetut korot palautuvat rahastoon.

Rahaston pääomaan siirretään rahaston tilinpäätöslaskelman osoittama tulos.

4§

Lainojen myöntäminen rahastosta

Rahaston varoista voidaan myöntää lainoja kaupunginhallituksen päätöksellä seuraavasti:

1) kaupunkikonserniin kuuluville yhteisöille niille kaupungin talousarviossa linjattujen investointien tai muiden kaupungin ennakkosuostumuksella toteutettavien hankkeiden rahoitukseen
2) kaupunkikonserniin kuuluvan yhteisön toteuttaman vuokratalon rakentamiseen, korjaamiseen ja perusparantamiseen ml. oman pääoman ehtoinen omarahoitusosuus (ns. tertiäärilainat).

3) kaupunkikonserniin kuuluville yhteisöille niiden kiinteistöjen ja kiinteän omaisuuden hankintaan ja kehittämiseen
4) kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen ehdoiltaan epäedullisten lainojen jälleenrahoitukseen tai rahoituslaitoslainojen vaihtoehtoisena rahoitusmuotona silloin kun se on kokonaistaloudellisesti perusteltua
5) ainoastaan erittäin painavista syistä muulle rakennushankkeelle, jonka katsotaan vahvistavan kaupungin elinvoimaa ja on näin ollen elinkeinopolitiikan kannalta tarkoituksenmukaista

5§

Rahaston käyttösuunnitelma

Rahaston ohjeellinen käyttösuunnitelma hyväksytään vuosittain osana kaupungin talousarviota.

6§

Lainaehdot

Kaupunki huomioi aina lainoja myöntäessään EU:n valtiotukisäännösten sekä soveltuvien kansallisten lakien ja säännösten noudattamisen.

Kaupunginhallitus hyväksyy myöntämiensä lainojen laina-ajan ja muut ehdot sekä vakuuden talouden ja strategian palvelualueen valmistelusta ja kaupunginjohtajan esittelystä.

Rahastosta myönnettävien lainojen korko on sidottu 6 kuukauden euribor-korkoon lisättynä marginaalilla pois lukien oman pääoman ehtoiset tertiäärilainat, joiden korko on pääsääntöisesti kiinteä.

7§

Laina-aikana tapahtuvat muutokset

Kaupunki voi muuttaa rahastosta myönnetyn lainan marginaalia, tertiäärilainojen korkoa tai viitekorkoa kesken laina-ajan, jos se on perusteltua rahoitusmarkkinoilla tapahtuvien, kaupungille epäsuotuisten muutosten johdosta. Jos kaupunki korottaa lainasta perittävää marginaalia tai muuttaa lainan viitekorkoa, velallisella on oikeus irtisanoa ja maksaa laina takaisin ennenaikaisesti ilman ylimääräisiä kuluja muutoksen voimaantulopäivänä.

8§

Rahaston h**allinnointi**

Talouden ja strategian palvelualueen rahoitus- yksikkö valmistelee kaupunginhallitukselle rahastosta myönnettävät lainat ja velkakirjat.

Lainojen maksatuksesta ja perinnästä ja rahaston kirjanpidosta huolehtii talouden ja strategian palvelualueen talouspalvelut -yksikkö.

Rahaston kirjanpito hoidetaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeen mukaisesti taseyksikkönä. Rahastolle laaditaan vuosittain tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman sekä toimintakertomuksen.

Rahaston tuloslaskelman mukainen tulos siirretään tilinpäätöksessä rahaston pääomaan. Rahaston tilinpäätös yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen.

9 § Sijoitustoiminnan ja rahoituksen periaatteet Vantaan kaupungissa

VD/6792/00.01.01.01/2023

PT/MR/PvN/JT

Kuntalain (410/2015) 4 luvun 14 §:n kohta 6:n mukaisesti kunnanvaltuuston tehtävänä on päättää varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista.

Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi 17.12.2012 § 7 Vantaan kaupungin konsernistrategian, jonka osana oli kaupungin sijoitus- ja rahoitustoiminnan periaatteet. **Kaupunginvaltuusto päätti 21.9.2020 § 7** hyväksyä **Vantaan kaupungin konserniohjeen** ja kumota valtuuston 17.12.2012 vahvistaman konsernistrategian. Koska konserniohjeen 8 luvussa käsitellään ainoastaan kaupungin tytäryhteisöjen sijoitus- ja rahoitustoimintaa ja vuonna 2012 hyväksytty konsernistrategia on kumottu, on näin ollen tarpeen vahvistaa myös Vantaan kaupungin oman sijoitustoiminnan ja rahoituksen periaatteet kuntalain mukaisesti.

<u>Sijoitustoiminnasta</u>

Kaupungin sijoitustoiminta jakaantuu toimialasijoittamiseen, kassavarojen sijoittamiseen sekä pitkäaikaiseen, yli vuoden horisontilla tapahtuvaan varsinaiseen sijoitustoimintaan.
Kaupunki ei toimi aktiivisena sijoittajana markkinoilla.

- Vantaan kaupungin toimialasijoittamisen on edistettävä kaupungin keskeisiä palvelutehtäviä, elinkeinopolitiikan kehittämiseen liittyviä tavoitteita tai kaupungin henkilöstön saatavuuteen tähtääviä toimenpiteitä. Toimialasijoittamista harkittaessa tulee aina arvioida, kuuluuko kyseinen toiminta kunnan toimialaan.
- Kassavarojen (likviditeetin) sijoitustoiminnassa on otettava huomioon kaupungin ja sen konserniyhteisöjen maksuvalmiuden turvaaminen.
- Kaupungilla ja sen konserniyhteisöillä on käytössään konsernitili, jota Vantaan kaupungin talouden ja strategian palvelualue hallinnoi ja joka kilpailutetaan määräajoin. Konsernitili mahdollistaa keskitetyn likviditeetinhallinnan ja se on kaupunkikonsernin (pl. Vantaan Energia) ensisijainen likvidien kassavarojen lyhytaikainen (alle vuoden pituinen) sijoitusmuoto.
- Pitkäaikaisen sijoitustoiminnan tavoitteena on mahdollisimman hyvä tuotto-riskisuhde. Sijoituksia tehtäessä on huolehdittava riittävästä sijoitusten hajautuksesta. Pääosan sijoituksista on oltava muutettavissa käteisvaroiksi nopealla aikataululla riskien hallinnan ja kaupungin maksuvalmiuden turvaamiseksi. Kaupungin rahastot ovat yleiskatteellisia, eikä niille ole määritelty erillistä sijoituspolitiikkaa, vaan niiden vapaana oleva pääoma on osa kaupungin kassavaroja.
- Kaupunki noudattaa YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita ja sitoutuu sijoitustoiminnassaan edistämään ja toteuttamaan vastuullista sijoitustoimintaa. Käytännössä tämä tarkoittaa erityisesti ympäristöön, sosiaalisiin asioihin ja yhtiöiden hallintotapaan liittyvien tekijöiden huomioonottamista sijoittamisessa, kumppaneiden valinnassa ja vastuullisuuden edistämisessä.
- Konserniyhteisöjen kassavarojen sijoittaminen, niiltä osin kuin se on tarpeellista, järjestetään talouden ja strategian palvelualueen kautta tai sen antamien ohjeiden/suositusten mukaisesti. Poikkeuksena on Vantaan Energia Oy, jolla tulee olla omat ohjeet yhtiön sijoitustoiminnasta.

<u>Rahoitustoiminnasta</u>

Vantaan kaupungin rahoitustoiminnan ensisijaisena tehtävänä on turvata kaupungin ja sen konserniyhteisöjen maksuvalmius sekä tukea Vantaan kaupunkikonsernin toimintaa valtuuston asettamien strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisessa. Konserniyhteisöjen rahoitustoiminta on, pois lukien markkinaehtoisesti toimivat yhteisöt, keskitetty talouden ja strategian palvelualueelle.
Markkinaehtoisten yhtiöiden pitkäaikainen rahoitus hoidetaan yhteistyössä talouden ja strategian palvelualueen kanssa.
Rahoituksen kokonaisuus koostuu

- lyhyt- ja pitkäaikaisesta varainhankinnasta
- likviditeetin hallinnasta
- vastapuoli- ja rahoitusriskien hallinnasta
- konserniyhteisöjen tukemisesta niiden investointihankkeiden rahoituksessa sekä niiden likviditeetin hallinnasta

Rahoituksen keskeisimmät tavoitteet ovat:

- investointien ja palvelutoiminnan edellyttämän rahoituksen ja likviditeetin varmistaminen
- rahoituskustannusten optimointi
- pitkäaikaisen varainhankinnan hajauttaminen lähteittäin huomioiden investointien elinkaari
- rahoitus- ja korkoriskien hallinta kaupunginhallituksen hyväksymän rahoitus- ja korkoriskipolitiikan mukaisesti
- riittävän maksuvalmiuden turvaaminen kaikissa olosuhteissa

Kaupunki huomioi kaikessa rahoitustoiminnassa aina EU:n valtiontukisäännökset sekä soveltuvat kansalliset säännökset.

Lyhytaikaista rahoitusta käytetään ainoastaan väliaikaiseen rahoitustarpeeseen. Kaupungin investointihankkeet rahoitetaan aina pitkäaikaisella lainalla tai rahoitusjärjestelyllä.

Konserniyhteisöjen pitkäaikainen varainhankinta pois lukien markkinoilla toimivat yhtiöt hoidetaan keskitetysti talouden ja strategian palvelualueella. Markkinaehtoisten yhtiöiden pitkäaikainen rahoitus hoidetaan yhteistyössä talouden ja strategian palvelualueen kanssa.

Kaupunki ei pääsääntöisesti myönnä lainoja muille kuin omille konserni- ja osakasyhteisöille. Painavista perusteluista kaupunginhallitus voi myöntää kaupungin kiinteistörahastosta (ent. asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto) pitkäaikaisia lainoja rahaston vapaan pääoman sen salliessa rahaston sääntöjä noudattaen.

Konserniohjeen mukaisesti kaupungin konserniyhteisöjen keskinäinen lainananto, omaisuuden panttaus ja takaukset eivät ole sallittuja. Poikkeuksen tästä muodostavat alakonsernin sisäiset lainananto- ja vakuusjärjestelyt konsernijaoston ennakkosuostumuksella.

<u>Takauksista</u>

Lähtökohtaisesti kaupunki myöntää takauksia ainoastaan tytär- ja osakkuusyhteisöilleen sekä kuntayhtymille, joiden jäsen se on. Lisäksi kaupunki voi myöntää kuntalain 129 §:n mukaisesti riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla takauksia yhtiöille, joissa kaupunki on alle 20 %:n omistusosuudella osakkaana, mutta kaupunki on erikseen yhtiön perustamis- tai osakassopimuksessa sitoutunut järjestämään omistustaan vastaavasti yhtiölle rahoitusta tai antamaan takauksen.

Takauksia myöntäessä kaupunki huomioi aina EU:n valtiontukisäännösten sekä soveltuvien kansallisten lakien ja säännösten noudattamisen. Kaupunki ei myönnä lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kaupungin edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle liitteen Sijoitustoiminnan ja rahoituksen periaatteet Vantaan kaupungissa hyväksymistä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Sijoitustoiminnan ja rahoituksen periaatteet Vantaan kaupungissa

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, puh. 043 824 9254
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Sijoitustoiminnan ja rahoituksen periaatteet Vantaan kaupungissa

YLEISTÄ

Kuntalain 4 luvun 14 §:n kohta 6:n mukaisesti kunnanvaltuuston tehtävänä on päättää varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista. Kaupungin sijoitustoimintaa ohjaavat valtuuston hyväksymät periaatteet sekä Vantaan kaupungin hallintosääntö. Rahoitustoimintaa ohjaavat valtuuston vuosittain hyväksymä talousarvio ja sen lainanotolle asettamat rajat, hallintosääntö, kaupunginhallituksen hyväksymä rahoitus- ja korkoriskipolitiikka sekä tytäryhteisöjen osalta kaupunginvaltuuston 21.9.2020 § 7 hyväksymä Vantaan kaupungin konserniohje.

1. SIJOITUSTOIMINTA

Kaupungin sijoitustoiminta jakaantuu toimialasijoittamiseen, kassavarojen sijoittamiseen sekä pitkäaikaiseen, yli vuoden horisontilla tapahtuvaan varsinaiseen sijoitustoimintaan.

Kaupunki ei toimi aktiivisena sijoittajana markkinoilla.

1.1. Kaupungin toimialaan liittyvä sijoittaminen

Vantaan kaupungin toimialasijoittamisen on edistettävä kaupungin keskeisiä palvelutehtäviä, elinkeinopolitiikan kehittämiseen liittyviä tavoitteita tai kaupungin henkilöstön saatavuuteen tähtääviä toimenpiteitä. Toimialasijoittamista harkittaessa tulee aina arvioida, kuuluuko kyseinen toiminta kunnan toimialaan.

Pääsääntöisesti kaupungin konserni- tai osakkuusyhtiöihin tekemät oman pääoman ehtoiset sijoitukset ovat rahallisia. Kaupunki voi tehdä yhtiöihin myös apporttisijoituksia, eli sijoittaa yhtiöihin muuta omaisuutta kuin rahaa. Kaupunki voi antaa konserni- ja osakkuusyhtiöille myös pääomalainoja.

Kaupunginhallitus päättää pääomalainojen ja niihin rinnastettavan rahoituksen myöntämisestä sekä osakkeiden ja osuuksien ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja merkitsemisestä, kun kyseessä ei ole kaupungin tytäryhteisö eikä osakkeiden tai osuuksien merkintä, ostaminen tai vaihtaminen tuo kaupungille määräysvaltaa yhteisössä. Lisäksi kaupunginhallitus päättää konsernijaoston esityksestä tytäryhteisön perustamisesta ja purkamisesta sekä tytäryhteisöjen osakkeiden ja osuuksien myymisestä, vaihtamisesta, merkitsemisestä tai ostamisesta siten, että kaupunki saa määräysvallan yhteisössä, pois lukien konserniohjeessa määriteltyjen merkittävien konserniyhtiöiden myynti, purkaminen tai roolin muutos. Näiden konserniyhteisöjen osalta päätösvalta on kaupunginvaltuustolla.

1.2. Kassavarojen sijoittaminen (alle vuosi)

Kaupungin likvidien kassavarojen sijoittaminen on luonteeltaan lyhytaikaista, alle vuoden pituista. Kassavarojen (likviditeetin) sijoitustoiminnassa on otettava huomioon kaupungin maksuvalmiuden turvaaminen.

Kassavaroilla vähennetään maksuhäiriöiden riskiä ja niistä aiheutuvia kustannuksia. Kaupungin kassavarat sijoitetaan markkinaolosuhteet huomioiden tuottavasti ja sijoituksen pääoma turvaten.

Kaupungilla ja sen konserniyhtiöillä on käytössään konsernitili, jota Vantaan kaupungin talouden ja strategian palvelualue hallinnoi ja joka kilpailutetaan määräajoin. Konsernitili mahdollistaa keskitetyn likviditeetinhallinnan ja se on kaupunkikonsernin (pl. Vantaan Energia) ensisijainen likvidien kassavarojen lyhytaikainen (alle vuoden pituinen) sijoitusmuoto.

Kaupunkikonsernin kassavarojen lyhytaikainen sijoittaminen voidaan toteuttaa myös suorina korkosijoituksina kuten määräaikaistalletukset, pankkien liikkeeseen laskemat sijoitustodistukset, kuntien liikkeeseen laskemat kuntatodistukset, luottokelpoisuudeltaan hyvien yritysten yritystodistukset (Investment Grade, luottoluokitus BBB- sijoitushetkellä tai Suomen valtion omistusosuus yhtiössä on vähintään 51 %) tai korkorahastosijoituksina silloin, kun edellä mainittujen sijoitusinstrumenttien tuotto ylittää konsernitilille maksettavan tuoton kasvattamatta merkittävästi kaupungin riskiä merkittävästi.

Kaupungin kassavaroista raportoidaan kuukausittain talous- ja strategiajohtajalle ja vuosittain kaupunginvaltuustolle.

1.3. Pitkäaikainen (yli vuosi) sijoitustoiminta

Silloin kun kaupungilla on ylimääräisiä varoja, joita ei ole sidottu päivittäisen maksuvalmiuden turvaamiseen tai taseeseen rahastoituja varoja, jotka eivät ole yleiskatteellisia, niitä voidaan sijoittaa myös pitkäaikaisesti. Pitkäaikaisen sijoitustoiminnan tavoitteena on mahdollisimman hyvä tuotto-riskisuhde. Sijoituksia tehtäessä on huolehdittava riittävästä sijoitusten hajautuksesta. Pääosan sijoituksista on oltava muutettavissa käteisvaroiksi nopealla aikataululla riskien hallinnan ja kaupungin maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Vantaan kaupungin rahastot ovat yleiskatteellisia, eikä niille ole määritelty erillistä sijoituspolitiikkaa, vaan niiden vapaana oleva pääoma on osa kaupungin kassavaroja.

Kaupungin varojen pitkäaikaisessa sijoittamisessa voidaan kohdassa 1.2. listattujen sijoitusinstrumenttien ja korkorahastosijoitusten lisäksi käyttää myös sijoituksia yhdistelmärahastoihin (korko- ja osakesijoitukset). Pois lukien kaupungin taseessa olevat yksittäiset listattujen yhtiöiden osakesijoitukset, kaupunki ei tee listattuihin yhtiöihin suoria osakesijoituksia eikä käy aktiivisesti kauppaa listattujen yhtiöiden osakkeilla.

Kaupunki voi pitkäaikaisessa varojen sijoittamisessa käyttää ulkopuolisia varainhoitajia, jotka kilpailutetaan. Varainhoitajilta edellytetään riittäviä resursseja, ammattitaitoa ja luotettavuutta toimia kaupungin kumppanina.

Kaupunki noudattaa YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita ja sitoutuu sijoitustoiminnassaan edistämään ja toteuttamaan vastuullista sijoitustoimintaa. Käytännössä tämä tarkoittaa erityisesti ympäristöön, sosiaalisiin asioihin ja yhtiöiden hallintotapaan liittyvien tekijöiden huomioonottamista sijoittamisessa, kumppaneiden valinnassa ja vastuullisuuden edistämisessä.

Pitkäaikaiseen sijoitustoimintaan käytettyjen sijoitusinstrumenttien jakaumasta ja niiden arvon kehityksestä raportoidaan kaupunginhallitukselle osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

1.4. Konserniyhteisöjen oma sijoitustoiminta

Konserniyhteisöjen oma sijoitustoiminta ml. kassavarojen sijoittaminen, niiltä osin kuin se on tarpeellista, järjestetään talouden ja strategian palvelualueen kautta tai sen antamien ohjeiden/suositusten mukaisesti. Poikkeuksena on Vantaan Energia Oy, jolla tulee olla omat ohjeet yhtiön sijoitustoiminnasta.

2. RAHOITUSTOIMINTA

Vantaan kaupungin rahoitustoiminnan ensisijaisena tehtävänä on turvata kaupungin ja sen konserniyhteisöjen maksuvalmius sekä tukea Vantaan kaupunkikonsernin toimintaa valtuuston asettamien strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisessa. Konserniyhteisöjen rahoitustoiminta on, pois lukien markkinaehtoisesti toimivat yhteisöt, keskitetty talouden ja strategian palvelualueelle.

Markkinaehtoisten yhtiöiden pitkäaikainen rahoitus hoidetaan yhteistyössä talouden ja strategian palvelualueen kanssa.

Kaupunginvaltuusto päättää vuosittain kaupungin ja sen rahaston nettolainanoton määrän.

2.1. Rahoituksen periaatteet ja tavoitteet

Kaupungin rahoitustoiminnalla tarkoitetaan kaupungin oman toiminnan rahoittamista valtuuston asettamien rajojen puitteissa sekä osallistumista tytär-, osakkuus- tai muiden yhteisöjen rahoitusjärjestelyihin.

Rahoituksen kokonaisuus koostuu

- lyhyt- ja pitkäaikaisesta varainhankinnasta
- likviditeetin hallinnasta
- vastapuoli- ja rahoitusriskien hallinnasta
- konserniyhteisöjen tukemisesta niiden investointihankkeiden rahoituksessa sekä niiden likviditeetin hallinnasta

Rahoituksen keskeisimmät tavoitteet ovat:

- investointien ja palvelutoiminnan edellyttämän rahoituksen ja likviditeetin varmistaminen
- rahoituskustannusten optimointi
- pitkäaikaisen varainhankinnan hajauttaminen lähteittäin huomioiden investointien elinkaari
- rahoitus- ja korkoriskien hallinta kaupunginhallituksen hyväksymän rahoitus- ja korkoriskipolitiikan mukaisesti
- riittävän maksuvalmiuden turvaaminen kaikissa olosuhteissa

Kaupungin rahoitustoimintaa ohjaa valtuuston vuosittain hyväksymä talousarvio ja sen asettamat rajat, Vantaan kaupungin hallintosääntö, kaupunginhallituksen hyväksymä rahoitus- ja korkoriskipolitiikka ja konserniyhteisöjen osalta kaupunginvaltuuston 21.9.2020 § 7 hyväksymä Vantaan kaupungin konserniohje.

Kaupunki huomioi kaikessa rahoitustoiminnassa aina EU:n valtiontukisäännökset sekä soveltuvat kansalliset säännökset.

Leasingrahoitusta voidaan käyttää kaupunginvaltuuston talousarviossa antamien rajojen puitteissa investointien rahoittamiseen silloin, kun sen käyttö on rahoitusmuotona perusteltu. Rahoitus kilpailuttaa ajoittain kaupungin toimialojen tarpeisiin rahoitusleasingin puitesopimuksen, jonka alle voidaan tehdä yksittäisiä leasingsopimuksia. Lisäksi kaupunki voi hankkia ICT-laitteita sekä muuta käyttöomaisuutta ns. elinkaarileasingrahoituksella ja ajoneuvoja huoltoleasingsopimuksilla. Myös kiinteistöleasingin käyttö lainarahoituksen sijaan kaupungin ja konserniyhtiöiden investointihankkeissa on mahdollista.

Vantaan kaupunkikonsernilla on käytössään konsernitili, jota talouden ja strategian palvelualue hallinnoi. Konserniyhteisöille voidaan tarvittaessa myöntää tilille luottolimiitti, mutta kaupungilla itsellään ei ole konsernitilille tai muille sen tileille määritelty luottolimiittiä. Kaupungin lyhytaikainen lainanotto (1–364 pv) toteutetaan laskemalla liikkeeseen kuntatodistuksia, mikä on tilin luottolimiittiin tai muuhun luottofasiliteettiin verrattuna huomattavasti kustannustehokkaampi tapa hallinnoida kaupungin tileillä tapahtuvaa kuukauden sisäistä vaihtelua ja likviditeetin tarvetta. Kaupunginvaltuusto päätti 25.1.2021 § 7 nostaa tilapäisluoton (lyhytaikainen lainanotto) enimmäisrajaa enintään 120 miljoonaan euroon ja kuntatodistusohjelmien kokonaismäärän 250 miljoonaan euroon. Tehokkaan kilpailun aikaansaamiseksi ja edullisimman hinnan sekä ylipäänsä riittävän likviditeetin varmistamiseksi kaikissa markkinaolosuhteissa kuntatodistusohjelmien koon tulee olla huomattavasti suurempi kuin luotonottovaltuus.

Lyhytaikaista rahoitusta käytetään ainoastaan väliaikaiseen rahoitustarpeeseen. Kaupungin investointihankkeet rahoitetaan aina pitkäaikaisella lainalla tai rahoitusjärjestelyllä.

2.2. Konserniyhteisöjen rahoitus

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 21.9.2020 § 7 Vantaan kaupungin konserniohjeen, jossa on mm. linjattu konserniyhteisöjen rahoitustoiminnasta. Konserniyhteisöjen pitkäaikainen varainhankinta pois lukien markkinoilla toimivat yhtiöt hoidetaan keskitetysti talouden ja strategian palvelualueella. Markkinaehtoisten yhtiöiden pitkäaikainen rahoitus hoidetaan yhteistyössä talouden ja strategian palvelualueen kanssa.

Tytäryhteisöjen tulee raportoida toiminnastaan ja taloudestaan henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueen määräämällä tavalla.

Kaupunginvaltuusto voi myöntää kaupungin konserniyhtiöille pitkäaikaista rahoitusta, jos sen katsotaan olevan kaupunkikonsernin kokonaisedun kannalta tarkoituksenmukaista. Kaupunki voi myös myöntää omille tytäryhteisöilleen oman pääoman ehtoista rahoitusta sekä välipääomarahoitusta kuten pääomalainoja. Mahdollisia rahoitusinstrumentteja ovat kaikki kulloisenkin lainsäädännön mahdollistamat välineet.

Kaupunki ei pääsääntöisesti myönnä lainoja muille kuin omille konserni- ja osakasyhteisöille. Painavista perusteluista kaupunginhallitus voi myöntää kaupungin Kiinteistörahastosta (ent.

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto) pitkäaikaisia lainoja rahaston vapaan pääoman sen salliessa rahaston sääntöjä noudattaen.

Hallintosäännön mukaan rahoitusjohtaja voi myöntää alle vuoden pituisia lyhytaikaisia lainoja kaupungin konserniyhteisöille. Kaupungissa on käytössä konsernitilijärjestelmä, josta vastaa ja sen käyttöä ohjeistaa talouden ja strategian palvelualue. Konserniyhteisöillä on mahdollisuus yhtiön toiminnan sitä edellyttäessä saada konsernitilille luottolimiitti, joka on pääasiallinen tapa hoitaa yhtiöiden lyhytaikainen likviditeetintarve. Sekä lyhytyaikaisessa antolainauksessa että konsernitilin luottolimiitin ehdoissa huomioidaan valtiontukisäännökset.

Konserniohjeen mukaisesti kaupungin konserniyhteisöjen keskinäinen lainananto, omaisuuden panttaus ja takaukset eivät ole sallittuja. Poikkeuksen tästä muodostavat alakonsernin sisäiset lainananto- ja vakuusjärjestelyt konsernijaoston ennakkosuostumuksella.

2.3. Takaukset

Konserniohjeen mukaisesti kaupunki myöntää takauksia pääsääntöisesti ainoastaan omille konserniyhteisöilleen. Takauksia myöntäessä kaupunki huomioi aina EU:n valtiontukisäännösten sekä soveltuvien kansallisten lakien ja säännösten noudattamisen. Kaupunki ei myönnä lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kaupungin edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Kaupungin takauksen myöntämisestä, takausprovisiosta ja vastavakuudesta päättää kaupunginvaltuusto. Takauspäätöstä ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on lainvoimainen.

2.3.1. Konserniyhteisöt

Vantaan kaupunki voi myöntää takauksen konserniyhteisön pitkäaikaisille lainoille tai muille vastaaville rahoitusjärjestelyille seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- takaukset myönnetään kohdekohtaisesti tai limiittimääräisenä ennalta määriteltyihin kohteisiin
- kaupunki vaatii muilta tytäryhteisöiltään kuin VAV konsernilta takaukselle aina panttauskielto- eli ns. negative pledge - sitoumuksen
- Kaupungin edut tulee kuntalain 129 §:n mukaisesti turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla
- kaupunki perii takauksistaan takausprovision aina silloin kun valtiontukisäännöt sitä edellyttävät ja muutoin harkinnanvaraisesti
- tytäryhteisöille myönnetty takaus on pääsääntöisesti kaupungin omavelkainen takaus

2.3.2. Osakkuusyhteisöt ja kuntayhtymät

Vantaan kaupunki voi myöntää takauksen EU:n valtiontukisäännökset sekä soveltuvat kansalliset säännökset huomioiden osakkuusyhteisön tai kuntayhtymän pitkäaikaisille lainoille tai vastaaville rahoitusjärjestelyille seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- lähtökohtaisesti takaus voidaan myöntää kaupungin omistusosuutta vastaavan pitkäaikaisen lainan tai vastaavan rahoitusjärjestelyn määrälle, mikäli muut omistajat tekevät vastaavan takauspäätöksen oman omistuksensa puitteissa

- kaupunki ei yksin ilman erityisiä painavia perusteita kanna taloudellista vastuuta yhteisöstä, jossa se on vähemmistöosakkaana/-omistajana tai kun mukana on muita merkittävällä panoksella olevia omistajia.
- Kaupungin edut tulee kuntalain 129 §:n mukaisesti turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla
- kaupunki vaatii pääsääntöisesti panttauskielto- eli ns. negative pledge –sitoumuksen
- kaupunki perii takauksesta pääsääntöisesti takausprovision

2.3.3. Muiden yhteisöjen lainojen tai rahoitusjärjestelyiden takaaminen

Lähtökohtaisesti kaupunki myöntää takauksia ainoastaan tytär- ja osakkuusyhteisöilleen sekä kuntayhtymille, joiden jäsen se on. Lisäksi kaupunki voi myöntää kuntalain 129 §:n mukaisesti riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla takauksia yhtiöille, joissa kaupunki on alle 20 %:n omistusosuudella osakkaana, mutta kaupunki on erikseen yhtiön perustamis- tai osakassopimuksessa sitoutunut järjestämään omistustaan vastaavasti yhtiölle rahoitusta tai antamaan takauksen.

Ainoastaan poikkeustapauksessa ja vahvoilla perusteilla takaus voidaan myöntää sellaisen yhteisön hyväksi, jossa kaupungilla ei ole merkittävää omistusta, jossa se ei ole sitoutunut omistustaan vastaavasti järjestämään yhtiölle rahoitusta tai jossa se ei ole osakkaana. Tällöin takaus ei saa olla ristiriidassa EU:n valtion-tukisäännösten tai soveltuvien kansallisten säännösten kanssa. Takauksen myöntämistä harkittaessa tulee huomioida kuntalain 129 § mukaiset rajoitukset ja niiden sallitut poikkeukset. Takauksen myöntämisen ehtona on mm. seuraavien ehtojen täyttyminen:

- takauksen myöntäminen tukee kaupungin strategiaa ja palvelutavoitteita tai takauksen myöntäminen on välttämätöntä esimerkiksi uuden palvelutuotannon syntymiseksi, eikä myöntäminen vaaranna markkinoiden toimivuutta tai vääristä kilpailua
- kaupunki vaatii panttauskielto- eli ns. negative pledge –sitoumuksen
- kaupunki vaatii takaukselle turvaavan vastavakuuden
- kaupunki perii takauksesta takausprovision

Yhteisön, jonka lainan vakuudeksi kaupunki on myöntänyt takauksen, on toimitettava ilman eri pyyntöä lainan noston jälkeen tilintarkastajan lausunto siitä, että laina on käytetty takausta haettaessa hyväksyttyyn kohteeseen. Lausunto toimitetaan Vantaan kaupungin talouden ja strategian palvelualueelle. Kaupunki edellyttää tilinpäätöstietojen toimittamista takauksen voimassaoloaikana sekä tilintarkastajan lausuntoa projektin toteutuksen yhteydessä tarvittavan lainan määrästä ja sen käyttämisestä takauksen yhteydessä määriteltyyn toimintaan.

10 § **Lainan myöntäminen Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta**

VD/6793/02.03.03.00/2023

PT/MR/PvN/SV/JT

VAV Palvelukodit Oy on kaupungin kokonaan omistaman VAV Yhtymä Oy:n tytäryhtiö, joka rakennuttaa ja hallinnoi palveluasuntoja.

VAV Palvelukodit Oy on rakennuttanut Koisotie 6:een päihde- ja mielenterveyskuntoutujien erityisasumisen uudiskohteen. Hankkeen kokonaiskustannus on n. 10,3 milj. euroa, johon ARA on myöntänyt korkotukilainaa vain asumiseen tarkoitettuihin tiloihin. Kohde sisältää asumiseen tarkoitettujen tilojen lisäksi verstas- ja työpajatiloja, jotka ovat sosiaalitoimen käytössä. Näiden tilojen osuus hankkeesta on 1 999 500 euroa ja niiden rahoittamiseksi VAV Palvelukodit Oy hakee pitkäaikaista lainaa Vantaan kaupungin Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta.

Rahoitusjohtaja toteaa, että Koisotien hanke päätettiin aikanaan toteutettavaksi niin, että se sisältää myös tiloja, joihin ei ole mahdollista saada ARA:n korkotukilainaa. Päätöksen yhteydessä sovittiin, että kaupunki järjestää pitkäaikaisen rahoituksen tiloille, joiden rahoitus ei kuulu ARA:lle. Koska kyseessä ei ole pääomaltaan merkittävän suuri laina, se on tarkoituksenmukaisinta myöntää yhtiölle kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta. Rahaston voimassa olevan säännön 4 §:n mukaan rahaston varoista voidaan myöntää lainoja kaupungin omistamille yhtiöille mm. asuinrakennusten yhteyteen kaupungin tarpeisiin tuleviin palvelutilojen toteuttamiseen. kiinteistöjen ja kiinteän omaisuuden hankintaan sekä kehittämiseen.

Rahastosta myönnettävän lainan pääoma on enintään 1 999 500 euroa, laina-aika on enintään 20 vuotta ja lainan korko on sidottu 6 kuukauden euriboriin (aina vähintään 0 %) marginaalilla korjattuna. Laina on tasalyhenteinen niin, että lainapääoma lyhennetään kokonaisuudessaan laina-aikana. Lisäksi velallinen voi maksaa lainan joko osittain tai kokonaisuudessaan pois kuluitta ennenaikaisesti Vantaan kaupungin talouden ja strategian palvelualueen rahoituksen palveluyksikön kanssa ennalta sovittuna ajankohtana. Lainalle edellytetään kuntalain mukaisesti turvaava vakuus, joka on määritelty liitteenä olevan velkakirjan luonnoksen ehdoissa. Muut lainaehdot noudattavat yleisiä lainaehtoja mm. marginaalin tarkistusoikeuden osalta.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) valtiontukea koskevan artiklan 107(1) mukaisesti kyseessä on kielletty valtiontuki, jos kaikki seuraavat kriteerit täyttyvät yhtäaikaisesti:

1) tuki on muodossa tai toisessa myönnetty valtion varoista;
2) tuki on valikoiva eli se suosii tiettyä yritystä tai tuotannon alaa;
3) tuki vaikuttaa kilpailuun vääristämällä tai uhkaamalla vääristää sitä; ja
4) tuella on kauppavaikutus eli se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Komissio on antanut tiedonannon SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta valtiontuen käsitteestä (2016/C 262/01), jonka 6 kohdan mukaan valtiontukisääntöjä sovelletaan ainoastaan silloin, kun tuensaaja on ”yritys”. Komission tiedonannon mukaan solidaarisuuteen perustuvat sosiaaliturvajärjestelmät, joihin ei liity taloudellista toimintaa samoin kuin sairaalat, jotka ovat osa kansallista terveydenhuoltoa ja perustuvat lähes kokonaan solidaarisuuden periaatteeseen eivät toimi yrityksinä (kohdat 21-24). Edelleen komission tiedoksiannon mukaan terveydenhuollon tällaisessa rakenteessa nekään toiminnot, jotka suoritetaan pelkästään toisen, muun kuin taloudellisen palvelun tuottamiseksi eivät ole luonteeltaan taloudellisia (kohta 25).

Koisotie 6:n erityisasumisen uudiskohteen toiminta on osa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen järjestämiä julkisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita. Vaikka tilojen vuokraus sinänsä voi luonteeltaan ollakin taloudellista, suoritetaan se tässä tapauksessa muun kuin taloudellisen palvelun tuottamiseksi. Näin ollen VAV Palvelukodit Oy ei harjoita taloudellista toimintaa, eikä sille myönnetty taloudellinen etu ole SEUT 107 (1) artiklan mukaista valtiontukea siltä osin kuin VAV Palvelukodit Oy hallinnoi ja vuokraa Koisotie 6:n erityisasumisen tiloja. VAV Palvelukodit Oy:n toiminta muodostuu kokonaisuudessaan vastaavasta palveluasumisen kohteiden omistamisesta ja vuokrauksesta, joten vaaraa taloudellisen edun valumisesta SEUT:n artiklan 107(1) tarkoittamaan yritystoimintaan ei ole.

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee lainaa myönnettäessä turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Kaupungin talouden tunnuslukujen perusteella arvioituna voidaan todeta, että myönnettäväksi esitettävä laina ei vaaranna kaupungin kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Laina myönnetään rahastosta, jonka pääoma on rahaston säännön mukaisesti tarkoitettu tämänkaltaisten lainojen myöntämiseen. Lainaan ei myöskään sisälly kuntalaissa tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä ottaen huomioon VAV Palvelukodit Oy:n toiminnan tarkoituksen sekä lainan vakuudet.

Kaupungin edellyttämät vakuudet ovat kaupungin riskienhallinnan näkökulmasta riittävän kattavat.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 17. kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston lainoista.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) myöntää kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta VAV Palvelukodit Oy:lle enintään 1 999 500 euron suuruinen laina. Laina-aika on enintään 20 vuotta liitteenä olevan velkakirjaluonnoksen mukaisin ehdoin,
b) että lainan vakuudeksi edellytetään VAV Palvelukodit Oy:ltä liitteenä olevassa velkakirjan luonnoksessa listattu vakuus.
c) valtuuttaa rahoitusjohtaja laatimaan ja allekirjoittamaan liitteenä olevan luonnoksen mukainen velkakirja ja tekemään velkakirjaan tarvittaessa teknisiä ja vähämerkityksellisiä korjauksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- VAV Palvelukodit Oy:n velkakirjan luonnos (salainen)

Täytäntöönpano: Talouden ja strategian palvelualue

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
Rahoitusjohtaja Pirjo van Nues, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

11 § Vantaan kaupungin työllistämistuen, työllistämisen Vantaa-lisän, myöntämisehdot

VD/6222/14.07.01.00/2023

PT/ST/EV/KA/JT

Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue vastaa tehtäväalueellaan yhteistyöstä valtion hallinnon, yritysten ja kolmannen sektorin kanssa, sekä työllisyyden edistämiseen liittyvän toiminnan koordinoimisesta. Vantaan kaupungin hallintosäännön 3 luvun 4 §:n kohdan 1 mukaan työllisyyspalveluiden johtaja tai hänen määräämänsä päättää kaupungin työllistämistukien myöntämisestä.

Vantaan kaupunki on tukenut järjestöjen työllistämistä vuodesta 1998 alkaen. Vuonna 2018 kaupunki alkoi myöntää Vantaa-lisää myös yrityksille 500 euroa kuukaudessa. Vuonna 2021 Työllistämisen Vantaa-lisiin sitoutui 903 000 euroa ja viime vuonna 958 000 euroa.

Työllistämisen Vantaa-lisän kesto on sidottu valtion palkkatuen pituuteen siten, että lisän myöntäminen vaatii hakijalta myönteisen palkkatukipäätöksen. Vantaa-lisän pituus ei saa ylittää palkkatuen kestoa, eikä palkkatuen ja Vantaa-lisän yhteenlaskettu määrä saa ylittää työllistämisestä syntyviä palkkauskustannuksia.

Valtio uudisti 1.7.2023 alkaen palkkatuen myöntämisperusteet ja pituudet. Muutokseen liittyen ja valmistautuen samalla 1.1.2025 tapahtuvaan TE24 uudistukseen, Vantaa, Espoo ja Helsinki valmistelivat, myönnettäviä tukimääriä lukuun ottamatta, yhtenäiset työllistämisen kaupunkilisien myöntämisperusteet. Näiden ehtojen mukaisesti Työllistämisen Vantaa-lisää voidaan myöntää seuraavasti.

Vantaa-lisää voidaan myöntää yksityisen tai kolmannen sektorin työnantajille työllistämisen palkkakustannusten kattamiseen. Lisää myönnetään palkan sivukuluihin, lomarahaan ja siihen osaan bruttopalkasta, joka ylittää palkkatuella korvattavan osuuden bruttopalkasta. Työllistämisen Vantaa-lisä myönnetään de minimis –tukena yritykselle ja taloudellista toimintaa harjoittavalle yhteisölle, jolla on SEUT 107 (1) mukaista toimintaa. Yleishyödylliselle yhteisölle Vantaa-lisä myönnetään valtiontukien ulkopuolisena tukena.

Työllistämisen Vantaa-lisän avulla työllistettävän on oltava vantaalainen, jolle on myönnetty palkkatukea osaamisen parantamiseen tai vamman/sairauden perusteella, tai jolle on myönnetty valtion uutta 55-vuotiaiden työllistämistukea.

Tämän lisäksi vähintään yhden seuraavista ehdoista on täytyttävä.

- Työllistettävä on 15–24-vuotias
- Työllistettävä on yli 49-vuotias
- Työllistettävä ei ole suorittanut ylioppilastutkintoa, ammattitutkintoa tai näihin rinnastettavaa ulkomaista tutkintoa
- Työllistettävä on oikeutettu kotoutumissuunnitelmaan
- Työllistettävä ei ole ollut ansiotyössä kuuden edellisen kuukauden aikana.

Työllistämisen Vantaa-lisää myönnetään enintään 12 kuukauden ajan työsuhteen pituuden mukaan, oppisopimuksessa enintään koko oppisopimuksen ajan.

Työllistämisen Vantaa-lisän suuruus on 500 euroa kuukaudessa yrityksille ja 300 euroa kuukaudessa järjestöille. Nämä summat ovat vastanneet nykyisiin tarpeisiin. Uusien tukiehtojen vaikuttavuutta tarkastellaan loppuvuoden 2023 ja alkuvuoden 2024 ajan ja tarpeen vaatiessa valmistellaan uusi TE24-muutoksen huomioon ottava esitys kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Tukea voidaan myöntää uudelleen samasta henkilöstä samalle työnantajalle, kun edellisen Vantaa-lisäjakson päättymisestä on kulunut vähintään kolme vuotta.

Vantaa-lisää haetaan viimeistään 4 kuukauden kuluessa työsuhteen alkamisesta. Määräajan jälkeen saapuneisiin hakemuksiin tukea voidaan myöntää enintään 4 kuukautta takautuvasti hakemuksen saapumispäivästä.

Työllistämisen Vantaa-lisällä tuetun työsuhteen tulee kerryttää palkansaajan työssäoloehtoa täyttäen vaaditut työaikaa ja palkkaa koskevat edellytykset. Työstä on maksettava työehtosopimuksen mukaista palkkaa. Jos alalla ei ole velvoittavaa työehtosopimusta, on työstä maksettava tavanomaisena ja kohtuullisena pidettävää palkkaa ja palkan on perustuttava muuhun kuin vain työn tulokseen.

Työsuhteen keskeytyminen
Tuella palkatun henkilön työsuhteen keskeytymisestä tai päättymisestä on välittömästi ilmoitettava kaupungin tuen käsittelijälle. Tuki peritään takaisin työsuhteen keston ylittävältä osalta.

Tuen seuranta ja mahdollinen takaisin perintä
Tuen saajan tulee toimittaa selvitys tuen käytöstä tukijakson päätyttyä. Selvityksen liitteenä toimitettaan viimeisin tukijakson palkkalaskelma. Virheellisten tietojen perusteella myönnetty tai tuen vastaiseen käyttötarkoitukseen käytetty tuki peritään hakijalta takaisin. Mikäli tuen saaja ei kehotuksesta huolimatta toimita pyydettyjä tietoja annettuun määräaikaan mennessä, peritään tuki takaisin.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä työllistämisen Vantaa-lisän myöntämistä koskevat periaatteet yllä olevan mukaisesti ja oikeuttaa työllisyyden ja kotoutumisen palvelualuejohtaja antamaan tarvittaessa täydentäviä ohjeita periaatteiden soveltamiseksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- 2023 – Vantaa-lisän ehdot

Täytäntöönpano: Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue
Palvelualuejohtaja Susanna Taipale-Vuorinen +358 400 444 883

Palveluesimies Kari Ahlström +358 50 312 4520
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Työllistämisen Vantaa-lisän myöntämisedellytykset

Vantaa-lisä on harkinnanvarainen tuki. Harkinnanvarainen tuki myönnetään ehtojen täyttyessä.

Vantaa-lisän hakeminen

Vantaa-lisähakemus täytetään kaupungin sähköisessä asiointipalvelussa:

Hakemukseen on liitettävä:
• Palkkatukipäätös tai 55 vuotta täyttäneiden työllistämistukipäätös
• Työsopimus allekirjoituksineen
• Mahdollinen oppisopimus
• Informointiasiakirja allekirjoituksineen (tiedoksianto työllistettävälle hänen henkilötietojensa käsittelystä.)

Palkkatukipäätökseen merkityn palkan ja työsopimuksessa näkyvän bruttopalkan erotessa toisistaan, käytetään Vantaa-lisää myönnettäessä työsopimukseen merkittyä bruttopalkkaa.

Vantaa-lisää on haettava viimeistään 4 kuukauden kuluessa työsuhteen alkamisesta. Määräajan jälkeen saapuneisiin hakemuksiin tukea voidaan myöntää enintään 4 kuukautta takautuvasti hakemuksen saapumispäivästä.

Vantaa-lisä myönnetään palkkatuen keston mukaan, kuitenkin enintään 12 kuukauden ajalle. Palkkatuettuun oppisopimukseen Vantaa-lisää voidaan myöntää koko oppisopimuksen ajalle. Tuki haetaan 12 kuukauden jaksoissa.

Kenet voi työllistää Vantaa-lisällä

Vantaalaisen työttömän, jonka palkkaamiseen on myönnetty
• Palkkatuki tai
• 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki

Työnantajaa koskevat ehdot

Työllisyyden hoidon kuntalisä eli työllistämisen Vantaa-lisä on kaupungin harkinnanvarainen tuki ja sitä voidaan myöntää yritykselle ja kolmannen sektorin työnantajalle, joka työllistää kohderyhmään kuuluvan työttömän vantaalaisen. Vantaa-lisän tarkoituksena on edistää työttömien vantaalaisten työllistymistä.

Työnantajalla on oltava asianmukaiset työtilat ja työnjohdollinen esihenkilö palkattavalle henkilölle.

Vantaa-lisä ei saa johtaa siihen, että työnantaja irtisanoo tai lomauttaa muita työntekijöitään. Vantaa-lisä voidaan myöntää, kun työnantaja on tarjonnut työsopimuslain mukaisesti työtä työntekijöilleen, jotka on irtisanottu tai lomautettu taloudellisista tai tuotannollisista syistä tai kun takaisinottovelvollisuutta ei ole.

Työnantajalle ei saa olla olennaisia laiminlyöntejä verojen ja lakisääteisten maksujen suhteen. Lisäksi taloudellista toimintaa harjoittava työnantaja ei saa olla ryhmäpoikkeusasetuksessa tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys eikä työnantajalla saa olla Euroopan komission päätökseen perustuvia maksamattomia perintämääräyksiä.

Vantaa-lisän myöntö edellyttää, että työnantajan toiminnasta on näyttöä vähintään yhden vuoden ajalta. Tarvittaessa työnantajalta voidaan edellyttää erillistä näyttöä toiminnastaan tai tuen perusteena olevan työsuhteen luonteesta.

Työllistämisen Vantaa-lisä myönnetään de minimis –tukena yritykselle ja taloudellista toimintaa harjoittavalle yhteisölle, jolla on SEUT 107 (1) mukaista toimintaa. Yleishyödylliselle yhteisölle Vantaa-lisä myönnetään valtiontukien ulkopuolisena tukena.

Työnantajalle voidaan työllistämisen Vantaa-lisä myöntää uudelleen samasta henkilöstä, kun henkilön edellisen Vantaa-lisäjakson päättymisestä työnantajalla on kulunut kolme vuotta.

Tukea ei myönnetä,
- jos työnantaja on aikaisemmin saanut tukea eikä ole toimittanut tuen käytöstä käyttöselvitystä tai
- jos aikaisempiin tukipäätöksiin liittyen on ilmennyt epäselvyyksiä, joita ei ole hyväksyttävästi selvitetty.

Työsuhdetta koskevat ehdot

Vantaa-lisä voidaan myöntää määräaikaiseen tai toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen tai oppisopimuskoulutukseen.

Vantaa-lisällä tuetun työsuhteen tulee kerryttää palkansaajan työssäoloehtoa täyttäen vaaditut työaikaa ja palkkaa koskevat edellytykset (työttömyysturvalaki 1290/2002 5:4 §).
Palkattavan henkilön työajan on oltava vähintään 18 tuntia viikossa.

Oppisopimuksessa työajan on oltava vähintään 25 tuntia viikossa.

Työstä on maksettava työehtosopimuksen mukaista palkkaa. Jos alalla ei ole velvoittavaa työehtosopimusta, on työstä maksettava tavanomaisena ja kohtuullisena pidettävää palkkaa ja palkan on perustuttava muuhun kuin vain työn tulokseen.

Palkkatuki tai 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki ja Vantaa-lisä eivät yhteensä saa ylittää palkkauskuluja. Vantaa-lisän määrä vähennetään ylimenevältä osalta.

Vantaa-lisän maksaminen ja käytön seuranta

Tuki maksetaan työnantajalle.

Vantaa-lisää haetaan viimeistään 4 kuukauden kuluessa työsuhteen alkamisesta. Määräajan jälkeen saapuneisiin hakemuksiin tukea voidaan myöntää enintään 4 kuukautta takautuvasti hakemuksen saapumispäivästä.

Vantaa-lisä maksetaan työnantajan ilmoittamalle pankkitilille noin 1,5 kuukauden kuluttua hakemuksen saapumisesta kertasuorituksena päätöksenmukaiselle ajalle tai kalenterivuoden loppuun. Vuodenvaihteen ylittävä osa tuesta maksetaan automaattisesti tammikuussa.

Työnantajan tulee tukijakson päätyttyä toimittaa selvitys tuen käytöstä sähköisen asiointipalvelun kautta. Työnantaja liittää selvitykseen työllistetyn henkilön tukijakson viimeisin palkkalaskelma.

Selvityksen on tehtävä Vantaan kaupungille viimeistään kahden kuukauden kuluttua tukijakson päättymisestä.

Virheellisten tietojen perusteella myönnetty tai tuen vastaiseen käyttötarkoitukseen käytetty lisä peritään takaisin.

Tuki peritään takaisin, jos työnantaja ei toimita pyydettyjä tietoja.

Työsuhteen keskeytyminen

Jos tuella palkattu henkilö ei aloita työtä, keskeyttää työsuhteen tai työsuhde päättyy muusta syystä, työnantajan tulee ilmoittaa siitä välittömästi kaupungin työllistämistukien käsittelijälle osoitteeseen tyollistamistuet@vantaa.fi.

Työsuhteen keston ylittävä osa tuesta peritään takaisin.

12 § Sotungin lukiopaviljongin tarveselvitys-hankesuunnitelman hyväksyminen

VD/6084/10.03.02.01/2023

PT/AK/PW/EK/LM/HM/JT

Sotungin lukiopaviljonki tarvitaan vastaamaan lukioihin opiskelemaan hakevien nuorten määrän kasvuun. Paviljonki vastaa Sotungin lukion opiskelijamäärän kasvuun 180 opiskelijapaikalla. Lukiopaviljonki on vuokrakohde, jonka arvioitu vuosittainen vuokrakustannus on noin 360 000 euroa/vuosi (alv 0 %) ja vuokrakustannus on otettu huomioon tilahallinnan talousarviossa. Valmistumistavoite on elokuu 2024. Paviljonki on tarpeellinen Sotungin lukion uudisrakennuksen valmistumiseen vuoteen 2032 saakka.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala on esittänyt Sotungin lukiopaviljongin sisällytettäväksi Vantaan kaupungin taloussuunnitelmaan 2024–2027. Sotungin lukio kuuluu Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2022–2031.

Sotungin lukiopaviljongin 21.09.2023 päivätty tarveselvitys-hankesuunnitelma on tehty yhteistyössä kasvatuksen ja oppimisen toimialan ja kaupunkiympäristön toimialan toimitilajohtamisen kesken.

Sotungin lukiopaviljonki tarvitaan vastaamaan Sotungin lukion opiskelijamäärän kasvuun. Tarve on erityisesti perusvarustelluille oppimisen tiloille. Lukiopaviljongin mitoitus perustuu Vantaalla käytössä olevaan opetustilojen mitoitukseen ja Vantaan kaupungin opetustilojen suunnitteluohjeisiin. Opiskelijoita tiloissa tulee olemaan noin 180 ja opettajia noin 15. Tavoitteena on noin 792 hym2:n hyötyala ilman teknisiä tiloja, mikä tarkoittaa 4,4 hym2 / oppilas ja bruttoalatavoite on noin 1228 brm2.

Sotungin lukiopaviljonki rakentuu Hakunilan kaupunginosaan Vantaan kaupungin omistamalle tontille osoitteeseen Hevoshaantie 17. Samalla tontilla sijaitsee Hevoshaan päiväkoti. Sijoittumisvaihtoehtoja on selvitetty Kasvatuksen ja oppimisen toimialan, Kaupunkiympäristön toimialan toimitilajohtamisen ja asemakaavoituksen yhteistyönä. Parhaimmaksi sijoituspaikaksi osoittautui Hevoshaantie 17 kiinteistö, jolla on jäljellä rakennusoikeutta noin 3754 m2. Paviljonki sijoittuu rakentamattomalle tontin osalle päiväkodin viereen ja lähelle Sotungin lukiolle vievää kevyen liikenteen reittiä. Paviljongin auto- ja huoltoliikenne järjestetään Hevoshaantien nykyisen katuliittymän kautta.

Toimitilajohtamisessa on tehty alustava arvio syntyvistä tilakustannuksista pohjautuen aiempiin vastaaviin hankkeisiin. Toimitilajohtamisen arvion mukaan tiloista syntyvä vuosittainen vuokrakustannus on yhteensä noin 360 000 euroa/vuosi (alv 0 %) sisältäen ylläpitovuokran. Vuokrakustannukset tarkentuvat tarjousten ja suunnitelmaratkaisujen myötä.

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta on hyväksynyt tarveselvitys-hankesuunnitelman 10.10.2023 § 12.

Kaupunkitilalautakunta on hyväksynyt tarveselvitys-hankesuunnitelman 25.10.2023 § 7.

Talous- ja strategiajohtaja toteaa, että Sotungin lukion uudisrakennus on Vantaan kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2022–2031 mukainen hanke. Kaupunginhallituksen esityksessä taloussuunnitelmaksi 2024–2027 Sotungin lukion uudisrakennus on esitetty valmistuvaksi vuonna 2032. Sotungin lukiopaviljonki tarvitaan vastaamaan lukioihin opiskelemaan hakevien nuorten määrän kasvuun siihen saakka, kun uudisrakennus valmistuu. Tarveselvitys-hankesuunnitelman mukaisesti paviljonkitiloista syntyvä vuosittainen vuokrakustannus on yhteensä noin 360 000 euroa/vuosi (alv 0 %).

Vuokrakustannus on otettu huomioon tilahallinnan talousarviossa, ja vuokrakustannukset tarkentuvat tarjousten ja suunnitelmaratkaisujen myötä.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n kohdan 30 mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin yli 3 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien toimitilainvestointihankkeiden tarveselvitysten (kustannusennusteineen) ja yhdistettyjen tarveselvitys-hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) hyväksymisestä.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä Sotungin lukiopaviljongin 21.9.2023 päivätty tarveselvitys-hankesuunnitelma.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Sotungin lukiopaviljongin 21.9.2023 päivätty tarveselvitys-hankesuunnitelma liitteineen

Täytäntöönpano: Kiinteistöt ja tilat, toimitilajohtaminen

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
hankekehitysarkkitehti Heidi Majander, puh. 050 314 6253, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

21.9.2022

SOTUNGIN LUKIOPAVILJONKI

Hevoshaantie 17N, Vantaa



Uudisrakennus
TARVESELVITYS – HANKESUUNNITELMA

Vantaan kaupunki / Kaupunkiympäristön toimiala / Kiinteistöt ja tilat palvelualue / Toimitilajohtamisen palveluyksikkö / Hankevalmistelu

Sisällys

1 Hanketietokortti 2
2 Yhteenveto 3
3 Perustelut tarpeelle 3
3.1 Lukiokoulutuksen palvelustrategiset linjaukset 3
3.2 Väestöennuste ja liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan 4
3.3 Liittyminen toimitilaverkkosuunnitelmaan 4
4 Mitoitusperusteet ja tavoitteet 5
4.1 Paviljongin toiminnalliset tavoitteet 5
4.2 Ateriapalvelut 7
4.3 Puhtauspalvelun tavoitteet 8
4.4 Paviljongin tunnusluvut ja tilaohjelma 9
4.5 Muunneltavuus-, laatutaso- ja arkkitehtoniset tavoitteet 9
4.6 Elinkaari- ja energiatehokkuustavoitteet 10
4.7 Sijainti 10
4.8 Hallinta, rasitteet, kaava- ja kiinteistötiedot 12
4.9 Tontin rakennettavuus ja pohjaolosuhteet 13
4.10 Piha, liikenne, pysäköinti, kadut ja kunnallistekniikka 15
5 Tekniset järjestelmät 16
5.1 Rakennetekniset tavoitteet 17
5.2 LVIA-Tekniset tavoitteet 17
5.3 Sähkötekniset tavoitteet 19
6 Väistötilantarve 23
7 Kustannukset 23
7.1 Pääomakustannukset ja ylläpitokustannukset 23
7.2 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannukset 23
8 Rahoitus ja aikataulu 23
9 Riskit 24
9.1 Normaalit riskit 24
9.2 Työturvallisuustehtävät 24
10 Vastuuhenkilöt / työryhmä 25

Vantaan kaupunki / Kaupunkiympäristön toimiala / Kiinteistöt ja tilat palvelualue / Toimialajohtamisen palveluyksikkö / Hankevalmistelu 21.9.2023
Hankekehitysarkkitehti Heidi Majander /Hankekehitysarkkitehti Laura Malinen / Hankepäällikkö Eija Kivineva

Liitteet

Liite 1: sijaintikartta
Liite 2: ilmakuva
Liite 3: asemakaavaote ja kaavamääräykset
Liite 4: tilaohjelma

LIITE: Kaupunginhallitus 13.11.2023 / 12 §

1 Hanketietokortti

Kohteen nimi:

Sotungin lukiopaviljonki

Tarpeen kuvaus: Sotungin lukiopaviljonki tarvitaan vastaamaan lukioihin opiskelemaan hakevien nuorten määrän kasvuun. Lukion aloituspaikkoja tarvitaan lisää 50 paikkaa vuonna 2024, eli yhteensä 180 opiskelijapaikkaa. Paviljonki on tarpeellinen Sotungin lukion uudisrakennuksen valmistumiseen, vuoteen 2032, saakka. Käyttötarpeen jälkeen paviljonki puretaan, mikäli jatkoväistötilatarvetta ei ilmene esim. Sotungin koulun peruskorjauksen yhtenä väistötilana.

Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin:
Toisen asteen koulutuksen palveluverkkoselvitys (2021)

Tarpeen perustelut:
Sotungin lukiopaviljonki tarvitaan vastaamaan Sotungin lukion opiskelijamäärän kasvuun.

Käyttäjähallintokunta:
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

Kaupunginosa:	**Kiinteistötunnus:**	**Tontin pinta-ala:**
94 Hakunila, 94513	92–94-51-3	30909 m², josta paviljongin hankkeen osa on noin 5000 m²
Osoite ja tontti:	**Kaavatiedot:**	**Rakennusoikeus:**
Hevoshaantie 17B, 01200 Vantaa	YO, 5500, II	5500m², käyttämättä n. 3754 k-m²

Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0 %)	**brm²**	**htm²**	**hym²**	**Investointikustannusennuste**		
				€	**€ / htm²**	**€ / hym²**
Lukiopaviljonki	1228	1070	792	vuokrakohde		
Lukionpaviljongin opiskelijamäärä				180		

Väistötilan tarve:
Ei väistötilan tarvetta.

Määrärahavaraus investointiohjelmassa:
Ei ole määrärahavarausta.

Hankkeen toteutusaikataulu:
vuoden 2024 aikana (valmis 8/2024 mennessä)

Ylläpitokustannukset:
60 000 € / vuosi

Toimintakustannukset hallintokunnalle:
1.020.000e/vuosi (180 opiskelijan toimintakustannusten lisäys hallintokunnalle)

Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen:
150.200 euroa

Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle (perustamiskustannukset + paviljongin vuokra):

Tuleva vuokra		28 € / htm2 / kk
Vuokravaikutus yhteensä (ylläpito + pääomavuokra)	30 000 € / kk	360 000 €/v
Vuokravaikutus / oppilaspaikka 2000 € / vuosi		167 € / kk

Laatija(t):	**Päivämäärä:**
Heidi Majander, Hannu Haarala	21.9.2023

2 Yhteenveto

Tarveselvitys-hankesuunnitelma koskee lukiopaviljonkia, paviljongin piha-alueita sekä liittymistä ajotiehen ja kevyen liikenteen reitteihin.

Kohteen osoite on Hevoshaantie 17B, 01200 Vantaa. Tontilta on purettu Hevoshaan koulu vuonna 2020 ja tontille on vuonna 2019 valmistunut Hevoshaan päiväkoti. Tontilla on säilytettäviä arvopuita, jotka on inventoitu.

Paviljonki tehdään lukioiden aloituspaikkojen määrän kasvuun vastaamiseksi.

Paviljonki sijoitetaan Hevoshaan päiväkodin läheisyyteen, jolloin Hevoshaantie 15 ja 17 tontit jäävät mahdollisimman tilaviksi seuraaville rakennushankkeille ja puistolle huomioiden tontilla olevat arvopuut sekä päiväkodin parkkipaikan pengerrykseen.

3 Perustelut tarpeelle

3.1 Lukiokoulutuksen palvelustrategiset linjaukset

Toisen asteen koulutuksen palveluverkon muodostavat lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus. Lukiokoulutuksen palveluverkon tarpeisiin toteutetaan 2020-luvulla kaksi uudisrakennusta: 700 opiskelijapaikan Aviapoliksen lukio sekä hieman alle 300 opiskelupaikan lisäys Tikkurilan lukiolle Osaamiskampuksen yhteyteen. Vantaalla on tällä hetkellä tarjolla merkittävästi vähemmän lukioiden aloituspaikkoja kuin pääkaupunkiseudulla keskimäärin. Vantaalla lukiopaikkoja on tällä hetkellä tarjolla alle 52 prosentille peruskoulun päättävästä ikäluokasta, kun esimerkiksi Helsingissä ja Espoossa aloituspaikkoja on tarjolla noin 60 prosentille peruskoulun päättävästä ikäluokasta.

Vantaan kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2022–2031 mukaan tavoitteena on tarjota jokaiselle vantaalaiselle peruskoulun päättäneelle opiskelupaikka ja vastata osaltaan aikuisten jatkuvan oppimisen tarpeisiin. Lukiokoulutuksessa tavoite on tarjota opiskelupaikka 60 % peruskoulun päättävistä nuorista. Opiskeluympäristöjen tulee olla vuorovaikutusta, yhteisöllisyyttä sekä itsenäistä työskentelyä tukevia ja ratkaisuissa tulee ottaa huomioon, että oppimista tapahtuu mitä moninaisimmissa tilanteissa ja paikoissa. Fyysiset tilat tulee rakentaa siten, että niitä voidaan muunnella joustavasti muuttuvien oppimisympäristövaatimusten mukaisiksi. Oppilaitosten tulee sijaita hyvien julkisten liikenneyhteyksien varrella.

Toisen asteen koulutuksen palveluverkkoselvityksen (2021) mukaan oppivelvollisuuden laajeneminen ei ole tuomassa Vantaan toisen asteen oppilaitoksiin juurikaan lisää opiskelijoita, vaan opiskelijamäärän kasvu johtuu peruskoulun päättävien ikäluokan kasvusta sekä mahdollisesta muuttovoitosta Vantaalle. Toiselle asteelle haetaan jatkossakin yhteishaussa. Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan päättämiä aloituspaikkoja voi ylittää.

3.2 Väestöennuste ja liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan

Vantaan virallisen väestöennusteen mukaan lukioikäisten määrä nousee ennusteajanjaksolla 2022–2031 noin 700 opiskelijalla. Vuoden 2023 virallinen väestöennuste ennustaa voimakkaampaa lukioikäisten määrän kasvua, kuin edellisen vuoden väestöennuste.

Sotungin lukio kuuluu kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2022–2031. Tämän vuoden virallisen väestöennusteen mukaan lukioikäisten määrä näyttää kasvavan voimakkaammin, kuin väestöennusteessa 2022 ennustettiin. Lukioikäisten määrä johtuu perusopetuksen päättävien ikäluokan kasvusta. Lisäksi Osaamiskampuksen valmistuminen siirtyi kahdella vuodella vuodelle 2028. Nykyisiin lukiotiloihin on lisätty opiskelijoiden aloituspaikkoja viime vuosina, ja palveluverkon käytettävissä oleva tilakapasiteetti on ylittynyt. Lukioikäisten määrän voimakkaan kasvun, Osaamiskampuksen valmistumisen viivästymisen sekä lukioiden tila-ahtauden vuoksi Sotungin lukiopaviljonki on tarpeellinen.

Lisäksi paviljongin tarpeeseen vaikuttavat asiat:

- Useat opiskelijat pidentävät opintojaan neljään vuoteen.
- Aloituspaikkojen lisäyksen vuoksi opiskelijamäärien lisääntyminen jatkuu lähivuosina.
- Useiden nuorten ensimmäinen hakutoive yhteishaussa on lukio.
- Naapurikuntiin ei voida tukeutua opiskelijapaikoissa.

Taulukko 1. Tarpeeseen vastattu osittain lisäämällä aloituspaikkoja vuosina 2021–2022 lukioissa

Lukiopaikkojen lisätarve verrattuna vuoden 2020 paikkamäärään (VE-22)	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Tarvitaan lisää paikkoja, jotta säilytetään 52,1%	362			470			475
Tarvitaan lisää paikkoja, jotta säilytetään 60%	951			1075			1081

Taulukko 2.
Virallinen väestöennuste 2023

Vantaan väestöennuste 31.12.2022-31.12.2032											
alue	**ikä**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**
Vantaa	15	2754	2848	2942	2973	2955	2897	3023	3011	2897	2924
Vantaa	16	2814	2775	2868	2960	2991	2972	2913	3039	3027	2914
Vantaa	17	2655	2872	2832	2924	3017	3048	3028	2969	3093	3082
Lukioikäiset yhteensä		**8223**	**8495**	**8642**	**8857**	**8963**	**8917**	**8964**	**9019**	**9017**	**8920**
Muutos suhteessa vuoteen 2022			272	419	634	740	694	741	796	794	697

3.3 Liittyminen toimitilaverkkosuunnitelmaan

Sekä Vantaan lukioverkkoselvityksessä että kaupunginvaltuuston toimeksiannosta (16.11.2020) laaditussa Toisen asteen koulutuksen palveluverkkoselvityksessä (9.3.2021) on tunnistettu yllä kuvattu tarve lukiopaikkojen lisäämiselle. Kaupunginhallitus on käsitellyt palveluverkkoselvityksen 24.5.2021 § 34. Tarve Sotungin lukiopaviljongille on tunnistettu edellä mainittujen selvitysten laatimisen jälkeen.

Sotungin lukion nykyiset tilat on esitetty taloussuunnitelman 2024–2027 toimitilainvestointiohjelmaan 2024–2033 korvattavaksi vuonna 2032 uudisrakennuksella. Myös lukiopaviljongin paikat korvataan tähän uudisrakennukseen.

Vantaan lukioverkkoselvityksen 2020 mukaan Sotungin lukion saavutettavuus ei ole kovin hyvä. Tulevan Vantaan ratikan lähin pysäkki on noin 1,4 km päässä. Joukkoliikenteen sekä lähiliikenteen linja-autot ovat hyvin saavutettavissa koulun alueelta. Pihan vieressä sijaitsee kaupungin autopysäköintialue (LPA). Vieressä on Hakunilan urheilupuisto sekä Sipoon kansallispuisto.
Lukiossa on urheilulinja ja se kuuluu World School-verkostoon. Lukiossa on Comeniusprojekteja ja vaihto-ohjelmia. Ystävyyskoulut ovat Kiinan Jinanissa sekä Saksan Hampurissa. Lukiolla on paljon kansainvälistä toimintaa ja matkustelua.

4 Mitoitusperusteet ja tavoitteet

4.1 Paviljongin toiminnalliset tavoitteet

Opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen on seurausta opiskelijan aktiivisesta, tavoitteellisesta ja itseohjautuvasta toiminnasta. Uusi opetussuunnitelma edellyttää lukion tiloilta muuntojoustavuutta niin digitaalisten mahdollisuuksien kuin tila- ja kalusteratkaisujen osalta. Opiskeluympäristöjen tulee olla vuorovaikutusta, yhteisöllisyyttä sekä itsenäistä työskentelyä tukevia, ja ratkaisuissa tulee ottaa huomioon, että oppimista tapahtuu mitä moninaisimmissa tilanteissa ja paikoissa. Opetuksen uudenlaisen toimintakulttuurin myötä lukioihin tarvitaan perinteisten oppimistilojen lisäksi myös ryhmätyöskentelyn ja rauhoittumisen alueita sekä kokeellisen toiminnan ja hiljaisen työskentelyn tiloja. Tilaratkaisujen avulla on tarkoitus tukea opiskelijoiden itseohjautuvuutta sekä uuden opetussuunnitelman mukaista laaja-alaista opiskelua. Opiskelu tapahtuu pääasiassa digitaalisissa ympäristöissä, joten riittävä sähkö- ja verkkokapasiteetti sekä ajantasainen ja muuntojoustava esitystekniikka ovat myös keskeisiä tarpeita nykyaikaisissa opiskeluympäristöissä. Uusissa oppimisympäristöissä on mahdollisuus tilojen muunneltavuuteen sen hetkisten pedagogisten tarpeiden ja tilanteen mukaan.

Tilojen tulee olla turvalliset ja terveelliset. Opetustilojen huonekorkeuden tulee olla vähintään 2,8 metriä, ja kaapistojen tulee olla kattoon saakka. Kaikkiin opetustiloihin, aulaan ja ruokasaliin tulee olla ns. älytaulujärjestelmälle paikat. Opiskelijoiden sisäänkäyntejä tulee mieluiten kolme, mutta vähintään kaksi. Langaton verkko toimii kaikissa koulun tiloissa ja koulun lähiympäristössä. Lisäksi sähköpistokkeilla muun muassa TVT-laitteiden latausta ja käyttöä varten on riittävästi ja eri puolilla oppimistilaa. Paviljonkiin tarvitaan nykyaikaiset datayhteydet, jotta uudenaikaisen opetussuunnitelman mukaista opetusta pystytään toteuttamaan. Koulujen välille asennetaan tietoliikennekuitu.

Koulutilojen tulee olla hyvin valaistuja ja akustoituja. Sisätiloissa lähtökohtana on päivänvalon mahdollisimman suuri hyödyntäminen. Oleskelu- ja työtiloissa ikkunoiden valoaukkojen yhteenlaskettu pinta-alan tulee olla minimissään 10 % huonealasta. Oppimistilojen

osalta valaistuksen suunnitteluun on kiinnitettävä erityistä huomiota. Tilojen ääniolosuhteet suunnitellaan toimiviksi akustiikkasuunnittelijan toimesta. Lattiamateriaalien valinnassa huomioidaan akustiikan lisäksi kengättömyys ja materiaaleille asetetut tekniset vaatimukset. Vähintään kaikissa oppimistiloissa on tekstiililaatat tai -matto, joka on helposti puhdistettava ja terveellinen.

Turvallisuutta tarkastellaan uudenlaisen tilasuunnitteluun liittyvänä ensisijaisesti palo- ja poistumisturvallisuuden näkökulmasta. Kyseessä on arjen turvallisuus sekä häiriötilanteiden turvallisuus. Kasvatuksen ja oppimisen toimiala puoltaa lasiseinien käyttöä toiminnan avoimuudella ja turvallisuudella. Valvottavuuden tulee olla vaivatonta ja erityisesti käytäviin tulee olla näköyhteys myös oppimistiloista. Lasiovet ovat hyvä osittainen ratkaisu näkyvyyden turvaamiseksi. Rakennus varustetaan keskitetyllä kuulutusjärjestelmällä. Poistumisreittien tulee olla selkeitä ja hyvin merkittyjä. Tiloihin tulee suunnitella kaksi poistumistietä. Kahden poistumistien mahdollisuus tulee olla turvattuna myös taiteovien ollessa kiinni. Jokaisessa tilassa tulee olla kaksi poistumistietä (suuremmasta kuin 10m2 tilasta).

Paviljongin piha-alueelle suunnitellaan pöytäryhmiä noin 30 opiskelijalle. Lukiolaisille mahdollisestaan liikuntamahdollisuuksia viereisessä liikuntapuistossa. Liikennejärjestelyihin ja pihan valaistukseen tulee kiinnittää huomiota, ja pihatilan käyttäminen pimeinä vuodenaikoina tulee ottaa huomioon. Valvottavuus tulee turvata myös pimeän aikaan. Valaistuksen painopisteet sijoitetaan oleskelualueille ja sisäänkäyntien yhteyteen. Pihasuunnittelua ohjeistetaan tarkemmin tilakeskuksen ”Ohjeita suunnittelijoille” -dokumentissa. Huoltoajoreitin (huolto-, saatto- ja puhtauspalveluiden liikenne) tulee kulkea erillään opiskelijoiden kulkureiteistä. Puhtaanapidon sisäänkäynti voi olla myös erillään opiskelijoiden sisäänkäynnistä. Erityistä huomiota täytyy kuitenkin kiinnittää siihen, etteivät kuljetusten ajoreitit ja opiskelijoiden kulkureitit risteä keskenään. Pihalla tulee olla (runkolukittavat) polkupyörätelineet sekä kello rakennuksen ulkoseinällä.

Paviljongin suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös esteettömyys. Paviljongin tilat toteutetaan pääosin perusvarusteltuina tiloina.

WC-tilat. Opiskelijoiden wc-tiloja tulee olla molemmissa kerroksissa. Kaikki WC-tilat tehdään erillisinä ja etuhuoneellisina tai dB-ovin.

Lisää tietoa tilojen järjestämisestä löytyy tilaohjelman Huomioita-kohdasta.

Liikuntatilat. Liikuntatilat sijaitsevat pääkoululla.

Puhtauspalvelut. Puhtauspalvelut muodostuvat siivouskeskuksesta ja siivoustilasta sekä jätekatoksesta.

Ruokailutilat. Ruokailutilat muodostuvat ruokailusalista sekä jakelukeittiöstä ja sen yhteyteen sijoitettavasta keittiöhenkilökunnan wc:stä. Ruokailutilaan tulee mahtua tarvittaessa 180 opiskelijaa porrastetusti.

Sisäänkäynnit. Sisäänkäynnit voivat osin sijaita myös toisessa kerroksessa. Tällöin vaate- ja kenkäsäilytystilat tulee sijoittaa myös kyseiselle sisäänkäynnille. Kengättömässä koulussa opiskelijoille tulee varata vaate- ja kenkäsäilytystilaan soveltuvaa kenkien säilytystilaa sekä naulakot. Ulkoeteiseen voi suunnitella wc:n. Kenkäsäilytystilat voi sijoittaa ulkoeteiseen, jolloin puhtaanapito helpottuu kengättömässä koulussa. Vaatesäilytys voidaan toteuttaa naulakoissa. Vaate- ja kenkäsäilytystilan tulee sijaita ulko-ovien välittömässä läheisyydessä, jotta opiskelijat voisivat jättää kengät pois heti sisään tultuaan. Vaate- ja kenkäsäilytystilat tulee suunnitella myös 2. kerroksen sisäänkäyntiin, jos 2. kerroksen sisäänkäynti on mahdollista toteuttaa. Vaatesäilytys tulee erottaa riittävällä etäisyydellä ruokasalista, tai tilat tulee voida erottaa toisistaan paljeovilla tai siirtoseinillä.

Tilat varustetaan ja kalustetaan kaupungin koulusuunnittelun tilakorttien mukaan. Oppimistiloihin tulee käsienpesupisteet, kaappeja, ilmoitustaulu/kiinnityspintaa ja tussitaulut/heijastuspintaa, sekä pimennysverhot. Opettajien taukotilaan tarvitaan vesipiste ja säilytystilaa. Sisäänkäynnin/sisäänkäyntien tuulikaappeihin sijoitetaan kenkätelineet ja vesipisteet. Sisääntuloaulaan varataan tilat vaatesäilytykselle. Oppimistiloihin tullaan sijoittamaan oppimateriaalien säilytystä varten kiinteät kaapit. Kaapit mitoitetaan niin, että niihin mahtuu esim. suuret kansiot. Ikkunat varustetaan sälekaihtimilla. Ulko-oviin ja osaan sisäovista tehdään iLoq-Lukitus.

Tarkemmat ohjeet tilojen suunnitteluun tulee tarkistaa “ohjeita suunnittelijoille” -dokumentista (Vantaan kaupunki).

4.2 Ateriapalvelut

- Koulun keittiö on palvelukeittiö/kuumennuskeittiö Cook and chill vastaanottava keittiö. Koulun keittiössä valmistetaan energialisukkeet ja erikoisruokavaliot. Päiväsaikaan pääruoka-annokset tuodaan keittiöön ulkopuolisen tuottajan toimesta.
- Aterioiden kuljetukseen varataan verkkovirralla toimivat kevytrakenteiset hygieniamuoviset kylmä/lämpökuljetusvaunut, tai ruoka toimiteen lämpökuljetuslaatikoissa.

Huomioitavat ateriahuollon tilatarpeita suunnitellessa:

- Keittiön sijainti on oltava hyvän huoltoyhteyden päässä.
- Jätehuolto ja rullakko varaston oltava riittävän suuret ja kohtuullisen matkan päässä keittiöstä. Keittiöllä oltava oma tuulikaappi sisältyy keittiön neliöihin
- Varattava hygieeninen tila kuljetuslaatikoille/vaunuille.
- Pääruokasalinpuolella keittiöseinän vieressä tulee olla ateriabuffet (ei avaudu keittiötiloihin). Linjasto oltava suljettavissa iltakäytön ajaksi
- Ruokasaliin asennetaan käsipesualtaat elekroonisella sekoittajalla

Keittiölle tavarantoimitukset hoidetaan katetun huoltosisäänkäynnin sekä oman tuulikaapin kautta. Täten varmistetaan toimitusten hygieeninen pääsy keittiötilaan. Keittiön tuulikaapin neliöt sisältyvät keittiön kokonaisneliöihin. Keittiölle tulee olla oma etuhuoneellinen vain keittiöhenkilökunnalle osoitettu WC-tila, käynti tuulikaapin kautta.

4.3 Puhtauspalvelun tavoitteet

Puhtauspalvelun tavoitteet
Puhtauspalvelujen tavoitteena on aikaan saada puhtaita ja sisäilmaongelmattomia tiloja, joiden pinnat on helppo pitää puhtaina, esim. yläpölyjen kerääntymistä on suunnitteluratkaisuissa vältettävä. Tavoitteena on myös yhtenäistää materiaalivalintoja. Kaikki käytettävät materiaalit ja tilaratkaisut toteutetaan mahdollisimman kestävistä, tehokkaista ja edullisesti ylläpidettävistä tuotteista. Rakennuksen tulee olla kaikilta osin helposti puhtaana pidettävä ja julkisen tilan kulutusta kestäviä, eikä vahaukselle tule olla tarvetta.
Esteettömyydellä mahdollistetaan rakennuksen hyvä siivottavuus. Korkeat kynnykset hankaloittava koneiden ja laitteiden siirtoja sekä siivousta. Kiinteistön sisäänkäyntien tulee olla katettuja, asfaltoituja ja tuulikaapeilla varustettuja, mikä vähentää lian kulkeutumista sisätiloihin.

Materiaalien päästöluokka on M1 ja rakentamisen puhtausluokka on P1

Siivoustilat:
Siivouskeskus, sijoitetaan 1krs. lähelle uloskäyntiä tavarantoimitusten ja jätepisteen läheisyyden joustavuuden takaamiseksi. Siivouskeskus toimii myös laitoshuollon varastotilanan. Tilassa pestään päivittäin siivouksen pyykkiä, joten tilan ilmanvaihdon tulee olla hyvä. Tila varustetaan 6 kg teollisuuspyykinpesukoneella ja kuivausrummulla. Pesukoneelle integroitu nukka-altaallinen jalusta ja kuivausrummulle avojalusta. Pyykinpesukone vaatii kylmän - ja kuumanveden liitännät, sekä kolmenvaiheen virran. Kuivausrummulle Kombi rasia ja vedenpoisto lauhdutusvesien poistolle. Tilassa puhdistetaan laitoshuollon siivouksessa käytettävät koneet ja laitteet, joten tilassa tulee olla hiekanerottelukaivolla ja käsisuihkulla varustettu pesupiste RST-altaan edessä. Pesukoneen vedenpoisto ohjataan hiekanerottelukaivoon. Poistoputkelle tehdään reikä kaivon kanteen. Muu varustus tilakorttien mukaisesti. Oven leveys 1000 mm

Kaksikerroksisessa ratkaisussa siivoustilan tulee olla myös 2krs. tilan tulee avautua käytävään ja tila sijoitetaan mahdollisimman lähelle hissiä. Tavaratoimitusten ja koneiden siirron joustavoittamiseksi. Siivoustila toimii 2krs. siivousvarusteiden ja varastotuotteiden säilytystilana, jotta tavaraa ei tarvitse hakea kesken siivouksen1 krs: n siivouskeskuksesta. Siivoustilaan RST-altaan yhteyteen käsisuihku ja lattiakaivo. Muu tilan varustus tilakorttien mukaisesti. Siivoustilan oven leveys 90 mm

Jätehuolto
Toteutetaan jätekatoksella. Jätetilan tulee olla lähellä keittiötä ja laitoshuollon tiloja. Kulku jätepisteelle tulee olla esteetön ja talvilumepoisto ei saa hankaloitta jäteastioiden tyhjennyksiä, eikä kulkua kiinteistöstä jätepisteelle. Jätetila tulee rakentaa tiiviiksi, myös alaosan tulee olla umpinainen, ettei jyrsijät pääse tilaan. Molempiin oviin tulee asentaa aukipitolaitteet. Jätetilan ja maan välillä ei saa olla korkeuseroja, muutoin jätetilan oviaukon kohta tulee luiskata. Jätetilan lukitus kaksoislukkopesällä kiinteistönsarjaan ja Vantaan sarjaan jätteenkuljetuksille.

Jätetilaan astiat seuraaville jätejakeille ja jäteastioiden mitat

Sekajätteelle 2kpl/ 660 astiaa mitat, leveys 1250 syvyys 850 korkeus 1250
Kartonkijätteelle 1 kpl/ 800 l astia mitat, 1250 syvyys 770 korkeus 1315
Muovijätteelle 1kpl/ 660 l astia mitat, leveys 1250 syvyys 850 korkeus 1250
Biojätteelle 1kpl/ 240 l astiaa mitat, leveys 600 syvyys 720 korkeus 1100
Pienmetallille 1kpl/ 240 l astia mitat, leveys 600 syvyys 720 korkeus 1100
Paperille1 kpl /240 l astiat mitat, leveys 600 syvyys 720 korkeus 1100

4.4 Paviljongin tunnusluvut ja tilaohjelma

Mitoitus perustuu Vantaalla käytössä olevaan opetustilojen mitoitukseen ja Vantaan kaupungin opetustilojen suunnitteluohjeisiin. Opiskelijoita tiloissa tulee olemaan n. 180 ja opettajia enintään 15. Suunnitelmassa on huomioitu pääkoulussa sijaitsevat tilat.

Tavoitteena on noin 792 hym2:n hyötyala, ja bruttoalatavoite on 1228 brm2, joka tarkoittaa 4,4 hym2 / opiskelija.

Tilaohjelma on liite 4.

Tilaohjelman lisäksi tarjoaja suunnittelee tarjoukseensa sopivat liikenne- ja muut vaadittavat tilat siten, että ratkaisu on tarkoituksenmukainen ja käyttöönsä soveltuva. IV-konehuoneet ja muut tekniset tilat tarjoussuunnitelman mukaan.

4.5 Muunneltavuus-, laatutaso- ja arkkitehtoniset tavoitteet

Paviljonki sovitetaan rakennuspaikalle huomioiden ympäröivä maisema. Paviljongin vieressä samalla tontilla sijaitsee Hevoshaan harjakattoinen ja pääväritykseltään punainen päiväkotirakennus. Paviljonki muodostaa kokonaisuuden viereisen harjakattoiseen päiväkotirakennuksen ja olemassa olevan puuston kanssa. Olemassa olevaa puustoa hyödynnetään piha-alueen kulkureittien ja istuskelualueiden varjostukseen, puusto säilytetään pääosin tai kokonaan ja kaikki arvopuut säilytetään.
Rakennus sijoitetaan tontille päiväkodin suuntaisesti, joko pääty tai sivu, noin 90 asteen kulmassa. Sijainti tarkentuu suunnitteluvaiheessa.
Rakennus suunnitellaan kokonaisuudeksi, jossa toteutuvat kaupunkikuvalliset, toiminnalliset sekä ympäristövaatimukset. Rakennus on kaksikerroksinen, harjakattoinen ja räystäällinen koulu. Kaikilla julkisivuilla on ikkunoita. Sisäänkäynneillä on katetut, esteettömyysmääräykset täyttävä kevytrakenteiset luiskat sekä helppokulkuiset portaat. Rakennusmateriaalien osalta on huomioitava asemakaavamääräykset sekä poikkeavilla osilla kaupunkisuunnittelun ja rakennusvalvonnan vaatimukset.

Paviljonkirakennus toteutetaan Vantaan kaupungin perusopetuksen laatuluokituksen mukaan. Rakennuksen tulee olla tilaratkaisuiltaan toiminnallinen, tehokas ja tarkoituksenmukainen. Suunnittelu- ja materiaalivalinnoilla vaikutetaan rakennuksen elinkaareen. Tehdyt ratkaisut valitaan mahdollisimman ekologisin perustein.

Tilojen laadulliset ja tekniset tavoitteet ovat RT-ohjekortiston Perusopetuksen tilat -ohjekorttien, erityisesti Perusopetuksen tilat. Tilasuunnittelu RT 103081 (06/2019) ja RT-ohjekortin Perusopetuksen tilat. Suunnittelun lähtökohdat RT 103080 (06/2019) mukaisia.

Tilat, kalusteet ja varustelut tilaohjelman ja tilakorttien mukaan.

4.6 Elinkaari- ja energiatehokkuustavoitteet

Paviljonkirakennuksen energiatehokkuudelta edellytetään pysyvältä rakennukselta edellytettävää määräysten mukaista tasoa.

4.7 Sijainti

Paviljonki sijoittuu Itä-Vantaalle, Hakunilan kaupunginosaan. Tontilla on Hevoshaan päiväkodin rakennus sekä arvopuita. Kevyen liikenteen yhteydet Sotungin koululle

- Rakennuksen korkeudet on sijoitettava niin, että huoltoajon liittymä paviljongille ja keittiön sisäänkäyntiin (1.krs, huoltopihan puolella) ovat esteettömät. Jyrkkää ramppia ei sallita. On huomioitava suunnitteluvaiheessa, ettei kevyen liikenteen reitti- ja huoltoreitti piha-alueella risteä.
- PIMA-riskiä ei tontilla (Hevoshaantie 17) ole.
- Tontilta (Hevoshaantie 17) on purettu Hevoshaan koulu. Vanhojen suunnitelmien mukaan koulu on ollut maanvaraisesti perustettu.
- Uusi paviljonki sijoitetaan riittävän etäälle päiväkodin parkkipaikan pengerryksestä sekä tontin arvopuista. Rakennus, piha, huoltopiha ja parkkialue on sijoitettava siten, että puut ja niiden juuristot eivät vahingoitu.
- Paviljongin ajo- ja huoltoliikenne liitetään nykyiseen ajotiehen, joka palvelee paviljongin lisäksi nykyisen päiväkodin ajoliikennettä.
- Suosittu pulkkamäki on olevan päiväkodin pohjoispuolella ylärinteessä Hevoshaantie 17. Puistokäytävä tonttien 15 ja 17 välissä toimii alueen asukkaiden kevyen liikenteen reittinä.

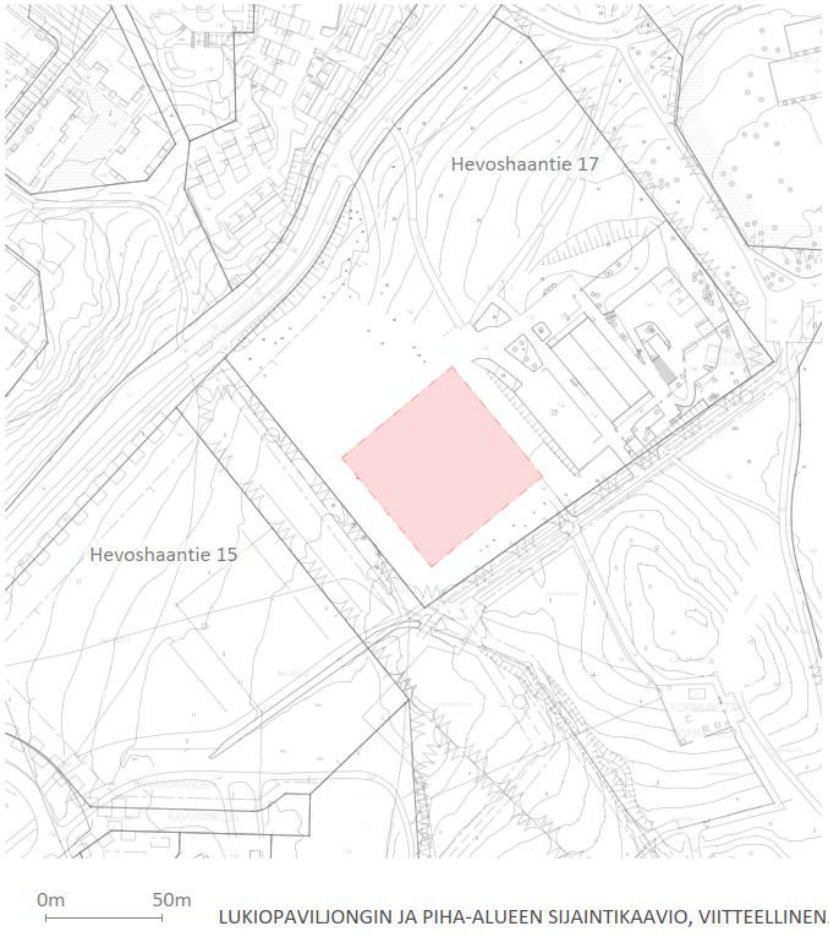

Kuva 1. Paviljonki tulee sijaitsemaan Hevoshaantie 17 tontilla, kuvassa rakennusalue, jolle paviljonki pihoineen sijoittuu. Suosittu pulkkamäki on olevan päiväkodin pohjois-puolella ylärinteessä Hevoshaantie 17. Puistokäytävä 15 ja 17 välissä toimii kevyen liiken-teen reittinä.

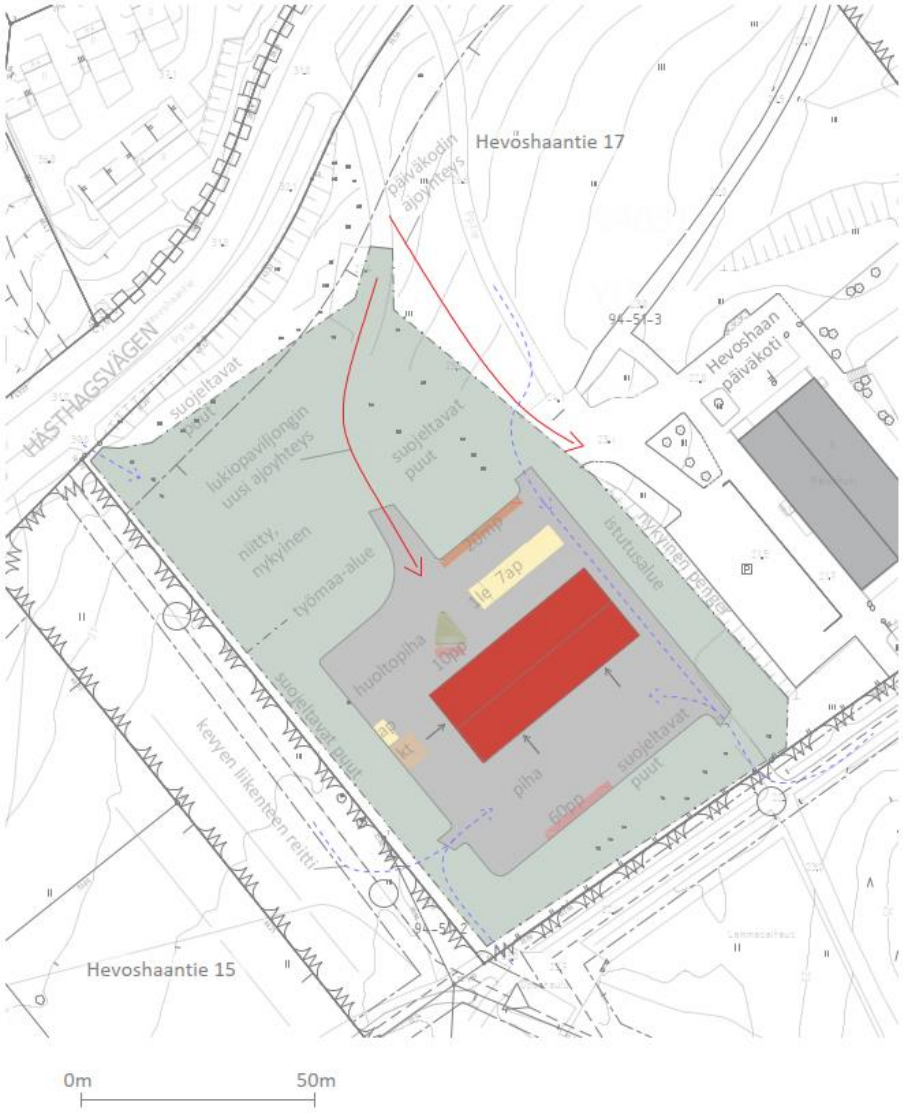

LUKIOPAVILJONGIN SIJAINTIKAAVIO, VIITTEELLINEN.

Kuva 2. Uuden lukiopaviljongin sijaintikaavio. Tontin kaltevuus tulee huomioida sekä liikennejärjestelyjen turvallisuus.

4.8 Hallinta, rasitteet, kaava- ja kiinteistötiedot

Tontin omistaa Vantaan kaupunki.

Paviljongin rakennuksen rakennuspaikka on kaavan mukaisella alueella ja käyttötarkoitus on määritelty asemakaavasta.

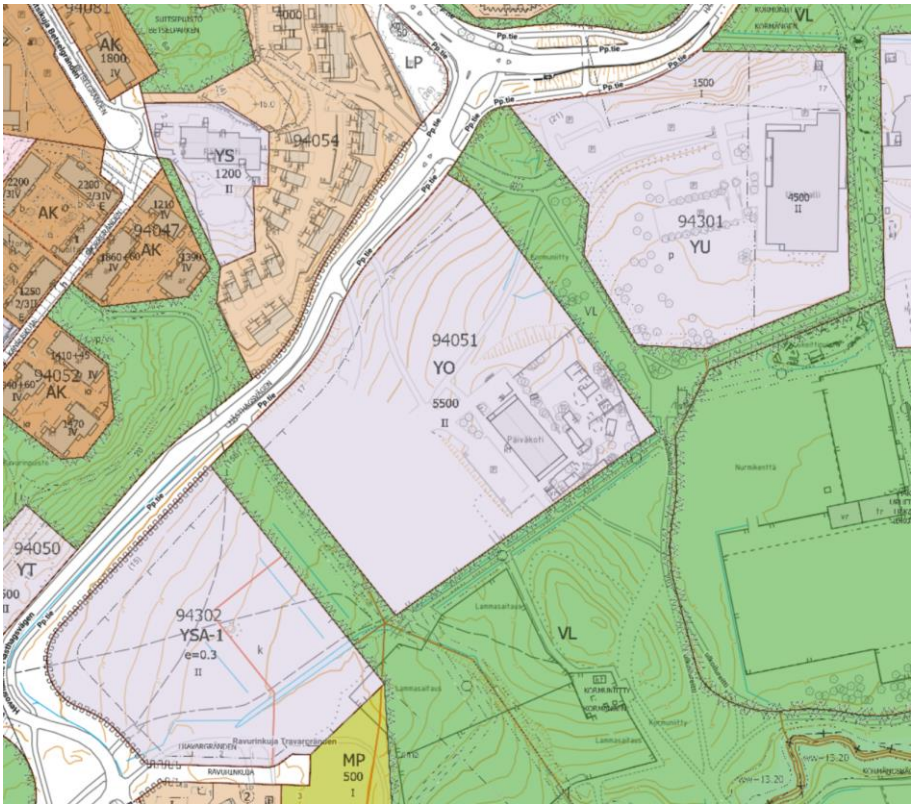

YO Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.

YO -korttelеitaa 94051 ja 94300 koskevia määräyksiä:

Korttelialueelle saa rakentaa koulutiloja, kokoontumistiloja sekä huollon kannalta välttämättömiä asuntoja.

Uudisrakennuksen/-rakennelmien tai olemassaolevaan rakennukseen/rakennelmaan tehtävien muutosten sopeutumiseen kaupunkikuvaan on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Rakennuslupahakemukseen on liitettävä selvitys, joka osoittaa rakennuksen/rakennelmien sopeutumisen ympäristöönsä.

Autopaikkojen vähimmäismäärä määritellään hakijan antaman selvityksen perusteella.

Kuva 3. Kaavakarttaote ja ote kaavamääräyksistä

4.9 Tontin rakennettavuus ja pohjaolosuhteet

Tulevan rakennuksen kohdalla on ollut koulurakennus, joka on purettu. Vanha koulurakennus oli vanhojen suunnitelmien mukaan maanvaraisesti perustettu.

Pintamaalajikartan mukaan rakennuspaikka sijoittuu täyttö- ja toiminta-alueelle (T).

Vanhan koulurakennuksen kohdalla on vanhoja kairauspisteitä, jotka on todennäköisesti tehty 1970-luvulla, osa voi olla tehty 1980-luvulla. Kairausten päivämäärissä voi olla epätarkkuutta kairausdiagrammeissa ja sijainneissa, kairaukset ovat olleet ns. konsulttikairauksia.

Täyttömaakerroksen paksuudesta, tiiviydestä tai puhtaudesta jne. ei ole tarkempaa tietoa.
Pintakerrostuman alapuolella on paikoitellen ollut savea ja silttiä rakennusalan kohdalla.

Maanäytteitä ei ole otettu hienorakeisista kerrostumista. Maalajitulkinta perustuu kairaajan kuulohavaintoon (siltiksi ilmoitettu kerrostuma voi olla myös savea).

Maanpinta viettää voimakkaasti koilliseen päin sekä myös kaakkoon päin.

Rakennuspaikan stabiliteetti tulee tutkia ja rinteiden stabiliteetit molempiin suuntiin. Stabiliteettia voidaan parantaa tarvittaessa esim. massanvaihdolla hienorakeisen kerrostuman alapintaan asti.

Pohjavedenpinnasta ei ole tietoa.

Rakennuksen tuleva korkeusasema tulisi arvioida verrattuna pohjavedenpinnan tasoon.

Tarvittavat lisätutkimukset:

Rakennuspaikalla tulee tehdä täydentävä rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus maanäytteenottoineen, kun rakennuksen paikka on selvillä.

Pohjavedenpinnantaso selvitetään pitkäaikaisilla mittauksilla.

Rakennuspaikan stabiliteetti tulee selvittää ja tehdä mahdolliset pohjanvahvistussuunnitelmat (massanvaihto).

Rakentamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.



Kuva 4. Näkymä Hevoshaantieltä päiväkodin suuntaan. Lukiopaviljongin rakennuspaikka päiväkodin vieressä, kuvassa oikealla puolella osin puurivin takana.



Kuva 5. Päiväkodin parkkialue ja takana rakennusalueen viereinen penger.

4.10 Piha, liikenne, pysäköinti, kadut ja kunnallistekniikka

Sisäänkäynnit tulee olla saavutettavissa esteettömästi. Pihan tulee olla turvallinen (SFS standardit) sekä helposti valvottava. Talviolosuhteisiin liittyvät erityispiirteet, kuten katoksilta putoava lumi ja jäästä aiheutuva liukkaus otetaan huomioon suunnittelussa. Piha-alueella ei käytetä lumensulatusaineita. Lastausalueen on oltava katettu.

Varusteet
Piha varustetaan roska-astioilla, lipputangolla, postilaatikolla sekä penkeillä ja pöydillä. Polkupyörätelineiden tulee olla runkolukittavat ja kiinteästi asennettu sekä huomioidaan katosmahdollisuus. Piha varustetaan myös selkeillä alueopasteilla. Opasteet sijoitetaan tontin rajalle kulkuväylien yhteyteen. Opiskelijoilla tulee olla riittävän iso katoksellinen alue, sade- ja aurinkosuojaksi. Sisäänkäyntikatos voi toimia katoksena, ollessaan riittävän iso ja turvallinen.

Kohteen pysäköinti- ja liikennealueet varustetaan liikennemerkeillä, joista tehdään erillinen liikenteenohjaussuunnitelma.

Nykyiseltä Hevoshaantie 17 kevyen liikenteen reitiltä tehdään suojatie tontin ajotien yli. Tontin nykyiseen ajotiehen yhdistytään alustavasti lähellä Hevoshaantietä ennen arvokkaiksi luokiteltua puuryhmää. Ajotielle rakennetaan hidasteet. Lisäksi tontilta tehdään liittymät olemassa olevaan kevyen liikenteen verkostoon ja kevyen liikenteen reittiin Sotungin koululle.

Kasvillisuus
Rakennustöiden rikkoma alue tulee ennallistaa kasvupaikkatyypin mukaisesti (200 mm niitty). Tontilla oleva puusto säilytetään ja suojataan työmaavaiheen ajaksi.

Päällysteet
Pinnat toteutetaan pihasuunnitelman mukaan, jossa pinnat määritellään. Aurattavat huoltopihat ja kulkuväylät asfaltoidaan. Parkkipaikat päällystettyjä.

Hulevedet, pinnanmuodot
Tontti on kalteva ja tontilla on varauduttava pengerryksiin ja/tai tukimuureihin.
Hulevettä varaudutaan viivyttämään yhden kuution verran (n. 1 m3) 100 m2 tiivistä pintaa kohti.
Pysäköintialueilla voi käyttää huleveden luonnonmukaisen hallinnan ratkaisuja, esim. kuivatusvedet johdetaan viherpainanteisiin imeytymään ja talvi- ja muita poikkeusoloja varten ylivuotokaivot ja putket, joihin esim. jäätyneen maan vuoksi lammikoituva vesi pääsee virtaamaan.
Hiekka-alueille sijoitetut sadevesikaivot tulee ympäröidä betonikiveykselle, sekä varustaa hiekankeruusäiliöillä.

Liikenne ja pysäköinti
Paviljongin autoliikenne ja huoltoajo tulee Hevoshaantieltä ja liittyy myös päiväkodille vievään ajotiehen. Pysäköintialueen, saattoliikennealueen ja huoltoliikenteen suunnittelussa huomioidaan liikenteen turvallisuus erityisesti jalankulun ja pyöräilyn näkökulmasta. Kohteen pelastustiet huomioidaan pihasuunnittelussa erikseen. Pysäköintipaikkojen toteutus:

- 1 ap huoltoautoille
- 2 ap saattoliikenteelle
- 1/ap/3 opettajaa, yht. 5ap henkilöstölle
- 1 LE-autopaikka
- väh. 60 polkupyöräpaikkaa opiskelijoille, runkolukittavat telineet
- 10 polkupyöräpaikkaa henkilöstölle, runkolukittavat telineet
- 20 mopopaikkaa opiskelijoille

Liikennemerkit
Pysäköintialue on avoin yleiselle liikenteelle ja tontilla on yleistä pysäköintiä kouluaikojen ulkopuolella. Paviljongin rakentamisen yhteydessä tulee laatia piha-alueen liikennejärjestelyille oma liikenteenohjaussuunnitelma, jossa on esitetty kaikki liikenteenohjauslaitteet eli liikennemerkit ja tiemerkinnät sijainteineen. Suunnitelman tulee sisältää myös kaikki nykyiset tontilla olevat liikennemerkit, jos ne on tarkoitus säilyttää.

Jätekatos ja keittiön varasto sijoitetaan huoltopihalle.

Tontilla on kaukolämpöliittymä ja muu kunnallistekniikka.

5 Tekniset järjestelmät

Tilojen, kalusteiden, varusteiden sekä taloteknisten järjestelmien laatu noudattaa Vantaan kaupungin koulusuunnittelun laatutasoa. Rakennus-, sähkö- ja LVI- teknisissä suunnitelmissa kiinnitetään erityistä huomioita sisäilman laatuun, valaistukseen sekä äänenvaimennukseen.

5.1 Rakennetekniset tavoitteet

Alustavan arvion mukaan paviljonkirakennuksen perustamistapa riippuu rakennuksen sijoittelusta esitetylle rakennusalalla. Perustamistapana voi olla perustaminen massanvaihdon varaan tai esitetyn rakennusalan lounasreunalla täytemaakerroksen alapuolisen kitkamaan varaan. Perustamistapa tarkentuu suunnitteluvaiheessa. Kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet voitaneen alustavasti perustaa maanvaraisesti tai kevennysratkaisuja käyttäen. Perustusrakenteet routasuojataan. Alustatila on tuuletettu (ei koneellinen). Alimmat lattiat tehdään kantavina rakenteina. Maahan asennettavat vesi- ja viemäriasennukset lämmöneristetään. Vesijohdolle asennetaan saattolämmitys. Maanvaraisissa perustuksissa mahdollinen radonin olemassaolo tulee ottaa huomioon suunnittelussa.

Paviljonkirakennus on kaksikerroksinen ja rakennukseen tulee hissi. Paviljonkirakennuksen energiatehokkuudelta edellytetään määräysten mukaista tasoa. Rakenteet suunnitellaan rakennusfysikaalisesti toimiviksi ja toteutuskelpoisiksi. Ulkovaipan sisäpinnan sekä elementtien liitoskohtien tiiveyteen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Rakenneratkaisuissa noudatetaan YM:n, RakMk:n ja RIL ry:n määräyksiä ja ohjeita sekä Vantaan kaupungin suunnitteluohjeita.

Rakentamisessa noudatetaan kuivaketju 10-järjestelmän mukaista kosteudenhallintaa, toimittajalla on mahdollisuus hyväksyttää myös oma kosteudenhallintamenettelynsä, jonka periaatteet noudattavat kuivaketju 10.fi sisältöä.

Rakentamisen puhtausluokka on P1 (Sisäilmastoluokitus 2018).

Pintamateriaalivalinnoissa huomioidaan sisäilman hyvään laatuun vaikuttavat tekijät. Pintamateriaaliluokka on M1 (Sisäilmastoluokitus 2018).

Akustiikkaan kiinnitetään erityistä huomiota.

5.2 LVIA-Tekniset tavoitteet

LVI-teknisten järjestelmien tavoitteena on tuottaa rakennukseen hyvät toimintaolosuhteet lämmityksen ja sisäilman laadun sekä vesi- ja viemäritoimintojen osalta. Olosuhteet luodaan energiatehokkaalla tavalla. Tavoite huomioidaan suunnittelussa, laite- ja järjestelmähankinnoissa sekä laiteasennuksissa. Automaatiojärjestelmä mahdollistaa järjestelmien hyvän hallittavuuden sekä energian ja veden käytön etäseurannan. Suunnittelu ja toteutus Vantaan kaupungin suunnitteluohjeen mukaisesti.

Suunnittelussa ja toteutuksessa noudatetaan Vantaan kaupungin suunnitteluohjeita.

Kaikkien LVIA-järjestelmien osien, laitteiden ja komponenttien tulee olla yleisesti käytössä olevia, testattuja ja tyyppihyväksyttyjä sekä järjestelmään yhteensopivia tuotteita.

Laitteiden ja ohjelmien tulee olla yhteensopivia. Ohjelmien ja toimintojen tulee olla etäohjattavia ja -valvottavia Vantaan mallin mukaisesti. Ilmanvaihtojärjestelmän puhtausluokka on P1 (Sisäilmastoluokitus 2018). IV-tuotteiden puhtausluokka ja rakennusmateriaalien päästöluokka M1.

Teknisille tiloille varataan riittävä tilavaraus.

Lämmön tuotto; rakennus liitetään Vantaan energian kaukolämpöverkoston piiriin omalla erillisellä kaukolämpöliittymällä. Kaukolämpöliittymän sopimuksen ja työtilauksen tekee urakoitsija.

Lämmönjako toteutetaan vesikiertoisella lattialämmitysjärjestelmällä tai radiaattorilattialämmityspatterijärjestelmällä. Tuulieteisiin asennetaan lisäksi lämminkiertoilmakojeet.

Vesi ja viemäri; Vesijohto liitetään viereisen päiväkodin vesijohtoliittymän piiriin. Nykyisen liittymän koko tarkastetaan suunnittelun osana, liittymäkoko suurennetaan tarpeen mukaan urakkaan kuuluvana. Jätevesi- ja hulevesiviemäri liitetään nykyisen liittymän piiriin. Päiväkotirakennuksen ja rakennettavaa koulupaviljonkia varten rakennetaan urakkaan kuuluvana yhteinen hulevesien viivytysjärjestelmä. Suunnittelija hankkii tarvittaessa HSY sopimusmuutokset.

Keittiön viemäri varustetaan rasvaneroittimella. Rasvaviemäreiden putkistomateriaali on HST.

Ilmanvaihdon käyntiä ohjataan tilojen käyttöaikojen mukaisesti automaatiojärjestelmään ohjelmoitavan ilmanvaihdon aikaohjelman mukaan. Yhtenäisiin toiminnallisiin tiloihin asennetaan palvelualueen ilmanvaihdon käyntiä ohjaavat lisäaika-ajastinkytkimet (0…5 h), joilla ilmanvaihdon käyttöä voidaan ohjata tilasta käsin, normaalikäyttöaikojen ulkopuolella. Tilojen käytön ulkopuolinen tuuletuskäyttö toteutetaan ohjelmallisesti jaksottaisella käytöllä.

Sisäilman laatutavoitteet S2, ilman lämpötilalylärajan osalta S3. Ilmanvaihdon henkilömääräinen mitoitusuimamäärä opetustiloissa on +8 dm3/s, hlö.

Kanavistot pyritään sijoittamaan ‘alas laskettujen kattojen’ sisään

Automaatio, toiminnot, lvi-tekniikan laitteet, varusteet ja ohjelmat suunnitellaan ja rakennetaan Vantaan kaupungin käytössä oleviin järjestelmiin ja toimintoihin yhteensopiviksi. Järjestelmä mahdollistaa laitteiden ja järjestelmien tarpeenmukaisen etäseurana ja -ohjaukset, hälytystoiminnot siirtoineen, sekä energian ja veden käytön seurannan ja tietojen taltioinnin myöhempää tarkastelua varten, ”pilvitoimintona” verkkoyhteyttä käyttäen. Kiinteistöautomaatiojärjestelmä tukee avoimia rajapintoja, kuten Modbus RTU ja TCP/IP ja BACnet. Järjestelmän tulee olla laajennettavissa ja vapaasti päivitettävissä järjestelmätoimittajasta riippumatta. Kiinteistöautiojärjestelmän suunnittelussa noudatetaan Vantaan kaupungilla käytössä olevaa suunnitteluohjetta.

5.3 Sähkötekniset tavoitteet

Yleistä

Sähköteknisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laitevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetoimittajia.

Suunnittelun tulee olla laadukasta ja pohjautua tilaajan ja käyttäjien kanssa neuvoteltuihin ratkaisuihin, laskelmiin ja kokemukseen. Suunnittelijan on voitava perustella suunnitteluratkaisut yllä mainittujen kriteerien perusteella.

Sähköjärjestelmät suunnitellaan ja toteutetaan muuntojoustavuus huomioiden.

Aluesähköistys ja liittymät

Rakennus liitetään sähkölaitoksen pienjännitejakeluverkkoon ja tietoliikenneoperaattorin tietoliikenneverkkoon valokuidun välityksellä. Tietoliikenneliittymä asennetaan joko viereisestä päiväkodista tai rakennukseen asennetaan oma kuituliittymä. Päiväkodin liittymän hyödyntämismahdollisuus selvitetään suunnitteluvaiheessa. Kiinteistöautomaatio liitetään Vantaan kaupungin kaukovalvontajärjestelmään. Videovalvonta liitetään Vantaan kaupungin videovalvontaverkkoon ja murtosuojausjärjestelmä Vantaan murtosuojausjärjestelmäverkkoon.

Piha-alueiden valaistus toteutetaan valaisinpylväillä sekä rakennukseen asennettavilla seinä- ja katosvalaisimilla. Pihavalaistuksessa rakennuksen lähialueilla hyödynnetään mahdollisimman paljon seinille ja katoksiin asennettavia valaisimia. Valaisimien tulee olla ilkivaltaa kestävää rakennetta sekä yhdenmukaisia alueen olemassa olevien valaisimien kanssa.

Autonlämmityspistorasioita asennetaan neljälle autopaikalle, sekä lisäksi yhdelle autopaikalle asennetaan sähköautojen latausasema (22 kW, 400V).

Sähkönjakelu ja keskukset

Sähköjärjestelmät rakennetaan voimassa olevien standardien mukaisesti.

Rakennus varustetaan pää- ja ryhmäkeskuksilla. Keskusten paikat ja määrät tulee suunnitella optimaalisesti huomioiden tilankäytön ja kaapeloinnin minimointi.

Rakennus varustetaan sähköntoimittajan päämittauksen lisäksi kiinteistöautomaatioon liitettävällä keittiön energiankulutuksen seurantamittarilla. Alamittaus toteutetaan Vantaan kaupungin mittarointiohjeen mukaan.

Sähköautojen latausaseman mittari asennetaan pääkeskuksen mittaamattomasta osasta. Rakennushankkeessa asennetaan kaapelointi, pylväs ja pylvään päähän kotelo, johon kaapeli asennetaan kiepille. Pylvään tulee soveltua yleisimmille sähköautojen 22 kW:n latausasemille. Latausasema on tilaajan erillishankinnassa.

Johtotiet

Rakennukseen asennetaan tehdasvalmisteisia metallirakennetta olevia kaapelihyllyjä, johtokanavia ja valaisinripustuskiskoja.

Johtoteiden suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ääni- ja paloteknisiin eristyksiin. Näkyvillä osuuksilla johtotiet ovat valkoiseksi maalattua mallia.
Pistorasiapylväiden tarve selvitetään suunnitteluvaiheessa.

Johdot ja niiden varusteet

Rakennukseen asennetaan kaapeleita ja johtoja, jotka palvelevat mm. seuraavia käyttötarkoituksia:

- Sähkökeskuksia (nousu-, ohjaus- hälytysrunkojohdot)
- Maadoituksia/ukkossuojauksia
- Voimavirtalaitteita kuten keittiölaitteita
- Valaistusta ja pistorasioita
- Tele- ja turvajärjestelmiä
- AV-järjestelmiä
- LVIA- laitteita

Läpiviennit tulee tiivistää hyvin ja kylmien sekä lämpimien tilojen välisiä läpivientejä tulee välttää.

Upotettavien sähkökalusteiden sijoittelua huoneiden ulkoseinille tulee välttää.

Valaistusjärjestelmät

Tilojen valaistutasojen mitoituksissa tulee pääsääntöisesti noudattaa standardin SFS-EN 12464-1 suosituksia.

Optimaaliseen energiatehokkuuteen tulee pyrkiä valitsemalla energiatehokkaat valaisimet sekä niihin energiatehokkaat valolähteet. Valaisimet tulee pyrkiä sijoittamaan siten, että valoa saadaan sinne missä sitä tarvitaan ja tarpeenmukaisella valaistusvoimakkuudella.

Valaistusohjaukset toteutetaan sisätiloissa paikallisesti valokytkimillä, painikkeilla ja liike/läsnäolo tunnistimilla. Lisäksi suuremmissa ikkunallisissa tiloissa valaistusta säädetään päivänvalon mukaan.

Ulkovalaistuksessa Käytetään heti syttyviä ja mahdollisesti säädettäviä Led-lamppuvalaisimia, joiden syttymistä voidaan ohjata osittain liiketunnistimilla ja/tai valoisuusantureilla huomioon ottamalla katuvalaistus sekä lähiseudun asutus. Pimeän aikaista osavalaistusta tarvitaan mm. ilkivaltariskin sekä kameravalvonnan takia.

Yleiskaapelointijärjestelmä (atk, info-tv, av ja videovalvonta)

Rakennus varustetaan Cat 6a mukaisella yleiskaapelointijärjestelmällä (U/FTP).

Yleiskaapelointitelineet asennetaan omiin erilliseen lukittaviin teletiloihin.

Pistorasioita asennetaan mm. toimistotyyppisiin tiloihin, taukotilaan, opetustiloihin, auloihin, neuvottelutiloihin, ruokalaan, teknisiin tiloihin, yms.

Rakennus varustetaan kattavalla langattoman lähiverkon verkon (wlan) tukiasemilla. Lisäksi rakennuksen ulkoeteisiin asennetaan langattoman lähiverkon tukiasemarasiat varalla ulko-opetustoimintaa varten.

Yhteisantennijärjestelmä

Rakennukseen ei rakenneta erillistä yhteisantenniverkkoa, vaan tarvittaessa tv-lähetyksiä voidaan seurata tietoliikenneverkon kautta.

Info-TV-järjestelmä

Rakennus varustetaan info-tv-järjestelmällä osana yleiskaapelointijärjestelmää. Näyttöjä asennetaan mm. käytäville, auloihin, opettajien huoneeseen sekä ruokalaan. Laitteet ja ohjelmistot käyttäjien erillishankinnassa.

Äänentoisto-, kuulutus- ja AV-järjestelmät:

Rakennus varustetaan kattavalla äänentoisto- ja kuulutusjärjestelmällä (ns. keskusradio). Kaiuttimia asennetaan mm. opetustiloihin, ruokalaan, käytäville, auloihin, henkilökunnan tiloihin sekä ulkoseinille. Järjestelmällä välitetään kuulutuksia, hätäkuulutuksia, välituntisoittoja, yms. Vahvistinkeskus varustetaan varavirtalähteellä (UPS).

Opetus- ja neuvottelutilat varustetaan ns. älytaulujärjestelmällä. Järjestelmän laitteet ja laitekaapelointi käyttäjien erillishankinnassa.

Ruokasali varustetaan kuulorajoitteisia palvelevalla sähköisellä järjestelmällä (esim. Induktiosilmukalla + vahvistimella) sekä videoprojektorilla tai isolla näytöllä. Projektori/näyttö käyttäjien erillishankinnassa.

Keskuskellojärjestelmä

Rakennus varustetaan sähköverkkoon liitettävällä väyläpohjaisella keskuskellojärjestelmällä. Kelloja asennetaan käytäville, auloihin, opetustiloihin, henkilökunnan tiloihin, neuvottelutiloihin, ruokalaan, keittiöön ja pihan puolelle ulkoseinään. Ulkokello valaistua mallia.

Avunpyyntöjärjestelmä

LE–WC-tilat varustetaan tilakohtaisella hälytysjärjestelmällä. Lisäksi vartijan valvomoon asennetaan rinnakkaishälytyskoje.

Soittokellot ja varattu-valot

Rakennuksen pääsisäänkäynnit, keittiön ja opettajienhuone, yms. sisäänkäynti varustaan soittokellojärjestelmällä. Soittokellotarpeet sekä rinnakkaiskellojen tarve selvitettävä tarkemmin suunnitteluvaiheessa.

Neuvotteluhuone ja hiljaisen työskentelyn tila varustetaan “varattu-valoilla”.

Kiinteistöautomaatiojärjestelmä

Rakennus varustetaan taloautomaatiojärjestelmällä, jolla ohjataan taloteknisiä laitteita, kerätään mittauksia ja välitetään hälytystietoja. Yhteishälytys johdetaan vartiointiliikkeelle murtohälyttimen välitinlaitteen kautta.

Murtosuojausjärjestelmä

Rakennus varustetaan murtosuojausjärjestelmällä. Järjestelmä toteutetaan kuorisuojauksena liikeilmaisimilla. Hälytystoiminto liitetään vartiointiliikkeeseen mobiiliverkon kautta. Laitteet (Hedegren HHL) ja niiden asennus tilaajan erillishankinta.

Videovalvontajärjestelmä

Rakennus varustetaan IP-pohjaisella videovalvontajärjestelmällä. Kameroita asennetaan valvomaan rakennuksen ulkoseinustoja ja osin piha-alueita. Lisäksi koulun käytäville, auloihin ja ruokalaan asennetaan dome-tyyppisiä kameroita. Laitteet ja niiden asennustyöt tilaajan erillishankinnassa.

Kaapelointi toteutetaan osana yleiskaapelointiverkkoa.

Hätälukitusjärjestelmä

Rakennuksen sähkölukittavat ovet varustetaan ns. hätälukitusjärjestelmällä. Ovien lukitsemista ja avausta ohjataan henkilökunnan huoneesta ja vartijan tilasta.

Sähköiset ovilukitukset ja kulunhallintajärjestelmä

Rakennuksen pääkulkureittien ulko-ovet sekä iltakäytön tilojen sisäreitin ovet varustetaan sähkölukoilla. Mahdolliset iltakäyttötilat (1-2 tilaa) tarkistetaan suunnitteluvaiheessa.

Sähkölukkoja ohjataan kulunhallintajärjestelmästä (iLoq) sekä henkilökunnan huoneesta ja vartijan (hätälukitus).

Iltakäyttötiloihin johtavan pääkulkureitin ovet varustetaan sähköisellä kulunhallinnalla (iLoq).

Merkki- ja turvavalaistusjärjestelmä

Rakennus varustetaan määräysten mukaisella merkki- ja turvavalaistusjärjestelmällä.

Paloilmoitinjärjestelmä

Rakennus varustetaan automaattisella osoitteellisella analogisella palovaroitinjärjestelmällä, ellei rakennusluvan ehdot muuta edellytä.

Palo- ja vikahälytys siirretään vartiointiliikkeelle murtohälyttimen välitinlaitteen kautta.

Savunpoistojärjestelmä
Rakennus varustetaan savunpoistojärjestelmällä, jos rakennusluvan ehdot sitä edellyttävät.

Koneet, laitteet ja erityisjärjestelmät
Märkätilat varustetaan lattialämmityksellä (mukavuuslämpö, kuivatus). Lämmitysmuodon valinta tarkasteltavana kokonaisuutena suunnitteluvaiheessa.

Kattokaivojen, räystäiden ja syöksytorvien sähkölämmityksiä tulee välttää. Toteutetaan vain, jos henkilöturvallisuus ja/tai sadevesien johtaminen sitä ehdottomasti edellyttää.

Vesi- ja viemäröintiliittymät varustetaan sähkölämmityksellä.

Pyykinpesu-/kuivauskoneille (sekä keittiön lämpövaunuille) asennetaan 3-vaiheliitäntä (400V). Pistorasiaksi valitaan erikoispistorasia (kombirasia), joka soveltuu 1-, 2- ja 3-vaihekäyttöön.

6 Väistötilantarve

Ei väistötilan tarvetta.

7 Kustannukset

7.1 Pääomakustannukset ja ylläpitokustannukset

Vuokratilojen vuosikustannukset muodostuvat pääomavuokrasta (arviolta 5 v sopimuskausi) arviolta 360 000 €/v.

Toimintakustannukset hallintokunnalle:
Toiminnan vuosittaiset kulut sisältäen henkilöstö- ateria- ja toimintakulut arviolta 1.020.000e/vuosi (180 oppilaan toimintakustannusten lisäys hallintokunnalle)

7.2 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannukset

Perustamisvuodelle kohdentuvat irtaimiston hankintakulut ovat noin 150 200 €.

8 Rahoitus ja aikataulu

Hanke toteutetaan vuokrahankkeena.
Paviljonki on käyttöön otettavissa elokuussa 2024.

9 Riskit

9.1 Normaalit riskit

Tarveselvitys-hankesuunnitelmavaiheessa ei hankkeeseen sisälly normaalirakentamisesta poikkeavia riskejä, mutta rakentamisen valmisteluaika ja rakentamisaika on poikkeuksellisen lyhyt.

9.2 Työturvallisuustehtävät

Rakentamisvaiheessa toteuttaja ja rakennuttaja huolehtivat kohteen työturvallisuus-tehtävistä. Suunnitteluvaiheessa täytetään Vantaan kaupungin tilakeskuksen turvallisuus-ohjeiden mukaisesti tarvittavat asiakirjat. Rakentamisen osalla on huomioitava tontilla sijaitsevan päiväkotirakennuksen toimintaedellytykset sekä turvallisuustekijät.

10 Vastuuhenkilöt / työryhmä

sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala:

Hannu Haarala, palveluverkkoasiantuntija
Ari Ranki, nuoriso- ja aikuiskoulutuksen johtaja
Esa Partanen, Sotungin lukion rehtori
Ritva Salminen, Sotungin yläkoulun rehtori
Hanna Kukkonen, kehittämispäällikkö
Rosa Ilonen, työsuojeluvaltuutettu

Kaupunkiympäristön toimiala, Kiinteistöt ja tilat palvelualue
Toimitilajohtamisen palveluyksikkö

Eija Kivineva, hankepäällikkö
Juha Vuorenmaa, rakennuttajapäällikkö
Annika Varsio, projektipäällikkö
Jukka Tuhkanen, rakenneinsinööri
Ilkka Poikkimäki, LVI-insinööri
Yrjö Jaakkola, sähköinsinööri
Tarja Aaltola, keittiöasiantuntija
Anne Valkeapää, puhtauspalveluasiantuntija
Marika Suotula, pihavastaava
Heidi Majander, hankekehitysarkkitehti
Laura Malinen, hankekehitysarkkitehti

Kaupunkiympäristön toimiala, Kiinteistöt ja tilat palvelualue
Mittaus- ja geopalvelut

Heikki Kangas, geotekniikkapäällikkö
Anna-Leena Karhunen, geosuunnittelija

Kaupunkiympäristön toimiala, Kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualue
Kaupunkisuunnittelu

Mari Jaakonaho, aluearkkitehti
Noora Koskivaara, asemakaava-arkkitehti
Eeva Eitsi, maisema-arkkitehti

Kaupunkiympäristön toimiala, Kadut ja puistot

Heikki Väänänen, liikenteen alueinsinööri, Itä-Vantaa
Marika Orava, vesihuollon suunnittelupäällikkö

Tietohallinto

Ilkka-Aleksi Ylioja, ICT-pääsuunnittelija

6.9.2023 13:45:34

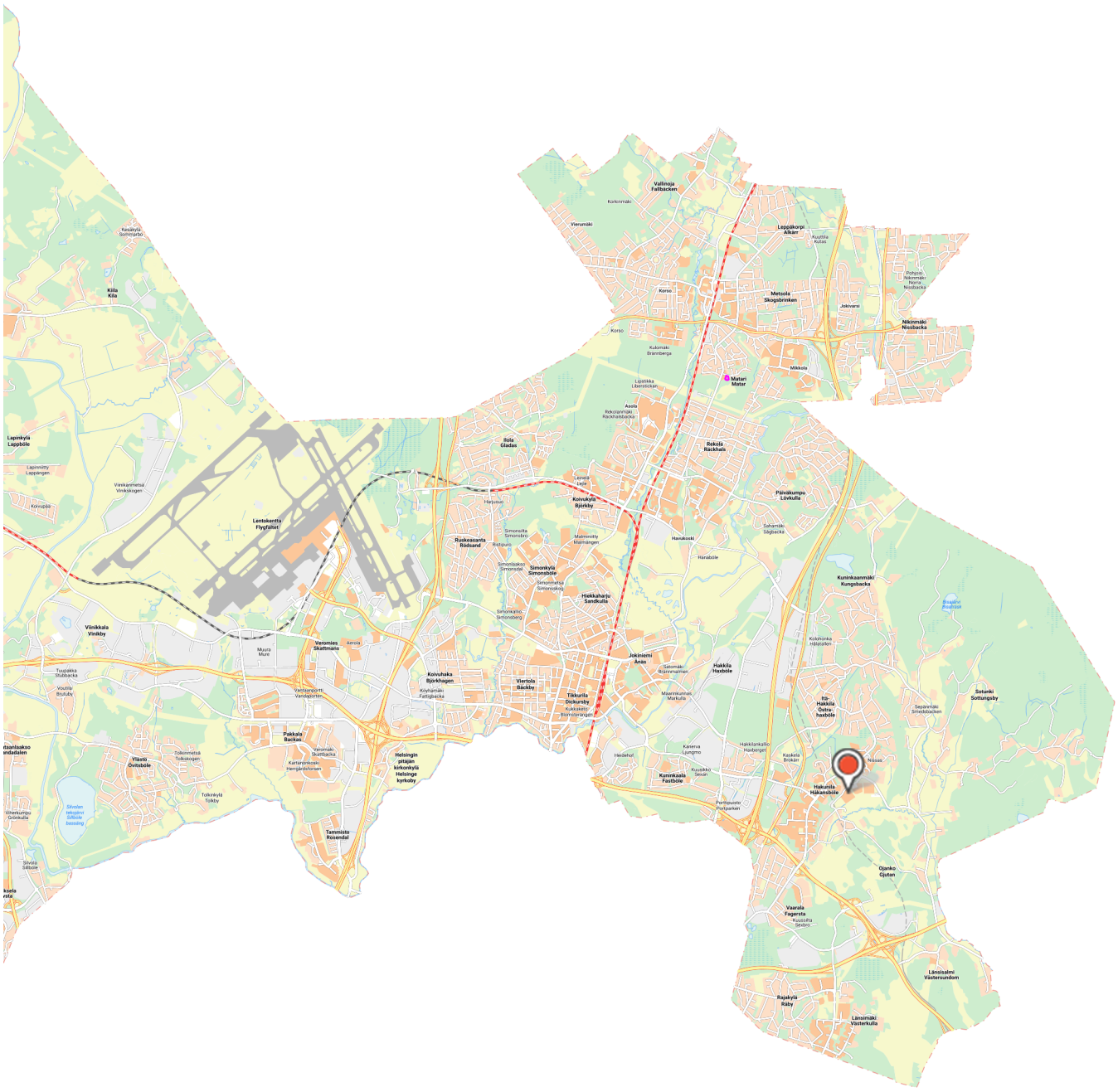

Sijaintikartta, Hevoshaantie 17

2 km

1:100 000

Kaupunkikartta ©Vantaan kaupunki



Ilmakuva, Hevoshaantie 17, lukiopaviljonki tulee päiväkodin viereiselle alueelle.

200 m

1:5 000

Ortokuva 2021 ©Vantaan kaupunki

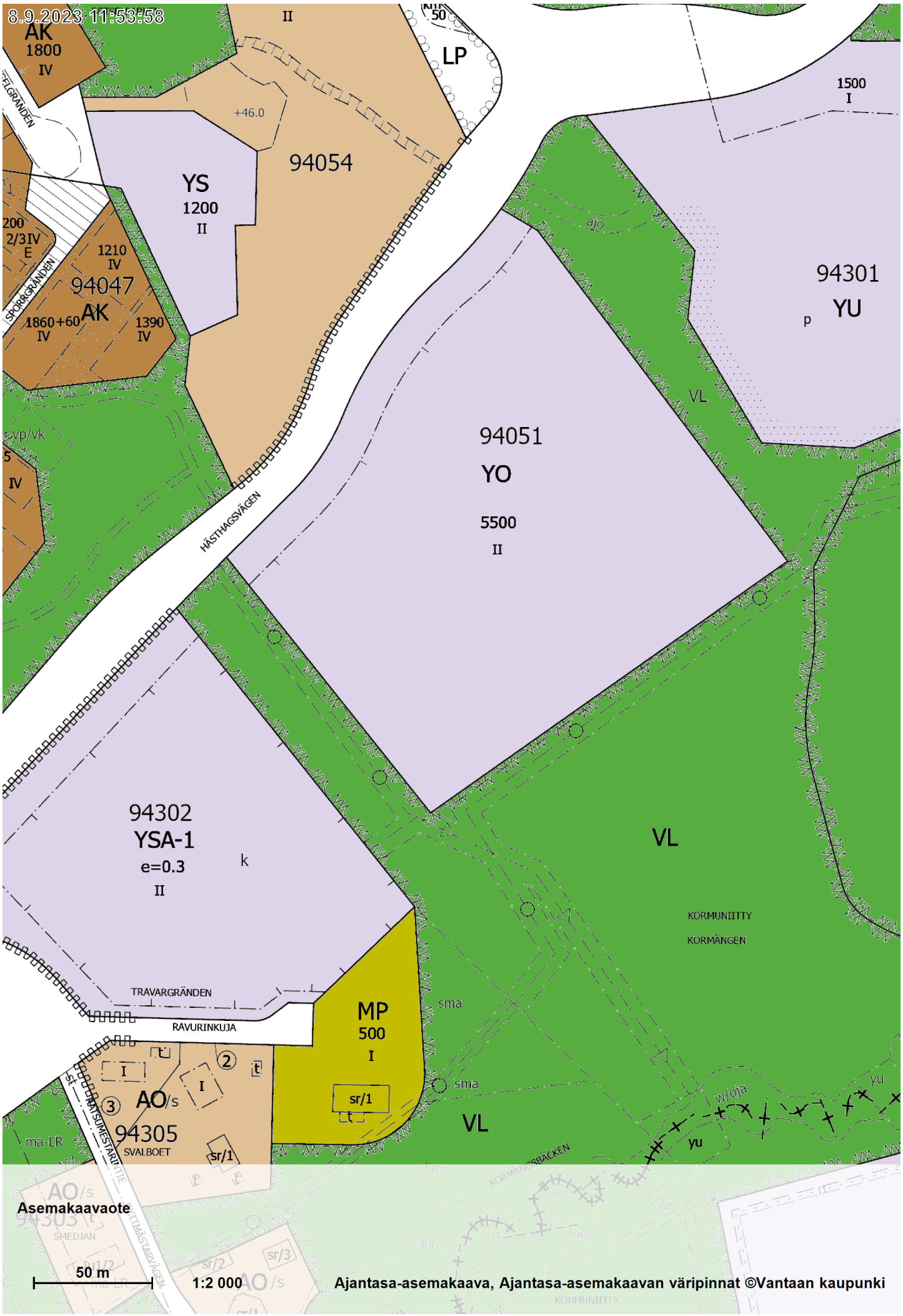
8.9.2023 11:53:58
AK
1800
IV
II
LP
50
+46.0
94054
YS
1200
II
1500
I
200
2/3IV
E
1210
IV
94047
AK
1860+60
IV
1390
IV
SPORRGRÄNDEN
ajo
94301
YU
p
VL
vp/vk
IV
94051
YO
5500
II
HÄSTHAGSVÄGEN
94302
YSA-1
e=0.3
II
k
VL
KORMUNIITTY
KORMÄNGEN
TRAVARGRÄNDEN
RAVURINKUJA
MP
500
I
sma
sr/1
AO/s
94305
SVALBOET
sr/1
ma-LR
sma
VL
w/oja
yu
yu
Asemakaavaote
50 m
1:2 000
Ajantasa-asemakaava, Ajantasa-asemakaavan väripinnat ©Vantaan kaupunki

Vantaan kaupunki

HAKUNILAN URHEILUPUISTO

Asemakaava
92. kaupunginosa, Ojanko
Korttelit 92100–92103 sekä katu- ja virkistysalueet.

94. kaupunginosa, Hakunila
Korttelit 94300–94304 sekä katu-, virkistys- ja liikennealueet.

Asemakaavan muutos
Korttelit 94051 ja 94408 sekä katu- ja virkistysalueet.

1:2000

Vanda stad

HÅKANSBÖLE IDROTTSPARK

Stadsplan
Stadsdel 92, Gjutan
Kvarteren 92100–92103 samt gatu- och rekreationsområden.

Stadsdel 94, Håkansböle
Kvarteren 94300–94304 samt gatu-, rekreations- och trafikområden.

Ändring av stadsplanen
Kvarteren 94051 och 94408 samt gatu- och rekreationsområden.

1:2000

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
940600	09.11.1994	85/61, 85/62, 86/62

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

— · · · — 3 metriä sen kaava-alueen ulkopuolella oleva viiva, jota vahvistaminen koskee.

AO/s Erillispientalojen korttelialue, jolla ympäristö säilytetään.

AO/s -kortteleita 92101, 92102, 94303 ja 94304 sekä AO/s -aluetta korttelissa 92103 koskevia määräyksiä:

Alueelle saa rakentaa yksiasuntoisia asuinrakennuksia ja talousrakennuksia.

Tontin kerrosalasta saa enintään 30% käyttää ympäristöä häiritsemättömiä ja ympäristöönsä soveltuvia työtiloja sekä niihin liittyviä näyttely- ja myymälätiloja varten.

Uudisrakennusten julkisivumateriaalina tulee käyttää puuta.
Julkisivut on rakennettava siten, että ne muodon, väritykseen ja jäsentelyn suhteen sopeutuvat alueen vanhaan rakennuskantaan.

Rakennuksissa tulee olla tervanmusta tai perinteinen punatiilenvärinen harjakatto.

Rakennuksiin ei saa rakentaa kokonaan tai pääosin maanpäällistä kellarikerrosta.

Vähäiset rakennusosat saavat ulottua rakennusalan ulkopuolelle.

Alueella säilytettävä ja istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on sopusoinnussa alueen perinteen kanssa.

Uudisrakennuksen/-rakennelmien tai olemassaolevaan rakennukseen/rakennelmaan tehtävien muutosten sopeutumiseen kaupunkikuvaan on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Rakennuslupahakemukseen on liitettävä selvitys, joka osoittaa rakennuksen/rakennelmien sopeutumisen ympäristöönsä.
Hakemusta käsiteltäessä on otettava huomioon paikallisen museoviranomaisen lausunto.

Aluella olevia rakennuksia ei saa purkaa ilman ympäristövalvontalautakunnan lupaa.
Ympäristövalvontalautakunta voi myöntää luvan purkamiseen vain jos purkamiseen on pakottava syy.

Autopaikkojen vähimmäismäärä on 2 autopaikkaa/asunto, joista vähintään yksi on sijoitettava autotalliin.

STADSPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 meter utanför det planområde som fastställelsen gäller.

Kvartersområde för friliggande småhus där miljön skall bevaras.

För AO/s -kvarteren 92101, 92102, 94303 och 94304 samt AO/s -området i kvarteret 92103 gällande bestämmelser:

Inom området får uppföras bostadshus med en bostad och ekonomibyggnader.

Av tomtens våningsyta får högst 30% användas för ickemiljöstörande och till miljön anpassade arbetslokaler samt till dessa anslutande utställnings- och butikslokaler.

Som fasadmaterial skall i nybyggnaderna användas trä.
Fasaderna skall byggas så att de vad form, färg och disposition beträffar är anpassade till områdets gamla byggnadsbestånd.

Byggnaderna skall ha becksvarta eller traditionellt tegelröda åstak.

I byggnaderna får inte byggas källarvåning helt eller till huvuddelen över markytan.

Mindre utbyggnader får sträcka sig över byggnadsytan.

Den växtlighet som skall bevaras och planteras på området skall väljas så, att den harmonierar med områdets tradition.

Särskild uppmärksamhet skall fästas vid att nybyggnaden/-konstruktionerna eller ändringar som görs i befintlig byggnad/konstruktion är anpassade till stadsbilden.

Till ansökan om byggnadslov skall bifogas utredning som visar byggnadens/konstruktionernas anpassning till omgivningen.
Vid behandling av ansökan skall den lokala museimyndighetens utlåtande beaktas.

Byggnader på området får inte rivas utan miljöövervakningsnämndens tillstånd.
Miljöövervakningsnämnden kan bevilja tillstånd till rivning om tvingande skäl till rivning föreligger.

Minimiantalet bilplatser är 2 bilplatser/bostad av vilka minst en skall placeras i garage.

YO	Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.	Kvartersområde för byggnader för undervisningsverksamhet.
	YO -kortteleitaa 94051 ja 94300 koskevia määräyksiä:	För YO-kvarteren 94051 och 94300 gällande bestämmelser:
	Korttelialueelle saa rakentaa koulutiloja, kokoontumistiloja sekä huollon kannalta välttämättömiä asuntoja.	På kvartersområdet får byggas skollokaler, samlingslokaler samt för underhållet nödvändiga bostäder.
	Uudisrakennuksen/-rakennelmien tai olemassaolevaan rakennukseen/rakennelmaan tehtävien muutosten sopeutumiseen kaupunkikuvaan on kiinnitettävä erityistä huomiota.	Särskild uppmärksamhet skall fästas vid att nybyggnaden/-konstruktionerna eller ändringar som görs i befintlig byggnad/konstruktion är anpassade till stadsbilden.
	Rakennuslupahakemukseen on liitettävä selvitys, joka osoittaa rakennuksen/rakennelmien sopeutumisen ympäristöönsä.	Till ansökan om byggnadslov skall bifogas utredning som visar byggnadens/konstruktionernas anpassning till omgivningen.
	Autopaikkojen vähimmäismäärä määritellään hakijan antaman selvityksen perusteella.	Minimiantalet bilplatser bestäms på grundval av den utredning som sökanden företett.
YSA-1	Sosiaalitointa palvelevien laitosten ja asuntoloiden sekä asuinrakennusten korttelialue.	Kvartersområde för anstalter och internat för social verksamhet samt bostadsbyggnader.
	YSA-1 -aluetta korttelissa 94302 koskevia määräyksiä:	För YSA-1-området i kvarteret 94302 gällande bestämmelser:
	Korttelialueelle saa rakentaa toiminnan ja huollon kannalta välttämättömiä asuntoja.	På kvartersområdet får byggas bostäder som är nödvändiga för verksamheten och underhållet.
	Uudisrakennuksen/-rakennelmien tai olemassaolevaan rakennukseen/rakennelmaan tehtävien muutosten sopeutumiseen kaupunkikuvaan on kiinnitettävä erityistä huomiota.	Särskild uppmärksamhet skall fästas vid att nybyggnaden/-konstruktionerna eller ändringar som görs i befintlig byggnad/konstruktion är anpassade till stadsbilden.
	Rakennuslupahakemukseen on liitettävä selvitys, joka osoittaa rakennuksen/rakennelmien sopeutumisen ympäristöönsä.	Till ansökan om byggnadslov skall bifogas utredning som visar byggnadens/konstruktionernas anpassning till omgivningen.
	Autopaikkojen vähimmäismäärä määritellään hakijan antaman selvityksen perusteella.	Minimiantalet bilplatser bestäms på grundval av den utredning som sökanden företett.
YU	Urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.	Kvartersområde för byggnader för idrottsverksamhet.
	YU -korttelia 92100 ja 94301 koskevia määräyksiä:	För YU-kvarteret 92100 och 94301 gällande bestämmelser:
	Uudisrakennuksen/-rakennelmien tai olemassaolevaan rakennukseen/rakennelmaan tehtävien muutosten sopeutumiseen kaupunkikuvaan on kiinnitettävä erityistä huomiota.	Särskild uppmärksamhet skall fästas vid att nybyggnaden/-konstruktionerna eller ändringar som görs i befintlig byggnad/konstruktion är anpassade till stadsbilden.
	Rakennuslupahakemukseen on liitettävä selvitys, joka osoittaa rakennuksen/rakennelmien sopeutumisen ympäristöönsä.	Till ansökan om byggnadslov skall bifogas utredning som visar byggnadens/konstruktionernas anpassning till omgivningen.
	Autopaikkojen vähimmäismäärä määritellään hakijan antaman selvityksen perusteella.	Minimiantalet bilplatser bestäms på grundval av den utredning som sökanden företett.
VL	Lähivirkistysalue.	Område för närrekreation.
VU	Urheilu- ja virkistyspalvelualue.	Område för idrotts- och rekreationsanläggningar.
	VU-aluetta asemakaavassa 940600 koskevia määräyksiä:	För VU-området i stadspanen 940600 gällande bestämmelser:
	Uudisrakennuksen/-rakennelmien tai olemassaolevaan rakennukseen/rakennelmaan tehtävien muutosten sopeutumiseen kaupunkikuvaan on kiinnitettävä erityistä huomiota.	Särskild uppmärksamhet skall fästas vid att nybyggnaden/-konstruktionerna eller ändringar som görs i befintlig byggnad/konstruktion är anpassade till stadsbilden.
	Rakennuslupahakemukseen on liitettävä selvitys, joka osoittaa rakennuksen/rakennelmien sopeutumisen ympäristöönsä.	Till ansökan om byggnadslov skall bifogas utredning som visar byggnadens/konstruktionernas anpassning till omgivningen.
LP	Yleinen pysäköintialue.	Område för allmän parkering.
ET	Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue.	Kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning.
	ET -aluetta korttelissa 92103 koskevia määräyksiä:	ET -området i kvarteret 92103 gällande bestämmelser:
	Uudisrakennuksen/-rakennelmien tai olemassaolevaan rakennukseen/rakennelmaan tehtävien muutosten sopeutumiseen kaupunkikuvaan on kiinnitettävä erityistä huomiota.	Särskild uppmärksamhet skall fästas vid att nybyggnaden/-konstruktionerna eller ändringar som görs i befintlig byggnad/konstruktion är anpassade till stadsbilden.
	Rakennuslupahakemukseen on liitettävä selvitys, joka osoittaa rakennuksen/rakennelmien sopeutumisen ympäristöönsä. Hakemusta käsiteltäessä on otettava huomioon paikallisen museoviranomaisen lausunto.	Till ansökan om byggnadslov skall bifogas utredning som visar byggnadens/konstruktionernas anpassning till omgivningen. Vid behandling av ansökan skall den lokala museimyndighetens utlåtande beaktas.
	Alueella säilytettävä ja istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on sopusoinnussa alueen perinteen kanssa.	Den växtlighet som skall bevaras och planteras på området skall väljas så, att den harmonierar med områdets tradition.
	Kaupunginosan raja.	Stadsdelsgräns.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
	Eri kaavamääräysten alaisten alueenosien välinen raja.	Bestämmelsegräns.

— — —	Ohjeellinen eri kaavamääräysten alaisten alueenosien välinen raja.	Riktgivande bestämmelsegräns.
—x—x—	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
92	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
OJAN	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.
92100	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
KARTANONTIE	Kadun, katuaukion, torin tai puiston nimi.	Namn på gata, öppen plats, torg eller park.
2600	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.
I1/2	Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa kaavassa lukumäärältään mainittujen kerrosten yläpuolella olevasta tilasta kerrosluvun estämättä käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.	Brutet tal efter romersk siffra anger hur stor del av byggnads största vånings yta som, utan hinder av våningsantalet, får användas för utrymme som inräknas i våningsytan av det utrymme, som är beläget ovanför de i planen till antalet angivna våningarna.
+ 21.30	Maanpinnan likimääräinen korkeusasema.	Ungefärlig markhöjd.
ww+13.20	Ohjeellinen muodostettavan vedenpinnan ylimmän kohdan korkeusasema.	Riktgivande högsta höjdyta för vattenyta som bildas.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
kh	Rakennusala, jolle saa sijoittaa kasvihuoneen.	Byggnadsyta där växthus får placeras.
t	Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen.	Byggnadsyta där ekonomibyggnad får placeras.
ur	Ohjeellinen ulkoilureitti.	Riktgivande friluftsled.
w/oja	Ohjeellinen vesialue.	Riktgivande vattenområde.
	Istutettava puurivi.	Trädrad som bör planteras.
	Alueen osa, jolla on oltava tiheä pensasistutus.	Del av område där det skall finnas en tät buskplantering.
	Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.	Del av område som skall planteras med träd och buskar.
lmk	Luonnonmukaisena kehitettävä alueen osa.	Del av område som skall utvecklas naturenligt.
sma	Maisemallisista syistä avoimena säilytettävä alueen osa.	Del av område som av landskapsmässiga orsaker skall bevaras öppen.
vpk	Ohjeellinen puistomaisesti kehitettävä alueen osa.	Riktgivande del av område som skall utvecklas som park.
	Katu.	Gata.
	Jalankululle varattu katu.	För gångtrafik reserverad gata.
pp/t	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu, jolla tontille ajo on sallittu.	För gång- och cykeltrafik reserverad gata där infart till tomt är tillåten.
ajo	Alueella oleva ajoyhteys.	Körförbindelse inom området.
	Avo-oja.	Öppet dike.
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	Del av område reserverad för underjordisk ledning.
yu	Alueen ylittävä urheilureitti.	Friluftsled över område.
	Katualueen rajan osa, jonka kautta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuområdes gräns där utfart är förbjuden.
k	Indeksi osoittaa, että alue on varattu kunnan tarpeisiin.	Indexet anger att området har reserverats för kommunens behov.
/s	Alue, jolla ympäristö säilytetään.	Område där miljön bevaras.
/s-2	Alue, jolla ympäristö säilytetään. Uudisrakennuksen/-rakennelmien tai olemassaolevaan rakennukseen/rakennelmaan tehtävien muutosten sopeutumiseen kaupunkikuvaan on kiinnitettävä erityistä huomiota. Rakennuslupahakemukseen on liitettävä selvitys, joka osoittaa rakennuksen/rakennelmien sopeutumisen ympäristöönsä. Alueella säilytettävä ja istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on sopusoinnussa alueen perinteen kanssa.	Område där miljön bevaras. Särskild uppmärksamhet skall fästas vid att nybyggnaden/-konstruktionerna eller ändringar som görs i befintlig byggnad/konstruktion är anpassade till stadsbilden. Till ansökan om byggnadslov skall bifogas utredning som visar byggnadens/konstruktionernas anpassning till omgivningen. Den växtlighet som skall bevaras och planteras på området skall väljas så, att den harmonierar med områdets tradition.

	Rakennustaiteellisesti tai historiallisesti erittäin merkittävä rakennus/rakennelma. Rakennuslain 135§:n 1. momentin nojalla määrätään, että rakennusta/rakennelmaa ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos- tai lisärakennustöitä jotka turmelevat julkisivujen, rakenteiden tai vesikaton rakennustaiteellista tai historiallista arvoa. Korjaus-, muutos- ja lisärakennustoimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.	Arkitektoniskt eller historiskt ytterst betydelsefull byggnad/konstruktion. Med stöd av 135§ 1 mom. byggnadslagen föreskrivs, att byggnaden/konstruktionen inte får rivas och att i den inte får vidtas sådana reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsåtgärder som förstör fasadernas, konstruktionernas eller yttertakets arkitektoniska eller historiska värde. För reparations-, ändrings- och tillbyggnadsåtgärder skall begäras utlåtande av den lokala museimyndigheten.
	Rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai kaupunkikuvan säilymisen kannalta merkittävä rakennus/rakennelma. Rakennuslain 135§:n nojalla määrätään, että rakennusta/rakennelmaa ei saa purkaa ilman valvontaviranomaisen lupaa. Lautakunta voi myöntää luvan vain jos purkamiseen on pakottava syy. Lupahakemusta käsiteltäessä noudatetaan muutoin soveltuvin osin, mitä on säädetty rakennuslain 42 a §:ssä tarkoitetusta luvasta. Korjaus-, muutos ja lisärakennustoimenpiteiden tulee olla sellaisia että rakennuksen/rakennelman rakennustaiteellinen ja kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Toimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.	Arkitektoniskt, historiskt eller för stadsbildens bevarande betydande byggnad/konstruktion. Med stöd av 135 § byggnadslagen föreskrivs att byggnaden/konstruktionen inte får rivas utan tillsynsmyndighetens tillstånd. Nämnden kan bevilja tillstånd endast om tvingande skäl till rivning föreligger. Vid behandling av ansökan om lov iakttas i övrigt i tillämpliga delar vad som är stadgat om det tillstånd som avses i 42 a § byggnadslagen. Reparations-, ändrings- och tillbyggnadsåtgärderna skall vara sådana, att byggnadens/konstruktionens arkitektoniskt betydelsefulla och med tanke på stadsbilden betydelsefulla karaktär bevaras. För åtgärder skall begäras utlåtande av den lokala museimyndigheten.
sr-2a	Kaupunkikuvan kannalta merkittävä rakennus. Rakennuksen saa purkaa vasta kun korvaavan uudisrakennuksen rakennuslupa on saatu. Hakemusta käsiteltäessä on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.	Med tanke på stadsbilden betydelsefull byggnad. Byggnaden får rivas först då ett byggnadslov för en ersättande nybyggnad beviljats. Vid behandling av ansökan skall begäras utlåtande av den lokala museimyndigheten.
sr-3a	Kaupunkikuvan kannalta merkittävä rakennus/rakennelma. Rakennuksen/rakennelman ulkoasu tulee säilyttää. Rakennuslain 135§:n nojalla määrätään, että rakennusta/rakennelmaa ei saa purkaa ilman valvontaviranomaisen lupaa. Lautakunta voi myöntää luvan vain jos purkamiseen on pakottava syy. Lupahakemusta käsiteltäessä noudatetaan muutoin soveltuvin osin, mitä on säädetty rakennuslain 42 a §:ssä tarkoitetusta luvasta. Hakemusta käsiteltäessä on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.	Med tanke på stadsbilden betydelsefull byggnad/konstruktion. Byggnadens/konstruktionens exteriör skall bibehållas. Med stöd av 135 § byggnadslagen föreskrivs att byggnaden/konstruktionen inte får rivas utan tillsynsmyndighetens tillstånd. Nämnden kan bevilja tillstånd endast om tvingande skäl till rivning föreligger. Vid behandling av ansökan om lov iakttas i övrigt i tillämpliga delar vad som är stadgat om det tillstånd som avses i 42 a § byggnadslagen. Vid behandling av ansökan skall begäras utlåtande av den lokala museimyndigheten.
sp-2	Suojeltava pihapiiri. Kylärakenteen tai kulttuurimaiseman säilymisen kannalta tärkeä pihapiiri.	Gårdsplan som skall skyddas. Med tanke på bevarandet av bystrukturen eller kulturlandskapet viktig gårdsplan.
st-1	Suojeltava tie. Alueen osa, jolla sijaitsee historiallisesti merkittävä tieosuus. Alueen rakentamis- ja hoitosuunnitelmia käsiteltäessä on hankittava museoviraston lausunto. Tiestä mahdollisesti löytyvät alkuperäiset tierauniot ovat kiinteinä muinaismuistoina muinaismuistolain nojalla suojeltuja.	Väg som skall skyddas. Del av område inom viken ett historiskt betydelsefullt vägavsnitt är beläget. Vid behandling av områdets byggnadsprojekt och underhållsplaner skall begäras utlåtande av den lokala museiverket. Vägens ursprungliga vägruiner som eventuellt påträffas är som fasta fornlämningar skyddade enligt lagen om fornminnen.
svp-1	Suojeltava puisto Alueen osa, jolla sijaitsee historiallisesti tai puutarhataiteellisesti arvokas puisto. Alueen rakentamis- ja hoitosuunnitelmia käsiteltäessä on hankittava museoviraston lausunto.	Park som skall skyddas. Del av område inom vilket en historiskt eller trädgårdsarkitektoniskt värdefull park är belägen. Vid behandling av områdets byggnadsprojekt och underhållsplaner skall begäras utlåtande av den lokala museiverket.

Asemakaavaosasto

Stadsplaneavdelningen

Liisa Harju
Asemakaavapäällikkö/Stadsplanechef

Mittausosasto

Pohjakartta täyttää kaavoitusmittausasetuksen 493/82 vaatimukset.

Mätningsavdelningen

Baskartan fyller de anspråk som förordningen om planläggningsmätning 493/82 kräver

Vantaalla/Vanda 07.12.1994

Matti Soiniemi
Kaupungingeodeetti/Stadsgeodet

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa
Godkänd av stadsfullmäktige
12.12.1994

Vahvistettu ympäristöministeriössä
Fastställd av miljöministeriet
16.06.1995

LIITE 4
Tilaohjelma
Sotungin lukiopaviljonki **Hevoshaantie 17B** **8.9.2023**
Opiskelijamäärä 180
Opettajamäärä max 15

Tila	*kpl*	*hym2*	*Opiskelijamäärä 180*	*yht. hym2*	*Huomiot*
Perusvarustellut opetustilat					
Opetustila	5	80	36 opiskelijaa	400	kiinteillä seinillä tai osa siirtoseinillä
Hiljaisen työskentelyn tila	4	6	2 opiskelijaa	24	
Varastot ja oppilaiden wc-tilat					
Oppimateriaalivarasto	1	15		15	
Oppilaiden wc-tilat	7	1,5		10,5	1 wc/20 opiskelijaa (le-wc:t sisältyy). Etuhuoneellinen tilaohjelman tarkentuessa tai dB-ovi
Le-wc	2	6		12	
Hallinto					
Henkilökunnan taukotila	1	35	15 aikuista	35	Sisältää minikeittiön ja kuulutuskopin ja henkilökohtaisten tavaroiden säilytyksen
Opiskeluhuollon/opettajien työtila	1	15		15	Riittävä äänieristys
Lepohuone	1	8		8	Opiskeluhuollon työtilan yhteyteen
Monistus- ja materiaalihuone	1	8		8	
Henkilöstön pukeutumistilat ja suihku	1	20		20	Suihku etuhuoneellinen. Sisältää vaatesäilytyksen
Kouluisäntä ja valvomo	1	6		6	
Wc-tilat	2	1,5		3	Etuhuoneellinen tilaohjelman tarkentuessa tai dB-ovi
Kenkä- ja vaatesäilytys					
Vaate- ja kenkäsäilytys	2	36		72	Riippuen toteutuksesta
Puhtauspalvelut					
Siivouskeskus	1	16		16	1. kerrokseen
Siivouskomero	1	4		4	2. kerrokseen
Ateriapalvelut					
Ruokasali	1	90		90	
Linjasto	1	12		12	Koulussa kaikki ruokailee salissa 3 vuorossa
Jakelukeittiö oheistiloineen ks. tilakortti	1	40		40	Poislukien rullakko- ja laatikkovarasto
Keittiöhenkilökunnan wc	1	1,5		1,5	
Yhteensä hym2				792	

13 § Kuolinpesän omaisuuden anominen Vantaan kaupungille

VD/6829/02.05.02/2023

RÅ/NK/JT

Henkilö on kuollut 23.3.2021 viimeisenä kotikuntanaan Vantaa. Häneltä ei jäänyt perimään oikeutettuja sukulaisia tai testamenttia, joten hänen omaisuutensa on tullut perintökaaren 5 luvun mukaisesti valtiolle. Valtiokonttorin ilmoituksen mukaan perillisittä kuolleen henkilön kotikunnalla on oikeus hakea kuolinpesän omaisuutta luovutettavaksi kunnalle. Perukirjan mukaan kuolinpesän omaisuuden säästö on noin 240 000 euroa.

Kunnan tulee ilmoittaa jokin koulutukseen, kasvatukseen tai kulttuuri -, nuoriso-, kirjasto tai liikuntapalveluihin liittyvä käyttötarkoitus haettavalle omaisuudelle.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala esittää, että omaisuus ohjataan tarkoitukseen perustettavalle tasetilille, josta varoja käytetään avustuksina, stipendeinä ja tukina kulttuurin ja liikunnan sekä sosiaalisen tasa-arvoisuuden edistämiseen.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 19 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungille testamentattujen tai lahjoitettujen varojen sekä valtionperintöjen vastaanottamisesta, hallinnasta ja hoitamisohjeista, kun testamentatun, lahjoitetun tai perityn omaisuuden arvo ylittää 100 000 euroa.

Perukirja on nähtävillä luottamushenkilöiden extranetissä. Perukirja ja sen sisältämät tiedot ovat salassa pidettäviä (julkisuuslaki 24 § 1 mom. 23 kohta).

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 13

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) hakea valtiokonttorilta kuolinpesän omaisuuden luovuttamista Vantaan kaupungille käytettäväksi esittelytekstissä mainittuun tarkoitukseen, ja

b) että kohteista ja tuen määrästä tarkemmin päättää kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtaja, mikäli omaisuus luovutetaan kaupungille.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Hakemus valtiokonttorille

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
lakimies Niina Kolju, puh. 040 5598621, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

14 § Kuolinpesän omaisuuden anominen Vantaan kaupungille

VD/7042/02.05.02/2023

RÅ/NK/JT

Henkilö on kuollut 11.1.2023 viimeisenä kotikuntanaan Vantaa. Häneltä ei jäänyt perimään oikeutettuja sukulaisia tai testamenttia, joten hänen omaisuutensa on tullut perintökaaren 5 luvun mukaisesti valtiolle. Valtiokonttorin ilmoituksen mukaan perillisittä kuolleen henkilön kotikunnalla on oikeus hakea kuolinpesän omaisuutta luovutettavaksi kunnalle. Perukirjan mukaan kuolinpesän omaisuuden säästö on noin 281 000 euroa.

Kunnan tulee ilmoittaa jokin koulutukseen, kasvatukseen tai kulttuuri -, nuoriso-, kirjasto tai liikuntapalveluihin liittyvä käyttötarkoitus haettavalle omaisuudelle.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala esittää, että omaisuus ohjataan tarkoitukseen perustettavalle tasetilille, josta varoja käytetään avustuksina, stipendeinä ja tukina kulttuurin ja liikunnan sekä sosiaalisen tasa-arvoisuuden edistämiseen.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 19 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungille testamentattujen tai lahjoitettujen varojen sekä valtionperintöjen vastaanottamisesta, hallinnasta ja hoitamisohjeista, kun testamentatun, lahjoitetun tai perityn omaisuuden arvo ylittää 100 000 euroa.

Perukirja on nähtävillä luottamushenkilöiden extranetissä. Perukirja ja sen sisältämät tiedot ovat salassa pidettäviä (julkisuuslaki 24 § 1 mom. 23 kohta).

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 14

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) hakea valtiokonttorilta kuolinpesän omaisuuden luovuttamista Vantaan kaupungille käytettäväksi esittelytekstissä mainittuun tarkoitukseen, ja

b) että, kohteista ja tuen määrästä tarkemmin päättää kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtaja, mikäli omaisuus luovutetaan kaupungille.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Hakemus valtiokonttorille

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
lakimies Niina Kolju, puh. 040 5598 621, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

15 § Lausunto Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellisesta hyvinvointikertomuksesta ja -suunnitelmasta 2023–2025

VD/5927/00.04.03/2023

RÅ/JP/SK/JT

Vantaan kaupungilta on pyydetty lausuntoa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellisesta hyvinvointikertomuksesta ja -suunnitelmasta 2023–2025. Lausuntoa on evästetty kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnassa sekä kaupungin johtoryhmässä ja valmisteltu Hyvinvointia rakentava Vantaa -strategiateeman johtoryhmässä ja asiantuntijaryhmissä. Nämä ryhmät keskittyvät työskentelyssään hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Hyvinvointikertomus- ja suunnitelma on laaja ja perusteellinen, ja siinä on paljon hyviä tavoitteita ja toimenpiteitä. Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteisiin toivotaan lisää konkretiaa. Lisäksi Vantaan roolia toimenpiteiden kumppanina voisi avata enemmän. Nykyisillä kirjauksilla käsitys kumppanuuden laajuudesta kussakin toimenpiteessä jää epäselväksi.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan esittelyssä 10.10.2023 heräsi huoli, onko näihin moniin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin mahdollista päästä ilman lisäresursseja. Lautakunta antoi kiitosta siitä, että kulttuurihyvinvoinnilla ja liikunnalla on hyvinvointisuunnitelmassa vahva rooli. Kaupungin johtoryhmässä 23.10.2023 nousi esiin toive toimenpiteiden priorisoinnista. Selkeämpi priorisointi auttaisi tarkastelemaan paremmin toimenpiteitä, joissa Vantaa on mukana.

Vantaa on merkattu mukaan moniin toimenpiteisiin kumppaniksi ja osaan myös vastuutahoksi. Näistä edellytämme erillisiä yksilöllisiä esityksiä hyvinvointialueelta toimenpiteistä, joiden pohjalta Vantaa ratkaisee roolinsa kunkin toimenpiteen toteutuksessa. Pelkkä yksipuolinen kirjaus kumppanina tai vastuutahona toimimisesta ei riitä. Poikkeuksen muodostavat ne kumppanuudet, joista on jo hyvinvointisuunnitelman valmistelussa tai alueellisissa hyte-neuvotteluissa sovittu Vantaan kaupungin toimijoiden kanssa.

Ikäryhmäkohtaisten asiantuntijaryhmien vastinparityöskentelyn vahvistaminen helpottaa hyvinvointisuunnitelman toteutusta. Hyte-yhteistyön järjestäminen tehokkaaksi on tärkeä tavoite. Hyte-työn osalta oikeasuhtaiset panostukset pitävät yhteistyön työmäärän kohtuullisena. Lisäksi kaupungin johtoryhmä totesi, että hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden asettaminen tulisi jatkossa tehdä entistä vahvemmin yhteistyössä Vantaan kanssa. Muiden hyvinvointialueiden benchmarkkaus hyvinvointiraportointiin ja muuhun hyte-työhön liittyen voisi auttaa minimoimaan päällekkäisyydet hyvinvointialueen ja Vantaan kaupungin hyte-työn suhteen.

Hyvinvointia rakentava Vantaa -asiantuntijaryhmissä kiinnitettiin erityistä huomioita tiiviiseen yhteistyöhön hyvinvointialueen ja kaupunkien välillä. Asiantuntijaryhmissä painotettiin, että hyvinvointityössä tulisi varmistaa vaikuttamistoimielinten rooli, huomioida monikulttuurisuus, muunkielisyys, yhdenvertaisuus ja saavutettavuus. Yhteistyön osalta toivottiin, että hyvinvointisuunnitelmassa huomioitaisiin opiskeluhuollon toimivuus, ehkäisevä päihdetyö, lähisuhdeväkivalta erilaisine muotoineen, mielenterveyden edistäminen, yksinäisyyden ehkäisy sekä osallisuus. Palveluohjaus ja palvelupolut (myös digipalveluissa) ovat toimivien yhdyspintojen kannalta olennaisia.

Saavutettavuuden näkökulmasta olisi hienoa, jos hyvinvointikertomuksesta ja -suunnitelmasta tulisi selkokielinen tiivistelmä tai tärkeimpiä osioita selkokielellä. Se edistäisi toimenpiteissäkin mainittua selkokielen käytön lisäämistä ja antaisi laajemmalle joukolle mahdollisuuden tutustua kertomukseen ja suunnitelmaan. Selkokielinen versio palvelisi esimerkiksi muunkielisiä, ikääntyneitä ja muita ryhmiä, joille yleiskielinen pitkä teksti on liian vaikea omaksuttavaksi.

Tarkemmat, sivu- ja toimenpidekohtaiset kommentit on kirjattu hyvinvointialueen lausuntopohjaan. (liite 1).

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 15

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä lausunto Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellisesta hyvinvointikertomuksesta ja -suunnitelmasta 2023–2025.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Liite 1 Vantaan kaupungin lausunto Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellisesta hyvinvointikertomuksesta ja -suunnitelmasta 2023–2025
- Liite 2 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2023–2025 (yleinen osuus, luonnos)
- Liite 3 Tiivistelmä - Alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma
- Liite 4 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (luonnos)
- Liite 5 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen työikäisten hyvinvointisuunnitelma (luonnos)
- Liite 6 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma (luonnos)
- Liite 7 Pöytäkirjanote lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta 5.9.2023
- Liite 8, Lausuntopyyntö: Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointikertomus- ja -suunnitelmaluonnos 2023–2025

Täytäntöönpano: Lakiasiat- ja päätösvalmistelu / lausunto Keravan ja Vantaan hyvinvointialueelle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Projektiasiantuntija Suvi Korhonen
Yhteisten palveluiden päällikkö vs. Jussi Perämäki
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Lausuntopyyntö: Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointikertomus- ja -suunnitelmaluonnos 2023–2025

Miten Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella edistetään asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä vuosina 2023–2025?

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tehtävänä on edistää alueen asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä yhteistyössä Vantaan ja Keravan kaupunkien, HUS-yhtymän, järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa. Hyvinvointialueella on valmisteltu kevään ja kesän 2023 ajan alueellista hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa, joka sisältää sekä koko alueen väestöä koskevan yleisen osuuden, että lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikääntyneiden ikäryhmäkohtaiset hyvinvointisuunnitelmat. Hyvinvointikertomuksessa kuvataan sitä, miten asukkaat alueella voivat. Hyvinvointisuunnitelmassa puolestaan määritetään tavoitteita ja toimenpiteitä asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Työ on siinä vaiheessa, että hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman luonnos on valmis lausuttavaksi.

Pyydämme hyvinvointialueen lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan päätöksessä kuvatuilta tahoilta lausuntoa viimeistään 16.10.2023 mennessä. Lausunnon antamisessa pyydämme käyttämään tätä lomaketta. Lausunnon voi toimittaa sähköpostin liitteenä osoitteeseen kirjaamo@vakehyva.fi sekä osoitteeseen pia.tasanko-lavikainen@vakehyva.fi.

1. Hyvinvointikertomus ja hyvinvointisuunnitelman yleinen osuus

Kirjaattehan alla oleviin laatikoihin erikseen mahdolliset kommentit tekstiosuuteen ja mahdolliset kommentit yhteisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Mikäli toivotte muutettavan jotakin tekstikohtaa, merkitsettehän selkeästi muutettavan kohdan sivunumeron ja miten toivotte kohtaa muutettavan.

Kommentit tekstiosuuteen

Vaikuttamistoimielin-kohtaan olisi hyvä kuvata, että neuvostot tekisivät yhteistyötä myös kaupunkien neuvostojen kanssa systemaattisesti esimerkiksi säännöllisesti tapaamalla. Lisäys sivulle 23.

"Vaikuttamistoimielimet ovat mukana myös osallistumisen ja kuulemisen kehittämisessä hyvinvointialueella" - olisi tarpeellista kehittää laajempaa taustaryhmien kuulemista ja huomioida se myös neuvostojen kokoonpanossa. Nyt on paljon päällekkäisyyttä kunnan vaikuttamistoimielinten kanssa.

S.7 käytetty sekaisin termejä vieraskielinen ja muunkielinen. Vantaa suosittaa käyttämään vain muunkielinen-termiä.

s.11 "Vuonna 2021 yläkouluikäisten ja vanhempien tyttöjen tyytyväisyys elämäänsä vastasi aikuisväestön kansallista keskiarvoa." Vanhempien? Voisiko tämän ilmaista täsmällisemmin.

Elämänlaatu,s. 11 nosto lähisuhdeväkivallasta on hyvä. Lisäyksenä siihen olisi hyvä mainita joihinkin kulttuureihin liittyvä naisiin ja tyttöihin kohdistuva kunniaväkivalta ja silpominen, josta voi olla vaikea saada dataa.

s.12 koko muu luku puhutaan sote-palveluista ja yhtäkkiä lopussa hypätään hämmentävästi kulttuuripalveluihin. Ne tulisi poistaa tästä joko kokonaan tai sitten esittellä tarkemmin kulttuuri- ja liikuntapalveluiden ja kaikkien muidenkin hyvinvointia ja terveyttä edistävien palveluiden etäisyyksiä ja saatavuutta ja täsmentää, että ne ovat kuntien toimintaa. Tässä tulee muutoin lukijalle hämmennys, että ovatko museot ja teatteritkin hva:n sotepalveluita. Lisäksi sanamuoto "vähintään 10 kilometrin päässä" voi antaa lukijalle kuvan, että ihmiset asuvat 10 km tai kauempana museoista ja teattereista.

s. 21 "Vantaan ja Keravan kaupungit laativat omat hyvinvointikertomuksensa ja -suunnitelmansa." Tähän voisi lisätä myös vuosittain laadittavan hyvinvointikatsauksen.

s. 21 "Vantaan ja Keravan kaupungeilla on vastaavat ikäryhmäkohtaiset asiatuntijaryhmät kuin hyvinvointialueella." Tähän voisi lisätä, että sekä asiantuntijaryhmissä että meidän Hyvinvointia rakentava Vantaa -strategiateeman johtoryhmässä on hva:n edustajat mukana varmistamassa yhteistyötä ja tiedonkulkua.

s. 21 "Vantaan kaupungin ja hyvinvointialueen välillä tehdään tiivistä yhteistyötä hyvinvoinnin tilan seuraamiseksi ja molempien osapuolten hyvinvoinnin tilannekuvien luomiseksi (Vantaan hyvinvointisuunnitelma 2023–2025)." Hyvä sitaatti, mutta jättää käsityksen, että Kerava ei tee samanlaista yhteistyötä.

s. 21 "Hyvinvointialue esimerkiksi tukee alueensa kuntia ehkäisevän päihdetyön toteuttamisessa ja kehittämisessä ja vastaa ehkäisevän päihdetyön tehtävistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. (Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 523/2015.)" Tämä ei tällä hetkellä toteudu merkittävästi toteuttamis- ja kehittämistuen osalta, joten voisiko palveluissa tehtävästä yhteistyöstä käyttää jotain toista, selkeämmän toimivan yhteistyön esimerkkiä? Esimerkiksi oppilashuolto kouluissa?

s. 21 "Kuva 4. Hyvinvoinnin edistäminen kunnissa" Tämä kuva on alun perin Kuntaliiton ja se on piirrätetty uudestaan Vantaan hyvinvointisuunnitelmaan. Mainitkaa alkuperäiseksi lähteeksi Kuntaliitto ja toiseksi lähteeksi meidän hyvinvointisuunnitelma. Kuvaa olisi myös hyvä avata tekstissä, näin jää irralliseksi. Lisäys esim. näin, huom. kertoo vain Vantaan kaupungista ja lähteenä Vantaan hyvinvointisuunnitelma ja Kuntaliitto:

Sote-uudistuksen jälkeenkin hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yksi kunnan tärkeimmistä perustehtävistä. Kuntien tehtävänä on nimetä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutahot, seurata asukkaiden hyvinvointia ja terveydentilaa, asettaa hyvinvointia ja terveyttä tukevia tavoitteita sekä seurata niiden toteutumista. Vantaan kaupungilla hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään osana kaikkien hallinnonalojen palveluita. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö on monipuolista, ja sitä tehdään moniammatillisesti yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Kuntaliiton jaottelun (ks. edellisen luvun kuva) mukaan kunnassa tapahtuvan hyvinvoinnin edistämistyön voi jakaa neljään teemaan. Näitä teemoja ovat osaamisen ja kulttuurin edistäminen, paikallisen identiteetin ja demokratian edistäminen, elinympäristön kehittäminen ja kunnan elinvoiman edistäminen. Osaamisen ja kulttuurin edistämisellä tarkoitetaan esimerkiksi oppilaitoksia, kirjastoja, museoita, taide- ja kulttuuripalveluita, harrastuksia, liikuntapaikkoja sekä nuoriso- ja asukastiloja. Paikallisen identiteetin ja demokratian edistämisellä tarkoitetaan esimerkiksi järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan tukemista, osallistumisen mahdollistamista ja vuoropuhelun lisäämistä. Elinympäristön kehittämisellä voidaan tarkoittaa esimerkiksi toimivaa joukkoliikennettä, turvallisia puistoja, hiekoitettuja katuja, luonnosta huolehtimista ja asukkaiden kuulemista rakentamisen tai kaavoituksen osalta. Elinvoiman edistäminen pitää sekä asukkaat että kunnan hyvinvoivana. Tällä voidaan tarkoittaa esimerkiksi työpaikan mahdollistamista mahdollisimman monelle kuntalaiselle. (Kuntaliitto: Hyvinvoinnin edistämisen hyvät käytännöt)

Eri kieli- ja kulttuuriryhmät s. 28: Lisäysehdotuksena maininta romaneista, joita on Vantaan ja Keravan alueella arviolta yli viidesosa koko maan romaniväestöstä. Heitä, mutta myös muita etnisiä vähemmistöjä koskien, henkilöstön monimuotoisuus lisää luottamusta palveluihin ja palveluiden saavutettavuutta. Monimuotoisuus olisi tärkeää erityisesti matalan kynnyksen palveluissa, kuten perhekeskuksessa.

s.29 Voisi lisätä maininnan, että Vantaalla valmistuu / on valmistunut (riippuu milloin hva:n suunnitelma julkaistaan) vammaispoliittinen ohjelma hyvinvointisuunnitelman liitteeksi. Vammaispoliittisen ohjelman avulla varmistetaan, että Vantaan hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja teot voivat toteutua yhdenvertaisesti myös vammaisten henkilöiden kohdalla.

Kommentit yhteisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin (taulukko 3, luonnoksen sivu 31)

Hyvät tavoitteet ja toimenpiteet, joiden toteutuksessa Vantaa on mielellään mukana. Onko kulttuurihyvinvoinnin yhteistyöstä jo keskusteltu tai sovittu tarkemmin Vantaan kulttuuripalveluiden kanssa?

2. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Kirjaattehan alla oleviin laatikoihin erikseen mahdolliset kommentit tekstiosuuteen ja mahdolliset kommentit yhteisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Mikäli toivotte muutettavan jotakin tekstikohtaa, merkitsettehän selkeästi muutettavan kohdan sivunumeron ja miten toivotte kohtaa muutettavan.

Kommentit tekstiosuuteen

Kappaleessa 2.1 ei ole mainittu kertaakaan yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa, esim. neuvolan 4-vuotistarkastuksen yhteydessä tai viitaten esimerkiksi yhteistyöhön perheiden palveluihin ohjaamisessa. Huomioitavaa alle kouluikäisten lasten kohdalla voisi olla lapsen oikeus tukeen (muutos Varhaiskasvatuslaissa 1.8.2022 alkaen), sekä tähän liittyen etenkin pykälä 15d, jossa monialaisesta yhteistyöstä. Huomioitavaa on myös normituksen linjaus siitä, ettei lapsi tarvitse asiantuntijalausuntoa tai diagnoosia saadakseen tukea varhaiskasvatuksessa. Tietoa lainsäädännön uudistuksesta ja lapsen tuesta löytyy esimerkiksi Alila ym. (2022) raportista. Yhteistyön kehittämiseen liittyy myös Varhaiskasvatuksen kuvaus -lomake, jonka avulla voidaan siirtää huoltajien luvalla tietoa lapsen esim. kuntouttaville/tutkiville tahoille ja lomake voidaan skannata Apottiin, sekä kaksi- ja monikielisten lasten palveluihin ohjautumisessa tehtävä tiivis yhteistyö.

Hyödynnetäänkö suunnitelmassa uusimman kouluterveyskyselyn tuloksia? Sieltä nousee esimerkiksi vapen käytön räjähdysmäinen nousu, joka olisi yhtenä esimerkkinä hyvä huomioida.

Selkokielinen tiivistelmä olisi hyvä aina kunkin elinkaari-osion alussa.

Kommentit tavoitteisiin ja toimenpiteisiin (taulukko 2, luonnoksen sivut 28–33)

Kauttaaltaan toivotaan hva:lta tietoisuutta Vantaan kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteista ja toimenpiteistä.

Ennaltaehkäisevään päihdetyöhön sekä oppilaitoksille tarjottavaan päihdekasvatukseen tulisi panostaa. Yleisestikin ehkäisevästä päihdetyöstä toivotaan selkeämpiä kirjauksia. Miten hva:n ehkäisevä päihdetyö on mukana lasten ja nuorten päihdetyössä, esim. vapen käytön hillitsemisessä? Tukeeko/konsultoiko hva oppilaitoksissa tapahtuvaa päihdekasvatuksta?

Opiskeluhuollon henkilöstön näkyvyys ja matalan kynnyksen kohtaamispaikat/-tilanteet oppilaitoksissa lisäisivät palveluihin ohjautumista.

Kieli- kulttuuri- ja katsomustietoisuus henkilöstön työotteessa on tärkeää.

Toimenpiteisiin toivotaan sisällytettävän oheisen Vantaan hyvinvointisuunnitelman teon, jossa hyvinvointialue on kumppanina: Järjestämme vanhempain vertaistukiryhmiä kouluilla yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Painopiste 2, tavoite 2 . Nuorten rikollisuus ja sen haittavaikutukset vähenevät:
Minkälaista kumppanuutta tässä toivotaan kouluilta? Onko tästä keskusteltu etukäteen?

Painopiste 2, tavoite 3 Asiakkaiden elämänhallinnan edellytyksiä turvataan ja vahvistetaan:
Toivomme tarkennusta Vantaan kumppaniroolista tässä? Molemmilla tahoilla on omat viestintänsä. Lisäksi suositamme keventämään tavoitetasoa: nykyisellä sanamuodolla lupaatte että viestintä on

selkokielistä ja saavutettavaa, mikä ei todennäköisesti tule toteutumaan täysin muutamassa vuodessa. Riittäisikö tässä kohtaa, että lisäätte selkokielisyyttä ja saavutettavuutta, pala kerrallaan? Huomioittehan lisäksi, että selkokieli on eri asia kuin selkeä yleiskieli, joten pohtikaa, kumpaan haluatte satsata ja kumpaa termiä tässä käytätte.

Painopiste 4 ja 5, kaikki tavoitteet: Mikä on Vantaan rooli näissä kumppanina? Mitä meiltä odotetaan ja onko näistä keskusteltu etukäteen?

3. Työikäisten hyvinvointisuunnitelma

Kirjaattehan alla oleviin laatikoihin erikseen mahdolliset kommentit tekstiosuuteen ja mahdolliset kommentit yhteisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Mikäli toivotte muutettavan jotakin tekstikohtaa, merkitsettehän selkeästi muutettavan kohdan sivunumeron ja miten toivotte kohtaa muutettavan.

Kommentit tekstiosuuteen

S. 11 lähisuhdeväkivalta: Oma lsvv-tyyppinsä on maahanmuuttajataustaisiin naisiin ja tyttöihin kohdistuva kunniaväkivalta ja sukuelinten silpominen . Tilastodataa on vaikea saada, mutta ilmiöistä olisi hyvä olla erikseen maininta, sillä nämä naiset ovat erityisen haavoittuvassa asemassa. Lisäksi kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnasta 10.10. 2023 tuli evästys, että lähisuhdeväkivalta, mukaan lukien kunniaväkivalta ja sukuelinten silpominen, kuuluisi oikeammin kaikkia ikäryhmiä koskevaan osuuteen. Nämä teemat olisivat tärkeitä myös nostettavaksi omaksi toimenpiteekseen.

Kommentit tavoitteisiin ja toimenpiteisiin (taulukko 1, luonnoksen sivut 25–33)

Yleinen huomio: Opiskeluhuollon palveluiden toimivuus myös tässä ikäryhmässä tulee varmistaa jatkossakin.

Painopiste 1: Digitaalisissa palveluissa tulee myös huomioida muunkielisten erityinen tuki. Digitukea annetaan myös kaupungin toimesta, joten digitaalisten palveluiden opastuksessa kannattaa verkostoitua.

Painopiste 1, tavoite 1 1. Työikäisten asukkaiden digiosallisuus ja - palvelujen saatavuus ja saavutettavuus lisääntyy: Mikä on roolimme kumppanina?

Painopiste 1, tavoite 2, toimenpide 3: Onko henkilöstölle viestittävä palveluista oikea-aikaisesti ja selkokielellä? Tätä kannattaa tarkentaa, henkilöstölle ja asukkaille viestiminen vaativat eri näkökulman. Huomioittehan selkokielen määritelmän, ei tarkoita samaa kuin selkeä kieli.

PAINOPISTE 2. Yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus: 1. Työikäiset asukkaat saavat tarpeitaan vastaavia palveluita yhdenvertaisesti, Toimenpide 1. Vahvistamme vieras- ja selkokielistä sekä kulttuurisensitiivistä neuvontaa ja ohjausta.
Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta tähän mukaan kumppaniksi.

Painopiste 2, tavoite 1, toimenpide 2: Tulisiko tavoitteena olla pikemminkin palveluohjaus näihin ennaltaehkäiseviin ja terveyttä edistäviin palveluihin mahdollisimman usein, ei ainoastaan viestiminen.

Painopiste 2
-> tavoite 1 Työikäiset asukkaat saavat tarpeitaan vastaavia palveluita yhdenvertaisesti
-> toimenpide 2 Viestimme asukkaille hyvinvointialueen, kuntien ja keskeisten sidosryhmien tarjoamista ennaltaehkäisevistä hyvinvointia ja terveyttä edistävistä palveluista.
Tässä kunta yhtenä vastuutahona. Tarkoitetaanko tässä kunnan osalta sitä, että viestimme omista hyvinvointia ja terveyttä edistävistä palveluistamme? Vai jotain muuta?

Painopiste 2
-> tavoite 2 Työikäisten asiakkaiden elämänhallinnan edellytyksiä turvataan ja vahvistetaan.
-> toimenpide 1 Kehitämme hyvinvointialueen, kuntien, Kelan ja muiden keskeisten sidosryhmien palvelujen välistä yhteistyötä esimerkiksi asumiseen ja talouteen liittyen.
Tässä kunta yhtenä vastuutahona. Minkälaista työpanosta meiltä toivotaan? Palveluohjausta tehdään kaikilla palvelualueilla jo nyt, mutta tiedonkeruu vaatisi erillisen sopimisen.

PAINOPISTE 3. Mielen hyvinvointi, s. 29: matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja ja palveluita tulisi kehittää kulttuurisensitiivisyys huomioiden.

Painopiste 3
-> tavoite 1 Työikäisten asukkaiden mielen hyvinvointi lisääntyy.
-> Toimenpide 1 Kehitämme mielenterveyttä edistäviä kynnyksettömiä palveluja ja kohtaamispaikkoja yhteistyössä kuntien, seurakuntien sekä järjestöjen kanssa.
Kunta merkattu tähän vastuutahoksi. Vastuu ei hahmotu ilmoitetuista mittareita. Matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja on kunnalla, mutta mitä käytännössä haetaan tällä yhteistyöllä? Palveluohjaus puolin ja toisin on avainsana tässäkin, sitä olisi syytä kehittää ensisijaisesti.

Painopiste 4. Sosiaaliset suhteet: Tavoitteissa tai toimenpiteissä ei ole huomioitu maahanmuuttajataustaisia henkilöitä, olisiko tämä tarpeen? Vammaiset ja osatyökykyiset sen sijaan on mainittu erillisinä ryhminä.

Painopiste 4, tavoite 1, toimenpide 1: Tämä vaatisi tarkennusta. Millä tavoin sähköinen teemaviikko vähentää työikäisten syrjäytymistä?

Painopiste 4
-> tavoite 1 Työikäisten asukkaiden syrjäytyminen vähenee.
toimenpide 4: Varmistamme asumisneuvonnan saatavuutta.
Onko asumisneuvonnasta tarpeen olla kaksi lähes samansisältöistä toimenpidettä? Voisiko yhdistää?

Painopiste 4
-> Tavoite 2: Työikäisten asukkaiden kokema yksinäisyys vähenee.
-> Toimenpide 1: Kehitämme yhteistyötä eri toimijoiden kanssa yksinäisyyden vähentämiseksi.
Kunnat merkattu tähän yhdeksi vastuutahoksi. Onko tästä sovittu etukäteen? Tällaisenaan toimenpide jää todella ylätasoiseksi ja yksinäisyyden vähentäminen on tavoitteena läsnä peruspalveluissa muutenkin. Olisiko tähän kohtaan parempi ottaa jokin yksi, konkreettinen tapa vähentää yksinäisyyttä, esim. Hyvähyte? Sellainen tavoite, josta saisi paremmin mitattavia tuloksia. Tai toinen vaihtoehto on nivoa tämä yhteen muihin toimenpiteisiin, jossa pyritään tehostamaan palveluohjausta hva:lta päin kunnan, järjestöjen, seurakuntien ym. matalan kynnyksen toimintaan.

Painopiste 5
-> Tavoite 1 Työikäisillä asukkailla on saatavilla hyvinvointihaasteita ennaltaehkäiseviä palveluita.

-> Toimenpide 2: Ohjaamme työikäisiä asiakkaita monitoimijaiseen hyvinvointia edistävään elintapavalmennukseen.
Kunta tässä yhtenä vastuutahona. Tarkoitetaanko tällä kunnan toiminnassa olevaa hyvinvointimentorointia ja siihen liittyvää yhteistyötä vai jotain muuta?

Painopiste 5, tavoitteet 1 ja 2 ovat lähes samat, voisiko nämä yhdistää, tarkentaa ja priorisoida sieltä olennaisimmat? Toimintamallien ja palvelupolkujen kehittämisestä tulee keskustella jokaisen palvelualueen kanssa erikseen. Hyvähyte on selkeä, siinä olemme mukana. Lisäksi mittari (kyllä/ei) ei anna oikein täsmällistä tietoa toimintamallien ja palvelupolkujen tilanteesta. Tavoitteessa 2, toimenpiteessä 2, mitä tarkoitetaan kunnan vastuutahona olemisella tässä? Mitä koulutuksia tässä tarkoitetaan?

4. Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma

Kirjaattehan alla oleviin laatikoihin erikseen mahdolliset kommentit tekstiosuuteen ja mahdolliset kommentit yhteisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Mikäli toivotte muutettavan jotakin tekstikohtaa, merkitsettehän selkeästi muutettavan kohdan sivunumeron ja miten toivotte kohtaa muutettavan.

Kommentit tekstiosuuteen

Vaikuttamistoimielin-kohtaan olisi hyvä kuvata, että hyvinvointialueen neuvostot tekisivät yhteistyötä myös kaupunkien neuvostojen kanssa systemaattisesti esimerkiksi säännöllisesti tapaamalla. (sivu 23)

Kommentit tavoitteisiin ja toimenpiteisiin (taulukko 2, luonnoksen sivut 25–31)

Painopiste 4, tavoite 1
Toimenpide 2: Kehitämme verkkosivuja ja matalan kynnyksen yhteydenottokanavia viestintästrategian ja osallisuusohjelman mukaisesti, muun muassa Senioriopppaan (ikäihmisille suunnattu palveluopas) jakaminen laajasti.
Tähän liittyen, Vantaan vanhusneuvosto on tehnyt kaupunginhallitukselle aloitteen 22.8.2023 kokouksessa, jossa peräänkuulutetaan painetun ikäihmisten palveluoppaan tekemistä yhdessä hyvinvointialueen kanssa. Senioriopppaan tekemisen yhteydessä olisi siis hyvä pohtia yhdessä Vantaan ja Keravan kaupunkien kanssa, miten oppaasta saadaan parhaiten ikäihmisiä kokonaisuudessaan palveleva.

Toimenpide 3: Kannustamme erityisryhmiä luomaan ja ylläpitämään sosiaalisia verkostoja. Tuemme heidän osallistumistansa harrastuksiin, vertaistukiryhmiin ja erilaisiin yhteisöllisiin tapahtumiin. Tässä on erityisen tärkeä yhteistyö kaupunkien ja järjestöjen kesken.

Painopiste 1. Tavoite 2. Varmistamme palvelujen esteettömyyden ja saavutettavuuden, muun muassa puhelinpalvelun onnistuminen JA Painopiste 5. Tavoite 1. Teemme yhteistyötä kaupunkien kanssa esteettömyyden ja turvallisen liikkumisen edistämiseksi.

Esteettömyyteen liittyy vahvasti myös osallisuus, kuinka esim. vanhusneuvostot ja vammaisneuvostot pystyvät osallistumaan tarpeeksi ajoissa palveluiden ja toimipaikkojen

rakentamisen yms. liittyen. Näihin olisi hyvä löytää mallit, joissa on huomioitu myös kaupunkien vanhus- ja vammaisneuvostot.

Painopiste 1: Tavoite 1 ja Painopiste 5: Tavoite 2: Taulukoiden kumppanit-kohdissa mainitaan Vantaa-info kaikkiaan kolme kertaa. Oikea kirjoitusmuoto on Vantaa-info.

Painopiste 1, tavoite 2: Toimenpiteet ovat selkeästi sotea, onko Vantaalla tässä rooli kumppanina vai riittääkö että hva toteuttaa tämän?

Avoin palaute Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellisen hyvinvointikertomukseen ja -suunnitelmaan liittyen

Hyvinvointikertomus- ja suunnitelma on laaja ja perusteellinen, ja siinä on paljon hyviä tavoitteita ja toimenpiteitä. Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteisiin toivotaan lisää konkretiaa. Lisäksi Vantaan roolia toimenpiteiden kumppanina voisi avata enemmän. Nykyisillä kirjauksilla käsitys kumppanuuden laajuudesta kussakin toimenpiteessä jaa epäselväksi. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan esittelyssä 10.10. 2023 heräsi huoli, onko näihin moniin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin mahdollista päästä ilman lisäresursseja. Kaupungin johtoryhmässä 23.10. 2023 nousi esiin toive toimenpiteiden priorisoinnista. Selkeämpi priorisointi auttaisi tarkastelemaan paremmin toimenpiteitä, joissa Vantaa on mukana. Lautakunta antoi kiitosta siitä, että kulttuurihyvinvoinnilla ja liikunnalla on hyvinvointisuunnitelmassa vahva rooli.

Vantaa on merkattu mukaan moniin toimenpiteisiin kumppaniksi ja osaan myös vastuutahoksi. Näistä edellytämme erillisiä yksilöllisiä esityksiä hyvinvointialueelta toimenpiteistä, joiden pohjalta Vantaa ratkaisee roolinsa kunkin toimenpiteen toteutuksessa. Pelkkä yksipuolinen kirjaus kumppanina tai vastuutahona toimimisesta ei riitä. Poikkeuksen muodostavat ne kumppanuudet, joista on jo hyvinvointisuunnitelman valmistelussa tai alueellisissa hyte-neuvotteluissa sovittu Vantaan kaupungin toimijoiden kanssa. Ikäryhmäkohtaisten asiantuntijaryhmien vastinparityöskentelyn vahvistaminen helpottaa hyvinvointisuunnitelman toteutusta. Hyte-yhteistyön järjestäminen tehokkaaksi on tärkeä tavoite. Hyte-työn osalta oikeasuhtaiset panostukset pitävät yhteistyön työmäärän kohtuullisena. Lisäksi kaupungin johtoryhmä totesi, että hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden asettaminen tulisi jatkossa tehdä entistä vahvemmin yhteistyössä Vantaan kanssa. Muiden hyvinvointialueiden benchmarkkaus hyvinvointiraportointiin ja muuhun hyte-työhön liittyen voisi auttaa minimoimaan päällekkäisyydet hyvinvointialueen ja Vantaan kaupungin hyte-työn suhteen.

Saavutettavuuden näkökulmasta olisi hienoa, jos hyvinvointikertomuksesta ja -suunnitelmasta tulisi selkokielinen tiivistelmä tai tärkeimpiä osioita selkokielellä. Se edistäisi toimenpiteissäkin mainittua selkokielen käytön lisäämistä ja antaisi laajemmalle joukolle mahdollisuuden tutustua kertomukseen ja suunnitelmaan. Selkokielinen versio palvelisi esimerkiksi muunkielisiä, ikääntyneitä ja muita ryhmiä, joille yleiskielinen pitkä teksti on liian vaikea omaksuttavaksi.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2023–2025

Yleinen osuus

Luonnos 8.9.2023

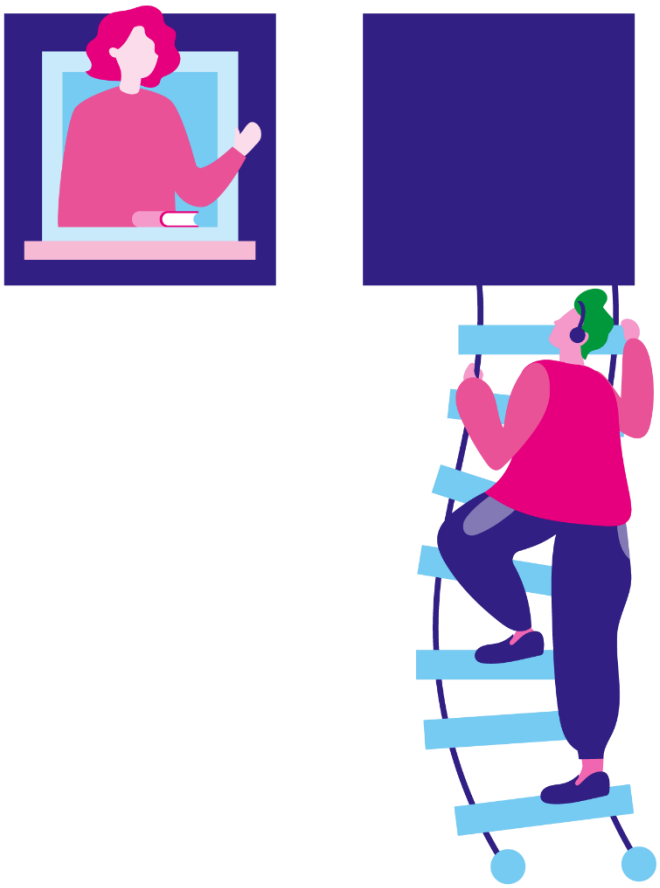

SISÄLLYS

JOHDANTO 3
HYVINVOINTIKERTOMUS 6
1 Vantaan ja Keravan alueen hyvinvoinnin tilannekuva 6
1.1 Väestö ja elinolot 7
1.2 Toimeentulo 8
1.3 Elintavat ja terveys 9
1.4 Mielenterveys 10
1.5 Osallisuus ja sosiaaliset suhteet 10
1.6 Elämänlaatu 11
1.7 Hyvinvointialueen palvelujen saatavuus ja saavutettavuus 12
1.8 HYTE-kerroin 13
HYVINVOINTISUUNNITELMA 14
1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 14
1.1 Kansalliset strategiat ja hyvinvointialueen strategia tukevat hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä 15
1.2 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön liittyvät hyvinvointialueen muut ohjelmat ja suunnitelmat 17
2 Hyvinvointityö Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 19
2.1 Hyvinvointialueen organisaatiosta ja palveluista 19
2.2 Yhteistyö eri toimijoiden kanssa 20
2.3 HYTE-työhön linkittyvät hankkeet ja projektit 22
3 Alueelliset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet 24
3.1. Painopisteet 24
3.2 Hyvinvointisuunnitelmien läpileikkaavat kohderyhmät ja teemat 27
3.3 Tavoitteet ja toimenpiteet 30
4 Hyvinvointisuunnitelman toteutus, seuranta ja arviointi 32
Lähteet 33
Liitteet 35

JOHDANTO

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on aluevaltuuston hyväksymä hyvinvointialueen strategiaa toimeenpaneva asiakirja, jota toteutetaan vuosina 2024–2025. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma sisältää ikäryhmäkohtaisen hyvinvointitiedon sekä suunnitelmat lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikääntyneiden osalta. Jokaisen ikäryhmän osalta kertomuksessa ja -suunnitelmissa on huomioitu vammaiset henkilöt sekä eri kieli- ja kulttuuriryhmiin kuuluva väestö.

Hyvinvointialue seuraa asukkaittensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin sekä raportoi asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä aluevaltuustolle vuosittain. Hyvinvointialueella laaditaan valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, jossa on kuvattuna alueen asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin tila, niihin vaikuttavat tekijät sekä kirjattu valtuustokausittaiset tavoitteet ja toimenpiteet asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 611/2021.)

Sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen myötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuut ja tehtävät määrittyvät uudella tavalla. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ensisijainen vastuu on kunnissa siltä osin, kun se kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Hyvinvointialueilla puolestaan on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin, kun tämä tehtävä kytkeytyy hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin eli sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja sen järjestämiseen. Hyvinvointialueiden tehtävänä on myös tukea kuntia asiantuntemuksellaan.

Hyvinvointialueella toteutettavaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tehdään yhteistyössä Vantaan ja Keravan kaupunkien, HUS-yhtymän, järjestöjen sekä muiden sidosryhmien kanssa. Työtä ohjaavat useat lait, kansalliset strategiat, ohjeistukset ja suositukset, alueellisten HYTE-neuvottelujen tulos sekä hyvinvointialueen strategia.

Hyvinvointi on moniulotteinen, ihmisiin, yhteiskuntaan ja eri ympäristöihin linkittyvä ilmiö, minkä tarkastelu yhden näkökulman tai tunnusluvun kautta kaventaa hyvinvoinnin käsitteen liian kapeaksi. Stiglitzin komission (Stiglitz & al. 2009) laatiman mallin mukaisesti hyvinvoinnin käsite koostuu kahdeksasta perusulottuvuudesta, joita ovat turvallisuuden tunne, ääni kuuluville yhteiskunnassa, terveys, sosiaaliset yhteydet ja suhteet, aineellinen elintaso, koulutus, ympäristö sekä henkilökohtainen toiminta ja työ (kuva 1).

Kuva 1. Stiglitzin malli hyvinvoinnin osa-alueista



Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE) on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) määritelmän mukaan toimintaa, jolla pyritään väestön hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamiseen ja jolla tuetaan ihmisten mahdollisuuksia hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden sekä työ- ja toimintakyvyn ylläpitoon ja parantamiseen. Edellä mainittuja mahdollisuuksia luodaan pitämällä huolta olosuhteista, jotka tukevat hyvinvointia ja terveellisten valintojen tekemistä.

Stiglitzin malliin peilaten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on laaja-alaista, monitoimijaista ja poikkihallinnollista toimintaa, jota kohdennetaan koko elinympäristöön, väestöön, yhteisöihin ja yksilöihin ja jota tehdään johdon ja koordinaation, yhteistyön ja yhdyspintojen sekä palveluiden ja käytäntöjen tasoilla.

<u>Näin laadittiin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ensimmäinen alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma</u>

Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta aloitettiin talven 2022 ja alkuvuoden 2023 aikana toteutetulla tiedonkeruulla, jonka jälkeen lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikääntyneiden hyvinvoinnin asiantuntijaryhmät koostivat tiedosta keskeiset nostot eri ikäisen väestön hyvinvoinnin ja terveyden vahvuuksista, huolenaiheista ja ilmiöistä. Kevään 2023 aikana käytiin myös ensimmäiset alueelliset HYTE-neuvottelut Vantaan ja Keravan kaupunkien, HUS-yhtymän ja järjestötoimijoiden kanssa.

Kerätyn tiedon, ikäryhmäkohtaisten hyvinvointiryhmien nostojen sekä HYTE-neuvottelujen tulosten pohjalta järjestettiin työpaja hyvinvointialueen lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnalle toukokuussa 2023, jossa lautakunta asetti hyvinvointisuunnitelmalle painopistealueet.

Ikäryhmäkohtaiset hyvinvointiryhmät työstivät tämän jälkeen painopistekohtaiset tavoitteet eri ikäryhmittäin, jonka jälkeen kesäkuussa järjestettiin noin 80 osallistujan työpaja keskeisten toimenpiteiden tunnistamiseksi. Toimenpidetyöpajaan osallistui hyvinvointialueen asiantuntijoiden lisäksi laaja joukko sidosryhmiä, mukaan lukien osallistujia järjestöistä, poliisista, seurakunnista sekä Vantaan ja Keravan kaupunkien toimialoilta. Ikäryhmäkohtaiset hyvinvointiryhmät työstivät työpajan tulosten pohjalta tavoitteiden alle toimenpiteet, mittarit ja toimenpiteitä toteuttavat tahot. Hyvinvointisuunnitelman kaikille yhteisiä tavoitteita ja toimenpiteitä kuvataan alaluvussa 4. Ikäryhmäkohtaiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet löytyvät kustakin ikäryhmäkohtaisesta hyvinvointisuunnitelmasta.

HYVINVOINTIKERTOMUS

Alueellinen hyvinvointikertomus kuvaa alueen asukkaiden elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Hyvinvointialueella laaditaan valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, jossa on kuvattuna alueen asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin tila, niihin vaikuttavat tekijät sekä kirjattu valtuustokausittaiset tavoitteet ja toimenpiteet asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 611/2021.)

Alueellinen hyvinvointikertomus perustuu tutkittuun tietoon ja kansallisiin hyvinvointi-indikaattoreihin. Osana hyvinvointialueen tiedonkeruuta on kerätty tietoja ja havaintoja arjen ilmiöistä myös kyselyn avulla hyvinvointialueen ammattilaisilta sekä sidosryhmiltä. Talven 2022 ja alkuvuoden 2023 aikana koottiin yhteen alueellinen hyvinvointitieto, mikä sisälsi THL:n suosittelemien indikaattoritietojen koonnin hyvinvoinnin tilannekuvaksi (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022 erillisenä liitteenä), hyvinvointialueen toimialoilta saatavan tiedon muun muassa palvelujen käytöstä ja nykytilasta, Vantaan ja Keravan kaupunkien koostamat tiedot alueen väestön hyvinvoinnista ja terveydestä, HUS-yhtymän laatiman Uusimaatasoisen vertailutiedon Uudenmaan hyvinvointialueiden väestön hyvinvoinnista ja terveydestä sekä sidosryhmäkyselyn kautta saadut nostot järjestöjen ja yritysten havainnoista liittyen alueen väestön terveyteen ja hyvinvointiin. Nämä tiedot toimivat hyvinvointikertomuksen pääasiallisina tietolähteinä. Lisäksi hyvinvointitietoa on täydennetty kansallisten tiedonkeruiden tuottaman tiedon avulla, muun muassa THL:n ja Tilastokeskuksen aineistoilla.

1 Vantaan ja Keravan alueen hyvinvoinnin tilannekuva

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väestö on valtakunnallisesti verrattuna nuorta ja monikulttuurista. Alueella myös voidaan melko hyvin ja hyvinvointialueen aikuisväestö on valtakunnallista keskitasoa terveempää. Sosioekonomiset tekijät näkyvät kuitenkin aikuisväestön hyvinvoinnissa ja koetussa terveydessä; matalammin koulutetut voivat huonommin kuin korkeammin koulutetut. COVID-19-pandemia on heikentänyt erityisesti nuorten psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia, ja nuorten kokemus omasta terveydestä on heikentynyt voimakkaasti verrattuna aikaisempiin vuosiin (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022).

Hyvinvointikertomukseen on koottu osa-alueittain keskeiset nostot Vantaan ja Keravan alueen väestön hyvinvoinnista ja terveydestä sekä alueen väestön palvelutarpeesta. Osa-alueet ovat

- Väestö ja elinolot
- Toimeentulo
- Elintavat ja terveys
- Mielenterveys
- Osallisuus ja sosiaaliset suhteet
- Elämänlaatu
- Hyvinvointialueen palvelujen saatavuus ja saavutettavuus

Ikäryhmäkohtainen tarkempi hyvinvointitieto on koottu ikäryhmäkohtaisiin hyvinvointisuunnitelmiin.

1.1 Väestö ja elinolot

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on asukkaita noin 280 000 ja väestöntiheys on maan toiseksi suurin. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ikärakenne on valtakunnalliseen tasoon verrattuna nuori. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.) Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen eri-ikäisten asukkaiden määriä ja osuuksia koko väestöstä kuvataan taulukossa 1.

Taulukko 1. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väestö 31.12.2022

IKÄ	MÄÄRÄ	OSUUS %
0–14	46 374	17
15–24	32 135	11
25–34	44 817	16
35–44	43 358	15
45–54	35 469	13
55–64	32 473	12
65 -	45 869	16
Yhteensä	280 495	100

(Tilastokeskus, Väestö iän (1-v.) ja sukupuolen mukaan alueittain, 1972–2022)

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on hyvin monikulttuurinen. Vieraskielisten osuus väestöstä on maan suurin, yli 21 % asukkaista. Väestönkasvusta vieraskieliset muodostavat suurimman osan. Vantaan 243 000 asukkaasta 55 000 on muunkielisiä, ja he puhuvat yhteensä yli 120 eri kieltä. Keravan kaupungin asukkaista vieraskielisiä oli 5 491. (Tilastokeskus, Kieli sukupuolen mukaan kunnittain 1990–2022, Vantaan kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2023–2025.)

Väestömäärän ennustetaan kasvavan 48 000:lla vuoteen 2030 mennessä (Vantaan ja Keravan hyvinvointialuestrategia 2022). Vuonna 2030 yli 80 % Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen asukkaista on alle 65-vuotiaita (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022). Ennusteen mukaan lasten ja nuorten osuus väestöstä on maan suurimpia myös jatkossa. Yli 75-vuotiaiden osuus väestöstä on maan pienin nyt ja ennusteen mukaan jatkossakin, vaikka osuus kasvaakin 9,2 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. (THL, Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 2022.)

Kuvio 1. Väestörakenteen ennuste 2030

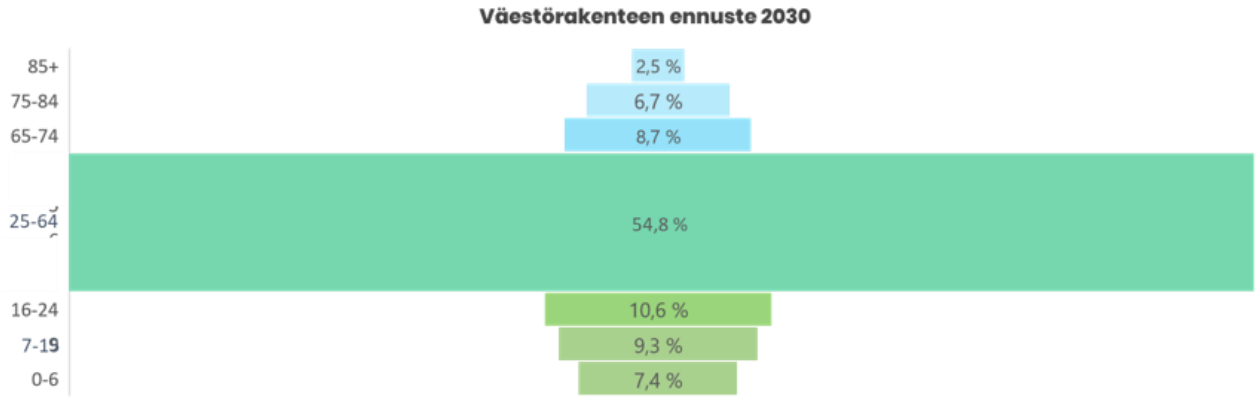

Väestöennuste kuvaa tulevaa väestönkehitystä. Indikaattori ilmaisee ennusteen ikäryhmän osuudesta prosentteina koko väestöstä (miehet ja naiset yhteensä) vuoden 2030 viimeisenä päivänä. Tilastokeskuksen käyttämä väestöennustemenetelmä on ns. demografinen komponenttimalli, jossa väestön tuleva määrä ja rakenne lasketaan ikäryhmittäisten syntyvyys-, kuolevuus- ja muuttokerrointen avulla. Kertoimet on laskettu viime vuosien

väestönkehityksen perusteella. Ennusteessa ei ole pyritty arvioimaan taloudellisten, sosiaalipoliittisten, aluepoliittisten tai muiden sellaisten tekijöiden vaikutusta väestönkehitykseen. (Tilastokeskus, Väestötilasto 2021.)

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen asiantuntijoiden mukaan merkittävin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeita lisäävä toimintaympäristön muutos on voimakas väestönkasvu ja väestön ikääntyminen. Alueen suhteellinen väestönkasvu on maan suurimpia, 19 % vuodesta 2021 vuoteen 2040, mikä ikääntymisen ohessa lisää merkittävästi tulevaa palvelutarvetta. (THL, Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 2022.)
Lisäksi hyvinvointialueen asiantuntijoiden ja sidosryhmien mukaan lasten, nuorten ja perheiden palvelutarpeet ovat lisääntyneet ja alueella korostuvat myös metropolialueen ongelmat, kuten päihde- ja mielenterveysongelmat sekä asunnottomuus. (THL, Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella, 2022 & Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sidosryhmäkysely 2022).

Asunnottomuuden ehkäiseminen on yksi keino vähentää myös köyhyys- ja syrjäytymisriskiä. Asunnottomuuden ja erityisesti pitkittyneen asunnottomuuden taustalla on usein monia tekijöitä, kuten velka-, päihde- tai mielenterveysongelmia. Lisäksi asunnottomuuteen voi vaikuttaa myös tavanomaisten asumisratkaisujen toimimattomuus ja sopivien tukipalvelujen puuttuminen. Vantaan alueella asunnottomia oli vuonna 2022 yhteensä 291, joista pitkäaikaisasunnottomia oli 34. Asunnottomien kokonaismäärä nousi 72 henkilöllä vuodesta 2021, mutta toisaalta pitkäaikaisasunnottomien määrä laski 42 henkilöllä. Keravalla asunnottomia oli vuonna 2022 yhteensä 32, joista pitkäaikaisasunnottomia oli 7. Keravan asunnottomien kokonaismäärä nousi 6 henkilöllä vuodesta 2021, kun taas pitkäaikaisasunnottomien määrä laski 9 henkilöllä. (ARAn asunnottomuusselvitykset, Asunnottomat 2022.)

1.2 Toimeentulo

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan tulot jakautuvat suomalaisessa yhteiskunnassa voimakkaasti esimerkiksi koulutuksen, työmarkkina-aseman, iän ja kotitalouden elinvaiheen mukaan. Moni esimerkiksi pelkän perusasteen koulutuksen saaneista tienaa vähemmän kuin pidemmälle koulutetut. Alimpiin tuloluokkiin kuuluvista suurin osa on työmarkkinoiden ulkopuolella, esimerkiksi varhaiseläkkeellä, opiskelemassa tai lomautettuna. Ikäryhmistä nuoret aikuiset ja yli 65-vuotiaat ovat useammin pienituloisia, samoin yhden hengen talouksissa pienituloisuus on yleisempää kuin muissa kotitalouksissa. Työssäkäyvistä suomalaisista puolestaan suurin köyhyyden riski on yksinhuoltajilla. (THL, toimeentulo 2023.)

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien osuus alueen väestöstä on Suomen pienimpiä, ja asuntokuntien väliset tuloerot ovat alueella koko maan keskitasoa pienemmät. Kuitenkin pitkäaikaista toimeentulotukea saavien lapsiperheiden osuus on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella maan suurinta. (THL, Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 2022.) Noin 25 % perustoimeentulotuen saajista Vantaa-Keravalla on lapsiperheitä. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen luku on korkeampi kuin esimerkiksi Helsingissä. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sosiaalityön asiakkuuksien ja toimeentulotuen saajien määrän kehitys.)

Kelan perustoimeentulotukea sai hyvinvointialueella heinäkuussa 2023 lähes 6,4 % alueen asukkaista. Hyvinvointialueen perustoimeentulotuen asiakkaalle maksetaan tukea keskimäärin noin 330 euroa kuukaudessa. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen maksaman tuen määrä on Kelan tilastojen aluevertailussa korkein. Perustoimeentulotuen saajista Vantaa-Keravan hyvinvointialueella 64 % on niin sanotusti tulottomia eli heillä ei ole veronalaisia tuloja. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sosiaalityön asiakkuuksien ja toimeentulotuen saajien määrän kehitys.)

Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemusten määrä hyvinvointialueella on noussut, samoin tehtyjen päätösten määrä. Vuonna 2023 elokuuhun mennessä tehtiin myönteisiä päätöksiä 9 779 kappaletta ja kielteisiä 8 248 kappaletta. Kielteisten päätösten suurta lukumäärää selittää pitkälti se, että täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea haetaan poikkeuksellisen paljon perustoimeentulotukeen eli Kelan päätösvaltaan kuuluviin menoihin. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sosiaalityön asiakkuuksien ja toimeentulotuen saajien määrän kehitys.)

Alle 16-vuotiaista vammaistukea sai vuonna 2022 Keravalla yhteensä 244 henkilöä ja Vantaalla 1 775 henkilöä. Tukea maksettiin yhteensä hieman alle 4,5 miljoonaa euroa. 16 vuotta täyttäneen vammaistukea sai Keravalla 16 henkilöä ja Vantaalla 142 henkilöä. Tukea maksettiin yhteensä hieman yli 0,4 miljoonaa euroa. (KELA, Vammaistukien saajat ja maksetut etuudet 2022.)

Työttömien osuus työikäisestä väestöstä on alueella maan suurimpia ja nuorisotyöttömyys yleisempää kuin koko maassa keskimäärin. Pitkäaikaistyöttömyys ja rakennetyöttömyys ovat maan keskitasoa yleisempiä, ja ne ovat yleistyneet selvästi Covid-19-pandemiaa edeltävään aikaan verrattuna, kuten koko maassa (THL, Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 2022). Samoin koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24-vuotiaiden määrä on Vantaan ja Keravan alueilla selkeästi muita Uudenmaan hyvinvointialueita ja koko maata korkeampi (HUS, Uudenmaan väestön hyvinvointi, terveys ja erikoissairaanhoidon palvelutarve 2022). Työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus työikäisestä väestöstä on alueella maan pienimpiä (THL, Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 2022).

1.3 Elintavat ja terveys

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen asukkaat ovat keskimääräistä suomalaista terveempiä ja esimerkiksi alueen väestössä tuki- ja liikuntaelinten sairauksien ja sepelvaltimotaudin ilmaantuvuus ovat koko maahan verrattuna keskimäärin matalampia (THL:n sairastavuusindeksi). Sosioekonomiset tekijät näkyvät kuitenkin aikuisväestön hyvinvoinnissa ja koetussa terveydessä; matalammin koulutetut voivat huonommin kuin korkeammin koulutetut. COVID-19-pandemia on heikentänyt erityisesti nuorten psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia, ja nuorten kokemus omasta terveydestä on heikentynyt voimakkaasti verrattuna aikaisempiin vuosiin (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022).

Vuonna 2021 THL:n tekemän tutkimuksen mukaan Suomeen muuttaneiden koettu terveys oli koko väestön koettua terveyttä heikompi (Suomeen muuttaneet 66 %, koko väestö 72 %). Eroavaisuudet koetussa terveydessä Suomeen muuttaneiden ja koko väestön välillä olivat suurimpia Kymenlaaksossa, Keski-Suomessa, Uudellamaalla (Suomeen muuttaneet 66 %, koko Uudenmaan väestö 77 %) sekä Etelä-Savossa. (THL, Suomeen muuttaneiden terveys ja elintavat maakunnissa 2021.)

Suurin osa työikäisistä liikkuu koulutustasosta riippumatta liian vähän ja noin joka viides on lihava. Ravitsemusneuvontaa ja liikuntaohjausta on saanut hieman yli 1 % aikuisväestöstä. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.) Koulutustasolla on merkittävä yhteys sekä koettuun hyvinvointiin että siihen vaikuttaviin elintapoihin (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022). Ylipainoisuus on ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. luokkalaisten osalta hieman muita Uudenmaan hyvinvointialueita ja koko maata korkeammalla tasolla, kuitenkin ylipainoisuus 8. ja 9. luokkalaisten sekä lukion 1. ja 2. luokkalaisten osalta on samalla tasolla muihin Uudenmaan hyvinvointialueisiin nähden ja hieman koko maan tasoa matalammalla (HUS, Uudenmaan väestön hyvinvointi, terveys ja erikoissairaanhoidon palvelutarve 2022).

Työikäisen väestön osalta matalammin koulutetut tupakoivat korkeammin koulutettuja enemmän (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022). 8. ja 9. luokkalaisten osalta tupakointi on matalimmasta päästä Uudenmaan hyvinvointialueista ja koko maahan nähden. Huumekokeilut ovat keskimäärin samalla tasolla muiden Uudenmaan hyvinvointialueiden kanssa sekä hieman korkeammalla tasolla koko maahan nähden. (HUS, Uudenmaan väestön hyvinvointi, terveys ja erikoissairaanhoidon palvelutarve 2022.) Alkoholia liikaa käyttävien aikuisten osuus on samalla tasolla muihin Uudenmaan hyvinvointialueisiin ja koko maahan nähden (HUS, Uudenmaan väestön hyvinvointi, terveys ja erikoissairaanhoidon palvelutarve 2022).

Menetetyt elinvuodet ovat hyvinvointialueen väestössä keskimäärin samalla tasolla kuin muilla Uudenmaan hyvinvointialueilla ja koko maassa. Alkoholikuolemien, keuhkosairauksien ja verenkiertoelinten tautien vuoksi menetettyjen elinvuosien osuus on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella koko maahan nähden matalampi, mutta alkoholikuolemien ja verenkiertoelinten tautien vuoksi menetettyjen elinvuosien osuus on kuitenkin muihin Uudenmaan hyvinvointialueisiin nähden hieman korkeampi. (HUS, Uudenmaan väestön hyvinvointi, terveys ja erikoissairaanhoidon palvelutarve 2022.) Lähes 40 % miehistä ja yli 20 % naisista Vantaan ja Keravan alueella käyttää säännöllisesti liikaa alkoholia. Vaikkakin luku on hälyttävä, se on molemmilla sukupuolilla noin yhden prosenttiyksikön kansallista vertailuarvoa matalampi. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.)

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidettujen potilaiden määrä on Vantaan ja Keravan alueilla laskenut tasaisesti vuosina 2017–2022. Vuonna 2017 vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalahoidossa olleita potilaita oli 86,2 / 1 000 asukasta, kun vastaava luku vuonna 2022 oli 64,6 / 1 000 asukasta (THL).

1.4 Mielenterveys

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus on hieman korkeampi koko maahan nähden, mistä esimerkkinä on, että mielialaan liittyviä ongelmia kokeneiden 4. ja 5. luokkalaisten osuus on hieman korkeampi muihin Uudenmaan hyvinvointialueisiin ja koko maahan nähden. Kuitenkin esimerkiksi kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta kokevien 8. ja 9. luokkalaisten sekä ammatillisten oppilaitosten ja lukion 1. ja 2. luokkalaisten osuus on samalla tasolla muihin Uudenmaan hyvinvointialueisiin ja koko maahan nähden. Myös mielenterveysperustaisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25–64-vuotiaiden osuus on koko maahan nähden hieman matalampi. (HUS, Uudenmaan väestön hyvinvointi, terveys ja erikoissairaanhoidon palvelutarve 2022.) Vantaan ja Keravan alueella nuorista (18–34-vuotiaat) työkyvyttömyyseläkettä saa mielenterveysperustaisesti 1,1 % ikäluokasta. Kansallisesti keskiarvo on 1,8 %. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.)

1.5 Osallisuus ja sosiaaliset suhteet

Osallisuus, osallistuminen ja sosiaaliset suhteet ovat keskeisiä hyvinvoinnin osatekijöitä. Hyvinvointialueen tavoitteet, toimenpiteet ja näiden seuranta on kuvattu tarkemmin hyvinvointialueen osallisuusohjelmassa ja osallisuussuunnitelmissa, eikä hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa siksi kuvata alueen väestön osallisuutta sen edistämisen tavoitteita ja toimenpiteitä syvällisesti.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aikuisväestön (20–64-vuotiaat) kokema yksinäisyys on laskenut vuonna 2022 verrattuna aiempaan. Itsensä yksinäiseksi tuntevien aikuisten osuus oli vielä vuonna 2020 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella selvästi korkeampi muihin Uudenmaan hyvinvointialueisiin ja koko maahan nähden (HUS, Uudenmaan väestön hyvinvointi, terveys ja

erikoissairaanhoidon palvelutarve 2022). Vuoden 2022 tietojen mukaan aikuisväestöstä 12,2 % kokee itsensä yksinäiseksi, kun 2020 yksinäiseksi itsensä tuntevia oli 14,9 %. Yli 75-vuotiaiden keskuudessa itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus on puolestaan kasvanut: vuonna 2022 yhteensä 13 % yli 75-vuotiaista koki itsensä yksinäiseksi, kun vastaava luku vuonna 2020 oli 12,5 %. Vuonna 2022 kansallinen keskiarvo oli 12 %. (THL, Sotekuva.) 4. ja 5. luokkalaisten osalta itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus on hieman korkeampi muihin Uudenmaan hyvinvointialueisiin ja koko maahan nähden (HUS, Uudenmaan väestön hyvinvointi, terveys ja erikoissairaanhoidon palvelutarve 2022).

Yksinasuvien määrä on kasvanut Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueella koko 2000-luvun ajan tasaisesti. Vuonna 2022 hyvinvointialueella yhden hengen asuntokuntien määrä oli miltei 62 000, eli noin 22 % alueen asukkaista asuu yksin (Tilastokeskus, Suomen virallinen tilasto SVT, Asunnot ja asuinolot).

1.6 Elämänlaatu

Reilu puolet työikäisestä väestöstä pitää elämänlaatuaan hyvänä. Erot miesten ja naisten välillä ovat pieniä. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.) Lasten ja nuorten tyytyväisyys elämäänsä on laskenut vuosien 2019–2021 välillä molemmilla tarkastelluilla sukupuolilla ja kaikissa ikäryhmissä. Huomattavin pudotus on lukion 1. ja 2.-luokkalaisten tyttöjen keskuudessa. Pojat ovat tyttöjä useammin tyytyväisiä elämäänsä ja heidän kokemansa tyytyväisyys on laskenut edellisestä kyselykerrasta tyttöjä vähemmän. Vuonna 2021 yläkouluikäisten ja vanhempien tyttöjen tyytyväisyys elämäänsä vastasi aikuisväestön kansallista keskiarvoa. (THL, kouluterveyskysely.)

Vuonna 2021 THL:n tekemän tutkimuksen mukaan Suomeen muuttaneista hieman alle puolet (48 %) koki valtakunnallisesti kokonaisvaltaisen elämänlaatunsa sen eri osa-alueineen hyväksi. Vastaava osuus koko väestössä oli 57 prosenttia. Ero elämänlaadusta Suomeen muuttaneiden ja koko väestön välillä oli tilastollisesti merkitsevä Uudellamaalla (Suomeen muuttaneet 49 %, koko Uudenmaan väestö 64 %). (THL, Suomeen muuttaneiden terveys ja elintavat maakunnissa 2021.)

Työikäisistä harva kokee arkensa turvattomaksi. Erot miesten ja naisten välillä ovat pieniä. Päivittäin elämänsä turvattomaksi kokeneiden määrä on hyvinvointialueen väestön keskuudessa hieman korkeampi muihin Uudenmaan hyvinvointialueisiin ja koko maahan nähden (HUS, Uudenmaan väestön hyvinvointi, terveys ja erikoissairaanhoidon palvelutarve 2022). Alle 5 % työikäisestä väestöstä tuntee päivittäisen elämänsä turvattomaksi (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022). Erityisesti lähisuhdeväkivalta ja sen uhka korostuvat alueella. Lähisuhdeväkivallan tai uhkailun kohteeksi joutuneiden osuus on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella selvästi korkeampi muihin Uudenmaan hyvinvointialueisiin sekä koko maahan nähden. (HUS, Uudenmaan väestön hyvinvointi, terveys ja erikoissairaanhoidon palvelutarve 2022.)

Vantaalla vuonna 2022 toteutetun päihdetilannekyselyn kysymykseen, oletko viimeisen 12 kuukauden aikana pelännyt kadulla tai muulla julkisella paikalla kohtaamiasi päihtyneitä henkilöitä, vastanneista 43 % oli pelännyt julkisella paikalla kohtaamiaan päihtyneitä henkilöitä (Vantaan päihdetilannekysely 2022). Keravan osalta vastaavaa tietoa ei ole toistaiseksi saatavilla.

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitojaksojen osuus on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella vähäisin muihin Uudenmaan hyvinvointialueisiin ja koko maahan nähden, mutta silti samanaikaisesti tapaturmien vuoksi menetettyjen elinvuosien osuus on hieman muita Uudenmaan hyvinvointialueita ja koko maata korkeampi (HUS, Uudenmaan väestön hyvinvointi, terveys ja erikoissairaanhoidon palvelutarve 2022).

1.7 Hyvinvointialueen palvelujen saatavuus ja saavutettavuus

Hoitoonpääsyn keskimääräinen odotusaika terveysasemilla oli 23 vuorokautta (tieto otettu hyvinvointialueen verkkosivuilta 28.7.2023). Yli puolet (55 %) terveysasemien asiakkaista pääsi hoitoon 14 vuorokauden kuluessa. Suun terveydenhuollossa hoitoonpääsyn keskimääräinen odotusaika oli 33 vuorokautta ja 72 % asiakkaista pääsi hoitoon 90 vuorokauden kuluessa. Reilu neljännes (28 %) odotti hoitoopääsyä yli 90 vuorokautta. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, hoitoon pääsy 2023.)

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella koulutusryhmien väliset erot näkyvät pieninä eroina myös palvelujen saatavuuden kokemuksissa. Lääkärin vastaanottopalveluita riittämättömästi saaneiden työikäisten osuus on hieman korkeampi matalasti (26 %) ja keskitasoisesti (25,9 %) koulutettujen keskuudessa verrattuna korkeasti koulutettuihin (22,9 %). Osuus palveluita riittämättömästi saaneista on yleisesti korkea, mutta erot koulutustasoittain maltillisia. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.) Ikääntyneiden kokeman palvelutarpeen osalta tarpeenmukaisen avun saamisessa on merkittäviä eroja yli 75-vuotiaiden miesten ja naisten välillä. Miehistä 7,5 % ei koe saavansa tarvitsemaansa apua, kun naisilla vastaava osuus on 13,9 %. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.) Päivystyskäynnit perusterveydenhuollossa ovat Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella muita Uudenmaan hyvinvointialueita ja koko maata alhaisemmat (HUS, Uudenmaan väestön hyvinvointi, terveys ja erikoissairaanhoidon palvelutarve 2022).

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella asukkaat ovat löytäneet melko hyvin sähköisten sote-palvelujen piiriin, mutta valtaosalla on silti huolia sähköisten palvelujen käyttöön liittyen. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella sähköinen asiointi sote-palveluissa on 20–64-vuotiaiden naisten sekä yli 65-vuotiaiden miesten osalta Uudenmaan hyvinvointialueiden yläpäässä. Kuitenkin lähes 80 % 20–64-vuotiaista miehistä ja 70 % naisista, kokee esteitä ja huolia sähköisten palveluiden käytössä. Ikääntyneiden osalta yli 90 % 75 vuotta täyttäneistä naisista ja 85 % vastaavan ikäisistä miehistä kokee esteitä ja huolia sähköisten palveluiden käytössä (HUS, Uudenmaan väestön hyvinvointi, terveys ja erikoissairaanhoidon palvelutarve 2022).

Lainsäädännön valmistelussa oleva hoitotakuun kiristyminen sekä toimintaympäristön haasteisiin vastaaminen tulee edellyttämään palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantamista myös Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella. Saatavuuden ja saavutettavuuden parantamiseen vaikutetaan esimerkiksi parantamalla säännöllistä palvelua tarvitsevien palvelujen jatkuvuutta sekä lyhentämällä jonoja muun muassa kehittämällä digitaalista palveluvalikoimaa sekä tekemällä neuvonnasta ja asiakasohjauksesta entistä saavutettavampaa ja toimivampaa.

Asiakkaan palvelutarpeeseen pyritään vastaamaan vaikuttavammin ja asiakaslähtöisemmin. Henkilöstön osaamista hyödynnetään yli yksikkö- ja palvelualuerajojen ja yhdyspintatyöskentelyä vahvistetaan eri toimijoiden, kuten erikoissairaanhoidon ja kolmannen sektorin kanssa, jotta kokonaisvaltainen asiakkaan tarpeeseen vastaaminen mahdollistuisi. Lisääntyneisiin mielenterveyden ja päihteiden käytön ongelmiin vastataan parantamalla päihde- ja mielenterveyspalveluihin pääsyä ja niiden vaikuttavuutta. Henkilöstön saatavuus, pysyvyys, eri ammattiryhmien välisen työnjaon kehittäminen ja uusien ammattiryhmien käytön mahdollisuuksien tutkiminen ovat kriittisiä onnistumisen kannalta, ja ne tulevat olemaan painopistealueita seuraavien vuosien aikana. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvio 2023.)

Vantaan ja Keravan alueilla kulttuuripalvelut ovat asukkaiden helposti saatavilla; koko hyvinvointialueen väestö asuu vähintään 10 kilometrin päässä päätoimisesti hoidetusta museosta

tai teatterista ja Keravalla suurin osa alle kolmen kilometrin päässä. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022).

1.8 HYTE-kerroin

Hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien valtionrahoituksen perusteeksi otetaan käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin eli HYTE-kerroin. HYTE-kertoimen tarkoituksena on kannustaa ja tukea hyvinvointialueita toteuttamaan monipuolisia ja suunnitelmallisia toimia, jotka kohdistuisivat erityisesti:

- kansansairauksien ehkäisyyn
- ikääntyvän väestön toimintakyvyn edistämiseen ja tapaturmien vähentämiseen
- syrjäytymisen ehkäisyyn
- sosiaalisen hyvinvoinnin ja työllistymisen edistämiseen.

HYTE-kertoimen tavoitteena on kannustaa hyvinvointialueita huolehtimaan tarpeenmukaisesta ehkäisevästä työstä sosiaali- ja terveyspalveluissa. Ehkäisevä ja edistävä työ sosiaali- ja terveydenhuollossa on ensiarvoisen tärkeää, jotta sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvua saadaan hillittyä ja väestön hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä ylläpidettyä ja edistettyä. HYTE-kertoimen suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: toimintaa ja voimavaroja kuvaavista prosessi-indikaattoreista ja tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista**.** Yhteensä indikaattoreita on 13. (THL, HYTE-kerroin - kannustin hyvinvointialueille). HYTE-kertoimen indikaattoritietoa kuvataan tarkemmin ikäryhmäkohtaisissa hyvinvointisuunnitelmissa.

Taulukko 2. HYTE-kertoimen sisältämät prosessi- ja tulosindikaattorit

PROSESSI-INDIKAATTORIT	TULOSINDIKAATTORIT
1. Lastenneuvolan terveystarkastukset	1. Vammojen ja myrkytysten johdosta aiheutuvat hoitojaksot
2. Kouluterveydenhuollon terveystarkastukset	2. Lonkkamurtumat yli 65-vuotiailla
3. Elintapaneuvonta tyypin 2 diabetesriskissä oleville	3. NEET-nuoret
4. Koulukuraattoriresurssi	4. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavat
5. Koulupsykologiresurssi	5. Mielenterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat
6. MPR-rokotuskattavuus	
7. Alkoholinkäytön mini-interventio	
8. Työttömien terveystarkastukset	

HYVINVOINTISUUNNITELMA

1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on hyvinvointialueen ja kuntien yhteinen tehtävä. Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (611/2011) todetaan, että hyvinvointialueen on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Hyvinvointialueen tulee myös määrittää hyvinvoinnin ja terveyden edistämiselle tavoitteet ja tavoitteita tukevat toimenpiteet. Kuntien lisäksi hyvinvointialueen on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä hyvinvointialueen alueella HUS-yhtymän sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma kokoaa yhteen hyvinvointialueen määrittämät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet. Hyvinvointisuunnitelma koostuu eri ikäryhmät kattavasta yleisestä osiosta sekä ikäryhmäkohtaisista suunnitelmista, joita ovat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, työikäisten hyvinvointisuunnitelma sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma. Hyvinvointialueen on laadittava lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi hyvinvointialueen toimintaa koskeva alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Hyvinvointisuunnitelman tulee sisältää suunnittelukaudelta tiedot lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta, lasten ja nuorten hyvinvointia edistävistä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista, yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä. Lisäksi hyvinvointisuunnitelman tulee sisältää suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta. (Lastensuojelulaki 417/2007, §12.) Myös terveydenhuoltolain mukainen alueellinen neuvolasuunnitelma tulee liittää lastensuojelulaissa tarkoitettuun alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan (Valtioneuvoston asetus 338/2011 neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta). Neuvolasuunnitelmaa aletaan laatia hyvinvointialueella syksyn 2023 aikana. Suunnitelma lisätään osaksi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa sen valmistuttua.

Hyvinvointialueen on laadittava myös suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä sekä arvioitava ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palveluntarpeeseen vaikuttavia tekijöitä. (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 980/2012.) Hyvinvointialueella on haluttu laatia myös työikäisten hyvinvointisuunnitelma työikäisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä säädetään myös useissa muissa laeissa. Näitä lakeja ovat esimerkiksi terveydenhuoltolaki (1326/2010), laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä, tupakkalaki (549/2016), alkoholilaki (1102/2017), sosiaalihuoltolaki (1301/2014) ja työturvallisuuslaki (738/2002). (Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lainsäädäntö, STM.) Muita hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä huomioitavia lakeja ovat esimerkiksi tasa-arvolaki (609/1988), yhdenvertaisuuslaki (1325/2014), perustuslaki (731/1999), kielilaki (423/2003) ja laki julkisyhteisön henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta (424/2003).

1.1 Kansalliset strategiat ja hyvinvointialueen strategia tukevat hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

Erilaiset kansalliset strategiat ja laatusuositukset ohjaavat ja tukevat hyvinvointialueen työtä. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategia puolestaan määrittää suuntaviivat hyvinvointialueen työlle. Kuvaamme seuraavassa tiiviisti keskeisiä kansallisia strategioita ja hyvinvointialueen strategiaa.

Kansalliset strategiat

Lapsistrategia

Sosiaali- ja terveysministeriön koordinoiman Lapsistrategian avulla kehitetään lapsia ja perheitä koskevaa päätöksentekoa, yhteistyötä ja toimintatapoja niin, että siinä huomioidaan kaikilla hallinnon aloilla ja tasoilla kattavasti ja systemaattisesti perus- ja ihmisoikeusvelvoitteet (STM, Lapsistrategia). Hyvinvointialue sitoutuu kansalliseen lapsistrategiaan kehittämällä palveluja lapsi- ja perhemyönteisiksi sekä sitoutumalla lapsistrategian keskeisiin tavoitteisiin kuten lasten ja nuorten osallisuuteen ja päätösten lapsivaikutusten arviointiin (Vantaan ja Keravan hyvinvointialuestrategia 2022).

Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020–2023 - Tavoitteena ikäystävällinen Suomi

Laatusuosituksen tavoitteena on mahdollistaa hyvä ikääntyminen sekä laadukkaat ja vaikuttavat palvelut niitä tarvitseville iäkkäille henkilöille. Ehdotetut toimet luovat pohjaa ikäystävälliselle yhteiskunnalle. (Valtioneuvosto, Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020–2023.)

Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia ja toimeenpanosuunnitelma 2022–2026

Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategialla ja toimeenpanosuunnitelmalla 2022–2026 edistetään osallisuutta, turvallisuutta vahvistavia toimia ja turvallisuuskulttuurin johtamista Suomessa. Asiakas- ja potilasturvallisuus tarkoittaa sosiaali- ja terveydenhuollossa toimivien henkilöiden ja organisaatioiden periaatteita ja toimintoja, joilla varmistetaan hoidon ja palvelujen turvallisuus, ja suojataan asiakkaita ja potilaita vahingoittumasta. (STM, Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia ja toimeenpanosuunnitelma 2022–2026.) Hyvinvointialueen on toiminnassaan varmistettava omavalvonnalla tehtäviensä lainmukainen hoitaminen ja tekemiensä sopimusten noudattaminen (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategia 2022).

Päihde- ja riippuvuusstrategia

Päihde- ja riippuvuusstrategia pitää sisällään painopisteet ja suuntaviivat yhteiselle kehittämistyölle vuoteen 2030. Strategian taustalla on tunnistettu tarve ohjata kokonaisvaltaisemmin alkoholiin, tupakkaan, huumausaineisiin ja rahapelaamiseen liittyviä riskejä, haittoja ja ongelmia ja mahdollisuuksia niiden ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi. Strategiassa rahapelaamisen yhteydessä käsitellään myös digipelaamista. (STM, Päihde- ja riippuvuusstrategia. Yhteiset suuntaviivat vuoteen 2030.)

Kansallinen mielenterveysstrategia ja itsemurhien ehkäisyohjelma vuosille 2020–2030

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukainen mielenterveysstrategia julkaistiin alkuvuonna 2020. Vuoteen 2030 saakka ulottuvan strategian tavoitteena on turvata mielenterveystyön jatkuvuus ja tavoitteellisuus. Strategiassa on viisi sisällöllistä painopistettä: mielenterveys pääomana, lasten ja nuorten mielenterveys, mielenterveysoikeudet, palvelut ja mielenterveysjohtaminen. (STM, Kansallinen mielenterveysstrategia ja itsemurhien ehkäisyohjelma vuosille 2020–2030.)

Kansallinen HYTE-palvelukonsepti

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) palvelukonseptityötä. Palvelukonseptin tavoitteena on, että asukkaat ja ammattilaiset löytävät helposti oman alueensa kuntien ja kolmannen sektorin hyvinvointia, työ- ja toimintakykyä, pärjäävyyttä, terveyttä ja osallisuutta edistävät palvelut ja toiminnot. HYTE-palvelukonseptityötä tehdään yhteistyössä hyvinvointialueiden, kuntien, järjestöjen, kansallisten toimijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Kansallinen palvelukonsepti ohjaa alueellisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelujen ja toiminnan, asiakas- ja palveluohjauksen sekä hyvinvointia tukevien digitaalisten ratkaisujen kehittämistä. Alueellista kehittämistyötä kuvataan hyvinvointisuunnitelman alaluvussa 2.3. (THL, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelukonsepti.)

Hyvinvointialueen strategia

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategiaan on nostettu viisi näkökulmaa hyvinvointiin, jotka määrittelevät tavoitteita laaja-alaisesti ja heijastavat hyvinvointialueen arvoja. Ne ovat:

- Vahvistamme hyvinvointia ja turvallisuutta
- Parannamme palveluita
- Arvostamme henkilöstöämme
- Toimimme yhdessä
- Huolehdimme kestävästä taloudesta

Yllä luetellut viisi näkökulmaa on avattu strategiassa konkreettisiksi tavoitteiksi, joiden toteutumista seurataan mittareilla.

Tavoitteita määrittävät myös strategiaan kirjatut palvelulupaus vuodelle 2023, visio sekä missio. Visiona on, että vuonna 2030 asukkaiden hyvinvointi ja tyytyväisyys palveluihin ovat Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella valtakunnallisesti korkeimmat, palvelut on uudistettu rohkeasti tietoa hyödyntäen ja kumppaneita kuullen ja VAKE on työpaikkana halutuin hyvinvointialue. Palvelulupaus vuodelle 2023 puolestaan lupaa, että Vantaan ja Keravan asukkaat pääsevät palveluihin nopeammin ja hyvinvointialueen vetovoima työnantajana on parantunut huomattavasti. Hyvinvointialueen missiona on järjestää alueen sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut asiakaslähtöisesti ja vaikuttavasti, vahvistaa peruspalveluja sekä tarjota asiakkaalle hänen yksilöllisten tarpeittensa mukainen, yhteensovitettu palvelukokonaisuus. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategia 2022.)

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet tukevat strategian toteuttamista, erityisesti sen näkökulmia vahvistamme hyvinvointia ja turvallisuutta, parannamme palveluita sekä toimimme yhdessä.

1.2 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön liittyvät hyvinvointialueen muut ohjelmat ja suunnitelmat

Hyvinvointialueella on laadittu tai laaditaan parhaillaan erilaisia ohjelmia ja suunnitelmia. Hyvinvointisuunnitelmia laadittaessa on tehty yhteistyötä eri toimijoiden kanssa, jotta suunnitelmat ja ohjelmat tukisivat parhaalla mahdollisella tavalla toisiaan. Hyvinvointisuunnitelmiin ei ole muun muassa kirjattu osallisuuteen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä, joita kuvataan jo osallisuusohjelmassa tai viestintään liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä, joita kuvataan jo viestintästrategiassa. Hyvinvointisuunnitelmien toimenpiteisiin on kirjattu, mikäli se liittyy keskeisesti johonkin toiseen ohjelmaan tai suunnitelmaan.

Osallisuusohjelma

Osallisuusohjelma on aluevaltuuston hyväksymä asiakirja, jossa käsitellään alueen asukkaiden, palvelujen käyttäjien, henkilöstön ja sidosryhmien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä niiden edistämistä. Osallisuusohjelmaan asetetaan valtuustokausittaiset tavoitteet hyvinvointialueen strategiaan peilaten. Ohjelmaan kirjataan lisäksi osallisuutta edistävät toimenpiteet ja mittarit seurannan ja arvioinnin tueksi. Osallisuusohjelma toimii strategiaa toimeenpanevana dokumenttina. Tarkemmat kuvaukset vastuista, aikatauluista ja kohderyhmäkohtaisista toimenpiteistä määritellään toimialakohtaisissa osallisuussuunnitelmissa. (Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen osallisuus - Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osallisuusohjelma 2023–2025.)

Viestintästrategia

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen viestintästrategia vuosille 2023–2025 määrittää suuntaviivat viestinnän perusasioiden rakentamiseen ja siihen, mihin viestinnässä keskitytään hyvinvointialueen strategiakaudella ja mitä viestinnällä tavoitellaan. Viestintästrategiassa kuvataan viestinnän toiminta-ajatusta ja ohjaavaa lainsäädäntöä, sidosryhmiä ja viestinnän tavoitteita, viestinnän periaatteita, pääviestejä sekä viestinnän vaikuttavuuden varmistamista. Hyvinvointialueen viestinnän keskeisiä tavoitteita ovat muun muassa palveluiden saatavuuden tukeminen, hyvinvoinnin ja turvallisuuden vahvistaminen sekä toimivan yhteistyön varmistaminen. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen viestintästrategia 2023–2025 / Yleiset ohjeet tiedottamisen ja viestinnän periaatteista suomeksi ja ruotsiksi.)

Kaksikielisyysohjelma

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on kaksikielinen hyvinvointialue, jolla on velvollisuus lain mukaan huolehtia ruotsin- ja suomenkielisen väestön oikeuksien yhdenvertaisesta toteutumisesta hyvinvointialueen kaikilla palvelualueilla asioidessa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on laadittu kaksikielisyysohjelma, jonka tarkoitus on antaa suunnitelmallista ja järjestelmällistä tukea koko henkilöstölle siten, että lainsäädännössä säädetyt kielelliset oikeudet saavutetaan. Tavoite on, että kaikessa toiminnassa otetaan johdonmukaisesti ja läpileikkaavasti huomioon asiakkaan oikeus saada palvelua omalla äidinkielellään, ruotsiksi tai suomeksi. Kaksikielisyysohjelma on koottu kolmea pääasiallista kohderyhmää varten: asiakkaita, jotka saavat hoitoa ja palvelua omalla kielellä, ruotsiksi tai suomeksi, henkilöstöä, joka antaa hoitoa ja palvelua näillä kielillä sekä tukipalveluita. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kaksikielisyysohjelma.)

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet

Hyvinvointialueesta annetun lain (Hyvinvointialuelaki 611/2021) mukaan aluevaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet täydentää hallintosäännön kirjauksia vuosilta 2022–2023 ja kokoaa yhteen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita täydentävät aluehallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet ja menettelytavat. Riskienhallintaa käsitellään lisäksi tarkemmin osana aluevaltuuston hyväksymiä turvallisuuden ja varautumisen periaatteita. Näiden periaatteiden pohjalta kootaan turvallisuuden ja varautumisen ohjeet, jossa kootaan yhteen eri toimintaohjeet turvallisuuden ja varautumisen osalta, mukaan lukien valmiussuunnittelu ja yksikkökohtaiset suunnitelmat jatkuvuudenhallinnan osalta.

Tärkeänä osana kokonaisvaltaiseen riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyy hyvinvointialueen omavalvontaohjelma, jonka avulla hyvinvointialue palvelunjärjestäjänä ohjaa ja valvoo järjestämisvastuulle kuuluvaa palvelutuotantoa. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma toimii yhtenä valmiussuunnittelua syventävänä dokumenttina, kun huomioidaan alueellista toiminta- ja kantokykyä, resilienssiä suhteessa mahdollisiin häiriöihin.

Omavalvontaohjelma ja -suunnitelma

Omavalvontaohjelmassa kuvataan, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen toteutumista, turvallisuutta ja laatua sekä yhdenvertaisuutta seurataan ja miten havaitut puutteellisuudet korjataan. Omavalvontaohjelman täydentäviä asiakirjoja ovat omavalvontasuunnitelmat ja asiakas- ja potilasturvallisuussuunnitelma. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella tehdään kaksi erillistä omavalvontaohjelmaa; toinen Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle ja toinen sosiaali- ja terveyspalveluihin. Omavalvontaohjelma ohjeistaa ylätasoisesti, kuinka valvontaa tullaan hyvinvointialueella toteuttamaan ja kuinka hyvinvointialue varmistaa järjestämisvastuunsa toteutumisen. (Omavalvontaohjelma Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalvelut.)

Onnettomuuksien ehkäisyn vuosisuunnitelma

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos laatii vuosittain onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelman. Onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelmassa määritetään kokonaisuutena pelastuslaitoksen valvontatoiminta, asiantuntijapalvelut sekä turvallisuusviestintä. Suunnitelma sisältää riskiperusteisesti valitut toiminnan painopisteet sekä onnettomuuksien ehkäisyyn suunnitellut resurssit.

Järjestöyhteistyön tiekartta

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen järjestöyhteistyön visio, tavoitteet ja toimenpiteet vuosille 2022–2025 on kuvattu järjestöyhteistyön tiekartaksi. Tiekartan rinnalle on laadittu valittuja tavoitteita ja toimenpiteitä tarkemmin kuvaava järjestöyhteistyön toimeenpanosuunnitelma. Vuoden 2023 toimeenpanosuunnitelmassa on mainintoja myös hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osalta muun muassa muodostettavien hyte-rakenteiden valmistelussa ja yhteistyössä valmisteltavan palvelualustan kehittämistyössä (HyväHyte). Hyvinvointialueen ohjaavat suunnitelmat, kuten järjestöyhteistyön tiekartta on laadittu tukemaan hyvinvointialueen muuta suunnitelma- ja ohjelmatyötä. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen järjestöyhteistyön tiekartta ja vuoden 2023 toimeenpanosuunnitelma.)

2 Hyvinvointityö Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

2.1 Hyvinvointialueen organisaatiosta ja palveluista

Hyvinvointialueen järjestämiä julkisia palveluja ovat esimerkiksi perusterveydenhuolto, erikoissairaanhoito, sosiaalihuolto, hammashoito, mielenterveys- ja päihdepalvelut, vammaispalvelut ja ikääntyneiden asumispalvelut. (Valtioneuvosto, Uudistus lyhyesti | Soteuudistus). Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on kuusi toimialaa: Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala, Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimiala, Vanhusten palvelujen toimiala, Terveydenhuollon palvelujen toimiala, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos sekä Konsernipalvelujen toimiala. Organisaatiota kuvataan tarkemmin kuvassa 2.

Kuva 2. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen organisaatio

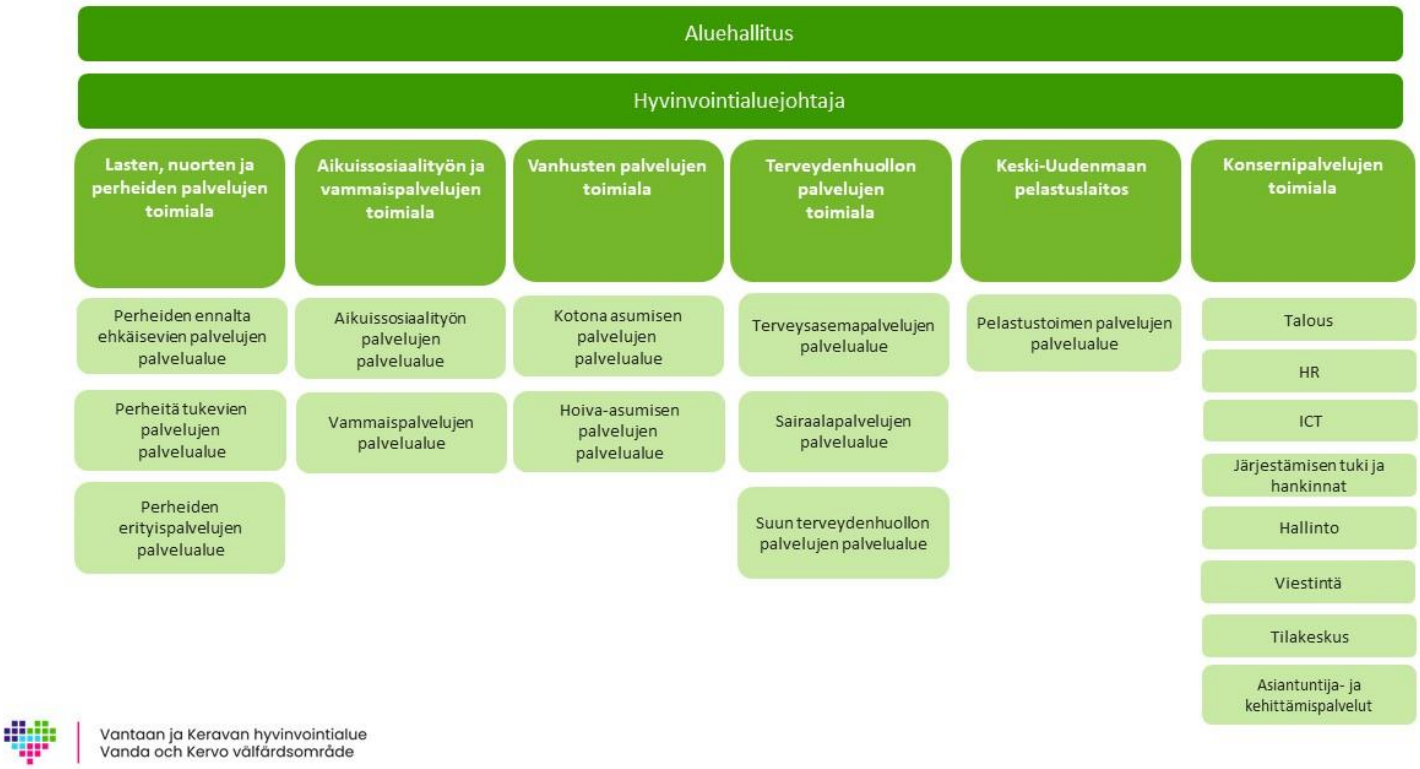

Hyvinvointialueen ylin päättävä elin on aluevaltuusto, jonka vastuulla on hyvinvointialueen toiminta ja talous. Aluehallitus vastaa hyvinvointialueen toiminnan, hallinnon ja talouden johtamisesta, joita hyvinvointialuejohtaja johtaa aluehallituksen alaisuudessa. Hyvinvointialueella toimii myös seuraavat lautakunnat ja jaostot: kansalliskielilautakunta, pelastuslautakunta, lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta, yksilöasioiden jaosto, edunvalvontajaosto sekä tulevaisuusjaostot: perheiden palvelut -jaosto, aikuissosiaalityö ja vammaispalvelut -jaosto, terveydenhuollon palvelut -jaosto, vanhusten palvelut -jaosto. Hyvinvointialueella on myös neljä vaikuttamistoimielintä: nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto, vanhusneuvosto ja monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta. Toimielimet on kuvattu kuvassa 3.

Kuva 3. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toimielimet

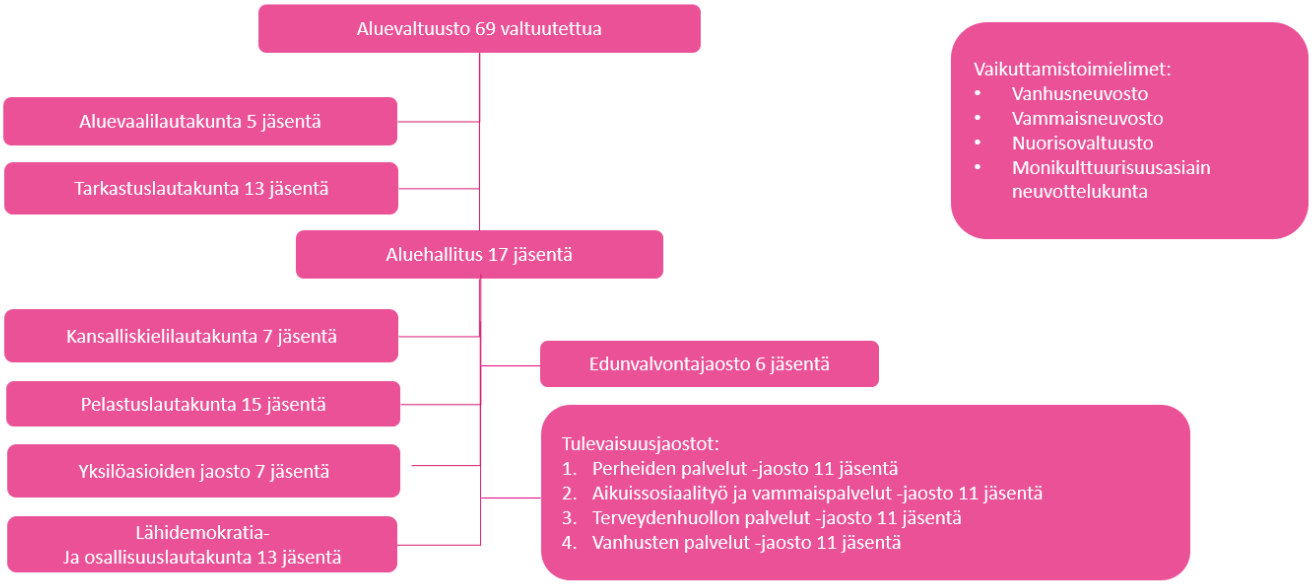

2.2 Yhteistyö eri toimijoiden kanssa

Asukkaiden ja asiakkaiden hyvinvointia ja terveyttä edistetään yhteistyössä Vantaan ja Keravan kaupunkien, HUS-yhtymän, järjestöjen sekä muiden toimijoiden kanssa. Hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteita on luotu jo syksystä 2021 lähtien.

Hyvinvointialueella on raportoitava asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä aluevaltuustolle vuosittain. Lisäksi hyvinvointialueella on valmisteltava aluevaltuustolle valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021.)

Hallintosäännössä määritetään lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan tehtäväksi yleisesti hyvinvoinnin ja terveyden sekä turvallisuuden edistäminen. Lisäksi lautakunta vastaa hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelusta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvän valmistelun koordinaatiosta vastaa konsernipalvelujen asiantuntija- ja kehittämispalveluissa sijaitseva HYTE-tiimi. Palvelualuejohtaja vastaa HYTE-tiimin johtamisesta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä ohjaa HYTE-ohjausryhmä. Ryhmä koostuu hyvinvointialueen toimi- ja palvelualueiden esimiehistä. Ikäryhmäkohtaisia hyvinvointisuunnitelmia työstetään ikäryhmäkohtaisissa hyvinvointiryhmissä, jotka koostuvat hyvinvointialueen toimialojen asiantuntijoista ja vaikuttamistoimielinten edustajista.

Alueellisen yhteistyön rakentamiseksi ja ylläpitämiseksi käynnistetään HUS-järjestämissopimukseen perustuva Uudenmaan HYTE-ryhmä. HUS-järjestämissopimus on Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin sekä HUS-yhtymän keskinäinen sopimus, jossa ne sopivat keskinäisestä työnjaosta, yhteistyöstä ja toiminnan yhteensovittamisesta terveydenhuollon palvelujen järjestämiseksi (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla 615/2021). Myös yhteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä määritetään järjestämissopimuksessa.

Kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyötä edistää puolestaan Vantaa-Kerava HYTE-työryhmä. Työryhmän tehtävänä on tukea yhteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. Vantaan ja Keravan kaupungit laativat omat hyvinvointikertomuksensa ja -suunnitelmansa. Kaupunkien hyvinvointisuunnitelmien sekä hyvinvointialueen suunnitelman tavoitteet, toimenpiteet ja teot täydentävät ja tukevat toisiaan. Vantaan kaupungin ja hyvinvointialueen välillä tehdään tiivistä yhteistyötä hyvinvoinnin tilan seuraamiseksi ja molempien osapuolten hyvinvoinnin tilannekuvien luomiseksi (Vantaan hyvinvointisuunnitelma 2023–2025). Yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä tehdään kuntien kanssa viikoittain. Vantaan ja Keravan kaupungeilla on vastaavat ikäryhmäkohtaiset asiatuntijaryhmät kuin hyvinvointialueella. Yhteistyötä tehdään myös useissa eri palveluissa. Hyvinvointialue esimerkiksi tukee alueensa kuntia ehkäisevän päihdetyön toteuttamisessa ja kehittämisessä ja vastaa ehkäisevän päihdetyön tehtävistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. (Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 523/2015.)

Kuva 4. Hyvinvoinnin edistäminen kunnissa

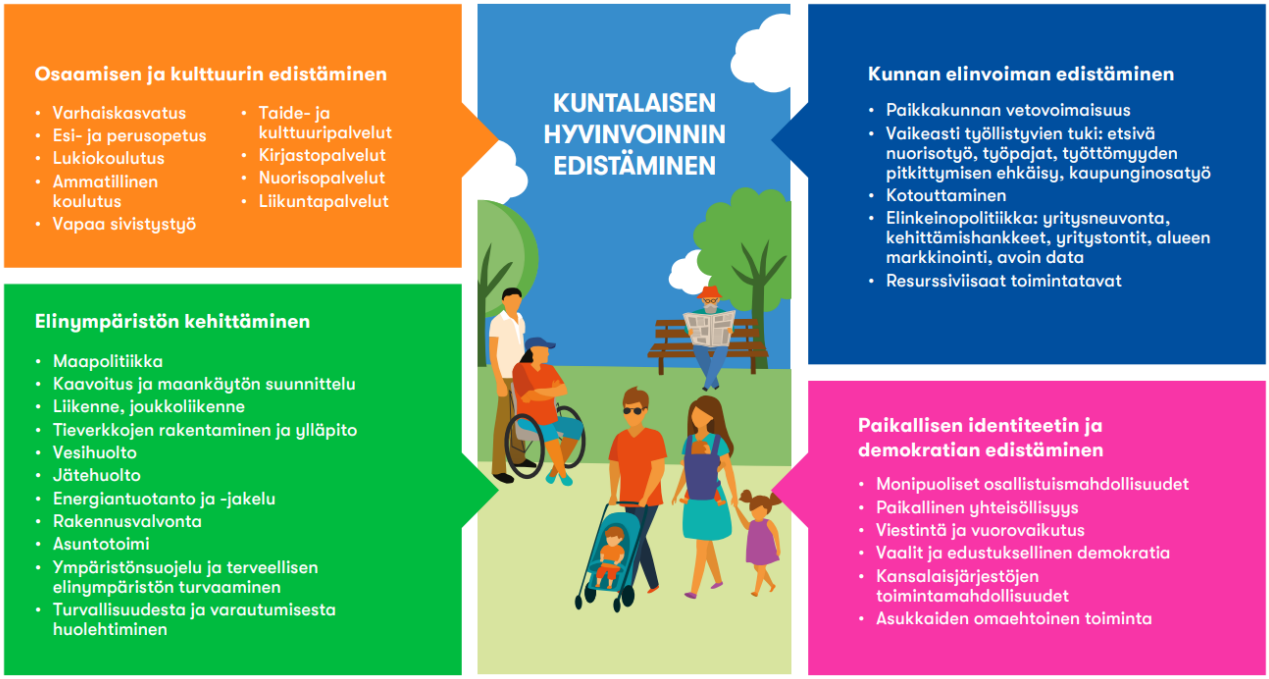

(Vantaan hyvinvointisuunnitelma 2023–2025)

Hyvinvointialueen on neuvoteltava vähintään kerran vuodessa yhdessä alueensa kuntien, HUS-yhtymän sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta. Ensimmäiset HYTE-neuvottelut käynnistyivät helmikuussa 2023. Neuvotteluihin osallistui edustajia hyvinvointialueelta, Vantaan ja Keravan kaupungeilta, HUS-yhtymästä ja järjestöistä. Neuvotteluissa sovittiin, että niitä käydään jatkuvan neuvottelun periaatteella. Tämä tarkoittaa, että neuvotteluja käydään säännöllisesti, useamman kerran vuoden aikana. Kevään 2023 neuvotteluissa määritettiin kootun hyvinvointitiedon pohjalta yhteisiksi, alueellisiksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön painopisteiksi osallisuus, mielenhyvinvointi ja hyvinvointia tukevat elintavat. Näihin yhdessä panostamalla halutaan tukea asukkaiden mielekkään arjen toteutumista. Painopisteet huomioidaan toimijoiden hyvinvointisuunnitelmissa.

Hyvinvointialueen tulee edistää myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Järjestöt ovatkin hyvinvointialueen keskeisiä kumppaneita. Hyvinvointialueella on muun muassa laadittu yhteistyössä järjestöjen kanssa järjestöyhteistyön tiekartta yhteistyön kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen järjestöyhteistyön tiekartta ja vuoden 2023 toimeenpanosuunnitelma.) Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen HYTE-rakennetta kuvataan kuvassa 5.

Kuva 5. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen HYTE-rakenne

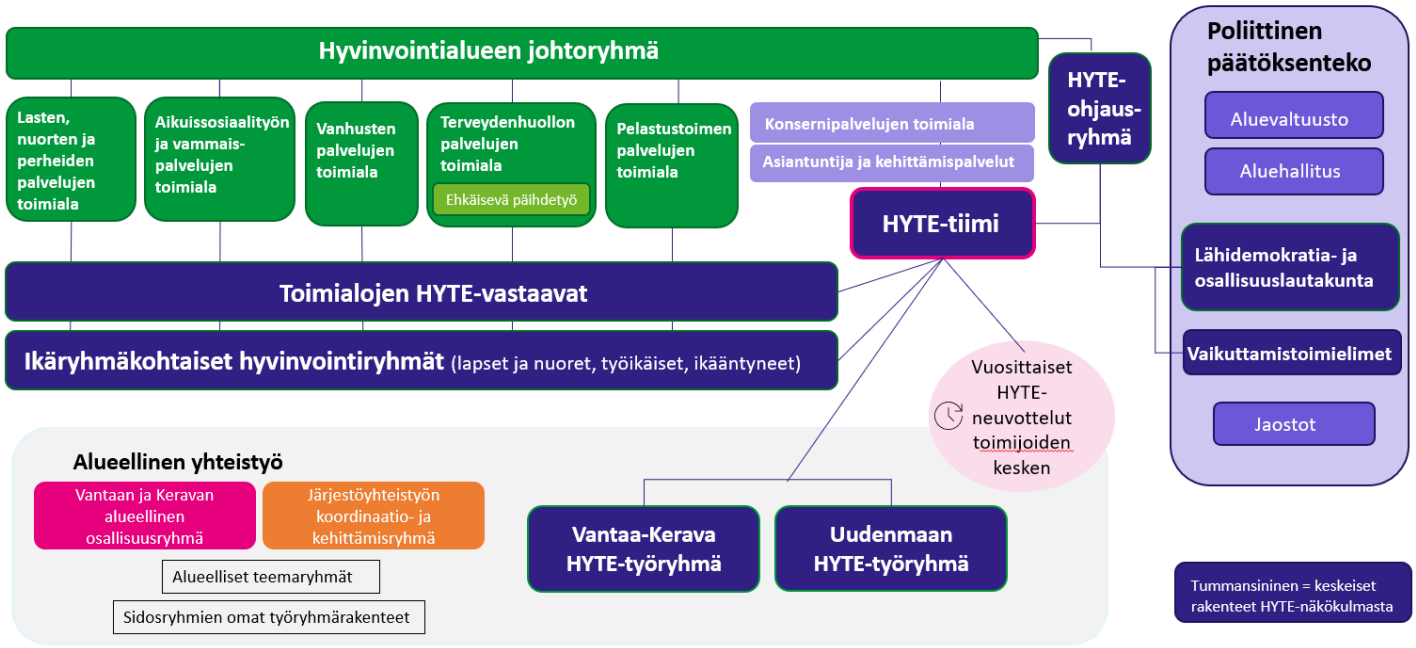

2.3 HYTE-työhön linkittyvät hankkeet ja projektit

Hyvinvointialueella on käynnissä parhaillaan useita hyvinvointia ja terveyttä tukevia hankkeita. **Vantaa-Kerava-sote: Asukkaan asialla-hanke** jatkuu vielä vuoden 2023 ajan. Hankkeen rahoittajana toimii Sosiaali- ja terveysministeriö. Hankkeen tavoitteena on parantaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta, oikea-aikaisuutta ja jatkuvuutta sekä siirtää toiminnan painotusta ehkäisevään ja ennakoivaan työhön. Tavoitteena on lisäksi varmistaa palveluiden laatu ja vaikuttavuus sekä vahvistaa palveluiden monialaisuutta ja yhteen toimivuutta. Digitaalisuuteen liittyvät toimenpiteet ovat osa kaikkien tavoitteiden toteutumista. Hankkeessa on viisi kehittämiskärkeä: tulevaisuuden sote-keskus-konsepti, neuvonta ja asiakasohjaus, vastaanottopalvelut, lasten, nuorten ja perheiden palvelut sekä mielenterveys- ja päihdepalvelut (kuva 6). (Vakehyvaa tekemässä - Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hankkeet 2023.)

Kuva 6. Vantaa–Kerava-sote: Asukkaan asialla -hankkeen kehittämiskärjet

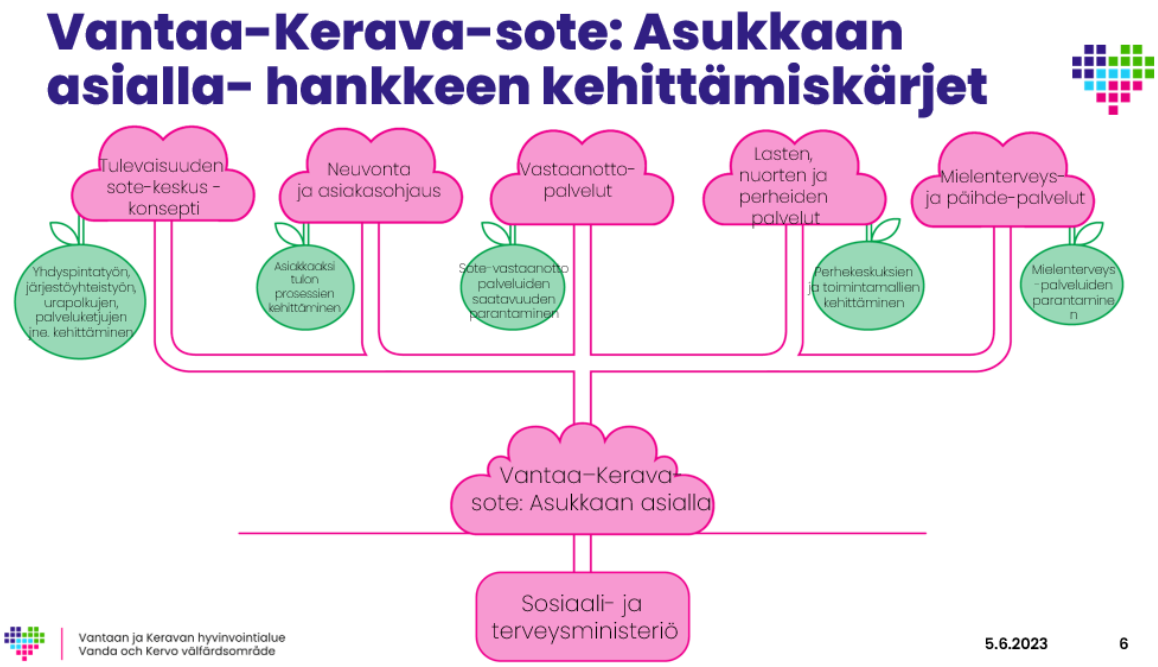

VakeHyva – Hyvät palvelut -hanke on puolestaan Suomen kestävän kasvun ohjelmaan pohjautuva hanke, jota rahoittaa EU:n kertaluonteinen elpymisväline Next Generation EU. Hankkeen tavoitteena on edistää hoitotakuun toteutumista, purkaa koronavirustilanteen aiheuttamaa hoito-, kuntoutus- ja palveluvelkaa sekä edistää hoitotakuun toteutumista vahvistamalla ennaltaehkäisyä ja ongelmien varhaista tunnistamista. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta sekä ottaa käyttöön hoitotakuuta edistäviä palvelumuotoiltuja digitaalisia innovaatiota. Hankkeeseen kuuluu neljä investointia, joita kuvataan kuvassa 7. (Vakehyvaa tekemässä - Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hankkeet 2023.)

Kuva 7. VakeHyva – Hyvät palvelut -hankkeen tavoitteet, sisältö ja rahoitus

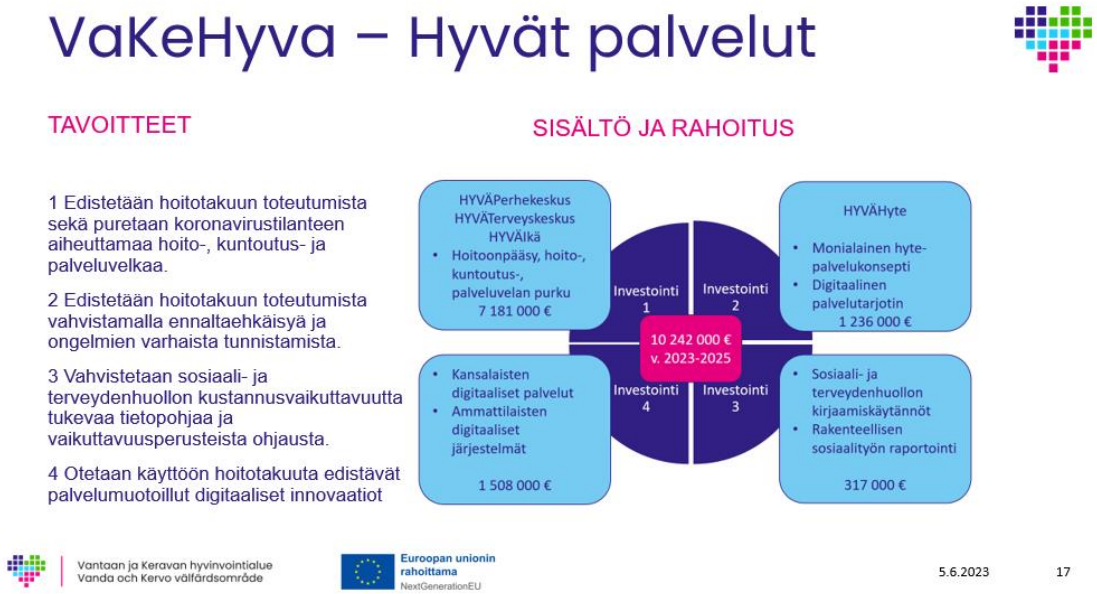

VakeHyva Hyvät palvelut -hankkeen HyväHyte-kärjessä (investointi 2) edistetään hoitotakuun toteutumista vahvistamalla ennaltaehkäisyä ja ongelmien varhaista tunnistamista. HyväHyte-kärjessä kehitetään hyte-palvelukonseptia osana kansallista kehittämis- ja määrittelytyötä. Kansallista hyte-palvelukonseptia on kuvattu alaluvussa 1.1. Alueellisesti HyväHyte-kehittämistyö tulee sisältämään palveluohjauksen monialaisen toimintamallin kehittämisen palvelupolku/-ketjukuvauksineen ja sen kohderyhmäkohtaisen pilotoinnin ja juurruttamisen, sekä digitaalisen hyte-palvelutarjottimen kehittämisen ja käyttöönoton. Kehittämistä tehdään Vantaan ja Keravan kaupunkien kanssa yhteistyösopimuksen mukaisesti sekä alueen järjestöjen ja järjestöverkostojen kanssa.

Kehittämisellä vastataan hyvinvointialuestrategian painopisteisiin: Toimimme yhdessä, vahvistamme hyvinvointia ja turvallisuutta sekä parannamme palveluita. Hyte-työssä on tunnistettu vahva tarve hyvinvointialueen, kuntien ja kolmannen sektorin yhteisten rakenteiden ja toimintatapojen luomiselle sekä hyte-ohjauksen kehittämiselle. Tarkoituksena on, että asukkaat löytävät helposti kokonaisvaltaista hyvinvointia tukevaan toimintaan ja kuntien ja järjestöjen toiminta tulee osaksi sosiaali- ja terveyshuollon palveluvalikkoa. Hankkeessa edistetään sitä, että sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastuslaitoksen ammattilaiset osaavat ohjata asiakkaita ennaltaehkäisevästi hyvinvointialueen, kuntien ja kolmannen sektorin hyvinvointia ja terveyttä edistäviin palveluihin, kuten liikunta-, luonto- ja kulttuuripalveluihin ja yhteisölliseen toimintaan. Hankkeessa kootaan digitaalinen hyte-palvelutarjotin yhdessä kuntien, järjestöjen ja asukkaiden kanssa kaikkien asukkaiden, ammattilaisten ja kolmannen sektorin käytettäväksi.

Hankkeen kehittämistoimenpiteet kohdentuvat erityisesti haavoittuvassa asemassa oleviin asiakasryhmiin. Kehittämisen kohderyhmänä ovat 17–29-vuotiaat nuoret ja nuoret aikuiset, joilla on mielenterveys-/päihdehäiriön kohonnut riski sekä kotona asuvat ikääntyneet. Digitaalinen hyte-palvelutarjotin kehitetään myöhemmin laajemmin kaikkien asukkaiden käyttöön, mutta käytettävyyttä kehitetään näiden kohderyhmien kanssa pilotoiden.

Hyvinvointialueen muita vuonna 2023 käynnissä olleita hankkeita ovat

- Asunnottomuuden ehkäisyhanke II
- Vantaan ja Keravan kotona asumista tukevien etäpalvelujen kehittämishanke
- Yhteisöllisyyttä edistävät ikäystävälliset kylät
- Kotihoivamalli
- Hyvän vanhuuden osaamiskeskus
- Astma, keuhkokuume ja raskauden kulku sekä syntyvän lapsen neurologinen kehitys
- Ehkäisypalvelut ja pitkäaikainen ehkäisy – naisten toiveita kuunnellen
- RAI: käyttöönotto ja RAI laadun kehittämisen välineenä
- Ri-O - Vakavasti ja toistuvasti rikoksilla oireilevien nuorten toimintamallin pilotointihanke.

3 Alueelliset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet

3.1. Painopisteet

Lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta valitsi toukokuussa 2023 työpajassaan viisi ylätason painopistettä alueelliselle hyvinvointisuunnitelmalle. Painopisteet ovat palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen, yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus, mielen hyvinvointi, sosiaaliset suhteet sekä hyvinvointihaasteiden ennaltaehkäisy.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen keskiöön nostettiin näkökulmaksi ”jokaisen hyvinvointi on yhtä arvokas”. Tätä näkökulmaa toteutetaan edellä mainittujen painopisteiden kautta. Painopisteiden alle on määritetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet. Seuraavassa tiiviit kuvaukset lautakunnan määrittämistä painopistealueista.

Palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen

Hyvinvointialueen strategiassa tavoitteena on, että palveluihin pääsy nopeutuu, neuvontapalvelut ja asiakasohjaus ovat saavutettavia ja toimivia sekä digipalveluja kehitetään suunnitelmallisesti. Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden määrittelytyössä todettiin, että palvelujen tulee olla kaikkien saatavilla ja saavutettavissa. Keskeistä on palvelujen esteettömyyden edistäminen sekä palvelujen saatavuuden ja vaikuttavuuden paraneminen erityisesti matalan kynnyksen palvelujen osalta. Tärkeää on myös sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelujen parempi yhteensovittaminen. Palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden näkökulmasta tulee huomioida myös muun muassa palvelujen kaksikielisyys. Kaksikielisyyttä edistetään kaksikielisyysohjelman mukaisesti.

Seurattavia mittareita ovat muun muassa:

- Lääkärin vastaanottopalveluita riittämättömästi saaneiden osuus, (%) tarvinneista
- Terveysasemapalvelujen kiireettömään hoitoon pääsy, %-osuus asiakkaista, joilla käynti toteutunut 7 vrk:ssa
- Suun terveydenhuollon hammaslääkärin kiireettömän käynnin odotusaika yli 3kk / yli 4 kk[1] hoidon tarpeen arvioinnista, % toteutuneista käynneistä
- Terveysasemat: toteutuneen käynnin odotusaika vuonna 2023
- Suun terveydenhuolto: toteutuneen käynnin odotusaika vuonna 2023
- Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärän kuukausikeskiarvo, osuus hv-alueen 0–17-vuotiaista
- Lastensuojeluilmoitusten kohteena olevien lasten osuus alueen 0–17-vuotiaista, %
- Perheneuvolapalvelujen odotusaika
- Lastensuojelun ja erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat 3 kk määräajassa (THL raportointi)
- Odotusaika yhteydenotosta palvelutarpeen arvioinnin aloittamiseen aikuissosiaalityössä ja vammaispalveluissa
- Opiskeluhuollon kuraattorille pääsy tarvittaessa 7 päivässä, % osuus
- Opiskeluhuollon psykologille pääsy tarvittaessa 7 päivässä, % osuus
- Lastenneuvolan terveystarkastukset
- Kouluterveydenhuollon terveystarkastukset
- Koulukuraattoriresurssi
- Koulupsykologiresurssi
- Työttömien terveystarkastukset

Yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus

Hyvinvointialueen strategiassa tavoitteena on, että heikoimmassa asemassa olevien asukkaiden palveluihin pääsy paranee ja paljon palveluja tarvitsevat asiakkaat tunnistetaan entistä paremmin. Hyvinvointialue on linjannut, että hyvinvointisuunnitelmassa huomioidaan läpileikkaavasti erityisesti vammaiset sekä eri kieli- ja kulttuuriryhmät. Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden määrittelytyössä todettiin, että on tärkeää mahdollistaa yhdenvertaiset palvelut ja turvata

[1] Yli 4 kuukautta viittaa 1.9.2023 alkavaan hoitotakuutiukennukseen. 1.11.2024 hoitotakuu kiristyy 3 kuukauteen suun terveyden osalta.

hyvinvointia kaikille. Keskeistä on asukkaiden eriarvoisuuden ennaltaehkäiseminen ja esimerkiksi köyhyyden torjuminen.

Seurattavia mittareita ovat muun muassa:

- Toimeentulotukea saavat perheet % lapsiperheistä
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet % 25–64-vuotiaista
- Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista
- Vaikeasti työllistyvät, % 15–64-vuotiaista
- Ulkomaalaiset työttömät työnhakijat, % ulkomaalaisten työvoimasta
- Työkykynsä heikentyneeksi arvioivien osuus, % 20 vuotta täyttäneistä
- Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiaista
- Apua riittämättömästi saavien osuus väestöstä, % 75 vuotta täyttäneistä
- Itsestä huolehtimisessa vähintään suuria vaikeuksia kokevien osuus, % 75 vuotta täyttäneistä

Mielen hyvinvointi

Hyvinvointialueen strategiassa tavoitteena on, että lasten ja nuorten mielenterveyttä tuetaan nopeuttamalla pääsyä mielenterveyttä tukevien palvelujen piiriin. HYTE-neuvotteluissa ja hyvinvointisuunnitelman painopisteiden määrittelytyössä todettiin, että hyvinvointialueen tulee edistää yhdessä kuntien, HUS-yhtymän ja muiden kumppaneiden kanssa asukkaiden mielen hyvinvointia sekä lisätä tukea asukkaiden arjen hallintaan. Lisäksi tulee edistää asukkaiden elämänhallinta- ja tietoisuustaitoja. Keskiössä on muun muassa yhdenvertaisten ja esteettömien matalan kynnyksen päihde- ja mielenterveyspalveluiden lisääminen.

Seurattavia mittareita ovat muun muassa:

- Psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus, % 20 vuotta täyttäneistä
- Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % oppilaista
- Alkoholia liikaa käyttävien osuus, % 20 vuotta täyttäneistä
- Mielenterveyspalvelut kiireettömään hoitoon pääsy, %-osuus asiakkaista, joilla käynti toteutunut 7 vrk:ssa
- Odotusaika nuorten psykososiaalisiin palveluihin (Vantaan Nuortenkeskus Nuppi, Keravan Nuorten asema)
- Alkoholinkäytön mini-interventio

Sosiaaliset suhteet

Hyvinvointialueen strategiassa tavoitteena on, että hyvinvointialueen asukkailla, asiakkailla, työntekijöillä, vaikuttamistoimielimillä, järjestöillä ja yrityksillä on monipuoliset mahdollisuudet osallistua hyvinvointialueemme toimintaan ja sen kehittämiseen. Edistämmekin asukkaiden yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen osallisuuden mahdollisuuksia osallisuusohjelman mukaisesti. HYTE-neuvotteluissa ja hyvinvointisuunnitelman painopisteiden määrittelytyössä todettiin, että hyvinvointialueen tulee edistää yhdessä osallisuutta yhteistyössä kuntien, HUS-yhtymän ja muiden kumppaneiden kanssa. Sosiaaliset suhteet ovat keskeisiä elämässämme. Tärkeää on, että tuemme yhdessä asukkaiden ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia niin, ettei kukaan jää yksin. Meidän tulee myös ehkäistä asukkaiden syrjäytymistä.

Seurattavia mittareita ovat muun muassa:

- Tuntee itsensä usein yksinäiseksi, % luokkatasosta
- Lastensuojelun asiakkuuksien määrä
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet % 25–64-vuotiaista

- Työkykynsä heikentyneeksi arvioivien osuus, % 20 vuotta täyttäneistä
- Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä
- TerveSuomi- kyselyn tulokset yksinäisyyden kokemuksesta
- Asunnottomien ja pitkäaikaisasunnottomien määrät
- Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä

Hyvinvointihaasteiden ennaltaehkäisy

Hyvinvointialueen strategiassa tavoitteena on, että lasten ja perheiden hyvinvoinnin tueksi järjestetään toimivia ennaltaehkäiseviä ja varhaisen tuen palveluja yhteistyössä järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi strategiassa todetaan muun muassa, että vanhusten toimintakykyä tuetaan ja elämänlaatua parannetaan järjestämällä yksilöllisiä, ennakoivia ja ennaltaehkäiseviä palveluja. Hyvinvointihaasteiden ennaltaehkäisy vaatii monitoimijaista ja -tasoista yhteistyötä. Tarvitaan esimerkiksi toimialojen ja palvelualueiden yli menevien toimintamallien, prosessien suunnittelun ja yhteistyön lisäämistä sekä hyvien toimintamallien käytön sekä avoimen viestinnän vahvistamista. Sisäisen yhteistyön lisäksi tarvitaan kumppanuuksien vahvistamista hyvinvointialueen ulkopuolisten tahojen kanssa. Tarvitsemme hyvinvoinnin ja terveyden edistämiselle toimivat yhteistyörakenteet, toimintamallit ja mittarit.

Tärkeää on lisäksi, että esimerkiksi kaupunkien ja järjestöjen ennaltaehkäisevä toiminta tuodaan osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon palveluvalikkoa. HYTE-neuvotteluissa ja hyvinvointisuunnitelman painopisteiden määrittelytyössä todettiin, että hyvinvointialueen tulee edistää yhdessä kuntien, HUS-yhtymän ja muiden kumppaneiden kanssa terveellisiä elintapoja sekä liikkumista ja kulttuurihyvinvointia. Hyvinvointialue onkin linjannut, että hyvinvointisuunnitelmassa huomioidaan läpileikkaavasti kulttuurihyvinvointi. Läpileikkaavasti halutaan tarkastella myös perheyhteisöjen ohjausta ja tukea. Läpileikkaavia kohderyhmiä ja teemoja tarkastellaan tarkemmin alaluvussa 3.2.

Seurattavia mittareita ovat muun muassa:
- Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- Lihavuuden yleisyys, % 2–16-vuotiailla
- Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % ikäluokasta
- Kokee olevansa tyytyväinen elämäänsä, % ikäluokasta
- Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien osuus, % 20 vuotta täyttäneistä, koulutusryhmittäin
- Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus, % 20 vuotta täyttäneistä
- Lihavien osuus, % 20 vuotta täyttäneistä
- Päivittäin tupakoivien osuus, % 20 vuotta täyttäneistä
- Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus, % 20 vuotta täyttäneistä
- Työttömien terveystarkastukset
- Elintapaneuvonta tyypin 2 diabetesriskissä oleville
- Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, prosenttia vastaavan ikäisestä väestöstä
- MPR-rokotuskattavuus

3.2 Hyvinvointisuunnitelmien läpileikkaavat kohderyhmät ja teemat

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelmien valmistelussa todettiin, että hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmissa tulee huomioida läpileikkaavasti eri kieli- ja kulttuuriryhmät sekä vammaiset. Lisäksi suunnitelmissa huomioidaan läpileikkaavasti kulttuurihyvinvointi. Kuvaamme seuraavassa tarkemmin edellä mainittuja kohderyhmiä ja kulttuurihyvinvointia.

Eri kieli- ja kulttuuriryhmät

Kuten alueellisessa hyvinvointikertomuksessa todetaan Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on hyvin monikulttuurinen. Vieraskielisten osuus väestöstä on maan suurin, yli 21 % asukkaista. (Tilastokeskus, Kieli sukupuolen mukaan kunnittain 1990–2022.) Pääkaupunkiseudun suurin ulkomaalaistaustaisen väestön osuus on Vantaalla. Keravalla suurin vieraskielinen väestöryhmä ovat vironkieliset, jotka muodostavat 3,4 % kaupungin väestöstä (Vantaalla 3,6 %). Vantaalla suurin vieraskielinen väestöryhmä ovat venäjänkieliset, jotka muodostavat 3,9 % kaupungin väestöstä. Keravalla vastaava osuus on 2,3 %. Molemmissa kaupungeissa kolmanneksi suurin vieraskielinen väestöryhmä ovat arabiankieliset, Keravalla 0,8 % ja Vantaalla 2,0 % kaupungin väestöstä. (Kotoutumisen edistämisen ohjelma 2022–2025.)

Hyvinvointialueen palvelujen tulee olla kielellisesti saavutettavia. Hyvinvointialueella tulkkipalveluja sekä muun muassa neuvontamateriaalin kieliversiota kehitetään vastamaan alueen monikielisen väestön palvelutarpeita. Hyvinvointialueen asiakastarpeisiin vastaavaa kielellistä palvelukykyä arvioidaan säännöllisesti. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialuestrategia 2022). Keskeistä on, että hyvinvointialueen palvelut ovat erilaisten asukkaiden käytettävissä ja että palvelujen käytön esteitä poistetaan. Yksi esteistä voi kielen lisäksi olla myös esimerkiksi palveluihin ja viranomaisasiointiin liittyvät pelot. Pelkoja voidaan lieventää muun muassa viestinnän ja avoimen kohtaamisen avulla.

Myös Vantaan kaupungin hyvinvointisuunnitelmassa todetaan, että Hyte-työssä tulee kiinnittää erityisesti huomiota palveluiden saatavuuteen eri väestöryhmille (Vantaan kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2023–2025). Keravan kaupungin hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa nostetaan esiin palvelujen kannalta keskeisenä haasteena kieli, joka muodostaa usein ylimääräisen kynnyksen. Palveluja olisikin hyvä kehittää yhä enemmän matalan kynnyksen tukemista kohti. Tämä vaatii monialaista yhteistyötä ja sen koordinointia. (Keravan hyvinvointikertomus 2022 ja hyvinvointisuunnitelma 2023–2025.)

Kotoutumista edistetään sekä hyvinvointialueella että Vantaan ja Keravan kaupungeissa. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen maahanmuuttajapalvelut vastaa sosiaalihuoltolain mukaisista palveluista alueen kotoutujille. Vantaan ja Keravan kaupunkien maahanmuuttajapalveluiden sekä hyvinvointialueen välisen yhteistyön rakentaminen toiminnan suunnittelussa ja palveluihin ohjauksessa on tärkeää. (Kotoutumisen edistämisen ohjelma 2022–2025.)

Hyvinvointialueella toimii monikulttuurisuusasian neuvottelukunta. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta ei ole lakisääteinen vaikuttamistoimielin, mutta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väestöpohjan huomioiden sen asettaminen on ollut perusteltua ja tarpeellista. Neuvottelukunta rinnastuu muihin vaikuttamistoimielimiin. Vaikuttamistoimielinten tehtävänä on varmistaa eri asukasryhmien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä ottaa kantaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä lasten ja nuorten, ikääntyneen väestön tai vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta. Vaikuttamistoimielimet ovat mukana myös osallistumisen ja kuulemisen kehittämisessä hyvinvointialueella. (Vaikuttamistoimielimet, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue.) Myös Vantaan ja Keravan kaupungeilla toimivat monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnat.

Vammaiset

Hyvinvointialueella on linjattu, että vammaispoliittinen ohjelma sisältyy hyvinvointisuunnitelmaan ja että vammaiset henkilöt huomioidaan hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa läpileikkaavasti. Vammaispolitiikkaa ohjaavat useat sopimukset, säädökset, määräykset ja ohjeet, kuten YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista, yhdenvertaisuuslaki ja juuri

hyväksytty uusi vammaispalvelulaki. Uudistuksen tarkoituksena on tukea vammaisen henkilön itsenäistä elämää ja itsemääräämisoikeuden toteutumista, yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja osallistumista yhteiskunnassa sekä turvata yksilöllisen tarpeen mukaiset, riittävät ja laadultaan hyvät palvelut. Hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena on, että vammaisten henkilöiden yksilölliset tarpeet otetaan jatkossa paremmin huomioon. (THL, Vammaispalvelulainsäädännön uudistus.)

Esteettömyys ja saavutettavuus tulee huomioida eri tavoin sekä hyvinvointialueen palveluissa että tiloissa. Esteettömyyttä tulee ajatella laajasti, ei pelkästään fyysisen esteettömyyden näkökulmasta. Keskeisenä ajatuksena on, että kaikilla on mahdollisuus osallistua hyvinvointialueen toimintaan ja palveluihin. Vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta tulee huomioida esteettömyyden lisäksi muun muassa oikeus koulutukseen, työhön ja mielekkääseen arkeen sekä erilaiset asumiseen liittyvät asiat. Myös palveluohjaus ja asiakaslähtöisyys tulee olla keskiössä.

Hyvinvointialueella toimii lakisääteinen vammaisneuvosto. Vammaisneuvosto koostuu monikulttuurisuusasiain neuvoston tapaan yhdeksästä jäsenestä, joita kuusi on valittu Vantaan ja kolme Keravan vastaavasta toimielimestä. Varsinaisilla jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet. Myös vammaisneuvosto varmistaa vammaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä ottaa kantaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta. Myös Vantaan ja Keravan kaupungeilla toimivat vammaisneuvostot.

Myös kunnilla on edelleen velvoite kaikessa toiminnassaan huomioida, että henkilöt, joilla on jokin vamma tai toimintarajoite, voivat osallistua kunnan toimintaan yhdenvertaisesti muiden kanssa. Käytännössä tämä tarkoittaa kohtuullisia mukautuksia, jotta esimerkiksi kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut ovat yhdenvertaisesti kaikkien saavutettavissa ja niiden toimintoihin osallistuminen on mahdollista ja mielekästä. (Vantaan kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2023–2025.)

Kulttuurihyvinvointi

Kulttuurihyvinvoinnilla tarkoitetaan ihmisen yksilöllistä tai yhteisöllisesti jaettua kokemusta siitä, että kulttuuri ja taide lisäävät hyvinvointia tai ovat yhteydessä siihen. Kulttuurihyvinvointi perustuu ihmisen omaan taide- ja kulttuurisuhteeseen, ja kulttuuri sekä sen hyvinvointia tukevat vaikutukset läpäisevät koko ihmisen elämänkaaren. (Turun ammattikorkeakoulu, Kulttuurihyvinvointi.)

Kulttuurihyvinvointi on tunnistettu osaksi sosiaali- ja terveyspalvelujen hyvinvointia edistävää keinovalikoimaa ja se on nostettu hyvinvointisuunnitelmien yhdeksi läpileikkaavaksi näkökulmaksi. Hyvinvointialueen strategiassa todetaan, että hyvinvointialueella tunnistetaan kulttuurin merkitys terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä, ja yhteistyötä eri taide- ja kulttuuritoimijoiden kanssa jatketaan.

Kulttuurihyvinvointia edistetään yhteistyössä kaupunkien kanssa. Keravan kaupungin hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa todetaan, että kulttuurihyvinvointia edistävät kaupungin palvelut ovat tilastojen mukaan suosittuja ja saavutettavia, ja lisäksi niillä on vahva asiakasuskollisuus. Keravan hyvinvointisuunnitelman tavoitteeksi on nostettu kulttuurihyvinvoinnin edistäminen ja taiteen hyödyntäminen ennaltaehkäisevänä toimintana. Toimenpiteinä ovat muun muassa kaupunkilaisten oman toimijuuden ja tekijyyden tukeminen sekä taideohjelmien suunnittelu Keravan eri alueille. (Keravan hyvinvointikertomus 2022 ja hyvinvointisuunnitelma 2023–2025.) Myös Vantaan kaupungin hyvinvointisuunnitelmassa kulttuuri nostetaan keskeiseksi hyvinvoinnin edistämisen keinoksi. Hyvinvointisuunnitelman yhtenä eri ikäryhmille yhteisenä

toimenpiteenä onkin vahvistaa hyvinvointia liikunnan ja kulttuurin avulla koko elämänkaaren ajan. Toimenpidettä edistetään useilla eri keinoilla. Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmaan on kirjattu muun muassa kulttuurin tuominen ikääntyneiden lähelle esimerkiksi asumisyksiköihin. (Vantaan kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2023–2025.)

Kulttuurihyvinvoinnin keinoja toteutetaan hyvinvointialueella jo tällä hetkellä ja kulttuurin merkitys on huomioitu eri tavoin muun muassa hyvinvointialueen tilaratkaisuissa. Kulttuurihyvinvointia ja sen keinoja ja mahdollisuuksia kuvataan tarkemmin ikäryhmäkohtaisissa suunnitelmissa.

3.3 Tavoitteet ja toimenpiteet

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet kuvataan pääosin ikäryhmäkohtaisissa hyvinvointisuunnitelmissa. Tähän yleiseen osioon on kuitenkin haluttu nostaa hyvinvointialueen strategiasta keskeiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteiset tavoitteet sekä niihin liittyvät toimenpiteet. Tavoitteita, toimenpiteitä, mittareita, vastuutahoja ja kumppaneita kuvataan taulukossa 3.

TAULUKKO 3. HYVINVOINTISUUNNITELMAN YHTEISET TAVOITTEET, TOIMENPITEET JA MITTARIT

TAVOITTEET	MITTARIT	TOIMENPITEET	VASTUUT	KUMPPANIT
1. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiselle on käytössä toimivat yhteistyörakenteet, toimintamallit ja mittarit.	1. Kehitämme hyte-rakennetta edelleen tarpeen mukaisesti sekä hyvinvointialueen sisäisen rakenteen että alueellisen yhteistyörakenteen näkökulmasta. Kirkastamme hyvinvointialueen roolia hyte-työssä. 2. Seuraamme hyte-kertoimen indikaattoreita säännöllisesti. Kehitämme hyte-mittarointia ja vaikuttavuuden arviointia. Hyödynnämme hyte-tietoa hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden laadinnassa.	1. Hyvinvointialueen, kaupunkien, HUS-yhtymän ja järjestöjen välinen toimiva hyte-rakenne, sidosryhmäkysely on toteutettu (kyllä/ei) 2. Alueen omaa toimintaa ja väestövaikutuksia kuvaava hyte-kerroin kasvaa Hyte-mittarointia ja vaikuttavuuden arviointia on kehitetty (kyllä/ei)	Asiantuntija- ja kehittämispalveluiden HYTE-tiimi, kaikki toimialat	Vantaan ja Keravan kaupungit, HUS-yhtymä, järjestöt, mahdolliset muut sidosryhmät
2. Hyvinvointi-alueella tunnistetaan kulttuurin merkitys terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä.	1. Laadimme suunnitelman hyvinvointialueen kulttuurihyvinvointityöstä ulottaen sen arjen hoitokulttuuriin ja fyysiseen hoitoympäristöön. Jatkamme yhteistyötä eri taide- ja kulttuuritoimijoiden kanssa.	1. Suunnitelma on laadittu (kyllä/ei) Yhteistyötä on toteutettu kulttuuritoimijoiden kanssa (kyllä/ ei)	Asiantuntija- ja kehittämispalveluiden HYTE-tiimi, kaikki toimialat	Vantaan ja Keravan kaupungit, HUS-yhtymä, järjestöt, mahdolliset muut sidosryhmät

4 Hyvinvointisuunnitelman toteutus, seuranta ja arviointi

Hyvinvointialueen on seurattava asukkaittensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta, hyvinvointialueen johtoryhmä ja HYTE-ohjausryhmä seuraavat hyvinvoinnin ja terveyden tilaa sekä hyvinvointisuunnitelmien tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista säännöllisesti. Raportoimme asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä aluevaltuustolle vuosittain. Alueellista hyvinvoinnin ja terveyden tilaa, HYTE-työtä ja sen etenemistä seurataan puolestaan vuosittain Uudenmaan HYTE-työryhmässä, Vantaa-Kerava HYTE-työryhmässä ja HYTE-neuvotteluissa. Ikäryhmäkohtaiset hyvinvointiryhmät tukevat eri toimijoita hyvinvointisuunnitelmien tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamisessa sekä osallistuvat hyvinvointisuunnitelmien toteutumisen seurantaan ja arviointiin yhdessä hyvinvointialueen toimialojen kanssa.

Lähteet (täydennetään myöhemmin)

Alkoholilaki (1102/2017)

Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia ja toimeenpanosuunnitelma 2022–2026, STM

HYTE-kerroin - kannustin hyvinvointialueille, THL

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelukonsepti, THL

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lainsäädäntö, STM

Hyvinvointialuelaki 611/2021

Kansallinen mielenterveysstrategia ja itsemurhien ehkäisyohjelma vuosille 2020–2030, STM

Kielilaki (423/2003)

Kieli sukupuolen mukaan kunnittain, 1990–2022, Tilastokeskus

Kotoutumisen edistämisen ohjelma 2022–2025

THL, Kouluterveyskysely

Kulttuurihyvinvointi, Turun ammattikorkeakoulu

Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020–2023, Valtioneuvosto

Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 980/2012

Laki julkisyhteisön henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta (424/2003)

Laki lastensuojelulain muuttamisesta 610/2022

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 611/2021

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla 615/2021

Lastensuojelulaki 417/2007, §12

Omavalvontaohjelma Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalvelut

Perustuslaki (731/1999)

Päihde- ja riippuvuusstrategia. Yhteiset suuntaviivat vuoteen 2030, STM

THL, Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella, 2022

Sotekuva, THL

Stiglitz & al. 2009

Suomen virallinen tilasto (SVT): Asunnot ja asuinolot [verkkojulkaisu]. ISSN=1798–6745. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 20.6.2023]. Saantitapa: https://stat.fi/tilasto/asas

Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)

Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen osallisuus - Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osallisuusohjelma 2023–2025

Tasa-arvolaki (609/1988)

Terveydenhuoltolaki (1326/2010)

THL, toimeentulo 2023

Tupakkalaki (549/2016)

Työturvallisuuslaki (738/2002)

HUS, Uudenmaan väestön hyvinvointi, terveys ja erikoissairaanhoidon palvelutarve, 2022

Vaikuttamistoimielimet, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue

Vakehyvaa tekemässä - Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hankkeet 2023

Valtioneuvoston asetus 338/2011 neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta

Vammaistukien saajat ja maksetut etuudet 2022, KELA

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen järjestöyhteistyön tiekartta ja vuoden 2023 toimeenpanosuunnitelma

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kaksikielisyysohjelma

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sidosryhmäkysely 2022

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sosiaalityön asiakkuuksien ja toimeentulotuen saajien määrän kehitys

Vantaan ja Keravan hyvinvointialuestrategia 2022

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvio 2023

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen viestintästrategia 2023–2025 / Yleiset ohjeet tiedottamisen ja viestinnän periaatteista suomeksi ja ruotsiksi

Vantaan kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2023–2025

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014)

Liitteet

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022

Tiivistelmä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellisesta hyvinvointikertomus- ja -suunnitelmaluonnoksesta vuosille 2023–2025

8.9.2023

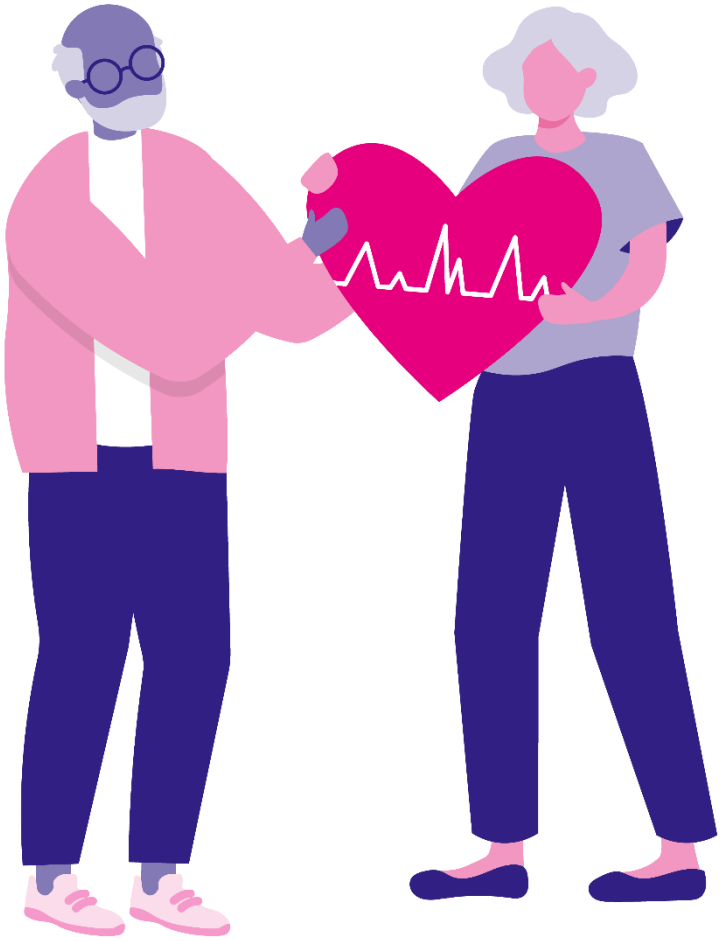

SISÄLLYSLUETTELO

1 Johdanto 3
2 Tiivistelmä hyvinvointikertomuksesta 4
3 Tiivistelmä hyvinvointisuunnitelmasta 6
3.1 Alueelliset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet 6
3.1.1 Painopisteet 7
3.1.2 Yleiset tavoitteet ja toimenpiteet 8
3.1.3 Ikäryhmäkohtaisten hyvinvointisuunnitelmien tavoitteet ja toimenpiteet 9

1 Johdanto

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on aluevaltuuston hyväksymä hyvinvointialueen strategiaa toimeenpaneva asiakirja, jota toteutetaan vuosina 2024–2025. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma sisältää ikäryhmäkohtaisen hyvinvointitiedon sekä suunnitelmat lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikääntyneiden osalta. Jokaisen ikäryhmän osalta kertomuksessa ja -suunnitelmissa on huomioitu vammaiset henkilöt sekä eri kieli- ja kulttuuriryhmiin kuuluva väestö.

Hyvinvointialue seuraa asukkaittensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin sekä raportoi asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä aluevaltuustolle vuosittain. Hyvinvointialueella laaditaan valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, jossa on kuvattuna alueen asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin tila, niihin vaikuttavat tekijät sekä kirjattu valtuustokausittaiset tavoitteet ja toimenpiteet asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 611/2021.)

Hyvinvointialueella toteutettavaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tehdään yhteistyössä Vantaan ja Keravan kaupunkien, HUS-yhtymän, järjestöjen sekä muiden sidosryhmien kanssa. Työtä ohjaavat useat lait, kansalliset strategiat, ohjeistukset ja suositukset, alueellisten HYTE-neuvottelujen tulos sekä hyvinvointialueen strategia.

Hyvinvointi on moniulotteinen, ihmisiin, yhteiskuntaan ja eri ympäristöihin linkittyvä ilmiö, minkä tarkastelu yhden näkökulman tai tunnusluvun kautta kaventaa hyvinvoinnin käsitteen liian kapeaksi. Stiglitzin komission (Stiglitz & al. 2009) laatiman mallin mukaisesti hyvinvoinnin käsite koostuu 8 perusulottuvuudesta, jotka on kuvattu kuvassa 1.

Kuva 1. Stiglitzin malli hyvinvoinnin osa-alueista



Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE) on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) määritelmän mukaan toimintaa, jolla pyritään väestön hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamiseen ja jolla tuetaan ihmisten mahdollisuuksia hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden sekä työ- ja toimintakyvyn ylläpitoon ja parantamiseen. Edellä mainittuja mahdollisuuksia luodaan pitämällä huolta olosuhteista, jotka tukevat hyvinvointia ja terveellisten valintojen tekemistä.

Stiglitzin malliin peilaten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on laaja-alaista, monitoimijaista ja poikkihallinnollista toimintaa, jota kohdennetaan koko elinympäristöön, väestöön, yhteisöihin ja yksilöihin ja jota tehdään johdon ja koordinaation, yhteistyön ja yhdyspintojen sekä palveluiden ja käytäntöjen tasoilla.

Näin laadittiin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ensimmäinen alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta aloitettiin talven 2022 ja alkuvuoden 2023 aikana toteutetulla tiedonkeruulla, jonka jälkeen lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikääntyneiden hyvinvoinnin asiantuntijaryhmät koostivat tiedosta keskeiset nostot eri ikäisen väestön hyvinvoinnin ja terveyden vahvuuksista, huolenaiheista ja ilmiöistä. Kevään 2023 aikana käytiin myös ensimmäiset alueelliset HYTE-neuvottelut Vantaan, Keravan, HUS-yhtymän ja järjestötoimijoiden kanssa.

Kerätyn tiedon, ikäryhmäkohtaisten hyvinvointiryhmien nostojen sekä HYTE-neuvottelujen tulosten pohjalta järjestettiin työpaja hyvinvointialueen lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnalle toukokuussa 2023, jossa lautakunta asetti hyvinvointisuunnitelmalle painopistealueet.

Asiantuntijaryhmät työstivät tämän jälkeen painopistekohtaiset tavoitteet eri ikäryhmittäin, jonka jälkeen kesäkuussa järjestettiin noin 80 osallistujan työpaja keskeisten toimenpiteiden tunnistamiseksi. Toimenpidetyöpajaan osallistui hyvinvointialueen asiantuntijoiden lisäksi laaja joukko sidosryhmiä, mukaan lukien osallistujia järjestöistä, poliisista, seurakunnista sekä Vantaan ja Keravan kaupunkien toimialoilta. Ikäryhmäkohtaiset hyvinvointiryhmät työstivät työpajan tulosten pohjalta tavoitteiden alle toimenpiteet, mittarit ja toimenpiteitä toteuttavat tahot.

2 Tiivistelmä hyvinvointikertomuksesta

Alueellinen hyvinvointikertomus perustuu tutkittuun tietoon ja kansallisiin hyvinvointi-indikaattoreihin. Osana tiedonkeruuta on kerätty tietoja ja havaintoja arjen ilmiöistä myös hyvinvointialueen ammattilaisilta sekä sidosryhmiltä. Talven 2022 ja alkuvuoden 2023 aikana koottiin yhteen alueellinen hyvinvointitieto, mikä sisälsi THL:n suosittelemien indikaattoritietojen koonnin hyvinvoinnin tilannekuvaksi, hyvinvointialueen toimialoilta saatavan tiedon muun muassa palvelujen käytöstä ja nykytilasta, Vantaan ja Keravan kaupunkien koostamat tiedot alueen väestön hyvinvoinnista ja terveydestä, HUS-yhtymän laatiman Uusimaatasoisen vertailutiedon Uudenmaan hyvinvointialueiden väestön hyvinvoinnista ja terveydestä sekä sidosryhmäkyselyn kautta saadut nostot järjestöjen ja yritysten havainnoista liittyen alueen väestön terveyteen ja hyvinvointiin. Nämä tiedot toimivat hyvinvointikertomuksen pääasiallisina tietolähteinä. Lisäksi hyvinvointitietoa on täydennetty kansallisten tiedonkeruiden tuottaman tiedon avulla, muun muassa THL:n ja Tilastokeskuksen aineistoilla.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väestö on valtakunnallisesti verrattuna nuorta ja monikulttuurista. Sama trendi näkyy myös ennusteissa; vuonna 2030 yli 80 % Vantaan ja Keravan alueen asukkaista on alle 65-vuotiaita. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.) Ennusteen mukaan lasten ja nuorten osuus väestöstä on maan suurimpia myös jatkossa; alle 18-vuotiaiden määrä kasvaa 8 %. Yli 75-vuotiaiden osuus väestöstä on maan pienin nyt ja ennusteen mukaan jatkossakin, vaikka osuus kasvaakin 9,2 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Vieraskielisten osuus väestöstä on maan suurin, yli 21 % asukkaista. Väestönkasvusta vieraskieliset muodostavat suurimman osan. (THL, Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 2022.)

Pienituloisuusaste on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella keskivertotasoa muihin Uudenmaan hyvinvointialueisiin ja koko maahan nähden (HUS, Uudenmaan väestön hyvinvointi, terveys ja erikoissairaanhoidon palvelutarve 2022). Kuitenkin lapsiperheistä maan suurin osuus saa toimeentulotukea pitkäaikaisesti (THL, Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 2022). Työttömien osuus työikäisestä väestöstä on alueella maan suurimpia ja nuorisotyöttömyys yleisempää kuin koko maassa keskimäärin. Pitkäaikaistyöttömyys ja rakennetyöttömyys ovat maan keskitasoa yleisempiä, ja ne ovat yleistyneet selvästi Covid-19-pandemiaa edeltävään aikaan verrattuna, kuten koko maassa. (THL, Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 2022.) Samoin koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24-vuotiaiden määrä on Vantaan ja Keravan alueilla selkeästi muita Uudenmaan hyvinvointialueita ja koko maata korkeampi (HUS, Uudenmaan väestön hyvinvointi, terveys ja erikoissairaanhoidon palvelutarve 2022). Työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus työikäisestä väestöstä on kuitenkin maan pienimpiä (THL, Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 2022).

Hyvinvointialueen aikuisväestö on valtakunnallista keskitasoa terveempää. Sosioekonomiset tekijät näkyvät kuitenkin aikuisväestön hyvinvoinnissa ja koetussa terveydessä; matalammin koulutetut voivat huonommin kuin korkeammin koulutetut. Matalammin koulutetut aikuiset ovat psyykkisesti kuormittuneempia kuin korkeammin koulutetut ja tupakoivat myös korkeammin koulutettuja enemmän. Suurin osa työikäisistä liikkuu koulutustasosta riippumatta liian vähän ja noin joka viides on lihava. COVID-19-pandemia on heikentänyt erityisesti nuorten psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia, ja nuorten kokemus omasta terveydestä on heikentynyt voimakkaasti verrattuna aikaisempiin vuosiin. Samoin nuorten ahdistuneisuus on kasvanut kaikissa ikäryhmissä ja tyytyväisyys elämään on heikentynyt. Heikentynyt henkinen hyvinvointi korostuu erityisesti tyttöjen kohdalla; tytöistä noin joka kolmas kokee kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.)

Sähköisten sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttämisaste vaihtelee ikäryhmittäin. Aikuisväestöstä ahkerimpia digitaalisten terveyspalveluiden käyttäjiä ovat 20–64-vuotiaat naiset. Digitaalisten sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttö ikääntyneillä on vähäistä ja vain alle 20 % yli 65-vuotiaista asioi sosiaali- ja terveyspalveluissa digitaalisesti. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.)

Vantaan ja Keravan alueella palvelut, kuten päivittäistavarakaupat sijaitsevat lähellä ihmisiä. Esimerkiksi suurin osa Vantaan ja Keravan alueen ikääntyneistä asuu 500 metrin säteellä päivittäistavarakaupasta. Toisaalta 500 metrin kävelemisessä on vaikeuksia yli 10 %:lla 65 vuotta täyttäneistä. Alueen kulttuuripalvelut ovat asukkaita lähellä. Koko hyvinvointialueen väestö asuu vähintään 10 kilometrin päässä päätoimisesti hoidetusta museosta tai teatterista ja Keravalla suurin osa alle kolmen kilometrin päässä. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.)

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen asiantuntijoiden mukaan merkittävin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeita lisäävä toimintaympäristön muutos on voimakas väestönkasvu ja väestön ikääntyminen. (THL, Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 2022). Lisäksi hyvinvointialueen asiantuntijoiden ja sidosryhmien mukaan lasten, nuorten ja perheiden palvelutarpeet ovat lisääntyneet ja alueella korostuvat myös metropolialueen ongelmat, kuten päihde- ja mielenterveysongelmat sekä asunnottomuus (THL, Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 2022, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sidosryhmäkysely 2022).

3 Tiivistelmä hyvinvointisuunnitelmasta

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on hyvinvointialueen ja kuntien yhteinen tehtävä. Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (611/2011) todetaan, että hyvinvointialueen on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Hyvinvointialueen tulee myös määrittää hyvinvoinnin ja terveyden edistämiselle tavoitteet ja tavoitteita tukevat toimenpiteet. Kuntien lisäksi hyvinvointialueen on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä hyvinvointialueen alueella HUS-yhtymän sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma kokoaa yhteen hyvinvointialueen määrittämät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet. Hyvinvointisuunnitelma koostuu eri ikäryhmät kattavasta yleisestä osiosta sekä ikäryhmäkohtaisista suunnitelmista, joita ovat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, työikäisten hyvinvointisuunnitelma sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma. Hyvinvointialueen on laadittava lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi hyvinvointialueen toimintaa koskeva alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (Laki lastensuojelulain muuttamisesta 610/2022). Hyvinvointialueen on laadittava myös suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä sekä arvioitava ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palveluntarpeeseen vaikuttavia tekijöitä. (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 980/2012.) Hyvinvointialueella on haluttu laatia myös työikäisten hyvinvointisuunnitelma työikäisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

3.1 Alueelliset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet

Lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta valitsi toukokuussa 2023 työpajassaan viisi ylätason painopistettä alueelliselle hyvinvointisuunnitelmalle. Painopisteet ovat palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen, yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus, mielen hyvinvointi, sosiaaliset suhteet sekä hyvinvointihaasteiden ennaltaehkäisy. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen keskiöön nostettiin näkökulmaksi ”jokaisen hyvinvointi on yhtä arvokas”. Tätä näkökulmaa toteutetaan edellä mainittujen painopisteiden kautta, joihin kytketään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet.

3.1.1 Painopisteet

Palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen

Hyvinvointialueen strategiassa tavoitteena on, että palveluihin pääsy nopeutuu, neuvontapalvelumme ja asiakasohjauksemme ovat saavutettavia ja toimivia sekä digipalvelujen suunnitelmallinen kehittäminen. Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden määrittelytyössä todettiin, että palvelujen tulee olla kaikkien saatavilla ja saavutettavissa. Keskeistä on palvelujen esteettömyyden edistäminen sekä palvelujen saatavuuden ja vaikuttavuuden paraneminen erityisesti matalan kynnyksen palvelujen osalta. Tärkeää on myös sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelujen parempi yhteensovittaminen. Palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden näkökulmasta tulee huomioida myös muun muassa palvelujen kaksikielisyys. Kaksikielisyyttä edistetään kaksikielisyysohjelman mukaisesti.

Yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus

Hyvinvointialueen strategiassa tavoitteena on, että heikoimmassa asemassa olevien asukkaiden palveluihin pääsy paranee ja tunnistamme entistä paremmin paljon palveluja tarvitsevat asiakkaamme. Hyvinvointialue onkin linjannut, että hyvinvointisuunnitelmassa huomioidaan läpileikkaavasti erityisesti vammaiset sekä eri kieli- ja kulttuuriryhmät. Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden määrittelytyössä todettiin, että on tärkeää mahdollistaa yhdenvertaiset palvelut ja turvata hyvinvointia kaikille. Keskeistä on asukkaiden eriarvoisuuden ennaltaehkäiseminen ja esimerkiksi köyhyyden torjuminen.

Mielen hyvinvointi

Hyvinvointialueen strategiassa tavoitteena on, että lasten ja nuorten mielenterveyttä tuetaan nopeuttamalla pääsyä mielenterveyttä tukevien palvelujen piiriin. HYTE-neuvotteluissa ja hyvinvointisuunnitelman painopisteiden määrittelytyössä todettiin, että hyvinvointialueen tulee edistää yhdessä kuntien, HUS-yhtymän ja muiden kumppaneiden kanssa asukkaiden mielen hyvinvointia sekä lisätä tukea asukkaiden arjen hallintaan. Lisäksi tulee edistää asukkaiden elämänhallinnan- ja tietoisuustaitoja. Keskiössä on muun muassa yhdenvertaisten ja esteettömien matalan kynnyksen päihde- ja mielenterveyspalveluiden lisääminen.

Sosiaaliset suhteet

Hyvinvointialueen strategiassa tavoitteena on, että hyvinvointialueen asukkailla, asiakkailla, työntekijöillä, vaikuttamistoimielimillä, järjestöillä ja yrityksillä on monipuoliset mahdollisuudet osallistua hyvinvointialueemme toimintaan ja sen kehittämiseen. Edistämmekin asukkaiden yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen osallisuuden mahdollisuuksia osallisuusohjelman mukaisesti. HYTE-neuvotteluissa ja hyvinvointisuunnitelman painopisteiden määrittelytyössä todettiin, että hyvinvointialueen tulee edistää yhdessä osallisuutta yhteistyössä kuntien, HUS-yhtymän ja muiden kumppaneiden kanssa. Tärkeää on, että tuemme yhdessä asukkaiden ja yhteisöjen toimintamahdollisuuksia niin, ettei kukaan jää yksin. Meidän tulee myös ehkäistä asukkaiden syrjäytymistä.

Hyvinvointihaasteiden ennaltaehkäisy

Hyvinvointialueen strategiassa tavoitteena on, että lasten ja perheiden hyvinvoinnin tueksi järjestetään toimivia ennaltaehkäiseviä ja varhaisen tuen palveluja yhteistyössä järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi strategiassa todetaan muun muassa, että vanhusten toimintakykyä tuetaan ja elämänlaatua parannetaan järjestämällä yksilöllisiä, ennakoivia ja

ennaltaehkäiseviä palveluja. Hyvinvointihaasteiden ennaltaehkäisy vaatii monitoimijaista ja -tasoista yhteistyötä. Tarvitaan esimerkiksi toimialojen ja palvelualueiden yli menevien toimintamallien, prosessien suunnittelun ja yhteistyön lisäämistä sekä hyvien toimintamallien käytön sekä avoimen viestinnän vahvistamista. Sisäisen yhteistyön lisäksi tarvitaan kumppanuuksien vahvistamista hyvinvointialueen ulkopuolisten tahojen kanssa. Tarvitsemme hyvinvoinnin ja terveyden edistämiselle toimivat yhteistyörakenteet, toimintamallit ja mittarit.

Tärkeää on lisäksi, että esimerkiksi kaupunkien ja järjestöjen ennaltaehkäisevä toiminta tuodaan osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon palveluvalikkoa. HYTE-neuvotteluissa ja hyvinvointisuunnitelman painopisteiden määrittelytyössä todettiin, että hyvinvointialueen tulee edistää yhdessä kuntien, HUS-yhtymän ja muiden kumppaneiden kanssa terveellisiä elintapoja sekä liikkumista ja kulttuurihyvinvointia. Hyvinvointialue onkin linjannut, että hyvinvointisuunnitelmassa huomioidaan läpileikkaavasti kulttuurihyvinvointi. Läpileikkaavasti halutaan tarkastella myös perheyhteisöjen ohjausta ja tukea.

3.1.2 Yleiset tavoitteet ja toimenpiteet

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet kuvataan pääosin ikäryhmäkohtaisissa hyvinvointisuunnitelmissa. Yleiseen osioon on kuitenkin haluttu nostaa hyvinvointialueen strategiasta keskeiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteiset tavoitteet sekä niihin liittyvät toimenpiteet.

TAVOITTEET	**TOIMENPITEET**
1. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiselle on käytössä toimivat yhteistyörakenteet, toimintamallit ja mittarit.	1. Kehitämme hyte-rakennetta edelleen tarpeen mukaisesti sekä hyvinvointialueen sisäisen rakenteen että alueellisen yhteistyörakenteen näkökulmasta. Kirkastamme hyvinvointialueen roolia hyte-työssä. 2. Seuraamme hyte-kertoimen indikaattoreita säännöllisesti. Kehitämme hyte-mittarointia ja vaikuttavuuden arviointia. Hyödynnämme hyte-tietoa hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden laadinnassa.
2. Hyvinvointialueella tunnistetaan kulttuurin merkitys terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä.	1. Laadimme suunnitelman hyvinvointialueen kulttuurihyvinvointityöstä ulottaen sen arjen hoitokulttuuriin ja fyysiseen hoitoympäristöön. Jatkamme yhteistyötä eri taide- ja kulttuuritoimijoiden kanssa.

3.1.3 Ikäryhmäkohtaisten hyvinvointisuunnitelmien tavoitteet ja toimenpiteet

PAINOPISTE 1. Palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen

TAVOITTEET	TOIMENPITEET
LAPSET JA NUORET	
1. Kaikki lapset ja nuoret pääsevät tarvitsemaansa palveluun riittävän nopeasti	1. Kokoamme palvelukuvaukset hyvinvointialueen ja sen keskeisten sidosryhmien, kuten HUS-yhtymän, kuntien ja järjestöjen ja seurakuntien palveluista. 2. Otamme käyttöön digitaalisia ja ryhmämuotoisia palveluja saavutettavassa muodossa. 3. Kehitämme opiskeluhuoltoa yhteistyössä kuntien kanssa valmisteilla olevan alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman mukaisesti. 4. Vahvistamme yhteistyötä järjestöjen kanssa säännöllisillä järjestöyhteistyön tapaamisilla järjestöyhteistyön tiekartan mukaisesti. 5. Tarjoamme vammaisten lasten perheille riittävästi kasvatusta ja jaksamista tukevia palveluja (esimerkiksi tilapäishoidon palvelut, ja kotiin annettava tuki).[1]
2. Yhteydenottokanavat ovat selkeitä ja toimivia	1. Varmistamme moninaiset vaihtoehdot olla yhteydessä ja löytää palveluihin (keinona myös jalkautuva työ). 2. Tuotamme selko- ja monikielistä materiaalia palveluista viestintästrategian mukaisesti.
3. Henkilöstön osaaminen lisääntyy ja lasten ja nuorten ohjautuminen palveluihin paranee	1. Koulutamme henkilöstöä näyttöön perustuviin menetelmiin. 2. Tuotamme sektorirajat ylittävää säännöllistä perehdytystä, mikä sisältää myös perehdytystä järjestöjen ja seurakuntien toiminnasta. 3. Tuotamme monimuotoista koulutusta ja perehdytystä muun muassa videoiden muodossa. 4. Huolehdimme henkilökunnan riittävästä osaamisesta ja ammattitaidosta erityisryhmiin liittyen.

[1] Erityisesti vammaisiin liittyvät toimenpiteet merkitty sinisellä värillä.

TYÖIKÄISET	
1. Työikäisten asukkaiden digiosallisuus ja -palvelujen saatavuus ja saavutettavuus lisääntyy	1. Sähköiset palvelut ovat ajantasaiset ja huomioimme niissä myös erityisryhmien tarpeet. Vastuutamme sähköisten palveluiden päivityksen palvelualueittain ja koulutamme henkilöstöä tuottamaan sisältöä erityisryhmille. 2. Edistämme digitaalisten palveluiden käyttöönottoa opastamalla ja ohjaamalla. Digitaalisen asioinnin tuki, olemassa olevat asiointipisteet/pop-up/kampanjat.
2. Työikäiset asukkaat saavat palveluita tasavertaisesti	1. Toteutamme asumisneuvontaa yhteistyössä kuntien kanssa. 2. Laajennamme matalan kynnyksen palveluita esimerkiksi matalan kynnyksen psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanotot terveysasemilla. 3. Viestimme palveluista oikea-aikaisesti ja selkokielellä henkilöstölle ja asukkaille viestintästrategian ja osallisuusohjelman mukaisesti. 4. Osallistamme kokemusasiantuntijoita ja asiakasraateja osallisuusohjelman mukaisesti.
IKÄÄNTYNEET	
1. Ikääntyneiden asukkaiden digiosallisuus ja -palvelujen saatavuus ja saavutettavuus lisääntyy	1. Tarjoamme digitukea hyvinvointialueella yhteistyössä alueella toimivien järjestöjen, kokemustoimijoiden, hankkeiden sekä kaupunkien kanssa. 2. Kehitämme digitaalisen Hyte-palvelutarjottimen ja vahvistamme ohjausta kuntien ja kolmannen sektorin (mm. järjestöt, yhdistykset, seurakunta) tarjoamiin hyvinvointia ja terveyttä edistäviin ennaltaehkäiseviin palveluihin yhteistyössä alueella toimivien kolmannen sektorin toimijoiden ja kuntien kanssa. Tavoitteena selkeä ja kielellisesti saavutettava alusta. 3. Tuemme kotona asumista vanhusten sosiaalista ja fyysistä toimintakykyä vahvistaen muun muassa uudenlaisia ryhmätoimintana toteutettavia etäpalveluja kehittäen. 4. Vahvistamme verkkosivujen saavutettavuutta, ymmärrettävyyttä ja monikielisyyttä viestintästrategian ja osallisuusohjelman mukaisesti.
2. Ikääntyneet asukkaat pääsevät tarpeenmukaisten palvelujen piiriin	1. Varmistamme palvelujen esteettömyyden ja saavutettavuuden, muun muassa puhelinpalvelun onnistuminen.

	2. Vanhuspalvelujen säännöllisillä asiakkailla (kotihoito ja omaishoitoperheet) on omalääkäri, jota hoitajat pystyvät konsultoimaan. 3. Varmistamme tiedon selkeyden sekä tavoitettavuuden käyttämällä eri viestintäkanavia viestintästrategian ja osallisuusohjelman mukaisesti.

PAINOPISTE 2. Yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus

TAVOITTEET	TOIMENPITEET
LAPSET JA NUORET	
1. Turvaamme lastensuojelun tuen tarpeessa olevien lasten oikeuden riittävään tukeen	1. Ohjaamme heti ensimmäisestä yhteydenotosta saatavilla oleviin palveluihin huomioiden ennalta ehkäisevät palvelut. 2. Vahvistamme lastensuojelun veto- ja pitovoimaa henkilöstön riittävyyden turvaamiseksi. 3. Tiivistämme yhteistyötä järjestöjen ja seurakuntien kanssa asiakkaiden ohjaamisessa.
2. Nuorten rikollisuus ja sen haittavaikutukset vähenevät	1. Lisäämme jalkautumista ja yhteistyötä järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa lasten, nuorten ja perheiden tavoittamiseksi.
3. Asiakkaiden elämänhallinnan edellytyksiä turvataan ja vahvistetaan	1. Varmistamme selkokielisyyden ja saavutettavuuden viestinnässä viestintästrategian ja osallisuusohjelman mukaisesti, jotta viestinnän keinoin tavoitamme oikeat kohderyhmät oikea-aikaisesti.
TYÖIKÄISET	
1. Työikäiset asukkaat saavat tarpeitaan vastaavia palveluita yhdenvertaisesti	1. Vahvistamme vieras- ja selkokielistä sekä kulttuurisensitiivistä neuvontaa ja ohjausta. 2. Viestimme asukkaille hyvinvointialueen, kuntien ja keskeisten sidosryhmien tarjoamista ennaltaehkäisevistä hyvinvointia ja terveyttä edistävistä palveluista viestintästrategian ja osallisuusohjelman mukaisesti. 3. Tarkastelemme hyvinvointialueen uusien toimitilojen esteettömyyttä ja saavutettavuutta säännöllisesti, esimerkiksi esteettömyyskävelyn avulla. 4. Tarjoamme omaishoitoa tukevia palveluita, esimerkiksi valmennusta, vertaistuki tapaamisia ja koulutusta säännöllisesti.

2. Asiakkaiden elämänhallinnan edellytyksiä turvataan ja vahvistetaan	1. Kehitämme hyvinvointialueen, kuntien, Kelan ja muiden keskeisten sidosryhmien palvelujen välistä yhteistyötä esimerkiksi asumiseen ja talouteen liittyen. 2. Järjestämme henkilöstölle koulutusta päihteiden käytön puheeksiottamisen ja toipumisorientaation teemoista. 3. Tarjoamme vammaisille henkilöille tarvittavia palveluita ja apuvälineitä, jotta he voivat elää mahdollisimman itsenäisesti.
IKÄÄNTYNEET	
1. Omaishoitoperheiden hyvinvointi lisääntyy	1. Kartoitamme omaishoitajien hyvinvointia tukevia toimenpiteitä ja hyödynnämme jo tehdyt kartoitukset. Toteutamme tarpeiden mukaisia toimenpiteitä. 2. Ohjaamme omaishoitoperheitä ja tuemme osallistumaan vertaisryhmiin ja muihin hyvinvointia tukeviin palveluihin, kuten ryhmätoimintaan.
2. Asiakkaiden elämänhallinnan edellytyksiä turvataan ja vahvistetaan	1. Turvaamme asiakkaan kuulluksi tulemista vanhuspalveluissa. 2. Hyödynnämme palveluiden kehittämisessä kokemustoimijoita, esimerkiksi Vanhus- ja vammaisneuvostoa sekä asiakasraateja osallisuusohjelman mukaisesti.

PAINOPISTE 3. Mielen hyvinvointi

TAVOITTEET	**TOIMENPITEET**
LAPSET JA NUORET	
1. Lasten ja nuorten päihde- ja mielenterveystyön palveluketjua selkeytetään	1. Jatkamme hyvinvointialueen tekemää työtä lasten ja nuorten päihde- ja mielenterveystyön palveluketjujen osalta.
TYÖIKÄISET	
1. Työikäisten asukkaiden mielen hyvinvointi lisääntyy	1. Kehitämme mielenterveyttä edistäviä kynnyksettömiä palveluja ja kohtaamispaikkoja yhteistyössä kuntien, seurakuntien sekä järjestöjen kanssa.
IKÄÄNTYNEET	
1. Henkilöstön osaaminen lisääntyy, puheeksioton myötä ikääntyneiden päihteiden käyttäjien mielen hyvinvoinnin tuki vahvistuu	1. Järjestämme ajankohtaista koulutusta henkilöstölle ja tuemme uusien käytäntöjen viemistä arkeen (muun muassa päihdeongelmien tunnistaminen ja puheeksiotto). 2. Hyödynnämme kokemustoimijoiden asiantuntijuutta koulutuksissa osallisuusohjelman mukaisesti.

PAINOPISTE 4. Sosiaaliset suhteet

TAVOITTEET	TOIMENPITEET
LAPSET JA NUORET	
1. Tuemme lasten ja nuorten sekä eri yhteisöjen toimintamahdollisuuksia, ettei kukaan jää yksin	1. Kehitämme perhekeskustoimintamallia ja aloitamme perhekeskusmaisen toiminnan vapaaehtoistoiminta sekä lasten ja nuorten osallisuus huomioiden.
2. Ehkäisemme lasten ja nuorten syrjäytymistä	1. Tuemme matalan kynnyksen kohtaamispaikkojen toimintaedellytyksiä. 2. Vahvistamme lasten ja nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten osaamista koulutuksilla, jotka tuotamme yhteistyössä järjestöjen ja oppilaitosten kanssa kokemusasiantuntijuutta hyödyntäen. 3. Tarkastelemme hyvinvointialueen uusien toimitilojen esteettömyyttä ja saavutettavuutta säännöllisesti, esimerkiksi esteettömyyskävelyn avulla.
TYÖIKÄISET	
1. Työikäisten asukkaiden kokema yksinäisyys vähenee	1. Lisäämme vammaisten ja osatyökykyisten työllistymismahdollisuuksia yrityksille kohdennetuilla sähköisillä teemaviikoilla. 2. Lisäämme tietoisuutta osatyökykyisten ja vammaisuuden rajoitteista sekä mahdollisuuksista esimerkiksi kokemusasiantuntijatoiminnan ja järjestöyhteistyön avulla. 3. Järjestämme teemaviikkoja eri ilmiöistä eri kohderyhmille verkostoja hyödyntäen ja osallisuutta vahvistaen. 4. Varmistamme asumisneuvonnan saatavuutta.
2. Työikäisten asukkaiden syrjäytyminen vähenee	1. Kehitämme yhteistyötä eri toimijoiden kanssa yksinäisyyden vähentämiseksi (muun muassa järjestöt, seurakunnat, kunnat ja HUS).

IKÄÄNTYNEET	
1. Yksinäisiä ikäihmisiä tavoitetaan, tunnistetaan ja ohjataan merkityksellisen toiminnan ja palvelun piiriin	1. Kehitämme edelleen etsivää ja löytävää vanhustyötä ja vakiinnutamme sen koko hyvinvointialueelle kaupunkien ja eri järjestötoimijoiden kanssa tiivistä yhteistyötä tehden ja toiminnan piiriin ohjaten. 2. Kehitämme verkkosivuja ja matalan kynnyksen yhteydenottokanavia viestintästrategian ja osallisuusohjelman mukaisesti, muun muassa Senioriopppaan (ikäihmisille suunnattu palveluopas) jakaminen laajasti. 3. Kannustamme erityisryhmiä luomaan ja ylläpitämään sosiaalisia verkostoja. Tuemme heidän osallistumistansa harrastuksiin, vertaistukiryhmiin ja erilaisiin yhteisöllisiin tapahtumiin.

PAINOPISTE 5. Hyvinvointihaasteiden ennaltaehkäisy

TAVOITTEET	TOIMENPITEET
LAPSET JA NUORET	
1. Perhekeskustoimintamalli otetaan koko laajuudeltaan käyttöön	1. Yhdistämme perhekeskustoimintamallissa eri toimijat ja vahvistamme alueellisesta yhteistyöstä ja toiminnasta tiedottamista.
2. Sujuvoitamme monitoimijaista asiakastyötä yli toimiala-, palvelualue- ja yksikkörajojen	1. Lisäämme tuntemusta eri toimijoiden palveluista sekä mahdollisuuksista huomioida muiden toimijoiden palvelut osana palvelupolkuja (muun muassa palvelukuvausten avulla). 2. Mahdollistamme konsultaation eri palveluihin asiakasohjauksen tueksi. 3. Varmistamme moniammatillisen konsultaatioryhmän tuen paljon erilaista tukea tarvitseville perheille. 4. Tarjoamme omaishoitoa tukevia palveluita, esimerkiksi valmennusta, vertaistuki tapaamisia ja koulutusta säännöllisesti.
TYÖIKÄISET	
1. Työikäisillä asukkailla on saatavilla hyvinvointihaasteita ennaltaehkäiseviä palveluita	1. Kehitämme ja otamme käyttöön digitaalisen Hyte-palvelutarjottimen, jossa ennalta ehkäisevät palvelut ovat helposti löydettävissä samasta paikasta. 2. Ohjaamme työikäisiä asiakkaita monitoimijaiseen hyvinvointia edistävään elintapavalmennukseen.

2. Työikäisten neuvonta ja ohjaus hyvinvointihaasteita ennaltaehkäiseviin palveluihin kehittyvät ja lisääntyvät	1. Kehitämme toimintamalleja sekä palvelupolkuja hyvinvointialueen, kuntien ja järjestöjen ennaltaehkäisevien palvelujen välille. 2. Perehdytämme henkilöstöä hyvinvointia ja terveyttä edistävään työhön ja monialaiseen asiakasohjaukseen hyvinvointia ja terveyttä edistäviin palveluihin. 3. Tarjoamme koulutusta terveydenhuollon ja sosiaalialan ammattilaisille vammaisten henkilöiden kokeman väkivallan sekä hyväksikäytön tunnistamiseen ja ehkäisyyn.
IKÄÄNTYNEET	
1. Ikääntyneiden asiakkaiden kaatumiset vähenevät	1. Tunnistamme kaatumisvaarassa olevat ikääntyneet riskiperustaisesti, ohjaamme oikeaan palveluun ja teemme tarvittavat yksilölliset toimenpiteet yhdessä asiakkaan ja omaisen kanssa kaatumisriskin vähentämiseksi. 2. Lisäämme tiedottamista kodinturvallisuudesta. 3. Järjestämme ajankohtaista koulutusta kaatumisten ehkäisystä henkilöstölle ja tuemme uusien käytäntöjen viemistä arkeen. 4. Teemme yhteistyötä kaupunkien kanssa esteettömyyden ja turvallisen liikkumisen edistämiseksi.
2. Ikääntyneiden neuvonta ja ohjaus hyvinvointihaasteita ennaltaehkäiseviin palveluihin kehittyvät ja lisääntyvät	1. Perehdytämme ja koulutamme henkilöstöä hyvinvointia ja terveyttä edistävään työhön (huomioiden myös kaltoinkohtelu, syrjintä, seksuaalivähemmistöt sekä vertaistoimijuuden vahvistaminen) ja monialaiseen asiakasohjaukseen hyvinvointia ja terveyttä edistäviin palveluihin. 2. Varmistamme monimuotoiset yhteydenottokanavat viestintästrategian ja osallisuusohjelman mukaisesti ja kehitämme jalkautuvaa neuvontatyötä.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2023–2025

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

LUONNOS 8.9.2023



LIITE: Kaupunginhallitus 13.11.2023 / 15 §

Sisällys

1 Johdanto 3

2 Vantaan ja Keravan alueen lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin tilannekuva 3

2.1 Alle kouluikäiset 0–6-vuotiaat 4

2.2 Kouluikäiset lapset ja nuoret 6

2.2.1 Osallisuuden kokemus heikentynyt 8

2.2.2 Yhä useampi kokenut väkivaltaa ja kiusaamista 8

2.2.3 Päihteiden käyttö huolestuttavana ilmiönä 9

2.2.4 Terveydentilaa seurataan laajasti 9

2.3 Hyte-kerroin 13

3 Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 13

Lapset ja nuoret hyvinvointialueen toimialojen palveluissa 14

3.1 Lasten nuorten ja perheiden toimialan palvelut 14

3.1.2 Lastensuojelu 16

3.2 Lapset ja nuoret terveydenhuollon toimialan palveluissa 19

3.3 Lapset ja nuoret vammaispalvelujen toimialalla 21

3.4 Lapset ja nuoret Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen palveluissa 21

Lapset ja nuoret eri yhteistyön toiminnoissa hyvinvointialueella 22

3.5 Perhekeskustoimintamalli 22

3.6 Hankkeet ja järjestöyhteistyö 23

3.7 Yhteistyö kuntien ja poliisin kanssa 25

3.8 Yhteistyö vaikuttamistoimielinten ja jaostojen kanssa 27

4 Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet 27

1 Johdanto

Lasten ja nuorten hyvinvointi poikkileikkaa useampia toimialoja, mutta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella sen painopiste on lasten, nuorten ja perheiden toimialalla. Hyvinvointialueen tärkeänä tavoitteena on lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin parantaminen, jota edistetään oikea-aikaisilla ja vaikuttavilla varhaisen tuen palveluilla. Lasten ja nuorten palvelujen kehittämisessä huomioidaan lapsen oikeuksien toteutuminen ja kansallinen lapsistrategia, jonka tavoitteena on lapsen oikeuksia kunnioittava yhteiskunta. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvio 2023)

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien sisällöstä säädetään lisäksi lastensuojelulain 12 §:ssä. Hyvinvointialueen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tulee sisältää tiedot:

- lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta
- lasten ja nuorten hyvinvointia edistävistä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista
- yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä ja
- suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta
- lastensuojelun tarpeesta
- lastensuojeluun varattavista voimavaroista ja
- lastensuojelun palvelujärjestelmästä.

(Lastensuojelulaki 12 §, 417/2007, Finlex.)

Lisäksi terveydenhuoltolain mukainen alueellinen neuvolasuunnitelma tulee liittää lastensuojelulaissa tarkoitettuun alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan (Valtioneuvoston asetus 338/2011 neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta). Neuvolasuunnitelmaa aletaan laatia hyvinvointialueella syksyn 2023 aikana. Suunnitelma lisätään osaksi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa sen valmistuttua.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on kaksikielinen. Hyvinvointialueella tulee varmistaa aina kielellisten oikeuksien toteutuminen palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa.

2 Vantaan ja Keravan alueen lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin tilannekuva

Hyvinvointialueen väestön ikärakenne on valtakunnalliseen tasoon verrattuna nuori. Vuoden 2022 lopussa alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä oli Keravalla 15,8 % ja Vantaalla 16,6 % (Tilastokeskus, Tunnuslukuja väestöstä alueittain, 1990–2022). Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin haasteet ja palvelutarpeet korostuvat Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella väestön ikärakenteen ollessa painottunut alle 18-vuotiaisiin. Ikärakenne näkyy runsaana palveluntarpeena kaikissa lapsiperheiden palveluissa, mutta erityisesti varhaisen tuen palveluissa. Hyvinvointialueen strategiassa on valtuustokaudelle 2023–2025 yhtenä kriittisimpänä kärkitavoitteena nostettu lasten ja perheiden palvelujen saatavuuden ja vaikuttavuuden parantuminen. Hyvinvointialueen sitoutuminen lapsistrategiaan edellyttää myös nykyistä vahvempaa turvaverkkoa perheille, jotta perheiden kuormitus ei käänny lasten pahoinvoinniksi. (STM, Lapsistrategia, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategia 2022.) Vammaistuen saajia on hyvinvointialueella asuvista alle 16 vuotiaista asukkaista yhteensä 2 092 (KELA, Vammaistukien saajat ja maksetut etuudet 2023).

Eri alueiden ja väestöryhmien välisiä hyvinvointieroja on tärkeää pyrkiä kaventamaan kohdentamalla tukea sitä tarvitseville jo ennen ongelmien syntymistä ja tarttumalla aktiivisesti yli sukupolvien jatkuvaan huono-osaisuuteen. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella yksinhuoltajien ja toimeentulotukiasiakkaiden suuri osuus näkyy muun muassa lapsiperheköyhyytenä. Tunnettua on, että perheen heikko tulotaso ja alhainen työllisyysaste heikentävät lasten asemaa monessa suhteessa (STM, Lapsistrategia). Hyvinvointialueen palveluissa pyritään kaventamaan lasten perhetaustasta johtuvia eroja huomioiden muun muassa vähävaraisten perheiden riittävä ja oikea-aikainen tuki, köyhyyden vaikutusten tunnistaminen kaikissa palveluissa ja vaikutusten lieventäminen kaikin keinoin. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on lasten ja nuorten hyvinvoinnin näkökulmasta tärkeää huomioida myös alueen muut haasteet; esimerkiksi lastensuojelun tarve on useilla mittareilla maan suurimpia. Myös koronapandemia on vaikuttanut lasten ja nuorten mielenterveyteen ja hyvinvointiin. Palveluiden suunnittelussa tulee huomioida Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väestön erityispiirteenä ulkomaalaistaustaisen väestön suuri määrä. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvio 2023.)

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sidosryhmäkyselyssä keskeisinä ilmiöinä lasten ja nuorten osalta on nostettu lapsilla esiintyvä sosiaalisten tilanteiden pelko, masennus, itsetuhoisuus ja mielenterveyden haasteet. Keskeisimpänä havaintona ammattilaiset nostivat esiin myös koulupudokkuuden, lasten ja nuorten väkivaltaisen käyttäytymisen, yksinäisyyden ja turvattomuuden tunteen. Toisaalta kyselyssä vahvuuksina on nostettu muun muassa, että perheet ottavat vastaan apua ja sitoutuvat palveluihin ja ammattilaisen saatavilla olo luo turvaa ja jaksamista perheille, erityisesti nuorille ja heidän vanhemmilleen. Tämän on puolestaan havaittu kasvattavan resilienssiä. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sidosryhmäkysely 2022.)

2.1 Alle kouluikäiset 0–6-vuotiaat

Alle kouluikäisten lasten hyvinvointia seurataan neuvolapalveluissa. Neuvolapalveluiden alueellinen peittävyys on erittäin hyvä. Neuvolan määräaikaistarkastuksiin osallistuu noin 98 % kaikissa ikäryhmissä 0–6-vuotta. Eräänlaisena hyvinvoinnin indikaattorina voidaan pitää sitä, että määräaikaistarkastusten lisäksi noin 10 % neuvolan asiakkaista käy näiden lisäksi seurantakäynneillä. Seurantakäyntien syyt voivat vaihdella laajasti esimerkiksi unihaasteista kasvun seuraamiseen. Seurantakäynneille vaikuttaisi olevan myös laajempaa tarvetta.
Vanhemman kokema stressi vaikuttaa kielteisesti lapsen ja vanhemman suhteeseen ja lapsen hyvinvointiin. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella vauvaperheiden vanhemmista 43,5 % on erittäin tyytyväisiä elämäänsä. Finlapset-kyselyn mukaan peräti 93 % Vantaan ja Kerava hyvinvointialueen vauvaperheiden vanhemmista kokee perheen arjen sujuneen hyvin vauvan syntymän jälkeen. Synnyttäneistä vanhemmista 11 % on käyttänyt perhetyön palveluita ja 7 % sosiaalityön palveluita lapsen syntymän jälkeen. Vanhemmista 29 % koki tarvitsevansa tukea jaksamiseensa lapsen syntymän jälkeen. (THL, FinLapset-kyselytutkimus 2020.)

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on sitoutunut Turun yliopiston Voimaperheet-ohjelmaan, minkä tavoitteena on tuottaa vahvaan tutkimusnäyttöön perustuvaa tietoa ja työkaluja palvelujärjestelmän kehittämisen tueksi sekä edistää siirtymää erikoissairaanhoidon ja lastensuojelun palveluista varhaiseen tunnistamiseen ja ennaltaehkäisyyn. Voimaperheet-ohjelman Huomaa hyvä lapsessasi on toimintamalli, joka on kehitetty neuvolaikäisten lasten käytösongelmien varhaiseen tunnistamiseen ja digiavusteiseen, ennaltaehkäisevään hoitoon. Toimintamallin mukaisesti lapsen psykososiaalisen toimintakyvyn arviointi tehdään kaikille lapsille neuvolan 4-vuotisterveystarkastuksessa. Arvioinneista voidaan nostaa havaintona niiden melko korkea jatkokriteeristön täyttäminen.

Kuvio 1. Lihavuuden yleisyys 2–6-vuotiaat

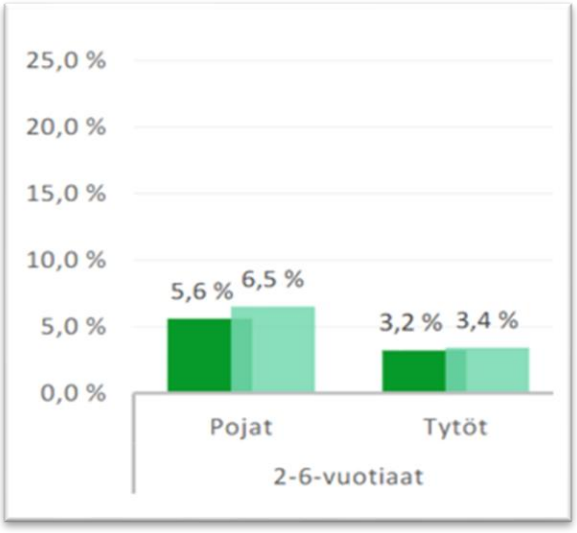

Lihavuuden yleisyys 2–6-vuotiaille lapsilla on poikien osalta selkeässä kasvussa vuodesta 2019 vuoteen 2021. Tyttöjen osalta lihavuus on myös hienoisessa nousussa. Joitain nostoja 6-vuotiaiden osalta hyvinvointiin liittyen voidaan tehdä myös Lapsibarometri-tutkimuksesta, joka on vuorovuosittain toteutettu 6–7-vuotiaiden Suomessa asuvien lasten näkemyksiä kartoittava tutkimussarja. Lapsibarometri 2022 perustuu 404 lapsen puhelinhaastatteluun, ja sen teemana on turvallisuus. Tutkimuksessa ei ole erikseen eriteltynä Vantaan ja Keravan alueita, oheiseen sovelletaan siis Vantaan ja Keravan osalta Helsinki-Uusimaahan kohdistuvia vastauksia.

Lapsibarometrissä kysymykseen ”onko sinulla jokin turvapaikka eli paikka, jossa sinulla on turvallinen olo” vastasi 73 % Helsinki-Uusimaan vastaajista, että heillä on jokin paikka, missä heillä on turvallinen olo. Kysymykseen ”onko sinulla turvallista ihmistä” vastasi alueella 95 % lapsista kyllä. Kysymykseen ”onko sinulla turvallinen olo ulkona” vastasi alueella vain 49 % aina ja 47 % joskus. Yleiseen kysymykseen ”pelottaako sinua joskus?” vastasi alueen lapsista 79 % kyllä. Pelkokysymykseen liittyvän jatkokysymyksen vastauksen jakauma kuvassa 1 (kaikkien vastaajien koontina).

Kuva 1. Mikä pelottaa?

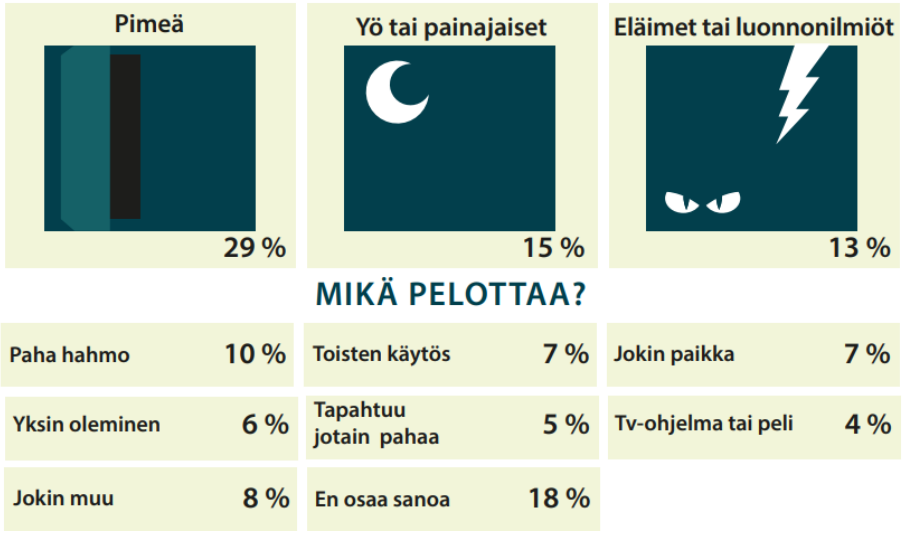

(Lapsibarometri 2022, valtioneuvosto.fi)

Neuvolapalveluissa pienten lasten osalta huolestuttavana on havaittu muun muassa vanhempien lisääntyvä tuen tarve, joka heijastuu lasten hyvinvointiin. Myös digilaitteisiin liittyvän käytön voimakas lisääntyminen jo hyvin pienilläkin lapsilla nähdään haitallisena.

Alle kouluikäisten lasten kokonaisterveyttä puolestaan tukee hyvä yhteistyö ja tiedonvälitys neuvolan ja suun terveydenhuollon sekä perheen välillä. Toimintatavalla luodaan edellytykset suun terveyden ylläpitämiselle lapsuudesta asti asetuksen mukaisten alle kouluikäisten lasten suun terveystarkastusten lisäksi.

2.2 Kouluikäiset lapset ja nuoret

Kouluikäisten lasten ja nuorten hyvinvointia seurataan pääosin opiskeluhuollon palveluissa. Opiskeluhuollon palvelut tavoittavat kaikki kouluikäiset lapset ja nuoret hyvinvointialueella. Suurin osa vantaalaisista ja keravalaisista lapsista ja nuorista on tyytyväisiä elämäänsä. Kouluterveyskyselyn tulosten perusteella näyttää kuitenkin siltä, että elämäänsä tyytyväisten lasten ja nuorten osuus on laskenut koronapandemian myötä kaikissa ikäryhmissä. 4–5.-luokkalaisista pojista jopa 88 % ja tytöistä 79 % on tyytyväisiä elämäänsä. Kuitenkin lasten ja nuorten tyytyväisyys elämäänsä on laskenut vuosien 2019–2021 välillä molemmilla tarkastelluilla sukupuolilla ja kaikissa ikäryhmissä. Huomattavin pudotus on lukion 1. ja 2.-luokkalaisten tyttöjen keskuudessa. Pojat ovat edelleen tyttöjä useammin tyytyväisiä elämäänsä ja heidän kokemansa tyytyväisyys on laskenut edellisestä kyselykerrasta tyttöjä vähemmän. Vuonna 2021 yläkouluikäisten ja vanhempien tyttöjen tyytyväisyys elämäänsä vastasi aikuisväestön kansallista keskiarvoa. (Kouluterveyskysely, THL.)

Kuvio 2. Tyytyväisyys elämään tytöt ja pojat

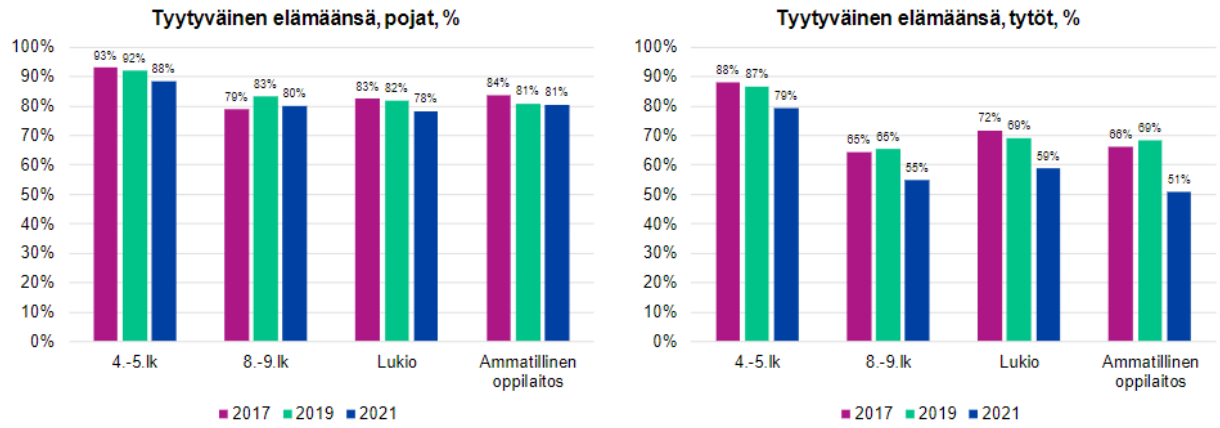

(Kouluterveyskysely, THL)

Koronavuodet ovatkin koetelleet erityisesti lasten ja nuorten mielenterveyttä ja hyvinvointia. Hyvän mielenterveyden perusta rakentuu lapsuudessa, ja siksi mielenterveyttä tukevilla ja sen häiriöitä hoitavilla palveluilla on olennainen merkitys lasten hyvinvoinnin kannalta. (STM, Lapsistrategia.) Hyvinvointialueen tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten mielenterveyden varhaista tukea muun muassa tekemällä tiivistä yhteistyötä lasten, nuorten ja perheiden kanssa sekä jatkamalla matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittämistä (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvio 2023).

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus on kasvanut nuorten keskuudessa COVID-19 –pandemian aikana todella merkittävästi. Tämä näkyy erityisesti tyttöjen kohdalla, joista vuonna 2021 noin joka kolmas koki vähintään kohtalaista ahdistuneisuutta. Vuoteen 2019 verrattuna kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta koki kaksinkertainen määrä tyttöjä. Tytöt ovat kaikissa ikäryhmissä poikia

ahdistuneempia. Erityisen suuri nousu ahdistuneiden määrässä näkyy ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevissa tytöissä. (Kouluterveyskysely, THL.)

Kuvio 3. Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus

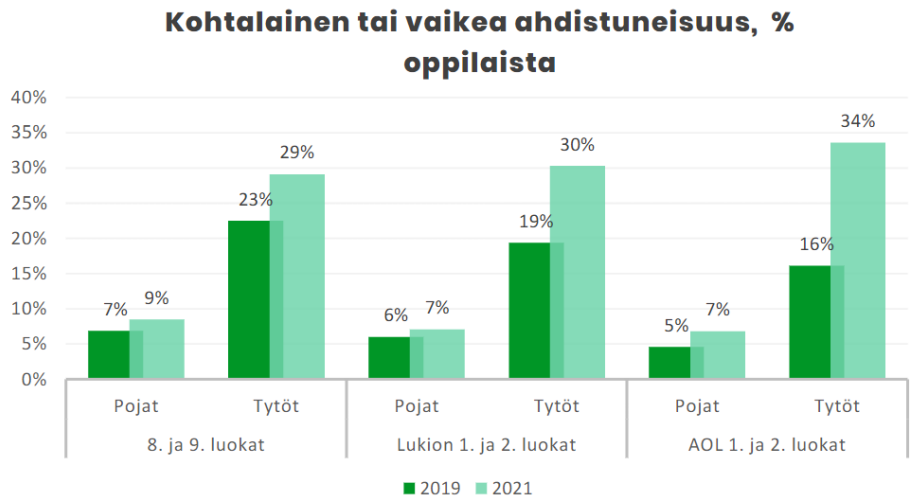

Indikaattori ilmaisee kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta kokeneiden lasten/nuorten osuuden (%) ko. ikäluokassa, jotka vastasivat Kouluterveyskyselyn ko. kysymykseen.
Lähde: Kouluterveyskysely (THL)

Läheis- ja vertaissuhteilla on suuri merkitys niin lapsille kuin aikuisillekin. Läheiset ihmissuhteet vahvistavat hyvinvointia ja suojaavat vastoinkäymisten vaikutuksilta. Kaikilla lapsilla ei kuitenkaan ole tukenaan hyvinvointia edistäviä läheis- ja vertaissuhteita. Tämän vaikutukset hyvinvointiin ovat merkittäviä ja jatkuvat usein pitkälle tulevaisuuteen. (STM, Lapsistrategia.) Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella opiskelevista nuorista yhä useampi tuntee itsensä usein yksinäiseksi. Tytöt ilmoittavat samanikäisiä poikia useammin olevansa yksinäisiä, ja yksinäisten osuus on kasvanut tytöillä poikia enemmän vuosien 2019–2021 välillä.

Kuvio 4. Yksinäisyyden kokemus

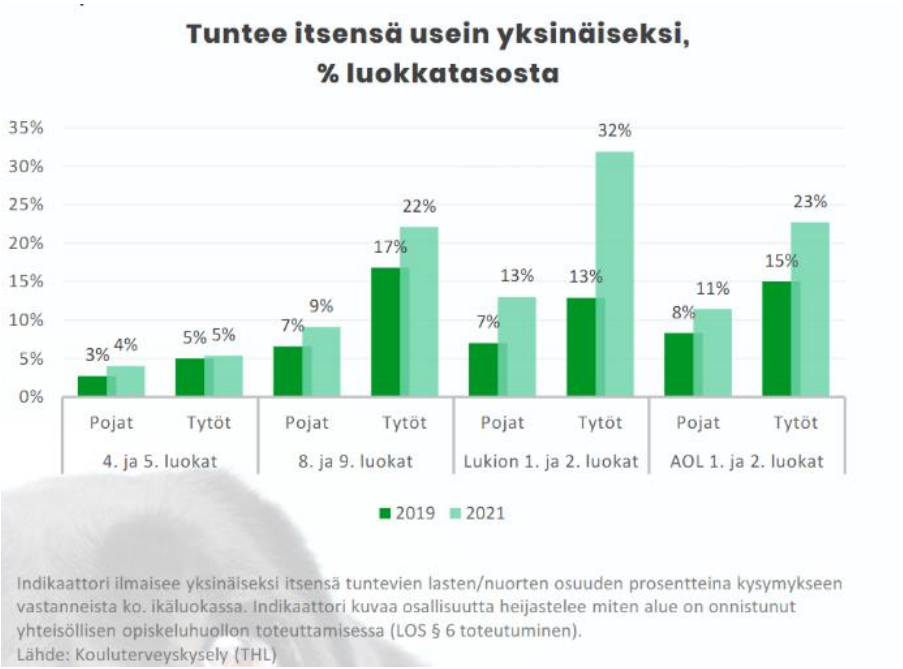

Indikaattori ilmaisee yksinäiseksi itsensä tuntevien lasten/nuorten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Indikaattori kuvaa osallisuutta heijastelee miten alue on onnistunut yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamisessa (LOS § 6 toteutuminen).
Lähde: Kouluterveyskysely (THL)

Vammaisten nuorten osalta on tärkeä huomioida, että oppivelvollisuus on laajentunut ja toisen asteen opinnoista on tullut maksuttomia laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville nuorille. Opetus- ja kulttuuriministeriön tekemän selvityksen mukaan opiskeluhuoltopalveluja tulee kehittää vastaamaan vammaisten ja muiden erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden tukipalvelujen saatavuutta. Tietoa tukipalveluista ja niiden saatavuudesta tulee olla riittävästi saatavilla vammaisille, huoltajille ja koulutuksen järjestäjille. Kuraattoreiden, psykologien ja opiskeluterveydenhuollon osaamista tukipalveluiden tarpeiden tunnistamiseen ja toteuttamiseen on vahvistettava. Tärkeää on myös kehittää vammaisten opiskelijoiden tukipalvelujen koordinointia ja yhteistyötä koulutuksen järjestäjien ja hyvinvointialueiden välillä. (Kehittämistoimia tarvitaan vammaisten ja erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden tukipalveluihin toisella asteella 2023, OKM.)

2.2.1 Osallisuuden kokemus heikentynyt

Osallisuuden kokemuksen on todettu lisäävän hyvinvointia, turvallisuuden tunnetta sekä tulevaisuudenuskoa ja uskoa omiin mahdollisuuksiin. Osallisuutta edistämällä tavoitellaan eriarvoisuuden, köyhyyden ja syrjäytymisen vähenemistä. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osallisuusohjelma 2023–2025.)

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella nuorten kokemus omasta tärkeydestään koulu- ja luokkayhteisössä on kehittynyt epätasaisesti pandemian aikana. Yhä useampi nuori myös kokee, ettei voi juuri koskaan keskustella vanhempiensa kanssa omista asioistaan. Osuus on kasvanut eniten 8. ja 9. luokilla ja ammattikoulussa opiskelevilla tytöillä.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella asuvista nuorista 14,8 % kuuluu korkean syrjäytymisriskin ryhmään, eli ei ole työssä, varusmiespalvelussa tai opiskele. Vaikkakin luku on huomattava, on se hieman kansallista keskiarvoa (16,1 %) matalampi. Erityisesti ammatillisella toisella asteella henkilöstöllä on huolta niistä nuorista, joiden opiskelut keskeytyvät, ja joille ei löydy mielekästä jatkopolkua. Oppivelvollisuusiän korottaminen on tuonut lisävelvollisuuksia, mutta tukirakenteet ja tarjolla olevat palvelut eivät tällä hetkellä tavoita tai palvele kaikkia nuoria. (THL, kouluterveyskysely.)

Vamman kanssa elävien lasten ja nuorten oikeuksien täysimääräiseen toteutumiseen on vielä pitkä matka. Lasten ja nuorten osallisuus toteutuu yhdessä tekemisen kautta. Lapset ja nuoret kohtaavat arjessa lukuisia lähiympäristön ja arjen fyysisiä, asenteellisia ja normeihin liittyviä esteitä. Fyysiset esteet ovat hyvin konkreettisia asioita, esimerkiksi kynnyksiä, vaikeapääsyisiä tai ahtaita kulkuneuvoja, puuttuvia apuvälineitä tai väkivaltaa. Asenteelliset esteet havaitaan esimerkiksi kiusaamisena, ulossulkemisena, häirintänä tai haluttomuutena purkaa fyysisiä tai normatiivisia esteitä. (THL, Lapsen elämää vamman kanssa.)

2.2.2 Yhä useampi kokenut väkivaltaa ja kiusaamista

Kansallisessa lapsistrategiassa nostetaan esiin, että kiusaamisen ja väkivallan vastaiseen työhön tarvitaan toimivia käytäntöjä ja resursseja. Kiusaamisen ehkäisemisen ja työrauhan edistämisen tulee olla suunnitelmallista ja jatkuvaa arjessa tapahtuvaa toimintaa. (STM, Lapsistrategia.) Vantaalaisista alakoululaisista noin 10 % kertoo tulevansa koulussa viikoittain kiusatuksi, yläkoululaisista noin 5 %. Alakoulussa oppilaat kokevat yläkoululaisia useammin, että koulussa puututaan kiusaamiseen. He myös ilmoittavat yläkoululaisia useammin, että eivät ole nähneet kiusaamista. Ulkomaalaistaustaiset nuoret kokevat syntyperältään suomalaisia ja suomalaistaustaisianuoria enemmän koulukiusaamista. Etenkin ulkomailla syntyneet

ulkomaalaistaustaiset nuoret kokevat muita syntyperiä enemmän koulukiusaamista. (Vantaan hyvinvointisuunnitelma 2023–2025.)

Yhä useampi 4. ja 5.-luokkalainen lapsi on kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa. Muissa ikäryhmissä poikien kokema väkivalta on hieman laskenut ja tyttöjen pysynyt samana tai kasvanut. (Vantaan hyvinvointisuunnitelma 2023–2025.)

Keravalla koulukiusaaminen on pääosin vähentynyt. Esimerkiksi peruskouluikäisten kokema kiusaaminen on vähentynyt kouluterveyskyselyn tietojen valossa. Kielteistä kehitystä on kuitenkin tapahtunut 8. ja 9. vuoden oppilaiden ja lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden tyttöjen ja naisten kohdalla, jotka ovat kokeneet jokaviikkoista kiusaamista entistä enemmän. Kokemus henkisestä väkivallasta vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten taholta oli myös yleisempää, kuin kokemus fyysisestä väkivallasta. Huolestuttavimmat luvut vuoden 2021 tuloksista koskevat tyttöjä ja naisia, jotka olivat 8. ja 9. luokan oppilaita (45,7 % kokenut henkistä väkivaltaa) sekä lukion 1. ja 2. opiskelijoita (46,8 % kokenut henkistä väkivaltaa). (Keravan hyvinvointikertomus 2022 ja hyvinvointisuunnitelma 2023–2025.)

Tutkimustulosten (Mäki, 2022) mukaan vammaiset ihmiset kokevat syrjintää jo esikoulusta alkaen, peruskoulussa, opiskelussa ja läpi elämänsä. Lähes puolet vastanneista on kokenut syrjintää, eniten koulutukseen ja opiskeluun liittyvissä mukautuksissa. Useimmiten syrjintää ilmoittivat kokeneensa tällä hetkellä koulussa tai opiskelemassa olevat ja alle 25-vuotiaat. Muita syrjintäkokemuksia ovat aiheuttaneet koulutukseen pääsy, kieleen ja kommunikaatioon liittyvät ongelmat sekä esteettömyyteen ja saavutettavuuteen liittyvät ongelmat.

Nuorten kanssa työskentelevät ovat huolissaan nuorten ja alaikäisten tekemien rikosten kehityssuunnasta. Poliisi ja muut nuorten kanssa työskentelevät toimijat ovat huolestuneena seuranneet nuorten ja alaikäisten tekemien rikosten kehitystä. Esimerkiksi nuorten keskuudessa tapahtuneissa ryöstöissä ja henkeen ja terveyteen kohdistuvassa rikoksissa on havaittu merkittävää kasvua. (Vantaa kaupunki, Turvallinen ympäristö ja jengiytyminen.)

2.2.3 Päihteiden käyttö huolestuttavana ilmiönä

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sidosryhmäkyselyssä nousi huolena, että nuoret itse toivovat, että heidän päihteiden käytön ongelmiinsa voitaisiin puuttua. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sidosryhmäkysely 2022.)

Keravalla huolta herättää erityisesti huumausaineiden käytön yleistyminen nuorten ja myös lasten keskuudessa. Keravalaisista 8. ja 9. luokan oppilaista peräti 59 % kertoi kouluterveyskyselyn vastauksissa, että omalla paikkakunnalla on helppo hankkia huumeita. Myös laittomien huumeiden kokeileminen oli yleistynyt samassa ikäryhmässä. (THL, kouluterveyskysely.)

Vantaalla alkoholin käyttö on kouluterveyskyselyn mukaan vähentynyt. Kyselyn mukaan 8. ja 9.-luokkalaisista nuorista vuonna 2019 yhteensä 65,5 % kertoi, ettei käytä alkoholia. Vastaava osuus vuonna 2021 oli 70,7 %. Laittomien huumeiden kokeilu oli Vantaalla lievässä laskussa vuosien 2019 ja 2021 välillä. Vantaalaisista nuorista 56,8 % kertoi, että omalla paikkakunnalla on helppo hankkia huumeita. (THL, kouluterveyskysely.)

2.2.4 Terveydentilaa seurataan laajasti

Yhä useampi nuori Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella tuntee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Sama trendi on läsnä kaikissa ikäryhmissä ja molemmilla tarkastelluilla sukupuolilla.

Erityisesti lukiolaisten kokemus terveydestään on huonontunut ja heistä hieman yli neljännes arvioi voivansa keskinkertaisesti tai huonosti. Yläkouluikäisten ja sitä vanhempien kokemus terveydentilastaan on samankaltainen, kun taas alakouluikäiset (4. ja 5. luokat) ovat selvästi tyytyväisempiä terveyteensä. (THL, kouluterveyskysely.)

Kuvio 5. Kokemus terveydentilasta

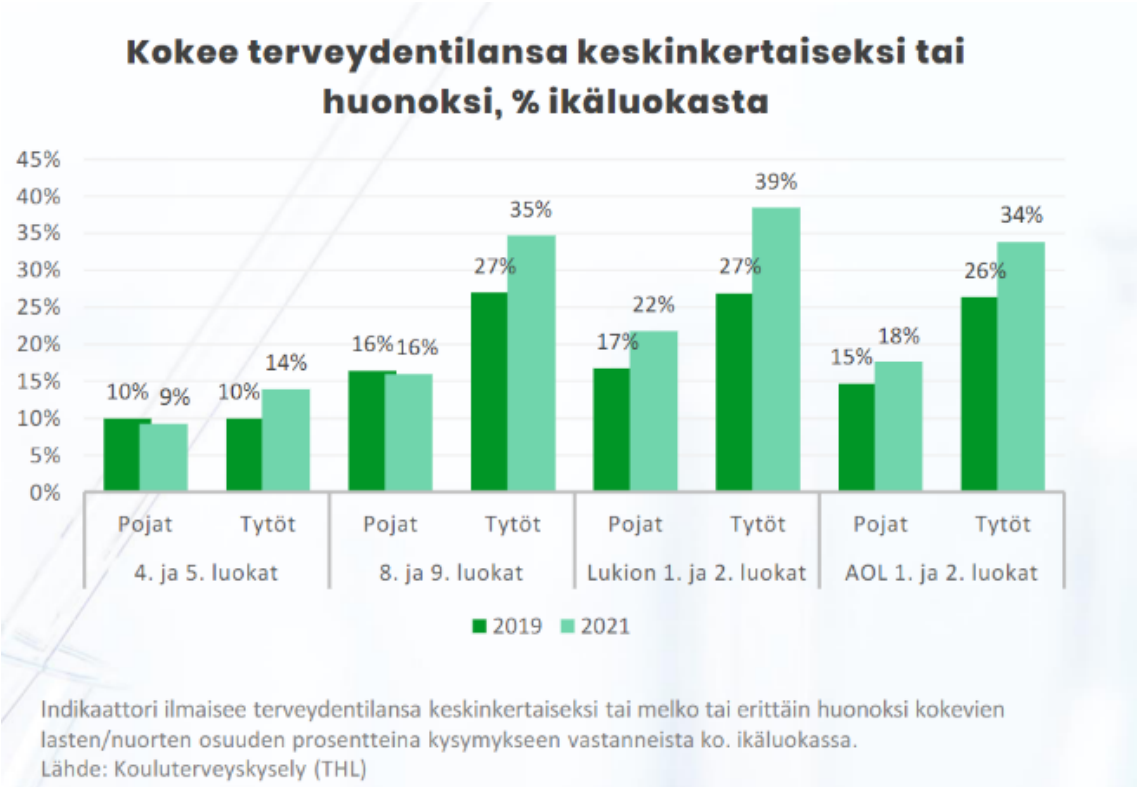

8. ja 9. luokkalaisten ylipaino on vähentynyt, erityisesti poikien keskuudessa. Lasten lihavuus (ISO-BMI ≥30 kg/m²) on kuitenkin yleistynyt kaikissa ikäryhmissä sekä tyttöjen että poikien keskuudessa.

Kuvio 6. Ylipaino

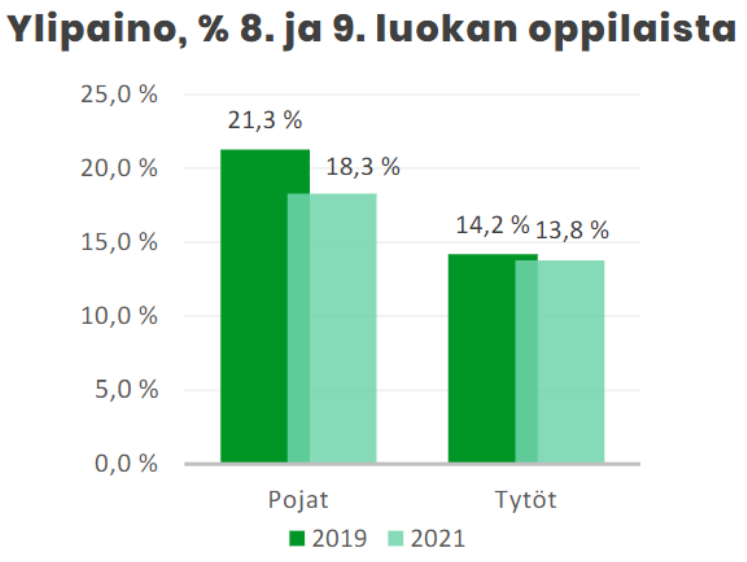

Kuvio 7. Lihavuuden yleisyys

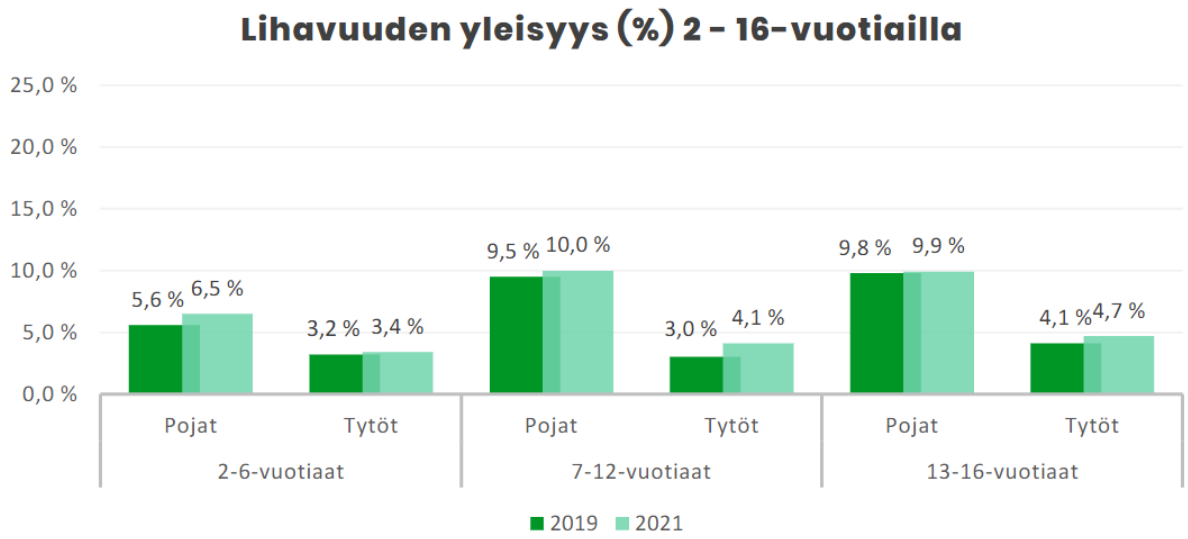

Indikaattori ilmaisee lihavuuden (ISO-BMI ≥30 kg/m²) yleisyyden 2-16-vuotiailla lapsilla prosentteina. Indikaattorin tiedot perustuvat lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon terveystarkastuksissa mitattuihin pituus- ja painotietoihin. Lihavuus on määritelty suomalaisten lasten aikuisen painoindeksiä vastaavan painoindeksin (ISO-BMI) kriteeristön mukaan.
Lähde: Perusterveydenhuoltotilasto (THL).

Kuvio 8. Koululounasta syövät



Energiajuomia päivittäin juovien osuus oli pysynyt vertailuvälillä 2019–2021 samana. Maitoa tai piimää juotiin vähemmän päivittäin tai lähes päivittäin.

Kouluterveyskyselyn mukaan tupakkatuotteita tai sähkösavuketta käyttäneiden määrä väheni. Kuitenkin sähkötupakan yleistyminen näkyy ammattilaisten havaintona. (THL, kouluterveyskysely.)

Suun terveydentilan osalta tilanne on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella huonontunut jonkin verran vuosien 2019–2021 välisenä aikana. Kouluterveyskyselyn mukaan 4. ja 5.-luokkalaisten hampaitaan harvemmin kuin kahdesti päivässä harjaavien osuus oli vuosien 2019 ja 2021 välisenä aikana pienentynyt. (THL, kouluterveyskysely.)

Kuvio 9. Hampaiden harjaaminen 4. ja 5.-luokkalaiset

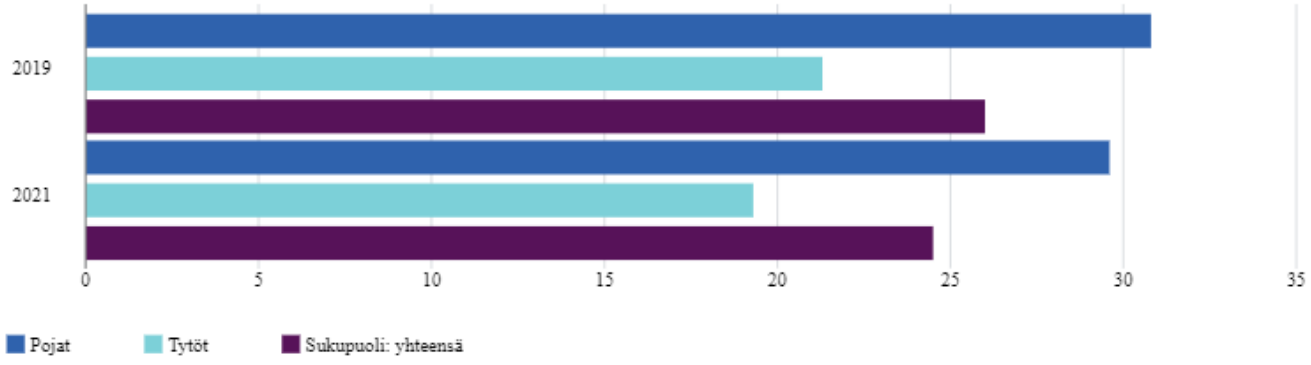

(THL, kouluterveyskysely)

8. ja 9.-luokkalaisten osalta hampaiden harjaus harvemmin kuin kahdesti päivässä oli vuoteen 2021 myös pienentynyt.

Kuvio 10. Hampaiden harjaaminen 8. ja 9.-luokkalaiset

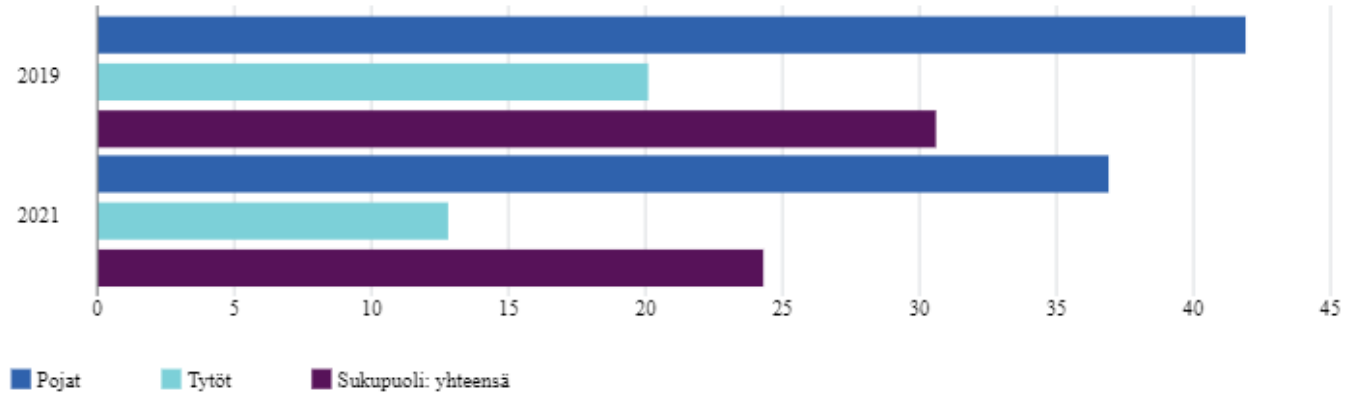

(THL, kouluterveyskysely)

2.3 Hyte-kerroin

HYTE-kertoimen tarkoituksena on kannustaa ja tukea hyvinvointialueita toteuttamaan monipuolisia ja suunnitelmallisia toimia. Toimintaa kuvaavista indikaattoreista lapsiin ja nuoriin kohdistuvat erityisesti seuraavat:

1. Lastenneuvolan terveystarkastukset
2. Kouluterveydenhuollon terveystarkastukset
3. Koulukuraattoriresurssi
4. Koulupsykologiresurssi
5. Lasten rokotukset

Hyte-kertoimen osoittamien indikaattorien tilanteet hyvinvointialueella vaihtelevat.

1. Neuvolapalvelut kattavat laajasti alueen lapsiperheet. Myös indikaattorin sisällään pitämä seuranta lastenneuvolan 4-vuotiaiden terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittämisestä toteutuu alueella suunnitellusti. Mikäli perhe ei varaa aikaa määräaikaistarkastukseen heitä tavoitellaan ensin puhelimitse ja tämän jälkeen kirjeitse. Yleisesti ottaen lähes kaikki perheet tavoitetaan. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osavuosikatsaus 1/2023.)
2. Kouluterveydenhuollossa on suuria alueellisia eroja. Indikaattorina toimivan, Kouluterveydenhuollon 8.-luokkalaisten terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen, mukaisesti tarkastukset tehdään lukuvuoden aikana koko ikäryhmälle. Haasteena on kuitenkin ollut henkilöstön saatavuus erityisesti lääkäripalveluiden osalta. Kouluterveydenhoitajien mitoitussuositus on 1/600 oppilasta. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osavuosikatsaus 1/2023.)
3. Koulukuraattoriresurssi on tällä hetkellä mitoituksen mukainen. Kuraattoreja on perusopetuksessa keskimäärin 1/577 oppilasta. Lakisääteinen mitoitus on 1/670 oppilasta. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osavuosikatsaus 1/2023.)
4. Koulupsykologiresurssi on tällä hetkellä keskimäärin 1/1414 oppilasta. Lakisääteinen mitoitus on 1/780 (1.8.2023). Hyvinvointialueella on tiedostettu henkilöstön saatavuuden haaste psykologien osalta ja tämän osalta on käynnissä erilaisia rekrytointiprosesseja. Palveluvajetta on paikattu resurssipsykologimallilla ja konsultaatiojärjestelyin. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osavuosikatsaus 1/2023.)
5. Lasten rokotukset indikaattorina toimii tuhkarokko-vihurirokko-sikotauti (MPR) -rokotuskattavuus. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella rokotekattavuus on melko hyvä. MPR- eli tuhkarokko-, vihurirokko- ja sikotautirokotuskattavuus laski pandemian alussa (2020–2021) noin 5 %, ja on nyt (2022) palautunut lähes normaaliksi (93,2 %). Laumasuojan antavaa tasoa (>95 %) ei kuitenkaan olla vielä saavutettu. (THL, Rokotusrekisteri.)

3 Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategiassa hyvinvoinnin vahvistamiseen liittyvät teemat kuten varhainen tuki ja ennaltaehkäisy korostuvat. Hyvinvointialueuudistus kytkee hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden vahvistamisen entistä yhtenäisemmäksi osaksi ihmisten arjen kokonaisuutta. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialuestrategia 2022.)

Kansallisen lapsistrategian mukaisesti hyvinvointialueella kehitetään palvelujen lapsi- ja perhelähtöisyyttä, saavutettavuutta sekä matalan kynnyksen toimintamuotoja esimerkiksi perhekeskusmallin avulla. Tärkeänä tavoitteena on myös, että tunnistetaan mahdollisuuksia kehittää ennakoivia ja ehkäiseviä toimintamuotoja ja varhaista tukea sekä vahvistetaan palveluja

tietoon, tarpeeseen ja yksilöllisiin palvelupolkuihin perustuvalla tavalla. Kansallisen lapsistrategian mukaisesti riittävä varhaisen vaiheen tuki sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat omiaan ehkäisemään raskaampien palvelujen tarvetta sekä parantamaan pitkäkestoisesti lasten ja perheiden elämänlaatua ja arkea. (STM, Lapsistrategia.)

Lapset ja nuoret hyvinvointialueen toimialojen palveluissa

3.1 Lasten nuorten ja perheiden toimialan palvelut

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan tehtävä on edistää hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia järjestämällä lakisääteisiä ennaltaehkäiseviä, tukea antavia ja korjaavia sosiaali- ja terveyspalveluja. Toimiala jakautuu perheiden ennaltaehkäisevien, perheitä tukevien sekä perheiden erityispalvelujen palvelualueisiin.

Perheiden ennaltaehkäisevien palvelujen palvelualue tarjoaa hyvinvointialueen lapsille, nuorille ja perheille ennaltaehkäiseviä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Se kattaa neuvolapalvelut, lapsiperheiden kuntoutus- ja lääkäripalvelut sekä opiskeluhuollon esi- ja perusopetuksessa ja toisen asteen oppilaitoksissa. Opiskeluhuollon palvelut pitävät sisällään koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä psykologien ja kuraattorien palvelut.

Lastenneuvolassa seurataan ja edistetään alle kouluikäisten lasten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kasvua ja kehitystä. Lisäksi neuvolassa keskustellaan muun muassa perheen hyvinvoinnista ja vanhemmuudesta, lasten kasvatuksesta, ravitsemuksesta, mielialasta ja päihteistä. Tavoitteena on yhdessä perheen kanssa löytää ratkaisuja erilaisiin tuen tarpeisiin mahdollisimman varhain. Opiskeluhuollon palveluissa seurataan kouluikäisten lasten ja nuorten hyvinvointia. Opiskeluhuollon palveluita järjestetään lakisääteisesti esiopetuksessa, peruskoulussa ja toisen asteen oppilaitoksissa. Lakisääteisyyden lisäksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialue järjestää opiskeluhuollon kuraattorin ja psykologin palveluja myös varhaiskasvatuksessa. Opiskeluhuollon palvelut pitävät sisällään lakisääteiset koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, psykologien ja kuraattorien palvelut. Tämän lisäksi psykiatrisen sairaanhoitajan palveluja on saatavilla muutamissa kouluissa. Nämä koulut on määritelty tarveharkintaisesti muun muassa kota-indeksin ja School Day- ja kouluterveyskyselyn tulosten perusteella. Toisella asteella psykiatrisen sairaanhoitajan palvelua on saatavilla useimmissa oppilaitoksissa. Kouluissa työskentelee myös hyvinvointialueen sosiaaliohjaajia etappi- ja pajaluokissa ja jalkautuvaan etappiin tarjotaan hyvinvointialueelta sairaanhoitajan työpanos.

Kuntoutus- ja lääkäripalveluissa tarjotaan muun muassa puheterapiaa, toimintaterapiaa ja fysioterapiaa. Puheterapialla vahvistetaan lapsen tai nuoren kommunikaation, puheen- ja kielenkehityksen sekä syömisen taitoja, ja ennaltaehkäistään oppimisvaikeuksia. Toimintaterapiasta on apua, jos lapsella tai nuorella on vaikeuksia selvitä iän mukaisesti arkipäivän toiminnoista. Fysioterapian tavoitteena on parantaa ja ylläpitää lapsen toiminta- ja liikkumiskykyä.

Perheitä tukevien palvelujen palvelualue tuottaa hyvinvointialueen lapsiperheille ja nuorille tukea antavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Lapsiperheiden sosiaalityön palvelut kattavat neuvonnan ja ohjauksen, lapsiperheiden sosiaalityön ja palvelutarpeen arvioinnin, lapsiperheiden varhaisen tuen palvelut sekä sosiaali- ja kriisipäivystyksen. Lapsiperheiden psykososiaaliset palvelut vastaavat perheneuvola- ja perheoikeudellisista palveluista sekä nuorten psykososiaalisista palveluista. Perheitä tukevia palveluita ovat muun muassa lapsiperheiden varhaisen tuen kotiin vietävät palvelut, lapsiperheiden kotipalvelu, neuvolan perheohjaus, nuortenkeskus Nupit ja perhekoutsit.

Perheneuvolapalvelujen yksikkö tarjoaa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen lapsiperheille kasvatus- ja perheneuvontaa, arviointia ja tukea lapsen psyykkiseen kasvuun ja kehitykseen sekä lasten mielenterveyden pulmiin. Kasvatus- ja perheneuvonnasta saa apua vanhemmuuteen, perhesuhteisiin ja lasten kasvuun ja kehitykseen liittyvissä kysymyksissä. Tehostetun tuen tiimi tarjoaa tukea neuropsykiatrisesti ja psyykkisesti oireileville lapsille perheineen sosiaali- ja terveyspalveluiden monialaisena yhteistyönä. Vauvaperhepsykologit tukevat vauvaa odottavia ja pienten vauvojen vanhempia toimivan vuorovaikutussuhteen luomisessa vauvaan sekä vanhemmaksi kasvamisessa. Lastenpsykologit tutkivat alle kouluikäisten lasten kognitiiviseen ja psyykkiseen kehitykseen liittyviä erityispiirteitä ja tukevat vanhempia lapsen tarpeet huomioivaan vanhemmuuteen. Neuropsykologit arvioivat peruskouluikäisten lasten neuropsykologisen kehityksen erityispiirteitä ja järjestävät lapsille heidän tarvitsemaansa kuntoutusta.

Nuorten psykososiaaliset palvelut tuotetaan Nuppi Keravan, Myyrmäen ja Tikkurilan toimipisteistä. Nuppi tarjoaa apua 13–21-vuotiaille vantaalaisille ja keravalaisille nuorille elämänhallinnan kysymyksissä, sosiaalisissa suhteissa sekä mielenterveys- ja päihdeasioissa. Nuppi tarjoaa vanhemmuuden tukea myös nuorten vanhemmille. Nupin moniammatilliseen työryhmään kuuluu sosiaalihuollon ja terveydenhuollon ammattilaisia. Nupin tarjoama tuki nuorelle tai hänen vanhemmilleen voi olla yksilökeskustelua, terapeuttista tukikeskustelua, seksuaalineuvontaa, perhetapaamisia, vanhemmuuden tukea tai ryhmätoimintaa.

Perheiden erityispalvelujen palvelualue tarjoaa hyvinvointialueen perheille lastensuojelun palveluita. Lastensuojelun avohuollon palveluihin kuuluvat avohuollon sosiaalityön ja lastensuojelun kotiin vietävät palvelut sekä Kuuselan perhekuntoutuskeskus. Lastensuojelun sijaishuollon palvelut pitävät sisällään sijaishuollon sosiaalityön palvelut, lasten ja nuorten vastaanottotoiminnan ja kuntouttavan sijaishuollon palvelut. Erityispalvelujen tuottamiin lastensuojelun avohuollon palveluihin kuuluu muun muassa tehostettu perhetyö ja ympärivuorokautinen perhekuntoutus. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen indikaattoreita sekä lastensuojelun palveluita kuvataan tarkemmin alaluvussa 3.1.2.

Lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä edistetään poikkileikkaavasti ja laajasti kaikissa toimialan palveluissa. Hyvinvointia ja terveyttä edistetään oikea-aikaisilla ja vaikuttavilla varhaisen tuen palveluilla ja ennaltaehkäisevää työtä tehdään useissa matalan kynnyksen monialaisesti huomioiden myös eri yhteistyökumppanit. Lapsia ja nuoria palvellaan muun muassa erilaisissa yksilö- ja ryhmämuotoisissa tapaamisissa, chat-palvelussa, puhelinpalveluissa ja verkossa saatavilla olevilla materiaaleilla. Lapsia ja nuoria kohdataan myös sosiaalisessa mediassa. Toimivat ja saavutettavat alueen palvelut ovat avainasemassa lasten, nuorten ja perheiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Myös haasteellisessa asemassa olevien lasten, nuorten ja lapsiperheiden tulee saada tarvitsemansa erityistuki. Asiakkaiden neuvontaa ja ohjausta kehitetään kaikkien palvelualueiden yhteisenä työnä perhekeskustoimintamalli keskiössä.

Toimialalla kehitetään aktiivisesti vaikuttavampia menetelmiä ja toimintoja uudistaen toimintamalleja sekä hankeperustaisesti että toimialan sisäisinä prosesseina. Tuoreimpana kokeiluna on VAKE-bussi, joka syntyi lasten, nuorten ja perheiden palvelujen opiskeluhuollon ideana. VAKE-bussista löytyy muun muassa kuraattoreita, sosiaaliohjaajia, terveydenhoitajia, koulupsykologi ja suuhygienisti. Työntekijät matkustavat sinne, missä lapset ja nuoret viettävät kesälomapäiviään, muun muassa uimarannalle, koulujen pihoille, puistoihin ja nuorisotiloihin. Yhteistyötä tehdään Vantaan ja Keravan kaupunkien nuorisopalvelujen sekä järjestöjen kanssa.

3.1.2 Lastensuojelu

Lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun palvelukokonaisuuteen kuuluvat avohuollon sosiaalityö, sijaishuollon sosiaalityö, lastensuojelun kotiin vietävät palvelut, Kuuselan perhekuntoutuskeskus, lasten ja nuorten vastaanottotoiminta sekä kuntouttava sijaishuolto.

Lastensuojeluilmoitusten vastaanotto, ilmoitusten kiireellisyyden arviointi sekä kiireelliset lastensuojelun toimenpiteet on keskitetty virka-aikaisen lastensuojelun päivystyksen tiimiin. Virka-ajan ulkopuolella lastensuojeluilmoitukset vastaanotetaan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sosiaali- ja kriisipäivystyksessä. Lasta ja hänen perhettään pyritään aina ensisijaisesti tukemaan peruspalveluissa ja sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa.

Sosiaalihuoltolain 36 § mukainen palvelutarpeen arviointi ja lastensuojelutarpeen selvitys laaditaan lapsiperheiden sosiaalityön yksikössä. Palvelutarpeen arvioinnin perusteella asiakkaat ohjataan tarpeen mukaisiin palveluihin. Suunnitelmalliseen sosiaalihuoltolain mukaiseen perhesosiaalityöhön ohjautuvat erityisen tuen tarpeessa olevat, pidempiaikaista tukea tarvitsevat lapset ja heidän perheensä. Lapset, joilla todetaan lastensuojelun tarve, ohjautuvat lastensuojelun avohuollon sosiaalityön asiakkuuteen.

Lastensuojelun avohuollon sosiaalityö on jaettu kahteen alueelliseen toimipisteeseen: Itä-Pohjoisen ja Lännen toimipisteeseen. Jokaiselle lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle nimetään hänen asioistaan vastaava sosiaalityöntekijä. Sosiaalityöntekijän työparina työskentelee tarpeen mukaan erityissosiaaliohjaaja tai sosiaaliohjaaja. Lastensuojelun ensisijaisena tavoitteena on tukea vanhempia heidän kasvatustehtävässään järjestämällä tarvittavia avohuollon tukitoimia. Asiakkaan kanssa yhteistyössä laaditaan asiakassuunnitelma, jossa määritellään työskentelyn tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi.

Lastensuojelun kotiin vietävien palveluiden yksikkö vastaa lastensuojelun asiakasperheiden kotiin vietävistä avohuollon tukitoimipalveluista. Omana palvelutuotantona järjestetään tehostettua perhetyötä. Oman palvelutuotannon lisäksi avohuollon tukitoimia järjestetään ostopalveluna. Ympärivuorokautisesta perhekuntoutuksesta vastaa Tikkurilassa sijaitseva Kuuselan perhekuntoutuskeskus, jossa on 17 asiakaspaikkaa.

Lastensuojelulain 40 §:ssä säädetään hyvinvointialueen velvollisuudesta ottaa lapsi huostaan ja järjestää hänelle sijaishuoltoa laissa määriteltyjen edellytysten täyttyessä. Perhehoito on aina ensisijainen sijaishuoltomuoto kodin ulkopuolelle sijoitetuille lapsille. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella toimii noin 180 sijaisperhettä ja 25 lyhytaikaiseen perhehoitoon keskittyvää vastaanottoperhettä.

Jos perhehoitoon sijoittaminen ei ole mahdollista tai lapsen edun mukaista, järjestetään lapselle tarvittaessa laitoshoitoa. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on neljä omaa vastaanotto- ja arviointiosastoa 6–17-vuotiaille lapsille. Osastot sijaitsevat Tikkurilassa ja Seutulassa, ja niissä järjestetään lyhytaikaista laitoshoitoa ja arviointia kiireellisesti tai avohuollon tukitoimena sijoitetuille lapsille. Pitkäaikaisesta laitoshoidosta vastaavat Kuntouttavan sijaishuollon yksiköt Asola, Harjula ja Vuorikumpu, joissa on yhteensä 20 asiakaspaikkaa. Lisäksi perusteilla on erityistason yksikkö Kataja. Laitoshoidosta itsenäistyvien lasten tuesta vastaa Potkuri-yksikkö. Omaa sijaishuollon palvelutuotantoa täydennetään ostopalveluilla joko laitos- tai perhehoitopaikkoina. Lastensuojelun jälkihuollon järjestämisestä 18–24-vuotiaille nuorille vastaa aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialan nuorten aikuisten sosiaalityön yksikkö.

Lastensuojelun voimavarat ja asiakasmäärät

Lastensuojeluun varattavista resursseista päätetään vuosittain Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarviossa ja henkilöstösuunnitelmassa. Käyttösuunnitelmassa lastensuojeluun varattu resurssi vuodelle 2023 on 93 miljoonaa euroa. Henkilöstön määrä lastensuojelussa on yhteensä noin 350 työntekijää[1].

Lastensuojelulle suoraan kohdennettujen resurssien lisäksi lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia tuetaan monin tavoin hyvinvointialueen sekä Vantaan ja Keravan kaupunkien toiminnassa ja palveluissa. Lasta ja lapsen perhettä pyritään aina ensisijaisesti tukemaan peruspalveluissa ja sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella lastensuojelun tarve on useilla mittareilla mitattuna maan suurimpia. Vantaan ja Keravan lastensuojeluilmoitusten määrät ovat olleet jatkuvassa kasvussa (ks. taulukko 1). Vuonna 2022 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen 0–17-vuotiaista 12 % oli lastensuojeluilmoituksen kohteena, kun vastaava luku vuonna 2020 oli 10 %.

Lastensuojelun avohuollon asiakkaina olleiden lasten osuus on ollut kasvussa kuluneen parin vuoden aikana. Vuoden 2022 aikana 4,6 % alueen 0–17-vuotiaasta väestöstä oli lastensuojelun avohuollon asiakkaana, kun vuonna 2020 vastaava luku oli 3,5 %. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella lastensuojelun avohuollon piirissä olleiden lasten osuus on koko maan keskiarvoa suurempi, sillä koko maassa avohuollon asiakkaana olleiden 0–17-vuotiaiden osuus vuonna 2022 oli 3,6 %.

Myös kiireellisten sijoitusten määrä on lisääntynyt viime vuosina. Vuonna 2022 kiireellisesti sijoitettuna oli koko vuoden aikana 381 lasta, kun vuonna 2020 heitä oli 345. Kiireelliset sijoitukset painottuvat erityisesti 13–17-vuotiaiden lasten ikäryhmään. Sen sijaan uusien huostaanottojen määrät ovat laskeneet. Vuonna 2022 tehtiin uusia huostaanottoja 111, joka vähemmän kuin vuosina 2020–2021. Myös huostassa vuoden aikana olleiden lasten määrä on vähentynyt, joka selittyy osaltaan uusien huostaanottojen määrän vähentymisellä mutta myös perheen jälleenyhdistämisen ja huostaanottojen lopettamisen tehostumisella.

Taulukko 1. Lastensuojelun asiakasmääriä yhteensä Vantaalla ja Keravalla vuosina 2018–2022

Vantaa ja Kerava yhteensä (Vantaan ja Keravan hyvinvointialue vuodesta 2023 alkaen)	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL)	10 426	11 409	12 188	14 172	14 645
0–17-vuotiaat lapset, joista on tehty lastensuojeluilmoitus (THL)	5 406	6 273	5 982	6 599	7 142
Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 0–17-vuotiaat vuoden aikana (THL)	4 192	4 348	1 960	2 254	2 579
Kiireellisesti vuoden aikana sijoitettuna olleet 0–17-vuotiaat (THL)	231	249	345	378	381
Huostassa vuoden aikana olleet 0–17-vuotiaat (THL)	861	829	830	824	784
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–17-vuotiaat (THL)	1 146	1 193	1 260	1 282	1 283
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–17-vuotiaat, joiden sijoituspaikkana laitos (THL)	367	478	567	615	654
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–17-vuotiaat, joiden sijoituspaikkana perhe (THL)	381	413	434	438	444
Uusi huostaanotto vuoden aikana, 0–17-vuotiaat (THL)	140	109	122	125	111

(THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2023)

[1] Luvuissa on mukana Perheiden erityispalveluiden sekä Perheitä tukevien palveluiden palvelutarpeen arvioinnin ja lastensuojelun virka-aikaisen päivystyksen käyttösuunnitelmiin kirjatut menot ja henkilöstömäärät.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen lastensuojelun kehittämistoimenpiteet

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella lapsiperheiden erityispalvelut vastaavat lastensuojelun toteuttamisesta ja kehittämisestä. Lapsiperheiden palveluiden porrasteisuuden myötä lastensuojelun palveluiden asiakkuuteen tulevat lapset perheineen ovat joko kiireellisen tuen tai palvelutarpeen arvioinnin perusteella erityisen suojelun tarpeessa.

Lastensuojelun palveluita kehitetään Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella osana laajempaa palveluketju- ja perhekeskuskehittämistä sekä erillisten kehittämishankkeiden kautta. Työn arjessa tapahtuvassa kehittämisessä painottuvat ketterät kokeilut, joiden tavoitteena on sujuvoittaa työtä ja parantaa asiakaskokemusta. Lastensuojelun toimintayksiköillä on omat tavoitteelliset, strategiaan pohjautuvat toimintasuunnitelmansa, joita arvioidaan säännöllisesti.

Valtakunnallisesti lastensuojelua tullaan kehittämään käynnistämällä lastensuojelulain kokonaisuudistus. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan uudistuksessa varmistetaan lapsen edun sekä hyvinvoinnin ja turvallisuuden toteutuminen rajoitustoimien käytön edellytyksiä selkeyttämällä. Lisäksi uudistuksella edistetään varhaista tukea, moniammatillista lapsiperhetyötä ja lastensuojelun avopalveluita painottavaa palvelurakennetta. Huomioimme kokonaisuudistuksen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen lastensuojelun kehittämisessä.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen lastensuojelun kehittämisen strategiset painopisteet ovat:

- Palveluiden oikea-aikaisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden vahvistaminen. Asiakassegmentointia selkeyttämällä varmistamme, että lastensuojeluun ohjautuvat lapset perheineen ovat lastensuojelun tuen tarpeessa.
- Systeeminen ajattelu ja työote vahvistaa asiakkaiden tilanteiden kokonaisvaltaista tarkastelua yhdessä asiakkaan kanssa. Systeemisen mallin rakenteet tukevat sosiaalityöntekijää ja muita ammattilaisia yhä vaativammassa työssä ja mahdollistavat dialogisen ja monitoimijaisen työskentelyn asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Sosiaalityössä muutostyö vahvistuu ja luottamuksellinen asiakassuhde tukee asiakasta pienin askelin muutokseen.
- Asiakkaiden osallisuuden vahvistaminen sekä omassa palveluprosessissa että palveluiden kehittämisessä.
- Lastensuojelun sijaishuollon palveluja kehitetään lisäämällä perhehoidon osuutta. Lisäksi arvioidaan tuotantotapa-analyysin kautta lastensuojelun laitoshoidon oman palvelutuotannon ja ostopalveluiden suhdetta sekä eri tapoja tuottaa sijaishuoltoa. Uusi erityistason sijaishuollon yksikkö Kataja aloittaa toimintansa vuoden 2023 aikana.
- Lastensuojelun johtamisen kehittämisessä painotamme valmentavaa johtamista ja tuemme systeemistä, suhdeperustaista työotetta. Systeemisen työotteen koulutus käynnistyy esimiehille syksyllä 2023. Johtamisella varmistamme rakenteet, jotka tukevat ammattilaisten psykologista turvallisuutta.
- Perehdytyksellä ja koulutuksilla varmistamme henkilöstön riittävän osaamisen. Ennakoimme tulevia asiakastarpeita koulutussuunnitelmaa laatiessa.

Lastensuojelun kehittämisessä hyödynnämme mahdollisuuksia osallistua hankkeiden kautta vuoropuheluun muiden toimijoiden, kuten järjestöjen kanssa. Hankkeiden tarkoituksena on tukea hyvinvointialueen strategisia tavoitteita ja tarvittaessa täydentää jo olemassa olevaa palvelutuotantoa. Kehitämme hankkeissa yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa seuraavia teemoja:

- vanhempien osallisuutta ja asiakasturvallisuutta Kasper ry:n kanssa Kokemuskohtaamo -hankkeessa vuosina 2023–2025.

- pienten lasten osallisuutta vahvistetaan Pesäpuu ry:n kanssa PIKKU-TIIKERIT – vauvojen ja taaperoiden (0–2 v.) oikeudet ja osallisuus lyhytaikaisissa sijoituksissa ja perhehoidossa -hankkeessa vuosina 2023–2025.
- monikulttuuristen sijais- ja tukiperheiden osuutta on tarkoitus vahvistaa yhteishankkeessa Familia ry:n kanssa vuosina 2024–2026.
- sijaishuollossa olevien lasten perheiden jälleenyhdistämisen ja vanhempien tukemisen vahvistamista kehitetään.
- vakavilla rikoksilla oireilevien nuorten tukea ja palveluita kehitetään Vakavilla rikoksilla oireilevat nuoret (RiO) -hankkeen mahdollistamalla rahoituksella. Tavoitteena on vakiinnuttaa Multidimensional Family Therapy -menetelmä (MDFT) osaksi Vantaan ja Keravan lastensuojelun palveluvalikkoa sekä selkeyttää lasten rikosprosessia. Lisäksi rikoksilla oireilevien nuorten ja katuväkivallan teemoihin liittyen tehdään tiivistä yhteistyötä poliisin sekä Vantaan ja Keravan kaupunkien kanssa. Hankkeelle ei ole saatu jatkorahoitusta, mutta hanke jatkuu kevääseen 2024 oikeusministeriön myöntämän lisämäärärahan sekä aiemmalta hankekaudelta jääneen rahoitusylijäämän turvin. RRP-hankkeessa on käynnistymässä kokonaisuus, jolla autetaan väkivaltaa kokeneita lapsia ja nuoria.
- ratkaisuja kaikista vaikeimpiin ja kompleksisimpiin lapsiin ja nuoriin liittyviin erityiskysymyksiin ja niiden kehittämisen rakennetta kehitetään OT-keskushankkeessa, jota Etelä-Suomen osalta koordinoi HUS ja Sosiaalialan osaamiskeskus Socca. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on aktiivisesti mukana OT-keskuksen kehittämistyössä.

3.2 Lapset ja nuoret terveydenhuollon toimialan palveluissa

Terveydenhuollon palvelujen toimialan perustehtävä on vastata lakisääteisistä ja väestön tarpeen mukaisista tehtäväalueelleen kuuluvista terveydenhuollon palveluista. Terveydenhuollon palvelujen toimialaan kuuluvat terveysasemapalvelujen, sairaalapalvelujen ja suun terveydenhuollon palvelujen palvelualueet.

Terveysasemapalveluiden palvelualueella lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä edistetään ennaltaehkäisemällä sairauksia ja tarjoamalla yksilöllistä hoitoa tarpeen mukaan. Hyvinvointialueella toimii kahdeksan terveysasemaa, joiden saavutettavuus on hyvä. Lapsille ja nuorille keskeisimpiä palveluja ovat lääkärien ja hoitajien vastaanotot. Virka-aikana terveysasemapalvelut tarjoavat myös kiireellistä hoitoa lapsille ja nuorille. Ravitsemusterapia ja lääkinnällinen kuntoutus tuotetaan kaikenikäisille hyvinvointialueen asukkaille terveydenhuollon toimialalla, terveysasemapalveluissa. Näiden palveluiden osalta tehdään tiivistä yhteistyötä Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan kanssa.

Päihde- ja mielenterveyspalveluissa tehdään ehkäisevää työtä, joka kohdentuu kaikenikäisiin hyvinvointialueen asukkaisiin. Ennaltaehkäisevän työn tavoitteena on alkoholi-, huumausaine- ja rahapelihaittojen sekä tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön ehkäisy ja vähentäminen. Lisäksi tehdään ehkäisevää mielenterveystyötä. Erityisesti lapsiin ja nuoriin kohdentuvaa työtä ovat muun muassa koululuokille suunnatut tunnit ja ikärajavalvontaan liittyvät ostokokeet.

Sairaalapalvelujen palvelualue tuottaa perusterveydenhuollon sairaalatasoista vuodeosastohoitoa akuuteissa sairauksissa ja kuntoutusta akuuttien sairauksien jälkeen. Sairaalapalveluiden vuodeosastot on tarkoitettu kaikille yli 18-vuotiaille hyvinvointialueen asukkaille. HUS alueen yhteispäivystys (Peijas, Jorvi, Lasten sairaala) tuottaa lasten ja nuorten kiireellisen hoidon ja muun sairaalahoidon.

Suun terveydenhuollon palvelualue edistää hyvinvointialueen asukkaiden suun terveyttä ja hyvinvointia ennaltaehkäisemällä ja hoitamalla sairauksia sekä tarjoamalla toimintakykyä parantavia kuntoutustoimenpiteitä. Suun terveydenhuollon palveluja ovat kiireellinen ja kiireetön suun perushoito, perustason erikoishammashoito sekä suun terveyden edistämiseen liittyvät palvelut. Suun terveydenhuollon asiakkaista 32,39 % on alle 18-vuotiaita. Lasten ja nuorten hammashoidossa korostuu terveyden edistäminen ja terveyden tuottaminen.

Neuvola- ja kouluikäisten sekä toisen asteen opiskelijoiden yksilölliset määräaikaiset terveystarkastukset tukevat lapsen ja nuoren suun terveyttä. Tarkastuksissa selvitetään suun terveydentila, kehitys ja hoidon tarve sekä tehdään henkilökohtainen hoitosuunnitelma, joka sisältää suunnitelman myös suun terveyden edistämisestä. Alle kouluikäiset tarkastetaan 1-, 3- ja 5-vuotiaana hammashoitajan vastaanotolla. 1-vuotiaille tarjotaan ensimmäistä käyntiä myös videovastaanottona. Suuhygienisti tarkastaa kaikki 1.-, 3.- ja 5.-luokkalaiset ja hammaslääkärin tutkimus toteutuu kaikille 8.-luokkalaisille. Yksilölliseen tarpeeseen perustuvat tarkastukset ovat mahdollisia useamminkin niille lapsille ja nuorille, joilla on kohonnut riski suun sairauksiin. Kaikille 17 vuotta täyttäville hyvinvointialueen asukkaille lähetetään suun terveydenhuollosta kirje, jossa ohjataan varaamaan aika suun terveystarkastukseen, jos edellisestä käynnistä on kulunut pidempi aika. Opiskelijoille tiedotetaan mahdollisuudesta hakeutua suun terveystarkastukseen myös oppilaitoksen kautta. Hoito on maksutonta alle 18-vuotiaille.

Suun terveydenhuolto edistää lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä toimimalla ennaltaehkäisevissä toimintamalleissa tiiviissä yhteistyössä muiden toimialojen, järjestöjen ja kaupungin kanssa. Keskeisimmät yhteistyötoimijat ovat neuvolat, kasvatuksen ja oppimisen toimiala sekä toisen asteen oppilaitokset.

Neuvolan terveydenhoitajat sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajat tukevat työllään suun terveyden edistämistä ottamalla puheeksi suun terveyteen liittyvät tekijät käynneillä sekä erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä kanssa. Erityisesti painotetaan päivittäisen suun itsehoidon merkitystä ja vanhempien vastuuta lapsen ja nuoren suun terveyden säilymisessä ja edistämisessä. Tarpeen mukaan terveydenhoitajat ohjaavat lapsen tai nuoren suun terveydenhuoltoon.

Suun terveydenhuolto on laatinut yhteistyössä suositukset lasten suun terveyden edistämisestä varhaiskasvatuksessa. Esiopetuksessa oleville on kehitetty hymyhammas-opetustuokio yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja ravitsemusterapian kanssa. Suun terveydenhuolto on ollut mukana kehittämässä kouluympäristöä terveyttä edistäväksi. Virvoitusjuoma- ja makeisautomaatit eivät ole sallittuja peruskouluissa. Kouluruuan houkuttelevuutta on pyritty kehittämään. Ksylitolin käyttöä on suositeltu koulussa syötävien aterioiden päätteeksi. Terveellisen välipalan mahdollisuutta pitkinä koulupäivinä sekä veden saamista janojuomaksi on pyritty kehittämään. Kasvatuksen ja oppimisen toimialan kanssa tehdään yhteistyötä koululaisten määräaikaiskutsujen toteutuksessa.

Ennaltaehkäisevää työtä tehdään useissa matalan kynnyksen paikoissa, muun muassa avoimissa kohtaamispaikoissa ja kirjastoissa. Vantaan kaupungin MEK-hankkeessa (myönteinen erityiskohtelu) on kohdennettu matalan kynnyksen terveydenedistämistyötä ennalta määrätyillä alueilla erityisen haavoittuvassa asemassa oleville lapsille ja nuorille. Toimintamalli on vakiintunut käytäntöön hyvinvointialueella. Muita vakiintuneita yhteistyömalleja ja -teemoja lasten ja nuorten terveyden edistämisessä ovat muun muassa kesäruokailu-, kesäterkkari ja -olkkari, Varian hyvinvointiviikot, puolustusvoimien kutsunnat sekä uutena VAKE-bussi.

Lasten ja nuorten hyvinvointia ja suun terveyttä edistetään usealla eri tavalla kohderyhmä huomioiden: ryhmätilaisuuksina, henkilökohtaisena neuvontana, digitaalisin palveluin ja

käyttäen some-kanavia (Facebook ja Instagram). Viestinnällisin keinoin, muun muassa monikieliset suun terveysaiheiset videot ja muu tietomateriaali some-kanavilla ja verkkosivuilla, tuetaan lasten ja nuorten tietoisuuden lisääntymistä ja vastuunottoa oman suun terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitämisessä. Nuoria tavataan ja tuetaan suun terveyden ylläpitämisessä toimimalla myös muilla sähköisillä alustoilla suun terveys -aiheisilla teemoilla (esimerkiksi Etsivä nuorisotyö- ja nuorisotalot, joissa toimittiin mukana Habbo-hotellissa sekä Ryhmis-Chat, jossa toimittiin Sekaisin Chat-alustalla).

Suun terveydenhuolto on tehnyt yhteistyötä lastensuojelun kanssa ja vakiinnuttanut puheeksi oton tapaa osaksi vastaanottotoimintaa. Myös lähisuhdeväkivallan ehkäisytyötä on edistetty palvelualueen nimettyjen avainhenkilöiden tuella.

3.3 Lapset ja nuoret vammaispalvelujen toimialalla

Vammaispalvelujen palvelualue tuottaa palveluita hyvinvointialueen vammaisille asukkaille. Palvelualue on jakautunut kolmeen tehtäväalueeseen: neuvontaan ja asiakasohjaukseen, palvelujen järjestämiseen ja hankintaan sekä vammaisten asumispalveluihin. Toimialalla toteutetaan vammaisten palvelujen palveluketjua neuvonnasta ja ohjauksesta palvelutarpeen arviointiin ja palvelujen tuottamiseen. Palveluja tuotetaan sekä omana että ostopalveluna.

Toimintaa ohjaa vammaispalvelulaki, erityishuoltolaki tietyin osin sekä sosiaalihuoltolaki. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vammaisten asiakasohjausyksikössä arvioidaan eri tavoin vammaisten 0–18-vuotiaiden lasten ja nuorten palvelutarvetta laaja-alaisesti silloin, kun lapsi ja nuori ei saa riittävää tukea peruspalveluista. Yhteistyössä lapsi ja nuori nähdään aktiivisena toimijana arjessaan ja arviointia tehdään laajassa verkostoyhteistyössä.

3.4 Lapset ja nuoret Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen palveluissa

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksella hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopiste on pääasiassa turvallisuusasioissa. Pelastuslaitos hoitaa alueellaan pelastuslaissa ja kemikaaliturvallisuuslaissa määriteltyjä valvontatehtäviä ja huolehtii myös alueellaan pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä. Tavoite on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen, varautuminen onnettomuuksien torjuntaan, asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa sekä onnettomuuksien seurauksien rajoittaminen. Ohjausta ja neuvontaa annetaan yrityksille, yhteisöille ja yksityishenkilöille monipuolisesti turvallisuusasioissa. Yhteistyötä tehdään tiiviisti eri viranomaisten ja kuntien sekä kaupunkien kanssa.

Pelastuslaitoksen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toiminta lasten ja nuorten osalta painottuu Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella turvallisuuskasvatukseen. Turvallisuuskasvatus on suunnattu erityisesti esikouluikäisille sekä 4.- ja 8.-luokkalaisille. Sen päätavoitteina ovat eri ikäryhmätasot huomioiden muun muassa kodin ja arjen turvallisuuteen liittyvien riskien tunnistaminen ja perusasioiden, kuten turvallisen poistumisen, tulipalossa toimimisen ja onnettomuuspaikalla toimimisen kouluttaminen.

Lisäksi turvallisuuskasvatukseen kuuluu Tulipysäkki-malli. Tässä interventiokeskustelu-yhteistyömallissa koulu, pelastuslaitos sekä muut yhteistyötahot (esimerkiksi poliisi ja sosiaalihuolto) puuttuvat lasten luvattomaan tulenkäsittelyyn. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos osallistuu myös suunnitellusti valtakunnallisiin kampanjoihin, joiden tavoitteena on onnettomuuksien ennaltaehkäisy kohderyhmittäin kampanjoiden teemoja hyödyntäen.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on mukana muun muassa seuraavissa lapsille ja nuorille suunnatuissa kampanjoissa:

- NouHätä! (oppitunnit + kilpailutoiminta),
- paloturvallisuusviikko ja
- Päivä paloasemalla -tapahtuma.

Lapset ja nuoret eri yhteistyön toiminnoissa hyvinvointialueella

3.5 Perhekeskustoimintamalli

Perhekeskustoiminnassa yhdistetään lapsiperheiden kanssa toimivat eri palvelut yhdeksi kokonaisuudeksi turvaten asiakkaiden sujuva palveluihin pääsy mahdollisimman vähäisillä yhteydenotoilla eri ammattilaisten yhteistyötä tiivistäen. Kansallisen lapsistrategian mukaisesti hyvinvointialueella kehitetään palvelujen lapsi- ja perhelähtöisyyttä, saavutettavuutta sekä matalan kynnyksen toimintamuotoja THL:n perhekeskustoimintamallin avulla.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella lapsiperheiden palveluita parannetaan kokoamalla palveluja perhekeskustoimintamallin alle. Toimintamallissa perheen tarvitsemat ammattilaiset ja palvelut kootaan yhteen ja yhteistyötä tehdään niin kuntien kuin eri järjestöjen ja yhdistystenkin kanssa. Työnjaosta sovitaan tarpeen mukaan monialaisesti työntekijöiden ja perheen kanssa. Myyrmäkeen on valmistumassa ensimmäinen laajan palvelun perhekeskus syksyn 2024 aikana. (Toimintaympäristöanalyysi).

Perhekeskustoimintamallin kehittämisen lähtökohtana on asiakas eli perhe ja eri elämänvaiheet, joissa neuvoa ja tukea kaivataan. Perhekeskuksen tehtävät ovat perhe- ja tarvelähtöisiä ja siten myös niitä, joiden parissa järjestöt, yhdistykset ja uskonnolliset yhteisöt työskentelevät. Perheiden tarpeista lähtevä ajattelu antaa mahdollisuuden yhteistyölle, jolla voidaan tehdä yhteisiä havaintoja palveluaukoista ja toisaalta myös päällekkäisestä työstä.

Kuva 2. Perhekeskuksen toiminnat (THL)

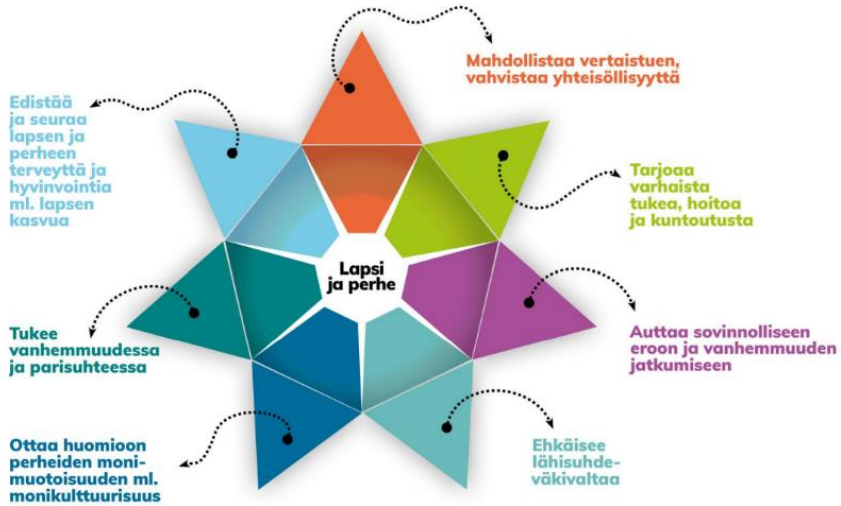

Avoimet kohtaamispaikat ovat osa perhekeskuksen palvelukokonaisuutta. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on yhteensä 16 avointa kohtaamispaikkaa. Kohtaamispaikat ovat avoimia, matalan kynnyksen paikkoja lapsille, nuorille ja perheille. Kohtaamispaikoissa on mahdollisuus

viettää aikaa yhdessä, osallistua toimintaan, saada vertaistukea ja tarvittaessa ammatillista apua ja ohjausta. Perheet itse, vapaaehtoiset sekä työntekijät vahvistavat lasten ja perheiden osallisuutta, vuorovaikutusta ja voimavaroja. Toiminta tukee vanhemmuutta ja lapsen kasvua, perheiden hyvää arkea ja yhteisöllisyyttä.

Nuorten palveluita tarjotaan kolmessa yksikössä: Nuppi Myyrmäki, Nuppi Tikkurila ja Nuppi Kerava. Avun hakemisen helpottamiseksi on nuorten mahdollista käyttää esimerkiksi chat-palvelua. Se tarjoaa 13–21-vuotiaille nuorille ja perheille neuvoja, tukea ja hoitoa sosiaalisiin suhteisiin, mielenterveyteen, päihteidenkäyttöön ja elämänhallintaan liittyvissä kysymyksissä.

3.6 Hankkeet ja järjestöyhteistyö

Hanketyö on tärkeä osa lasten ja nuorten palveluiden kehittämistä ja se tukee osaltaan hyvinvointialueen perustehtävää. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella lasten, nuorten ja perheiden palvelut ovat osa kahta hanketta:

- Vantaa-Kerava-sote – Asukkaan asialla -hanke; perhekeskustoimintamallin kehittäminen
- VaKeHyva Hyvät palvelut – RRP-hanke; HyväPerhekeskus-kärki.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluita kehitetään Vantaa–Kerava-sote -Asukkaan asialla -hankkeessa. Hankkeessa muun muassa pilotoidaan uusia työtapoja ja menetelmiä sekä kehitetään sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämistä tukevia rakenteita. Tässä kokonaisuudessa yksi kehittämiskärki on lasten, nuorten ja perheiden palvelut ja perhekeskustoimintamallin kehittäminen.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen VaKeHyva – Hyvät palvelut -hankkeessa kehitetään puolestaan keinoja koronavirustilanteen aiheuttaman hoito-, palvelu- ja kuntoutusvelan purkamiseksi sekä hoitotakuun toteutumisen edistämiseksi. Tässä kokonaisuudessa yksi kehittämiskärki on HyväPerhekeskus.

Näissä hankkeissa yhteiskehitetään muun muassa erilaisia yhteydenottokanavia ja näyttöön perustuvien menetelmien käyttöä lasten, nuorten ja perheiden palveluissa. Hankkeissa kehitetään myös perhekeskuksien sisältöjä aktiivisesti ja laajassa yhteistyössä kuntien, järjestötoimijoiden, seurakuntien ja erikoissairaanhoidon yhteistyönä.

Asukkaan asialla-perhekeskustoimintamallin kehitystyön keskiössä vuoden 2023 aikana:

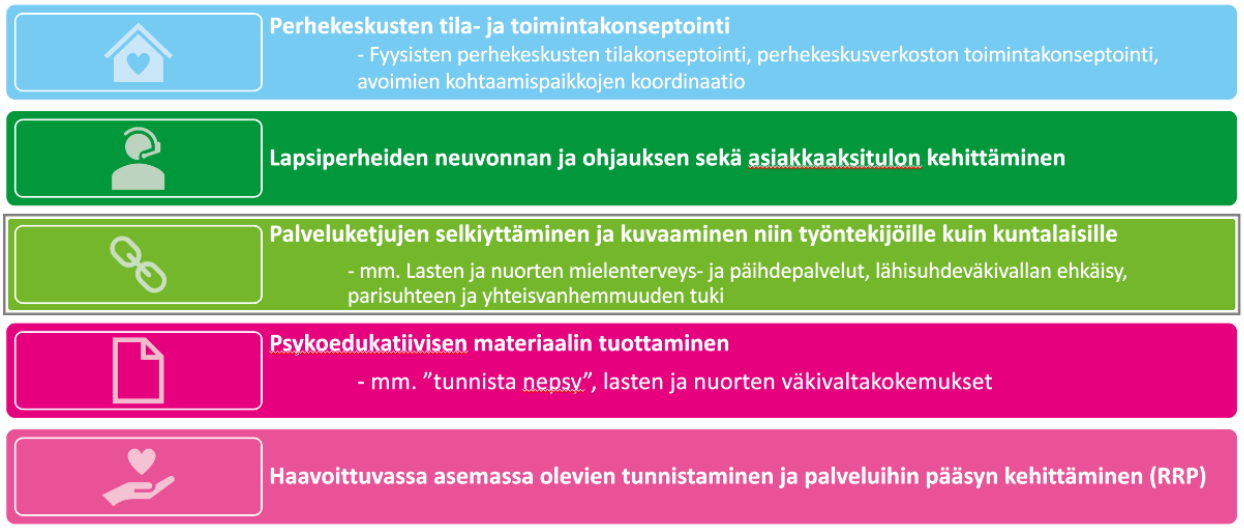

Kuva 3. Perhekeskustoimintamallin kehitystyö Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

VaKeHyva – Hyvät palvelut -hankkeessa HyväPerhekeskuksen (RRP) kehittämistoimenpiteet kohdentuvat erityisesti haavoittuvassa asemassa oleviin. Nostoina muun muassa 13–17-vuotiaiden nuorten palvelupääsyn parantaminen ja toimivien palvelukokonaisuuksien kehittäminen sekä kohderyhminä henkilöt, joilla on mielenterveys- ja päihdehäiriöitä tai kohonnut riski sairastua niihin ja palvelujen ulkopuolelle jäämisen riskissä olevat maahanmuuttajataustaiset perheet.

Kuva 4. Opas vanhemmille



HyväPerhekeskus-kärjessä kehitetään tällä hetkellä muun muassa varhaiskasvatuksen kuraattoritoimintaa, nuorten väkivallan ehkäisytyötä, nuorten mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalveluiden, neuropsykiatrisesti erityispiirteisten lasten ja nuorten palveluketjun ja vauvaperheiden psyykkisen tuen sekä vieraskielisten neuvonnan ja ohjauksen toimintamalleja. Lisäksi kärjessä vahvistetaan neuropsykiatrisesti erityispiirteisten lasten ja nuorten palveluketjun toimivuutta.

Esimerkkinä hanketyössä kehitetystä lapsille ja nuorille suunnatusta materiaalista toimii psykoedukatiivinen materiaali neurokirjosta. Materiaalina on tuotettu muun muassa YouTubessa julkaistu Videosarja perheille – tietoa NEPSY-kirjosta, josta on saatavilla useita eri kieliversioita. Lisäksi hankkeessa on tuotettu esimerkiksi materiaalia kouluihin ja opas lasten huoltajille, joilla on huoli oman lapsen haastavasta käyttäytymisestä.

Järjestöt toimivat osana yhteiskuntaa täydentämällä sen palvelurakenteita. Järjestöt tarjoavat mahdollisuuksia osallistua, toimia ja vaikuttaa lasten ja nuorten hyväksi. Järjestöt omaavat asiantuntijuutta ja tietoa omilla erityisalueillaan, ja näin tarjoavat ammatillista sekä vertaisuuteen perustuvaa tukea.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella tehdään vahvaa yhteistyötä alueen lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi erilaisten järjestöjen kanssa esimerkiksi osana perhekeskustoimintaa. Järjestöt ovat merkittäviä toimijoita alueen asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisessä ja vahvistamisessa. Järjestöt lisäävät osallisuutta ja antavat vaikuttamismahdollisuuksia henkilöille, joiden ääni kuuluu muuten heikosti yhteiskunnassa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle esimerkiksi Punaisen Ristin Nuorten turvatalo auttaa ja tukee nuoria ja heidän lähiyhteisöjään nuoruuteen ja vanhemmuuteen liittyvissä asioissa. Nicehearts ry puolestaan muun muassa tukee maahan muuttaneiden naisten hyvinvoinnin ja toimijuuden lisäämistä sekä vaikuttamiskanavien vahvistamista Naapuriäiti-koulutuksen, voimaannuttavan vapaaehtoistoiminnan sekä osaamista esiin tuovan oman toiminnan järjestämisen keinoin. Vantaan turvakoti ry on puolestaan mukana muun muassa perhekeskus ja kohtaamispaikka yhteistyössä.

Lisäksi tiivistä yhteistä työtä tehdään muun muassa seuraavien järjestöjen kanssa: Pesäpuu ry, Kasper - Suomen kasvatus- ja perheneuvonta ry, Diakonissalaitos, Kide-säätiö, MLL, Parisuhdekeskus Kataja ry, Paasikiven Nuorisokylän säätiö ry, Icehearts. Hyvinvointialueella hyödynnetään myös kokemusasiantuntijamallia KAP-Vantaan kanssa yhteistyössä.

Vammaisten asiakasohjausyksikön keskeisempiä järjestöyhteistyökumppaneita ovat Vammaisneuvoston lisäksi Kynnys ry, Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat ry, Kehitysvammatuki 57 ry ja Vammaisfoorumi ry. Erityisen haavoittuvassa asemassa olevien vammaisten maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten osallisuutta halutaan edistää jatkuvalla kehittämistyöllä yhteistyössä asiakkaiden, perheiden ja järjestöjen kanssa.

Päivikki ja Sakari Sohlbergin säätiö on myöntänyt noin neljä miljoonaa euroa Vantaan Havukosken asukkaiden hyvinvoinnin parantamiseen. Raha käytetään lasten ja nuorten sekä ikäihmisten hyväksi seuraavan kolmen vuoden aikana. Rahoitusohjelmassa on mukana yhdeksän järjestöä, joiden kanssa Vantaan ja Keravan hyvinvointialue tekee yhteistyötä. Vanhempia sekä lapsia ja nuoria tuetaan muun muassa erilaisilla ryhmämenetelmillä, arkielämän taitojen valmennuksella, keskustelu- ja kriisiavulla sekä tukihenkilö- ja vertaistukitoiminnoilla. Alueella järjestetään myös erilaisia tapahtumia yhdessä asukkaiden kanssa.

3.7 Yhteistyö kuntien ja poliisin kanssa

Kunnan yksi tärkeimmistä tehtävistä on kuntalaistensa hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden laadukkaat ja oikea-aikaiset peruspalvelut ovat terveyden ja hyvinvoinnin näkökulmasta ennaltaehkäiseviä. Kuntien järjestämät opetus-, varhaiskasvatus-, liikunta-, nuoriso-, kulttuuri-, ympäristö- ja tekniset palvelut luovat edellytykset hyvinvoiville asukkaille. Kuntien kanssa tehtävä yhteistyö mahdollistaa asiakkaiden tarpeisiin vastaamiseen kokonaisvaltaisesti ja vaikuttavasti. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä sujuvien palveluketjujen varmistaminen edellyttävät aktiivista yhteistyötä alueen muiden toimijoiden kanssa. Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspinnoilla on lukuisia toimintoja ja tehtäväkokonaisuuksia, joiden asiakaslähtöinen toteuttaminen edellyttää saumatonta yhteistyötä kunnan ja hyvinvointialueen välillä. Parhaiten lasten ja nuorten hyvinvointia tuetaan heidän arkiympäristöissään. Varhaisen tuen kehittämistä jatketaankin yhteistyössä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, toisen asteen oppilaitosten sekä nuoriso- ja vapaa-ajan palvelujen kanssa.

Yhteistyön onnistuminen edellyttää muun muassa yhteistä tahtotilaa ja tavoitteita, yhteisesti sovittuja menettelytapoja sekä toimivaa tiedonkulkua kumppaneiden välillä. Esimerkiksi opiskeluhuollon yhteistyössä edistetään yhteisiä teemoja. Varhaiskasvatus ja eri oppilaitokset

ovatkin yksi merkittävimmistä yhteistyökumppaneista lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työssä. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle on perustettu alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä, jossa on edustajia kaupunkiorganisaatioista ja eri oppilaitoksista. Yhteistyöryhmä laatii syksyn 2023 aikana ensimmäisen alueellisen opiskeluhuollon suunnitelman. Yhteistyö korostuu myös perhekeskusten avoimissa kohtaamispaikoissa. Lisäksi hyvinvointialueen lasten ja nuorten ohjaaminen kuntien palveluihin, kuten liikuntapalveluihin ja esimerkiksi kirjastoihin tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Tärkeä osa kuntayhteistyötä on kulttuurihyvinvointi. Kulttuurihyvinvoinnin toimenpiteillä on tavoitteena lisätä hyvinvointialueen lasten ja nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja oikeutta itseilmaisuun sekä tukea mielenterveyttä. Kulttuurihyvinvoinnilla tarkoitetaan jaettua kokemusta siitä, että taide ja kulttuuri lisäävät yksilön hyvinvointia tai ovat yhteydessä siihen. Hyvinvointialueella lasten ja nuorten kulttuurihyvinvointi kytkeytyy vahvasti muiden organisaatioiden, järjestöjen ja yhteisöjen kanssa tehtävään yhteistyöhön. Esimerkiksi Vantaalla Kukunori ry järjestää lapsille ja nuorille kulttuuritapahtumia, joiden tavoitteena on luoda ja edistää mahdollisuuksia yhteisöllisyyden vahvistumiselle ja vertaistuelle.

Yhteistyön lisäksi voidaan nähdä, että kulttuurista hyvinvointia edistetään myös erilaisin taidelähtöisin työtavoin eri palveluissa. Taidetoiminta on osallisuuden ja yhteisöllisyyden ytimessä ja osallisuuden kokemus on keskeinen hyvinvoinnin tekijä myös lapsilla ja nuorilla. Taide- ja kulttuurilähtöisten menetelmien avulla voidaan rikastaa arkista kanssakäymistä, pyrkiä saamaan aistit ja mieli liikkeelle sekä houkutella kokemuksia ja tunteita esiin. Taide ja kulttuuri tarjoavat välineitä myös sosiaaliseen kasvuun ja oppimiseen sekä omien vahvuuksien tunnistamiseen. (THL, Kulttuurihyvinvointi ja taidelähtöiset menetelmät.) Kulttuurihyvinvoinnin yhtenä tavoitteena on myös eri väestöryhmien kulttuuristen oikeuksien toteutuminen. Oman kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön tunteminen auttaa lapsia ja nuoria juurtumaan sekä kasvattaa kokonaisvaltaista turvallisuuden tunnetta.

Kulttuurihyvinvoinnin näkökulma näkyy Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella esimerkiksi lapsiperheiden kohtaamispaikoissa, missä tehdään laajaa yhteistyötä lapsiperheiden palveluiden henkilökunnan, järjestöjen työntekijöiden sekä vapaaehtoisten kesken. Lapset osallistuvat avointen kohtaamispaikkojen toimintaan yhdessä vanhempiensa kanssa. Toiminta sisältää vapaata yhdessäoloa ja leikkimistä sekä esimerkiksi taito- ja taideaiheita, musiikkia, liikuntaa ja retkiä. Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialalla on tehty laajaa yhteistyötä myös Vantaan musiikkiopiston Tempo-orkesterin kanssa, ja tällä hetkellä hyvinvointialueella pilotoidaan TempoFamily -mallia, jonka tavoitteena on tukea koko perheen hyvinvointia perheen yhteisen soittoharrastuksen kautta.

Poliisin ennalta estävän työn (EET) tarkoituksena on ehkäistä mahdollisimman varhain nuorten häiriökäyttäytymistä ja rikollista toimintaa. Nuorten parissa toimiva poliisi toimii yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Moniammatillisella yhteistyöllä tuetaan lasten ja nuorten hyvinvointia ja estetään ennalta rikollisuutta, esimerkiksi Ankkuri-toiminnan keinoin. Polisiin kanssa tehtävässä yhteistyössä korostuu monialainen yhteistyö, varhainen puuttuminen sekä matalan kynnyksen palvelut, koko perhe huomioon ottaen. Poliisin alueellinen tuntemus auttaa puuttumaan ja tukemaan yhteisöjen turvallisuutta sekä luomaan verkostoja alueellisten toimijoiden kanssa.

3.8 Yhteistyö vaikuttamistoimielinten ja jaostojen kanssa

Vaikuttamistoimielinten tehtävänä on ottaa kantaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä lasten ja nuorten tai vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta. Vaikuttamistoimielimet ovat mukana myös osallistumisen ja kuulemisen kehittämisessä hyvinvointialueella. Lapsilla ja nuorilla tulee olla myös mahdollisuus vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin edustuksellisissa rooleissa. Hyvinvointialueella toimii nuorisovaltuusto, jossa on yhteensä 15 jäsentä, joista kymmenen Vantaan ja viisi Keravan nuorisovaltuustosta. Yhteistyötä tehdään myös muun muassa vammaisneuvoston ja monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kanssa. Vaikuttamistoimielimen tarkoituksena on varmistaa eri asukasryhmien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Lasten ja nuorten asioita käsitellään myös Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen tulevaisuusjaostossa. Opiskeluhuollon alueellisessa yhteistyöryhmässä on nimettynä opiskelijaedustaja, joka tuo yhteistyöryhmälle näkyväksi lasten ja nuorten ääntä.

4 Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet

Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta aloitettiin talven 2022 ja alkuvuoden 2023 aikana toteutetulla tiedonkeruulla, jonka jälkeen lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikääntyneiden hyvinvointiryhmät koostivat tiedosta keskeiset nostot eri ikäisen väestön hyvinvoinnin ja terveyden vahvuuksista, huolenaiheista ja ilmiöistä. Kevään 2023 aikana käytiin myös ensimmäiset alueelliset HYTE-neuvottelut Vantaan ja Keravan kaupunkien, HUS-yhtymän ja järjestötoimijoiden kanssa. Kerätyn tiedon, ikäryhmäkohtaisten hyvinvointiryhmien nostojen sekä HYTE-neuvottelujen tulosten pohjalta lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta asetti hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmalle painopistealueet.

Ikäryhmäkohtaiset hyvinvointiryhmät työstivät tämän jälkeen painopistekohtaiset tavoitteet eri ikäryhmittäin, jonka jälkeen kesäkuussa järjestettiin noin 80 osallistujan työpaja keskeisten toimenpiteiden tunnistamiseksi. Toimenpidetyöpajaan osallistui hyvinvointialueen asiantuntijoiden lisäksi laaja joukko sidosryhmiä, mukaan lukien osallistujia järjestöistä, poliisista, seurakunnista sekä Vantaan ja Keravan kaupunkien toimialoilta. Ikäryhmäkohtaiset hyvinvointiryhmät työstivät työpajan tulosten pohjalta tavoitteiden alle toimenpiteet, mittarit ja toimenpiteitä toteuttavat tahot. Nämä on kuvattu taulukossa 2.

Ikäryhmäkohtaiset hyvinvointiryhmät tukevat eri toimijoita hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamisessa. Lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta, hyvinvointialueen johtoryhmä ja HYTE-ohjausryhmä seuraavat hyvinvoinnin ja terveyden tilaa sekä hyvinvointisuunnitelmien tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista vuosittain. Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan myös aluevaltuustolle vuosittain.

TAULUKKO 2. SUUNNITELMAN TAVOITTEET, TOIMENPITEET JA MITTARIT

PAINOPISTE 1. Palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen				
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
1. Kaikki lapset ja nuoret pääsevät tarvitsemaansa palveluun riittävän nopeasti	1. Kokoamme palvelukuvaukset hyvinvointialueen ja sen keskeisten sidosryhmien, kuten HUS-yhtymän, kuntien ja järjestöjen ja seurakuntien palveluista. 2. Otamme käyttöön digitaalisia ja ryhmämuotoisia palveluja saavutettavassa muodossa. 3. Kehitämme opiskeluhuoltoa yhteistyössä kuntien kanssa valmisteilla olevan alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman mukaisesti. 4. Vahvistamme yhteistyötä järjestöjen kanssa säännöllisillä järjestöyhteistyön tapaamisilla järjestöyhteistyön tiekartan mukaisesti. 5. Tarjoamme vammaisten lasten perheille riittävästi kasvatusta ja jaksamista tukevia palveluja (esimerkiksi tilapäishoidon palvelut, ja kotiin annettava tuki).[2]	1. Intraan on tehty palvelukuvaukset (kyllä/ei) 2. Digitaalisten ja ryhmämuotoisten palveluiden määrä ja niistä saatu palaute 3. Opiskeluhuoltosuunnitelma on laadittu ja käytössä (kyllä/ei) 4. Järjestetyt säännölliset järjestöyhteistyötapaamiset ja niistä saatu palaute 5. Tilapäishoidon palvelujen ja kotiin annettavan tuen toteutuneiden käyntien määrä	Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala, terveydenhuollon palvelujen toimiala, aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimiala	HUS, kunnat, järjestöt ja seurakunnat

[2] Erityisesti vammaisiin liittyvät toimenpiteet merkitty sinisellä värillä.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
2. Yhteydenottokanavat ovat selkeitä ja toimivia	1. Varmistamme moninaiset vaihtoehdot olla yhteydessä ja löytää palveluihin (keinona myös jalkautuva työ). 2. Tuotamme selko- ja monikielistä materiaalia palveluista viestintästrategian mukaisesti.	1. Asiakaspalautteista nousevat puutteet ja toiveet palveluihin löytymiseen ja yhteydenottokanaviin liittyen. Tietojen oikeellisuus ja ajantasaisuus internetsivuilla tarkistettu säännöllisesti (kyllä/ei) 2. Toimenpide raportoidaan osallisuusohjelman ja viestinnän raportoinnin yhteydessä.	Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala, terveydenhuollon palvelujen toimiala, aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimiala, ICT, viestintä	Järjestöt, asiakkaat, kokemusasiantuntijat
3. Henkilöstön osaaminen lisääntyy (ja lasten ja nuorten ohjautuminen palveluihin paranee)	1. Koulutamme henkilöstöä näyttöön perustuviin menetelmiin. 2. Tuotamme sektorirajat ylittävää säännöllistä perehdytystä, mikä sisältää myös perehdytystä järjestöjen ja seurakuntien toiminnasta. 3. Tuotamme monimuotoista koulutusta ja perehdytystä muun muassa videoiden muodossa. 4. Huolehdimme henkilökunnan riittävästä osaamisesta ja ammattitaidosta erityisryhmiin liittyen.	1. Henkilöstön koulutukseen osallistuminen (näyttöön perustuvien menetelmien osaaminen) 2. Perehdytysmateriaalit on laadittu ja käytössä (kyllä/ei) 3. Tuotettujen koulutusten määrä ja palaute 4. Koulutusten ja osallistujien määrä ja palaute	Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala, terveydenhuollon palvelujen toimiala, aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimiala	Järjestöt, seurakunnat

PAINOPISTE 2. Yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus				
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
1. Turvaamme lastensuojelun tuen tarpeessa olevien lasten oikeuden riittävään tukeen	1. Ohjaamme heti ensimmäisestä yhteydenotosta saatavilla oleviin palveluihin huomioiden ennalta ehkäisevät palvelut. 2. Vahvistamme lastensuojelun veto- ja pitovoimaa henkilöstön riittävyyden turvaamiseksi. 3. Tiivistämme yhteistyötä järjestöjen ja seurakuntien kanssa asiakkaiden ohjaamisessa.	1. Kuinka iso osuus palvelutarpeenarvioinneista on tehty määräajassa 2. Jokaisella lastensuojelun asiakkaalla on nimettynä oma sosiaalityöntekijä (kyllä/ei). Vakanssien täyttöaste ja lähtövaihtuvuus 3. On laadittu ja otettu ohjauksen tueksi koonti järjestöjen ja seurakuntien palveluista (kyllä/ei)	Lasten nuorten ja perheiden palvelujen toimiala ja HR	Vammaispalvelujen palvelualue, järjestöt, seurakunnat
2. Nuorten rikollisuus ja sen haittavaikutukset vähenevät	1. Lisäämme jalkautumista ja yhteistyötä järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa lasten, nuorten ja perheiden tavoittamiseksi.	1. Rikoksilla oireilevien nuorten määrä	Lasten nuorten ja perheiden palvelujen toimiala	Poliisi, järjestöt, hyvinvointialueen toimialat, kunnat (erityisesti koulut)
3. Asiakkaiden elämänhallinnan edellytyksiä turvataan ja vahvistetaan	1. Varmistamme selkokielisyyden ja saavutettavuuden viestinnässä viestintästrategian ja osallisuusohjelman mukaisesti, jotta viestinnän keinoin tavoitamme oikeat kohderyhmät oikea-aikaisesti.	1. Toimenpide raportoidaan osallisuusohjelman ja viestinnän raportoinnin yhteydessä	Kaikki toimialat yhteistyössä	Hyvinvointialueen viestintä, asiakkaat, kokemusasiantuntijat, kunnat

PAINOPISTE 3. Mielen hyvinvointi				
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
1. Lasten ja nuorten päihde- ja mielenterveystyön palveluketjua selkeytetään	1. Jatkamme hyvinvointialueen tekemää työtä lasten ja nuorten päihde- ja mielenterveystyön palveluketjujen osalta.	1. Työn arkea tukeva kuvaus palveluketjusta on tehty (kyllä/ei)	Lasten nuorten ja perheiden palvelujen palveluketjutyöryhmä	Järjestöt (myös tulevat hyvinvointialueen järjestöyhteistyö-rakenteet huomioiden), HUS

PAINOPISTE 4. Sosiaaliset suhteet				
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
1. Tuemme lasten ja nuorten sekä eri yhteisöjen toimintamahdollisuuksia, ettei kukaan jää yksin.	1. Kehitämme perhekeskustoimintamallia ja aloitamme perhekeskusmaisen toiminnan vapaaehtoistoiminta sekä lasten ja nuorten osallisuus huomioiden.	1. Riittävä tiedottaminen perhekeskuksen palveluista (asiakaspalautteet) ja perhekeskustoimintamallin kehittäminen ja toiminnan aloittaminen	Lasten, nuorten ja perheiden palvelut, RRP-hanke	Kunnat (erit. varhaiskasvatus ja koulut), järjestöt, seurakunnat
2. Ehkäisemme lasten ja nuorten syrjäytymistä.	1. Tuemme matalan kynnyksen kohtaamispaikkojen toimintaedellytyksiä. 2. Vahvistamme lasten ja nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten osaamista koulutuksilla, jotka tuotamme yhteistyössä järjestöjen ja oppilaitosten kanssa kokemusasiantuntijuutta hyödyntäen. 3. Tarkastelemme hyvinvointialueen uusien toimitilojen esteettömyyttä ja saavutettavuutta säännöllisesti, esimerkiksi esteettömyyskävelyn avulla.	1. Lastensuojelun asiakkuuksien määrä sekä yksinäiseksi itsensä tuntevat % luokkatasosta (kouluterveyskysely) 2. Järjestettyjen koulutusten määrä, osallistujien määrä ja palaute 3. Esteettömyyskävelyjä on toteutettu uusiin toimitiloihin (kyllä/ei)	Lasten, nuorten ja perheiden palvelut, muut toimialat	Kunnat, järjestöt, kokemusasiantuntijat

PAINOPISTE 5. Hyvinvointihaasteiden ennaltaehkäisy				
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
1. Perhekeskustoiminta-malli otetaan koko laajuudeltaan käyttöön	1. Yhdistämme perhekeskustoimintamallissa eri toimijat ja vahvistamme alueellisesta yhteistyöstä ja toiminnasta tiedottamista.	1. Alueellinen toiminta on käynnistynyt ja yhteistyö laajentuu kaikille toimialoille (kyllä/ei), asiakaspalaute	Lasten, nuorten ja perheiden palvelut, kaikki toimialat	Kunnat (erityisesti varhaiskasvatus), järjestöt, seurakunnat, asiakkaat
2. Sujuvoitamme monitoimijaista asiakastyötä yli toimiala-, palvelualue- ja yksikkörajojen	1. Lisäämme tuntemusta eri toimijoiden palveluista sekä mahdollisuuksista huomioida muiden toimijoiden palvelut osana palvelupolkuja (muun muassa palvelukuvausten avulla). 2. Mahdollistamme konsultaation eri palveluihin asiakasohjauksen tueksi. 3. Varmistamme moniammatillisen konsultaatioryhmän tuen paljon erilaista tukea tarvitseville perheille. 4. Tarjoamme omaishoitoa tukevia palveluita, esimerkiksi valmennusta, vertaistuki tapaamisia ja koulutusta säännöllisesti.	1. Intraan on laadittu palvelukuvaukset (kyllä/ei) 2. Konsultaatio käytänteet on sovittu ja käytössä 3. Moniammatilliseen konsultaatioryhmään ohjautuneiden asiakkaiden määrä ja jonotilanne. 4. Omaishoitajan hoitotehtävää tukevia palveluja on toteutettu x kpl / vuosi	Kaikki toimialat	Kunnat (erityisesti varhaiskasvatus ja koulut), järjestöt, seurakunnat, asiakkaat

5. Lähteet (täydennetään myöhemmin)

EETH toimintaohjelma 2018–2022

Finlapset kysely Aluevertailu, vauvaperheiden vanhemmat - FinLapset-kyselytutkimus 2020 - THL kuutio- ja tiivistekäyttöliittymä

Hyte-kerroin HYTE-kerroin - kannustin hyvinvointialueille - THL

Kela. 2023. Vammaistukien saajat ja maksetut etuudet Vammaistukien saajat ja maksetut etuudet (9102RS002) (kela.fi)

Keravan hyvinvointisuunnitelma Keravan hyvinvointikertomus ja -suunnitelma (geniem.io)

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden toimintasuunnitelma

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden toimintaympäristöanalyysi

Lapsistrategia Lapsistrategia (lapsenoikeudet.fi)

Lapsibarometri Lapsibarometri 2022: "Jos joku on mun lähellä, sillon mä en pelkää" - lasten näkemyksiä turvallisuudesta - Valto (valtioneuvosto.fi)

Lastensuojelulaki Lastensuojelulaki 417/2007 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®

Opetus ja kulttuuriministeriön selvitys: Kehittämistoimia tarvitaan vammaisten ja erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden tukipalveluihin toisella asteella (2023) https://valtioneuvosto.fi/-//1410845/selvitys-kehittamistoimia-tarvitaan-vammaisten-ja-erityista-tukea-tarvitsevien-opiskelijoiden-tukipalveluihin-toisella-asteella

Terveydenhuollon palvelujen toimintasuunnitelmat 2023

THL-kulttuurihyvinvointi Kulttuurihyvinvointi ja taidelähtöiset menetelmät - THL

Turvallinen ympäristö ja jengiytyminen Turvallinen ympäristö ja jengiytyminen | Vantaa

THL kouluterveyskysely Kouluterveyskysely - THL

THL vammaisuus ja lapsen oikeudet: Lapsen elämää vamman kanssa. Lapsiasiavaltuutetun julkaisuja (2021) Viitattu 24.7.2023. Saatavissa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163568/Vammaisuus%20ja%20lapsen%20oikeudet.pdf?sequence=1&isAllowed=y

THL Rokotusrekisteri

THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2023. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 26.6.2023.

Valtioneuvosto. Asetus selkiyttää opiskeluterveydenhuollon vastuita ja neuvolatoiminnan suunnittelua (valtioneuvosto.fi)

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategia VANTAAN JA KERAVAN HYVINVOINTIALUE- STRATEGIA (vakehyva.fi)

Valtioneuvoston asetus 338/2011 neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta, päiv. 1.1.2023, Valtioneuvosto

Vantaan kaupungin hyvinvointisuunnitelma Vantaan Hyvinvointisuunnitelma 2023–2025

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osavuosikatsaus 1/2023

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvio 2023
Hyvinvointialuejohtajan TA-esitys 3.11.2022.pdf

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163568/Vammaisuus%20ja%20lapsen%20oikeudet.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Lapsen elämää vamman kanssa-Lapsiasiavaltuuten julkaisuja 2021))

Taustaa; Vammaisuus ja lapsen oikeudet
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163568/Vammaisuus%20ja%20lapsen%20oikeudet.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Lapsen elämää vamman kanssa-Lapsiasiavaltuuten julkaisuja 2021)

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2023–2025

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen työikäisten hyvinvointisuunnitelma

Luonnos 8.9.2023



LIITE: Kaupunginhallitus 13.11.2023 / 15 §

Sisällys

1 Johdanto 3
2 Vantaan ja Keravan alueen työikäisen väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilannekuva 3
2.1 Väestö 3
2.2 Terveys 3
2.3 Elämänlaatu, osallisuus ja sosiaaliset suhteet 9
2.4 Työ, koulutus, toimeentulo 12
2.5 Palvelujen saatavuus 16
3 Työikäisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 17
3.1 Terveyspalvelut 17
3.2 Aikuissosiaalityö ja vammaispalvelut 18
3.3 Keski-Uudenmaan pelastuslaitos 19
3.4 Hankekehittäminen 19
3.5 Yhteistyö kuntien kanssa 22
3.6 Yhteistyö vaikuttamistoimielinten ja jaostojen kanssa 22
3.7 Yhteistyö järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa 23
4 Työikäisen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet 23

1 Johdanto

Työikäisten hyvinvoinnin edistämistyö on tärkeää sekä yksilön että yhteiskunnan näkökulmasta. Hyvinvoiva työikäinen on terveempi, motivoituneempi ja tuottavampi työntekijä. Terveet työikäiset säästävät myös terveydenhuollon kuluissa ja sairauspoissaoloissa. Hyvinvointi vaikuttaa elämänlaatuun ja jaksamiseen myös työn ulkopuolella. Terveyden edistämiseksi työikäisille on tärkeää tarjota mahdollisuuksia terveelliseen ruokavalioon, liikuntaan ja riittävään lepoon, sillä terveelliset elämäntavat ovat perusta hyvälle terveydelle. Kestävä aivoterveys -hankkeen (2021) mukaan liiallinen työstressi, kiire ja kuormitus voivat aiheuttaa terveysongelmia ja heikentää työntekijän työhyvinvointia. Niiden vähentämiseksi työpaikoilla tulisi panostaa työn suunnitteluun, työtehtävien järjestelyyn ja tarjota työhyvinvointia lisääviä palveluita.

2 Vantaan ja Keravan alueen työikäisen väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilannekuva

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) hyvinvointi ja terveyserot tutkimuksessa (2020) havaittiin, että työikäisessä väestössä terveyserot ovat selkeitä. Alemmissa sosiaaliryhmissä terveys ja elämänlaatu ovat keskimäärin huonompia, elintavat epäterveellisemmät, ennenaikainen kuolleisuus suurempaa, elinvoimaiset vuodet vähäisempiä sekä toiminta- ja työkyky heikompaa.

2.1 Väestö

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väestön ikärakenne on valtakunnalliseen tasoon verrattuna nuori. Vuoden 2022 lopussa 15–64-vuotiaiden osuus väestöstä oli Keravalla 63,6 % ja Vantaalla 67,7 % (Tilastokeskus, Tunnuslukuja väestöstä alueittain 1990–2022). Väestön lisääntyminen tulee vuoteen 2030 mennessä painottumaan työikäisiin sekä yli 65-vuotiaisiin, joista eniten tulee kasvamaan ennusteiden mukaan työikäisten määrä (Vantaan väestöennuste 2022–2045). Väestön ikääntymisen tuomaan palvelutarpeen kasvuun on tärkeää kehittää varhaisen puuttumisen keinoja ja ennaltaehkäiseviä palveluja (Sote-palvelurakenteen nykytilan analyysi).

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on monikulttuurinen väestö, jonka ennustetaan kasvavan huomattavasti lähivuosina. Ulkomaalaistaustaisia asukkaita on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 221,21 / 1 000 asukasta kohti, joka on enemmän kuin esimerkiksi Helsingissä 176 / 1 000 tai Länsi-Uudellamaalla 151,4 / 1 000 (Sosiaali- ja terveyshuollon järjestäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella). Vammaistuen saajia on hyvinvointialueella asuvista 20–64-vuotiaista asukkaista yhteensä 535 (Kela, Vammaistukien saajat ja maksetut etuudet 2023).

2.2 Terveys

Terveydenhuollon palvelujen toimialalla asiakkaiden palvelujen tarve on kasvussa, mihin vaikuttavat muun muassa hyvinvointialueen väestön kasvu ja ikääntyminen. Pitkittynyt koronapandemia on aiheuttanut hoidon tarpeen kasaantumista. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvio 2023.) Toimintarajoitteiset ja henkilökohtaista apua tarvitsevat vammaiset aikuiset kertoivat esimerkiksi muita useammin jääneensä vaille terveyspalveluita koronapandemian aikana (THL, Vammaisten ja maahan muuttaneiden ihmisten selviytyminen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa 2022).

Pandemian aikana hyvinvointialueen työttömyysaste on noussut, mikä näkyy asiakkaiden siirtymisenä työterveyshuollosta perusterveydenhuoltoon sekä työttömyyteen liittyvinä palvelutarpeina (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvio 2023).

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen asukkaat ovat kuitenkin keskimääräistä suomalaista terveempiä, vaikka suurin osa työikäisistä liikkuu koulutustasosta riippumatta liian vähän ja noin joka viides on lihava.

Kuvio 1. THL:n ikävakioimaton sairastavuusindeksi

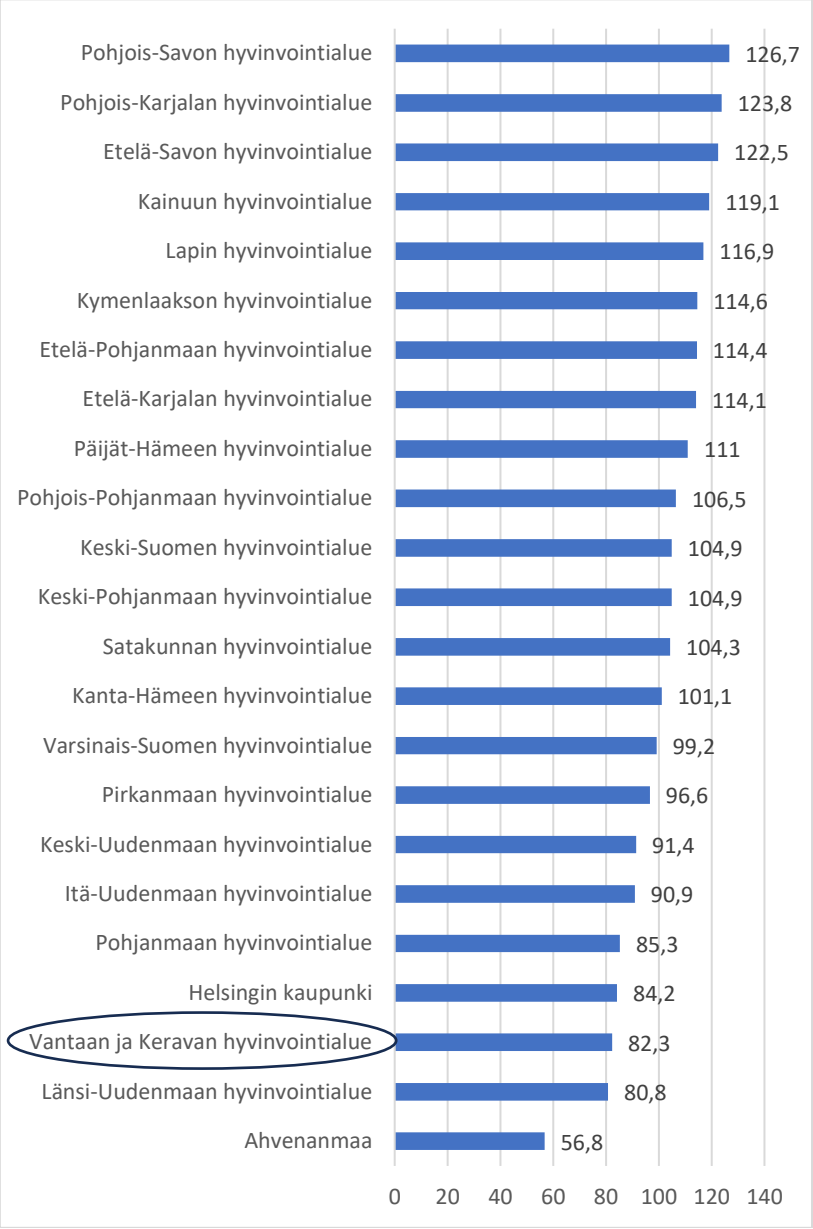

Kuviossa esitetään THL:n ikävakioimaton sairastavuusindeksi hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungissa vuonna 2021. Sairastavuusindeksi kuvaa väestön sairastavuutta suhteessa koko maahan, jonka vertailuluku on 100. Mitä pienempi alueen luku on, sitä terveempää väestö on. (THL, Sotkanet, Sairastavuusindeksi, ikävakioimaton)

Työikäisistä vain noin kolmannes käyttää suosituksen mukaisesti kasviksia ja hedelmiä, mikä on heikkojen liikuntatottumusten tavoin yhteydessä muun muassa elintapasairauksiin ja ylipainoon (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022).

Kuvio 2. Lihavien osuus, % 20 vuotta täyttäneistä

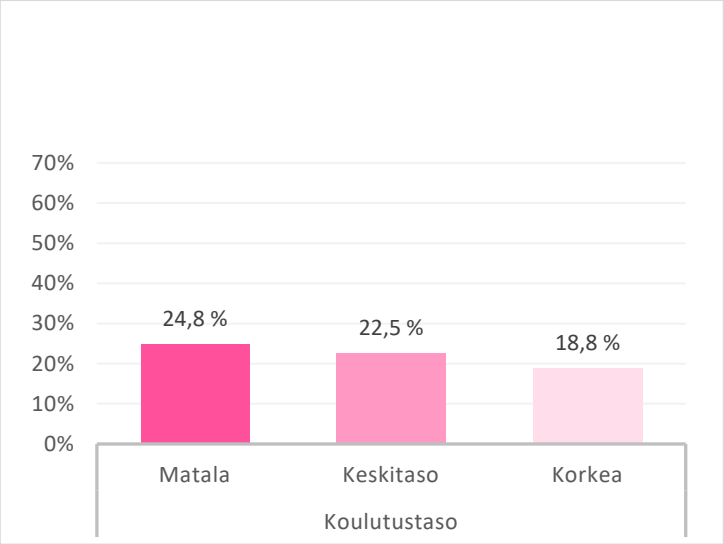

Indikaattori ilmaisee lihavien (kehon painoindeksi BMI ≥ 30 kg/m2) osuuden 20 vuotta täyttäneistä koulutusryhmittäin (THL, Terve Suomi 2020).

Koulutustasojen väliset erot terveysliikuntasuositusten mukaan liikkuvissa ovat vähäisiä. Kaikissa ryhmissä selvästi yli puolet liikkuu alle suositustason. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022).

Kuvio 3. Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus, % 20 vuotta täyttäneistä

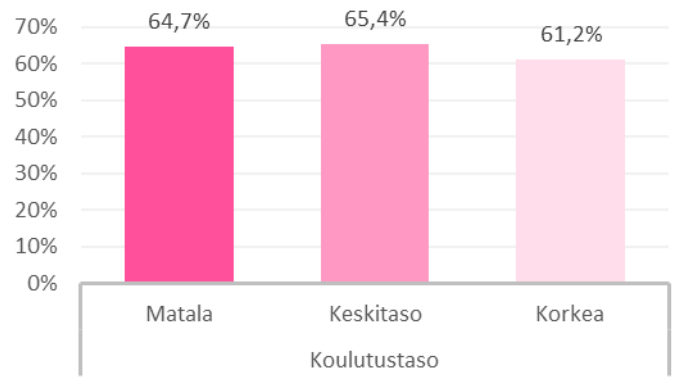

Indikaattori ilmaisee prosenttiosuuden 20 vuotta täyttäneistä koulutusryhmittäin, jotka eivät liiku viikoittain säännöllisesti terveysliikuntasuosituksen mukaisesti (THL, Terve Suomi 2020).

Matalasti koulutetut tupakoivat keskimäärin enemmän, näin myös Vantaan ja Keravan alueella. Ero korkeasti koulutettuihin on jopa 14 prosenttiyksikköä (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022).

Kuvio 4. Päivittäin tupakoivien osuus

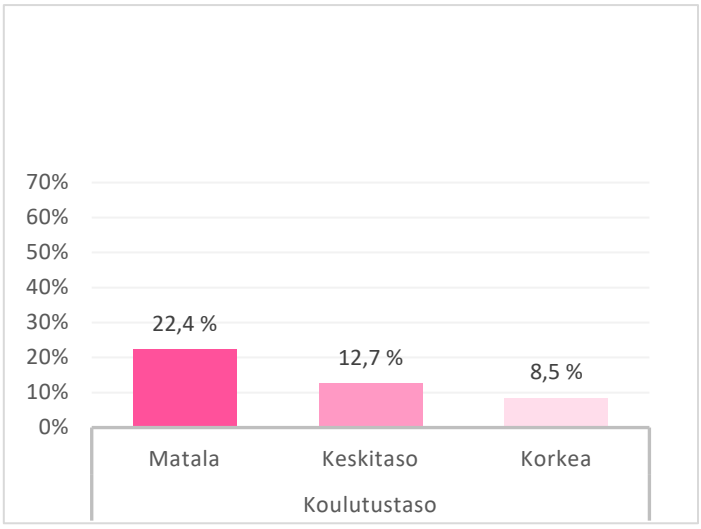

Indikaattori ilmaisee 20 vuotta täyttäneiden päivittäin tupakoivien osuuden prosentteina suomalaisesta väestöstä koulutusryhmittäin. Tupakointi on keskeinen kansansairauksia lisäävä tekijä. (THL, Terve Suomi 2020.)

Kuvio 5. Liikuntaan liittyvä neuvonta ja ohjaus

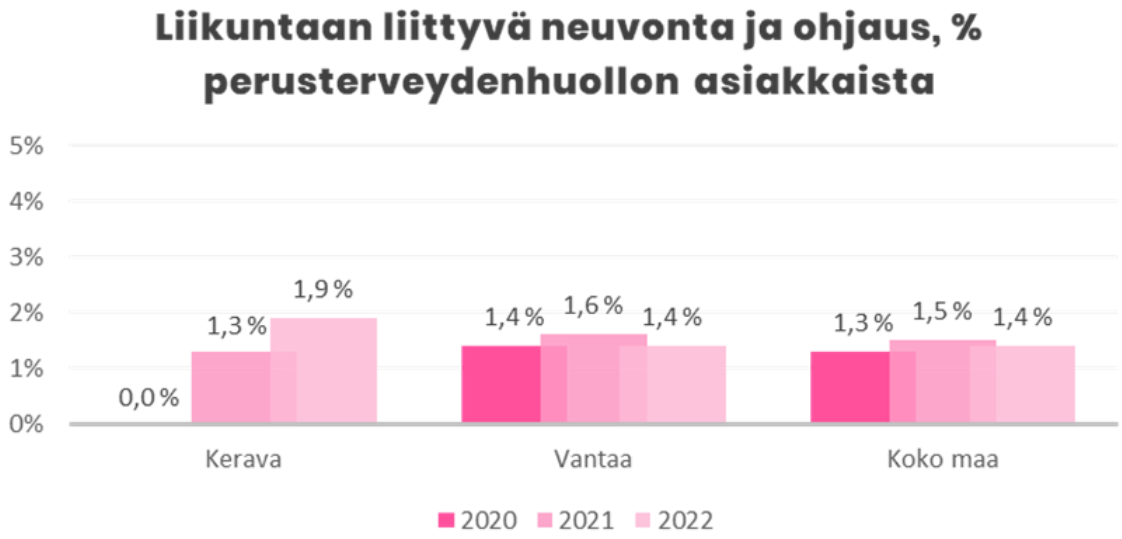

Indikaattori ilmaisee prosenttiosuuden perusterveydenhuollon asiakkaista, jotka ovat saaneet lääkärin, hoitajan, fysioterapeutin, toimintaterapeutin tai kodinhoitajan antamaa liikuntaan liittyvää ohjausta tai neuvontaa (THL, Perusterveydenhuollon avohoidon SPAT-toimenpiteet).

Perusterveydenhuollon asiakkaista yksi sadasta on saanut terveydenhuollon ammattilaiselta ravitsemukseen, painonkehitykseen ynnä muuhun liittyvää neuvontaa. Liikuntaan liittyvä neuvonta ja ohjaus on yleistynyt viime vuosina Keravalla. Vantaalla neuvonta on vakiintunut kansallisen keskiarvon tasolle. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.)

Terveysongelmista johtuvia toimintarajoitteita, joilla voidaan tarkoittaa fyysisiä, henkisiä tai tunne-elämään liittyviä rajoitteita, oli Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen 20–64-vuotiaista asukkaista 28,9 % vuonna 2022 (THL, Sotkanet). Matalammin koulutetut kokevat terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi korkeasti koulutettuja useammin (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022).

Kuvio 6. Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien osuus

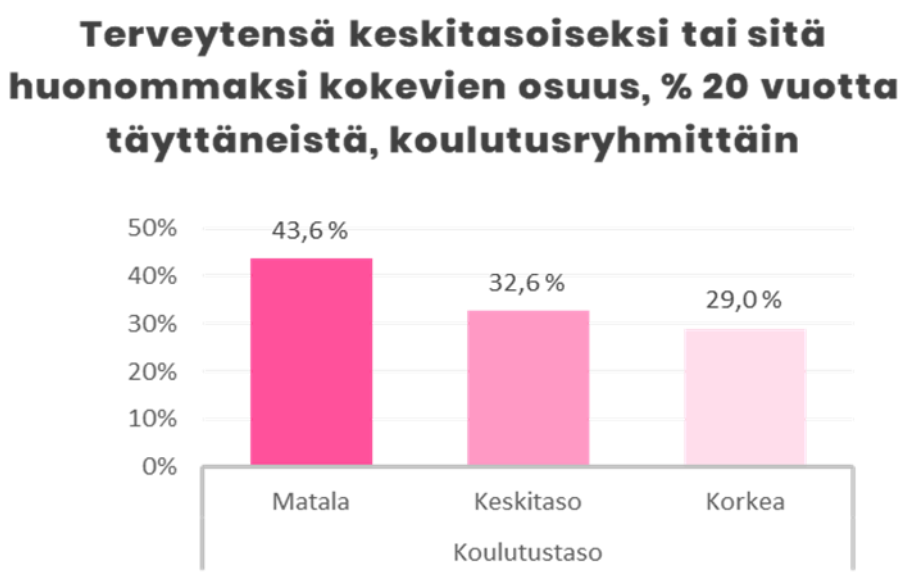

Indikaattori ilmaisee terveytensä enintään keskitasoiseksi kokevien prosenttiosuuden 20 vuotta täyttäneistä koulutusryhmittäin. Koetulla terveydellä tarkoitetaan henkilön ilmaisemaa kokemusta omasta yleisestä terveydentilastaan. (THL, Terve Suomi 2020.)

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella asuvista työikäisistä matalasti koulutetuista 18,9 % on psyykkisesti merkittävästi kuormittuneita (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022). Merkittävä psyykkinen kuormittuneisuus viittaa siihen, että henkilöllä on mieliala- tai ahdistuneisuushäiriö tai jokin muu mielenterveyshäiriö (THL, Sotkanet). Korkeasti koulutettujen osalta psyykkisesti merkittävästi kuormittuneita on 13,4 %. Vaikka ero ei ole suuri, heijastelee se yleisempää trendiä terveyseroissa (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022).

Kuvio 7. Psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus

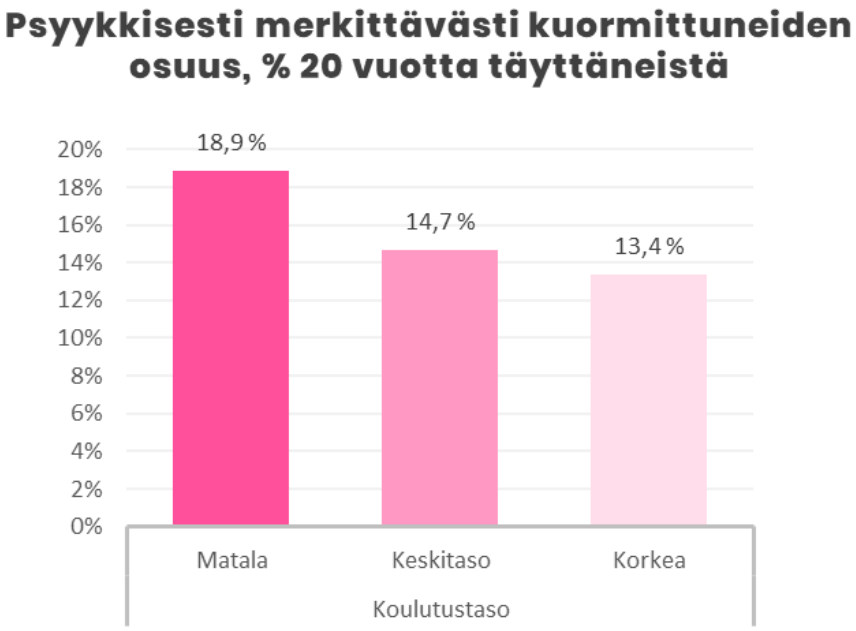

Indikaattori ilmaisee psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuuden (%) 20 vuotta täyttäneistä koulutusryhmittäin. Merkittävä psyykkinen kuormittuneisuus viittaa siihen, että henkilöllä on mieliala- tai ahdistuneisuushäiriö tai jokin muu mielenterveyshäiriö. Indikaattori kuvaa mielenterveyshäiriöiden yleisyyttä alueella. (THL, Terve Suomi 2020.)

Monien terveyshaittojen vaara kasvaa alkoholin kulutuksen lisääntyessä. Alkoholin käyttö on yhteydessä myös mielenterveyshäiriöiden, tapaturmien ja väkivallan kasvaneeseen riskiin. Miehistä lähes 40 % ja yli 20 % naisista Vantaan ja Keravan alueella käyttää säännöllisesti liikaa alkoholia. Luku on kuitenkin molemmilla sukupuolilla noin yhden prosenttiyksikön kansallista vertailuarvoa matalampi. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.)

Kuvio 8. Alkoholia liikaa käyttävien osuus

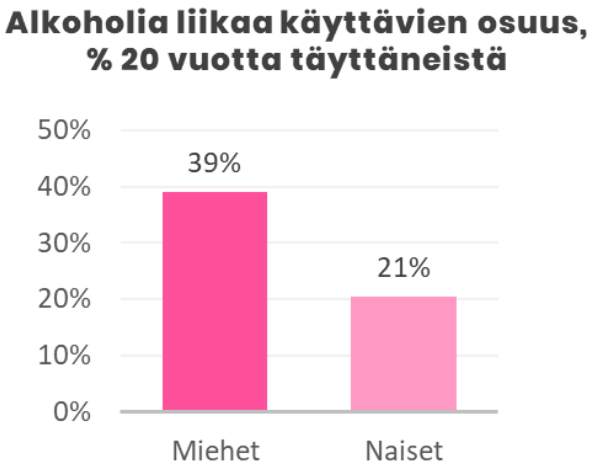

Indikaattori (AUDIT-C) ilmaisee alkoholia todennäköisesti liikaa käyttävien osuuden prosentteina 20 vuotta täyttäneistä (THL, Terve Suomi 2020).

Päihteiden käyttö lisää myös riskiä niin myrkytys-, palo-, hukkumis-, kaatumis-, tukehtumis- kuin liikuntatapaturmiin. Runsas 7 % kaatumisista ja noin 35 % muista kuolemaan johtaneista tapaturmista tapahtuu alkoholin vaikutuksen alaisena. Eniten tapaturmia tapahtuu päihteiden vaikutuksen alaisena nuorille, keski-ikäisille ja miehille. Päihteet aiheuttavat myös myrkytyksiä ja myrkytykset ovat tyypillisesti seurausta monien yhdisteiden, kuten lääkeaineiden ja alkoholin tai huumeiden sekakäytöstä. (kotitapaturma.fi.) Alkoholi onkin yleisin kuolemaan johtavan myrkytyksen aiheuttaja Suomessa (Alkoholimyrkytykset, Duodecim). Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella vuonna 2022 vammojen tai myrkytysten vuoksi sairaalahoidossa olleita oli 25–64-vuotiaista 43,6 / 10 000 vastaavan ikäistä kohti (THL, Sotkanet, hyte-kerroin).

Alkoholisyiden takia menetettyjen elinvuosien lukumäärä alueen pienituloisten (alin tuloviidennes) osalta oli 25–79-vuotiailla miehillä 5 870 vuotta / 100 000 asukasta ja naisilla 2 084 vuotta / 100 000 asukasta kohti. Miesten runsaampi alkoholinkäyttö heijastuu yli kaksinkertaiseen menetettyjen elinvuosien määrään tässä väestöryhmässä. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.)

2.3 Elämänlaatu, osallisuus ja sosiaaliset suhteet

Reilu puolet työikäisestä väestöstä pitää elämänlaatuaan hyvänä ja harva kokee arkensa turvattomaksi. Erot miesten ja naisten välillä molemmilla indikaattoreilla mitattuna ovat pieniä. Miehistä 54,5 % ja naisista 56,4 % tunsivat elämänlaatunsa hyväksi. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.)

Vantaalla vauvaperheiden vanhemmista suurin osa, yli 90 prosenttia, on tyytyväisiä elämäänsä, vaikkakin synnyttänyt vanhempi tuntee olonsa yksinäiseksi selvästi toista vanhempaa useammin. Vantaalla vauvaperheiden vanhemmat kokevat vähemmän (1–3 prosenttiyksikköä) yksinäisyyttä verrattuna muihin kuusikkokuntiin. (Vantaa hyvinvointikatsaus 2022.)

Hyvinvointialueen sidosryhmille, kuten järjestöille alkuvuodesta 2023 toteutetussa Hyte-sidosryhmäkyselyssä nousi esille pariskuntien ja perheiden elämänlaatuun liittyviä huolenaiheita ja huomioita, kuten lisääntynyt avun tarve yhden vanhemman perheissä ja pienituloisilla perheillä sekä vanhemmilla uupumusta, mielenterveyden haasteita, tietämättömyyttä palveluista ja voimattomuutta. Lisäksi korostui parisuhdeongelmat ja parisuhdeavun vaikea saaminen. Sidosryhmäkyselyssä nousi esille myös perheiden moniongelmaisuus, tukiverkostojen puutteellisuus sekä useista kriiseistä johtuva perheiden hyvinvoinnin lasku. (Hyte-sidosryhmäkysely 2023.)

Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus on aikuisväestössä lapsia ja nuoria matalampi ja sukupuolien välinen ero on pienempi. Siinä missä tytöt ovat keskimäärin poikia yksinäisempiä, aikuisista naiset ovat yksinäisiä hieman miehiä harvemmin. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.)

Kuvio 9. Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus



Indikaattori ilmaisee prosenttiosuuden 20 vuotta täyttäneistä, jotka tuntevat itsensä yksinäiseksi melko usein tai jatkuvasti. Yksinäisyys on yksi psykososiaalisen hyvinvoinnin indikaattori. (THL, Terve Suomi 2020.)

Väestötutkimukset osoittavat, että toimintarajoitteisten aikuisten hyvinvointi heikkeni korona-aikana yleisemmin kuin muun väestön. Epäsuotuisia hyvinvointi- ja terveysvaikutuksia havaittiin niin kuulon, näön, oppimisen/muistin kuin liikkumisen rajoitteita kokeneilla ihmisillä. Yksinäisyys, univaikeudet, huolet tartunnasta sekä heikentynyt taloudellinen tilanne korostuivat toimintarajoitteisten aikuisten arjessa. Lisäksi psyykkinen kuormittuneisuus lisääntyi muuta väestöä enemmän. Henkilökohtaista apua tarvitsevien vammaisten ihmisten ja toimintarajoitteisten maahanmuuttajien tilanne oli usein huonoin. (THL, Toimintarajoitteisten ihmisten selviäminen korona-aikana 2023.)

Vantaalaisten vammaisten RAI-arvioitujen asiakkaiden masennusepäilyt ja itsearvioidut mielialaongelmat ovat lisääntyneet vuodesta 2020 vuoteen 2022. Sosiaalinen vetäytyminen ei ole lisääntynyt, kun taas henkilökohtaisesti kotiympäristössä koettu turvattomuus on kasvanut kolminkertaiseksi reilun vuoden aikana. (Vantaan kaupungin hyvinvointikatsaus, 2022.)

Osallisuuden kokemuksen on osoitettu olevan yhteydessä esimerkiksi terveyteen, toiminta- ja työkykyyn, mielenterveyteen ja elämänlaatuun. Osallisuuden kokemusta on mitattu muun muassa osallisuusindikaattorilla (engl. Experiences of Social Inclusion Scale ESIS). Osallisuusindikaattori muodostuu kymmenestä väittämästä, jotka kartoittavat merkityksellisyyden kokemusta, uskoa toimintamahdollisuuksiin ja sosiaalisen vuorovaikutuksen koettua laatua. Osallisuusindikaattorin mukaan vuonna 2022 erittäin heikko osallisuuden kokemus oli 10,7 % (Naiset 8,8 % ja miehet 12,9 %) Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen 20–64-vuotiaalla asukkaista. Erittäin heikko osallisuuden kokemus viittaa siihen, että henkilö on syrjäytymisvaarassa tai kokee itsensä syrjäytetyksi. (THL, Sotkanet.)

Työelämän, opiskelun tai varusmiespalveluksen ulkopuolella olevilla nuorilla on usein sosiaalisiin suhteisiin, terveyteen ja toimintakykyyn liittyviä haasteita, jotka saattavat johtaa syrjäytymiseen. (THL, Karjalainen, Huikko, Appelqvist-Schmidlehner, Jahnukainen, Manninen, Eväsoja & Kautto 2022) Syrjäytymisriskissä olevia 18–24-vuotiaita nuoria, jotka eivät ole työelämässä, varusmiespalveluksessa tai opiskele, oli vuonna 2021 Vantaalla 16,9 %. Näistä naisia oli 15 % ja miehiä 18,8 %. Keravalla syrjäytymisriskissä olevia nuoria oli vuonna 2021 yhteensä 19,3 %, joista naisia 16,9 % ja miehiä oli 21,4 %. (THL, Sotkanet, hyte-kerroin.) Koulutuksen tai työelämän

ulkopuolelle jääminen ei kuitenkaan aina tarkoita, että nuori on syrjäytynyt, sillä nuori voi olla myös viettämässä esimerkiksi välivuotta opinnoistaan (THL, Karjalainen, Huikko, Appelqvist-Schmidlehner, Jahnukainen, Manninen, Eväsoja & Kautto 2022).

Suomi on asettanut omaksi kansalliseksi tavoitteekseen vähentää köyhyys- tai syrjäytymisriskissä olevien henkilöiden määrää vuoteen 2030 mennessä 100 000 henkilöllä, joista vähintään kolmasosan tulisi olla alle 18-vuotiaita eli lapsia. Köyhyys- tai syrjäytymisriski kuvaa sitä osaa väestöstä, joka on joko pienituloisen kotitalouden jäsen, kokee vakavaa aineellista ja sosiaalista puutetta tai asuu vajaatyöllisessä kotitaloudessa. (Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2022/15.) Köyhyys- tai syrjäytymisriskiin vaikuttavat myös ongelmien kasautuminen. Työttömyyden, äkillisen sairastumisen, etuuksien maksussa esiintyvien häiriöiden tai etuuksien vaihtuminen ja maksupäivän muutokset voivat aiheuttaa taloudellisia haasteita ja kuormittaa elämänhallintaa. Tämä voi lisätä taas velkaantumista ja esimerkiksi vuokravelan takia aiheuttaa häätöuhan. (ARA, Selvitys häätöjen kustannuksista.)

Vantaalla oli vuonna 2022 vireillä 817 häätöä, joista toteutettiin 358 häätöä. Asukasmäärältään 10 suurimmassa kaupungissa ainoastaan Helsingissä oli enemmän häätöjen vireilletuloja ja toimeenpanoja. Suhteutettuna kaupungin asiakasmäärään Vantaalla oli kuitenkin eniten häätöjä. (ARA, Vuokravelkapäivän esitykset.) Asumisneuvonnan on arvioitu vähentävän merkittävästi erityisesti vuokrarästeistä johtuvia vireille pantuja sekä toteutuneita häätöjä. Lisäksi asumiseen kytketyllä talousneuvonnalla on havaittu olevan vuokravelkoja vähentäviä vaikutuksia. (ARA, Selvitys häätöjen kustannuksista.)

Asunnottomuuden ehkäiseminen on yksi keino vähentää myös köyhyys- ja syrjäytymisriskiä. Asunnottomuuden ja erityisesti pitkittyneen asunnottomuuden taustalla on usein monia tekijöitä, kuten velka-, päihde- tai mielenterveysongelmia. Lisäksi asunnottomuuteen voi vaikuttaa myös tavanomaisten asumisratkaisujen toimimattomuus ja sopivien tukipalvelujen puuttuminen. Asunnottomuus tulkitaan pitkäaikaiseksi, kun se on kestänyt vähintään yhden vuoden tai henkilö on ollut toistuvasti asunnottomana viimeisen kolmen vuoden aikana. Pitkäaikaisasunnottomuudessa korostuvat avun ja hoidon tarve. Vantaan alueella asunnottomia oli vuonna 2022 yhteensä 291, joista pitkäaikaisasunnottomia oli 34. Asunnottomien kokonaismäärä nousi 72 henkilöllä vuodesta 2021, mutta toisaalta pitkäaikaisasunnottomien määrä laski 42 henkilöllä. Keravalla asunnottomia oli vuonna 2022 yhteensä 32, joista pitkäaikaisasunnottomia oli 7. Keravan asunnottomien kokonaismäärä nousi 6 henkilöllä vuodesta 2021, kun taas pitkäaikaisasunnottomien määrä laski 9 henkilöllä. (ARAn asunnottomuusselvitykset, Asunnottomat 2022.)

Suomessa lähisuhdeväkivallan osuus on suuri, jopa 1/3 tilastoiduista väkivallan teoista. Tutkimusten mukaan noin 30 % suomalaisista naisista on jossain elämänsä vaiheessa kokenut väkivaltaa nykyisen tai entisen puolisonsa taholta. Vuonna 2021 viranomaisten tietoon tuli koko maassa 28 lähisuhdekumppaniin kohdistunutta henkirikosta. Uhreista 16 oli naisia ja 12 miehiä, ja yhteenlaskettuna lähisuhdesurmien uhrit muodostivat 38 % kaikista henkirikosten uhreista. Vuonna 2021 Suomessa tuli tietoon yhteensä kymmenen (10) entiseen tai nykyiseen avio- tai avopuolisoon kohdistunutta tappoa, murhaa tai surmaa. Teoista yhdeksän (90 %) kohdistui naisiin ja yksi (10 %) miehiin. Yli puolessa tapauksista (53 %) tekijä oli kohdistanut uhriin fyysistä väkivaltaa jo ennen kuolemaan johtanutta henkirikostilannetta. Tutkimuksen mukaan naisiin kohdistuvat surmat linkittyivät entistä vahvemmin erotilanteisiin. Erilaisten kuormitustekijöiden kasaantuminen lisää riskiä lähisuhdeväkivaltaan. Erityisen haavoittuvassa asemassa ovat ihmiset, jotka ovat hyvinvointinsa tai toimeentulonsa suhteen riippuvaisia toisista ihmisistä sekä ihmiset, joiden kielitaito on puutteellinen ja sosiaalinen turvaverkko vähäinen. Vuoden 2021 valtakunnallisten tilastojen mukaan vain 33 % tekijöistä ja 42 % uhreista oli työelämässä tai opiskeli.

Lisäksi useampi kuin joka toinen kumppaninsa surmannut mies (53 %) oli tekohetkellä jonkin päihteen vaikutuksen alainen. (THL, Tilastoraportti 43/2023.)

Vammaiset ihmiset ovat alttiita väkivallalle ja hyväksikäytölle useammin kuin muut ihmiset. Väkivallan muotojen yleisyys vaihtelee sukupuolittain. Vammaiset miehet kokevat enemmän fyysistä väkivaltaa ja vammaiset naiset puolestaan kokevat todennäköisemmin seksuaalista väkivaltaa sekä kumppanin tekemää väkivaltaa. On arvioitu, että kehitysvammaisilla naisilla on 4–10-kertainen riski kokea seksuaalista väkivaltaa. (THL, Vammaisuus ja väkivalta 2022.)

2.4 Työ, koulutus, toimeentulo

Toimeentulotukea saa työikäisistä 4 %, joka on saman verran kuin aiempinakin vuosina, mutta reilu prosenttiyksikkö enemmän kuin kansallisesti keskimäärin (2,7 %). (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.)

Väestön köyhyyden tilannetta kuvaa paremmin kuitenkin toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavien määrä (hyte-kerroin). Toimeentulotuen pitkäaikaisasiakkaissa ovat mukana ne 25–64-vuotiaat asiakkaat, jotka ovat toimeentulotukirekisterin mukaan saaneet kalenterivuoden aikana toimeentulotukea vähintään kymmenenä kuukautena. Heidän lukumääränsä on suhteutettu 25–64-vuotiaiden lukumäärään vuoden lopussa. Vantaalla vuonna 2022 toimeentulotukea pitkäaikaisesti sai 5 285 taloutta, joka on 3,9 % Vantaan asukasmäärästä. Keravalla toimeentulotukea sai vuonna 2022 pitkäaikaisesti 742 taloutta, joka on 3,7 % asukasmäärästä. (THL, Sotkanet.)

Vammaisten henkilöiden alhainen koulutustaso, vähäiset työnsaantimahdollisuudet ja eläkkeen varassa elämisen vuoksi vammaisten henkilöiden tulotaso on matalampi kuin muulla väestöllä (Tilastokeskus 2021).

Köyhyyden ehkäisy edellyttää useiden eri hallinnonalojen toimia ja yhteistyötä. Parhaita keinoja köyhyyden ehkäisemiseen ovat koulutus, työllisyyden edistäminen sekä kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien turvaaminen. Köyhyyttä voidaan ehkäistä myös estämällä asuinalueiden eriytymistä kaavoituksen ja kaupunkisuunnittelun keinoin. (THL, Sotkanet.)

Vantaalla oli 14 200 työtöntä kesäkuussa 2023, joista alle 25-vuotiaita työttömiä oli 1 450 ja ulkomaalaisia työttömiä 4 685 (ELY-keskus, Työllisyyskatsaukset). Alle 25-vuotiaiden työttömien lukumäärät ovat laskeneet koronaepidemiaa edeltävälle tasolle, mutta pitkäaikaistyöttömien määrä on kääntynyt hieman nousuun usean laskukuukauden jälkeen (Vantaan kaupunki, Toimintaympäristötiedot).

Kuvio 10: Vantaan työttömät työnhakijat eri ryhmissä vuoden 2020 tammikuusta lähtien

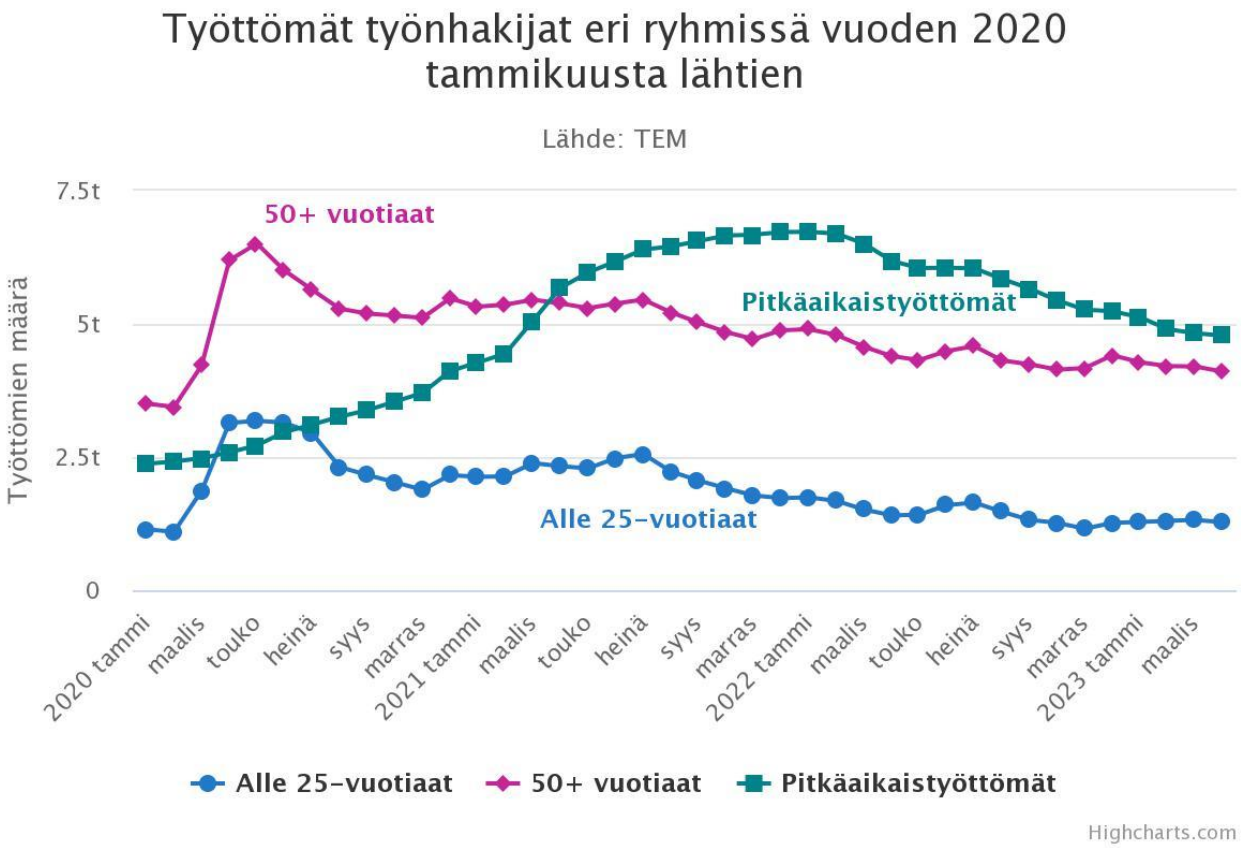

(Vantaan kaupunki, Toimintaympäristötiedot)

Keravalla oli 1 992 työtöntä kesäkuussa 2023, joista alle 25-vuotiaita työttömiä oli 230 ja ulkomaalaisia työttömiä 451. Keravalla on alle 25-vuotiaiden työttömien määrä laskenut jopa alle koronaa edeltävien lukemien, mutta pitkäaikaistyöttömien lukumäärässä on tapahtunut samankaltainen nousu viime kuukausien aikana kuin Vantaallakin. (ELY-keskus, Työllisyyskatsaukset.)

Kuvio 11. Keravan työttömät työnhakijat eri ryhmissä vuoden 2020 tammikuusta lähtien

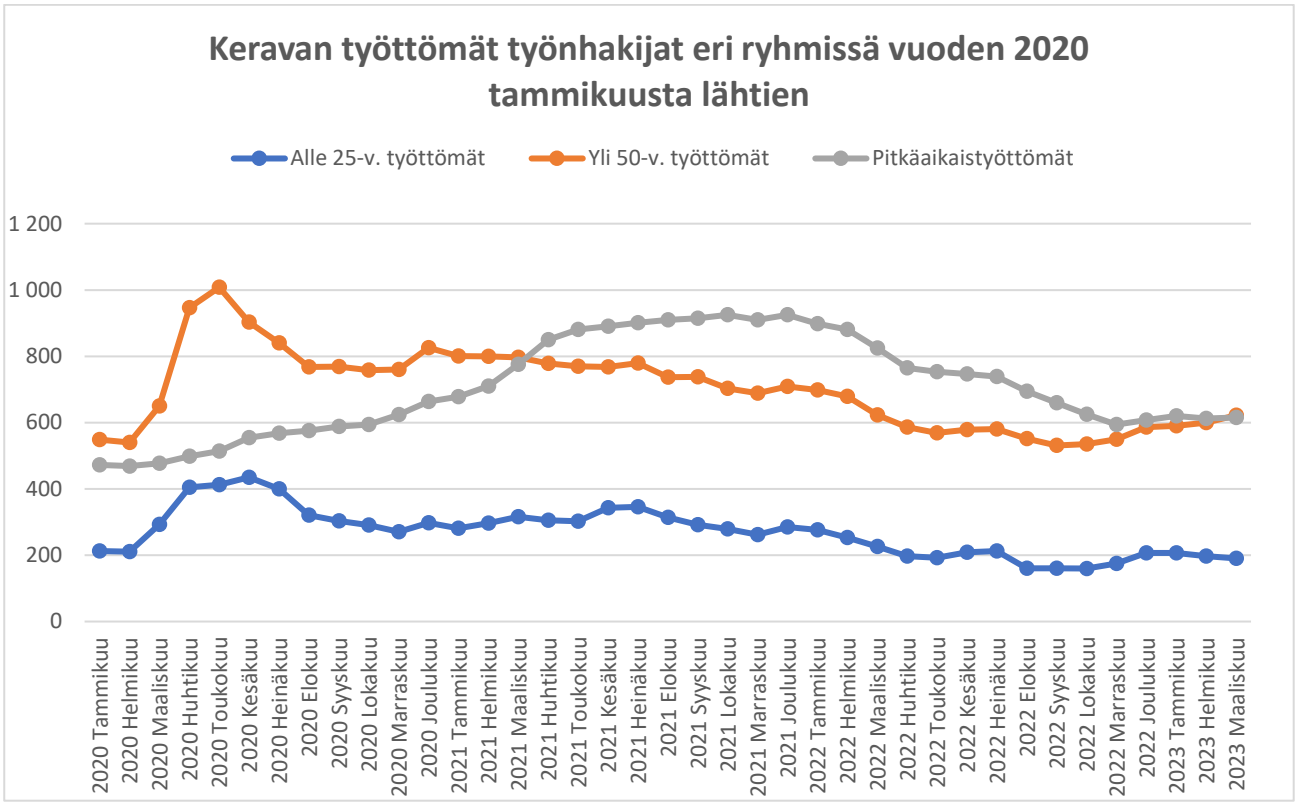

(ELY-keskus, Työllisyyskatsaukset)

Työttömän terveystarkastus on lakisääteinen palvelu, josta hyvinvointialue vastaa. Terveystarkastuksessa arvioidaan ja tuetaan työttömänä olevan henkilön terveyttä ja hyvinvointia sekä kartoitetaan hänen työ- ja toimintakykyään ja kuntoutustarpeitaan. Työttömän terveystarkastus on asiakkaalle vapaaehtoinen ja maksuton. (THL, Työttömän terveystarkastus.) Hyvinvointialueen tavoitteena on lisätä työttömien terveystarkastusten tarpeen tunnistamista, asiakaslähtöistä toteuttamista ja edistää toiminnan laatua ja vaikuttavuutta. Työttömän työ- ja toimintakykyä edistetään ja selvitetään asiakkaan tarpeen mukaan työttömyyden eri vaiheissa. (STM ohjekirje). Työttömien terveystarkastuksia ei ole toistaiseksi tilastoitu Vantaalla ja Keravalla yhtenevällä tavalla (hyte-kerroin). Tieto tullaan saamaan jatkossa Apotti-potilastietojärjestelmän kautta.

Työkyvyllä tarkoitetaan ihmisen voimavarojen ja työn välistä tasapainotilaa, joka voi vaihdella työuran aikana. Työkyvyn perusta on terveys, mutta työkykyyn vaikuttavat myös esimerkiksi arvot, asenteet, osaaminen, oppimiskyky sekä toimintaympäristö ja sen tarjoama tuki ja mahdollisuudet. (Työterveyslaitos). Vajaa kolmannes Vantaan ja Keravan alueen työikäisistä koki vuonna 2020 työkykynsä olevan heikentynyt. Vantaan ja Keravan alueella indikaattorista ei vielä ole aikasarjaa, mutta kansallisesti kunkin koulutusluokan keskiarvo nousi hieman välillä 2018–2020. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.)

Kuvio 12. Työkykynsä heikentyneeksi arvioivien osuus

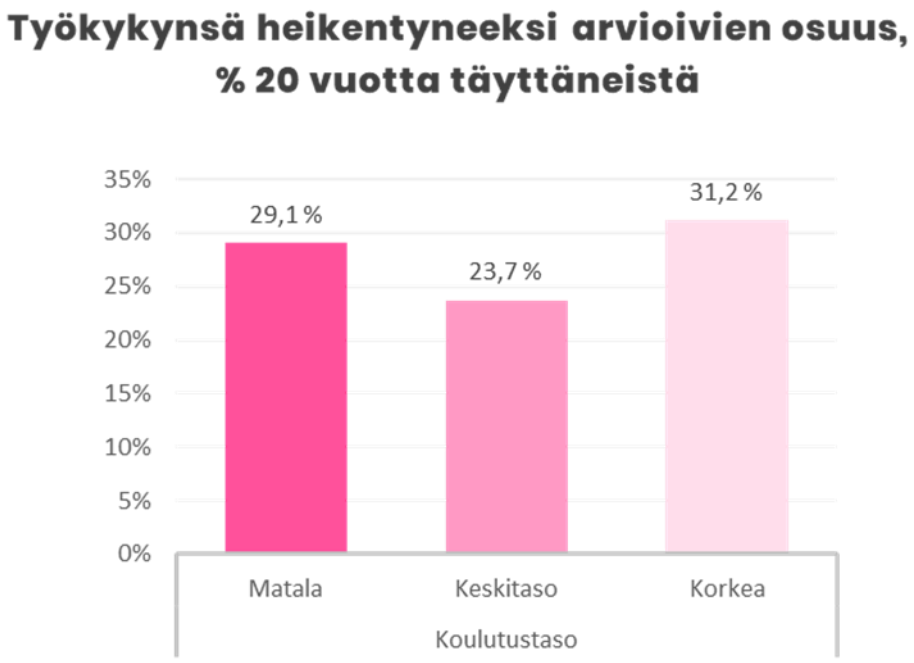

Indikaattori ilmaisee prosenttiosuuden koulutusryhmittäin 20–74-vuotiaista, jotka tuntevat työkykynsä heikentyneeksi (enintään 7/10) (THL, Terve Suomi 2020).

Vaikeasti työllistyvien osuus työikäisistä kuvaa rakenteellista työttömyyttä. Työttömyyttä voidaan pitää rakenteellisena, jos se ei vähene, vaikka samanaikaisesti työllisyysaste on korkea ja joillakin aloilla vallitsee työvoimapula. Vaikeasti työllistyvät ovat työikäisiä, joiden tilanne vaihtelee työttömyyden, työvoimapoliittisten palveluiden ja lyhyiden työsuhteiden välillä. Lisäksi heillä on vaikeuksia työllistyä avoimille työmarkkinoille. Työllistymistä voi hankaloittaa elinkeinorakenteen muutos, työelämän vaativuus, ikä, terveydelliset ja psykososiaaliset ongelmat tai osatyökykyisyys. (THL, Sotkanet). Vaikeasti työllistyvien osuus on kasvanut sekä miesten että naisten keskuudessa Vantaan ja Keravan alueella, kuten muuallakin Suomessa. Keskimäärin vaikeasti työllistyvien osuus on hieman valtakunnallista arvoa korkeampi (hyvinvointialue 6,1 %, koko maa 5,3 %). (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.)

Kuvio 13. Vaikeasti työllistyvät, % 15–64-vuotiaista

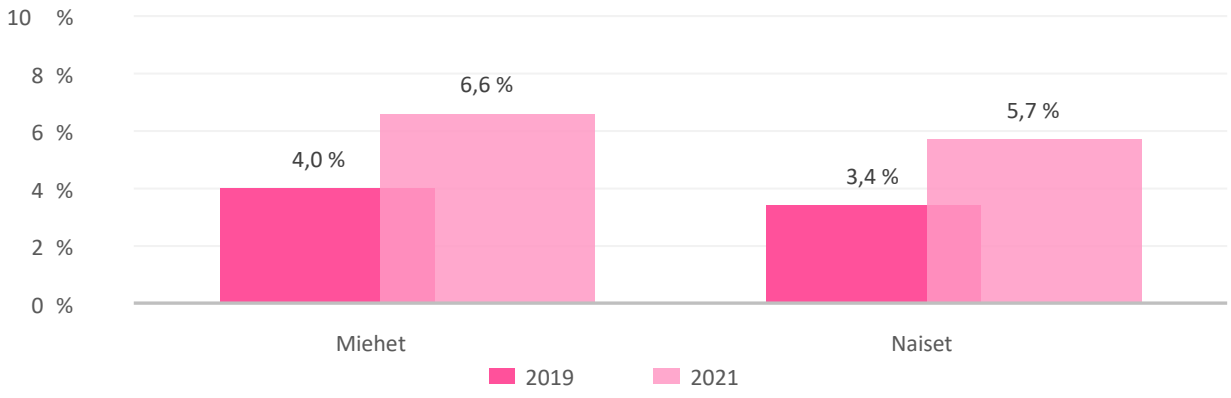

Indikaattori ilmaisee vaikeasti työllistyvien osuuden (%) 15–64-vuotiaasta väestöstä. Vaikeasti työllistyvien osuus työikäisistä kuvaa rakenteellista työttömyyttä. (TEM, Työnvälitystilasto.)

Työkyvyttömyyseläkkeen saajien osuus on Vantaan ja Keravan alueella selvästi kansallista keskiarvoa pienempi. Työkyvyttömyyseläkettä sai 3,6 % hyvinvointialueen 16–64-vuotiaista. Työkyvyttömyyseläkkeen saaminen ilmaisee pitkäaikaista tai pysyvää työkyvyttömyyttä. Yleisimmät sairausryhmät sen taustalla ovat mielenterveyden häiriöt ja tuki- ja liikuntaelinten sairaudet, yksittäisistä sairauksista depressio ja selkäsairaudet. Työkyvyttömyys ilmentää vain osin sairastavuutta, sillä eläkkeelle hakeutumiseen vaikuttaa myös muun muassa henkilön taloudellinen tilanne ja työttömyys (THL, Sotkanet). Vantaan ja Keravan alueella nuorista (18–34-vuotiaat) työkyvyttömyyseläkettä saa mielenterveysperustaisesti 1,1 % ikäluokasta. Kansallisesti keskiarvo on 1,8 %. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.)

2.5 Palvelujen saatavuus

Hoitoonpääsyn keskimääräinen odotusaika terveysasemilla oli 23 vuorokautta (tieto otettu verkkosivuilta 28.7.2023). Yli puolet terveysasemien asiakkaista (55 %) pääsi hoitoon 14 vuorokauden kuluessa. Suun terveydenhuollossa hoitoonpääsyn keskimääräinen odotusaika oli 33 vuorokautta ja 72 % asiakkaista pääsi hoitoon 90 vuorokauden kuluessa. Reilu neljännes (28 %) odotti hoitoonpääsyä yli 90 vuorokautta. (Hoitoon pääsy, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue 2023.)

Palveluiden saatavuudessa on ollut alueella haasteita. Keskeistä on kehittää koko hyvinvointialueella saatavuutta erityisesti terveyspalveluissa, perhepalveluissa ja suun terveydenhuollossa tulevat hoitotakuun muutokset huomioiden (Deloitte, Vantaan ja Keravan sote-palvelujen nykytilan analyysit 2021). Hyvinvointialueen sidosryhmille, kuten järjestöille alkuvuodesta 2023 toteutetun Hyte-sidosryhmäkyselyn mukaan vammaisten ihmisten mukaanotto kehittämiseen ei ole toteutunut ja tiedon saannissa on ollut haasteita. (Hyte-sidosryhmäkysely 2023.)

Sähköisten sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttämisaste vaihtelee ikäryhmittäin. Aikuisväestöstä ahkerimpia digitaalisten terveyspalveluiden käyttäjiä ovat olleet 20–64-vuotiaat naiset, joista 46,3 % palveluja käyttäneistä oli asioinut sähköisesti sosiaali- ja terveyspalveluissa (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022).

Kuvio 14. Asioinut sähköisesti sosiaali- ja terveyspalveluissa

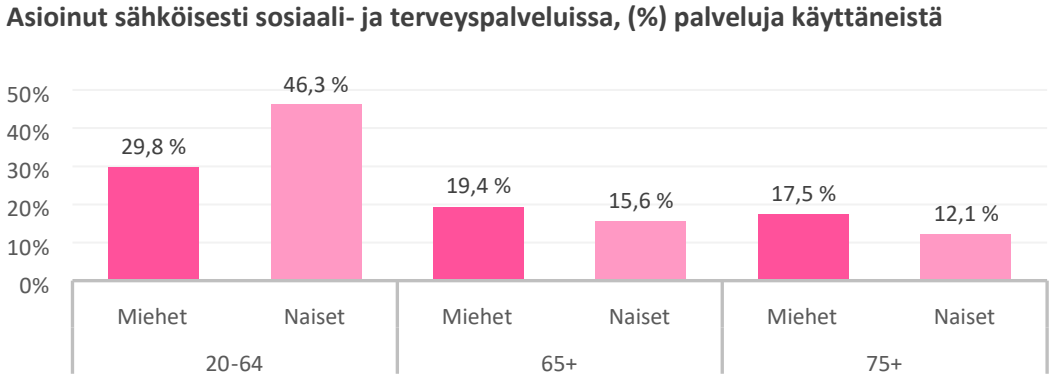

Indikaattori ilmaisee prosenttiosuuden 20 vuotta täyttäneistä sosiaali- ja terveyspalveluja tarvinneista, jotka ovat asioineet sosiaali- ja terveyspalveluissa internetin välityksellä (esimerkiksi ajanvaraus, reseptit, laboratoriotulokset, sosiaalipalveluja tai etuuksia koskevat päätökset) (THL, Terve Suomi 2020).

Hyvinvointialueen sidosryhmille, kuten järjestöille alkuvuodesta 2023 toteutetun Hyte-sidosryhmäkyselyn mukaan oman työntekijän tavoittaminen sosiaalipalveluissa on ollut haastavaa. Lisäksi on koettu, että matalan kynnyksen kohtaamispaikoista on ollut puutetta, eikä psyykkisesti sairastuneiden omaisten tukea ole ollut riittävästi tarjolla. Lisäksi erityisryhmistä kuuroilla on ollut haasteita tulkkauspalveluiden saannissa. (Hyte-sidosryhmäkysely 2023.)

3 Työikäisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue tekee yhteistyötä Vantaan ja Keravan kaupunkien sekä muiden sidosryhmien kanssa alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö on laaja kokonaisuus, joka pitää sisällään muun muassa kuntien, hyvinvointialueiden ja järjestöjen tarjoamia palveluja.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö on monen eri alan ja toimijan yhteistyötä.
Ihmisen hyvinvointiin vaikuttavat monet seikat, kuten ihmissuhteet, harrastukset sekä työ- ja koulutusmahdollisuudet. Myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö on yhtä moninaista ja lopulta vain pieni, vaikkakin merkittävä osa siitä tehdään sosiaali- ja terveyspalveluissa. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue tekeekin Vantaan ja Keravan kaupunkien, HUS-yhtymän sekä alueen järjestöjen, yritysten ja muiden yhteistyökumppaneidemme kanssa yhdessä töitä alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue keskittyy hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä ydintehtäväänsä sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamiseen sekä asukkaittensa hyvinvoinnin ja terveyden seuraamisen raportointiin.

3.1 Terveyspalvelut

Terveysasemapalvelut tuottavat hyvinvointialueen asukkaille perusterveydenhuollon avopalveluja sisältäen terveysasemapalvelut, aikuisten kuntoutuspalvelut, perustason mielenterveyspalvelut sekä perus- ja erityistason päihdepalvelut. Hyvinvointialueella toimii kahdeksan terveysasemaa. Kaikilla terveysasemilla on lääkäreiden ja hoitajien vastaanottotoimintaa, lisäksi eri toimipisteissä tuotetaan fysio-, toiminta-, puhe- ja ravitsemusterapiaa, apuvälinepalveluja, ehkäisyneuvolatoimintaa, hoitotarvikejakelua sekä diabetes- ja endoskopiayksiköiden palveluja. Päihde- ja mielenterveyspalveluja tuotetaan terveysasemien lisäksi päihdepoliklinikoilla, terveysneuvontapisteissä sekä ympärivuorokautista hoitoa tarjoavassa päihdevieroitusyksikössä.

Päihde- ja mielenterveyspalveluiden palveluyksikkö kuuluu terveyspalvelujen palvelualueeseen ja päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumisen palvelut kuuluvat aikuissosiaalityön palvelualueeseen. Perustason päihde- ja mielenterveyspalveluihin kuuluvat terveysasemien ja Peijaksen päivystyksen psykiatristen sairaanhoitajien vastaanotot, kokemusasiantuntijan palvelut ja ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön yksikkö. Lisäksi päihde- ja riippuvuuspalvelujen avopalveluita tarjoavat kaksi päihdepoliklinikkaa, Peliklinikka, yksi erillinen korvaushoitoon erikoistunut päihdepoliklinikka, terveysneuvontapisteet ja jalkautuva päihdetyö. Ympärivuorokautista laitosvieroitushoitoa toteutetaan päihdevieroitusyksikössä. Ostopalvelutiimi vastaa muilta palveluntuottajilta hankittavista palveluista.

Sairaalapalvelujen palvelualue tuottaa hyvinvointialueen asukkaille perusterveydenhuollon sairaanhoito- ja kuntoutuspalveluja vuodeosastoilla, poliklinikoilla ja kotiin vietynä palveluna. Palvelualueeseen kuuluvat kaksi akuuttigeriatrista osastoa Peijaksen sairaalassa, seitsemän hoito- ja kuntoutusosastoa sekä yksi yhteistyöosasto HUS:n kanssa Katriinan sairaalassa ja yksi

akuuttigeriatrinen osasto sekä yksi hoito- ja kuntoutusosasto Keravan terveyskeskuksessa. Lisäksi kokonaisuuteen kuuluu geriatriset poliklinikkapalvelut Katriinassa ja Keravan terveyskeskuksessa sekä koko alueen kattavat kotisairaalapalvelut ja Vantaan kaupungin alueen kattava LiiSa -liikkuva sairaalapalvelu.

Suun terveydenhuollon palvelualue vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä määrittävässä lainsäädännössä hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle kuuluvista suun terveydenhuollon palveluista. Suun terveydenhuolto edistää hyvinvointialueen asukkaiden suun terveyttä ennalta ehkäisemällä ja hoitamalla suun sairauksia. Suun terveydenhuollon tehtäväalueet ovat perushoito, hoitotyö ja keskitetyt palvelut. Perushoito ja hoitotyö jakaantuvat kuuteen alueelliseen yksikköön: itäinen, Kerava, läntinen, Myyrmäki, pohjoinen ja Tikkurila. Keskitettyyn tehtäväalueeseen kuuluvat erikoishammashoito, palveluohjaus sekä kiireellinen hoito.

3.2 Aikuissosiaalityö ja vammaispalvelut

Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialalla tuetaan asiakkaita yhdenvertaisesti elämänhallintaan, työllistymisvalmiuksiin, toimeentuloon ja asumiseen liittyvissä asioissa vähentäen näin asukkaiden ja asiakkaiden eriarvoisuutta yhteiskunnassa.

Vammaispalvelujen palvelualue tuottaa palveluita hyvinvointialueen vammaisille asukkaille. Se sisältää neuvontaa ja asiakasohjausta, palvelujen järjestämistä ja hankintaa sekä vammaisten asumispalvelut. Palveluja tuotetaan sekä omana että ostopalveluna. Toimintaa ohjaa vammaispalvelulaki, erityishuoltolaki tietyin osin sekä sosiaalihuoltolaki.

Aikuissosiaalityön palvelualueella järjestetään ja tuotetaan sosiaalihuoltolain, kotoutumislain ja toimeentulotukilain mukaisia palveluja pääosin työikäisille (18–64-vuotiaille) hyvinvointialueen asukkaille. Palvelualue on jakautunut kolmeen tehtäväalueeseen: sosiaalityöhön, työllistymistä ja osallisuutta tukeviin palveluihin sekä asumispalveluihin. Sosiaalityössä tuetaan täysi-ikäisiä asiakkaita toimeentulotukeen, asumiseen, työhön, mielenterveyteen, elämänhallintaan, toimintakykyyn, päihteiden käyttöön, riippuvuuksiin, ihmissuhteisiin, opiskeluun ja yhteiskunnalliseen osallisuuteen liittyvissä asioissa. Kotouttavan sosiaalityön palveluissa asiakkaina ovat kansainvälisen suojelun perusteella Suomeen saapuneet.

Työllistymistä ja osallisuutta tukevien palvelujen tehtäväalueella yhdistyvät hyvinvointialueen työikäisten työ- ja päivätoiminta ja työhönvalmennuksen, kuntouttavan työtoiminnan, työkyvyn ja työllistymisen tuen, ohjauksen ja neuvonnan sekä työllistymistä edistävään monialaiseen yhteispalveluun (TYP) kuuluvat sosiaali- ja terveyspalvelut. Asumispalveluissa tarjotaan sosiaalihuoltolain mukaisia tuettuja asumisen palveluja niille asiakkaille, jotka esimerkiksi päihde- tai mielenterveysongelmien vuoksi tarvitsevat tukipalveluja elämänhallintansa parantamiseksi ja asumisen turvaamiseksi.

Aikuissosiaalityön ja vammaispalveluiden toimiala tekee yhteistyötä myös muiden toimialojen kanssa, esimerkiksi lasten, nuorten ja perheiden palveluiden, terveyspalveluiden sekä vanhuspalveluiden kanssa, jotta asiakkaat saisivat tarpeidensa mukaisia palveluita elämänhallinnan tueksi. Muiden toimialojen palveluista löytyy tarkemmin tietoa lasten, nuorten ja perheiden tai ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmista.

Sosiaalityössä arvioidaan ja seurataan työikäisten hyvinvointia esimerkiksi Soccan kehittämän aikuisväestön hyvinvointimittarin avulla. Hyvinvointimittari on työväline, joka mahdollistaa asiakkaan hyvinvoinnin arvioinnin ja muutoksen seuraamisen. Mittari jäsentää ja havainnollistaa

asiakkaan kokonaishyvinvointia yhdeksän eri osa-alueen avulla, jotka ovat asuminen, työ, osaaminen ja toimeentulo, terveys, perhe ja läheiset, arki ja vapaa-aika, tulevaisuus ja käsitys itsestä, osallisuus, sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttö ja kriisit. (Socca, Työväline aikuisväestön hyvinvointimittari.)

3.3 Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksella hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopiste on pääasiassa turvallisuusasioissa. Pelastuslaitos hoitaa alueellaan pelastuslaissa ja kemikaaliturvallisuuslaissa määriteltyjä valvontatehtäviä ja huolehtii myös alueellaan pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä. Tavoite on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen, varautuminen onnettomuuksien torjuntaan, asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa sekä onnettomuuksien seurauksien rajoittaminen. Ohjausta ja neuvontaa annetaan yrityksille, yhteisöille ja yksityishenkilöille monipuolisesti turvallisuusasioissa. Pelastuslaitoksen turvallisuuskoulutusta kohdennetaan lapsille ja nuorille, ikäihmisille ja erityisryhmille sekä edellä mainittujen kanssa työskenteleville. Yhteistyötä tehdään tiiviisti eri viranomaisten ja kuntien sekä kaupunkien kanssa.

Pelastustoiminnan tehtävänä on auttaa, jos ennaltaehkäisystä ja varautumisesta huolimatta tapahtuu onnettomuus tai tulee muu hätätilanne. Ensihoitopalvelumme tuotetaan yhteistyössä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kanssa. Ensihoitopalvelu ja siihen liittyvä sairaanhoito ovat osa terveydenhuoltoa.

3.4 Hankekehittäminen

Terveyttä ja hyvinvointia voidaan edistää monin eri tavoin. Hankekehittämisen avulla voidaan kehittää uusia terveyttä ja hyvinvointia edistäviä palveluita, joiden avulla ihmiset voivat paremmin seurata omaa terveyttä ja saada tarvittavaa tukea ja ohjausta hyvinvoinnin edistämiseen.

Vantaa-Kerava-sote: Asukkaan asialla-hanke (2020–2023)

Hankkeessa on viisi kehittämiskärkeä, joiden alaisuudessa tehtävästä yhteistyöstä mainitaan työikäisten hyvinvointisuunnitelmassa vastaanottopalveluiden sekä neuvonnan ja asiakasohjauksen kehittämiskärjissä tehtävästä kehittämistyöstä.

Kuva 1. Vantaa–Kerava-sote: Asukkaan asialla -hankkeen kehittämiskärjet

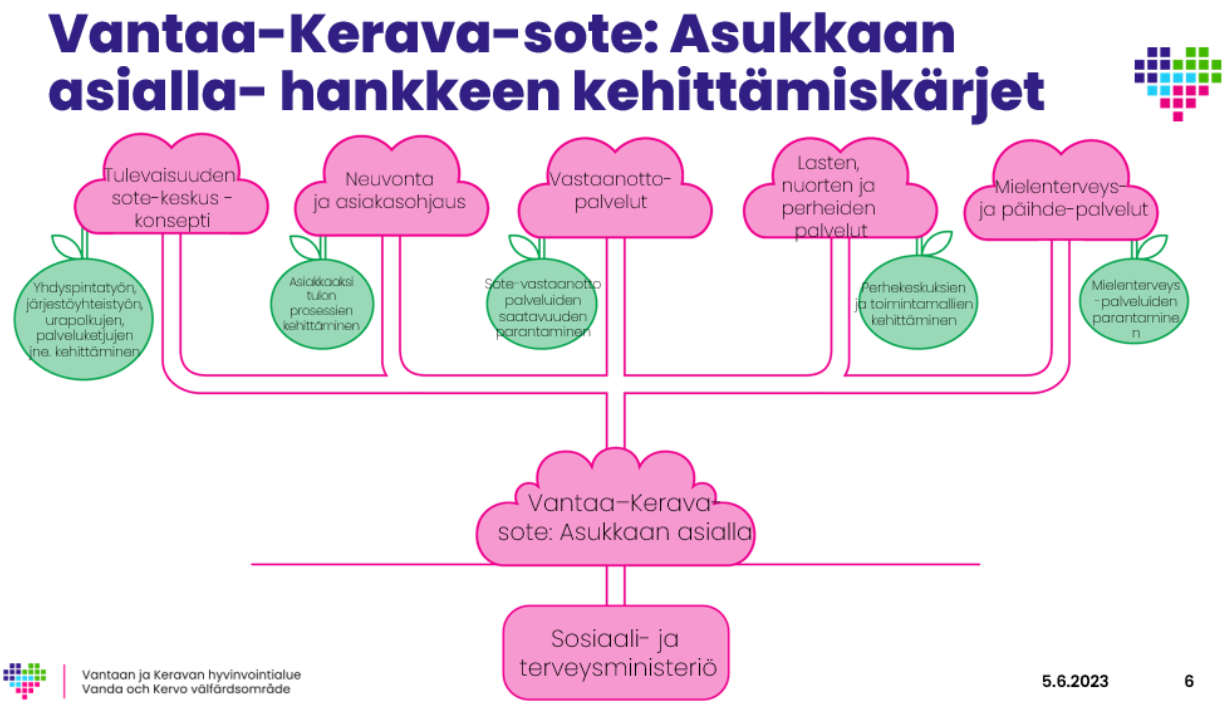

(Vakehyvaa tekemässä - Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hankkeet 2023)

Neuvonnan ja asiakasohjauksen kärki:

Neuvonnan ja asiakasohjauksen kärjen kehittämisen kokonaisuudessa on kehitetty yhtenäistä ensiarviomallia aikuissosiaalityön sosiaalineuvonnan ja ensiarvioinnin työskentelyyn. Kehittämisen tavoitteena on asiakkaan palvelutarpeiden tunnistaminen oikea-aikaisesti, ohjaaminen oikeaan palveluun sekä perehdytyksen tukeminen. Lisäksi on kehitetty yhteistä neuvontaa sosiaalineuvonnan sekä lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kanssa. Lisäksi Asukkaan asialla -hankkeessa on kuvattu aikuissosiaalityön asiakkaaksi tulon prosessi. Kuvauksessa mallinnetaan Vantaan ja Keravan sosiaalineuvonnan toiminnot ja yhteensovitetaan ne asiakkaaksi tulon prosessiin. Sosiaalineuvonta kuuluu THL:n matalan kynnyksen sosiaalityön toimintamallin kehittämisen kokonaisuuteen, sillä palvelun toiminnan ydinelementit ja keskeiset toiminnot yhdistyvät valtakunnalliseen matalan kynnyksen toimintamalliin.

Keravan terveysasemalla on käynnissä ajanvarauksettoman sosiaalineuvonnan kokeilu kaksi kertaa viikossa ajalla 1.8.2022 - 31.12.2023. Terveysasemalla asioivat ja siellä työskentelevät työntekijät tavoittavat sosiaaliohjaajan ilman ajanvarausta. Kokeilun tarkoituksena on parantaa sosiaalihuollon palveluiden saatavuutta ja tukea terveydenhuollon työntekijöiden työtä. Lisäksi tavoitteena on edistää asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon tuen tarpeiden sekä Kelan palveluihin ohjautumisen tarpeen selvittämistä sekä ehkäistä palvelusta toiseen ohjaamista.

Keravan Sampolan palvelukeskuksessa on kokeiltu sosiaalipalveluiden neuvonnan ja Kelan työntekijöiden välisiä yhteistapaamisia niiden asiakkaiden kohdalla, joilla on ollut sekä sosiaalipalveluiden että Kelan asiointiin liittyviä ohjauksen ja tuen tarpeita. Tavoite on, että asiakas kokee tulleensa autetuksi ja tietää miten etenee omassa tilanteessaan. Lisäksi tavoitteena on edistää sosiaalihuollon ja Kelan palveluiden saatavuutta.

Vastaanottopalvelujen kärki:

Vastaanottopalvelujen kärjen kehittämiskokonaisuudessa on käynnissä pilotti aikuissosiaalityön erityistä tukea tarvitsevan asiakkaan ohjaamisesta suun terveydenhuoltoon. Tavoitteena on varmistaa asiakkaiden pääsy suun terveydenhuollon hoidontarpeenarviointiin. Toimintamalli on käytössä tällä hetkellä aikuisten sosiaalityössä. Lisäksi hankkeessa on käynnissä terveydenhoitajan jalkautuminen aikuissosiaalityöhön -pilotti. Hankkeen terveydenhoitaja tapaa yhdessä aikuissosiaalityön työntekijän kanssa aikuissosiaalityön asiakkaita, joilla on tarvetta tavata myös terveydenhoitaja. Pilotti on käynnissä tällä hetkellä aikuisten sosiaalityön lännen tiimissä ja nuorten sosiaalityössä.

Hankkeessa työstetään myös aikuissosiaalityön palvelukuvauksia, palvelutuotteita ja palvelutuotteiden myöntämisen perusteita. Hanke on järjestänyt kaikille aikuissosiaalityön tehtäväalueille työpajat, joissa on työstetty palvelutuotteita ja myöntämisen perusteita. Valmiit palvelutuotteet ja myöntämisen perusteet esitellään aluehallituksessa loppuvuodesta 2023.

VakeHyva - Hyvät palvelut hanke (2022–2025)

HyväHyte-kärki

HyväHyte-kärjen tavoitteena on, että asukkaat löytävät helposti kokonaisvaltaista hyvinvointia tukevaan toimintaan, ja että kuntien ja järjestöjen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toiminta (erityisesti kulttuuri- luonto- ja liikuntapalvelut) tulee osaksi sosiaali- ja terveyshuollon palveluvalikkoa. Kehittämisen kohderyhmänä työikäisten osalta ovat 17–29-vuotiaat nuoret aikuiset, joilla on mielenterveys/päihdehäiriö tai siihen kohonnut riski, jolloin voidaan vaikuttaa varhaisessa vaiheessa työkykyyn sekä mielenterveys- ja päihdehäiriöiden ennaltaehkäisyyn. Alueella tullaan pilotoimaan ohjauksen toimintamallia, joka tukee 17–29-vuotiaiden nuorten ja nuorten aikuisten löytämistä kuntien kulttuuri-, luonto- ja liikuntapalveluihin sekä järjestöjen toimintaan. Pilotointi toteutetaan kohderyhmien osalta ja selvitetään, millä tavoin ohjaus tukee laajemmin alueen haavoittuvassa asemassa olevia ryhmiä. Pilotoitavassa toimintamallissa kohderyhmään kuuluvia asukkaita ohjataan edellä mainittuihin palveluihin kehitettävän hyte-palvelutarjottimen ja ohjauksen mallin avulla.

Tarkoituksena on koota sähköinen hyte-palvelutarjotin alueen hyvinvointia ja terveyttä edistäville palveluille ja toiminnalle yhdessä kuntien, järjestöjen ja asukkaiden kanssa. Sähköinen palvelutarjotin laajennetaan myöhemmin kaikkien aikuisväestön asukkaiden käyttöön, mutta käytettävyyttä kehitetään erityisesti 17–29-vuotiaiden nuorten aikuisten sekä kotona asuvien ikääntyneiden osalta.

Asunnottomuuden ehkäisyhanke (2021–2023)

Asunnottomuuden ehkäisyhanke on kehittänyt vuosien 2021–2023 välillä toimintamalleja ja työkaluja asunnottomuustyöhön. Vuonna 2023 keskiössä on toimintamallien ja työkalujen vakiinnuttaminen. Keskeisimpiä kehittämiskohteita ovat olleet etsivä moniammatillinen asunnottomuustyön tiimi, asumisneuvonta, asunnottomuustyön verkosto, intensiivinen palvelutarpeen ja hoitosuunnitelman arviointi (IPHA) ja Asumispalveluvalinnan-työkalu (APV). Etsivä moniammatillinen asunnottomuustyön tiimi, johon kuuluvat kokemusasiantuntija, sairaanhoitaja, kaksi sosiaaliohjaajaa ja sosiaalityöntekijä, tekevät etsivää työtä asunnottomien parissa kaduilla ja yhteistyökumppaneiden tiloissa. Toimintamallin mukaisesti tiimi antaa neuvontaa ja ohjausta, kartoittaa asiakkaiden tilanteen, saattaa asiakkaat palvelujen piiriin ja varmistaa, että asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelut. Tavoitteena on myös asumistilanteen

ratkaiseminen. Asumisneuvontaa on kehitetty ARA-avustusten mukaisesti. Painopisteenä on ollut sotepalvelujen vastuualue. Tarkoituksena on tehdä jatkossa yhteistyötä Vantaan ja Keravan kaupunkien kanssa.

Hanke on koonnut ja koordinoinut asunnottomuustyön verkoston, joka on kokoontunut neljä kertaa vuodessa. Jäseninä on ollut asunnottomuustyötä tekeviä julkisen- ja kolmannen sektorin toimijoita. IPHA:n tarkoituksena on ollut yhdistää sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasarvioinnit, ja Asumispalveluvalinnan -työkalu (APV) on kehitetty työkaluksi, joka auttaa sosiaalityöntekijöitä ja -ohjaajia asumispalvelun valinnassa.

3.5 Yhteistyö kuntien kanssa

Vantaan kaupunki sekä Keravan kaupunki tarjoavat laajamittaisesti erilaisia palveluita työikäisten hyvinvoinnin lisäämiseksi, kuten erilaisia kulttuuri-, liikunta- ja muita vapaa-ajan palveluita. Esimerkiksi kulttuurihyvinvointia edistetään yhteistyössä Vantaan ja Keravan kaupunkien kanssa. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen omissa asumispalveluyksiköissä sekä sosiaalityössä pyritään soveltuvin osin järjestämään asiakaskunnalle mahdollisuus virkistykseen ja kulttuuriin muun muassa retkien ja museokäyntien muodossa.

Hyvinvointimentorointia tehdään yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa. Hyvinvointimentorointi on maksuton liikunta- ja elintapaohjauspalvelu, jolla tähdätään pysyviin elintapamuutoksiin ja terveystottumusten kohentamiseen. Mentoroinnissa mennään pienin askelin kohti pysyviä elintapamuutoksia. Osallistuminen vaatii sitoutumista ohjelmaan ja säännöllisen yhteydenpidon mentoriin. Elintapaohjaajina toimivat liikunta- ja terveystieteiden sekä liikunnanohjauksen ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet asiantuntijat. (Hyvinvointimentorointi, Vantaan kaupunki.) Hyvinvointimentorointi soveltuu 18-vuotta täyttäneille henkilöille, joilla täyttyy vähintään yksi seuraavista riskikriteereistä: ylipaino, kohonnut verenpaine, kohonnut verensokeri, diabetes ja heikot elintavat. Asiakkaan tulee olla valmis sitoutumaan 12 kuukauden ohjaukseen ja hänellä tulee olla toive muutokseen. Hoitotasapainossa oleva lievä mielialaongelma tai tuki- ja liikuntaelimistön sairaudet eivät ole esteenä osallistumiselle. Terveydenhuollon ammattilaiset ottavat yhteyttä hyvinvointimentoreihin potilastietojärjestelmän välityksellä ja hyvinvointimentorit ovat asiakkaaseen yhteydessä ja sopivat ensimmäisen tapaamisen aloitusajankohdan.

3.6 Yhteistyö vaikuttamistoimielinten ja jaostojen kanssa

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on neljä vaikuttamistoimielintä. Vanhusneuvosto, vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto ovat hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 32 §:n mukaisia vaikuttamistoimielimiä. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta ei ole lakisääteinen vaikuttamistoimielin, mutta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väestöpohjan huomioiden sen asettaminen on ollut perusteltua ja tarpeellista. Neuvottelukunta rinnastuu muihin vaikuttamistoimielimiin.

Vaikuttamistoimielimien tarkoituksena on varmistaa eri asukasryhmien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia ja ottaa kantaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä lasten ja nuorten, ikääntyneen väestön, eri kieli- ja kulttuuriryhmien tai vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta. Vaikuttamistoimielimet ovat mukana myös osallistumisen ja kuulemisen kehittämisessä hyvinvointialueella. Aluehallitus asettaa vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston ja monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan valtuustokausittain.

Hyvinvointialueella toimii myös tulevaisuusjaostot: Perheiden palvelut -jaosto, aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut -jaosto, terveydenhuollon palvelut -jaosto sekä vanhusten palvelut -jaosto. Tulevaisuusjaostojen tehtävänä on seurata oman toimialansa palvelutarpeen kehitystä pitkällä aikavälillä ja esittää aluehallitukselle mahdollisia ratkaisuja tulevaisuuden haasteiden ratkaisemiksi.

Tulevaisuusjaostoja sekä neuvostoja on pyydetty nimeämään jäseniä useisiin hyvinvointialueen toimialojen kehittämishankkeisiin ja suunnitelmien työstämisen työryhmiin, jonka lisäksi niiltä on pyydetty lausuntoja. Tämän hyvinvointisuunnitelman ikäryhmäkohtaiseen työryhmään on ollut nimettynä edustajat vammaisneuvostosta ja monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnasta.

3.7 Yhteistyö järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella tehdään tiivistä yhteistyötä asiakas- ja tarvelähtöisesti palvelujen kehittämisessä eri toimijoiden, kuten eri järjestöjen, yhdistyksien sekä uskonnollisten yhteisöjen kanssa. Eri toimijoiden osaamisalojen tuominen yhteiseen palveluverkostoon täydentää palvelurakenteita, nostaa esiin palvelutarpeita ja palvelurakenteiden aukkoja, vähentää päällekkäistä työtä sekä nostaa keskusteluun alueellisia havaintoja erilaisista ilmiöistä. Järjestöt mahdollistavat osallisuuden, vaikuttamismahdollisuudet perustuen vertaisuuteen – varsinkin heille, joiden ääni usein kuuluu heikosti yhteiskunnassa.

Kehittämistyössä aktiivisina ja säännöllisesti toimivina rakenteina kehittämistyötä edistävät palveluketjutyöryhmät, joissa on edustus niin hyvinvointialueelta, kunnista kuin eri järjestöistä. Kehittämistyön lisäksi lapsiperheiden avoimissa kohtaamispaikoissa toteutetaan työskentelyä yhteistoimijuuden mallin mukaisesti järjestöjen ja esimerkiksi seurakuntien kanssa. Näissä kohtaamispaikoissa toimii myös koordinaatiorakenne, joka vahvistaa toimipisteiden yhteistoimijuutta sekä tuo yhteiseen keskusteluun eri organisaatioiden käytännöt palvelun kehittämiseksi ja toteuttamiseksi.

4 Työikäisen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet

Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta aloitettiin talven 2022 ja alkuvuoden 2023 aikana toteutetulla tiedonkeruulla, jonka jälkeen lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikääntyneiden hyvinvointiryhmät koostivat tiedosta keskeiset nostot eri ikäisen väestön hyvinvoinnin ja terveyden vahvuuksista, huolenaiheista ja ilmiöistä. Kevään 2023 aikana käytiin myös ensimmäiset alueelliset HYTE-neuvottelut Vantaan ja Keravan kaupunkien, HUS-yhtymän ja järjestötoimijoiden kanssa. Kerätyn tiedon, ikäryhmäkohtaisten hyvinvointiryhmien nostojen sekä HYTE-neuvottelujen tulosten pohjalta lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta asetti hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmalle painopistealueet.

Ikäryhmäkohtaiset hyvinvointiryhmät työstivät tämän jälkeen painopistekohtaiset tavoitteet eri ikäryhmittäin, jonka jälkeen kesäkuussa järjestettiin noin 80 osallistujan työpaja keskeisten toimenpiteiden tunnistamiseksi. Toimenpidetyöpajaan osallistui hyvinvointialueen asiantuntijoiden lisäksi laaja joukko sidosryhmiä, mukaan lukien osallistujia järjestöistä, poliisista, seurakunnista sekä Vantaan ja Keravan kaupunkien toimialoilta. Ikäryhmäkohtaiset hyvinvointiryhmät työstivät työpajan tulosten pohjalta tavoitteiden alle toimenpiteet, mittarit ja toimenpiteitä toteuttavat tahot. Nämä on kuvattu taulukossa 1.

Ikäryhmäkohtaiset hyvinvointiryhmät tukevat eri toimijoita hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamisessa. Lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta, hyvinvointialueen johtoryhmä ja HYTE-ohjausryhmä seuraavat hyvinvoinnin ja terveyden tilaa sekä hyvinvointisuunnitelmien tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista vuosittain. Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan myös aluevaltuustolle vuosittain.

TAULUKKO 1: SUUNNITELMAN TAVOITTEET, TOIMENPITEET JA MITTARIT

PAINOPISTE 1. Palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen				
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
1. Työikäisten asukkaiden digiosallisuus ja -palvelujen saatavuus ja saavutettavuus lisääntyy.	1. Sähköiset palvelut ovat ajantasaiset ja huomioimme niissä myös erityisryhmien tarpeet. Vastuutamme sähköisten palveluiden päivityksen palvelualueittain ja koulutamme henkilöstöä tuottamaan sisältöä erityisryhmille. 2. Edistämme digitaalisten palveluiden käyttöönottoa opastamalla ja ohjaamalla. Digitaalisen asioinnin tuki, olemassa olevat asiointipisteet/pop-up/kampanjat.	1. Sähköisten palveluiden päivitys on vastuutettu palvelualueittain (kyllä/ei) Henkilöstön koulutusten ja osallistujien määrä (sisällöntuottaminen erityisryhmille), palaute 2. Maisan käyttöaste sekä sähköisen hoidontarpeen arvioinnin lukumäärä	1.–2. ICT (järjestelmien ajantasaisuus), viestintä, kaikki toimialat	Kunnat, hankkeet ja sidosryhmät, muun muassa HUS

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
2. Työikäiset asukkaat saavat palveluita yhdenvertaisesti.	1. Toteutamme asumisneuvontaa yhteistyössä kuntien kanssa. 2. Laajennamme matalan kynnyksen palveluita esimerkiksi matalan kynnyksen psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanotot terveysasemilla. 3. Viestimme palveluista oikea-aikaisesti ja selkokielellä henkilöstölle ja asukkaille viestintästrategian ja osallisuusohjelman mukaisesti. 4. Osallistamme kokemusasiantuntijoita ja asiakasraateja osallisuusohjelman mukaisesti.	1. Asumisneuvonnassa käyntien määrä. 2. Käyntimäärät psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanotolla 3. Toimenpide raportoidaan osallisuusohjelman ja viestinnän raportoinnin yhteydessä. 4. Toimenpide raportoidaan osallisuusohjelman raportoinnin yhteydessä.	1. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimiala, kunnat 2. Terveydenhuollon palvelujen toimiala 3. Viestintä, aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen sekä terveydenhuollon palvelujen toimialat 4. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen, terveydenhuollon palvelujen sekä konsernipalvelujen toimialat	Hankkeet, sidosryhmät, muun muassa järjestöt ja seurakunnat, asukkaat ja asiakkaat

PAINOPISTE 2. Yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus				
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
1. Työikäiset asukkaat saavat tarpeitaan vastaavia palveluita yhdenvertaisesti.	1. Vahvistamme vieras- ja selkokielistä sekä kulttuurisensitiivistä neuvontaa ja ohjausta. 2. Viestimme asukkaille hyvinvointialueen, kuntien ja keskeisten sidosryhmien tarjoamista ennaltaehkäisevistä hyvinvointia ja terveyttä edistävistä palveluista viestintästrategian ja osallisuusohjelman mukaisesti. 3. Tarkastelemme hyvinvointialueen uusien toimitilojen esteettömyyttä ja saavutettavuutta säännöllisesti, esimerkiksi esteettömyyskävelyn avulla.[1] 4. Tarjoamme omaishoitoa tukevia palveluita, esimerkiksi valmennusta, vertaistuki tapaamisia ja koulutusta säännöllisesti.	1. Tulkkipalveluiden (kieli/kuulo) määrä Q-Pro asiakaspalautteet. Koulutusten ja osallistujien määrä, palaute. 2. Toimenpide raportoidaan osallisuusohjelman ja viestinnän raportoinnin yhteydessä. 3. Esteettömyyskävelyjä on toteutettu uusiin toimitiloihin (kyllä/ei) 4. Omaishoitajan hoitotehtävää tukevia palveluja on toteutettu x kpl / vuosi	1. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen sekä terveydenhuollon palvelujen toimialat, HR 2. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen sekä terveydenhuollon palvelujen toimialat, kunnat, viestintä 3. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen sekä terveydenhuollon palvelujen toimialat, tilakeskus 4. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimiala	Sidosryhmät, muun muassa järjestöt ja seurakunnat, HUS, kokemusasiantuntijat, vanhus- ja vammaisneuvostot

[1] Erityisesti vammaisiin liittyvät toimenpiteet merkitty sinisellä värillä.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
2. Työikäisten asiakkaiden elämänhallinnan edellytyksiä turvataan ja vahvistetaan	1. Kehitämme hyvinvointialueen, kuntien, Kelan ja muiden keskeisten sidosryhmien palvelujen välistä yhteistyötä esimerkiksi asumiseen ja talouteen liittyen. 2. Järjestämme henkilöstölle koulutusta päihteiden käytön puheeksiottamisen ja toipumisorientaation teemoista. 3. Tarjoamme vammaisille henkilöille tarvittavia palveluita ja apuvälineitä, jotta he voivat elää mahdollisimman itsenäisesti.	1. Palveluohjauksen asiakkaiden määrä ja vaikuttavuuden seuranta (Forms) 2. Koulutusten ja osallistujien määrä, palaute 3. Tehdyt päätökset apuvälinehankinnoista	1. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen sekä terveydenhuollon palvelujen toimialat, Kela, kunnat 2. HR, aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen sekä terveydenhuollon palvelujen toimialat, ehkäisevä päihdetyö 3. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen sekä terveydenhuollon palvelujen toimialat	Sidosryhmät, muun muassa, HUS, järjestöt ja seurakunta

PAINOPISTE 3. Mielen hyvinvointi				
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
1. Työikäisten asukkaiden mielen hyvinvointi lisääntyy.	1. Kehitämme mielenterveyttä edistäviä kynnyksettömiä palveluja ja kohtaamispaikkoja yhteistyössä kuntien, seurakuntien sekä järjestöjen kanssa.	1. Ohjatun omahoidon määrä/terapiat etulinjaan toimintamalli, puhelinpalvelun ensiarviopohja on otettu käyttöön (kyllä/ei), puhelinpalvelun soittajamäärät, ajanvarauksettomien vastaanottojen määrä, tehtyjen hoidon tarpeiden arviointien määrät, avointen ryhmien määrät ja kävijämäärät, yhteinen palautelomake ryhmille on otettu käyttöön (kyllä/ei)	1. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen sekä terveydenhuollon palvelujen toimialat, kunnat	Sidosryhmät, muun muassa järjestöt ja seurakunnat ja hankkeet

PAINOPISTE 4. Sosiaaliset suhteet				
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
1. Työikäisten asukkaiden syrjäytyminen vähenee.	1. Lisäämme vammaisten ja osatyökykyisten työllistymismahdollisuuksia yrityksille kohdennetuilla sähköisillä teemaviikoilla. 2. Lisäämme tietoisuutta osatyökykyisten ja vammaisuuden rajoitteista sekä mahdollisuuksista esimerkiksi kokemusasiantuntijatoiminnan ja järjestöyhteistyön avulla. 3. Järjestämme teemaviikkoja eri ilmiöistä eri kohderyhmille verkostoja hyödyntäen ja osallisuutta vahvistaen. 4. Varmistamme asumisneuvonnan saatavuutta.	1. Teemaviikko toteutettu kyllä/ei 2. Viestintäjulkaisujen määrä eri teemoihin liittyen 3. Toteutuneiden teemaviikkojen ja osallistujien määrä, palaute 4. Asumisneuvonnassa käyntien määrä	1. Viestintä, aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen sekä terveydenhuollon palvelujen toimialat 2. Viestintä, aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen sekä terveydenhuollon palvelujen toimialat 3. Viestintä, aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen sekä terveydenhuollon palvelujen toimialat 4. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimiala sekä kunnat	Vaihdellen teeman mukaan: HUS, järjestöt, kunnat, oppilaitokset ja muut sidosryhmät

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
2. Työikäisten asukkaiden kokema yksinäisyys vähenee.	1. Kehitämme yhteistyötä eri toimijoiden kanssa yksinäisyyden vähentämiseksi (muun muassa järjestöt, seurakunnat, kunnat ja HUS).	1. Yhteistyötä on tehty ja kehitetty (kyllä/ei)	1. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen sekä terveydenhuollon palvelujen toimialat, HyväHyte, kunnat	Sidosryhmät, muun muassa järjestöt, seurakunnat, HUS ja hankkeet

PAINOPISTE 5. Hyvinvointihaasteiden ennaltaehkäisy				
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
1. Työikäisillä asukkailla on saatavilla hyvinvointihaasteita ennaltaehkäiseviä palveluita.	1. Kehitämme ja otamme käyttöön digitaalisen Hyte-palvelutarjottimen, jossa ennalta ehkäisevät palvelut ovat helposti löydettävissä samasta paikasta. 2. Ohjaamme työikäisiä asiakkaita monitoimijaiseen hyvinvointia edistävään elintapavalmennukseen.	1. Palvelutarjotin on kehitetty ja otettu käyttöön (kyllä/ei) 2. Yhteistyöverkosto on toiminnassa (kyllä/ei), Yhteisiä toimintamalleja on luotu (kyllä/ei)	1. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen sekä terveydenhuollon palvelujen toimialat, HyväHyte-hanke, ICT, kunnat 2. Kunnat, terveydenhuollon palvelujen sekä aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialat	Sidosryhmät, muun muassa järjestöt, seurakunnat ja hankkeet

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
2. Työikäisten asukkaiden neuvonta ja ohjaus hyvinvointihaasteita ennaltaehkäiseviin palveluihin kehittyvät ja lisääntyvät.	1. Kehitämme toimintamalleja sekä palvelupolkuja hyvinvointialueen, kuntien ja järjestöjen ennaltaehkäisevien palvelujen välille. 2. Perehdytämme henkilöstöä hyvinvointia ja terveyttä edistävään työhön ja monialaiseen asiakasohjaukseen hyvinvointia ja terveyttä edistäviin palveluihin. 3. Tarjoamme koulutusta terveydenhuollon ja sosiaalialan ammattilaisille vammaisten henkilöiden kokeman väkivallan sekä hyväksikäytön tunnistamiseen ja ehkäisyyn.	1. Toimintamalleja ja palvelupolkuja on kehitetty (kyllä/ei) 2. Koulutusten ja osallistujien määrä ja palaute 3. Koulutusten ja osallistujien määrä sekä palaute	1. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen sekä terveydenhuollon palvelujen toimialat, HyväHyte-hanke, kunnat 2.Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen sekä terveydenhuollon palvelujen toimialat, HyväHyte-hanke, kunnat 3. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen sekä terveydenhuollon palvelujen toimialat, HR, Väkivallaton VAKE	Sidosryhmät, muun muassa järjestöt ja seurakunnat ja hankkeet

Lähteet (täydennetään myöhemmin)

Alkoholimyrkytykset, https://www.duodecimlehti.fi/duo91681

ARAn asunnottomuusselvitykset. Asunnottomat 2022. https://www.ara.fi/fi-FI/Tietopankki/Tilastot_ja_selvitykset/Asunnottomuus

ARA, Selvitys häätöjen kustannuksista, https://www.ara.fi/fi-FI/Tietopankki/Julkaisut/ARAn_raportteja_julkaisusarja/Selvitys_haatojen_kustannuksista(65320)

ARA vuokravelkapäivän esitykset https://www.ara.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Tapahtumien_esitykset/Vuokravelkapaivan_esitykset(65370)

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen raportteja 1/2023. Taru Aihinen, Jeremias Kortelainen, Noora Luomala, Olli Oosi ja Henrik Pekkala. Selvitys häätöjen kustannuksista. https://www.ara.fi/fi-FI/Tietopankki/Julkaisut/ARAn_raportteja_julkaisusarja/Selvitys_haatojen_kustannuksista(65320)

Kela. 2023. Vammaistukien saajat ja maksetut etuudet Vammaistukien saajat ja maksetut etuudet (9102RS002) (kela.fi)

Kotitapaturmat, https://www.kotitapaturma.fi/tapaturmatyypit/paihteiden-aiheuttamat-tapaturmat/#d38dc876

Socca. Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus. Työväline Aikuisväestön hyvinvointimittari. https://www.socca.fi/aikuissosiaalityo_ja_sosiaalinen_kuntoutus/aikuisvaeston_hyvinvointimittari/aikuisvaeston_hyvinvointimittarin_sisalto_ja_kaytto

Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2022/15. Toimintasuunnitelma köyhyyden ja syrjäytymisen vähentämiseksi vuoteen 2030 mennessä. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164364/STM_2022_15_J.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Sosiaali- ja terveyshuollon järjestäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella, https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/146026/URN_ISBN_978-952-343-963-4.pdf?sequence=1&isAllowed=y

STM. Työttömän terveystarkastus ja terveysneuvonta sosiaali- ja terveydenhuollossa – painopisteenä työ-, toiminta- ja työllistymiskyky. https://stm.fi/documents/1271139/150188883/Ohjekirje_Tyottomienterveyspalvelut_final.pdf/2c89062d-b55a-391d-78d2-4b753956e916?t=1687267516097

THL, Hoitopaikkaan riittävän nopeasti viimeisimmällä käynnillä yhteyden saaneet (%) 2020

THL, Piia Karjalainen, Eeva Huikko, Kaija Appelqvist-Schmidlehner, Johanna Jahnukainen, Marko Manninen, Minna Eväsoja, Tuija Kautto: Koulutuksen ja työn ulkopuolella olevien nuorten ja nuorten aikuisten mielenterveys- ja päihdehoito. 2022.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/145867/URN_ISBN_978-952-343-965-8.pdf?sequence=1&isAllowed=y

THL. 2020. Hyvinvointi ja terveyserot. Eriarvoisuus. Työikäiset - THL

THL. 2022. Toimintarajoitteisten ihmisten selviäminen korona-aikana – tutkimustuloksia selkokielellä. Toimintarajoitteisten ihmisten selviäminen korona-aikana – tutkimustuloksia selkokielellä - Uutinen - THL

THL. Työttömän terveystarkastus. https://thl.fi/fi/web/sote-palvelujen-johtaminen/kehittyva-palvelujarjestelma/sote-palvelut/tyoikaisten-tyokyvyn-ja-tyollistymisen-tuen-sote-palvelut/tyottoman-terveystarkastus

THL. Vammaisten ja maahan muuttaneiden ihmisten selviytyminen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/146620/URN_ISBN_978-952-408-063-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y

THL. Vammaisuus ja väkivalta. Vammaisuus ja väkivalta - TH

Toimintaympäristötiedot. Vantaan kaupunki. Viitattu 9.8.2023. https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/tietoa-vantaasta/tilastot-ja-tutkimukset/toimintaymparistotiedot

Työterveyslaitos. Palvelutarpeen tunnistaminen ja arviointi. https://www.ttl.fi/oppimateriaalit/tyokyvyn-tuki/palvelutarpeen-tunnistaminen-ja-arviointi

ELY-keskus. Työllisyyskatsaukset. https://www.ely-keskus.fi/ely-uusimaa-tyollisyyskatsaukset

Vakehyvaa tekemässä - Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hankkeet 2023 (otettu yleisosiosta hanke-esittelyn kohdasta yksi kuva)

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2023–2025

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma

Luonnos 8.9.2023



LIITE: Kaupunginhallitus 13.11.2023 / 15 §

Sisällys

1 Johdanto 3
2 Vantaan ja Keravan alueen ikääntyneen väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilannekuva 3
2.1 Väestö 4
2.2 Toimeentulo 6
2.3 Palvelujen saatavuus 6
2.4 Elämänlaatu 10
2.5 HYTE-kertoimen hyvinvointitieto 12
3 Ikääntyneiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 12
3.1 Hyvinvointialueen ikääntyneille suunnatut palvelut 12
3.1.1 Ikääntyneiden palvelut vanhusten palvelujen toimialalla 13
3.1.2 Ikääntyneet terveydenhuollon palvelujen toimialalla 16
3.1.3 Ikääntyneet vammaispalveluissa 17
3.1.4 Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen palvelut ikääntyneille ja heidän kanssaan työskenteleville 17
3.2 Hyvinvointialueen kehittämishankkeet ja suunnitelmat 18
3.3 Kumppanuudet ja sidosryhmät 23
4 Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet 24

1 Johdanto

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä linjaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä hyvinvointialueella. Hyvinvointialueen on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Hyvinvointialueella on valmisteltava aluevaltuustolle valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021.) Tämä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma on osa hyvinvointialuetasoista hyvinvointisuunnitelmaa.

Laissa ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (2012/980) säädetään, että hyvinvointialueen on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi osana sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa.

Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista säädetyn lain (2012/980) tarkoitus on:

- tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista.
- parantaa ikääntyneen väestön mahdollisuutta osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen kunnissa ja hyvinvointialueilla.
- parantaa iäkkään henkilön mahdollisuutta saada laadukkaita sosiaali- ja terveyspalveluja sekä ohjausta muiden tarjolla olevien palvelujen käyttöön yksilöllisten tarpeittensa mukaisesti ja riittävän ajoissa silloin, kun hänen heikentynyt toimintakykynsä sitä edellyttää.
- vahvistaa iäkkään henkilön mahdollisuutta vaikuttaa hänelle järjestettävien sosiaali- ja terveyspalvelujen sisältöön ja toteuttamistapaan sekä osaltaan päättää niitä koskevista valinnoista.

Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä sekä arvioitava ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palveluntarpeeseen vaikuttavia tekijöitä. Suunnitelmiin on sisällytettävä ikääntyneen väestön asumista koskevien tarpeiden ennakointi sekä niitä vastaavan asumisen kehittäminen. (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 980/2012.)

2 Vantaan ja Keravan alueen ikääntyneen väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilannekuva

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väestörakenne on nuori, mutta 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa noin 6 300 asukkaalla eli 40 % vuoteen 2030. Ikärakenteen muutoksiin perustuvien ennusteiden mukaan alueen sote-kustannusten kasvun ennakoidaan vuosina 2020–2030 olevan keskimäärin 2,3 % vuodessa (koko maassa 1,4 %). (Vantaan ja Keravan hyvinvointialuestrategia, 2022.)

Tavoitteena on tukea ja mahdollistaa hyvinvointialueen ikääntyneiden asukkaiden mahdollisimman itsenäinen ja toimintakykyinen kotona asuminen. Vanhusten toimintakykyä tuetaan ja elämänlaatua parannetaan järjestämällä yksilöllisiä, ennakoivia ja ennaltaehkäiseviä palveluja. Tärkeää on verkostoyhteistyö ja poikkihallinnollinen HYTE-toiminta, perusterveydenhuollon ennaltaehkäisevät palvelut sekä kolmannen sektorin hyvinvointia ja osallisuutta tukevat toiminnat. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvio 2023.)

2.1 Väestö

Vantaalla 65 vuotta täyttäneiden osuus on kasvanut vuosi vuodelta 1980-luvun puolivälistä lähtien. Vuonna 2021 vantaalaisista 15,7 % oli 65 vuotta täyttäneitä. Ikäryhmän osuutta kasvattaa kaikista vanhin väestö, sillä viimeisten neljän vuoden ajan 65–74-vuotiaiden osuus on laskenut (vuosina 2020–2021 ikäluokka myös määrällisesti pienentyi). 75 vuotta täyttäneiden osuus on kuitenkin jatkanut kasvuaan joka vuosi. (Vantaan väestö 2021/2022.) Kun verrataan iäkkään väestönosan kasvua suurimmissa kaupungeissa, vuoteen 2017 verrattuna 65 vuotta täyttäneiden määrän kasvu on ollut nopeinta Oulussa, Espoossa ja Vantaalla. Vantaalla ja Oulussa 85 vuotta täyttäneet olivat nopeimmin kasvava vanhusikäryhmä. (Kuuden suurimman kaupungin vanhusten sosiaali- ja terveyspalvelut ja kustannukset vuonna 2021.)

Vantaalla vuoden vaihteessa 2021/2022 ikäryhmässä 65–74 puhuttiin suomen, ruotsin ja saamen lisäksi 64 eri kieltä ja ikäryhmässä yli 75-vuotiaat puhuttiin 38 eri kieltä. Vieraskielisten osuus oli 5 % ikäryhmässä yli 65-vuotiaat. Kummassakin ikäryhmässä eniten puhuttu vieras kieli oli venäjä ja viro. Ikäryhmässä yli 65-vuotiaat ruotsin kieltä äidinkielenään puhuvien osuus oli 4 %. (Vantaan väestötilastot 2021/2022.)

Keravan osalta ei ole käytössä täysin samoja tietoja. Yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä vuonna 2021 oli 20,4 %. Ruotsinkielisten osuus koko väestöstä oli vuonna 2021 Keravalla 1,2 % ja ulkomaan kansalaisten osuus väestöstä 9,7 %. (Tilastokeskus, Kuntien avainluvut.)

Kuvio 1. Muun kuin suomen tai ruotsinkielisen väestön osuus (%) kyseisestä ikäryhmästä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella vuonna 2022

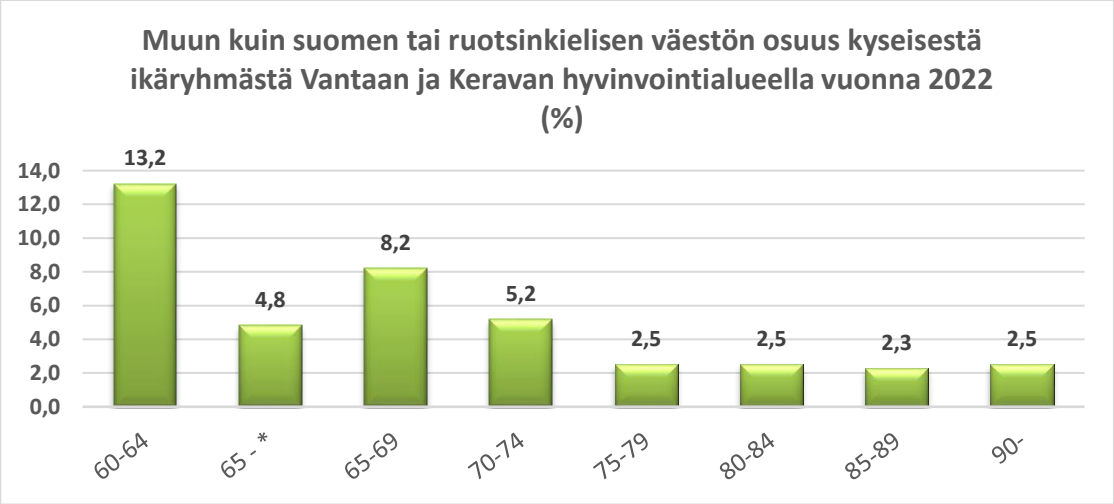

*osuus koko 65 vuotta täyttäneen väestön osalta. (Tilastokeskus, Väestörakenne)

Taulukko 1. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen 65 vuotta täyttänyt väestö vuonna 2022 ja vuonna 2030 sekä muutos näiden vuosien välillä

	Väestö 2022	summa 2030	muutos% 22-30	Erotus 2022-2030	Väestömuutos 22-30 (lkm) ka/v
85+ vuotiaat	4 579	7 656	67,2 %	3 077	385
75-84 vuotiaat	16 362	20 856	27,5 %	4 494	562
65-74 vuotiaat	25 541	26 827	5,0 %	1 286	161

(Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, tiedolla johtaminen)

Koko hyvinvointialueen väestöä tarkasteltaessa taulukosta 1 nähdään, että vuodesta 2022 vuoteen 2030 erityisesti 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa merkittävästi. 75–84-vuotiaiden määrä kasvaa 27,5 % ja 85 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa 67,2 %. 75-vuotiaiden määrä kasvaa hyvinvointialueella noin 20 000 henkilöstä noin 35 000 henkilöön vuodesta 2021 vuoteen 2040 mennessä.

Vammaisuuden perusteella maksettujen hoitotukien saajia on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella asuvista eläkettä saavista asukkaista yhteensä 5 186 (Kela, Vammaistukien saajat ja maksetut etuudet 2023).

Kuvio 2. 75 vuotta täyttäneen väestön väestöennuste Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 2021–2040

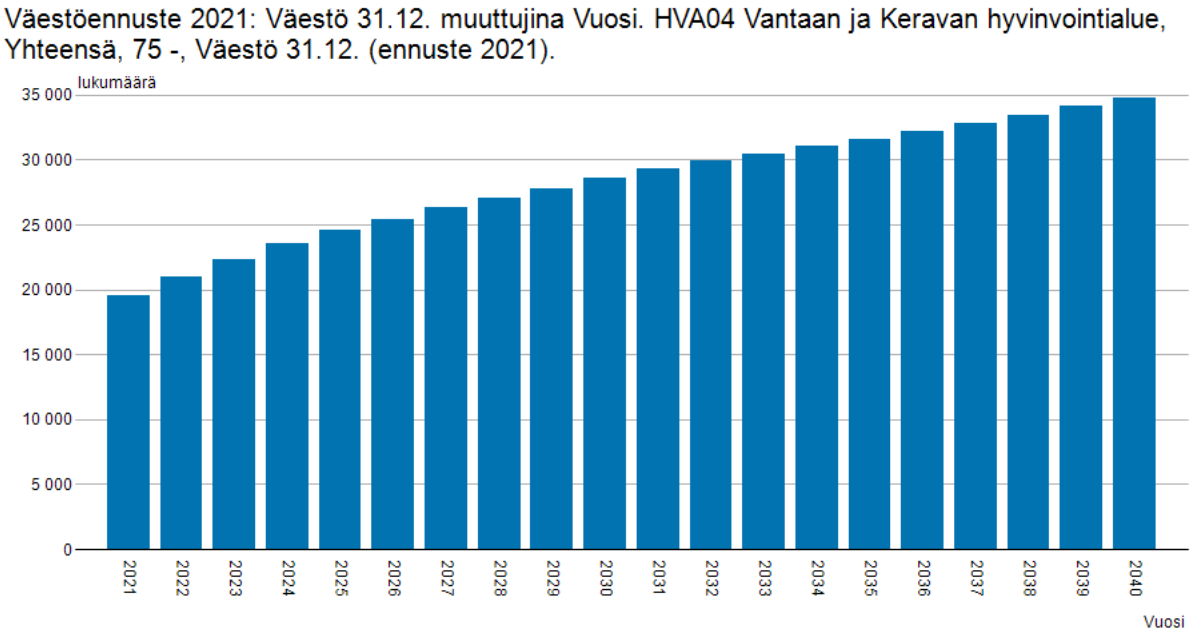

(Tilastokeskus, Väestöennuste)

Kuten yllä olevasta kuviosta nähdään, 75-vuotiaiden määrä kasvaa hyvinvointialueella noin 20 000 henkilöstä noin 35 000 henkilöön vuodesta 2021 vuoteen 2040 mennessä.

2.2 Toimeentulo

Iäkkäiden osuuden merkitys hyvinvointialueella esimerkiksi palvelutarpeelle riippuu osittain iäkkäiden elinoloista, esimerkiksi tulotasosta. Tulotaso ikääntyneillä määrittää mahdollisuuksia varautua hoivan ja palvelujen kustannuksiin sekä asumismahdollisuuksia, ja on yhteydessä myös sairastavuuteen. Elinolotekijöillä on yhteys esimerkiksi erilaisten palvelujen tarpeeseen (esim. Holster ym. 2022), joten palvelutarpeen kehityksen tarpeenarviointi on tarkempaa, jos on käytettävissä myös tietoa elinoloista alueen (ikääntyneessä) väestössä.

Pienituloisten osuus 65 vuotta täyttäneistä on vähentynyt huomattavasti vuodesta 1995 vuoteen 2020. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 65 vuotta täyttäneistä oli pienituloisia 15 %. Tämä on samaa tasoa muiden Uudenmaan hyvinvointialueiden kanssa.

Kuvio 3. Pienituloisten osuus 65 vuotta täyttäneistä hyvinvointialueilla vuosina 1995 ja 2020

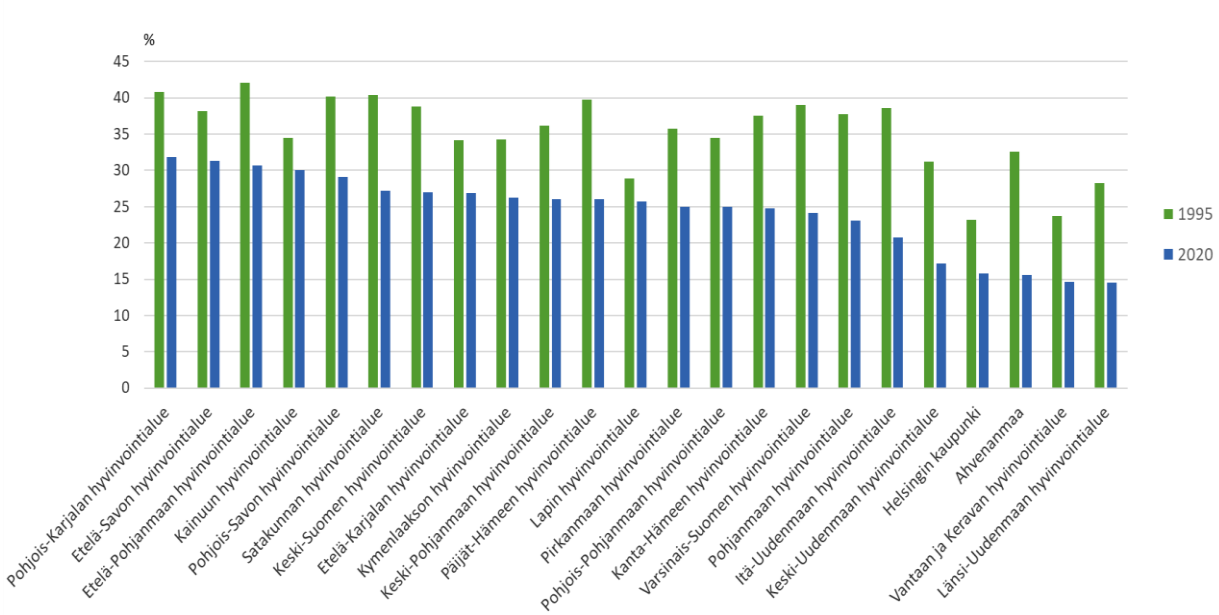

Pienituloiset = väestön alin viidennes asuntokunnan käytettävissä olevissa kulutusyksikkökohtaisissa rahatuloissa (Hyvinvointialueiden väliset erot väestön ikärakenteessa ja ikääntyneiden elinoloissa. Milena Nevanto ja Timo Kauppinen. THL 2023)

2.3 Palvelujen saatavuus

Ikääntyneitä koskien voidaan todeta, että hyvinvointialueella asuvista 75 vuotta täyttävistä valtaosa asuu kotona (kuvio 4). Heistä lähes puolet asuu yksin. Luku on kansallista keskitasoa ja yhtäläinen Vantaan ja Keravan välillä. Ikääntyneistä (yli 75-vuotiaat) 10 %:lla on suuria vaikeuksia itsestään huolehtimisessa. Vastaava osuus yli 75-vuotiaista kokee myös saaneensa arkipäivän askareissa riittämättömästi tai ei lainkaan apua; naisten osuus on lähes kaksinkertainen miehiin nähden. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.)

Kuvio 4. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

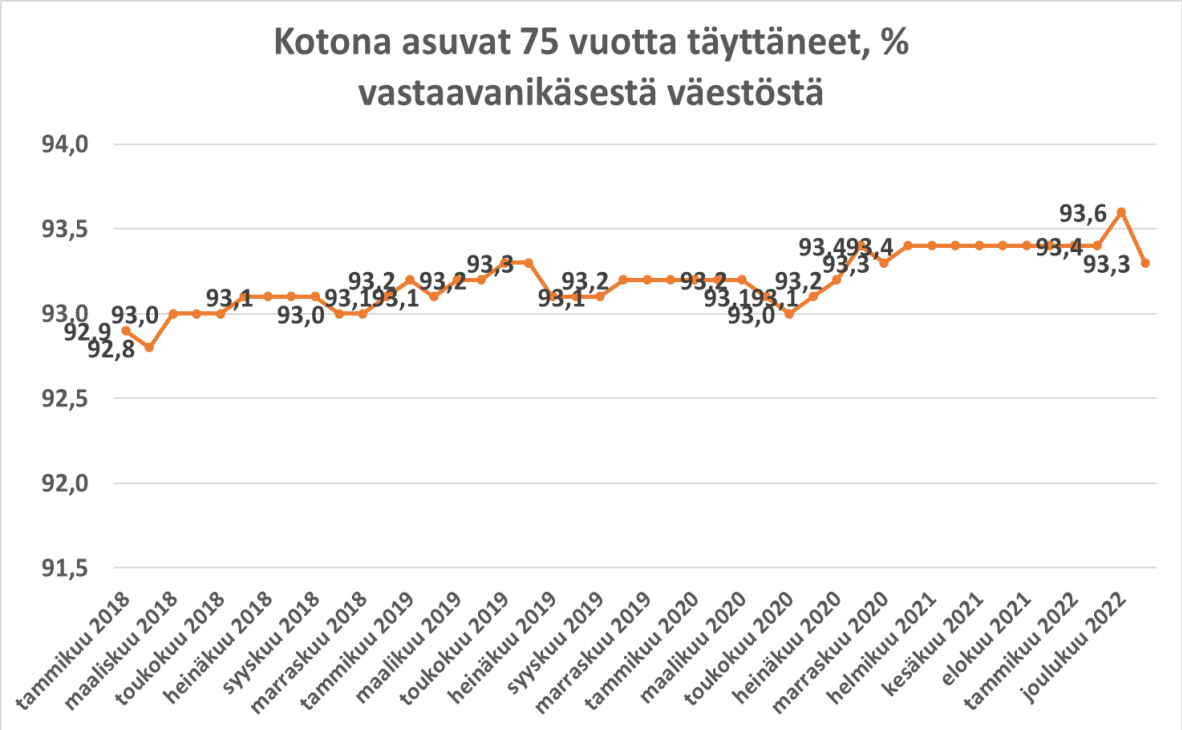

(Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, tiedolla johtaminen)

Kotiin annettavien palvelujen osana omaishoito ja omaishoidon tuki erityisesti iäkkäälle väestölle lisäävät mahdollisuuksia iäkkäiden kotona asumiseen. (Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020–2023.) Omaishoidon yleisyys on yhteydessä ikääntyneiden palvelujärjestelmään ja siihen, miten ikääntyneiden palveluja järjestetään hyvinvointialueella. Keravalla omaishoidon tuella kotona hoidettavien 75 vuotta täyttäneiden osuus on pääsääntöisesti kasvanut viime vuosina. Määrä on maan keskiarvoa matalampi, mutta esimerkiksi verrattuna Vantaaseen kehityssuunta on päinvastainen. (Keravan hyvinvointikertomus 2022 ja hyvinvointisuunnitelma 2023–2025.)

Omaishoitajien määrä hyvinvointialueella oli tammikuussa 2023 oli 627. Keravalla tehtiin opinnäytetyönä (Blom-Toivonen 2022) selvitys virallisten ja epävirallisten omaishoitajien näkemyksistä tarjolla olevista omaishoitoa tukevista palveluista. Tarjolla olevista omaishoitoa tukevista palveluista positiivisempina on koettu lakisääteinen vapaa, itselle tärkeät harrastukset, vapaa-ajan toiminnot ja vertaistuki. Arkea kuluttavimmaksi tekijäksi nostettiin tiedonpuute.

Vantaalla tehtiin vuonna 2022 YAMK tutkimuksellisena kehittämistyönä selvitys omaishoitajien asiakasraadista, jossa selvitettiin näkökulmia omaishoitajien arkeen ja tarpeisiin. Omaishoitajien näkemykset Vantaan kaupungilta saatavista tukipalveluista vaihtelivat. Pääsääntöisesti myönnettyihin tukipalveluihin oltiin tyytyväisiä. Omaishoitajat kokivat, että raskashoitoisemmille hoidettaville ei löytynyt soveltuvaa sijaishoitoa. Vapaa-ajan riittämättömyys tuli esiin hankaluuksina hoitaa kodin ulkopuolisia asioita sekä vaikeuksina pitää omaishoitajan omasta hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolta. Asiakasosallisuuden kokemukset vaihtelivat sen mukaan, miten hyvin tukipalvelut vastasivat omaishoitoperheen tarpeita. Asiakasraatitoiminta kiinnosti omaishoitajia vaikkakin omien voimavarojen riittävyys mietitytti.

Ikäohjelman periaatepäätöksen ja ikääntyneiden palveluiden laatusuositusten valmistelun aikana sosiaali- ja terveysministeriö teki kyselyn, jolla kartoitettiin vanhusneuvostojen näkemyksiä ikäohjelman toimintakyvyn vaikuttavuustavoitteisiin liittyvien tekijöiden nykytilasta ja kehittämistarpeista. Kyselyn tavoitteena oli saada esille kattavasti vanhusneuvostojen näkemykset siitä, kuinka iäkkäät eri kokoisissa kunnissa kokevat toimintakykyä ylläpitävien palveluiden vastaavan heidän tarpeitaan ja miten niitä tulisi vanhusneuvostojen mielestä kehittää. (Ikäinstituutti, Vanhusneuvostokysely iäkkäiden toimintakykyä ylläpitävistä palveluista 2022). Monet näistä toimenpiteistä, kuten kohtaamispaikat ja liikuntapaikat, koskevat kunnan järjestämiä palveluja. Tärkeää onkin sujuva yhteistyö hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä hyvinvointialueen ja kuntien kesken.

Palveluiden fyysisen saavutettavuuden merkitys korostuu yli 65-vuotiailla. Vantaalla 69 % ja Keravalla 83 % 75 vuotta täyttäneistä asuu enintään 500 metrin etäisyydellä päivittäistavarakaupoista. Yli 65-vuotiaista alle 20 % on käyttänyt sosiaali- ja terveydenhuollossa asioidessaan digitaalisia palveluita. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022).

Kuva 1. Elinolot ja tapaturmat



(Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.)

Väestötasolla tiedetään yksinasumisen ja etenkin yksinäisyyden lisäävän palvelujen käyttöä. Juuri leskeytyneet kuuluvat myös tähän ryhmään. (Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020–2023.) Lehtisalo ym. 2021 tutkimuksen mukaan koronapandemian aikana on havaittu yksinäisyyden lisääntymistä yksinasuvilla ikäihmisillä. Rantasen ym. 2021 tutkimuksessa puolestaan todettiin koronarajoitteiden kaventaneen ikäihmisten elämänpiiriä, aktiivisuutta ja hyvinvointia. Hyvinvointia on tukenut aktiivinen toimijuus merkityksellisissä asioissa. THL:n FinSote-tutkimuksen mukaan 75 vuotta täyttäneistä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella noin 12 % tuntee itsensä yksinäiseksi (kuvio 5). Sukupuolittain tarkasteltaessa, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 75 vuotta täyttäneistä naisista 16 % koki itsensä yksinäiseksi.

Kuvio 5. Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%), 75 vuotta täyttäneet Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

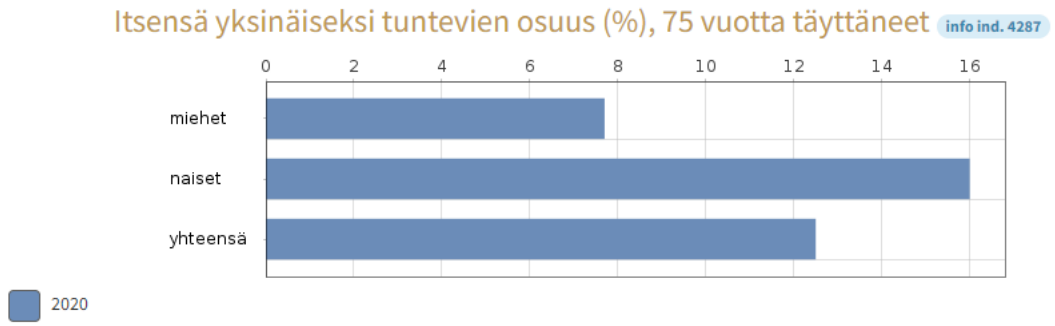

(THL, Sotkanet, FinSote-tutkimus)

Kuviossa 6 on RAI-arvioitujen asiakkaiden tiedot indikaattorista: ”Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus”. Lyhenne RAI tulee englannin kielen sanoista Resident Assessment Instrument. RAI-järjestelmä on standardoitu tiedonkeruun ja havainnoinnin välineistö, joka on tarkoitettu iäkkäiden palvelujen tai kehitysvammapalvelujen asiakkaan palvelutarpeen arviointiin ja hoito-, kuntoutus- ja palvelusuunnitelman laatimiseen. Hoito- tai kuntoutustyön ammattilainen käyttää RAI-välinettä ja kysymyksiä arvioidessaan asiakkaan toimintakykyä ja palvelutarpeita. RAI-arvioinnissa ammattilainen kerää tietoa esimerkiksi asiakkaan arkisuoriutumisesta, kognitiivisesta toimintakyvystä, psyykkisistä oireista, sosiaalisesta osallisuudesta, kuntoutumisen voimavaroista sekä lähipiiriltä saamastaan tuesta. Säännöllistä palvelua saavalle asiakkaalle tehdään kattava kokonaisarviointi hoidon alkaessa, hoidon aikana puolivuosittain sekä aina asiakkaan voinnin muuttuessa oleellisesti. (THL, Tietoa RAI -järjestelmästä.)

Puolivuosittaisessa THL:n RAI-tietokantojen aineistossa oli arvioitu 72 % Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluasumisen asiakkaista ja 70 % Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kotihoidon asiakkaista. Kuviosta 6 nähdään, että myös palvelujen piirissä oleva voi tuntea yksinäisyyttä. Viimeisimpien arviointien mukaan noin 27 % kotihoidon piirissä olevista kokee yksinäisyyttä ja noin 18 % palveluasumisen piirissä olevista.

Kuvio 6. Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus, RAI – palveluasumisen ja säännöllisen kotihoidon asiakkaat

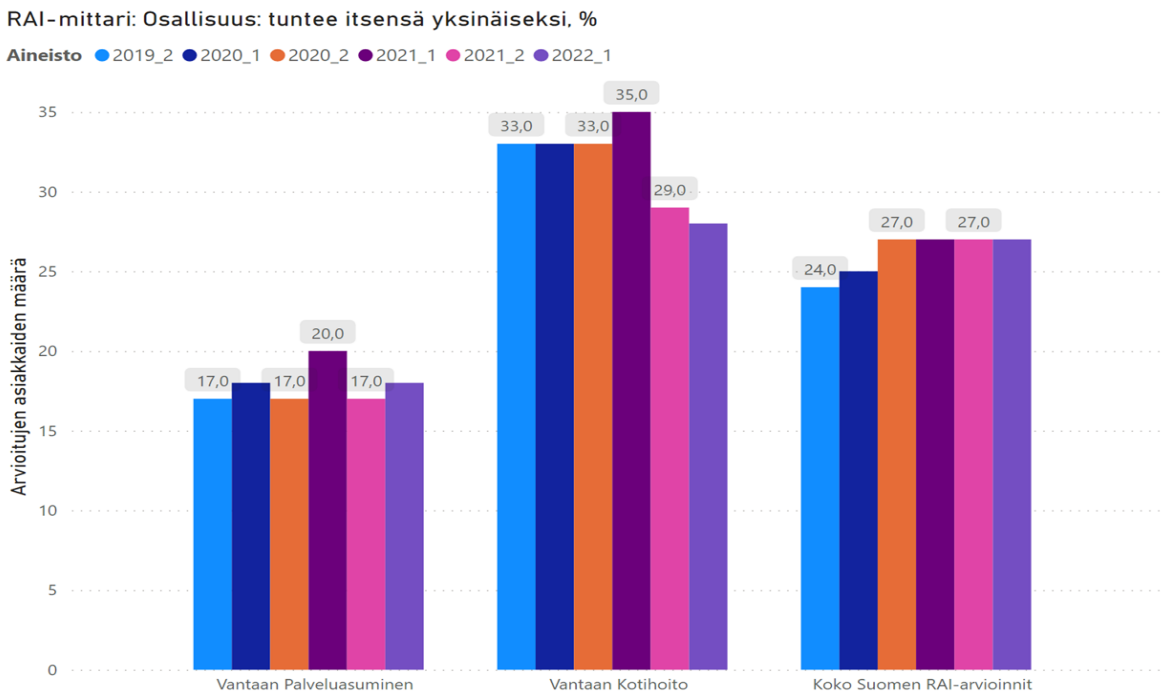

(Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, tiedolla johtaminen)

2.4 Elämänlaatu

Elämänlaadussa on kyse yksilön arviosta elämästään siinä kulttuuri- ja arvoympäristössä, jossa hän elää, ja suhteessa hänen omiin päämääriinsä, odotuksiinsa, arvoihinsa ja muihin hänelle merkityksellisiin asioihin. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 65 vuotta täyttäneistä 61,3 % tuntee elämänlaatunsa hyväksi. Taso on Uudenmaan keskiarvoa ja koko maan tasoa korkeampi. Mittari on THL:n FinSote -tutkimuksesta (2020) ja kattaa elämänlaadun neljä ulottuvuutta eli fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja ympäristöulottuvuuden.

Kuvio 7. Elämänlaatunsa (EuroHIS8) hyväksi tuntevien osuus (%), 65 vuotta täyttäneet, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella sekä vertailu Uudenmaan hyvinvointialueisiin ja koko maahan

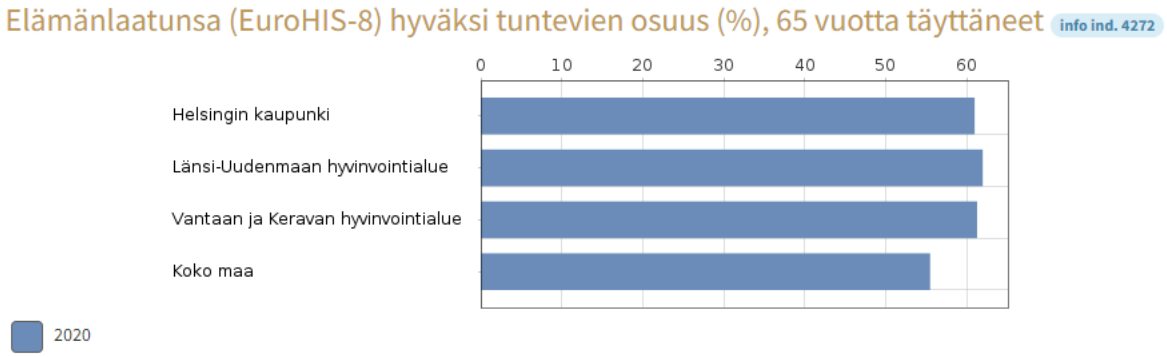

(THL, Sotkanet, FinSote-tutkimus)

Alkoholin liikakäyttö on yksi keskeisimmistä suomalaisen yhteiskunnan terveysuhista. On arvioitu, että vähintään 13 % väestöstä (eli 560 000 suomalaista) käyttää alkoholia niin, että heillä on kohonnut riski pitkäaikaisille terveyshaitoille. Alkoholin liikakäyttöön liittyy sekä terveydellisiä että sosiaalisia haittoja tai niiden riski. Lisäksi alkoholi selittää koko väestön tasolla miehillä noin neljänneksen väestöryhmien välisistä niin sanotuista sosioekonomisista eroista kuolleisuudessa. (THL, Sotkanet, Alkoholia liikaa käyttävien osuus.) Alkoholin käytöstä on haittoja läheisille, yhteisöille ja laajemmin yhteiskunnalle.

Ikääntyneiden alkoholinkäyttöä tarkasteltaessa nähdään, että yli 65-vuotiaiden alkoholia liikaa kuluttavien osuus ikäryhmästä on korostuneempi verrattuna työikäiseen väestöön (kuvio 8). Yhteensä 20–64-vuotiaista 28 % käyttää alkoholia liikaa, kun 65 vuotta täyttäneistä tämä on 39 %. Erityisesti tämä korostuu miehillä tarkasteltaessa ilmiötä sukupuolittain (kuvio 9). 65 vuotta täyttäneistä miehistä 54 % käyttää alkoholia liikaa. (THL, Sotkanet, Alkoholia liikaa käyttävien osuus.)

Kuvio 8. Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%) Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella eri ikäryhmissä vuonna 2020

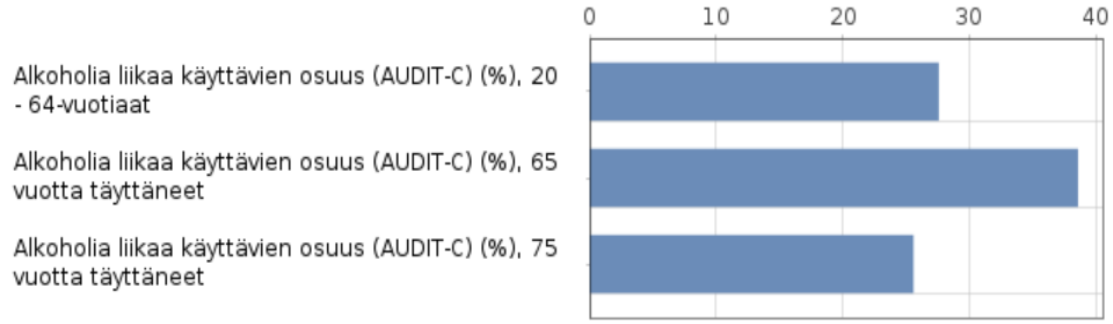

(THL, Sotkanet, Terve Suomi -tutkimus 2020)

Kuvio 9. Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%) Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella sukupuolittain vuonna 2020

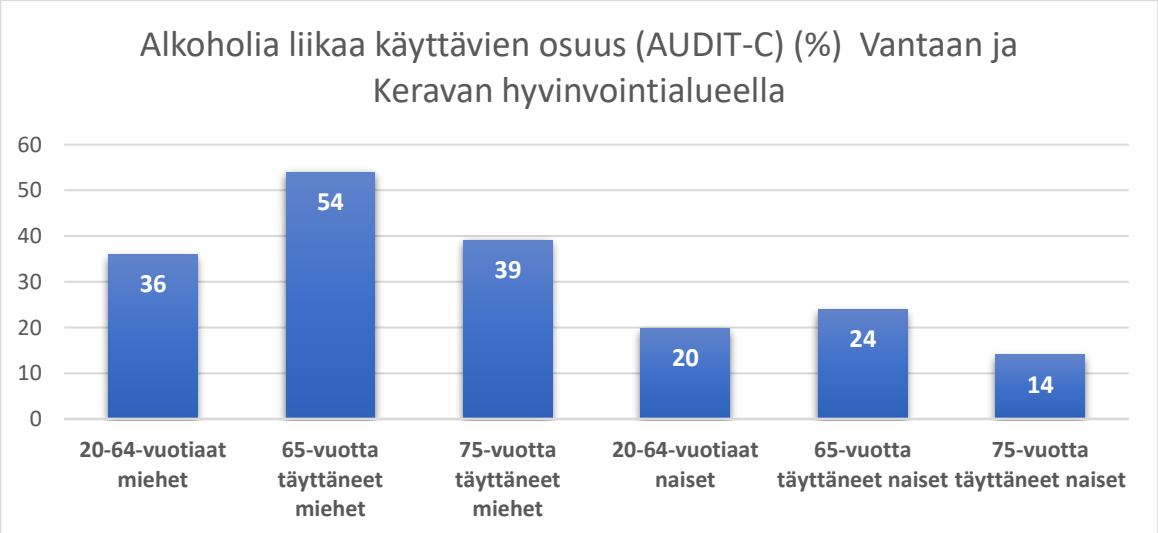

(THL, Sotkanet, Terve Suomi -tutkimus 2020)

2.5 HYTE-kertoimen hyvinvointitieto

Hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien valtionrahoituksen perusteeksi otetaan käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin eli HYTE-kerroin. Iäkkäitä koskeva HYTE-kertoimen indikaattori on ”Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, prosenttia vastaavan ikäisestä väestöstä”. Tavoitetaso on 0,4 % samanikäisestä väestöstä. (THL, HYTE-kerroin - kannustin hyvinvointialueille.)

Vuonna 2021 keravalaisilla 65 vuotta täyttäneillä on ollut viime aikoina koko maan keskiarvoa vähemmän kaatumisiin ja putoamisiin liittyviä hoitojaksoja. Naapurikunnista ainoastaan Vantaalla tilanne on ollut selvästi Keravaa parempi. Tutkimustiedon perusteella kaatumismurtumia voidaan ehkäistä tehokkaasti voima- ja tasapainoharjoittelulla. Kerava onkin vuosina 2022–2024 mukana Ikäinstituutin koordinoimassa Voimaa vanhuuteen- mentorointiohjelmassa, jonka tarkoituksena on lisätä ikääntyneiden terveysliikuntaa ja pääkohderyhmänä ovat erityisesti ne, joiden toimintakyky on heikentynyt tai vaarassa heikentyä. Ohjelmaa toteutetaan yhteistyössä erilaisten tahojen kanssa. Kaatumisten ehkäisyä tukee myös hyvä ravitsemus ja ikääntyneet ovat alttiimpia vajaaravitsemukselle. Hyvinvointialue voi vaikuttaa ohjauksella ikääntyneiden ravitsemukseen sosiaali- ja terveyspalveluissa.

Vuonna 2021 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella tapahtui 65 vuotta täyttäneiden keskuudessa 225 lonkkamurtumaa, mikä on 0,5 % ikäryhmästä ja hieman tavoitetasoa korkeampi. Lonkkamurtumien voidaan ymmärtää kuvaavan laajemmin iäkkään väestön terveyttä ja toimintakykyä. Yhden lonkkamurtuman hoito maksaa liki 20 000 € ja uusinta- tai korjaushoidon kustannus on keskimäärin 12 800 € (THL). (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.)

3 Ikääntyneiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

Ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä edistetään ja vahvistetaan useissa hyvinvointialueen palveluissa. Hyvinvointialueella on myös käynnissä useita hankkeita, jotka tähtäävät hyvinvoinnin edistämiseen ja palvelujen kehittämiseen. Hyvinvointialue tekee myös tiivistä yhteistyötä eri kumppanitahojen kanssa.

3.1 Hyvinvointialueen ikääntyneille suunnatut palvelut

Ikääntyneen väestön palvelut sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen voidaan jakaa kaikille asukkaille tarkoitettuihin erilaisiin kulttuuri-, liikunta- ja muihin vapaa-ajan palveluihin sekä sellaisiin palveluihin, joihin pääsy vaatii jonkinlaisen palvelutarpeen tai hoidon arvioinnin. Ikäihmisistä suurin osa käyttää kaikille tarkoitettuja perustason palveluja, kuten kunnan ylläpitämiä kirjasto- ja liikuntapalveluja sekä hyvinvointialueen terveysasemapalveluita. Erityispalveluja vanhuspalveluissa käyttää vain 12 % yli 65-vuotiaista (Kuuden suurimman kaupungin vanhusten sosiaali- ja terveyspalvelut ja kustannukset vuonna 2021). Ruotsinkieliselle ikääntyneelle väestölle turvataan perustuslailliset palvelut.

Kuva 2. Palvelujen rakenne

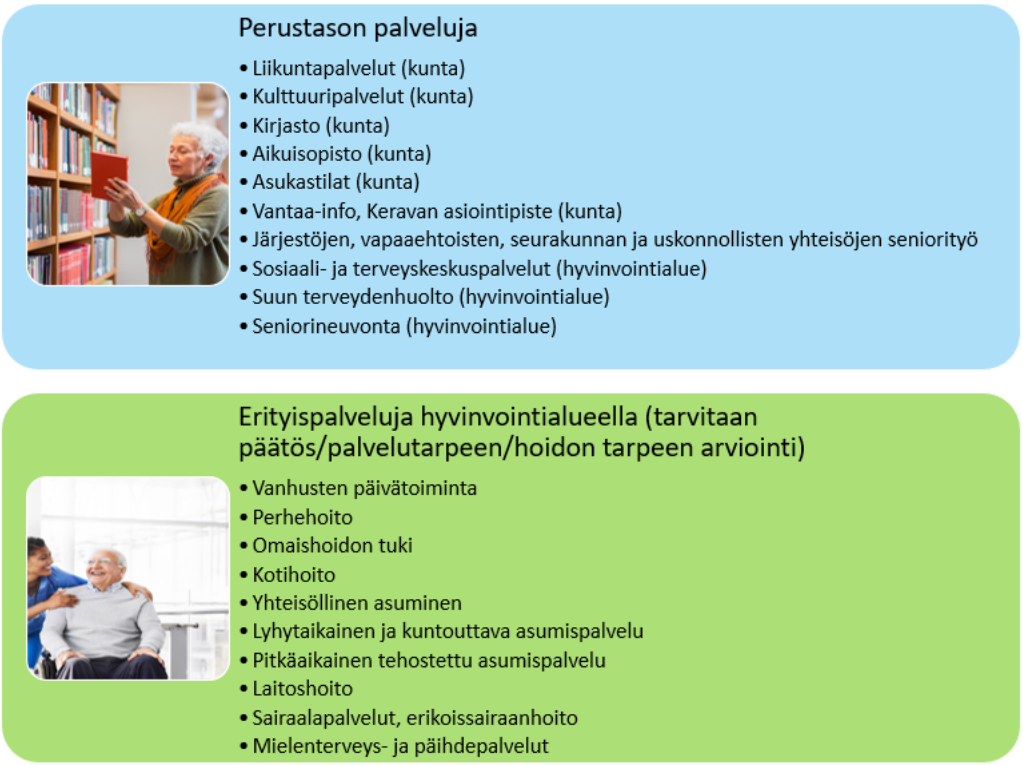

3.1.1 Ikääntyneiden palvelut vanhusten palvelujen toimialalla

Neuvonta ja asiakasohjaus sekä palvelujen järjestäminen

Vanhuspalvelujen neuvonta ja asiakasohjaus palvelee monikanavaisesti alueen ikäihmisiä ja heidän läheisiään. Seniorineuvontaan saa yhteyden arkisin klo 9–15 puhelimitse 09 4191 6000, sähköpostitse seniorineuvonta@vakehyva.fi, Maisan kautta tai kasvokkain tapaamisella jalkautumispisteellä. Seniorineuvonta ohjaa ja neuvoo hyvinvointia ja arkea tukevista palveluista ja vanhuspalveluista sekä tarvittaessa varaa ajan laaja-alaiseen palvelutarpeen arviointiin.

Vanhuspalvelujen piiriin pääsee palvelutarpeen arvioinnin kautta, kun palvelun myöntämisen perusteet täyttyvät. Neuvonnasta ja asiakasohjauksesta nimetään tarvittaessa omatyöntekijä ja yksikkö tukee omaishoito- ja muistiperheitä. Palvelujen järjestämisen yksikkö järjestää palvelutarpeen mukaiset palvelut. Palvelujen järjestämisen tiimi antaa lisätietoja vanhuspalvelun toteuttamisen vaihtoehdoista ja antaa tietoa, miten ja milloin palvelut käynnistyvät.

Omaishoidon tuki

Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotioloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Omaishoidon tuki muodostuu asiakkaalle annettavista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista, omaishoitajalle maksettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja hoitotehtävää tukevista palveluista. Palvelut asiakkaalle määritellään hoito- ja palvelusuunnitelmassa. Tuki ja omaishoitajan velvollisuudet määritellään omaishoitosopimuksessa. Omaishoitoperheillä on nimetty palveluohjaaja asiakasohjauksessa, joka tukee perheitä muuttuvissa tilanteissa, lakisääteinen oikeus vapaapäiviin joka kuukausi sekä hyvinvointitapaamiseen vähintään joka toinen vuosi.

Kuntouttava päivätoiminta

Kuntouttava päivätoiminta on ennaltaehkäisevää toimintaa, joka tukee ikäihmisten toimintakykyä, omatoimisuutta, antaa tilaisuuden kanssakäymiseen muiden kanssa ja mahdollistaa kotona asumisen. Kuntouttava päivätoiminta tukee mielen hyvinvointia ja lievittää yksinäisyyden kokemusta. Palvelua tuotetaan kotona asuville muistisairaille, omaishoidettaville ja ikääntyneille, jotka tarvitsevat tukea osallistuakseen kodin ulkopuoliseen toimintaan. Kuntouttavassa päivätoiminnassa omaishoidettava voi olla omaishoitajan vapaapäivän ajan joko suunnitellusti kerran viikossa tai tilapäisesti omaishoitajan tarvitessa äkillisesti hoitopaikkaa omaishoidettavalle. Uusille omaishoitajille järjestetään valmennusta, jossa jaetaan monipuolista tietoa omaishoitajuudesta ja annetaan tilaisuus vertaistukeen.

Ryhmissä käy samankaltaisessa tilanteessa olevia sekä syrjäytymisriskissä olevia yksinäisiä ikääntyneitä. Palvelu sisältää fyysistä ja sosiaalista toimintakykyä tukevia toimintoja, kuten erilaista ryhmätoimintaa, kuntosaliharjoittelua, ulkoilua ja hienomotoriikkaa tukevaa toimintaa. Kuntouttavan päivätoiminnan alla jatkuu MEK-Kiinnekohtia-hankkeessa vuosina 2020–2022 käynnistetty Vantaan kolmen senioritalon yhteisöllinen toiminta. Senioritaloissa asuu vähävaraisia ikäihmisiä, joilla on erilaisia elämän hallinnan haasteita. Heidän arkeaan tuetaan ja yksinäisyyttä lievennetään Yhteisen pöydän kumppanuudella ja yhteisöllistä asumista tukevalla Porinapiiri toiminnalla. MEK-Kiinnekohtia-hankkeessa toteutettiin etsivää työtä, jossa löydettiin yksinäisiä, syrjäytyneitä tai syrjäytymisvaarassa olevia ikäihmisiä. Ikäihmisistä osalla oli päihde- ja mielenterveysongelmia, jotka osaltaan lisäsivät yksinäisyyden kokemusta. Vantaalla käynnistettiin kolme PILKE-ryhmää, joiden toiminta jatkuu, ja joissa käy ikääntyneitä päihteiden käyttäjiä. Päihteettömään elämään tuetaan ryhmässä järjestämällä mielekästä tekemistä elämään.

Kotihoito

Kotihoito tukee ikäihmisiä, jotka eivät pärjää arkielämässä omassa kodissa itsenäisesti, omaisten tai muiden palvelujen avulla. Kotihoitoa tuotetaan sekä hyvinvointialueen omana toimintana että ostopalveluna asiakkaalle laaditun yksiköllisen palvelusuunnitelman mukaisesti, tarvittaessa ympärivuorokautisesti. Kotihoidon hoitajakäyntien rinnalla palvelua tuottavat kotikuntoutus ja etäkotihoito, jossa käynnissä oleva hanke muuttuu vuoden 2023 loppuun mennessä pysyväksi toiminnaksi. Etäkotihoidon teknologisin ratkaisuin mahdollistetaan muun muassa ikääntyvien osallistuminen etäryhmätoimintaan ja yhteydenpito läheisiin.

Kotikuntoutus

Kotikuntoutuksella ylläpidetään ja edistetään toimintakykyä arjessa sekä tuetaan turvallista kotona asumista silloin, kun toimintakyky on heikentynyt ja asiakas ei pysty osallistumaan kodin ulkopuoliseen kuntouttavaan toimintaan. Kotikuntoutuksen tavoite on asiakkaan omien voimavarojen ja toimintaedellytysten löytyminen, jotta mahdollisimman itsenäinen osallistuminen arjessa olisi mahdollista. Kotikuntoutus tapahtuu omassa kodissa ja sen lähiympäristössä, tavoitteena on edistää hyvinvointia, turvallisuutta ja hyvää elämänlaatua.

Kotikuntoutus koostuu kuntoutuksesta, ohjauksesta, arvioinnista, dokumentoinnista ja kirjallisesta palautteesta sisältäen ehdotukset jatkokuntoutumisen tueksi. Kotikuntoutuksessa huomioidaan asiakkaan toimintakyvyn eri osa-alueet kokonaisvaltaisesti. Kotikuntoutus voi olla fyysistä (lihasvoimaa ja tasapainoa tukevia harjoituksia, liikkuvuusharjoittelua, ulkoilua, kotiaskareita ja asioinnissa tukemista), psykososiaalista (keskustelua, harrastuksiin, ryhmiin ja muihin kodin ulkopuolisiin tilaisuuksiin ohjaamista ja avustamista) tai kognitiivista (muistiharjoitteita, muistelua, menetettyjen taitojen harjoittelua, kirjoittamista ja lukutuokioita). Kotikuntoutus on tavoitteellista, intensiivistä ja määräaikaista.

Yhteisöllinen asuminen

Ikäihmisille on yhteisöllisen asumisen taloja (entinen palvelutalo), joissa voi asua, mikäli oma koti kotihoidon palveluin, ei enää vastaa ikääntyneen palvelun tarpeisiin. Yhteisöllinen asuminen on hyvinvointialueen järjestämää asumista esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa ikääntyneen hallinnassa on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa ikääntyneille on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa.

Yhteisöllistä asumista järjestetään ikääntyneille, joiden toimintakyky on alentunut ja joiden hoidon ja huolenpidon tarve on kohonnut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn vuoksi. Yhteisöllisessä asumisessa palvelu toteutuu kotihoidon palveluna.

Lyhytaikainen ja kuntouttava palveluasuminen

Vanhusten lyhytaikainen palveluasuminen on ennaltaehkäisevää ja toimintakykyä tavoitteellisesti ylläpitävää ja edistävää toimintaa asumispalveluyksikössä. Lyhytaikaishoidolla tuetaan hyvinvointia ja terveyttä sekä turvallista kotona asumista. Lisäksi säännöllisillä lyhytaikaishoidon hoitojaksoilla voidaan tukea myös hoitavien omaisten voimavaroja. Lyhytaikaisen palveluasumisen toiminta perustuu asiakkaan kanssa yhteistyössä tehtyyn hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Palveluun sisältyy yksilöllisen tarpeen mukaisesti hoitoa ja huolenpitoa sekä kuntoutusta toimintakyvyn ylläpitämiseksi ja edistämiseksi. Lyhytaikaisessa palveluasumisessa työskentelee moniammatillinen tiimi kuntouttavalla työotteella.

Asumispalveluyksikössä järjestettävillä kuntoutus- ja arviointijaksoilla iäkkään toimintakykyä kartoitetaan laaja-alaisesti. Jakson aikana saa valmennusta ja tukea itsenäiseen toimintaan päivittäisissä toimissa sekä elämisen hallinnassa. Näin mahdollistetaan itsenäinen kotona asuminen tarvittavien tukitoimien turvin. Aktiivinen kuntoutus ja kuntouttava hoiva toteutetaan turvallisessa ja esteettömässä kodinomaisessa ympäristössä.

Kriisipaikat on tarkoitettu asiakkaille, joiden elämäntilanteessa tulee tarve ympärivuorokautiselle hoivalle, ilman sairaanhoidon tarvetta. Asukkaat tulevat enimmäkseen päivystyksestä, jossa todettu, että heillä ei ole sairaalahoidon tarvetta, mutta eivät voi turvallisesti kotiutua. Arviointijaksolla asukkaiden tilannetta arvioidaan moniammatillisesti kolmen päivän aikana. Heille tehdään RAI arviointi, tilannearvio sekä fysioterapeutin/toimintaterapeutin arviot ja tarvittaessa kotikäynti ja hoitoneuvottelu. Tavoitteena on asiakkaan kotiutuminen tarvittavien tukipalveluiden turvin mahdollisimman pian.

Kriisipaikalla ollut asiakas voi jäädä odottamaan pitkäaikaista tuettua asumispaikkaa, mikäli hänen katsotaan tarvitsevan ympärivuorokautista hoivaa eikä kotiinpaluu ole enää mahdollinen. Arviointijaksolla yhteistyö kotihoidon ja läheisten kanssa on tärkeää.

Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen

Vanhusten ympärivuorokautinen palveluasuminen (tehostettu palveluasuminen) tarjoaa kodinomaista asumista sekä hoivaa ja huolenpitoa kuntouttavalla työotteella silloin, kun ikääntynyt ei enää pärjää itsenäisesti kotona tai yhteisöllisessä asumisessa. Ympärivuorokautinen palveluasuminen tarjoaa hoivaa ja hoitoa, kun avuntarve on säännöllistä ja jatkuvaa, mutta terveydentila ei edellytä sairaalatasoista hoitoa.

Palvelussa keskitytään kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseen, johon osallistuu moniammatillinen henkilökunta. Toimintakykyä tuetaan suunnittelemalla yksilöllinen hoito yhdessä iäkkään, omaisten ja moniammatillisen työryhmän kanssa. Suunnitelmassa huomioidaan

päivittäisten avun tarpeiden lisäksi palvelusuunnitelman mukaisesti esimerkiksi jokapäiväinen liikkuminen, ulkoilu ja harrastetoiminta.

3.1.2 Ikääntyneet terveydenhuollon palvelujen toimialalla

Terveysasemapalvelut

Terveysasemapalveluissa ikääntyneen väestön toimintakykyä edistetään ja ylläpidetään ennaltaehkäisemällä sairauksia ja tarjoamalla suunnitelmallista hoitoa sekä kuntoutusta. Palvelujen tavoitteena on tukea ikääntyneiden kotona asumista. Terveysasemapalveluiden asiakkaista 31 % on yli 65-vuotiaita (1.1.–30.4.2023).

Hyvinvointialueella toimii kahdeksan terveysasemaa, joiden saavutettavuus on hyvä. Ikääntyneelle väestölle keskeisimpiä palveluja ovat lääkärien ja hoitajien vastaanotot, diabetesyksikkö ja hoitotarvikejakelu, haavahoito, muisti- ja kuulontutkimukset sekä päihde- ja mielenterveyspalvelut. Virka-aikana terveysasemapalvelut tarjoavat myös kiireellistä hoitoa. Virka-ajan ulkopuolella äkillisesti ja vakavasti sairastuneet potilaat hoidetaan Peijaksen sairaalan yhteispäivystyksessä.

Terveysasemilla järjestetään kotona asuvien ikääntyneiden kuntoutuspalvelut. Palveluihin sisältyvät fysio-, toiminta-, puhe- ja ravitsemusterapia, sekä apuvälinepalvelut. Kuntoutuspalveluiden asiakkaista 38 % on yli 65-vuotiaita (1.1.–30.4.2023). Asiakkaan kuntoutuspalveluiden ja apuvälineiden tarve arvioidaan aina yksilöllisesti. Kuntoutuspalveluiden avulla edistetään ikääntyneen selviytymistä omassa arkiympäristössään tukemalla toimintakyvyn ylläpysymistä ja kohentumista. Asiakkaille ja omaisille annetaan myös ohjausta ja neuvontaa. Terveysasemien fysioterapeutit ohjaavat aktiivisesti asiakkaitaan Vantaan ja Keravan kaupunkien järjestämiin liikuntaryhmiin osana asiakastyötään. Osa liikuntaryhmistä on tarkoitettu erityisesti ikääntyneille.

Päihde- ja mielenterveyspalveluissa järjestetään päihdehuollon erityispalveluja ja perustason mielenterveyspalveluja. Päihde- ja mielenterveyspalveluyksiköiden asiakkaista 5 % on yli 65-vuotiaita (1.1.–30.4.2023). Avopäihdehoitoa tuotetaan päihdepoliklinikoilla ja laitosvieroitusta omassa päihdevieroitusyksikössä, lisäksi järjestetään lyhytterapiaa mielialahäiriöihin. Päihdepalveluihin sisältyvät myös jalkautuva päihdetyö ja arviointikäynnit päihdeongelmaisille. Ridasjärven päihdehoitolaitoksessa toimii ikääntyneiden laitoskuntoutukseen erillinen niin sanottu Setri-yhteisö, jonne hakeudutaan päihdepoliklinikoiden kautta.

Suun terveydenhuollon palvelut

Suun terveydenhuollon palveluja ovat kiireellinen ja kiireetön suun perushoito, perustason erikoishammashoito sekä suun terveyden edistämiseen liittyvät palvelut. Suun terveydenhuollon asiakkaista 16 % on yli 65-vuotiaita (1.1.–30.4.2023). Ikääntyneen väestön toimintakykyä edistetään ennaltaehkäisemällä suun sairauksia sekä tarjoamalla suunnitelmallista hoitoa. Suun terveydenhuolto tarjoaa ikääntyneelle väestölle suun terveydenhuollon palvelut yksilöllisen hoidontarpeen mukaisesti vastaanotolla. Kevyempää ohjausta tai neuvontaa on saatavilla etävastaanottona. Ikääntyneitä ohjataan ja neuvotaan suun omahoidon päivittäisessä toteutuksessa huomioiden ikääntyneen väestön suun terveyden erityispiirteet. Tavoitteena on, että ikääntyminen tapahtuu mahdollisimman terveenä myös suun terveyden näkökulmasta ja että jokaisella on tiedossaan oma yksilöllinen tarkastus- ja hoitovälinsä.

Ikääntyneiden suun terveyttä tuetaan kohdistamalla erityistoimia huonon suuhygienian aiheuttaman sairastumisriskin pienentämiseksi korkean riskin potilailla. Suun terveydenhuolto järjestää lisätukea ja suun terveystarkastuksia ikääntyneiden palveluasumisen ja kotihoidon piirissä

oleville. Käynneillä hyödynnetään digitaalisia välineitä, muun muassa ammattilaisten välistä etäkonsultaatiota ja suukamerakuvaa hoidon tarpeen arvioinnin tukena. Lisäksi pyritään varmistamaan autettavan henkilön suun hoidosta vastaavien ammattilaisten osaaminen kouluttamalla henkilökuntaa palveluasumisen yksiköissä.

Suun terveydenhuollon palvelualueella selvitetään liikkuvien palvelujen hyödyntämistä ikääntyneiden ja paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden hoidossa. Liikkuvaa esteetöntä autohoitolaa voitaisiin lähivuosina hyödyntää vanhusten ja vammaisten hammashoidossa. Järjestöjen sekä muiden yhteistyökumppaneiden palveluja ja tapahtumia hyödynnetään asiakkaiden palvelukokonaisuuksissa. Yhteistyötä tehdään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen matalankynnyksen toiminnassa ja erilaisissa ikääntyneille suunnatuissa tapahtumissa.

Sairaalapalvelut

Hyvinvointialueen sairaalapalvelut tarjoavat perusterveydenhuollon sairaalatasoista vuodeosastohoitoa akuuteissa sairauksissa ja kuntoutusta akuuttien sairauksien jälkeen. Sairaalapalveluiden vuodeosastot on tarkoitettu kaikille yli 18-vuotiaille hyvinvointialueen asukkaille, suurin osa sairaalapalveluiden asiakkaista on kuitenkin yli 65-vuotiaita. Sairaalan asiakkaista 93 % on yli 65-vuotiaita (1.1.–30.4.2023). Sairaalapalveluissa tavoitellaan mahdollisimman lyhytaikaista sairaalahoitoa ja toimintakyvyn kohenemista niin, että toipuminen ja kuntoutuminen voi jatkua kotona erilaisten tukitoimien turvin.

Kotisairaala tuo sairaalatasoisen hoidon asiakkaiden kotiin ja hoiva-asumisen yksiköihin. Tarvittavat tukitoimet ja hoiva järjestyvät tällöin esimerkiksi omaisten tai kotihoidon avulla. Liikkuvan sairaalan sairaanhoitajat tukevat kotihoidon ja hoiva-asumisen yksiköiden hoitohenkilökuntaa ikääntyneiden asiakkaiden sairauksissa ja toimintakyvyn heikkenemisessä. Kotisairaalan ja Liikkuvan sairaalan avulla ja tuella voidaan välttää turhia päivystyskäyntejä ja tuoda sairaanhoidolliset palvelut iäkkäiden henkilöiden koteihin.

Geriatrisella poliklinikalla hoidetaan yli 70-vuotiaiden muistisairauksia: tutkitaan, tehdään diagnoosi ja tarvittaessa aloitetaan muistisairauksien lääkitys. Muistisairauksien jatkohoito tapahtuu terveysasemilla.

3.1.3 Ikääntyneet vammaispalveluissa

Vammaispalvelujen palvelualue tuottaa palveluita hyvinvointialueen vammaisille asukkaille. Palvelualue on jakautunut kolmeen tehtäväalueeseen: neuvontaan ja asiakasohjaukseen, palvelujen järjestämiseen ja hankintaan sekä vammaisten asumispalveluihin. Toimialalla toteutetaan vammaisten palvelujen palveluketjua neuvonnasta ja ohjauksesta palvelutarpeen arviointiin ja palvelujen tuottamiseen. Palveluja tuotetaan sekä omana että ostopalveluna. Toimintaa ohjaa vammaispalvelulaki, erityishuoltolaki tietyin osin sekä sosiaalihuoltolaki. Ikääntyneiden vammaisten henkilöiden palveluohjaus ja sosiaalityö on ikääntyneiden neuvonnassa ja asiakasohjausyksikössä.

3.1.4 Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen palvelut ikääntyneille ja heidän kanssaan työskenteleville

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksella hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopiste on pääasiassa turvallisuusasioissa. Pelastuslaitos hoitaa alueellaan pelastuslaissa ja kemikaaliturvallisuuslaissa määriteltyjä valvontatehtäviä ja huolehtii myös alueellaan pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä. Tavoite on

tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen, varautuminen onnettomuuksien torjuntaan, asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa sekä onnettomuuksien seurauksien rajoittaminen. Ohjausta ja neuvontaa annetaan yrityksille, yhteisöille ja yksityishenkilöille monipuolisesti turvallisuusasioissa. Yhteistyötä tehdään tiiviisti eri viranomaisten ja kuntien sekä kaupunkien kanssa.

Turvallisuusviestintä ja -koulutus

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen turvallisuusviestintää toteuttavat turvallisuuskouluttajat, pelastuslaitoksen työvuorot, sopimuspalokunnat, viestintäyksikkö sekä jokainen pelastuslaitoksen työntekijä omien työtehtäviensä puitteissa. Pelastuslaitoksen turvallisuuskoulutusta kohdennetaan muun muassa ikäihmisille ja erityisryhmille sekä edellä mainittujen kanssa työskenteleville.

Poistumisturvallisuusselvityskohteet

Pelastuslain 18 §:n mukaan toiminnanharjoittajalla hoitolaitoksissa, palvelu- ja tukiasumisessa ja muissa näihin verrattavissa kohteissa on velvollisuus huolehtia asukkaiden ja hoidettavien mahdollisuudesta poistua turvallisesti tulipalossa tai muussa vaaratilanteessa. Pelastuslaitos valvoo edellä mainittujen kohteiden poistumisturvallisuuden tasoa valvontakäynneillä, arvioimalla toiminnanharjoittajan laatimaa poistumisturvallisuusselvitystä sekä antamalla neuvontaa ja ohjausta.

Ilmoitus ilmeisestä palonvaarasta tai onnettomuusriskistä

Jos viranomainen havaitsee virkatoimiensa yhteydessä tai muutoin saa tietää asunnossa tai rakennuksessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusriskin, tulee heidän ilmoittaa asiasta pelastuslaitokselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä. Valvonnan suorittamiseksi valitaan tarkoituksenmukainen valvontakeino, yleensä paikan päällä tehtävä palotarkastus. Ilmoituksesta riippuen asia voidaan joissakin tapauksissa käsitellä myös asiakirjojen perusteella tai neuvonnan ja ohjauksen keinoin.

3.2 Hyvinvointialueen kehittämishankkeet ja suunnitelmat

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella ollaan panostamassa vuoden 2023–2025 aikana useiden eri toimenpiteiden avulla etsivän ja löytävän vanhustyön kehittämiseen ja integroimiseen osaksi pysyvää toimintaa. Käynnistymässä on hanke ja yhteistyöohjelma, joiden avulla tähän haasteeseen ollaan tarttumassa. Lisäksi valmisteilla olevassa hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelutyössä korostetaan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen kytkeytymistä hyvinvointialueen strategiaan. Hyvinvointialueen strategiassa erityisesti näkökulmat Vahvistamme hyvinvointia ja turvallisuutta sekä Toimimme yhdessä kytkeytyvät vahvasti hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen linkittyy vahvasti myös hyvinvointialueen osallisuusohjelmaan. Strategian mukaisesti vanhusten toimintakykyä tuetaan ja elämänlaatua parannetaan järjestämällä yksilöllisiä, ennakoivia ja ennaltaehkäiseviä palveluja. Tärkeäksi tavoitteeksi on nostettu heikoimmassa asemassa olevien asukkaiden palveluihin pääsyn parantaminen ja kyky tunnistaa entistä paremmin paljon palveluja tarvitsevat asiakkaamme. Myös eri kieliryhmien ja kulttuurien huomioiminen on tärkeää. Hyvinvointialueen talousarvioon on kirjattu, että Terveydenhuollon palvelut -jaosto, vanhusten palvelut -jaosto sekä vanhusneuvosto selvittävät yhteistyössä tarvetta ja malleja seniorineuvolatoiminnalle hyvinvointialueella (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvio 2023).

VaKeHyva – Hyvät palvelut -hanke

Strategian mukaisiin tavoitteisiin pyrimme vanhuspalveluissa vastaamaan Suomen kestävän kasvun ohjelman mukaisella Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen VaKeHyva – Hyvät palvelut -hankkeella. Hankkeen tavoitteena on tukea ikäihmisten kotona asumista kohdentamalla palveluja ennakoivalla otteella ja selkiyttäen ikäihmisten kotiin tuotettavien palveluiden kokonaisuutta hyvinvointialueella. Ikäihmisten oikea-aikainen palveluiden piiriin pääsy paranee ennakoivalla otteella piileviä tukitarpeita ja ongelmia varhain tunnistamalla ja toimintakykyinen kotona asuminen on mahdollista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tuella.

VaKeHyva – Hyvät palvelut -hanke on yksi Suomen kestävän kasvun (RRP) ohjelman hankkeista vuosina 2023–2025, jonka tavoitteena on muun muassa:

- nopeuttaa hoitoon pääsyä,
- purkaa Covid-19-pandemian aiheuttamaa sosiaali- ja terveydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvelkaa,
- lisätä uusien digitaalisten ratkaisujen käyttöönottoa sekä
- edistää alueellista, sosiaalista ja sukupuolten tasa-arvoa.

Hyväikä-kehittämiskärki

Hyväikä-kehittämiskärjen tavoitteena on ennakoivalla otteella tukea ikäihmisten kotona asumista selkiyttämällä Vantaan ja Keravan alueella tarjolla olevien palvelujen kokonaisuutta ja niihin ohjautumista. Tavoitetta lähestytään tukemalla alueen iäkkäitä itseohjautuvaan toimintaan ja koordinoimalla eri toimijoiden palvelutarjontaa luontevana osana Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kokonaispalveluvalikoimaa sosiaali- ja terveyspalvelujen rinnalla. Hyväikä-kärjessä luodaan senioritoimintamalli, jonka avulla pyritään laajentamaan etsivää ja löytävää vanhustyötä, tunnistamaan varhaisia tukitarpeita, edelleen kehittämään ohjausta ja neuvontaa sekä helpottamaan tarpeisiin vastaavia toimintoja ja yhteydenottoa huolitilanteissa. Toimintamallia kehitetään yhteistyössä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen iäkkäiden asukkaiden, järjestöjen, vapaaehtoisten, kaupunkien peruspalvelujen (kuten kulttuuri- ja liikuntapalvelut) sekä hyvinvointialueen ammattilaisten yhteistyönä.

Hyväikä-kärjessä panostetaan myös palvelujen piirissä olevien asiakkaiden oikea-aikaisen palvelutarpeen tunnistamisen kehittämiseen terveyspalveluvetoisen senioritoimintamallin kehittämisellä, jossa on huomioitu myös kotihoidon piirissä olevien ja omaishoitoperheiden lääkäripalvelujen vahvistaminen. Digitaalisia mahdollisuuksia hyödynnetään myös palvelujen kehittämisessä ottaen kehittämistyöhön vahvasti mukaan alueen iäkkäiden äänen. Kehittämistyön keskiössä on myös digituen kehittämisen ulottuvuudet, jotta digitaalisten palvelujen kehittäminen osana iäkkäiden palveluja on mahdollista.

HyväHyte-kehittämiskärki

HyväHyte on toinen VaKeHyva – Hyvät palvelut –hankekokonaisuuden (RRP) kärjistä. Tavoitteena on, että kaupunkien ja järjestöjen ennaltaehkäisevä toiminta tulee osaksi sosiaali- ja terveyshuollon palveluvalikkoa ja hankkeen kohderyhmistä kotona asuvat iäkkäät löytävät ennaltaehkäiseviin, terveyttä ja hyvinvointia edistäviin hyte-toimintoihin.

Hankekärjessä kehitetään haavoittuvassa asemassa olevien ohjauksen toimintamallia ja tavoitellaan sähköisen hyte-palvelutarjottimen kehittämistä, käyttöönottoa ja integraatiota hyvinvointialueen järjestelmiin (kansallista hyte-alustaa kehittää DigiFinland). Sähköinen hyte-palvelutarjotin mahdollistaa, että kaikki asukkaat, ammattilaiset ja kolmannen sektorin toimijat pystyvät

löytämään alueen hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut (erityisesti kulttuuri-, luonto- ja liikuntapalvelut sekä järjestöjen toiminta).

Ikääntyneiden mielen hyvinvoinnin tukeminen 2023–2025

Keväällä 2023 käynnistyi Päivikki ja Sakari Sohlberg säätiön rahoittama Hyvän arjen rakentajat -ohjelma Havukosken ja Myyrmäen alueilla. Ohjelmassa rakennetaan verkostomaisesti toimiva palvelukokonaisuus ja malli, joka kykenee tarjoamaan monipuolisesti ja nopeasti oikea-aikaista tukea. Ohjelma toteutetaan viiden työpaketin kautta, jotka tuottavat sisältöjä rahoitusohjelman tehtäviin. Työpaketit ovat digitaalinen auttaminen, arjen tuki, mielen hyvinvointi, vanhemmuuden tuki sekä ikääntyneiden mielen hyvinvointi. Rahoitus on myönnetty vaikuttaviin ja mitattaviin toimenpiteisiin, joilla on tarkoitus edistää, edelleen kehittää ja laajentaa jo käynnissä olevia parhaita toimintamalleja.

Ikääntyneiden mielen hyvinvoinnin tuen työpaketin tavoitteena on haavoittuvassa asemassa olevien ikääntyneiden löytäminen verkostoyhteistyössä alueen kotihoidon, gerontologisen sosiaalityön ja palvelutarpeenarvioinnin ammattilaisten kanssa. Etsivä vanhustyö tapaa ikääntynyttä 1–6 kuukauden ajan ja asiakkaan tarpeen ja tavoitteiden mukaisesti tukee häntä saamaan keskusteluapua, osallistumaan ryhmätoimintaan tai saamaan vapaaehtoisen tukihenkilön. Ohjelmassa eri toimijat, kuten Helsingin Diakoniasäätiö ja HelsinkiMissio tuottavat etsivää vanhustyötä, Senioripysäkki-toimintaa ja tukihenkilöpalvelua alueen ikääntyneille ja kehittävät toimintaa yhdessä vanhuspalvelujen ja alueiden eri toimijoiden kanssa. Hyväikä-kehittämiskärki ja ikääntyneiden mielen hyvinvoinnin ohjelma toimivat tiiviissä yhteistyössä.

Etäpalvelujen kehittämishanke

Etäpalvelujen kehittämishankkeessa kehitetään sosiaali- ja terveyspalvelujen piirissä oleville ikäihmisille etäpalveluja vuosien 2022–2023 aikana. Hankkeen päätavoitteena on lisätä alueen vanhusväestön digiosallisuutta sekä kehittää uudenlainen palvelukonsepti olemassa olevan palvelutarjonnan rinnalle. Hankeaikana etäpalvelujen piiriin tavoitellaan noin 150–200 etäpalveluasiakasta ja palveluja kehitetään vahvasti yhteistyössä asiakkaiden ja heidän omaistensa kanssa. Etäpalvelujen keskeisimpinä kehittämiskohteita ovat etäkotihoidon- ja erilaisten ryhmätoimintojen kehittäminen.

Etäkotihoidossa olevilla asiakkailla on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelta lainassa oleva tablet-laite, johon myös omaisilla on mahdollisuus soittaa ja nähdä läheisensä ruudun välityksellä. Omaiset ovat etäpalvelujen kehittämishankkeen toteuttaman kyselyn perusteella tunteneet turvallisuuden tunteen lisääntyneen, kun on ollut mahdollisuus ottaa videoyhteys jopa toiselta puolen Suomea tai ulkomailta perheenjäsenensä kotiin. Osa omaisista oli myös ohjannut laitteen avulla iäkästä omaistaan päivittäisissä toimissa. Etälaite ikääntyneen kotona on monelle perheelle mahdollisuus osallistua enemmän omaisensa arkeen.

Yhteisöllisyyttä edistävät ikäystävälliset kylät -hanke

Hankkeen tavoitteena oli luoda kaksi ikäystävällisen kylän konseptia, toinen Katriinaan Kivistön alueelle ja toinen Hakunilaan. Konseptit sisältävät ideoita, suunnitteluohjeita ja -periaatteita tulevia asuinalueita ja palveluita varten. Konsepteja hyödynnetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä sekä yhdyspintatyöskentelyssä kuntien kanssa.

Konsepteja on luotu syksyn 2022 aikana palvelumuotoilun menetelmin yhdessä ikääntyvien ihmisten, työntekijöiden, Vantaan kaupungin eri yksiköiden ja kokemusasiantuntijoiden kanssa. Lisäksi osallistuvavantaa.fi-alustalla oli kysely, johon saattoivat vastata kaikki asukkaat.

Konseptit valmistuvat 2023, jonka jälkeen niitä testataan Tikkurilan vanhustenkeskuksen suunnittelutyössä. Ympäristöministeriön Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelma on rahoittanut hanketta. Hankkeen tuloksia on tiivistetty kymmeneen korttiin, jossa esitellään tavoitteita, ratkaisuja ja esimerkkejä sekä hahmotellaan, kuinka ratkaisut näkyvät kohdealueilla Hakunilassa ja Katriinassa. Kortit löytyvät hankkeen internet-sivuilta Yhteisöllisyyttä edistävät ikäystävälliset kylät -hanke.

Omaishoidon kehittämisprojekti

Vantaan ja Keravan aluehallitus halusi 14.12.2022 kokouksessaan mahdollistaa omaishoidon peittävyyttä ja palveluita parantamalla omaishoidettavan ja omaishoitajan yksilölliset palvelut. Kehittämisprojektiin on palkattu kaksi palveluohjaajaa selvittämään hyvinvointialueen omaishoitoperheiden toiveita ja tarpeita, järjestämään omaishoitajille ohjausta ja tukitapaamisia hyvinvoinnin tukemiseksi, kehittämään viestintää ja vuorovaikusta sekä seurantakäyntejä. Kerätyn tiedon perusteella projektin työntekijät valmistelevat esityksen tarvittavista toimenpiteistä. Yhteistyötä tehdään tiiviisti eri järjestötoimijoiden ja vanhuspalvelujen kanssa.

Asumista koskevien tarpeiden ennakointi

Ikääntyneen väestön asumista koskevia tarpeita ennakoidaan suunnittelemalla palveluverkkoa. Suunnittelussa huomioidaan alueelliset demografiset sekä toimintaympäristön muutokset. Väestöennusteen mukaan yli 75-vuotiaiden määrän arvioidaan kasvavan vuoteen 2030 mennessä noin 7 500 henkilöllä (Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, tiedolla johtaminen). Määrän arvioidaan kasvavan voimakkaimmin Hämeenkylän, Myyrmäen ja Hakunilan kaupunginosissa. Suunnittelua tarkennetaan mahdollisten väestömuutosten ja ikääntyneiden tarpeiden mukaan.

Alustavan suunnittelun mukaisesti vanhusten asumispalveluja keskitetään vanhustenkeskuksiin. Lähivuosina on suunnitteilla Tikkurilan (v. 2024–2025), Hakunilan (v. 2026–2027), Hopeahovin/Keravan (2027) sekä Kivistön (v. 2029–2030) vanhustenkeskukset. Tikkurilan vanhustenkeskuksen suunnittelun yhteydessä selvitetään mahdollisuutta rakentaa yhteisöllisiä asumisratkaisuja vanhustenkeskusten läheisyyteen ja hyödynnetään ”Yhteisöllisyyttä edistävät ikäystävälliset kylät” -hankkeessa tuotettua materiaalia. Palveluverkkosuunnitelmaa kokonaisuudessaan valmistellaan vuoden 2023 aikana.

Kuva 3. Vanhuspalvelujen ympärivuorokautisen palveluasumisen oman toiminnan yksiköt sekä suunnitelmissa olevat vanhustenkeskukset

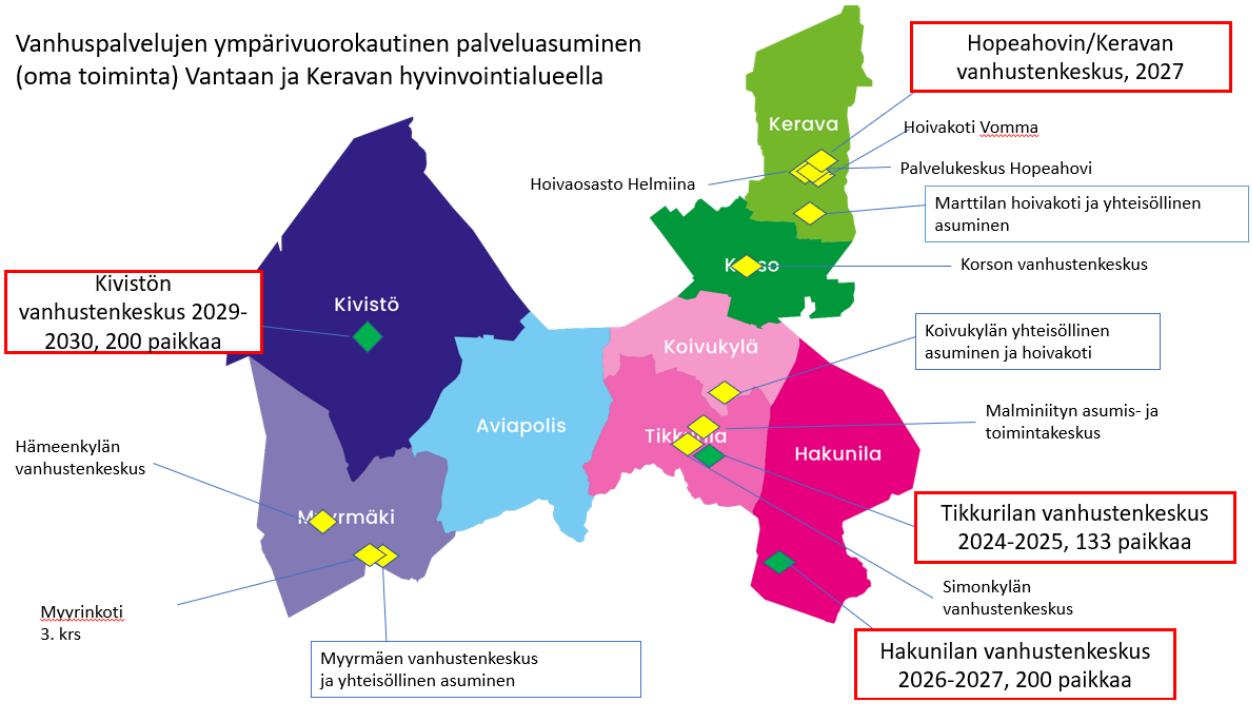

RAI-kehittämis- ja muutosprojekti

Projektin tavoitteena oli turvallinen ja onnistunut välinevaihto, onnistunut integraatio Apotin kanssa sekä RAI-arviointien osaamisen lisääminen ja syventäminen. RAI-arviointivälineistön käyttö tuli lakisääteiseksi 1.4.2023 alkaen iäkkäiden säännöllisissä palveluissa. Jokaiselle asiakkaalle tehdään kokonaisarviointi, jonka jälkeen arviointi tehdään puolivuosittain tai tarvittaessa aiemmin tilanteen muuttuessa oleellisesti. Asiakkaat osallistuvat arviointiin oman toimintakykynsä mukaan ja myös läheinen on tiedon antajana toisinaan mukana.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue otti käyttöönsä uusimmat interRAI-arviointivälineet, jotka ovat päivitetty asiakaslähtöisimmiksi. Muun muassa vastausvaihtoehtoja on monipuolistettu, jonka kautta riskitekijöitä pystytään tunnistamaan paremmin. Mielenterveys ja sosiaaliset suhteet ovat huomioitu paremmin, sekä arviointi nostaa yksilön mahdollisuuksia ja vahvuuksia enemmän esiin. Mukana on palvelun myöntämisen ja suunnittelun tueksi myös uusia mittareita. Hyvinvointialueen muodostumiseen liittyvät organisaatiomuutokset toteutettiin Raisoft-ohjelmistoon selkeäksi kokonaisuudeksi, joka mahdollistaa tiedon saantia erilaisilla raporteilla ja näin ollen helpottaa asiakastyön laadun ja hoidon tarkkailua. Huomioitavaa oli myös Apotin ja Raisoftin välisen integraation toimivuus. Tämä nopeuttaa ja helpottaa tiedonkulkua ja mahdollistaa RAI-tulosten näkymisen esimerkiksi lääkäreille asiakkaan terveydentilaa tarkasteltaessa. RAI-arviointien osaamisen kehittämisen vahvistamiseksi järjestettiin koulutuksia työntekijöille, jotta niistä saatu tieto on mahdollisimman luotettavaa. Johdolle on järjestetty tiedolla johtamisen koulutusta. RAI-tietoa hyödynnetään asiakkaiden hoitotyön ja laadun parantamiseksi sekä päätösten tukena.

Kehittäminen jatkuu muun muassa RAI-arviointiprosessien kuvaamisen, osaamisen kehittämisen ja tiedolla johtamisen osalta edelleen. Myös intranet-sivustoa on tarkoitus kehittää, jotta kaikki oleellinen RAI-tieto löytyisi kootusti. Näillä toimilla on keskeinen vaikutus asiakastyön laadun, kehittämisen ja osaamisen kannalta.

3.3 Kumppanuudet ja sidosryhmät

Yhdistykset ja järjestöt järjestävät ikäihmisille monenlaista toimintaa ja yhdessä tekemisen mahdollisuuksia Vantaan ja Keravan alueella. Vantaalla ja Keravalla toimii monia eläkeläisjärjestöjä, jotka tarjoavat monipuolista ohjelmaa. Järjestöt tarjoavat jäsenilleen muun muassa retkiä, tapahtumia, luentoja ja säännöllistä kerhotoimintaa (esimerkiksi liikunta-, käsityö-, keilailu- ja kuorolaulukerhoja).

Eläkeläisjärjestöjen lisäksi hyvinvointialueella toimii useita potilas- ja vammaisjärjestöjä ja heidän paikallisyhdistyksiään. Yhdistykset tarjoavat jäsenilleen vertaistukea, ja monipuolisesti myös erilaista toimintaa. Yhdistysten kautta on myös saatavilla vertaistukea. Esimerkkejä yhdistyksistä ja järjestöistä ovat muun muassa Setlementti Louhela, SPR:n paikallisyhdistykset, omaishoitajien tuki- ja edunvalvontajärjestö Pääkaupunkiseudun omaishoitajat POLLI ry ja Keski-Uudenmaan Omaishoitajat ry, Keravan palvelutalosäätiö, Siskot ja Simot ry, Vantaan ja Keski-Uudenmaan Muistiyhdistykset, Uudenmaan Muistiluotsi, Vantaan ja Keravan Sydänyhdistykset, Vantaan Diabeteksen Vertaistuki ry ja Pääkaupunkiseudun Diabetesyhdistys ry, Vantaan ja Keski-Uudenmaan Kuuloyhdistykset, Vantaan ja Keski-Uudenmaan Hengitysyhdistykset sekä Keski-Uudenmaan AVH-yhdistys ry.

Seniorineuvonta tekee yhteistyötä yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Seniorineuvonnasta saa tietoa yhdistysten ja järjestöjen toiminnasta ja Seniorineuvonnasta käydään kertomassa vanhuspalveluista eri toimijoille. Omaishoidon tuen perheiden hyvinvoinnin tukeminen on tärkeää yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, ja omaishoito- ja muistiperheiden hyvinvointia tuetaankin yhteistyöllä Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat POLLI ry:n ja Keski-Uudenmaan omaishoitajat ry:n kanssa sekä Muistiliiton ja Muistiluotsin kanssa. Myös muiden toimijoiden kuten kunnat, seurakunnat ja Muistijärjestöt, kanssa tehdään yhteistyötä.

Ympärivuorokautisessa palveluasumisessa tehdään yhteistyötä eri toimijoiden kanssa asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Yhteistyötä tehdään muun muassa seurakuntien, Suomen Karva-Kaverit ry:n, Flower rescuen, Ystäväpiirin, musiikkijärjestöjen, päiväkotien, koulujen ja Vantaan Varian sekä Vantaan musiikkiopiston kanssa.

Vaikuttamistoimieliminä hyvinvointialueella toimivat vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto sekä monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vanhusneuvosto on hyvinvointialuelain (611/2021) 32 §:n mukainen vaikuttamistoimielin, jonka tarkoituksena on varmistaa ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet hyvinvointialueen toimintaan. Vanhusneuvoston tehtävänä on ottaa kantaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vanhusneuvosto arvioi olevan merkitystä ikääntyneen väestön ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta. Hyvinvointialueen vanhusneuvoston yhdeksän jäsentä on valittu Vantaan ja Keravan vanhusneuvostojen jäsenistä siten, että hyvinvointialueen vanhusneuvostossa on Vantaan vanhusneuvostosta kuusi edustajaa ja Keravan vanhusneuvostosta kolme edustajaa.

Hyvinvointialueella toimii toimialakohtaiset tulevaisuusjaostot: Perheiden palvelut -jaosto, Aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut -jaosto, Terveydenhuollon palvelut -jaosto sekä Vanhusten palvelut -jaosto. Tulevaisuusjaostojen tehtävänä on seurata oman toimialansa palvelutarpeen kehitystä pitkällä aikavälillä ja esittää aluehallitukselle mahdollisia ratkaisuja tulevaisuuden haasteiden ratkaisemiksi.

Sekä tulevaisuusjaostoja että neuvostoja on pyydetty nimeämään jäseniä useisiin hyvinvointialueen toimialojen kehittämishankkeisiin ja suunnitelmien työstämiseen työryhmiin, sekä pyydetty lausuntoja. Tämän hyvinvointisuunnitelman ikäryhmäkohtaiseen työryhmään on ollut nimettynä edustajat vanhusneuvostosta, vammaisneuvostosta ja monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnasta.

Vantaan kaupunki sekä Keravan kaupunki tarjoavat laajamittaisesti erilaisia palveluita ikääntyneiden hyvinvoinnin lisäämiseksi, kuten erilaisia kulttuuri-, liikunta- ja muita vapaa-ajanpalveluita. Kulttuurihyvinvoinnin edistämiseksi Vanhuspalvelujen asiakkailla on esimerkiksi mahdollisuus saada kaupungeilta kulttuuriluotsien tukea sekä iloa kulttuuripalvelujen järjestämistä vaihtuvista taidenäyttelyistä asumisen yksiköissä. Asukkaille on järjestetty myös erilaisia musiikki- ja teatteriesityksiä yhteistyössä kaupunkien ja järjestötoimijoiden kanssa. Ikääntyneiden hyvinvoinnin ja terveyden näkökulmasta Keravan kaupungilla on ”Hyvä ikääntyä Keravalla vuoteen 2030” -ohjelma ja Vantaan kaupungilla ”Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma”. Kaupunkien kanssa tehdään yhteistyötä asiakkaiden ohjaamiseksi hyvinvointia ja terveyttä edistäviin palveluihin.

4 Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet

Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta aloitettiin talven 2022 ja alkuvuoden 2023 aikana toteutetulla tiedonkeruulla, jonka jälkeen lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikääntyneiden hyvinvointiryhmät koostivat tiedosta keskeiset nostot eri ikäisen väestön hyvinvoinnin ja terveyden vahvuuksista, huolenaiheista ja ilmiöistä. Kevään 2023 aikana käytiin myös ensimmäiset alueelliset HYTE-neuvottelut Vantaan ja Keravan kaupunkien, HUS-yhtymän ja järjestötoimijoiden kanssa. Kerätyn tiedon, ikäryhmäkohtaisten hyvinvointiryhmien nostojen sekä HYTE-neuvottelujen tulosten pohjalta lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta asetti hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmalle painopistealueet.

Ikäryhmäkohtaiset hyvinvointiryhmät työstivät tämän jälkeen painopistekohtaiset tavoitteet eri ikäryhmittäin, jonka jälkeen kesäkuussa järjestettiin noin 80 osallistujan työpaja keskeisten toimenpiteiden tunnistamiseksi. Toimenpidetyöpajaan osallistui hyvinvointialueen asiantuntijoiden lisäksi laaja joukko sidosryhmiä, mukaan lukien osallistujia järjestöistä, poliisista, seurakunnista sekä Vantaan ja Keravan kaupunkien toimialoilta. Ikäryhmäkohtaiset hyvinvointiryhmät työstivät työpajan tulosten pohjalta tavoitteiden alle toimenpiteet, mittarit ja toimenpiteitä toteuttavat tahot. Nämä on kuvattu taulukossa 2.

Ikäryhmäkohtaiset hyvinvointiryhmät tukevat eri toimijoita hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamisessa. Lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta, hyvinvointialueen johtoryhmä ja HYTE-ohjausryhmä seuraavat hyvinvoinnin ja terveyden tilaa sekä hyvinvointisuunnitelmien tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista vuosittain. Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan myös aluevaltuustolle vuosittain.

TAULUKKO 2. SUUNNITELMAN TAVOITTEET, TOIMENPITEET JA MITTARIT

PAINOPISTE 1. Palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen				
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
1. Ikääntyneiden asukkaiden digiosallisuus ja -palvelujen saatavuus ja saavutettavuus lisääntyy (monikanavaisuus)	1. Tarjoamme digitukea hyvinvointialueella yhteistyössä alueella toimivien järjestöjen, kokemustoimijoiden, hankkeiden sekä kaupunkien kanssa. 2. Kehitämme digitaalisen Hyte-palvelutarjottimen ja vahvistamme ohjausta kuntien ja kolmannen sektorin (muun muassa järjestöt, yhdistykset, seurakunta) tarjoamiin hyvinvointia ja terveyttä edistäviin ennaltaehkäiseviin palveluihin yhteistyössä alueella toimivien kolmannen sektorin toimijoiden ja kuntien kanssa. Tavoitteena selkeä ja kielellisesti saavutettava alusta. 3. Tuemme kotona asumista vanhusten sosiaalista ja fyysistä toimintakykyä vahvistaen muun muassa uudenlaisia ryhmätoimintana toteutettavia etäpalveluja kehittäen.	1. Digitukea saaneiden iäkkäiden määrät ja kokemukset 2. Palvelutarjotin on kehitetty ja otettu käyttöön (kyllä/ei) Digitaalisen Hyte-palvelutarjottimen kehittämisvaiheen käyttökokemukset ja tulevaisuudessa kerätyt käyttömäärät 3. Etäpalvelujen mahdollisuudet / määrä, osallistuminen digipalveluihin	1. RRP-hanke; Hyvä ikä sekä Vantaan ja Keravan kaupungit 2. RRP-hanke; Hyvä ikä ja Hyvä-hyte, vanhusten palvelujen asiakasohjaus, Vantaan ja Keravan kaupungit 3. Etäkotihoito	1. Vakella toimivat hankekokonaisuudet, Vantaa info ja Keravalta asiointipiste, Neuvova Vantaa, järjestöt 2. Tietohallinto, RRP-hanke Hyväikä ja Hyvähyte, investointi 4 sekä 1b, Vantaan ja Keravan kaupungit, järjestötoimijat 3. Tietohallinto, etäpalveluhanke

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
	4. Vahvistamme verkkosivujen saavutettavuutta, ymmärrettävyyttä ja monikielisyyttä viestintästrategian ja osallisuusohjelman mukaisesti.	4. Toimenpide raportoidaan osallisuusohjelman ja viestinnän raportoinnin yhteydessä, asiakasraadin arvio	4. Viestintä, vanhusten ja vammaisten palvelut	4. Viestintä, tietohallinto
2. Ikääntyneet asukkaat pääsevät tarpeenmukaisten palvelujen piiriin	1. Varmistamme palvelujen esteettömyyden ja saavutettavuuden, muun muassa puhelinpalvelun onnistuminen. 2. Vanhuspalvelujen säännöllisillä asiakkailla (kotihoito ja omaishoitoperheet) on omalääkäri, jota hoitajat pystyvät konsultoimaan. 3. Varmistamme tiedon selkeyden sekä tavoitettavuuden käyttämällä eri viestintäkanavia viestintästrategian ja osallisuusohjelman mukaisesti.	1. Terveysasema-palvelujen ja seniorineuvonnan puhelinpalveluun pääsy ja takaisinsoiton onnistuminen tavoiteajassa 2. Asiakkaiden osuus, joille on nimetty omalääkäri 3. Toimenpide raportoidaan osallisuusohjelman ja viestinnän raportoinnin yhteydessä	1. Terveydenhuollon palvelujen toimiala: terveysasemapalvelut ja suun terveydenhuolto sekä vanhusten palvelujen toimiala 2.Terveydenhuollon palvelujen toimiala: terveysasemapalvelut sekä vanhusten palvelujen toimiala: kotihoito ja asiakasohjaus 3. Vanhusten palvelujen toimiala: seniorineuvonta, Terveydenhuollon palvelujen toimiala: terveysasemapalvelut, viestintä	1–3. Hyvinvointialueen toimialat, Vantaan ja Keravan kaupungit, Hyväikä-hanke, viestintä, ACE-puhelinpalvelun osalta tietohallinto

PAINOPISTE 2. Yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus				
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
1. Omaishoito-perheiden hyvinvointi lisääntyy	1. Kartoitamme omaishoitajien hyvinvointia tukevia toimenpiteitä ja hyödynnämme jo tehdyt kartoitukset. Toteutamme tarpeiden mukaisia toimenpiteitä. 2. Ohjaamme omaishoitoperheitä ja tuemme osallistumaan vertaisryhmiin ja muihin hyvinvointia tukeviin palveluihin, kuten ryhmätoimintaan.	1. Omaishoidon peittävyys: omaishoitoperheiden määrä suhteessa iäkkäiden määrään 2. Omaishoitajien koettu hyvinvointi ja jaksaminen -kysely, kyselyjen ja kyselytulosten hyödyntäminen (toteutunut/ei toteutunut)	1–2. Vanhusten palvelujen toimiala: kotona asumisen palvelut ja hoiva-asuminen sekä aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimiala: vammaispalvelut	1–2. Vantaan ja Keravan kaupungit, Kela, HUS, järjestöt, omaishoitajat, hankkeet ja projektit (muun muassa omaishoito-perheiden projekti vanhuspalveluissa)
2. Asiakkaiden elämänhallinnan edellytyksiä turvataan ja vahvistetaan	1. Turvaamme asiakkaan kuulluksi tulemista vanhuspalveluissa. 2. Hyödynnämme palveluiden kehittämisessä kokemustoimijoita, esimerkiksi vanhus- ja vammaisneuvostoja sekä asiakasraateja osallisuusohjelman mukaisesti.	1. RAI-mittari asiakkaan osallistuminen arviointiin mittarin tulokset (Osallisuus: Asiakas ei itse osallistunut arviointiin, %.) 2. Toimenpide raportoidaan osallisuusohjelman ja viestinnän raportoinnin yhteydessä.	1. Vanhusten palvelujen toimiala: kotona asumisen palvelut ja hoiva-asuminen 2. Vanhusten palvelujen ja terveydenhuollon palvelujen toimialat	2. Vanhus- ja vammaisneuvostot, Vantaan ja Keravan kaupungit, yritykset, kolmas sektori, Hyväikä-hanke, viestintä

PAINOPISTE 3. Mielen hyvinvointi				
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
1. Henkilöstön osaaminen lisääntyy, puheeksioton myötä ikääntyneiden päihteiden käyttäjien mielen hyvinvoinnin tuki vahvistuu	1. Järjestämme ajankohtaista koulutusta henkilöstölle ja tuemme uusien käytäntöjen viemistä arkeen (muun muassa päihdeongelmien tunnistaminen ja puheeksiotto). 2. Hyödynnämme kokemustoimijoiden asiantuntijuutta koulutuksissa osallisuusohjelman mukaisesti.	1. Järjestettyjen koulutusten määrä ja osallistujamäärät 2. Toimenpide raportoidaan osallisuusohjelman raportoinnin yhteydessä.	1. Terveydenhuollon palvelujen toimiala: terveysasemapalvelut; päihde- ja mielenterveyspalvelut, ehkäisevä päihdetyö 2. Vanhusten palvelujen toimiala, kolmas sektori	1–2. Kolmas sektori, oppilaitokset, vanhus- ja vammaisneuvostot, asiakasraati, HR-palvelut koulutusten järjestäjänä ja koordinoijana

PAINOPISTE 4. Sosiaaliset suhteet				
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
1. Yksinäisiä ikäihmisiä tavoitetaan, tunnistetaan ja ohjataan merkityksellisen toiminnan ja palvelun piiriin	1. Kehitämme edelleen etsivää ja löytävää vanhustyötä ja vakiinnutamme sen koko hyvinvointialueelle kaupunkien ja eri järjestötoimijoiden kanssa tiivistä yhteistyötä tehden ja toiminnan piiriin ohjaten. 2. Kehitämme verkkosivuja ja matalan kynnyksen yhteydenottokanavia viestintästrategian ja osallisuusohjelman mukaisesti, muun muassa Senioriopppaan (ikäihmisille suunnattu palveluopas) jakaminen laajasti. 3. Kannustamme erityisryhmiä luomaan ja ylläpitämään sosiaalisia verkostoja. Tuemme heidän osallistumistansa harrastuksiin, vertaistukiryhmiin ja erilaisiin yhteisöllisiin tapahtumiin.[1]	1. A) Löydettyjen ja toimintoihin ohjattujen iäkkäiden määrät koko hyvinvointialueella sekä noudattaen alueellista jakoa, huoli-ilmoitusten määrät B) Etsivä ja löytävä vanhustyö on vakiinnutettu hyvinvointialueelle (kyllä/ei) 2. Toimenpide raportoidaan osallisuusohjelman ja viestinnän raportoinnin yhteydessä, Senioriopas (paperi- ja digimuodossa) valmistunut (kyllä/ei), oppaan jakelumäärät 3. Asiakastyytyväisyys-kyselyn (Qpro) kautta saadut palautteet	1. Vanhusten palvelujen toimiala: asiakasohjaus ja Etsivän työn hankkeet 2–3. Vanhusten palvelujen toimiala (asiakasohjaus ja palvelutuotanto), muut toimialat, aikuissosiaalityö ja vammaispalvelut yhdessä, RRP Hyvä ikä-hanke, viestintä	1. Marjatta-Säätiö, Sohlbergin säätiön rahoittama Hyvän arjen rakentajat kokonaisuus, Havukosken ja Myyrmäen alueilla. Pelastuslaitos, yritykset, seurakunnat, HUS, järjestöt, kuntien kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialat, kokemustoimijat 2–3. Viestintä, tietohallinto, vanhusten asiakasraati, kolmas sektori, vanhus- ja vammaisneuvostot, Vantaan ja Keravan kaupungit

[1] Erityisesti vammaisiin liittyvät toimenpiteet merkitty sinisellä värillä.

PAINOPISTE 5. Hyvinvointihaasteiden ennaltaehkäisy				
TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
1. Ikääntyneiden asiakkaiden kaatumiset vähenevät	1. Tunnistamme kaatumisvaarassa olevat ikääntyneet riskiperustaisesti, ohjaamme oikeaan palveluun ja teemme tarvittavat yksilölliset toimenpiteet yhdessä asiakkaan ja omaisen kanssa kaatumisriskin vähentämiseksi. 2. Lisäämme tiedottamista kodinturvallisuudesta. 3. Järjestämme ajankohtaista koulutusta kaatumisten ehkäisystä henkilöstölle ja tuemme uusien käytäntöjen viemistä arkeen. 4. Teemme yhteistyötä kaupunkien kanssa esteettömyyden ja turvallisen liikkumisen edistämiseksi.	1. RAI arvioinnista kaatumisriski (palvelun piirissä) 2. Tiedotustilaisuuksien ja osallistujien määrä, palaute 3. Koulutusten ja osallistujien määrä, palaute, kehitetyt ja käyttöönotetut toimintamallit, asiakkaiden ja ohjausten määrät (esimerkiksi RRP) 4. Yhteistyötä tehty (kyllä/ei), yhteistyön muodon kuvaus	1. Terveydenhuollon palvelujen toimiala: terveysasemapalvelut, sairaalapalvelut: sairaalan vuodeosasto, kotisairaala, liikkuva sairaala. Vanhusten palvelujen toimiala: asiakasohjaus, kotihoito, asumisen palvelut. Pelastuslaitos: ensihoito 2. Pelastuslaitos (kodin turvallisuus) 3. Vanhusten palvelujen ja terveydenhuollon palvelujen toimialat 4. Hyvinvointialue sekä Vantaan ja Keravan kaupungit	1. HUS:n kaatumishankkeet, UKK-instituutti, liikuntapalvelut, järjestöt, Ikäinstituutti, turvapalvelut, oppilaitokset (muun muassa fysio- ja toimintaterapeutit) 2. Viestintä 3. Hr-palvelut: koulutusten järjestäminen ja koordinointi, oppilaitokset, järjestöt 4. Vantaan ja Keravan kaupungit, vammais- ja vanhusneuvostot

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	VASTUUT	KUMPPANIT
2. Ikääntyneiden neuvonta ja ohjaus hyvinvointihaasteita ennaltaehkäiseviin palveluihin kehittyvät ja lisääntyvät (mukaan lukien henkilöstön osaaminen ja puheeksiotto)	1. Perehdytämme ja koulutamme henkilöstöä hyvinvointia ja terveyttä edistävään työhön (huomioiden myös kaltoinkohtelu, syrjintä, seksuaalivähemmistöt sekä vertaistoimijuuden vahvistaminen) ja monialaiseen asiakasohjaukseen hyvinvointia ja terveyttä edistäviin palveluihin. 2. Varmistamme monimuotoiset yhteydenottokanavat viestintästrategian ja osallisuusohjelman mukaisesti ja kehitämme jalkautuvaa neuvontatyötä.	1. Koulutusten ja osallistujien määrä, palaute 2. Toimenpide raportoidaan osallisuusohjelman ja viestinnän raportoinnin yhteydessä	1. Terveydenhuollon palvelujen ja vanhusten palvelujen toimialat, HyväHyte-hanke 2. Vanhusten palvelujen toimiala: seniorineuvonta	1. Vantaa info, Keravan asiointipalvelupiste sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut, HR-palvelut (koulutusten järjestäminen ja koordinointi), järjestöt, muut toimialat 2. Viestintä, Vantaa info, Keravan asiointipalvelupiste

5. Lähteet (täydennetään myöhemmin)

Blom-Toivonen, Petra 2022. ”OLEN VAIN AJATELLUT, ETTÄ MIHIN SITTEN LÄHTISIN. VOISIHAN SITÄ TIETYSTI KOTONAKIN VAIN OLLA”: selvitys virallisten ja epävirallisten omaishoitajien näkemyksistä tarjolla olevista omaishoitoa tukevista palveluista Keravalla. Savonia amk. https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2022120125520

Holster, T., Haula, T. & Korajoki, M. (2022) Sote-rahoituksen tarvevakiointi. Päivitys 2022. Työpaperi 26/2022. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. https://www.julkari.fi/handle/10024/144366

KELA. 2023. Vammaistukien saajat ja maksetut etuudet. Vammaistukien saajat ja maksetut etuudet (9102RS002) (kela.fi)

Keravan hyvinvointikertomus 2022 ja hyvinvointisuunnitelma 2023–2025 https://kerava.production.geniem.io/uploads/sites/2/2023/01/hyvinvointikertomus-ja-hyvinvointisuunnitelma-luonnos.pdf

Kuuden suurimman kaupungin vanhusten sosiaali- ja terveyspalvelut ja kustannukset vuonna 2021. Kuusikkotyöryhmä. Edita Prima Oy 2022, Helsinki.

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (28.12.2012/980) Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn… 980/2012 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) Laki sosiaali- ja terveydenhuollon… 612/2021 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®

Lehtisalo, Jenni; Palmer, Katie; Mangialasche, Francesca; Solomon, Alina; Kivipelto, Miia & Ngandu, Tiia 2021. Changes in Lifestyle, Behaviors, and Risk Factors for Cognitive Impairment in Older Persons During the First Wave of the Coronavirus Disease 2019 Pandemic in Finland: Results From the FINGER Study. Frontiers in Psyciatry 12 (624125). 1–13.

Nevanto, Milena. Kauppinen Timo. Hyvinvointialueiden väliset erot väestön ikärakenteessa ja ikääntyneiden elinoloissa. THL. 2023.

Rantanen, Taina; Eronen, Johanna; Kauppinen, Markku; Kokko, Katja; Sanaslahti, Sini; Kajan, Niina & Portegijs, Erja 2021. Life-Space Mobility and Active Aging as Factors Underlying Quality of Life Among Older People Before and During COVID-19 Lockdown in Finland—A Longitudinal Study. Journal of Gerontology: Medical Sciences. 76 (3). 60–67.

Rappe, Erja; Saloranta, Eerika; Rajaniemi, Jere; Borodulin, Katja & Pennanen, Marjaana: Vanhusneuvostokysely iäkkäiden toimintakykyä ylläpitävistä palveluista 2022. Ikäinstituutti. Helsinki 2023. https://www.ikainstituutti.fi/tuote/vanhusneuvostokysely-iakkaiden-toimintakykya-yllapitavista-palveluista-2022/ .

Sosiaali- ja terveysministeriö ja Suomen Kuntaliitto. Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020–2023. Tavoitteena ikäystävällinen Suomi. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN JULKAISUJA 2020:29. Helsinki 2020.

THL. Tietoa RAI -järjestelmästä. Tietoa RAI-järjestelmästä - THL

THL, Sotka.net., Metadata, Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%), 65 vuotta täyttäneet (ind. 4413, Metadata - Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi

THL, Vuoden 2020 Terve Suomi -tutkimus, Tulostaulukko - Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi

Tilastokeskus, Kuntien avainluvut, https://www.stat.fi/tup/alue/kuntienavainluvut.html#?year=2021&active1=SSS&active2=245 , luettu 12.4.2023

Tilastokeskus, Väestöennuste 2021–2040. Väestöennuste 2021: Väestö 31.12. muuttujina Vuosi. HVA04 Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, Yhteensä, 75 -, Väestö 31.12. (ennuste 2021).. PxWeb (stat.fi)

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osallisuusohjelma 2023–2025.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue-strategia 2022.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvio 2023.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannekuva 2022.

§ 26
Alueellisen hyvinvointikertomus- ja -suunnitelmaluonnoksen 2023-2025 esittely ja lähettäminen lausuntokierrokselle

VAKEDno-2023-3015

Liitteet

1 Alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma_luonnos_300823.pdf
2 HYTE_esittely_050923.pdf
3 Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma_luonnos_300823.pdf
4 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma_luonnos_300823.pdf
5 Työikäisten hyvinvointisuunnitelma_luonnos_300823.pdf

Asian valmistelija: erityisasiantuntija Pia Tasanko-Lavikainen

Hyvinvointialue seuraa asukkaidensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin sekä raportoi asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä aluevaltuustolle vuosittain. Hyvinvointialueella laaditaan valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, jossa on kuvattuna alueen asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin tila, niihin vaikuttavat tekijät sekä kirjattu valtuustokausittaiset tavoitteet ja toimenpiteet asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 611 /2021.) Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma sisältää ikäryhmäkohtaisen hyvinvointitiedon sekä suunnitelmat lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikääntyneiden osalta. Jokaisen ikäryhmän osalta kertomuksessa ja suunnitelmissa on huomioitu vammaiset henkilöt sekä eri kieli- ja kulttuuriryhmiin kuuluva väestö.

Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta aloitettiin talven 2022 ja alkuvuoden 2023 aikana toteutetulla tiedonkeruulla, jonka jälkeen lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikääntyneiden hyvinvointiryhmät koostivat tiedosta keskeiset nostot eri ikäisen väestön hyvinvoinnin ja terveyden vahvuuksista, huolenaiheista ja ilmiöistä. Kevään 2023 aikana käytiin myös ensimmäiset alueelliset HYTE-neuvottelut Vantaan ja Keravan kaupunkien, HUS-yhtymän ja järjestötoimijoiden kanssa. Kerätyn tiedon, ikäryhmäkohtaisten hyvinvointiryhmien nostojen sekä HYTE-neuvottelujen tulosten pohjalta lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta asetti 8.5.2023 kokouksessaan hyvinvointisuunnitelmalle painopistealueet. Painopistealueet ovat palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen, yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus, mielen hyvinvointi, sosiaaliset suhteet sekä hyvinvointihaasteiden ennaltaehkäisy.

Painopisteiden määrittelyn jälkeen ikäryhmäkohtaiset hyvinvointiryhmät työstivät painopistekohtaiset tavoitteet eri ikäryhmittäin. Hyvinvointisuunnitelman yleiseen osioon kirjattiin lisäksi koko hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä koskevia tavoitteita. Kesäkuussa järjestettiin noin 80 osallistujan työpaja keskeisten toimenpiteiden tunnistamiseksi. Toimenpidetyöpajaan osallistui hyvinvointialueen asiantuntijoiden lisäksi laaja joukko sidosryhmiä, mukaan lukien osallistujia järjestöistä, poliisista, seurakunnista sekä Vantaan ja Keravan kaupunkien toimialoilta.

Työpajan tulosten pohjalta ikäryhmäkohtaiset hyvinvointiryhmät työstivät tavoitteiden alle toimenpiteet. Hyvinvointisuunnitelman yleiseen osioon kirjattiin lisäksi koko hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä koskevia toimenpiteitä.

Hyvinvointikertomus- ja -suunnitelmaluonnokset ovat siinä vaiheessa, että niihin toivotaan laajasti kommentteja sekä hyvinvointialueen sisäisiltä toimijoilta että asukkailta, asiakkailta ja sidosryhmiltä. Hyvinvointikertomus- ja -suunnitelmaluonnosta on jo esitelty terveydenhuollon palvelut, aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut sekä vanhusten palvelut -jaostoissa. Lasten, nuorten ja perheiden palvelut -jaostolle luonnosta esitellään 6.9.2023. Lausuntokierroksen aikana luonnoksia esitellään lisäksi pelastuslautakunnalle, kansalliskielilautakunnalle sekä vaikuttamistoimielimille. Luonnosta selostetaan myös aluehallitukselle 21.9.2023. Kertomus- ja suunnitelmaluonnoksesta pyydetään kommentteja myös asukkailta, sidosryhmiltä ja hyvinvointialueen henkilöstöltä Webropol-kyselyn avulla.

Ehdotus
Esittelijä: Riikka Liljeroos, Hallintojohtaja

Lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta päättää:

1. merkitä tiedoksi luonnoksen alueellisesta hyvinvointikertomuksesta ja suunnitelmasta vuosille 2023–2025;
2. merkitä tiedoksi, että luonnoksesta on jo pyydetty evästyksiä hyvinvointialueen tulevaisuusjaostoilta;
3. pyytää luonnoksesta vielä lausunnot:
   - Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen pelastuslautakunnalta, kansalliskielilautakunnalta sekä vaikuttamistoimielimiltä
   - Vantaan kaupungilta
   - Keravan kaupungilta
   - HUS-yhtymältä.

Päätös
Lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Vantaalla
12.09.2023

Riikka Liljeroos
Hallintojohtaja

Tiedoksianto asianosaiselle
Annettu tiedoksi sähköisesti 12.9.2023.

Muutoksenhakukielto

§26

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Tähän päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hakea muutosta.
(Laki hyvinvointialueesta 141 §)

Lausuntopyyntö: Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointikertomus- ja -suunnitelmaluonnos 2023–2025

Miten Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella edistetään asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä vuosina 2023–2025?

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tehtävänä on edistää alueen asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä yhteistyössä Vantaan ja Keravan kaupunkien, HUS-yhtymän, järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa. Hyvinvointialueella on valmisteltu kevään ja kesän 2023 ajan alueellista hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa, joka sisältää sekä koko alueen väestöä koskevan yleisen osuuden, että lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikääntyneiden ikäryhmäkohtaiset hyvinvointisuunnitelmat. Hyvinvointikertomuksessa kuvataan sitä, miten asukkaat alueella voivat. Hyvinvointisuunnitelmassa puolestaan määritetään tavoitteita ja toimenpiteitä asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Työ on siinä vaiheessa, että hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman luonnos on valmis lausuttavaksi.

Pyydämme hyvinvointialueen lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan päätöksessä kuvatuilta tahoilta lausuntoa viimeistään 16.10.2023 mennessä. Lausunnon antamisessa pyydämme käyttämään tätä lomaketta. Lausunnon voi toimittaa sähköpostin liitteenä osoitteeseen kirjaamo@vakehyva.fi sekä osoitteeseen pia.tasanko-lavikainen@vakehyva.fi.

1. Hyvinvointikertomus ja hyvinvointisuunnitelman yleinen osuus

Kirjaattehan alla oleviin laatikoihin erikseen mahdolliset kommentit tekstiosuuteen ja mahdolliset kommentit yhteisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Mikäli toivotte muutettavan jotakin tekstikohtaa, merkitsettehän selkeästi muutettavan kohdan sivunumeron ja miten toivotte kohtaa muutettavan.

Kommentit tekstiosuuteen

Kommentit yhteisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin (taulukko 3, luonnoksen sivu 31)

2. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Kirjaattehan alla oleviin laatikoihin erikseen mahdolliset kommentit tekstiosuuteen ja mahdolliset kommentit yhteisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Mikäli toivotte muutettavan jotakin tekstikohtaa, merkitsettehän selkeästi muutettavan kohdan sivunumeron ja miten toivotte kohtaa muutettavan.

Kommentit tekstiosuuteen

Kommentit tavoitteisiin ja toimenpiteisiin (taulukko 2, luonnoksen sivut 28–33)

3. Työikäisten hyvinvointisuunnitelma

Kirjaattehan alla oleviin laatikoihin erikseen mahdolliset kommentit tekstiosuuteen ja mahdolliset kommentit yhteisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Mikäli toivotte muutettavan jotakin tekstikohtaa, merkitsettehän selkeästi muutettavan kohdan sivunumeron ja miten toivotte kohtaa muutettavan.

Kommentit tekstiosuuteen

Kommentit tavoitteisiin ja toimenpiteisiin (taulukko 1, luonnoksen sivut 25–33)

4. Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma

Kirjaattehan alla oleviin laatikoihin erikseen mahdolliset kommentit tekstiosuuteen ja mahdolliset kommentit yhteisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Mikäli toivotte muutettavan jotakin tekstikohtaa, merkitsettehän selkeästi muutettavan kohdan sivunumeron ja miten toivotte kohtaa muutettavan.

Kommentit tekstiosuuteen

Kommentit tavoitteisiin ja toimenpiteisiin (taulukko 2, luonnoksen sivut 25–31)

Avoin palaute Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellisen hyvinvointikertomukseen ja -suunnitelmaan liittyen

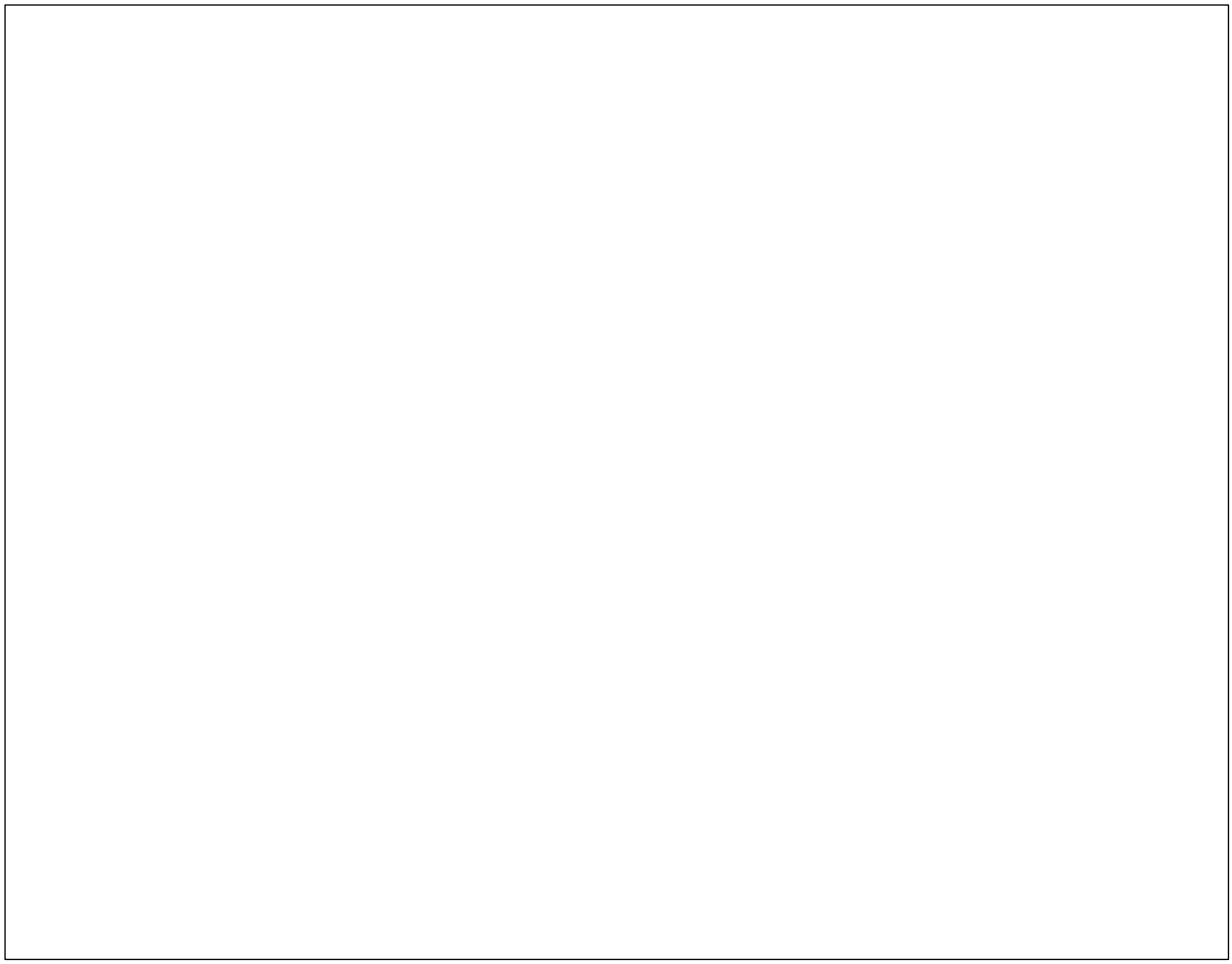

16 § **Noin 35 514 m2:n suuruisen määräalan kiinteistöstä 92-93-201-4 sekä tilojen 92-410-1-57 ja 92-410-4-21 osto Vaaralasta / Oy Karl Fazer Ab**

VD/6619/10.00.01.00/2023

TeA/AK/TH/AV-P/JT

Esitetään ostettavaksi Vantaan kaupungin Vaaralan kaupunginosassa sijaitsevat noin 35 514 m^2:n suuruinen määräala kiinteistöstä 92-93-201-4, noin 4106 m^2:n suuruinen tila 92-410-1-57 ja noin 1298 m^2:n suuruinen kaksipalstainen tila 92-410-4-21 Vaaralasta Oy Karl Fazer Ab:ltä yhteensä 2 998 746 euron kauppahinnalla.

Vantaan kaupungin kiinteistöt ja tilat palvelualue sekä Oy Karl Fazer Ab ovat neuvotelleet maankaupoista, Vantaan Ratikan kysymyksistä ja yhteistyöstä Vaaralan kaupunginosassa. Vantaan Ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen länsimäki asemakaava ja asemakaavan muutos luonnoksen nro 931400 valmistuttua Vantaan kaupunki ja Oy Karl Fazer Ab ovat neuvotelleet seuraavista kiinteistökaupoista.

Kaupan kohteena olevat **noin 35 514 m^2:n suuruinen määräala kiinteistöstä 92-93-201-4 ja noin 4106 m^2:n suuruinen Rudus niminen tila 92-410-1-57** ovat Vantaan yleiskaavassa merkitty lähivirkistysalueeksi (VL) ja kestävän kasvun vyöhykkeeksi, jossa kulkee ekologinen runkoyhteys ja ohjeellinen ulkoilureitti. Kiinteistöt ovat pohjavesialuetta. Määräalan alueella on myös lepakkoalueita, pesimälinnustolle arvokkaita alueita, lahokaviosammaleen ydinalueita sekä liito-oravalle soveltuvaa ympäristöä. Em. määräala ja tila ovat eteläinen Vaarala ja pohjoinen länsimäki asemakaavan ja asemakaavan muutos luonnoksen nro 931400 mukaista lähivirkistysaluetta VL. Vantaan ratikan reitin mahdollista uudelleenlinjausta tarkastellaan Kuussillan alueella (Fazerilan ja Tilustien välisellä alueella).

Määräala kiinteistöstä 92-93-201-4 on voimassa olevan asemakaavan mukaista teollisuus ja /tai varastoaluetta, jolle saa rakentaa myös liike- ja toimistotiloja (T-2, klt 20%, e=0,6). **Rudus tila 92-410-1-57** on asemakaavoittamatonta aluetta, josta 639 m2 on Fazerintien tiealuetta

Kaupan kohteen oleva **noin 1298 m^2:n suuruinen kaksipalstaisen Kafa nimisen tilan 92-410-4-21** eteläinen n. 741 m2 suuruinen palsta on asemakaavan mukaista EV aluetta, jonka kautta kulkee Rajakylänpolku, ja suunniteltu ulkoilureitti Porvoonväylän ylittävälle sillalle. Kaupunki on aloittamassa Slåtmossenin viheralueen ja sinne osoitetun kulkuyhteyden rakentamisen. Kafa tilan pohjoinen palsta on asemakaavoittamatonta Fazerintien tiealuetta.

Kaupan kohteet on merkitty oheisiin kahteen liitekarttaan.

Kiinteistöt hinnoitellaan kohtuullisen käyvän hinnan ja toteutuneiden toimitusratkaisujen mukaan seuraavasti:
Noin 35 514 m^2:n suuruinen määräala kiinteistöstä 92-93-201-4: 140 €/k-m^2 eli **2 983 176 €.**
Noin 4106 m^2:n suuruinen Rudus niminen tila 92-410-1-57: 3,7 €/m2 * 3467 eli **12 828 €.** Fazerintien tiealue luovutetaan korvauksetta.

Noin 1298 m^2:n suuruinen kaksipalstaisen Kafa niminen tila 92-410-4-21: 741 m^2 * 3,7 €/ m^2 eli **2742 €.** Fazerintien tiealue luovutetaan korvauksetta.

Määräalan omistusoikeus siirtyy Kaupungille kauppakirjan allekirjoittamishetkellä. Määräalan hallintaoikeus siirtyy Kaupungille tammikuun 2024 aikana.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n kohdan 33 mukaan kaupunginhallitus päättää kiinteän omaisuuden ostamisesta, kun kauppahinta on yli 2 000 000 euroa ja enintään 3 000 000 euroa.

Kaupunkitilalautakunta 25.10.2023 § 15

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) Vantaan kaupunki ostaa Oy Karl Fazer Ab:ltä:ltä Vantaan kaupungin Vaaralan kaupunginosassa sijaitsevat noin 35 514 m^2:n suuruisen määräalan kiinteistöstä 92-93-201-4, noin 4106 m^2:n suuruisen tilan 92-410-1-57 ja noin 1298 m^2:n suuruisen tilan 92-410-4-21 yhteensä 2 998 746 euron kauppahinnalla,
b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan kauppakirjat ja tekemään niihin teknisluonteisia tarkennuksia ja vähäisiä muutoksia, ja
c) mikäli tämän päätöksen perusteella tehtäviä luovutuskirjoja ei ole allekirjoitettu 31.5.2024 mennessä raukeaa tämä päätös.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 16

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) Vantaan kaupunki ostaa Oy Karl Fazer Ab:ltä:ltä Vantaan kaupungin Vaaralan kaupunginosassa sijaitsevat noin 35 514 m^2:n suuruisen määräalan kiinteistöstä 92-93-201-4, noin 4106 m^2:n suuruisen tilan 92-410-1-57 ja noin 1298 m^2:n suuruisen tilan 92-410-4-21 yhteensä 2 998 746 euron kauppahinnalla,
b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan kauppakirjat ja tekemään niihin teknisluonteisia tarkennuksia ja vähäisiä muutoksia, ja
c) mikäli tämän päätöksen perusteella tehtäviä luovutuskirjoja ei ole allekirjoitettu 31.5.2024 mennessä raukeaa tämä päätös.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Liite 1. Kohdekartta määräala kiinteistöstä 92-93-201-4 sekä tila 92-410-1-57
- Liite 2. Kohdekartta tila 92-410-4-21

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh. 040 733 7447,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)



TILAN JA MÄÄRÄALAN OSTO

Vantaan Ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen länsimäki asemakaava ja asemakaavan muutos luonnos nro 931400

Kaupunginosa
93 VAARALA

n. 35514 m2:n suuruinen määräala kiinteistöstä 92-93-201-4

4106 m2:n suuruinen tila 92-410-1-57

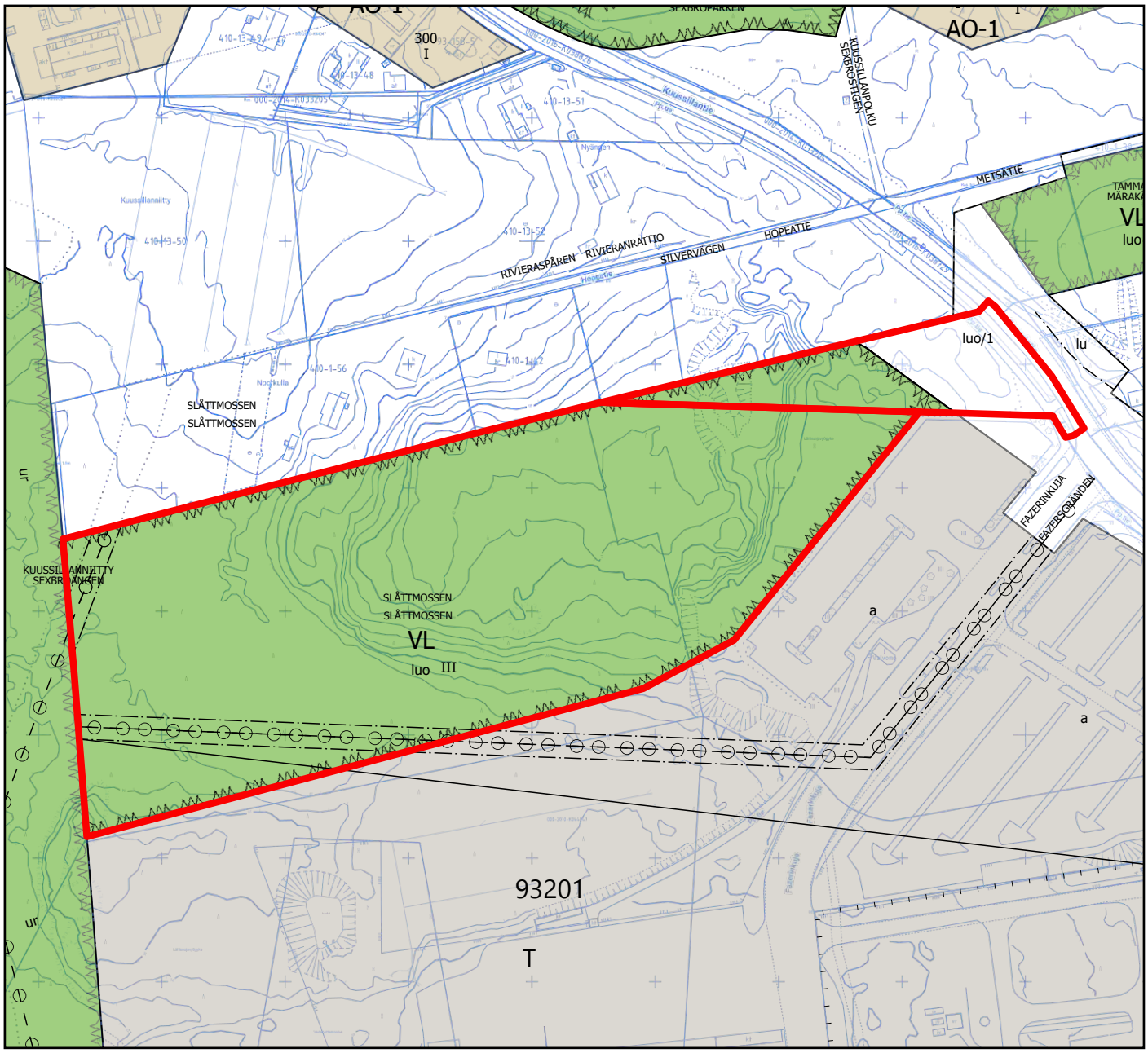



TILAN KAUPPA

Kaupunginosa
93 VAARALA

92-410-4-21

1298 m2

2 palstaa

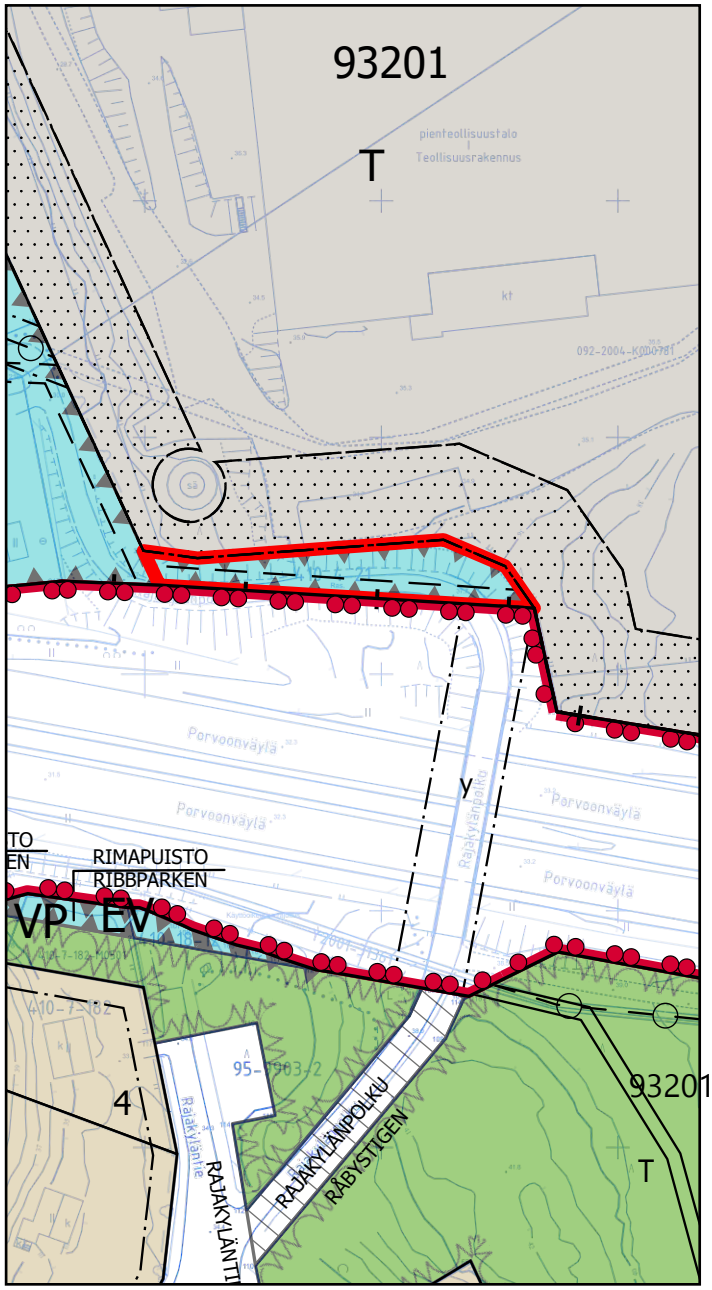

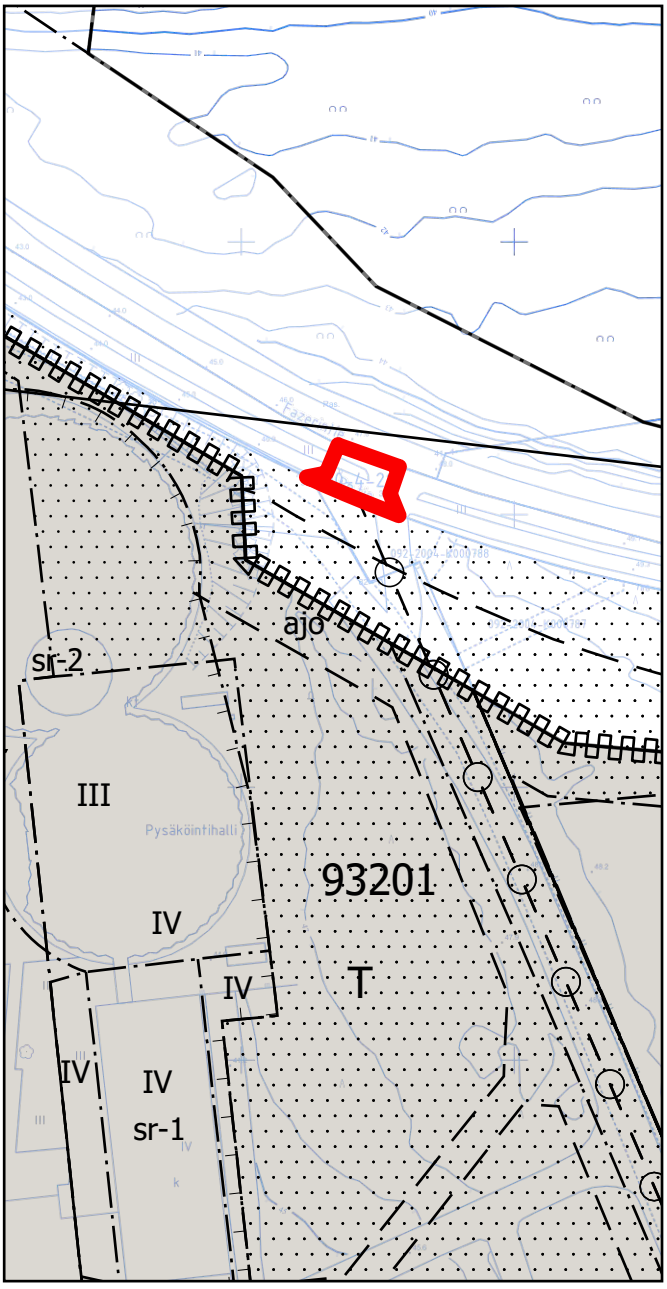

17 § **081700 Korson keskustan kaavarunko / 81 Korso, 83 Metsola**

VD/13726/10.02.04.00/2022
SP/MJA/MAI/LLÖ/VIK

Korson keskustan kaavarunko tarkastelee Korson keskustan kehitystä noin vuoteen 2050 saakka. Se ohjaa alueen kasvua noin 100 000 kem² asuinrakentamiseen eli 2 000 uuteen asukkaaseen asti. Keskusta-alueen tiivistäminen toisi alueelle uusia työpaikkoja ja palveluita. Uusi rakentaminen osoitetaan etenkin radan varren vajaakäyttöisille tai rakentamattomille alueille sekä keskustan länsipuolelle. Oleva viheralue- ja kävelyverkosto säilytetään ja sitä vahvistetaan.

Kaavarunko koskee osia Korson suuralueen kaupunginosista 81 Korso ja 83 Metsola. Kaavarungon aluerajaus vastaa pääpiirteissään yleiskaava 2020:n mukaista keskustatoimintojen aluetta (C).

Kaavarungon suunnittelualue on kooltaan noin 58 hehtaaria. Se kattaa kävellen saavutettavia kortteleita Korson aseman ympäristössä. Kaavarunkoalue rajautuu lännessä Ankkapuistoon, etelässä Kulomäentiehen ja idässä Otavantiehen. Pohjoisessa kaavarunkoalue päättyy Toyotan tehdasalueeseen ja radan varren teollisiin kortteleihin.

Valmistelu
Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluun on osallistunut arkkitehtitoimisto Tengbom Oy konsulttina sekä Sitowise Oy ja Realidea Oy alikonsultteina.

Tavoitteet työlle
Kaavarungon tavoitteena on luoda Korson keskustasta tiivis, kylämäinen, viihtyisä, vehreä, käveltävä ja kestävästi saavutettava sekä ihmisen mittakaavainen alue sekä osoittaa täydennysrakentamisen mahdollisuudet sekä esittää suuntaviivat ydinkeskustan kehittämiselle. Kaavarunkotyön tavoitteena on myös viestiä alueen tulevasta kehityksestä ja siten innostaa toimijoita alueen kehittämiseen.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 7.12.2022.
Kaavarungon vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 7 kappaletta. Lisäksi kaupunki laati Korso keskusta-aluetta ja sen ympäristöä koskien kaikille avoimen verkkopohjaisen kyselyn, joka oli avoinna 7.12.2022-13.1.2023 välisenä aikana. Kyselyyn saatiin valmiiksi merkittyjä vastauksia noin 450 kappaletta sekä keskeneräiseksi jääneitä vastauksia noin 600 kappaletta.

Kaavarunkoa työstettiin asukasillassa Korson nuorisotilassa 2.3.2023 (noin 20 osallistujaa) sekä Vantaan kaupungin elinkeinopalveluiden järjestämällä yritysfoorumilla Lumossa 1.3.2023 (noin 55 osallistujaa).

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaavarungon sisältö
Korson keskustan kaavarunko -luonnoksen aineisto on koottu kokonaisuudessaan yhteen raporttitiedostoon, joka käsittää lähtötiedot, prosessin ja skenaarioiden esittelyn sekä itse kaavarungon. Kaavarunkoluonnos (kappaleet 5 ja 6) esitetään kokonaisuutena sekä tarkemmin neljän temaattisen kokonaisuuden avulla: 1. rakentaminen (tehokkuus, rakennettu kulttuuriympäristö ja alustava

täydennysrakentamissuunnitelma), 2. maisema ja viherympäristö, 3. liikenne, 4. palvelut. Lisäksi työssä on arvioitu muun muassa ilmastovaikutuksia. Keskeisiä asiakokonaisuuksia kunkin teeman osalta ovat:

1. Rakentaminen
   Tehokkuus: Kaavarunko ohjaa täydennysrakentamista suuripiirteisesti, antamalla tavoiteltavalle tehokkuudelle tavoitehaarukan. Lisäksi kaavarunkoon on erikseen merkitty täydentyviä asuinkortteleita, joilla täydennysrakentamispotentiaali on erityisen suurta.

   Keskustan liikekorttelit: Kaavarungon ytimessä ovat radan länsipuolen liikekorttelit, joiden nykyinen rakentaminen esitetään kaavarungossa korvattaviksi tehokkailla hybridikortteleilla, joihin sijoittuisi sekä asumista että uusia palveluja tarjoavia liiketiloja. Kaavarunkoon sisältyy näiden keskustakortteleiden ympäristöä käsittelevä julkisen ulkotilan ideasuunnitelma (kappale 6.1).

   Täydennysrakentaminen ja teollisuuskortteleiden muutos asuinkäyttöön: Kaavarunko ohjaa nykyisten teollisuuskortteleiden muuttamista asuin- ja liikekäyttöön. Toyotan teollisuusalueesta osa on merkitty sekoittuneeksi asumisen ja työpaikkojen alueeksi. Radan toisella puolella Urpiaistentien linjausta on esitetty siirrettäväksi radan viereen, jolloin nykyisille rakentamattomille ja teollisuuskäyttöisille tonteille on mahdollista sijoittaa suurempi asuinkortteli. Terveyskeskuksen eteläpuolisten asuinkortteleiden rakentamiseksi on vireillä erillinen asemakaavamuutos.

2. Maisema ja viherympäristö
   Kaavarunko sisältää suosituksia viheralue- ja yhteysverkoston kehittämiseksi kokonaisuutena. Kaavarungossa esitetään lisää taskupuistoja, katupuita ja vettä läpäisevää materiaalia lisääntyvien hulevesien hallitsemiseksi, alueellisten viheryhteyksien vahvistamiseksi sekä viihtyisyyden ja miellyttävän pienilmaston aikaansaamiseksi. Nykyiset viheralueet on esitetty säilytettäväksi. Uusiin ja tiivistyviin asuinkortteleihin on esitetty säilyviä ja uusia korttelipuistoja.

3. Liikenne
   Keskustan laajenevat kävelyalueet: Keskustaan ehdotetaan kävelyreittien ja aukioiden sarjaa, joka lähtee Maakotkantieltä, alittaa radan ja jatkuu radan itäpuolella Kulomäentielle. Maakotkantien läpiajo esitetään katkaistavaksi Korsontien kohdalla, joka mahdollistaisi viihtyisän kauppakadun Korson keskustaan.
   Linja-autoliikenteen terminaali: Radan länsipuolisten liikekortteleiden yhteyteen on osoitettu vaihtoehtoja joukkoliikenteen terminaalin sijoittumiseksi jatkosuunnittelun avuksi.

4. Palvelut
   Kaupalliset korttelit on esitetty sijoittuvaksi pääasiassa kehittyvälle keskusta-alueelle, jossa nykyisten ja tulevien palveluiden toimintaedellytyksiä pyritään parantamaan. Keskeisessä roolissa ovat päivittäisasiointi ja alueen luonnolliset jalankulkuvirrat. Uutta liike- ja työpaikkarakentamista kaavarunkoalueelle on esitetty noin 12 000 kem².

Kaupunkiympäristölautakunta 19.9.2023 § 13

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi 19.9.2023 päivätty kaavarunkoluonnos 081700, 81 Korso, 83 Metsola / Korson keskustan kaavarunko,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:
Kaupunkiympäristölautakunnan puheenjohtaja Anssi Aura esitti asian jättämistä pöydälle. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle kaupunkiympäristölautakunnan seuraavaan kokoukseen.

_____

Kaupunkiympäristölautakunta 24.10.2023 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi 19.9.2023 päivätty kaavarunkoluonnos 081700, 81 Korso, 83 Metsola / Korson keskustan kaavarunko,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Soili Haverinen ja varajäsen Jukka Nevala poistuivat yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunkiympäristölautakunta jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:
”Lautakunta näkee tärkeänä asettaa Korson kaavarunko nähtäville, jotta voidaan varmistaa jokaisen eri tahon mielipiteen kuuleminen kaavaprosessin tässä vaiheessa. On myös hyvä, että toimiala tarkastelee vielä eri vaihtoehtoja jo tähän mennessä esitettyjen ratkaisujen korvaamiseksi, kuultujen mielipiteiden pohjalta. Lautakunta näkee myös järkevänä pyrkiä edistämään kaavaratkaisuja, jotka mahdollistavat Korson keskustan kehittymisen lähivuosina. Tällöin kaavarungossakin esitettyjen ratkaisujen tulisi olla kunnianhimoisia, mutta ennen kaikkea toteuttamiskelpoisia lähivuosina. Selvitetään parkkitalon lisäksi maanalaista pysäköintiä ja suuremman kaupan tai kauppakeskittymän saamista keskusta-alueelle. Bussiterminaalin sijainnin tulee nivoutua kaupunkirakenteeseen sekä edistää käveltävää keskustaa ja kaupallisia palveluita.”

_____

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 17

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi 19.9.2023 päivätty kaavarunkoluonnos 081700, 81 Korso, 83 Metsola / Korson keskustan kaavarunko,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Kaavarunko 19.9.2023
- Koonti mielipiteistä 19.9.2023

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Mari Jaakonaho, p. 050 302 9411,
asemakaava-arkkitehti Mikel Aizpuru, p. 050 302 9410,
asemakaava-arkkitehti Linnea Löytönen, p. 040 487 1184
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)



KORSON KESKUSTAN KAAVARUNKO
19.9.2023

TENGBOM Vantaa

LIITE: Kaupunginhallitus 13.11.2023 / 17 §

19.9.2023

TILAAJA

Vantaan kaupunki

LAATIJA

TENGBOM OY

Salomonkatu 17 A

00100 Helsinki

Kansikuva: Ote 3D-mallista, Tengbom Oy

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO JA TYÖN TAUSTAT 4

1.1 Työn tavoite 4
1.2 Työryhmä 4
1.3 Ohjausryhmä 4

2 LÄHTÖTILANNE JA NYKYTILA 5

2.1 Suunnittelutilanne 5
2.1.1 Maakuntakaava 5
2.1.2 Yleiskaava 5
2.1.3 Asemakaava 5
2.2 Maanomistus 5
2.3 Kaupunkimaisema ja viherympäristö 5
2.4 Luonto ja luonnonympäristö 6
2.5 Kulttuuriympäristö 6
2.6 Liikenne 6
2.6.1 Vantaan liikennepoliittinen ohjelma VALO (2023) 6
2.6.2 Jalankulku ja pyöräliikenne 7
2.6.3 Joukkoliikenne 7
2.6.4 Muu moottoriajoneuvoliikenne 8
2.7 Kunnallistekniikka 8
2.8 Väestö 8
2.9 Elinkeinot ja palvelut 8
2.10 Ympäristöhäiriöt 8
2.10.1 Melu, tärinä ja pienhiukkaset 8
2.10.2 Pilaantuneet maa-alueet (pima) 8
2.11 Rakennettavuus ja maaperä 9
2.12 Aiemmat Selvitykset ja suunnitelmat 10
2.12.1 Yleissuunnitelmat 10
2.12.2 Muut Vantaan keskuksiin sijoittuvat selvitykset 10
2.13 Valokuvat 11

3 VUOROVAIKUTUS 16

3.1 Asukaskysely 16
3.2 Ideatyöpaja 16
3.2.1 Kestävyyskategorioiden liittymiskohdat työssä 16
3.2.2 Kestävyyskategorioiden äänestys ja luonnostelu 16
3.3 Skenaariotyöpaja ja asukasilta 17
3.4 Yritysfoorumi 17

4 SKENAARIOT 18

4.1 Skenaariovaihe 18
4.2 Skenaario 1: Neutraali kehitys 18
4.3 Skenaario 2: Ilmasto 19
4.4 Skenaario 3: Rakennetaan isosti 20
4.5 Skenaariovaiheen ilmastovaikutusten arviointi 21
4.5.1 Rakennukset 21
4.5.2 Liikenne 21
4.5.3 Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja viheralueiden hiilivarastot 21

5 KAAVARUNKO 22

5.1 Mikä on kaavarunko 22
5.2 Kaavarunkokartta 23
5.3 Aluevaraukset 23
5.3.1 Keskustatoimintojen kortteli 23
5.3.2 Kävelykeskusta/vehreä aukio 23
5.3.3 Asuinkortteli 23
5.3.4 Tiivistyvä asuinkortteli 23
5.3.5 Sekoittunut asumisen ja työpaikkojen alue 24
5.3.6 Kaupallisten palveluiden alue 24
5.3.7 Työpaikkarakentamisen alue 24
5.3.8 Pysäköinnin alue 24
5.3.9 Julkisten palveluiden alue 24
5.3.10 Korttelipuisto 24
5.3.11 Uusi tai merkittävästi kehitettävä liikennealue 24
5.3.12 Bussiterminaalialue 24
5.4 Merkinnät 24
5.4.1 Maanalainen kävelykeskusta 24
5.4.2 Tärkeä aukio/ tapahtumapaikka 24
5.4.3 Uuden korttelipuiston viitteellinen sijainti 24
5.4.4 Viheryhteyden ja hulevesien hallinnan tarve 24
5.4.5 Kävelykehä 24
5.4.6 Kävelyn/ yhdistetty kävelyn ja pyöräilyn pääyhteys 24
5.4.7 Pyöräliikenteen baana 24
5.4.8 Junarata & asema 24
5.4.9 Kiintopisteet ja kaupunkitilan kohokohdat 24
5.5 Alueen tehokkuudet 25
5.6 Rakennettu Kulttuuriympäristö 26
5.7 Alustava täydennysrakentamisen suunnitelma 27
5.8 Maisema- ja viherympäristö 28
5.8.1 Maiseman ja viherympäristön parannustekijät 28
5.9 Liikenne 29
5.10 Palvelut 30
5.11 Ilmastovaikutusten arviointi 31
5.11.1 Taustaa 31
5.11.2 Alueen rakentamisen ilmastovaikutukset 31
5.11.3 Vaikutukset liikenteen ilmastopäästöihin 31
5.11.4 Vaikutukset ilmastonmuutokseen sopeutumiseen 31
5.11.5 Ilmastovaikutusten hillintä alueen jatkosuunnittelussa 31
5.12 Julkisen ulkotilan ideasuunnitelma 32
5.12.1 Hulevedet 32
5.12.2 Tilahierarkia 33
5.12.3 Katutason näkymäkuva 33
5.13 Otteita 3D-mallista 34

6 YHTEENVETO JA SUOSITUKSET JATKOSUUNNITTELUUN 38

1 JOHDANTO JA TYÖN TAUSTAT

1.1 TYÖN TAVOITE

Työn tavoitteena oli suunnitella Korson keskustasta tiivis, kylämäinen, viihtyisä, vehreä, käveltävä ja kestävästi saavutettava ihmisen mittakaavainen keskusta-alue. Tätä identiteettiä pyritään luomaan kerroksellisuuden ja paikallisen historian kautta. Suunnitelman tulee olla toteutettavissa oleva ja toimiva kokonaisuus, josta löytyy kukoistava ydin hyvällä palvelutarjonnalla sekä erilaisia asumismuoto- ja sisältävää asuinympäristöä.

1.2 TYÖRYHMÄ

Kaavarunkotyöstä on vastannut Tengbom Oy yhdessä alikonsulttien kanssa.

Tengbom Oy:

- Enni Wiljanen, arkkitehti, projektipäällikkö ja vastuusuunnittelija
- Laura Poutamo, arkkitehti, maankäytön suunnittelija
- Stuart Hope, maisema-arkkitehti, maisemasuunnittelija
- Elina Loisa, arkkitehtiopiskelija, avustava suunnittelija

Sitowise Oy:

- Satu Räty, DI, FM, liikennesuunnittelija
- Kati Vaaja, DI, liikennesuunnittelija
- Eero Puurunen, arkkitehti, ilmastoasiantuntija
- Iida-Elina Kiminki, DI, FM, ilmastoasiantuntija

Realidea Oy:

- Olli Kovanen, DI, kaupallisten palvelujen asiantuntija

1.3 OHJAUSRYHMÄ

Työn ohjauksesta on vastannut Vantaan kaupungin henkilöstöstä koostunut ohjausryhmä:

- Mari Jaakonaho, aluearkkitehti
- Mikel Aizpuru, asemakaava-arkkitehti
- Linnea Löytönen, asemakaava-arkkitehti
- Noora Koskivaara, asemakaava-arkkitehti
- Juhani Lankinen, projektinjohtaja
- Heikki Väänänen, liikenteen alueinsinööri
- Joonas Stenroth, liikenneinsinööri
- Eeva Eitsi, maisema-arkkitehti
- Anni Vuorikari, maisema-arkkitehti



Kuva 1. Ilmakuva suunnittelualueelta. Lähde: Vantaan kaupungin karttapalvelu

2 LÄHTÖTILANNE JA NYKYTILA

2.1 SUUNNITTELUTILANNE

2.1.1 Maakuntakaava

Suunnittelualueella voimassa oleva maakuntakaava on Uusimaa-kaava 2050. Uusimaa-kaavan kokonaisuus on saanut lainvoiman 13.3.2023. Vantaan alueet kuuluvat Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan, jossa suunnittelualue on osoitettu pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeeksi, jossa sijaitsee keskustatoimintojen alue, keskus. Suunnittelualueen läpi on osoitettu pääradan linjaus. Korson rautatieasema on osoitettu kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi kohteeksi.

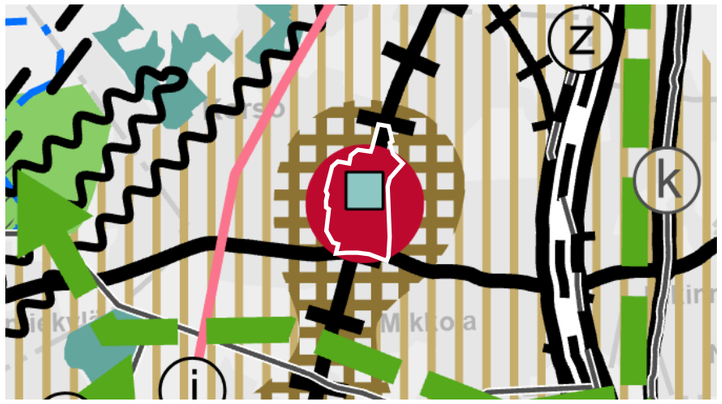

Kuva 2. Maakuntakaava suunnittelualueella (Karttaote 05/2023).

2.1.2 Yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa Vantaan yleiskaava 2020, joka on tullut osittain voimaan 11.1.2023. Yleiskaavassa suunnittelualue on osoitettu pääosin kaupunkikeskustan alueeksi (C), jota halkoo raskaan raideliikenteen alue (LR). Alue on kokonaisuudessaan myös kestävän kasvun vyöhykettä. Alueelle on osoitettu rautatieasema, jonka liityntä- ja vaihtoyhteydet tulee toteuttaa laadukkaina. Asemalle tulee lisäksi toteuttaa riittävästi pyöräpysäköintiä. Aseman yhteyteen on osoitettu seudullisesti merkittävä liityntäpysäköintialue. Määräyksissä mainitaan, että liityntäpysäköinnin saavutettavuuden joukkoliikenteen asemalta ja pysäkeiltä tulee olla hyvä ja yhteydet tulee toteuttaa korkeatasoisena. Rata-alueen länsipuolelle on lisäksi osoitettu pyöräliikenteen baana. Baanan merkintä on ohjeellinen, ja sen määräyksessä todetaan sen olevan pitkämatkaisen pyöräliikenteen nopea runkoyhteys, jolle on jatkosuunnittelussa tehtävä riittävä tilavaraus ja joka tulee toteuttaa erityisen korkeatasoisena.

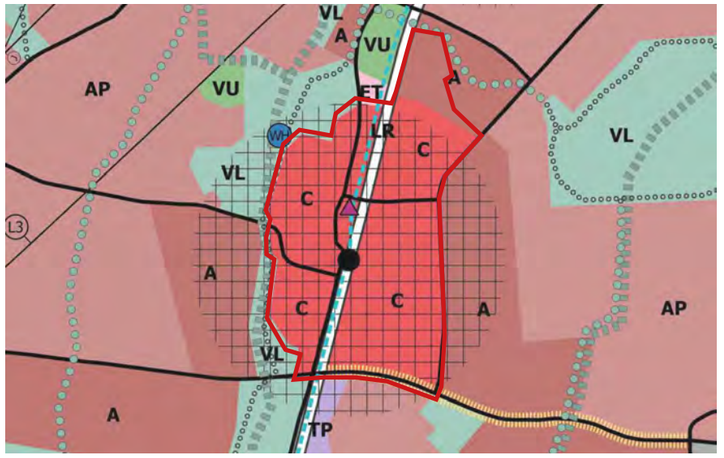

Kuva 3. Yleiskaava suunnittelualueella (Karttaote 05/2023).

2.1.3 Asemakaava

Suunnittelualue on kokonaisuudessaan asemakaavoitettua. Kaavarunkotyön lisäksi suunnittelualueella on tekeillä kaksi asemakaavamuutosta: Maakotkantie 6 ja Korson keskustan itäpuoli, sisältäen myös kapean alueen radanvarrelta sekä pienen osan radan länsipuolelta. Välittömästi kaavarunkoalueen pohjoispuolella on vireillä Koillis-Vantaan liikuntahallin kaava.

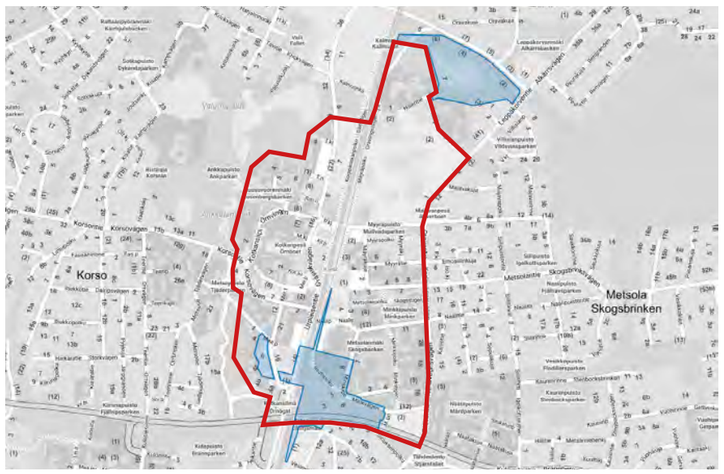

Kuva 4. Vireillä olevat kaavat Korson keskustan ympäristössä (Karttaote 05/2023).

2.2 MAANOMISTUS

Oheisella kartalla on esitetty alueen maanomistustilanne. Erityisesti Korson ydinkeskustan kehittämistä haastavat yksittäiset yksityisessä omistuksessa olevat kiinteistöt.



Kuva 5. Kaupungin omistamat maat on esitetty vaaleanpunaisella ja värittämättömät alueet ovat yksityisten tahojen omistuksessa (Karttaote 04/2023).

2.3 KAUPUNKIMAISEMA JA VIHERYMPÄRISTÖ

Suunnittelualueen maiseman dominoivin elementti on rautatie, joka on halkonut aluetta n. 1800-luvun puolivälistä saakka. 1960-70-luvuille asti alueen maisema oli vielä peltomaisempi, mutta tämän jälkeen se muuttui lähiö- ja keskustamaisemmaksi. Nykypäivänä alue on kokonaisuudessaan vuosikymmenten saatossa rakentunutta kerroksellista kaupunkiympäristöä.

Rautatien välitön ympäristö on alueen viherverkoston jatkumon sekä viheralueiden saavutettavuuden kannalta suunnittelualueen haastavin kohta. Pienehköjä kaupunkipuistoja sijoittuu lähinnä suunnittelualueen ulkoreunoille, mutta osassa asuinkortteleita on säilynyt runsaspuustoisiakin piha-alueita.

Muutaman kadun varrelle on istutettu katupuita, jotka on kasvaneet melko kookkaiksi ja luovat näin kadulle miellyttävän kaupunkitilan. Merkittävimpänä viihtyisänä katutilana toimii Maakotkantien pohjois-osa, jossa katupuiden lehvästö levittäytyy kävelykaistojen päälle. Lisäksi alueelle sijoittuvalla Otavantien eteläisellä osuudella sijaitsee katupuita viherkaistaleella, joka erottaa kävelyn ja pyöräilyn kaistan ajoradasta.

Rautatiealueen reunavyöhykkeet ovat puutteellisimpia viheralueiden saavutettavuuden suhteen. Radan vartta hallitsevat kivetyt parkkikentät sekä katualueet, joita hallitsevat autot jalankulkijoiden sijaan. Myös Korson aseman läheisyydessä useiden liiketilojen edessä on pelkkää kivettyä aluetta tai asfalttia: ylileveä ajorata sekä parkkipaikkoja. Jalankulkijan on epämiellyttävää navigoida autojen valtaamassa katutilassa, eikä kaupunkivihreän tuomia mahdollisuuksia katutilojen jäsentelyssä ole käytetty.

Alueen pohjoisosan rata-aluetta reunustavat lähelle rataa sijoittuvat teollisuuskäytössä olevat alueet, joiden laajahkot piha-alueet ovat avoimia kenttiä.

Viheralueiden puute radan ympäristössä ja erityisesti sen itäreunalla on huomattavissa myös SAAVU-analyysissä. Kaupungin tavoitteen mukaan vähintään 0,5 ha suuruinen viher- tai virkistysalue tulisi löytyä 150 m etäisyydellä asunnoista. Alueen olemassa olevan kaupunkivihreän vaikutuspiirit sekä sen puutteelliset kohdat on esitetty kuvassa 6.

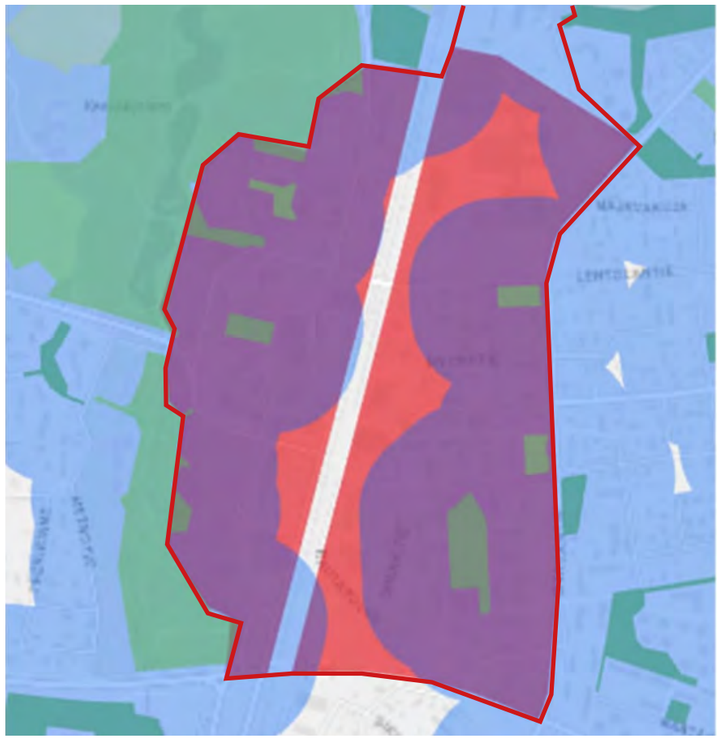

Kuva 6. SAAVU-analyysi: pienen kaupunkivihreän vaikutuspiirit. Punaiseksi jäävä alue on viheralueiden saavutettavuuden osalta puutteellinen.

2.4 LUONTO JA LUONNONYMPÄRISTÖ

Suunnittelualue on vahvasti rakennettua ympäristöä ja sillä on niukasti luonnontilaisia alueita. Suunnittelualueen laajin viheralue on radan itäpuolella sijaitseva Metsolanmäki. Itäpuolella sijaitsevat myös pienemmät Myyräpuiston ja Minkkipuiston viheralueet. Suunnittelualueen eteläkärjessä, radan itäpuolella sijaitsee metsittynyt entinen teollisuusalue, jota asemakaavoitetaan asuinrakentamisen käyttöön. Radan länsipuolella sijaitsee Ruusuvuorenmäen korttelipuisto. Lisäksi vanhan rautatieaseman ympäristössä sijaitsee vehreä alue. Keskustassa sijaitsee yksi rakennettu puistoalue kirkon pohjoispuolella, Kotkanpesä, jolla sijaitsee puustoa.

Suunnittelualueen lähes koko länsipuoliskoa reunustaa laaja puistoalue, Ankkapuisto ja Metsopuisto. Puistoalueella virtaa Rekolanoja, joka levittäytyy Ankkapuiston alueella Ankkalammiksi. Rekolanojan toimii laajan valuma-alueen pääuomana. Ranta-alueineen se muodostaa Vantaalla merkittävän ekologisen käytävän.

2.5 KULTTUURIYMPÄRISTÖ

Suunnittelualueella sijaitsee RKY-kohde: Korson rautatieasema. Kohteen sijainti on merkitty kuvan 7 kartalle sinisellä.



Kuva 7. Suunnittelualueella sijaitseva RKY-kohde. (Karttaote 04/2023).

Museoviraston sivulla kohteesta sanotaan seuraavaa:

”Korson rautatieasema on yksi 1862 liikenteelle avatun Helsinki – Hämeenlinna radan myöhemmin liikenteelle avatuista asemista. Pieni ja tyypillinen asemakokonaisuus on rakentunut rautatierakentamiselle ominaisesti vaiheittain.

Korson asemalla on 1910-luvun puisen asemarakennuksen lisäksi korkean kallion reunalla sijaitseva, rakentamisajalleen tyypillinen asuinkasarmi vuodelta 1901 ja talousrakennus. Puistomaisen asema-alueen ympärille on muotoutunut taajama.”

Lisäksi alueella sijaitsee asemakaavalla suojeltu Villa Sjöberg, arkkitehti Woldemar Baeckmanin suunnittelema entinen Korson maalitehtaan johtajan asuinrakennus. Korson kirkon alueelle on tekeillä rakennushistoriaselvitys (RHS).

Korson keskustan alueelta on laadittu useita selvityksiä, joista viimeisimmät ovat Laatua laitakaupungilla Vantaan ostoskeskukset 1961-1986 (Arkkitehdit Mustonen Oy, 2008) sekä Selvitys Vantaan vanhojen ostoskeskusten 1961-1986 maankäytön mahdollisuuksista (Vantaan kaupunki, 2015).

Selvityksissä on todettu rakennuksilla arvoja, mutta niiden mahdollisesta suojelusta ei ole tehty päätöksiä ja suojelu ratkaistaan asemakaavalla.

2.6 LIIKENNE

2.6.1 Vantaan liikennepoliittinen ohjelma VALO (2023)

Vantaan liikennepoliittisessa ohjelmassa (VALO) Korso on määritelty kaupunkikeskukseksi noin 500 m etäisyydellä juna-asemasta, mikä kattaa suurimman osan kaavarungon alueesta, ja tämän ulkopuolella kestävän liikkumisen alueeksi, jossa kävely sekä pyörä- ja joukkoliikenne ovat todellinen vaihtoehto henkilöauton käytölle. Seuraavissa kappaleissa on kuvattu VALOn tavoitteita kaupunkikeskusten osalta.

Kaupunkikeskukset ovat intensiivisen ja monipuolisen maankäytön alueita, joissa kestävien liikkumismuotojen palvelutaso ja kilpailukyky henkilöautoon verrattuna ovat hyviä. Kaupunkikeskuksen tulee olla hyvin saavutettavissa kaikilla kulkumuodoilla. Kävely on ensisijainen kulkumuoto kaupunkikeskuksessa. Tavoitteena on, että kaupunkikeskuksissa kävely on houkuttelevaa, ympäristö viihtyisä ja palvelutarjonta kattava.

Kaupunkikeskuksissa pyöräliikenne on ohjattu sille määritetyille

pääreiteille ja kävelyalueet on rahoitettu nopealta pyöräilyltä. Yhteydet pyöräliikenteen baanoille ja muille pääreiteille ovat sujuvia ja ne on opastettu laadukkaasti. Kaupunkikeskuksissa on huolehdittu laadukkaasta pyöräpysäköinnistä ja sen hyvästä sijoittumisesta eri toimintoihin nähden.

Kaupunkikeskuksissa joukkoliikenteen palvelutarjonta on erinomainen, ja keskeisintä ovat esteettömät, laadukkaat ja hyvin opastetut pysäkit ja asemat sekä yhteydet niille. Henkilöauto ei ole ensisijainen vaihtoehto liikkumiselle, mikä perustuu niukkaan katutilaan ja viihtyisien kaupunkikeskusten luomiseen. Kaupunkikeskusten alueilla henkilöautoliikennettä tulee rauhoittaa ja sen nopeutta laskea. Kaupunkikeskuksissa varmistetaan myös välttämättömän huolto-, jakelu- ja ajoneuvoliikenteen toimivuus.

Kaupunkikeskuksissa pysäköintiä tehostetaan ja keskitetään ja pysäköinnin olosuhteita kehitetään. Pysäköinnin periaatteena on laadukas, keskitetty pysäköinti, josta on hyvät kävely-yhteydet keskusten palveluihin. Lyhytaikainen kadunvarsipysäköinti kivijalkaliikkeiden läheisyydessä täydentää keskitettyä pysäköintiä.

2.6.2 Jalankulku ja pyöräliikenne

Korson keskusta on melko hyvin jalankulun ja pyöräliikenteen saavutettavissa, mutta toimenpiteitä keskusta-alueella tulee jatkaa jalankulun ja pyöräilyn laatutason parantamiseksi. Junaradalla on estevaikutus jalankululle ja pyöräliikenteelle Korson länsi- ja itäpuolen välillä ja Kulomäentien estevaikutus kohdistuu suunnittelualueen eteläreunasta etelään suuntautuviin yhteyksiin radan itäpuolella. Tärkeitä radan alittavia jalankulun ja pyöräliikenteen reittejä ovat Korsonpolku, joka jatkuu lännessä Ankkapuistoon saakka, suunnittelualueen eteläreunan Kulomäentie, Peltomyyränkuja ja pohjoisreunan Kalmuurinkäytävä. Jalankulun ja pyöräilyn yhteystarpeita radan ali tai yli on Korsonpolun ja Kulomäentien välissä sekä Peltomyyränkujan ja Kalmuurinkäytävän välissä. Kulomäentien ylittäviä reittejä on Urpiaisentien ja Soopelinpolun ylikulkusiltojen kohdalla. Näiden kahden välissä on myös tarve uudelle jalankulun ja pyöräilyn yhteydelle.

Jalankulkua Korsossa kehitetään Vantaan kaupungin kävelyn edistämisohjelman (2022) mukaisesti. Suunnittelualueen pääasiallinen kävelyn aluetyyppi on kävelyhubi. Kävelyhubit ovat kaupungin keskeisimpiä ja toiminnoiltaan monipuolisia alueita, joissa on paljon erilaisia syitä liikkua ja ne sijoittuvat tiiveimmän yhdyskuntarakenteen alueelle.

Kävelyhubin laatutavoitteisiin käytettävyyden osalta kuuluu, että kävely on katutilassa ensisijainen kulkutapa, autoliikenteen rooli alueella on hyvin pieni ja joukkoliikenteen solmukohdan ympärillä on runsaasti sekoittunutta maankäyttöä sekä kävelylle tarkoitettua tilaa. Laatutavoitteisiin kuuluu myös houkuttelevuuden osalta, että alue on tunnistettava ja omaleimainen, alueella on eläviä ja monipuolisia palveluita, oleskeluun on tarjolla houkuttelevia aukioita ja tapahtumatoreja, kasvillisuus ja liikennemelun hallinta ovat kiinteä osa viihtyisää ympäristöä ja että alue on tapahtumien ja elämyksellisyyden kohtaamispaikka.

Suunnittelualueen reuna-alueet kuuluvat aluetyypiltään kävelyhubien ympäristöön. Kävelyhubien ympäristöksi lasketaan kävelyhubeja ympäröivä tiivis alue, jossa on edelleen paljon kävelytarpeita ja asutusta tai työpaikkoja, mutta joka ei kuitenkaan ole keskeisintä keskustatoimintojen aluetta. Ympäristö kattaa noin 15 minuutin kävelymatkan kävelyhubin keskellä sijaitsevasta joukkoliikenteen asemasta.

Kävelyhubien ympäristön laatutavoitteisiin käytettävyyden osalta kuuluu, että kävelyn roolia korostetaan pääreiteillä, kulkutapojen risteyskohtiin kiinnitetään huomiota ja jatkuvat reitit takaavat saavutettavuuden. Laatutavoitteisiin kuuluu myös houkuttelevuuden osalta monipuoliset arjen palvelut, jotka lisäävät elävyyttä, vehreät ja virkistävät puistoalueet sekä sekoittunut kaupunkirakenne ja sosiaalinen turvallisuus.

Pyöräliikennettä Korsossa kehitetään Vantaan kaupungin pyöräliikenteen kehittämisohjelman (2021), Vantaan kaupungin pyöräpysäköinnin yleissuunnitelman (2021) ja Vantaan kaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkon (2020) mukaisesti.

Korson läpi radan länsipuolella kulkee pyöräilyn pääreitti. Pyöräliikenteen tavoiteverkossa reitti on osa pääkaupunkiseudun baanaverkoston Pohjoisbaanaa, joka on suunniteltu pitkämatkaiseen ja nopeavauhtiseen pyöräilyyn. Lisäksi suunnittelualueella kulkee pääpyöräreitti I -tason yhteyksiä Kulomäentiellä, Korsonpolulla ja Otavantiellä Metsolantiestä etelään, ja pääpyöräreitti II -tason yhteyksiä Urpiaisentiellä Korsonpolusta pohjoiseen, Otavantiellä Metsolantiestä pohjoiseen, Korpivaarantiellä ja Kalmuurinkäytävällä. Vantaan kaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkon (2020) mukaan nykytilanteessa vain Korsonpolku aseman ympäristössä täyttää tavoiteverkon leveysvaatimukset, ja baanalla ja muilla pääpyöräreitti I-tason reittiosuuksilla on leveyspuutteita välillä vähäisestä erittäin merkittävään.

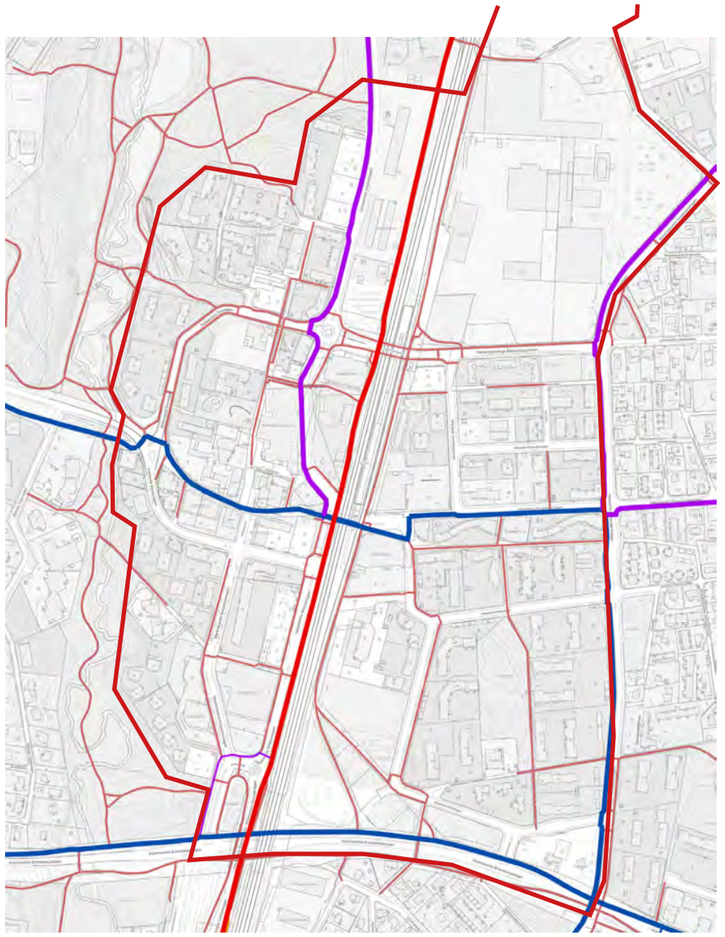

Kuva 8. Vantaan kaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkko (2020) Korson keskustassa (04/2023). Paksummalla sinisellä ja violetilla on esitetty pääreitistö, paksummalla punaisella pyöräilyn baana.

2.6.3 Joukkoliikenne

Korson keskusta on hyvin joukkoliikenteen saavutettavissa. Korson rautatieasema on lähiliikenteen asema, joka tarjoaa junayhteydet sekä Helsingin että Keravan suuntaan. Suunnittelualueella on useita HSL:n linja-autoliikenteen pysäkkejä, joiden kautta kulkee toistakymmentä linjaa muualle Vantaalle sekä läheisiin kaupunkeihin Helsinkiin, Keravalle ja Tuusulaan. Suurin osa linjoista kulkee Korson ydinkeskustan kautta Urpiaisentietä pitkin. Kotkansiipi toimii korvaavana reittinä busseille esimerkiksi Korsossa järjestettävien markkinoiden aikana. Ydinkeskustaan on aiemmin laadittu ehdotus

alueen uudelle linja-autoterminaalille sekä katualueiden uudelleenjärjestelyille (WSP 2020).

Korson asemaa palveleva HSL:n liityntäpysäköinti sijaitsee aseman välittömässä läheisyydessä. Autoliikenteen liityntäpysäköintialue sijaitsee aseman pohjoisen sisäänkäynnin itäpuolella Peltomyyränkujan ja Mäyräkujan risteyksessä. Pyöräliikenteen liityntäpysäköintialueita on sekä aseman eteläisen sisäänkäynnin yhteydessä Korsonpolun alikulussa, että pohjoisen sisäänkäynnin yhteydessä Peltomyyränkujan molemmin puolin sekä Korson pysäköintitalon pohjoislaidalla.

2.6.4 Muu moottoriajoneuvoliikenne

Suunnittelualue sijaitsee moottoriajoneuvoliikenteen kannalta hyvällä paikalla.

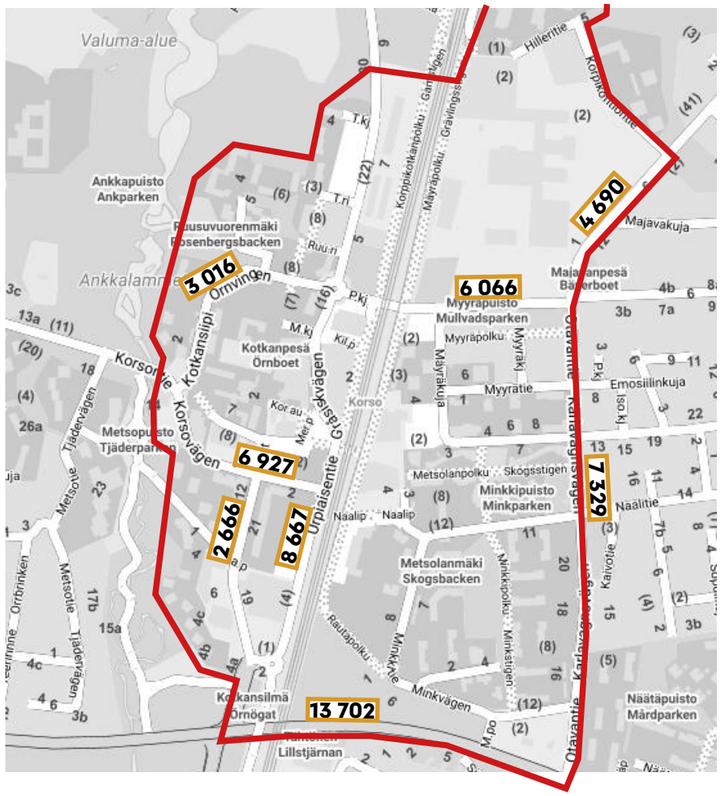

Kuva 9. Liikennemäärät kartalla.

Vilkkain väylä on suunnittelualueen eteläreunan Kulomäentie (13 702 ajon./vrk, vuosi 2021), josta on rampillinen yhteys Maakotkantien (2 666 ajon./vrk), kautta Korson keskustaan. Suunnittelualueen sisäisiä tärkeitä väyliä ovat Urpiaisentie keskustassa radan länsipuolella (8 667 ajon./vrk), Otavantie suunnittelualueen itäreunalla (7 329 ajon./vrk), keskustasta länteen johtava Korsontie (6 927 ajon./vrk) ja radan alittava Peltomyyränkuja (6 066 ajon./vrk).

Alueen pysäköinti on valtaosin järjestetty maantasopysäköintinä. Alueella sijaitsee myös muutamia keskitettyjä pysäköintilaitoksia, kuten Korson pysäköintitalo. Pysäköintiä halutaan tulevaisuudessa ohjata entisestään keskitettyyn, nimeämättömään pysäköintiin. Korsossa tällä hetkellä noudatettava asuntorakentamisen pysäköintinormi on 1) korkeintaan 600 metrin päässä asemasta vähintään 1 autopaikka / 120 k-m2 ja 2) korkeintaan 1000 m etäisyydellä asemasta tai alueen keskustasta vähintään 1 autopaikka / 110 k-m2.

2.7 KUNNALLISTEKNIIKKA

Suunnittelualueella on kattava teknisen huollon verkosto, joten alueen täydennysrakentaminen ei vaadi suuria toimenpiteitä verkoston suhteen. Suurin osa linjoista kulkee nykyisen katu- ja viheralueverkoston alla, joten niihin kohdistuvat suuremmat muutokset aiheuttavat myös kunnallistekniikan siirtotarpeita.

2.8 VÄESTÖ

Alue kuuluu pääkaupunkiseutuun ja Helsingin työssäkäyntialueeseen. Väestötiheys on noin 3000 asukasta neliökilometrillä.

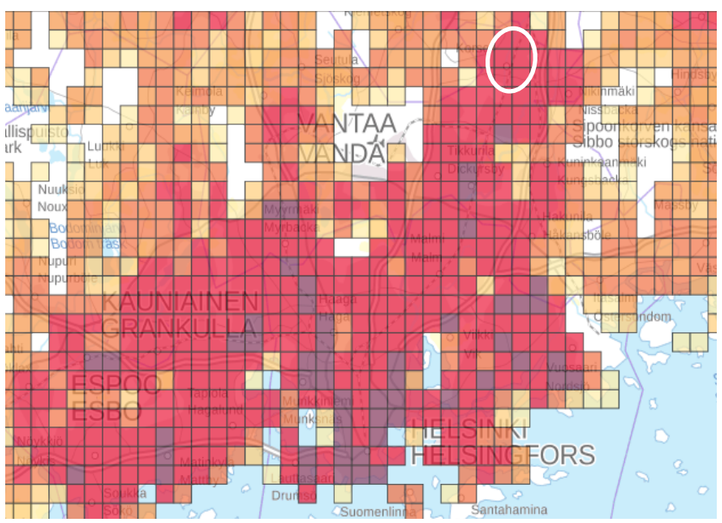

Kuva 10. Pääkaupunkiseudun väestö neliökilometreittäin. Korson alue sijaitsee valkoisella ympyrällä merkityssä kohdassa. (05/2023) Lähde: Tilastokeskus.

Vantaan kaupungin yleiskaavassa 2020 on mitoitettu kasvumahdollisuus 335 000 asukkaalle vuoteen 2050 menneessä. Koko kaupunkiin tämä tarkoittaa noin 11 miljoonaa kerrosneliömetriä, josta Korson suuralue kattaa noin 12% eli 1 320 000 kerrosneliömetriä.

Vuoden 2022 lopussa kaavarunkoalueella asui runsaat 3 500 asukasta. Vantaan väestöennusteen (2021) mukaan kaavarungon ympäristön, Korson ja Metsolan kaupunginosien asukasmäärän ennustetaan kasvavan vuoteen 2031 mennessä hieman, yhteensä vain 350 asukkaalla, lähes 13 900 asukkaaseen. Ennusteessa ei ole otettu huomioon kaavarungon tai tulevien asemakaavojen vaikutusta.

2.9 ELINKEINOT JA PALVELUT

Korso on yksi Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksessä (WSP, 2022) tunnistetuista Vantaan keskustatoimintojen alueista, jossa palvelurakenne koostuu pääasiassa päivittäistavarakaupasta sekä muista kaupallisista palveluista.

Lähtötilanteessa palvelut ovat levittyneet junaradan molemmin puolin länsipuolen ollessa kaupallisesti aktiivisempi ja monipuolisempi. Korson palvelutarjonta koostuu useista eri aikoina syntyneistä liikekiinteistöistä, ja Vantaan kaupunkitasoisessa palveluverkkosuunnitemassa 2022-2031 (Vantaan kaupunki, 2022) Korson vahvuudeksi ja vaalittavaksi ominaisuudeksi onkin tunnistettu sen kerroksellisuus. Liiketoimintojen hajautuminen alueen eri osiin tekee Korson keskustasta laajan. Keskustan tiivistäminen lisäisi sen toimintojen välistä synergiaa, aktiivisuutta ja paikallisuutta

Useiden liiketilojen edessä on ylileveä ajorata sekä parkkipaikkoja, ja jalankulkijan on epämiellyttävää navigoida autojen valtaamassa katutilassa. Kaupunkivihreän tuomia mahdollisuuksia katutilojen jäsentelyssä ei ole käytetty. Lisäksi liiketilojen avautuminen julkiseen ulkotilaan peittyy autojen vahvan läsnäolon vuoksi.

2.10 YMPÄRISTÖHÄIRIÖT

2.10.1 Melu, tärinä ja pienhiukkaset

Suunnittelualueella melu- ja tärinähaittaa aiheuttaa rautatie sekä melu- ja pienhiukkashaittaa surimmat ajoneuvoliikenteen väylät, kuten esimerkiksi Kulomäentie. Nämä on selvitetään yleensä tarkemmin ja otetaan huomioon asemakaavoitusvaiheessa.

2.10.2 Pilaantuneet maa-alueet (pima)

Suunnittelualueella sijaitsee muutamia mahdollisesti pilaantuneita

maa-alueita. Osa tiedossa olevista pima-kohteista on kunnostettu kokonaan tai osin ja osassa on tiedostettuja selvitystarpeita.

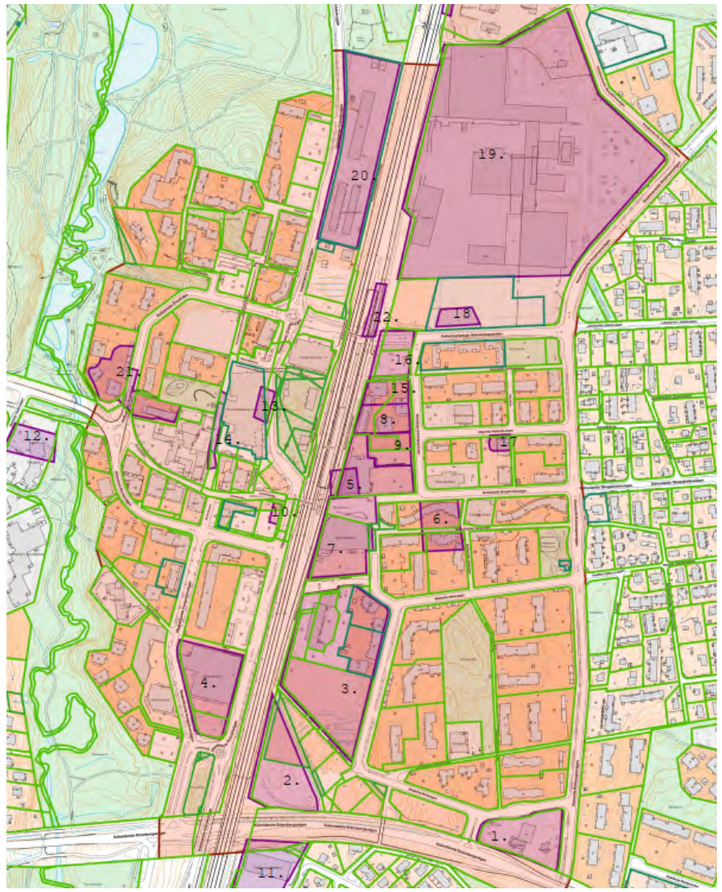

Kuva 11. Pilaantuneet maa-alueet. (01/2023) Lähde: Vantaan kaupunki.

1. Otavatie 14, toimiva huoltoasema, osin kunnostettu
2. Rautaportti 3, Valu oy, selvitystarve
3. Minkkitie 8-10, Tikkurila Oy, Tienhaaran Öljytehdas, Suomen väri ja Vernissatehdas, osin kunnostettu
4. Maakotkantie 19, entinen sementtivalimo
5. Metsolantie 2 /Mäyräpolku 1, polttoaineen jakelu, selvitystarve
6. Metsolantie 3, kunnostettu
7. Korsonaukio 900, Korson Kate Oy/Kesko Oy, osin kunnostettu
8. Mäyräkuja 6, Puuteollisuus- ja huoltoasematoiminta, kunnostettu
9. Mäyräkuja 4, Korson rautavalu oy, selvitystarve
10. Korsonnpolku 2, osin kunnostettu
11. Pohjantähdentie 17, Metallikonepaja, Selvitystarve
12. Metsotie 27, entinen huoltoasema, kunnostettu
13. Merikotkanpolku 6
14. Merikotkantie 2-4, Läheiset puunkyllästämöt/kattohuopatehdas, kunnostettu
15. Myyräpolku 1, Puutuoteteollisuus, selvitystarve
16. Mäyräkuja, Korson rakennuspuu, selvitystarve
17. Metsolantie 6
18. Peltomyyränkuja 3, Entinen Metsolan lämpökeskus, kunnostettu
19. Korpivaarantie 1, Autojen huolto, korjaus ja pesu, selvitystarve
20. Urpiaisentie 7b, Katuosaston Korson tukikohta, toimiva kohde
21. Kotkansiipi 1-2, öljyvahinko, osin kunnostettu
22. Korson asemalaituri / RHK, kunnostettu§

2.11 RAKENNETTAVUUS JA MAAPERÄ

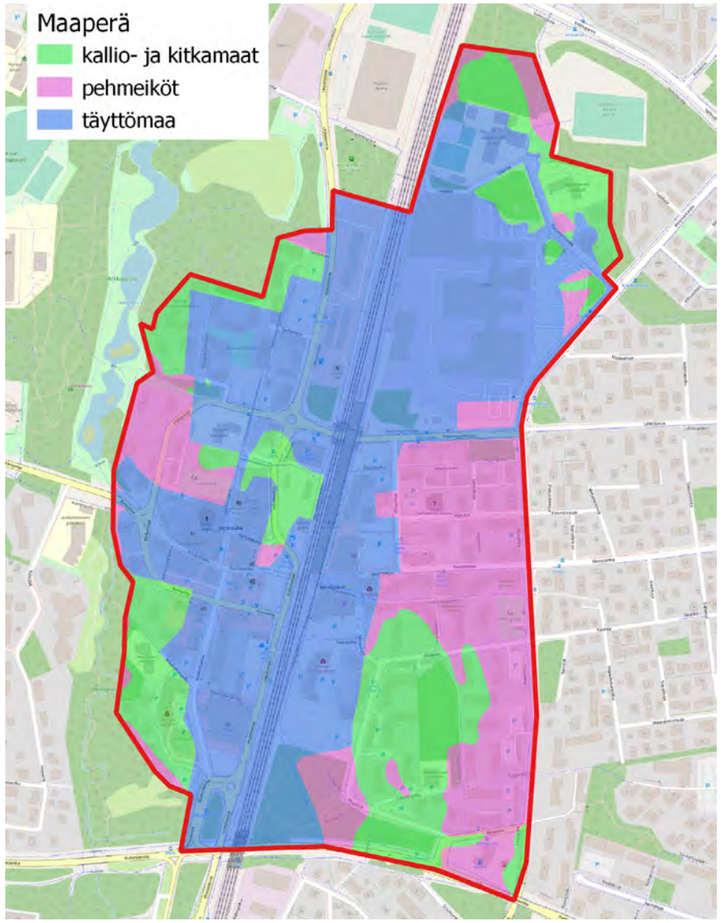

Kuva 12. Maaperä alueella. (02/2023) Lähde: Vantaan kaupunki.



Kuva 13. Rakennusten perustamistavat. Punainen = paaluperustus, oranssi = maanvarainen/paaluperustus, harmaa = maanvarainen tai ei tietoa perustamistavasta. (02/2023) Lähde: Vantaan kaupunki.

Alueen rakennettavuus ja maaperä on vaihteleva. Iso osa alueesta on täyttömaata, mutta myös kallio- ja kitkamaita sekä pehmeikköjä esiintyy. Pehmeiköt painottuvat alueen itäpuolelle.

2.12 AIEMMAT SELVITYKSET JA SUUNNITELMAT

2.12.1 Yleissuunnitelmat

Korson keskustaan on laadittu 1980-luvun lopulla yleissuunnitelma, jonka myötä keskustan reuna-alueelle on toteutunut täydennysrakentamista. Suunnitelman laati Viatek Oy ja Antero Markelin.

Alueelle on laadittu asemakaavatyön pohjaksi yleissuunnitelma vuonna 2000. Suunnitelman laativat arkkitehtitoimisto A-Konsultit Oy ja LT-Konsultit Oy. Yleissuunnitelma käsitti maankäytön, kaupunkikuvan ja liikenneratkaisujen kokonaisuuden hahmottelua sekä yksityiskotaisempaa ideointia. Suunnitelmasta on alueella paljon toteutuneita elementtejä; mm. Lumo ja sen ympäristön liikennealueiden muutokset, Metsolantien ja Metsolanpolun väliin jäävä ”käärmetalo” -kokonaisuus sekä Maakotkantien varren S-market.



Kuva 14. Ote Korson keksustan yleissuunnitelmasta vuodelta 2000.

A-konsultit laativat Korsoon keskustasuunnitelman vuonna 2009 sekä Korson keskustan toiminnallisen ja kaupunkikuvallisen viitesuunnitelman vuonna 2010. Keskustasuunnitelma on hyvin viittellinen ja siinä on esitetty luonnosmaisesti mahdollisia keskustan kehittämisen sijainteja ja mahdollisia kaupallisen keskustan rakenteen kehityssuuntia, kuten ydinkeskustan ja Maakotkantien kokonaisuutta.

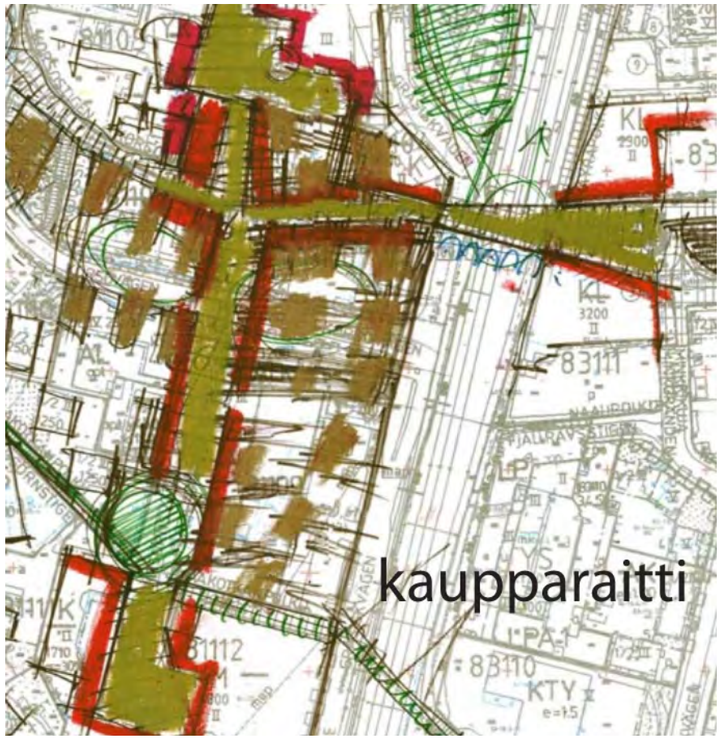

Kuva 15. Ote vuonna 2009 laaditusta keskustasuunnitelmasta.

Vuoden 2010 viitesuunnitelma esittää erilaisia vaihtoehtoja Korson ydinkeskusta-alueen kaupallisille rakennuksille sekä ympristön asuinkorttelien toteuttamiselle rakennustypologioineen. Ratkaisut perustuvat tietyiltä osin maanalaisen pysäköinnin toteuttamiseen, joka sittemmin on todettu Korson alueella hyvin hankalaksi taloudelliseksi yhtälöksi.

Vuonna 2014 Korson keskustassa järjestettiin tontinluovutuskilpailu, jonka voitti YIT. Ehdotuksessa esitettiin joukkoliikenteen terminaalin sijoittamista Urpiaistentien varteen, alikulun päälle. Kilpailuehdotuksesta on toteutunut ainoastaan kaksi Lujatalon rakentamaa asuintornia Korsontien varrelle.

2.12.2 Muut Vantaan keskuksiin sijoittuvat selvitykset

Vantaalle on laadittu useita erilaisia keskuksia koskevia selvityksiä. Laatua laitakaupungilla -selvitys vuodelta 2008 käsittelee Vantaan vuosien 1961-1986 välillä rakennettuja ostoskeskuksia. Korson rakennuksista on inventoitu Merikotkantie 1, Korsonpolku 4 sekä Korsontie 7 ja 14, jotka arvotettiin Vantaalla alueellisesti merkittäviksi kohteiksi. Vuonna 2015 Korson keskustan aluetta käsiteltiin Vantaan vanhojen ostoskeskusten maankäytön mahdollisuuksien selvityksessä, jossa samat kohteet todettiin kaupungissa alueellisesti merkittäviksi.



Kuva 16. Ote vuonna 2010 laaditusta viitesuunnitelmasta.

Korsolle on muiden aluekeskusten muassa laadittu keskustaprofiili vuonna 2021. Visiokuvan mukaan ”Korso kasvaa, muuttuu ja kehittyy. Korson sydän säilyy Ankkapuistossa.”

Kuva 17. Korson keskustaprofiili vuodelta 2021.



2.13 VALOKUVAT



Kuva 19. Luiska Korsonaukiolta alikulkuun. (05/2023)



Kuva 20. Näkymä vanhalle asemalle laiturilta. (05/2023)



Kuva 21. Urpiaisentien ja radanvarren nurkkauksessa sijaitseva pysäköintikenttä.(05/2023)



Kuva 22. Näkymä vanhan aseman suuntaan keskilaiturilta. (01/2023)



Kuva 23. Näkymä Metsolantorille ja asematunnelin suulta. (05/2023)



Kuva 24. Näkymä Korsonaukiolta. Vasemmalla puuston takana kirkon rakennuksia, oikealla liikerakennus, Lumo ja taustalla Korson 16-kerroksinen tornitalo. (05/2023)



Kuva 25. Näkymä asematunnelista. (01/2023)



Kuva 26. Metsolantori portaiden yläreunalta. (01/2023)



Kuva 27. Maakotkantien ja Korsontien risteys sekä Maakotkantien liiketiloja. (05/2023)



Kuva 28. Maakotkantien jalkakäytävä ja liiketiloja talvella. (01/2023)



Kuva 29. Näkymä Minkkitien kurvista radan ja asemakaavoituksen alla olevan metsikköalueen suuntaan. (05/2023)



Kuva 30. Näkymä Kulomäentien radan alittavalta osuudelta (jalankulun ja polkypyöräilyn väylältä) talvella. (01/2023)



Kuva 31. Soopelipolku Metsolassa. Oikealla Metsolanmäen päiväkoti. (05/2023)



Kuva 32. Näkymä Kulomäentien radan alittavalta osuudelta (jalankulun ja polkypyöräilyn väylältä) kesällä. (05/2023)



Kuva 33. Näkymä ns. Toyotan kiinteistön nurkalle suunnittelualueen koilliskulmalla. (01/2023)



Kuva 34. Metsolantien ”käärmetalo”. (01/2023)



Kuva 35. Vanha asemarakennus ja Lumon kulma. (05/2023)



Kuva 36. Näkymä Korsonaukiolta, kuljettaessa Lumolta asematunneliin. (05/2023)

3 VUOROVAIKUTUS

3.1 ASUKASKYSELY

Kaupunki laati Korso keskusta-aluetta ja sen ympäristöä koskien kaikille avoimen verkkopohjaisen kyselyn. Kysely oli avoinna 7.12.2022-13.1.2023 välisenä aikana. Kyselyyn saatiin valmiiksi merkittyjä vastauksia noin 450 kappaletta sekä keskeneräiseksi jääneitä vastauksia noin 600 kappaletta.

Erityisesti keskustan alue ja sen rakennukset nousivat esiin negatiivisessa sävyssä kyselyn vastauksissa. Huonokuntoiset rakennukset, pubit, turvattomuus ja erilaisten kahviloiden sekä ajanviettopaikkojen puute katsottiin vastaus toisensa jälkeen kehitettäviksi asioiksi. Myös niin kutsutulle Toyotan alueelle toivottiin jotakin uutta.

Negatiivisena koettujen asioiden ja paikkojen lisäksi Korson keskustan alueelta ja välittömästä läheisyydestä löytyi paljon myös positiivisia asioita. Ankkapuisto, Rekolanpuro ja Leppäkorven maauimala koettiin miellyttäviksi ulkoilun ja virkistyksen paikoiksi sekä olemassa olevat palvelut (kaupat, Lumon kirjasto, terveysasema ja junayhteydet) toimiviksi. Löytyi alueelta myös piilotettu helmi – Wanhalla asemalla sijaitseva Cafe Unelma.

3.2 IDEATYÖPAJA

Kaavarunkotyön alussa järjestettiin 18.1.2023 ideatyöpaja konsultin työryhmän sekä kaupungin ohjausryhmän kesken. Työpajatyöskentely jakaantui kahteen osioon – kestävyystarkasteluihin ja luonnosteluihin.



Kuva 37. Ideatyöpajatyöskentelyä.

Kestävyystarkasteluissa työskenneltiin Tengbomilla kehitetyn kattavan yhteistyön ja kestävän suunnittelun työkalun, Kestävyyslabran, kahta elementtiä (labrakortit ja kestävyyspyörä) hyödyntäen. Tiivistelmä labrakorttien kautta esiin nousseista tavoitteista ja toimenpiteistä on esitetty seuraavilla sivuilla. Näiden äänestämällä toteutettu priorisointi on esitetty kestävyyspyörässä.

3.2.1 Kestävyyskategorioiden liittymiskohdat työssä

Sertifiointi & dokumentointi:

Laaditaan hiilineutraliusselvitys, voidaan hyödyntää myös vihertehokkuusmenetelmää ja viheraluiden saavutettavuus- ja mitoitusohjetta (Vantaa).

Ilmasto:

Lisätään kasvillisuutta kaupunkiympäristöön ja panostetaan hulevesien hallintaan ja viherrakenteeseen. Otetaan skenaariovaiheeseen yhdeksi vaihtoehdoksi hiilineutraali ratkaisu.

Energia & vesi:

Suositaan hiilineutraliustavoitteisiin liittyviä uusiutuvan energian ratkaisuja sekä tunnistetaan haasteet esim. maalämmön sijoittelun ja maanomistusten osalta.

Materiaalit & resurssit:

Suositaan kiertotalousratkaisuja, mutta tiedostetaan, että jotain voi olla purettava, jotta saadaan tehostettua kriittisimmät kohdat. Tiedostetaan, että uudisrakentaminen on suuri yksittäinen päästötekijä.

Ekosysteemi:

Panostetaan viherrakenteeseen ja –verkostoon, kasvillisuuten, hulevesiin, oleskeluun, viihtymiseen sekä integroidaan kaupallisia toimintoja kaupunkitilaan. Viivytetään hulevesiä myös keskustassa.

Liikenne:

Panostetaan keskitetyn pysäköintilaitoksen toiminnalliseen suunnitteluun. Ei ehdoteta maanalaista pysäköintiä. Pyritään kylämäisyyteen, panostetaan kevyenliikenteen yhteyksiin ja pyöräpysäköintiin.

Toiminnot:

Lisätään toimintoja kohtiin, joissa tarvetta sosiaaliselle kontrollille. Pyritään saamaan keskustaan lisää asumista ja sekoittunutta rakennetta. Sijoitetaan mahdollisesti itäpuolelle päiväkoti.

Ihmiset:

Sijoitetaan nuorille paikkoja/toimintaa keskustaan. Järjestetään vuorovaikutusta (mm. asukastyöpaja tulossa). Suunnitellaan käyttäjälähtöisesti ja huomioidaan ihmisvirrat.

Identiteetti:

Säilytetään (ja korostetaan) parhaat yksityiskohdat. Huomioidaan yksittäisinä nostoina mm. vanha asemarakennus osaksi kokonaisuutta. Ei unohdeta Ankkapuiston ja Rekolanojan vaikutusta suunnittelualueeseen. Huomioidaan ihmisten tuntemukset ja kokemus.

Terveys:

Huomioidaan liikennemelu ja pyritään suojaamaan pihoja. Panostetaan keskustan viihtyisyyteen, oleskelutiloihin ja kytkeytymiseen ympäristöön ja viherrakenteeseen. Kartoitetaan toritilan tarvetta.

Talous:

Huomioidaan liiketilojen tarve ja toteutettavuus. Keskitetään palvelut ydinkeskustaan, kävelyreittien varsille ja risteämäkohtiin. Varaudutaan asukasmäärän muutoksiin ja muunneltavuuteen.

Liiketoiminta:

Tiedostotetaan kaupan suuryksikön sijoittamisen vaikutukset. Mietitään, mitä sijoittuu bussiterminaalin yhteyteen. Tarkastellaan yhteyksien oleellisuutta ja liikennevirtoja sekä mahdollisuuksia vanhan asemarakennuksen esiin tuomiseksi.

3.2.2 Kestävyyskategorioiden äänestys ja luonnostelu

Tässä työssä tärkeimmiksi kestävyyskategorioiksi äänestettiin liikkuvuus, identiteetti, ihmiset, toiminnot ja ilmasto. Henkilökohtaisesti tärkeäksi koettiin ihmiset, ekosysteemi, terveys ja identiteetti.

Luonnoksista parhaiksi ideoiksi äänestettiin bussipysäkkien sijoittelun Urpiaisentien ja Korsontien nurkkaukseen suunnitellun terminaalin sijasta, kivijalkaliiketilojen ja katupuiden jäsentämää Maakotkantietä, kävely-yhteyksiä (mm. Lumon ja Ankkapuiston sekä Peltomyyränkujan ja Leppäkorven maauimalan välille) sekä keskustan aukioita/palveluita ja niiden parantamista.

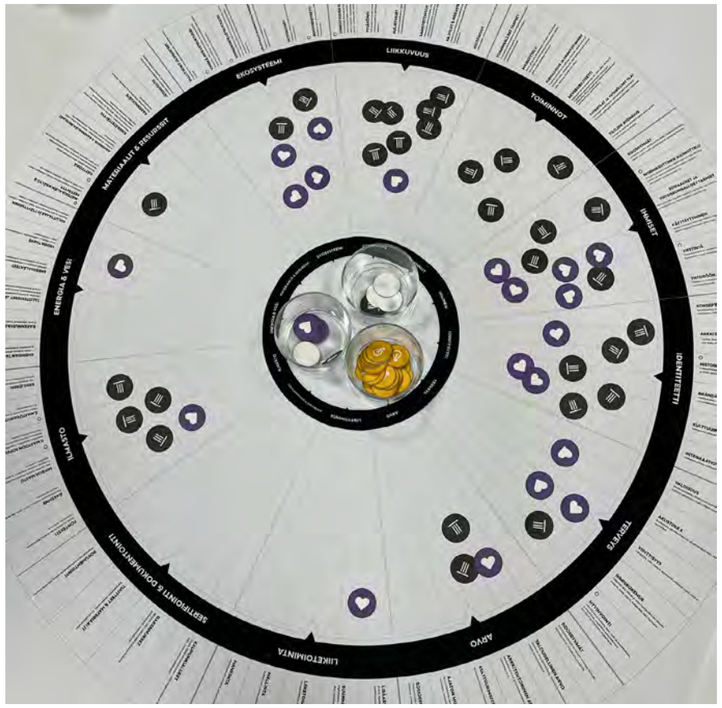

Kuva 38. Tengbomin kestävyyslabran kestävyyspyörä kategorioineen sekä siihen merkityt äänestysmerkit.

Kuvissa esiintyvät äänestysmerkit tarkoittavat seuraavaa:

= Kategoria, jota itse pidän erityisen tärkeänä yleisesti

= Kestävyyskategoria, johon mielestäni Tengbomin tiimin tulisi tässä työssä erityisesti keskittyä

= Paras idea luonnoksessa

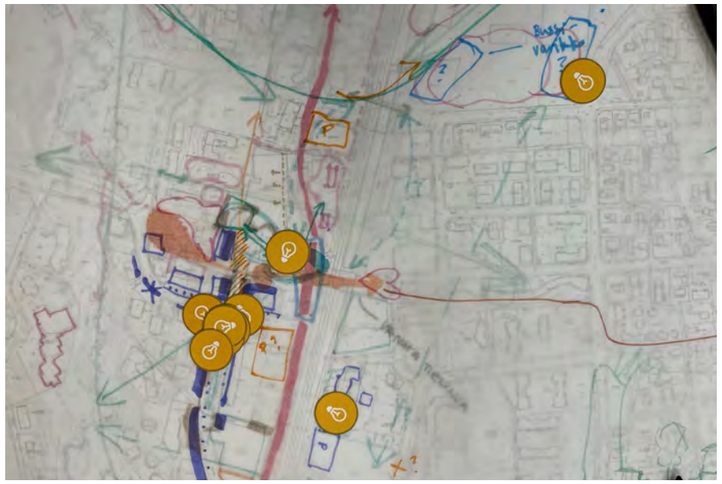

Kuva 39. Ideatyöpajassa syntynyt luonnos (1) ja siihen aseteltuja äänestysmerkkejä.



Kuva 40. Ideatyöpajassa syntynyt luonnos (2) ja siihen aseteltuja äänestysmerkkejä.

3.3 SKENAARIOTYÖPAJA JA ASUKASILTA

Vantaan kaupunki järjesti asukasillan Korsossa 2.3.2023. Illan aikana esiteltiin Korsoon liittyviä hankkeita, kaavarungon kolmea eri skenaariovaihtoehtoa, sekä käytiin niistä keskusteluja asukkaiden kanssa. Aktiivisia asukkaita iltaan osallistui n. 20.

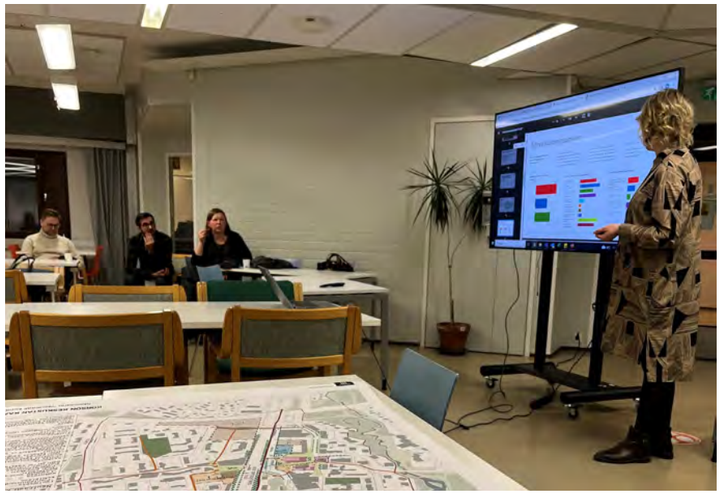

Kuva 41. Asukaskyselyn tulosten esittelyä asukasillassa.

Skenaarioihin saatiin mm. seuraavaa palautetta:

- Ylikulkusillat on hankalia Korsoon, kun menevät niin korkealle. On vaikea saada esteettömäksi ja viihtyisäksi.
- Toyotan hallien hyödyntäminen urheilu tm. toimintaan olisi hyvä!
- Urpiaisentien ja radan väliin jäävät vanhat teollisuusrakennukset saisi purkaa kaikki pois.
- Kävely-ympäristö keskustassa on hyvä juttu mutta esim. Lumon ja kirkon ovien eteen olisi hyvä päästä saattamaan autolla.
- Aseman edessä olevaa KORSO-havuistutusta pitäisi päästä siistimään! Se on huonokuntoinen ja aidatulla rata-alueella, niin ei voi talkoillakaan mennä siistimään.

Mitään kolmesta skenaariosta ei varsinaisesti nostettu läsnäolijoiden suosikiksi tai inhokiksi. Kaikissa skenaarioissa esiintyi sekä hyviä että huonoja puolia. Skenaariot sisältöineen on esitetty seuraavassa kappaleessa.

3.4 YRITYSFOORUMI

Vantaan kaupungin elinkeinopalvelut järjesti yritysfoorumin 1.3.2023, jossa yhtenä osiona esiteltiin myös kaavarungon skenaariovaihtoehtoja. Itse skenaarioihin ei tullut erityisiä kommentteja, mutta foorumin osallistujat toivoivat, että Korsossa huolehditaan nykyisten yritysten toiminnan jatkuvuudesta. Esiin nostettiin myös mm. monipuolisten yritystilojen sekä järjestöjen ja nuorten tilojen tarve.

4 SKENAARIOT

4.1 SKENAARIOVAIHE

Skenaariovaiheessa kaavarungon suunnittelualueelle laadittiin kolme vaihtoehtoista skenaariota. Ideatyöpajassa sovitun mukaisesti yksi vaihtoehdoista pidettiin ilmastokestävyyden kannalta mahdollisimman kunnianhimoisena.

Skenaarioiksi muodostui seuraavat:

1. Neutraali kehitys

2. Ilmasto

3. Rakennetaan isosti

Skenaariovaiheessa suunnittelualueeseen sisältyi pohjoisessa sijaitseva nk. Toyotan alue sekä Leppäkorven koulun kiinteistö. Lopullisesta kaavarungosta nämä jätettiin kuitenkin pois.

4.2 SKENAARIO 1: NEUTRAALI KEHITYS

Keskusta

- Uutta rakentamista (kaupallista ja asumista) keskustan alueelle
- Uusi porras-hissiyhteys alikäytävään
- Uusi tehokas kaupan yksikkö S-marketin paikalle
- Bussipysäkkejä ja saattoliikennettä kehitetään
- Liikenne katkaistaan kävellyalueella ja länteen kulkevat bussit kiertävät Kotkansiiven kautta
- Suurehko pysäköintilaitos ja asunrakennuksia radan varteen
- Kävelykeskustan itä-länsi -suuntaisia kävely-yhteyksiä kehitetään

Luoteisosa

- Pienteollisuuden ja varastoinnin aluetta kehitetään

Koillisosa

- Laajahko uusi asuinalue, jonka keskellä puistoreitti
- Uusi päiväkoti
- Pohjoisreunassa kulttuuri-/harrastus-/urheilualue, uusi halli ja/tai säästettyjä rakennuksia

Eteläosa

- Uusi kävelysilta radan yli, ympäristötaideteosmainen pyöreä ramppi alas sillalta
- Uuden asuinalueen läpi puistoreitti sillan kohdalle

Itäosa

- Vehreiden kävely-yhteyksien kehittäminen asuinalueilta kohti keskustaa
- Rakennettuja sekä luonnontilaisia viheralueita

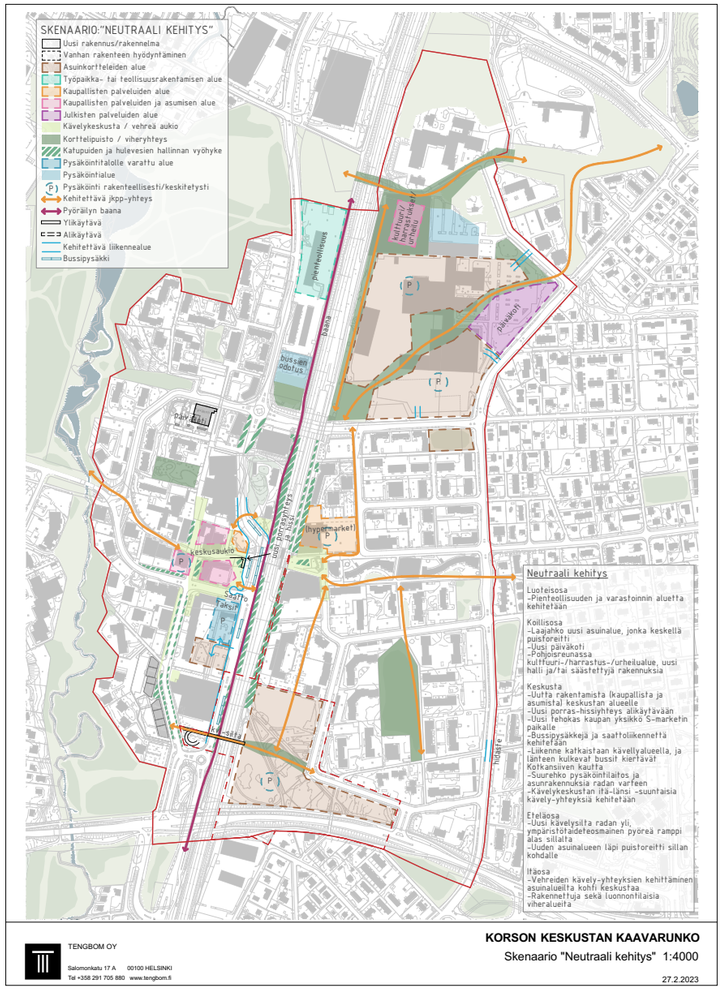

Kuva 42. Pienennös skenaariokartasta ”Neutraali kehitys”.

Asuinalueet:

80 500 m² / 56 400 k-m² / 1 130 as

Hybridialueet (kaupallinen/asuin):

4 600 m² / 9 200 k-m² / n. 90-180 as

Työpaikka- ja teollisuusalueet:

9 300 m²

Kaupalliset alueet:

9 100 m²

Julkinen rakentaminen:

Päiväkoti

Vanhojen rakennusten hyödyntäminen:

-

Purettavat rakennukset:

8 kpl (+Toyotan alue)

4.3 SKENAARIO 2: ILMASTO

Luoteisosa

- Pienteollisuutta/pienvarastointia säästyy osittain
- Uusi toimisto/työpaikkakortteli
- Bussiterminaaliin liittyvä bussien odotuspaikka ja huoltorakennus
- Uusi alikäytävä radan ali

Koillisosa

- Teollisuushalleista muunnettuja kulttuuri-/harrastus-/urheiluhalleja
- Uusi asuinalue ja toimisto/työpaikkakortteli
- Toimintojen välissä/ympärillä vihervyöhyke/puistoreitti
- Vahva itä-länsi -suuntainen yhteys

Keskusta

- Uutta rakentamista (kaupallinen/asuminen) keskustan alueelle
- Uusi porrasyhteys alikäytävään
- Bussiyhteyttä kehitetään vahvasti
- Saattoliikenteen pysähtymispaikkoja useassa kohdin keskustaa
- Asemarakennuksen viereisen kaupunkitilan kehitys osana kävelykeskustaa
- Radan itäpuolen olemassa olevia rakennuksia ja rakentaita kunnostetaan
- Itä-länsi -suuntaista yhteyttä kävelykeskustan läpi kehitetään
- Pysäköintilaitos taksiaseman kohdalle
- Kävelykehä yhdistämään keskustan palveluita

Eteläosa

- Uusi alikäytävä radan ali terveyskeskuksen lähelle
- Uuden asuinalueen pohjoispuolitse puistoreitti kohti itää

Itäosa

- Vehreiden kävely-yhteyksien kehittäminen asuinalueilta kohti keskustaa
- Rakennettuja sekä luonnontilaisia viheralueita
- Täydennysrakentamista Otavantien varteen

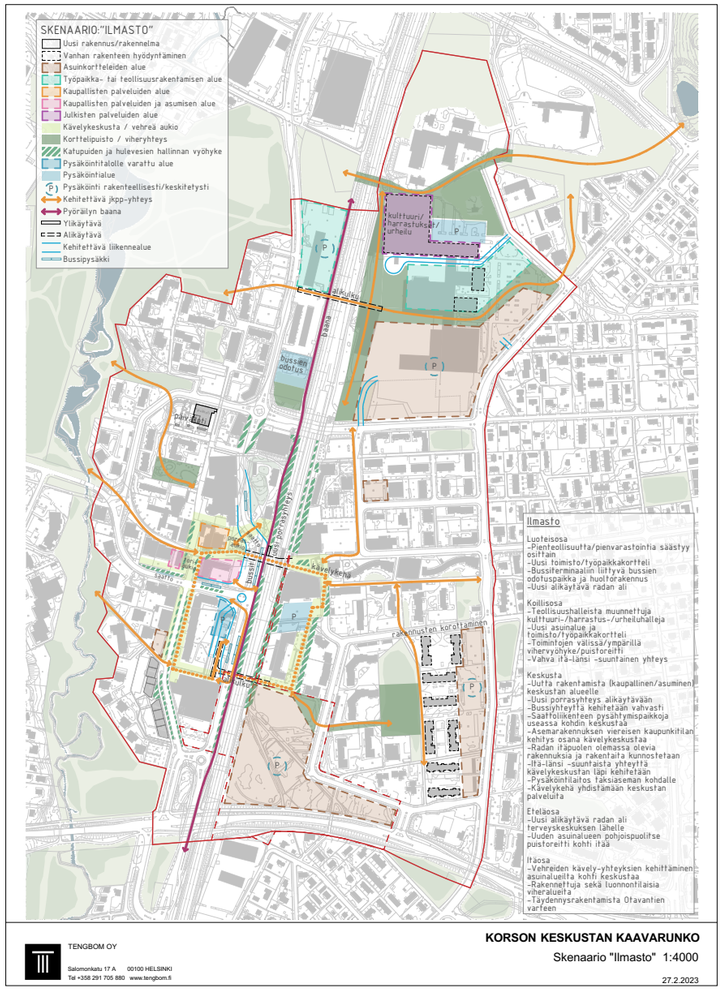

Kuva 43. Pienennös skenaariokartasta ”Ilmasto”.

Asuinalueet:

75 900 m² / 53 100 k-m² / 1 060 as

Hybridialueet (kaupallinen/asuin):

2 700 m² / 5 400 k-m² / n. 50-100 as

Työpaikka- ja teollisuusalueet:

22 500 m²

Kaupalliset alueet:

1 700 m²

Julkinen rakentaminen:

Kulttuurihallit

Vanhojen rakennusten hyödyntäminen:

Toyotan hallit & toimistorakennukset, Otavantien kerrostalot

Purettavat rakennukset:

7 kpl (+Toyotan alue osittain)

4.4 SKENAARIO 3: RAKENNETAAN ISOSTI

Luoteisosa

- Uusi asuinkortteli radan varteen ja olemassa olevan asuinalueen täydentäminen

Koillisosa

- Uusia asunkortteleita & päiväkoti
- Vaihtelevia puistoyhteyksiä asunkorttelien väleillä
- Uusi pieni asunkortteli Peltomyyränkujan eteläpuolelle

Keskusta

- Uutta rakentamista (kaupallinen/ asuminen/julkinen) keskustan alueelle
- Uusi porras-hissiyhteys alikäytävään bussiterminaalilta
- Bussiterminaalia kehitetään laajana, alikäytävä pidentyy
- Lumon saattoliikenne idästä, kävelyalue levittäytyy lännemmäksi
- Terveyskeskuksen tilalle uusi isompi kaupan yksikkö, yhteinen pysäköintilaitos K-marketin kanssa
- Itä-länsi -suuntaista yhteyttä kävelykeskustan läpi kehitetään
- Pysäköintilaitos radan varteen
- Maakotkantien ympäristöä tiivistetään
- Kävely-ympäristö levittäytyy Maakotkantien ja kaupan ympäristössä, autoliikenteen rajoittaminen

Eteläosa

- Uusi ylikäytävä radan yli uuden kaupan lähelle, länsipuolen tasonvaihto S-marketin laajennuksen kautta
- Uuden asuinalueen läpi pohjois-etelä -suuntainen puistoreitti ja uusi siltayhteys Kulomäentien yli

Itäosa

- Vehreiden kävely-yhteyksien kehittäminen asuinalueilta kohti keskustaa
- Luonnontilaisia viheralueita
- Täydennysrakentamista Otavantien varteen

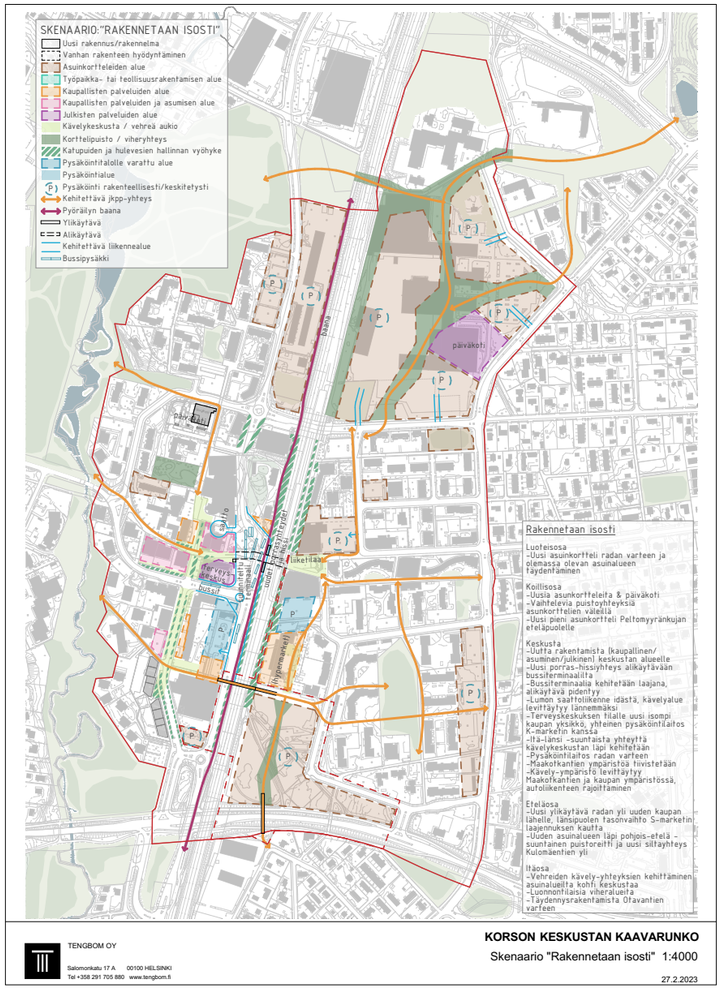

Kuva 44. Pienennös skenaariokartasta ”Rakennetaan isosti”.

Asuinalueet:

132 700 m² / 92 900 k-m² / 1 860 as

Hybridialueet (kaupallinen/asuin):

4 900 m² / 9 800 k-m² / n. 100-200 as

Työpaikka- ja teollisuusalueet:

-

Kaupalliset alueet:

8 400 m²

Julkinen rakentaminen:

Päiväkoti ja terveyskeskus

Vanhojen rakennusten hyödyntäminen:

-

Purettavat rakennukset:

16 kpl

4.5 SKENAARIOVAIHEEN ILMASTOVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Skenaarioiden ilmastovaikutuksia arvioitiin siltä osin, kun se oli skenaariosuunnittelun tasolla mahdollista.

4.5.1 Rakennukset

Olemassa olevien rakennusten purkaminen kaikissa skenaarioista oli maltillista. Merkittävintä purkua esitettiin Toyotan alueelle. Jatkon kannalta olisi selvitettävä mahdollisuuksia olemassa olevien rakennusten/rakennusosien hyödyntämiseen.

Pehmeikköalueille rakentamisesta todettiin, että rakentaminen kannattaa toteuttaa tehokkaasti, jotta ilmastovaikutukset suhteessa kerrosalaan jäävät pieneksi. Pehmeikköalueille rakentaminen edellyttäisi todennäköisesti paalutusta ja pohjanvahvistusta, mikä lisäisi rakentamisen aiheuttamia päästöjä.

4.5.2 Liikenne

Hyvää kaikissa skenaarioista:

- Keskitetyt pysäköintiratkaisut
- Viihtyisiä viheralueiden läpi kulkevia jkpp-reittejä
- Korson keskustan palvelujen saavutettavuus bussilla paranee nykytilanteeseen verrattuna

Eroja skenaarioiden välillä:

- Jalankulun ja pyöräilyn yhteydet parhaat skenaarioissa 2 ja 3, joissa fokus poikittaisyhteyksissä
- Skenaarioissa 1 ja 2 esitetylle pohjoisosan kulttuuri/harrastus/urheilualueelle ei ole osoitettu jalankulun ja pyöräilyn yhteyttä alueen itäosista
- Skenaarioissa 1 ja 2 kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiä kehitettävä myös alueen itäosan läpi pohjois-eteläsuunnassa
- Skenaarioissa 1 ja 2 viihtyisin pysäkkiympäristö asemalle, joka aukeaa Lumon suuntaan aukiolle, vs. skenaariossa 3 bussiterminaali katkaisee yhteyden suoraan asemalta aukiolle ja keskustaan

4.5.3 Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja viheralueiden hiilivarastot

Hyvää kaikissa skenaarioissa:

- Lisää viherrakennetta radan varrelle ja keskustaan sekä Toyotan alueelle
- Keskustan vehreät aukiot
- skenaariossa 2 vehreän kävelykeskustan jatke myös radan itäpuolelle
- Olemassa olevien viheralueiden säilyttäminen pois lukien karttaan merkityt alueet
- Alueen viheralueet eivät kuitenkaan hiilinielujen näkökulmasta merkittäviä, säilymisellä suurempi merkitys monimuotoisuuden, hulevesien hallinnan ja helteisiin sopeutumisen kannalta

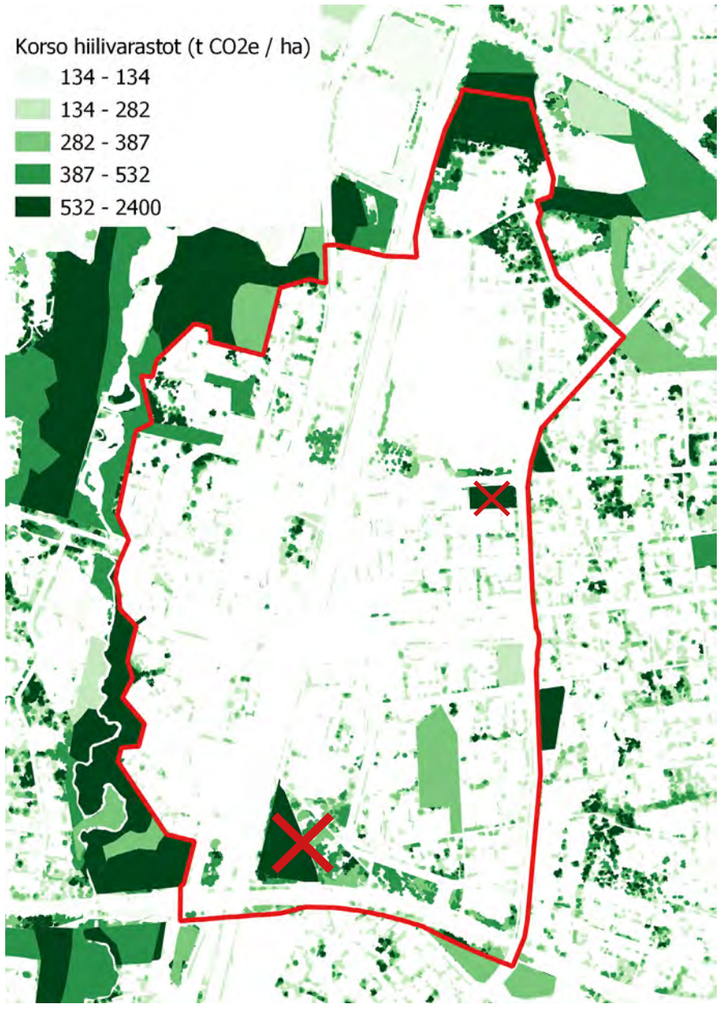

Kuva 45. Hiilivarastot kaavarungon alueella. Karttaan on merkitty rukseilla skenaarioissa poistettavaksi esitetyt hiilivarastot. Lähde: HSY: Pääkaupunkiseudun hiilinieluselvitys.

5 KAAVARUNKO

5.1 MIKÄ ON KAAVARUNKO

Kaavarunko on laadittu alueen asema- ja yleiskaavatasojen väliin, tarkentamaan yleiskaavaa sekä ohjaamaan asemakaavaa. Korson keskustassa voimassa oleva yleiskaava on hyvin yleispiirteinen, eikä se siksi riitä sellaisenaan ohjaamaan alueen asemakaavoitusta. Yksittäisten, toisinaan vain korttelinkin kokoisten asemakaavojen laadintaan on kuitenkin tarpeellista olla taustalla laajemman kokonaisuuden tarkastelu. Kaavarunko ei kuitenkaan ole lakisääteinen sitova suunnitelma, vaan kaupungin tekemä, vapaaehtoinen tarkastelu.

Kaavarunkotyössä laadittu suunnitelma mahdollistaa toteutuessaan kukoistavan tulevaisuuden Korson keskustalle. Merkittävimmät muutokset nykyiseen asemakaavatilanteeseen verrattuna kaavarungossa ovat uudet keskustatoiminnoille esitetyt korttelialueet sekä asuinalueiden tiivistäminen.

Korson keskustan alueella tällä hetkellä sijaitsevat kaupalliset rakennukset sijaitsevat pääosin erilaisille kaupallisille palveluille kaavoitetuilla kiinteistöillä. Muuttamalla näitä keskustatoiminnoille, voidaan kiinteistöille rakentaa vapaammin hybridimuotoista rakentmista, joka sallii esimerkiksi kaupallisen toiminnan ensimmäisissä kerroksissa ja asumisen korkeammalle kohoavissa kerroksissa.

Useat alueen asuinkortteleista on rakennettu 60-70-luvuilla, johon aikakautena kuului laajat pysäköintikentät kerrostalojen yhteydessä. Kaavarungossa mahdollistetaan erityisesti tämän kaltaisten asuinalueiden tiivistymistä keskitetyn pysäköinnin ratkaisuilla ja ottamalla pysäköintikenttiä käytettäväksi rakentamiselle.

Kuva 46. Korson keskusta-alueen kaavarunko-kartta.

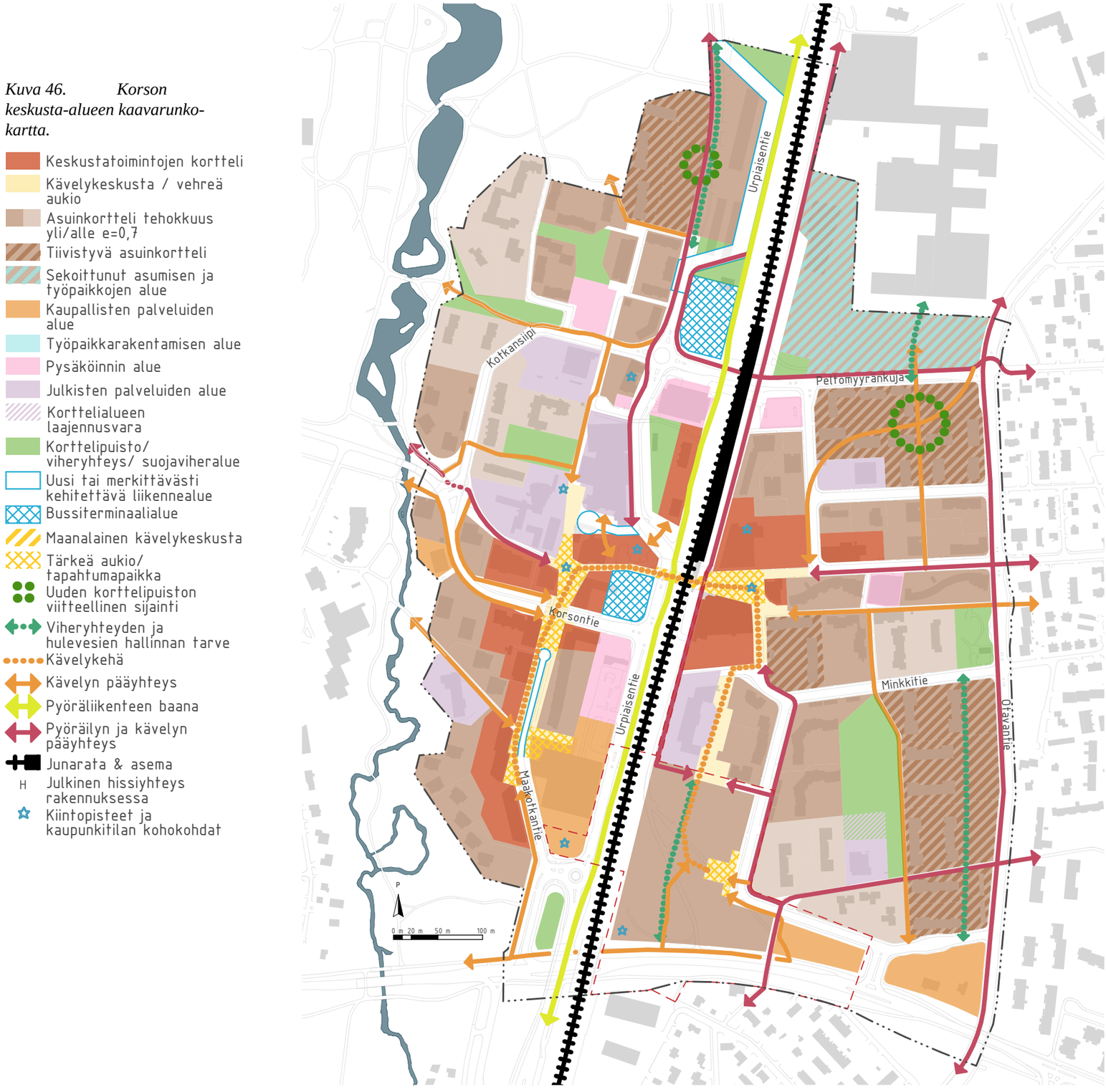

5.2 KAAVARUNKOKARTTA

Kaavarunkokartta on esitetty pienennöksenä tällä sivulla sekä mittakaavassa 1:4000 raportin liitteenä. Kaavarunkokartta muistuttaa väritykseltään asema- ja yleiskaavoja, mutta siihen sisältyy myös omantyylisiään toiminnallisia merkintöjä, kuten esimerkiksi kävelykehä tai kaupunkitilan kohokohdat.

Kaavarungon sisällostä on kerrottu tarkemmin seuraavissa kappaleissa kaavarungon aluevarausten sekä merkintöjen kautta.

5.3 ALUEVARAUKSET

5.3.1 Keskustatoimintojen kortteli

Keskustatoiminnot on keskitetty aivan Korson ytimeen, radan molemmin puolin ja kävelykeskustan yhteyteen. Keskustatoimintojen korttelialueille on mahdollista sijoittaa niin liike-, työ- kuin asuintilojakin. Erityisesti työtiloissa tulee huomioida, että alueen luonne säilyy keskustamaisena.

5.3.2 Kävelykeskusta/vehreä aukio

Kaavarungon toiminnallisuuden selkärankana toimii kävelykeskusta ja sen kävelykehäkonsepti. Kävelykeskustan alueet sijoittuvat U:n muotoisena radan molemmin puolin. Kävelykeskustaan liittyy palveluita ja se toimii turvallisena ja viihtyisän kävelyn ja pyöräilyn verkostona ja tapahtumapaikkana sekä elävöittää Korson keskustaa uuteen kukoistukseen. Kävelykeskustaan sijoittuu merkittävää katupuustoa ja istutuksia. Vehreys ja puusto lisäävät viihtyisyyttä, auttavat hulevesien hallinnassa sekä luovat miellyttävää pienilmastoa.

5.3.3 Asuinkortteli

Suurin osa kaavarunkoalueesta on asuinkortteleita. Asuinkorttelit on jaoteltu tehokkuuksiltaan yli tai alle tehokkusluvun e=0,7. Tätä tehokkaammat korttelit on osoitettu tummemmalla ja väljemmät vaaleammalla.

5.3.4 Tiivistyvä asuinkortteli

Osalle asuinkortteleista on osoitettu tiivistämistä kuvaava rasteri. Tiivistämisen kortteleita ovat erikseen tunnistetut korttelikokonaisuudet, joilla sijaitsee potentiaalisia rakentamiseen muutettavia pysäköintikenttiä, korttelit lähellä asemaa tai korttelit, joissa rakentamisen elinkaari on tulossa tiensä päähän tulevien parin vuosikymmenen aikana.

Kuva 47. Korson keskusta-alueen kaavarunkokartta.

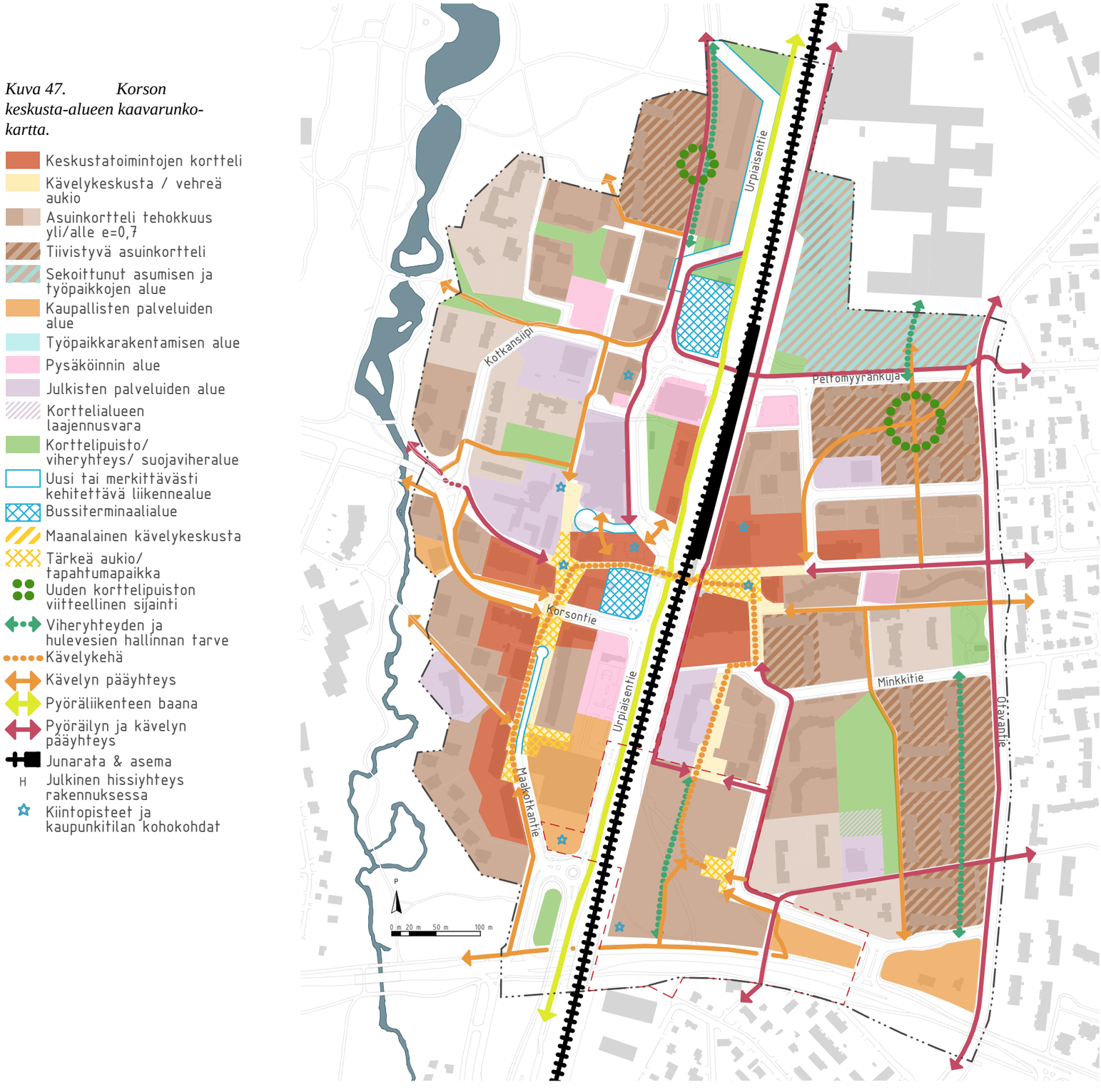

5.3.5 Sekoittunut asumisen ja työpaikkojen alue

Kaavarunkoalueen ainoa sekoittunut asumisen ja työpaikkojen alue sijaitsee alueen koilliskulmassa. Sekoittuneelle alueelle ei tavoitella keskustan kaltaista hybridirakentamista/sekoittuneisuutta, jossa asuminen ja liiketilat sijaitsevat samassa rakennuksessa, vaan aluevaraus tulee nähdä ennemminkin useita erilaisia vaihtoehtoisia toimintoja mahdollistavana merkintänä.

5.3.6 Kaupallisten palveluiden alue

Kaupallisten palveluiden alueita sijaitsee keskustan ja hyvien liikenneyhteyksien läheisyydessä. Niille on keskitetty vain kaupallista toimintaa.

5.3.7 Työpaikkarakentamisen alue

Pelkästään työpaikkarakentamislle varattu alue sijaitsee radan ja sekoittuneen asumisen ja työpaikkojen alueen läheisyydessä.

5.3.8 Pysäköinnin alue

Pysäköinnin aluevarausmerkinnällä on osoitettu yleisiä ja yksityisiä pysäköintialueita (myös pysäköintitalot), jotka eivät integroidu muuten korttelirakenteeseen tai sijoitu esimerkiksi asuinkortteleiden piha-alueiden yhteyteen.

5.3.9 Julkisten palveluiden alue

Julkisten palveluiden alueilla on osoitettu mm. terveydenhuollon rakennusten, koulujen, päiväkotien, kirjastojen sekä seurakuntien rakennusten sijainnit. Julkisten palveluiden alueisiin ei nykytilanteeseen verrattuna tule suurta muutosta lukuun ottamatta Metsolantien ja Mäyräkujan nurkkaan jäävää aluetta sekä Metsolanmäen päiväkodille varattua laajennusvarausta.

5.3.10 Korttelipuisto

Merkinnällä osoitetaan säilytettävät viher- ja suojaviheralueet. Korttelipuistot voivat olla eri tasoisesti hoidettuja joko metsäisempiä alueita tai rakennettuja puistoalueita.

5.3.11 Uusi tai merkittävästi kehitettävä liikennealue

Radan länsipuolelle sijoittuu muutama merkittävästi kehitettävä liikennealue, joidenka tarkempia lisätietoja on kerrottu kappaleessa ”5.9 Liikenne”.

5.3.12 Bussiterminaalialue

Varauksella on osoitettu alustava bussiterminaalialue, jonka sijainti voi muuttua tarkemmassa suunnittelussa. Myös bussiterminaalialueesta on kerrottu tarkemmin kappaleessa ”5.9 Liikenne”.

5.4 MERKINNÄT

5.4.1 Maanalainen kävelykeskusta

Maanalainen kävelykeskusta sijoittuu nykyiseen keskustan alikäytävään. Alikäytävän ja sen ympäristön tulevassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota viihtyisyyteen, valoisuuteen sekä turvallisuuteen.

5.4.2 Tärkeä aukio/ tapahtumapaikka

Osa kävelykeskustan kohdista on korostettu tärkeän aukion/ tapahtumapaikan rasterilla. Tärkeille aukioille tulee suunnitella selkeä luonne ja niiden kasvillisuuteen ja istutuksiin panostaa.

5.4.3 Uuden korttelipuiston viitteellinen sijainti

Merkinnällä on osoitettu uusille tai tiivistyville alueille viitteellinen sijainti, johon tulee sijoittaa uusi korttelipuisto.

5.4.4 Viheryhteyden ja hulevesien hallinnan tarve

Merkinnällä on osoitettu korttelialueiden läpi yhteyksiä, joilla on erityinen tarve säilyttää tai istuttaa viherrakennetta hulevesien hallinnan, ekologisten yhteyksien sekä viihtyisyyden vuoksi.

5.4.5 Kävelykehä

Merkintä liittyy kävelykeskustaan. Se sitoo yhteen kävelykeskustan alueet, aukiot ja torit sekä radan itä- ja länsipuolella sijaitsevat palvelut. Kävelykehän julkisen ulkotilan materiaali- ja kalustevalinnoilla voidaan tavoittaa yhtenäinen kaupunkitilan ilme, joka sitoo kävelykehän vahvaksi kokonaisuudeksi.

5.4.6 Kävelyn/ yhdistetty kävelyn ja pyöräilyn pääyhteys

Kaavarunkokartalle on osoitettu kävelyn ja pyöräilyn pääyhteydet ja pääverkosto. Verkosto liittyy vahvasti kävelykeskustaan, jossa erilliset reitit on jätetty osoittamatta.

5.4.7 Pyöräliikenteen baana

Pyöräliikenteen baana radan länsipuolella pohjois-eteläsuuntaisesti on osa pääkaupunkiseudun baanaverkoston Pohjoisbaanaa, joka on suunniteltu pitkämatkaiseen ja nopeavauhtiseen pyöräilyyn.

5.4.8 Junarata & asema

Merkinnällä on osoitettu rautatie sekä asemalaiturin sijainti.

5.4.9 Kiintopisteet ja kaupunkitilan kohokohdat

Merkinnällä on osoitettu kaupunkitilan kohokohdat ja kiintopisteet. Kiintopisteitä ovat nykyinen asuintorni, kirkon torni, Korsonpolun aukiot, sekä muutamat kohdat, joihin voi sijoittaa korkeampaa rakentamista tai harkitumpaa rakentamista ja arkkitehtuuria.

5.5 ALUEEN TEHOKKUUDET

Oheisessa kuvassa on esitetty kaavarunkoalueen rakennustehokkuudet suurpiirteisinä vyöhykkeinä. Vyöhykejako on suuntaa antava, jotta se mahdollistaa monipuolisia ratkaisuja eikä lukitse mitään tiettyjä paikkoja.

Nykyisten asuinalueiden, joihin ei osoiteta erityisempää täydentämistä, osalta tehokkuudet pysyvät maltillisina. Tehokkaimmat alueet on osoitettu ydinkeskustaan sekä sellaisiin kohtiin, joilta on hyvät yhteydet ja/tai lyhyt välimatka rautatieasemalle, ja joilla lisäksi on arvioitu olevan potentiaalia tiivistämiselle.

Kuva 48. Kaavarungon tehokkuuden periaatteet.

e = 0–0,35
e = 0,35–0,8
e = 0,8–1,5
e = 1,5–2,5
e = yli 2,5

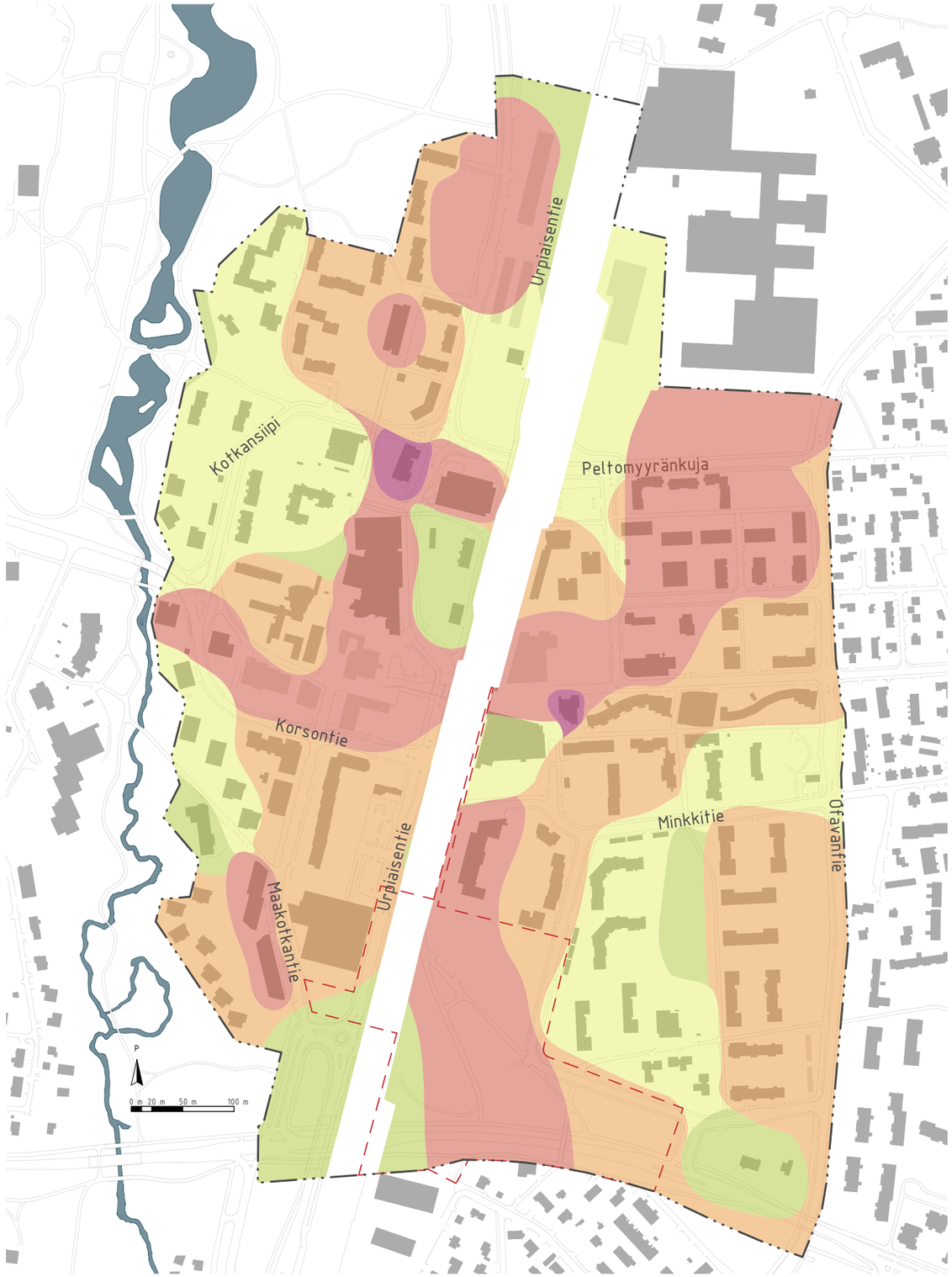

5.6 RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ

Kaavarunkoalueella sijaitsee kolme jo ennestään asemakaavalla suojeltua rakennusta: kaksi vanhaa asematoimintaan liittyvää rakennusta sekä Villa Sjöberg. Asemarakennusten alue on lisäksi RKY-aluetta. Nämä tulee säilyttää jatkossakin suojeltuina.

Lisäksi kaavarunkoalueelle sijoittuu rakennuksia, joilla on todettu arvoja erilaisissa selvityksissä, joista on kerrottu tarkemmin kappaleessa ”2.5 Kulttuuriympäristö”. Arvotettujen rakennusten suojelutarve tulee arvioida asemakaavavaiheessa yhdessä viranomaistahojen kanssa.

Kuva 49. Rakennettu kulttuuriympäristö kaavarunkoalueella.



Kuva 50. Valokuva: aseman RKY-alue.



5.7 ALUSTAVA TÄYDENNYSRAKENTAMISEN SUUNNITELMA

Osana kaavarunkotyötä alueelle on laadittu myös alustava täydennysrakentamisen suunnitelma. Sivun kaaviokuvassa on esitetty yksi mahdollinen vaihtoehto kaavarungon mukaisen uudis- ja täydennysrakentamisen sijoittumisesta. On kuitenkin huomioitava, että kyseessä on karkea suunnitelma, joka tarkentuu kun alueelle lähdetään laatimaan asemakaavoitusta.

Esitetty täydennysrakentaminen painottuu alueen keskustaan, pohjoisosaan sekä itäosaan Otavantien varteen.

Keskustassa tiivistäminen on pääosin purkavaa täydennysrakentamista. Radan länsipuolella vanhoja huonokuntoisia liiketiloja korvataan hybridirakentamisella, joissa ensimmäisissä kerroksissa on kävelykeskustaan avautuvia liiketiloja ja ylemmissä näiden päälle sijoittuvia asuintorneja. Rakennusten massoittelussa on pyritty säilyttämään Korsolle tyypillinen keskustamaisuus sekä korostamaan ihmisen mittakaavaa erityisesti kävelykehällä. Kävelyaluetta reunustavat matalat yksi- tai kaksikerroksiset liiketilaosat, jotka tuovat kaupunkitilan ilmeeseen kylämäisyyttä ja niin kutsuttua ihmisen mittakaavaa. Kauempana kävelykeskustan puoleisista julkisivulinjoista kohoavat rakennuksen korkeammat asuinosat. Tämä mahdollistaa myös asuinrakennusten piha-alueiden sijoittamisen kattopihoina liiketilaosien päälle.

Radan itäpuolelle nykyisen S-marketin kortteliin on esitetty asuinkortteliratkaisu, johon sisältyy haasteellisen sijaintinsa ja radan läheisyyden vuoksi torni-, lamelli-, luhti- ja kansipysäköintiosat. Kortteliin on mahdollista sijoittaa liiketilaa alikulun ja nykyisen aukion tasoon.

Pysäköinti keskustassa tapahtuu pääosin keskitetysti radan länsipuolelle osoitetussa pysäköintitalossa. Suurehkon pysäköintilaitoksen arkkitehtuuriin ja erityisesti massoitteluun ja kerroslukuun on jatkosuunnittelussa kiinnitettävä huomiota, jottei rakennus luo epämiellyttävää kaupunkitilaa ympärilleen.

Alueen pohjoisosassa radan länsipuolella sekä kaakkoisosassa Otavantien varressa täydennysrakentaminen on sovitettu olemassa oleviin, 60-70-luvun kerrostalokortteleihin. Siirtämällä kortteleiden nykyisillä laajoilla pysäköintikentillä sijaitsevat autopaikat keskitettyihin pysäköintitaloihin saadaan tilaa lisärakentamiselle. Lisärakentamisen massoittelussa ja lamellitaloratkaisuissa voidaan huomioda alueen luonne ja aikakauden rakentaminen sekä liikennemelulta suojautuminen.

Radan itäpuolella pohjoisosassa sijaitsevalla sekoittuneella alueella sijaitsee aivan radan varressa työpaikkarakentamista ja pysäköintitalo sekä Peltomyyränkujan varrella kaksi asuinkorttelia.

Kuva 51. Korson keskusta-alueen havainnekuva-kaavio.

IV Uusi rakennus &kerrosluku
P III Rakenteellinen pysäköinti &kerrosluku
Korson keskustan itäpuolen asemakaava-alue
VI Uusi rakennus asemakaava-alueella (erillinen suunnitelma)



Mitoitus

Kaavarunkosuunnitelma

- Asuinrakentaminen: 72 900 k-m²
- Liike-/työpaikkarak: 7 000 k-m²
- Rakenteellinen pysäköinti: 41 300 brm²
- Asukasmäärän lisäys: 1500 as

Itäpuolen asemakaava-alue

- Asuinrakentaminen: 26 900 k-m²
- Liike-/työpaikkarak: 5 100 k-m²
- Rakenteellinen pysäköinti: 5 500 brm²
- Asukasmäärän lisäys: 550 as

Kaavarunkoalue yhteensä

- Asuinrakentaminen: 99 800 k-m²
- Liike-/työpaikkarak: 12 100 k-m²
- Rakenteellinen pysäköinti: 46 800 brm²
- Asukasmäärän lisäys: 2 050 as

5.8 MAISEMA- JA VIHERYMPÄRISTÖ

5.8.1 Maiseman ja viherympäristön parannustekijät

Alueen kaduille ja aukioille tulee sijoittaa lisää katupuita ja vettä läpäisevää materiaalia lisääntyvien hulevesien hallitsemiseksi, alueellisten viheryhteyksien vahvistamiseksi sekä viihtyisyyden ja mielyttävän pienilmaston aikaansaamiseksi. Kadunvarsien viherkaistaleilla on potentiaalia toimia hulevesien imeytyksessä ja viivytyksessä.

Kaduilla liikkumisessa tulee huomioida kävelijät. Penkkejä ja pieniä taskupuistoja tulee sijoittaa heikosti liikkuville ja spontaaneja kohtaamisia varten sekä autoliikenteen ja kävelyn risteämispaikkoja kohentaa kävelijä- ja pyöräilijäystävällisemmiksi.

Myös rautatien yhteydessä molemmin puolin tulee huolehtia, että maa läpäisee riittävästi vettä. Mahdollisuuksien mukaan tulee radan reunoilla säilyttää puustoa tai muuta kasvillisuutta. Kävelykehän vehreä ja kytkeytynyt verkosto vähentää radan estevaikutusta ja tukee samalla pienen lähivihreän kehittämistä.

Tasku- ja korttelipuistojen puute suunnittelualueella kauttaaltaan on huomattava. Pienetkin istutetut alueet siirtävät alueen painopistettä kävelijöihin ja luovat ympäristöstä viihtyisämmän. Kävelykeskusta on tärkeä aluekokonaisuus, joka tulee liittää vihreään infrastruktuuriin. Riittävä vehreys tulee varmistaa erityisesti aseman alittavan tunnelin läheisyydessä, sen molemmin puolin.

Julkisten ulkotilojen suunnittelussa tulee huomioida esteettömyys korkealla tasolla. Luiskat tulee suunnitella niin, että ne eivät toimi pelkästään tasonvaihtajina, vaan tarjoavat myös viihtyisiä oleskelutiloja (esimerkiksi terasseja tai oleskelupaikan).

Metsolanmäkeä tulee kehittää niin, että ainakin osa siitä suunnitellaan rakennetummaksi puistoksi. Pieni leikkipuisto, istutettu alue tai muu vastaava kannustaa ajan viettämiseen puistoalueella.

Yhteyksiä keskustasta laajemmille viheralueille, kuten Ankkapuisto-Metsopuistoon sekä Metsolansuolle tulee kehittää sekä olemassa olevia verheitä ympäristöjä tuoda paremmin esiin ja kytkeä kehitettävään viherverkostoon. Näitä varten kaavarunkoon onkin merkitty useita kävelyn pääyhteyksiä erityisesti keskustasta lännen suuntaan. Korson keskustan kätketty helmi; Wanha asema ja kahvila vehreine ympäristöineen tulee saada paremmin esiin ja kytkettyä kehitettävään viherverkostoon.

Kuva 52. Maisemakaavio.

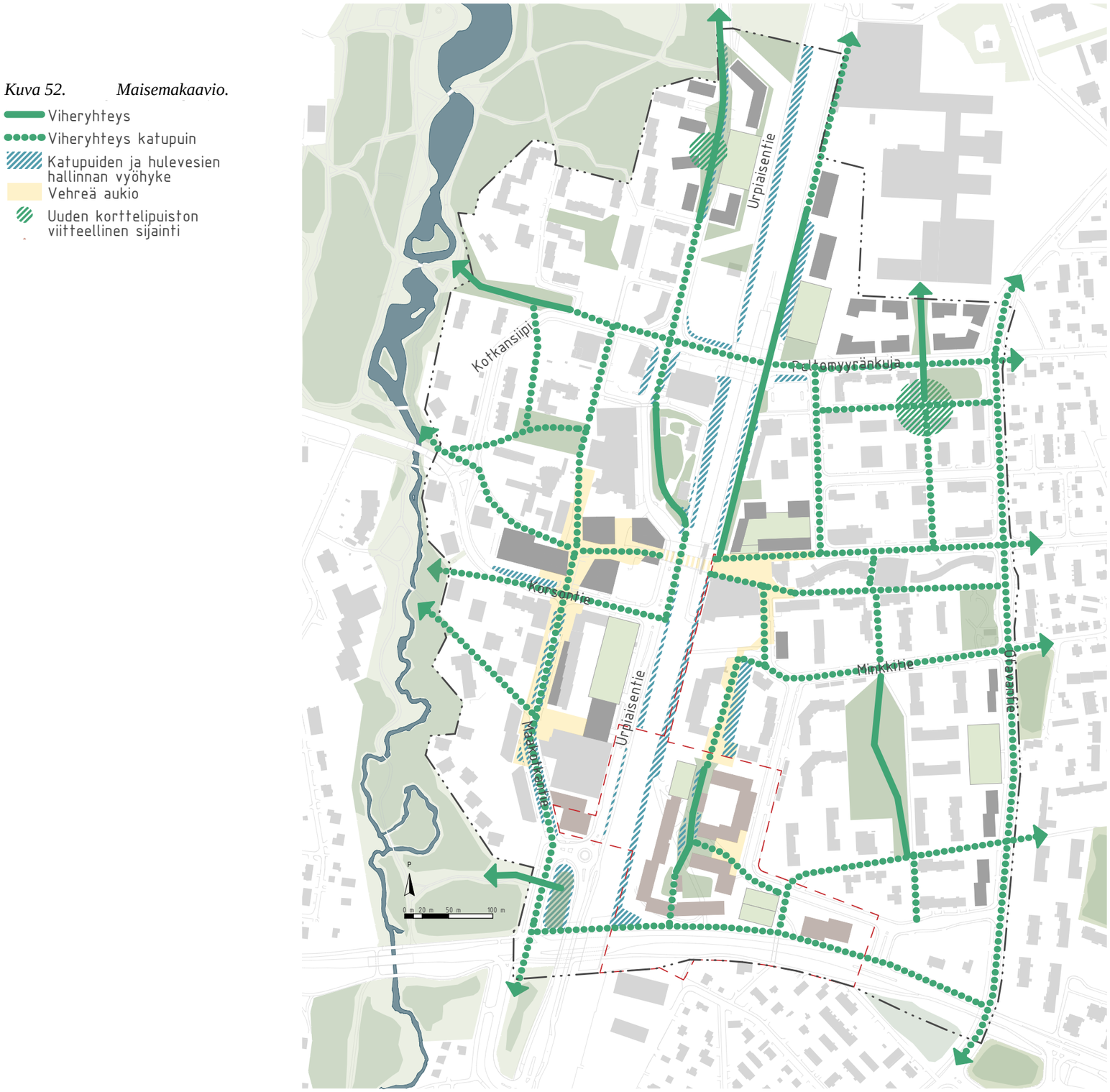

5.9 LIIKENNE

Merkittävimmät muutokset suunnittelualueen nykyisiin liikennejärjestelyihin tapahtuvat Korson ydinkeskustassa, jossa kävelyn roolia ensisijaisena kulkumuotona korostetaan. Kävelykeskustan laajenemisella pyritään tekemään kävelystä houkuttelevaa ja ympäristöstä viihtyisä. Kävely-yhteyksien suunnittelussa ja toteutuksessa tulee huomioida Vantaan kaupungin kävelyn edistämisohjelmassa (2022) Korson alueelle määritetyt aluetyypit – kävelyhubi ja kävelyhubin ympäristö – sekä niiden laatutavoitteet.

Kaavarungossa pyöräliikenteen yhteyksiä kehitetään Korsossa, jotta reitit palvelevat alueen sisäistä pyöräliikennettä sekä liittymistä ympyröivään pyöräliikenteen verkkoon. Pyöräliikenteen yhteyksien suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan Vantaan kaupungin pyöräliikenteen kehittämisohjelma (2021), Vantaan kaupungin pyöräpysäköinnin yleissuunnitelma (2021) ja Vantaan kaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkko (2020). Jatkosuunnittelussa huomioidaan myös, että tavoiteverkon leveysvaatimukset baanalla ja muilla pääpyöräreitti I-tason reittiosuuksilla täyttyvät.

Keskustaan Urpiaisentien varrelle varataan tila bussiterminaalille, josta on sujuvat, turvalliset ja esteettömät jalankulun yhteydet tiivistyvän keskustan palveluihin sekä asemalle johtavaan alikulkuun. Bussiterminaalin yhteyteen varataan tilaa riittävälle ja laadukkaalle pyöräpysäköinnille, johon on sujuvat ja turvalliset yhteydet läheisiltä pyöräliikenteen reiteiltä sekä Pohjoisemmas Urpiaisentienvarrelle varataan tilaa bussien pysäköinnille ja kuskien taukotilalle. Bussiterminaalin tarkemmasta sijoittumisesta tehdään erillisselvitys, jossa tutkittavat alustavat sijaintivaihtoehdot on esitetty vierellä (Kuva 54).

Urpiaisentie suunnittelualueen pohjoisosassa linjataan uudelleen välillä Ruusuvuorenrinne-Kalmuuriinkäytävä. Siirtämällä Urpiaisentien linjausta itään lähelle junarataa luodaan sen länsipuolelle tilaa yhtenäiselle ja tiivistyvälle asuinkorttelien alueelle ja rauhoitetaan korttelien sisäistä liikennettä.

Tiivistyvän Korson keskustan pysäköinti järjestetään pääosin sijoittamalla se keskitettyihin/rakenteellisiin pysäköintilaitoksiin. Täydennysrakentamisen sijoittuminen nykyisille pysäköintialueille on moniulotteinen kokonaisuus, johon vaikuttaa mm. tonttien omistus, tulevan täydennysrakentamisen kerrosalan määrä ja pysäköintilaitoksen kustannukset. Nykyisten asukkaiden pysäköintimahdollisuuden säilyminen on täydennysrakentamisen edellytys ja tulee myös huomioida rakentamisen aikana. Täydennysrakentamisen ja pysäköinnin järjestäminen, toteuttaminen ja taloudellisuus tulee tarkastella tapauskohtaisesti.

Kuva 53. Liikennekaavio.

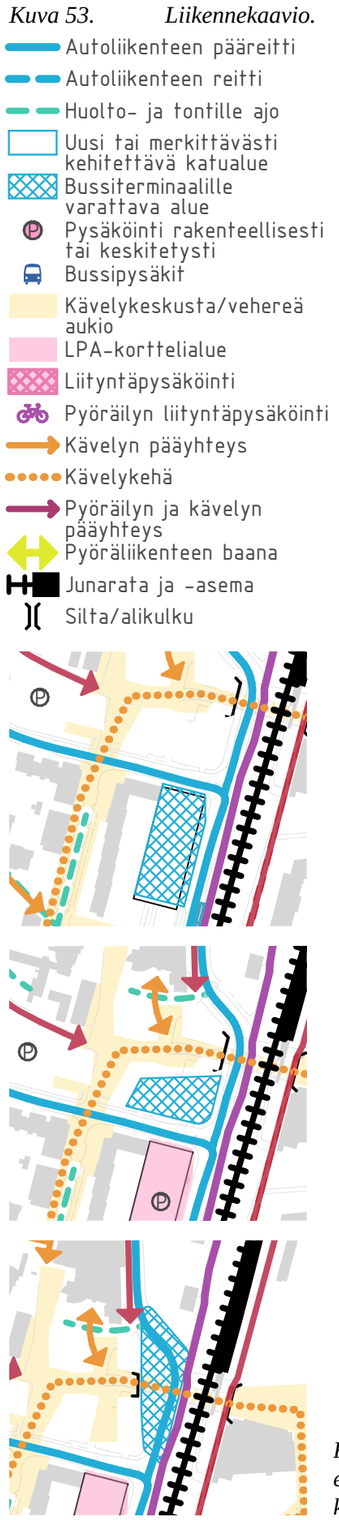

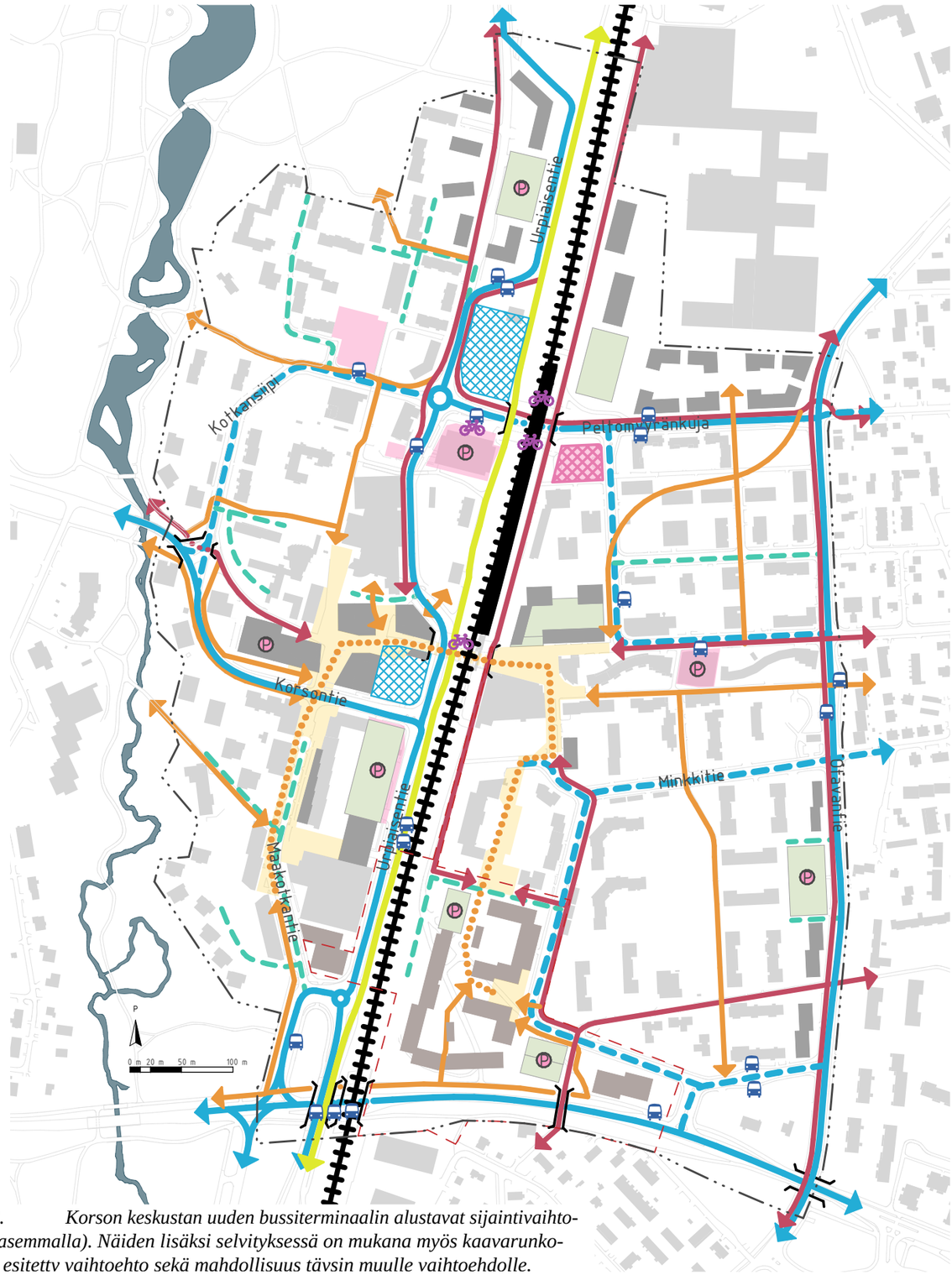

Kuva 54. Korson keskustan uuden bussiterminaalin alustavat sijaintivaihtoehdot (vasemmalla). Näiden lisäksi selvityksessä on mukana myös kaavarunkokartalla esitettv vaihtoehto sekä mahdollisuus tävsin muulle vaihtoehdolle.

5.10 PALVELUT

Kaavarungon yhtenä tavoitteena on kasvattaa ja tiivistää nykyistä palvelurakennetta sekä tuottaa entistä viihtyisämpää ja kaupallisesti aktiivisempaa ympäristöä kasvavan väestön tarpeisiin. Keskeisessä roolissa on päivittäisasiointi ja alueen luonnolliset jalankulkuvirrat sekä olemassa olevan ja luonnollisen aktiivisuuden hyödyntäminen ja tukeminen. Tavoitteena on vahvistaa kaupallisten palvelujen liiketoimintaedellytyksiä, tarjota palveluita erityisesti paikallisille asukkaille ja alueen kautta kulkeville sekä taata toimivat julkiset palvelut.

Kaavarunkosuunnitelmassa on panostettu laadukkaisiin ja viihtyisiin kävelyalueisiin, jotka liittyvät tiiviisti palveluihin. Siirtämällä pysäköinnin keskitettyihin pysäköintilaitoksiin saadaan liiketilojen edustat avattua esimerkiksi terassitoiminnalle ja viihtyisyyttä tuovalle kasvillisuudelle. Kaupallinen toiminta ja muodostuva kävelykehä liittyvät tiiviisti yhteen ja tukevat toinen toisensa olemassa oloa, mikä on tärkeä asia muistaa alueen jatkosuunnittelussa.

Vantaan kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2022-2031 (Vantaan kaupunki, 2022) mukaan kaupungin tavoitteena on luoda Korsolle toimiva, viihtyisä ja turvallinen keskus, joka kunnioittaa sen kyläkeskusmaista ilmettä. Lisäksi tavoitteena on vaalia Korson omaleimaista kerroksellisuutta. Kivijalkaliiketilojen lisääminen alueelle tukee näitä tavoitetta, ja niille parhaita ja luonnollisimpia paikkoja ovat aktiiviset kävelyreitit muodostuvalla kävelykehällä sekä päivittäistavarakauppojen ja joukkoliikennepysäkkien välittömät lähiympäristöt.

Kaupallisten palveluiden sijoittumisen jatkosuunnittelussa on tärkeää kiinnittä huomiota myös huoltoliikenteeseen. Toimiva huolto on edellytys liiketoiminnalle ja kävelykatujen kivijalkatilojen osalta ratkaisu ei aina ole itsestään selvä. Liiketilojen huolto tulee suunnitella harkitusti siten, että vältetään erillisiä huoltopihoja, ns. takajulkisivuja tai muuten epäviihtyisää ympäristöä, mutta kuitenkin niin, että liiketilojen huolto- ja lastaus on vaivatonta. Kävelykeskustan alueen toimivuuden kannalta ehdottoman oleellista kuitenkin on, ettei huoltoajo tapahdu kävelyalueiden kautta.

Julkisten palveluiden osalta kaavarungossa todetaan ja mahdollistetaan nykyisten toimintojen jatkuminen. Kaavaungossa esitetty noin 2000 asukkaan lisäys tarkoittaa noin 200 päiväkotilasta lisää. Kotkansiiven varteen on rakenteilla uusi päiväkoti ja Metsolanmäen päiväkodille on varattu laajentumisvaraus. Lisäksi Korso-Koivukylässä on käynnissä päiväkotiverkkoselvitys.

Mikäli alueen koilliskulmaa ja mahdollisesti myös sen viereen jäävää teollisuusaluetta lähdetään tulevaisuudessa kehittämään asumisvaltaisena (mukana skenaariovaiheessa), tulee tälle alueelle tarkastella myös uuden päiväkodin tarvetta.

Kuva 55. Palvelukaavio.



5.11 ILMASTOVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

5.11.1 Taustaa

Vantaa on sitoutunut olemaan hiilineutraali vuonna 2030. Tämä tarkoittaa, että kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään 80 % vuoden 1990 tasosta. Jäljelle jäävät päästöt kompensoidaan esimerkiksi rahoittamalla vähähiilisyyteen tähtääviä hankkeita muualla. Tällä hetkellä Vantaan kaupungin käyttöperusteisista kasvihuonekaasupäästöistä lähes 40 % koostuu liikenteestä ja 30 % kaukolämmöstä. 1*

Kaupunkien hiilijalanjälkilaskenta ja ilmastotavoitteet eivät sisällä rakennusmateriaalien tuotannon ja kuljetuksen päästöjä. Ne muodostavat kuitenkin keskeisimmän osan kaavoituksen ilmastovaikutuksista. Vuodelle 2022 tehdyssä kulutusperusteisten kasvihuonekaasupäästöjen laskennassa uudisrakentamisen arvioitiin aiheuttavan Vantaalla suuruusluokaltaan henkilöautoliikennettä vastaavat ilmastopäästöt 2*.

5.11.2 Alueen rakentamisen ilmastovaikutukset

Uudisrakentaminen muodostaa merkittävimmän osan kaavoituksen kasvihuonekaasupäästöistä. Rakentamisen ilmastovaikutuksia lisäävät myös infra- ja esirakentaminen sekä rakennusten perustukset, joiden kasvihuonekaasupäästöihin vaikuttavat merkittävästi rakennettavien alueiden pohjaolosuhteet sekä pilaantuneet maa-alueet.

Korson kaavarunkoalueen pohjaolosuhteet ovat pääkaupunkiseudun mittakaavassa melko keskimääräiset. Todennäköisimmin päästöintensiivistä paaluperustusta ja pohjanvahvistusta vaatii alueen itä- ja koillisosiin esitetty täydennysrakentaminen. Rakentamisen korkea tehokkuus kuitenkin vähentää pohjaolosuhteista johtuvia ilmastopäästöjä suhteessa rakennettavaan kerrosalaan.

Toinen merkittäviä ilmastopäästöjä aiheuttava tekijä alueella on kaavarungon esittämä purkava täydennysrakentaminen. Aiempien selvitysten mukaan purkava täydennysrakentaminen ei ole alueen kokonaispäästöjen näkökulmasta koskaan perusteltua, mikäli purettavien rakennusten kunto mahdollistaisi vielä rakennuksen peruskorjauksen tai käyttötarkoituksen muutoksen. Olemassa olevan rakenteen hyödyntämiseen osana täydennysrakentamista tulee pyrkiä uudisrakentamisen ilmastopäästöjen hillitsemiseksi.

Kaavarungon alueella ei sijaitse merkittäviä kasvillisuuden ja maaperän hiilivarastoja, joita menetettäisiin alueelle esitetyn täydennysrakentamisen myötä.

5.11.3 Vaikutukset liikenteen ilmastopäästöihin

Vantaan hiilineutraaliustavoite edellyttää liikenteen ja energiankulutuksen kasvihuonekaasupäästöjen nopeaa hillintää. Energiankulutuksen päästöjen on ennustettu laskevan huomattavasti liikennettä nopeammin, sillä Vantaan Energian tavoitteena on olla hiilinegatiivinen vuonna 2030. Tämän johdosta liikenteen päästöjen osuus kaupungin käyttöperusteisista ilmastopäästöistä tulee tulevaisuudessa kasvamaan.

Korson kaavarungon alue on luokiteltu Suomen ympäristökeskuksen Yhdyskuntarakenteen vyöhykejaossa Pääkaupunkiseudun ydinalueeseen ja intensiiviseen joukkoliikennevyöhykkeeseen. Intensiivisellä joukkoliikennevyöhykkeellä asukkaiden henkilöautomatkojen kilometrisuorite on noin 30 % pienempi verrattuna seudun ydinalueen joukkoliikenne- ja autovyöhykkeisiin. Vastaavasti joukkoliikenteen kilometrisuorite on yli 30 % korkeampi. 3* Lähes koko kaava-alue sijaitsee 5 minuutin kävelyetäisyydellä raideliikenteen asemasta. Vähähiiliset kulkumuodot mahdollistavan yhdyskuntarakenteen näkökulmasta alueen kehittämisen ja täydennysrakentaminen on siis perusteltua.

Korson kaavarungossa esitetään alueen sisäisten kävelyn ja pyöräilyn yhteyksien verkoston ja viihtyisyyden kehittämistä sekä kävelykeskustan kehittämistä nykyistä jalankulkuystävällisemmäksi, mikä kannustaa alueen sisäisten matkojen kulkemiseen kestävillä kulkumuodoilla henkilöauton sijaan. Myös Korson keskustan palvelujen saavutettavuus bussilla paranee kaavarungon myötä nykytilanteeseen verrattuna. Positiivista liikenteen ilmastovaikutusten näkökulmasta ovat myös alueelle esitetyt keskitetyt pysäköintiratkaisut.

5.11.4 Vaikutukset ilmastonmuutokseen sopeutumiseen

Sen lisäksi että kaavarungolla on vaikutusta kaupungin ilmastopäästöihin, tulee suunnittelussa varautua sopeutumaan ilmastonmuutokseen. Suomen ilmastopaneelin mukaan Uudenmaan keskilämpötila tulee vuosisadan lopulla olemaan noin 1,7–2,8 astetta nykyistä korkeampi, ja vuotuiset sademäärät tulevat kasvamaan 5–7 %. Myös rankkasateiden myötä riskit hulevesitulville tulevat kasvamaan merkittävästi. 4*

Kaava-alueella merkittävimpiä äärevöityviin sääilmiöihin liittyviä riskejä ovat hellejaksojen ja hulevesitulvariskien lisääntyminen. Korson kaavarungossa on esitetty alueelle uutta viherrakentamista, vehreitä aukioita sekä katupuiden ja hulevesien hallinnan vyöhykkeitä, joiden toteutuminen nostaa keskusta-alueen sopeutumiskykyä. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen näkökulmasta kaavarungossa esitetyt muutokset alueen viherrakenteeseen ovat hyvin positiivisia.

5.11.5 Ilmastovaikutusten hillintä alueen jatkosuunnittelussa

Korson kaavarungossa esitetyt maankäytön muutokset edistävät kestävää liikkumista sekä alueen sopeutumista ilmastonmuutoksen myötä kasvaviin sään ääri-ilmiöihin. Toisaalta alueen täydennysrakentaminen ja siihen liittyvä olemassa olevien rakenteiden purkaminen aiheuttaa ilmastopäästöjä, joiden hillintään tulee keskittyä alueen jatkosuunnittelussa.

Merkittävimmät mahdollisuudet alueen ilmastopäästöjen hillintään jatkosuunnittelussa liittyvät päästöintensiivisten rakennusmateriaalien käyttöön täydennysrakentamisessa. Tärkeimpiä toimenpiteitä sen hillintään ovat mahdollisimman vähäinen olemassa olevan rakennuskannan purkaminen, olemassa olevan rakenteen hyödyntäminen osana täydennysrakentamista, syntyvien purkumateriaalien ja mahdollisten maamassojen käyttö paikallisesti katujen ja yleisten alueiden rakentamisessa sekä vähähiilisten rakennusmateriaalien kuten puurakentamisen käyttöön ohjaaminen uudisrakentamisessa. Myös etenkin Korson kävelykeskustan alueen uudisrakennusten suunnittelu muuntojoustaviksi on tärkeää tulevaisuuden purkamisen ja rakentamisen päästöjen hillitsemiseksi. Alueen hiilineutraaliutta voidaan edistää myös vahvistamalla uusien rakennettavien viheralueiden hiilivarastoja sekä ohjaamalla rakennuksia uusiutuvan energian kuten aurinkosähkön ja maalämmön tuotantoon.

1* HSY, 2022: Pääkaupunkiseudun kasvihuonekaasupäästöt.

2* Sitowise Oy & Luonnonvarakeskus, 2023: Vantaan kulutuksen kasvihuonekaasupäästöt.

3* SYKE, 2019: Päivittäisen liikkumisen tunnusluvut ja hiilidioksidipäästöt kaupunkiseutujen yhdyskuntarakenteen vyöhykkeillä 2017 sekä maaseutualueilla.

4* Suomen ilmastopaneeli, 2021: Ilmastonmuutokseen sopeutumisen ohjauskeinot, kustannukset ja alueelliset ulottuvuudet.

5.12 JULKISEN ULKOTILAN IDEASUUNNITELMA

Kaavarunkosuunnitelman keskeisimmän kaupunkitilan alueelta on laadittu tarkempi suunnitelma; julkisen ulkotilan ideasuunnitelma. Uudistuvan kävelykeskustan alueen ulkotila jakautuu kylämäisesti itä-länsi -suuntaiseen kaupunkitilojen sarjaan sekä etelä-pohjois -suuntaiseen tilasarjaan. Molempien tilasarjojen yhteyksien jatkumoon alueelta eteenpäin on kiinnitettävä tarkkaa huomiota jatkosuunnittelussa. Kaupunkitilan ja sen elementtien jäsentelyssä on otettu tarkoin huomioon eri suunnista saapuvat kävelijävirrat, jotka kulkevat alueen eri toimintojen äärelle, Korsolle olennainen kerroksellinen ja kylämäinen ilme sekä tilahierarkia, jonka periaatteista on kerrottu lisää edempänä sekä

Eri suuntaisten tilasarjojen kohtaamispisteeseen muodostuu pieni aukiotila, joka toimii kohtauspaikkana ja keskipisteenä uudessa kävelykeskustassa. Aukiolla voidaan järjestää kaupunginosatapahtumia, jotka voivat levittäytyä myös kohti radan alikulkua sekä siitä eteenpäin radan itäpuolen aukiolle. Aukiota ympäröi puustoiset istutusalueet, joiden yhteyteen on osoitettu istumapaikkoja. Aukion eteläpuolelle on osoitettu istutusalueet molemmin puolin Korsontietä, jonka risteäminen kävelykeskustan kanssa suunnitellaan kävelijä- ja pyöräilijäystävälliseksi. Istutusalueet voivat toimia esimerkiksi kaupunginosan näyttävimpien kukkaistutusten pisteenä, jolloin keskusta näyttäytyy eri kulkumuodoilla ohi kulkeville kaupunginosan tärkeänä kohokohtana.

Maakotkantien pohjoispäätyyn on osoitettu istutusalueiden ympäröimä oleskelualue sekä sijainti ulkokahvilalle tai kioskille. Kadunvarsipysäköinnin paikat on osoitettu autojen sijaan ihmisten käyttöön esimerkiksi väliaikaisilla parklet-vuokrauksella. Radan alikulun lähellä sijaitsee istuskeluportaat, jotka avaavat radan alikäytävän luiskan näkymiä hyvin ympäristöönsä sekä mahdollistavat suoraviivaisen kulkemisen niin Lumon kuin bussiterminaalin suunnasta alikulkuun. Aurinkoisella paikalla sijaitsevat portaat sopivat hyvin esimerkiksi eri ikäryhmien kohtaamiseen alueella, ja tarjoavat myös nuoremmille viihtyisän paikan oleskeluun. Alikäytävän suulla sijaitsee myös sisäänkäynnit sen pohjoispuolen liiketilaan sekä eteläpuolen uuteen porras-ja hissirakennukseen. Rakennuksen yhteydessä voi sijaita lisäksi pieni kioski tai bussiterminaalin yhteyteen tarvittavia toimintoja.

5.12.1 Hulevedet

Istutettavat alueet toimivat alueen hulevesien hallinnan osana. Istutusalueet sijaitsevat hieman ympäristöään alemmalla tasolla, jolloin



Kuva 56. Kävelykeskustan julkisen ulkotilan suunnitelma.

niiden ympäristön hulevesiä voidaan ohjata istutuksille. Istutusten kasvillisuus valitaan pientä kuivuutta sekä lyhytaikaisia vesiolosuhteita kestäviksi, vaikkakin istutusaltaissa toimii myös hallittu ylivuoto eteenpäin tai hulevesiverkostoon.

5.12.2 Tilahierarkia

Tilahierarkialla tarkoitetaan lähinnä tunnetta, joka kohdan järjestelyistä siinä liikkujalle muodostuu. Julkiset ulkotilat ovat kaikille avoimia liikkumisen ja oleskelun ympäristöjä. Näihin alueisiin sijoittuu keskeisimmät reitit alueella ja alueen läpi, kaupungin ylläpidossa sijaitsevat istutusalueet sekä oleskelun ja kaupungilla viipymisen kohtia ulkokalusteryhmineen. Puolijulkisella tilalla tarkoitetaan lähinnä kaupallisia alueita, tai liikkeiden välittömiä ulkotiloja. Näille voi sijoittua esimerkiksi kahviloiden ulkoterasseja tai liiketilojen ulkomyyntipisteitä ja mainoksia. Yksityisempi tila näyttäytyy jäsentelyllään enemmän yksityisten asuinrakennusten sisäänkäyntien tai huollon pisteiden kohtina, eikä niiden ole tarkoitus houkutella ohikulkijaa oleskelemaan alueella. Kiinteistön omistajataholta edellytetään kuitenkin ulkoalueen rakentamista laadukkaana osana yhtenäistä keskustan ulkotilaa, vaikka tunnelmaltaan ja mahdollisesti omistussuhteiltaan se olisi yksityisempi.



Kuva 57. Kävelykeskustan tilahierarkia.

Kuva 58. Katutason näkymäkuva Korsonpolulta aseman suuntaan.

5.12.3 Katutason näkymäkuva



5.13 OTTEITA 3D-MALLISTA



Kuva 59. Ote kaakosta (keskusta).



Kuva 60. *Ote etelästä.*



Kuva 61. *Ote kaakosta.*



Kuva 62. Ote lounaasta.

6 YHTEENVETO JA SUOSITUKSET JATKOSUUNNITTELUUN

Kaavarunkotyössä koottiin yhteen suunnitelma, jossa esitetään alueen maankäytön, liikenteen ja palveluiden yleispiirteinen tavoite. Suunnitelma on laadittu alueen asema- ja yleiskaavatasojen väliin, tarkentamaan yleiskaavaa sekä ohjaamaan asemakaavaa.

Kaavarungon tärkeimmät tiivistykset ja suositukset jatkosuunnitteluun on esitetty alla.

Keskustatoiminnot & rakentaminen

Keskustatoimintoja on keskitetty aivan Korson ytimeen, radan molemmin puolin kävelykeskustan yhteyteen. Keskustatoimintojen alueelle toivotaan hybridirakentamista, jossa yhdistyy liiketilat ensimmäisessä kerroksessa ja asuminen ylemmissä. Keskustatoimintoja jatkosuunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota Korsolle tyypillisen kerroksellisuuden ja ihmisen mittakaavan säilyttämiseen sekä rakentamisen ja kävelykeskustan vuoropuheluun.

Kävelykeskusta & kaupunkitilat

Kaavarungon toiminnallisuuden selkärankana toimii kävelykeskusta ja sen kävelykehäkonsepti, jotka nivovat yhteen keskustan erilaiset toiminnot ja kaupunkitilat molemmin puolin junarataa. Keskustan ja kaupunkitilojen jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityishuomiota vehreyteen, tilasarjojen jatkumoon, esteettömyyteen sekä erilaisten liikkujien (tavanomaiset ja esteelliset kävelijät, pyöräilijät sekä erilaiset sähköiset liikkumisvälineet) virtoihin sekä niiden yhteensovittamiseen.

Asuminen

Kaavarunko mahdollistaa alueelle uutta asumista runsaissa määrin täydennysrakentamisena. Asumisen jatkosuunnittelussa on huomioitava pysäköintipaikkojen tarpeen väheneminen ja kasvava joukkoliikenteen käyttö erityisesti aseman läheisyydessä, ikääntyvä väestö sekä asumisen viihtyisyys. Kiinnittämällä huomiota asuntorakentamisen laatuun ja integraatioon pystytään luomaan miellyttävää asuinympäristöä ja kasvattamaan Korson houkuttelevuutta kestävänä, raideliikenteeseen tukeutuvana asuinalueena.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaavarungossa turvataan jo suojeltujen rakennusten ja kokonaisuuksien säilyminen sekä listataan rakennukset, joilla on todettu arvoja ja joiden suojelumerkinnät tulee ratkaista asemakaavalla.

Maisema ja viherympäristö

Kaavarungossa mahdollistetaan vehreyden tuominen runsaiden istutuksien ja katupuiden muodossa kävelykehän ja keskustan alueelle. Maiseman ja viherympäristön jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityishuomiota hulevesien hallintaan, tasku- ja korttelipuistojen laatuun ja määrään sekä laajempien viheryhteyksien yli kaavarunkorajojen turvaamiseen.

Liikenne

Merkittävimmät muutokset alueen nykyisiin liikennejärjestelyihin tapahtuvat kävelykehän ympäristössä, jossa kävelyn roolia ensisijaisena kulkumuotona korostetaan. Kävelykeskustan laajenemisella pyritään tekemään kävelystä houkuttelevaa ja ympäristöstä viihtyisä. Liikenteellisessä jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityishuomiota kestävien liikkumismuotojen (kävely, pyöräliikenne, joukkoliikenne) suosimiseen ja sujuvoittamiseen, yksityisautopysäköinnin keskittämiseen sekä yleiseen turvallisuuteen.

Palvelut

Kaavarungon yhtenä tavoitteena on kasvattaa ja tiivistää nykyistä palvelurakennetta sekä tuottaa entistä viihtyisämpää ja kaupallisesti aktiivisempaa ympäristöä kasvavan väestön tarpeisiin. Palveluihin liittyvässä jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityishuomiota kytkeytymiseen kävelykehään sekä palvelutilojen luonteeseen ja laatuun.

LIITE

MERKINTÖJEN SELITTEET

- Keskustatoimintojen kortteli
- Kävelykeskusta / vehreä aukio
- Asuinkortteli tehokkuus yli/alle e=0,7
- Tiivistyvä asuinkortteli
- Sekoittunut asumisen ja työpaikkojen alue
- Kaupallisten palveluiden alue
- Työpaikkarakentamisen alue
- Pysäköinnin alue
- Julkisten palveluiden alue
- Korttelialueen laajennusvara
- Korttelipuisto/ viheryhteys/ suojaviheralue
- Uusi tai merkittävästi kehitettävä liikennealue
- Bussiterminaalialue
- Maanalainen kävelykeskusta
- Tärkeä aukio/ tapahtumapaikka
- Uuden korttelipuiston viitteellinen sijainti
- Viheryhteyden ja hulevesien hallinnan tarve
- Kävelykehä
- Kävelyn pääyhteys
- Pyöräliikenteen baana
- Pyöräilyn ja kävelyn pääyhteys
- Junarata & asema
- H Julkinen hissiyhteys rakennuksessa
- Kiintopisteet ja kaupunkitilan kohokohdat

Urpiaisentie
Kotkansiipi
Peltomyyrankuja
Korsontie
Urpiaisentie
Minkkitie
Otavantie
Maakotkantie

P
0 m 20 m 50 m 100 m

Vantaa

TENGBOM OY

Salomonkatu 17 A 00100 HELSINKI
Tel +358 291 705 880 www.tengbom.fi

KORSON KESKUSTAN KAAVARUNKO

Kaavarunko A3 selitteillä 1:4000

27.6.2023

Kaupunkirakenne ja -ympäristö / Asemakaavoitus

Mielipiteiden luettelo 7.12.2022 - 13.1.2023 / Korson keskustan kaavarunko nro 081700, 81. Korso, 83. Metsola

Kirjeenä saapuvat mielipiteet toimittiin kirjaamosta asemakaava-arkkitehti Mikel Aizpurulle.

Mielipiteitä saatiin 7 kpl.

Mielipiteen antaja	**Mielipide**	**Vastine**
NRO 1 Caruna Oyj 13.12.2022	Alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa	-
NRO 2 Fingrid 13.1.2023	Ei kommentoitavaa.	-
NRO 3 HSL-kuntayhtymä 2.1.2023	Korson asema-alue on huomattava liikenteellinen solmukohta, jonka vuoksi alueella on turvattava joukkoliikenteen toiminta-edellytykset. Korson aseman läheisyydessä tulee olla bussipysäkit, jotta vaihdot junien ja bussien välillä ovat mahdollisimman sujuvia ja esteettömiä. Joukkoliikenteen käytössä olevien katujen tulee tukea sujuvan joukkoliikenteen järjestämistä. Korsoon päättyy useita bussilinjoja, joten pysäkkien läheisyyteen tarvitaan wc ja mahdollisesti taukotilat kuljettajia varten.	Alueelle on tehty tilavaraus joukkoliikenteen terminaalia varten. Linja-autopysäkkien sijoittelusta on tekeillä erillinen konsulttityö (joukkoliikenteen terminaali), jota HSL on mukana ohjaamassa.
NRO 4 Asukas 8.1.2023	”Ei ole mitään mieltä, että Korson keskusta-alue myllätään uuteen uskoon kerrostaloilla, nimittäin esimerkiksi Kivistössä on satamäärin myytävänä uusia	Korson suuralueen väkiluvun ennustetaan kasvavan ja uusille asukkaille tarvitaan asuntoja. Kaavarungossa on siksi ollut tarpeen varautua uusiin asuinkortteleihin.

	kerrostaloja, samoin on Tikkurilassa muutama sata.”	
	”Keskustaan on paikallaan liiketilojen rakentaminen ja aivan hyvin voitaisiin peruskorjata nyt jo olevia, pitääkö aina rakentaa uutta ja huonoa.”	Kaavarunko ei ratkaise liiketilojen säilyttämistä/purkamista. Kaavarungossa nähdään mahdollisena korvata nykyisiä liiketiloja liike- ja asuinrakentamisella. Asia ratkaistaan tulevissa asemakaavoissa.
	”Korkeat kerrostalot eivät sovi Korson miljööseen. Korso on vanhinta omakotialuetta, joten pidetään pientalomaisuus – ei betonibunkkereita.”	Kaavarungossa ehdotetaan, että nykyisiä kerrostaloalueita tiivistetään. Uusia kortteleita ehdotetaan sijoitettavaksi nykyisille teollisuusalueille. Kaavarunko ei koske pientaloalueita.
NRO 5 Taloyhtiön hallitus 13.1.2023	Korson keskustaa pitää tiivistää ja uudistaa, mutta sitä ei saa tehdä asukasviihtyvyyden kustannuksella. Keskustan ytimessä on tontteja, joille voidaan vanhaa purkamalla luoda uutta rakennuskantaa ja lisää asuntoja.	Kaavarungossa ehdotetaan uusien asuntojen sijoittamista kyseiselle alueelle.
	Keskustan kyljessä sijaitsevat Metso- ja Ankkapuisto pitää säilyttää viheralueena.	Kyseiset viheralueet esitetään säästettäviksi.
	Tiivistämisen varaa on esimerkiksi Peltomyyränkujan ja Otavantien kulmauksessa Myyräpuistossa.	Kortteli on tunnistettu potentiaaliseksi kohteeksi tiivistämisen kannalta. Taskupuisto on tarpeen säilyttää viheralueverkoston vuoksi.
	Metsolanmäen metsä on alueen tärkeä viheralue. Sitä käyttävät koiriaan	Metsolanmäki on osoitettu säilytettäväksi pääosin viheralueena.

	ulkoiluttajat ja lapset laskevat siellä mäkeä. Asemakaavassa Rautapolun eteläpuoleinen alue on merkitty liike- ja toimistotilan alueeksi sekä katualueeksi, mutta metsikkö on merkittävä viheralue lähistön asukkaille. Siellä ulkoilutetaan koiria, se on osa monen kävelylenkkiä ja edes pieni este Kulomäentien liikenteen melulle ja päästöille. Keväällä metsikön puissa pesii valtavasti lintuja, joiden laulu tarjoaa lähistön asukkaille ilahduttavan luontokokemuksen. Puretun ammattikoulun ja Vantaan Valon paikalla on enää tyhjä tontti. Se sopii asuntorakentamiseen.	Alueelle on kaavarungossa esitetty uusia asuinkortteleita palvelemaan Korson väestönkasvua. Kortteleiden läpi on merkitty kävely-yhteys ja niiden yhteyteen on osoitettu aukio/tapahtumapaikka. Mahdolliset tulevat asuinrakennukset voivat toimia tehokkaana meluesteenä Kulomäentien ja pääradan suuntaan. Alueelle on kaavarungossa ehdotettu uutta asuinrakentamista.
NRO 6 Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy 9.1.2023	Vantaa Energia Sähköverkot Oy:n tarpeita tuodaan esille kaavarungon ohjaamien asemakaavamuutosten kohdalla tarkemmin. Kaavarunko ja yleiskaava 2020 ohjaavat alueen asemakaavoitusta etenkin täydennysrakentamiseen ja C kaupunkikeskustan alueiksi, jolloin tarkasteluun tulee väistämättä sähkön jakeluveron muutokset ja tarpeet.	-
NRO 7 Vantaan kaupunginmuseo 13.1.2023	Kaavarungon suunnittelualueella sijaitsee eri aikakausilta olevia inventoituja	Kaavarungon rakennettua kulttuuriympäristöä koskevassa teemakartassa (kappale 5.6) on esitetty

	rakennusperintökohteita. Koska kaavarungossa määritellään tulevan täydennysrakentamisen ja tiivistämisen periaatteita, tulisi tehtävää varten määritellä mitkä rakennukset tulee kaupunkikuvassa säilyttää. Näiden kohteiden suojelu tulee määritettäväksi tulevien asemakaava-muutosten yhteydessä.	suojellut ja arvotetut rakennukset. Arvotettujen kohteiden suojelusta päätetään tulevien asemakaavamuutosten yhteydessä.

18 § **Asemakaavan muutos 002356, 52 Veromies / Muuran kaupunkikylät 1**

VD/8264/10.02.04.00/2017
SP/JOR/MHÄ/CTA/VIK

Muuran kaupunkikylät 1 on Muuran alueen ensimmäinen asemakaavan muutos, joka toteuttaa Muuran kaavaluonnoksen tavoitetta tunnistettavasta ja viihtyisästä, yhteisöllisistä kaupunkikylistä koostuvasta uudesta asuinalueesta. Tällä asemakaavalla kaavoitetaan asuinkortteleista ja päiväkodista muodostuva syksykylä aukioineen ja katualueineen, Lentoasemantien varren toimitilakortteli, Muuran keskustan itäpuolen korttelit kaupallisine palveluineen (osa sydäntalvikylää), Muuranaukio sekä Vantaan ratikan katualueet Muurassa. Koko kaavamuutosalueen rakennusoikeus on 111 400 k-m2, josta asuinkerrosalaa on 85 100 k-m2 (AK+C), liiketilaa 2 200 k-m2, toimitilaa 21 000 k-m2 sekä päiväkoti 3 000 k-m2.

Asemakaavamuutos koskee kortteleita 52132–52138 ja 52144 sekä katu-, tori- ja virkistys- ja liikennealueita kaupunginosassa 52, Veromies.
Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa korttelia 52104 sekä katu-, liikenne- virkistys- ja suojaviheralueita.

Alue sijaitsee Veromiehen kaupunginosassa ja rajautuu pohjoisessa Plootukallion metsäalueeseen, idässä Lentoasemantiehen ja etelässä Virkatiehen. Lännessä aluetta rajaa Toinensavu ja sen länsipuoliset teollisuus- ja varastorakennusten tontit.

Hakija
Kaavaluonnoksen hakijana on Sponda Oy.

Maanomistus
Alueen päämaanomistajia ovat Sponda Oy ja Vantaan kaupunki. Lisäksi ratikan katualueita ulottuu Avia Real Estate Oy:n ja Sagax Finland Oy:n maalle.

Valmistelu
Kaupungin asiantuntijoiden ja maanomistajien lisäksi kaavan valmisteluun on osallistunut Arco Architecture Company Spondan konsulttina.

Kaavaan liitetyt hakemukset
Kaavanumerolle 002356 on yhdistetty Sponda Oy:n 13.9.2017 saapunut kaavamuutoshakemus sekä Vantaan kaupungin alueita koskeva kaavamuutoshakemus 22.12.2022.

Yleiskaava
Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan kuulutuksella 11.1.2023. Kaavassa alue on osoitettu kaupunkikeskustan alueeksi (C), kaupunkikeskustan asuinalueeksi (AC), lähivirkistysalueeksi (VL) ja kestävän kasvun vyöhykkeeksi (ruuturasteri). Alueen länsireunaa kulkee pyöräliikenteen baana ja raideliikenteen tunnelin ohjeellinen linjaus. Pohjoisosan halki on osoitettu virkistysalueyhteys ja Lentoasematien yli on merkitty viheryhteyden kehittämiskohta.

Asemakaavamuutos
Tämä asemakaavan muutos on Muuran alueen ensimmäinen varsinainen asemakaava, joka on laadittu Muuran alueen kaavaluonnoksen pohjalta (052600). Asemakaava toteuttaa Aviapoliksen kaavarunkoa.

Mukana suunnittelussa ovat olleet alueen maanomistajat: Sponda Oy, Sagax Finland Oy ja Avia Real Estate Oy sekä Spondan konsulttina arkkitehtitoimisto Arco Architecture Company.

Suunnittelualue koostuu nykyisellään pääosin teollisuus- ja varastorakentamista sekä sen pohjoisosissa säilyneestä Plootukallion metsäalueesta. Pinta-alaltaan suunnittelualue on noin 16,2 ha. Muuran alueesta rakentuu kaavoituksen myötä tunnistettava ja viihtyisä, yhteisöllisistä kaupunkikylistä koostuva uusi asuinalue, johon toimintojen sekoittuneisuutta tuovat toimitilarakentaminen ja julkiset palvelut sekä Muuran keskustan kaupalliset palvelut. Suunnittelun päätavoitteina on ollut muodostaa Muuraan yhteisöllisyyttä tukevaa kaupunkirakennetta, kaupunkikyliä, joiden kaupunkitila on elämyksellistä, arkkitehtuuri tunnistettavaa, liikkuminen älykästä ja toimitilojen suunnittelussa tähdätään tulevaisuuteen. Tällä asemakaavalla kaavoitetaan Muuran asuinkortteleista ja päiväkodista muodostuva syksykylä aukioineen ja katualueineen sekä Muuran keskustan itäpuolen korttelit (osa sydäntalvikylää), Muuranaukio sekä Vantaan ratikan katualueet Muurassa.

Alueen arkkitehtuuri on leikkisää, värikästä ja kodikasta. Kaupunkikuvaa hallitsevat erityisesti harjakatot sekä värikkäät julkisivut. Muurassa asuinkorttelit on ryhmitelty korttelikokonaisuuksiksi, kaupunkikyliksi. Jokaiselle kaupunkikylälle luodaan tunnistettavaa ja omaleimaista identiteettiä kylien oman teeman, vuodenajan avulla. Suunnittelualueen keski- ja itäosiin sijoittuu syksyteemainen kaupunkikylä ja länteen, Muuran keskustan alueelle, osa sydäntalviteemaisesta kylästä. Kylän vuodenaika näkyy rakennusten julkisivuväripaletissa, kasvillisuudessa ja kylän omana katupuuna, kadun kalusteissa ja mm. kylän kohtaamispaikkana toimivien aukioiden toiminnallisuudessa. Toisensavun ja Virkatien risteykseen sijoittuvasta Muuran keskustasta aukioineen suunnitellaan koko Muuran alueen aktiivinen solmukohta, jonne keskittyvät joukkoliikenteen pysäkit, alueen kaupalliset palvelut sekä kahvilat ja ravintolat. Asemakaavan muutoksessa varaudutaan myös päivittäistavarakaupan sijoittumiseen Muuranraitin varrelle keskustan itäpuoliseen kortteliin.

Kaupunkitilasta muodostuu umpikorttelien myötä tiivistä ja kaupunkimaista, mutta vehreyttä saadaan runsaasti kortteleiden taskupuistojen sekä reittien ja aukioiden monipuolisten istutusten avulla. Elävyyttä kaupunkitilaan tuodaan kivijalkaan sijoittuvien liike-, työ- ja asukkaiden yhteistilojen sekä maantasoasumisen keinoin. Muuran keskiosaan muodostuu erilaisten puistoalueiden kokonaisuus, ns. kyläpuisto, jonka merkittävin osa on metsäisenä säilytettävä Plootukallio (asemakaavan muutoksessa mukana suurin osa Plootukallion tulevasta virkistysalueesta).

Muura on kävely-ystävällinen ratikkakaupunki. Ratikan lisäksi myös kaikki muut joukkoliikenteen vaihtoehdot ovat käytettävissä, ja suunnittelussa on keskitytty erityisesti kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen sekä sujuviin ja houkutteleviin reitteihin. Autoliikenne on keskitetty pääosin kokoojakaduille ja muutamille tonttikaduille, jolloin on saatu rauhoitettua kaupunkikylien sisäosat kokonaan kävelylle ja pyöräilylle. Tärkein kävelyn ja pyöräilyn reitti alueella on ns. kaupunkiraitti, joka yhdistää kaikki kylät toisiinsa sekä toimii sujuvana yhteytenä Muuran keskustaan. Alueen kortteleiden pysäköinti keskitetään pääosin LPA-kortteleihin rakennettaviin pysäköintilaitoksiin, mikä mahdollistaa rehevien maanvaraisten sisäpihojen toteuttamisen. Pysäköintitaloista suunnitellaan monikäyttöisiä, reittejä ja kaupunkitilaa elävöittäviä rakennuksia.

Resurssiviisaus ja ekologisuus näkyvät alueella mm. kävelyn, pyöräilyn sekä joukkoliikenteen suosimisena, resurssiviisaina ratkaisuina rakentamisessa, kasvikattoina, kaupunkivihreän eri ratkaisuina sekä puistojen ja katualueiden hulevesien hallinnan toteuttamisena luonnonmukaisin menetelmin.

Asuinkerrostalojen korttelialueiden rakennusoikeus on yhteensä 68 200 k-m2, josta asumisen osuus 67 700 k-m2 ja liiketilojen osuus 500 k-m2. Keskustatoimintojen korttelialueiden rakennusoikeus on

yhteensä 19 100 k-m2, josta asumisen osuus 17 400 k-m2 ja liiketilojen osuus 1 700 k-m2. Yleisten rakennusten rakennusoikeus on 3 000 k-m2 ja toimitilarakennusten 21 000 k-m2. Kortteleiden rakentamisen määrä on yhteensä 111 300 k-m2. Lisäksi Ropinapihalle on osoitettu rakennusala 100 k-m2 kioskia tai muuta pientä rakennusta varten. Kaavan kokonaisrakennusoikeus on siis 111 400 k-m2. AK-kortteleiden tehokkuus on keskimäärin e=2,2, mutta tehokkuus vaihtelee välillä n. e=1,9-2,5. Y-korttelissa tehokkuus on n. e=0,4 ja C-kortteleissa n. e=2,4.

Asemakaavan muutoksella varaudutaan muuttamaan nykyiset teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueet (T), puistoalueet (VP) ja suojaviheralueet (EV) asuinkerrostalojen (AK), keskustatoimintojen (C), toimitilarakennusten (KTY), yleisten rakennusten (Y), autopaikkojen (LPA) korttelialueiksi, virkistys- ja puistoalueiksi (VP, VL) sekä katu- ja torialueiksi.

Hanke tiivistää kaupunkirakennetta, mikä on taloudellisuuden kannalta tärkeää. Se on myös joukkoliikenteen runkolinjan ja suunnitteilla olevan Vantaan ratikan linjan varrella sekä hyvin saavutettavissa kehäradan Aviapolis-asemalta. Hanke on kaupungin tavoitteiden mukainen.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 12.12.2022. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin Spondan ja Sagaxin omistuksessa oleville alueille sisältäen koulutontin ja etenkin ratikan katualueiden osalta osia myös Logicorin ja Avia Real Estaten/Finavian kiinteistöistä. OAS:a on päivitetty 3.4.2023, mm. yleiskaavan voimaantulon osalta. Suunnittelun edetessä päätettiin aikataulusyistä viedä käsittelyyn varsinaisena asemakaavan muutoksena ensimmäisenä ratikan katualueet sekä Spondan alueelle sijoittuvat kortteli-, katu- ja puistoalueet.

Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta 01.02.2023 mennessä. Mielipiteitä saatiin yhteensä 7 kpl. Mielipiteiden tiivistelmä on esitetty selostuksessa.

Kaavatilaisuus on pidetty 15.2.2023.

Ratikan kaavoitus tuli vireille 23.11.2020 laajempana alueena numerolla 062800. Muuran kohdalla ratikan katualue on poikkeuksellisesti osa Muuran asemakaavaa 002356 ja siten osa tämän kaavan prosessia. Ratikan osalta Muuraa koskevia mielipiteitä saatiin 2 kpl. Ne on esitetty tarkemmin selostuksessa.
Ratikan suunnittelusta järjestettiin neljä alueellista verkkotilaisuutta ja yksi koko linjaa koskeva. Aviapolista koskeva yleisötilaisuus järjestettiin 17.12.2020 (Aviapolis) sekä koko linjan suunnittelua koskeva tilaisuus 23.9.2021.

Viranomaisneuvottelu
MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu on pidetty 2.9.2021 Muuran asemakaavaluonnoksen suunnittelun yhteydessä.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Sopimus
Asemakaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Muutoskustannukset maksaa hakija Sponda Oy ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 4 (20 000 €), yhteensä 20 000 €.

Kaupunkiympäristölautakunta 6.6.2023 § 15

Kaupunkisuunnittelujohtaja va:n esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 6.6.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002356, 52 Veromies / Muuran kaupunkikylät 1
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Sponda Oy maksaa muutoskustannukset (20 000 €), yhteensä 20 000 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunkiympäristölautakunta jätti asiaan yhteisen pöytäkirjalausuman: "Alueen rakentaminen painotetaan niille alueille, jotka ovat jo rakennettua ympäristöä ja nähtävilläolon aikana selvitetään, miten kortteleiden muodostaminen voidaan toteuttaa niin, että alueen luonto säästyy mahdollisimman lähellä nykytilaa sekä suuria räjäytyksiä ja louhintoja ei tarvitse suorittaa rakennusvaiheessa."

_____

Kaupunginhallitus 19.6.2023 § 24

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 6.6.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002356, 52 Veromies / Muuran kaupunkikylät 1
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Sponda Oy maksaa muutoskustannukset (20 000 €), yhteensä 20 000 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunginhallitus jätti asiaan seuraavan yhteisen pöytäkirjalausuman:
” Alueen rakentaminen painotetaan niille alueille, jotka ovat jo rakennettua ympäristöä ja nähtävilläolon aikana selvitetään, miten kortteleiden muodostaminen voidaan toteuttaa niin, että alueen luonto säästyy mahdollisimman lähellä nykytilaa sekä suuria räjäytyksiä ja louhintoja ei tarvitse suorittaa rakennusvaiheessa

_____

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 28.6.-28.8.2023. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot

Kaupunginhallitus päätti 19.6.2023 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 12 kpl ja saatiin 5 kpl kappaletta. Lausunnot saatiin Traficomilta, Uudenmaan liitolta, Uudenmaan Ely-keskukselta, Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy:ltä sekä Helsingin seudun ympäristöpalveluilta (HSY). Traficom ja Uudenmaaliitto ilmoittivat, ettei heillä ole lausuttavaa. Uudenmaan Ely-keskuksen, Vantaan Energian ja HSY:n lausunnoistakaan ei aiheutunut tarkistustarvetta.

Tehdyt tarkistukset
Kaupunkiympäristölautakunta (6.6.2023) sekä kaupunginhallitus (19.6.2023) jättivät kaavasta seuraavan lausuman: "Alueen rakentaminen painotetaan niille alueille, jotka ovat jo rakennettua ympäristöä ja nähtävilläolon aikana selvitetään, miten kortteleiden muodostaminen voidaan toteuttaa niin, että alueen luonto säästyy mahdollisimman lähellä nykytilaa sekä suuria räjäytyksiä ja louhintoja ei tarvitse suorittaa rakennusvaiheessa." Kaavaratkaisussa on pyritty säilyttämään Plootukallion metsäinen alue niin laajana kuin se toimivan kaupunkirakenteen kannalta on ollut mahdollista ja nykyisiä kiinteistön metsäisiä alueita on otettu osaksi Plootukallion lähivirkistysaluetta. Plootukalliolta jatkuva uusi viheryhteys Muuran alueen ja Huberilan yhdistävälle puistosillalle on osittain nykyisen rakennetun kiinteistön osuudella, koska puistosillan paikkaa ei maanomistuksellisesti ole voitu siirtää pohjoisemmaksi siten, että viheryhteys olisi saatu luontevasti kokonaan nykyisen metsäalueen kohdalle. Kaavakartalle on nähtävilläolon jälkeen lisätty suojeltavan puun merkinnällä arvokkaaksi luokiteltuja puita mm. niille asuinkortteleille, joiden pihoilla puiden säilyminen on viitesuunnitteluvaiheessa vaikuttanut mahdolliselta. Alueelle saadaan myös nykytilaan verrattuna paljon lisää vehreyttä kaavan myötä, kun nykyiset asfalttikentät muutetaan vehreiksi pihoiksi ja kaduille ja kävelyn reiteille istutetaan puita sekä runsaasti muuta kasvillisuutta.

Kortteleiden korkotasojen suunnittelussa on pyritty myös siihen, että joudutaan tekemään mahdollisimman vähän louhintaa tai täyttöä. Lopullinen katusuunnittelu ja ratikan katusuunnittelun korot kuitenkin määrittelevät pitkälti sen, miten kortteleiden korkomaailma lopulta toteutuu. Mm. ratikalle soveltuvien pituuskaltevuuksien vuoksi Plootukalliota joudutaan louhimaan ja ratikan korot asettavat korkotason myös Plootukadulle. Lisäksi Plootukadun toimiva yhdistymisen kohta ratikan linjaan, on pitänyt sovittaa ratikan suunnitelmaan, joten tähän ei varsinaisesti korttelisuunnittelussa ole voitu vaikuttaa.

Nähtävilläoloaikana on keskusteltu maanomistajan kanssa myös pysäköinnin järjestämisestä ja pysäköintitalojen toteuttamisesta. Joustavan toteutuksen edesauttamiseksi kaavakartalta on poistettu LPA-kortteleista merkintä niistä kortteleista, joiden pysäköinti kohdistuisi juuri kyseiseen pysäköintitaloon. Pysäköinnin määrää suhteessa rakennusoikeuteen ei ole muutettu. Myös kaavamääräysten puolella on pysäköinnin sijoittamisen määräyksiä yksinkertaistettu sekä muutettu joustavampaan muotoon (mm. AK-kortteleiden pysäköinnin jakautumista ei määritellä kaavamääräyksellä). Määräyksiin lisättiin myös KTY-korttelille mahdollisuus sijoittaa asiakaspysäköintiä tulevan rakennuksen pääsisäänkäynnin eteen, sekä lisättiin kaavakartalla tätä varten p-merkintä. Lisäksi tehtiin muutamia muita pieniä tarkennuksia mm. Muuranaukion katoksen määräykseen.

Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaavaselostuksen tarkistukset
Asemakaavamuutoksen selostusta on päivitetty lisättyjen merkintöjen (mm. suojeltavat puut) ja tarkennettujen kaavamääräysten osalta. Liitteisiin on lisätty kortteleiden väripaletit, sekä päivitetty myös havainnekuva ja vihertehokkuuslaskelmat.

Kaupunkiympäristölautakunta 24.10.2023 § 11

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 24.10.2023 päivätty, asemakaavamuutosehdotus 002356, 52 Veromies / Muuran kaupunkikylät 1.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkisuunnittelujohtaja Sampo Perttula selosti asiaa kokouksessa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunkiympäristölautakunta jätti asiaan yhteisen pöytäkirjalausuman:
"Alueen rakentaminen painotetaan niille alueille, jotka ovat jo rakennettua ympäristöä ja nähtävilläolon aikana selvitetään, miten kortteleiden muodostaminen voidaan toteuttaa niin, että alueen luonto säästyy mahdollisimman lähellä nykytilaa sekä suuria räjäytyksiä ja louhintoja ei tarvitse suorittaa rakennusvaiheessa."

Merkittiin, että vihreiden lautakuntaryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon kristillisdemokraattien, perussuomalaisten, sosialidemokraattien ja vasemmistoliiton lautakuntaryhmät yhtyivät:
“Nyt käsiteltävässä asemakaavaluonnoksessa todetaan, että tuleva Plootukallion virkistysalue sijoittuu pääosin Muuran kaupunkikylät 1 alueelle. Myös Plootukallion pohjoisosia kaavoitettaessa alkuperäistä kallioluontoa tulee säilyttää merkittävissä määrin.”

———

Sopimus
Asemakaavamuutokseen liittyvä maankäyttösopimus on allekirjoitettu 6.11.2023.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 18

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 24.10.2023 päivätty, asemakaavamuutosehdotus 002356, 52 Veromies / Muuran kaupunkikylät 1.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunginhallitus jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:
”Alueen rakentaminen painotetaan niille alueille, jotka ovat jo rakennettua ympäristöä.”

Merkittiin myös, että vihreiden hallitusryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon sosiaalidemokraattien, vasemmistoliiton, kristillisdemokraattien ja perussuomalaisten hallitusryhmät yhtyivät:
”Nyt käsiteltävässä asemakaavaluonnoksessa todetaan, että tuleva Plootukallion virkistysalue sijoittuu pääosin Muuran kaupunkikylät 1 alueelle. Myös Plootukallion pohjoisosia kaavoitettaessa alkuperäistä kallioluontoa tulee säilyttää merkittävissä määrin.”

Liitteet:
- Asemakaavamuutosehdotus 24.10.2023
- Asemakaavamuutoksen selostus 24.10.2023
- Lausunnot ja vastineet 24.10.2023

Selostuksen erilliset liitteet löytyvät kaavan verkkosivuilta (https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/muuran-keskustan-ja-ensimmaisten-kaupunkikylien-kaavoitus-kaynnistyy).

Täytäntöönpano: ote valtuustolle / laki- ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
vs. aluearkkitehti Merja Häsänen, p. 050 302 8958
asemakaava-arkkitehti Charlotta Tanner, p. 050 312 1840
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002356

Päiväys
Datum

24.10.2023

Vantaan kaupunki
MUURAN KAUPUNKIKYLÄT 1
Kaupunginosa 52, Veromies

Vanda stad
MURE STADSBYAR 1
Stadsdel 52, Skattmans

Asemakaavan muutos
Korttelit 52132-52138, 52144 sekä katu-, tori-, virkistys- ja liikennealueet.

Ändring av detaljplanen
Kvarteren 52132-52138, 52144 samt gatu-, torg-, rekreations- och trafikområden.

1:2000

1:2000

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för bebyggelse.

AK

Asuinkerrostalojen korttelialue.
Tieto3

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja toisen kohteen korkeatasoista.

Korttelissa ja rakennuksista tulee muodostaa kaupunkimainen kokonaisuus arkkitehtuurin keinoin.

Non 21-metrin välein tulee julkisivuun tai korttelin reunaan, jolankulkijan näkö- ja suuntayhteys pitäen kaareva tai kinnostavaa arkkitehtuurin tai ympäristörakentamisen keinoin.

Korttelialueelle saa sijoittaa asumisen lisäksi liike-, toimisto-, työ- ja palvelutiloja.

Rakennusoikeus

Yhteistilaa ja ulkoiluvarastotilaa asukkaiden käyttöön saa rakentaa yhteensä enintään 50 kem² ilman rakennusoikeutta laskettua. Tilojen sijaintia ei saa käyttää asuinhuoneiden lukumäärän lisäämiseen.

Asukkaiden kerho- ja harrastetiloja tulee rakentaa korttelin vähintään se määrä, joka vastaa 1,5 % a-kerrosalaa oikeudesta.

Asuinhuoneistot irtaimistovarastoi saa sijoittaa porrashuoneeseen asuinkerroksiin tai kerrosluvun estämättä vesikatolle alapuolelle rakennuksen teknisiä tiloja.

Asemakaavan merkityn rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa viherhuonetta. Ne eivät mitoita autopaikkoja tai viherlinnoja.

Porrashuoneiden tulee olla kaukaloita, viihtyisiä ja luonnonvaloisia. Maantasokerroksessa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 35 k-m² saa rakentaa rakennusoikeuden ulkopuolelle. Maantasokerroksessa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 20 k-m²:llemme saa rakentaa rakennusoikeuden ulkopuolelle. Asemakaavan sallimat porrashuoneiden lisärakennukset eivät mitoita autopaikkoja tai talopihoja.

Sisätilan alapuolelle muodostuvaan tilaan rakennettu viereen asuntojen vaatiman porrashuoneen saa tehdä rakennusoikeuden lisäksi.

Varsinaisen porrashuoneen lisäksi omatoimista pelastautumista palvelevaan erillisen irtokäsi kg:n paloon hätäpoistuvaan asemakaavassa osoitetun kerroksen lisäksi. Porrashuoneen lisärakennukset eivät kuitenkaan lisää rakennusoikeutta.

Asuikkaiden yhteiset saunatilat saa sijoittaa ylimpään kerrokseen tai taselluksessa rakennuksessa maksa ei rakennuksen sallitun kerrosluvun yläpuolelle. Yhteisiin saunatiloihin tulee tällöin liittyä jonoa ulko-oleskelutila.

Korttelit

Korttelien tulee olla pääosin umpikortteleita, jossa rakennukset ovat kortteln sivun pituudella lähes koko saan. Rakennusten väliin saa jättää kapeita kulkuaukkoja.

Asemakaavassa osoitetut kulkuaukot tulee toteuttaa julkisiksi kulkureiteiksi. Kulkuaukkojen tulee olla leveydeltään vähintään 4 m niiden päällä tulee sijaita kerroksia tai siltoja vai rakenteita. Tällä poikketen mallatsimpi kulkuaukon korkeus sallitaan arkadin kohdalla, vain kävelyn tarkoitettua kulkuaukkoissa sekä maston korkeusvaatesta johtuen.

Jokaisesta korttelista tulee laatia kokonaisuunnitelma rakennusten maantasoon sijoittuvien aukotuksien, asukkaiden yhteistilojen ja liiketilojen sijoittumisen sekä kerrosten ulkoasun osalta. Kokonaisuunnitelmassa tulee huomioida tuvan yhteydessä. Suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa seurausten rakennusluvan yhteydessä.

Jokaisesta korttelista tulee laatia koko korttelia koskeva yhtenäinen pihasuunnitelma sekä valaistussuunnitelma korttelipiirtä riipumatta.

Kunkin korttelialueen on muodostuttava vähintään kahdesta itsenäisestä erilaisesta julkisivukokonaisuudesta.

Asuikkaiden yhteistilat, polkupyörävarastot, sekä harrastetilat tulee sijoittaa kaikkialtaisia julkisia kerroksia tai osaksi maantasokerroksen. Tilojen tulee sijoittua ja avautua ensisijaisesti aukioiden tai/tai jalankulkureitin varteen.

Korttelien maantasokerroksen tulee sijaita tasolla suoraan avautuvia asuntoja. Huoneistoihin tulee olla ensisijaisesti oma julkisivuun avautuva ovi. Asuntoja ei tule sijoittaa kortteliyhtiöä tai porrashuoneesta.

Korttelin 52133 tulee varata tilapäisasuntoja varten.

Jätetilat tulee sijoittaa asuinrakennuksen tai LPA-kortelin sisäpiirtiloihin keskitetyistä.

Vesihuolto tulee mahdollistaa korttelikohtaisen sisäisen jäteveljon kalliite toteen, mikäli tilaajalta sitä edellyttää.

Korttelin yksityisiä pumppaamoja tai rasvanerotuskaivoja ei saa sijoittaa kahtuaseelle.

Muu ja ilmastuksu

Asuinrakennusten ulkokuoren äänitasoeron ΔLA tielikennee-, rade- ja lentomeluja vastaan on oltava vähintään 32 dB, jolle kaavakartan merkinnöin ole toisin osoitettu.

Asunnot tulee suunnitella siten, että ne eivät avaudu ainoastaan julkisivuille, jolle korkeimmat tasa-arvoiset yli tällä 65 dB päivajan keskitäsoisessa laskettuna. Mikäli tämä ei kaikkien asuntojen osalta ole tyhkäisi, tulee ainakin lähinnäkeissa, vii pieni ona asunnoista avautua vain 2 45 dB:n suuntaan.

Asuntojen tuuletus tai viileny tulee järjestää siten, että ulkoilmavirtaus on vähintään 0,5-kertaj. yhtä tilaa kohti. 30 dB:n äänitasoeron toteutuessa hetkellisiä enimmäisäänitasoja (LAFmax) jopa 45 dB.

Oleskeluparvekkeet, joihin asemakaavan melusuojaohjeiden perusteella korkeintaan 50 dB:n päiväsaanee, tulee lasitella.

Ei taätensaar ska det med hjälp av tillräcklig bullerskydd sålenskelsakraden otjanvarjen täyttymen.

Korttelissa tulee sijoittaa melusuojaukselle varmistettavat asuinhuoneistot siten, että ne sijoittuvat rakennuksen rakentamisen eri vaiheissa.

Korttelien asuinrakennusten maantasokerroksen tulee varmistaa, että tällöin runkomelun vaimenmus on riittävä eikä rakitelleitä aiheutuva runkomelu ylitä sisätilojen ohjearvoja 30 ljpm, jolle ohjearvo ei ole sovellettavissa mukaisesta rakkausta tai rakitoa on jo rakentuksi.

Virkatien suuntaan avautuvat asuinrakennukset tulee varustaa kokeellisella tuloilmajärjestelmällä, jossa tuloilma on otettava kiitoksella tai pihalta pukeista, mahdollisuuksien mukaan. Tuloilmajärjestelmän tulee sijaita korttelin tällöistä tulee varustaa riittävän tehokkaalla suodattimilla.

Rakennukset

Rakennusten julkisivujen tulee olla arkkitehtuuritaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkeatasoisia.

Rakennusten julkisivujen yksityiskohtien, liikunapaukset ja -sirkkyiden tulee olla erittäin eri rakennuksissa.

Korttelien kadulleavujen ja kadulle näkyvien rakennusten päätyjen tulee olla pääkaltamaisuuttaja tai antaa vaikutelma muurain julkisivun vaikutelmasta. Mahdollisen elementtiseinän tulee halvyttää ja suunnitella osaksi julkisivua.

Rakennusten kattojulkisivujen pääasiallisena materiaalina tulee olla tiilipinta.

Byggbestämmas gavlar ska ha ett stort antal öppningar. Förrådsgrindar och dess huvudsakliga utseendeprinciper ska anges i detaljplanen.

I området ska den dominerande taktiformen i stadsbilden vara platt tak. Det är tillåtet att utöver platt tak använda sig av mindre takdelar som t.ex. sadeltak, pulpettak och tvärtak. Den huvudsakliga byggnadsvolymen till det ortnyme som uppkommer under jämförelse i den övre delen av byggnaden.

Rakennusten ja julkisivujen sekä kattojen värit tulee olla harkittuja. Rakennusten värimaailma tulee määritellä yhtenäisesti koko korttelialueelle.

Asuikkaiden kerho- ja harrastetilojen tulee rakentaa korttelin mieli on omittelemu, jotka vastaa 1,5 % a-tasoisia oikeudesta.

Asuinhuoneistot irtaimistovarastoi saa sijoittaa porrashuoneeseen asuinkerroksiin tai kerrosluvun estämättä vesikatolle alapuolelle rakennuksen teknisiä tiloja.

Asemakaavan merkityn rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa viherhuonetta. Ne eivät mitoita autopaikkoja tai viherlinnoja.

Porrashuoneiden tulee olla kaukaloita, viihtyisiä ja luonnonvalo. Maantasokerroksessa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 35 k-m² saa rakentaa rakennusoikeuden ulkopuolelle. Maantasokerroksessa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 20 k-m²:llemme saa rakentaa rakennusoikeuden ulkopuolelle. Asemakaavan sallimat porrashuoneiden lisärakennukset eivät mitoita autopaikkoja tai talopihoja.

Sisätilan alapuolelle muodostuvaan tilaan rakennettu viereen asuntojen vaatiman porrashuoneen saa tehdä rakennusoikeuden lisäksi.

Varsinaisen porrashuoneen lisäksi omatoimista pelastautumista palvelevaan erillisen irtokäsi kg:n paloon hätäpoistuvaan asemakaavassa osoitetun kerroksen lisäksi. Porrashuoneen lisärakennukset eivät kuitenkaan lisää rakennusoikeutta.

Asuikkaiden yhteiset saunatilat saa sijoittaa ylimpään kerrokseen tai taselluksessa rakennuksessa maksa ei rakennuksen sallitun kerrosluvun yläpuolelle. Yhteisiin saunatiloihin tulee tällöin liittyä jonoa ulko-oleskelutila.

Asuikkaiden kerho- ja harrastetilojen tulee rakentaa korttelin vähintään se määrä, joka vastaa 1,5 % a-kerrosalaa

VANTAAN KAUPUNKI
ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
002356
Muuran kaupunkikylät 1
LAUSUNNOT JA VASTINEET
kala 24.10.2023

Asemakaavoitus MHÄ ja CTA

Kaupunginhallitus 19.6.2023 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **002356** /**Muuran kaupunkikylät 1**. Lausuntoja pyydettiin 12 kpl ja saatiin 5 kpl..

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1, 11.8.2023 Traficom	Ei lausuttavaa	-
NRO 2, 30.8.2023 Uudenmaan liitto	Eivät anna lausuntoa.	-
NRO 3, 31.8.2023 Uudenmaan Ely-keskus	Ely toteaa, että Elyn aiempi lausunto on otettu melun osalta osin huomioon. Ely huomauttaa, että kaavassa suunnittelun lähtökohtana tulisi olla se, että kaikille asunnoille varmistettaisiin melutason ohjearvot täyttävä aukeamissuunta. Ilmastovaikutukset on arvioitu kattavasti, ottaen huomioon rakentamisen ja käytön aikaiset päästöt. Kaavaratkaisusta jää kuitenkin epäselväksi edellytetäänkö hyvien toimenpiteiden toteuttamista. Kaavamääräykset uusiutuvan energiantuotannon ja vähähiilisen betonin käyttöä edellytetään vain osittain. Hulevesien osalta Ely edellyttää kaavamääräyksiin lisättävän määräystä pysäköintialueiden hulevesien käsittelystä ennen johtamista hulevesijärjestelmään.	Ei tarvetta tarkistuksiin.
NRO 4, 31.8.2023	Vantaan Energia Sähköverkot haluaa, että asemakaavan	Ei tarvetta tarkistuksiin.

Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy	muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Kaavassa on huomioitu muuntamotarpeet riittävän hyvin. Vantaan Energia Oy haluaa että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkin sijainti.	
NRO 5, 6.9.2023 HSY	HSY pyytää suunnittelijoita huomioimaan uudet jätehuoltomääräykset sekä huomioimaan jätehuollon käytännön järjestämiseen liittyen seuraavat seikat: Jätehuollolle tulee varata riittävästi tilaa jätteiden lajittelua ja kierrätystä varten, kuormaus on suunniteltava siten, ettei liikenne pysähdy tyhjennystyön ajaksi. Lisäksi suositellaan, että jäteautolle olisi varattu rauhallinen paikka pysähtyä tyhjennystyön ajaksi. Vesihuollon osalta lausunnossa todetaan, että kaavamuutos edellyttää johtosiirtoja ja runsaasti vesihuollon uudisrakentamista. Kunnallisteknisen yleissuunnitelman päivityksessä rakentamiskustannusten arvio on alustavasti 2- 2,5 M€. Lisäksi todetaan että paineen korotusaseman asemapiirroksen mukainen piha-alue on 15 m x 33m ja kaavakartalla et-alueen tulisi olla yhtä suuri.	Ei tarvetta tarkistuksiin. Nykyisen paineenkorotusaseman piha-alue (kulkuväylä) ulottuu Muuran kaavaluonnoksen mukaiselle katualueelle. Varsinainen rakennus rakenteineen sijoittuu kaavan mukaiselle ohjeelliselle et-alueelle.

NRO 1
Traficom, 11.8.2023

Lausunto:

Vantaan kaupunki on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta lausuntoa koskien asemakaavan muutosta 002356, 52. Veromies / Muuran kaupunkikylät 1.
Todetaan, että Traficomilla ei ole asiasta lausuttavaa.

Vastine:
Kiitos lausunnosta.

Tarkistukset:
Ei tarvetta tarkistuksiin.

NRO 2
Uudenmaan liitto, 30.8.2023

Lausunto:
Hei, ja kiitos lausuntopyynnöstä. Uudenmaan liitto ei anna lausuntoa otsikon mukaisesta aiheesta.

Vastine:
Kiitos lausunnosta.

Tarkistukset:
Ei tarvetta tarkistuksiin.

NRO 3
Uudenmaan Ely-keskus, 31.8.2023

Lausunto:

Lausunto, asemakaavan muutosehdotus, Vantaa, Muuran kaupunkikylät 1, nro 002356
Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Muuran kaupunkikylät 1 asemakaavan muutosehdotuksesta (nro 002356). Uudenmaan ELY-keskus on antanut asemakaavamuutoksen laajempaa kokonaisuutta koskevan lausunnon 13.10.2022.

Meluntorjunta
Uudenmaan ELY-keskuksen aiempi lausunto on otettu osin huomioon. Kaava-alueelle aiheutuu ennustetilanteessa melua tie- ja raitiotieliikenteen sekä lentoliikenteen takia. Kaava-alueelle laaditun meluselvityksen perusteella suurimmat asuinrakennusten julkisivuille kohdistuvat päiväajan keskiäänitasot (68 dB) ovat Virkatien varren rakennusten ylimmissä kerroksissa. Meluntorjunnan näkökulmasta haastavimpia kortteleita ovat Virkatiehen rajoittuvat korttelit, joiden rakennuksissa kaikissa asuinkerroksissa ei ole melutason ohjearvot täyttävää julkisivua/aukeamissuuntaa.

Kaavassa on määrätty seuraavasti: "Asunnot tulee suunnitella siten, että ne eivät avaudu ainoastaan julkisivulle, jolle kohdistuva melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna. Mikäli tämä ei kaikkien asuntojen osalta ole kohtuullisin toimin toteutettavissa, voi pieni osa asunnoista avautua vain eli 65 dB:n suuntaan."

ELY-keskus huomauttaa, että kaavassa suunnittelun lähtökohtana tulisi olla se, että kaikille asunnoille varmistettaisiin melutason ohjearvot täyttävä aukeamissuunta.

Ilmastovaikutukset
Asemakaavan ilmastovaikutukset on arvioitu lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteiden mukaisesti ja toimii hyvänä mallina tuleville asemakaavojen vastaaville selvityksille. Kaavaratkaisun ilmastovaikutukset on arvioitu kattavasti, ottaen huomioon rakentamisen ja käytön aikaiset päästöt. Selvityksessä on tuotu esimerkillisesti esiin käytetyt menetelmät ja lähtötiedot. Käytetyt päästökertoimet on valittu perustellusti. On erittäin hyvä, että arvioinnissa on vertailtu minimiskenaariota ja BAU-skenaariota. ELY-keskus katsoo, että minimiskenaariossa tehtävien toimenpiteiden eli maalämmön hyödyntäminen rakentamis- ja käyttövaiheessa, vähäpäästöisemmät materiaalivalinnat, energiatehokkuus ja sähköautojen käytön edistäminen vähentävät päästöjä huomattavasti. Kaavaratkaisusta jää kuitenkin vielä epäselväksi, edellytetäänkö näiden toimenpiteiden toteutumista. On hyvä asia, että kaavamääräyksiin on esimerkiksi sisällytetty vaatimus hiilijalanjälkilaskelmista, mutta uusiutuvaa energiantuotantoa ja vähähiilistä betonia koskevat määräykset on muotoiltu niin, että niiden hyödyntämistä edellytetään vain osittain.

Vaikka kaikki selvityksen toimenpiteet toteutettaisiin, on kaavaratkaisu kaukana tavoitellusta hiilineutraaliudesta. Tehdyn selvityksen perusteella vähähiilisyyden saavuttaminen vaatii vielä merkittäviä lisätoimia. On huomattava, että jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa voidaan vielä vaikuttaa huomattavasti hiilijalanjälkeen ja muuhun kestävyyteen. Esimerkiksi rakenneratkaisuihin ja reittien laatuun liittyvillä yksityiskohdilla on todennäköisesti suhteellisen merkittäviä myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia. Näillä yksityiskohdilla on merkitystä etenkin Vantaan kaupungin tavoitellessa hiilineutraaliutta jo vuoteen 2030 mennessä, jonka saavuttamiseksi alueen kaavoituksesta on löydettävä vielä huomattavasti lisätoimenpiteitä.

Hulevesien käsittely
Kaavamääräyksiin on vesistöihin kulkeutuvien hulevesien laadun parantamiseksi syytä lisätä, että pysäköintiin osoitetuilta alueilta (LPA ja p alueet) hulevedet on käsiteltävä öljyn- ja hiekanerotuksella tai

vesien laatua parantavalla suodattavalla menetelmällä ennen johtamista hulevesijärjestelmään. Kaavassa hulevesien hallinta toteutetaan mm. korttelikohtaisilla viivytysrakenteilla. Rakenteista ja niiden puhdistustehosta ei kuitenkaan esitetä tarkempaa kuvausta. Viivytysrakenteet voivat poistaa vesistä jonkin verran öljyhiilivetyjä ja muita ajoneuvoista peräisin olevia haitta-aineita, mutta rakenteesta riippuen osa voi kulkeutua eteenpäin, ja hulevesien yleisen nuhraantumisen vähentämiseksi vesien käsittelystä pysäköintialueilla on syytä antaa kaavassa lisämääräys.

Vastine:
Kiitos lausunnosta.

Melu
Virkatien kortteleiden melutilanteen haastavuus tunnistettiin jo kaavaluonnosvaiheessa ja asemakaavan muutoksen lähtökohtana on ollut löytää ratkaisu, joka mahdollistaisi kaikkien asuntojen avaamisen myös hiljaiseen suuntaan. Viitesuunnitelmassa on esitetty ratkaisu, jossa pääosa Virkatien asunnoista saadaan avautumaan myös sisäpihan hiljaiseen suuntaan. Kaupunkirakenteen ratkaisuksi on jo kaavaluonnosvaiheessa valikoitunut, mm. sisäpihan oleskelualueiden riittävän melutason varmistamiseksi, umpikortteli, joka kuitenkin aiheuttaa asuntojen avautumisen suunnitteluun haasteita. Kortteleiden kulmiin voi muodostua muutamia asuntoja, joiden avaaminen myös sisäpihan suuntaan on mahdotonta ja tästä syystä asuntojen avautumista ohjaava määräys, johon lausunnossa viitataan, on laadittu tämä seikka huomioiden. Viitesuunnitelmassa on joitakin kulma-asuntoja, jotka avautuvat Virkatielle sekä viereiselle poikkikadulle. Rakennussuunnitteluvaiheessa voidaan mm. seuraavin toimenpitein varmistaa näidenkin asuntojen avautuminen julkisivulle, jossa melun taso alittaa 65 dB. Ylimpiin kerroksiin, joissa meluhaitta on suurempi, sijoitetaan isoimmat asunnot, jolloin vähintään osa ikkunoista sijaitsee kauempana melulähteestä. Näihin haastaviin kortteleiden kulmiin voidaan sijoittaa asuntojen sijasta myös yhteistiloja tai esim. asukkaiden irtaimistovarastoja. Tarkemmassa suunnittelussa voidaan myös rakenteellisin keinoin vaikuttaa melun kulkeutumiseen poikittaiskadulla alueen sisäosiin, mm. poikkikadun suuntaan sijoittuvan parvekkeen tai Virkatien suuntaan sijoitettavalla rakennuksen umpi- tai meluseinän avulla, jolloin asunnon julkisivu ikkunoineen jää melukatveeseen. Lisäksi erillisellä kaavamääräyksellä varmistetaan asuntojen viilentäminen esim. koneellisesti.

Hiilineutraalisuus
Kaavaratkaisun suunnittelun lähtökohtana on ollut jo kaavaluonnosvaiheessa pyrkiä kaupunkirakenteellisesti suunnitelmaan, joka edistää kävelyä ja pyöräilyä, houkuttelee joukkoliikenteen käyttämiseen sekä keskittää pysäköinnin pysäköintilaitoksiin, jolloin autoliikennettä saadaan vähennettyä alueella ja mahdollistetaan maanvaraiset pihat. Lisäksi kaavalla edellytetään kaupunkivihreän toteuttamista kaikin mahdollisin keinoin (kasvikatot, katualueiden runsaat viheristutukset sekä hulevesien luonnonmukainen viivyttäminen julkisessa kaupunkitilassa, tonttivihreät ja taskupuistot rakennusten ja kadun välissä) ja pääosa nykyisistä metsäalueista on esitetty lähivirkistysalueeksi ja myös korttelialueelle sijoittuvia arvopuita on merkitty säästettäväksi mahdollisuuksien mukaan. Kaavaratkaisun myötä alueen kasvullinen pinta-ala tulee siis nykytilanteeseen verrattuna lisääntymään. Hiilineutraalisuuteen positiivisesti vaikuttavia asioita on siis huomioita jo kattavasti kaavaratkaisussa ennen alueelle laadittavaa hiilineutraalisuusselvitystä. Lähtökohta hiilineutraalisuusselvityksen tekemiseen on ollut ns. tavanomaista asuinaluetta (jossa esim. on kansipihat tai pysäköinti maanvarainen ja hajautettu, ei joukkoliikennettä) selvästi parempi.

Hiilineutraalisuusselvityksessä tehokkaimmiksi keinoiksi päästöjen vähentämiseksi nousivat maalämmön hyödyntäminen rakentamis- ja käyttövaiheessa, vähäpäästöisemmät materiaalivalinnat, energiatehokkuus ja sähköautojen käytön edistäminen. Asemakaavamuutoksen hiilineutraalisuusmääräykset on muotoiltu selvityksen pohjalta yhteistyössä maanomistajan kanssa ja ne antavat suuntaa siihen, miten päästään paremmin kohti hiilineutraalisuutta. Maalämmön osalta selvityksessä ei tutkittu sen potentiaalia niin tarkasti, että kaavassa voitaisiin edellyttää pelkästään maalämmön käyttämistä. Kaavamääräyksellä:

”Rakennusten energiantarve tulee osin tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetulla uusiutuvalla energialla. Uusiutuvan energian ratkaisut saavat olla rakennus- ja korttelikohtaisia tai alueellisia.” tähdätään siihen, että tarkemmassa suunnitteluvaiheessa voidaan korttelikohtaisesti löytää paras yhdistelmä hyödyntää paikallisesti tuotettua energiaa. Vantaan Energia näkee myös tärkeänä, ettei kaavoihin tule määräyksiä, jotka estäisivät mahdollisesti tulevaisuudessa hiilineutraalin kaukolämmön käytön. Tämä kaavamääräys mahdollistaa kaukolämmön hyödyntämisen sekä myös kaukolämmön ja paikalla tuotetun energian (kuten maalämmön) hybridiratkaisut. Asemakaava edellyttää elinkaarikestävää ja energiatehokasta (vähintään A_{2018}-luokkaa) rakentamista sekä hiilijalanjälkilaskelmaa. Jo nämä ohjaavat osaltaan käyttämään rakentamisessa vähäpäästöisempiä materiaaleja, mitä vähähiilisen betonin käyttöä edellyttävä määräys vielä täydentää. Sähköautoilun edistämiseksi kaavamääräys edellyttää latauspistevalmiutta kaikkiin pysäköintipaikkoihin. Riittävän latauspistemäärän vieminen kaavamääräykseksi nähtiin haastavaksi, jotta kaavamääräys ei esimerkiksi olisi heti jo vanhentunut. Sen vuoksi kirjattiin, että rakennuslupavaiheessa esitetään tästä laskelma sen hetkisten lakien ja ohjeiden mukaisesti. Näiltä osin katsomme, että kaavamääräykset edistävät tavoitteita, joilla päästään kohti hiilineutraalimpaa asuinaluetta. Lait ja asetukset, eivätkä myöskään rakennusteollisuus ja tekniset ratkaisut ole vielä siinä vaiheessa, että niistä saataisiin tukea todella tiukkojen kaavamääräysten perusteeksi.

Hulevesien käsittely

Ely-keskuksen esittämää määräystä hulevesien käsittelystä öljyn- ja hiekanerotuksella tai laatua parantavalla suodattavalla menetelmällä ei kaupungin sisäisesti pidetä tarkoituksenmukaisena Muuran alueella. Muura ei ole pohjavesialuetta ja kaavan pysäköintialueilla pääosa liikenteestä on henkilöautoja. Pysäköintitalot katetaan, jolloin varsinaisesti käsiteltävää ja autoista likaantuvaa hulevettä ei synny. Katsomme, että kaava-alueella muodostuvat hulevedet ovat normaaleja kaupunkialueella syntyviä hulevesiä, jotka käsitellään kaupungin hulevesiohjelman ja hulevesien hallinnan toimintamallin mukaisesti ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiverkostoon.

Tarkistukset:

Ei tarvetta tarkistuksiin.

NRO 4
Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 31.8.2023

Lausunto:

Sähköverkko
Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 - 2 mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Asemakaavaluonnoksen kaavaselostuksessa ja -määräyksissä on huomioitu Vantaan Energia Sähköverkot Oy muuntamotarpeet asemakaavan alueelle riittävän hyvin. Muuntamotarpeet tulee edelleen säilyttää.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 3). Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:
Kiitos lausunnosta.

Tarkistukset:
Ei tarvetta tarkistuksiin.

NRO 5
HSY, 6.9.2023 (lausunnon toimittamiselle on myönnetty lisäaika)

Lausunto:

Asemakaavan muutos 002536, 52. Veromies
Asemakaavaselostuksessa todetaan mm. seuraavaa:
”Kaavamuutosalue sijaitsee Veromiehen kaupunginosassa (kuva 1). Alue rajautuu pohjoisessa Plootukallion metsäalueeseen, idässä Lentoasemantiehen ja etelässä Virkatiehen. Lännessä aluetta rajaa Toinensavu ja sen länsipuoliset teollisuus- ja varastorakennusten tontit. Aviapolis-asema sijaitsee suunnittelualueen pohjoispuolella noin 500 m etäisyydellä. Alueen pinta-ala on noin 16,2 ha.

Tämä asemakaavan muutos on Muuran alueen ensimmäinen varsinainen asemakaava, joka on laadittu Muuran alueen kaavaluonnoksen pohjalta (052600). Asemakaava toteuttaa Aviapoliksen kaavarunkoa.

Asemakaavan muutoksella varaudutaan muuttamaan nykyiset teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueet (T), puistoalueet (VP) ja suojaviheralueet (EV) asuinkerrostalojen (AK), keskustatoimintojen (C), toimitilarakennusten (KTY), yleisten rakennusten (Y), autopaikkojen (LPA) korttelialueiksi, virkistys- ja puistoalueiksi (VP, VL) sekä katu- ja torialueiksi.

Asuinkerrostalojen korttelialueiden rakennusoikeus on yhteensä 68 200 k-m2, josta asumisen osuus on 67 700 k-m2 ja liiketilojen 500 k-m2. Keskustatoimintojen korttelialueiden rakennusoikeus on yhteensä 19 100 k-m2, josta asumisen osuus on 17 400 k-m2 ja liiketilojen 1 700 k-m2. Yleisten rakennusten rakennusoikeus on 3 000 k-m2 ja toimitilarakennusten 21 000 k-m2. Kortteleiden rakentamisen määrä on yhteensä 111 300 k-m2. Lisäksi Ropinapihalle on osoitettu rakennusala 100 k-m2 kioskia tai muuta pientä rakennusta varten. Kaavan kokonaisrakennusoikeus on siis 111 400 k-m2. AK-kortteleiden tehokkuus on keskimäärin e=2,2, mutta tehokkuus vaihtelee välillä n. e=1,9-2,5. Y-korttelissa tehokkuus on n. e=0,4 ja C-kortteleissa n. e=2,4.

Hanke tiivistää kaupunkirakennetta, mikä on taloudellisuuden kannalta tärkeää. Se on myös joukkoliikenteen runkolinjan ja suunnitteilla olevan Vantaan ratikan linjan varrella sekä hyvin saavutettavissa kehäradan Aviapolis-asemalta. Hanke on kaupungin tavoitteiden mukainen.

Asemakaavan mukainen rakentaminen sekä Aviapoliksen alueen voimakas kehittyminen ja raitiotielinjan sijoittuminen alueelle edellyttävät olemassa olevien vesihuoltoverkostojen siirtämistä, kapasiteetin kasvattamista sekä uusien verkostojen rakentamista koko Muuran alueelle. Tarvittavia toimenpiteitä on esitetty Muuran kaavaluonnosvaiheessa Destian laatimassa Muuran alustavassa kunnallisteknisessä yleissuunnitelmassa sekä Afryn tekemässä Muuran alueen painepiiriraja - selvityksessä. Näiden selvitysten ratkaisut eroavat joiltain osin toisistaan, ja tämän vuoksi Ramboll on tarkistanut ja päivittänyt vesihuollon ratkaisuja koko Muuran alueelle tämän asemakaavatyön aikana.”

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan asiasta seuraavaa:

Jätehuolto
Kirkkonummen ja pääkaupunkiseudun uudet jätehuoltomääräykset ovat astuneet voimaan 1.11.2022. Muuran kaupunkikylien suunnitelmissa, pyydämme suunnittelijoita ystävällisesti tutustumaan uusiin jätehuoltomääräyksiin. Toimiva jätehuolto vahvistaa hyvää kiertotaloutta ja on asukkaiden arjessa tärkeä asumisviihtyvyyteen liittyvä asia. Uusissa jätehuoltomääräyksissä jätehuollon turvallisuus niin kuljettajien kuin asukkaidenkin näkökulmasta on myös nostettu aikaisempaa tarkemmin esiin. Pääkaupunki-seudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräyksiin voi tutustua tarkemmin HSY:n verkkosivuilla Jätehuoltomääräykset -

HSY. Tarvittaessa lisätietoja jätehuoltomääräyksistä ja opastusta jätehuollon suunnittelussa voi kysyä HSY:n asiantuntijoilta.

Jätehuoltomääräyksien ohella, pyydämme huomioimaan seuraavat jätehuollon käytännön järjestämiseen liittyvät seikat:

Jätehuollolle tulee varata kiinteistöltä tarpeeksi tilaa niin jätteiden lajittelun kuin itse keräyksen näkökulmasta. On tärkeää huomioida, että kouluilla, asukkailla ja liikeyrityksillä on erilaisia tarpeita jätehuollon osalta. Jätteiden kuormaus on suunniteltava siten, ettei liikenne pysähdy tyhjennystyön ajaksi. Arkikokemuksemme mukaan ajoreitin katkaiseminen hankaloittaa tyhjennystyön sujuvuutta ja lisää kuljettajien työn henkistä kuormittavuutta. Suositeltavaa on, että suunnitelmissa myös itse jäteautolle olisi varattu rauhallinen paikka pysähtyä tyhjennystyön ajaksi.

Vesihuolto
Kaavamuutosalueella ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee rakennettua vesihuoltoa. Sekä Toisellasavulla että Virkatiellä sijaitsee runkovesijohto, materiaaleiltaan valurautaa ja muovia. Jakeluverkostoa ja keräilyviemäreitä sijaitsee Toisellasavulla ja Virkatiellä. Asutusta ei alueella nykyään ole, vaan rakennettu vesihuolto palvelee alueella sijaitsevaa yritystoimintaa.

Asemakaavamuutos edellyttää johtosiirtoja ja runsaasti vesihuollon uudisrakentamista. Virkatien runkojohdon kapasiteettia tulee kasvattaa, ja Toisensavun nykyinen runkovesijohto saa rinnalleen toisen runkojohdon. Asemakaavamuutos ei edellytä johtokujien merkitsemistä kaavakarttaan.

Aiemmin laadittu kunnallistekninen yleissuunnitelma on päivitetty kevään ja kesän 2023 aikana. Vesihuollon rakentamiskustannusten arvioidaan koko Muuran kehittämisalueella olevan aiemmin arvioidun 3,3 M€ sijasta 5,8 M€. Kaavamuutosalueen osuudeksi arvioidaan alustavasti 2–2,5 M€.

Toisensavun paineenkorotusaseman piha-alue on asemapiirustuksen mukaan 15 m x 33 m. Kaavakarttaan merkityn et-alueen on oltava vähintään yhtä suuri.

Vastine:
Kiitos lausunnosta. Jätehuollon toimivuutta ja ratkaisuja on mietitty asemakaavanmuutoksen laadinnan yhteydessä. Perusratkaisuna on keskittää korttelin jätepisteet kortteleiden porttikongien yhteyteen, jolloin koko korttelin jätteet saadaan tyhjennettyä samasta paikasta ja kävelyyn ja pyöräilyyn varatut alueet säilyvät ilman autoliikennettä. Jäteauton pysähtymispaikka tyhjennyksen aikana olisi tällöin esim. porttikongissa, jolloin se ei vaikuta muuhun liikenteeseen. Jätehuollon toteutusratkaisut tarkentuvat rakennuslupavaiheessa.

Toisensavun paineen korotusasema sijoittuu nykytilanteessa Toisensavun varteen siten, että asemapiirroksessa on mukana kadulta piha-alueelle kulkeva kulkuväylä. Muuran kaavaluonnoksessa 052600 on kuitenkin esitetty Toisensavun leventämistä siten, että tulevaisuudessa nykyinen aseman kulkuväylä on katualueella. Varsinainen paineenkorotusasemarakennus pihan rakenteineen sijoittuu kokonaisuudessaan kaavan mukaiselle ohjeelliselle et-alueelle. Tästä syystä et-aluetta ei ole tarpeen suurentaa kaavakartalla.

Tarkistukset:
Ei tarvetta tarkistuksiin.

002356 MUURAN KAUPUNKIKYLÄT 1

VEROMIES



KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 24.10.2023 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002356. Kaavoitus on tullut vireille 12.12.2022.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Korttelit 52132–52138 ja 52144 sekä katu-, tori- ja virkistys- ja liikennealueet kaupunginosassa 52, Veromies.

Kaava koskee kumoutuvissa asemakaavoissa korttelia 52104 sekä katu-, liikenne- virkistys- ja suojaviheralueita.

Asemakaavan muutoksen myötä alue muuttuu teollisuus- ja varastoalueesta sekoittuneiden kaupunkitoimintojen alueeksi. Alueelle osoitetaan kaupunkimaisia asuinkortteleita asuntoineen reilulle 1700 asukkaalle, keskustatoimintojen, toimitilarakennusten ja yleisten rakennusten korttelialueita sekä virkistysalueita. Toimintojen sekoittuneisuutta alueella lisätään keskittämällä asuinkortteleiden kivijalkaan liiketilat, asukkaiden yhteistilat, harrastustilat sekä mahdolliset työtilat. Julkisina palveluina alueelle toteutetaan päiväkoti. Muuran puistoalueista kaavoitetaan virkistysalueeksi tällä asemakaavalla suurin osa Plootukallion metsäalueesta sekä Kahinapuisto, jotka ovat yhdessä Muuraa ja Huberilaa yhdistävän puistosillan kanssa merkittäviä koko Veromiehen mittakaavassa.

Kaavaan liittyy maankäyttösopimus, sekä ratikan katualueiden osalta esisopimuksia.

Kaavan laatija: Charlotta Tanner, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki; charlotta.tanner@vantaa.fi, p. 050 312 1840

Kaava-alueen sijainti

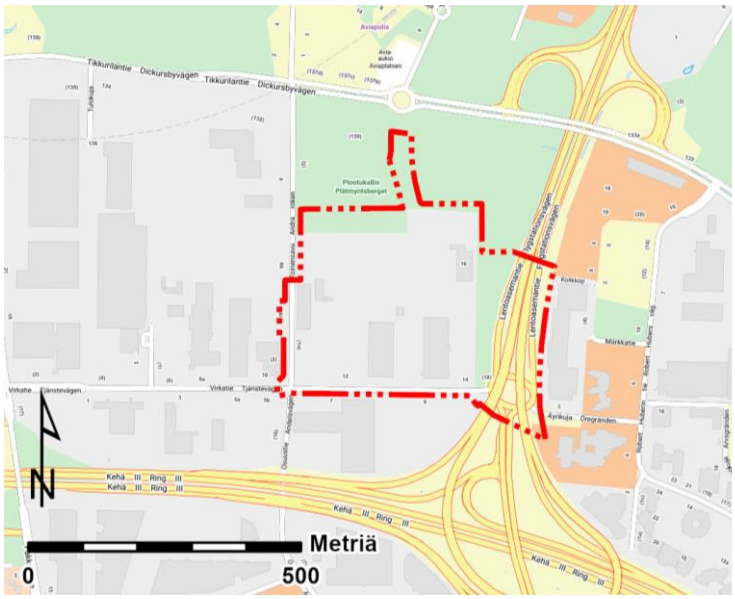

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti. Asemakaava-alueen rajaus punaisella pistekatkoviivalla (Vantaan kaupunki, 17.3.2023).

Kaavamuutosalue sijaitsee Veromiehen kaupunginosassa (kuva 1). Alue rajautuu pohjoisessa Plootukallion metsäalueeseen, idässä Lentoasemantiehen ja etelässä Virkatiehen. Lännessä aluetta rajaa Toinensavu ja sen länsipuoliset teollisuus- ja varastorakennusten tontit. Aviapolis-asema sijaitsee suunnittelualueen pohjoispuolella noin 500 m etäisyydellä. Alueen pinta-ala on noin 16,2 ha.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Muuran maanomistajista Sponda Oy on jättänyt asemakaavan muutoshakemuksen vuoden 2017 syksyllä loppupuolella (Kiinteistö Oy Vantaan Omega, Virkatie 12–16, kaavanro 002356)
- Koko Muuran alueelle laadittu asemakaavaluonnos Muuran kaupunkikylät (nro 052600) valmistui alkusyksystä 2022 ja oli nähtävillä 14.9.-13.10.2022. Lausuntoja kaavaluonnoksesta saatiin 9 kpl.
- Kaavaluonnoksen valmistuttua laadittiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma Spondan ja Sagaxin omistuksessa oleville alueille sisältäen koulutontin ja etenkin ratikankatualueiden osalta osia myös Logicorin ja Avia Real Estaten/Finavian kiinteistöistä.
- Kaavoitus tuli vireille 12.12.2022.
- Mielipiteet asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 1.2.2023 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 7 kappaletta.
- Kevään 2023 tarkennettiin viitesuunnitelmia sekä vesihuollon ja katujen yleissuunnittelua.
- Aikataulullisista syistä päätettiin viedä käsittelyyn varsinaisena asemakaavan muutoksena ensimmäisenä ratikan katualueet sekä Spondan alueelle sijoittuvat kortteli-, katu- ja puistoalueet. Näin ollen Muuran kohdalle ei laadita erillistä ratikan asemakaavaa ja Sagaxin puolen asemakaavan suunnittelu aikataulutettiin syksylle 2023.
- Spondan alueen viitesuunnitelman valmistuttua tarkennettiin kaavaluonnosvaiheen asemakaavakarttaa sekä määräyksiä.
- Lisäselvityksinä kevään aikana laadittiin Kehäradan tärinä- ja runkomeluselvitys koko Muuran alueelle, Hiilineutraalisuusselvitys Spondan korttelialueille sekä tarkentava meluselvitys Spondan alueelle.
- Viitesuunnitelma valmistui toukokuussa 2023.
- Asemakaavan muutosehdotus asetettiin nähtäville 28.6.-28.8.2023. Lausuntoja pyydettiin 12 kpl ja niitä saatiin 5 kpl.
  Nähtävilläolon jälkeen kaavaan tehtiin muutamia teknisiä tarkistuksia ja lisäyksiä.
- Vantaan ratikka:
  - Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019, jonka pohjalta Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi ratikan jatkosuunnittelun aloittamisen 16.12.2019. Jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reiteille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat.
  - Kaavoitus tuli vireille osallistumis- ja arviointisuunnitelman ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” nähtäville asettamisella 23.11.2020. Vantaan ratikan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitettiin 17.9.2021.
  - Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 15.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 88 kappaletta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin 3 Pakkalan kaava-aluetta 002464 koskevaa palautetta.
  - Hankkeesta järjestettiin yleisötilaisuudet 8.12.2020 (Länsimäki) / 9.12.2020 (Hakunila) / 16.12.2020 (Tikkurila) / 17.12.2020 (Aviapolis) ja 23.9.2021 (suunnittelutilanne koko linjalla).
  - Ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset valmistuivat kaavamuutosalueen osalta 4.3.2022 ja ne esiteltiin 30.3.-12.4.2022, 19.9.2022 ja ne esiteltiin 19.10.-1.11.2022 sekä 2.11.2022 ja ne esiteltiin 30.11.-13.12.2022. Asemakaavaratkaisu perustuu katu- ja puistosuunnitelmiin.
  - Kaikille avoimet ratikan infotilaisuudet järjestettiin 6.4.2022 ja 15.11.2022 (koko ratikan linja).

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 7
2. Lähtökohdat 9
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 9
2.2 Suunnittelutilanne 22
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 38
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 38
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 38
3.3. Asemakaavan tavoitteet 43
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 46
4. Asemakaavan kuvaus 48
4.1 Kaavan rakenne 48
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 51
4.3 Aluevaraukset 53
4.4 Kaavan vaikutukset 65
4.5 Ympäristön häiriötekijät 74
4.6 Nimistö 76
5. Asemakaavan toteutus 77
6. Kaavatyöhön osallistuneet 77
7. Asemakaavan seurantalomake 79
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 81
9. Muu suunnitelma-aineisto 98

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Asemakaavan seurantalomake
- Asemakaavakartta 1:2000 ja kaavamääräykset
- Havainnekuva 1:1500
- Kortteleiden vihertehokkuuslaskelmat
- Kortteleiden väripaletit
- Viitesuunnitelma: Aviapolis, Muura Sponda, Arco 6.10.2023 (erillisenä liitteenä)
- Meluselvitys, 002356 Muuran kaupunkikylät 1 asemakaavan muutos, Sitowise 10.5.2023 (erillisenä liitteenä)
- Hiilineutraalisuusselvitys Muuran kaupunkikylät - asemakaavamuutos 002356, Raksystems Insinööritoimisto Oy, Green Building Partners Oy, 14.4.2023 (erillisenä liitteenä)
- Muuran taidekonsepti, Vantaan kaupunki, Maya Syrjälä 3.4.2023 (erillisenä liitteenä)
- Koonti Muuran kaavaluonnoksen 052600 lausunnoista ja mielipiteistä (erillisenä liitteenä)

- Koonti asemakaavamuutoksen 002356 osallistumis- ja arviointisuunnitelman mielipiteistä (erillisenä liitteenä)
- Koonti asemakaavanmuutosehdotuksen 002356 lausunnoista (erillisenä liitteenä)

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALI

- Aviapoliksen kaavarunko, kaupunginvaltuusto 18.4.2016
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, Muuran kaupunkikylät 1 002356, päivitetty 3.4.2023
- Asemakaavan muutosluonnos, Muuran kaupunkikylät 052600, 23.8.2022 (kaavakartta ja selostus)
- Muuran kunnallistekninen yleissuunnitelma, suunnitelmaselostus ja liitteet, Destia 22.3.2022
- Vedenjakeluverkostomallinnukset, Muuran painepiiriraja, 101017385-001-Alue 5, Afry 5.1.2022
- Muuran KTYS päivitys ja Aviapoliksen VHYS tarkistukset, Ramboll 15.8.2023
- Meluselvitys, 052600 Muuran kaupunkikylät, asemakaavaluonnos, Sitowise 23.6.2022
- Muuran julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma, Ramboll 3/2023
- YK0049 Vantaan ratikan kaavarunko, selostus, KALA 17.1.2023, kaupunginhallitus 30.1.2023
- Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021, Koosteraportti. Faunatica. Faunatican raportteja 38/2021
- Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma. Olli Manninen ja Marko Nieminen. 7.2.2020. Faunatican raportteja 1/2020
- Vantaan ratikan yleissuusuunnitelma, WSP Finland Oy, 18.9.2019
- Tärinä- ja runkomeluselvitys, Vantaan ratikka, Lentokenttä-Tikkurila, Sweco, 17.2.2023
- Kehärata, Rakentaminen rautatietunnelin läheisyyteen ennen radan käyttöönottoa ja käytön aikana. Yleisiä ohjeita louhinta- ja kalliorakentamistöihin. Pyöry Finland Oy 4.4.2014
- Muura area new town plan amendment, Rock mechanical evaluation of planned residential buildings above Kehärata rock tunnel. Ramboll 12.4.2022
- Monimuotoinen, kestävä ja vastustamaton Aviapolis – Avipoliksen keskustan kaupalliset palvelut ja työpaikat -selvitys. Loppuraportti 7.6.2021. Real Idea
- Veromiehen uusi nimistö, Mikko Sandström, Kaupunkisuunnittelu, 25.5.2018
- Aviapoliksen liikenneverkkoselvitys ja alustava yleissuunnitelma, Sitowise Oy, Flou Oy, 7.1.2020
- Aviapolis-kaavarungon liikennesuunnitelma, Ramboll, maaliskuu 2016
- Aviapoliksen kaavarungon nro 052200, Veromies, tie- ja katuliikenteen meluselvitys. Huhtikuu 2016, Ramboll
- Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040, Vantaan kaupunkisuunnittelu 27.10.2015, kaupunkisuunnittelulautakunta 9.11.2015
- Aviapolis, Veromiehen verkot, 052700, Vantaan kaupunki, Kaupunkisuunnittelu, 2018
- Raide-Jokeri 3, Alustava yleissuunnitelma 23.2.2018, Vantaan kaupunki ja Trafix Oy

- Lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteet, Veromies ja Pohjois-Pakkala-selvitys 053100, Vantaan kaupunki, Asemakaavoitus 13.12.2022
- Tärinä- ja runkomeluselvitys. Muuran alue, Vantaa, A-Insinöörit 5.4.2023
- Hiilineutraalisuusselvitys, Muuran kaupunkikylät - asemakaavamuutos 002356, Raksystems Insinööritoimisto Oy, Green Building Partners Oy 14.4.2023
- Muuran taidekonsepti, Vantaan kaupunki, Maya Syrjälä 3.4.2023
- Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Toinensavu ja Muuranaukio välillä Artuakatu - Virkatie, 58675-1. Ramboll Oy (29.9.2022).
- Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Muuranraitio välillä Plootukatu - Muuranaukio, 58676-1. Ramboll Oy (29.9.2022).
- Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Plootukatu välillä Tikkurilantie - Muuranraitio, 59171-1. Ramboll Oy (29.9.2022).
- Ratikan selvityksiä ja aineistoja: https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/vantaan-ratikka/selvityksia-ja-aineistoja
    - Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2021: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021. 16.3.2022.
    - Vantaan ratikka Design Manual, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020
    - Vantaan ratikka Design Manual, Liite 1
    - Vantaan ratikan hiilijalanjälkiselvitys, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020
    - Vantaan ratikan yleissuunnitelma, Pyöräliikenteen tarkastelut ratikan varrella, Vantaan kaupunki ja WSP Finland Oy, 25.9.2020
    - Vantaan ratikka, Ratikkalinjan PIMA-riskien tarkastelu, Golder Associates Oy, 13.8.2020
    - Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy, 18.9.2019
    - Vantaan ratikan läntisen osuuden tärinä- ja runkomeluselvitys, Sweco, 23.5.2022.
    - Vantaan ratikan meluselvitys, Sitowise Oy, 31.3.2023.
    - Vantaan ratikan kaavarunkoluonnoksen liikenteelliset vaikutukset. WSP 31.8.2022
    - Vantaan raitiotien kiinteistötaloudellinen analyysi. Newsec Advisory Finland Oy 17.5.2022, päivitys 12.12.2022.
    - Vantaan ratikan kustannusraportti, 16.3.2023. Vantaan kaupunki
    - Vantaan ratikan hankesuunnitelma, 3.4.2023 (hyv. kh 8.5.2023), Vantaan kaupunki ja WSP

1. TIIVISTELMÄ

Tämä asemakaavan muutos on Muuran alueen ensimmäinen varsinainen asemakaava, joka on laadittu Muuran alueen kaavaluonnoksen pohjalta (052600). Asemakaava toteuttaa Aviapoliksen kaavarunkoa. Mukana suunnittelussa ovat olleet alueen maanomistajat: Sponda Oy, Sagax Finland Oy ja Avia Real Estate Oy sekä Spondan konsulttina arkkitehtitoimisto Arco Architecture Company.

Suunnittelualue koostuu nykyisellään pääosin teollisuus- ja varastorakentamisen alueista sekä sen pohjoisosissa säilyneestä Plootukallion metsäalueesta. Pinta-alaltaan suunnittelualue on noin 16,2 ha.

Muuran alueesta rakentuu kaavoituksen myötä tunnistettava ja viihtyisä, yhteisöllisistä kaupunkikylistä koostuva uusi asuinalue, johon toimintojen sekoittuneisuutta tuovat toimitilarakentaminen ja julkiset palvelut sekä Muuran keskustan kaupalliset palvelut. Suunnittelun päätavoitteina on ollut muodostaa Muuraan yhteisöllisyyttä tukevaa kaupunkirakennetta, kaupunkikyliä, joiden kaupunkitila on elämyksellistä, arkkitehtuuri tunnistettavaa, liikkuminen älykästä ja toimitilojen suunnittelussa tähdätään tulevaisuuteen. Tällä asemakaavalla kaavoitetaan Muuran asuinkortteleista ja päiväkodista muodostuva syksykylä aukioineen ja katualueineen, Lentoasemantien varren toimitilakortteli sekä Muuran keskustan itäpuolen korttelit kaupallisine palveluineen (osa sydäntalvikylää), Muuranaukio sekä Vantaan ratikan katualueet Muurassa.



Kuva 2. Ilmakuva Muuran kaavaluonnoksen alueesta idästä katsottuna (Muuran kaavaluonnos, Arco&Inaro). Asemakaavan muutosalueen likimääräinen raja punaisella pisteviivalla.

Alueen arkkitehtuuri on leikkisää, värikästä ja kodikasta. Kaupunkikuvaa hallitsevat erityisesti harjakatot sekä värikkäät julkisivut. Muurassa asuinkorttelit on ryhmitelty korttelikokonaisuuksiksi, kaupunkikyliksi. Jokaiselle kaupunkikylälle luodaan tunnistettavaa ja omaleimaista identiteettiä kylien oman teeman, vuodenajan avulla. Suunnittelualueen keski- ja itäosiin sijoittuu syksyteemainen kaupunkikylä ja länteen, Muuran keskustan alueelle, osa sydäntalviteemaisesta kylästä. Kylän

vuodenaika näkyy rakennusten julkisivuväripaletissa, kasvillisuudessa ja kylän omana katupuuna, kadun kalusteissa ja mm. kylän kohtaamispaikkana toimivien aukioiden toiminnallisuudessa. Toisensavun ja Virkatien risteykseen sijoittuvasta Muuran keskustasta aukioineen suunnitellaan koko Muuran alueen aktiivinen solmukohta, jonne keskittyvät joukkoliikenteen pysäkit, alueen kaupalliset palvelut sekä kahvilat ja ravintolat. Asemakaavan muutoksessa varaudutaan myös päivittäistavarakaupan sijoittumiseen Muuranraitin varrelle keskustan itäpuoliseen kortteliin.

Kaupunkitilasta muodostuu umpikorttelien myötä tiivistä ja kaupunkimaista, mutta vehreyttä saadaan runsaasti kortteleiden taskupuistojen sekä reittien ja aukioiden monipuolisten istutusten avulla. Elävyyttä kaupunkitilaan tuodaan kivijalkaan sijoittuvien liike-, työ- ja asukkaiden yhteistilojen sekä maantasoasumisen keinoin. Muuran keskiosaan muodostuu erilaisten puistoalueiden kokonaisuus, ns. kyläpuisto, jonka merkittävin osa on metsäisenä säilytettävä Plootukallio (asemakaavan muutoksessa mukana suurin osa Plootukallion tulevasta virkistysalueesta).

Muura on kävely-ystävällinen ratikkakaupunki. Ratikan lisäksi myös kaikki muut joukkoliikenteen vaihtoehdot ovat käytettävissä, ja suunnittelussa on keskitytty erityisesti kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen sekä sujuviin ja houkutteleviin reitteihin. Autoliikenne on keskitetty pääosin kokoojakaduille ja muutamille tonttikaduille, jolloin on saatu rauhoitettua kaupunkikylien sisäosat kokonaan kävelylle ja pyöräilylle. Tärkein kävelyn ja pyöräilyn reitti alueella on ns. kaupunkiraitti, joka yhdistää kaikki kylät toisiinsa sekä toimii sujuvana yhteytenä Muuran keskustaan. Alueen kortteleiden pysäköinti keskitetään pääosin LPA-kortteleihin rakennettaviin pysäköintilaitoksiin, mikä mahdollistaa rehevien maanvaraisten sisäpihojen toteuttamisen. Pysäköintitaloista suunnitellaan monikäyttöisiä reittejä ja kaupunkitilaa elävöittäviä rakennuksia.

Resurssiviisaus ja ekologisuus näkyvät alueella mm. kävelyn, pyöräilyn sekä joukkoliikenteen suosimisena, resurssiviisaina ratkaisuina rakentamisessa, kasvikattoina, kaupunkivihreän eri ratkaisuina sekä puistojen ja katualueiden hulevesien hallinnan toteuttamisena luonnonmukaisin menetelmin.

Asuinkerrostalojen korttelialueiden rakennusoikeus on yhteensä 68 200 k-m^2, josta asumisen osuus on 67 700 k-m^2 ja liiketilojen 500 k-m^2. Keskustatoimintojen korttelialueiden rakennusoikeus on yhteensä 19 100 k-m^2, josta asumisen osuus on 17 400 k-m^2 ja liiketilojen 1 700 k-m^2. Yleisten rakennusten rakennusoikeus on 3 000 k-m^2 ja toimitilarakennusten 21 000 k-m^2. Kortteleiden rakentamisen määrä on yhteensä 111 300 k-m^2. Lisäksi Ropinapihalle on osoitettu rakennusala 100 k-m^2 kioskia tai muuta pientä rakennusta varten. Kaavan kokonaisrakennusoikeus on siis 111 400 k-m^2. AK-kortteleiden tehokkuus on keskimäärin e=2,2, mutta tehokkuus vaihtelee välillä n. e=1,9-2,5. Y-korttelissa tehokkuus on n. e=0,4 ja C-kortteleissa n. e=2,4.

Asemakaavan muutoksella varaudutaan muuttamaan nykyiset teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueet (T), puistoalueet (VP) ja suojaviheralueet (EV) asuinkerrostalojen (AK), keskustatoimintojen (C), toimitilarakennusten (KTY), yleisten rakennusten (Y), autopaikkojen (LPA) korttelialueiksi, virkistys- ja puistoalueiksi (VP, VL) sekä katu- ja torialueiksi.

Hanke tiivistää kaupunkirakennetta, mikä on taloudellisuuden kannalta tärkeää. Se on myös joukkoliikenteen runkolinjan ja suunnitteilla olevan Vantaan ratikan linjan varrella sekä hyvin saavutettavissa kehäradan Aviapolis-asemalta. Hanke on kaupungin tavoitteiden mukainen.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Veromieheen, Helsinki-Vantaan lentoaseman kainaloon, on 1950-luvulta lähtien rakennettu Vantaan laajinta, yhtenäistä työpaikka- ja varastoaluetta (kuva 3). Kaupunginosaa halkovat ja sivuavat tiet ovat ajan kuluessa laajentuneet ja muuttuneet maisemaa hallitseviksi elementeiksi niin äänimaailmaltaan kuin leveydeltään. Alue on täyttynyt suurimittakaavaisista rakennuksista sekä asvaltoiduista pinnoista. Katuverkko on harva ja korttelikoko valtaisa.

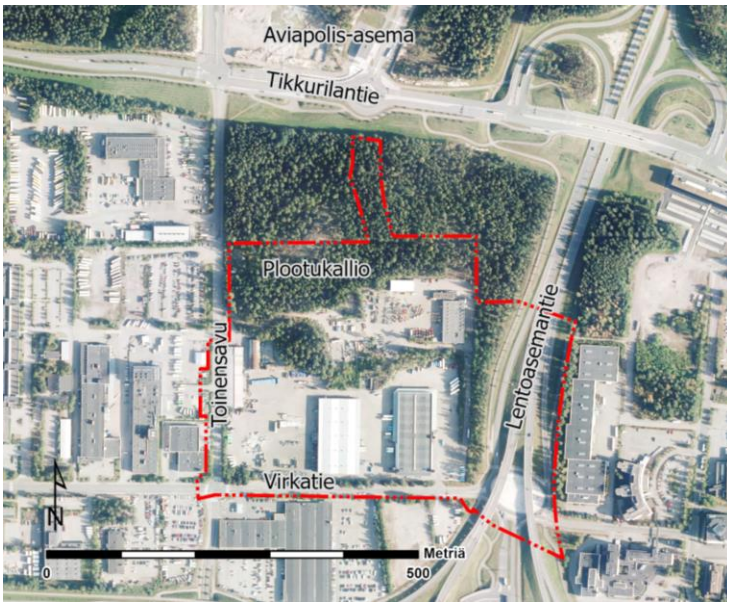

Kuva 3. Ilmakuva suunnittelualueesta v. 2021. Punaisella pistekatkoviivalla asemakaava-alueen rajaus. (Vantaan kaupunki, 17.3.2023)

Suunnittelualue on pääosin 1970- ja 1980-luvuilla rakentunutta teollisuus- varastorakennusten aluetta. Alueen pohjoisosa ulottuu osittain alueella säilyneen metsäisen ja kallioisen Plootukallion alueelle.

Alue sijoittuu lähimmillään alle kilometrin etäisyydelle Helsinki-Vantaan lentoasemasta. Alueen rakentamisessa tulee huomioida sekä lentoaseman esterajoituspinnat (+100 m(N2000)) sekä mahdollisen lentoesteluvan tarve.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Suunnittelualue sijoittuu laajan reunamuodostumaselänteen ja laajan savitasangon saumaan siten, että alueen pohjoisosa sijoittuu selänteelle (kalliota ja moreenia) ja eteläosa savitasangolle, jossa paikoitellen esiintyy pieniä moreeni kumpareita.

Maastonmuodoiltaan alue on loivasti kumpuilevaa. Maaston korkein kohta on metsäisen Plootukallion huippu. Maanpinnan korot vaihtelevat +56 metristä +29 metriin merenpinnan yläpuolella (N2000, GK25FIN). Maisemallisesti hienoin kohde alueella on Plootukallio ja sen laen laaja avokallio. Kalliolta avautuu mm. näkymiä Toisensavun länsipuolelle. Kallion alapuolella, mm. etelä-kaakkoisreunalla on hienoja isoja lohkareita. Muuran alueelta on selvitetty myös arvokkaita puita sekä Plootukallion kallion reunoja.

Kasvillisuus ja eläimistö

Veromiehen kaupunginosa on nykyisin ennen kaikkea yritysalue, jossa luonnolle on jäänyt tilaa varsin vähän. Muuran Plootukallion alue on yksi suurimmista Veromiehen rakentamiselta säästyneistä metsäalueista (kuvat 4–6).



Kuvat 4–6: Kuvia Plootukalliolta (Tanner 2019).

Vantaan ratikan kaavarungon luontoselvityksessä (Faunatica 2021) tutkittiin myös Muuran alueelta luontoarvot. Alueelta selvitettiin luontotyypit, geologiset kohteet sekä lahokaviosammaleen, linnuston, lepakoiden ja liito-oravan esiintyminen (kuvat 7 ja 8). Liito-oravaa ei alueelta havaittu.

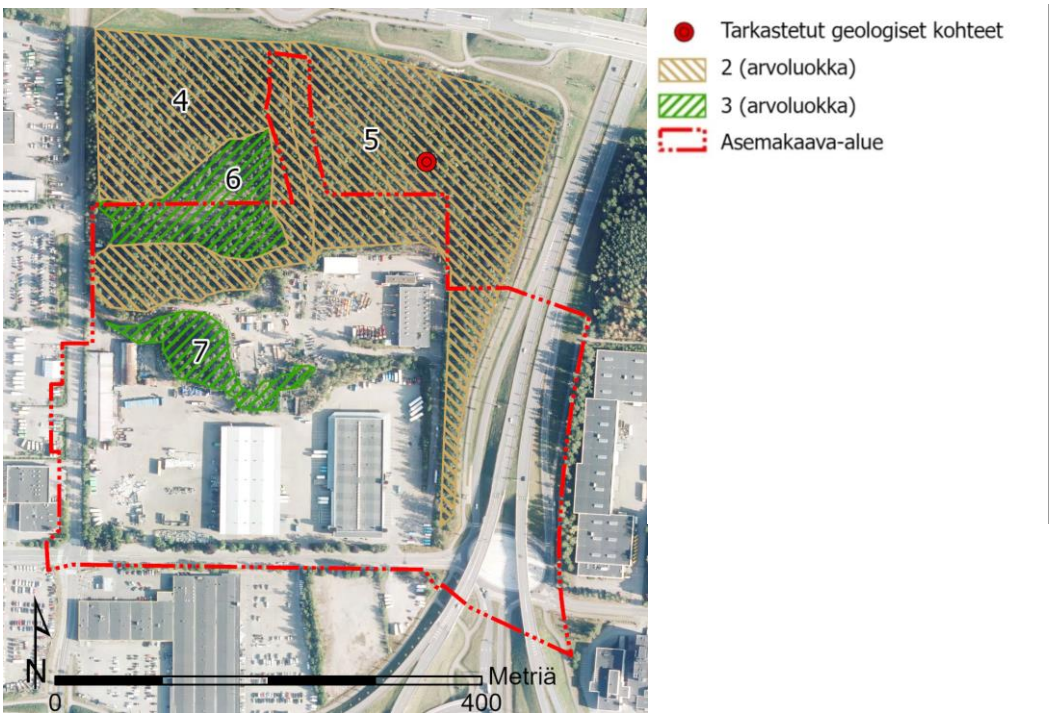

Kuva 7. Luontoarvot sekä -tyypit arvoluokittain ja tarkastetut geologiset kohteet (Faunatica 2021).

Luontotyypit ja geologiset kohteet

Luontotyypiltään arvoluokkaan 2 pääosin määritelty Plootukallio (kartalla kohteet 4 ja 5) on laajin yhtenäinen metsäalue ratikan kaavarungon luontoselvitysalueella. Metsän luonnontila on heikentynyt harvennuksissa. Kohteella on kuitenkin monia luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita rakennepiirteitä ja lajistoarvoja. Kuusi on alueen valtapuu, mutta kallioiden liepeillä ja luoteisosassa mäntyä on runsaammin, myös kookkaita ylismäntyjä. Kohteella on myös runsaasti eri ikäistä ja kokoista lahopuuta, joilta tavattiin lahokaviosammaleen itujyväsryhmiä. Monimuotoisuuden

arvoa alueella lisää paikoittainen soistuneisuus. Kohteen luontotyyppi on varttunut havupuuvaltainen tuore kangas, valtakunnallisesti silmällä pidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi ja täyttää METSO-kohteen valintaperusteet. Kohde ei kuitenkaan täytä luonnonsuojelulain suojeltavan luontotyypin kriteerejä.

Luokkaan 3 määritelty kohde 7 on myös luontotyypiltään tuoretta kangasta, ja kohde 6 (Plootukallion huippu) taas edustaa kalliometsää ja avokalliota.

Lahokaviosammal

Osa Plootukallion alueesta on koko Vantaalle laaditussa lahokaviosammaleen esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelmassa (Faunatica 2020) luokiteltu taustatietojen tulkinnan perustella lahokaviosammaleelle soveliaaksi alueeksi, johon kohdistuu kuitenkin korkea uhka alueelle suunnitellun maankäytön vuoksi. Selvityksessä lahokaviosammaleen suotuisan suojelutason on todettu toteutuvan Vantaalla ilman näitä potentiaalisia korkean uhkan alueita.

Ratikan kaavarungon luontoselvityksessä alueelta havaittiin lahokaviosammaleen itiöpesäkkeitä ja itujyväsryhmiä. Kaikki ratikan kaavarungon alueelta havaitut esiintymät saivat kuitenkin laajan vertailuaineiston keskiarvoa heikommat pistemäärät ja selvityksessä todetaan, että tällä perusteella ne eivät ole lahokaviosammaleen suotuisan suojelutason kannalta merkittäviä kohteita.

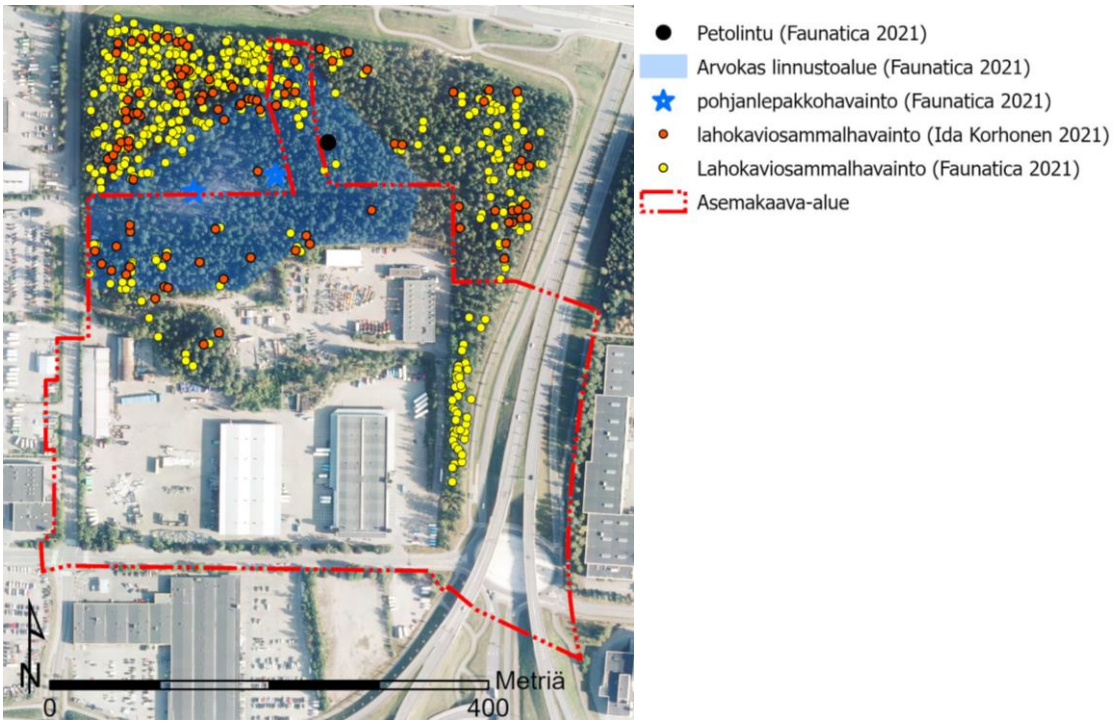

Kuva 8. Luontoarvoja Muuran suunnittelualueella.

Linnusto ja lepakot

Plootukallion lintujen lajimäärä ja tiheys ei ole kovin suuri, mutta alue on otettu mukaan selvitykseen, siellä pesivän varpushaukan vuoksi. Varpushaukka ei ole uhanalainen laji, mutta se on ainoa ratikan kaavarungon luontoselvityksessä havaittu pesivä petolintu. Pesä sijaitsee Muuraan suunnitellun ratikkalinjan kohdalla, aivan asemakaava-alueen itäpuolella. Laji ei yleensä käytä samaa pesää kuin korkeintaan pari vuotta peräkkäin, mutta rakentaa todennäköisesti uuden pesän lähistölle, mikäli reviiri säilyy alueella. Muita Plootukallion alueelle havaittuja, eritysesti huomioitavia lajeja olivat puukiipijä, sirittäjä ja kuusitiainen.

Plootukallion alueella tehtiin kaksi yksittäistä havaintoa pohjanlepakosta, jotka sijoittuvat asemakaava-alueen ulkopuolelle.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue on nykytilanteessa pääosin rakennettua teollisuus-, logistiikka- ja katualuetta, ja suurin osa tontinosista on vettä läpäisemättömiä asfaltoituja pysäköinti- tai piha-alueita. Plootukallio on ainoa suurempi metsäinen alue, mutta sielläkin kallioinen maaperä vähentää veden imeytymisen mahdollisuuksia. Alue kuuluu Vantaan pienvesien valuma-aluerajaukseltaan Kirkonkylänojan valuma-alueeseen.

Kaava-alue ei sijaitse pohjavesialueella.

Maaperä

Maaperäkartan (kuva 9) mukaan suunnittelualueen pintamaa (0–1 m) on pääosin lounaassa täyttöä, pohjois- ja keskiosissa moreenia ja kalliota sekä kaakkoisosissa savea ja täyttöä.

Koko Muuran alue sijoittuu pohjatutkimusten mukaan pääosin kitkamaalle ja kairaukset ovat ulottuneet n. 0,5–4 m syvyydelle maanpinnasta. Alueella on tehty pohjatutkimuksia pääasiassa katualueilla.

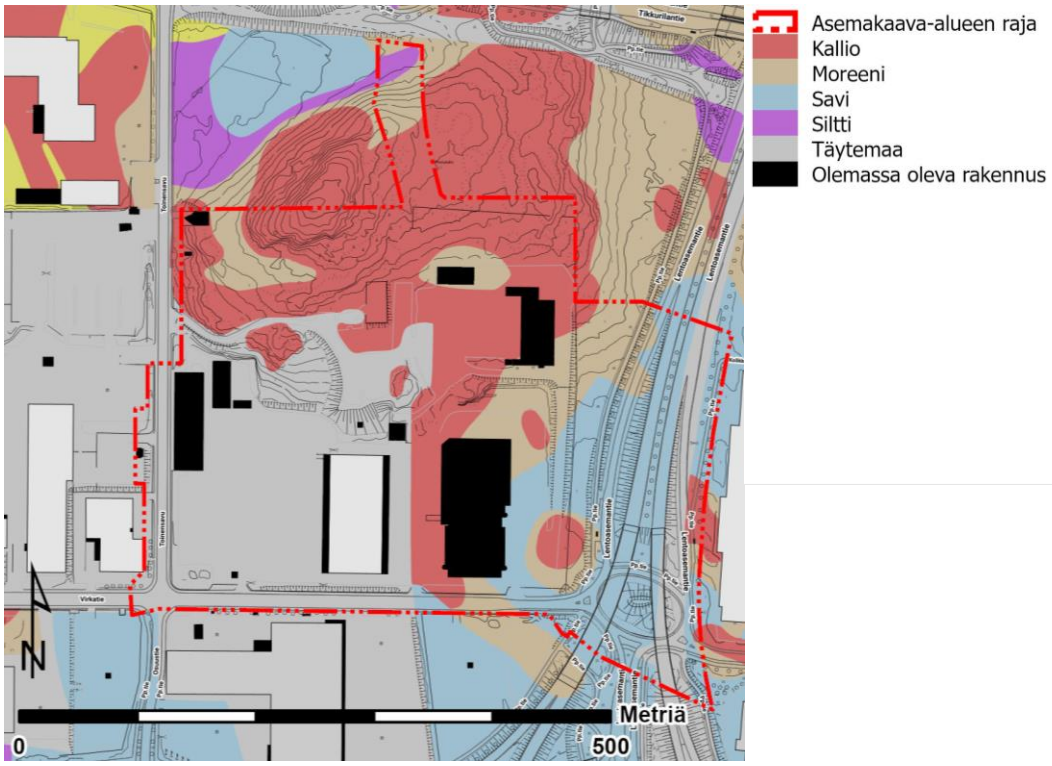

Kuva 9. Asemakaava-alueen maaperäkartta (Vantaan kaupunki, 17.3.2023).

Pohjatutkimusten mukaan Toisensavun eteläosassa pintamaan (0–1 m) alla on noin 2–9 m paksu kerros savea/silttiä. Saven ja siltin alla maakerrokset vaihtuvat hiekan ja soran kautta kalliopintaa päällystämään pohjamoreeniin. Kairaukset ovat päättyneet pääosin kiveen tai kallioon noin 4,2–10,8 m syvyydellä maanpinnasta. Kaksi kairausta on päätetty määräsyvyyteen 10,2 ja 13,5 m syvyydellä maanpinnasta.

Pohjavesi on mitattu (mittauspiste Toisensavun pohjoispäässä) viimeisen kymmenen vuoden aikana tasovälillä 36,3–38,2, eli noin 0,6–2,5 m syvyydellä maapinnasta.

Rakennettavuus maaperän suhteen

Alustavan arvion mukaan kitkamaa-alueella rakennukset voidaan perustaa maanvaraisesti. Savi- ja silttialueilla suositeltu perustamistapa on paalutus. Kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti.

Alueella tulee tehdä täydentävä rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus. Rakentamisratkaisujen tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Veromiehen kaupunginosassa asui vuoden 2020 alussa 1078 henkeä. Alueen asunnot keskittyvät Aerolan asuinalueelle sekä Perintötielle rakentuneisiin uusiin asuinkohteisiin. Veromiehessä on vähemmän 0–6-vuotiaita (8 %), 7–15-vuotiaita (3 %) sekä yli 65-vuotiaita (5 %) kuin Vantaalla keskimäärin, mutta työikäisten (16–64-vuotiaiden) osuus sen sijaan on reilusti suurempi kuin Vantaalla keskimäärin, 83 %. Koko Aviapoliksen suuralueen asukasluku oli 20 023 henkeä, missä kasvua on reilut 1190 henkeä viimeisen 5 vuoden aikana.

Perheellisiä asuntokuntia Veromiehessä on vähemmän kuin Vantaalla keskimäärin, mikä näkyy pienasuntovaltaisuutena. Veromiesläisten keskitulot ovat hieman keskimääräistä pienemmät, vaikka työllisten osuus on suurempi. Asuntotuotannosta puolet on omistusasuntoja, puolet vuokra-asuntoja. Lentokentän läheisyyden luoma kansainvälinen ilmapiiri näkyy myös väestössä, sillä asukkaista joka neljäs on ulkomaan kansalainen. Vieraskielisten osuus onkin kasvanut jyrkästi viimeisen 10 vuoden aikana 13,6 %:sta 37,9 %:iin.

Aviapoliksen kaavarungossa on varauduttu noin 20 000 uuden asukkaan sijoittumiseen Veromiehen alueelle. Lukua on myöhemmin tarkistettu asemakaavoituksen edetessä ja tämänhetkinen arvio on, että uusia asukkaita Veromieheen sijoittuisi 25 000–26 000. Muuran kaavaluonnosalueelle on arvioitu rakentuvan tulevin asemakaavojen myötä asuntoja yhteensä reilulle 5 400 asukkaalle. Nyt kaavoitettavalle alueelle Muuran keskustaan ja ns. Syksykylään on tulossa asukkaita n. 1700.

Muuran kaava-alueella ei ole nykyisellään asuntoja.

Palvelut ja työpaikat

Tällä hetkellä Veromiehessä on pääasiassa teollisuus-, liike- ja varastorakennuksia, mutta tulevaisuudessa alue monipuolistuu. Veromiehen ja Lentokentän kaupunginosissa on yhteensä reilut 24 000 työpaikkaa (v. 2019). Veromiehen kaupunginosan reilusta 15 400 työpaikasta lähes 33 % on kuljetus- ja varastointialalla. Lentoasema on houkutellut ympärilleen yrityksiä, joille on tarjolla toimitiloja Veromiehen uusissa toimistorakennuskokonaisuuksissa, mm. Technopoliksessa ja Kehä III:n pohjoispuolella. Kaupunginosassa on myös hotelleja, erityiskauppoja ja tuotantolaitoksia. Veromiehessä sijaitsee Kehäradan Aviapoliksen asema. Lentokentällä on oma juna-asemansa.

Teollisuus- ja varastoalueen keskellä on Vantaan ammattiopisto Varian Rälssitien toimipiste, jossa opiskelijat voivat suorittaa autoalan, lentokoneasennuksen tai logistiikan perustutkinnon. Lisäksi Finavian ammatillisessa erikoisoppilaitoksessa Avia Collegessa annetaan koulutusta eri ilmailuammatteihin. Ilmakehän varressa on helikopterikoulutuskeskus. Veromiehessä on myös ilmailun valtakunnallinen erikoismuseo, Suomen Ilmailumuseo.

Aviapoliksen kaavarungossa varaudutaan noin 40 000–60 000 työpaikan sijoittumiseen Veromiehen alueelle.

Muuran alueella työpaikat sijoittuvat tällä hetkellä teollisuuden ja logistiikan alan yrityksiin.

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Veromies sijaitsee liikenteellisesti keskeisellä paikalla. Lentokentän läheisyys mahdollistaa nopeat yhteydet myös ulkomaille, etenkin Kaukoidän ja Euroopan välillä. Valtatie E 18, joka pääkaupunkiseudulla on Kehä III, yhdistää Belfastin ja Pietarin sekä mm. Vuosaaren sataman. Tuusulanväylä on tehokas yhteys sisämaahan. Kehärata yhdistää pääkaupunkiseudun. Hyvä saavutettavuus on ollut yksi niistä tekijöistä, jotka ovat tehneet Aviapoliksesta halutun työpaikkojen sijoittumisen alueen.

Koko Veromiehen, kuten myös Muuran, yhdyskuntarakenteessa korostuu autoilu: korttelikoko on suuri, rakennukset sijaitsevat paikoin harvassa ja pysäköinti on kaupunkikuvassa näkyvää. Työpaikka- ja varastorakennukset ovat arkkitehtuuriltaan pääosin vaatimattomia. Kokonaisuutena Veromiehen kaupunkikuva on mitäänsanomaton. Muuran ulkopuolelle sijoittuvia Veromiehen kaupunkikuvan kiinnekohtia ovat muutamat luonteikkaat teollisuusrakennukset ja Kehä III:n toimistorakennusten rivi. Puistot ja ulko-oleskelun viihtyisyys ovat olleet toissijaisia.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Veromiehen alueella on yhteensä 43 Vantaan kaupunginmuseon inventoimaa rakennusperintökohdetta. Kaupunginmuseo teki vuosina 2014–2015 tarkistusinventoinnin Veromiehen 1970-luvulla rakennetuista rakennusperintökohteista. Kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäviä kohteita on alueella yhdeksän ja kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita neljä. Muiden kohteiden rakennusperintöarvot todettiin vaatimattomiksi. Muuran alueella ei ole merkittäviä rakennusperintökohteita.

1980- ja 1990-luvun rakennuskannan inventointi on tällä hetkellä käynnissä. Tähän liittyen kaupunginmuseon rakennustutkijat ovat kartoittaneet Muuran alueen tämän aikakauden kohteet ja todenneet, ettei alueen rakennuksilla ole ilmeisiä rakennusperintöarvoja.

Virkistys

Plootukallio luonnontilaisena metsäalueena tarjoaa tällä hetkellä mahdollisuuden virkistäytymiseen Muuran alueella. Muuran länsipuolelle sijoittuu Osumapuisto, joka on osa Krakanojan varren puistokokonaisuutta. Yhteys Osumapuistoon Muuran alueelta kulkee Virkatien kautta Kehä III:n vartta pitkin. Veromiehen itäpuolen puistoalueille (mm. Annefredinpuistoon) ei nykyisellään ole toimivaa viheryhteyttä.

Kehä III:n eteläpuolella on viihdekeskus Flamingo kylpylöineen ja ravintoloineen. Tikkurilantien pohjoispuolella sijaitsee ilmailumuseo. Muutoin virkistysmahdollisuudet ovat olemattomat ja etäisyydet ovat pitkiä sekä virkistysreitit laajempiin metsiin tai Vantaanjoen varrelle ovat katkonaiset.

Liikenne

Autoliikenne

Muuran alue rajoittuu itäosastaan Lentoasemantiehen, eteläosassa Virkatiehen, pohjoisessa Tikkurilantiehen ja lännessä osittain Toiseensavuun. Kehä III kulkee myös alueen eteläpuolella, noin 160 m etäisyydellä. Alueen sisällä ei ole tällä hetkellä katuja. Liikennemäärät ovat kyseisillä kaduilla nykyisellään: Kehä III 58 740 KAVL (v.2021), Lentoasemantie 22 750 KAVL (v.2020), Tikkurilantie 10 780 KAVL (v.2021), Virkatie 3600 KAVL (v.2018) ja Toinensavu 3160 KAVL (v.2021).

Vantaan kaupungin tilaamassa Aviapoliksen liikenneverkkoselvityksessä (laadittiin liikenne-ennustemalli HELMET 3.0 perusteella) tutkittiin liikenteen verkollinen tarkastelu ja Muuran kaavaluonnosalueen läheisyydestä alustava yleissuunnitelma, jossa on esitetty katuverkon hierarkia toimintojen sijoittumisen perusteella sekä alustavat poikkileikkaukset ja liittymätyypit. Tarkasteluvuosina olivat 2030 ja 2050. Aviapoliksen liikenneverkko ei merkittävästi ruuhkaudu vuoden 2030 ennustetuilla liikennemäärillä. Vuonna 2050 liikenneverkon kuormitus saattaa olla välityskyvyn ylärajalla

ruuhka-aikoina Tuusulanväylällä ja Lentoasemantiellä, kun taas Veromiehen sisäinen liikenne on sujuvaa ja määrällisesti kohtuullista. (Sitowise, 2020)

Muuran meluselvityksen yhteydessä alueen liikenne-ennusteita v. 2050 tarkistettiin Aviapoliksen liikenneverkkoselvityksen sekä yleiskaavan liikenne-ennusteiden pohjalta. Näitä liikenne-ennustemääriä käsitellään kohdassa Ympäristöhäiriöt, Ilmanlaatu/Pienhiukkaset (s. 16).

Kävely ja pyöräily

Veromiehen nykyinen jalankulkuverkko on harva, minkä takia todelliset kävelymatkat muodostuvat pitkiksi suhteessa linnuntie-etäisyyksiin. Valtaosa alueen nykyisten toimintojen sijoittumisesta on perustunut autoliikenteeseen, jolloin tarve tiheälle kävelyverkolle on ollut pieni. Lentoasemantien parantamisen yhteydessä on rakennettu kaksi uutta jalankulkuyhteyttä Lentoasemantien poikki: Technopoliksen kohdalle Karhumäen silta ja lähelle Kehä III:a Virkatie - Äyrikujan alikulku. Kävely- ja pyöräily-yhteyksiä ympäröivään kaupunkirakenteeseen on silti edelleen vain noin 500 metrin välein.

Muuran alueen ympäröivillä katualueilla on pääosin kadun molemmin puolin yhdistetty jalankulku- ja pyörätie. Toisensavun liittymästä länteen Tikkurilantiellä on ainoastaan etelälaidalla yhdistetty jalankulku- ja pyörätie.

Joukkoliikenne

Kehärata yhdistää Veromiehen kaupunginosan seudun raideliikenneverkkoon ja mahdollistaa tiheän ja vaihdottoman raideyhteyden alueelta 23 asemalle eri puolille pääkaupunkiseutua. Kaupunginosaa palvelevat sekä Aviapoliksen että Lentoaseman rautatieasemat. Muuran uudesta keskustasta matkaa Aviapolis-asemalle on noin 700 m. Junat liikennöivät sekä Tikkurilan että Huopalahden suuntiin ruuhka-aikana 10 minuutin välein. Matka-aika Aviapolis-asemalta Tikkurilaan on noin 12 minuuttia, Myyrmäkeen noin 13 minuuttia ja Helsingin keskustaan noin 32 minuuttia.

Alueella on hyvät bussiyhteydet. Muuran läpi Toistasavua pitkin kulkevat tällä hetkellä runkolinjat 570 (Mellunmäki-Tikkurila-Aviapolis-Lentoasema) ja 600 (Rautatientori-Kartanonkoski-Lentoasema), ja niiden lähimmät pysäkit ovat Toisellasavulla ja Aviabulevardilla. Lentoasemantietä pitkin kulkevat linjat 415N (Elielinaukio-Martinlaakso-Aviapolis-Lentoasema), 584 (Kalajärvi-Martinlaakso-Aviapolis) ja 574 (Peijas-Aviapolis-Ylästö-Myyrmäki). Näiden linjojen lähimmät pysäkit ovat Lentoasemantiellä, Virkatien ja Äyrikujan alikulun läheisyydessä. Tikkurilantien ja Toisensavun risteyksen läheisten pysäkkien kautta kulkevat linjat 561 (Itäkeskus-Aviapolis-Kivistö) ja 576 (Tikkurila-Aviapolis-Seutula-Kivistö).

Suunnitteilla on myös Vantaan ratikka, jonka linjaukseen varaudutaan Muurassa. Linjausta on suunniteltu Aviapolis-asemalta etelään, uutta Muuranraitiota pitkin Toisellesavulle ja siitä edelleen Osumatielle. Pysäkkiä on suunniteltu Toisellesavulle, Muuran keskustaan.

Vesihuolto

Kaava-alue kuuluu rakennetun vesihuoltoverkoston piiriin ja on nykyisellään vesihuollon toiminta-aluetta ja huleveden viemäröintialuetta. Vesihuoltoverkosto on rakennettu palvelemaan nykyistä teollisuus- ja logistiikka painotteista toimintaa.

Vedenjakelu

Kaava-alueen nykyiset vesijohdot kulkevat alueen läpi Virkatiellä ja Toisellasavulla. Alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin, jonka verkostopainetta ylläpidetään Hiekkaharjun vesitornilla. Vesitornin varastotilavuus on 8000 m³.

Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta, Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta. Tikkurilan painepiiri saa vetensä Helsingin Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta, josta vesi pumpataan Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta Tikkurilaan.

Alueen painetasot vaihtelevat välillä +66 m… +83 m. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti

Kaava-alueen jätevesiviemärit kulkevat vesijohtoverkoston yhteydessä Virkatiellä ja Toisellasavulla.

Jätevedet johdetaan Lentoasemantien alitse Kehä III varren runkoviemäriin ja edelleen Tuusulanväylän alitse Köyhämäen mittausasemalle. Mittausasemalta vedet johdetaan Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymän viemäritunneliin ja lopulta Viikinmäen keskuspuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti / hulevesijärjestelmä

Kaava-alueen hulevesiviemärit kulkevat muun vesihuollon yhteydessä Virkatiellä ja Toisellasavulla. Kaava-alueen hulevedet johtuvat Virkatien hulevesiviemärin kautta Lentoasematien alitse ja päätyvät Rälssipuistossa Palo-ojaan, josta vedet laskevat lopulta Keravanjokeen.

Pöyry on laatinut Keski-Vantaan hulevesijärjestelmän toiminnallisen selvityksen (16.6.2019). Selvityksessä on todettu, että Virkatiellä sadevesiviemäri on tulvimiselle herkkä Toisensavun ja Osuustien muodostaman risteysalueen läheisyydessä. Sadevesimaksimikuormitus ylittää järjestelmän rakenteellisen välityskyvyn eli mitoituksen hyvin herkästi. Tämä on hyvä huomioida, kun alueen hulevesiverkostoa suunnitellaan uudestaan.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko on rakennettu Virkatielle ja Toisellesavulle.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia keskijänniteverkon sekä pienjänniteverkon maakaapeleita on katualueiden varressa sekä nykyisten kiinteistöjen alueella.

Ympäristöhäiriöt

Ilmanlaatu/Pienhiukkaset

Liikennemääriltään suurimpien väylien läheisyydessä pienhiukkaset muodostavat potentiaalisen terveyshaitan, minkä vuoksi herkkien toimintojen ja asuinrakennusten tulee sijoittua riittävän etäälle väylistä. Vuodelle 2050 arvioidut liikennemäärät (KAVL) Muuran kohdalla ovat Kehä III:lla n. 68 000 ajon./vrk, Lentoasemantiellä n. 38 000 ajon./vrk, Tikkurilantiellä n. 9 000–11 000 ajon./vrk ja Virkatiellä 5000–5500 ajon./vrk. Alueen sisäisille kokoojakaduille liikennemääriksi on arvioitu Aurtuakatu 3500 ajon./vrk. ja Plootukatu 2500 ajon./vrk.

Asuinrakennusten suositusetäisyys ajoradan reunasta on 10 m, kun liikennemäärä on 5000 ajon./vrk, 20 m (minimi 7 m), kun liikennemäärä on 10 000 ajon./vrk ja 40 m (minimi 14 m), kun liikennemäärä on 10 000–20 000 ajon./vrk. Etäisyydet asemakaava-alueen rakentamisen Kehä III:lle tulee olla 136 m (min. 48 m), Lentoasemantielle 76 m (min. 27 m) ja Virkatielle 10 m (ei minimietäisyyttä).

Herkillä kohteilla, kuten koululla, etäisyydet ovat 40 m (min. 20 m), kun liikennemäärä on 5 000–10 000 ajon./vrk, ja 80 m (min. 40 m), kun liikennemäärä on 10 000–20 000 ajon./vrk. Etäisyyden Kehä III:lle tulisi olla 200 m (min. 136 m) ja Lentoasemantielle 152 m (min. 76 m).

Asemakaavan muutoksen mukainen rakentaminen on pääosin suositusetäisyyttä kauempana suurimmista liikennekaduista. Kaikki asuinkorttelit sekä päiväkodin kortteli sijoittvat kokonaan suositusetäisyydelle Lentoasemantiestä ja Kehä III:sta. Virkatien varressa asuinkorttelit sijoittuvat hieman (n. 0,7-2,5 m) suositusetäisyyttää (10 m) lähemmäs suunnitellusta katualueen rajasta.

Liikenne- ja lentomelu

Suunnittelualue on yleiskaavan lentomeluvyöhykkeellä 3, L_{DEN} 50–55 dB. Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden lentomelua vastaan on tällöin oltava ΔL ≥32 dB ja toimistotilojen ΔL ≥28 dB.

Muuran suunnittelun yhteydessä laadittiin koko kaavaluonnosalueelle meluselvitys, jossa tarkasteltiin tie- ja raitioliikenteen aiheuttamat meluvaikutukset suunnitelmaluonnoksen mukaisiin rakennuksiin sekä oleskelualueisiin (Sitowise, 2022). Selvityksessä on huomioitu myös lentokoneiden koekäyttöalueen sekä lentoliikenteen aiheuttama melu. Merkittävimmät tieliikenteen melulähteet alueella ovat Kehä III, Lentoasemantie ja Tikkurilantie. Myös Virkatie ja alueen halki kulkeva Toinensavu aiheuttavat melua alueelle.

Meluselvityksen mukaan ennustetilanteessa v. 2050 suunnitellut rakennusmassat suojaavat hyvin leikki- ja oleskelualueita (kuva 10). Asuinrakennusten sisäpihoilla toteutuvat sekä päiväajan ohjearvo 55 dB että yöajan ohjearvo 45 dB. Umpikortteleihin perustuva korttelirakenne suojaa sisäpihat niin hyvin, ettei melulähteiden suuntaan myöhemmin rakentuvilla toimisto- ja muilla toimitilarakennuksilla (KTY) ole vaikutusta pihojen melutasoihin. Puistojen melutilanteeseen toimitilarakentamisella on kuitenkin merkitystä. Suurimmat julkisivuun kohdistuvat keskiäänitasot aiheutuvat Kehä III:n liikennemelusta Virkatien varren asuinrakennusten ylimpiin kerroksiin.



Kuva 10. Melutilanne ennustetilanteessa v. 2050, kun koko Muuran alue rakentunut (Sitowise 2022).

Nyt laadittavan asemakaavan yhteydessä tarkennettiin meluselvitystä suunnittelualueen osalta (Sitowise, 2023). Selvityksessä on käytetty valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaisesti keskiäänitasojen ohjearvoina piha-alueilla ja ulko-oleskelualueilla, aukioilla ja koulun ja päiväkodin pihoilla

päivällä 7–22 enintään 55 dB (L_{Aeq}) ja yöllä 22–7 enintään 45 dB (L_{Aeq}). Ennusteliikennemäärinä on käytetty v. 2050 liikenne-ennusteita, jotka perustuvat Aviapoliksen liikenneverkkoselvitykseen (Sitowise ja FLou, 2019), mutta niitä tarkistettiin osittain Vantaan kaupungin toimesta. Meluselvityksessä laskettiin melutasot ennusteliikenteellä nykyisellä maankäytöllä sekä suunnitellulla maankäytöllä eri rakentamisen vaiheissa (kuvat 11 ja 12). Alueen rakentumista vaiheittain tarkasteltiin siten, että erityisesti päiväkodin piha-alueen melutasot eri tilanteissa saatiin selville.

Ennustetilanteessa suunnitellut muurimaiset rakennusmassat suojaavat hyvin leikki- ja oleskelualueita kaikissa eri rakentamisen vaiheissa. Asuinrakennusten suojassa olevilla sisäpihoilla toteutuu sekä päiväajan ohjearvo 55 dB että yöajan ohjearvo 45 dB. Korttelien 52137 ja 52138 jalankulun reittien varrelle suunnitelluille asuntopihoille kantautuu melua Plootukadulta ja Lentoasemantieltä niin, että ohjearvot ylittyvät osalla pihoista. Asuntopihat suositellaan suojattavan idän suunnasta tulevalta melulta esimerkiksi meluseininä toimivien tiiviiden piha-aitojen tai terassilasitusten avulla. KTY-alueen rakennusten rakentuminen tuo hieman suojaa asuntopihoille Lentoasemantien liikenteen melulta, mutta ohjearvot ylittyvät edelleen osalla pihoista.

Oleskelun sijoittamista kattopihoille tarkasteltiin kahden eri pysäköintilaitoksen katon osalta kolmessa eri rakentamisen vaiheessa. Korttelissa 52135, asuinrakennusten suojaan sijoittuvalla kattopihalla saavutetaan laajalti päiväajan ohjearvo ja osittain myös yöajan ohjearvo kaikissa alueen rakentamisen vaiheissa. Kiinteällä putoamiskaiteella melutasoja on mahdollista saada entistä pienemmiksi kattopihan pohjoisreunalla. Korttelin 52133 pysäköintilaitoksen katolla päiväajan keskiäänitaso on yli 60 dB kaikissa rakentamisen vaiheissa. Katolla ei saavuteta päivä- ja yöajan ohjearvoa edes melukaiteiden avulla. Näin ollen pysäköintilaitoksen kattoa ei suositella osoitettavan asuinrakennusten ensisijaiseksi oleskelualueeksi, vaikka sinne olisikin pääsy.

Puistojen osalta Plootukalliolla ja Kahinapuistossa ohjearvot ylittyvät rakentamisen alkuvaiheessa, kun vain päiväkoti ja korttelit 52133, 52137 ja 52138 ovat rakentuneet. Kun myös Muuran keskustan korttelit 52134, 52135 ja 52144 ovat rakentuneet, tuovat rakennukset suojaa niin, että Plootukalliolla ohjearvot alittuvat laajalti ja Kahinapuistossakin osittain. Lentoasemantien toimitilarakentaminen sekä muu Muuraan suunniteltu rakentaminen parantaa puistojen melutilannetta entisestään.



Kuva 11. Melutilanne ennustetilanteessa, kun suunnittelualueen asuinkerrostalot pysäköintitaloineen ovat rakentuneet (Sitowise, 2023).

Plootupuistikossa melun ohjearvot ylittyvät kaikissa rakentamisen vaiheissa, mutta selvityksessä ei ole mallinnettu puiston kohdalle rakentuvaa puistosiltaa penkereineen mikä saattaisi vaikuttaa melun leviämiseen. Plootupuistikko ei myöskään ole oleskelupuisto vaan toimii kulkureittinä/viheryhteytenä Muuran ja Huberilan välillä. Ropinapihalla meluohjearvot saavutetaan vasta kun Lentoasemantien toimitilarakennus on toteutettu. Muuran keskustassa Muuran aukiolla melutaso ylittää oleskelun ohjearvon ratikasta johtuen.

Ropinaraitin ja Vantaan ratikan väliin suunnitellun päiväkodin piha-alueella alittuu päiväajan ohjearvo 55 dB jo laajalti tilanteessa, jossa alueelle ei ole vielä rakentunut päiväkodin lisäksi muita suunniteltuja rakennuksia. Koko piha-alueella saadaan ohjearvo alitettua rakentamisen toisessa vaiheessa, kun päiväkotia suojaavat korttelit 52133,52137 ja 52138 ovat rakentuneet. Alueen muiden korttelien rakentuminen laskee entisestään melutasoa päiväkodin pihalla ja sen ympäristössä.



Kuva 12. Melutilanne ennustetilanteessa, kun vain päiväkoti rakentunut (Sitowise 2023).

Julkisivuihin kohdistuvat keskiäänitasot ovat alueella maltillisia, pääosin ne ovat alle 65 dB päiväaikaan. Suurimmat julkisivuun kohdistuvat keskiäänitasot aiheutuvat Kehä III:n liikennemelusta Virkatien varren asuinrakennusten ylimpiin kerroksiin. Raitiotien aiheuttamat enimmäisäänitasot ovat suurimpia Muuran aukion kaarteen kohdalla kaarrekirskunnan vuoksi. Alueella tulee jo lentomelun vuoksi varautua pääosin julkisivujen äänitasoerovaatimukseen 32 dB, mutta Virkatien varrella sekä Muuran aukiolla äänitasoerovaatimus on edellä kuvatuista syistä tätä suurempi tietyissä korttelei-den osissa.

Julkisivuihin kohdistuva päiväajan keskiäänitaso ylittää 65 dB vain osassa Virkatien varren kortteleita. Näille osuuksille suositellaan asuntojen avaamista myös hiljaiselle sisäpihan puolelle sekä viherhuoneita parvekkeiden sijaan.

Asuinkorttelien vaiheittain rakentamisessa on tarpeen mukaan huomioitava väliaikaisen meluntorjunnan tarve oleskelupihojen suojaamiseksi. Mahdollisuuksien mukaan suositellaan, että vähintään

melulähteiden puoleiset rakennusmassat ovat rakentuneet ennen kunkin korttelin oleskelualueen käyttöönottoa. Alueen suositellaan muutoinkin rakentuvan niin, että ensin rakentuvat merkittävimpien melulähteiden puoleiset rakennukset eli Virkatien ja Lentoasemantien myötäiset korttelit. Rakennuslupavaiheessa suositellaan tarkennettavan melulaskentoja, jos liikenne-ennusteet ovat merkittävästi muuttuneet. Myös kattopihojen oleskelualueiden sijaintien tarkennettua melulaskentojen päivittämistä suositellaan ohjearvojen saavuttamisen varmistamiseksi.

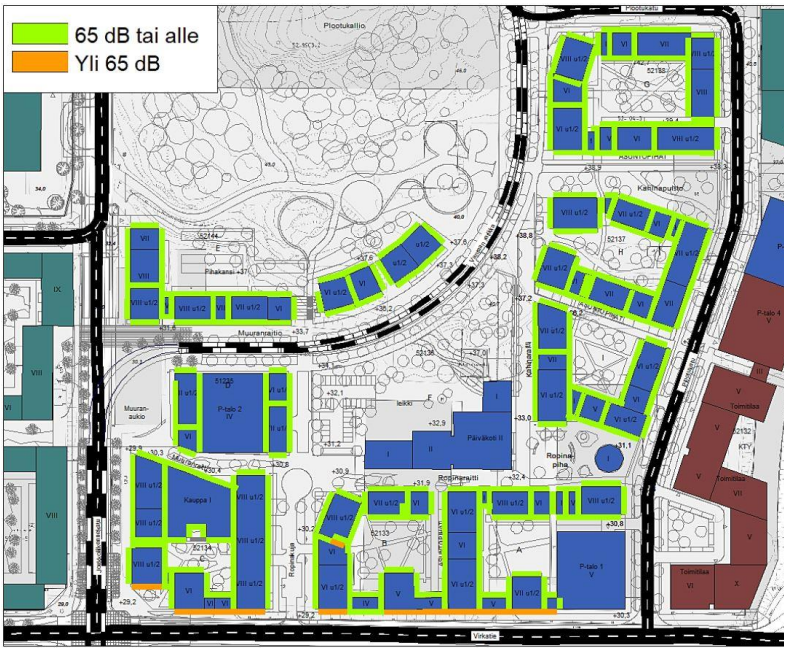

Kuva 13. Julkisivuihin kohdistuvat päiväajan keskiäänitasot (Sitowise, 2023).

Pilaantuneet maat

Veromiehen alueella on paikoin pilaantuneita maita, mikä johtuu alueen teollisuushistoriasta. Muuran alueelta ei ole tehty maaperätutkimuksia, mutta kaupungilta löytyy seuraavia tietoja alueella olleista mahdollisesti likaavista toiminnoista (kuva 14). Asemakaavan alueella on toiminut autokorjaamo, autovarikko sekä polttoaineen jakeluasema. Maaperän mahdollinen pilaantuminen ja puhdistustarve tulee selvittää viimeistään rakennuslupavaiheessa. Asemakaavan muutoksessa määrätään, että maaperän haitta-ainepitoisuus on tarkistettava ja tarvittaessa puhdistettava ennen rakennustöiden aloittamista.



Kuva 14. Vantaan karttapalvelussa näkyvät merkinnät mahdollisesti maaperää pilaavista toiminnoista. (Vantaan kaupunki, 2023)

Seveso-laitokset

Tukesin valvomia, vaarallisia aineita käsitteleviä laitoksia (nk. Seveso-laitoksia) sijaitsee koko Veromiehen kaupunginosassa yksi kappale sekä muutamia muita laitoksia kaupunginosan lähiympäristössä. Aviapolis-kaavarunkotyön yhteydessä tehdyn selvityksen (Gaia Consulting, 2015) perusteella

laitokset eivät vaikuta merkittävästi Veromiehen kaupunginosan, eivätkä näin myöskään kaavamuutosten maankäyttömahdollisuuksiin.

Asemakaavan alueella ei sijaitse kyseisiä laitoksia, mutta kahden laitoksen konsultointivyöhyke ulottuu jonkin verran kaava-alueelle. Tukesin antaman lausunnon mukaan kaavamuutokselle ei ole estettä, koska etäisyydet kyseisistä laitoksista kaavamuutosalueen toimintoihin ovat riittävät onnettomuuksista aiheutuvien, ihmisten terveyteen kohdistuvien, seurausten ehkäisemiseksi.

Kehäradan tärinä ja runkomelu

A-Insinöörien 2023 tekemässä selvityksessä on arvioitu tärinän ja runkomelun riskialueita Muuran alueella, Vantaalla. Alueelle mallinnettiin kaavaluonnoksen mukaisia rakennuksia ja niille määriteltiin laskennallisesti Kehä-radasta aiheutuvat tärinä- ja runkomelutasot (kuva 15).

Kehärata kulkee tunnelissa asemakaavan muutosalueen luoteispuolella nyt kaavoitettavan suunnittelualueen ulkopuolella. Koska rata kulkee tunnelissa ja Muuran alueen rakennusten perustamistavaksi oletetaan kallionvaraista tai paaluille perustamista, tärinä ei selvityksen perusteella aiheuta riskiä.

Kehäradan tunnelissa Muuran kohdalla ei ole toteutettu runkomeluvaimennusta. Tästä syystä kehäratatunnelin päälle tai sen lähettyville sijoittuville asuin- ja toimitilarakennusten korttelialueille kohdistuu runkomeluriski. Tämä tulee huomioida näiden alueiden jatkosuunnittelussa. Runkomelun suhteen ohjearvon ylityksiä ei kohdistu nyt asemakaavoitettavalle alueelle.

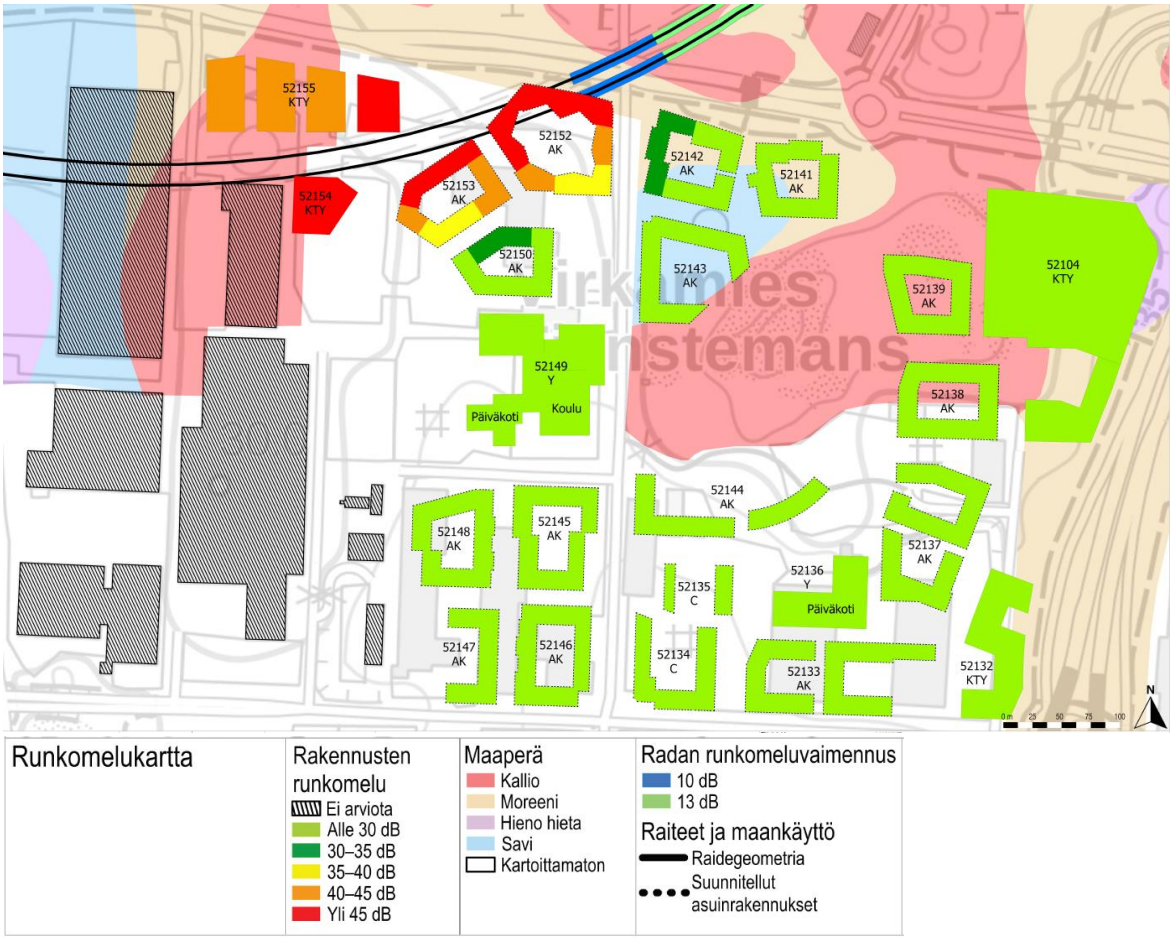

Kuva 15. Runkomelukartta (A-Insinöörit, 2023).

2.1.4 Maanomistus

Suunnittelualue on pääosin yksityisessä omistuksessa (kuva 16). Alueen päämaanomistaja on Sponda Oy. Lisäksi tulevan ratikan katualueita omistavat myös Sagax Finland ja Avia Real Estate Oy. Nykyiset katualueet ja alueen länsireunassa Lentoasemantiehen rajautuva suojaviheralue sekä osa metsäisestä Plootukalliosta ovat Vantaan kaupungin omistuksessa. Lentoasemantien omistaa valtio.



Kuva 16. Maanomistus Muurassa.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.

Maakuntakaava



Kuva 17. Ote Uusimaa-kaavasta 2050 (17.3.2023). Suunnittelualueen sijainti punaisella pistekatkoviivalla.

Suunnittelualuetta koskee Uusimaa-kaava 2050-kokonaisuuteen kuuluva Helsingin seudun vaihemaakuntakaava (kuva 17). Maakuntavaltuusto hyväksyi kaavakokonaisuuden 25.8.2020, ja maakuntahallitus päätti kaavojen voimaantulosta 7.12.2020. Uusimaa-kaavan kokonaisuus on tullut korkeimman hallinto-oikeuden 13.3.2023 antamien päätösten myötä lainvoimaiseksi. Kaavakokonaisuus korvaa aiemmin voimassa olleet maakuntakaavat, lukuun ottamatta Östersundomin alueen maakuntakaavaa ja 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun myötä Helsingin seudun vaihemaakuntakaava jää kokonaisuudessaan valtuuston hyväksymispäätöksen mukaisena voimaan.

Uudessa maakuntakaavassa suunnittelualue on osoitettu pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeeksi (ruskea ruuturasteri). Kehittämisperiaatemerkinnällä osoitetaan pääkaupunkiseudun muuta taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tehokkaammin rakennettavat taajama- ja keskustatoimintojen alueet, jotka tukeutuvat kestävään liikennejärjestelmään ja tukevat verkostomaisen kaupunkirakenteen kehittymistä. Pohjois-eteläsuuntaisella mustalla katkoviivalla on esitetty liikennetunnelin ohjeellinen linjaus. Lisäksi suunnittelualuetta koskevat yleiset suunnittelumääräykset.

Yleiskaava

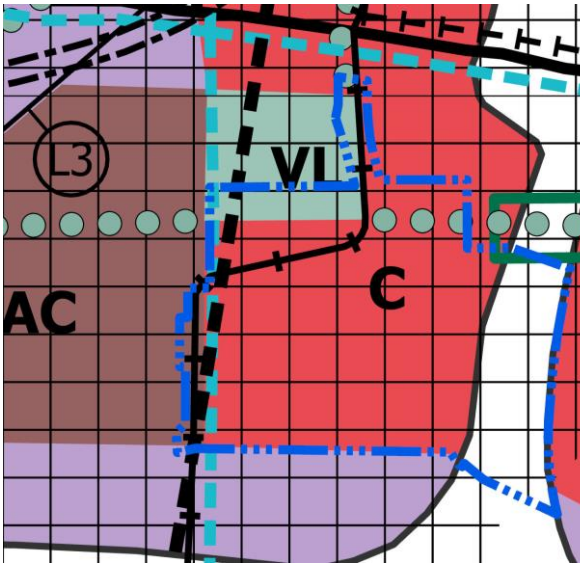

Kuva 18. Ote Yleiskaava 2020:sta. Asemakaava-alueen raja sinisellä pistekatkoviivalla. (Vantaan kaupunki 17.3.2023)

Yleiskaavassa 2020 alue on osoitettu kaupunkikeskustan alueeksi (C), kaupunkikeskustan asuinalueeksi (AC), lähivirkistysalueeksi (VL) ja kestävän kasvun vyöhykkeeksi (ruuturasteri). Alueen länsireunaa kulkee pyöräliikenteen baana ja raideliikenteen tunnelin ohjeellinen linjaus. Pohjoisosan halki on osoitettu virkistysalueyhteys ja Lentoasemantien yli on merkitty viheryhteyden kehittämiskohta. Suunnittelualue on lentomeluvyöhykkeellä 3 (L3) (L_{DEN} 50–55 dB), jossa asumiseen ja muihin melulle herkkiin toimintoihin käytettävien rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 32 dB.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Kaava koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kartasta. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan kuulutuksella 11.1.2023. Kolmella alueella (Länsisalmi, Myllykyläntie 4–8 ja Hakkilan radanpidon alue) jää voimaan osin yleiskaava 2007. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Asemakaavatilanne

Suunnittelualueella on voimassa viisi erillistä asemakaavaa, jotka ovat tulleet voimaan vuosien 1981–2005 välillä (kuva 19). Voimassa olevassa asemakaavassa suunnittelualue on osoitettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (T), teollisuus- ja varastorakennusten ja -laitosten



Kuva 19. Ote ajantasa-asemakaavasta. Asemakaavamuutoksen raja on esitetty punaisella pistekatkoviivalla (Vantaan kaupunki 17.3.2023).

korttelialueeksi (T_{TV}^{5}), puistoalueeksi (kuvassa VP), suojaviheralueeksi (EV) ja yleiseksi tiealueeksi (LT). Rakennusoikeus on osoitettu korttelialueille tehokkuusluvulla e=0.60.

Rakennuskielto

Alueella on voimassa rakennuskielto asemakaavan laatimiseksi tai muuttamiseksi.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Aviapoliksen kaavarunko 2016

Suunnittelualueen asemakaavoituksen tausta-aineistoksi on vuosien 2015 ja 2016 aikana laadittu Aviapolis-kaavarunko nro 052200 (kuva 20) ja se on hyväksytty kaupunginvaltuustossa (18.4.2016 § 29) alueen jatkosuunnittelun pohjaksi. Kaavarungossa on esitetty uudet maankäytön

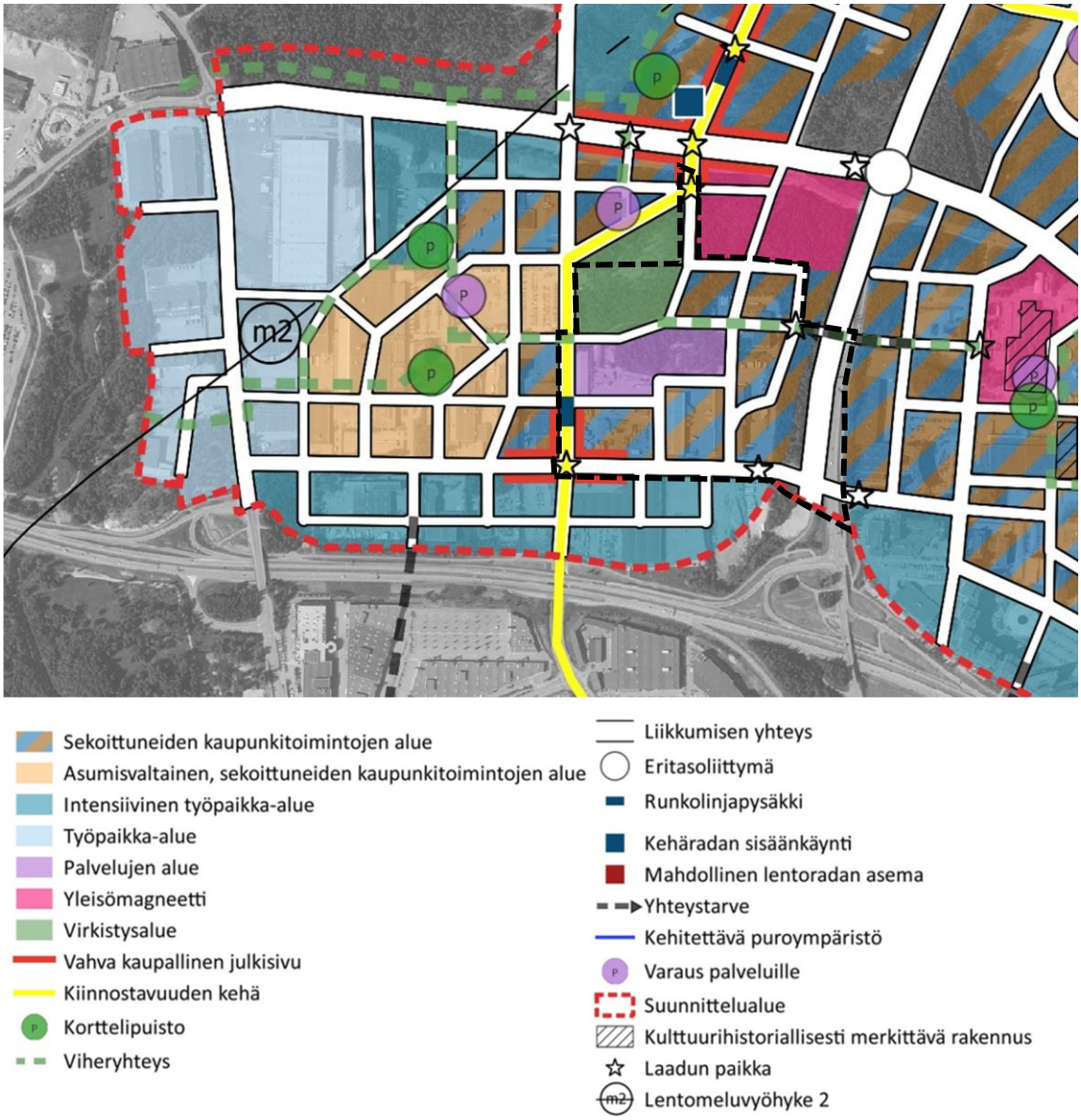

Kuva 20. Ote Aviapoliksen kaavarungosta. Kaava-alueen likimääräinen raja on mustalla katkoviivalla. (Aviapolis – kaavarunko, 17.3.2023)

kehittämisperiaatteet lentoaseman eteläpuoliselle Veromiehen alueelle. Kaavarungon mukaan Veromiehen kaupungin osaa kehitetään monipuolisena työnteon, asumisen, palvelujen ja virkistyksen kaupunkina.

Asemakaava-alue on kaavarungossa osoitettu sekoittuneiden kaupunkitoimintojen alueeksi, palvelujen alueeksi sekä virkistysalueeksi. Asemakaava-alueen läpi on länsi-itäsuuntaisesti osoitettu viheryhteys (vihreä katkoviiva) sekä etelä-pohjoissuuntaisesti (keltaisella) kiinnostavuuden kehä. Lisäksi alueelle on osoitettu vahvaa kaupallista julkisivua, runkolinjan pysäkki sekä useita laadun paikkoja.

Aviapolis, Veromiehen verkot 052700, 2018

Veromiehen verkot -selvitys on seuraava vaihe kaavarungosta eteenpäin. Aviapoliksen kaavarungon mukaisesti uusitaan ja täydennetään liikkumisen verkostoja eri kulkumuodoille, rakennetaan puistonauhojen ja vedenhallinnan sini-viherverkosto sekä määritellään lähipalveluiden paikat kaupunkirakennetta tukevaksi verkostoksi.

Selvityksessä määritellään tarvittavat tilavaraukset ja mitoitukset eri palveluille, puistoille, katutyypeille ja muille yleisille, maankäytöllisille ratkaisuille, jotka täytyy asemakaavoituksessa ottaa huomioon. Sen mukaan asemakaavan muutosalueelle sijoittuu mm. päiväkoti ja puistoalueita toimintoineen, pyöräilyn laatukäytävä sekä joukkoliikenteen runkolinjan reitti ja -pysäkki, jonka läheisyyteen on osoitettu kauppakatua.

Vantaan Ratikan yleissuunnitelma

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019 (WSP Finland Oy), ja se hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa 19.11.2019. Kaupunginvaltuusto päätti 16.12.2019 ratikan jatkosuunnittelusta, jossa Vantaan ratikan reitille laaditaan katu- ja puistosuunnitelmat, alustavat rakennussuunnitelmat sekä asemakaavat. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 22.5.2023 Vantaan ratikan rakentamisen. Ratikan rakentaminen voidaan aloittaa vuonna 2024 ja se valmistuu noin vuonna 2029.

Yleissuunnitelmassa on tutkittu hanke- ja vertailuvaihtoehtoja sekä laadittu matkustajamääräennusteita. Lisäksi on arvioitu ratikan vaikutuksia kulkutapoihin, liikenteelliseen saavutettavuuteen, tieliikenteen suoritteisiin ja onnettomuuksiin, päästöihin, matka-aikoihin lentoasemalle, maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen, palveluiden kehityspotentiaaliin, luontoon, kulttuuriin, virkistyskäyttöön, maisemaan, kaupunkikuvaan, meluun ja tärinään.

Muuran alueen rakentaminen tukeutuu vahvasti tulevaisuuden joukkoliikenteen tuomiin mahdollisuuksiin. Ratikkayhteys lisää Veromiehen yhteyksiä lentokentän ja Tikkurilan suuntaan sekä parantaa Aviapoliksen juna-aseman saavutettavuutta. Raitiotien tärkeimmiksi päätavoitteiksi on yleissuunnitelmassa määritetty Vantaan kansainvälisen saavutettavuuden ja joukkoliikenteen verkoston parantaminen, kaupunkikeskustojen kehittäminen ja houkuttelevien asuin- ja työpaikka-alueiden lisääminen, autoriippumattoman elämäntavan edistäminen sekä liikenteen ympäristöhaittojen vähentäminen. Suunnittelun periaatteita ovat kestävyys, vihreys, ekologisuus ja esteettömyys. Ratikkapysäkeille suunnitellaan pyöräpysäköintiä, mikä helpottaa arjen liikkumista liikennevälineestä toiseen. Myös kävelyteitä ja pyöräteitä parannetaan. Vantaan tavoite on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä, ja ratikka auttaa osaltaan tässä tavoitteessa.

Ratikan katu- ja puistosuunnitelmat

Ratikan katusuunnitelmia ja poikkileikkauksia on yhteensovitettu sekä Muuran kaavaluonnoksen (052600) että Destian laatiman kunnallisteknisen yleissuunnittelun kanssa.

Vantaan ratikalle laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katusuunnitelmat (kuvat 21–23). Ratikan katu- ja puistosuunnitelmat koskevat katuja, joita ratikan raiteet käyttävät. Katu- ja puistosuunnitelmissa tarkennetaan ja muokataan ratikan yleissuunnitelman ratkaisuja. Muurassa pääosa ratikan käyttämistä kaduista on uusia. Toisensavun kohdalla ratikka kulkee kadun nykyisellä paikalla, mutta koko katu ja siihen liittyvä Muuranaukio suunnitellaan kokonaan uudestaan. Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteisiin on kiinnitetty erityistä huomiota koko suunnitteluosuudella. Samalla suunnitellaan katujen valaistus.

Katu- ja puistosuunnitelmien yhteydessä on arvioitu ratikan vaikutuksia, jotka huomioidaan ratikan suunnittelussa. Nämä vaikutukset otetaan huomioon myös kaavatyössä.

Ratikan katu- ja puistosuunnittelu on alkanut syksyllä 2020. Ensimmäiseksi laadittiin tilavaraukset ratikan asemakaavoja varten. Niiden pohjalta laaditaan varsinaiset yksityiskohtaiset katu- ja puistosuunnitelmat. Suunnitelmien valmistuttua niiden ehdotukset asetetaan julkisesti nähtäville vaiheittain vuosien 2021–2023 aikana. Tavoitteena on, että katu- ja puistosuunnitelmat voidaan hyväksyä vuoden 2023 aikana.

Vantaan ratikan ensimmäiset katusuunnitelmaluonnokset ovat valmistuneet Aviapoliksen suuralueella. Asemakaavan muutosalueelle sijoittuvat katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset valmistuivat 29.9.2022, ja ne esiteltiin 19.10.-1.11.2022. Varsinaiset katusuunnitelmat on tarkoitus laittaa nähtäville yhtä aikaa Muuran kaupunkikylät 1 (002356) asemakaavan muutoksen kanssa.

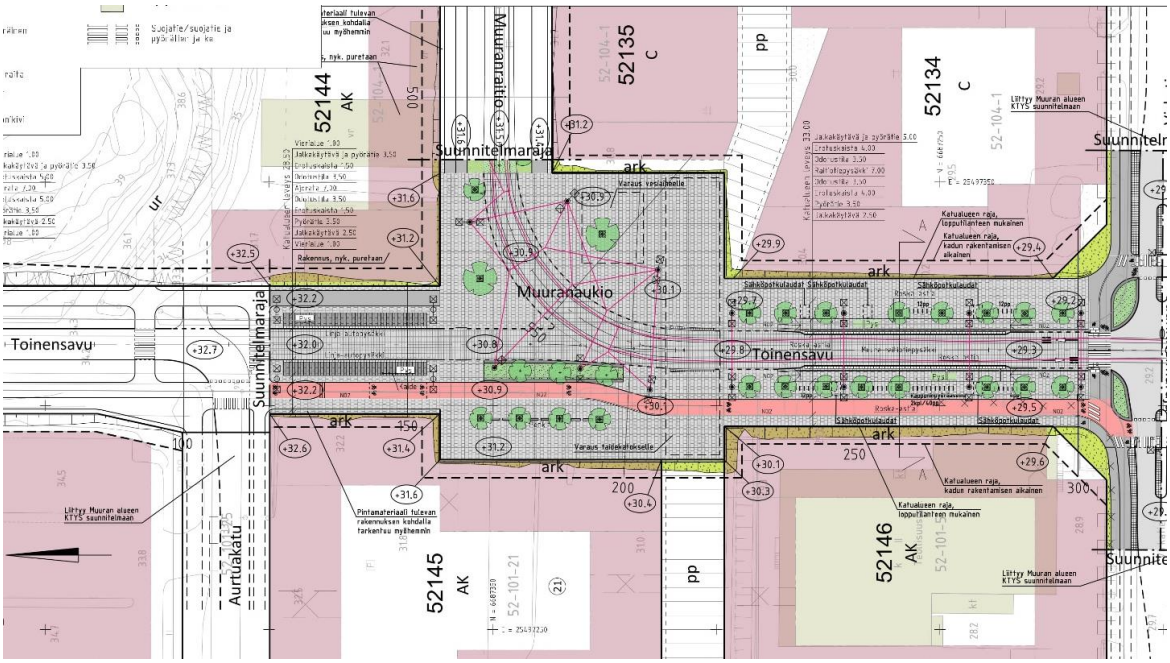

Kuva 21. Toinensavu ja Muuranaukio välillä Artuakatu – Virkatie (Ramboll, luonnos 29.9.2022).

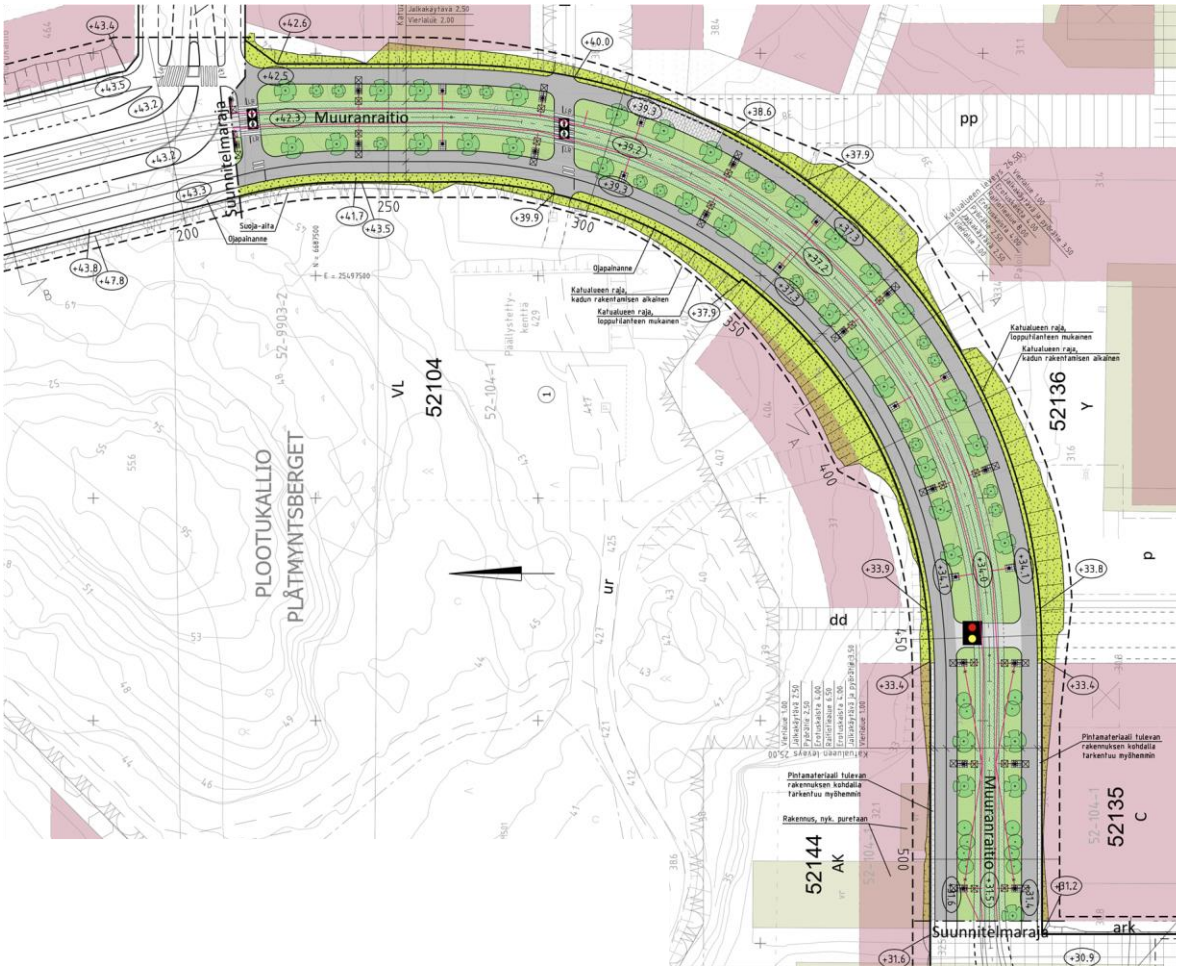

Kuva 22. Muuranraitio välillä Plootukatu - Muuranaukio (Ramboll, luonnos 29.9.2022).

Katusuunnitelmaluonnoksissa Muuran kohdalla ratikka kulkee kolmena eriluonteisena osuutena. Plootukadun alkuosassa ratikka on osa kokoojakatua, kulkien omaa linjausta ajoväylien välissä. Muuranraitio on pelkästään ratikalle, kävelylle ja pyöräilylle varattu joukkoliikenteen katu, josta suunnitelmien mukaan toteutetaan erityisen vehreä puurivein, istutuksin ja nurmipintaisen

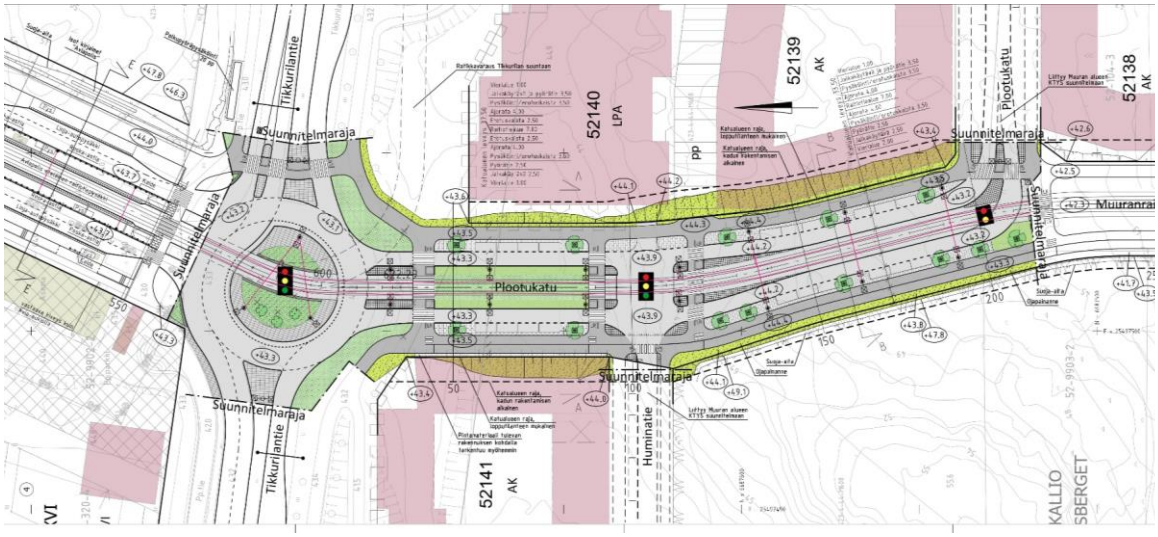

Kuva 23. Plootukatu välillä Tikkurilantie - Muuranraitio (Ramboll, luonnos 29.9.2022).

ratikkaväylän ansiosta. Muuranaukiolla ja Toisellasavulla ratikka on osa Muuran keskustaa. Muuranaukio toteutetaan vehreänä ja materiaaleiltaan laadukkaana shared space-aukiona. Toisellesavulle sijoitetaan Muuran ratikkapysäkit. Molemmin puolin pysäkkejä sijoittuvat puurivit varmistavat myös pysäkkiympäristön vehreyden.

Vantaan ratikan tärinä- ja runkomeluselvitys

Vantaan ratikan tärinä- ja runkomeluselvitys välille Lentoasema-Tikkurila valmistui 17.2.2023 (Sweco). Selvityksen mukaan tärinä ei ole tutkitulla raitiotielinjauksella laskennallisen arvioinnin perustella riski, eikä asumismukavuuden perusteella rajoita suunnittelualueen maankäyttöä. Runkomelun kannalta ongelmallisimmat alueet sen sijaan sijaitsevat kovalla maaperällä ja kallioalueilla. Selvityksessä on määritelty runkomelun riskialueet ja runkomelun kannalta haitalliset epäjatkuvuuskohdat sekä laskennallisen runkomeluselvityksen perusteella vaimennettavaksi esitettävät raitiotieosuudet.

Muuran kohdalla runkomelun riskialueet ulottuvat Muuranraition ja Plootukadun ratikan osuudella molemmin puolin melko laajalle alueelle (kuva 24). Selvityksessä on runkomeluvaimennuksen suunnittelussa otettu huomioon rakennukset kaavaluonnoksesta 052600 Muuran kaupunkikylät. Runkomelusuojauskartan mukaan Muuraan toteutetaan runkomelusuojausta koko ratikan osuudelle,



Kuva 24. Ratikan runkomelun riskialueet ilman vaimennusta, lila katkoviiva= riskialue 30 dB kerrostalo, vihreä viiva=riskialue 35 dB kerrostalo, sininen viiva=riskialue 45 dB pientalot ja kerrostalot (Sweco 2023, sisältää Maanmittauslaitoksen Maastotietokannan 01/2023 aineistoa).

Toistasavua lukuun ottamatta (kuva 25). Vaimennustarve on esitetty 5 dB:n portaissa. Pääosalla rataa runkomeluvaimennus esitetään toteutettavaksi kiintoraidelaatan alle ja sivuille asennettavalla vaimennusmatolla. Kun rakennetaan Muuran kaavaluonnoksen mukaisesti, runkomelun riskialue ei ulotu korttelialueille. Runkomelu ei myöskään rajoita kellareiden rakentamista alueella.

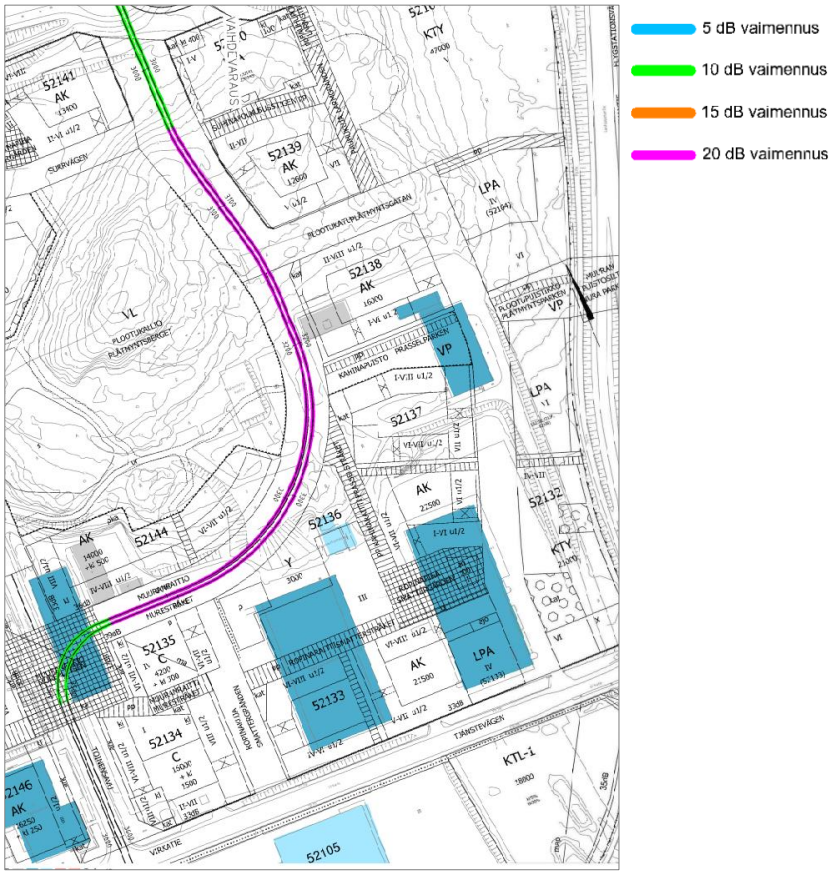

Kuva 25. Ratikan runkomelun vaimennus (Sweco 2023, sisältää Maanmittauslaitoksen Maastotietokannan 01/2023 aineistoa).

Ratikan kaavarunko

Vantaan ratikan reitin varrelle laaditaan sen kaupunkikehitystä ohjaava kaavarunko (kuva 26), joka kattaa ratikan pysäkeistä noin 800 metrin säteellä muodostuvan vyöhykkeen. Kaavarunko on yleiskaavaa tarkempi, mutta asemakaavaa yleisempi suunnitelma, jolla luodaan pitkän aikavälin visio ratikkakaupungista, määritellään tavoitemitoitus suunnittelualueen lisärakentamiselle, arvioidaan ratikkakaupungin kehittämisen vaikutukset ja aikataulutetaan alueiden kehittäminen pitkällä aikavälillä. Kaavarunko yhteensovittaa alueen kohdistuvia tavoitteita ja tarkentaa Vantaan yleiskaavan 2020 maankäyttösuunnitelmaa. Kaavarunko toteutetaan oikeusvaikutuksettomana suunnitelmana, jonka ensisijainen tavoite on sitouttaa kaupungin eri toimialat toteuttamaan ratikkakaupunkia yhteisten periaatteiden mukaisesti.

Ratikan kaavarungon vaikutusten arviointi pitää sisällään laajemman kaupunkikehityksen vaikutusten arvioinnit, kuten taloudelliset vaikutukset. Ratikan kaavarunko hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 30.1.2023, ja se etenee valtuustoon loppukeväästä.

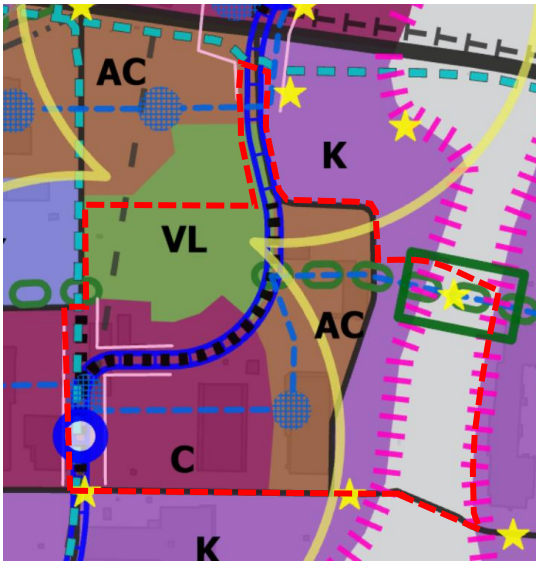

Kuva 26. Ote Vantaan ratikan kaavarungosta, asemakaava-alueen likimääräinen raja punaisella katkoviivalla (Vantaan kaupunki, 31.3.2023).

Kaavarungossa on osoitettu raitiotien pysäkit (sinivalkoinen ympyrä), pysäkin seutu (keltainen viiva), keskusta-alue (C), asuinvaltainen sekoittuneiden kaupunkitoimintojen alue (AC), tiivis työpaikka-alue (K), lähivirkistysalue (VL), viherketju (vihreä ketju), viheryhteyden kehittämiskohta (vihreä neliö), vahva kaupallinen julkisivu (vaaleanpunainen viiva), tärkeä käveltävä kaupunkitila (sininen katkoviiva), kaupunkikuvallisesti tärkeä avoin kaupunkitila (sininen ruuturasteri), maamerkki (tähti), vahva ja tunnistettava alueen rakennettu reuna (pinkki poikittainen katkoviiva), liikennealue (L), alueellinen tai paikallinen kokoojakatu (musta viiva), joukkoliikennekatu (musta pistekatkoviiva), pyörätien baana (turkoosi katkoviiva), raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen linjaus (harmaa katkoviiva), raitiotie (sininen tuplaviiva katkoviivoilla).

Lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteet

Aviapoliksen lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteet on laadittu Veromiehen ja Pohjois-Pakkalan alueelle. Suunnitteluperiaatteet ovat tiekartta siihen, miten Aviapoliksen visioita toteutetaan konkreettisesti asemakaavoituksen osalta. Aviapolis muuntuu seuraavien vuosikymmenien kuluessa logistiikkapainotteisesta alueesta vilkkaaksi lentokenttäkaupungiksi, jossa on työpaikkojen lisäksi asumista, palveluja ja kulttuuria. Yhteiset linjaukset ja suunnitteluperiaatteet helpottavat muutoksen toteuttamista ja mahdollistavat maanomistajien tasapuolisen kohtelun. Suunnittelualueen asukasmäärä on vielä vähäinen, mutta tavoitteena on jopa 25 000 uutta asukasta Veromieheen ja Pakkalan pohjoisosaan.

Solmukohtana Aviapolis on saavutettavuudeltaan ylivoimainen sekä globaalisti että paikallisesti. Helsinki-Vantaan lentokenttäaluetta kehitetään entistä suuremmaksi ja kansainvälisemmäksi. Se on maailman ainoa lentokenttä, jolta voi tulevaisuudessa kävellä suoraan kotiin. Kehärata ja tuleva Vantaan ratikka parantavat kestävän kehityksen mukaisia liikkumistapoja ja helpottavat siirtymisiä.

Työ on jaettu neljään osaan:
1. *Kiehtova kaupunki* kokoaa niin koko suunnittelualuetta yhdistäviä, kaupunkikuvallisia piirteitä kuin sen eri osia erottavia ominaisuuksia. Tällaisia ovat mm. korttelirakenteeseen ja kaupunkikuvaan liittyvät ominaisuudet; rakennusten korkeudet, väritys ja materiaalit, laadun paikat sekä muut kaupungin eläväisyyttä ja laadukkuutta lisäävät piirteet. Tavoitteena on paikan hengeltään omaleimainen ja tunnistettava ilme eri alueilla.
2. *Käveltävä kaupunki* keskittyy alueen kokonaisvaltaisen kaupunkitilan, kuten julkisten ulkotilojen, aukioiden, solmukohtien ja reittien suunnitteluun, sekä kertaa kaupunkiympäristön viihtyisyyteen ja elämyksellisyyteen vaikuttavia asioita. Kiinnostavuuden kehän ja onnistuneen kivijalkakerroksen ominaisuudet ovat keskiössä.
3. *Vihreä kaupunki* jatkaa Veromiehen verkkojen viherverkoston teemaa sekä kehittää vihreämpää kaupunkisuunnittelun periaatetta, jolla vastataan ilmastonmuutoksen haasteisiin ja lisätään ympäristön terveyshyötyjä. Alueen vehreyttä edistetään erilaisin keinoin tehokkaan rakentamisen vastapainona.

4. *Resurssiviisas kaupunki* esittelee kaavoituksessa käytettävää prosessimallia. Tässä esitetään, kuinka maankäytönsuunnittelua ohjaamalla voidaan ottaa hiilineutraalisuus konkreettisemmin huomioon ja kuinka tavoitteeseen päästään asemakaavoituksen osalta.

Muuran kaavaluonnos 052600 (v. 2022)

Muuraan on laadittu asemakaavan muutosluonnos koko Muuran alueen kokonaissuunnitelmaksi (kuva 27). Kaavaluonnos valmistui elokuussa 2022. Tarkoituksena on, että sen pohjalta laaditaan alueen varsinaiset asemakaavan muutokset. Muuran suunnittelu perustuu asemakaavoituksessa työn alussa v. 2020 laadittuun Muuran konseptiin. Muurasta rakentuu kaavaluonnoksen myötä tunnistettava ja viihtyisä uusi asuinalue, jonne Muuran keskustan liiketilat, koulu ja päiväkodit, alueen reunoille sijoittuvat toimitilat sekä Tikkurilantien ja Lentoasemantien kulman elämysmagneetti tuovat toimintojen sekoittuneisuutta.



Kuva 27. Muuran kaavaluonnos 052600, asemakaavan muutosalueen raja sinisellä pistekatkoviivalla (Vantaan kaupunki 2023).

Suunnittelun päätavoitteina on ollut muodostaa Muuraan yhteisöllisyyttä tukevia kaupunkikyliä, joiden kaupunkitila on elämyksellistä, arkkitehtuuri leikkisää ja kodikasta. Kaupunkikuvaa hallitsevat erityisesti harjakatot. Ns. kaupunkiraitti yhdistää kaikki kylät toisiinsa sekä toimii sujuvana yhteytenä Muuran keskustaan. Jokaiselle kaupunkikylälle luodaan tunnistettavaa ja omaleimaista identiteettiä kylien oman teeman, vuodenajan, avulla, joka näkyy mm. rakennusten julkisivuväripaletissa, kasvillisuudessa ja kylän kohtaamispaikkana toimivien aukioiden toiminnallisuudessa. Toisensavun ja Virkatien risteykseen sijoittuvasta Muuran keskustasta aukioineen suunnitellaan koko alueen aktiivinen solmukohta, jonne keskittyvät joukkoliikenteen pysäkit, alueen kaupalliset palvelut sekä kahvilat ja ravintolat. Kaupunkitilasta muodostuu umpikorttelien myötä tiivistä ja kaupunkimaista, mutta vehreyttä saadaan runsaasti kortteleiden taskupuistojen sekä reittien ja aukioiden monipuolisten istutusten avulla.

Muura on kävely-ystävällinen ratikkakaupunki, jossa joukkoliikenne on monipuolista ja kävelyn ja pyöräilyn reitit ovat sujuvia ja houkuttelevia (kuva 28). Autoliikenne on keskitetty pääosin kokoojakaduille, ja alueen pysäköinti keskitetään pääosin pysäköintilaitoksiin, joista suunnitellaan monikäyttöisiä, reittejä ja kaupunkitilaa elävöittäviä rakennuksia. Resurssiviisaus ja ekologisuus näkyvät alueella mm. kävelyn, pyöräilyn sekä joukkoliikenteen suosimisena, resurssiviisaina ratkaisuina rakentamisessa, kasvikattoina sekä puistojen ja katualueiden hulevesien hallinnan toteuttamisena luonnonmukaisin menetelmin.

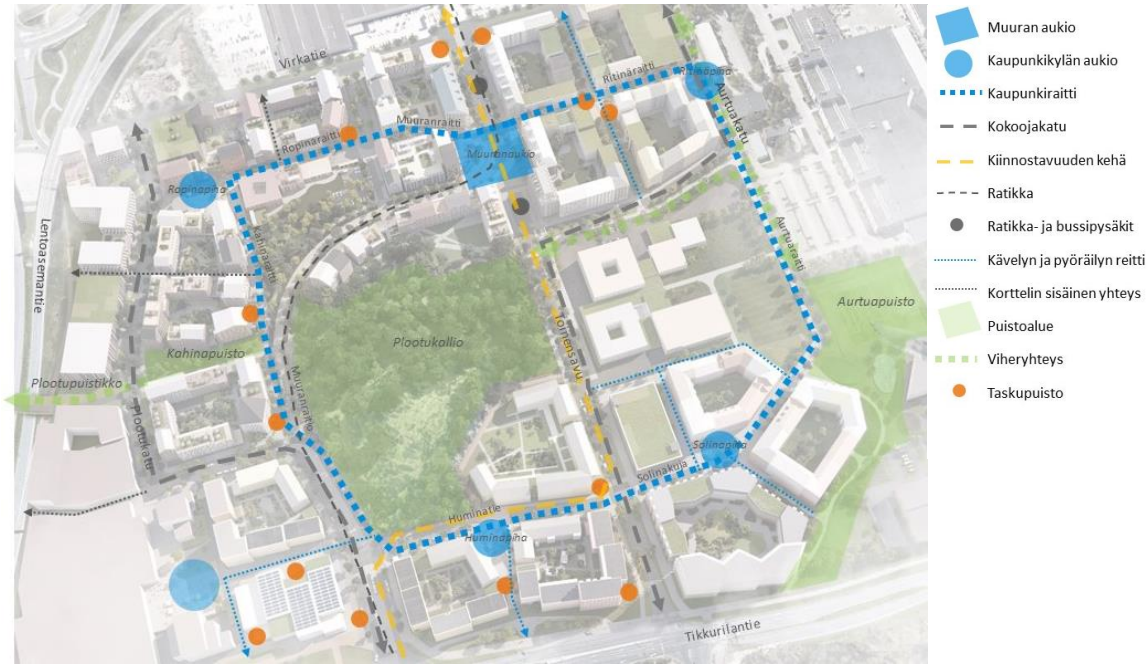

Kuva 28. Kaaviokuva Muuran kaupunkitilasta.

Muuran kunnallistekninen suunnittelu

Destia laati Muuran kaavaluonnosalueelle kunnallisteknisen yleissuunnitelman (valmistui maaliskuussa 2022). Työn tavoitteena oli tarkistaa kaavaluonnoksen katu- ja vesihuollon varausten ja periaateratkaisujen riittävyys kunnallistekniikan, liikenteen ja maankäytön tarpeiden kannalta. Aluetta tarkasteltiin myös maisema- ja viherympäristön sekä hulevesien hallinnan näkökulmasta. Tuloksena syntyi katujen ja vesihuollon alustava yleissuunnitelma, tyyppipoikkileikkaukset, pituusleikkaukset sekä alustava kustannusarvio.

HSY tilasi yhtä aikaa kunnallisteknisen yleissuunnitelman kanssa painepiiritarkastelun Muuran alueesta (Afry 5.1.2022). Työssä tutkittiin Muuran alueen jakavan painepiirin rajan sijoittumista. Painepiiritarkastelun vesihuollon ratkaisu eroaa Destian tekemästä vesihuollon yleissuunnitelmasta joiltakin osin. Kaavaluonnosvaiheessa todettiinkin, että jatkosuunnittelussa tulee alueen vesihuoltoratkaisua tutkia vielä uudelleen. Myös katujen poikkileikkauksia ja vesihuollon sijoittumista katupoikkileikkauksessa tarkennetaan jatkosuunnittelussa.

Asemakaavan muutoksen yhteydessä Ramboll on päivittänyt Muuran vesihuollon yleissuunnitelmaa, ja lisätyönä tarkastanut katujen yleispiirteisiä tasauksia ja poikkileikkauksia. Vesihuollon ratkaisuun on tehty tarkennuksia ja muutoksia (mm. Ropinaraitille lisätty vesijohto), ja samalla on myös tutkittu kaukolämpöverkon sijoittumista alueelle. Katujen tasaukseen on tullut Destian työhön verrattuna pieniä muutoksia koko Muuran alueelle.

Muuran julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma

Ramboll laati Muuraan julkisten ulkotilojen yleissuunnitelman (kuva 29), joka perustuu Muuran kaupunkikylien asemakaavaluonnokseen 052600, jonka kärkitavoitteita ovat mm. yhteisölliset kaupunkikylät ja elämyksellinen kaupunkitila. Julkisten ulkotilojen yleissuunnitelmassa määritellään mm. aukioiden, katujen ja puistojen luonnetta, kasvillisuutta sekä toimintojen sijoittumista alueella.

Julkisten ulkotilojen yleissuunnitelman tavoitteena on luoda Muuraan ehyt ja korkeatasoinen julkisten ulkotilojen sarja, jossa korostuvat vehreys ja viihtyisyys. Suunnittelun periaatteita ovat mm.:

- Jokaisella vuodenaikateemalla on oma aukionsa, joka ilmentää paikallisidentiteettiä (mm. materiaali- ja kasvivalinnat) ja kokoaa yhteen asukkaita.
- Plootukallio on alueen metsäinen sydän.
- Kaupunkiraitti on kävelyn ja pyöräilyn yhteys, joka yhdistää aukiot ja eri toiminnot toisiinsa turvallisesti ja houkuttelevasti.
- Varmistetaan viheralueiden kytkeytyneisyys tiivistyvässä kaupunkirakenteessa sekä paikallisten reittien liittyminen alueelliseen reittien, palveluiden ja viheryhteyksien verkostoon.
- Monipuoliset kestävän kehityksen tavoitteet, joilla tähdätään virikkeellisyyteen, eri käyttäjäryhmät huomioiden, ja pyritään vahvistamaan viherkohteisiin liittyviä luonto- ja virkistysarvoja sekä hulevesien hallintaa. Tavoitteissa on kiinnitetty huomiota myös materiaalivalintoihin (tehokkuus, kierrätys, elinkaari, uusiokäyttö, luonnonmateriaalit), hiilensidontaan, luonnonvarojen kulutuksen vähentämiseen ja kasvillisuuden kestävyyteen.

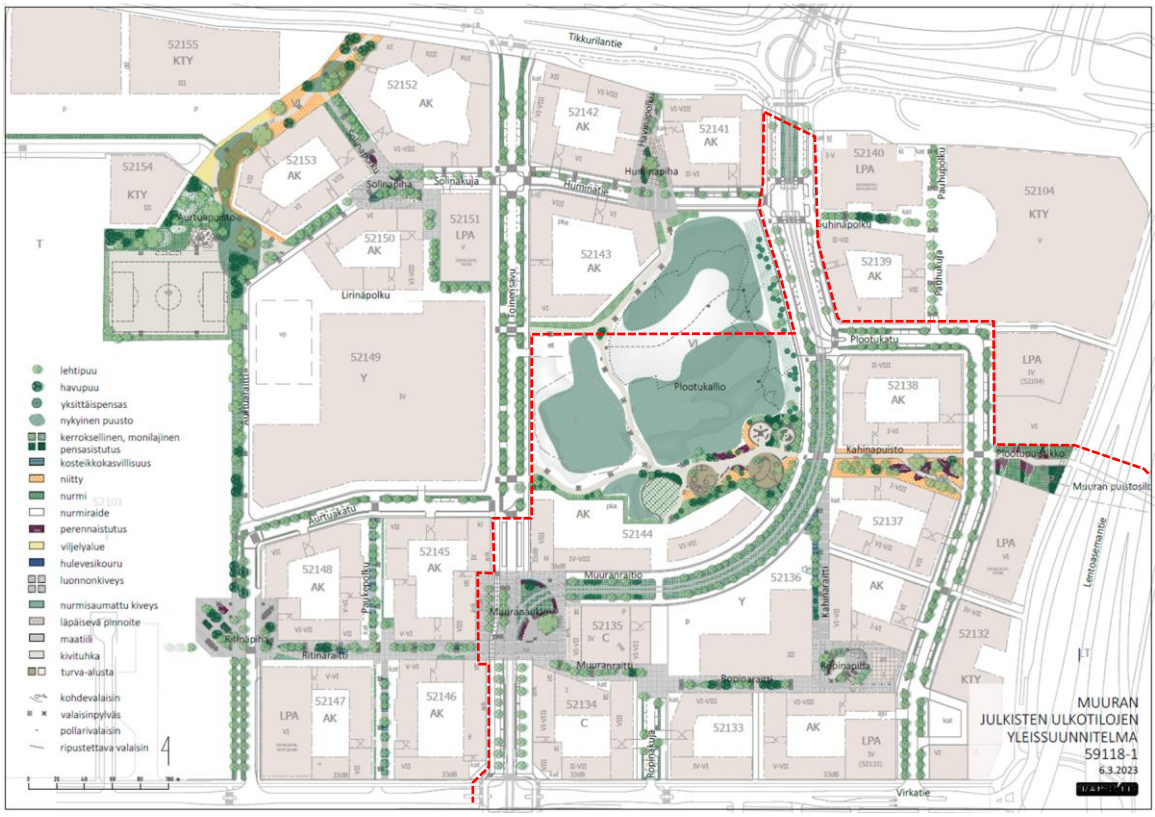

Kuva 29. Muuran julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma. Likimääräinen kaavarajaus punaisella katkoviivalla.

Puistoalueilla säilytetään mahdollisimman paljon nykyistä puustoa. Kasvivalinnoissa suositaan pohjois- ja kotimaista alkuperää olevia kasveja, ja niissä korostuvat kylien vuodenaikateemat. Katuvihreä muodostuu katupuista, kaupunkiraittien kerroksellisista istutuksista, tonttikatujen erotuskaistojen kasvillisuudesta sekä ratikan vihreästä kiskoalueesta. Kasvillisuus luo viihtyisyyttä, antaa varjoa, rytmittää tilaa ja tarjoaa elinpaikkoja eliöille. Hulevesien määrään ja laatuun vaikutetaan mm. kasvillisuusalueilla ja läpäisevillä päällysteillä.

Asemakaava-alueella sijaitsee osa julkisten ulkotilojen yleissuunnitelman osa-alueita: eteläosa Plootukalliosta, Muuranaukio, Ropinapiha, Kahinapuisto ja Plootupuistikko. Muuranaukio (kuva 30) on arkadien kehystämä vihreä keidas kaupallisten palvelujen ja joukkoliikenteen solmukohdassa, jossa oleskelu, liikkuminen ja vehreys yhdistyvät. Aukiota halkoo ratikkalinja. Pintamateriaaleilla ja aukion jäsentelyllä pyritään viestimään kaikille kävelijöille ja pyöräilijöille yhteisestä alueesta, jossa julkinen ulkotila liittyy kaupallisiin ja puolijulkisiin sisätiloihin. Kasvivalinnoissa on suosittu lehdettömään vuodenaikaan mielenkiintoisia ja monilajisia kasveja. Muuranaukion tärkein puu on sydäntalven tunnuspuu, tammi. Talvisin pääpuun roolin saa aukion pohjoisreunan valaistu havupuu. Aukion eteläreuna on kaavassa varattu taidekatokselle, mutta jos katos ei toteudu, aukion suunnitelmaa tutkitaan uudestaan.

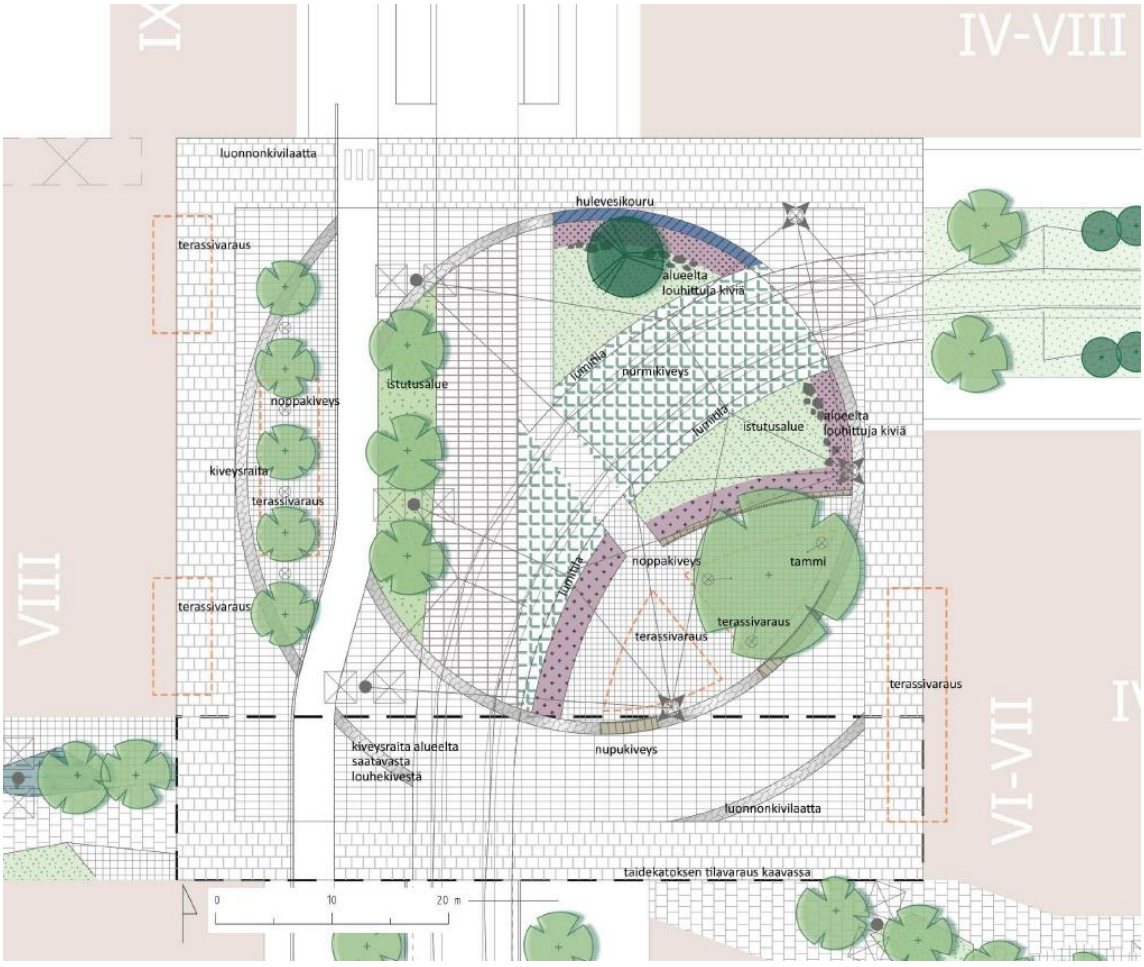

Kuva 30. Muuranaukio. Ote Muuran julkisten tilojen yleissuunnitelmasta.

Ropinapihalla (kuva 31) on tilaa tapahtumille ja kokoontumiseen. Sadonkorjuuteeman mukaisesti aukiolla on pitkät pöytäryhmät yhdessä syömiselle ja yllä tunnelmallinen ripustusvalaistus. Porrastettu katsomo rajaa kivituhka-alueen sekä peli-, tausta- ja köynnösseinänä toimivan karhean tiiliseinämän ympärille kiertyvää aukiota. Maatiilipäällyste erottaa oleskelualueen kulkureiteistä.

Ropinapihan kasvivalinnoissa suositaan voimakkaan syysvärin saavia puita, pensaita ja perennoja sekä oranssi- ja punakukkaisia lajeja ja -lajikkeita. Kaupunkikylän tunnuspuu on vaahtera. Ropinapihan retkikivet ovat Muuran alueelta louhittavia, vaihtelevan muotoisia ja kokoisia istuinkiviä. Suunnitelmassa on kaavan mahdollistama Ropinapihalle sijoittuva rakennus esitetty kaaviomaisesti. Aukion jatkosuunnittelussa tulee aukion toiminnot ja istutukset yhteensovittaa mahdollisen rakennuksen tai katoksen kanssa toimivaksi kokonaisuudeksi.

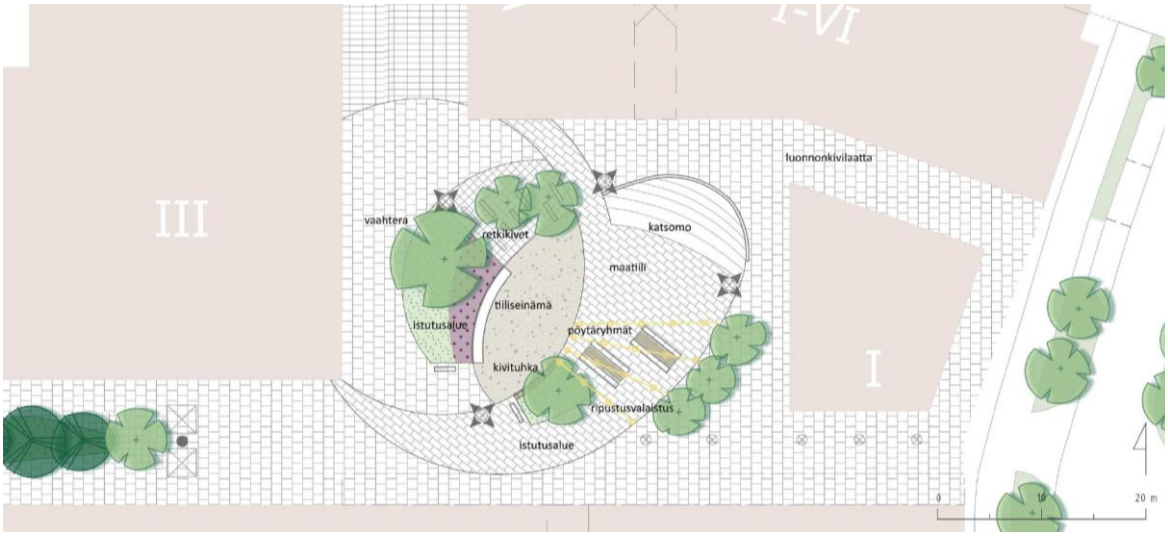

Kuva 31. Ropinapiha. Ote Muuran julkisten tilojen yleissuunnitelmasta.

Plootukallio (kuva 32) on alueen metsäinen sydän. Sen alueella säilytetään luonnonympäristöä, kasvillisuutta ja kalliota. Sinne sijoitetaan Muuran puistojen isoin ja mieleenpainuva leikkipaikka sekä kävely- ja pyöräilyreittejä. Kaadettava puusto hyödynnetään Muuran alueella, ja istutettavassa kasvillisuudessa huomioidaan alueen käyttötarkoitus sekä kasvuolosuhteet.

Kahinapuisto ja Plootupuistikko (kuva 32) toimivat kulkureittinä sekä vahvistavana osana itä-länsisuuntaista viheryhteyttä. Kahinapuisto on kapea puisto (nykyisin puustoton), jonka kasvillisuusvalinnoissa kiinnitetään erityistä huomiota ääniin, kuten eri tavoin kahiseviin ja haviseviin lehtiin tai heliseviin siemenkotiin. Plootupuistikosta on yhteys Lentoasemantien yli Muuran puistosiltaa pitkin Huberilan viheralueisiin. Puistosilta on Muuran maamerkki. Näkymät sillalta ja sillalle tukevat alueen identiteettiä.

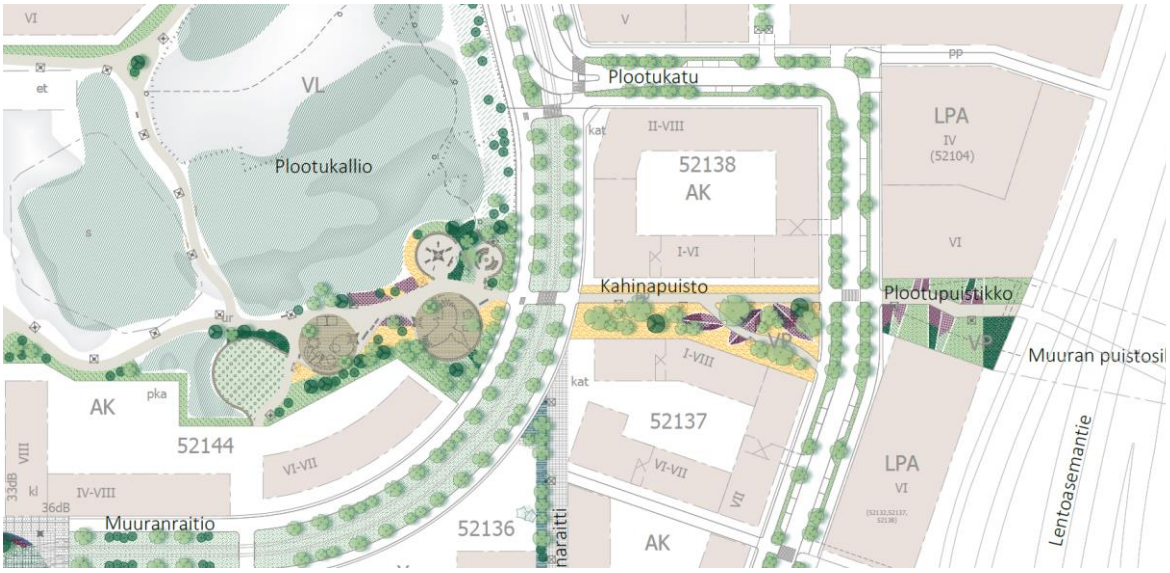

Kuva 32. Plootukallio, Kahinapuisto ja Plootupuistikko. Ote Muuran julkisten tilojen yleissuunnitelmasta.

Hiilineutraalisuusselvitys

Raksystems Insinööritoimisto Oy ja Green Building Partners Oy on laatinut suunnittelualueelle hiilineutraalisuusselvityksen (14.4.2023), jonka tarkastelut perustuvat tyyppiarvoilla laskettaviin esirakentamisen (sis. olemassa olevien rakennusten purku), rakennusten, liikenteen, infran, energiankulutuksen ja maaperän hiilijalanjälkiin ja -kädenjälkiin. Selvityksessä tunnistettiin tässä hankkeessa tutkittavien aihealueiden osalta toimenpiteitä, joilla voidaan edistää hiilineutraalisuutta ja määritettiin tavoitteita tukevia ohjauskeinoja. Hiilikädenjäljen laskentaan aluerakentamisessa liittyy epävarmuuksia, minkä vuoksi tässä tarkastelussa on keskitytty rakennus- ja käyttövaiheen hiilijalanjäljen optimointiin.

Merkittävimmät hiilijalanjäljen osat suunnittelualueella ovat rakennukset ja tontit, energiankulutus sekä liikenne. Asuinrakennukset muodostavat suurimman osan päästöistä niin rakentamisessa ja rakennusmateriaaleissa kuin käytönaikaisessa energiankulutuksessa ja liikenteessä. Selvityksessä esitettiin ohjauskeinoiksi asemakaavamääräyksiä ja maankäyttösopimusehtoja, joista tulee käydä jatkokehityskeskustelua kaupungin ja maanomistajan välillä sopivien määräysten löytämiseksi.

Ehdotukset asemakaavamääräyksiksi ja maankäyttösopimusehdoiksi koskivat:
- rakennuksia (vihreä betoni, asuntojen muuntojoustavuus, ilmastokestävä rakentaminen),
- energiaa (energiatehokkuus, energiantuotto, aurinkoenergia, maalämpö) ja
- liikennettä (sähköautot, polkupyöräpaikat).

Yksittäisenä toimena maalämpöjärjestelmä tuottaa suurimman päästövähennyksen, mutta kaikilla lasketuilla päästövähennystoimilla on merkittävä vaikutus alueen hiilijalanjälkeen. Tulosten pohjalta tulee keskustella tavoitetasosta päästövähennyksille ja keinoista, joilla tavoitteeseen päästään, sekä jatkuvasta hiilijalan- ja hiilikädenjäljen ohjauksesta. Selvityksen tuloksista tulee myös huomata, että vaikka alueella toteutettaisiin kaikki selvityksessä esitetyt toimet, alueellinen hiilineutraalisuus vaatii vielä merkittävää jatkokehitystä.

Muuran taidekonsepti

Asemakaavan muutoksen yhteydessä on laadittu taidekonsepti Muuraan (Syrjälä, 2023). Suunnittelun lähtökohdaksi on otettu omaleimaiset kaupunkikylät ja niiden aukiot arkielämän kohtauspaikkoina, taiteen yhteisöllisyys ja funktionaalisuus sekä merkittävät reitit. Muuran taiteen luovan leikin symboliksi on valittu paperikirppu, joka voi toimia julkisen taiteen innoittajana sekä mahdollistaa erilaiset yhteiset pelit, leikit ja uusien leikkien keksimisen.

Taiteen teemoiksi on valittu leikki ja yhteisöllisyys, joihin eri kaupunkikylien vuodenaikateemat linkittyvät. Muurassa taiteen paikoiksi on ehdotettu julkisia ulkotiloja: Muuranaukion taidekatosta, Ropinapihan varren päiväkotia ja yhtenäiskoulua (kiinnostavuuden kehän ja julkisen liikenteen reittien varrella) Muuran puistosiltaa sekä kaupunkikylien aukioita. Nyt asemakaavoitettavalle suunnittelualueelle näistä sijoittuvat Muuranaukion taidekatos, päiväkoti sekä siihen mahdollisesti liittyvä taide Muuranraitiolla, Muuran puistosilta sekä Ropinapiha.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Asemakaavan muutos pohjautuu Muuran kaupunkikylät asemakaavaluonnokseen 052600, joka on laadittu koko Muuran alueen kokonaissuunnitelmaksi.

Muuran alueen ensimmäinen asemakaavan muutos, Muuran kaupunkikylät 1, tuli vireille 12.12.2022. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin Spondan ja Sagaxin omistuksessa oleville alueille sisältäen koulutontin ja etenkin ratikan katualueiden osalta osia myös Logicorin ja Avia Real Estaten/Finavian kiinteistöistä. OAS:a on päivitetty 3.4.2023, mm. yleiskaavan voimaantulon osalta.

Suunnittelun edetessä päätettiin aikataulusyistä viedä käsittelyyn varsinaisena asemakaavan muutoksena ensimmäisenä ratikan katualueet sekä Spondan alueelle sijoittuvat kortteli-, katu- ja puistoalueet.

Alueen asemakaavoitukseen liittyen laaditaan maankäyttösopimus Vantaan kaupungin ja alueen pääasiallisen maanomistajan Sponda Oy:n kanssa. Katualueiden osalta laaditaan esisopimukset Vantaan kaupungin ja Sagax Finland Oy:n sekä Avia Real Estate Oy/Finavia Oyj kesken.

Vantaan ratikka

Muuran kohdalla ratikan katualueet pohjautuvat Vantaan ratikan yleissuunnitelmaan, joka valmistui vuonna 2019 ja hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.12.2019. Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi, että ratikan rakentamisen mahdollistava jatkosuunnittelu voidaan aloittaa suunnitelman pohjalta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Vantaan ratikan rakentamisen kokouksessaan 22.5.2023. Kaavassa on huomioitu Muuran kohdalle laaditut ratikan katusuunnitelmaluonnokset ja katujen tilavaraukset.

Ratikan kaavoitus tuli vireille 23.11.2020 laajempana alueena numerolla 062800. Muuran kohdalla ratikan katualue on poikkeuksellisesti osa Muuran asemakaavaa 002356 ja siten osa tämän kaavan prosessia. Muut Ratikan asemakaavat ovat omina kaavoinaan asemakaavoituksen työohjelmassa 2023.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: kaupunkirakenne ja ympäristö, kiinteistöt ja tilat, kasvatus ja oppiminen, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj, DNA, Telia ja HSL, Tukes.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Vireilletulo ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut mielipiteet

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Kaavoitus tuli vireille 12.12.2022.

Asemakaavan muutoksen (nro 002356) vireilletulovaiheessa mielipiteet pyydettiin 1.2.2023 mennessä (MRL 62 §), ja niitä saatiin 7 kappaletta. Näistä tiivistelmä alla:

- *Caruna Oy*: Kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa.

- *Turvallisuus- ja kemikaalivirasto:* Etäisyydet kaavamuutosalueiden toiminnoista Tukesin valvomiin tuotantolaitoksiin ovat riittävät. Kaavamuutoksille ei ole estettä kemikaaliturvallisuuslain näkökulmasta, käytössä olevien selvitysten ja nykytilanteen perusteella.

- *Elisa Oyj:* Elisa Oyj:n tietoliikennekaapeleiden riittävästä suojauksesta tulee huolehtia sekä olemassaolo tiedostaa. Jos kaapeleita joudutaan siirtämään, toimijan pitää olla hyvissä ajoin yhteydessä Elisaan ja tilata ao. siirto. Lisäksi Elisan keskitintilan (Toinensavu 3) säilyminen on tärkeää alueen tietoliikenteelle.

- *Vantaan kaupunginmuseo*: Alueella ei ole rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, kulttuuriympäristöön liittyviä erityisiä maisemallisia arvoja eikä muinaismuistolailla rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Vantaan kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaupunginmuseota ei ole tarpeen kuulla kaavan jatkovaiheissa, mikäli suunnitelmaan ei tule kulttuuriympäristöön liittyviä merkittäviä muutoksia.

- *Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä:* Kaavamuutosalueella ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee rakennettua vesihuoltoa. Rakennettu jakeluverkosto ja keräilyviemärit palvelevat alueen nykyistä yritystoimintaa. Uuden rakennettavan vesihuollon laajuutta on pyritty määrittämään kunnallisteknisellä yleissuunnitelmalla. Suunnitelmaa päivitetään keväällä 2023. Joillekin tonteille ja puistoalueille on todennäköisesti merkittävä johtorasitteita, jotka selviävät ja tarkentuvat tekeillä olevan suunnittelutyön tuloksena.

- *Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy*: Alueen keski- ja pienjännitemaakaapeleiden sijainnit halutaan huomioitavaksi asemakaavan muutosehdotuksessa. Asemakaavassa tulee huomioida toimintojen vaatimat tarpeet sähköverkon kannalta, kaapeleiden tilavaraukset katualueella sekä muuntamoiden tilavaraukset kaavamerkinnöillä ja kaavaselostuksella. Muuntamoiden tilanvaraustarpeet esitetään tässä vaiheessa suureen osaan kortteleita, mutta asemakaava-alueelle tarvitaan niin puisto- kuin kiinteistömuuntamoille tilanvarauksia. Kaavatyön edetessä muuntamoiden tilavaraustarpeet tarkentuvat. Halutaan, että alueella sijaitsevien kaukolämpöputkien sijainti huomioidaan asemakaavan muutosehdotuksessa.

- *Finavia Oyj*: Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa Vantaan yleiskaava 2020:n kohtaa tulee täsmentää siten, että L_{DEN} 55 dB ylittävä lentokonemelualue tulee asianmukaisesti huomioiduksi alueen luoteisnurkassa. Alueen suunnittelussa on huomioitava sekä lentoaseman

esterajoituspinnat että mahdollinen lentoesteluvan tarve. Lentoestelupaprosessista olisi hyvä olla maininta alueen kaavamääräyksissä.

Vantaan ratikan osallistuminen ja vuorovaikutus

Ratikan jatkosuunnittelun osallistumis- ja arviointisuunnitelma ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” julkaistiin 23.11.2020 ja päivitettiin 17.9.2021. Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 15.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 88 kappaletta. Asemakaavamuutoksen alueelta 002356 Muuran kaupunkikylät 1, saatiin 2 mielipidettä. Näistä tiivistelmä alla:

- *Sponda Oy*: OAS:n sivulla 10 todetaan suunniteltavan myös täysin uusia katuyhteyksiä, kuten Muuranraitio Veromiehessä. OAS:sta ei ilmene, miten jo asemakaavoitetun korttelialueen pirstovan uuden katuyhteyden kaavoittamisen yhteydessä tullaan korttelin muu maankäyttö ratkaisemaan. Mielestämme korttelialueen maankäyttö tulee suunnitella ja kaavoittaa kaikilta osin ratikkakaavan yhteydessä, ja toivomme suunnittelun tapahtuvan yhteistyössä maanomistajan kanssa omistamamme korttelin 52104 alueella. Esitämme myös, että Jokiniemen alueen kehittämistä haittaavan Santaradan poistamismahdollisuudet tutkitaan ratikkakaavan yhteydessä.

- *Finavia:* Hyvä ja monipuolinen saavutettavuus on Helsinki-Vantaan lentoaseman toiminnan kannalta keskeinen tekijä. Vantaan ratikan myötä lentoasema verkottuu nykyistä vahvemmin Vantaan kaupungin sisäiseen liikenteeseen. Lentoaseman infrastruktuuri sen henkilöliikenteen keskiössä on tiivis – suorastaan ahdas – ja tämän vuoksi ratikan ratkaisuissa on huomioitava valtakunnan päälentoaseman oman toiminnan ja muiden liikennemuotojen matkustajavirtojen asettamat reunaehdot. Finavia katsoo, että ratikkalinjan suunnittelu ei edellytä nykyisen asemakaavan muuttamista. Muussa tapauksessa Finavia katsoo, että mahdolliset asemakaavavaikutukset on sovittava yhteistyössä Finavian kanssa. Lentoaseman toimintaedellytysten varmistamiseksi Finavia katsoo, että ratikkaratkaisut tulee suunnitella Finavian omistamien maa-alueiden maankäytön asettamien reunaehtojen mukaan. Lisäksi Finavia muistuttaa Vantaan yleiskaavan 2020 laatimisen yhteydessä antamiensa lausuntojen mukaisesti, että maankäytön suunnittelussa Tietotien länsipuolinen alue on säilytettävä lentoliikenteen toimintojen alueena. Tämän lisäksi etenkin Tietotien katualueen mitoituksessa on huomioitava lentoaseman turva-aidan edellyttämä tilavaraus.

Ratikan suunnittelusta järjestettiin neljä alueellista verkkotilaisuutta ja yksi koko linjaa koskeva. Yleisötilaisuudet järjestettiin 8.12.2020 (Länsimäki), 9.12.2020 (Hakunila), 16.12.2020 (Tikkurila) ja17.12.2020 (Aviapolis) sekä 23.9.2021 (koko linjan suunnittelutilanne). Lisäksi järjestettiin puhelinpäivystys ja kysymyksiä ja näkemyksiä sai jättää myös sähköpostilla. Osallistuminen ja vuorovaikutus on kuvattu Vantaan ratikan OAS-vaiheen vuorovaikutusraportissa 22.3.2021. Erilaiset osallistumisen ja vaikuttamisen tavat koottiin työn aikana osallistuvavantaa.fi-alustalle. Kaikille avoin ratikan kevätinfo järjestettiin 6.4.2022 ja syysinfo 15.11.2022 (koko ratikan linja).

Asukastilaisuus

Asemakaavan muutoksen suunnittelusta pidettiin asukastilaisuus (suunnittelija paikalla) 15.2.2023 Aviapolis X:ssä. Paikalle saapui 1 vieras.

Viranomaisyhteistyö

Muuran kaavaluonnosalueelta löydetyn lahokaviosammaleen osalta pidettiin kokous ELY-keskuksen kanssa 2.9.2021. Kokoukseen osallistuivat ELY-keskuksesta Kirsi Hellas ja Ilpo Huolman ja

kaupungin puolelta henkilöitä sekä kaupunkisuunnittelusta että ympäristökeskuksesta. Kokouksessa esiteltiin Muuran kaavaluonnosta sekä lahokaviosammaleen esiintymistä alueella. Löydettyjä esiintymiä on paljon, ja ne sijaitsevat erityisesti Plootukallion ympäristössä.

Vantaan laatimassa lahokaviosammalen esiintymisselvitys- ja suojelusuunnitelmassa (2020) Plootukallio on merkitty potentiaaliseksi, korkean uhan alueeksi, jonka on kompensaatiotarkastelussa laskettu tuhoutuvan. Esitetyssä kaavaluonnoksessa (sekä laadittavassa asemakaavan muutoksessa) osa lahokaviosammalen esiintymisalueesta voidaan säilyttää, mikä voidaan nähdä lievennyshierarkian 2. tasolla olevana aiheutuvan luontohaitan minimointiin tähtäävänä toimenpiteenä. Kaavaluonnoksen mukainen viheralue on myös laajempi kuin mitä uuteen yleiskaavaan on merkitty.

ELY-keskuksen mukaan lahokaviosammaleen suojelustatukseen on tullut muutos, ja laji ei ole enää erityisesti suojeltava, vaikka onkin edelleen uhanalainen ja rauhoitettu. Lahokaviosammalen suojelu on siis keventynyt, eikä luonnonsuojelulain pykälän 47 mukaisia ELY-keskuksen rajaamispäätöksiä enää ole tarpeen tehdä. Laji on kuitenkin edelleen rauhoitettu ja kirjattu luontodirektiivin liitteeseen 2, joten ilman poikkeuslupaa lajiin ei saa kajota. Luonnonsuojelulain pykälän 48 mukaan aluetta saa kuitenkin käyttää rakentamiseen, jos lajin säilyttäminen ei ole mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia. ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa rauhoitussäännöksistä (yleispoikkeaminen), jos lajin suojelutaso säilyy suotuisana. Kaavaluonnoksen 052600 selostuksessa on perusteltu maankäytön vaihtoehdottomuus ja se, ettei esiintymä ole merkittävä.

Kokouksessa keskusteltiin myös lahopuun siirtämisen mahdollisuuksista, mutta todettiin että siirtämistä parempi vaihtoehto on säilyttää alueen nykyisiä esiintymiä ja varmistaa niiden säilyminen.

Nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen

Asemakaavan muutosehdotus oli nähtävillä 28.6.-28.8.2023. Lausuntoja pyydettiin 31.8.2023 mennessä 12 kpl ja niitä saatiin 5 kpl. Näistä kahdessa vain ilmoitettiin, etteivät anna lausuntoa. Tiivistelmä lausunnoista alla:

- *Traficom*: Ei lausuttavaa.
- *Uudenmaan liitto*: Eivät anna lausuntoa.
- *Ely-keskus:* Ely toteaa, että Elyn aiempi lausunto on otettu melun osalta osin huomioon. Ely viittaa kaavan asuntojen avautumista koskevaan määräykseen ja huomauttaa, että kaavassa suunnittelun lähtökohtana tulisi olla se, että kaikille asunnoille varmistettaisiin melutason ohjearvot täyttävä aukeamissuunta. Ilmastovaikutukset on arvioitu kattavasti, ottaen huomioon rakentamisen ja käytön aikaiset päästöt. Kaavaratkaisusta jää kuitenkin epäselväksi edellytetäänkö hyvien toimenpiteiden toteuttamista. Kaavamääräykset uusiutuvan energiantuotannon ja vähähiilisen betonin käyttöä edellytetään vain osittain. Hulevesien osalta Ely edellyttää kaavamääräyksiin lisättävän määräystä pysäköintialueiden hulevesien käsittelystä ennen johtamista hulevesijärjestelmään.
- *Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy:* Vantaan Energia Sähköverkot haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Kaavassa on huomioitu muuntamotarpeet riittävän hyvin. Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkin sijainti.
- *HSY:* HSY pyytää suunnittelijoita huomioimaan uudet jätehuoltomääräykset sekä huomioimaan jätehuollon käytännön järjestämiseen liittyen seuraavat seikat: Jätehuollolle tulee varata riittävästi tilaa jätteiden lajittelua ja kierrätystä varten, kuormaus on suunniteltava siten, ettei liikenne pysähdy tyhjennystyön ajaksi. Lisäksi suositellaan, että jäteautolle olisi varattu

rauhallinen paikka pysähtyä tyhjennystyön ajaksi. Vesihuollon osalta lausunnossa todetaan, että kaavamuutos edellyttää johtosiirtoja ja runsaasti vesihuollon uudisrakentamista. Kunnallisteknisen yleissuunnitelman päivityksessä rakentamiskustannusten arvio on alustavasti 2- 2,5 M€. Lisäksi todetaan, että paineen korotusaseman asemapiirroksen mukainen piha-alue on 15 m x 33m ja kaavakartalla et-alueen tulisi olla yhtä suuri.

Annetuista lausunnoista ei aiheutunut tarvetta tarkistuksiin. Tarkemmat vastineet lausuntoihin on esitetty selostuksen erillisenä liitteenä olevassa lausuntojen koonnissa.

Nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset kaavakarttaan ja -määräyksiin

Kaupunkiympäristölautakunta (6.6.2023) sekä kaupunginhallitus (19.6.2023) jättivät kaavasta seuraavan lausuman: "Alueen rakentaminen painotetaan niille alueille, jotka ovat jo rakennettua ympäristöä ja nähtävilläolon aikana selvitetään, miten kortteleiden muodostaminen voidaan toteuttaa niin, että alueen luonto säästyy mahdollisimman lähellä nykytilaa sekä suuria räjäytyksiä ja louhintoja ei tarvitse suorittaa rakennusvaiheessa." Kaavaratkaisussa on pyritty säilyttämään Plootukallion metsäinen alue niin laajana kuin se toimivan kaupunkirakenteen kannalta on ollut mahdollista ja nykyisiä kiinteistön metsäisiä alueita on otettu osaksi Plootukallion lähivirkistysaluetta. Plootukalliolta jatkuva uusi viheryhteys Muuran alueen ja Huberilan yhdistävälle puistosillalle on osittain nykyisen rakennetun kiinteistön osuudella, koska puistosillan paikkaa ei maanomistuksellisesti ole voitu siirtää pohjoisemmaksi siten, että viheryhteys olisi saatu luontevasti kokonaan nykyisen metsäalueen kohdalle. Kaavakartalle on nähtävillä olon jälkeen lisätty suojeltavan puun merkinnällä arvokkaaksi luokiteltuja puita mm. niille asuinkortteleille, joiden pihoilla puiden säilyminen on viitesuunnitteluvaiheessa vaikuttanut mahdolliselta. Alueelle saadaan myös nykytilaan verrattuna paljon lisää vehreyttä kaavan myötä, kun nykyiset asfalttikentät muutetaan vehreiksi pihoiksi ja kaduille ja kävelyn reiteille istutetaan puita sekä runsaasti muuta kasvillisuutta.

Kortteleiden korkotasojen suunnittelussa on pyritty myös siihen, että joudutaan tekemään mahdollisimman vähän louhintaa tai täyttöä. Lopullinen katusuunnittelu ja ratikan katusuunnittelun korot kuitenkin määrittelevät pitkälti sen, miten kortteleiden korkomaailma lopulta toteutuu. Mm. ratikalle soveltuvien pituuskaltevuuksien vuoksi Plootukalliota joudutaan louhimaan ja ratikan korot asettavat korkotason myös Plootukadulle. Lisäksi Plootukadun toimiva yhdistymisen kohta ratikan linjaan, on pitänyt sovittaa ratikan suunnitelmaan, joten tähän ei varsinaisesti korttelisuunnittelussa ole voitu vaikuttaa.

Nähtävilläoloaikana on keskusteltu maanomistajan kanssa myös pysäköinnin järjestämisestä ja pysäköintitalojen toteuttamisesta. Joustavan toteutuksen edesauttamiseksi kaavakartalta on poistettu LPA-kortteleista merkintä niistä kortteleista, joiden pysäköinti kohdistuisi juuri kyseiseen pysäköintitaloon. Pysäköinnin määrää suhteessa rakennusoikeuteen ei ole muutettu. Myös kaavamääräysten puolella on pysäköinnin sijoittamisen määräyksiä yksinkertaistettu sekä muutettu joustavampaan muotoon (mm. AK-kortteleiden pysäköinnin jakautumista ei määritellä kaavamääräyksellä). Määräyksiin lisättiin myös KTY-korttelille mahdollisuus sijoittaa asiakaspysäköintiä tulevan rakennuksen pääsisäänkäynnin eteen, sekä lisättiin kaavakartalla tätä varten p-merkintä. Lisäksi tehtiin muutamia muita tarkennuksia mm. Muuranaukion katoksen määräykseen.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Innovaatioiden Vantaa, kaupunkistrategia 2022–2025 (Kv. 31.1.2022)

Strategian painopisteitä ovat taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki, hyvät asukaslähtöiset palvelut, eriarvoistumisen estäminen, resurssiviisas ja hiilineutraali Vantaa, kukoistavat kaupunkikeskustat sekä merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella. Vantaata kehitetään vetovoimaisena asumisen kaupunkina. Houkuttelevien kerrostalohankkeiden ohella edistetään pientaloasuntojen rakentamista, lisätään kaupunkikulttuuria, tapahtumia ja harrastusmahdollisuuksia. Hyvinvointia rakentavia palveluita kehitetään digitalisaatiota hyödyntäen. Eriytymässä olevien asuinalueiden vetovoimaa kasvatetaan. Tähdätään kiertotalouden edelläkävijäksi ja säilytetään luonnon monimuotoisuus. Tehdään Aviapolis-lentokenttäympäristöstä Euroopan ympäristöystävällisin. Suunnitellaan kaupunkikeskuksiin iloa tuottavia kulttuurin ja vapaa-ajan palveluita. Rakennetaan viihtyisiä ja turvallisia kaupunkikeskuksia, joissa luonto on lähellä. Mahdollistetaan helppo liikkuminen kaupunginosissa sekä hyvät toiminnalliset kehittymisedellytykset.

MAL-tavoitteet

MAL-sopimusten tavoitteena on yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen siten, että
- luodaan edellytyksiä tonttitarjonnan ja asuntotuotannon merkittävälle lisäämiselle,
- hyödynnetään liikenteeseen kohdistuvat ja joukkoliikennettä tukevat investoinnit täysimääräisesti ja
- edistetään uusien liikennepalvelujen syntymistä henkilö- ja tavaraliikenteessä.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv. 18.6.2018)
- Maanhankinta on ennakoivaa sekä kaupungin ja asukkaiden edun mukaista.
- Maa- ja asuntopolitiikka on seudullisesti vastuullista ja asetettujen tavoitteiden mukaista.
- Asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävää. Asukkaille löytyy tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti.
- Maankäyttöä ja palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisvaltaisesti.
- Sujuva kaupunkisuunnittelu luo mahdollisuudet viihtyisille asuinalueille, monipuoliselle asuntotuotannolle ja menestyksekkäälle yritystoiminnalle.
- Rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteen yhteyteen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin.
- Maankäyttösopimuksia käytetään aktiivisesti maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa.
- Asuinalueet ovat turvallisia, viihtyisiä ja sisältävät asukkailleen rakkaita paikkoja. Vantaalla on hyvä elää.
- Tontteja luovutetaan monipuolisesti asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin.
- Maaomaisuutta hallitaan järkevästi ja kustannustietoisesti.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv. 11.5.2015)
- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.

- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.
- Otamme ympäristökriteerit ja uudet elämäntavat mukaan suunnittelutavoitteisiin.
- Satsaamme julkisiin viihtymisen paikkoihin ja luomme tiloja kulttuurien kohtaamisille.
- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Teemme kaupungissa liikkumisesta ja arjesta tehokasta ja helppoa.
- Säilytämme viherrakenteen vahvana osana kaupungin kehittämistä.
- Arvostamme arkkitehtuuria ja rakennusperintöä.
- Tuomme valon, värin ja taiteen osaksi hyvää arjen arkkitehtuuria.
- Vahvistamme maisema-arkkitehtuurilla ympäristörakentamisen laatua. Otamme maiseman antamat lähtökohdat huomioon ja säilytämme paikan henkeä luovia elementtejä.
- Suunnittelemme ulkotiloista laadukkaita ja vehreitä.
- Parannamme kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edellytyksiä ja edistämme kaupunkipyörän mahdollisuuksia. Varmistamme pyöräilyn laatukäytävien toteutumisen.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv. 28.6.2022)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Hiilineutraalisuus ja resurssiviisaus ovat maankäytön suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtina.
- Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
- Viherrakenne on terveyttä tukeva ja hyvinvointia luova. Säilytetään ja parannetaan viheralueiden saavutettavuutta.
- Luodaan hyvät edellytykset kestävälle ja monimuotoiselle liikkumiselle.
- Vähennetään liikkumistarvetta.
- Edistetään ajoneuvojen vähäpäästöisyyttä ja parannetaan ilmanlaatua.
- Luonnon monimuotoisuus säilytetään ja sitä kartutetaan myös rakennetuilla alueilla.
- Ohjataan uusiutuvan energian käyttöön.

Aviapoliksen kaavarungon tavoitteet

Kaupunginvaltuuston 18.4.2016 hyväksymän Aviapoliksen kaavarungon mukaan Aviapoliksen suunnittelun tavoitteina on:

- tehdä autokaupungista käveltävän kokoinen kaupunki, jossa voi viihtyä ja viipyä,
- tehdä ekologisesti ja kulttuurisesti kestävää kaupunkia,
- edistää kestäviä ja kilpailukykyisiä kulkumuotoja ja innovatiivisia liikkumisratkaisuja,
- mahdollistaa 60 000 työpaikkaa ja 20 000 asukasta,
- tehdä lentokenttäkaupunki, jonne tullaan läheltä ja kaukaa.

Vantaan ratikan tavoitteet

Vantaan ratikan tavoitteet on muodostettu yleissuunnitelman laatimisen yhteydessä ja hyväksytty Vantaan kaupunginhallituksessa 12.11.2018. Raitiotien tärkeimmiksi päätavoitteiksi on määritetty:
1. Vantaan kansainvälisen saavutettavuuden ja joukkoliikenteen verkoston parantaminen.

2. Kaupunkikeskustojen kehittäminen ja houkuttelevien asuin- ja työpaikka-alueiden lisääminen.
3. Autoriippumattoman elämäntavan edistäminen.
4. Liikenteen ympäristöhaittojen vähentäminen.

3.3.2 Muut tavoitteet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa määritellyt tavoitteet

Vireilletulon yhteydessä 12.12.2022 laaditussa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa Muuran suunnittelun kaupungin tavoitteiksi määriteltiin kaupungin ja maanomistajien tavoitteita.

Kaupungin tavoitteita olivat:

1. Yhteisölliset kaupunkikylät
   - Luodaan kaupunkikylille ja Muuran keskustalle oma tunnistettava luonteensa.
   - Muuran aukiosta ja keskustasta suunnitellaan koko alueen aktiivinen ja laadukas sydän.
     - Asemakaavan muutoksen tavoitteena on tarkentaa keskustan rakentamisen arkkitehtuurin luonnetta, kivijalan toimintojen ja liiketilojen sijaintia ja määrää sekä mm. kivijalkakerroksen ja arkadien ominaisuuksia.
   - Vahvistetaan ja edesautetaan kaupunkikylien yhteisöllisyyden syntymistä.
   - Edistetään jakamis- ja kiertotaloutta.

2. Elämyksellinen kaupunkitila
   - Muodostetaan elävää ja joustavaa kaupunkitilaa.
     - Tutkitaan tarkemmin muuntojoustavien kivijalkatilojen mahdollisuuksia.
     - Tarkennetaan korttelin ja katujen rajapintojen luonnetta ja suunnitteluratkaisuja.
     - Tutkitaan tarkemmin maantasoasumisen erilaiset vaihtoehdot (etupihat ja asuntokohtaiset sisäänkäynnit) sekä niiden sijoittuminen kortteleissa.
     - Tarkennetaan taiteen paikkoja ja edistetään Muuran aukion taidekatoksen toteutusta.
   - Suunnitellaan alueesta mahdollisimman vehreä, kehitetään urbaanin vihreän ratkaisuja.
     - Varataan katualueille riittävästi tilaa katuvihreälle.
     - Varataan kortteleissa tilaa taskupuistoille, tontin ja kadun rajapinnan istutuksille sekä avataan raiteilta vehreitä näkymiä kortteleiden sisäpihoille. Lasketaan alustavat vihertehokkuudet korttelipihoille.
     - Toteutetaan kasvikattoja sekä vehreitä kattoterasseja edistämään luonnon monimuotoisuutta ja huleveden hallintaa sekä lisäämään asukkaiden viihtyvyyttä ja aurinkoisia oleskelun paikkoja.
     - Tarkennetaan Muuran ja Huberilan välisen puistosillan suunnitteluratkaisua.
     - Suunnitellaan kaupunkikyliä yhdistävästä kaupunkiraitista kaupunkitilassa erottuva, vehreä ja laadukas kävelyn ja pyöräilyn reitti.

3. Tunnistettava arkkitehtuuri
   - Muura on värikäs, kodikas ja leikkisä!
   - Tarkennetaan kaupunkikuvaa hallitsevien harjakattojen ja ullakkoasuntojen sijoittuminen kortteleissa.
   - Tutkitaan tarkemmin julkisivuratkaisuja (materiaalit, parvekkeet, kivijalan arkkitehtuuri) kaupunkikylissä sekä keskustan alueella.
   - Vahvistetaan kaupunkikylien teeman (vuodenajan) näkymistä myös arkkitehtuurissa.
   - Laaditaan alustavat kortteleiden värisuunnitelmat

4. Älykäs liikkuminen

- Varataan riittävät katualueet Vantaan ratikan toteuttamiseksi.
- Tarkennetaan pysäköintitalojen suunnitteluratkaisuja (julkisivut, toiminnot, katot).
- Tutkitaan tarkemmin liikenneratkaisuja, kuten huoltoliikenteen ja muun jakeluautoliikenteen toimivuus alueella.
    - Sähköinen jakeluliikenne ja ”kauppakassieteinen”
    - Kyläkohtaiset yhteiskäyttöautot, -pyörät ym.

5. Tulevaisuuden toimitilat ja toimintojen sekoittuneisuus
    - Edistetään edelleen työn, asumisen, palveluiden ja kulttuurin sekoittumista alueella.
    - Varataan alueet yhtenäiskoulua ja päiväkoteja varten.
    - Tarkennetaan Lentoasemantien toimitilarakentamisen ratkaisua sekä mahdollistetaan työpaikkojen sijoittumista joustavasti myös rakennusten kivijalkatiloihin.
    - Luodaan toimitiloihin elämyksellisyyttä ja avoimia kohtaamispaikkoja. Viihtyisyyttä lisätään viherhuoneilla, kattopihoilla ja puistomaisilla piha-alueilla.

6. Hiilineutraalisuus ja resurssiviisaus
    - Edistetään hiilineutraaleja suunnitteluratkaisuja koko alueella.
    - Tutkitaan alueen rakentamisessa syntyvien purku- ja maamassojen hyödyntäminen alueella.

Maanomistajien tavoitteet

- Mahdollistaa toteutettavissa oleva tehokas ja kaupunkimainen asuinkerrostalo- ja toimitila- sekä työpaikkarakentaminen alueelle.
- Alueen vetovoimaisuustekijöiden löytäminen ja niiden kehittäminen.
- Hyvä ja korkeatasoinen kaupunkiympäristö.
- Laadukas asuminen, pihojen vehreys ja valoisuus huomioiden.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

3.4.1 Asemakaavan muutoksen ratkaisuvaihtoehdot

Asemakaavan muutos perustuu Muuran kaavaluonnokseen 052600. Kaavaluonnosvaiheessa on jo tutkittu erilaisia vaihtoehtoja ja löydetty tälle alueelle toimiva ratkaisu, joten asemakaavan muutosta laadittaessa on pääosin enää tarkennettu ja päivitetty viitesuunnitelman yksityiskohtia. Oleellisin muutos kaavaluonnosvaiheeseen nähden on Virkatien kortteleiden ratkaisu. Kaavaluonnosvaiheessa suunnitelmassa Virkatien varren rakennukset olivat umpikorttelia muodostavia lamelleja. Kehä III:n melun vuoksi korttelit todettiin haasteellisiksi julkisivuun kohdistuvat yli 65 dB melun vuoksi, jonka vuoksi kaikkien asuntojen avaaminen hiljaiseen suuntaan sisäpihan puolelle ei ollut mahdollista. Viitesuunnitelmaa on tarkennettu tältä osin ja tutkittu Virkatien kortteleihin massoitteluvaihtoehto, joka perustuu Virkatien varrella pistetalomaisempiin rakennusmassoihin ja niitä yhdistäviin viherhuone- ja parvekevyöhykkeisiin. Tämä mahdollistaa asuntojen suunnittelun siten, että ne saadaan avautumaan myös sisäpihan suuntaan.

3.4.2 Asemakaavan muutokset ratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavan muutoksen lopullinen rakenne ja ratkaisu perustuu sekä kaavaluonnostyön että nyt ehdotusvaiheen suunnittelutyön aikana parhaaksi arvioituihin ja kehittyneisiin ratkaisuihin.

Asemakaavan muutosta on työstetty eteenpäin sekä päivitetty viitesuunnitelmien edistymisen kanssa yhtä aikaa mm. rakennusoikeuksien, kerroslukujen, harjakattojen ja rakennusalojen osalta. Perusrakenne ja ratkaisu on kuitenkin määritelty jo kaavaluonnosvaiheessa tutkittujen vaihtoehtojen kautta.

Asuinkortteleista muodostuu luontevasti Muuran konseptin mukaisesti syksy-kaupunkikylä, jossa korttelit sekä päiväkoti sijoittuvat kylän oman Ropinapihan ympärille. Umpikorttelimaisuus suojaa asuntopihat melulta. Suurimmat muutokset korttelirakenteeseen on tehty Virkatien varressa, jossa asemakaava mahdollistaa viitesuunnitelman mukaisen ratkaisun toteuttamisen. Kunnallisteknisen suunnittelun tarkentuessa on rakennusten sijoittumista suhteessa katuun väljennetty mm. Muuranraitilla ja Ropinaraitilla. Muuran keskustan kortteleiden osalta on tarkennettu ja tutkittu erityisesti laadukkaaseen arkkitehtuuriin tähtääviä asioita: arkadin ja kaupunkimaisten parvekkeiden toteuttamisen ratkaisuja sekä monipuolisemman asuntotarjonnan osalta ns. ”ullakkoasuntojen” toteuttamista.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavan muutoksella varaudutaan muuttamaan nykyiset teollisuus- ja varastorakennusten (T) korttelialueet sekä puisto- ja suojaviheralueet asuinkerrostalojen (AK), keskustatoimintojen (C), toimitilarakennusten (KTY), yleisten rakennusten (Y) ja autopaikkojen (LPA) korttelialueiksi, virkistys- ja puistoalueiksi (VP, VL) sekä katu- ja torialueiksi.

Tämä asemakaavan muutos on Muuran alueen ensimmäinen varsinainen asemakaava, joka on laadittu Muuran alueen kaavaluonnoksen (052600) pohjalta. Muurasta muodostetaan yhteisöllisten kaupunkikylien kokonaisuus, jossa toimintojen sekoittuneisuutta vahvistetaan mm. toimitilakortteleiden ja keskustan liiketilojen myötä. Tällä asemakaavan muutoksella kaavoitetaan asuinkortteleista ja päiväkodista muodostuva syksykylä sekä Muuran keskustan itäpuolen korttelit (osa sydäntalvikylää) ja Muuranaukio sekä Vantaan ratikan katualueet Muurassa. Keskustaan sijoittuvat liiketilat ja päivittäistavarakauppa, Lentoasemantien toimitilakortteli, Ropinapihan reunalle sijoittuva päiväkoti ja liiketila sekä alueelle mahdollisesti toteutuvat työtila-asunnot tuovat tämän alueen kaupunkiympäristöön aidosti toimintojen sekoittuneisuutta.

Suunnittelualueen asuinkorttelit ja päiväkoti sijoittuvat vehreäksi aukioksi suunnitellun Ropinapihan ympärille. Elävyyttä ja aktiivisuutta tuodaan Ropinapihalle rakennusten kivijalan toiminnoilla. Ropinapihan reunalle rakennetaan pohjoisreunan asuinkortteliin ainakin yksi liiketila sekä keskitetään kivijalkaan kortteleiden asukkaiden yhteistiloja. Myös päiväkodin iltakäyttöön soveltuvat tilat sijoitetaan Ropinapihan reunalle. Koko Muuran kaupunkikyliä yhdistävä kaupunkiraitti kulkee tämän kaavan alueella Muuranraittia, Ropinaraittia ja Kahinaraittia pitkin Muuranraition varteen. Myös tälle osuudelle pyritään kivijalkaan sijoittamaan aktiivisia yhteistiloja sekä maantasoasumista.

Muuran keskustan osalta mukana kaavassa on Muuranaukio sekä itäpuolen korttelit. Keskustassa ainakin C-kortteleiden rakennuksiin rakennetaan arkadit sekä liiketiloja kivijalkaan Muuranaukion, Toisensavun ja Muuranraitin varrelle. Ravintolaksi soveltuvia liiketiloja toteutetaan ainakin 2 kpl Muuranaukiolle. Muuranraitin varrelle rakennetaan päivittäistavarakaupalle soveltuva liiketila, joka tulee toteuttaa muuntojoustavana siten, että mahdollistetaan tilan jakaminen aluksi pienempiin liiketiloihin sekä myöhemmin kaupan laajeneminen.

Toimitilarakentamisen kortteli sijoittuu alueen itäreunalle Lentoasemantien varteen. Kaava-alueen pohjoisreunaan sijoittuvat puistoalueet: Plootukallio, Kahinapuisto ja Plootupuistikko sekä Muuran ja Huberilan puistosillan varaus.

Kaupunkikuvaltaan alueesta muodostuu tunnistettava ja viihtyisä kokonaisuus, jossa erityisesti harjakatot ja värikkäät julkisivut hallitsevat kaupunkitilaa (kuva 33). Keskustaan, Toisensavun varteen sijoitetaan ns. ullakkoasuntoja vesikaton alapuoliseen tilaan ja kattomaailmaa jäsennetään ja rytmitetään myös muuten ainakin Muuran keskustassa sekä Ropinapihan varrella mm. kattoikkunoiden, -lyhtyjen ja parvekeratkaisujen avulla. Asuinkortteleissa kerrosluku vaihtelee pääosin välillä VI-VIII. Tehokkain rakentaminen ja suurimmat kerrosluvut sijoittuvat Muuran keskustaan (IX (2/3)). Arkkitehtuurista tavoitellaan värikästä, leikkisää ja kodikasta. Pientalomaisuutta tuodaan alueelle maantasoasumisen variaatioilla (etupuutarhat, omat sisäänkäynnit, työtila-asunnot). Kaupunkikylien omaleimaisuutta ja tunnistettavaa identiteettiä rakennetaan Muurassa kaupunkikylien teemojen, eri vuodenaikojen avulla. Tässä asemakaavassa mukana on syksykylä sekä osa sydäntalviteemaista Muuran keskustaa. Vuodenaika näkyy kylien julkisivuväripaletissa, kasvillisuudessa ja kylän omana katupuuna, katujen kalusteissa ja nimissä sekä mm. aukioiden toiminnallisuudessa.



Kuva 33. Näkymä syksykylästä Muuran keskustan suuntaan. Kuvan keskelle Muuranraitio ja oikealla Ploo-

Kaupunkitilasta muodostuu umpikorttelimaisten kortteleiden myötä tiivistä ja kaupunkimaista, mutta vehreyttä saadaan runsaasti kortteleiden taskupuistojen ja reittien monipuolisten istutusten avulla. Muuran keskelle sijoittuvasta, erilaisista puistoalueista koostuvasta, kyläpuistosta kaavoitetaan tällä asemakaavalla osa Plootukallion metsäaluetta sekä viheryhteys Huberilaan. Puistot tarjoavat asukkaille vaihtelevia virkistymisen mahdollisuuksia. Vehreät, melulta hyvin suojatut, sisäpihat ja asuntoihin liittyvät omat ulkotilat täydentävät osaltaan virkistymisen mahdollisuuksia ja oleskelun paikkoja (kuva 34). Tasakatoille tai pysäköintilaitoksen katolle toteutettavat kattopuutarhat ja yhteiset liikuntatoiminnot tarjoavat asukkaille aurinkoisia oleskelun paikkoja. Kasvikatoilla, etenkin niitty- tai ketokatoilla, puolestaan parannetaan alueen luonnonmonimuotoisuutta ja hulevesien viivyttämistä.

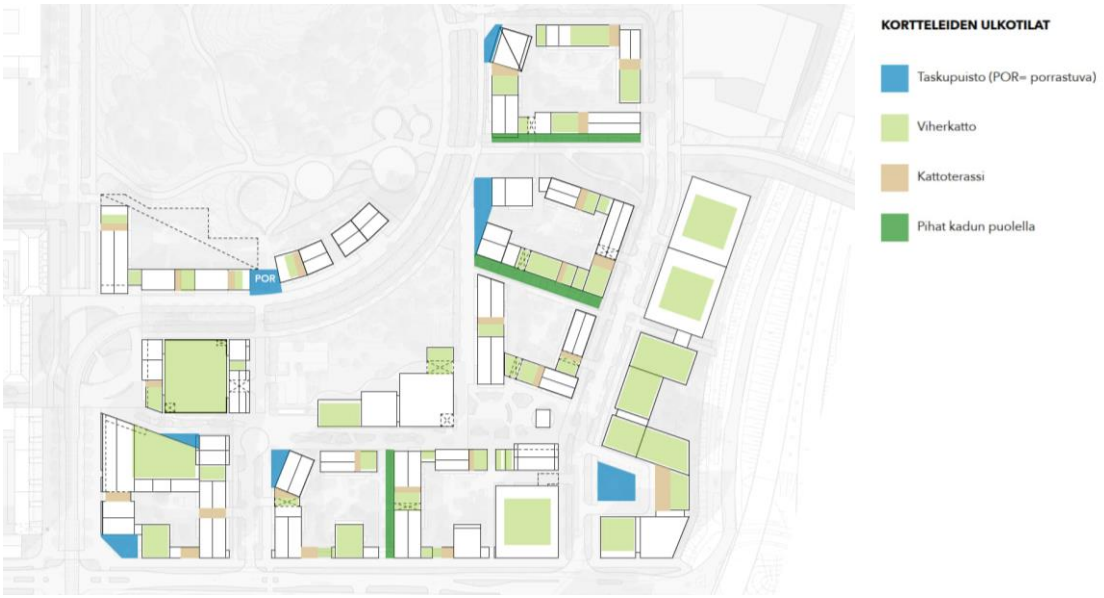

Kuva 34. Viitesuunnitelman mukaiset kortteleiden ulkotilat (Arco).

Muuran alueen liikenteen suunnittelussa kävelyn ja pyöräilyn edistäminen on ollut tärkein tavoite. Autoliikenne keskitetään kokoojakaduille ja muutamille tonttikaduille, jolloin kaupunkikylien sisäosat on saatu rauhoitettua kokonaan kävelylle ja pyöräilylle. Kortteleiden väliin ja sisälle muodostuu elämyksellisiä vehreitä reittejä aukioineen. Alueen kortteleiden pysäköinti keskitetään pääosin LPA-kortteleihin rakennettaviin pysäköintilaitoksiin, mikä mahdollistaa rehevien maanvaraisten sisäpihojen toteuttamisen. Pysäköintitaloista suunnitellaan monikäyttöisiä sekä reittejä ja kaupunkitilaa elävöittäviä rakennuksia.

Resurssiviisaus ja ekologisuus näkyvät alueelle mm. kävelyn, pyöräilyn sekä joukkoliikenteen suosimisena, resurssiviisaina ratkaisuina rakentamisessa, kasvikattoina sekä puiston ja katualueiden hulevesien hallinnan toteuttamisena luonnonmukaisin menetelmin.

4.1.1 Mitoitus

Kaavoitettavana olevan alueen koko on yhteensä n. 16,2 hehtaaria. Alueen kokonaiskerrosalan määrä on yhteensä 111 400 k-m^2 (luku sisältää myös Ropinapihalle osoitetun 100 k-m^2).

Asuinkerrostalojen korttelialueita (AK) on alueella yhteensä n. 3 ha. Rakennusoikeutta on AK-kortteleissa yhteensä 68 200 k-m^2, josta asuinkerrosalaa 67 700 k-m^2 ja liiketilaa 500 k-m^2. Tehokkuusluku on keskimäärin e_k = n. 2,2, mutta se vaihtelee kortteleittain välillä n. e_k =1,9–2,5.

Muuran keskustassa on kaksi keskustatoimintojen korttelialuetta (C), joiden yhteenlaskettu pinta-ala on n. 0,8 ha. Rakennusoikeutta on 19 100 k-m^2, josta ehdottomasti toteutettavan liiketilan osuus on 1 700 k-m^2. Kortteleiden tehokuudet ovat e_k = 2,8 ja 1,6. Toisen korttelin pieni tehokkuus johtuu korttelin sijoittuvasta pysäköintitalosta. Viitesuunnitelmissa C-kortteleihin on suunniteltu pääosin asumista, yhteensä 17 400 k-m^2, mikä lisää koko kaava-alueen asumisen todellisen kokonaiskerrosalan 85 100 k-m^2:iin.

Yleisten rakennusten korttelialuetta (Y) on n. 0,7 ha. Rakennusoikeutta on 3 000 k-m^2. Tehokkuusluku e_k = n. 0,4.

Toimitilarakennusten korttelialuetta (KTY) on yhteensä n. 0,7 ha. Rakennusoikeutta on 21 000 k-m^2. Korttelin tehokkuus on e_k = 3,2.

Virkistysalueita (VP, VL) on yhteensä n. 2,7 hehtaarin alue, josta Plootukallion eteläinen osa on n. 2,3 ha, Kahinapuisto n. 0,23 ha ja Plootupuistikko n. 0,14 ha.

Liikennealueita asemakaavassa on yhteensä n. 8,3 ha, josta katuja n. 2,7 ha, joukkoliikennekatua n. 1,2 ha, aukioita n. 0,6 ha, kevyen liikenteen katuja n. 0,3 ha, autopaikkojen korttelialueita n. 0,5 ha ja kaavassa mukana olevan Lentoasemantien maantien aluetta (LT) on noin 3 ha. Ropinapihalle saa sijoittaa 100 k-m^2 rakennuksen. Varaus mahdollistaa joustavasti esimerkiksi kioskin, katoksen tai yhteistilarakennuksen rakentamisen aukiolle.

Autopaikkojen vähimmäisnormit ovat AK- ja C-kortteleissa:

- Autopaikkojen vähimmäisnormit ovat: Asuminen: 1 ap/130 k-m², kuitenkin vähintään 1 autopaikka kolmea asuntoa kohden. Normin mukaisesta autopaikkamäärästä saa vähentää 15 %, kun autopaikat ovat nimeämättömiä. Vuorottaiskäytölle voidaan antaa lievennetyt autopaikkavaatimukset erillisen selvityksen perusteella. Normin lisäksi tulee osoittaa 1 vieraspaikka/1 500 k-m² sekä lyhytaikaista huoltopysäköintiä sekä kotipalvelujen pysäköintiä varten 1 ap/5 000 k-m².
- Liiketilat: vähintään 1 ap/100 k-m^2
- Toimistotilat: 1 ap/50 k-m^2

KTY- kortteleissa:
- Liiketilat: vähintään 1 ap/180 k-m^2 (alle 2000 k-m^2)
- Liiketilat: vähintään 1 ap/120 k-m^2 (yli 2000 k-m^2)
- Toimisto 1 ap/100 k-m^2
- Muiden tilojen autopaikat määritellään tapauskohtaisesti rakennusluvan yhteydessä.

Asukkaiden autopaikat ja vieraspaikat sijoitetaan LPA-kortteleihin pysäköintitaloihin. Sisäpihoille saa tarvittaessa sijoittaa 1 autopaikka huoltoa ja kotihoitoa ja 1 autopaikka liikuntaesteisiä varten. Toimitilojen autopaikat sijoitetaan LPA-kortteleihin pysäköintitaloihin ja lisäksi on sallittu muutaman asiakaspaikan toteuttaminen pääsisäänkäynnin yhteyteen. Y-korttelille on kaavassa osoitettu autopaikkojen vähimmäismääräksi 28 ap. Nämä autopaikat on sovitettu tontille.

Polkupyöräpaikkoja tulee varata AK- ja C-kortteleissa vähintään:
- Asuminen: 2 pp/ asunto
- Liiketilat: 1 pp/50 k-m^2
- Toimistotilat: 1 pp/80 k-m^2

Polkupyöräpaikkoja tulee varata KTY-kortteleissa vähintään:
- Liiketilat: 1 pp/40 k-m^2 (alle 2000 k-m^2)
- Liiketilat: 1pp/50 k-m^2 (yli 2000 k-m^2)
- Toimistotilat: 1 pp/50 k-m^2

Polkupyöräpaikkoja tulee varata Y-kortteliin vähintään 25 kpl.

Muuran keskustaan sijoittuvia liiketiloja on osoitettu keskustan AK- ja C-kortteleihin yhteensä 2 050 k-m^2. Nämä tulee kaikki toteuttaa. Kaavalla määrätään myös, että tästä liiketilasta tulee 900 k-m^2 varata päivittäistavarakaupalle soveltuvalle tilalla sekä toteuttaa 2 kpl ravintolaksi soveltuvaa liiketilaa, kumpikin kooltaan vähintään 130 k-m^2. Syksykylään Ropinapihan reunalle on lisäksi osoitettu AK-kortteliin 52137 liiketilaa 150 k-m^2. Tätä määrää kaava ei edellytä rakennettavaksi kokonaan, mutta kaavakartalla on osoitettu alleviivauksella paikka, johon liiketilaa tulee toteuttaa.

Asukkaita alueelle tulee arviolta reilut 1 700 ja työpaikkoja reilut 490.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavaluonnostyössä ja sen pohjalle laaditussa Muuran konseptissa sekä tämän asemakaavan muutostyön alussa ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa määriteltiin suunnittelun laadulliset tavoitteet. Nämä kohdassa 3.3 ”Asemakaavan tavoitteet” esitellyt ympäristön laatua koskevat tavoitteet toteutuvat asemakaavassa hyvin.

Muuran suunnittelun päätavoitteina oli suunnitella yhteisöllinen kaupunkikylistä muodostuvaa uusi asuinalue, jonka kaupunkitila on elämyksellistä, arkkitehtuuri tunnistettavaa, liikkuminen älykästä ja toimitilojen suunnittelussa tähdätään tulevaisuuteen. Muurasta syntyykin alue, joka on jo kaupunkirakenteeltaan tunnistettava ja edistää yhteisöllisyyden muodostumista.

Suunnittelualueen ratkaisut toteuttavat Muuran tavoitteita ympäristön laadusta. Asuinkortteleista muodostuu oma kaupunkikylänsä, jonka syksyteema luo näille kortteleille omaa tunnistettavaa tunnelmaa ja kaupunkitilaa. Harjakatot ja muiden kylien väripaletteihin sovitetut julkisivujen värit noudattavat kylien yhteisiä suunnitteluperiaatteita. Ropinapihasta muodostuu näiden asuinkorttelei-den oma oleskelun ja tapaamisen paikka, jota kivijalkaan sijoitetut asukkaiden yhteistilat ja liiketila elävöittävät. Alueen sisäisten reittien varrelle sijoittuvat asuntokohtaiset pihat ja etupuutarhat elävöittävät osaltaan kaupunkitilaa ja mahdollistavat sosiaalisia kohtaamisia. Kortteleiden sisäpihoilla tavataan naapureita tai jopa koko kaupunkikylän asukkaita, jos kulkua pihoille ei ole estetty. Myös yhteinen pysäköintilaitos lisää osaltaan kaupunkikylän asukkaiden kohtaamisen mahdollisuuksia.



Kuva 35. Näkymäkuva Muuranaukiolta (Arco).

Kaupunkikyliä ja Muuran keskustaa yhdistävän kaupunkiraitin elävyyteen ja viihtyisyyteen panostetaan. Asukkaiden yhteistilat, porrashuoneiden sisäänkäynnit, maantasoasuminen, vaihtelevat istutukset sekä raitin varren kortteleiden puolelle sijoittuvat vehreät taskupuistot ja pihoille avautuvat vehreät näkymät tuovat raitille elävyyttä ja viihtyisyyttä. Kaupunkiraitin lisäksi alueelle toteutuu myös muita kävelyn ja pyöräilyn reittejä, jotka muodostavat osan sujuvaa ja viihtyisää verkostoa Muuran alueen sisälle, myös hyvät yhteydet alueen ulkopuolelle huomioiden. Muuran keskustasta aukioineen suunnitellaan koko Muuran alueen aktiivinen solmukohta palveluineen ja oleskelun mahdollisuuksineen. Puisto- ja metsäalueet tarjoavat mahdollisuuksia nauttia mm. kukkivista istutuksista, metsän rauhasta tai liikunnan ja leikin ilosta.

Suunnittelualue on osa Muuran kävely-ystävällistä ratikkakaupunkia. Ratikan lisäksi myös kaikki muut joukkoliikenteen vaihtoehdot ovat käytettävissä suunnittelualueella tai sen läheisyydessä, ja suunnittelussa on keskitytty erityisesti kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen sekä sujuviin ja houkutteleviin reitteihin.

Tulevaisuuden työtiloihin vastataan joustavin kaavamerkinnöin ja muuntojoustavien tilojen suunnittelulla. Toimitilat ja kaupunkikylät muodostavat Muuran alueella myös toisiaan tukevan palveluverkon ja asiakaskunnan.

Asemakaavassa annetaan ympäristön laatuun tähtääviä määräyksiä mm. rakennusten arkkitehtuurista ja laadusta, harjakattojen sijoittumisesta, kivijalkakerroksen toiminnoista ja avoimuudesta sekä mm. maantasoasumisen sijoittamisesta kortteleihin. Vehreyden ja luonnon monimuotoisuuden varmistamiseksi on kaavakartalle osoitettu taskupuistoja, ja kaavassa annetaan määräyksiä mm. hulevesien käsittelystä, pihan toteuttamisesta vihertehokkaasti sekä tasakattojen ja pysäköintitalojen hyödyntämisestä kasvikattoina sekä kattopuutarhoina.

Lisäksi asemakaavamääräyksissä edellytettävällä kortteleiden kokonaissuunnitelmalla ja siihen liittyvillä koko korttelin yhtenäisillä piha-, hulevesi- ja valaistussuunnitelmilla tähdätään mahdollisimman laadukkaisiin, tasapainoisiin ja yhtenäisiin kortteleihin, joissa kaavan laadulliset tavoitteet tulee huomioitua kokonaisuutena yksittäisten rakennushankkeiden sijaan.



Kuva 36. Havainnekuva ratikkapysäkistä Urbaani sydän -osuudella. (Design Manual, WSP).

Asemakaavan ratikan katutilojen laatuun kiinnitetään ratikan katu- ja puistosuunnittelussa paljon huomiota. Katutilan suunnittelussa käytetään Ratikan Design Manualia (Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy 2020), jossa on esitetty katutilan suunnittelun ohje. Ohje sisältää linjan kaupunkikuvallisen kokonaisuuden ja kaupunkikuvan laatua toteuttavat pysäkkialueiden materiaali- ja kalusteohjeet sekä kasvillisuuden käytön periaatteet. Ratikkaväylän suunnittelussa painottuu laadukkaan ja viihtyisän uuden kaupunkitilan tekeminen, vastuullisuuden huomioiminen, ekologisuuden vaaliminen ja hiilijalanjäljen hillitseminen.

Ratikkalinjan varrelle on Desing Manualissa suunniteltu kolmea kaupunkikuvallista katutilan aluetyyppiä. Muura sijoittuu näistä laadukkaimman ”urbaani sydän”-tyypin osuudelle. Aluetyypin ominaisuuksia ovat mm. vehreys, kävelтävyys, korkea palvelutaso ja korkea ympäristön laatu. Lisäksi ratikan nopeus on alhaisempi kuin muilla aluetyypeillä, ja kadun toteuttamisen kustannukset ovat muita luokkia korkeammat. Pysäkkikorokkeilla käytetään luonnonkiveä.

4.3 ALUEVARAUKSET

Asemakaavassa on esitetty aluevaraukset asuinkerrostalojen, keskustatoimintojen ja toimitilarakennusten korttelialueille, puistoalueille sekä Y-korttelille päiväkotia varten. Lentoasemantie on mukana asemakaavassa sitä ylittävän puistosillan kaavoittamisen vuoksi. Seuraavien otsikoiden alla kerrotaan käyttötarkoituksittain tarkemmin sanallisesti kaavan sisältö sekä merkittävimmät rakentamista ohjaavat määräykset ja perustelut niille.

4.3.1 Korttelialueet

Alueen arkkitehtuuri ja ympäristörakentaminen on laadukasta ja toteutus korkeatasoista. Asuinkorttelit ovat kaupunkimaisia ja vehreitä umpikortteleita tai umpikorttelimaisia kortteleita, joihin tuodaan toimintojen sekoittuneisuutta keskittämällä kivijalkaan asukkaiden avoimet ja aktiiviset yhteistilat sekä liiketilat ja mahdolliset työtilat. Kortteleista muodostetaan kotoisia ja viihtyisiä Muuran tavoitteiden mukaisesti mm. harjakattojen ja värikkyyden avulla. Toimitilarakennus, liiketilat ja päiväkoti tuovat työpaikkoja ja palveluita osaksi Muuran aluetta. Vehreys ja resurssiviisaus on myös huomioitu eri tavoin.

Vihertehokkuus

Vihertehokkuusmääräyksin varmistetaan alueen vehreys ja luonnon monimuotoisuutta parantavien ratkaisujen käyttö suunnittelussa sekä hyvä hulevesien hallinta kortteleissa. Näin hillitään myös ilmastonmuutosta.

Vihertehokkuudella tarkoitetaan alueen painotetun viherpinta-alan suhdetta korttelin pinta-alaan. Menetelmän avulla luodaan luonnon monimuotoisuutta tukevia, vihreitä ja viihtyisiä asuinympäristöjä tiivistyvään kaupunkirakenteeseen, jossa hulevettä läpäisevillä pinnoilla on suuri merkitys. Kasvillisuus vähentää tulvariskiä, sitoo hiilidioksidia, viilentää rakennetun ympäristön lämpösaarekkeita

ja lisää kaupunkitilan viihtyisyyttä ja terveysvaikutuksia. Samalla toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita.

Vihertehokkuus toteutetaan eri keinoin eri kortteleissa. Pysäköintitalon kasvillisuuskatto tukee luonnon monimuotoisuutta ja parantaa alueen sadevesien viivyttämistä. Kortteleissa mm. kasvillisuuskatto, runsas puusto- ja aluskasvillisuus sekä hulevesien kasvipainanteet ovat keinoja saavuttaa korttelin vihertehokuuden tavoiteluku. Korttelikohtaiset alustavat vihertehokkuuslaskelmat on laadittu kaikkien kaavan kortteleiden osalta, ja ne löytyvät selostuksen liitteenä. Korttelikohtaiset vihertehokkuuden tavoiteluvut löytyvät alla kuvattujen käyttötarkoitusten teksteistä.

AK, asuinkerrostalojen korttelialueet

Syksykylän asuinkorttelit sekä Plootukallion reunaan sijoittuva asuinkortteli (osa Muuran keskustaa) on osoitettu asuinkerrostalojen korttelialueiksi. Kortteleiden kaupunkikuvallisesti laadukkaan ja yhtenäisen toteutuksen varmistamiseksi, kortteleihin tulee laatia kokonaissuunnitelma rakennusten maantasoon sijoittuvien asuntojen, asukkaiden yhteistilojen ja liiketilojen sijoittumisen sekä kerroslukujen ja kattomuotojen osalta ensimmäisen rakennusluvan yhteydessä. Lisäksi tulee laatia koko korttelia koskeva yhtenäinen pihasuunnitelma ja valaistussuunnitelma.

Kortteleiden rakennusalat muodostavat kortteleista umpikortteleita tai umpikorttelimaisia. Plootukallion reunalla oleva kortteli on rakennusmassojen sijoittelultaan tästä poiketen vielä avoimempi, avaten hienot näkymät metsäiseen puistoalueeseen. Rakennusoikeus on esitetty jokaisessa korttelissa korttelikohtaisesti ja mahdollinen liiketilan määrä erikseen tämän lisäksi. Rakennusaloihin on merkitty ohjeellisesti kulkuaukkoja, joista leveämmät on varattu korttelin huoltoajoyhteydelle ja kapeammat ovat pelkästään kävelijöitä varten. Kulkuaukoilla mahdollistetaan sujuvat kävely-yhteydet Muuran keskustaan, reiteille, puistoihin ja palveluihin. Lisäksi niiden avulla varmistetaan toimivat, kaupunkikylien sisäiset, kulkureitit. Kulkuaukot tulee toteuttaa yli III-kerroksisiin rakennuksiin vähintään kahden kerroksen korkuisina, ja niiden päälle tulee sijoittaa kerroksia tai vastaavia rakenteita. Tästä poiketen matalampi kulkuaukon korkeus sallitaan arkadin kohdalla, vain kävelyyn tarkoitetuissa kulkuaukoissa, sekä maaston korkeuseroista johtuen. Viitesuunnitelmassa osa kulkuaukoista on toteutettu jättämällä rakennusten väliin ylös asti oleva aukko. Näitä ei pääosin ole osoitettu kaavakartalla, koska niiden paikat voivat muuttua suunnitelmien tarkentuessa.

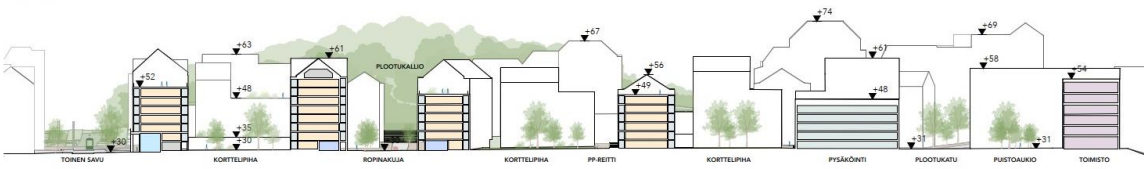

Kuva 37. Alueleikkaus suunnittelualueelta Virkatien suuntaisesti (Arco).

Kerrosluvut vaihtelevat joka korttelissa, mutta kaupunkikuvassa pyritään kuitenkin kerrosluvultaan hallittuun lopputulokseen. Korkein rakentaminen on osoitettu Muuran keskustaan. Rakennusaloilla on kaavakartalle osoitettu kortteleiden kaupunkikuvallisesti oleellisia kerrosluvultaan korkeimpia nurkkia. Muuten kaava antaa joustoa toteuttaa massoittelua vapaasti kerrosluvun vaihtelun sisällä. Matalimmilla kerrosluvuilla parannetaan korttelipihojen valoisuutta sekä luodaan miellyttävämpää mittakaavaa mm. kävelyreittien varrelle. Mahdollisuus sijoittaa asuintiloja harjakattojen alapuolelle muodostuvaan tilaan on huomioitu kaavakartalla kerrosluvun (2/3)-merkinnällä. Nämä rakennusalat ovat myös niitä, joihin kaavamääräyksillä edellytetään pääosaan rakennuksista toteutettavan

harjakattoja. Kaavamääräyksin on tarkennettu myös joidenkin kortteleiden harjansuuntaa. Lisäksi mm. Muuranaukiota ja Ropinapihaa rajaavissa rakennuksissa tulee ainakin osassa harjakattojen pintaa jäsentää ja rytmittää kattoikkunoilla ja -lyhdyillä, kattorakenteeseen integroiduin parvekkein tai madaltamalla räystäslinjaa.

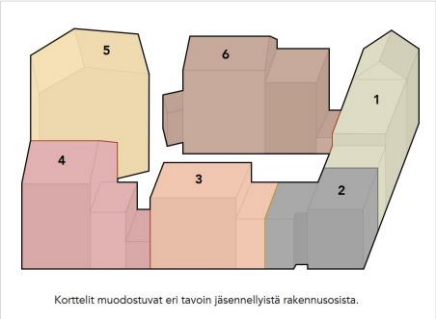

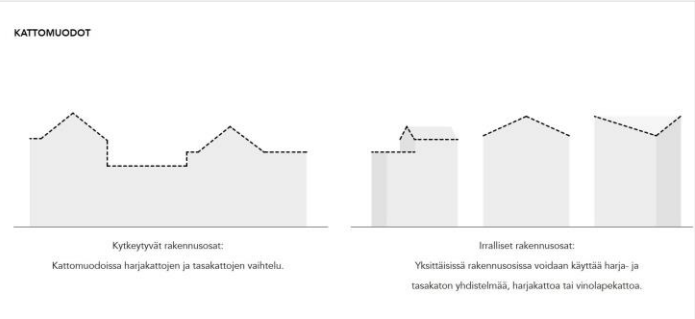

Kuvat 38 ja 39. Otteita viitesuunnitelman ideoista kortteleiden massoitteluun ja kattomuotojen vaihteluun (Arco).

Asemakaavamääräys sallii yhteistilat, ulkoiluvälinevarastot ja viherhuoneet rakennettavan asemakaavassa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi. Myös irtaimistovarastot saadaan rakentaa rakennusoikeuden lisäksi, kun ne sijoitetaan porrashuoneeseen avautuvina asuinkerroksiin tai vesikaton alapuoliseen tilaan. Asukkaiden kerho- ja harrastetiloja tulee rakentaa vähintään se määrä, joka vastaa 1 % rakennusoikeudesta. Määräyksillä tähdätään siihen, että toteutuvat yhteistilat olisivat kooltaan laadukkaampia, kun ne eivät vie rakennusoikeutta. Irtaimistovarastojen sijoittamisella kerroksiin tai vesikaton alapuoliseen tilaan tähdätään aktiiviseen ja elävää kivijalkakerrokseen yhteistiloineen ja maantasoasuntoineen.

Aktiivisen ja elävän kivijalan ja kaupunkiympäristön saavuttamiseksi asemakaavalla ohjataan määräyksin ja kaavamerkinnöin myös edellä mainittujen tilojen sijoittumista. Asukkaiden yhteistilat, polkupyörävarastot sekä harrastetilat tulee sijoittaa keskitettyinä pääosin kortteleiden maantasokerrokseen. Näiden tilojen tulee sijoittua ja avautua ensisijaisesti aukioiden ja/tai jalankulkureittien suuntaan. Kortteleiden maantasokerrokseen tulee sijoittaa myös kadun suuntaan avautuvia asuntoja, joihin tulee olla oma pääsisäänkäynti ensisijaisesti kadulta ja toissijaisesti korttelipihalta tai porrashuoneesta. Myös jätetilat tulee keskittää ja sijoittaa asuinrakennukseen tai pysäköintitaloon, millä pyritään vähentämään turhaa huoltoajoa alueen sisäisillä reiteillä.

Liiketiloja asemakaavan muutos edellyttää toteuttavaksi asuinkortteleihin Muuranaukioon rajautuvaan kortteliin 52144 sekä Ropinapihan reunalle kortteliin 52137. Rakennusoikeus on liiketilojenkin osalta esitetty korttelikohtaisesti, mutta kaavakartalle on merkitty, mille rakennusaloille liiketiloja tulee toteuttaa. Korttelissa 52144 on koko kaavan mukainen liiketilan määrä (350 k-m^2) rakennettava, mutta korttelissa 52137 asemakaava ainoastaan edellyttää liiketilan rakentamista Ropinapihan ja Kahinaraitin kulmaukseen, ja liiketilan tarkempi määrä voidaan tutkia rakennuslupavaiheessa. Kortteliin 52144 tulee Muuranaukion ja Toisensavun kulmaukseen toteuttaa vähintään 130 k-m^2 suuruinen ravintolakäyttöön soveltuva liiketila.

Rakennusten julkisivujen tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia. Kortteleiden katujulkisivujen tulee olla paikallamuurattuja tai antaa paikalla muuratun julkisivun vaikutelma. Mahdolliset elementtisaumat tulee häivyttää ja suunnitella osaksi julkisivua. Rakennusten päädyt tulee aukottaa runsaasti. Kulmahuoneistojen ja niiden pääoleskelutilojen ja/tai parvekkeiden tulee avautua vähintään kahteen ilmansuuntaan. Kunkin korttelijulkisivun on

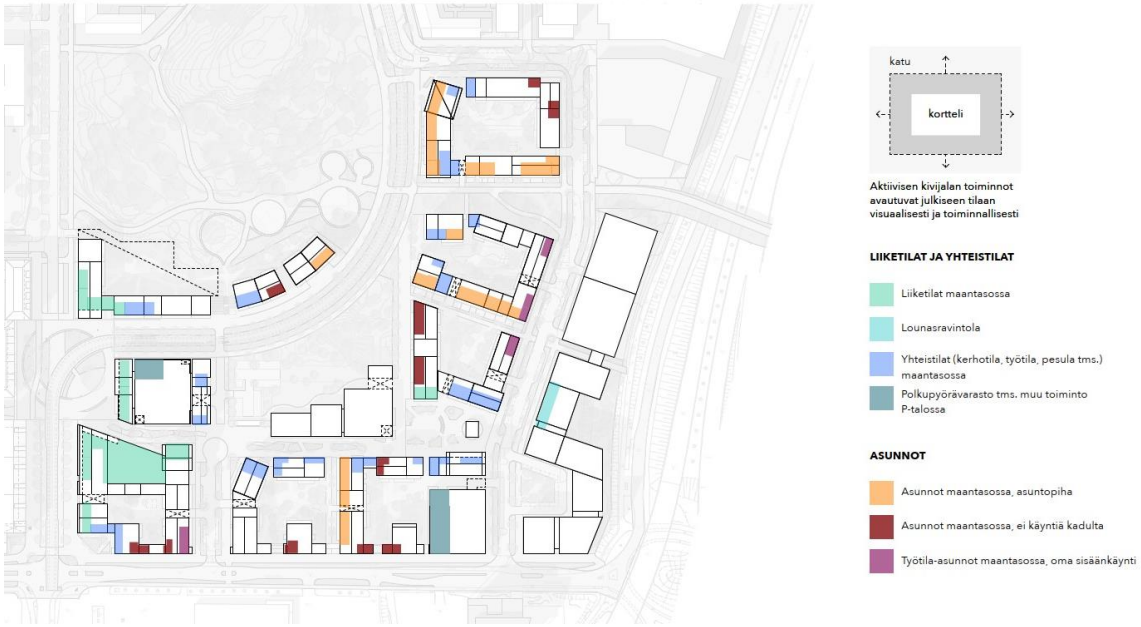

Kuva 40. Viitesuunnitelman mukainen aktiivinen kivijalka (Arco).

muodostuttava vähintään kahdesta ilmeeltään erilaisesta julkisivuratkaisusta. Myös rakennusten julkisivujen yksityiskohtien, ikkunajaotuksen ja värityksen tulee olla erilaisia eri rakennuksissa. Alueella kaupunkikuvaa hallitsevan kattomuodon tulee olla harjakatto, mikä on koko Muuran kaupunkikuvan tärkeimpiä tavoitteita. Tasakatot puolestaan halutaan hyödynnettävän sekä asukkaiden aurinkoiseen oleskeluun, etenkin korkeammista rakennuksista näkyvinä kasvikattoina tai uusituvan energia hyödyntämiseen. Kaavamääräyksellä: ”*Tasakattojen tulee olla pääosin kasvikattoja ja/tai asukkaiden oleskelua palvelevia vehreitä ja viihtyisiä kattopuutarhoja. Katoille saa sijoittaa uusiutuvan energian tuotantoon tarkoitettuja teknisiä laitteita ja varusteita.*” tähdätään tähän tavoitteeseen.

Rakennusten julkisivujen tulee olla värikkäitä. Värityksen tulee perustua asemakaavan viitesuunnitelman värisuunnitelman mukaisesti korttelissa 52144 sydäntalven väreihin sekä kortteleissa 52133, 52137 ja 52138 syksyn väreihin. Värisävyjen tulee olla sydäntalven kortteleissa vaaleita ja pastellisia, syksyn kortteleissa murrettuja ja maanläheisiä. Viereisten rakennusten tulee keskenään poiketa pääväriltään.

Kadun ja aukion puolella katutilaa rajaavien rakennusten halutaan muodostavaan selkeää, ryhdikästä ja laadukasta kaupunkikuvaa, mistä syystä parvekkeiden tulee olla sisäänvedettyjä tai parvekejulkisivut tulee toteuttaa niin, että ne muodostavat arkkitehtuuriltaan yhtenäisen kokonaisuuden

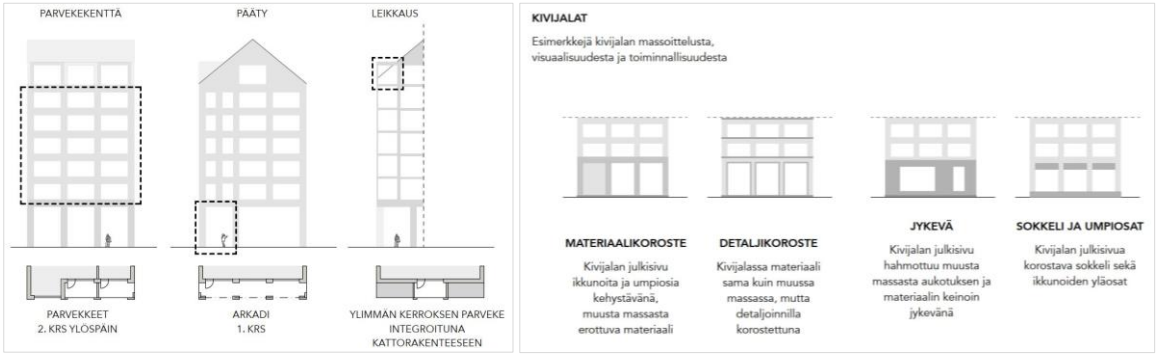

Kuva 41 ja 42. Ns. urbaanien parvekkeiden toteutusratkaisuja ja kivijalan korostuksen vaihtoehtoja. (Arco).

lämpimän julkisivun kanssa materiaaleiltaan ja aukotukseltaan. Aukotuksen tulee olla vaihtelevaa. Aukioiden ja pääkatujen varrella rakennuksen julkisivupinnan alasta osan tulee olla lämmintä seinäpintaa. Rakennuksen kadunpuoleiseen julkisivuun saa rakentaa yksittäisiä kaupunkikuvallisesti perusteltuja ulokeparvekkeita.

Muurassa tavoitellaan kortteleihin myös visuaalista ja elävää kivijalkaa. Kortteleiden kadun ja/tai aukion puolelle tulee muodostaa avoin ja toiminnallinen kivijalkakerros, jota tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin: runsaalla aukotuksella, materiaaleilla, väreillä, rakennusosilla ja valaistuksella, ja joka avautuu toimintoineen kadulle/jalankulkureittien suuntaan. Kivijalkakerroksen tulee olla asuinkortteleissa vähintään 4 m korkea tai kivijalan julkisivun tulee antaa kaksikerroksinen vaikutelma. Korttelissa 52144 Muuranaukioon rajautuvissa rakennuksissa rakennusten kivijalkakerroksen tulee tästä poiketen olla vähintään 5 m. Maaston korkeuserojen vuoksi kivijalan sekä mahdollisen arkadin korkeus saa olla vähäisessä määrin näitä vähemmän.

Kivijalkakerroksen liike- ja yhteiskäyttöisiin tiloihin tulee olla suora sisäänkäynti kadulta/aukiolta, ja ne tulee yhdistää ulkotiloihin suurin ikkunoin ja ovin. Asuintalojen, maantasoasuntojen, liiketilojen, palveluiden ja toimistojen pääsisäänkäyntejä sekä porttikäytäviä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin sekä valaistuksella. Kivijalkakerros tulee toteuttaa muuntojoustavana siten, että tilat ovat yhdistettävissä ja jaettavissa. Ropinaraitin ja Ropinapihan yhteistilojen tulee olla sellaisia, että ne voidaan tarvittaessa ottaa heti liiketilakäyttöön.

Kaavalla tähdätään siihen, että suurimmalla osalla asunnoista olisi oma ulko-oleskelutilansa, parveke, piha, terassi tai viherhuone. Kaavamääräys sallii ranskalaisen parvekkeen toteuttamisen vain yksiöihin. Ranskalainen parveke mahdollistaa myös visuaalisen kivijalan toteuttamisen kahden kerroksen korkuisena. Myös tasakatoille voidaan sijoittaa asuntokohtaisia oleskeluterasseja. Vehreillä sisäpihoilla on suuri merkitys alueen viherympäristökokonaisuudessa. Ne täydentävät viherverkostoa ja tarjoavat asukkaille melulta suojattuja oleskelun paikkoja. Muutamalle sisäpihalle sijoittuvat arvopuut on kaavassa merkitty suojeltaviksi puiksi, mutta haastavien korkeuserojen vuoksi säilyttäminen voi olla mahdotonta. Sen vuoksi kaavamääräykseen on lisätty, että säilyttämisen mahdollisuudet tutkitaan rakennuslupavaiheessa. Korttelipihojen vihertehokkuuden tavoiteluvuksi on määritelty 1,0. Sisäpihojen vehreyden varmistamiseksi kaava-alueella pihoille ei sallita pysäköintiä (poikkeuksena tarvittaessa 1 autopaikka huoltoa ja kotihoitoa ja 1 autopaikka liikuntaesteisiä varten). Pelastautumisen tulee perustua Muuran alueella omaehtoiseen pelastautumiseen, minkä vuoksi pelastautumiseen tarvittavia nostopaikkoja ei saa sijoittaa kävelylle ja pyöräilylle varatuille katualueille, eikä pääsääntöisesti muillekaan katualueille tai sisäpihoille. Mahdollisista nostopaikoista tulee neuvotella pelastuslaitoksen kanssa.

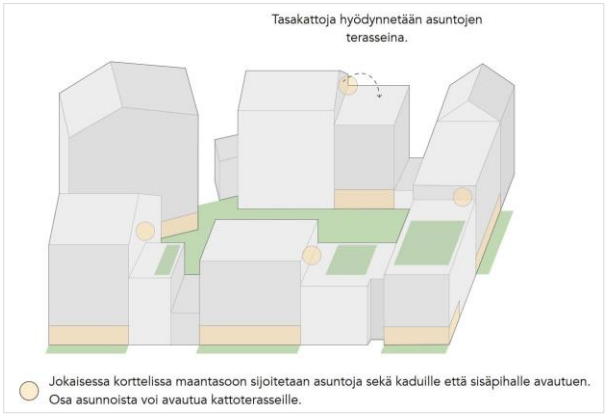



Kuvat 43 ja 44. Kaavio asuntojen pihatilojen toteutuksesta sekä esimerkki työtila-asunnon ratkaisuista. (Arco).

Sisäpihojen lisäksi korttelialueille on määritelty kaavakartassa ns. taskupuistoja (kat), jotka osaltaan lisäävät etenkin reittien vehreyttä, tarjoavat pysähtymisen ja oleskelun paikkoja sekä voivat oikein valituin kasvivalinnoin lisätä myös luonnonmonimuotoisuutta. Kaavamääräyksellä varmistetaan myös, että taskupuistojen istutuksissa käytetään kukkivia kasveja sekä erityisesti syksykaupunkikylän teeman mukaisesti syysväriltään näyttäviä kasveja. Plootukallion korttelin pihan rajaamista luontevasti puiston suuntaa ohjataan kaavamääräyksellä.

Hiilineutraalisuuteen ja resurssiviisauteen ohjaavat kaavamääräykset perustuvat kaava-alueelle laadittuun hiilineutraalisuusselvitykseen (Raksystems, 2023). Rakentamisen tulee olla elinkaarikestävää ja energiatehokasta. Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma. Rakennusten energiatehokkuuden tulee olla vähintään A_{2018}-energialuokkaa tai sitä vastaava. Betonirunkoisissa rakennuksissa tulee käyttää osittain vähähiilistä betonia. Vähähiilisyys tulee todentaa BY-vähähiilisyyslaskurilla tai vastaavalla kolmannen osapuolen menetelmällä. Rakennusten energiantarve tulee osin tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetulla uusiutuvalla energialla. Uusiutuvan energian ratkaisut saavat olla rakennus- ja korttelikohtaisia tai alueellisia. Aurinkopaneelien tai muiden vastaavien energiankeräimien integroiminen rakennuksiin on sallittua. Uusiutuvan energian tuotantoon tarvittavat tekniset laitteet ja varusteet tulee suunnitella osana rakennusten arkkitehtuuria ja katolle sijoittuessaan ne on suunniteltava laadukkaaksi osaksi rakennuksen kattomaisemaa. Mahdolliset energiakaivot tulee sovittaa alueen ympäristörakentamiseen. Niiden tarkempi sijainti, määrä sekä muut ominaisuudet määritellään tapauskohtaisesti rakennusluvan yhteydessä.

C, keskustatoimintojen korttelialueet

Kaavassa on osoitettu kaksi korttelia Muuran keskustassa C-merkinnällä. Korttelit toteutuvat viitesuunnitelman mukaan pääosin asumisena, mutta niihin sallitaan asumisen lisäksi myös toimisto-, liike-, majoitus-, palvelu- ja näyttelytiloja, ympäristöhäiriötä tuottamattomia työ- ja tuotantotiloja sekä julkisen hallinnon ja julkisten palvelujen tiloja. Lisäksi kortteliin 52135 saadaan edellä kuvattujen toimintojen lisäksi sijoittaa myös pysäköintitiloja (C-kortteleita palveleva pysäköintitalo rakennetaan tähän kortteliin). Kumpaankin kortteliin tulee toteuttaa kivijalkaan liiketilaa, jonka rakennusoikeus on osoitettu kaavakartalla korttelikohtaisesti kokonaisrakennusoikeuden lisäksi, ja se tulee toteuttaa kokonaisuudessaan. Rakennusaloille on osoitettu kl-merkinnällä ne korttelin osat, joille liiketiloja tulee sijoittaa, mutta korttelikohtainen rakennusoikeus antaa joustavuutta liiketilojen kokojen suunnitteluun rakennuslupavaiheessa. Muuranaukion reunalle kortteliin 52135 tulee kivijalkaan rakentaa vähintään 1 ravintolakäyttöön soveltuva liiketila, mikä tulee ottaa huomioon talotekniikan toteutuksessa. Liiketilan tulee olla kooltaan vähintään 130 k-m^2. Kortteliin 52134, Muuranraitin varteen, tulee rakentaa

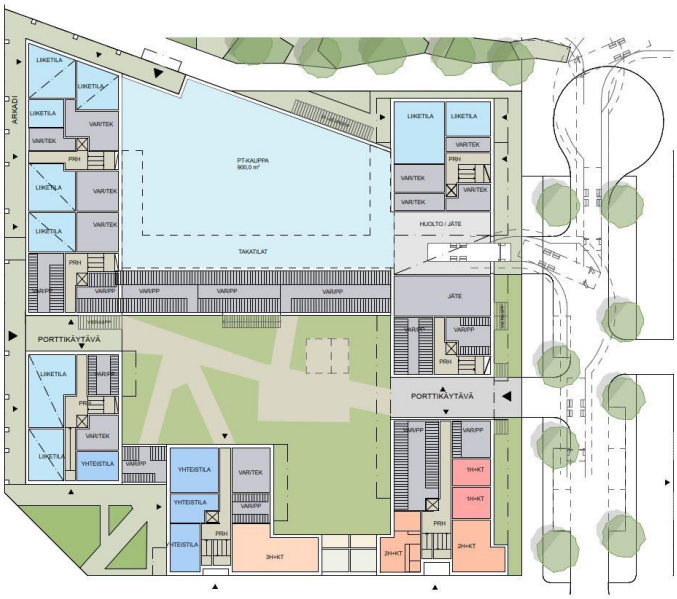

Kuva 45. Korttelin 52134 maantasokerros, jossa tutkittu päivittäistavarakaupan toteutusta (Arco).

päivittäistavarakaupalle soveltuva liiketila, joka on kooltaan vähintään 900 k-m^2. Tila tulee suunnitella siten, että se on joustavasti yhdistettävissä ja jaettavissa pienempiin osiin. Tilaa saa käyttää myös muussa liiketilakäytössä sekä väliaikaisesti asukkaiden yhteistilana. Tällä määräyksellä varmistetaan päivittäistavarakaupalle riittävästi kerrosalaa, joka mahdollistaa laajentumisen, mutta myös alkuvaiheessa tilan jakamisen pienempiin liiketiloihin. Korttelin 52134 Muuranraitin varteen sijoittuvan liiketilan (ensisijaisesti kaupan) huoltoyhteys tulee toteuttaa Ropinakujan kautta. Huoltotasku

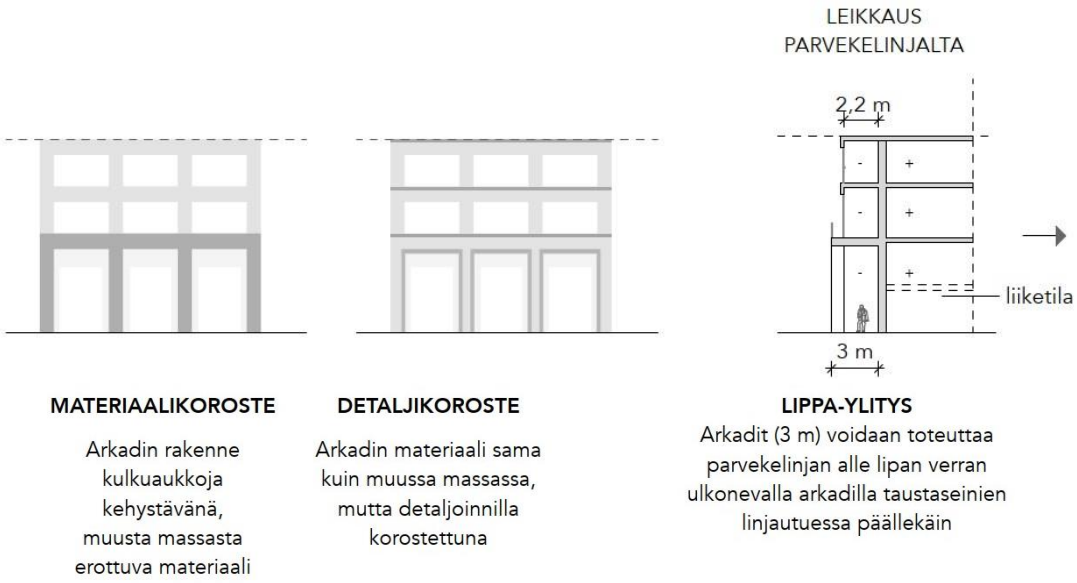

Kuva 46. Esimerkkejä arkadin korostamisesta julkisivussa sekä toteutuksesta (Arco).

toteutetaan rakennuksen alimpaan kerrokseen. Huoltoajoa ei siis sallita kävelyn ja pyöräilyn käytössä olevalle Muuranraitille. Päivittäistavarakaupan kattoa voidaan hyödyntää osana korttelin asukkaiden oleskelupihaa.

C-kortteleita koskevat pääosin täysin samat kaavamääräykset kuin edellisessä kappaleessa kuvatut AK-kortteleiden määräykset ja suunnitteluperiaatteet. Asuinkortteleista poiketen Toisensavun ja Muuranaukion varren rakennuksiin tulee rakentaa arkadi, joka on vähintään 3 m leveä ja vähintään 5 m korkea. Arkadin tulee olla läpikuljettava. Myös kivijalkakerroksen korkeuden on oltava vähintään 5 m tai antaa kaksikerroksisen kivijalan vaikutelma. Sekä arkadi että kivijalkakerros voi olla vähäisellä määrin tätä matalampi mm. maaston korkeuseroista johtuen. Monipuolisemman asuntotarjonnan ja myös kaupunkikuvallisesti monimuotoisemman kattomaailman varmistamiseksi kaavalla edellytetään rakennettavaksi kortteliin 52134 Toisensavun varteen asuntoja vesikaton alle muodostuvaan tilaan. Lisäksi kortteleissa 52134 ja 52135 Muuranaukioon ja Toiseensavuun rajautuvissa rakennuksissa tulee vähintään osassa kattopintaa jäsentää ja rytmittää kattoikkunoilla- ja lyhdyillä, kattorakenteeseen integroiduin parvekkein tai madaltamalla räystäslinjaa. Kaupunkikuvallisesti merkittävimmät korttelin nurkat tulee huomioida suunnittelussa: Korttelissa 52134 tulee Toisensavun ja Virkatien kulmausta sekä Muuranraitin ja Ropinakujan kulmausta korostaa arkkitehtuurin keinoin. Vihertehokkuuden tavoitetaso on hieman alhaisempi kuin asuinkortteleissa; tavoiteluku on 0,9.

Y, yleisten rakennusten korttelialueet

Asemakaavassa on osoitettu yleisten rakennusten korttelialue päiväkotia varten. Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista. Kortteliin

tulee sijoittaa taidetta. Päiväkodille on varattu väljä rakennusala, mutta rakennus tulee rakentaa kiinni Ropinapihan puoleiseen korttelinrajaan. Ropinapihan elävyyden varmistamiseksi kaavalla määrätään myös, että päiväkodin yleisön käyttöön soveltuvia tiloja tulee sijoitta Ropinapihan laidalle (kuten kuvassa 47). Rakennusten maantasokerroksen tilojen tulee avautua kadun ja aukion suuntaan suurin ikkunoin ja/tai sisäänkäynnein. Päiväkoti on osa syksykylää, ja sen vuoksi vuodenaikateeman tulee näkyä myös Y-korttelissa. Rakennuksen julkisivun tulee olla värikäs, ja värityksen tulee perustua syksyn väreihin. Värisävyjen tulee olla murrettuja ja maanläheisiä. Jätetilat tulee sijoittaa rakennukseen tai vaihtoehtoisesti näkösuojata istutuksin ja/tai rakenteellisesti. Korttelin huoltopiha tulee toteuttaa niin, ettei se korostu kaupunkikuvassa. Korttelin pysäköintialueita tulee jäsentää ja rajata puu- ja pensasistutuksin, jotta ne eivät hallitse katunäkymiä. Vihertehokkuuden tavoiteluku on vähintään 1,0. Tontin koilliskulmaan on merkitty 2 suojeltavaa puuta (arvopuita). Korkotasoero ratikan tulevaan korkoon on kuitenkin melko suuri ja tarkemmassa suunnitteluvaiheessa tutkitaan pystytäänkö puita säilyttämään.

Hiilineutraalisuuden ja resurssiviisauden määräykset ovat samansuuntaisia AK- ja C-kortteleiden kanssa. Rakentamisen tulee olla elinkaarikestävää ja energiatehokasta. Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma. Rakennusten energiantarve tulee osin tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetulla uusiutuvalla energialla. Uusiutuvan energian ratkaisut saavat olla rakennus- ja korttelikohtaisia tai alueellisia.

Päiväkodin saattopaikat sekä henkilökunnan pysäköinti on osoitettu tontille. Kaava mahdollistaa kuitenkin pysäköinnin sijoittamisen myös viereiseen pysäköintilaitokseen kortteliin 52135.



Kuva 47. Näkymä Ropinapihalta Ropinaraitille, joka on osa kaupunkikyliä yhdistävää kaupunkiraittia (Arco).

KTY, toimitilarakennusten korttelialueet

Asemakaavassa on Lentoasemantien varteen varattu toimitilarakennusten korttelialue 52132, joka viitesuunnitelmassa on suunniteltu toimistorakentamiseen. Kaavamerkintä on kuitenkin tehty väljäksi; Alueelle saa sijoittaa liike- ja toimistotiloja, majoitustiloja, ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta

tuotantotilaa sekä palvelu-, liikunta- ja opetustiloja sekä asumiseen ja edellä mainittuihin pääkäyttötarkoituksiin liittyviä varastotiloja, mikä mahdollistaa myös muuta toimintaa kuin toimistoa. Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista.

Lentoasemantien varteen sijoittuvat rakennukset tulee suunnitella siten, että ne muodostavat mahdollisimman yhtenäisen, asuinkortteleita melulta suojaavan, rakennusmassan. Toimistokorttelin 52132 Virkatien ja Lentoasemantien kulmausta tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin. Kulmauksen tulee olla kerrosluvultaan muuta korttelin rakennusmassaa korkeampi. Korttelin rakennukset tulee väritykseltään sovittaa syksykylän julkisivujen värisävyihin. Kivijalan elävöittämiseksi kaavassa määrätään, että kortteliin tulee rakentaa kadulle päin avautuva sisäpiha, joka kaavassa on merkitty taskupuistoksi. Kortteleiden kivijalkakerroksen tiloja tulee avata sisäpihan sekä kadun ja jalankulkureittien suuntaan ikkunoin ja sisäänkäynnein. Työpaikkaravintolat tulee sijoittaa ensisijaisesti rakennuksen kivijalkaan. Vihertehokkuuden tavoiteluku on kaikissa kortteleissa vähintään 0,9. Kaavakartalle ohjeellisesti merkityt korttelialueiden sisäiset yleiselle jalankululle osoitetut reitit tulee toteuttaa. Niiden sijaintia voidaan tarkentaa jatkosuunnittelussa, mutta yhteydet ovat alueen reittien toimivuuden kannalta tärkeitä. Mahdolliset lastaus- ja huoltotilat tulee sijoittaa rakennukseen. Ulkovarastointia ei sallita. Hiilineutraalisuuden osalta KTY-korttelin määräykset ovat yhtäläiset AK- ja C-kortteleiden kanssa.

LPA, autopaikkojen korttelialueet

Asuinkortteleiden autopaikat sekä KTY-korttelin autopaikat sijoitetaan LPA-kortteleihin. LPA-kortteleihin rakennettavia pysäköintilaitoksia alueelle rakentuu 3 kpl, ja ne on mitoitettu niin että niihin sijoittuu tietyn korttelikokonaisuuden autopaikat. Kortteliin 52132 on viitesuunnitelmassa suunniteltu 2 pysäköintitaloa, joista toinen on toimistorakentamisen ja toinen asuinkortteleiden tarpeisiin.

Ajoyhteydet pysäköintilaitoksiin on suunniteltu joko suoraan Plootukadulta tai korttelipihan kautta niin, että Ropinapiha ja kaupunkikylän sisäiset reitit saadaan rauhoitettua kävelylle ja pyöräilylle. Pysäköintilaitoksiin sijoitetaan myös kaikki vieraspaikat sekä ainakin osa asuinkortteleiden liikuntaesteisten paikoista. Jos pysäköintitalo on liian kaukana asuinkorttelista, voidaan liikuntaesteisen pysäköintipaikka sijoittaa korttelipihalle. Myös lyhytaikaisen pysäköinnin tarvitsemat paikat sijoitetaan ensisijaisesti pysäköintilaitoksiin, mutta tarvittaessa korttelipihalle voidaan varata yksi autopaikka myös huollon ja kotihoidon vaatimaa lyhytaikaista pysäköintiä varten.

Pysäköintilaitoksilla on melko suuri vaikutus myös alueen kaupunkikuvaan ja reittien mielenkiintoisuuteen ja aktiivisuuteen. Pysäköintitalon julkisivut tulee rakentaa korttelin arkkitehtuuria ja asuinrakennusten julkisivujen laatutasoa vastaaviksi. Pihan puolella pysäköintilaitosten seinän tulee estää pysäköinnistä aiheutuvat häiriöt asuinrakennuksiin ja korttelipihaan. Kaavamääräyksillä pyritään myös aktivoimaan pysäköintilaitoksen kivijalkakerrosta mm. määräämällä, että pysäköintilaitoksen julkisivuille, jotka ovat jalankulkureittien varrella, tulee sijoittaa katutilaa aktivoivia toimintoja, kuten asukkaiden yhteistiloja tai polkupyörien säilytys- ja huoltotiloja ja/tai muodostaa kivijalasta visuaalisin keinoin mielenkiintoinen ja avoin. Asemakaava sallii myös asukkaiden yhteistilojen, kuten polkupyörän säilytys- ja huoltotilojen, jätetilojen sekä myös muiden liikkumista ja jakamistaloutta palvelevien liike- ja palvelutilojen sijoittamisen pysäköintilaitoksiin.

Kaavassa määrätään myös, että pysäköintilaitosten ylin kerros tulee kattaa. Kattopinta-alasta vähintään 80 % tulee olla kasvikattoa/luonnonmonimuotoisuutta tukevaa niittykattoa ja/tai

asukkaiden oleskelua ja liikuntaa palvelevia toimintoja. Aurinkokeräimet ja -paneelit sallitaan. Aurinkokeräimiä ja -paneeleita katolle sijoitettaessa kasvikaton määrä saa olla tätä vähäisempi, kuitenkin vähintään 50 %. Vehreyttä edellytetään myös laitosten seinustoille. Asukkaiden pihaa rajaavilla sekä tilan mahdollistaessa myös etelään ja länteen suuntautuvilla julkisivuilla tulee käyttää köynnöksiä ja/tai kapeakasvuisia puita, ja niille tulee varata riittävä kasvualusta sekä tarvittavat ritilärakenteet. Köynnökset saavat sijoittua saman korttelin toisen käyttötarkoituksen piha-alueen puolelle. Pysäköintilaitosten liittyminen kaupunkitilaan tulee tehdä huolella; Rakennuksen ja katualueen välinen tila tulee pääasiassa kivetä, istuttaa tai käsitellä muutoin osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa, ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun. Autopaikkojen korttelialueiden vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 0,6.

Hiilineutraalisuuteen liittyen kaavassa määrätään kasvillisuuskattojen edellyttämisen lisäksi, että pysäköintilaitoksessa latauspistevalmius tulee toteuttaa kaikkiin pysäköintipaikkoihin. Lisäksi tulee toteuttaa riittävä määrä sähköauton latauspisteitä rakennuslupavaiheessa esitettävän laskelman perusteella. Kaikkiin pysäköintilaitoksiin tulee varata tila kiinteistömuuntamoa varten.

4.3.2 Muut alueet

Kadut, aukiot

Katuverkosto tihenee suunnittelualueella asemakaavan muutoksen myötä. Uusi katuverkko palvelee pääasiassa alueelle sijoittuvia toimintoja. Läpiajoa on pyritty minimoimaan katujen linjauksella. Koko Muuran alueelle on suunniteltu kaksi uutta kokoojakatua, Aurtuakatu ja Plootukatu. Näistä itäisempi, tälle suunnittelualueelle sijoittuva Plootukatu mutkittelee alueen halki Tikkurilantieltä Virkatielle pohjois-eteläsuuntaisesti. Kokoojakatu on haluttu linjata mutkittelevaksi, jotta se tukee rauhallista liikenneympäristöä Muuran alueen sisällä. Lisäksi suunnittelualueelle rakentuu lyhyt tonttikatu, Ropinakuja, joka palvelee erityisesti ajoyhteytenä Muuran keskustan C-kortteleiden pysäköintitaloon sekä päiväkodille. Ropinakujan kautta on lisäksi ajoyhteydet kortteleiden 52134 ja 52133 sisäpihoille, huoltoyhteys kortteliin 52144 sekä kortteliin 52134 sijoittuvan päivittäistavarakaupan huoltotaskulle. Asemakaavassa on myös kaksi joukkoliikenteelle varattu katua. Muuran keskustan osuudelta Toinensavu rauhoitetaan vain joukkoliikenteen käyttöön (bussit ja tuleva Vantaan ratikka), Muuranraitio on pelkästään tulevan ratikan käytössä. Kun ajoneuvoliikenne on näin keskitetty pääasiassa kokoojakaduille, on saatu rauhoitettua pääosa Muurasta kokonaan kävelyn ja pyöräilyn käyttöön.

Muuran alueella jalankulun ja pyöräilyn edistäminen on ollut suunnittelun lähtökohta. Kortteleiden sisäiset ja väliset esteettömät ja vehreät reitit tekevät kävelystä sujuvaa, houkuttelevaa ja viihtyisää. Ns. kaupunkiraitti on alueen tärkein kävelyn ja pyöräilyn reitti, joka yhdistää kaikki kaupunkikylät ja Muuran keskustan toisiinsa. Suunnittelualueella raitti on kokonaan varattu vain kävelyllä ja pyöräilylle, lukuun ottamatta Muuranraition osuutta. Sujuva pyöräily varmistetaan Muuraan suunniteltujen baanatasoisten eroteltujen jalankulun ja pyöräilyn laatukäytävien myötä. Näistä toinen, koko Muuran halki Toistasavua kulkeva baana (Lentoasemanbaana välillä Käpylä - Lentoasema) osuu tällekin kaava-alueelle Muuran keskustan osuudelta.

Kortteleiden autopaikat sijoitetaan pääsääntöisesti keskitettyihin pysäköintilaitoksiin. Katujen varsille sijoitetaan lyhyttä asiointia ja vierailua tukevia pysäköintipaikkoja. Kaikista kaduista ja kävelyn ja pyöräilyn reiteistä suunnitellaan mahdollisimman vehreitä, ja hulevedet pyritään viivyttämään katualueilla. Plootukadusta suunnitellaan ns. viherkatu, ja kaavassa onkin varattu tämän vuoksi tilaa normaalia enemmän puuistutuksille ja hulevesien viivytykselle. Myös Ropinakujalle istutetaan puita tuomaan vehreyttä.



Kuva 48. Näkymä syksykylästä Muuranraitiolle. Oikealla näkyy rakennusten välistä suunniteltu yhteys Plootukalliolle (Arco).

Muuran keskusta muodostuu Muuranaukion ja ratikkapysäkkien ympärille (Toisensavun eteläosa). Muuran aukio toteutetaan ns. shared space- aukiona, jossa sekä ratikka että bussit kulkevat alueen läpi, mutta kävelijä on silti pääosassa. Aukion kaakkoiskulmaan jää eniten aukiotilaa oleskelua ja istutuksia varten. Muuran julkisen ulkotilan suunnittelussa aukiolle on löydetty paikka Muuran keskustan sydäntalviteeman mukaiselle tammelle sekä myös kuuselle, joka soveltuu mm. kausivalokohteeksi. Aukion oleskelun melunsuojaukseen tulee vielä jatkosuunnittelussa etsiä toimivia ratkaisuja. Muuranaukion ja ratikkapysäkin väliin, osaksi kaupunkiraittia, toteutetaan maamerkkimäinen katos, joka voi olla joko taidetta tai designia. Kaavakartalla katoksen rakennusala on esitetty ohjeellisena, koska tarkkaa paikkaa ei vielä tiedetä. Katoksen suunnittelussa tulee huomioida ratikan vaatima alituskorkeus sekä turvaetäisyydet. Ratikkapysäkin molemmin puolin istutetaan puurivit. Aukion ja Toisensavun varrella rakennuksiin toteutetaan liiketilaa, jolle varataan mahdollisuus levittäytyä aukion/kadun puolelle. Alustavasti tämä on huomioitu jo alueen suunnittelussa mm. rajaamalla aukiolla baanaa istutuksin irti kivijalkatilojen edustasta sekä osoittamalla jalkakäytävästä hieman ylileveä Toisensavun itäreunalla.

Syksy-kaupunkikylässä on oma pieni aukionsa, Ropinapiha, jonka ympärille asuinkorttelit sijoittuvat. Aukiosta suunnitellaan vehreä asukkaiden kohtaamispaikka ja kaupunkitilassa näkyy kaupunkikylän vuodenaikateema syksy mm. istutuksissa ja katupuissa sekä toiminnallisuudessa. Kaupunkikylien pikkuaukiot ovat tärkeä osa kyliä yhdistävää kaupunkiraittia; ne tuovat aktivisuutta ja toimintoja, mutta myös tilallista vaihtelua reitin varrelle.

Kaava-alueelle tarvitaan kortteleihin sijoittuvien kiinteistömuuntamoiden lisäksi myös puistomuuntamoita. Plootukalliolle Toisensavun varteen ja Kahinapuistoon Plootukadun varteen sijoitettavat muuntamot on merkitty kaavakartalla. Kolmas muuntamo on suunniteltu sijoitettavan Kahinaraitin ja Muuranraition kulmaukseen, Y-korttelin nurkan lähelle. Tästä on asemakaavassa sanallinen määräys.

Puistot ja virkistysalueet (VP, VL)

Muuran alueen keskelle rakentuu kaavaluonnoksen myötä erityyppisistä puisto- ja virkistysalueista muodostuva kyläpuisto, josta tässä asemakaavan muutoksessa ovat mukana Plootukallion eteläinen osa sekä Muuran ja Huberilan viheryhteyden muodostavat Kahinapuisto, Plootupuistikko sekä Lentoasemantien yli rakennettava Muuran puistosilta. Merkittävin viheralue Muurassa on metsäinen Plootukallio, joka sijaitsee Muuranraition ja Toisensavun välissä. Lähivirkistysalueeksi varattu Plootukallio säilytetään mahdollisimman luonnontilaisena ja uudet toiminnot (leikkipaikka, ulkokuntoilu ja mahdollinen grillipaikka) sijoitetaan itäreunalle nykyisen puuttoman kenttäalueen kohdalle. Nykyistä puustoa säilytetään myös reittien linjauksissa. Itä-länsisuuntainen ulkoilureitti hyödyntää olemassa olevaa tiepohjaa, ja pohjois-eteläsuuntaisen reitin linjauksessa on huomioitu kartoitetut arvopuut ja kallion reuna. Toisensavun ja uuden ulkoilureitin välissä on säilytettävä lahokaviosammalesiintymä, joka on tässä kaavassa osoitettu suojeltavaksi alueen osaksi, jossa tulee varmistaa lahopuujatkumo esiintymän elinvoimaisuuden varmistamiseksi.

Plootukallion itäpuolella on kaksi pienempää puistoaluetta (VP) Kahinapuisto ja Plootupuistikko, joiden kautta jatkuu viheryhteys Muurasta Huberilan suuntaa Lentoasemantien yli rakennettavaa Muuran puistosiltaa pitkin. Kahinapuisto toteutetaan puistomaisena pikkupuistona, johon mahdollisesti avautuu myös maantasoasuntoja. Plootupuistikko on käytännössä lähinnä tilavaraus Muuran puistosillan penkoille, eikä tälle kohtaa olla osoittamassa oleskelua. Vaikka melun ohjearvot tässä kohtaa ylittyvätkin, on alue haluttu esittää kaavassa puistona viheryhteyden jatkuvuuden esittämiseksi.

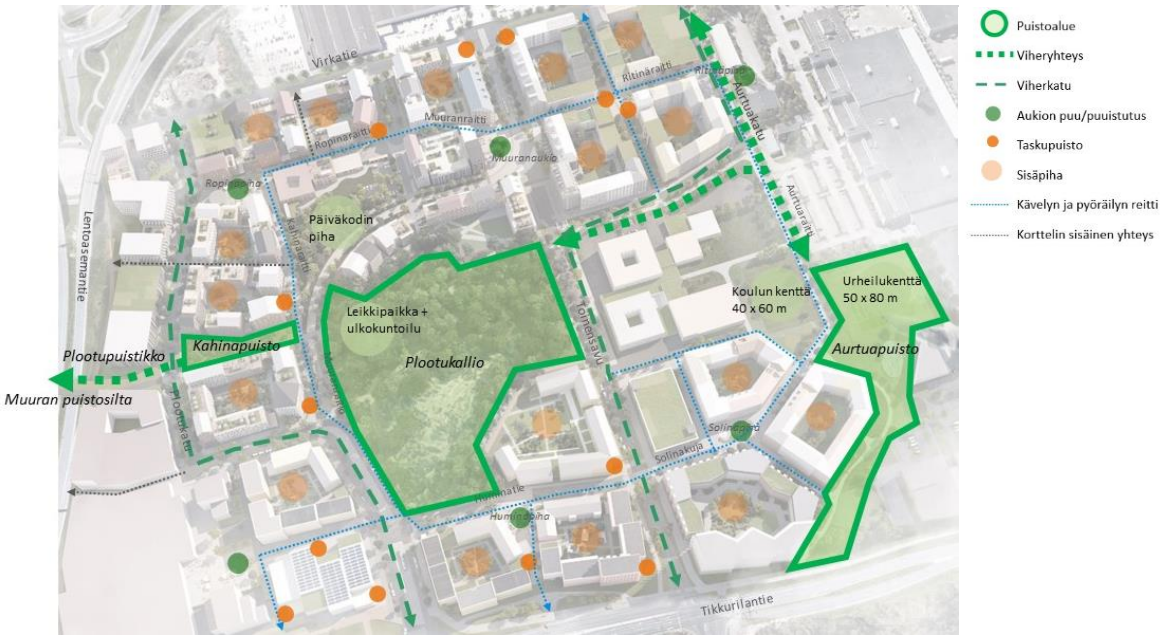

Kuva 49. Kaavio Muuran viheralueista. Muuran kyläpuisto muodostuu puistoalueista sekä koulun ja päiväkodin pihoista. Taskupuistot, aukioiden ja raittien istutukset sekä vehreät sisäpihat täydentävät alueen viherympäristöä.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Voimassa oleva asemakaava ei mahdollista asuntojen rakentamista alueelle. Asemakaavan muutos jatkaa Veromiehen uudistumista toiminnoiltaan sekoittuneeksi alueeksi, joka sisältää niin asumista, työpaikkoja kuin palvelujakin. Se toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä ja on Aviapoliksen kaavarungon mukaista. Uusia asukkaita muuttaa alueelle arviolta reilut 1 700 henkeä**.**

Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu Veromiehen kaupunginosaan Lentoasemantien, Virkatien ja Toisensavun väliselle alueelle. Pohjoisreunaltaan alue rajautuu toistaiseksi Plootukallion metsäalueeseen. Voimassa olevien asemakaavojen täysimittainen toteuttaminen lisäisi alueen teollisuus- ja varastorakentamisen, asfalttikenttien ja maantasopysäköinnin määrää. Alueen kortterirakenne säilyisi nykyisessä muodossaan laajana ja kävely- ja pyöräilyetäisyydet pysyisivät pitkinä. Rakennusten arkkitehtuuri ja lähiympäristö olisi vaatimatonta.

Toteutuessaan suunnitelma monipuolistaa alueen yhdyskuntarakennetta lisäämällä kaupunginosan asuin- ja palvelurakennuskantaa ja sijoittamalla rakennukset kaupunkimaisesti. Rakennukset muodostavat umpikortteleita (tai umpikorttelimaisia kortteleita, kuva 50), joiden väleihin muodostuu yhteisöllisiä aukioita sekä uusia, laadukkaita jalankulun ja pyöräilyn reittejä. Asemakaava tukee tavoitetta tiivistää kaupunkirakennetta hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella, mikä on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaista.



Kuva 50. Rakeisuus kartat Muuran rakennuskannasta. Ylimpänä on nykytilanne, keskimmäinen kuvaa asemakaavan muutoksen mukaista kaupunkirakennetta ja alin esittää asemakaavan ratkaisun osana koko Muuran kaavaluonnoksen mukaista kaupunkirakennetta. Asemakaavan raja punaisella pistekatkoviivalla. (Vantaan kaupunki 2023)

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen muuttaa ja parantaa Muuran kaupunkikuvaa nykyhetkeen verrattuna selvästi. Rakentamisen ja kortteleiden mittakaava on Aviapoliksen kaavarungon mukaista. Uusi rakentaminen on kaupunkimaista ja arkkitehtuuriltaan laadukasta. Kortteleiden ja rakennusten ilmeellä luodaan tunnistettavia korttelikokonaisuuksia, kaupunkikyliä, joiden yhteisiä kaupunkikuvallisia piirteitä ovat etenkin katunäkymiä hallitsevat harjakatot, värikkäät julkisivut, erottuvat ja toiminnalliset kivijalat sekä mm. maantasoasunnot sisäänkäynteineen ja etupuutarhoineen. Kattomaailmaa jäsennetään ja rytmitetään vähintään kaupunkikuvallisesti merkittävimmillä paikoilla, Muuranaukion ja Ropinapihan ympärillä. Kaupunkikylien vuodenaikateemat näkyvät kaupunkikuvassa monella tapaa ja vahvistavat kaupunkikylien omaleimaisia tunnistettavia identiteettejä. Kortteleiden väliin suunnitellut aukiot ja reitit mahdollistavat kiinnostavan kävely-ympäristön, jonka varrella kaupunkikuva vaihtelee läpi kaupunkikylien. Tämän asemakaavan myötä kaupunkikuvan muutos käynnistyy syksykylän ja Muuran keskustan itäosan kortteleista.

Ratikan toteuttamisen myötä kaupunkikuvassa näkyy uusi kulkumuoto. Ratikan Design Manualin mukaisesti ratikkaväylän suunnittelussa painottuu laadukkaan uuden kaupunkitilan tekeminen, raitiotielinjan sujuva kytkeytyminen alueen palveluihin ja liityntäliikenteeseen, ekologisuuden vaaliminen ja viihtyisyyden lisääminen. Katusuunnitelmaluonnoksissa on käytetty vaihtelevia pinnoitteita (graniittilaattaa, erivärisiä betonikiviä, nurmikiviä) sekä kasvillisuutta, jotka elävöittävät osaltaan alueen kaupunkikuvaa. Erityisiä laadun paikkoja ovat Muuran keskustaan sijoittuva shared space-henkinen Muuranaukio sekä Toisensavun kasvikatoiset, esteettöminä toteutettavat, ratikkapysäkit ympäristöineen ja Muuranraitio, joka toteutetaan erityisen vehreänä ratikkajaksona puuriveineen, istutuksineen sekä nurmipintaisine rataosuuksineen.

Asuminen

Uusia asukkaita koko Muuran alueelle tulee arviolta reilut 5 400. Nyt kaavoitettavalle alueelle asukkaita tulee noin 1 700. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita mm. luomalla edellytyksiä riittävälle ja monipuoliselle asuntorakentamiselle. Muuran uudet asukkaat lisäävät myös erityisesti kehäradan joukkoliikenteen käyttöastetta sekä vahvistavat tulevien Aviapoliksen keskustan palveluiden asiakaskuntaa ja siten vauhdittavat myös palveluiden toteutumista.

Asuinkortteleiden kodikas kaupunkikuva, suojaisat ja vehreät pihapiirit, Muuran keskelle rakentuva vaihteleva puistokokonaisuus ja vaihtelevat, vehreät reitit, Muuran keskustan lähipalvelut ja päiväkoti tekevät alueesta vetovoimaisen ja halutun asuinpaikan.

Palvelut ja työpaikat

Voimassa olevan asemakaavan sallima teollisuus- ja varastorakentamisen määrä on osittain toteuttamatta. Asemakaava lisää alueen toimintojen sekoittumista mahdollistamalla asuinrakentamisen sekä toimitilahankkeen toteutumisen alueelle. Työpaikkoja ja palveluita kaavalla muodostuu KTY-toimitilarakentamisen hankkeesta, Y-korttelin päiväkodin toiminnasta sekä ainakin Muuran keskustaan AK- ja C-kortteleihin sijoittuvista liiketiloista. Ropinapihan reunalle sijoittuva liiketila sekä mahdolliset työtila-asunnot ja muut palvelut vahvistavat osaltaan työpaikkojen määrää alueelle. Laskennallisesti arvioiden työpaikkoja koko Muuran alueella tulisi tulevaisuudessa reilut 2400. Näistä n. 490 sijoittuisi nyt asemakaavoitettavalle alueelle.

Muuran pohjoispuolelle on rakentumassa Aviapoliksen keskusta palveluineen, asuntoineen ja toimitiloineen, mikä parantaa Muuran asukkaiden palveluiden määrää ja saatavuutta. Muuran kasvava asukasmäärä auttaa myös näiden palveluiden nopeampaa ja monipuolisempaa toteutumista. Kehä III:n eteläpuolella, uuden ratikkalinjan varrella, sijaitsee myös Jumbon ja Flamingon kattavat kaupalliset ja viihdepalvelut.

Lentoasemantien varren toimitilakortteli sekä alueen julkiset ja kaupalliset palvelut ovat hyvien joukkoliikenneyhteyksien tai pyörämatkan päässä, joten hanke on VAT:n mukainen.

Ratikan rakentaminen lisää alueen palvelujen ja työpaikkojen saavutettavuutta ja luo edellytyksiä uusien syntymiselle. Pysäkin vaikutusalueella asuntokysyntä kasvaa sekä saavutettavuuden parantumisen että ympäristön laadullisen kehittymisen myötä. Asukaskasvu tiivistyy Vantaalla muun muassa ratikkapysäkkien lähiympäristöihin, mikä mahdollistaa ja myös edellyttää palvelutarjonnan kasvua ratikan varrella. (Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy, 2019.)

Kaavataloudelliset vaikutukset

Kaavamuutos on ensimmäinen osa Muuran asemakaavaluonnoksen kokonaisuutta. Kaavatyö toteuttaa visiota Aviapolis-alueen uudistumisesta ja tiiviistä rakentamisesta. Kaava-alue on yleiskaavassa keskustatoimintojen C-aluetta, mikä edellyttää toimintojen sekoittamista ja tehokasta rakentamista. Kaupunkirakenteen tiivistäminen on myös kaavatalouden kannalta tärkeää. Alue sijoittuu ja tukeutuu jo nykyisellään hyviin joukkoliikenteen runkoyhteyksiin, joita Vantaan ratikka parantaa entisestään. Alue on nykyisellään väljästi rakennettua teollisuus- ja varastorakentamista, ja alue kaavoitetaan tehokkaasti. Kaavatyö on kaupungin tavoitteiden mukainen.

Uudet asunnot kasvattavat alueen työvoimatarjontaa ja niiden rakentaminen lisää osaltaan pääkaupunkiseudun taloudellista toimeliaisuutta. Kun alueen asukaspohja kasvaa, parantaa se myös Aviapoliksen mahdollisuuksia kehittyä aidosti kaupunkimaiseksi. Samalla Aviapoliksen asema kaupan ja palvelujen alueena vahvistuu. Korkealaatuinen kaupunkiympäristö lisää alueen vetovoimaisuutta. Kaavamuutos täydentää Keski-Vantaan kaupunginosia, mikä toteuttaa myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä.

Kaava-alueen kaduista Plootukatu on normaali kokoojakatu, jolla on leveät erotusalueet pysäköintiä ja katuvihreää varten. Toinensavu on tämän kaava-alueen kohdalla kiinteästi Muuranaukioon liittyvä kadunpätkä, jolla on leveät jalankulun ja pyöräilyn alueet sekä raitiotiepysäkit. Muuranraitio on vain ratikalle sekä kävelylle ja pyöräilylle tarkoitettu katu. Leveä katu puineen on perusteltua asuinkorttelin ja eteläpuolisen C-korttelin osalta, ja muutoinkin katu tämän kaavan alueella kulkee etupäässä rakennetulla alueella, joten ratkaisu on perusteltu. Pohjoisimmasta osastaan Plootukatu on muuta katua leveämpi johtuen ratikan tilantarpeista. Muuranaukiosta ja Ropinapihasta aiheutuu tavanomaista katua suurempia kustannuksia, mutta ne ovat alueen vetovoimaisuuden ja kaupunkirakenteen kannalta oleellisia, jolloin suunnitteluratkaisut ovat kokonaisuuden kannalta perusteltuja.

Vesihuoltoa joudutaan rakentamaan lisää, koska korttelirakenne muuttuu pienipiirteisemmäksi. Nykyisellään vesihuollon ja kaukolämmön verkostoja on vain Toisellasavulla ja Virkatiellä, ja niitä joudutaan ainakin osin rakentamaan uudestaan kadunrakentamisen vuoksi. Olevista kunnallistekniikan johdoista ei siis saa juurikaan kustannushyötyä.

Alueella on ollut aikojen saatossa mm. korjaamotoimintaa, mikä on saattanut aiheuttaa maaperän pilaamista. Jos alueelta löytyy epäpuhtauksia, lisää se jonkin verran alueen rakentamisen kustannuksia. Maaperän puhdistaminen on kuitenkin välttämätön edellytys kaikelle rakentamiselle ja alueen käytölle.

Päiväkodin tontin koko on saatu pidettyä kohtuullisena, mutta tontille ajateltu maantasopysäköinti vie tilaa piha-alueelta. Henkilökunnan autopaikkoja olisi mahdollista sijoittaa viereiseen pysäköintihalliinkin, mutta sillä olisi toki oma kustannuksensa. Tulevan leikkipihan maasto on nykyisellään haastava korkeuserojen vuoksi. Toisaalta korkoerot antavat mahdollisuuden toteuttaa pihasta normaalista poikkeava ja virikkeellinen.

Tähän kaava-alueeseen kuuluu vain osa Plootukallion alueesta. Puisto on suunnitelmien mukaan hyvin korkealaatuinen, mikä on perusteltua keskeisen sijainnin vuoksi. Puisto on koko yleiskaavan keskusta-alueen ainoa suurempi puisto. Kahinapuisto ja Plootupuistikko ovat luonteeltaan vehreää

virkistysreittiä ja johtavat puistosillalle, joka yhdistää Muuran alueen muuhun Veromiehen kehittyvään alueeseen. Pääosa puistoalueista sijoittuvat yksityisen maalle. Maanomistajien kanssa laadittavissa yhteistyösopimuksissa on sovittu luovutus- ja korvausperiaatteista yleisten alueiden ja Y-kortteleiden osalta. Maanomistajat osallistuvat myös kunnallistekniikan rakentamisen kustannuksiin maankäyttösopimuksin.

Tällä kaava-alueella kaupungin omistamalla maalle sijoittuu vain vähän rakentamista, lähinnä siivu asuinkorttelin 52144 pohjoisosasta sekä osa KTY- ja LPA-tontteja korttelissa 52132. Näistä alueista kaupunki saa maanmyyntituloja.

Muuran alue on tyypillistä ns. brown field -alueen kehittämistä tehokkaampaan ja tuottavampaan toimintaan, eli maan arvo nousee huomattavasti. Alueen muuttaminen ja liittyminen olevaan katu- ja muuhun infraverkostoon ei kuitenkaan tuo kustannussäästöjä varsinaiseen täydentämisrakentamiseen verrattuna, vaan hyöty tulee nimenomaan käyttötarkoituksen muutoksesta ja yhdyskuntarakenteen kehittymisestä.

Ratikan taloudelliset vaikutukset

Ratikan hankesuunnitelmassa ratikan kokonaiskustannusarvio on noin 606 miljoonaa euroa (Vantaan kaupunki ja WSP, 2023), josta Vantaan kaupungin osuus on Helsingin ja valtion MAL-avustusosuuden jälkeen 414 miljoonaa euroa. Rakentamiskustannukset koostuvat raitiotien ja pysäkkien, autojen ajokaistojen, pyöräteiden, jalkakäytävien, puurivien ja muun kadulle suunnitellun rakentamisesta. Lisäksi kustannukset on laskettu maanalaisen infran, kuten johtojen ja putkien, siirtämiselle ja uusien rakentamiselle sekä nykyisten rakenteiden purkamiselle. Kustannuksiin on laskettu materiaalien, suunnittelun ja rakentamisen kulut. Kaikki raitiotien rakentamisesta sekä ratikkakaduille että ympäröiville kaduille aiheutuvat muutokset on otettu huomioon rakentamiskustannuksissa. Esimerkiksi jalkakäytävien ja pyöräteiden parannukset on laskettu mukaan kustannuksiin.

Kiinteistötaloudellisessa analyysissä (Newsec Advisory Finland Oy, 17.5.2022, päivitys 12.12.2022) vertailtiin ratikan ja bussin tuottoa. Ratikan ja bussin tuottovertailussa ratikan kiinteistötaloudelliset tulot ovat 794,4 miljoonaa euroa ja bussin 370,9 miljoonaa euroa. Kiinteistötaloudelliset tulot muodostuvat maankäyttösopimuskorvauksista ja maan myynnistä toimitila- ja asuinrakentamista varten. Ratikan lisätuotto bussiin verrattuna on 423,5 miljoonaa euroa.

Verotulot koostuvat kiinteistöverokertymän kasvusta ja rakentamisesta palautuvasta verotulosta. Kaupunki saa enemmän kiinteistöveroja, kun rakentamista tulee enemmän ratikan myötä. Ratikan myötä kiinteistöverokertymän kasvuksi on vuonna 2023 arvioitu 254 miljoonaa euroa. Kokonaisuudessaan verotulot ja kasvavat palvelumenot (esim. päiväkodit, koulut) aiheuttavat noin 42 miljoonan euron tulot kaupungille vuoteen 2050 mennessä. Vuoden 2023 arvion mukaan ratikan myötä 40 vuoden aikana Vantaa maksaa HSL:lle 414 miljoonaa euroa lisää kuntaosuutta ja HSL maksaa Vantaalle 383 miljoonaa euroa enemmän infrakorvauksia. Vaikutus Vantaan kaupungille on arvioitu olevan -31 miljoona euroa 40 vuoden aikana, joka sisältää HSL:n kautta kulkevat varikon ja vaunujen kustannukset. Kokonaisuudessaan Vantaan ratikan talousvaikutuksen on arvioitu olevan kaupungille positiivinen 2040-luvulle saakka, jonka jälkeen vaikutus on korkeimmillaan 24 miljoonaa euroa menoja vuodessa, kun rakentamisen lainat maksetaan. Koko 40 vuoden aikana talousvaikutuksen on arvioitu olevan positiivinen.

Tämänhetkisen MAL-sopimuksen mukaan valtio maksaa 30 prosenttia Vantaan ratikan suunnittelukustannuksista. Jos ratikka päätetään rakentaa, on mahdollista, että valtio maksaa 30 prosenttia rakentamiskustannuksista.

Sosiaalinen ympäristö

Alueelle tulee uusia asukkaita, joista osa on omistusasuntoon investoivia lapsiperheitä ja osa vuokralla asuvia. Yhdysvaltalainen lentokenttäkaupunkeihin erikoistunut professori John D. Kasarda sanoo, että menestyessään lentokentän lähialueet vetävät puoleensa nimenomaan hyvin toimeentulevaa väestöä.

Alueelle varataan tila päiväkodille (Muuran alueelle tulossa myös koulu ja toinen päiväkoti), mikä houkuttanee etenkin lapsiperheitä. Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn hyvät ja sujuvat yhteydet tuovat mahdollisesti alueelle myös asukkaita, jotka eivät tarvitse autoa arjessaan.

Hanke on VAT:n mukainen.

Virkistys

Plootukallio on nykyisellään Veromiehen toiseksi suurin rakentamaton metsäinen, voimassa olevassa asemakaavassa puistoalueeksi osoitettu, alue. Plootukalliosta osa on mukana tässä asemakaavassa. Muuten suunnittelualue on teollisuus- varastorakentamista asfalttikenttineen.

Alueen suunnittelua ohjaavassa Aviapolis-kaavarungossa on varmistettu, että kaupunginosasta varataan riittävästi tilaa tulevien asukkaiden tarvitsemille virkistysalueille ja että kulkuetäisyydet uusilta asuinalueilta virkistysalueille ovat maltillisia. Muuran kaavaluonnoksessa on säilytetty Plootukalliosta mahdollisimman suuri alue, kuitenkin kaupunkirakenteen toimivuus (kehäradan aseman ympäristöjen rakentaminen tehokkaasti) huomioiden. Plootukallion itäreunassa kulkeva Vantaan ratikka määritteli lähtökohtaisesti katualueen paikan, eikä kaavaluonnostyössä voitu enää tutkia puiston laajentamista tähän suuntaan. Nyt kaavoitetaan Plootukallion metsäalueesta suurin osa kaavaluonnoksen mukaista puistoaluetta. Osittain puistoalueen rajaa ulotetaan tällä kaava-alueella myös nykyisten teollisuuskiinteistöjen metsäisille osuuksille.

Plootukallio tarjoaa alueen tuleville asukkaille mahdollisuuden virkistäytyä metsäluonnossa sekä nauttia Muuraan avautuvista näkymistä Plootukallion avokallion laelta. Melko suuren tulevan käyttäjäpaineen ja Plootukallion alueella säilytettävän lahokaviosammaleen esiintymän vuoksi kulku metsässä tulee osoittaa selkeästi, jotta ehkäistään alueen kulumista. Plootukalliolle suunniteltavat toiminnot ja reitit sijoitetaan nykyinen puusto ja arvopuut huomioiden, jotta vaikutukset säilytettävään metsään olisivat mahdollisimman pienet.

Plootukallion lisäksi Muurassa muutetaan nykyisiä kenttäalueita rakennetuksi puistoksi (tässä asemakaavassa Kahinapuisto), mikä lisää vettäläpäisevän pinnan ja kasvillisuuden määrää ja parantaa näin koko alueen hulevesien hallintaa sekä istutettavan puuston myötä vaikuttaa pienilmastoon positiivisesti.

Toimivan viherverkoston muodostamiseksi suunnittelualueella huolehditaan viheryhteyksien muodostamisesta puistoalueiden välille sekä myös alueen ulkopuolella sijaitseville virkistys- ja puistoalueille. Muuran ja Huberilan väliin, Lentoasemantien yli rakennettava Muuran puistosilta on merkittävin koko Veromiehen viherverkostoa ja yhteyksiä parantava suunnitteluratkaisu. Sillasta on tarkoitus tehdä vähintään 15 m leveä puistosilta, jonne saadaan runsaasti kasvillisuutta. Näin se voi toimia myös pienempien eläinten kulkuyhteytenä.

Asemakaavan kortteli- ja autopaikkaratkaisut mahdollistavat suojaisien sisäpihojen rakentamisen. Jalankulun reitit yhdistävät pihat lähipuistoihin ja laajempiin virkistysaluekokonaisuuksiin. Myös kaupunkikylän aukio Ropinapihalta päästään luontevasti Plootukalliolle ja Kahinapuistoon.

Muuran kaavaluonnoksen myötä Plootukallion metsäalue pienenee, mutta kaavaluonnoksessa osoitetaan muita uusia alueita puistoalueiksi. Tämän asemakaavan puistoalueiden rajat ovat kaavaluonnoksen mukaisia. Uusien jalankulun ja pyöräilyn reittien avulla yhteydet muihin virkistys- ja piha-alueille lisääntyvät. Hanke on VAT:n mukainen.

Liikenne

Alueen yleisimpänä kulkutapamuotona on tällä hetkellä autoilu. Voimassa oleva asemakaava suurine kortteleineen ja vaatimattomine kaupunkikuvineen vahvistaisi toteutuessaan nykyisiä liikkumistapoja. Suunnitelman mukainen toteutus parantaa huomattavasti kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä. Suunnitelmassa on erityisesti kiinnitetty huomiota riittäviin tilavarauksiin kävelyn ja pyöräilyn reitille, läpiajoliikenteen vähentämiseen ja autoilun keskittämiseen pääosin kokoojakaduille, jolloin saadaan suurin osa alueesta rauhoitettua kävelijöille ja pyöräilijöille. Kortteleiden väliset ja sisäiset reitit muodostavat alueelle tiheän kävelyn ja pyöräilyn reitistön aukioineen ja parantavat olemassa olevaa jalankulun ja pyöräilyn reitistöä ja verkostoa selvästi. Suunnitellut pyöräilyn laatukäytävät/baanat parantavat pyöräilyn mahdollisuuksia ja sujuvuutta sekä alueen sisällä että alueen ulkopuolelle. Ratikan katusuunnitelmaluonnoksessa on Toisensavun ratikkapysäkkien yhteyteen suunniteltu 40 paikkainen kaupunkipyöräasema ja muuta pyöräpysäköintiä sekä tilavaraus sähköpotkulaudoille. Polkupyöräpaikat palvelevat sekä joukkoliikenteen käyttäjiä että Muuran keskustan liiketiloissa asioivia. Lyhyet etäisyydet ja sujuvat reitit etenkin Muuran keskustaan, kaupallisiin ja julkisiin palveluihin, puistoihin ja joukkoliikenteen pysäkeille lisäävät kestävien kulkutapojen houkuttelevuutta ja edellytyksiä alueella.

Muuran alue on monipuolisesti saavutettavissa joukkoliikenteellä ja alue kytkeytyy jo olemassa olevaan bussiliikenteen ja raideliikenteen verkkoon. Asemakaava mahdollistaa Muuran alueelle entistäkin paremman joukkoliikennepalveluiden palvelutason. Asemakaavassa osoitetut joukkoliikennekadut sujuvoittavat joukkoliikenteen toimivuutta. Toisensavun eteläosa rauhoitetaan kokonaan joukkoliikennekaduksi, jolla kulkee linja-autoliikennettä sekä tuleva Vantaan ratikka. Muuranraitio on puolestaan varattu pelkästään ratikan käyttöön. Asemakaavalla mahdollistetaan ratikan katusuunnitelmien toteuttaminen Muuran alueella. Katusuunnitelmien mukaisesti Muuran keskustaan, kaava-alueen lounaisosaan, sijoittuvat tulevan Vantaan ratikan Muuran pysäkki ja bussiliikenteen pysäkit. Tässä joukkoliikenteen solmukohdassa voi sujuvasti vaihtaa liikennemuodosta toiseen. Kaava-alueen välittömässä läheisyydessä Tikkurilantien pohjoispuolella sijaitsee seuraava Vantaan ratikan pysäkki, Aviapolis eteläinen. Samassa kohtaa on myös Kehäradan juna-asema, Aviapolis. Suunnittelualue on siis hyvin joukkoliikenteen saavutettavissa sekä bussi-, ratikka- että junayhteyksin. Muuran uudelta ratikkapysäkiltä matka-ajat ovat Mellunmäkeen 43 min, Tikkurilan asemalle 19 min, Jumbolle 3 min ja lentokentälle 7 min.

Ratikan rakentamisen myötä matkustus painottuu joukkoliikenteeseen. Vuonna 2030 joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvaa ratikan käytävässä noin prosenttiyksiköllä ja Vantaan ratikalla arvioidaan päivittäin matkustavan noin 31 000 matkustajaa. Vuonna 2050 määrän arvioidaan ylittävän 45 000 matkustajaa. Vantaan ratikka tarjoaa houkuttelevan joukkoliikennepalvelun bussiyhteyttä lyhyemmillä matka-ajoilla ja paremmalla täsmällisyydellä. Vantaan ratikka luo korkean tason poikittaisen joukkoliikenneyhteyden Lentoaseman, Aviapoliksen, Tikkurilan, Hakunilan, Mellunmäen ja usean pienemmän joukkoliikenteen solmupisteen välille. (Vantaan ratikan matkustajamääräennusteet, WSP Finland Oy, 28.10.2022). Ratikan rakentaminen tulee vaikuttamaan kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiin rakentamisen aikana. Nämä vaikutukset pyritään minimoimaan rakentamisen vaiheistuksella sekä esimerkiksi huolellisella opastuksen suunnittelulla ja toteutuksella. Toteutuessaan Vantaan ratikka sekä siihen liittyvä muu katusuunnittelu edistää joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä sekä palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta.

Suunnitellut liikenteelliset muutokset tukevat kaupungin kestävän kehityksen mukaisia tavoitteita. Ratikan suunnittelu ja toteuttaminen on mm. yksi Vantaan kaupungin resurssiviisauden tiekartan (28.2.2022) toimenpiteistä. Vantaan ratikka kytkeytyy myös koko pääkaupunkiseudun laajaan raideliikenneverkkoon ja kuuluu Helsingin seudun kuntien ja valtion väliseen maankäytön, asumisen

ja liikenteen sopimukseen (MAL-sopimus). Kaavamuutoksella edistetään myös VAT:n mukaisesti jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien jatkuvuutta ja verkoston tiivistämistä.

Vesihuolto

Asemakaavan mukainen rakentaminen sekä Aviapoliksen alueen voimakas kehittyminen ja raitiotielinjan sijoittuminen alueelle edellyttävät olemassa olevien vesihuoltoverkostojen siirtämistä, kapasiteetin kasvattamista sekä uusien verkostojen rakentamista koko Muuran alueelle. Tarvittavia toimenpiteitä on esitetty Muuran kaavaluonnosvaiheessa Destian laatimassa Muuran alustavassa kunnallisteknisessä yleissuunnitelmassa sekä Afryn tekemässä Muuran alueen painepiiriraja -selvityksessä. Näiden selvitysten ratkaisut eroavat joiltain osin toisistaan, ja tämän vuoksi Ramboll on tarkistanut ja päivittänyt vesihuollon ratkaisuja koko Muuran alueelle tämän asemakaavatyön aikana.

Ratikan rakentamisen aikaiset ympäristöhäiriöt

Vantaan ratikan ja siihen liittyvän katuympäristön rakentaminen aiheuttaa tilapäisiä häiriöitä ajoneuvo- ja joukkoliikenteeseen, jalankulkuun ja pyöräilyyn sekä mahdollisesti myös asumiseen ja muihin toimintoihin.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

AK-, C-, Y-, KTY- kortteleiden suunnittelussa ja toteutuksessa käytetään vihertehokkuutta luomaan luonnon monimuotoisuutta tukevia, vihreitä ja viihtyisiä asuinympäristöjä tiivistyvään kaupunkirakenteeseen. AK-, C- ja KTY-kortteleihin toteutetaan lisäksi taskupuistoja, jotka vahvistavat etenkin jalankulun reittien vehreyttä. Kasvillisuus vähentää hulevesien tulvariskiä, sitoo hiilidioksidia, viilentää rakennetun ympäristön lämpösaarekkeita ja lisää kaupunkitilan viihtyisyyttä ja terveysvaikutuksia. Samalla toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita. Veromiehen alueella kehitetään viherverkkoa lisäämällä kaupunkiympäristöön puustoa ja suunnittelemalla korttelipihoista vehreitä sekä niittyviherkattojen rakentamisella. Asemakaavan suunnittelu on näiden tavoitteiden mukaista.

Asemakaavan muutoksen myötä muutetaan nykyisiä vettäläpäisemättömiä kenttiä puistoalueiksi, viherkaduiksi ja vehreiksi korttelipihoiksi. Myös Lentoasemantien yli rakennettava puistosilta lisää kasvillisuutta alueella ja parantaa myös kulkuyhteyksiä Veromiehen sisällä.

Plootukallion nykyinen metsäalue koko Muuran alueella pienenee, koska paine toteuttaa kaupunkirakenteellisesti oleellista rakentamista aseman välittömään läheisyyteen ei mahdollista koko Plootukallion säilyttämistä metsänä. Metsäaluetta on kuitenkin säilytetty mahdollisimman suurelta osin ja tällä asemakaavalla puistoaluetta laajennetaan etelään päin metsäisille nykyisen kaavan mukaisille korttelialueille. Luontoselvityksessä määritelty linnustoalue säilyy pääosin (ratikan rakentamisen osuudelta se pienenee). Myös asemakaavassa osoitetut ulkoilureitit hyödyntävät nykyistä tiepohjaa ja uuden pohjois-eteläsuuntaisen reitin linjaus on suunniteltu arvokkaiksi kartoitetut puut sekä lahokaviosammalesiintymä huomioiden. Plootukallioon sijoittuvat uudet puistotoiminnot sijoitetaan nykyiselle puustottomalle kenttäalueelle, jotta nykyinen puusto säilyy mahdollisimman koskemattomana. Kartoitetut kallion reunat säilyvät kokonaisuudessaan Plootukallion virkistysalueella.

Suunnitelma edellyttää uutta yhdyskuntatekniikkaa. Kaikkien katualueiden mitoituksessa on varauduttu katupuiden istuttamisen vaatimaan tilantarpeeseen. Kokoojakaduista toteutetaan viherkatuja, joiden normaalimitoitusta leveämmille istutuskaistoille mahtuu hyvin sekä puut että hulevesien viivytys. Kävelyn ja pyöräilyn reiteille sekä aukioille varataan tilaa reheville ja monilajisille istutuksille sekä hulevesien viivyttämiselle.

Lahokaviosammal

Muuran kaavaluonnoksen selostuksessa on perusteltu kaavaluonnoksen ratkaisua lahokaviosammaleen säilyttämisen osalta ja siellä on todettu, että Muuran toteuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia lahokaviosammalen elinvoimaisuuteen tai suotuisan suojelun tasoon Vantaalla tai valtakunnallisesti.

Tällä asemakaavalla suojellaan Plootukallion lahokaviosammalesiintymä kaavakartan määräyksellä s, suojeltava alueen osa. Alueella tulee varmistaa lahopuujatkumo lahokaviosammaleen elinvoimaisuuden säilyttämiseksi. Säilyvä esiintymä voidaan nähdä lievennyshierarkian 2. tasolla olevana aiheutuvan luontohaitan minimointiin tähtäävänä toimenpiteenä.

Vesistöt ja vesitalous

Muuran maankäyttö tulee muuttumaan merkittävästi nykyisestä. Osittain kuitenkin muutos on parempaan suuntaan, kun nykyisiä asfalttikenttiä muuntuu asumisen pihoiksi ja istutukset muutenkin lisääntyvät. Alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää ennen niiden johtamista hulevesiviemäriverkostoon. Hulevesien hallinnassa ja johtamisessa tulee suosia maanpäällisiä ratkaisuja.

Kaava-alueen hulevesien muodostumista kortteli- ja katualueilla pyritään ehkäisemään vettä läpäisevillä pintamateriaaleilla, ohjaamalla hulevettä kasvillisuuden käyttöön ja soveltamalla hulevesien luonnonmukaisen hallinnan periaatteita. Pysäköintialueiden hulevedet on Vantaalla perinteisesti johdettu viivytysrakenteiden kautta hulevesijärjestelmiin.

Huleveden käsittely suunnitellaan korttelikohtaisesti. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tontin tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestävälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tulvareitti on syytä mitoittaa 50 mm sadetilanteelle.

Rakennusluvan yhteydessä tulee laatia hulevesisuunnitelma, joka hyväksytetään kaupungilla. Hulevesisuunnitelman tulee sisältää suunnitelma työnaikaisesta hulevesien hallinnasta.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Toteuttamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Vaikka rakentaminen, samoin kuin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen osalta, lisääkin kasvihuonekaasupäästöjä, suunnitelma parantaa oleellisesti kävelyn ja pyöräilyn käyttöedellytyksiä. Suunnitelman toteutuminen tiivistää pääkaupunkiseudun yhdyskuntarakennetta, tukeutuu osittain olemassa oleviin kunnallisteknisiin rakenteisiin ja sijoittuu kattavien, jo olemassa olevien kaupallisten palveluiden läheisyyteen. Alue tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä. Nämä ratkaisut vähentävät yksityisautoilun ja uuden kunnallistekniikan rakentamisen tarvetta ja auttavat siten hillitsemään kasvihuonepäästöjen lisääntymistä.

Suunnittelualueelle laaditussa hiilineutraalisuusselvityksessä tunnistettiin toimenpiteitä, joilla voidaan edistää hiilineutraalisuuden tavoitteita. Tarkastelussa keskityttiin rakennus- ja käyttövaiheen hiilijalanjäljen optimointiin asemakaavamääräyksin ja maankäyttösopimusehdoin. Ehdotetut ohjauskeinot koskevat mm. rakennusmateriaaleja, asuntojen muuntojoustavuutta, energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiantuottoa (mm maalämpöjärjestelmät) sekä sähköautoja ja pyöräilyä. Näistä lisätiin määräyksiä mm. rakennusten energiatehokkuudesta (tulee toteuttaa vähintään A_{2018} -luokkaa tai vastaavaa) sekä edellytetään että betonirunkoisissa rakennuksissa tulee käyttää ainakin osittain vähähiilistä betonia. Lisäksi rakennusten energiantarve tulee osin tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetulla uusiutuvalla energialla. Uusiutuvan energian ratkaisut saavat olla rakennus- ja

korttelikohtaisia tai alueellisia. Aurinkopaneeleista ja maalämpökaivojen toteuttamisesta on myös kaavassa tarkentavia määräyksiä. Pysäköintitaloihin tulee kaikkiin autopaikkoihin toteuttaa latausvalmius sekä lisäksi rakentaa riittävä määrä sähköautopaikkoja erikseen rakennusluvan yhteydessä esitettävän laskelman perusteella.

Asemakaavan mahdollistaa ratikan rakentamisen, jolla on ilmastovaikutuksia. Vantaan ratikan resurssiviisauden suuntaviivojen mukaan (Sitowise Oy, 13.5.2020) resurssiviisaus ohjaa Vantaan ratikan suunnittelun valintoja. Vantaan ratikan katu- ja rakentamissuunnitelmista tehdään päästölaskentaa suunnittelun edetessä. Ratikan rakentamisen jokainen vaihe, myös kaavan osoittamalla alueella, toteutetaan mahdollisimman resurssiviisaasti. Parhaillaan laaditaan ratikan resurssiviisauden toteutukseen tarkempaa suunnitelmaa.

Yleisesti infrahankkeiden päästöjä muodostuu maa- ja kalliomassojen käytöstä, niiden kuljetuksista, taitorakenteiden rakentamisesta (mm. sillat, tukimuurit), pohjarakenteista (mm. syvästabilointi, paaluperustukset, kevennykset) sekä asfalttipäällysteistä.

Infrarakentamisessa käytettävien päästöintensiivisten rakennusosien (syvästabilointi, sillat, paalulaatat yms.) hiilidioksidipäästöistä valtaosa syntyy sementin valmistuksessa. Näitä päästöjä on mahdollista vähentää käyttämällä vähäpäästöisempää sementtiä sekä suosimalla kotimaisia ja kierrätettyjä materiaaleja. Myös puulla voidaan tietyissä osin korvata betonirakenteita. Tunnelirakentamisessa syntyvä louhe hyödynnetään ratikan tai muiden väylien pohjarakenteissa.

Infran rakentamisen lisäksi aiheutuu materiaalien ilmastovaikutuksia raitiotiekaluston hankinnasta ja ylläpidosta sekä energian kulutuksen ilmastovaikutuksia raitiotien käyttöenergiasta. Kaavoitus mahdollistaa välillisesti näiden vaikutusten toteutumisen, mutta nämä asiat eivät silti ole kaavoituksella ohjattavissa.

Koneiden päästöjen vähentämiseksi Vantaan kaupunki on sitoutunut green deal -sopimukseen, jonka mukaisesti kaikki työmaat ovat työkoneiden ja energiankäytön osalla fossiilivapaita vuoteen 2025 mennessä. Hengitysilman osalla päästöttömyyteen pyritään vuoteen 2030 mennessä. Vantaalla on jo kiristetty näitä päästöjä hillitseviä Stage- ja Euro -luokkia.

Vantaan ratikan yleissuunnitelman mukaisesti raitiotien liikennöinti vaikuttaa henkilöautoliikenteeseen kulkutapavalinnan sekä henkilöautojen reittivalinnan kautta. Henkilöautojen matkamäärät, suoritteet ja siten tieliikenteen päästöt vähenevät, kun joukkoliikenteen palvelutaso paranee.

Ratikan infrarakentamiseen tarvittavien materiaalien ja niiden hankintalähteen vaihtoehtojen hiilijalanjälkeä on vertailtu Vantaan ratikan hiilijalanjälkiselvityksessä (Design Manual Liite 1, WSP Finland Oy, 2020). Laskennassa käytettiin yleissuunnitelmassa määriteltyjä pinta-aloja eri ratikan osuuksille. Tehdyt laskelmat perustuivat käytettyihin materiaaleihin, niiden elinkaareen ja kuljetusmatkoihin. Selvityksessä on vertailtu kotimaisia materiaaleja (skenaario A, hiilijalanjälki 6 800 CO_2-tonnia), kotimaisia kierrätettyjä materiaaleja (skenaario B, hiilijalanjälki 1 800 CO_2-tonnia) ja aasialaisia materiaaleja (skenaario C, hiilijalanjälki 14 000 CO_2-tonnia). Tuloksia suhteutettiin ”Hiilineutraali Vantaa 2030” -tavoitteeseen. Tarkastelun mukaan paras vaihtoehto on skenaario B, jossa käytetään kotimaisia ja kierrätettyjä materiaaleja sekä lisätään kasvillisuuden määrää.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu, kehäradan tärinä ja runkomelu sekä pilaantuneet maat on käsitelty tarkemmin kohdassa 2.1.3. ja ratikan tärinä ja runkomelu kohdassa 2.2.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on otettu huomioon VAT:n mukaisesti.

Liikenteen melu ja pienhiukkaset

Asemakaava sijoittuu yleiskaavan lentomeluvyöhykkeelle 3, L_{DEN} 50-55 dB, mikä ei aseta rajoitteita alueiden käytölle. Asuinhuoneiden ulkokuoren äänitasoeron lentomelua vastaan on rakennusjärjestyksen mukaan oltava $\Delta L \geq 32$ dB.

Muuran kaavaluonnoksen yhteydessä on laadittu koko Muuran aluetta koskeva meluselvitys, jonka perusteella tunnistettiin joitakin haasteellisia jatkosuunnittelussa tarkennettavia paikkoja. Asemakaava-alueen tarkempi meluselvitys valmistui toukokuussa 2023. Selvitysten tulokset sekä kaavaluonnoksesta saatu ELY-keskuksen lausunto on otettu huomioon asemakaavan kaavamääräyksissä mm. oleskelualueiden meluohjearvojen toteutumisen ja niiden väliaikaisen melusuojauksen varmistamisen ja asuntojen suuntaamisen ja tuulettamisen osalta sekä ulkokuoren ja sisäkuoren äänitasoerovaatimuksen yleismääräyksellä. Kaavakartalla on tarkennettu kortteleiden osat, joissa tarvitaan suurempi ulkokuoren ääneneristävyys.

Kortteleiden suunnittelu on tarkentunut kaavaluonnokseen nähden. Erityisesti on etsitty Virkatien varren kortteleihin ratkaisua, jossa saataisiin kaikki asunnot avattua myös sisäpihan suuntaan. Viitesuunnitelman ratkaisu perustuu pistetalomaisiin asuinrakennuksiin, jotka yhdistetään toisiinsa ja umpikorttelin lamellirakennuksiin asuintila-, viherhuone- ja parvekevyöhykkein. Viherhuoneet sijoittuvat Virkatien varteen ja parvekkeet viherhuoneen taakse avautuen vain sisäpihalle.

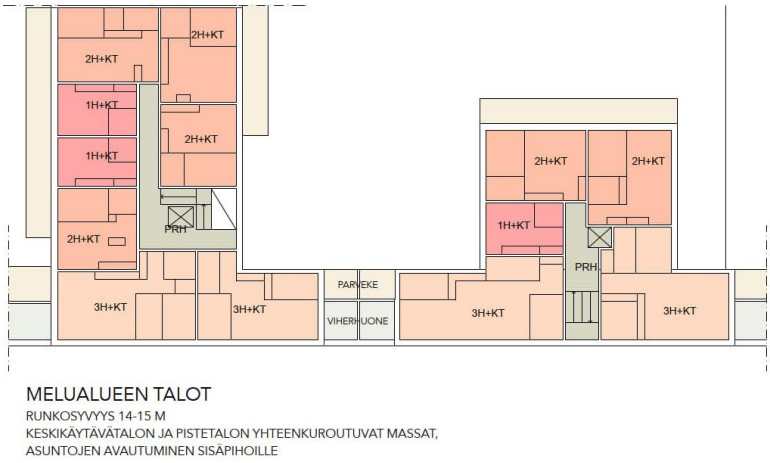

Kuva 51. Virkatien varren kortteleihin tutkittu ratkaisu, joka mahdollistaan asuntojen avautumisen myös sisäpihan suuntaan (Arco).

Tällä ratkaisulla saadaan siis suurin osa asunnoista suunniteltua niin, että ne eivät avaudu vain julkisivulle, johon kohdistuu yli 65 dB melu. Alueen umpikorttelirakenne sekä omaehtoisen pelastautumisen periaate (toinen poistumisporras) voi kuitenkin vaikeuttaa läpitalon asuntojen sijoittamista esim. kortteleiden kulmiin. Tästä syystä asuntojen avautumisen kaavamääräys on muotoiltu seuraavanlaisesti: Asunnot tulee suunnitella siten, että ne eivät avaudu ainoastaan julkisivulle, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna. Mikäli tämä ei kaikkien asuntojen osalta ole kohtuullisin toimin toteutettavissa, voi pieni osa asunnoista avautua vain yli 65 dB:n suuntaan. Lisäksi on määrätty asuntojen tuulettavuudesta seuraavaa: Asuntojen tuuletus tai viilennys tulee järjestää siten, ettei liikennemelun keskiäänitaso (LAeq) ylitä yöllä (klo 22–7) 30 dB tai raideliikenteen toistuvat hetkelliset enimmäisäänitasot (LAFmax) ylitä 45 dB.

Virkatien kortteleissa kohdistuu muutamaan korkeampaan rakennukseen yli 65 dB melua ylimmässä kerroksessa myös sisäpihan puolella erityisesti silloin, kun Lentoasemantien toimistokortteli ei ole vielä rakentunut. Näihin kohtiin sekä Virkatien ja poikkikadun kulmauksiin tulee rakentamisvaiheessa kiinnittää huomiota ja pyrkiä asuntosuunnittelun keinoin mahdollistaa asuntojen

avautuminen myös hiljaisempaan puoleen, sijoittaa tälle kohtaa yhteistiloja tai asukkaiden irtaimistovarastoja tai tutkia rakennusten madaltamista.

Kaavamääräyksillä tavoitellaan myös asukkaiden oleskelua, esim. kattopuutarhoja sijoitettavaksi kattopinnoille, jotta voidaan lisätä mm. aurinkoisten oleskelualueiden määrää. Kattoterassien suunnittelussa tulee rakennuslupavaiheessa tarkistaa terassien melutilanne ja toteuttaa esim. tarvittava lasikaide. Maantasoasuntojen oleskelupihojen melutasoja tutkittiin meluselvityksessä tarkemmin, ja niiden osalta todettiin, että mm. kortteleissa 52137 ja 52138 Lentoasemantietä lähimmät oleskelupihat vaativat rakenteita meluohjearvojen saavuttamiseksi.

Meluselvityksessä tutkittiin myös päiväkodin pihan melutilannetta ja asuinkortteleiden vaikutusta päiväkodin pihan melutasoihin. Selvityksen myötä todettiin, että pihasta suurin osa saadaan suojattua pelkästään päiväkodin rakennuksella. Jotta koko kortteli olisi ohjearvojen mukainen, tulee kaikki päiväkodin itä- ja eteläpuoliset korttelit olla rakentuneita. Koska piha pääpiirteittäin toimii myös ilman asuinrakennuksia, ei asemakaavaan lisätty määräystä asuinrakennusten vaiheistuksesta. Kaavaan ei myöskään ole lisätty määräystä meluselvityksen suosituksesta rakentaa ensin merkittävimpien melulähteiden puoleiset rakennukset, koska se on jo ilman kaavamääräystä lähtökohtaisesti katsottu kortteleiden vaiheistuksen kannalta toimivimmaksi. Myös kaavan määräys suojata oleskelupihat väliaikaisien melusuojin rakentamisen eri vaiheissa, ohjaa siihen, että luontevimmin tämä pyritään hoitamaan tulevilla asuinrakennuksilla väliaikaisten ratkaisujen sijaan.

Tieliikenteen aiheuttamat pienhiukkaset on huomioitu asemakaavassa sijoittamalla kaikki asuminen ja päiväkoti riittävän etäälle mm. Kehä III:sta ja Lentoasemantiestä. Virkatien varren korttelit alittavat vähäisessä määrin ilmalaadun suositusetäisyyden. Tätä ei ole kuitenkaan katsottu ongelmalliseksi, koska Virkatien liikennemäärä (5000 ajon./vrk) on melko vähäinen, eikä asumiselle ole määritelty näin pienillä liikennemäärillä minimietäisyyttä. Asemakaavassa kuitenkin määrätään, että Virkatien suuntaan avautuvat asuinrakennukset tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta tai pihan puolelta, mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla.

Raitioliikenteellä ei ole vaikutusta ilmanlaatuun tai ilmanlaatu voi jopa hieman parantua raitiotieosuuksilla linja-autokaluston käytön vähentyessä. Rakentamisen aikana pölyämisen ja työkoneiden päästöt voivat väliaikaisesti heikentää ilmanlaatua. Pienhiukkasten ja typpidioksidin pitoisuudet tulevat arvioiden mukaan ajoneuvokannan muuttuessa laskemaan, mikä parantaa ilmanlaatua.

Pilaantuneet maat

Koska alueella on ollut toimintoja, jotka ovat voineet aiheuttaa maaperän likaantumista, ja alueelle on osoitettu asuinrakentamista ja päiväkoti, asemakaavan muutoksessa määrätään, että maaperän haitta-ainepitoisuus on tarkistettava ja tarvittaessa puhdistettava ennen rakennustöiden aloittamista.

Tärinä ja runkomelu

Vantaan ratikan linjaus kulkee Muuran läpi Plootukatua ja Muuranraitiota pitkin Muuran keskustaan ja sieltä edelleen Toistasavua Osumatielle. Vantaan ratikan tärinä- ja runkomeluselvityksen (Sweco, 17.2.2023) mukaan tärinä ei ole suunnittelualueella laskennallisen arvioinnin perustella riski. Muuran kohdalla runkomelun riskialueet ulottuvat kuitenkin Muuranraition ja Plootukadun ratikan osuudella molemmin puolin melko laajalle alueelle. Selvityksessä on määritelty laskennallisen runkomeluselvityksen perusteella vaimennettavaksi esitettävät raitiotieosuudet. Myös Muuran kaavaluonnoksen (052600) mukainen rakentaminen on otettu runkomeluvaimennuksen suunnittelussa huomioon. Runkomelusuojauskartan mukaan Muuraan toteutetaan runkomelusuojausta koko ratikan osuudelle, Toistasavua lukuun ottamatta (ks. kohdan 2.2.1 osio: Muut päätökset ja suunnitelmat).

Kaavassa on annettu ratikan suunnittelua koskeva määräys, jolla pyritään varmistamaan, ettei raitiotieliikenteestä aiheudu sen lähiympäristön rakennuksiin merkittävää runkomelu- tai tärinähaittaa. Määräyksen mukaan, mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Lisäksi kaavassa on lisätty AK-kortteleille kaavamääräys: Kortteleiden asuinrakennusten suunnittelussa tulee varmistaa, että raitiotien runkomelun vaimennus on riittävä eikä raitiotiestä aiheutuva runkomelun taso ylitä asuintiloissa 30 L_{prm}, jos poiketaan tämän asemakaavan mukaisesta ratkaisusta tai raitiotie on jo rakentunut. C- ja Y-kortteleille on vastaava määräys, jossa ei viitata asuintiloihin. Näillä määräyksillä halutaan varmistaa suojauksen riittävyys silloin, jos jostain syystä ei rakennettaisikaan asemakaavan mukaisesti tai ratikka on jo rakentunut, jolloin on hyvä varmistaa vielä kertaalleen suojauksen riittävyys.

Kehäradan tunnelista ei aiheudu suunnittelualueelle tärinän tai runkomelun riskiä. Kehärata kulkee Muurassa suunnittelualueen ulkopuolella.

4.6 NIMISTÖ

Mikko Sandström teki keväällä 2018 Vantaan kaupunkisuunnittelulle selvityksen Veromiehen uudesta nimistöstä. Selvityksessä Veromiehen nimistön aihepiireiksi ehdotetaan:

- ilmailua (myös mm. fysikaaliset ilmiöt kuten aerodynamiikka),
- verotusta,
- nimiä, joiden taustalla on perinnäinen paikannimi (vanhoilta kartoilta) ja
- uusia paikkaa kuvaavia nimiä ja muistonimiä.

Veromiehen eri osa-alueille ehdotetaan niin ikään omia aihepiirejään. Muurassa on jo nykyisellään sekä verotukseen että vanhoihin rahoihin liittyvää nimistöä: Tulokuja, Toinensavu, Ensimmäinensavu ja Plootu. Asemakaavaluonnoksen laadinnan yhteydessä päätettiin säilyttää kokoojakatujen, Muuran keskustan ja kaupunkikylien ulkopuolisilla alueilla nykyistä nimistöä ja paikannimistöä. Näiden alueiden uusissa nimissä jatketaan samaa verotuksen ja vanhojen rahojen aihepiiriä (kuten aurtua). Muuran keskustassa ja ratikkaan liittyvissä nimissä käytetään koko alueen nimeä Muuraa: Muuranaukio, Muuranraitti, Muuranraitio.

Kaupunkikylien vuodenaikateema haluttiin tuoda osaksi myös kadunnimiä. Kylien aukioiden nimet sekä kadunnimet perustuvat vuodenaikojen ääniin. Nyt kaavoitettavassa syksykylässä nimet ovat sateen ja syksyn ääniä: ropina ja kahina. Kaupunkikylien aukioilla käytetään päätteenä ”pihaa”, joka korostaa kylien yhteisöllisyyttä ja kotoisuutta, kuten Ropinapiha.

Kaupunkikyliä yhdistävä kaupunkiraitti näkyy myös nimistössä raitti -päätteenä: esimerkiksi Muuranraitti ja Ropinaraitti.

Nimistöryhmä on käsitellyt Muuran nimiä kokouksissaan 10.5.2022 ja 23.8.2022. Jälkimmäisessä kokouksessa korjattiin mm. muutamia ruotsinnoksia. Suomenkielisistä nimistä on kuitenkin jo nimistöryhmän päätös. Alla nimistöä ja perusteluita tämän kaava-alueen nimistä.

<u>Suunnittelualueen uusia nimiä:</u>
Kahinapuisto / Prasselparken
Kahinaraitti / Prasselstråket
Muuranaukio / Mureplatsen
Muuran puistosilta / Mure parkbro
Muuranraitti / Murestråket

Muuranraitio / Murespåret
Raitiotien katu. Raitio merkitsee raittia. Sanaa on käytetty Vantaalla myös Tikkurilanraitio, Rivieranraitio, Helsingissä Pasilanraitio ja Espoossa Lahdenpohjanraitio. Nimetty Nr 8.9.2020.
Plootukatu / Plåtmyntsgatan
Plootukallio / Plåtmyntsberget
Plootupuistikko / Plåtmyntsparken
Nimetty 2009. Nimi ei liity verotukseen vaan vanhoihin rahoihin.
Ropinakuja / Smattgränden
Ropinapiha / Smattgården
Ropinaraitti / Smatterstråket
Toinensavu / Andra röken
Nimetty 1970, oikeinkirjoitus 2013. Nimi liittyy verotukseen.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy kaupungin ja Sponda Oy:n välinen maankäyttösopimus. Lisäksi laaditaan esisopimukset Avia Real Estate Oy:n ja Sagax Finlandin kanssa tässä kaavassa osoitettujen ratikan sekä Plootukadun katualueiden osalta. Alueen rakentaminen käynnistyy näillä näkymin, kun asemakaava on saanut lainvoiman.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Kaupungin asiantuntijat ovat valmistelleet kaavan. (Kaava perustuu hakijan konsulttina toimineen Arcon viitesuunnitelmaan.)

Sponda Oy:	Tapio Järvi	
	Christian Airas	
Avia Real Estate Oy:	Niina Puumalainen	
Sagax Finland:	Tomi Hatakka	
Arco Architecture Company:	Tom Cederqvist	
	Sara Frankenhaeuser	
Vantaan kaupunki:		
Kaupunkisuunnittelu:	Johanna Rajala	aluearkkitehti
	Charlotta Tanner	asemakaava-arkkitehti
	Annamari Vuola	asemakaava-arkkitehti
	Vuokko Rova	kaavatekninen koordinaattori
	Saara Lehtonen	kaavatekninen koordinaattori
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
	Mikko Järvi	kaavatalous

Yleiskaavoitus	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Eeva-Maria Niemi	yleiskaavasuunnittelija
	Anni Vuorikari	maisema-arkkitehti
Toimiala:	Antti Pirhonen	projektijohtaja
Kadut ja puistot:	Paula Luomala	katusuunnittelu
	Mikko Kettunen	katusuunnittelu
	Harri Keinänen	vesihuollon suunnittelu
	Juuso Kauppinen	liikenneinsinööri
	Heidi Hellgren-Suomalainen	liikenneinsinööri
	Sirpa Mäkilä	maisema-arkkitehti
Rakennusvalvonta:	Timo Tamminen	lupa-arkkitehti
	Ifa Kytösaho	vastaava lupa-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Jouni Ahtiainen	ympäristösuunnittelija
	Marja Vuorinen	ympäristösuunnittelija
	Eira Linko	projektikoordinaattori
Kiinteistöhallinta ja asuminen:	Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö
	Elisa Ranta	asumispalveluiden päällikkö
Tilakeskus:	Eija Kivineva	hankepäällikkö
	Laura Malinen	hankekehitysarkkitehti
Kasvatus ja oppiminen:	Hannu Haarala	palveluverkkoasiantuntija
	Satu Turunen	palveluverkkoasiantuntija
Ratikka:	Justiina Nieminen	projektipäällikkö
Museopalvelut:	Maya Syrjälä	kuraattori

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö/Asemakaavoitus

Vantaalla, 24. päivänä lokakuuta 2023

Charlotta Tanner	Merja Häsänen
asemakaava-arkkitehti	vs. aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	12.05.2023
Kaavan nimi	002356 Muuran kaupunkikylät 1		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	12.12.2022
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002356
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	16,2322	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	16,2322

Ranta-asemakaava	**Rantaviivan pituus [km]**	
Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**16,2322**	**100,0**	**111400**	**0,69**	**0,0000**	**50325**
A yhteensä	3,0475	18,8	68200	2,24	3,0475	68200
P yhteensä						
Y yhteensä	0,7242	4,5	3000	0,41	0,7242	3000
C yhteensä	0,7919	4,9	19100	2,41	0,7919	19100
K yhteensä	0,6639	4,1	21000	3,16	0,6639	21000
T yhteensä	0,0000		0		-10,1789	-61075
V yhteensä	2,6882	16,6			1,1558	
R yhteensä						
L yhteensä	8,3165	51,2	100	0,00	4,3705	100
E yhteensä	0,0000		0		-0,5749	
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**16,2322**	**100,0**	**111400**	**0,69**	**0,0000**	**50325**
A yhteensä	3,0475	18,8	68200	2,24	3,0475	68200
AK	3,0475	100,0	68200	2,24	3,0475	68200
P yhteensä						
Y yhteensä	0,7242	4,5	3000	0,41	0,7242	3000
Y	0,7242	100,0	3000	0,41	0,7242	3000
C yhteensä	0,7919	4,9	19100	2,41	0,7919	19100
C	0,7919	100,0	19100	2,41	0,7919	19100
K yhteensä	0,6639	4,1	21000	3,16	0,6639	21000
KTY	0,6639	100,0	21000	3,16	0,6639	21000
T yhteensä	0,0000		0		-10,1789	-61075
T	0,0000		0		-10,1789	-61075
V yhteensä	2,6882	16,6			1,1558	
VP	0,3678	13,7			-1,1646	
VL	2,3204	86,3			2,3204	
R yhteensä						
L yhteensä	8,3165	51,2	100	0,00	4,3705	100
Kadut	2,6780	32,2			1,7478	
Joukkol.kadut	1,1879	14,3			1,1879	
Katuauk./torit	0,6192	7,4	100	0,02	0,6192	100
Kev.liik.kadut	0,3302	4,0			0,3302	
LT	3,0158	36,3			0,0000	
LPA	0,4854	5,8			0,4854	
E yhteensä	0,0000		0		-0,5749	
EV	0,0000		0		-0,5749	
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

52
VEROMIES
SKATTMANS

PLOOTUKATU PLÅTMYNTSGATAN

PLOOTUKALLIO
PLÅTMYNTSBERGET

VL

52138
AK
14600

KAHINAPUISTO PRASSELPARKEN
VP

PLOOTUPUISTIKKO
PLÅTMYNTSPARKEN
VP

MUURAN
PUISTOSILTA
MURA PARKBRO

LPA
VI

52137
AK
20600
+kl 150

52136
Y
3000

52144
AK
13100
+kl 350

MUURANRAITIO
MURESPÅRET

MUURANAUKIO
MURPLATSEN

52135
C
3850
+kl 250

MUURANRAITTI
MURESTRÅKET

52134
C
13550
+kl 1450

ROPINAPIHA
SMÄTTERGÅRDEN

ROPINARAITTI SMÄTTERSTRÅKET

52133
AK
19400

LPA
V

52132
KTY
21000

LT

ANDRA RÖKEN
TOINENSAVU
ROPINAKUJA
SMÄTTERGRÄNDEN
FLYGSTATIONSVÄGEN
LENTOASEMANTIE

VIRKATIE
TJÄNSTEVÄGEN

Asemakaavamuutosehdotus 1:2000

0 50 100 200 m

LIITE: Kaupunginhallitus 13.11.2023 / 18 §

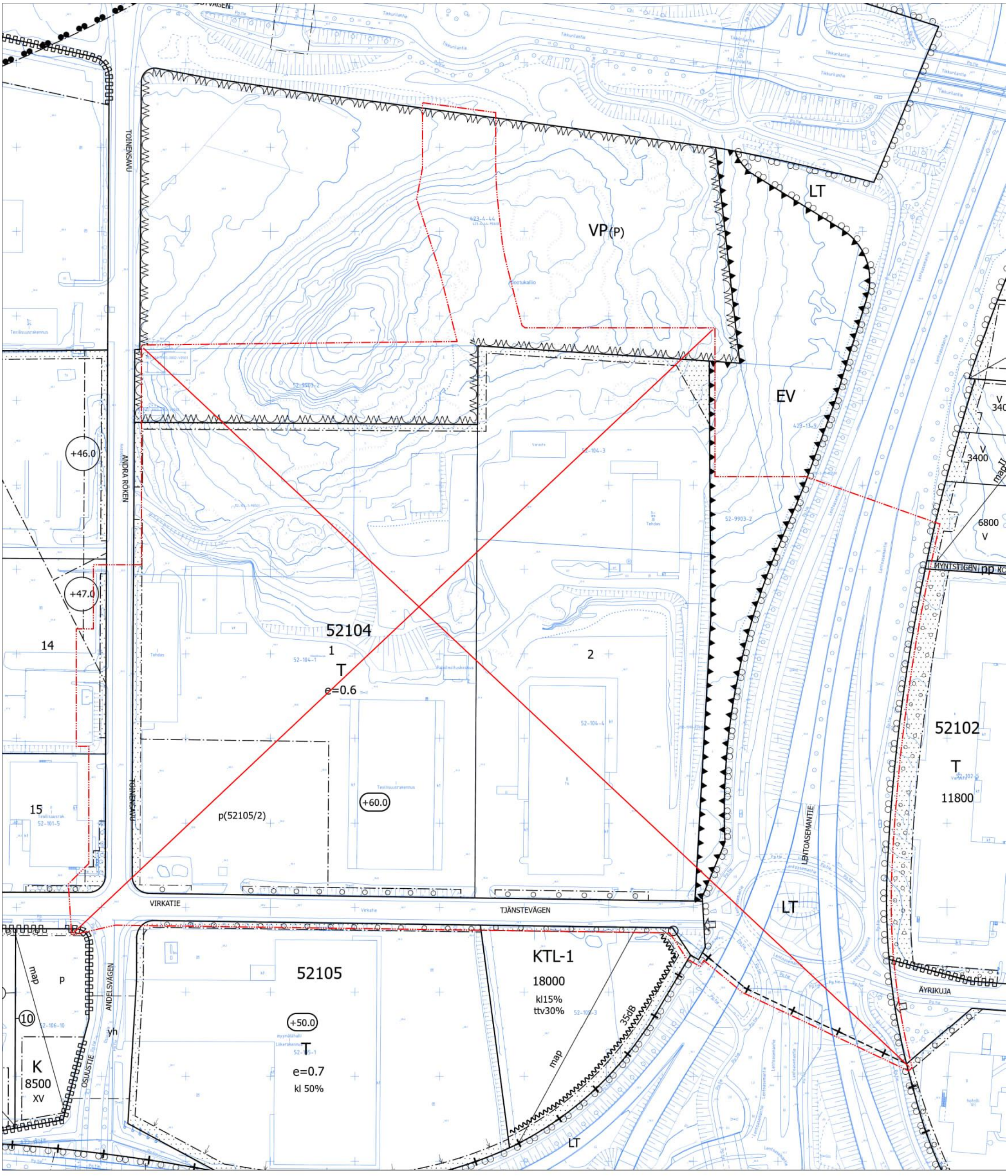

POISTETTAVAT MÄÄRÄYKSET

1:2000

0 50 100 200 m

Kaava-alueen numero Planområdets nummer 002356	Päiväys Datum 24.10.2023

Vantaan kaupunki

MUURAN KAUPUNKIKYLÄT 1

Kaupunginosa 52, Veromies

Asemakaavan muutos

Korttelit 52132-52138, 52144 sekä katu-, tori-, virkistys- ja liikennealueet.

1:2000

Vanda stad

MURE STADSBYAR 1

Stadsdel 52, Skattmans

Ändring av detaljplanen

Kvarteren 52132-52138, 52144 samt gatu-, torg-, rekreations- och trafikområden.

1:2000

AK

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

Asuinkerrostalojen korttelialue.

Yleistä

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista.

Kortteleista ja rakennuksista tulee muodostaa kaupunkimainen kokonaisuus arkkitehtuurin keinoin.

Noin 20 metrin välein tulee julkisivuun tai korttelin reunaan, jalankulkijan reitin varrelle sijoittaa jotain kaunista ja kiinnostavaa arkkitehtuurin tai ympäristörakentamisen keinoin.

Korttelialueelle saa sijoittaa asumisen lisäksi liike-, toimisto-, työ- ja palvelutiloja.

Rakennusoikeus

Yhteistiloja ja ulkoiluvälinevarastoja saa rakentaa asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi. Yhteistiloja saa käyttää asukkaiden työtiloina. Nämä tilat eivät mitoita autopaikkoja tai väestönsuojia.

Asukkaiden kerho- ja harrastetiloja tulee rakentaa korttelin vähintään se määrä, joka vastaa 1,0 %:a rakennusoikeudesta.

Asuntokohtaiset irtaimistovarastot saa sijoittaa porrashuoneeseen avautuvina asuinkerroksiin tai kerrosluvun estämättä vesikaton alapuolelle rakennusoikeuden lisäksi.

Asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa viherhuoneita. Ne eivät mitoita autopaikkoja tai väestönsuojia.

Porrashuoneiden tulee olla laadukkaita, viihtyisiä ja luonnonvaloisia. Maantasokerroksessa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 35 k-m² saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Ylemmissä kerroksissa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 20 k-m²/kerros saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Asemakaavan sallimat porrashuoneiden lisäkerrosalat eivät mitoita autopaikkoja tai väestönsuojia.

Vesikaton alapuolelle muodostuvaan tilaan rakennettavien asuntojen vaatiman porrashuoneen saa tehdä rakennusoikeuden lisäksi.

Varsinaisen porrashuoneen lisäksi omatoimista pelastautumista palvelevan erillisen porrashuoneen saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Porrashuoneen laatuvaatimukset eivät koske tätä toista porrashuonetta.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Kvartersområde för flervåningshus.

Allmänt

Områdets arkitektur och miljöbyggande ska ha en högklassig prägel och utförandet ska hålla hög nivå.

Av kvarteren och byggnaderna ska en urban helhet bildas genom arkitektoniska medel.

I fasaden eller kanten av kvarteret ska det längs gångstråket med cirka 20 meters mellanrum placeras något vackert och intresseväckande med hjälp av arkitektoniska medel eller genom miljöbyggande.

Utöver boende får affärs-, kontors-, arbets- och servicelokaler placeras i kvartersområdet.

Byggrätt

Gemensamma utrymmen och förråd för friluftsutrustning får byggas utöver den byggrätt som anges i detaljplanen. De gemensamma utrymmena får användas som arbetsutrymmen för de boende. Dessa utrymmen räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser eller skyddsrum.

Klubb- och hobbylokaler för de boende ska byggas i kvarteret minst i en omfattning som motsvarar 1,0 % av byggrätten.

Bostadsvisa förråd för lös egendom får placeras i bostadsvåningar så att de öppnar sig mot trapphuset eller, oberoende av våningstalet, nedanför yttertaket utöver byggrätten.

Utöver den byggrätt som angetts i detaljplanen får grönrum byggas. De räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser eller skyddsrum.

Trapphusen ska vara av hög kvalitet, trivsamma och ha dagsljusinsläpp. På markplansvåningen får 35 m²-vy av ytan i varje trapphus byggas utöver byggrätten. På de övre våningarna får 20 m²-vy/våning av ytan i varje trapphus byggas utöver byggrätten. De i detaljplanen tillåtna tilläggsvåningsytorna för trapphusen räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser eller skyddsrum.

Ett trapphus som förutsätts för de bostäder som byggs i utrymmet nedanför yttertaket får byggas utöver byggrätten.

Utöver det egentliga trapphuset får ett separat trapphus för att de boende ska kunna rädda sig på egen hand byggas utöver den i detaljplanen anvisade våningsytan. Kvalitetskraven på trapphus gäller inte detta andra trapphus.

Asukkaiden yhteiset saunatilat saa sijoittaa ylimpään kerrokseen tai tasakattoisissa rakennuksissa myös suurimman sallitun kerrosluvun yläpuolelle. Yhteisiin saunatiloihin tulee tällöin liittyä oma ulko-oleskelutila.

Gemensamma bastuutrymmen för de boende får placeras i den översta våningen eller i byggnader med plant tak även ovanför det största tillåtna våningstalet. Då ska det finnas ett eget utevistelserum i anslutning till de gemensamma bastutrymmena.

Korttelit

Kvarter

Kortteleiden tulee olla pääosin umpikortteleita, joissa rakennukset ovat korttelin sivun pituudelta kiinni toisissaan. Rakennusten väliin saa jättää kapeita kulkuaukkoja.

Kvarteren ska i huvudsak vara slutna kvarter där byggnaderna är fast i varandra längs kvarterets sida. Små passager får bli kvar mellan byggnaderna.

Asemakaavassa osoitetut kulkuaukot tulee toteuttaa yli III- kerroksisiin rakennuksiin noin kahden kerroksen korkuisina ja niiden päälle tulee sijoittaa kerroksia tai vastaavia rakenteita. Tästä poiketen matalampi kulkuaukon korkeus sallitaan arkadin kohdalla, vain kävelyyn tarkoitetuissa kulkuaukoissa sekä maaston korkeuseroista johtuen.

De passager som anvisats i detaljplanen för genomföras i byggnader med mer än III våningar. De ska vara ungefär två våningar höga och våningar eller andra konstruktioner ska placeras ovanpå dem. I avvikelse till detta tillåts en lägre höjd på passagen vid en arkad, i passager som endast är avsedda för fotgängare samt när höjdskillnader i terrängen kräver det.

Jokaisesta korttelista tulee laatia kokonaissuunnitelma rakennusten maantasoon sijoittuvien asuntojen, asukkaiden yhteistilojen ja liiketilojen sijoittumisen sekä kerroslukujen ja kattomuotojen osalta ensimmäisen rakennusluvan yhteydessä. Suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa seuraavien rakennuslupien yhteydessä.

För varje kvarter ska det i samband med det första bygglovet utarbetas en helhetsplan över placeringen av bostäderna i markplan, de gemensamma utrymmena och affärslokalerna samt våningstalen och takformerna. Planen uppdateras efter behov i samband med de följande bygglov.

Jokaisesta korttelista tulee laatia koko korttelia koskeva yhtenäinen pihasuunnitelma sekä valaistussuunnitelma tonttijaosta riippumatta.

För varje kvarter ska en enhetlig plan över gården utarbetas som gäller hela kvarteret samt en belysningsplan oberoende av tomtindelningen.

Kunkin korttelijulkisivun on muodostuttava vähintään kahdesta ilmeeltään erilaisesta julkisivuratkaisusta.

Varje kvartersfasad ska bestå av minst två fasadlösningar med olika framtoning.

Asukkaiden yhteistilat, polkupyörävarastot, sekä harrastetilat tulee sijoittaa keskitettyinä pääosin kortteleiden maantasokerrokseen. Tilojen tulee sijoittua ja avautua ensisijaisesti aukioiden ja/tai jalankulkureittien varrelle.

Gemensamma utrymmen för de boende, cykelförråd och hobbyutrymmen ska placeras så att de huvudsakligen är koncentrerade till kvarterens markplansvåning. Utrymmena ska i första hand placeras och öppna upp längs öppna platser och/eller gångstråk.

Kortteleiden maantasokerrokseen tulee sijoittaa kadun suuntaan avautuvia asuntoja. Huoneistoihin tulee olla oma pääsisäänkäynti ensisijaisesti kadulta tai toissijaisesti korttelipihalta tai porrashuoneesta.

Bostäderna i kvarterens markplansvåningar ska öppna sig mot gatan. Lägenheterna ska ha en egen ingång i första hand från gatan eller i andra hand från kvartersgården eller trapphuset.

Kortteliin 52133 tulee varata tila palovesiasemaa varten.

I kvarteret 52133 ska plats reserveras för en släckvattenstation.

Jätetilat tulee sijoittaa asuinrakennukseen tai LPA-korttelin pysäköintitaloon keskitettyinä.

Soprum ska placeras i bostadshuset eller så att de är koncentrerade till LPA-kvarterets parkeringshus.

Vesihuolto tulee mahdollistaa korttelialueen sisäisin järjestelyin kaikille tonteille, mikäli liitospaikka sitä edellyttää.

Vattenförsörjningen ska ordnas internt för alla tomter ikvartersområdet, ifall anslutningsplatsen förutsätter det.

Korttelin yksityisiä pumppaamoja tai rasvanerotuskaivoja ei saa sijoittaa katualueelle.

Kvarterets privata pumpstationer eller fettavskiljningsbrunnar får inte placeras på gatuområdet.

Melu ja ilmanlaatu

Buller och luftkvalitet

Asuinrakennusten ulkokuoren äänitasoeron ΔLA tieliikenne-, raide- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 32 dB, jollei kaavakartan merkinnöin ole toisin osoitettu.

Ljudnivåskillnaden ΔLA mot vägtrafik-, spår- och flygbuller i bostadshusens ytterhölje ska vara minst 32 dB, om inte via planekartans beteckningar annat bestämts

Asunnot tulee suunnitella siten, että ne eivät avaudu ainoastaan julkisivulle, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna. Mikäli tämä ei kaikkien asuntojen osalta ole kohtuullisin toimin toteutettavissa, voi pieni osa asunnoista avautua vain yli 65 dB:n suuntaan.

Bostäderna ska planeras antingen så att de inte öppnar upp endast mot en fasad där bullernivån överskrider 65 dB beräknat enligt den genomsnittliga ljudnivån dagtid. Om detta inte kan genomföras med rimliga åtgärder för alla bostäder kan en liten del av bostäderna öppna sig enbart i riktningen över 65 dB.

Asuntojen tuuletus tai viilennys tulee järjestää siten, ettei liikennemelun keskiäänitaso (LAeq) ylitä yöllä (klo 22-7) 30 dB tai raideliikenteen toistuvat hetkelliset enimmäisäänitasot (LAFmax) ylitä 45 dB.

Bostädernas ventilation eller nedkylning ska ordnas så att trafikbullrets medelljudnivå (LAeq) inte överskrider 30 dB på natten (kl. 22–7) eller att spårtrafikens upprepade tillfälliga maximala ljudnivåer (LAFmax) inte överskrider 45 dB.

Oleskeluparvekkeet, joihin asemakaavan meluselvityksen perusteella kohdistuu yli 52 dB:n julkisivumelutaso, tulee lasittaa.

De vistelsebalkonger som enligt detaljplanens bullerutredning exponeras för en fasadbullernivå på över 52 dB ska inglasas.

Kattoterasseilla tulee varmistaa riittävällä melusuojauksella oleskelualueiden ohjearvojen täyttyminen.

På takterrasser ska det med hjälp av tillräckliga bullerskydd säkerställas att riktvärdena inte överskrids i vistelseområdena.

Kortteleissa tulee väliaikaisella melusuojauksella varmistaa leikki- ja oleskelualueiden ohjearvojen täyttyminen rakentamisen eri vaiheissa.

I kvarteren ska det under alla etapper av byggandet med hjälp av provisoriska bullerskydd säkerställas att kraven på riktvärden uppfylls i lek- och vistelseområdena.

Kortteleiden asuinrakennusten suunnittelussa tulee varmistaa, että raitiotien runkomelun vaimennus on riittävä eikä raitiotiestä aiheutuva runkomelun taso ylitä asuintiloissa 30 Lprm, jos poiketaan tämän asemakaavan mukaisesta ratkaisusta tai raitiotie on jo rakentunut.

Vid planeringen av bostadshusen i kvarteren ska det säkerställas att stombullret från spårvägen dämpas tillräckligt och att nivån på stombullret från spårvägen inte överskrider 30 Lprm i bostadsrum, om man avviker från lösningen i denna detaljplan eller om spårvägen redan har byggts.

Virkatien suuntaan avautuvat asuinrakennukset tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta tai pihan puolelta, mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla.

De bostadsbyggnader som vänder sig mot Tjänstevägen ska förses med mekanisk till- och frånluftsventilation, där tilluften ska tas från taknivån eller från gårdssidan på så stort avstånd från föroreningskällor som möjligt. Ventilationsanläggningen ska utrustas med tillräckligt effektiva filter.

Rakennukset

Rakennusten julkisivujen tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia.

Rakennusten julkisivujen yksityiskohtien, ikkunajaotuksen ja värityksen tulee olla erilaisia eri rakennuksissa.

Kortteleiden katujulkisivujen ja kadulle näkyvien rakennusten päätyjen tulee olla paikallamuurattuja tai antaa paikalla muuratun julkisivun vaikutelma. Mahdolliset elementtisaumat tulee häivyttää ja suunnitella osaksi julkisivua.

Rakennusten katujulkisivujen pääasiallisena materiaalina tulee käyttää tiiltä, rappausta tai puuta.

Rakennusten päädyt tulee aukottaa runsaasti. Kulmahuoneistojen ja niiden pääoleskelutilojen ja/tai parvekkeiden tulee avautua vähintään kahteen ilmansuuntaan.

Alueella kaupunkikuvaa hallitsevan kattomuodon tulee olla harjakatto. Rakennusaloilla, joissa kerrosluku mahdollistaa pääkäyttötarkoituksen mukaisten tilojen sijoittamisen ylimpään kerrokseen vesikaton alle muodostuvaan tilaan, tulee pääosan rakennuksista olla harjakattoisia.

Harjakattojen harjansuunta voi vaihdella korttelijulkisivussa. Harjansuunnaltaan erilaisten rakennusten välinen rakennusmassa saa olla kaavan edellyttämää kerroslukua matalampi. Korttelissa 52144 harjan suunnan tulee olla vähintään yhdessä Muuranaukiota rajaavassa rakennuksessa vasten aukiota.

Tasakattojen tulee olla pääosin kasvikattoja ja/tai asukkaiden oleskelua palvelevia vehreitä ja viihtyisiä kattopuutarhoja. Katoille saa sijoittaa uusiutuvan energian tuotantoon tarkoitettuja teknisiä laitteita ja varusteita.

Korttelissa 52144 Muuranaukioon rajautuvissa rakennuksissa sekä kortteleissa 52133 ja 52137 Ropinapihaan rajautuvissa rakennuksissa tulee vähintään osassa kattopintaa jäsentää ja rytmittää kattoikkunoilla ja -lyhdyillä, kattorakenteeseen integroiduin parvekkein tai madaltamalla räystäslinjaa.

Rakennusten julkisivujen tulee olla värikkäitä. Värityksen tulee perustua asemakaavan viitesuunnitelman värisuunnitelman mukaisesti korttelissa 52144 sydäntalven ja kortteleissa 52133, 52137 ja 52138 syksyn väreihin. Värisävyjen tulee olla sydäntalven kortteleissa vaaleita ja pastellisia, syksyn kortteleissa murrettuja ja maanläheisiä. Viereisten rakennusten tulee keskenään poiketa pääväriltään.

Jokaisessa asunnossa, jossa on vähintään kaksi huonetta, tulee olla parveke, terassi, piha tai viherhuone. Yhden asuinhuoneen asunnoissa tulee olla vähintään ranskalainen parveke.

Kadun ja aukioiden puoleisten parvekkeiden tulee olla pääosin sisäänvedettyjä tai parvekejulkisivut tulee toteuttaa niin, että ne muodostavat arkkitehtuuriltaan yhtenäisen kokonaisuuden lämpimän julkisivun kanssa materiaaleiltaan ja aukotukseltaan. Aukotuksen tulee olla vaihtelevaa. Aukioiden ja pääkatujen varrella rakennuksen julkisivupinnan alasta osan tulee olla lämmintä seinäpintaa.

Rakennuksen kadunpuoleiseen julkisivuun saa rakentaa yksittäisiä kaupunkikuvallisesti perusteltuja ulokeparvekkeita.

Kadun tai aukion puoleisten parvekkeiden kantavat rakenteet tulee tehdä maantasossa pilareina tai parvekkeiden tulee olla ripustettuja.

Ulokeparvekkeet saavat ulottua rakennusalan yli katualueen/aukion puolelle enintään 2,2 m. Vapaan korkeuden parvekkeen alla tulee olla vähintään 5 m.

Korttelialueen sisällä parvekkeet saavat ylittää rakennusalan rajan enintään 2 m.

Byggnader

Byggnadernas fasader ska hålla hög standard till sin arkitektur, sina material och med tanke på stadsbilden.

Byggnadsfasadernas detaljer, gruppering av fönster och färgsättning ska variera i olika byggnader.

Kvarterens gatufasader och gavlar på byggnader som syns mot gatan ska vara murade på plats eller ge intryck av att vara fasader som murats på plats. Eventuella elementfogar ska döljas och planeras som en del av fasaden.

Tegel, puts eller trä ska vara det huvudsakliga materialet på gatufasaderna.

Byggnadernas gavlar ska ha ett stort antal öppningar. Hörnlägenheter och deras huvudsakliga vistelseutrymmen och/eller balkonger ska öppnas upp i minst två väderstreck.

I området ska den dominerande takformen i stadsbilden utgöras av sadeltak. På byggnadsytor, där våningstalet gör det möjligt att placera utrymmen som är förenliga med huvudanvändningssyftet till det utrymme som uppkommer under yttertaket i den översta våningen, ska merparten av byggnaderna ha sadeltak.

Åsriktningen på sadeltaken kan variera i kvartersfasaden. Byggnadsmassan mellan byggnader med olika åsriktning får vara lägre än det våningstal som förutsätts i planen. I kvarter 52144 ska åsriktningen på minst en byggnad som gränsar till Mureplatsen vara mot platsen.

Plana tak ska huvudsakligen utgöras av gröntak och/eller grönskande och trivsamma takträdgårdar som betjänar invånarnas vistelse. På taket får tekniska anordningar och utrustning avsedda för produktion av förnybar energi placeras.

I kvarter 52144, i de byggnader som gränsar till Mureplatsen, samt i kvarter 52133 och 52137, i de byggnader som gränsar till Smattergården, ska takytan åtminstone i en del av byggnaderna indelas och rytmiseras med takfönster och -lyktor, med balkonger som integrerats i takkonstruktioner eller genom att sänka takfotslinjen.

Byggnadernas fasader ska vara färggranna. Färgsättningen ska i enlighet med färgplanen i detaljplanens referensplan baseras på midvinternyanser i kvarter 52144 och på höstnyanser i kvarteren 52133, 52137 och 52138. I kvarteren med midvinternyanser ska färgerna vara ljusa pastellfärger, och i kvarteren med höstnyanser brutna och jordnära färger. Intilliggande byggnader ska ha avvikande huvudfärg.

Varje bostad med minst två rum ska ha en balkong, en terrass, en gård eller ett grönrum. Bostäder med ett bostadsrum ska ha minst en fransk balkong.

Balkongerna mot gatan och de öppna platserna ska huvudsakligen vara indragna, eller så ska balkongfasader byggas så att de arkitektoniskt med hänsyn till materialen och öppningarna utgör en sammanhängande helhet med varm fasad. Öppningarna ska uppvisa variationer. Utmed de öppna platserna och huvudgatorna ska en del av byggnadsfasadens yta utgöras av varm väggyta.

Enskilda utskjutande balkonger som är stadsbildsmässigt motiverade får byggas i byggnadens fasad mot gatan.

De bärande konstruktionerna i balkongerna mot gatan eller den öppna platsen ska byggas som pelare på markplanet eller så ska balkongerna vara upphängda.

De utskjutande balkongerna får sträcka sig högst 2,2 meter över byggnadsytan på gatuområdets/den öppna platsens sida. Den fria höjden under balkongen ska vara minst 5 meter.

Inuti kvartersområdet får balkonger överskrida byggnadsytans gräns med högst 2 m.

Julkisivulla, jolle rakennetaan arkadi tai arkadimainen parvekejulkisivu, tulee parvekkeiden etupinnan ja pilareiden muodostaa yhtenäinen julkisivu.

Porrashuoneiden sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin.

Korttelissa 52138 tulee Plootukadun kulmaan sijoittuvan rakennuksen suunnittelussa varmistaa riittävä näkemäalue pyöräilijöille.

Ilmanvaihtokonehuoneet ja muut talotekniset laitteet tulee sovittaa luontevaksi osaksi rakennusten arkkitehtuuria ja materiaaleja.

Kivijalka

Kadun ja/tai aukion puolelle tulee muodostaa avoin ja toiminnallinen kivijalkakerros, jota tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin; runsaalla aukotuksella, materiaaleilla, väreillä, rakennusosilla ja valaistuksella, ja joka avautuu toimintoineen kadulle/jalankulkureittien suuntaan.

Kadun/aukion varressa kivijalkakerroksen tulee olla asuinkortteleissa vähintään 4 m korkea tai kivijalan julkisivun tulee antaa kaksikerroksinen vaikutelma. Korttelissa 52144 Muuranaukioon rajautuvissa rakennuksissa rakennusten kivijalkakerroksen tulee tästä poiketen olla vähintään 5 m. Maaston korkeuserojen vuoksi kivijalan sekä mahdollisen arkadin korkeus saa olla vähäisessä määrin näitä vähemmän.

Porrashuoneisiin on oltava kulku sekä kadulta että pihalta tai kulkuaukosta.

Katualueen ja/tai aukion puolella sijaitseviin liike- ja yhteiskäyttöisiin tiloihin tulee olla suora sisäänkäynti kadulta/aukiolta, ja ne tulee yhdistää ulkotiloihin suurin ikkunoin ja ovin.

Arkadin tulee erottua julkisivussa materiaalin, värin ja/tai detaljoinnin keinoin. Arkadin suunnittelussa ja pilarijaossa tulee huomioida kivijalan liiketilojen näkyvyys.

Asuintalojen, maantasoasuntojen, liiketilojen, palveluiden ja toimistojen pääsisäänkäyntejä sekä porttikäytäviä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin sekä valaistuksella.

Kivijalkakerros tulee toteuttaa muuntojoustavana siten, että tilat ovat yhdistettävissä ja jaettavissa. Ropinaraitin ja Ropinapihan varrelle sijoittuvien asukkaiden yhteistilojen tulee olla sellaisia, että ne voidaan tarvittaessa ottaa heti liiketilakäyttöön. Korvaavia yhteistiloja saadaan rakentaa erilliseen piharakennukseen tai vesikaton alapuoliseen tilaan.

Muuranaukion ja Toisensavun kulmaukseen kortteliin 52144 tulee rakentaa kivijalkaan ravintolakäyttöön soveltuva liiketila, mikä tulee ottaa huomioon talotekniikan toteutuksessa. Liiketilan tulee olla kooltaan vähintään 130 k-m².

Kivijalkakerroksessa asuinhuoneen yksityisyys tulee turvata esim. istutuksilla, sisäänvedetyillä terasseilla tai siten, että asuinhuoneen lattia on vähintään 0,5 m viereisen katutason pintaa ylempänä.

Pihat

Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 1,0. Vihertehokkuuslaskelma liitetään rakennuslupahakemukseen pihasuunnitelman kanssa.

Pihat tulee suunnitella ja toteuttaa yhtenäisenä ja vehreänä kokonaisuutena tonttijaosta riippumatta.

Pihojen suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet, monipuolinen kasvillisuus, hulevesien viivytys ja yhteisöllisyys.

Maanvaraiselle piha-alueelle tulee istuttaa myös suuriksi kasvavia puulajeja, joiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa riittävillä kasvualustoilla ja lajivalinnoilla.

Puistoon rajautuva piha ja/tai pihakansi tulee suunnitella siten, että se rajautuu ja liittyy istutuksiltaan luontevasti puistoon.

Hulevesien viivytys tulee toteuttaa kortteleittain erillisen hulevesisuunnitelman mukaisesti.

På en fasad som det byggs en arkad eller en arkadliknande balkongfasad på, ska balkongernas framsida och pelare bilda en sammanhängande fasad.

Trapphusens entréer ska framhävas genom arkitektoniska medel.

I kvarteret 52138 ska man vid planeringen av den byggnad som placeras i hörnet av Plåtmyntsgatan säkerställa ett tillräckligt frisiktsområde för cyklister.

Ventilationsmaskinrum och övriga hustekniska anordningar ska integreras så att de bildar en naturlig del av byggnadernas arkitektur och material.

Stenfot

Mot gatan och/eller den öppna platsen ska en öppen och funktionell stenfotsvåning bildas som ska framhävas med arkitektoniska medel; genom ett stort antal öppningar, material, färger, byggnadsdelar och belysning och som med sina funktioner öppnar sig mot gatan/gångstråken.

I bostadskvarteren ska stenfotsvåningen utmed gatan/den öppna platsen vara minst 4 meter hög eller så ska stenfotens fasad ge intryck av att bestå av två våningar. I avvikelse från detta ska stenfotsvåningen i de byggnader som gränsar till Mureplatsen i kvarter 52144 vara minst 5 m. På grund av höjdskillnader i terrängen får höjden på stenfoten och en eventuell arkad vara något lägre än ovan nämnda höjder.

Trapphusen ska ha en ingång både från gatan och gården eller från passagen.

Affärslokaler och utrymmen för gemensamt bruk på gatuområdets och/eller den öppna platsens sida ska ha en direkt ingång från gatan/den öppna platsen och de ska anslutas till uterummen med stora fönster och dörrar.

En arkad ska framträda på fasaden med hjälp av material, färg och/eller detaljer. Synligheten hos affärslokalerna i stenfoten bör beaktas i planeringen av arkaden och pelarindelningen.

Bostadshusens, markplansbostädernas, affärslokalernas, servicens och kontorens huvudingångar och portgångar ska framhävas med arkitektoniska medel och belysning.

Stenfotsvåningen ska byggas flexibelt så att lokalerna kan slås ihop och delas upp. De gemensamma utrymmena för de boende längs Smatterstråket och Smattergården ska vara sådana ett de vid behov kan tas i bruk som affärslokaler. Ersättande gemensamma utrymmen får byggas i en separat gårdsbyggnad eller i utrymmet under yttertaket.

I hörnet mellan Mureplatsen och Andra röken, i kvarter 52144, ska en affärslokal som lämpar sig för restaurangverksamhet byggas i stenfoten, vilket ska tas i beaktande i fastighetstekniken. Affärslokalen ska vara minst 130 m²-vy stor.

I stenfotsvåningen ska integriteten i bostadsrummet tryggas genom t.ex. planteringar, indragna terrasser eller så att bostadsrummets golv ligger minst 0,5 m högre upp än det intilliggande gatuplanets nivå.

Gårdar

Målsättningstalet för kvartersområdets gröneffektivitet ska vara minst 1,0. Gröneffektivitetskalkylen bifogas till bygglovsansökan tillsammans med planen över gården.

Gårdarna ska planeras och anläggas som en sammanhängande och grönskande helhet oberoende av tomtindelningen.

Vid planeringen av gårdarna ska man beakta behoven hos användare i olika åldrar, mångsidig växtlighet, fördröjningen av dagvatten och gemenskap.

I ett gårdsområde på marken ska även resliga trädslag planteras. Livsbetingelserna för dem ska säkerställas med tillräckliga växtunderlag och valen av arter.

En gård och/eller ett gårdsdäck som gränsar till en park ska planeras så att gården/däcket och planteringarna ansluter sig naturligt till parken.

Fördröjning av dagvatten ska ordnas kvartersvis i enlighet med en separat dagvattenplan.

Kadun ja/tai aukion varteen sijoittuvan rakennuksen ja katualueen ja/tai aukion välinen tila tulee kivetä, istuttaa tai muutoin käsitellä osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa, ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun ja/tai aukioon.

Asuntokohtaisia sisääntulopihoja / etupuutarhoja saa rakentaa kadun suuntaan. Pihat tulee rajata katualueesta istutuksin tai rakenteellisin keinoin.

Kadun ja rakennuksen välisille istutettavaksi osoitetuille alueille saa rakentaa kortteliin johtavia kulkuväyliä sekä porrashuoneen ja asunnon sisäänkäynnin tai pihan vaatimia rakenteita. Parvekkeiden ulottuessa istutettavan alueen päälle, tulee varmistaa kadun ja rakennuksen välisen tontin osan riittävä vehreys.

Tontteja ei saa aidata, ja korttelipihan tulee olla yhteiskäytössä.

Pihoille ei saa sijoittaa pysäköintiä. Tarvittaessa kortteliin voidaan tästä poiketen sijoittaa 1 autopaikka liikuntaesteistä ja 1 autopaikka lyhytaikaista pysäköintiä varten. Nämä autopaikat tulee toteuttaa nurmikiveyksin.

Pelastautumiseen tarvittavia nostopaikkoja ei saa sijoittaa kävelylle ja pyöräilylle varatuille katualueille eikä pääsääntöisesti muillekaan katualueille tai sisäpihoille. Mahdollisista nostopaikoista tulee neuvotella pelastuslaitoksen kanssa.

Hiilineutraalisuus

Rakentamisen tulee olla elinkaarikestävää ja energiatehokasta. Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma.

Rakennusten energiatehokkuuden tulee olla vähintään A2018-energialuokkaa tai sitä vastaava.

Betonirunkoisissa rakennuksissa tulee käyttää osittain vähähiilistä betonia. Vähähiilisyys tulee todentaa BY-vähähiilisyyslaskurilla tai vastaavalla kolmannen osapuolen menetelmällä.

Rakennusten energiantarve tulee osin tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetulla uusiutuvalla energialla. Uusiutuvan energian ratkaisut saavat olla rakennus- ja korttelikohtaisia tai alueellisia.

Aurinkopaneelien tai muiden vastaavien energiankeräimien integroiminen rakennuksiin on sallittua. Uusiutuvan energian tuotantoon tarvittavat tekniset laitteet ja varusteet tulee suunnitella osana rakennusten arkkitehtuuria ja katolle sijoittuessaan ne on suunniteltava laadukkaaksi osaksi rakennuksen kattomaisemaa.

Mahdolliset energiakaivot tulee sovittaa alueen ympäristörakentamiseen. Niiden tarkempi sijainti, määrä sekä muut ominaisuudet määritellään tapauskohtaisesti rakennusluvan yhteydessä.

Pysäköinti

Polkupyöräpaikkoja tulee varata vähintään:
Asuminen: vähintään 2 pp/asunto
Liiketilat: 1 pp/50 k-m²
Toimistotilat: 1 pp/80 k-m²

Polkupyöräpaikkojen tulee olla helposti käytettäviä ja säältä suojattuja.

Polkupyöräpaikkoja saa sijoittaa LPA-alueelle korttelehin 52132 ja 52133.

Autopaikkojen vähimmäisnormit ovat: Asuminen: 1 ap/130 k-m², kuitenkin vähintään 1 autopaikka kolmea asuntoa kohden. Normin mukaisesta autopaikkamäärästä saa vähentää 15 %, kun autopaikat ovat nimeämättömiä. Vuorottaiskäytölle voidaan antaa lievennetyt autopaikka-vaatimukset erillisen selvityksen perusteella. Normin lisäksi tulee osoittaa 1 vieraspaikka/1 500 k-m² sekä lyhytaikaista huoltopysäköintiä sekä kotipalvelujen pysäköintiä varten 1 ap/5 000 k-m².

Liiketilat: vähintään 1 ap/100 k-m²
Toimisto 1 ap/50 k-m²

Autopaikat sijoitetaan LPA-korttelehin 52132 ja 52133 sekä C-korttelin 52135 rakennettaviin pysäköintilaitoksiin. Lisäksi voidaan tarvittaessa sijoittaa korttelin sisäpihalle 1 autopaikka lyhytaikaista huoltoa ja kotihoitoa varten sekä 1 autopaikka liikuntaesteisiä varten.

Korttelin 52144 autopaikoista osa sijoitetaan korttelin pihakannen alle ja osa C-korttelin 52135 rakennettavaan pysäköintilaitokseen.

Utrymmet mellan en byggnad som placeras vid en gata och/eller öppen plats och gatuområdet och/eller en öppen plats ska stenläggas, planteras eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan och/eller den öppna platsen på ett smidigt sätt.

Bostadsvisa entrégårdar / entréträdgårdar får byggas i gatans riktning. Gårdarna ska avgränsas från gatuområdet med planteringar eller konstruktioner.

I områden mellan gata och byggnad som anvisats för plantering är det tillåtet att bygga gångar som leder till kvarteret samt konstruktioner som trapphuset och bostadsingången eller -gården kräver. Om balkonger sträcker sig över ett område som ska planteras, ska det säkerställas att den del av tomten som ligger mellan gatan och byggnaden är tillräckligt grönskande.

Tomterna får inte inhägnas och kvartersgården ska användas gemensamt.

Parkering får inte placeras på gårdarna. I avvikelse från detta kan man vid behov i varje kvarter placera en bilplats för rörelsehindrade och en bilplats för kortvarig parkering. Dessa bilplatser ska anläggas med gräsarmering.

Lyftplatser som behövs för räddning får inte placeras på gatuområden som reserverats för fotgängare och cyklister, i regel inte heller på andra gatuområden eller på innergårdarna. Om eventuella lyftplatser ska förhandlas med räddningsverket.

Klimatneutralitet

Byggandet ska vara hållbart ur ett livscykelperspektiv och energieffektivt. I samband med ansökan om bygglov ska en beräkning av koldioxidavtrycket presenteras.

Byggnadernas energieffektivitet ska vara minst energiklass A2018 eller motsvarande.

I byggnader med betongstomme ska koldioxidfattig betong användas delvis. Koldioxidutsläppen ska intygas med Finska Betongföreningens räknare eller motsvarande metod som tillhandahålls av tredje part.

Byggnadernas energibehov ska tillgodoses delvis eller helt med lokalt producerad, förnybar energi. Lösningarna för förnybar energi får vara byggnads- eller kvartersspecifika eller områdesvisa.

Det är tillåtet att integrera solpaneler eller andra motsvarande energifångare i byggnaderna. Tekniska anordningar som behövs för produktion av förnybar energi ska planeras som en del av byggnadernas arkitektur och när det placeras på taket ska de planeras som en högklassig del av byggnadens taklandskap.

Eventuella energibrunnar ska anpassas till områdets miljöbyggande. Deras mer exakta positioner, antal och övriga egenskaper fastställs från fall till fall i samband med bygglovet.

Parkering

Cykelplatser ska reserveras till ett antal av minst:
Boende: 2 cp/ bostad
Affärslokaler: 1 cp/50 m²-vy
Kontorslokaler: 1 cp/80 m²-vy

Cykelplatserna ska vara lättillgängliga och skyddade mot väder.

Cykelplatser får placeras i LPA-området i kvarteren 52132 och 52133.

Miniminormen för bilplatser är: Boende: 1 bp/130 m²-vy, dock minst 1 bilplats per tre bostäder. Det normenliga antalet bilplatser får minskas med 15 % när bilplatserna är omarkerade. Lättnader i kraven på bilplatser kan ges för växelvis parkering utgående från en separat utredning. Utöver normen ska 1 gästplats/1 500 m²-vy samt 1 bp/5 000 m²-vy anvisas för kortvarig serviceparkering och parkering för hemtjänst.

Affärslokaler: minst 1 bp/100 m²-vy
Kontorslokaler: 1 bp/50 m²-vy

Bilplatserna placeras i parkeringsanläggningar som byggs i LPA-kvarteren 52132 och 52133 samt i C-kvarteret 52135. Dessutom kan vid behov 1 bilplats för kortvarig service och hemvård samt 1 bilplats för rörelsehindrade placeras på kvarterets innergård.

En del av bilplatserna för kvarteret 52144 placeras under kvarterets gårdsdäck och en del i en parkeringsanläggning som byggs i C-kvarteret 52135.

Y

Yleisten rakennusten korttelialue.

Yleistä

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista.

Kortteliin tulee sijoittaa taidetta.

Rakennukset

Yleisön käyttöön soveltuvia tiloja tulee sijoittaa Ropinapihan laidalle.

Rakennuksen maantasokerroksen tilojen tulee avautua kadun ja aukion suuntaan suurin ikkunoin ja/tai sisäänkäynnein.

Rakennuksen julkisivun tulee olla värikäs. Värityksen tulee perustua syksyn väreihin. Värisävyjen tulee olla murrettuja ja maanläheisiä.

Jätetilat tulee sijoittaa rakennukseen tai vaihtoehtoisesti näkösuojata istutuksin ja/tai rakenteellisesti.

Rakennusten ulkokuoren äänitasoeron ΔLA tieliikenne-, raide- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Rakennuksilla ja niiden välisillä rakenteilla on muodostettava korttelille melutasoltaan ohjearvon mukainen suojattu piha-alue. Mahdolliset piharakennukset ja meluaidat tulee toteuttaa osana rakennusten arkkitehtuuria.

Vaiheittain rakentamisessa tulee huolehtia mahdollisista tilapäisjärjestelyistä ohjearvojen mukaisen melutason saavuttamiseksi korttelin leikki- ja oleskelualueilla.

Kortteleiden rakennusten suunnittelussa tulee varmistaa, että raitiotien runkomelun vaimennus on riittävä, eikä raitiotiestä aiheutuva runkomelun taso ylitä sisätiloissa 30 Lprm, jos poiketaan tämän asemakaavan mukaisesta ratkaisusta tai raitiotie on jo rakentunut.

Pihat

Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 1,0. Vihertehokkuuslaskelma liitetäänrakennuslupahakemukseen pihasuunnitelman kanssa.

Rakennuksen ja katualueen välinen tila tulee kivetä, istuttaa tai muutoin käsitellä osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa, ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun.

Hulevesien viivytys tulee toteuttaa erillisen hulevesisuunnitelman mukaisesti.

Huoltopiha tulee järjestää niin, ettei se korostu kaupunkikuvassa.

Pysäköintialueita tulee jäsentää ja rajata puu- ja pensasistutuksin.

Korttelialueelle tulee varata tila puistomuuntamolle.

Hiilineutraalisuus

Rakentamisen tulee olla elinkaarikestävää ja energiatehokasta. Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma.

Rakennusten energiantarve tulee osin tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetulla uusiutuvalla energialla. Uusiutuvan energian ratkaisut saavat olla rakennus- ja korttelikohtaisia tai alueellisia.

Aurinkopaneelien tai muiden vastaavien energiankeräimien integroiminen rakennuksiin on sallittua. Uusiutuvan energian tuotantoon tarvittavat tekniset laitteet ja varusteet tulee suunnitella osana rakennusten arkkitehtuuria, ja katolle sijoittuessaan ne on suunniteltava laadukkaaksi osaksi rakennuksen kattomaisemaa.

Mahdolliset energiakaivot tulee sovittaa alueen ympäristörakentamiseen. Niiden tarkempi sijainti, määrä sekä muut ominaisuudet määritellään tapauskohtaisesti rakennusluvan yhteydessä.

Pysäköinti

Pysäköintipaikkoja tulee osoittaa korttelin 52136 toiminnoille vähintään 28 kpl.

Y-korttelin 52136 autopaikkoja voidaan sijoittaa korttelin 52135 pysäköintitaloon.

Polkupyöräpaikkoja on toteutettava kortteliin 52136 vähintään 25 kpl. Osan pyöräpaikoista tulee sijaita katoksissa.

Kvartersområde för allmänna byggnader.

Allmänt

Områdets arkitektur och miljöbyggande ska ha en högklassig prägel och utförandet ska hålla hög nivå.

Konst ska placeras i kvarteret.

Byggnader

Lokaler som lämpar sig för allmänhetens bruk ska placeras mot Smattergården.

Utrymmena på byggnadens markplansvåning ska öppna upp mot gatan och den öppna platsen med stora fönster och/eller entréer.

Byggnadens fasader ska vara färggranna. Färgsättningen ska basera sig på höstliga nyanser. Färgerna ska vara brutna och jordnära.

Soprummen ska placeras i byggnaden eller alternativt skyddas mot insyn med planteringar och/eller konstruktioner.

Ljudnivåskillnaden ΔLA mot vägtrafik-, spår- och flygbuller i byggnadernas ytterhölje ska vara minst 32 dB.

Med byggnader och mellanliggande konstruktioner ska ett tillsin bullernivå skyddat gårdsområde bildas för kvarteret. Eventuella gårdsbyggnader och bullerstaket ska uppföras som en del av byggnadernas arkitektur.

Vid etappvist byggande ska man sörja för eventuella provisoriska arrangemang för att i lek- och vistelseområdena uppnå en bullernivå som är förenlig med riktvärdena.

Vid planeringen av byggnaderna i kvarteren ska det säkerställas att stombullret från spårvägen dämpas tillräckligt och att nivån på stombullret från spårvägen inte överskrider 30 Lprm inomhus, om man avviker från lösningen i denna detaljplan eller om spårvägen redan har byggts.

Gårdar

Målsättningstalet för kvartersområdets gröneffektivitet ska vara minst 1,0. Gröneffektivitetskalkylen bifogas till bygglovsansökan tillsammans med planen över gården.

Utrymmet mellan byggnaden och gatuområdet ska stenläggas, planteras eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan på ett smidigt sätt.

Fördröjning av dagvatten ska ordnas i enlighet med en separat dagvattenplan.

Servicegården ska anläggas så att den inte framhävs i stadsbilden.

Parkeringsområdet ska indelas och avgränsas med träd- och buskplanteringar.

I kvartersområdet ska utrymme reserveras för en parktransformator.

Klimatneutralitet

Byggandet ska vara hållbart ur ett livscykelperspektiv och energieffektivt. I samband med ansökan om bygglov ska en beräkning av koldioxidavtrycket presenteras.

Byggnadernas energibehov ska tillgodoses delvis eller helt med lokalt producerad, förnybar energi. Lösningarna för förnybar energi får vara byggnads- eller kvartersspe cifika eller områdesvisa.

Det är tillåtet att integrera solpaneler eller andra motsvarande energifångare i byggnaderna. Tekniska anordningar som behövs för produktion av förnybar energi ska planeras som en del av byggnadernas arkitektur och när de placeras på taket ska de planeras som en högklassig del av byggnadens taklandskap.

Eventuella energibrunnar ska anpassas till områdets miljöbyggande. Deras mer exakta positioner, antal och övriga egenskaper fastställs från fall till fall i samband med bygglovet.

Parkering

Minst 28 parkeringsplatser ska anvisas för funktionerna i kvarteret 52136.

Bilplatserna i Y-kvarteret 52136 kan placeras i parkeringshuset i kvarteret 52135.

Minst 25 cykelplatser ska förverkligas i kvarteret 52136. En del av cykelplatserna ska vara placerade under takkonstruktioner.

C

Keskustatoimintojen korttelialue.

Yleistä

Kortteliin saa sijoittaa asuin-, toimisto-, liike-, majoitus-, palvelu- ja näyttelytiloja, ympäristöhäiriötä tuottamattomia työ- ja tuotantotiloja sekä julkisen hallinnon ja julkisten palvelujen tiloja.

Kortteliin 52135 saadaan edellä kuvattujen toimintojen lisäksi sijoittaa myös pysäköintitiloja.

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista.

Kortteleista ja rakennuksista tulee muodostaa kaupunkimainen kokonaisuus arkkitehtuurin keinoin.

Noin 20 metrin välein tulee julkisivuun tai korttelin reunaan, jalankulkijan reitin varrelle, sijoittaa jotain kaunista ja kiinnostavaa arkkitehtuurin tai ympäristörakentamisen keinoin.

Rakennusoikeus

Yhteistiloja ja ulkoiluvälinevarastoja saa rakentaa asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi. Yhteistiloja saa käyttää asukkaiden työtiloina. Nämä tilat eivät mitoita autopaikkoja tai väestönsuojia.

Asukkaiden kerho- ja harrastetiloja tulee rakentaa korttelilin vähintään se määrä, joka vastaa 1,0 % asumisen kokonaisrakennusoikeudesta.

Asuntokohtaiset irtaimistovarastot saa sijoittaa porrashuoneeseen avautuvina asuinkerroksiin tai kerrosluvun estämättä vesikaton alapuolelle rakennusoikeuden lisäksi.

Asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa viherhuoneita. Ne eivät mitoita autopaikkoja tai väestönsuojia.

Porrashuoneiden tulee olla laadukkaita, viihtyisiä ja luonnonvaloisia. Maantasokerroksessa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 35 k-m² saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Ylemmissä kerroksissa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 20 k-m²/kerros saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Asemakaavan sallimat porrashuoneiden lisäkerrosalat eivät mitoita autopaikkoja tai väestönsuojia.

Vesikaton alapuolelle muodostuvaan tilaan rakennettavien asuntojen vaatiman porrashuoneen saa tehdä rakennusoikeuden lisäksi.

Varsinaisen porrashuoneen lisäksi omatoimista pelastautumista palvelevan erillisen porrashuoneen saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Porrashuoneen laatuvaatimukset eivät koske tätä toista porrashuonetta.

Asukkaiden yhteiset saunatilat saa sijoittaa ylimpään kerrokseen tai tasakattoisissa rakennuksissa myös suurimman sallitun kerrosluvun yläpuolelle. Yhteisiin saunatiloihin tulee tällöin liittyä oma ulko-oleskelutila.

Korttelit

Kortteleiden tulee olla pääosin umpikortteleita, joissa rakennukset ovat korttelin sivun pituudelta kiinni toisissaan. Rakennusten väliin saa jättää kapeita kulkuaukkoja.

Asemakaavassa osoitetut kulkuaukot tulee toteuttaa yli III- kerroksisiin rakennuksiin noin kahden kerroksen korkuisina, ja niiden päälle tulee sijoittaa kerroksia tai vastaavia rakenteita. Tästä poiketen matalampi kulkuaukon korkeus sallitaan arkadin kohdalla, vain kävelyyn tarkoitetuissa kulkuaukoissa sekä maaston korkeuseroista johtuen.

Jokaisesta korttelista tulee laatia kokonaissuunnitelma rakennusten maantasoon sijoittuvien asuntojen, asukkaiden yhteistilojen ja liiketilojen sijoittumisen sekä kerroslukujen ja kattomuotojen osalta ensimmäisen rakennusluvan yhteydessä. Suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa seuraavien rakennuslupien yhteydessä.

Jokaisesta korttelista tulee laatia koko korttelia koskeva yhtenäinen pihasuunnitelma sekä valaistussuunnitelma tonttijaosta riippumatta.

Kunkin korttelijulkisivun on muodostuttava vähintään kahdesta ilmeeltään erilaisesta julkisivuratkaisusta.

Kvartersområde för centrumfunktioner.

Allmänt

I kvarteret är det tillåtet att placera bostads-, kontors-, affärs-, inkvarterings-, service och utställningslokaler, arbets- och produktionslokaler som inte stör miljön samt lokaler för offentlig förvaltning och offentlig service.

I kvarter 52135 är det utöver ovan nämnda verksamheter tillåtet att placera parkeringsutrymmen.

Områdets arkitektur och miljöbyggande ska ha en högklassig prägel och utförandet ska hålla hög nivå.

Av kvarteren och byggnaderna ska en urban helhet bildas genom arkitektoniska medel.

I fasaden eller kanten av kvarteret ska det längs gångstråket med cirka 20 meters mellanrum placeras något vackert och intresseväckande med hjälp av arkitektoniska medel eller genom miljöbyggande.

Byggrätt

Gemensamma utrymmen och förråd för friluftsutrustning får byggas utöver den byggrätt som anges i detaljplanen. De gemensamma utrymmena får användas som arbetsutrymmen för de boende. Dessa utrymmen räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser eller skyddsrum.

Klubb- och hobbylokaler för de boende ska byggas i kvarteret minst i en omfattning som motsvarar 1,0 % av den totala byggrätten för boende.

Bostadsvisa förråd för lös egendom får placeras i bostadsvåningar så att de öppnar sig mot trapphuset eller, oberoende av våningstalet, nedanför yttertaket utöver byggrätten.

Utöver den byggrätt som angetts i detaljplanen får grönrum byggas. De räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser eller skyddsrum.

Trapphusen ska vara av hög kvalitet, trivsamma och ha dagsljusinsläpp. På markplansvåningen får 35 m²-vy av ytan i varje trapphus byggas utöver byggrätten. På de övre våningarna får 20 m²-vy/våning av ytan i varje trapphus byggas utöver byggrätten. De i detaljplanen tillåtna tilläggsvåningsytorna för trapphusen räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser eller skyddsrum.

Ett trapphus som förutsätts för de bostäder som byggs i utrymmet nedanför yttertaket får byggas utöver byggrätten.

Utöver det egentliga trapphuset får ett separat trapphus för att de boende ska kunna rädda sig på egen hand byggas utöver den i detaljplanen anvisade våningsytan. Kvalitetskraven på trapphus gäller inte detta andra trapphus.

Gemensamma bastuutrymmen för de boende får placeras i den översta våningen eller i byggnader med plant tak även ovanför det största tillåtna våningstalet. Då ska det finnas ett eget utevistelserum i anslutning till de gemensamma bastuutrymmena.

Kvarter

Kvarteren ska i huvudsak vara slutna kvarter där byggnaderna är fast i varandra längs kvarterets sida. Små passager får bli kvar mellan byggnaderna.

De passager som anvisats i detaljplanen för genomföras i byggnader med mer än III våningar. De ska vara ungefär två våningar höga och våningar eller andra konstruktioner ska placeras ovanpå dem. I avvikelse till detta tillåts en lägre höjd på passagen vid en arkad, i passager som endast är avsedda för fotgängare samt när höjdskillnader i terrängen kräver det.

För varje kvarter ska det i samband med det första bygglovet utarbetas en helhetsplan över placeringen av bostäderna i markplan, de gemensamma utrymmena och affärs lokalerna samt våningstalen och takformerna. Planen uppdateras efter behov i samband med de följande bygglovet.

För varje kvarter ska en enhetlig plan över gården utarbetas som gäller hela kvarteret samt en belysningsplan oberoende av tomtindelningen.

Varje kvartersfasad ska bestå av minst två fasadlösningar med olika framtoning.

Asukkaiden yhteistilat, polkupyörävarastot sekä harrastetilat tulee sijoittaa keskitettyinä pääosin kortteleiden maantasokerrokseen. Tilojen tulee sijoittua ja avautua ensisijaisesti aukioiden ja/tai jalankulkureittien varrelle.

Gemensamma utrymmen för de boende, cykelförråd och hobbyutrymmen ska placeras så att de huvudsakligen är koncentrerade till kvarterens markplansvåning. Utrymmena ska i första hand placeras och öppna upp längs öppna platser och/eller gångstråk.

Korttelin 52134 maantasokerrokseen tulee sijoittaa kadun suuntaan avautuvia asuntoja. Huoneistoihin tulee olla oma pääsisäänkäynti ensisijaisesti kadulta tai toissijaisesti korttelipihalta tai porrashuoneesta.

Bostäderna i markplansvåning i kvarter 52134 ska öppna sig mot gatan. Lägenheterna ska ha en egen ingång i första hand från gatan eller i andra hand från kvartersgården eller trapphuset.

Kortteliin 52134, Muuranraitin varteen, tulee rakentaa päivittäistavarakaupalle soveltuva liiketila, joka on kooltaan vähintään 900 k-m². Tila tulee suunnitella siten, että se on joustavasti yhdistettävissä ja jaettavissa pienempiin osiin. Tilaa saa käyttää myös muussa liiketilakäytössä sekä väliaikaisesti asukkaiden yhteistilana.

I kvarter 52134, längs Murestråket, ska en affärslokal på minst 900 m²-vy byggas för dagligvaruhandel. Lokalen ska planeras så att den flexibelt kan slås samman och indelas i mindre delar. Lokalen får användas även för annan affärsrörelse samt tillfälligt som gemensamt utrymme för de boende.

Korttelin 52134 Muuranraitin varteen sijoittuvan liiketilan huoltoyhteys tulee toteuttaa Ropinakujan kautta. Huoltotasku toteutetaan rakennuksen alimpaan kerrokseen.

Serviceförbindelsen för kvarter 52134 längs Murestråket ska byggas via Smattergränden. En serviceficka byggs i byggnadens lägsta våning.

Kortteleihin 52134 ja 52135 tulee varata tila kiinteistömuuntamoa varten.

I kvarteren 52134 och 52135 ska utrymme reserveras för en fastighetstransformator.

Jätetilat tulee sijoittaa asuinrakennukseen tai pysäköintitaloon keskitettyinä.

Soprum ska placeras så att de är koncentrerade till bostadshuset eller parkeringshuset.

Vesihuolto tulee mahdollistaa kortteli alueen sisäisin järjestelyin kaikille tonteille, mikäli liitospaikka sitä edellyttää.

Vattenförsörjningen ska ordnas internt för alla tomter i kvartersområdet, ifall anslutningsplatsen förutsätter det.

Korttelin yksityisiä pumppaamoja tai rasvanerotuskaivoja ei saa sijoittaa katualueelle.

Kvarterets privata pumpstationer eller fettavskiljningsbrunnar får inte placeras på gatuområdet.

Melu ja ilmanlaatu
Rakennusten ulkokuoren äänitasoeron ΔLA tieliikenne-, raide- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 32 dB, jollei kaavakartan merkinnöin ole toisin osoitettu.

Buller och luftkvalitet
Ljudnivåskillnaden ΔLA mot vägtrafik-, spår- och flygbuller i byggnadernas ytterhölje ska vara minst 32 dB, om inte via planekartans beteckningar annat bestämts.

Asunnot tulee suunnitella siten, että ne eivät avaudu ainoastaan julkisivulle, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna. Mikäli tämä ei kaikkien asuntojen osalta ole kohtuullisin toimin toteutettavissa, voi pieni osa asunnoista avautua vain yli 65 dB:n suuntaan.

Bostäderna ska planeras antingen så att de inte öppnar upp endast mot en fasad där bullernivån överskrider 65 dB beräknat enligt den genomsnittliga ljudnivån dagtid. Om detta inte kan genomföras med rimliga åtgärder för alla bostäder kan en liten del av bostäderna öppna sig enbart i riktningen över 65 dB.

Asuntojen tuuletus tai viilennys tulee järjestää siten, ettei liikennemelun keskiäänitaso (LAeq) ylitä yöllä (klo 22-7) 30 dB tai raideliikenteen toistuvat hetkelliset enimmäisäänitasot (LAFmax) ylitä 45 dB.

Bostädernas ventilation eller nedkylning ska ordnas så att trafikbullrets medelljudnivå (LAeq) inte överskrider 30 dB på natten (kl. 22–7) eller att spårtrafikens upprepade tillfälliga maximala ljudnivåer (LAFmax) inte överskrider 45 dB.

Oleskeluparvekkeet, joihin asemakaavan meluselvityksen perusteella kohdistuu yli 52 dB:n julkisivumelutaso, tulee lasittaa.

De balkonger som enligt detaljplanens bullerutredning exponeras för en fasadbullernivå på över 52 dB ska inglasas.

Korttelin 52135 pysäköintitalon katolle osoitettavalle asukkaiden oleskelupihalle tulee toteuttaa riittävä melusuojaus melutason ohjearvojen täyttämiseksi.

Vistelsegården på taket av parkeringsanläggningen i kvarteret 52135 ska förses med tillräcklig bullerskydd så att riktvärdena för bullernivåer uppfylls.

Kattoterasseilla tulee varmistaa riittävällä melusuojauksella oleskelualueiden ohjearvojen täyttyminen.

På takterrasser ska det med hjälp av tillräckliga bullerskydd säkerställas att riktvärdena inte överskrids i vistelseområdena.

Kortteleissa tulee väliaikaisella melusuojauksella varmistaa leikki- ja oleskelualueiden ohjearvojen täyttyminen rakentamisen eri vaiheissa.

I kvarteren ska det under alla etapper av byggandet med hjälp av provisoriska bullerskydd säkerställas att kraven på riktvärden uppfylls i lek- och vistelseområdena.

Kortteleiden rakennusten suunnittelussa tulee varmistaa, että raitiotien runkomelun vaimennus on riittävä, eikä raitiotiestä aiheutuva runkomelun taso ylitä sisätiloissa 30 Lprm, jos poiketaan tämän asemakaavan mukaisesta ratkaisusta tai raitiotie on jo rakentunut.

Vid planeringen av byggnaderna i kvarteren ska det säkerställas att stombullret från spårvägen dämpas tillräckligt och att nivån på stombullret från spårvägen inte överskrider 30 Lprm inomhus, om man avviker från lösningen i denna detaljplan eller om spårvägen redan har byggts.

Virkatien suuntaan avautuvat asuinrakennukset tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta tai pihan puolelta, mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla.

De bostadsbyggnader som vänder sig mot Tjänstevägen ska förses med mekanisk till- och frånluftsventilation, där tilluften ska tas från taknivån eller från gårdssidan på så stort avstånd från föroreningskällor som möjligt. Ventilationsanläggningen måste utrustas med tillräckligt effektiva filter.

Rakennukset
Rakennusten julkisivujen tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia.

Byggnader
Byggnadernas fasader ska hålla hög standard till sin arkitektur, sina material och med tanke på stadsbilden.

Rakennusten julkisivujen yksityiskohtien, ikkunajaotuksen ja värityksen tulee olla erilaisia eri rakennuksissa.

Byggnadsfasadernas detaljer, gruppering av fönster och färgsättning ska variera i olika byggnader.

Kortteleiden katujulkisivujen ja kadulle näkyvien rakennusten päätyjen tulee olla paikallamuurattuja tai antaa paikalla muuratun julkisivun vaikutelma. Mahdolliset elementtisaumat tulee häivyttää ja suunnitella osaksi julkisivua.

Kvarterens gatufasader och gavlar på byggnader som syns mot gatan ska vara murade på plats eller ge intryck av att vara fasader som murats på plats. Eventuella elementfogar ska döljas och planeras som en del av fasaden.

Rakennusten katujulkisivujen pääasiallisena materiaalina tulee käyttää tiiltä, rappausta tai puuta.

Tegel, puts eller trä ska vara det huvudsakliga materialet på gatufasaderna.

Rakennusten päädyt tulee aukottaa runsaasti. Kulmahuoneistojen ja niiden pääoleskelutilojen ja/tai parvekkeiden tulee avautua vähintään kahteen ilmansuuntaan.

Byggnadernas gavlar ska ha ett stort antal öppningar. Hörnlägenheter och deras huvudsakliga vistelseutrymmen och/eller balkonger ska öppnas upp i minst två väderstreck.

Alueella kaupunkikuvaa hallitsevan kattomuodon tulee olla harjakatto. Rakennusaloilla, joissa kerrosluku mahdollistaa pääkäyttötarkoituksen mukaisten tilojen sijoittamisen ylimpään kerrokseen vesikaton alle muodostuvaan tilaan, tulee pääosan rakennuksista olla harjakattoisia.

I området ska den dominerande takformen i stadsbilden utgöras av sadeltak. På byggnadsytor, där våningstalet gör det möjligt att placera utrymmen som är förenliga med huvudanvändningssyftet till det utrymme som uppkommer under yttertaket i den översta våningen, ska merparten av byggnaderna ha sadeltak.

Harjakattojen harjansuunta voi vaihdella korttelijulkisivussa. Harjansuunnaltaan erilaisten rakennusten välinen rakennusmassa saa olla kaavan edellyttämää kerroslukua matalampi. Korttelissa 52135 harjansuunnan tulee olla vähintään yhdessä Muuranaukiota rajaavassa rakennuksessa vasten aukiota. Korttelissa 52134 Toisensavun varrella rakennusten pääasiallinen harjansuunta tulee olla kadun suuntainen ja rakennusten tulee olla kerrosluvultaan vähintään VIII.

Åsriktningen på sadeltaken kan variera i kvartersfasaden. Byggnadsmassan mellan byggnader med olika åsriktning får vara lägre än det våningstal som förutsätts i planen. I kvarter 52135 ska åsriktningen på minst en byggnad som gränsar till Mureplatsen vara mot platsen. I kvarter 52134 längs Andra röken ska byggnadernas huvudsakliga åsriktning följa gatans riktning och byggnaderna ska ha våningstalet minst VIII.

Tasakattojen tulee olla pääosin kasvikattoja ja/tai asukkaiden oleskelua palvelevia vehreitä ja viihtyisiä kattopuutarhoja. Katoille saa sijoittaa uusiutuvan energian tuotantoon tarkoitettuja teknisiä laitteita ja varusteita.

Plana tak ska huvudsakligen utgöras av gröntak och/eller grönskande och trivsamma takträdgårdar som betjänar invånarnas vistelse. På taket får placeras tekniska anordningar och utrustning avsedda för produktion av förnybar energi.

Kortteliin 52134 tulee Toisensavun varteen toteuttaa vesikaton alle muodostuvaan tilaan asuntoja vähintään 300 k-m².

I kvarter 52134 längs Andra röken ska bostäder på minst 300 m²-vy byggas i utrymmet under yttertaket.

Korttelissa 52134 ja 52135 Muuranaukioon ja Toisensavuun rajautuvissa rakennuksissa tulee vähintään osassa kattopintaa jäsentää ja rytmittää kattoikkunoilla ja -lyhdyillä, kattorakenteeseen integroiduin parvekkein tai madaltamalla räystäslinjaa.

I kvarteren 52134 och 52135, åtminstone i en del av de byggnader som gränsar till Mureplatsen och Andra röken, ska takytan indelas och rytmiseras med takfönster och -lyktor, med balkonger som integrerats i takkonstruktioner eller genom att sänka takfotslinjen.

Korttelissa 52134 tulee Toisensavun ja Virkatien kulmausta sekä Muuranraitin ja Ropinakujan kulmausta korostaa arkkitehtuurin keinoin.

I kvarter 52134 ska hörnet mellan Andra röken och Tjänstevägen samt hörne mellan Muresträket och Smattergränden accentueras med arkitektoniska medel.

Rakennusten julkisivujen tulee olla värikkäitä. Värityksen tulee perustua asemakaavan viitesuunnitelman värisuunnitelman mukaisesti kortteleissa 52134 ja 52135 sydäntalven väreihin. Värisävyjen tulee olla vaaleita ja pastellisia. Viereisten rakennusten tulee keskenään poiketa pääväriltään.

Byggnadernas fasader ska vara färggranna. Färgsättningen ska i enlighet med färgplanen i detaljplanens referensplan baseras på midvinternyanser i kvarteren 52134 och 52135. Färgerna ska vara ljusa pastellnyanser. Intilliggande byggnader ska ha avvikande huvudfärg.

Jokaisessa asunnossa, jossa on vähintään kaksi huonetta, tulee olla parveke, terassi, piha tai viherhuone. Yhden asuinhuoneen asunnoissa tulee olla vähintään ranskalainen parveke.

Varje bostad med minst två rum ska ha en balkong, en terrass, en gård eller ett grönrum. Bostäder med ett bostadsrum ska ha minst en fransk balkong.

Kadun ja aukioiden puoleisten parvekkeiden tulee olla pääosin sisäänvedettyjä tai parvekejulkisivut tulee toteuttaa niin, että ne muodostavat arkkitehtuuriltaan yhtenäisen kokonaisuuden lämpimän julkisivun kanssa materiaaleiltaan ja aukotukseltaan. Aukotuksen tulee olla vaihtelevaa. Aukioiden ja pääkatujen varrella rakennuksen julkisivupinnan alasta osan tulee olla lämmintä seinäpintaa.

Balkongerna mot gatan och de öppna platserna ska huvudsakligen vara indragna, eller så ska balkongfasader byggas så att de arkitektoniskt med hänsyn till materialen och öppningarna utgör en sammanhängande helhet med varm fasad. Öppningarna ska uppvisa variationer. Utmed de öppna platserna och huvudgatorna ska en del av byggnadsfasadens yta utgöras av varm väggyta.

Rakennuksen kadunpuoleiseen julkisivuun saa rakentaa yksittäisiä kaupunkikuvallisesti perusteltuja ulokeparvekkeita.

Enskilda utskjutande balkonger som är stadsbildsmässigt motiverade får byggas i byggnadens fasad mot gatan.

Kadun tai aukion puoleisten parvekkeiden kantavat rakenteet tulee tehdä maantasossa pilareina tai parvekkeiden tulee olla ripustettuja.

De bärande konstruktionerna i balkongerna mot gatan eller den öppna platsen ska byggas som pelare på markplanet eller så ska balkongerna vara upphängda.

Ulokeparvekkeet saavat ulottua rakennusalan yli katualueen/aukion puolelle enintään 2,2 m. Vapaan korkeuden parvekkeen alla tulee olla vähintään 5 m.

De utskjutande balkongerna får sträcka sig högst 2,2 meter över byggnadsytan på gatuområdets/den öppna platsens sida. Den fria höjden under balkongen ska vara minst 5 meter.

Korttelialueen sisällä parvekkeet saavat ylittää rakennusalan rajan enintään 2 m.

Inuti kvartersområdet får balkonger överskrida byggnadsytans gräns med högst 2 m.

Julkisivulla, jolle rakennetaan arkadi tai arkadimainen parvekejulkisivu, tulee parvekkeiden etupinnan ja pilareiden muodostaa yhtenäinen julkisivu.

På den fasad som det byggs en arkad eller en arkadliknande balkongfasad på ska balkongernas framsida och pelare bilda en sammanhängande fasad.

Porrashuoneiden sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin.

Trapphusens entréer ska framhävas genom arkitektoniska medel.

Ilmanvaihtokonehuoneet ja muut talotekniset laitteet tulee sovittaa luontevaksi osaksi rakennusten arkkitehtuuria ja materiaaleja.

Ventilationsmaskinrum och övriga hustekniska anordningar ska integreras som en naturlig del av byggnadernas arkitektur och material.

Kivijalka
Kadun ja/tai aukion puolelle tulee muodostaa avoin ja toiminnallinen kivijalkakerros, jota tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin; runsaalla aukotuksella, materiaaleilla, väreillä, rakennusosilla ja valaistuksella, ja joka avautuu toimintoineen kadulle/jalankulkureittien suuntaan.

Stenfot
Mot gatan och/eller den öppna platsen ska en öppen och funktionell stenfotsvåning bildas som ska framhävas med arkitektoniska medel; genom ett stort antal öppningar, material, färger, byggnadsdelar och belysning och som med sina funktioner öppnar sig mot gatan/gångstråken.

Kadun/aukion varressa kivijalkakerroksen tulee olla vähintään 5 m korkea tai kivijalan julkisivun tulee antaa kaksikerroksinen vaikutelma. Ropinakujan ja Virkatien varren rakennuksissa kivijalan korkeus saa tästä poiketen olla vähintään 4 m. Maaston korkeuserojen vuoksi kivijalan sekä mahdollisen arkadin korkeus saa olla vähäisessä määrin näitä vähemmän.

Porrashuoneisiin on oltava kulku sekä kadulta että pihalta tai kulkuaukosta.

Katualueen ja/tai aukion puolella sijaitseviin liike- ja yhteiskäyttöisiin tiloihin tulee olla suora sisäänkäynti kadulta/aukiolta, ja ne tulee yhdistää ulkotiloihin suurin ikkunoin ja ovin.

Arkadin tulee erottua julkisivussa materialin, värin ja/tai detaljoinnin keinoin. Arkadin suunnittelussa ja pilarijaossa tulee huomioida kivijalan liiketilojen näkyvyys.

Asuintalojen, maantasoasuntojen, liiketilojen, palveluiden ja toimistojen pääsisäänkäyntejä sekä porttikäytäviä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin sekä valaistuksella

Kivijalkakerros tulee toteuttaa muuntojoustavana siten, että tilat ovat yhdistettävissä ja jaettavissa. Asukkaiden yhteistilojen tulee olla sellaisia, että ne voidaan tarvittaessa ottaa heti liiketilakäyttöön. Korvaavia yhteistiloja saadaan rakentaa erilliseen piharakennukseen tai vesikaton alapuoliseen tilaan.

Muuranaukion reunalle kortteliin 52135 tulee kivijalkaan rakentaa vähintään 1 ravintolakäyttöön soveltuva liiketila, mikä tulee ottaa huomioon talotekniikan toteutuksessa. Liiketilan tulee olla kooltaan vähintään 130 k-m².

Kivijalkakerroksessa asuinhuoneen yksityisyys tulee turvata esim. istutuksilla, sisäänvedetyillä terasseilla tai siten, että asuinhuoneen lattia on vähintään 0,5 m viereisen katutason pintaa ylempänä.

Pihat

Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 0,9. Vihertehokkuuslaskelma liitetään rakennuslupahakemukseen pihasuunnitelman kanssa.

Pihat tulee suunnitella ja toteuttaa yhtenäisenä ja vehreänä kokonaisuutena tonttijaosta riippumatta.

Pihojen suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet, monipuolinen kasvillisuus, hulevesien viivytys ja yhteisöllisyys.

Maanvaraiselle piha-alueelle tulee istuttaa myös suuriksi kasvavia puulajeja, joiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa riittävillä kasvualustoilla ja lajivalinnoilla.

Hulevesien viivytys tulee toteuttaa kortteleittain erillisen hulevesisuunnitelman mukaisesti.

Kadun ja/tai aukion varteen sijoittuvan rakennuksen ja katualueen ja/tai aukion välinen tila tulee kivetä, istuttaa tai muutoin käsitellä osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa, ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun ja/tai aukioon.

Asuntokohtaisia sisääntulopihoja / etupuutarhoja saa rakentaa kadun suuntaan. Pihat tulee rajata katualueesta istutuksin tai rakenteellisin keinoin.

Kadun ja rakennuksen välisille istutettavaksi osoitetuille alueille saa rakentaa kortteliin johtavia kulkuväyliä sekä porrashuoneen ja asunnon sisäänkäynnin tai pihan vaatimia rakenteita. Parvekkeiden ulottuessa istutettavan alueen päälle, tulee varmistaa kadun ja rakennuksen välisen tontin osan riittävä vehreys.

Tontteja ei saa aidata, ja korttelipihan tulee olla yhteiskäytössä.

Pihoille ei saa sijoittaa pysäköintiä. Tarvittaessa kortteliin voidaan tästä poiketen sijoittaa 1 autopaikka liikuntaesteistä ja 1 autopaikka lyhytaikaista pysäköintiä varten. Nämä autopaikat tulee toteuttaa nurmikiveyksin.

Pelastautumiseen tarvittavia nostopaikkoja ei saa sijoittaa kävelylle ja pyöräilylle varatuille katualueille eikä pääsääntöisesti muillekaan katualueille tai sisäpihoille. Mahdollisista nostopaikoista tulee neuvotella pelastuslaitoksen kanssa.

Stenfotsvåningen utmed gatan/den öppna platsen vara minst 5 meter hög eller så ska stenfotens fasad ge intryck av att bestå av två våningar. I avvikelse från detta ska stenfoten i byggnaderna längs Smattergränden och Tjänstevägen vara minst 4 m. På grund av höjdskillnader i terrängen får höjden på stenfoten och en eventuell arkad vara något lägre än ovan nämnda höjder.

Trapphusen ska ha en ingång både från gatan och gården eller från passagen.

Affärslokaler och utrymmen för gemensamt bruk på gatuområdets och/eller den öppna platsens sida ska ha en direkt ingång från gatan/den öppna platsen och de ska anslutas till uterummen med stora fönster och dörrar.

En arkad ska framträda på fasaden med hjälp av material, färg och/eller detaljer. Synligheten hos affärslokalerna i stenfoten bör beaktas i planeringen av arkaden och pelarindelningen.

Bostadshusens, markplansbostädernas, affärslokalernas, servicens och kontorens huvudingångar och portgångar ska framhävas med arkitektoniska medel och belysning.

Stenfotsvåningen ska byggas flexibelt så att lokalerna kan slås ihop och delas upp. De gemensamma utrymmena för invånarna ska vara sådana att de vid behov på en gång kan tas i bruk som affärslokaler. Ersättande gemensamma utrymmen får byggas i en separat gårdsbyggnad eller i utrymmet under yttertaket.

I kanten av Mureplatsen, i kvarter 52135, ska minst en affärslokal som lämpar sig för restaurangverksamhet byggas i stenfoten. Detta ska tas i beaktande i fastighetstekniken. Affärslokalen ska vara minst 130 m²-vy stor.

I stenfotsvåningen ska integriteten i bostadsrummet tryggas genom t.ex. planteringar, indragna terrasser eller så att bostadsrummets golv ligger minst 0,5 m högre upp än det intilliggande gatuplanets nivå

Gårdar

Målsättningstalet för kvartersområdets gröneffektivitet ska vara minst 0,9. Gröneffektivitetskalkylen bifogas till bygglovsansökan tillsammans med planen över gården.

Gårdarna ska planeras och anläggas som en sammanhängande och grönskande helhet oberoende av tomtindelningen.

Vid planeringen av gårdarna ska man beakta behoven hos användare i olika åldrar, mångsidig växtlighet, fördröjningen av dagvatten och gemenskap.

I ett gårdsområde på marken ska även resliga trädslag planteras. Livsbetingelserna för dem ska säkerställas medtillräckliga växtunderlag och valen av arter.

Fördröjning av dagvatten ska ordnas kvartersvis i enlighet med en separat dagvattenplan.

Utrymmet mellan en byggnad som placeras vid en gata och/eller öppen plats och gatuområdet och/eller en öppen plats ska stenläggas, planteras eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan och/eller den öppna platsen på ett smidigt sätt.

Bostadsvisa entrégårdar / entrsuperscripträdgårdar får byggas i gatans riktning. Gårdarna ska avgränsas från gatuområdet med planteringar eller konstruktioner.

I områden mellan gata och byggnad som anvisats för plantering är det tillåtet att bygga gångar som leder till kvarteret samt konstruktioner som trapphuset och bostadsingången eller -gården kräver. Om balkonger sträcker sig över ett område som ska planteras, ska det säkerställas att den del av tomten som ligger mellan gatan och byggnaden är tillräckligt grönskande.

Tomterna får inte inhägnas och kvartersgården ska användas gemensamt.

Parkering får inte placeras på gårdarna. I avvikelse från detta kan man vid behov i varje kvarter placera en bilplats för rörelsehindrade och en bilplats för kortvarig parkering. Dessa bilplatser ska anläggas med gräsarmering.

Lyftplatser som behövs för räddning får inte placeras på gatuområden som reserverats för fotgängare och cyklister, i regel inte heller på andra gatuområden eller på innergårdarna. Om eventuella lyftplatser ska förhandlas med räddningsverket.

Hiilineutraalisuus

Rakentamisen tulee olla elinkaarikestävää ja energiatehokasta. Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma.

Rakennusten energiatehokkuuden tulee olla vähintään A2018-energialuokkaa tai sitä vastaava.

Betonirunkoisissa rakennuksissa tulee käyttää osittain vähähiilistä betonia. Vähähiilisyys tulee todentaa BY-vähähiilisyyslaskurilla tai vastaavalla kolmannen osapuolen menetelmällä.

Rakennusten energiantarve tulee osin tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetulla uusiutuvalla energialla. Uusiutuvan energian ratkaisut saavat olla rakennus- ja korttelikohtaisia tai alueellisia.

Aurinkopaneelien tai muiden vastaavien energiankeräimien integroiminen rakennuksiin on sallittua. Uusiutuvan energian tuotantoon tarvittavat tekniset laitteet ja varusteet tulee suunnitella osana rakennusten arkkitehtuuria, ja katolle sijoittuessaan ne on suunniteltava laadukkaaksi osaksi rakennuksen kattomaisemaa.

Mahdolliset energiakaivot tulee sovittaa alueen ympäristörakentamiseen. Niiden tarkempi sijainti, määrä sekä muut ominaisuudet määritellään tapauskohtaisesti rakennusluvan yhteydessä.

Klimatneutralitet

Byggandet ska vara hållbart ur ett livscykelperspektiv och energieffektivt. I samband med ansökan om bygglov ska en beräkning av koldioxidavtrycket presenteras.

Byggnadernas energieffektivitet ska vara minst energiklass A2018 eller motsvarande.

I byggnader med betongstomme ska koldioxidfattig betong användas delvis. Koldioxidutsläppen ska intygas med Finska Betongföreningens räknare eller motsvarande metod som tillhandahålls av tredje part.

Byggnadernas energibehov ska tillgodoses delvis eller helt med lokalt producerad, förnybar energi. Lösningarna för förnybar energi får vara byggnads- eller kvartersspecifika eller områdesvisa.

Det är tillåtet att integrera solpaneler eller andra motsvarande energifångare i byggnaderna. Tekniska anordningar som behövs för produktion av förnybar energi ska planeras som en del av byggnadernas arkitektur och när de placeras på taket ska de planeras som en högklassig del av byggnadens taklandskap.

Eventuella energibrunnar ska anpassas till områdets miljöbyggande. Deras mer exakta positioner, antal och övriga egenskaper fastställs från fall till fall i samband med bygglovet.

Pysäköinti

Polkupyöräpaikkoja tulee varata vähintään:

Asuminen: vähintään 2 pp/asunto
Liiketilat: 1 pp/50 k-m²
Toimistotilat: 1 pp/80 k-m²

Polkupyöräpaikkojen tulee olla helposti käytettäviä ja säältä suojattuja.

Polkupyöräpaikkoja saa sijoittaa korttelin 52135 rakennettavaan pysäköintitaloon.

Autopaikkojen vähimmäisnormit ovat: Asuminen: 1 ap/130 k-m², kuitenkin vähintään 1 autopaikka kolmea asuntoa kohden. Normin mukaisesta autopaikkamäärästä saa vähentää 15 %, kun autopaikat ovat nimeämättömiä. Vuorottaiskäytölle voidaan antaa lievennetyt autopaik-kavaatimukset erillisen selvityksen perusteella. Normin lisäksi tulee osoittaa 1 vieraspaikka/1 500 k-m² sekä lyhytaikaista huoltopysäköintiä sekä kotipalvelujen pysäköintiä varten 1 ap/5 000 k-m².

Liiketilat: vähintään 1 ap/100 k-m²
Toimisto 1 ap/50 k-m²

Autopaikat sijoitetaan C-korttelin 52135 rakennettavaan pysäköintilaitokseen. Lisäksi voidaan tarvittaessa sijoittaa korttelin sisäpihalle 1 autopaikka lyhytaikaista huoltoa ja kotihoitoa varten sekä 1 autopaikka liikuntaesteisiä varten.

Parkering

Cykelplatser ska reserveras till ett antal av minst:

Boende: 2 cp/ bostad
Affärslokaler: 1 cp/50 m²-vy
Kontorslokaler: 1 cp/80 m²-vy

Cykelplatserna ska vara lättillgängliga och skyddade mot väder.

Cykelplatser får placeras i det parkeringshus som byggs i kvarteret 52135.

Miniminormen för bilplatser är: Boende: 1 bp/130 m²-vy, dock minst 1 bilplats per tre bostäder. Det normenliga antalet bilplatser får minskas med 15 % när bilplatserna är omarkerade. Lättnader i kraven på bilplatser kan ges för växelvis parkering utgående från en separat utredning. Utöver normen ska 1 gästplats/ 1 500 m²-vy samt 1 bp/5 000 m²-vy anvisas för kortvarig serviceparkering och parkering för hemtjänst.

Affärslokaler: minst 1 bp/100 m²-vy
Kontorslokaler: 1 bp/50 m²-vy

Bilplatserna placeras i parkeringsanläggningen som byggs i C-kvarteret 52135. Dessutom kan vid behov 1 bilplats för kortvarig service och hemvård samt 1 bilplats för rörelsehindrade placeras på kvarterets innergård.

KTY

Toimitilarakennusten korttelialue.

Yleistä

Alueelle saa sijoittaa liike- ja toimistotiloja, majoitustiloja, ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta tuotantotilaa sekä palvelu-, liikunta- ja opetustiloja sekä asumiseen ja edellä mainittuihin pääkäyttötarkoituksiin liittyviä varastotiloja.

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista.

Korttelit

Lentoasemantien varteen sijoittuvat rakennukset tulee suunnitella siten, että ne muodostavat mahdollisimman yhtenäisen, asuinkortteleita melulta suojaavan rakennusmassan.

Lastaus- ja huoltotilat tulee sijoittaa rakennukseen. Ulkovarastointia ei sallita.

Työpaikkaravintolat tulee sijoittaa ensisijaisesti rakennuksen kivijalkaan.

Korttelialueiden sisäiset yleiselle jalankululle osoitetut reitit tulee toteuttaa.

Korttelin 52132 tulee varata tila kiinteistömuuntamoa varten.

Melu ja ilmanlaatu

Rakennusten ulkokuoren äänitasoeron ΔLA tieliikenne-, raide- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Kvartersområde för verksamhetsbyggnader.

Allmänt

I området får det placeras affärs- och kontorslokaler,inkvarteringslokaler, produktionslokaler som inte ger upphov till miljöstörningar samt service-, idrotts- och undervisningslokaler samt lagerlokaler i anslutning till boende och ovannämnda huvudanvändningsändamål.

Områdets arkitektur och miljöbyggande ska ha en högklassig prägel och utförandet ska hålla hög nivå.

Kvarter

De byggnader som placeras utmed Flygstationsvägen ska planeras så att debildar en så enhetlig byggnadsmassa som möjligt för att skydda bostadskvarteren mot buller.

Utrymmen för lastning och underhåll ska placeras i en byggnad. Utomhuslagring tillåts inte.

Arbetsplatsrestaurangerna ska i förstahand palaceras i byggnadens stenfot.

Leder som anvisats för allmän gångtrafik inom kvartersområdena ska anläggas.

I kvarter 52132 ska utrymme reserveras för en fastighetstransformator.

Buller och luftkvalitet

Ljudnivåskillnaden ΔLA mot vägtrafik-, spår- och flygbuller i byggnadernas ytterhölje ska vara minst 32 dB.

Rakennukset

Kortteleiden kivijalkakerroksen tiloja tulee avata sisäpihan sekä kadun ja jalankulkureittien suuntaan ikkunoin ja sisäänkäynnein.

Korttelin 52132 Virkatien ja Lentoasemantien kulmausta tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin. Kulmauksen tulee olla kerrosluvultaan muuta korttelin rakennusmassa korkeampi.

Rakennukset tulee väritykseltään sovittaa syksykylän kortteleiden 52133 ja 52137 asuinrakennusten julkisivujen värisävyihin.

Pihat

Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 0,9. Vihertehokkuuslaskelma liitetään rakennuslupahakemukseen pihasuunnitelman kanssa.

Kortteliin 52132 tulee rakentaa kadulle päin avautuva sisäpiha.

Hulevesien viivytys tulee toteuttaa kortteleittain erillisen hulevesisuunnitelman mukaisesti.

Hiilineutraalisuus

Rakentamisen tulee olla elinkaarikestävää ja energiatehokasta. Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma.

Rakennusten energiatehokkuuden tulee olla vähintään A2018-energialuokkaa tai sitä vastaava.

Betonirunkoisissa rakennuksissa tulee käyttää osittain vähähiilistä betonia. Vähähiilisyys tulee todentaa BY-vähähiilisyyslaskurilla tai vastaavalla kolmannen osapuolen menetelmällä.

Rakennusten energiantarve tulee osin tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetulla uusiutuvalla energialla. Uusiutuvan energian ratkaisut saavat olla rakennus- ja korttelikohtaisia tai alueellisia.

Aurinkopaneelien tai muiden vastaavien energiankeräimien integroiminen rakennuksiin on sallittua. Uusiutuvan energian tuotantoon tarvittavat tekniset laitteet ja varusteet tulee suunnitella osana rakennusten arkkitehtuuria, ja katolle sijoittuessaan ne on suunniteltava laadukkaaksi osaksi rakennuksen kattomaisemaa.

Mahdolliset energiakaivot tulee sovittaa alueen ympäristörakentamiseen. Niiden tarkempi sijainti, määrä sekä muut ominaisuudet määritellään tapauskohtaisesti rakennusluvan yhteydessä.

Pysäköinti

Autopaikkoja tulee varata vähintään:
Liiketilat: vähintään 1 ap/180 k-m² (alle 2000 k-m²),
Liiketilat: vähintään 1 ap/120 k-m² (yli 2000 k-m²)
Toimisto 1 ap/100 k-m²

Muiden tilojen autopaikat määritellään tapauskohtaisesti rakennusluvan yhteydessä.

Polkupyöräpaikkoja tulee varata vähintään:
Liiketilat: 1 pp/40 k-m² (alle 2000 k-m²),
Liiketilat: 1 pp/50 k-m² (yli 2000 k-m²)
Toimistotilat: 1 pp/50 k-m²

Autopaikat sijoitetaan LPA-korttelin 52132 rakennettavaan pysäköintilaitokseen. Lisäksi voidaan rakennuksen pääsisäänkäynnin yhteyteen sijoittaa muutamia asiakaspaikkoja.

Byggnader

Lokalerna i kvarterens stenfotsvåning ska öppnas upp med fönster och ingångar mot innergården, gatan och gångstråken.

I kvarter 52132 ska hörnet mellan Tjänstevägen och Flygstationsvägen accentueras med arkitektoniska medel. Hörnet ska ha ett högre våningstal än den övriga byggnadsmassan i kvarteret.

Byggnaderna ska till sin färgsättning anpassas till nyanserna i bostadshusens fasader i höstbyns kvarter 52133 och 52137.

Gårdar

Målsättningstalet för kvartersområdets gröneffektivitet ska vara minst 0,9. Gröneffektivitetskalkylen bifogas till bygglovsansökan tillsammans med planen över gården.

I kvarteret 52132 ska det byggas en innergård som öppnar sig mot gatan.

Fördröjning av dagvatten ska ordnas kvartersvis i enlighet med en separat dagvattenplan.

Klimatneutralitet

Byggandet ska vara hållbart ur ett livscykelperspektiv och energieffektivt. I samband med ansökan om bygglov ska en beräkning av koldioxidavtrycket presenteras.

Byggnadernas energieffektivitet ska vara minst energiklass A2018 eller motsvarande.

I byggnader med betongstomme ska koldioxidfattig betong användas delvis. Koldioxidutsläppen ska intygas med Finska Betongföreningens räknare eller motsvarande metod som tillhandahålls av tredje part.

Byggnadernas energibehov ska tillgodoses delvis eller helt med lokalt producerad, förnybar energi. Lösningarna för förnybar energi får vara byggnads- eller kvartersspecifika eller områdesvisa.

Det är tillåtet att integrera solpaneler eller andra motsvarande energifångare i byggnaderna. Tekniska anordningar som behövs för produktion av förnybar energi ska planeras som en del av byggnadernas arkitektur och när de placeras på taket ska de planeras som en högklassig del av byggnadens taklandskap.

Eventuella energibrunnar ska anpassas till områdets miljöbyggande. Deras mer exakta positioner, antal och övriga egenskaper fastställs från fall till fall i samband med bygglovet.

Parkering

Bilplatser ska reserveras till ett antal av minst:
Affärslokaler: minst 1 bp/180 m²-vy (under 2000 m²-vy),
Affärslokaler: minst 1 bp/120 m²-vy (över 2000 m²-vy)
Kontor 1 bp/100 m²-vy

Bilplatser för övriga utrymmen fastställs i varje enskilt fall i samband med bygglovet.

Cykelplatser ska reserveras till ett antal av minst:
Affärslokaler: 1 bp/40 m²-vy (under 2000 m²-vy),
Affärslokaler: 1 bp/50 m²-vy (över 2000 m²-vy)
Kontorslokaler: 1 bp/50 m²-vy

Bilplatserna placeras i parkeringsanläggningen som byggs i LPA-kvarteret 52132. Dessutom kan några kundplatser placeras i anslutning till byggnadens huvudentré.

LPA

Autopaikkojen korttelialue.

Pysäköintitalon julkisivut tulee rakentaa korttelin arkkitehtuuria ja asuinrakennusten julkisivujen laatutasoa vastaaviksi. Pihan puolella pysäköintilaitosten seinän tulee estää pysäköinnistä aiheutuvat häiriöt asuinrakennuksiin ja korttelipihaan.

Pysäköintilaitoksen ylin kerros tulee kattaa. Kattopinta-alasta vähintään 80 % tulee olla kasvikattoa tai luonnonmonimuotoisuutta tukevaa niittykattoa ja/tai asukkaiden oleskelua ja liikuntaa palvelevia toimintoja. Aurinkokeräimet ja -paneelit sallitaan. Aurinkokeräimiä ja -paneeleita katolle sijoitettaessa kasvikaton määrä saa olla tätä vähäisempi, kuitenkin vähintään 50 %.

Pysäköintilaitoksen julkisivuille, jotka ovat jalankulkureittien varrella, tulee sijoittaa katutilaa aktivoivia toimintoja, kuten asukkaiden yhteistiloja tai polkupyörien säilytys- ja huoltotiloja ja/tai muodostaa kivijalasta visuaalisin keinoin mielenkiintoinen ja avoin.

Kvartersområde för bilplatser.

Parkeringshusets fasader ska byggas så att de motsvarar kvarterets arkitektur och kvalitetsnivån hos bostadshusens fasader. På gårdssidan ska parkeringsanläggningarnas vägg förhindra störningar från parkeringen för bostadshusen och kvartersgården.

Parkeringsanläggningens översta våning ska övertäckas. Minst 80 % av kvartersområdets takyta ska utgöras av gröntak eller ängstak som stöder den biologiska mångfalden och/eller funktioner som betjänar de boendes möjligheter till vistelse och motion. Solfångare och solpaneler är tillåtna. Om solfångare och solpaneler placeras på taket får gröntakets andel vara mindre, dock minst 50 %.

Vid parkeringsanläggningens fasader utmed gångstråken ska placeras funktioner som aktiverar gaturummet, såsom gemensamma utrymmen för invånarna eller utrymmen för förvaring och underhåll av cyklar och/eller göra stenfoten intressant och öppen med hjälp av visuella medel.

	Pysäköintilaitoksiin saa sijoittaa asukkaiden yhteistiloja, kuten polkupyörän säilytys- ja huoltotiloja, jätetiloja sekä myös muita liikkumista ja jakamistaloutta palvelevia liike- ja palvelutiloja.	I parkeringsanläggningarna får gemensamma utrymmen för de boende placeras, såsom utrymmen för förvaring och underhåll av cyklar, soprum och även andra affärs- och serviceutrymmen som betjänar mobilitet och delningsekonomi.
	Pysäköintilaitoksessa latauspistevalmius tulee toteuttaa kaikkiin pysäköintipaikkoihin. Lisäksi tulee toteuttaa riittävä määrä sähköauton latauspisteitä rakennuslupavaiheessa esitettävän laskelman perusteella.	Alla parkeringsplatser ska förses med beredskap för laddningspunkter. Dessutom ska ett tillräckligt antal laddningspunkter för elbilar genomföras utifrån en kalkyl i bygglovsskedet.
	Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 0,6. Vihertehokkuuslaskelma liitetään rakennuslupahakemukseen pihasuunnitelman kanssa.	Den målsatta gröneffektiviteten i kvartersområdet ska vara minst 0,6. En kalkyl över gröneffektiviteten ska bifogas till planen över gårdsområdet, vilken ska ingå i bygglovsansökan.
	Asukkaiden pihaa rajaavilla sekä tilan mahdollistaessa myös etelään ja länteen suuntautuvilla julkisivuilla, tulee käyttää köynnöksiä ja/tai kapeakasvuisia puita, ja niille tulee varata riittävä kasvualusta sekä tarvittavat ritilärakenteet. Köynnökset saavat sijoittua saman korttelin toisen käyttötarkoituksen piha-alueen puolelle.	Utmed fasader som avgränsar de boendes gårdsområden och, om utrymmet medger, även utmed fasader i sydlig och västlig riktning ska det växa klätterväxter och/eller smala träd och för dem ska ett tillräckligt växtunderlag och behövliga spaljéer reserveras. Klätterväxterna får finnas på ett gårdsområde för ett annat ändamål inom samma kvarter.
	Rakennuksen ja katualueen välinen tila tulee pääasiassa kivetä, istuttaa tai käsitellä muutoin osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa, ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun.	Utrymmet mellan byggnaden och gatuområdet ska huvudsakligen stenläggas, planteras eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan på ett smidigt sätt.
	Hulevesien viivytys tulee toteuttaa erillisen hulevesisuunnitelman mukaisesti.	Fördröjning av dagvatten ska ordnas i enlighet med en separat dagvattenplan.
	Kortteleissa 52132 ja 52133 tulee varata jokaiseen pysäköintitaloon tila kiinteistömuuntamoa varten.	I varje parkeringshus i kvarteren 52132 och 52133 ska utrymme reserveras för en fastighetstransformator.
VP	**Puisto.**	**Park.**
VL	**Lähivirkistysalue.**	**Område för närrekreation.**
LT	**Maantien alue.**	**Område för landsväg.**
	Kaupunginosan raja.	**Stadsdelsgräns.**
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.	**Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller.**
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
52	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
VERO	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
52132	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
PLOOTUKATU	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
Muuran puistosilta	**Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.**	**Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.**
14000	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
+kl 250	**Liiketiloja varten osoitettu rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggrätten för affärslokaler i kvadratmeter våningsyta.**
VII	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
VI (2/3)	**Sulkeissa oleva murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen edellisen kerroksen alasta saa rakennuksen ylimmässä kerroksessa, vesikaton alapuolelle muodostuvassa tilassa, käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi. Ylimmän kerroksen lattian tulee tällöin olla räystäslinjan tasalla tai tai enintään 1 m sen alapuolella.**	**Bråktalet inom parentes efter den romerska siffran anger hur stor del av ytan i byggnadens föregående våning som i byggnadens översta våning, i utrymmet som uppkommer under yttertaket, får användas som utrymme som inräknas i våningsytan. Golvet i den översta våningen ska då vara i linje med takfoten eller högst 1 m nedanför den.**
1/2 k VI	**Murtoluku roomalaisen numeron edessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa kellarikerroksessa käyttää kerrosalaan luettavaksi tilaksi.**	**Ett bråktal framför en romersk siffra anger hur stor del av arealen i byggnadens största våning man får använda i källarvåningen för utrymme som inräknas i våningsytan.**

x	**Alleviivaus osoittaa ehdottomasti käytettävän kaavamääräyksen.**	**Understreckningen anger planbestämmelse som ovillkorligen skall tillämpas.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
	Ohjeellinen rakennusala.	**Riktgivande byggnadsyta.**
vm	**Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon.**	**Riktgivande byggnadsyta där transformator får placeras.**
kl	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa liiketiloja.**	**Byggnadsyta där affärslokaler får placeras.**
ah	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa asumista palvelevia yhteiskäyttöisiä tiloja.**	**Byggnadsyta, på vilken det får placeras utrymme för gemensamt bruk som tjänar boendet.**
et	**Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.**	**Riktgivande område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk service.**
ka	**Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa katoksen.** Katoksen tulee muodostaa maamerkki Muuran keskustaan arkkitehtuurin ja/tai taiteen keinoin. Katoksen suunnittelussa tulee huomioida ratikan vaatima alituskorkeus ja turvaetäisyydet.	**Riktgivande byggnadsyta där ett skärmtak.** Takkonstruktionen ska utgöra ett landmärke i Mure centrum med hjälp av arkitektoniska och/eller konstnärliga medel. Vid planeringen av takkonstruktionen ska spårvägens erfordrade passagehöjd och säkerhetsavstånd beaktas.
ma	**Maanalainen tila.**	**Underjordiskt utrymme.**
pka	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa pysäköintiä pihakannen alle.**	**Byggnadsyta där parkering får placeras under gårdsdäck.**
u	**Uloke.** Vapaan korkeuden ulokkeen alla tulee olla vähintään 5 m.	**Utsprång.** Utsprång. Den fria höjden under ett utsprång ska vara minst 5 m.
	Ohjeellinen rakennukseen jätettävä kulkuaukko.	**Riktgivande genomfartsöppning i byggnad.**
	Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.	**Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.**
ark	**Julkisivu, jolle on sijoitettava arkadi.** Arkadin tulee olla vähintään 3 m leveä ja vähintään 5 m korkea. Arkadin tulee olla läpikuljettava.	**Fasad som skall förses med en arkad.** Arkaden ska vara minst 3 meter bred och minst 5 meter hög. Det ska gå att passera genom arkaden.
33 dB	**Merkintä osoittaa rakennusalan sivun, jossa rakennuksen ulko- ja sisäpuolen välisen äänitasoeron (ΔL) liikennemelua vastaan on oltava vähintään 33 dB.**	**Beteckningen anger den sida av byggnadsytan där skillnaden i utomhus- och inomhusbullrets ljudnivåer (ΔL) mot vägtrafikbuller ska vara minst 33 dB.**
ur	**Ohjeellinen ulkoilureitti.**	**Riktgivande friluftsled.**
	Istutettava alueen osa.	**Del av område som skall planteras.**
	Säilytettävä/istutettava puurivi.	**Trädrad som skall bevaras/planteras.**
	Suojeltava puu. Puun säilyttämisen mahdollisuudet tutkitaan rakennuslupavaiheessa.	**Träd som ska skyddas.** Möjligheterna att bevara trädet undersöks i bygglovsskedet.
	Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.	**Del av område där träd och buskar skall planteras.**
kat	**Yhtenäiseksi kaupunkitilaksi rakennettava alue.** Alue tulee rakentaa julkisena tai puolijulkisena puistomaisena tilana eli taskupuistona. Istutuksissa tulee käyttää kukkivia sekä syysväriltään näyttäviä kasveja.	**Område som ska byggas som ett enhetligt stadsrum.** Området ska byggas som ett offentligt eller halvoffentligt parklikt rum, dvs. som en fickpark. I planteringarna ska blommande växter samt växter med praktfulla höstfärger användas.
	Katu. Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa.	**Gata.** Om en spårväg placeras i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stomljud från spårtrafiken inte överskrider de tillåtna högsta värdena inomhus (VTT 2008, VTT 2009).
	Katuaukio/tori. Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa.	**Öppen plats/torg.** Om en spårväg placeras i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stomljud från spårtrafiken inte överskrider de tillåtna högsta värdena inomhus (VTT 2008, VTT 2009).



Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.
Kahinaraitin ja Muuranraition Y-korttelin puoleiseen kulmaukseen tulee varata tila puistomuuntamolle.

Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.
I hörnet mellan Prasselstråket och Murestråket i Y-kvarteret ska utrymme reserveras för en parktransformator



Joukkoliikenteelle varattu katu.
Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa.
Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto.

För kollektivtrafik reserverad gata.
Om en spårväg placeras i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stomljud från spårtrafiken inte överskrider de tillåtna högsta värdena inomhus (VTT 2008, VTT 2009).
Ifall en spårvagns hållplats placeras på gatuområdet, ska hållplatsens vindskydd övertäckas med ett gröntak.



Ajoyhteys.

Körförbindelse.



Yleiselle jalankululle varattu alueen osa.

För allmän gångtrafik reserverad del av område.



Ohjeellinen yleiselle jalankululle varattu alueen osa.

Riktgivande för allmän gångtrafik reserverad del av område.



Ohjeellinen yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.

Riktgivande för allmän gång- och cykeltrafik reserverad del av område.



Pysäköimispaikka.

Parkeringsplats.



Ohjeellinen pysäköimispaikka.

Riktgivande parkeringsplats.



Kadun tai liikennealueen ylittävä kevyen liikenteen yhteys.
Alue varataan puistosillalle, jonka vähimmäisleveys on 15 m. Puistosillalle tulee istuttaa runsaasti kasvillisuutta.

Gång- och cykelförbindelse som går över gatan eller trafikområdet.
Området reserveras för en parkbro som har en minimibredd på 15 meter. På parkbron ska det planteras rikligt med växtlighet.



Ajoneuvoliittymän likimääräinen sijainti.

Ungefärligt läge för in- och utfart.



Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.



Suojeltava alueen osa.
Alueella tulee varmistaa lahopuujatkumo lahokaviosammaleen elinvoimaisuuden säilyttämiseksi.

Del av område som skall skyddas.
I området ska man säkerställa kontinuiteten av murkna träd för att bevara livskraften hos den gröna sköldmossan.

KOKO KAAVA-ALUETTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET:

Maaperän haitta-ainepitoisuus on tarkistettava ja tarvittaessa puhdistettava ennen rakennustöiden aloittamista.

Mitkään rakenteet tai laitteet eivät saa ylittää korkeustasoa +100 m (N2000).

Julkiseen ulkotilaan tulee toteuttaa taidetta Muuran taidekonseptin mukaisesti.

Jordmånens halt av skadliga ämnen ska kontrolleras och vid behov ska jorden saneras innan byggnadsarbetena inleds.
BESTÄMMELSER SOM GÄLLER HELA PLANOMRÅDET:
Inga konstruktioner eller anordningar får överskrida höjdnivån +100 m (N2000).

Det offentliga uterummet ska prydas med konst i enlighet med konstkonceptet för Mure.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto	Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,	ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä	höjdsystemet
N2000.	N2000.

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

AVIAPOLIS **MUURA**

HAVAINNEKUVA A3, MUURAN KAUPUNKIKYLÄT I 1:1500

0 50 100 200



LIITE: Kaupunginhallitus 13.11.2023 / 18 §

Tuloskortti

Päivämäärä 24/05/2023

Osoite Ropinaraitti, Plootukatu, Virkatie

Kaavan numero ja kortteli 002356_Muuran kaupunkikylät 1 / AK52133 A

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	1,3
Tavoitetaso	1,0

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	4	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	2	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**9**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
20,3	
Valuma kerroin C	
0,7	
Viivytystilavuustarve m^3	
20,3	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
6,3	14,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
12 %	

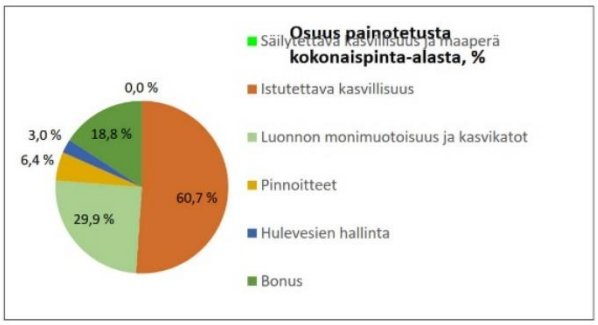

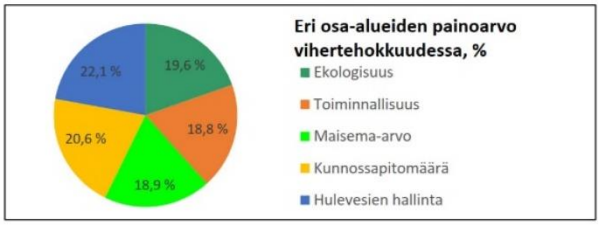

PIHASUUNNITELMA

- (•) KAAVAVAIHE
- ( ) RAKENNUSLUPAVAIHE

Tuloskortti

Päivämäärä 24/05/2023

Osoite Ropinaraitti, Ropinakuja, Virkatie

Kaavan numero ja kortteli 002356_Muuran kaupunkikylät 1 / AK52133 B

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	1,4
Tavoitetaso	1,0

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	4	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	2	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**9**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
17,5	
Valuma kerroin C	
0,7	
Viivytystilavuustarve m^3	
17,5	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	20,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
18 %	

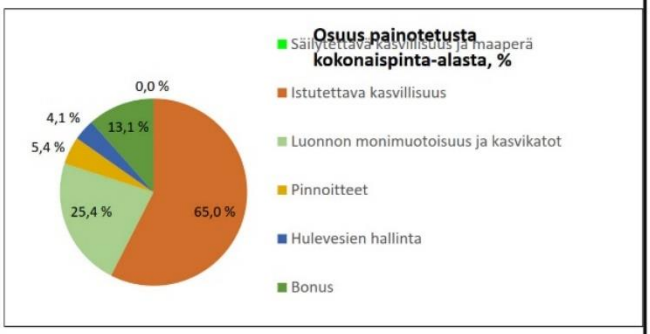

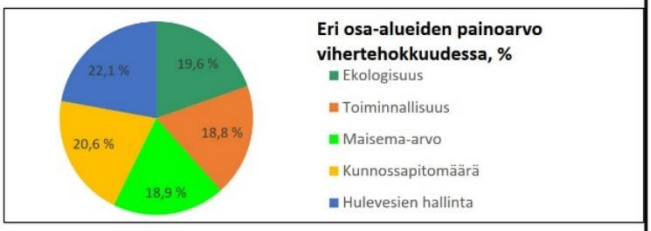

PIHASUUNNITELMA

- (•) KAAVAVAIHE
- ( ) RAKENNUSLUPAVAIHE

Tuloskortti

Päivämäärä 24/05/2023

Osoite Kahinaraitti, Plootukatu

Kaavan numero ja kortteli 002356_Muuran kaupunkikylät 1 / AK52137 A

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	1,3
Tavoitetaso	1,0

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	2	7
Istutettava kasvillisuus	4	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	2	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**11**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
20,1	
Valuma kerroin C	
0,6	
Viivytystilavuustarve m^3	
20,1	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	30,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
13 %	

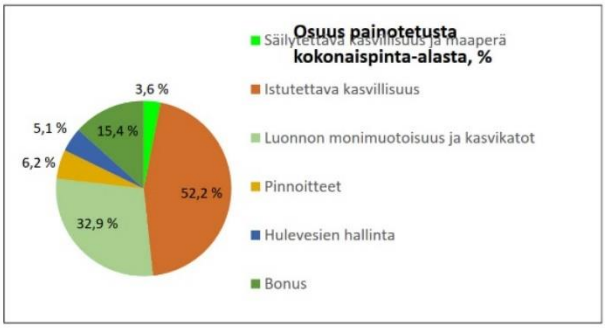

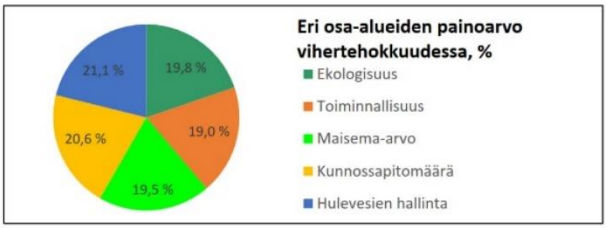

PIHASUUNNITELMA

- (●) KAAVAVAIHE
- ( ) RAKENNUSLUPAVAIHE

Tuloskortti

Päivämäärä 24/05/2023

Osoite Kahinaraitti, Plootukatu

Kaavan numero ja kortteli 002356_Muuran kaupunkikylät 1 / AK52137 B

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	1,4
Tavoitetaso	1,0

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	4	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	2	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**9**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
17,5	
Valuma kerroin C	
0,7	
Viivytystilavuustarve m^3	
17,5	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
2,5	15,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
16 %	

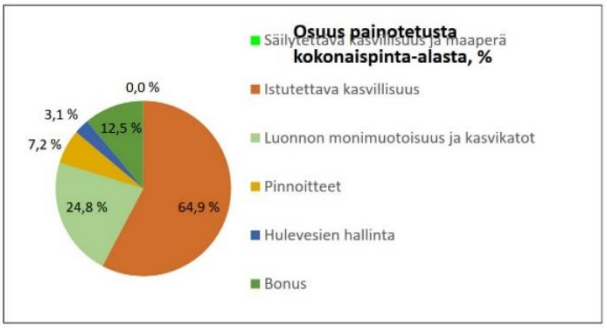

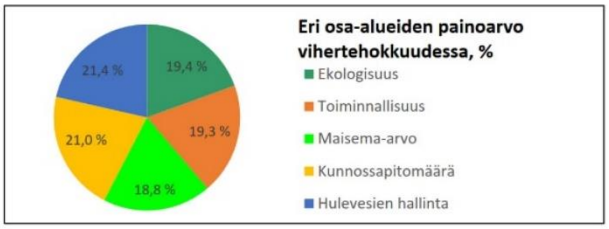

PIHASUUNNITELMA

- (●) KAAVAVAIHE
- ( ) RAKENNUSLUPAVAIHE

Tuloskortti

Päivämäärä 24/05/2023

Osoite Muuranraitio, Plootukatu

Kaavan numero ja kortteli 002356_Muuran kaupunkikylät 1 / AK52138

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	1,4
Tavoitetaso	1,0

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	1	7
Istutettava kasvillisuus	4	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	2	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**10**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
23,9	
Valuma kerroin C	
0,7	
Viivytystilavuustarve m^3	
23,9	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,1	23,8
Läpäisemättömän pinnan osuus	
12 %	

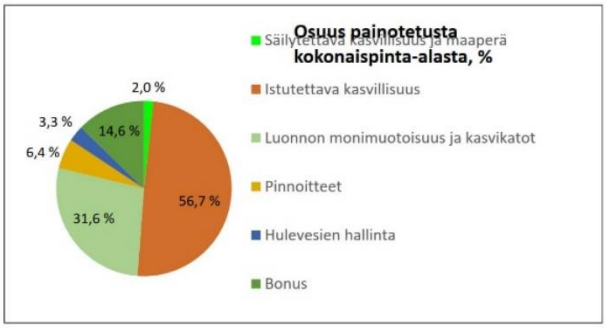

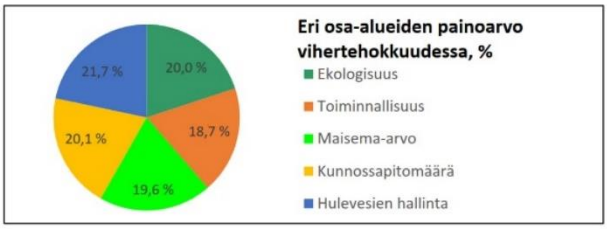

PIHASUUNNITELMA

- (●) KAAVAVAIHE
- ( ) RAKENNUSLUPAVAIHE

Tuloskortti

Päivämäärä 24/05/2023

Osoite Toinensavu, Muuranraitio

Kaavan numero ja kortteli 002356_Muuran kaupunkikylät 1/ AK52144

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	1,5
Tavoitetaso	1,0

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	5	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	2	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	ei elementtiä!	10
Yhteensä	**9**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
28,7	
Valuma kerroin C	
0,7	
Viivytystilavuustarve m^3	
28,7	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
28,7	0,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
18 %	

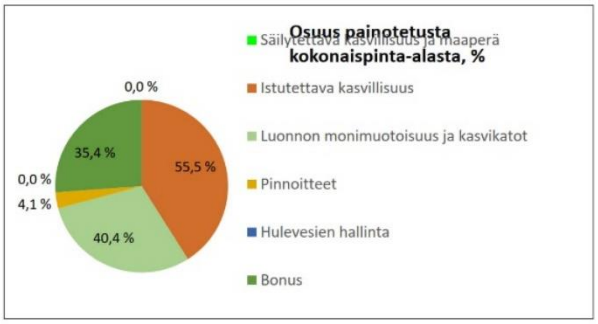

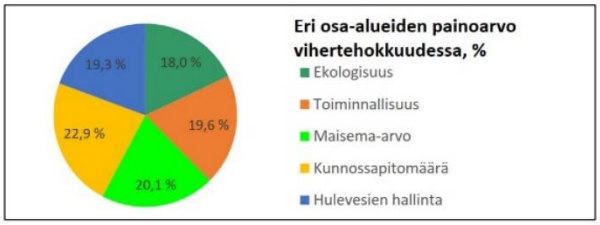

PIHASUUNNITELMA

- (•) KAAVAVAIHE
- ( ) RAKENNUSLUPAVAIHE

Tuloskortti

Päivämäärä 24/05/2023

Osoite Toinensavu, Muuranraitti, Ropinakuja, Virkatie

Kaavan numero ja kortteli 002356_Muuran kaupunkikylät 1 / C52134

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	**1,1**
Tavoitetaso	**0,9**

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	5	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	2	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**10**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
26,2	
Valuma kerroin C	
0,7	
Viivytystilavuustarve m^3	
26,2	
Jää viivyttämättä m^3	**Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3**
20,2	**6,0**
Läpäisemättömän pinnan osuus	
15 %	

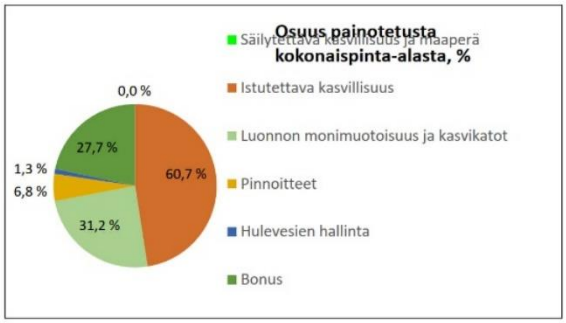

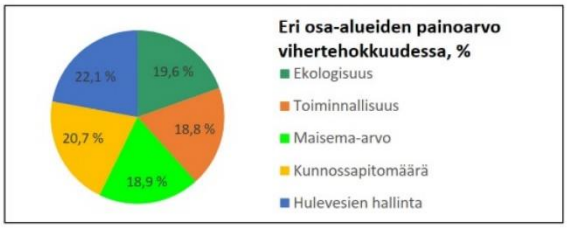

PIHASUUNNITELMA

- (•) KAAVAVAIHE
- ( ) RAKENNUSLUPAVAIHE

Tuloskortti

Päivämäärä 24.5.2023

Osoite Muuranraitio, Muuranraitti, Ropinakuja

Kaavan numero ja kortteli 002356_Muuran kaupunkikylät 1 / C52135

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	1,6
Tavoitetaso	0,9

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	2	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	2	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	ei elementtiä!	10
Yhteensä	**6**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
8,6	
Valuma kerroin C	
0,6	
Viivytystilavuustarve m^3	
8,6	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
8,6	0,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
10 %	

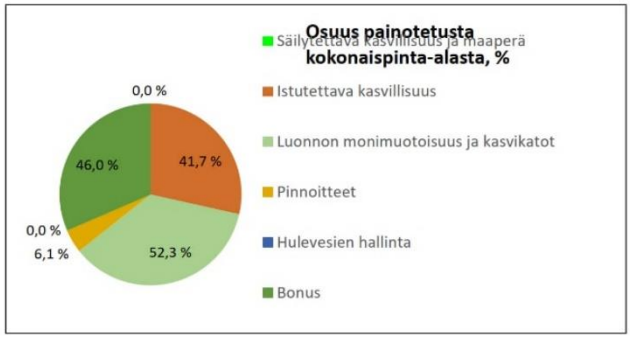

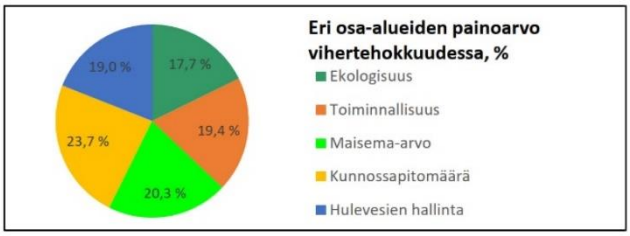

PIHASUUNNITELMA

- (●) KAAVAVAIHE
- ( ) RAKENNUSLUPAVAIHE

Tuloskortti

Päivämäärä 24/05/2023

Osoite Plootukatu

Kaavan numero ja kortteli 002356_Muuran kaupunkikylät 1 / KTY52132

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	**1,5**
Tavoitetaso	**0,9**

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	4	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	2	8
Pinnoitteet	1	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**8**	**36**

Hulevesimäärä m³	
23,2	
Valuma kerroin C	
0,6	
Viivytystilavuustarve m³	
23,2	
Jää viivyttämättä m³	**Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m³**
3,2	**20,0**
Läpäisemättömän pinnan osuus	
17 %	

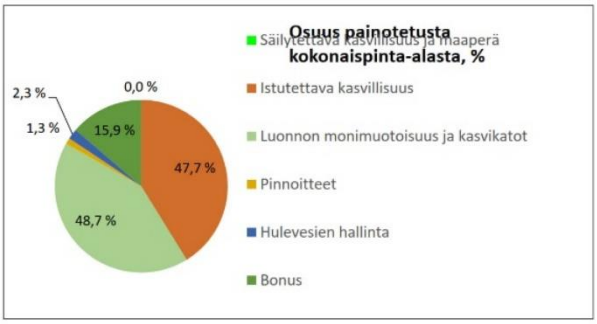

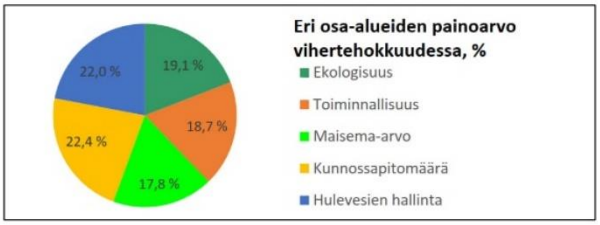

PIHASUUNNITELMA

- (•) KAAVAVAIHE
- ( ) RAKENNUSLUPAVAIHE

Tuloskortti

Päivämäärä 24/05/2023

Osoite Plootukatu, Virkatie

Kaavan numero ja kortteli 002356_Muuran kaupunkikylät 1 / LPA1

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	**0,8**
Tavoitetaso	**0,6**

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	2	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	1	8
Pinnoitteet	1	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	ei elementtiä!	10
Yhteensä	**4**	**36**

Hulevesimäärä m^3
7,5
Valuma kerroin C
0,7
Viivytystilavuustarve m^3
7,5

Jää viivyttämättä m^3	**Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3**
7,5	**0,0**

Läpäisemättömän pinnan osuus
15 %

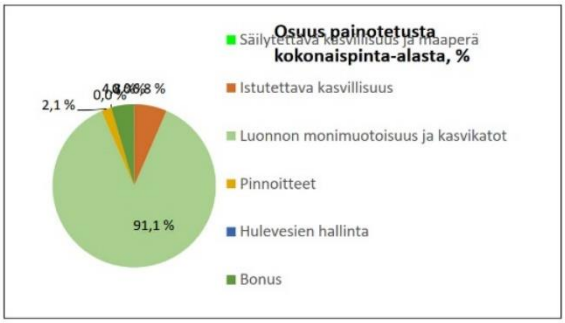

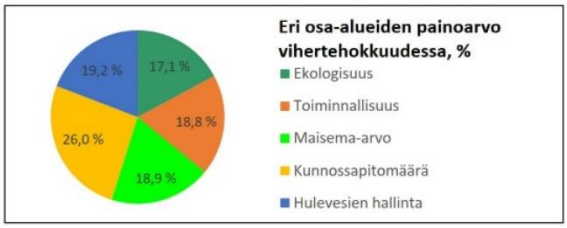

PIHASUUNNITELMA

- (•) KAAVAVAIHE
- ( ) RAKENNUSLUPAVAIHE

Tuloskortti

Päivämäärä 24/05/2023

Osoite Plootukatu, Plootupuistikko

Kaavan numero ja kortteli 002356_Muuran kaupunkikylät 1 / LPA3

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	1,0
Tavoitetaso	0,6

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	2	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	1	8
Pinnoitteet	ei elementtiä!	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	ei elementtiä!	10
Yhteensä	**3**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
6,2	
Valuma kerroin C	
0,6	
Viivytystilavuustarve m^3	
6,2	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
6,2	0,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
0 %	

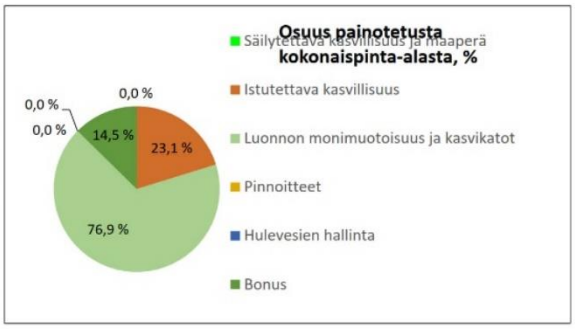

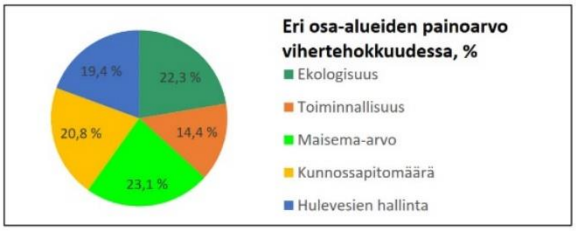

PIHASUUNNITELMA

- (●) KAAVAVAIHE
- ( ) RAKENNUSLUPAVAIHE

Tuloskortti

Päivämäärä 24/05/2023

Osoite Plootukatu

Kaavan numero ja kortteli 002356_Muuran kaupunkikylät 1 / LPA4

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	1,0
Tavoitetaso	0,6

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	2	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	1	8
Pinnoitteet	ei elementtiä!	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	ei elementtiä!	10
Yhteensä	**3**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
6,1	
Valuma kerroin C	
0,6	
Viivytystilavuustarve m^3	
6,1	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
6,1	0,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
0 %	

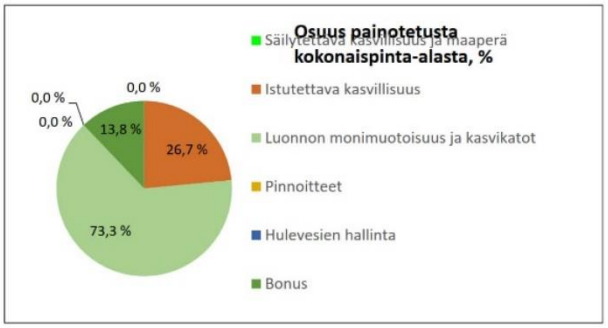

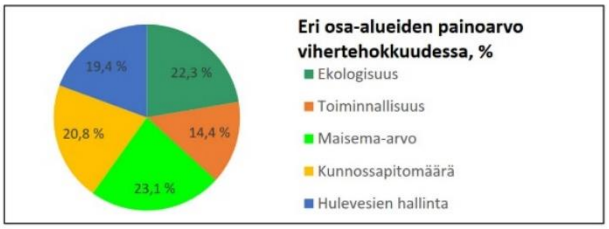

PIHASUUNNITELMA

- (●) KAAVAVAIHE
- ( ) RAKENNUSLUPAVAIHE

Tuloskortti

Päivämäärä 24/05/2023

Osoite Muuranraitio, Ropinaraitti, Ropinakuja

Kaavan numero ja kortteli 002356_Muuran kaupunkikylät 1 / Y52136

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	1,9
Tavoitetaso	1,0

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	3	7
Istutettava kasvillisuus	4	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	2	8
Pinnoitteet	1	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	ei elementtiä!	10
Yhteensä	**10**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
26,8	
Valuma kerroin C	
0,6	
Viivytystilavuustarve m^3	
26,8	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
26,8	0,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
33 %	

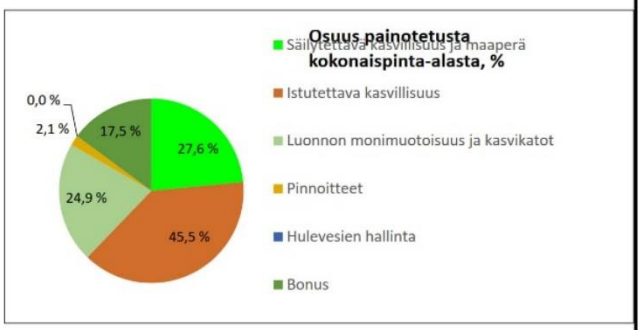

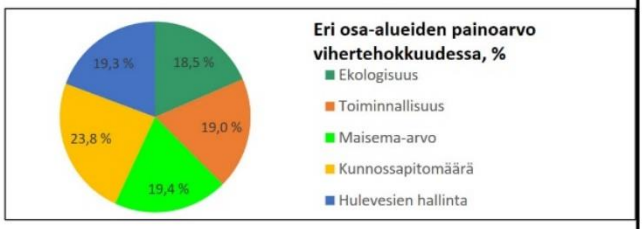

PIHASUUNNITELMA

- (•) KAAVAVAIHE
- ( ) RAKENNUSLUPAVAIHE

VÄRIMAAILMA: SYDÄNTALVI

YLEISTÄ:
Sydäntalven kortteleissa käytetään pääosin vaaleita ja pastellin sävyjä. Kivijalkoja ja julkisivun aksenteissa voidaan myös käyttää saman väriskaalan tummia sävyjä. Lämpimän valon käyttö suositaan osana julkisivua ja arkadin korostamisessa. Ikkunakarmeissa ja pellityksissä käytetään joko vaaleanharmaan tai valkoisen sävyjä tai kontrastisävy sisäpihan väreissä.

KORTTELI C: 52134 PAKKASEN SININEN

KATTO: Vaalea tai monokromaattinen (ulkoseinän sävyä)
KATUJULKISIVU: Valkoisen tai harmaan tiilen sävyt (vaaleat saumat tai monokromaattinen), rapattu pinta tai aksentit sisäpihan väreissä.
KORTTELIPIHA: Valkoinen, pastellisininen, kylmänvaaleat siniset.
ARKADI: Lasi, kontrastisävy, lämpimällä valolla valaistu tila.



KORTTELI D: 52135 TALVIAAMUN VALO

KATTO: Vaalea tai monokromaattinen (ulkoseinän sävyä)
KATUJULKISIVU: Valkoinen, vaalean kellertävä tai tummanharmaa tiili (vaaleat saumat tai monokromaattinen), rapattu pinta tai aksentit sisäpihan väreissä.
KORTTELIPIHA: Valkoinen, pastellinkeltainen, vaaleanpunainen.
ARKADI: Lasi, kontrastisävy, lämpimällä valolla valaistu tila.



KORTTELI E: 52144 POHJOISEN TALVITAIVAS

KATTO: Vaalea tai monokromaattinen (ulkoseinän sävyä)
KATUJULKISIVU: Valkoinen, roosa tai vaalea beige tiili (vaaleat saumat tai monokromaattinen), rapattu pinta tai aksentit sisäpihan väreissä.
KORTTELIPIHA: Valkoinen, pastellin roosa, vaalea violetti.
ARKADI: Lasi, kontrastisävy, lämpimällä valolla valaistu tila.



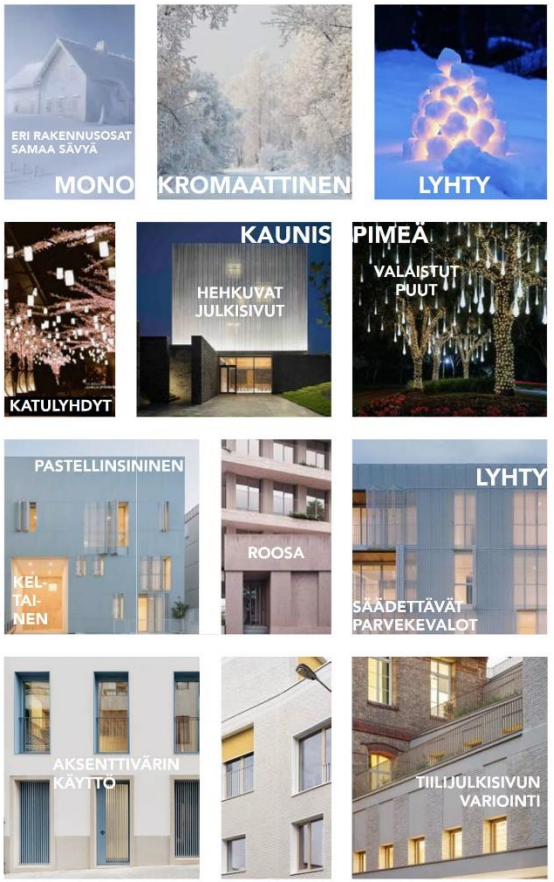

LIITE: Kaupunginhallitus 13.11.2023 / 18 §

VÄRIMAAILMA: SYKSY

YLEISTÄ:
Syksyn kortteleissa käytetään pääosin maanläheisiä ja lämpimiä syysvärejä, kuten vahvat punaiset ja keltaiset sekä ruskean sävyt. Katujulkisivujen värimaailma on hillitympi, korttelipihan julkisivujen värien käytössä ote on rohkea ja voimakas. Katujulkisivun aksenteissa käytetään korttelipihan sävymaailma.

KORTTELI A: 52133 TUMMAT MAAN SÄVYT

KATTO: Tumma tai monokromaattinen (ulkoseinän sävyä). Suositaan mustan, punaisen ja ruskean sävyjä.
KATUJULKISIVU: Tummanruskeat ja punertavat tiilen sävyt (harmaat tai monokromaattiset saumat), rapattu pinta tai aksentit sisäpihan väreissä.
KORTTELIPIHA: Rusehtavanpunaiset sävyt.
ARKADI: Vaaleampi sävy, puu, lämpimällä valolla valaistu tila.

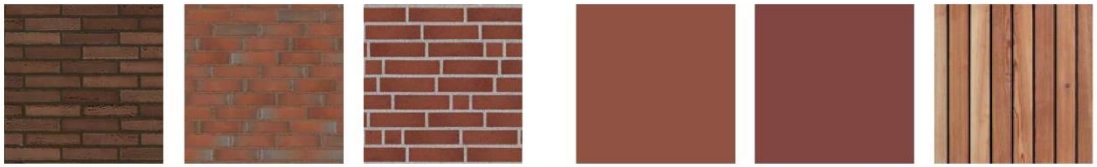

KORTTELI B: 52133 VAALEAT MAAN SÄVYT

KATTO: Tumma tai monokromaattinen (ulkoseinän sävyä). Suositaan mustan, punaisen ja ruskean sävyjä.
KATUJULKISIVU: Ruskeat ja keskipunaiset tiilen sävyt (keskiharmaat tai ruskeat saumat), rapattu pinta tai aksentit sisäpihan väreissä.
KORTTELIPIHA: Beiget ja rusehtavanpunaiset sävyt.
SISÄÄNKÄYNNIT: Vaaleampi sävy, puu, lämpimällä valolla valaistu tila.

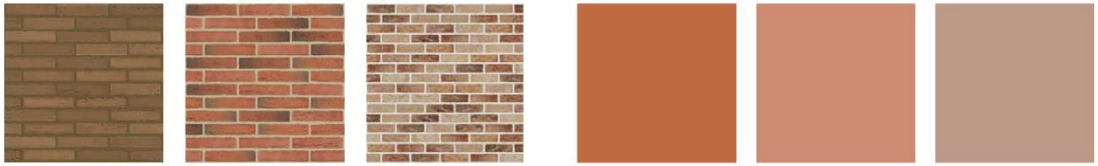

KORTTELI J: 52132 KEDON VÄRIT

KATTO: Viherkatot ja kattoterassit, tasakatoilla harmaat sävyt.
JULKISIVUT: Punaiset ja harmaan tiilen sävyt. Sisäänvedoilla ja pysäköintilaitoksissa syyssävyt.
KIVIJALKA: Vaaleampi sävy, puu, lasi.





















LIITE: Kaupunginhallitus 13.11.2023 / 18 §

VÄRIMAAILMA: SYKSY

YLEISTÄ:
Syksyn kortteleissa käytetään pääosin maanläheisiä ja lämpimiä syysvärejä, kuten vahvat punaiset ja keltaiset sekä ruskean sävyt. Katujulkisivujen värimaailma on hillitympi, korttelipihan julkisivujen värien käytössä ote on rohkea ja voimakas. Katujulkisivun aksenteissa käytetään korttelipihan sävymaailma.

KORTTELI I: 52137 RUSKAN ORANSSI

KATTO: Tumma tai monokromaattinen (ulkoseinän sävyä). Suositaan mustan, punaisen ja ruskean sävyjä.
KATUJULKISIVU: Punaiset ja punaruskeat tiilen sävyt (tummat saumat tai monokromaattinen), rapattu pinta tai aksentit sisäpihan väreissä.
KORTTELIPIHA: Oranssinpunaiset murretut sävyt.
SISÄÄNKÄYNNIT: Vaaleampi sävy, puu, kiiltävät pinnat.

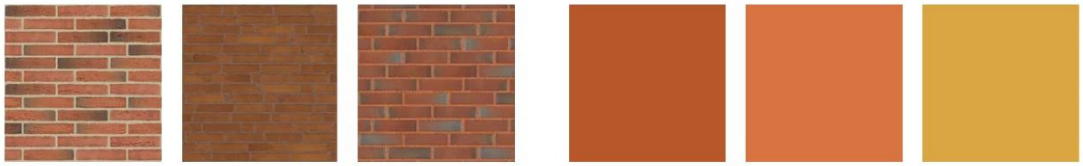

KORTTELI H: 52137 ALKUSYKSYN RUSKEA

KATTO: Tumma tai monokromaattinen (ulkoseinän sävyä). Suositaan mustan, punaisen ja ruskean sävyjä.
KATUJULKISIVU: Ruskeat ja vaaleanruskeat tiilen sävyt (vaaleat tai monokromaattiset saumat), rapattu pinta tai aksentit sisäpihan väreissä.
KORTTELIPIHA: Oranssinkeltaiset muurretut sävyt.
SISÄÄNKÄYNNIT: Vaaleampi sävy, puu, kiiltävät pinnat.

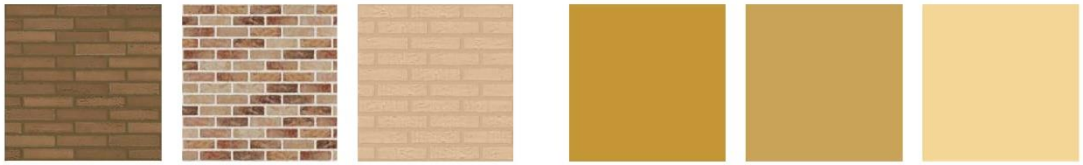

KORTTELI G: 52138 RHIPAS KELTAINEN

KATTO: Tumma tai monokromaattinen (ulkoseinän sävyä). Suositaan mustan, punaisen ja ruskean sävyjä.
KATUJULKISIVU: Vaaleat ruskeat ja keltaiset tiilen sävyt (vaaleat tai monokromaattiset saumat), rapattu pinta tai aksentit sisäpihan väreissä.
KORTTELIPIHA: Keltaiset muurretut sävyt.
SISÄÄNKÄYNNIT: Vaaleampi sävy, puu, kiiltävät pinnat.

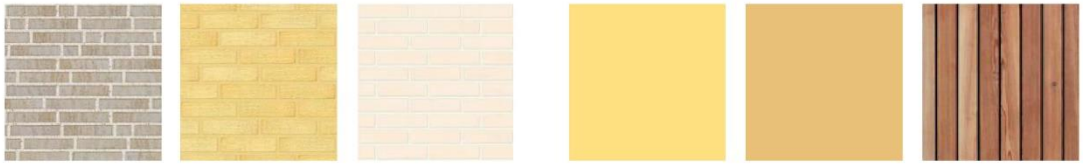

















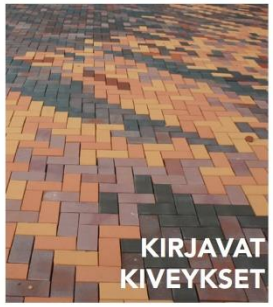

LIITE: Kaupunginhallitus 13.11.2023 / 18 s

19 § **Asemakaavan muutos 002530 ja tonttijaon muutos, 14 Varisto / Haravakuja 6 ja Ulkoniitynpolku**

VD/11300/10.02.04.00/2022
SP/TKA/VIK/JT

Hoivatilat Oyj hakee Haravakuja 6:n tontille kaavamuutosta niin, että tontin rakennusoikeutta voidaan hyödyntää palvelutalon rakentamiseen 1 200 k-m2. Tontilla on käyttämätöntä rakennusoikeutta 1 364 k-m2 ja tontilta puretaan rivitalo 298 k-m2. Samalla Ulkoniitynpolulta ja Suovatien länsipäästä poistetaan tarpeeton tontille ajon salliva merkintä.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelia 14008 sekä katualueita, kaupunginosassa 14 Varisto.

Tonttijaon muutos koskee osaa korttelia 14008.

Alue sijaitsee Haravakuja 6 ja Ulkoniitynpolku.

Hakija
Hoivatilat Oyj, Elisa Oyj:n valtakirjalla

Maanomistus
Elisa Oyj, Hoivatilat Oyj ja katujen osalta Vantaan kaupunki.

Valmistelu
Kaupungin lisäksi kaavan valmisteluun ovat osallistuneet konsultteina Arco Oy, A-insinöörit, Morena Oy.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa pientalovaltaista asuinaluetta AP.

Voimassa oleva asemakaava
Tontti on kunnallisteknisten rakennusten ja laitosten korttelialuetta YT. Tonttitehokkuus on e = 0,30, rakennusoikeus 1 951 k-m2, suurin kerrosluku kaksi (II). Tontilla on laiterakennus (1970) ja rivitalo (1981). Ulkoniitynpolulla on tarpeettomasti sallittu tontille ajo.

Asemakaavamuutos
Kaavamuutoksella muodostetaan uutta hoivakotia varten palvelurakennusten korttelialue P, jolle annetaan rakennusoikeus 1 200 k-m2. Loppuosa tontista kaavoitetaan nykyistä laiterakennusta varten yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi ET, jolle tulee rakennusoikeus 600 k-m2. Rivitalo puretaan. Rakennusoikeus vähenee 151 k-m2.

Uusi hoivakoti muodostaa pihapiirin. Piha suojataan tiemelua vastaan meluaidalla. Rakennus on Vihdintien suuntaan tiiltä, pihan suuntaan puuta. Katto on loiva pulpettikatto. Pihalle istutetaan monilajista kasvillisuutta.

Ulkoniitynpolulta poistetaan tarpeeton tontille ajon merkintä (t), paitsi että nykyinen katuyhteys Ulkoniitynkuja 17:n tontille säilyy.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma tehtiin 3.2.2023.
Kaavan vireille tulo ilmoitettiin Vantaan Sanomissa ja osallisille varattiin mahdollisuus lausua mielipiteensä.
Kaavatilaisuus pidettiin 15.2.2023.

Mielipiteitä saatiin 7 kpl, joista yhdessä huomautettiin vähäisestä liikenteen lisääntymisestä. Mielipiteet vastineineen on esitetty kaavaselostuksessa.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).
Kaava tuottaa palvelutalon, jossa kerrosalaa 1 200 k-m2.

Sopimus
Asemakaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Muutoskustannukset maksaa hakija Hoivatilat Oyj ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 3 (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 100 €), yhteensä 11 100 €.

Kaupunkiympäristölautakunta 9.5.2023 § 11

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.5.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002530 ja tonttijaon muutosehdotus, 14 Varisto / Haravakuja 6 ja Ulkoniitynpolku,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakija Hoivatilat Oyj maksaa muutoskustannukset (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 100 €), yhteensä 11 100 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 22.5.2023 § 16

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.5.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002530 ja tonttijaon muutosehdotus, 14 Varisto / Haravakuja 6 ja Ulkoniitynpolku,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,

c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakija Hoivatilat Oyj maksaa muutoskustannukset (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 100 €), yhteensä 11 100 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Nähtävillä olo
Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 7.6. – 11.8.2033. Tällöin ei jätetty muistutuksia.

Lausunnot
Kaupunginhallitus 22.5.2023 päätti oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin ja saatiin yksi, Uudenmaan ELY-keskukselta, joka huomautti melusta ja ilmanlaadusta.
Lausunnon perusteella tontin meluaitaa on korotettu metrillä.

Kaupunkiympäristölautakunta 24.10.2023 § 12

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukainen vastine lausuntoon ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 24.10.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002530 ja tonttijaon muutosehdotus, 14 Varisto / Haravakuja 6 ja Ulkoniitynpolku.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Sopimus
Asemakaavamuutokseen liittyvä maankäyttösopimus on allekirjoitettu 6.11.2023.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 19

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) annetaan liitteen mukainen vastine lausuntoon ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 24.10.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002530 ja tonttijaon muutosehdotus, 14 Varisto / Haravakuja 6 ja Ulkoniitynpolku.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutosehdotus 24.10.2023
- Asemakaavamuutoksen selostus 24.10.2023
- Lausunto ja vastine 24.10.2023

Seuraavat selvitykset ovat luettavissa kaavan verkkosivuilta (https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/haravakujalle-palveluasumista-varistossa):
- Meluselvitys, A-insinöörit 29.9.2023
- Ilmanlaatuselvitys, A-insinöörit 13.9.2023

Täytäntöönpano: ote valtuustolle / laki- ja päätösvalmistelut

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Timo Kallaluoto, p. 050 312 2132, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002530

Päiväys
Datum

24.10.2023

Vantaan kaupunki

HARAVAKUJA 6 JA ULKONIITYNPOLKU

Kaupunginosa 14, Varisto

Asemakaavan muutos
Osa korttelia 14008 sekä katualuetta.

Tonttijaon muutos
Osa korttelia 14008.

1:2000

Vanda stad

RÄFSGRÄNDEN 6 OCH UTÄNGSSTIGEN

Stadsdel 14, Varistorna

Ändring av detaljplanen
Del av kvarteret 14008 samt gatuområde.

Ändring av tomtindelningen
Del av kvarteret 14008.

1:2000



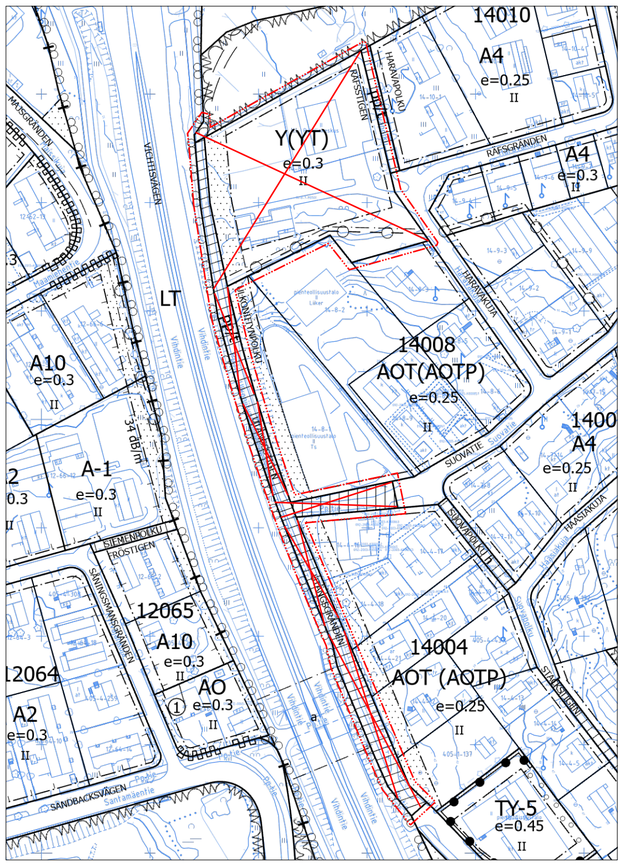

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

P

Palvelurakennusten korttelialue.

Kvartersområde för servicebyggnader.

Rakennusoikeus

Korttelialueelle saa sijoittaa julkisia ja yksityisiä palveluja, kuten erityis- ja palveluasuntoja, hoivakodin asuntoineen ja hoitolaitoksen, ei kauppaa.

Byggnadsrätt

På kvartersområdet får placeras allmänna och privata service, såsom special- och servicebostäder, vårdhem med därtill anslutande bostäder och serviceanstalten, inte handeln.

Arkkitehtuuri

Rakennuksissa tulee olla harmaa pulpettikatto ja avoräystäät.

Julkisivumateriaalin tulee olla etelään, länteen ja pohjoiseen paikalla muurattu tiili, pihalle puu.

Saumojen tulee olla tiilen värisiä, paitsi punatiilen kanssa voi olla harmaat saumat.

Julkisivut tulee jakaa väripintoihin Vihdintien suuntaan 6,0 ja 12,0 metrin välein, pihan suuntaan vähintään 6,0 metrin välein, ja aidat vähintään 5,0 metrin välein.

Myös sisätiloissa tulee käyttää eri värejä.

Kulmahuoneissa ja kulmaoleskelutiloissa tulee olla näkymät kahteen suuntaan.

Arkitektur

Byggnaderna ska ha grå pulpettak och öppna takfot.

Fasadmaterialen ska vara av på platsen murad tegel mot söder, väster och norr och av trä mot gården.

Fogarna ska vara i teglets färg, förutom med rött tegel kan det finnas grå fogar.

Fasader ska delas in i färgytor i riktning mot Vichtisvägen var 6,0 och 12,0 meter, i riktning mot gården minst var 6,0 meter, och staket minst var 5,0 meter.

Olika färger ska också användas i inredningen.

Hörnrum och hörnvardagsrum ska ha utsikt åt två väderstreck.

Meluntorjunta

Ääneneristävyyden lento- ja tiemelua vastaan on oltava asuintiloissa vähintään ΔL 35 dB sekä toimisto- ja vastaavissa työtiloissa vähintään ΔL 32 dB.

Tontilla on huolehdittava siitä, ettei tieliikennemelun keskiäänitaso LAeq ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla 55 dB päivällä eikä 50 dB yöllä.

Asuintilojen tuloilmanotto tulee sijoittaa mahdollisimman etäälle Vihdintiestä ja varustaa tilojen käyttötarkoituksen mukaisella suodatuksella.

Piha

Piha-alueet tulee toteuttaa luonnonmukaisina ja kasvillisuudeltaan monilajisina alueina, joille istutetaan vuodenaikojen vaihtelu huomioiden puita, kukkivia pensaita, perennoja, varpuja ja kunttaa.

Vihertehokkuuden tulee olla vähintään 0,9.

Ulkoilu- ja oleskelupiha tulee rajata 4,0 metriä korkealla meluaidalla Vihdintien ja pohjoisen suuntaan. Meluaita tulee istuttaa pihan puolelta köynnöksin.

Johtoalueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita, muuttaa maanpinnan tasoa eikä istuttaa puita ja syväjuurisia pensaita.

Hulevedet on viivytettävä.

Asfalttipäällystettä ei saa käyttää.

Tontin kautta on ajoyhteydet tonteille 2 ja 11.

Autopaikat saa järjestää tontin rajoista riippumatta.

Autopaikkoja on varattava vähintään 1 autopaikka / 150 k-m².

Bullerbekämpning

Ljudisolering mot flyg- och vägbuller ska vara i bostadsutrymmen minst ΔL 35 dB och i kontors- och motsvarande arbetsutrymmen minst ΔL 32 dB.

På tomten ska det säkerställas att den genomsnittliga ljudnivån LAeq av vägtrafikbuller i de för rekreation avsedda gårdsområdena inte överstiger 55 dB dagtid och 50 dB nattetid.

Bostädernas luftintag ska placeras så långt som möjligt från Vichtisvägen och förses med filtrering enligt lokalens användningsändamål.

Gårdsplan

Gårdsområdena ska förverkligas som ett område med naturlig och mångsidig växlighet, där det planteras olika slag av träd, blommande buskar, perenner, ris och kuntta som beaktar årstidernas växling.

Gröneffektivitetet ska vara minst 0,9.

Frilufts- och fritidsgården ska avgränsas av ett 4,0 meter högt bullerstaket mot Vichtisvägens riktning och norrut. Bullerstaketet ska planteras på sidan av gården med slingerväxter.

På ledningsområdet får inte placeras fasta eller tunga strukturer, ändras marknivån eller planteras träd och djuprotade buskar.

Dagvatten ska fördröjas.

Asfaltbeläggning får inte användas.

Det finns körförbindelser till tomt 2 och 11 genom tomten.

Bilplatser får anordnas oavsett tomtens gränser.

Bilplatser ska reserveras minst 1 bilplats / 150 m²-vy.

ET

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue.

Kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning.

Istutettavalla alueen osalla tulee olla puita ja pensaita.

Den del av området som ska planteras ska ha träd och buskar.

Tontille ajo tulee järjestää Haravakujalta P-korttelialueen kautta.

Körning till tomten ska ordnas från Räfsgränden via P-kvartersområdet.

Autopaikkoja on varattava vähintään 2 autopaikkaa.

Bilplatser ska reserveras minst 2 bilplats.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Osa-alueen raja.

Gräns för delområde.

10

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

14
VARI

Kaupunginosan numero.

Kaupunginosan nimi.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

14008

Korttelin numero.

Kvartersnummer.

SUOVATIE

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

1200

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

II

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.

Rakennusala.

Byggnadsyta.

Istutettava alueen osa.

Del av område som skall planteras.

Katu.

Gata.

pp

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.

Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.

ajo

Ajoyhteys.

Körförbindelse.

Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.

Del av område reserverad för underjordisk ledning.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område ska en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Timo Kallaluoto, Aluearkkitehti, 4.10.2023 10.29

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Kimmo Junttila, Kaupungingeodeetti, 31.10.2023 16.44

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

002530 HARAVAKUJA 6
JA ULKONIITYNPOLKU
VARISTO



KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavan muutoksen selostus sekä tonttijaon muutos,
joka koskee 24.10.2023 päivättyä asemakaavakarttaa 002530

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Hoivatilat Oyj hakee Haravakuja 6:n tontille kaavamuutosta niin, että tontin rakennusoikeutta voidaan hyödyntää palvelutalon rakentamiseen 1 200 k-m2. Tontilla on käyttämätöntä rakennusoikeutta 1 364 k-m2 ja tontilta puretaan rivitalo 298 k-m2. Samalla Ulkoniitynpolulta ja Suovatien länsipäästä poistetaan tarpeeton tontille ajon salliva merkintä.



Kaava-alueen sijainti ja suhde kaupunkirakenteeseen.

Asemakaavan muutos

Vantaan kaupungin kaupunginosa 14 Varisto
Osa korttelia 14008 sekä katualuetta

Tonttijaon muutos

Osa korttelia 14008

Sijainti

Haravakuja 6, Ulkoniitynpolku ja Suovatien länsipää

Sisällys

1	Tiivistelmä	3
2	Lähtökohdat	4
3	Asemakaavan suunnittelun vaiheet	8
4	Asemakaavan kuvaus	11
5	Asemakaavan toteutus	18

1. TIIVISTELMÄ



Ilmakuva Haravakuja 6:n tontista. Google earth 2018

Hoivatilat Oyj hakee palveluasumista osalle tonttia.

Yleiskaavassa alue on pientalovaltaista asuinaluetta AP.

Voimassa olevassa asemakaavassa tontti on kunnallisteknisten rakennusten ja laitosten korttelialuetta YT. Tonttitehokkuus on e = 0,30, rakennusoikeus 1 951 k-m2, suurin kerrosluku kaksi (II). Tontilla on laiterakennus ja rivitalo. Ulkoniitynpolulla on tarpeettomasti sallittu tontille ajo.

Asemakaavamuutoksessa muodostetaan uutta hoivakotia varten palvelurakennusten korttelialue P, jolle annetaan rakennusoikeus 1 200 k-m2. Loppuosa tontista kaavoitetaan nykyistä laiterakennusta varten yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi ET, jolle tulee rakennusoikeus 600 k-m2. Rivitalo puretaan. Rakennusoikeus vähenee 151 k-m2.

Uusi hoivakoti muodostaa pihapiirin. Piha suojataan tiemelua vastaan meluaidalla. Rakennus on Vihdintien suuntaan tiiltä, pihan suuntaan puuta. Katto on loiva pulpettikatto. Pihalle istutetaan monilajista kasvillisuutta.

Ulkoniitynpolulta poistetaan tarpeeton tontille ajon merkintä (t), paitsi että nykyinen katuyhteys Ulkoniitynkuja 17:n tontille säilyy.

2. LÄHTÖKOHDAT



Tontilla säilyvä laiterakennus (1970). TKa 23.6.2022

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

Alueen yleiskuvaus

Varisto on osa Vihdintiehen tukeutuvaa kaupunkirakennetta. Kaupunginosa on pääosin pientaloaluetta, pohjoisosassa yritysaluetta, idässä virkistysaluetta. Pohjoisrajana on Kehä III.

Luonnonympäristö

Tontti on ollut peltoa vielä 1970-luvulla. Nyt kyseessä on rakennettu tontti, jolla kasvaa keskiosalla nurmea ja reunoilla alueelle kasvaneita puita, lähinnä koivuja. Maalajina on tontin itäosassa täyttömaa, muualla savi. Hulevedet virtaavat pohjoispuoliseen puistoon, siitä Varistonojaan ja Pitkäjärven kautta mereen.

Rakennettu ympäristö

Laiterakennus on valmistunut 1970, kerrosala 348 k-m2. Rivitalo, jossa on neljä asuntoa, on valmistunut 1981, kerrosala 239 k-m2. Kummankin julkisivut ovat punatiiltä. Tontin pinta-ala on 6 506 m2 ja rakennusoikeus 1 951 k-m2, josta on käytetty 587 k-m2 ja jäljellä 1 364 k-m2.

Naapuritonteilla on omakotitaloja, paritaloja ja teollisuusrakennuksia vuosilta 1938–1983.

Ulkoniitynpolku on jalankulku-pyöräilykatu, jolla on tontille ajo vain Ulkoniitynkuja 17:n tontille.

Kaava-alueen länsipuolella on Vihdintie, joka on valtion seudullinen kaksiajoratainen maantie.

Virkistys

Tontin pohjoispuolella on Ulkoniitty-niminen puisto, joka on osin yleiskaavan täydennysrakentamisaluetta. Varistontien itäpuolella on laaja Varistonniityn virkistysalue.

Palvelut
Hoivakodissa palvelut tuodaan asukkaille taloon. Varistossa on supermarket.

Liikenne
Haravakuja on tonttikatu, jonka katualueen leveys on 8,0 metriä ja ajoradan leveys 5,0 metriä. Kadun liikennemäärä on 200 ajon/vrk (2022) ja ennuste 220 ajon/vrk. Nopeusrajoitus on 30 km/h.

Haravapolku on jalankulku- ja pyöräilykatu, jolla tontille ajo on sallittu. Katualueen leveys on 4,5 metriä, ajoradan 3,6 metriä.

Suovatie on tonttikatu, jonka katualueen leveys on 8,0 metriä ja ajoradan leveys 6,0 metriä. Kadun liikennemäärä on 500 ajon/vrk (2022) ja ennuste 550 ajon/vrk. Nopeusrajoitus on 30 km/h.

Vihdintie on valtion kaksiajoratainen maantie 120, jonka liikennemäärä on 21 900 ajon/vrk (2022) ja ennuste 24 600 ajon/vrk. Nopeusrajoitus on 60 km/h. Vihdintie sijaitsee tonttia ylempänä. Vihdintien vieressä on jalankulku- ja pyörätie, joka sijaitsee tontin tasalla.

Joukkoliikenne
- Vihdintietä 345 Elielinaukio – Rinnekoti ja 583/584 Aviapolis – Louhela – Perusmäki/Kalajärvi
- Martinkyläntietä 335 Askisto – Martinlaakso – Myyrmäki – Linnainen ja 522 Leppävaara – Pähkinärinne – Vantaankoski

Kulttuurihistorialliset kohteet
Kaava-alueella ei ole rakennusperintökohteita eikä tunnettuja muinaisjäännöksiä.

Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt
Lentomelu
Sekä lentomelutaso Lden 55–60 dB että lentokentän laskeutumisvyöhyke edellyttävät asuintiloilta ΔL 35 dB sekä toimistoilta ja vastaavilta työtiloilta ΔL 32 dB ääneneristävyyttä.

Tiemelu

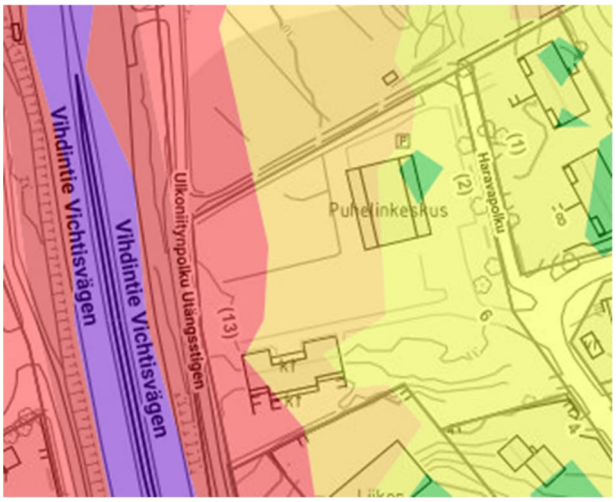

Tiemelusta ja ilmanlaadusta on erilliset selvitykset.

Tiemelutilanne 2021 (Aeq, päivä)

45–50 55–60 65–70 75– dB
50–55 60–65 70–75

Vantaan ympäristökeskus 2021

Tiemelun huomioon ottaminen		
Tiemeluvyöhyke Aeq (dB)	Äänitasoero asunnoissa ΔL (dB)	Äänitasoero toimistoissa ΔL (dB)
65…100	erillinen selvitys	erillinen selvitys
60…64,9	35	30
55…59,9	30	25
alle 55	30*	–

Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010, *YM asetus 796/2017.

Tekninen huolto
Tontille on valmis kunnallistekniikka. Tontilla voidaan hyödyntää kaukolämpöä, maalämpöä ja aurinkoenergiaa.

Maanomistus
Elisa Oyj, Hoivatilat Oyj ja katujen osalta Vantaan kaupunki.

Rakennusjärjestys: Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010.

Tonttijako- ja rekisteri: Vantaan kiinteistörekisteri.

Rakennuskiellot: Ei ole.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Tavoitteena on mm., että luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä. (VN 14.12.2017)

=> Kaavamuutos on tavoitteiden mukainen.

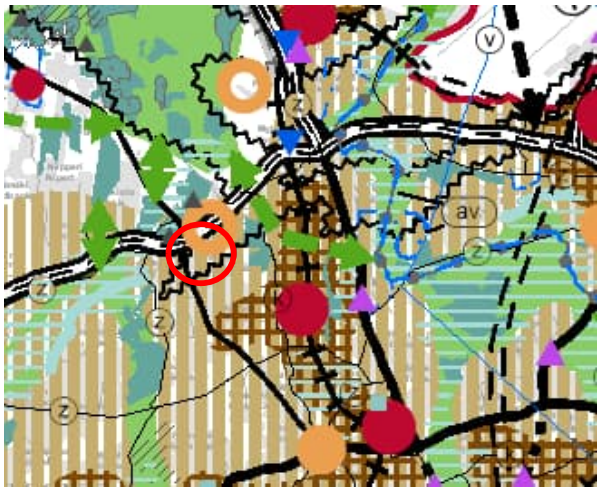

Maakuntakaava

Uusimaa 2050 -kaavan tavoitteena on ohjata kasvua kestävästi. Tämä kaava-alue on taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä ja lentomelualuetta. (Maakuntavaltuusto 25.8.2020)

=> Kaavamuutos on maakuntakaavan mukainen.

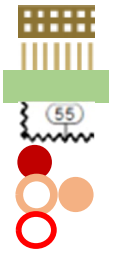

Pääkaupunkiseudun ydinvyöhyke.
Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke.
Virkistysalue.
Lentomelualue (Lden 55–60 dBA).
Keskustatoimintojen alue, keskus.
Kaupan alueita.
Kaavamuutosalueen sijainti.

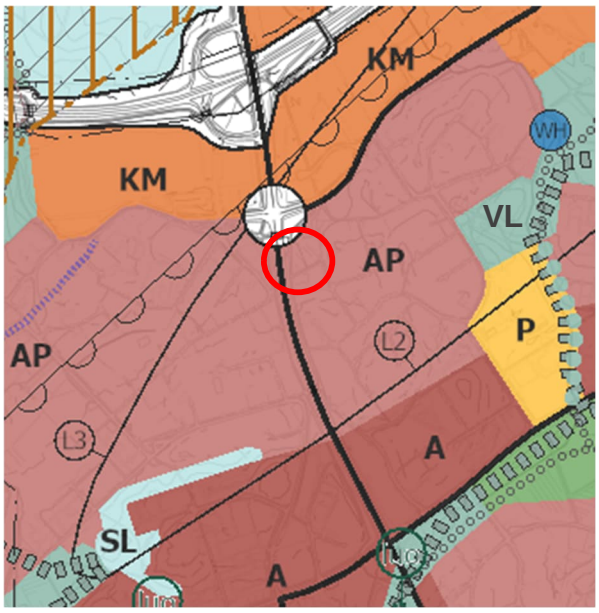

Yleiskaava

Kasvu ohjataan nykyiseen rakenteeseen tiivistäen ja uudistaen. Kaava-alue on pientalovaltaista asuinaluetta AP sekä lentomelu- ja laskeutumisvyöhykettä. AP-kaavamerkintä sisältää palvelut. (Kv 25.1.2021)

=> Kaavamuutos on yleiskaavan mukainen.

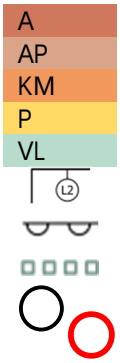

A Asuinalue.
AP Pientalovaltainen asuinalue.
KM Kaupallisten palveluiden alue.
P Palveluiden ja hallinnon alue.
VL Lähivirkistysalue.
Lentomeluvyöhyke 2 (Lden 55–60 dB).
Laskeutumisvyöhyke.
Ekologinen runkoyhteys.
Eritasoliittymävaraus.
Kaavamuutosalueen sijainti.



Helsingin seudun asuminen, maankäyttö ja liikenne, MAL 2019

Maankäytön kehittämisen ensisijaiset vyöhykkeet, joille kohdistuu vähintään 90 % asuntotuotannosta. (HSL 26.3.2019; Kv 20.5.2019)

=> Tontti kuuluu ensisijaisesti kehitettävään vyöhykkeeseen.

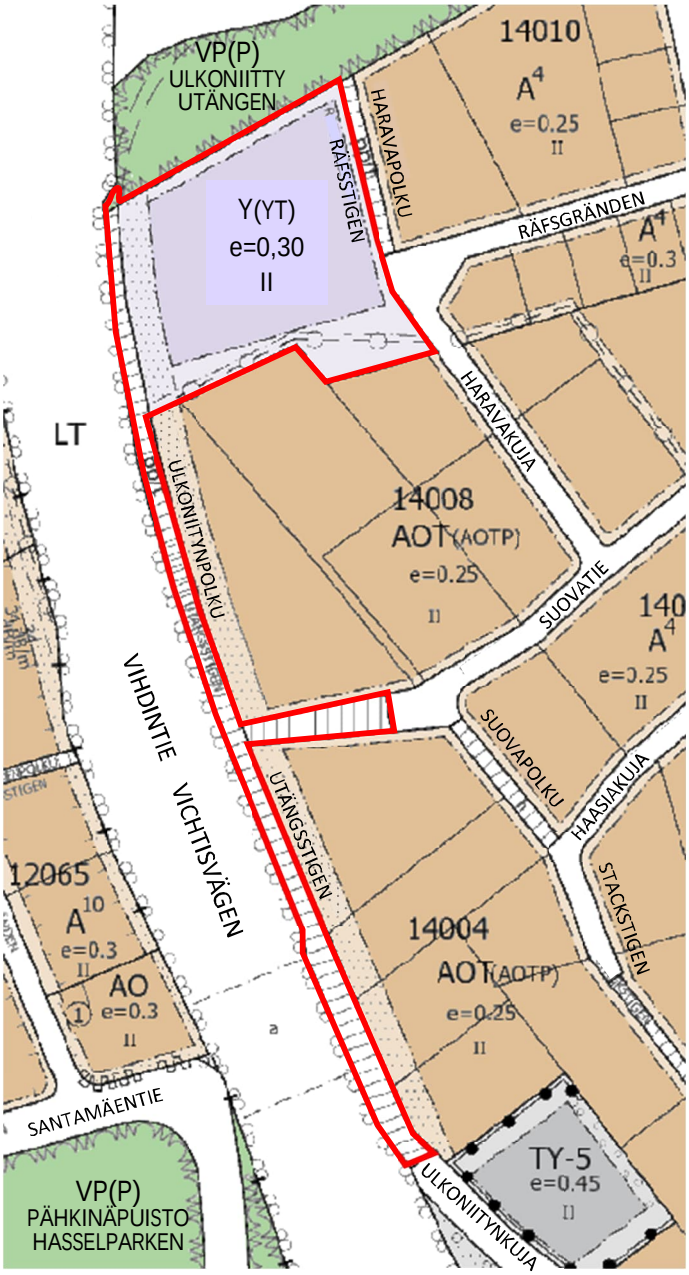

Voimassa oleva asemakaava

Asemakaavassa 000102 (Kh 6.11.1978) Haravakuja 6:n tontti on kunnallisteknisten rakennusten ja laitosten korttelialuetta YT. Tontin pinta-ala on 6 506 m2, tonttitehokkuus e = 0,30 ja siitä laskettu rakennusoikeus 1 951 k-m2 (kerrosneliömetriä). Tästä on käytetty 587 k-m2 ja jäljellä 1 364 k-m2.

Asemakaavassa 000236 (17.5.1982) Ulkoniitynpolulla on sallittu tontille ajo, mutta ajoyhteys on nyt vain Ulkoniitynkuja 17:n tontille.

Ajantasa-asemakaava

A4	Asuntorakennusten korttelialue.
AO	Erillispientalojen korttelialue.
AOT(AOTP)	Yhdistettyjen pientalojen ja pienteollisuusrakennusten korttelialue.
LT	Maantien alue.
TY-5	Ympäristöä häiritsemättömien teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.
VP(P)	Puistoalue.
Y(YT)	Kunnallisteknisten rakennusten ja laitosten korttelialue.
	Rakennusalat on tummennettu.
14008	Korttelin numero.
e=0,30	Tonttitehokkuus eli kerrosala/tontin ala.
II	Suurin kerrosluku roomalaisin numeroin.
pp/t	Jalankulku-pyöräilykatu ja tontille ajo.
a	Liikennealueen alittava jalankulkukatu.
	Istutettava alueen osa.
	Kaavamuutosalueen rajaus.

Vantaan kaavoja, karttoja ja paikkatietoja voi katsoa tarkemmin: *kartta.vantaa.fi*

Vantaan kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen.
Tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.
(Kv 18.6.2018, 10.10.2022)

Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia

Vantaa on innovatiivinen, rohkea, rento ja viihtyisä, kestävyyden ja kiertotalouden edelläkävijä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa. Haluamme säilyttää luontomme monimuotoisuuden. Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030. (Kv 31.1.2022)

Vantaan asemakaavoituksen tavoitteet 2023

Kaavoitetaan uutta asuntokerrosalaa 240 000 k-m2.
Kaavan strateginen tavoite: Hyvät asukaslähtöiset palvelut.

=> Kaavamuutos tuottaa palveluasumista 1 200 k-m2.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET



Purettava rivitalo (1981). TKa 23.6.2022

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN

Hoivatilat Oyj 5.10.2022 haki tontille palveluasumista Elisa Oyj:n valtakirjalla.

Kaupunkiympäristölautakunta 17.1.2023 hyväksyi kaavamuutoksen kaavoitusohjelmaan 2023.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

Osallisia kaavoituksessa olivat alueen ja naapurikiinteistöjen omistajat, haltijat ja asukkaat, kaupunginosan ja lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj, Uudenmaan ELY-keskus, Uudenmaan liitto, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY, Helsingin seudun liikenne HSL, Vantaan kaupungin viranomaiset sekä kunnan jäsenet ja ne, jotka katsoivat olevansa osallisia.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

- *Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)* julkaistiin, lähetettiin osallisille ja jaettiin naapureille 3.2.2023. Mielipiteet pyydettiin kirjaamoon 13.3.2023 mennessä.
- *Vireille tulo* ilmoitettiin Vantaan Sanomissa 11.2.2023.
- *Uutinen* Vantaan Sanomissa 15.2.2023 s. 15: ”Varistoon suunnitteilla palvelutalo”.
- *Kaavatilaisuus* pidettiin tontilla Haravakuja 6 keskiviikkona 15.2.2023 klo 17–18.
- *Kaavan vaihe* ilmoitettiin kaavoituskatsauksessa Vantaan asukaslehdessä 11.3.2023.
- *Asemakaavoituksen kuulutukset* julkaistaan kaupungin internet-sivuilla.

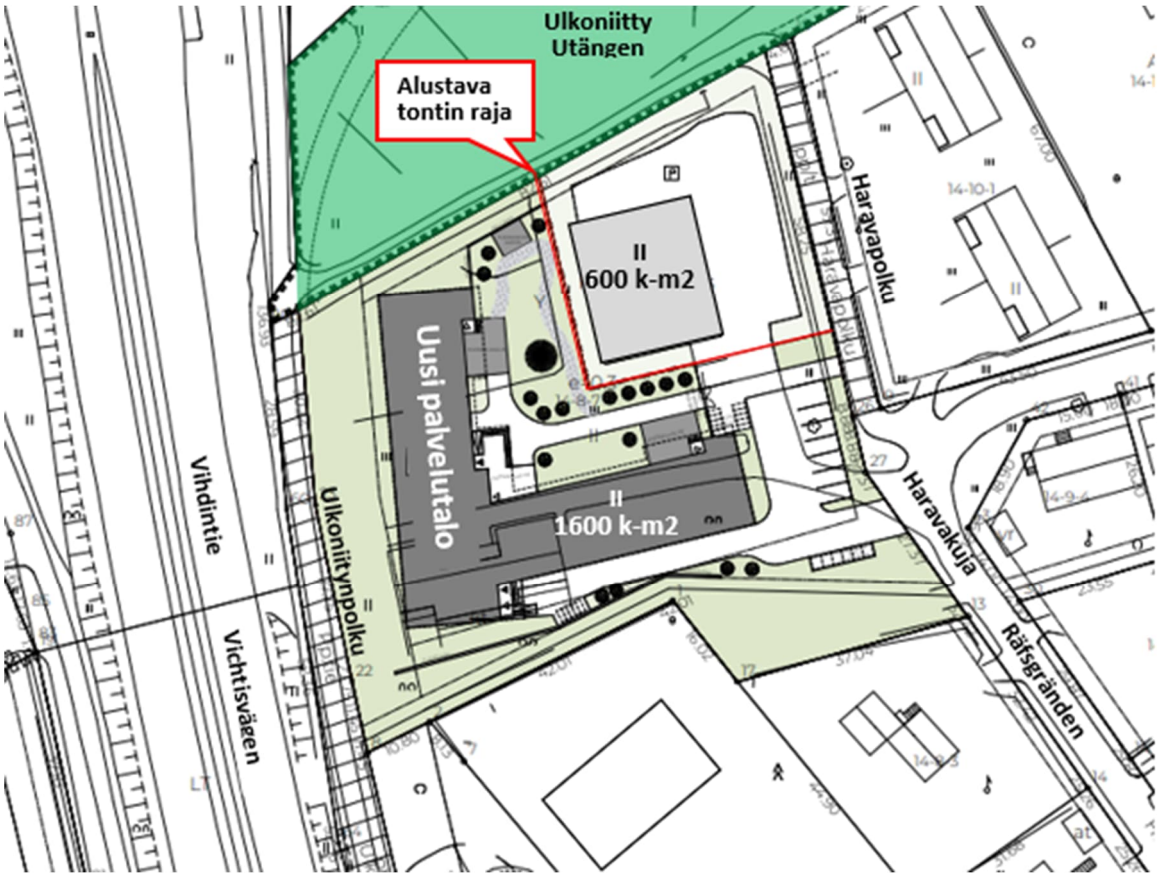

Alustava asemapiirros osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 3.2.2023. Arco 30.1.2023

Saadut mielipiteet ja niiden huomioon ottaminen

1. Kaavatilaisuudessa 15.2.2023 paikalla kävi kuusi osallista. Lisäksi tuli kaksi puhelua.

2. Caruna Oy, 7.2.2023:
Asemakaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa.

3. Rakennusvire Oy, 24.2.2023:
”Yrityksemme Rakennusvire Oy omistaa Kiinteistö Oy Suovarinteen (kiinteistö 92 -14-8-2) osoitteessa Suovatie 2, 01660 Vantaa. Tontilla olevan rakennuksen takaosassa on n. 320 m2 hallitila, jonne ajetaan Havarakujalta kääntyvästä liittymästä. Tämä tieyhteys on ollut aina kiinteistön käytössä, mutta ilmeisesti siitä ei ole olemassa virallista rasitetta.

Jotta hallitilaa voidaan jatkossakin käyttää, on tämä tieyhteys ehdottoman tärkeä myös jatkossa (ajoa ei voida järjestää järkevästi oman tontin kautta, koska tonttimme korkeusero on huomattavan suuri). Mielipiteemme onkin, että tämä tieyhteys tulisi säilyttää ja sille tulisi perustaa virallinen rasite. Rasitteessa voisi olla merkintä, että kiinteistö 92-14-8-2 vastaa kaikesta tieyhteyteen liittyvästä ylläpidosta.

Löysin arkistosta oheisen asemapiirroksen, jossa kyseinen tie merkitty punaisella nuolella:”

=> Asemakaavaan merkitään ajoyhteys Suovatie 2:n tontille. Ajorasite tulee perustaa erikseen.

4. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY, 28.2.2023:
”Asemakaava-aluetta palveleva vesihuolto on rakennettu Haravapolulle ja Suovatien länsipäähän 1970–80-luvulla. Asemakaavoituksessa on huomioitava riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille ja johtokuja-aluevarausten tarve tulee selvittää Haravakuja 6:n tontilla. Mikäli jatko-

suunnittelussa todetaan, että asemakaavamuutos edellyttää yleisen vesihuollon siirtoa Haravapolun ja Haravakujan risteysalueella, tulee johtosiirrot suunnitella ja toteuttaa hankkeen yhteydessä yhteistyössä HSY:n kanssa ja suunnitelmat hyväksyttää HSY:llä."

=> Kaavamuutos ei edellytä HSY:n johtojen siirtoja. Uusi tontti liittyy nykyiseen johtoverkkoon.

5. Vantaan Energia Oy, Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 9.3.2023:
Sähköverkko: Alueella on Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapeleita. Kaavamuutoksessa tulee huomioida maakaapeleiden sijainti.

Kaukolämpöverkko: Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia. Kaavamuutoksessa tulee huomioida kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

=> Rakennushanke ei edellytä Vantaan Energian johtojen siirtoja, mutta tarvitsee liittymät.

6. As Oy Suovalehto, 10.3.2023:
"Asunto-osakeyhtiö Suovalehto sijaitsee Suovatiellä, jonka kautta liikenne Haravakujalle ja suunniteltuun palvelutaloon tapahtuisi.

Suovatie on kapea ja mutkainen tie vailla jalkakäytäviä. Tiellä on runsaasti jalankulku-, polkupyörä-, potkulauta- ja mopediliikennettä, josta suuri osa on läpimenevää Vihdintien länsipuolelle suuntautuvaa. Suovatien itäpäässä sijaitseva Hämeenkylän koulu on merkittävin tällaisen kevyen liikenteen aiheuttaja. Koululaisten joukossa on myös paljon alakouluikäisiä. Kevyt liikenne tarvitsisi oman väylänsä, mutta sellaista ei ymmärrettävästi tiivisti rakennetulle pientaloalueelle ole ollut mahdollista toteuttaa.

Olemme taloyhtiössämme jo nyt erittäin huolestuneita Suovatien liikennemäärien kasvusta, kun Haravakujan varrelle lähelle sen loppupäätä on noussut lisää asuintaloja. Yhtiöllämme on kaksi hankalaa ajoliittymää Suovatiehen ja koemme päivittäin vaarallisia tilanteita Suovatien moninaigsen liikenteen vuoksi. Kaavassa esitetty palvelutalo lisäisi väistämättä liikennemääriä Haravakujalla ja Suovatiellä entisestään.

Mielestämme palvelutalolle ja samalle tontille jäävälle Elisan kiinteistölle tulee toteuttaa suora yhteys läheiselle Martinkyläntielle. Yhteys Haravakujaan tulee katkaista läpiajon estämiseksi. Palvelutalon toiminnan kannalta sujuva ajoyhteys Martinkyläntien kautta on varmasti parempi, kuin kapea, mutkainen, mäkinen ja matkassa ja ajassa pidempi reitti pientaloalueen läpi."

=> Suovatie on tavanomainen tonttikatu. Purettavan rivitalon liikenne poistuu (4 autopaikkaa). Hoivakodin liikenne on vähäistä (8 autopaikkaa). Uusi liittymä Martinkyläntielle ei ole mahdollinen suunnitellun Vihdintien rampin vuoksi. Lisäksi uuden kadun rakentaminen ja jatkuva huolto ei ole resurssiviisasta vain yhden tontin vähäistä liikennettä varten.

7. Vantaan kaupunginmuseo, 13.3.2023:
Suunnittelualueella sijaitsee vuonna 1981 rakennettu rivitalo, sekä 1970 rakennettu ---. Rivitalo ei nuoren ikänsä vuoksi kuulu inventoituihin kohteisiin, mutta --- on ollut mukana Vantaan modernin rakennusperinnön inventoinnissa. Sen arvot on todettu vuonna 2016 tehdyssä tarkistusinventoinnissa vaatimattomiksi. Alueella ei ole kulttuuriympäristöön liittyviä erityisiä maisemallisia arvoja. Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Näin ollen Vantaan kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaupunginmuseota ei ole tarpeen kuulla kaavan jatkovaiheissa, mikäli suunnitelmaan ei tule kulttuuriympäristöön liittyviä merkittäviä muutoksia.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 7.6. – 11.8.2023. Tällöin ei saatu muistutuksia. Uudenmaan ELY-keskukselta pyydettiin lausunto, josta on erillinen asiakirja.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS



Havainnekuva. Arco 17.4.2023

4.1 KAAVAN RAKENNE

Hoivakodin tontti merkitään palvelurakennusten korttelialueeksi P, jolla sallitaan palvelu- ja erityisasuminen. Tontin pinta-ala on 4 780 m2. Rakennusoikeudeksi annetaan 1 200 k-m2, jolloin tonttitehokkuus on e = 0,25. Suurin sallittu kerrosluku on edelleen kaksi (II), mutta rakennettava talo on yksikerroksinen. Tontilla oleva 1980-luvun rivitalo puretaan.

Uusi hoivakoti muodostaa pihapiirin, joka suojataan tiemelua vastaan meluaidalla. Rakennus on Vihdintien suuntaan tiiltä, pihan suuntaan puuta. Katto on loiva pulpettikatto. Pihalle istutetaan monilajista kasvillisuutta.

Elisan tontin nykyinen kaavamerkintä kunnallisteknisten rakennusten ja laitosten korttelialue YT ajantasaistetaan yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi ET. Tontin pinta-ala on 1 725 m2. Rakennusoikeudeksi merkitään 600 k-m2, jolloin tonttitehokkuus on e = 0,35. Suurin kerrosluku on edelleen kaksi (II). Tontilla säilyy nykyinen rakennus.

Ulkoniitynpolulta poistetaan tarpeeton tontille ajon merkintä (t), paitsi Ulkoniitynkuja 17:n tontille jatketaan Ulkoniitynkujan katualuetta, jolloin myös tontin osoite säilyy.



Näkymä Vihdintieltä. Julkisivu tulee jakaa osiin. Arco 17.4.2023



Asemapiirros ja liittyminen ympäristöön. Arco 17.4.2023

Kaavamuutoksen perustelut

Kaavamuutos vastaa hoivakodin tarpeeseen, jolle on ollut vaikea löytää tonttia Länsi-Vantaalta.

Rakennusoikeus ja autopaikat

Tontti	Osoite	Maan-käyttö	Pinta-ala m2	Rakennusoikeus k-m2	Tonttitehokkuus e	Autopaikat kpl (/k-m2)
10	Haravakuja 6a	P	4 780	1 200	0,25	8 (1/150)
11	Haravakuja 6b	ET	1 725	600	0,35	2
Uudet tontit yhteensä			6 506	1 800	0,28	10
Nykyinen tontti		YT	6 506	1 951	0,30	

Tonttien pinta-alat voivat tarkentua tontinmittauksessa.

Pihasuunnitelma



Alustava pihasuunnitelma.

- Sepeli
- Betonilaatoitus
- Nurmi, niitty
- Kivituhka, puuhake
- Kuntta
- Säilytettävä puusto, alustava
- Istutettava havupuu
- Istutettava lehtipuu
- Istutettava pensas tai pensasalue
- Perenna
- Pylväsvalaisin
- Metallilankaverkkoaita
- Katos ja kasvikatto
- Meluaita ja köynnökset
- Tukimuuri

Istutukset ovat monilajisia ja kukkivia. Meluaidalla kasvaa köynnöksiä.

Arco 4.4.2023

P-tontin vihertehokkuus	1,23
Tavoitetaso	0,9
Vihertehokkuustavoite täyttyy hyvin.	
P-tontin hulevesimäärä m3	22,8
Valumakerroin C	0,5
Viivytystilavuustarve m3	22,8
Mahdollisuus viivyttämiseen tontin ulkopuolella	ei
Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m3	39,3
Jää viivyttämättä m3	0,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	33 %
Hulevesien viivytys onnistuu hyvin.	

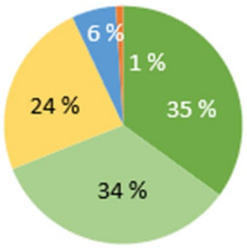

Osuus painotetusta kokonaispinta-alasta P-tontilla %

- Säilytettävä kasvillisuus
- Istutettava kasvillisuus
- Pinnoitteet
- Hulevesien hallintarakenteet
- Bonuselementit

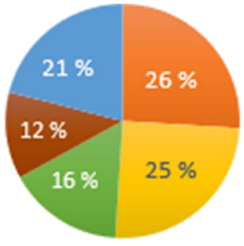

Osa-alueiden painoarvo vihertehokkuudessa P-tontilla %

- Ekologisuus
- Toiminnallisuus
- Maisema-arvo
- Kunnossapito
- Hulevesien hallinta

Arco 4.4.2023

Vihertehokkuus

Kaavan vaatimus on 0,9. Pihasuunnitelman vihertehokkuus on 1,2. Palvelutalon piha ulottuu sopimuksella osittain ET-tontin puolelle. Vihertehokkuuslaskelmassa on huomioitu vain palvelutontti. Pihasuunnitelmassa on esitetty alustavat säilytettävän puuston alueet. Säilytettävien puiden määrää ei ole huomioitu laskelmassa, sillä ne kartoitetaan jatkosuunnittelussa. (Arco 4.4.2023)

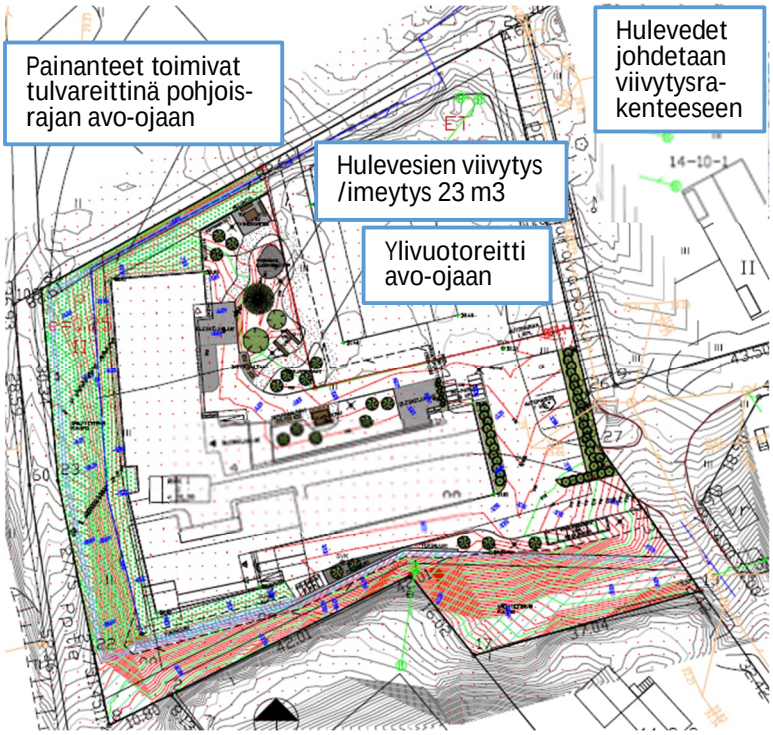

Hulevesisuunnitelma. Morena 14.4.2023

Hulevesisuunnitelma

Vantaalla on tehty hulevesiohjelma (2009, Tila 19.4.2023) ja hulevesien hallinnan toimintamalli (2014). Hulevesien viivyttämisestä määrätään rakennusjärjestyksessä (2010).

Tontin vettä läpäisemättömillä pinnoilla syntyvät hulevedet kerätään tontin sisäiseen hulevesijärjestelmään ja imeytetään tai viivytetään tontilla. Tämän jälkeen hulevedet puretaan pohjoisrajalla sijaitsevaan avo-ojaan tai kadun hulevesiviemäriin.

Muut tontilla syntyvät hulevedet viivytetään tai imeytetään nurmipainanteissa. Imeytymättömät vedet kerätään tontin sisäiseen hulevesijärjestelmään tai ohjataan tontin pohjoispuolen rajaojaan.

Tontille tuleva ulkopuolinen valunta ohjataan rakennuksen ohi tontin pohjoispuolen avo-ojaan tai kerätään tontin sisäiseen hulevesijärjestelmään.

Tontille rakennetaan hulevesiä varten viivytys- tai imeytysrakenteita vähintään 23,0 m3. Rakenteena käytetään vihertehokkuuslaskelman mukaisesti viherkattoa ja imeytyspainanteita. Rakenteet suunnitellaan tyhjentymään tontin pohjoispuolen avo-ojaan tai kadun hulevesiviemäriin.

Perumaan kelpoisuus hulevesien imeyttämiseen selvitetään jatkosuunnittelussa. Viivytysrakenteet mitoitetaan tyhjentymään viimeistään 12 tunnissa ja ne varustetaan hallitulla ylivuodolla.

Suunnitelmassa esitetyt viivytysrakenteiden tyypit ja paikat oat periaatteellisia. Viivytys- tai imeytysrakenteet ja putkistot esitetään tarkemmin rakennuslupavaiheessa. (Morena 14.4.2023)

Tekninen huolto

Uusi tontti liittyy nykyiseen kunnallistekniikkaan. Kaukolämpö tai maalämpö ja vähintään varaukset aurinkopaneeleille. Hulevedet viivytetään, mistä annetaan kaavamääräys.

Nimistö

Variston kaavanimistö johtuu vanhasta paikannimestä 1691 waristå Engen, waristo Nijtu. Nimi on suomalaisperäinen ja on tarkoittanut keskiaikaisen Hämeenkylän (1533 Tauesteby) laajaa yhteistä niittyä, jossa on ollut latoja. Nimen etymologia on hämärä. Ulpu Lehti (1977) esitti nimen johtuvan varastoista, mutta ei selittänyt vokaalinmuutosta. On myös keskiaikaisia Varis-nimiä.

Haravakuja, alkuosa oli 1946 Rinnetie, 1975 nykyinen nimi. Espoossa ja Helsingissä on sama nimi. *Suovatie*, 1946 Santatie, 1966 Hiekkatie, 1974 nykyinen nimi. Santa on paikallismurretta. *Ulkoniitynkuja*, 1933 Hämeenkyläntie, 1958 Vanha Hämeenkyläntie, 1975 nykyinen nimi. *Ulkoniitynpolku* karttaan 1979.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Melu

Suunnitellun maankäytön tiemeluennustetilanteen suurimmat julkisivujen keskiäänitasot ovat päivällä 69 dB ja yöllä 61 dB, jolloin suositeltu ääneneristävyys asuin-, potilas- ja majoitustiloissa on 34 dB. Pihan oleskelualueelta vaadittavat äänitasot päivällä 55 dB ja yöllä 50 dB täyttyvät pihan pohjoispuolelle rakennettavalla 4,0 metrin korkuisella meluaidalla.

Nyt suunniteltu maankäyttö on mitoittavampi tilanne kuin Variston eritasoliittymän rakentamisen jälkeen, koska eritasoliittymän tilavaraussuunnitelmaan sisältyy 5,0 metriä korkea meluaita. Variston eritasoliittymän toteuduttua ennustetilanteen suurimmat julkisivujen keskiäänitasot ovat päivällä 57 dB ja yöllä 49 dB, jolloin suositeltu ääneneristävyys asuin-, potilas- ja majoitustiloissa olisi 22 dB. Ympäristöministeriön asetus edellyttää kuitenkin vähintään 30 dB:n ääneneristävyyttä.



Variston eritasoliittymän aluevaraus-suunnitelma (2010).

5 metriä korkea melueste.

Lentomelutason Lden 55–60 dB (tontilla 56 dB) ja laskeutumisvyöhykkeen ääneneristävyysvaatimus on 35 dB, joten lentomelu mitoittaa ääneneristävyyden. Ääneneristävyysmääräys lento- ja tiemelua vastaan on asuintiloille ΔL 35 dB sekä toimisto- ja vastaaville työtiloille ΔL 32 dB.

Meluselvitys on erillisenä liitteenä. (A-insinöörit 29.9.2023)

Julkisivun tiemelutasot ja tiemelun torjunta pihan oleskelualueella:



Ennustetilanne ilman meluaitaa, päivä (klo 7–22) ja yö (22–7). A-Insinöörit 29.9.2023



Ennustetilanne, 4 m korkea melueste pihan pohjoispuolella, päivä ja yö. A-Insinöörit 29.9.2023

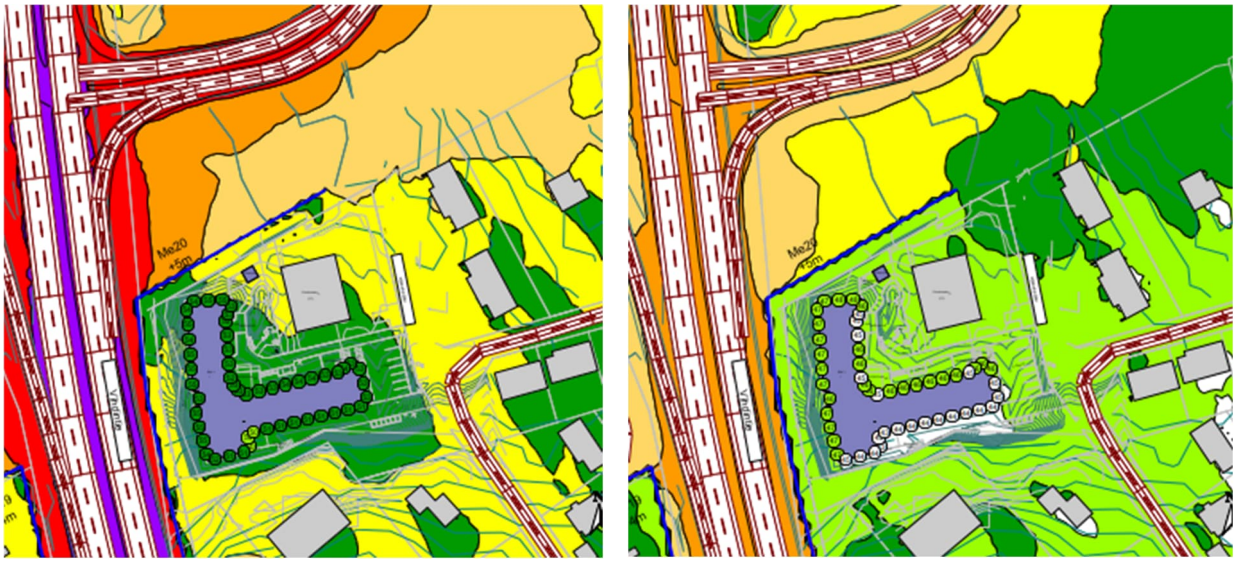

Ennustetilanne, Variston eritasoliittymä, tiesuunnitelman mukainen 5 m korkea melueste, päivä ja yö.
A-Insinöörit 29.9.2023



Ilmanlaatu

Ilmanlaatuselvityksessä mallinnettiin ennusteliikenteellä kaksi tilannetta: nykyinen maankäyttö ja tilanne, jossa Variston eritasoliittymä on valmistunut. Laskennassa huomioitiin liikenteestä ja tien pinnasta aiheutuvat päästöt. Merkittävin päästölähde on Vihdintien liikenne.

Pitoisuudet alittavat ilmanlaadun raja-arvot (VNa 79/2017) kaikissa mallinnettuissa tilanteissa. WHO:n suositukset kuitenkin ylittyvät vuosikeskiarvona pienhiukkasten ja typpidioksidin osalta. Ilmanlaatuselvitys on erillisenä liitteenä. (A-insinöörit 13.9.2023)

Hoivakodin ilmanvaihto ja tarvittava viilennys hoidetaan koneellisesti suodatetusti. Ympärivuorokautisissa palvelukodeissa tuuletusikkunoita ei avata omatoimisesti asunnon viilentämiseen, vaan sisäilmaluokka S2 saavutetaan ilman huoneiden tuuletusikkunoiden käyttöä.

Ympäristön laadusta annettavat kaavamääräykset

Asemakaavassa annetaan kaavamääräyksiä julkisivuista, pihasta, meluntorjunnasta, ilmanotosta ja suodatuksesta, vihertehokkuudesta ja hulevesien viivytyksestä. Tontin pohjoisosan meluaidan korkeudeksi määrätään 4,0 metriä. Ääneneristävyydestä ja hulevesistä määrätään myös rakennusjärjestyksessä.

4.4 KAAVAN MERKITTÄVÄT VAIKUTUKSET

Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Tontti rakennetaan ja piha istutetaan. Tonteilla ei ole inventoituja arvokkaita luontokohteita. Kaavamuutos ei heikennä hulevesien luonnonmukaista hallintaa verrattuna nykytilanteeseen, koska suurin osa tontin alasta jää rakentamatta ja tontilla kielletään asfalttipäällyste.

Vaikutukset kaupunkirakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön

Kaava täydentää Vihdintien suunnan kaupunkirakennetta. Tiivistäminen, täydentäminen ja uudistaminen ovat yleiskaavan pääperiaatteita. Rakentaminen sijoittuu teollisuus- ja pientalotonttien naapuriin vajaasti rakennetulle tontille, jonka käyttämätön rakennusoikeus hyödynnetään. Tontilta puretaan rivitalo. Tontit liittyvät valmiiseen katuun ja valmiiseen kunnallistekniikkaan.

Liikenteelliset vaikutukset

Rivitalon liikenne 4 ap poistuu. Hoivakoti tarvitsee 8 ap ja laitetilan huolto nykyiset 2 ap. Näiden vähäinen liikenne mahtuu hyvin katuverkolle. Kaava tukeutuu myös viiteen bussilinjaan.

Sosiaaliset vaikutukset

Kaava vastaa yksityiseen hoivakotitarpeeseen, jolle on suuri kysyntä.

Ilmastovaikutukset

Rakentaminen ja rakennusten käyttö tuottavat kasvihuonepäästöjä, mutta tonteilla voidaan hyödyntää kaukolämpöä, aurinkoenergiaa ja maalämpöä. Vihertehokkuuden avulla hillitään ilmastonmuutosta ja edistetään siihen sopeutumista vähentämällä tulvariskejä, luomalla hiilinieluja ja lieventämällä lämpösaarekeilmiötä.

Resurssiviisaus

Hanke hyödyntää vajaasti rakennettua tonttia sekä nykyistä katua ja kunnallistekniikkaa. Resurssiviisauteen pyritään eri keinoin rakennuksen hankesuunnittelusta toteutukseen asti.

Energiatehokkuus: Kohteessa käytetään joko Vantaan Energian kaukolämpöä tai vaihtoehtoisesti maalämpöä. Kohteeseen tulee vähintään varaukset aurinkopaneeleille, mikäli niitä ei asennettaisi vielä rakennuksen käyttöönottovaiheessa. Rakennuksen tontille sijoittuminen takaa myös passiiviset jäähdytysratkaisut ilmansuuntien ja sisäpihan katosten ansiosta.

Materiaalit ja hiilijalanjälki: Suunnitelmassa suositaan puupohjaisia materiaaleja, joiden hiilijalanjälki on pienempi kuin betonin. Kaavamääräysten mukaisesti rakennuksen julkisivut ovat tiiltä ja puuta, jotka molemmat ovat kestäviä materiaaleja. Puu on myös uusiutuva raaka-aine. Materiaalien, ratkaisujen ja energiatehokkuuden ansiosta hiilijalanjälki tulee pysymään kohtuullisena.

Vihersuunnittelu ja hulevedet: Alustavan pihasuunnitelman perusteella viherkertoimeksi saadaan 1,2, joka ylittää asetetun vaatimuksen 0,9. Tontilla olevat puut pyritään säilyttämään etenkin tontin etelä- ja länsipuolilla. Biodiversiteetti on huomioitu mm. säilyttämällä luonnonmukaisia alueita, monipuolisella kasvillisuudella sekä pohjoispuolen katoksen niittykatolla. Hulevedet viivytetään ja imeytetään kokonaisuudessaan tontilla. Päällysteissä suositaan läpäiseviä materiaaleja.

Jätteiden hallinta: Maarakentamisessa pyritään käyttämään kierrätysmateriaaleja kuten betonimursketta, joka ideaalitapauksessa saadaan tontilta purettavasta rakennuksesta. Isohko tontti mahdollistaa maamassojen tilapäisen varastoinnin, jonka avulla maakaatopaikalle vietävien massojen määrää pyritään minimoimaan.

Elinkaari: Suunnittelussa otetaan huomioon rakennuksen koko elinkaari. Esimerkiksi käytön aikaiset kustannukset, kuten ylläpidon vaatimat elementit ja toiminnot, suunnitellaan jo ennalta. (Arco 4.4.2023)

Kaavan laajemmat vaikutukset kaupunkirakenteeseen, liikenneverkkoon, palveluihin ja ilmastoon ovat hyvin vähäisiä ja ne on tutkittu yleiskaavassa.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavaan liittyy maankäyttösopimus. Hoivakodin toteuttaa Hoivatilat Oyj.
Rakennusluvista ilmoitetaan naapureille ja rakennuspaikalla.

Kaavatyöhön osallistuneet		
Vantaan kaupunki		
Asemakaavoitus	aluearkkitehti	Timo Kallaluoto
	asemakaava-arkkitehti	Annakaisa Haanpää
	asemakaava-arkkitehti	Anna Hakamäki
	asemakaava-arkkitehti	Anders Hedman
	kaavoitusinsinööri	Mikko Järvi
	kaavatekninen koordinaattori	Marko Hoffren
	kaavoituskoordinaattori	Ritva-Leena Kujala
Kiinteistöt ja tilat	kiinteistökehityspäällikkö	Tomi Henriksson
	tonttipäällikkö	Armi Vähä-Piikkiö
	tontti-insinööri	Juho Lumme
Kadut ja puistot	liikenteen alueinsinööri	Teemu Vihervaara
	liikenneinsinööri	Santtu Bussian
	liikenneinsinööri	Pirjo Salo
	liikenneinsinööri	Marjut Viljanen
	suunnitteluinsinööri	Elina Kettunen
	suunnitteluinsinööri	Antti Auvinen
Rakennusvalvonta	lupa-arkkitehti	Mikael Ström
	tarkastusinsinööri	Tuire Pölkki
Yleiskaavoitus	maisema-arkkitehti	Elina Ekroos
	yleiskaavasuunnittelija	Anna-Mari Kangas
Ympäristökeskus	ympäristösuunnittelija	Jarmo Honkanen
	ympäristösuunnittelija	Jouni Ahtiainen
Elisa Oyj		Jan Tallqvist
Hoivatilat Oyj	hankekehityspäällikkö	Antti Heiskanen
Arco Architecture Company Oy*	arkkitehti	Markku J. Ranne
	arkkit. yo	Heikki Kilpijoki
	arkkitehti	Anni Myllymäki
A-insinöörit*	akustiikkasuunnittelija	Muska Mäki
	projektipäällikkö	Tuukka Lyly
	suunnittelupäällikkö	Perttu Kriikku
	ympäristöinsinööri	Riku Kanala
Morena Oy*	geosuunnittelija	Matti Kauppi

*) Hoivatilat Oyj:n konsultteja.

Vantaa 24.10.2023

VANTAAN KAUPUNKI
Länsi-Vantaan asemakaavoitus

Timo Kallaluoto, aluearkkitehti
etunimi.sukunimi@vantaa.fi, p. 050 312 2132

Poistettavat merkinnät

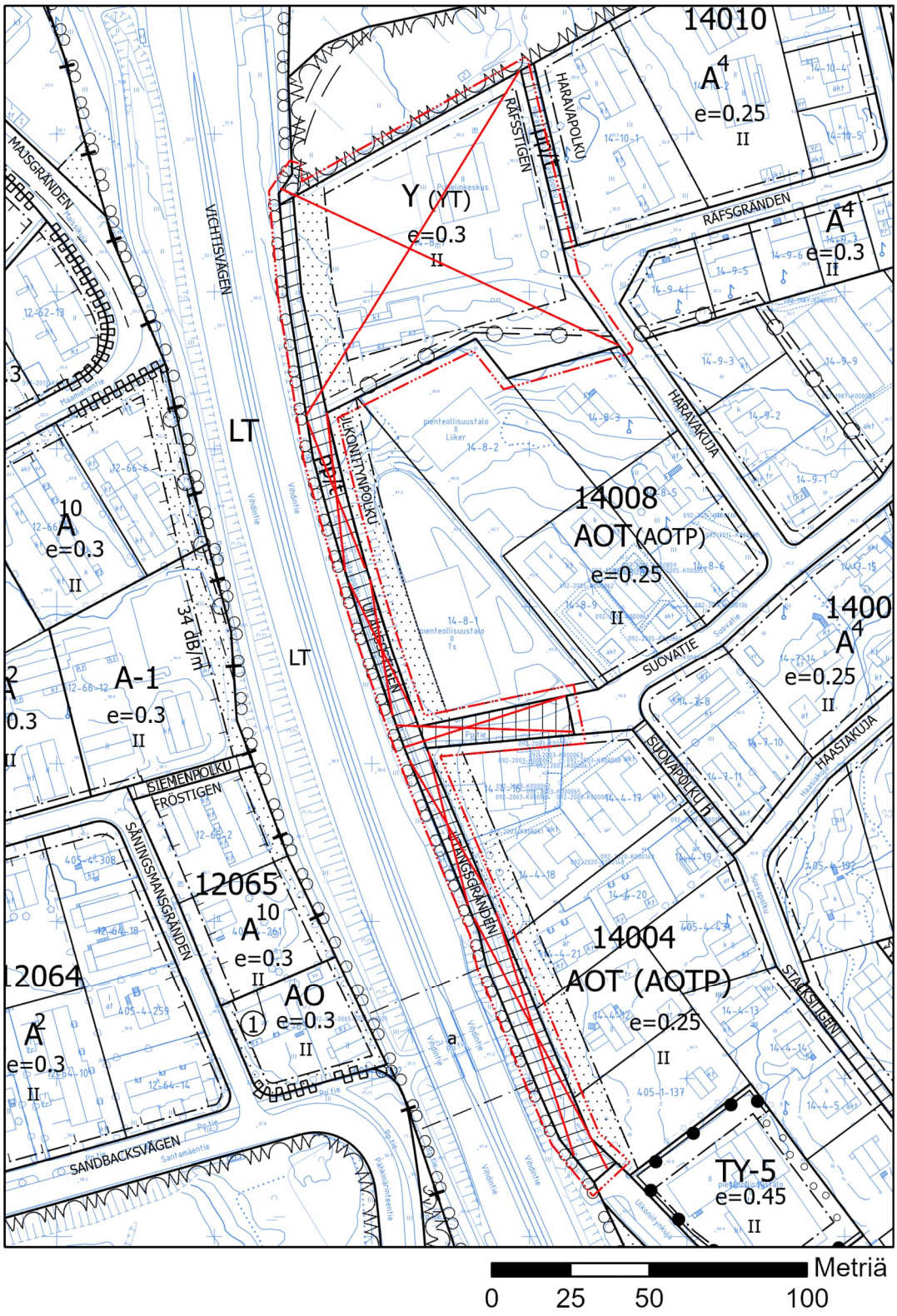

Asemakaavan muutosehdotus

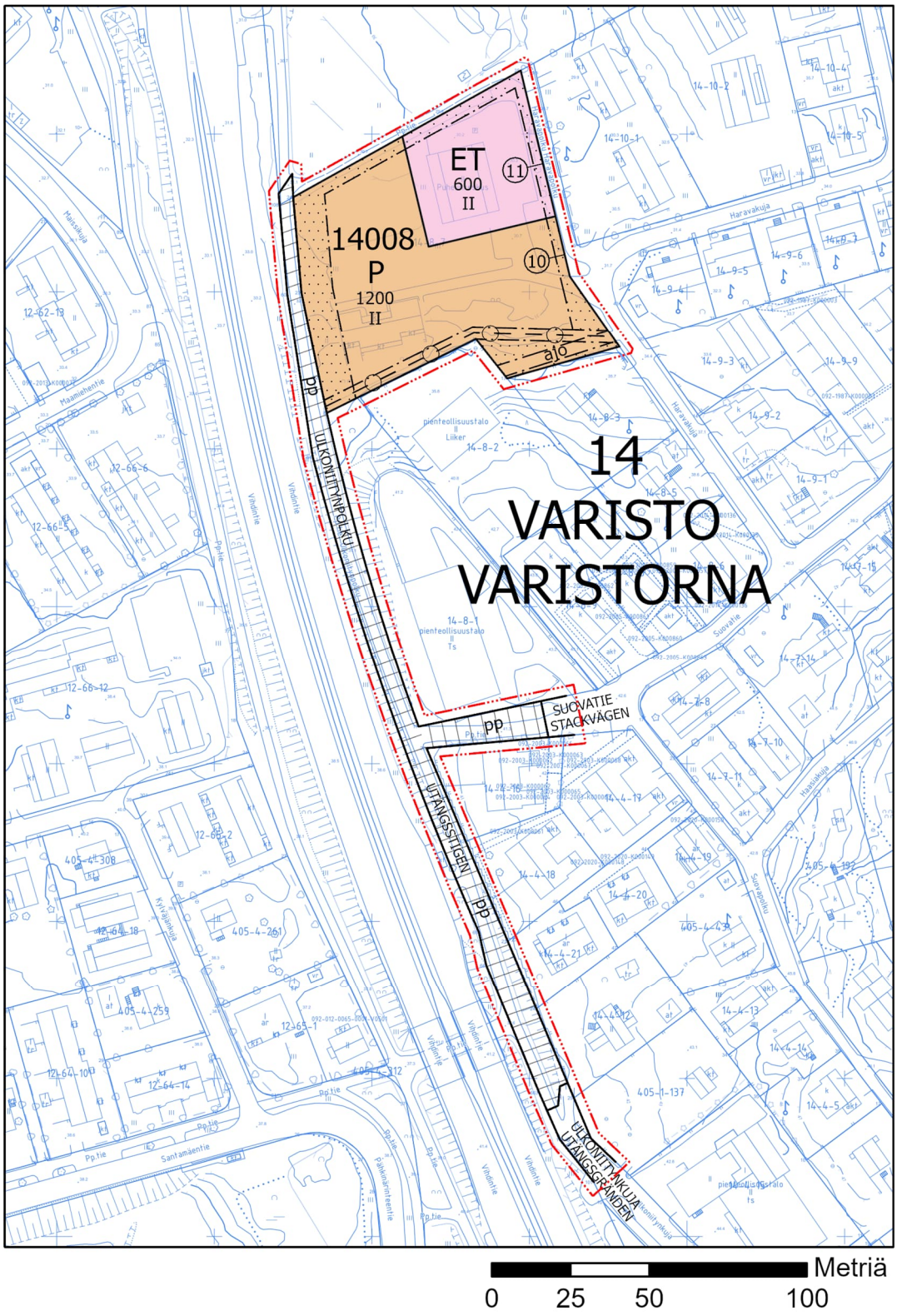

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002530	24.10.2023

Vantaan kaupunki

HARAVAKUJA 6 JA ULKONIITYNPOLKU

Kaupunginosa 14, Varisto

Asemakaavan muutos
Osa korttelia 14008 sekä katualuetta.

Tonttijaon muutos
Osa korttelia 14008.

1:2000

Vanda stad

RÄFSGRÄNDEN 6 OCH UTÄNGSSTIGEN

Stadsdel 14, Varistorna

Ändring av detaljplanen
Del av kvarteret 14008 samt gatuområde.

Ändring av tomtindelningen
Del av kvarteret 14008.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

P

Palvelurakennusten korttelialue.

Rakennusoikeus

Korttelialueelle saa sijoittaa julkisia ja yksityisiä palveluja, kuten erityis- ja palveluasuntoja, hoivakodin asuntoineen ja hoitolaitoksen, ei kauppaa.

Arkkitehtuuri

Rakennuksissa tulee olla harmaa pulpettikatto ja avoräystäät.

Julkisivumateriaalin tulee olla etelään, länteen ja pohjoiseen paikalla muurattu tiili, pihalle puu.

Saumojen tulee olla tiilen värisiä, paitsi punatiilen kanssa voi olla harmaat saumat.

Julkisivut tulee jakaa väripintoihin Vihdintien suuntaan 6,0 ja 12,0 metrin välein, pihan suuntaan vähintään 6,0 metrin välein, ja aidat vähintään 5,0 metrin välein.

Myös sisätiloissa tulee käyttää eri värejä.

Kulmahuoneissa ja kulmaoleskelutiloissa tulee olla näkymät kahteen suuntaan.

Meluntorjunta

Ääneneristävyyden lento- ja tiemelua vastaan on oltava asuintiloissa vähintään ΔL 35 dB sekä toimisto- ja vastaavissa työtiloissa vähintään ΔL 32 dB.

Tontilla on huolehdittava siitä, ettei tieliikennemelun keskiäänitaso LAeq ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla 55 dB päivällä eikä 50 dB yöllä.

Asuintilojen tuloilmanotto tulee sijoittaa mahdollisimman etäälle Vihdintiestä ja varustaa tilojen käyttötarkoituksen mukaisella suodatuksella.

Piha

Piha-alueet tulee toteuttaa luonnonmukaisina ja kasvillisuudeltaan monilajisina alueina, joille istutetaan vuodenaikojen vaihtelu huomioiden puita, kukkivia pensaita, perennoja, varpuja ja kunttaa.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för servicebyggnader.

Byggnadsrätt

På kvartersområdet får placeras allmänna och privata service, såsom special- och servicebostäder, vårdhem med därtill anslutande bostäder och serviceanstalten, inte handeln.

Arkitektur

Byggnaderna ska ha grå pulpettak och öppna takfot.

Fasadmaterialen ska vara av på platsen murad tegel mot söder, väster och norr och av trä mot gården.

Fogarna ska vara i teglets färg, förutom med rött tegel kan det finnas grå fogar.

Fasader ska delas in i färgytor i riktning mot Vichtisvägen var 6,0 och 12,0 meter, i riktning mot gården minst var 6,0 meter, och staket minst var 5,0 meter.

Olika färger ska också användas i inredningen.

Hörnrum och hörnvardagsrum ska ha utsikt åt två väderstreck.

Bullerbekämpning

Ljudisolering mot flyg- och vägbuller ska vara i bostadsutrymmen minst ΔL 35 dB och i kontors- och motsvarande arbetsutrymmen minst ΔL 32 dB.

På tomten ska det säkerställas att den genomsnittliga ljudnivån LAeq av vägtrafikbuller i de för rekreation avsedda gårdsområdena inte överstiger 55 dB dagtid och 50 dB nattetid.

Bostädernas luftintag ska placeras så långt som möjligt från Vichtisvägen och förses med filtrering enligt lokalens användningsändamål.

Gårdsplan

Gårdsområdena ska förverkligas som ett område med naturlig och mångsidig växlighet, där det planteras olika slag av träd, blommande buskar, perenner, ris och kuntta som beaktar årstidernas växling.

	Vihertehokkuuden tulee olla vähintään 0,9.	Grönеffektivitetet ska vara minst 0,9.
	Ulkoilu- ja oleskelupiha tulee rajata 4,0 metriä korkealla meluaidalla Vihdintien ja pohjoisen suuntaan. Meluaita tulee istuttaa pihan puolelta köynnöksin.	Frilufts- och fritidsgården ska avgränsas av ett 4,0 meter högt bullerstaket mot Vichtisvägens riktning och norrut. Bullerstaketet ska planteras på sidan av gården med slingerväxter.
	Johtoalueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita, muuttaa maanpinnan tasoa eikä istuttaa puita ja syväjuurisia pensaita.	På ledningsområdet får inte placeras fasta eller tunga strukturer, ändras marknivån eller planteras träd och djuprotade buskar.
	Hulevedet on viivytettävä.	Dagvatten ska fördröjas.
	Asfalttipäällystettä ei saa käyttää.	Asfaltbeläggning får inte användas.
	Tontin kautta on ajoyhteydet tonteille 2 ja 11.	Det finns körförbindelser till tomt 2 och 11 genom tomten.
	Autopaikat saa järjestää tontin rajoista riippumatta.	Bilplatser får anordnas oavsett tomtens gränser.
	Autopaikkoja on varattava vähintään 1 autopaikka / 150 k-m².	Bilplatser ska reserveras minst 1 bilplats / 150 m²-vy.
ET	**Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue.**	**Kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning.**
	Istutettavalla alueen osalla tulee olla puita ja pensaita.	Den del av området som ska planteras ska ha träd och buskar.
	Tontille ajo tulee järjestää Haravakujalta P-korttelialueen kautta.	Körning till tomten ska ordnas från Räfsgränden via P-kvartersområdet.
	Autopaikkoja on varattava vähintään 2 autopaikkaa.	Bilplatser ska reserveras minst 2 bilplats.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
10	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
14	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
VARI	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
14008	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
SUOVATIE	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
1200	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
II	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
	Istutettava alueen osa.	**Del av område som skall planteras.**
	Katu.	**Gata.**
pp	**Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.**	**Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.**
ajo	**Ajoyhteys.**	**Körförbindelse.**
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	**Del av område reserverad för underjordisk ledning.**
	TONTTIJAKO	TOMTINDELNING
	Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	För kvarteren på denna detaljplans område ska en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto	Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,	ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä	höjdsystemet
N2000.	N2000.

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__	Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	05.04.2023
Kaavan nimi	002530 Varisto 14 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	03.02.2023
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002530
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,9337	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,9337

Ranta-asemakaava	**Rantaviivan pituus [km]**	
Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,9337**	**100,0**	**1800**	**0,19**	**0,0000**	**-152**
A yhteensä						
P yhteensä	0,4781	51,2	1200	0,25	0,4781	1200
Y yhteensä	0,0000		0		-0,6506	-1952
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,0000		0		-0,0025	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,2831	30,3	0		0,0025	0
E yhteensä	0,1725	18,5	600	0,35	0,1725	600
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,9337**	**100,0**	**1800**	**0,19**	**0,0000**	**-152**
A yhteensä						
P yhteensä	0,4781	51,2	1200	0,25	0,4781	1200
P	0,4781	100,0	1200	0,25	0,4781	1200
Y yhteensä	0,0000		0		-0,6506	-1952
Y	0,0000		0		-0,6506	-1952
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,0000		0		-0,0025	0
VP	0,0000		0		-0,0025	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,2831	30,3	0		0,0025	0
Kadut	0,0351	12,4	0		0,0351	0
Kev.liik.kadut	0,2480	87,6	0		-0,0326	0
E yhteensä	0,1725	18,5	600	0,35	0,1725	600
ET	0,1725	100,0	600	0,35	0,1725	600
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

ASEMAKAAVAMUUTOS 002530 HARAVAKUJA 6 JA ULKONIITYNPOLKU, VARISTO

Kaupunginhallitus 22.5.2023 päätti pyytää kaavaan tarvittavat lausunnot.
Lausuntoja pyydettiin ja saatiin yksi.

Lausuja	Lausunnon tiivistelmä	Tarkistukset
NRO 1 **Uudenmaan ELY-keskus**	Melulta suojattuja oleskelualueita tulee olla riittävästi ja asuntojen tulee avautua myös suuntaan, jossa melutason ohjearvot täyttyvät. Varmistuttava, että viereisestä rakennuksesta ei aiheudu meluhaittaa.	Korotettu meluaitaa metrillä. Kaavaselostusta tarkistettu.

UUDENMAAN ELY-KESKUS

Lausunto

”**Ilmanlaatu ja meluntorjunta**

Kaava-alue on voimakkaan tieliikennemelun ja lentomelun (LDEN 55-60 dBA) alueella sekä lentokoneiden laskeutumisvyöhykkeellä. Tieliikenne heikentää lisäksi ilmanlaatua alueella.

Kaavassa on annettu määräys ulko-oleskelualueiden suojaamisesta melulta. Kaavassa tulee kiinnittää huomiota siihen, että melulta suojattuja hiljaisia oleskelualueita on riittävästi ja asuinhuoneistot avautuisivat myös suuntaan, jossa VNP 993/1992 melutason ohjearvot täyttyvät. Kaavassa on syytä varmistua siitä, että alueen melusuojaus on riittävä myös tilanteessa, jossa Variston eritasoliittymä ja tiesuunnitelmassa ”Maantie 120 (Vihdintie) välillä Huopalahdentie -Kehä III (kt 50)” määritellyt meluntorjunnan ratkaisut eivät toteutuisikaan.

Kaavan valmistelussa tulee varmistua siitä, ettei --- talotekniikasta (ilmanvaihdon puhaltimet tms.) aiheudu meluhaittaa palvelukeskuksen alueelle.”

Vastine

Tarkistettu meluselvitys, jonka mukaan rakennusta ei tarvitse korottaa, vaan tontilla olevan meluaidan korottamisella 4 metriin saavutetaan pihan oleskelualueella alle 55 dB melutaso:



Ennustetilanne ilman meluaitaa, päivä (klo 7–22) ja yö (22–7). A-Insinöörit 29.9.2023



HYLÄTTY VAIHTOEHTO

Ennustetilanne, 3 m korkea melueste pihan pohjoispuolella, päivä ja yö. A-Insinöörit 23.3.2023

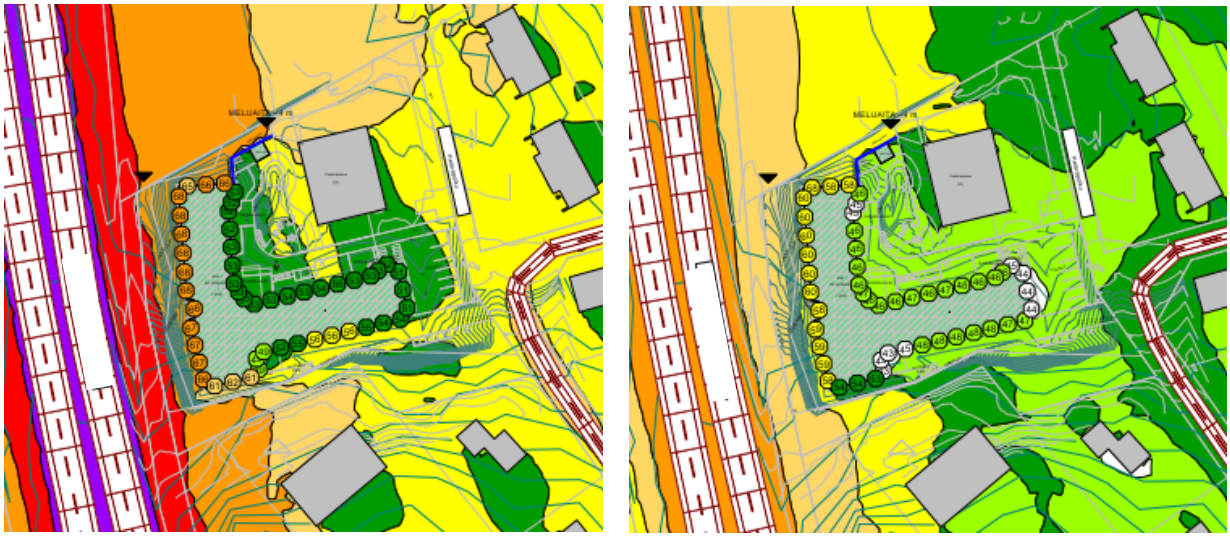

Ennustetilanne, 4 m korkea melueste pihan pohjoispuolella, päivä ja yö. A-Insinöörit 29.9.2023



Ennustetilanne, Variston eritasoliittymä, tiesuunnitelman mukainen 5 m korkea melueste, päivä ja yö.
A-Insinöörit 29.9.2023



Meluselvitys osoittaa, että 4,0 m korkealla meluesteellä saavutetaan pihan oleskelualueella alle 55 dB melutaso ilman Vihdintien (maantie 120) meluntorjuntaratkaisua.

Hoivakodin ilmanvaihto ja tarvittava viilennys hoidetaan koneellisesti suodatetusti.

Kaavamuutoksen hakija Hoivatilat Oyj on antanut lisäksi seuraavan vastineen:
”Vantaan Haravakujalle on suunnitteilla Ykköskotien ympärivuorokautinen palvelukoti, jolle on erityisen paljon tarvetta kyseisellä hyvinvointialueella. Kyseisellä palvelukodilla tarjotaan turvallinen ja nykyaikainen asumisympäristö nykyisille hyvinvointialueen asukkaille. Ykköskodeilla on yhteensä 90 palvelukotia ympäri Suomea. Ympärivuorokautisissa palvelukodeissa lähtökohtaisesti tuuletusikkunoita ei avata omatoimisesti asunnon viilentämiseen. Palvelukodeissa tavoitteena S2 sisäilmaluokka, joka saavutetaan ilman huoneiden tuuletusikkunoiden käyttöä.”

Viereisen rakennuksen laitemelu suuntautuu omalle tontille itään Haravapolun suuntaan, ei tulevalle palvelutontille.

Tarkistukset

Meluesteen korkeudeksi määrätään 3,0 metrin sijaan 4,0 metriä.

Kaavaselostuksessa esitetään tarkistetun meluselvityksen kuvat.

Kaavaselostukseen on lisätty ote hakijan vastineesta.

20 § **Asemakaavan muutos 002517 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos, 62 Jokiniemi / Jokiniemen kampus**

VD/4369/10.02.04.00/2022
SP/MYL/NIS/VIK/JT

Jokiniemen kampusalueelle suunnitellaan uutta tiivistä kaupunkiympäristöä oppimiskampukselle ja sen toimintaa tukeville toiminnoille, kuten työpaikoille, asumiselle sekä palveluille. Jokiniemenkadun ja radan väliselle alueelle sijoittuu yhteensä 107 700 kerrosneliömetriä uutta rakentamista. Pohjoisosaan sijoittuu yleisten rakennusten korttelialueelle pääosin oppimisen tiloja noin 35 000 k-m^2. Keskustatoimintojen korttelialueille (C) sijoittuu 72 700 k-m^2 toimisto-, liike- ja palvelutiloja sekä asuntoja. Asumisen osuus voi enintään olla noin 27 000 k-m^2. Vantaan kaupunki on nostanut oppimiskampuksen valtuustokauden kärkihankkeeksi.

Asemakaavamuutos koskee kortteleita 62001–62005 ja 62034, virkistysaluetta sekä katu- ja liikennealuetta kaupunginosassa 62, Jokiniemi.
Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa kortteleita 62001–62005 sekä katu-, liikenne- ja virkistysalueita.

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskee korttelia 62001.

Alue sijaitsee Tikkurilan suuralueella Jokiniemessä, pääradan itäpuolella. Sijainti on Tikkurilan asemakeskuksen Dixin naapurissa. Alue rajautuu pohjoisessa Valkoisenlähteentiehen, idässä Jokiniemenkatuun, etelässä Eric von Rettigin puistoon ja lännessä junarataan. Rajaavat kadut ja puistot sisältyvät kaavamuutosalueeseen.

Hakija
Vantaan kaupunki.

Maanomistus
Vantaan kaupunki omistaa alueen lukuun ottamatta raideliikennealuetta, jonka omistaa Väylävirasto/Suomen valtio.

Valmistelu
Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluaineiston laatimiseen on osallistunut kaupungin palkkaamana konsulttina Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisik Oy ja alikonsulttina VSU Maisema-arkkitehdit Oy, WSP ja Ethica Oy konsulttina. Varsinainen kaava on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa kaupunkikeskustan aluetta C. Aluetta kehitetään monipuolisena, toiminnoiltaan sekoittuneena kaupunkiympäristönä. Keskeisillä keskusta-alueilla maantasokerrosten tilojen tulee avautua kaupunkitilaan ja ne tulee osoittaa liike- ja toimitiloiksi. Kaupunkiympäristön lähtökohtana tulee olla kävelтävyys.
Alue on joukkoliikenteen runkolinjastoon tukeutuvaa kestävän kasvun vyöhykettä, jolle kaupunginosan maankäyttöä tehostava rakentaminen ensisijaisesti ohjataan. Alueen eteläreunaan on osoitettu virkistysalueyhteys.

Yleiskaavassa on näytetty raskaan raideliikenteen alue ja raitiotien linjaus ja tunneliosuus. Tikkurilan asema on valtakunnallinen joukkoliikenteen vaihtoasema ja sen pohjoispuolella on seudullisesti merkittävä liityntäpysäköintialue.

Asemakaavamuutos
Jokiniemen kampusalue on Tikkurilan aseman läheisyyteen, radan toiselle puolelle sijoittuva alue, jota nykyisellään käytetään pääasiassa liityntäpysäköintiin. Alueelle sijoittuu yksi oleva rakennus, suojeltu Villa Grönberg.

Jokiniemen kampusalueelle suunnitellaan uutta tiivistä kampusympäristöä oppimiskampukselle ja sen toimintaa tukeville toiminnoille, kuten työpaikoille, asumiselle sekä palveluille. Se on samalla uutta monipuolista kantakaupunkia keskeisellä, helposti saavutettavalla ja näkyvällä paikalla pääradan varressa. Oppimiskampuksesta tulee edelläkävijä monin tavoin: muuntojoustavat ja monikäyttöiset tilat sekä laadukas oppimisen ympäristö, jossa luonto ja resurssiviisaus on otettu huomioon. Vantaan kaupunki on nostanut oppimiskampuksen valtuustokauden kärkihankkeeksi.

Tavoitteena on joustava kaupunkirakenne, joka sallii erilaisten toimintojen sijoittumisen alueelle. Siksi kaava-alue on varsinaista oppimiskampuksen Y-korttelia lukuun ottamatta merkitty keskustatoimintojen alueeksi, C. Joustavuuden vastapainoksi asemakaavassa määritellään alueen tärkeimmät laatutekijät, joilla varmistetaan onnistunut, viihtyisä ja omaleimainen alue. Näitä keinoja ovat julkisen kaupunkitilan rajaaminen selkeästi, vehreys, pintojen ja kalusteiden laatu sekä kaduntasokerrosten avoimuus ja aktiivisuus sekä katutilaa rajaavien rakennusten korkeatasoinen arkkitehtuuri julkisivukäsittelyineen. Rakennuksissa voikin sitten sijaita asuntoja, oppilaitoksia tai toimitiloja sen tarkemmin rajaamatta. Katujen varsille vaaditaan kuitenkin liiketilaa ja pelkän asumisen rakentaminen estetään kaavamääräyksin.

Oppimiskampus sijoittuu alueen pohjoisosaan lähelle olemassa olevia koulurakennuksia. Sinne sijoittuu kaupungin palveluista ainakin Tikkurilan lukion ja Varian uudisrakennukset sekä Kasvupalvelut. Toimitilat painottuvat suojaamaan aluetta sen meluisimmilla reunoilla, eli radan ja Valkoisenlähteen-tien puolella. Asuminen puolestaan sijoittuu pääosin alueen keskelle sekä Jokiniemenkadun varteen. Alueen eteläosaan voi sijoittua esimerkiksi korkealaatuista toimitilaa.

Alueen sijainti ja yhteydet tarjoavat mahdollisuuden autottomaan elämäntyyliin. Suunnittelualuetta kehitetään Tikkurilan keskustan jatkeena pääsääntöisesti kävely-ympäristönä, jossa kaikkialle pääsee esteettömästi kävellen ja pyöräillen. Autoliikenne kulkee Jokiniemenkadulla, josta on linjattu tarvittavat yhteydet alueelle. Pysäköintilaitokset sijoittuvat Jokiniemenkadun ja radan varteen.

Toimintojen mitoituksessa varaudutaan siihen, että Jokiniemenkadun ja radan väliselle alueelle sijoittuu oppimisen tiloja enintään 35 000, keskustatoimintoja 71 300 kerrosneliömetriä. Siitä asuntojen osuus vaihtelee välillä 12 000–26 000 kerrosneliömetriä, jolloin toimisto-, liike- ja palvelutiloille jää jäljelle noin 46 000–59 000 kerrosneliömetriä. Yhteensä rakentamista tulee noin 106 300 kerrosneliömetriä.
Koko alueelle on esitetty kahta pysäköintitaloa, joihin mahtuu vajaat 800 autoa. Lisäksi liityntäpysäköintiin jää edelleen raideliikennealueelle yli 200 maantasopaikkaa. Pyörille tulee alueelle noin 2500 pysäköintipaikkaa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 27.4.2022.
Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 10 kappaletta. Merkittävimpänä nousi esiin Väyläviraston kanta

lisäraidevarauksiin ja Santaradan siirtoon sekä liityntäpysäköinnin tarpeeseen. Myös radan vaikutukset tulevaan rakentamiseen tulivat esille.

Hankkeesta järjestettiin 17.5.2022 TeamsLive-asukastilaisuus.

Viranomaisneuvottelu
MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu on pidetty 7.9.2022.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaava kohdistuu lähes kokonaan Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa 106 300 kerrosneliömetriä, josta uutta asuntokerrosalaa (enimmillään 26 000 k-m^2, n. 560 asuntoa), viiteen keskustatoimintojen kortteliin voi sijoittua työpaikkoja yhteensä 46 000–59 000 k-m^2 asumisen osuudesta riippuen.

Sopimus
Asemakaavamuutokseen ei liity maankäyttösopimusta.

Kaupunkiympäristölautakunta 21.3.2023 § 8

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään

a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 21.3.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002517 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 62 Jokiniemi / Jokiniemen kampus,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:
Kaupunkiympäristölautakunnan puheenjohtaja Anssi Aura esitti asian jättämistä pöydälle. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle kaupunkiympäristölautakunnan seuraavaan kokoukseen.

_____

Kaupunkiympäristölautakunta 18.4.2023 § 6

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään

a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 21.3.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002517 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 62 Jokiniemi / Jokiniemen kampus,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:

Kaupunkiympäristölautakunnan puheenjohtaja Anssi Aura esitti asian jättämistä pöydälle. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle kaupunkiympäristölautakunnan seuraavaan kokoukseen.

_____

Kaupunkiympäristölautakunta 9.5.2023 § 6

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään

a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 21.3.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002517 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 62 Jokiniemi / Jokiniemen kampus,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkiympäristölautakunnan jäsenet Pekka Virkamäki ja Janne Hartikainen poistuivat yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kaupunkiympäristölautakunnan puheenjohtaja Anssi Aura esitti asian palauttamista valmisteluun seuraavin perustein: ”Kaava-alueella C, Keskustatoimintojen korttelialueilla, tonteilla 62005 ja 62004, maamerkkien tulee olla vähintään 16 kerroksisia. Tämä tulee toteuttaa tehokkuutta kasvattamalla koko kaava-alueella ja suhteessa uuteen tehokkuuteen tulee nostaa myös pysäköintipaikkojen määrää.” Palautusehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:
Päätettiin palauttaa asia valmisteluun käsittelyosassa esitetyin perustein.

_____

Asemakaavaehdotukseen on tehty muutokset kaupunkiympäristölautakunnan 9.5.2023 tekemän palautuspäätöksen mukaisesti. Kortteleihin 62004 ja 62005 on lisätty rakennusalat 16-kerroksisille rakennuksille. Kerrosluvut on alleviivattu, joten niitä tulee noudattaa ehdottomasti. Korttelin 62004 rakennusoikeutta on nostettu 1 400 kerrosneliömetrillä yhteensä 14 400 kerrosneliömetriin. Tarvittavat uudet autopaikat saadaan sijoitettua korttelin 62005 pysäköintitaloon.
Kaavan kokonaisrakennusoikeus nousee 107 700 kerrosneliömetriin ja C-korttelien yhteenlaskettu rakennusoikeus 72 700 kerrosneliömetriin. Asumisen osuus voi olla enimmillään noin 27 000 kerrosneliömetriä.

Kaupunkiympäristölautakunta 6.6.2023 § 14

Kaupunkisuunnittelujohtaja va:n esitys:
Päätetään

a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 6.6.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002517 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 62 Jokiniemi / Jokiniemen kampus,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkiympäristölautakunnan jäsenet Janne Hartikainen ja Pekka Virkamäki poistuivat yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 21.6.–21.8.2023. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot
Kaupunkiympäristölautakunta päätti 6.6.2023 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 13 ja saatiin kahdeksan kappaletta. Kasvatuksen ja oppimisen toimialan, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen, Finavian, TUKESin ja VR-Yhtymän lausuntoa ei saatu. Vantaan Energian, Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen, HSY:n, HSL:n ja Vantaan kaupunginmuseon lausunnot eivät aiheuttaneet muutoksia kaavakarttaan tai selostukseen. Väyläviraston, Suomi-rata Oy:n ja Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntojen pohjalta tehtiin muutoksia kaavakarttaan ja -määräyksiin sekä selostukseen.

Tehdyt tarkistukset
Lausuntojen pohjalta on tehty tarkistuksia kaavakarttaan, jossa on nyt huomioitu Väyläviraston ja Suomi-radan vaatimukset rautatiealueen laajentamisesta siten, että radan ylläpitoon liittyvät sähköpylväät sijoittuvat LR-alueelle.
Melumääräyksiä on tarkistettu niin, että oleskeluparvekkeita koskeva melutasovaatimus on laajennettu koskemaan alle 65 dB:n melualueella sijaitsevia parvekkeita ja pihojen ja kattopihojen leikki- ja oleskelualueita. Hulevesimääräys laajennettiin koskemaan työmaa-aikaista hulevesien käsittelyä.
Näiden lisäksi päädyttiin poistamaan Y-korttelin läpi osoitettu yleiselle jalankululle varattu yhteysmerkintä, kun todettiin että uusi yhteys jää lopulta oppilaitoksen sisäiseen käyttöön, eikä ulkopuolisten pääsy sillalle ole toivottavaa. Lisäksi kaavakarttaan on lisätty piirustusteknisen virheen vuoksi pois jäänyt kadun nimi Grönberginkulku.
Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaavaselostuksen tarkistukset
Kaavan lähtötietoihin, kohtaan 2.1.3 Rakennettu ympäristö: ympäristöhäiriöt lisätty ilman pienhiukkaspitoisuuksista sekä pilaantuneista maista kertovat osuudet. Kaavan liitemateriaaliaineistoon lisätään pilaantuneiden maiden sijoittumista kuvaava kartta.
Kaavan ilmastovaikutuksia on tarkasteltu KILVA-työkalun avulla ja täydennetty selostuksen ilmastovaikutuksia kuvaavaa osuutta

Kaupunkiympäristölautakunta 24.10.2023 § 13

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
c) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 24.10.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002517 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 62 Jokiniemi / Jokiniemen kampus.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Pekka Virkamäki poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 20

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
c) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 24.10.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002517 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 62 Jokiniemi / Jokiniemen kampus.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liitteet:
- Asemakaavamuutosehdotus 24.10.2023
- Asemakaavamuutoksen selostus 24.10.2023
- Lausunnot ja vastineet 24.10.2023

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Marjaana Yläjääski, p. 040 591 3878,
asemakaavasuunnittelija Seppo Niva, p. 050 302 9298
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002517	24.10.2023

Vantaan kaupunki

Jokiniemen kampus

Kaupunginosa 62, JOKINIEMI

Vanda stad

Ånäs campus

Stadsdel 62, ÅNÄS

Asemakaavan muutos
Kortteilit 62001-62005, 62034, sekä virkistys-, liikenne- ja katualueet.

Ändring av detaljplanen
Kvarteren 62001-62005, 62034, samt rekreations-, trafik- och gatuområden.

Tonttijako ja tonttijaon muutos
Kortteli 62001.

Tomtindelning och ändring av tomtindelningen
Kvarteret 62001.

1:2000

1:2000

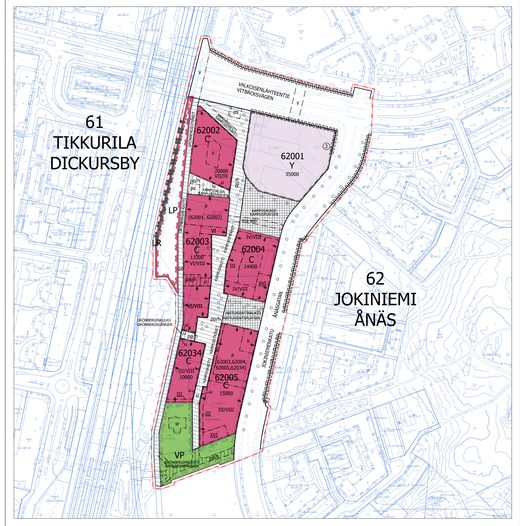

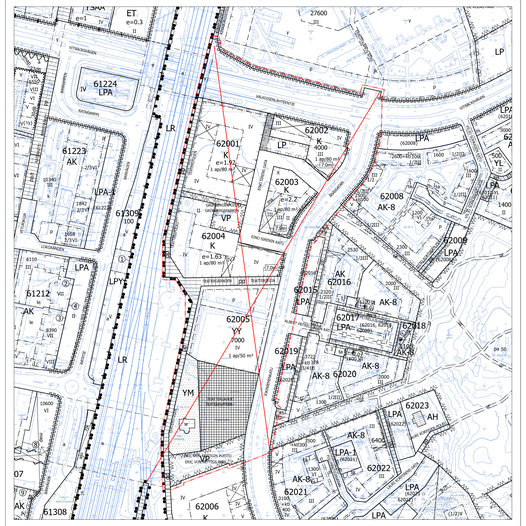

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viva.

Y

Yleisten rakennusten korttelialue.

Korttelialueelle saa sijoittaa opiskelija-asuntoja, majoitus-, kulttuuri-, opetus-, palvelu-, liike-, myymälä- ja toimistotiloja.

Arkkitehtuurin tulee olla kestävää, korkeatasoista ja innovatiivista.

Rakennuksen kattopinta-alasta on oltava kasvikattoa vähintään 50 %. Kasvikatosta vähintään 50 % tulee tehdä kasvualustalle, jonka paksuus on vähh. 20 cm.

Katolle saa kerrosluvun ja rakennuskokeuden lisäksi rakentaa teknisiä tiloja ja asentaa teknisiä laitteita ja ne tulee huoltella rakennuksen arkkitehtuurin sovelluvksi.

Muuntamo ja alueellisen energiajärjestelmän vaatima tekninen tila tulee ottaa huomioon rakennussuunnittelussa.

Korttelialueella tulee tuottaa uusiutuvaa energiaa.

Aurinkopaneellien tai muiden vastaavien energian keräimien integroiminen rakennuksiin on sallittua. Tekniisten laitteiden on oltava osa rakennuksen arkkitehtuuria.

Rakennusoikeuden lisäksi rakennettavaksi sallittuja tiloja varten ei tarvitse rakentaa väestönsuojia eikä auto- ja polkupyöräpaikkoja.

Bilplatsersa ska placeras i parkeringsanläggningar.

Ton rajalle sijoittuva palomuuri voidaan korvata tarkoituksenmukaiseen paikkaan sijoitettavalla palo-osastoinnilla.

Vesihuolto tulee toteuttaa korttelialueen yhteisenä tonttijaosta riippumatta, mikäli liitospaikka sitä edellyttää.

Katutasokerros

Katutasokerroksen kerroskorkeus tulee olla vähintään 6 m.

Julkisivujen tulee olla paikallamuurattua, poltettua savitiiltä.

Yleisten alueiden suuntaan näkyvät sokkelit tulee suunnitella osaksi julkisivuarkkitehtuuria.

Katujulkisivujen, arkadien ja katutasokerroksen valaistus on jäsiteltävä kortteliin yhteisen valaistussuunnitelman mukaisesti.

Pihat

Pihan tulee olla korkeatasoinen ja monipuolinen. Päällysteityt osat tulee toteuttaa laadukkaasti.

Korttelin vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,8. Vihertehokkuuden toteuttaminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja ympäristöhäiriökuulaskelmalla.

Rakennusten ja katualueen väliset tilat tulee kiveta, istuttaa tai käsitellä muuten osana kaupunkimaista katutilaa.

Julkisivuja tulee elävöittää köynnöksin.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Hulevesien viivytysmäärät laskетaan vihertehokkuuslaskennan yhteydessä.

Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma, joka sisältää myös työmaaveisen käsittelyn.

Meluntorjunta

Sisämelutaso ei saa ylitä- ja toimistotiloissa ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 45 dB.

Liikennemelun keskääntäso (LAeq) ei saa asunnoissa tai majoitushuoneissa ylittää päivällä (klo 7-22) 35 dB, yöllä (klo 22-7) 30 dB, eivätkä raideliikenteen toistuvat hetkelliset enimmäisäänitasot (LAFmax) saa ylittää 45 dB.

Pihojen ja kattopihojen leikki- ja oleskelualueilla tulee saavuttaa päiväajan keskiäänitaso 55 dB yöajan keskiäänitaso 45 dB. Asuntojen oleskeluparvekkeilla tulee vastaavat äänitasot saavuttaa tarvittaessa lasituksella ja akustoinnilla.

Raideliikenteestä asuntoihin tai majoitushuoneisiin aiheutuvan runkomelun, Lprm enimmäistaso rajoitetaan rakenneratkaisuilla siten tilojen sijoittuilla 35 dB:iin. Vastaava luku toimisto- ja opetustiloissa on 40 dB.

Rakennuslupahakemuksen yhteydessä tulee esittää selvitys, miten radan aiheuttama tärinä on otettu huomioon.

Rakennusluvan yhteydessä on vaiheittain rakentamisesta esitettävä selvitys, jossa todetaan, että valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset melurajearvot täyttyvät kaikissa rakentamisvaiheissa sekä ulko-oleskelualueilla että sisätiloissa.

Minimiantaiset bilplatser

Studentbostäder 1 bp/ 1000 m²-vy

Affärslokaler 1 bp/ 200 m²-vy

Kontor 1 bp/ 160 m²-vy

Minimiantaiset cykelplatser

Bostäder 2 cykelplatser /bostad

Affärslokaler 1 cp/30 m²-vy

Kontor 1 cp/50 m²-vy

Gatuplansvåningen

Minimivåningshöjd i gatuplanet är 6 m.

Fasader ska utgöras av bränt lertegel som murats på plats.

De socklar som syns mot allmänna områden ska planeras som en del av fasadarkitekturen.

Gatufasadernas, arkadernas och gatuplansvåningens belysning ska ordnas enligt en separat belysningsplan som är gemensam för kvarteret.

Gården

Gården ska vara högklassig och varierande. Belagda delar ska förverkligas av hög kvalitet.

Kvarterets grönefflektivitet ska uppfylla målsättningstal 0,8. Grönefflektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet genom en plan över gården och en grönefflektivitetskalkyl.

Utrymmena mellan byggnaderna och gatuområdet ska stenläggas, planteras eller i övrigt behandlas som en del av det urbana gaturummet.

Fasader ska liva upp med klätterväxter.

På områdets södra ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet. Mängden fördröjt dagvatten beräknas i samband med grönefflektivitetskalkylen

Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma, joka sisältää myös työmaaveisen käsittelyn.

Bullerbekämpning

Bullervärden inomhus får inte överstiga dagsriktvärdet (kl 7-22) 45 dB för den A-vägda ekvivalentnivån (LAeq) i affärs- och kontorslokaler.

Asunnot eivät saa avautua vain julkisivulle, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päivädajan keskääntasonsa lasketтuna.

Liikennemelun keskääntäso (LAeq) ei saa asunnoissa tai majoitushuoneissa ylittää päivällä (klo 7-22) 35 dB, yöllä (klo 22-7) 30 dB, eivätkä raideliikenteen toistuvat hetkelliset enimmäisäänitasot (LAFmax) saa ylittää 45 dB.

Asuntojen tuuletus tai viilennys tulee järjestää siten, ettei liikennemelun keskääntäso (LAeq) ylitä yöllä (klo 22-7) 30 dB tai raideliikenteen toistuvat hetkelliset enimmäisäänitasot (LAFmax) ylitä 45 dB.

Pihojen ja kattopihojen leikki- ja oleskelualueilla tulee saavuttaa päivädajan keskiäänitaso 55 dB yöajan keskiäänitaso 45 dB. Asuntojen oleskeluparvekkeilla tulee vastaavat äänitasot saavuttaa tarvittaessa lasituksella ja akustoinnilla.

Näyteikkunapinnat on säilytettävä läpinäkyvinä eikä niitä saa peittää esimerkiksi mainosjulisteilla.

Bostädernas ventilation eller nedkylning ska ordnas så att trafikbullrets medeljudnivå (LAeq) inte överskrider 30 dB på natten (kl. 22–7) eller att spärtrafikens upprepade tillfälliga maximala ljudnivåer (LAFmax) inte överskrider 45 dB.

Skyddsrummen, avfallshanteringsutrymmen, tekniska utrymmen och serviceutrymmen får placeras utöver vänningsytan och oberoende av tomtindelningen.

Inga skyddsrum eller bil- och cykelplatser behöver byggas för de utrymmen som får byggas utöver vänningsytan.

I området ska räddning på egen hand gynnas.

Den brandmur som placeras på tomtgränsen kan ersättas med en brandsektionering som placeras på en åndamålsenlig plats.

Vattenförsörjning ska ordnas gemensamt för kvartersområdet oberoende av tomtindelningen, ifall ansluтningsplatsen förutsätter det.

Gatuplansvåningen

Fasader i gatuplanet ska utgöras av bränt lertegel som murats på plats.

Minst 80 % av de lokaler som gränsar mot Kampusraitti, Åsagatan och platser ska utgöras för affärs- och butikslokaler och dessas gatufasader ska byggas som skyltfönsterfasader.

Minst två affärslokaler som lämpar sig för restaurangbruk ska planeras i varje kvarter. Lokalerna ska öppnas upp mot Kampusrätset eller de öppna platserna.

Minimivåningshöjd i gatuplanet är 6 m.

Affärsutrymmen i gatuplanet ska öppnas upp mot gatan antingen med dörrar eller stora fönster som går att öppna.

Skyltfönsten ska bevaras transparenta och de får inte täckas in med till exempel reklamaffischer.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för allmänna byggnader.

I kvartersområdet får placeras studentbostäder, inkvarteringsutrymmen, kultur-, undervisnings-, service-, affärs- och kontorslokaler.

Arkitekturen ska vara hållbar, högklassig och innovativ.

Minst 50 % av (byggnadens) takytan ska bestå av växttak. Minst 50 % av växttak ska göras på en växtunderlag vars tjocklek är minst 20 cm.

Utöver våningsytalet och byggrätten får tekniska utrymmen och anordningar byggas och installeras på taket och dem ska bearbetas så att de passar ihop med byggnadens arkitektur.

En transformator och det tekniska utrymme som krävs av det regionala energisystemet ska beaktas i byggnadsplaneringen.

Förnybar energi ska produceras i kvartersområdet.

Solpaneler eller andra motsvarande energisamlare får integreras i byggnaderna. Tekniska anordningar ska bilda en del av byggnadernas arkitektur.

Inga skyddsrum eller bil- och cykelplatser behöver byggas för de utrymmen som får byggas utöver våningsytan.

I anslutning till bygglovet ska en utredning över byggnadfaserna presenteras där det konstateras att riktvärdena för bullernivåer i enlighet med statsrådets beslut 993/1992 uppfylls vid samtliga byggnadsfaser både i områden för utevistelse och inomhus.

Minimiantalet bilplatser

Studentbostäder 1 bp/ 1000 m²-vy

Affärslokaler 1 bp/ 200 m²-vy

Kontor 1 bp/ 160 m²-vy

Minimiantalet cykelplatser

Bostäder 2 cykelplatser /bostad

Affärslokaler 1 cp/30 m²-vy

Kontor 1 cp/50 m²-vy

C

Keskustatoimintojen korttelialue.

Korttelialueelle saa sijoittaa asuin-, majoitus-, kulttuuri-, opetus-, palvelu-, liike-, myymälä- ja toimistotiloja.

Rakennusten tulee olla helposti muunneltavissa erilaisiin tila- ja käyttötarpeisiin.

Autopaikat tulee sijoittaa pysäköintilaitoksiin. Tiloja ei saa ottaa käyttöön ennen niille osoitettujen autopaikkojen rakentamista.

Rakennukset tulee sijoittaa rakennusalalle siten, että katujulkisivulinjasta tulee korttelеittain yhtenäinen.

Arkkitehtuurin tulee olla kestävää, korkeatasoista ja innovatiivista.

Lämpörappausta ei sallita.

Sandwich-elementtirakennetta saa käyttää vain parvekkeiden taustaseinissä tai vastaavissa sekundäärisissä julkisivurakenteissa.

Rakennuksen kattopinta-alasta on oltava kasvikattoa vähintään 50 %. Kasvikatosta vähintään 50 % tulee tehdä kasvualustalle, jonka paksuus on vähh. 20 cm.

Katolle saa kerrosluvun ja rakennuskokeuden lisäksi rakentaa teknisiä tiloja ja asentaa teknisiä laitteita ja ne tulee sovittaa osaksi rakennusten porrastuvaa massoittelua.

Muuntamo ja alueellisen energiajärjestelmän vaatima tekninen tila tulee ottaa huomioon rakennussuunnittelussa.

Korttelialueella tulee tuottaa uusiutuvaa energiaa.

Aurinkopaneellien tai muiden vastaavien energian keräimien integroiminen rakennuksiin on sallittua. Tekniisten laitteiden on oltava osa rakennuksen arkkitehtuuria.

Kiinteistöjen väestönsuojat, jätehuoltotilat, tekniset tilat ja huoltotilat saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi ja tonttijaosta riippumatta.

Rakennusoikeuden lisäksi rakennettavaksi sallittuja tiloja varten ei tarvitse rakentaa väestönsuojia eikä auto- ja polkupyöräpaikkoja.

Alueella tulee suosia ornaeihtoista pelastautumista.

Tontin rajalle sijoittuva palomuuri voidaan korvata tarkoituksenmukaiseen paikkaan sijoitettavalla palo-osastoinnilla.

Vesihuolto tulee toteuttaa korttelialueen yhteisenä tonttijaosta riippumatta, mikäli liitospaikka sitä edellyttää.

Katutasokerros

Katutasoon julkisivut tulee tehdä poltetusta tiilestä paikalla muurattuna.

Katutasoeseen rajautuvista tiloista tulee Kampusraitin ja Jokiniemenkadun, sekä aukioiden puolella vähintään 80 % olla liike- ja myymälätilaa, joiden katujulkisivu tulee tehdä näyteikkunajulkisivuna.

Jokaiseen korttelin tulee suunnitella vähintään kaksi ravintolakäyttöön soveltuvaa liiketilaa. Tilojen tulee avautua Kampusraitin tai aukioiden suuntaan.

Katutasokerroksen kerroskorkeus tulee olla vähintään 6 m.

Katutason liiketilojen tulee avautua kadun suuntaan joko ovin tai suurin, avattavin ikkunoin.

Bostädernas ventilation eller nedkylning ska ordnas så att trafikbullrets medeljudnivå (LAeq) inte överskrider 30 dB på natten (kl. 22–7) eller att spärtrafikens upprepade tillfälliga maximala ljudnivåer (LAFmax) inte överskrider 45 dB.

Näyteikkunapinnat on säilytettävä läpinäkyvinä eikä niitä saa peittää esimerkiksi mainosjulisteilla tai vastaavat äänitasot saavuttaa tarvittaessa lasituksella ja akustoinnilla.

Kvartersområde för centrumfunktioner.

I kvartersområdet får placeras bostads-, inkvarteringsutrymmen, kultur-, undervisnings-, service-, affärs- och kontorslokaler.

Byggnaderna ska enkelt kunna anpassas eller olika ändammes- och användningsbehov.

Bilplatserna ska placeras i parkeringsanläggningar. Uttymmena får inte tas i bruk innan bilplatserna som anvisats för dem har byggts.

Husen skall placeras inom byggnadsytan, så att fasadlinjen mot gatan bli sammanhängande för varje kvarter.

Arkitekturen ska vara hållbar, högklassig och innovativ.

Värmerappad puts tillåts inte.

Sandwich-elementkonstruktioner får användas endast på balkongernas fondvägger eller på motsvarande sekundära fasadytor.

Minst 50 % av (byggnadens) takytan ska bestå av växttak. Minst 50 % av växttak ska göras på en växtunderlag vars tjocklek är minst 20 cm.

Utöver våningstalet och byggrätten får tekniska utrymmen och anordningar byggas och installeras på taket och de ska bilda en del av byggnadernas formgivning i avsatser.

En transformator och det tekniska utrymme som krävs av det regionala energisystemet ska beaktas i byggnadsplaneringen.

Förnybar energi ska produceras i kvartersområdet.

Solpaneler eller andra motsvarande energisamlare får integreras i byggnaderna. Tekniska anordningar ska bilda en del av byggnadens arkitektur.

Skyddsrummen, avfallshanteringsutrymmen, tekniska utrymmen och serviceutrymmen får placeras utöver vänningsytan och oberoende av tomtindelningen.

Inga skyddsrum eller bil- och cykelplatser behöver byggas för de utrymmen som får byggas utöver vänningsytan.

I området ska räddning på egen hand gynnas.

Den brandmur som placeras på tomtgränsen kan ersättas med en brandsektionering som placeras på en åndamålsenlig plats.

Vattenförsörjning ska ordnas gemensamt för kvartersområdet oberoende av tomtindelningen, ifall ansluтningsplatsen förutsätter det.

Gatuplansvåningen

Fasader i gatuplanet ska utgöras av bränt lertegel som murats på plats.

Minst 80 % av de lokaler som gränsar mot Kampusraitti, Åsagatan och platser ska utgöras för affärs- och butikslokaler och dessas gatufasader ska byggas som skyltfönsterfasader.

Minst två affärslokaler som lämpar sig för restaurangbruk ska planeras i varje kvarter. Lokalerna ska öppnas upp mot Kampusrätset eller de öppna platserna.

Minimivåningshöjd i gatuplanet är 6 m.

Affärsutrymmen i gatuplanet ska öppnas upp mot gatan antingen med dörrar eller stora fönster som går att öppna.

Skyltfönsten ska bevaras transparenta och de får inte täckas in med till exempel reklamaffischer.

Maximinivån på stombuller, Lprm, som spärtrafriken aiheuttavan runkomelun, Lprm enimmäistaso rajoitetaan rakennerattaisuilla sekä tilojen sijoittelulla 35 dB:iin. Vastaava luku toimisto- ja opetustiloissa on 40 dB.

Rakennuslupahakemuksen yhteydessä tulee esittää selvitys, miten radan aiheuttama tärinä on otettu huomioon.

Asuinrakennusten, majoitushuoneiden, päiväkotien ja varhaisopetuksen tilojen liikennetärinän tunnusluku vw,95 saa olla enintään 0,30 mm/s, toimistorakennusten työhuoneissa sekä opetustiloissa enintään 0,60 mm/s.

Rakennuslupahakemuksen yhteydessä tulee esittää selvitys, miten radan aiheuttama tärinä on otettu huomioon.

Rakennusluvan yhteydessä on vaiheittain rakentamisesta esitettävä selvitys, jossa todetaan, että valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset melurajearvot täyttyvät kaikissa rakentamisvaiheissa sekä ulko-oleskelualueilla että sisätiloissa.

Autopaikkojen vähimmäismäärät

Asunnot: 1 ap/ 130 asuntok-m² sa vähh. 1 ap/3 asuntoa

Opiskelija-asunnot 1 ap/ 1000 k-m²

Asuinkortteleissa tulee vieraspysäköintiin toteuttaa vähintään 1 ap/1500 m²-vy sekä ylimääräisen pysäköintiä ja kotipaveljen pysäköintiä varten tulee varata tontille porrasкäytävien lähesyyteen vähintään 1 ap/5000 k-m².

Liiketilat 1 ap/ 200 k-m², enintään 1 ap/130 k-m²

Toimistot 1 ap/ 160 k-m², enintään 1 ap/ 130 k-m²

Pyöräpaikkojen vähimmäismäärät

Asunnot 2 pyöräpaikkaa/ asunto

Liiketilat 1 pp/30 k-m²

Toimistot 1 pp/50 k-m²

Bullerbekämpning

Bullervärden inomhus får inte överstiga dagsriktvärdet (kl 7-22) 45 dB för den A-vägda ekvivalentnivån (LAeq) i affärs- och kontorslokaler.

Bostädерna får inte anges upp endast mot den fasaden, där bullervärden överskrider 65 dB beräknat enligt den genomsnittliga ljudnivån dagtid.

Trafikbullrets medeljudnivå i bostäder eller inkvarteringsrum (LAeq) får inte inte överskrida 35 dB på dagen (kl. 7-22), 30 dB på natten (kl. 22–7) och att spärtrafikens upprepade tillfälliga maximala ljudnivåer (LAFmax) får inte överskrider 45 dB.

Bostädernas ventilation eller nedkylning ska ordnas så att trafikbullrets medeljudnivå (LAeq) inte överskrider 30 dB på natten (kl. 22–7) eller att spärtrafikens upprepade tillfälliga maximala ljudnivåer (LAFmax) inte överskrider 45 dB.

I gårdens och takgårdens lekplatser samt vistelseområden ska en medeljudnivå 55 dB på dagen och 45 dB på natten uppnås. Motsvarande bullernivå ska uppnås på bostädernas vistelsebalkonger vid behov genom inglasning och akustik.

Maximinivån på stombuller, Lprm, som spärtrafriken orsakar i bostäder eller inkvarteringsrum rajoitetaan rakennerattaisuilla sekä tilojen sijoittelulla 35 dB:iin. Vastaava luku toimisto- ja opetustiloissa on 40 dB.

Rakennuslupahakemuksen yhteydessä tulee esittää selvitys, miten radan aiheuttama tärinä on otettu huomioon.

I anslutning till bygglovet ska en utredning över byggnadfaserna presenteras där det konstateras att riktvärdena för bullernivåer i enlighet med statsrådets beslut 993/1992 uppfylls vid samtliga byggnadsfaser både i områden för utevistelse och inomhus.

Minimiantalet bilplatser

Studerandebostäder 1 bp/ 1000 m²-vy

Affärslokaler 1 bp/ 200 m²-vy

Kontor 1 bp/ 160 m²-vy

Minimiantalet cykelplatser

Bostäder 2 cykelplatser /bostad

Affärslokaler 1 cp/30 m²-vy

Kontor 1 cp/50 m²-vy

VP

Puisto.

Park.

LP

Yleinen pysäköintialue.

Område för allmän parkering.

LR

Rautatiealue.

Järnvägsområde.

Osa-alueen raja.

Gräns för delområde.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

2

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

62

Kaupunginosan numero.

Stadsdelsnummer.

JOK

Kaupunginosan nimi.

Stadsdelens namn.

62003

Korttelin numero.

Kvartersnummer.

KAMPUSRAITTI

13000

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

XVI

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.

IV/VIII

Rakennusala, jonka ensimmäinen roomalainen numero osoittaa vähintään käytettävän kerrosluvun ja toinen numero suurimman sallitun kerrosluvun.

Byggnadsyta vars första romerska siffra anger det minsta våningstalet som ska användas och den andra siffran det största tillåtna våningstalet.

Rakennuksiin tulee sijoittaa lähipalveluja, liikетiloja ja kulttuuritiloja.

Suojeltava rakennus, jota ei saa purkaa. Rakennuksen ominaispiirteet tulee säilyttää korjaus- ja muutostöissä.

Alkuperäisiä rakennusosia tulee vaalia. Erityisesti ikkunat ikkunapuitteineen tulee säilyttää.

Sisätiloista tulee säilyttää alkuperäinen tilajako porrashuone alkuperäisine yksityiskohtineen (tiapprärakeet), sekä sen oppna spisen i salen.

Suojeluissa rakennuksissa tehtävissä korjauksissa tulee käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja.

Mikäli rakennuksessa on tehty aikaisemmin muutoksia suojeluarvoltaan vastaaviesti, on rakennusa korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava rakennuksen alkuperäiseen tyyliin sopivalla tavalla.

Korjaus- ja muutostoimenpiteistä on pyydettävä lausunto paikallisesta museoviranomaisetta.

Suojeltava rakennus.

Byggnad som skall skyddas.

Ohjeellinen rakennusala.

Riktgivande byggnadsyta.

Rakennusala, jolle saa sijoittaa liike- ja toimistotiloja.

Byggnadsyta där affärs- och kontorslokaler får placeras.

Tilat sijoitetaan pysäköintitalon katolle.

Utrymmena placeras på parkeringshusets tak.

ps

Polkupyörien säilytyspaikan rakennusala.

Pyöräpaikat varataan kortteli 62001 käyttöön.

Byggnadsyta för förvaringsplats för cyklar.

Cykelplatserna ska reserveras för kvarteret 62001.

a

Auton säilytyspaikan rakennusala

Maantasoesta poistuvat liityntäpysäköintipaikat tulee sijoittaa korttelin 62003 pysäköintilaitokseen.

Korttelin 62005 pysäköintitalon katolle tulee sijoittaa toimintaa kuten urheilu- tai lelkikenttä.

Katutasoon tulee sijoittaa liiketiloja.

Korttelin 62005 pysäköintitalon katutasoon tulee suunnitella päivittäistavarakaupalle soveltuva tila.

Katutason julkisivut tulee tehdä poltetusta tiilestä paikalla muurattuna.

Katutason yläpuolelat julkisivut tulee tehdä muuratusta tiilestä tai metallilrakenteisina, esim. corten terästä voi käyttää.

Julkisivujen tulee olla riittävän umpinaisia niin, ettei pysäköinnistä tule ympäristöhäiriötä.

Byggnadsyta för förvaringsplats för bil

Infartsparkeringsplatserna som tas ur bruk i markplanet ska placeras i en parkeringsanläggning i kvarter 62003.

På taket till parkeringshuset i kvarteret 62005 ska verksamhet som idrottsplats eller lekplatser placeras.

I gatuplanet ska byggas affärsutrymmen.

En lokal, som lämpar sig för dagligvaruaffär ska planeras i gatuplan av parkeringshuset i kvarteret 62005.

Fasader i gatuplanet ska utgöras av bränt lertegel som murats på plats.

Fasaderna ovanför gatuplanet ska byggas av murat tegel eller med konstruktioner av metall, t.ex. kan cortenstål användas.

Fasaderna ovanför gatuplanet ska byggas av tegel eller med konstruktioner av metall, t.ex. kan cortenstål användas.

Parkeringshusets tak i kvartett 62003 och minst 30 % av taket i kvarteret 62005 ska byggas som grröntak. Grröntaket ska anläggas på ett växtunderlag med en tjocklek av minst 20 cm.

Fasader ska liva upp med klätterväxter.

u

Uloke

Ulokkeen kautta tulee järjestää kulkuyhteys sitä rajaavien korttelеiden välille. Ulokkeen alapuolisen kadun vapaa korkeus tulee olla vähintään 4,5 m, eikä sille osalle saa sijoittaa rakentelta.

Utsprång

Genom den utskjutande delen ska en gångförbindelse ordnas mellan avgränsande kvarter. Gatan under den utskjutande delen ska ha en fri höjd av minst 4,5 m och inga konstruktioner får placeras på den delen.

Ohjeellinen valokatteinen tila.

Riktgivande glasövertäckt utrymme.

Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.

Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.

Ohjeellinen istutettava alueen osa.

Merkintä on sitova, mutta paikka ohjeellinen.

Riktgivande del av område som skall planteras.

Markeringen är bindande men platsen riktgivande.

Säilytettävä/istutettava puurivi

Sijainti ohjeellinen.

Trädrad som skall bevaras/planteras

Riktgivande läget.

Istutettava puu.

Sijainti ohjeellinen.

Träd som ska planteras.

Riktgivande läget.

Katuaukio/tori.

Aukioiden tulee olla luonnonkivipintaisia.

Aukioihin rajautuvien muurien ja portaiden tulee olla luonnonkivipintaisia.

Aukioille on istutettava suureksi kasvavia puita.

Alueella tulee viivyttää hulevesiä maanpäällisiissä kasvillisuuspainanteissa, kivetyissä kouruissa tai ohjaamalla hulevesiä istutuksille.

Öppen plats/torg.

Platserna skall ha en yta av natursten.

De murar och trappar som gränsar mot platser skall ha en yta av natursten.

På platser ska planteras träd som blir stora.

På området ska dagvattnet fördröjas i vegetationssänkor, stenlagda rännor eller så att dagvattnet avleds till planteringar.

pp

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.

Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.

jpch

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie, jolla huoltoajo on sallittu.

Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik där servicetrafik är tillåten.

Katualueille on istutettava suureksi kasvavia puita.

Katujen tulee olla luonnonkivipintaisia.

Katuihin rajautuvien muurien ja portaiden tulee olla luonnonkivipintaisia.

Alueella tulee viivyttää hulevesiä maanpäällisiissä kasvillisuuspainanteissa, kivetyissä kouruissa tai ohjaamalla hulevesiä istutuksille.

På gatuområden ska planteras träd som blir stora.

Gatorna skall ha en yta av natursten.

De murar och trappar som gränsar mot gator skall ha en yta av natursten.

På områdets södra ordnas så att dagvattnet fördröjs i vegetationssänkor, stenlagda rännor eller så att dagvattnet avleds till planteringar.

jpch

Ohjeellinen jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa, jolla huoltoajo on sallittu.

Riktgivande, för gång- och cykeltrafik reserverad del av område, där servicetrafik är tillåten.

mp-400

Ohjeellinen maanalainen ajoyhteys.

Merkintä on sitova, mutta paikka ohjeellinen.

Riktgivande underjordiskt körförbindelse.

Markeringen är bindande men platsen riktgivande.

Ohjeellinen ylitys.

Riktgivande övergång.

Y

Ylitys.

Övergång.

(62001,62002)

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää

Sulluissa olevat numerot osoittavat korttelit ja tontit, joiden autopaikkoja saa alueelle sijoittaa.

Merkintä koskee myös mopedeja ja muita ajoneuvoja.

Siffrorna inom parentesen anger de tomter och kvarter vilkas bilplatser får förläggas till området.

Markning gäller även mopeder och andra fordon.

sr

Suojeltava rakennus.

Rakennukseen saa sijoittaa lähipalveluja, liikетiloja ja kulttuuritiloja.

Suojeltava rakennus, jota ei saa purkaa. Rakennuksen ominaispiirteet tulee säilyttää korjaus- ja muutostöissä.

Alkuperäisiä rakennusosia tulee vaalia. Erityisesti ikkunat ikkunapuitteineen tulee säilyttää.

Sisätiloista tulee säilyttää alkuperäinen tilajako porrashuone alkuperäisine yksityiskohtineen (tiapprärakeet), sekä sen oppna spisen i salen.

Suojeluissa rakennuksissa tehtävissä korjauksissa tulee käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja.

Mikäli rakennuksessa on tehty aikaisemmin muutoksia suojeluarvoltaan vastaaviesti, on rakennusa korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava rakennuksen alkuperäiseen tyyliin sopivalla tavalla.

Korjaus- ja muutostoimenpiteistä on pyydettävä lausunto paikallisesta museovиranomaisetta.

Suojeltava rakennus.

Byggnad som skall skyddas.

Ohjeellinen rakennusala.

Riktgivande byggnadsyta.

Rakennusala, jolle saa sijoittaa liike- ja toimistotiloja.

Byggnadsyta där affärs- och kontorslokaler får placeras.

Tilat sijoitetaan pysäköintitalon katolle.

Utrymmena placeras på parkeringshusets tak.

ps

Polkupyörien säilytyspaikan rakennusala.

Pyöräpaikat varataan kortteli 62001 käyttöön.

Byggnadsyta för förvaringsplats för cyklar.

Cykelplatserna ska reserveras för kvarteret 62001.

a

Auton säilytyspaikan rakennusala

Maantasosta poistuvat liityntäpysäköintipaikat tulee sijoittaa korttelin 62003 pysäköintilaitokseen.

Korttelin 62005 pysäköintitalon katolle tulee sijoittaa toimintaa kuten urheilu- tai lelkikenttä.

Katutasoon tulee sijoittaa liiketiloja.

Korttelin 62005 pysäköintitalon katutasoon tulee suunnitella päivittäistavarakaupalle soveltuva tila.

Katutason julkisivut tulee tehdä poltetusta tiilestä paikalla muurattuna.

Katutason yläpuolelat julkisivut tulee tehdä muuratusta tiilestä tai metallilrakenteisina, esim. corten terästä voi käyttää.

Julkisivujen tulee olla riittävän umpinaisia niin, ettei pysäköinnistä tule ympäristöhäiriötä.

Byggnadsyta för förvaringsplats för bil

Infartsparkeringsplatserna som tas ur bruk i markplanet ska placeras i en parkeringsanläggning i kvarter 62003.

På taket till parkeringshuset i kvarteret 62005 ska verksamhet som idrottsplats eller lekplatser placeras.

I gatuplanet ska byggas affärsutrymmen.

En lokal, som lämpar sig för dagligvaruaffär ska planeras i gatuplan av parkeringshuset i kvarteret 62005.

Fasader i gatuplanet ska utgöras av bränt lertegel som murats på plats.

Fasaderna ovanför gatuplanet ska byggas av murat tegel eller med konstruktioner av metall, t.ex. kan cortenstål användas.

Fasaderna ovanför gatuplanet ska byggas av tegel eller med konstruktioner av metall, t.ex. kan cortenstål användas.

Parkeringshusets tak i kvartett 62003 och minst 30 % av taket i kvarteret 62005 ska byggas som grröntak. Grröntaket ska anläggas på ett växtunderlag med en tjocklek av minst 20 cm.

Fasader ska liva upp med klätterväxter.

u

Uloke

Ulokkeen kautta tulee järjestää kulkuyhteys sitä rajaavien korttelеiden välille. Ulokkeen alapuolisen kadun vapaa korkeus tulee olla vähintään 4,5 m, eikä sille osalle saa sijoittaa rakentelta.

Utsprång

Genom den utskjutande delen ska en gångförbindelse ordnas mellan avgränsande kvarter. Gatan under den utskjutande delen ska ha en fri höjd av minst 4,5 m och inga konstruktioner får placeras på den delen.

Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.

Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.

TONTTIJAKO
Tämän asemakaavan alueella olevin korttelеihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING
För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Marjaana Yläjäski, Aluearkkitehti, 9.10.2023 10.32

Kimmo Juntila, Kaupungingeodeetti, 31.10.2023 15.59

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

002517 JOKINIEMEN KAMPUS

JOKINIEMI



KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 24.10.2023 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002517. Kaavoitus on tullut vireille 27.4.2022.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Korttelit 62001–62005 ja 62034, virkistysalue sekä katu- ja liikennealuetta kaupunginosassa 62 Jokiniemi. (kumoutuvan asemakaavan korttelit 62001–62005, katu-, liikenne- ja virkistysalueet kaupunginosassa 62 Jokiniemi).

Tonttijako ja tonttijaon muutos

Kortteli 62001.

Jokiniemen kampusalueelle suunnitellaan uutta tiivistä kaupunkiympäristöä oppimiskampukselle ja sen toimintaa tukeville toiminnoille, kuten työpaikoille, asumiselle sekä palveluille. Jokiniemenkadun ja radan väliselle alueelle sijoittuu yhteensä 107 700 kerrosneliömetriä rakentamista. Pohjoisosaan sijoittuu yleisten rakennusten korttelialueelle (Y) pääosin oppimisen tiloja 35 000 k-m². Keskustatoimintojen korttelialueille (C) sijoittuu 72 700 k-m² toimisto-, liike- ja palvelutiloja sekä asuntoja. Asumisen osuus voi enintään olla noin 27 000 k-m². Kampusalueelle suunnitellaan myös raitteja ja aukioita. Vantaan kaupunki on nostanut oppimiskampuksen valtuustokauden kärkihankkeeksi.

Kaavan laatijat: Tuuli Huhtala (040 1977963) ja Seppo Niva (050 3029298), Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

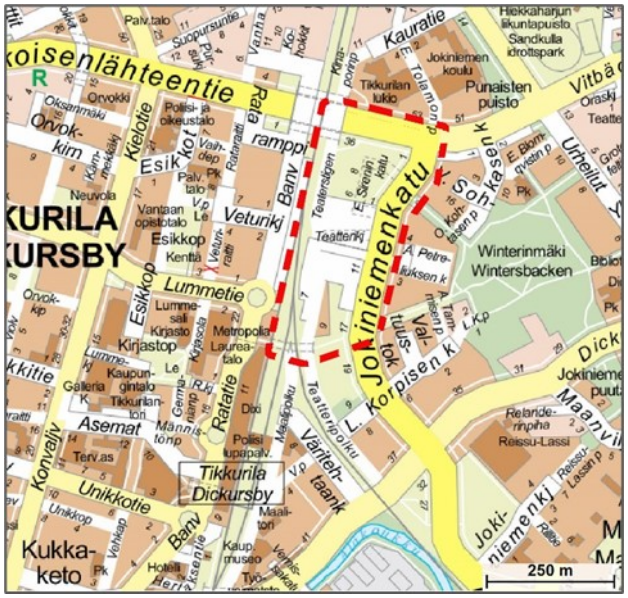

Suunnittelualue sijaitsee Tikkurilan suuralueella Jokiniemessä, pääradan itäpuolella. Sijainti on Tikkurilan asemakeskuksen Dixin naapurissa. Alue rajautuu pohjoisessa Valkoisenlähteentiehen, idässä Jokiniemenkatuun, etelässä Eric von Rettigin puistoon ja lännessä junarataan.

Rajaavat kadut ja puistot sisältyvät kaavamuutosalueeseen.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Kaupunkiympäristön toimiala kilpailutti keväällä 2021 Jokiniemen kampusalueen suunnittelun.
- Suunnittelijaksi valittiin Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisik Oy ja alikonsulttina VSU Maisema-arkkitehdit Oy, WSP ja Ethica Oy.
- Konsulttisuunnitelma valmistui 22.3.2022.
- Maanomistajan jättämä kaavoitushakemus on kirjattu saapuneeksi 8.4.2022.

- Kaavoitus tuli vireille 27.4.2022 ja sai numeron 002517.
- Mielipiteet pyydettiin 31.5.2022 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 10 kappaletta.
- TeamsLive-asukastilaisuus järjestettiin 17.5.2022.
- Markkinavuoropuhelut rakennusalan toimijoiden kanssa järjestettiin vuoden 2022 syksyllä yhteisinä ja kahdenkeskisinä tapaamisina.
- Kaupunkiympäristölautakunta 21.3.2023 ja 18.4.2023 asemakaavaehdotus jätettiin pöydälle.
- Kaupunkiympäristölautakunta 9.5.2023; asemakaavaehdotus palautettiin valmisteluun. Lautakunta katsoi, että alueelle tulisi toteuttaa enemmän, ja korkeampaa, vähintään 16-kerroksista rakentamista sekä lisää pysäköintipaikkoja.
- Kaupunkiympäristölautakunta asetti 6.6.2023 asemakaavaehdotuksen nähtäville.
- Nähtävilläoloaikana 21.6.–21.8.2023 ei saatu yhtään muistutusta.
- Lausuntoja pyydettiin 13 lausunnonantajalta ja saatiin 8 kpl.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä ... 3
2. Lähtökohdat ... 5
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista ... 5
2.2 Suunnittelutilanne ... 15
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet ... 22
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo ... 22
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö ... 22
3.3. Asemakaavan tavoitteet ... 24
3.4 Asemakaavaratkaisun vaiheet ja vaihtoehdot ... 26
4. Asemakaavan kuvaus ... 37
4.1 Kaavan rakenne ... 37
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen ... 39
4.3 Aluevaraukset ... 39
4.4 Kaavan vaikutukset ... 45
4.5 Ympäristön häiriötekijät ... 58
4.6 Nimistö ... 58
5. Asemakaavan toteutus ... 59
6. Kaavatyöhön osallistuneet ... 59
7. Asemakaavan seurantalomake ... 60
8. Asemakaavakartta ja –määräykset ... 62
9. Muu suunnitelma-aineisto ... 71

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Jokiniemen kampus, tärinä- ja runkomeluselvitys, A-Insinöörit, 30.8.2021.

- Jokiniemen kampus, stabilointirakenne, A-Insinöörit, 19.1.2022.
- Jokiniemen kampus, liikennemeluselvitys, A-Insinöörit, 20.1.2022.
- Jokiniemen kampusalue, konsulttityön loppuraportti, Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisik Oy, VSU Maisema-arkkitehdit Oy, WSP ja Ethica Oy; 22.3.2022.

LUETTELO KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Jokiniemi, alueselvitys 061000. Kaupunkisuunnittelu 9.6.2004.
- Villa Grönberg, Rakennushistoriallinen selvitys ja nykytilan inventointi 1989; Korvenmaa, Tuominen, Vantaan kaupunginmuseon julkaisu 1/1992, Vantaan kaupunki C4:92.
- Jokiniemen alueen tulvaselvitys, FCG, 1.9.2010.
- Vantaan oppimiskampus, Työryhmän loppuraportti, Vantaan kaupunki, 8.1.2021.
- Jokiniemen kampusalue, Kaavataloudellinen kannattavuusselvitys, Realidea 10.2.2022.
- Tikkurilan kaavarunko 2020. Vantaan kaupunki, asemakaavoitus. 9.8.2021.
- Raiteisto ja maankäyttö Tikkurilan kohdalla, aiesopimus (RHK797), Ratahallintokeskus ja Vantaan kaupunki, 8.12.2008.
- Kartta pilaantuneista maista, 2004.

1. TIIVISTELMÄ

Jokiniemen kampusalue on Tikkurilan aseman läheisyyteen, radan itäpuolelle sijoittuva alue, jota nykyisellään käytetään pääasiassa liityntäpysäköintiin. Alueelle sijoittuu yksi oleva rakennus, suojeltu Villa Grönberg, jonka on suunnitellut arkkitehti Lars Sonck.

Jokiniemen kampusalueelle suunnitellaan uutta tiivistä kampusympäristöä oppimiskampukselle ja sen toimintaa tukeville toiminnoille, kuten työpaikoille, asumiselle sekä palveluille. Se on samalla uutta monipuolista kantakaupunkia keskeisellä, helposti saavutettavalla ja näkyvällä paikalla pääradan varressa. Oppimiskampuksesta tulee edelläkävijä monin tavoin: muuntojoustavat ja monikäyttöiset tilat sekä laadukas oppimisen ympäristö, jossa luonto ja resurssiviisaus on otettu huomioon. Vantaan kaupunki on nostanut oppimiskampuksen valtuustokauden kärkihankkeeksi.



Näkymä alueelle lounaasta.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa joustava kaupunkirakenne, joka sallii erilaisten toimintojen sijoittumisen alueelle. Siksi kaava-alue on varsinaista oppimiskampuksen Y-korttelia

lukuun ottamatta merkitty keskustatoimintojen alueeksi, C. Joustavuuden vastapainoksi asemakaavassa määritellään alueen tärkeimmät laatutekijät, joilla varmistetaan onnistunut, viihtyisä ja omaleimainen alue. Näitä keinoja ovat julkisen kaupunkitilan rajaaminen selkeästi, vehreys, pintojen ja kalusteiden laatu sekä rakennusten katutason avoimuus ja aktiivisuus sekä katutilaa rajaavien rakennusten korkeatasoinen arkkitehtuuri julkisivukäsittelyineen. Rakennuksissa voikin sitten sijaita asuntoja, oppilaitoksia tai toimitiloja sen tarkemmin rajaamatta. Katujen varsille maantasoon edellytetään liiketilaa ja asumisen enimmäismäärä kortteleissa on rajattu.

Kaavatyön OAS-vaiheessa ja vuorovaikutuksessa on valmisteluaineistona käytetty kaupungin tilaamaa konsulttityötä Jokiniemen kampusalue (loppuraportti 22.3.2022). Konsultteina ovat olleet maankäytön osalta Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisik Oy, maisemasuunnittelun osalta Maisema-arkkitehtitoimisto VSU Oy, liikennesuunnittelun osalta WSP Oy sekä resurssiviisauden ja kiertotalouden osalta Ethica Oy. Konsulttityö laadittiin Vantaan kaupungin ohjauksessa.

Oppimiskampus sijoittuu alueen pohjoisosaan lähelle olemassa olevia Valkoisenlähteentien pohjoispuolella sijaitsevia koulurakennuksia. Uuteen Oppimiskampukseen sijoittuvat kaupungin palveluista ainakin Tikkurilan lukion ja Varian tilat. Vantaan kaupungin Kasvupalvelut sijoittuu naapurikortteliin. Keskustatoimintojen korttelit toimi- ja palvelutiloineen on sijoitettu alueen meluisimmille reunoille pääradan ja Valkoisenlähteentien varsille. Näin asuminen on mahdollista sijoittaa pääosin alueen keskelle sekä Jokiniemenkadun varteen. Alueen eteläosaan voi sijoittua esimerkiksi korkealaatuista toimitilaa. Suojeltavan rakennukseen, Villa Grönbergiin mahdollistetaan monipuolisesti julkisia tai yksityisiä palveluja. Tarkoitus on tehdä rakennuksesta yleisölle avoin.

Alueen sijainti ja yhteydet tarjoavat mahdollisuuden autottomaan elämäntyyliin. Suunnittelualuetta kehitetään Tikkurilan keskustan jatkeena pääsääntöisesti kävely-ympäristönä, jossa kaikkialle pääsee esteettömästi kävellen ja pyöräillen. Autoliikenne kulkee Jokiniemenkadulla, josta on linjattu tarvittavat yhteydet alueelle. Pysäköintilaitokset sijoittuvat Jokiniemenkadun ja radan varteen.

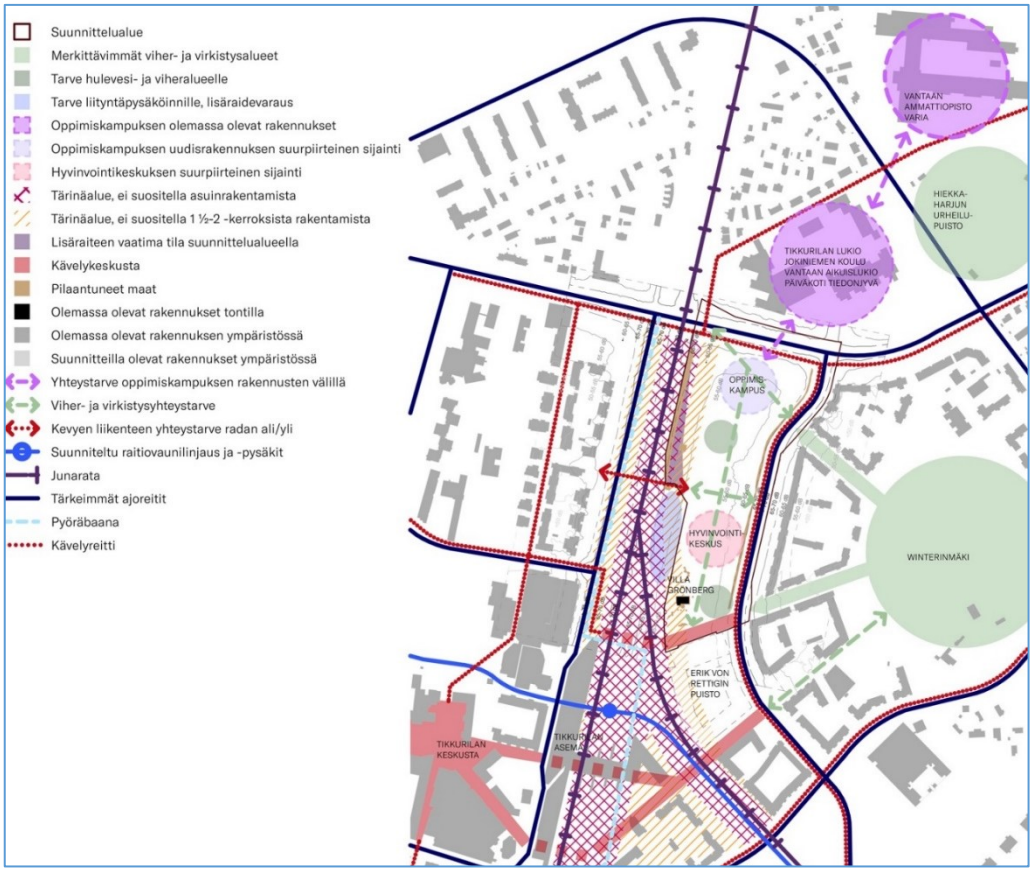

Analyysikartta suunnittelualueesta ja sen ympäristöstä. Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisik Oy.

Toimintojen mitoituksessa varaudutaan siihen, että Jokiniemenkadun ja radan väliselle alueelle sijoittuu oppimisen tiloja enintään 35 000 ja keskustatoimintoja 72 700 kerrosneliömetriä. Siitä asuntojen osuus vaihtelee välillä 13 000–27 000 kerrosneliömetriä, jolloin toimisto-, liike- ja palvelutiloille jää jäljelle noin 46 000–60 000 kerrosneliömetriä. Yhteensä rakentamista on osoitettu 107 700 kerrosneliömetriä.

Koko alueelle on esitetty kahta pysäköintitaloa, joihin mahtuu vajaat 800 autoa. Lisäksi liityntäpysäköintiin jää edelleen raideliikennealueelle yli 200 maantasopaikkaa. Pyörille tulee alueelle noin 2500 pysäköintipaikkaa.

Kaava-alueen kokonaispinta-ala on 7,29 hehtaaria ja aluetehokkuus on e=1,48.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Kaava-alue sijaitsee Tikkurilan suuralueella Jokiniemessä Tikkurilan asemalta koilliseen. Aluetta lännestä rajaava päärata määrittää aluetta ja erottaa sen Tikkurilan keskustasta. Alueen eteläosassa on vuonna 1936 rakennettu Villa Grönberg, joka on suojeltu asemakaavalla. Muilta osin alue on rakentamaton ja toimii pääasiassa väliaikaisena pysäköintialueena. Maaperästä on poistettu lyijyn saastuttamat pintakerrokset, joten alueen luontoarvot ovat vaatimattomat. Vantaan kaupunki omistaa maat, joskin radan vieressä on leveä kaistale valtion maanomistusta, jolla Väylävirasto varautuu uusiin raiteisiin pääradalla.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Jokiniemi sijoittuu Keravanjoen savilaaksoon ja siitä kohoavalle Hiekkaharjun selänteelle, jonka eteläisimmän kärjen muodostaa Winterinmäki. Komeiden mäntyjen peittämä mäki nousee suunnittelualueen itäpuolella kerrostalokortteleiden takana. Muualla alkuperäistä luonnonmaisemaa ei ole jäljellä. Kampusalue sijoittuu maisema- ja kaupunkikuvallisesti merkittävään kohtaan Tikkurilan sisääntulomaisemassa radan ja aseman suunnalta. Villa Grönbergin läheisyydessä on vehreämpää kasvillisuutta ja puustoa. Sen eteläpuolella sijaitseva Eric von Rettigin puistoakseli reitteineen johdattelee Winterinmäen suuntaan.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavoitettava alue on rakentamatonta. Pohjaveden pinta on korkealla ja pintamaiden kuorimisen takia maanpinta on noin metrin alueen alkuperäistä maanpintaa alempana. Suomen Ympäristökeskus (SYKE) on selvittänyt Keravanjoen tulva-alueita ja SYKE:n tulvakarttojen mukaan osa alueesta kuuluisi Keravanjoen tulva-alueeseen. Sitowisen tekemän tulvaselvityksen mukaan Keravanjoen tulva ei pinnankorkeuksien perusteella kuitenkaan pääse leviämään Jokiniemen alueelle niin laajalti kuin yleispiirteisissä tulvakartoissa on esitetty.

Alueella voi kuitenkin aiheutua haittoja poikkeuksellisten rankkasateiden aiheuttamista hulevesitulvista. Ongelmakohtia ovat katujen tasauksen notkopaikat, alikulut ja vastaavat ympäristöään alempana olevat paikat. Alueen kaksi ongelmallisinta kohtaa ovat rautatien alikulut (Valkoisenlähteentien alikulku ja Tikkurilan aseman pohjoinen alikulku).

Valkoisenlähteentien alikulkuun saattaa poikkeuksellisella rankkasateella kerääntyä huomattavia määriä vettä. Ajoradan peittyessä veden alle, jäävät kuitenkin kevyenliikenteenväylät vedenpinnan

yläpuolelle. Tulvivan huleveden ohjautumista alikulkuun on hyvin vaikea välttää, koska alikulun ympäristössä risteävät lähialueen päähulevesiviemärit, joiden uusi linjaaminen on käytännössä mahdotonta.

Tikkurilan aseman pohjoisen alikulun ongelmat saadaan hallintaan nostamalla alikulkuun idästä laskevan kevyenliikenteenväylän tasausta, mikä estää tulvavesien ohjautumisen maanpintaa pitkin. Tarvittava korkeusasema on noin +18.40. Koska Jokiniementien tasauksessa on tällä kohtaa notko, tulvavesi muodostaa alueelle lammikon, joka leviää Jokiniementietä pohjoiseen ja etelään sekä myös itään, asuinkortteleiden väliselle istutusalueelle. Suositeltavaa olisi myös muuttaa alikulun kuivatusjärjestelyjä siten, että alikulun ja välittömän lähialueen kuivatusvedet johdettaisiin etelään, poispäin tulvaherkästä Jokiniementien hulevesiviemäristä. Tämä onnistuisi esimerkiksi alikulun sadevesipumppaamon paineviemärin uudella linjauksella.[1]

Alue ei ole pohjavesialuetta.

Maaperä

Maaperä alueella kuuluu Hiekkaharjun rantamuodostumaan, jossa hiekkakerroksen välissä on 0–3 metrin paksuinen pehmeä savikerros. Saven alapuolella on pohjavettä sisältävä löyhä hiekka- tai sorakerros. Kalliopinnan arvioidaan olevan yli 15 m syvyydellä maanpinnasta. Rakennuksen kantavat rakenteet suositellaan perustettaviksi paaluilla kovaan pohjaan.

Maaperän pituuspoikkileikkausten perusteella alueen pohjoisreunalla pehmeät maakerrokset ovat keskimäärin noin 8 metrin paksuisia ja eteläosalla noin 6 metrin paksuiset.[2]

Topografia

Alue on hyvin tasainen, mutta viettää etelää ja Keravanjokea kohti. Pintamaiden poiston takia maanpinta on alkuperäistä maanpintaa noin metrin verran alempana.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Tikkurilan suuralueella asui vuoden 2021 alussa 46 200 henkeä. Väestö on kasvanut vuodesta 2011 lähes 10 000:lla ja asukasmäärän ennustetaan kasvavan vuoteen 2031 mennessä lähes 7 000:lla. Jokiniemen väestö on kasvanut 5000:sta 6300:aan ja sen ennustetaan kasvavan noin 1 100 hengellä seuraavan 10 vuoden aikana.

Jokiniemen väestö on kansainvälistä, sillä neljäsosa on taustaltaan vieraskielistä. Nuorten ja nuorten aikuisten osuus on suuri, sillä 16–29-vuotiaiden osuus on 29 %, kun se koko Vantaalla on 19 %. Ikäjakauma selittää myös yksin asuvien suurta osuutta. Yli puolet on yhden hengen talouksia. Työllisten osuus on keskimääräistä suurempi, mutta tulotaso puolestaan alempi kuin keskimäärin Vantaalla.[3]

Asuminen

Kaava-alueella ei ole asuntoja, mutta alueen Jokiniemenkadun toisella puolella on asuinkerrostalokortteleita. Jokiniemessä 49 % asuntokannasta on kerrostalokaksioita. Koko Vantaalla luku on 34 %. Asuntotuotanto oli ennen vuotta 2000 vuokra-asuntopainotteista, mutta on sen jälkeen tasapainottunut omistusasuntojen suuntaan.[4]

---

[1] Jokiniemen alueen tulvaselvitys, FCG, 1.9.2010.

[2] Jokiniemen kampus, stabilointirakenne, A-Insinöörit, 19.1.2022.

[3,4] Tilastot ja tutkimukset | Vantaa

Sosiaalinen ympäristö

Tikkurilan palvelualueen väestön sosiaalisen rakenteen piirteisiin kuuluu mm. aikuisvaltaisuus, yksin eläminen ja lapsettomat avopariperheet. Tikkurilan väestö on enimmäkseen muualta muuttanutta, mikä vaikuttaa hyvinvoinnin taustatekijöihin kuten juurtumiseen, ihmissuhteisiin ja yhteisöllisyyteen.

Palvelut ja työpaikat

Jokiniemen julkiset palvelut ovat kohtuulliset. Alueella on kokonainen keskittymä eriasteisia koko Tikkurilaa ja laajemminkin Vantaata ja pääkaupunkiseutua palvelevia kouluja. Myös päivähoitopalveluja on yli alueen oman tarpeen. Hiekkaharjun urheilupuistossa on mahdollisuudet urheilukentän lisäksi golfiin, tennikseen, sulkapalloon tai squashiin. Kaupalliset palvelut ovat niukat. Jokiniemeläiset tukeutuvat pääosin Tikkurilan palveluihin.

Tikkurilan kaupunginosa on Vantaan toiseksi suurin työpaikkakeskittymä lentokentän jälkeen. Tikkurilan suuralueen työpaikoista suurin osuus sijoittui tukku- ja vähittäiskauppaan. Terveys- ja sosiaalipalvelut, teollisuus, kuljetus ja varastointi, rakentaminen sekä julkinen hallinto ja maanpuolustus olivat seuraavina toimialoina työpaikkojen määrillä mitattuna. Jokiniemessä oli vuonna 2020 vajaat 3 000 työpaikkaa. Työpaikkojen määrä on kasvanut 10 vuodessa noin 12 %. Säteilyturvakeskuksen, Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen sekä Valmetin toimitalon sijoittuminen Jokiniemeen kasvattaa kaupunginosan työpaikkamäärää merkittävästi.

Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue on rakentamaton alue pääradan itäpuolella. Se sijoittuu aivan Tikkurilan aseman viereen ja on sekä saavutettavuudeltaan että näkyvyydeltään omaa luokkaansa.

Kaupunkikuva

Jokiniementien itäpuolella on kolme 90-luvulla rakennettua kerrostalokorttelia, jotka ovat muodoltaan perinteisiä umpikortteleita. Kerrosluku vaihtelee kolmesta kuuteen. Elementtirakenteisten talojen julkisivut ovat vaaleasävyistä betonia, jonka yksitoikkoisuutta on pyritty rikkomaan klinkkeripinnoin. Korttelien välissä on Winterinmäelle johtavat puistokaistaleet. Keskimmäisen korttelin, Jokiniementien puolelle sijoitettu, laaja parkkialue rikkoo muuten ehjää rakennusriviä ja tekee katutilan muodostamisen vaikeaksi.

Näkymä Valkoisenlähteentien risteyksessä on kaupunkikuvallinen ongelma. Valkoisenlähteentien katualue ja sen eteläpuolisten asuntoyhtiöiden parkkipaikat muodostavat 60 metriä leveän asfalttivyöhykkeen. Itse rakennukset, asfalttipihan takana, ovat suurimmaksi osaksi kolmikerroksista 80-luvun rakennustuotantoa.

Valkoisenlähteentien linjauksen pohjoispuolella on uusi Tikkurilan lukio. Yhdessä Jokiniemen alakoulun kanssa se muodostaa arkkitehtuuriltaan korkeatasoisen kokonaisuuden. Vaaleat, slammatut julkisivut muodostavat etäältä muurimaisen vaikutelman ja rajaavat aukean tilan onnistuneesti. Uudempien rakennusten taakse jää Tikkurilan vanha lukio. Vuonna 1956 valmistunut koulu on arkkitehti V. J. Myyrinmaan suunnittelema. Punatiilisessä rakennuksessa on valkoiset ikkunat. Koulu on arvotettu selvästi suojeltavaksi kohteeksi.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Jokiniemi on osa Keravanjokilaakson kulttuurimaisemaa yhdessä vastarannalla sijaitsevan Kuninkaalan kylän kanssa. Jokilaakson reunoilta, vanhan merenlahden rannalta, on löydetty runsaasti merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta. Lämpimillä ja kuivilla hiekkarinteillä on asuttu jo kampakeraamisella kaudella 3000–2600 eKr. Jokiniemessä esiintymät keskittyvät selännealueen kaakkoisreunalle, mistä

löytyvät Sandåkerin, Stenkullan ja maatalouden tutkimuskeskuksen alueen kivikautiset asuinpaikat.

Keskiajalla Jokiniemi peltoalueineen kuului Tikkurilan kylään. Sijainti hyvien kulkuyhteyksien varrella ja joen tarjoama koskivoima loivat ihanteelliset evät alueen kehittymiselle. Kosken kohdalla tiedetään olleen myllyn jo 1600-luvulla. Vuonna 1862 myllyn yhteyteen perustettiin öljynpuristamo. Rautatie valmistui samana, mikä antoi teollistumiselle lisää vauhtia.

Öljynpuristamo ja viisi vuotta myöhemmin valmistunut vernissakeittämö olivat alkuna kukoistavalle maali- ja lakkateollisuudelle, joka laajeni vuosien mittaan ja sai nimekseen Tikkurilan Väritehtaat, nykyisin Tikkurila Oy. Toinen merkittävä laitos Jokiniemen historiassa on 1900-luvun alussa rakennettu Maatalouden tutkimuskeskus.

Jokiniemessä on myös useita muita kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia tai rakennuskokonaisuuksia. Valtaosan rakennuskannasta muodostavat kuitenkin uudemmat 1960-, 1970- ja 1990-luvuilla rakennetut kerrostaloalueet.

Radan ja Jokiniementien väliin jäävä alue on tyhjillään. Vanhan lyijysulaton rakennukset on purettu. Alueen ainoa jäljellä oleva rakennus on suojeltu **Villa Grönberg.**

Villa Grönberg



Liikemies Artur Grönberg (1871–1937) perusti Jokiniemeen vuonna 1928 lyijyvalkoistehtaan ja hiilihappotehtaan. Kun hän 1930-luvun alussa ryhtyi kaavailemaan edustavaa asuinrakennusta uusien tehtaittensa yhteyteen, otti hän yhteyttä oman sukupolvensa edustajaan ja todennäköisesti henkilökohtaisesti tuntemaansa, Lars Sonckiin. Kun Artur kuoli, tuli johtajaksi hänen poikansa Kurt Grönberg. Villa Grönberg valmistuikin Kurtin ja tämän perheen käyttöön ja oli suvun omistuksessa 1980-luvulle saakka, jolloin tehdasalue siirtyi Vantaan kaupungin omistukseen.

Lars Sonckilla oli samaan aikaan työn alla myöhäiskautensa merkittävin luomus Mikael Agricolan kirkko. Siinä jäsenneltyjen volyymien teho perustui korkeatasoiseen tiilimuuraukseen, jossa julkisivua elävöitettiin tiilen ominaislaatua hyödyntävällä varioinnilla, mikä pyrkimys näkyy myös Villa

Grönbergissä.

Rakennus suunniteltiin edustusasunnoksi, jossa oli tilaa huollolle, palvelijoille ja vieraille. Pohjakerros varattiin huollolle. Ensimmäisen kerroksen sydänmuuri erotti herrasväen tilat palvelusväen tiloista. Erilliset sisäänkäynnit sijoittuivat talon vastakkaisille puolille. Hallin, salin ja ruokasalin muodostama tilasarja on pääkerroksen hallitsevin osuus. Pääportaikkoon on yhteys hallista ja keittiöstä, joten erillistä palvelusväen porrasta ei ollut.

Rakennus on muodoltaan suorakaide, josta erkanee vain pääsisäänkäynti ja porrastorni. Varhaisemmissa piirustuksissa julkisivut oli vielä merkitty rapattaviksi, mutta lopullisissa kuvissa punainen julkisivutiili jää näkyviin ja vain pohjakerroksen julkisivu on rapattu. Ensimmäistä kerrosta kiertää nauharustika ja aukkojen yläosat on harkotettu pystytiilillä. Pääjulkisivu avautui etelään. Sen vasemmassa reunassa oli muurattu kuisti ja sen päällä parveke. Takajulkisivun ikkunoista yksi oli pyöreä, mikä toistui aiheena läpi Sonckin tuotannon. Yläkerran kulmaloggiassa oli sivuun vedettävät ikkunat. Rakennus valmistui 1936.

Talo on asemakaavalla suojeltu ja on nykyisin A-killan käytössä. Rakennuksesta on laadittu rakennushistoriallinen selvitys (Villa Grönberg, Rakennushistoriallinen selvitys ja nykytilan inventointi 1989; Korvenmaa, Tuominen, Vantaan kaupunginmuseon julkaisu 1/1992, Vantaan kaupunki C4:92.)

Virkistys

Suunnittelualueen itäpuolinen Winterinmäki on Jokiniemen ja koko Tikkurilan keskustan merkittävin metsä, jonka poikki ja reunoilla kulkee useita reittejä ja polkuja. Suunnittelualueen eteläpuolelta kulkee merkittävä virkistysalueyhteys radan ali Winterinmäen suuntaan. Keravanjoen virkistyskäyttö Jokiniemen osuudella on melko vähäistä. Eteläosaltaan joki jää puristuksiin maalitehtaan, vilkasliikenteisen Tikkurilantien ja teollisuusraiteen väliin, joten ympäristö ei tarjoa kovinkaan virkistäviä puitteita vedestä huolimatta ainakaan joen pohjoisrannalla. Eteläosassa ulkoilureitti kulkee Väritehtaan luona Keravanjoen etelärannalla. Uudistettuja oleskelualueita on toteutettu Vernissanrantaan. Pohjoisempana, metsäntutkimuslaitoksen pellon reunalla kulkee uusi ulkoilureitti.

Hanabölen peltojen eteläreunaan sijoittuu Hiekkaharjun urheilukeskus. Osa entisestä viljellystä alueesta on nykyistä golf-kenttää, mikä edesauttaa kulttuurimaiseman säilymistä avoimena myös jatkossa.

Liikenne

Jalankulku ja pyöräily

Kaava-alueen jokaisella reunalla kulkee pyöräilyn pääreitit. Valkoisenlähteentien ja Jokiniemenkadun molemmin puolin on jalankulku-ja pyörätiet. Radan pohjoinen alikulku nousee jalankulku- ja pyöräilyyhteytenä Eric von Rettigin puiston kohdalla Jokiniemenkadulle ja jatkuu kohti Winterinmäkeä. Rata-alueen itäreunassa kulkee pohjois–eteläsuuntainen jalankulku- ja pyöräilyreitti, joka on osa pääpyöräreittiä.

Joukkoliikenne

Tikkurilan matkakeskuksen bussiterminaali palvelee aluetta junaradan länsipuolella. Matkakeskuksesta busseilla on parhaimmillaan 48 lähtöä tunnissa. Aluetta palvelee bussiliikenne lisäksi sekä Valkoisenlähteentiellä että Jokiniemenkadulla. Valkoisenlähteentiellä kulkee parhaimmillaan 14 lähtöä tunnissa. Runkolinja 570 kulkee kaava-alueen ohi välillä Mellunmäki - Lentoasema. Kaava-alueen pohjoiskulmalla on bussipysäkit Valkoisenlähteentien ja Jokiniemenkadun risteyksessä. Jokiniemenkadulla kulkee parhaimmillaan 2 lähtöä tunnissa. Kaava-alueen eteläreunassa Jokiniemenkadulla on yksi pysäkkipari.

Kaava-alueen eteläpuolelle suunnitellaan pikaraitiotietä, Vantaan ratikkaa. Se alittaisi radan tunnelissa, jonka suuaukko sijoittuisi teollisuusraiteen viereen Lauri Korpisenkadun eteläpuolelle. Lähin pysäkki, Tikkurilan asema palvelisi myös Jokiniemen kampusta, sillä asema on vain reilun sadan metrin päässä kaava-alueesta.

Rautatieliikenne

Alue on Tikkurilan matkakeskuksen tuntumassa, joten raideliikenneyhteydet ovat Suomen kolmanneksi vilkkaimmalla asemalla erinomaiset. Tikkurilassa lähijunilla on parhaimmillaan 33 lähtöä tunnissa. Lisäksi kaukojunat pysähtyvät Tikkurilan asemalla.

Kaava-alueen eteläosasta on yhteys Tikkurilan aseman pohjoiselle alikululle, jonka kautta on suora kulku kaikille laitureille.

Ratapihalla, Tikkurilan aseman kohdalla on yhteensä kuusi raidetta ja niiden itäpuolella Hakkilasta tuleva teollisuusraide. Kaukojunat ja osa lähijunista käyttävät läntisiä raiteita, kun kaksi itäisintä raidetta on varattu kokonaan lähijunaliikenteen käyttöön.

Tikkurilassa on varauduttu ratapihan laajennukseen ja kahden lisäraiteen rakentamiseen nykyisten raiteiden itäpuolelle. Aiheesta on kerrottu tarkemmin kohdassa 2.2.1. Hakkilan teollisuusraide palvelee pääradan kunnossapitoa. Mikäli Hakkilan varikolle löydetään korvaava sijainti, voidaan teollisuusraiteesta luopua.

Autoliikenne

Kaava-alueen pohjoisreunassa on Valkoisenlähteentien itä-länsi-suuntainen pääkatu. Valkoisenlähteentie on toiminnalliselta luokaltaan kokoojakatu. Pääradan alituksen takia katu on ympäristöään alemmassa uomassa. Katu on merkittävä reitti Jokiniemen koulukeskittymiin. Katua jatketaan tulevaisuudessa itäpäästään niin, että se avaa yhteyden lännestä Tuusulanväylältä itään Lahdenväylälle. Valkoisenlähteentien nykyinen liikennemäärä on noin 10 000 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Jokiniemenkatu alueen itäreunassa on pohjois–eteläsuuntainen pääkatu. Jokiniemenkatu on toiminnalliselta luokaltaan kokoojakatu. Tie johtaa Valkoisenlähteentieltä koulukeskuksen kohdalta etelään Tikkurilantielle ja Kyytitielle/Heidehofintielle. Jokiniemenkadun nykyinen liikennemäärä on noin 9 000 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Kaava-alue sijaitsee kokonaan vesihuollon toiminta-alueella.

Alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin, jonka verkostopainetta ylläpidetään Hiekkaharjun vesitornilla. Vesitornin varastotilavuus on 8000 m³.

Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta. Tikkurilan painepiiri saa vetensä Helsingin Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta, josta vesi pumpataan Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta Tikkurilaan.

Alueen painetasot vaihtelevat välillä +75m… +83 m. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskoh-talausunnossa.

Jätevesiviemäröinti

Kaava-alueen jätevedet johdetaan Jokiniemen jätevedenpumppaamon kautta Keravanjoen varren runkoviemäriin, josta vedet kulkevat Tikkurilan ja Viertolan halki Suutarilan jätevedenpumppaamolle. Suutarilasta jätevedet johtuvat lopulta Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti
Kaava-alueen hulevedet johdetaan Jokiniemenkadun hulevesiviemäriin, joka purkaa vedet Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle.

Sähköverkko

Vantaan Energian sähköverkko ulottuu alueelle. Suunnittelualueella on varauduttava useaan (3-5kpl) uuteen muuntamon tilavaraukseen.

Ympäristöhäiriöt

Lentomelu

Kohde ei sijaitse lentomelualueella.

Raideliikenne- ja tieliikennemelu

A-Insinöörit on tehnyt 20.1.2022 päivätyn selvityksen, jossa tutkittiin tie- ja raideliikenteen aiheuttamia äänitasoja Jokiniemen uuden korttelialueen julkisivuilla ja piha- ja oleskelualueilla. Liikennemäärä perustui nykytilanteeseen ja ennusteeseen vuodelle 2030. Kohteen läheisyydessä sijaitsevat merkittävät tiemelulähteet ovat Valkoisenlähteentie, Jokiniemenkatu sekä Ratatie.

Junaliikenteen ennustetiedot ovat vuodelle 2050. Tuleva Vantaan ratikka kulkee kohteen kohdalla tunnelissa, jolloin ilmamelu ei leviä kohteen alueelle. Raitiotietä ei siksi ole huomioitu meluselvityksessä.

Parvekkeiden osalta sovelletaan valtioneuvoston päätöksen mukaisia ohjearvoja, joiden mukaan liikenteestä aiheutuva keskiäänitaso $L_{A,eq}$ ei saa ylittää ulko-oleskelualueilla päiväaikaan 55 dB tai yöaikaan 50 dB (vanha alue).

Äänitasot ulko-oleskelualueilla

Kohteessa sovelletaan valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 esitettyjä ulko-oleskelualueiden ohjearvoja, joiden mukaan A-painotettu keskiäänitasot eivät saa ylittää ulko-oleskelualueilla päiväaikana ($L_{A,eq}$,7-22) 55 dB eikä yöaikana (LA,eq,22-7) 45 dB (uusi alue).

Selvityksen perusteella todettiin, leikkiin ja ulko-oleskeluun tarkoitetuilla alueilla annetut ohjearvot alittuvat. Osa kattopihoista sijoittuu melualueelle. Näiden suojaamiseksi tulee toteuttaa meluntorjunta, tai kattopihat tulee (mahdollisuuksien mukaan) sijoittaa ohjearvon alittaville alueille.

Ulkovaipan äänitasoerosuositukset

Kohteen asuin-, potilas- ja majoitustiloissa noudatetaan valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 määritettyjä ohjearvoja, jolloin liikenteestä aiheutuva keskiäänitaso ei saa ylittää päiväaikana $L_{A,eq}$,7-22 = 35 dB tai yöaikana $L_{A,eq}$,22-7 = 30 dB.

Liikenteen aiheuttaman sisämelun yöaikaisen enimmäistason suositusarvona sovelletaan enimmäisäänitasoa $L_{A,max}$ 45 dB. Tavoitteena on että $L_{A,max}$ 45 dB ei ylity yöaikaan lepoon ja nukkumiseen käytettävissä tiloissa.

Melukartoista nähdään, että suurimmat julkisivuille kohdistuvat keskiäänitasot ovat päiväaikaan 66 dB ja yöaikaan 59 dB. Näistä keskiäänitasoista muodostuvat suurimmat äänitasoerovaatimukset ovat $\Delta_{LA,vaad}$ = 31 dB asuin-, potilas- ja majoitustiloissa. Radan puoleisilla julkisivuilla enimmäisäänitasot ovat julkisivujen ulkovaipan ääneneristävyyden kannalta mitoittavia.

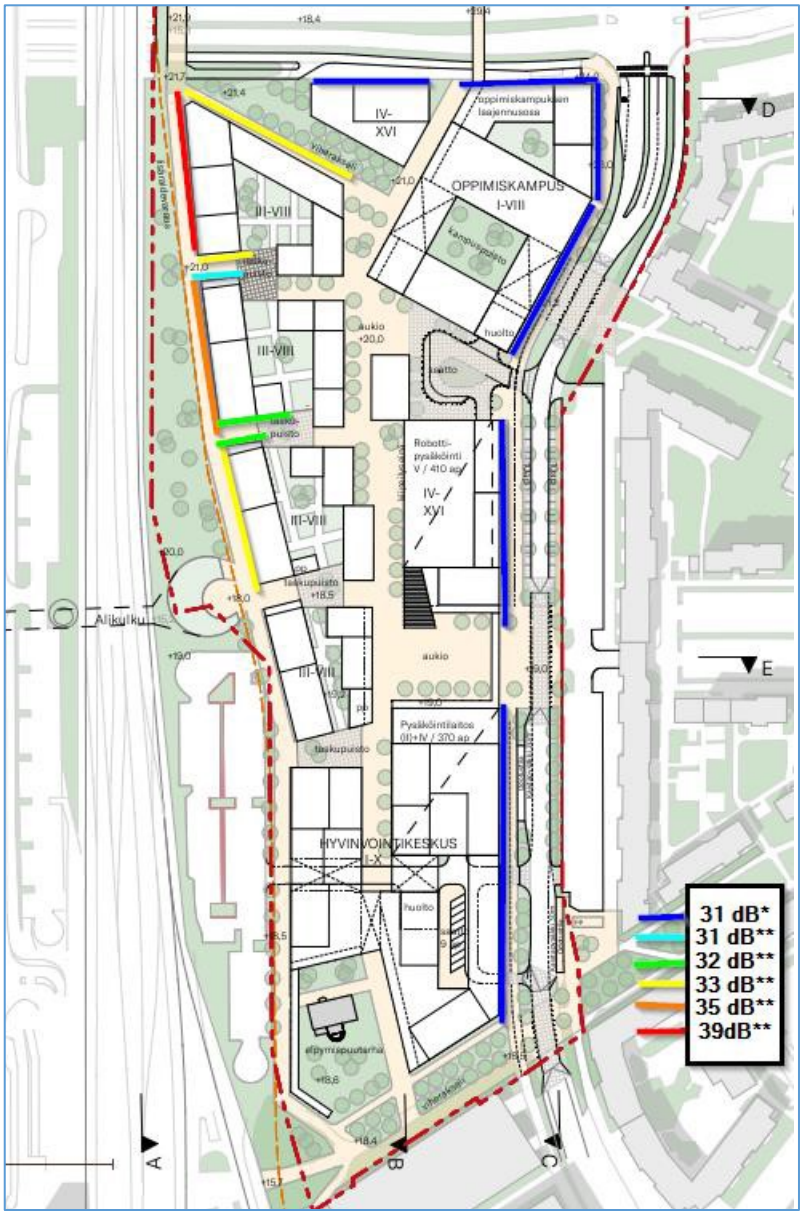

Raideliikenteen enimmäisäänitasoista ja tieliikenteen keskiäänitasoista muodostuvat suositukset äänitasoerovaatimuksista $\Delta_{LA,vaad}$. Keskiäänitasoista muodostuvat äänitasoerovaatimukset on määritelty asuin-, majoitus- ja potilashuoneille. Oppimiskampuksen Jokiniemenkadun puoleinen julkisivu on määritelty opetus- ja kokoontumistiloille. Enimmäisäänitasot on määritelty nukkumiseen ja lepoon käytetyille tiloille. Kuviin on merkattu yhdellä tähdellä (*) ne julkisivut, joiden äänitasoerosuositus muodostuu keskiäänitasoista ja kahdella tähdellä (**) ne julkisivut, joiden äänitasoerosuositus muodostuu enimmäisäänitasoista.

Toimisto- ja liikerakennuksen osalta sovelletaan valtioneuvoston päätöksen mukaista ohjearvoa, jonka mukaan liikenteestä aiheutuva keskiäänitaso $L_{A,eq}$,7-22 ei saa liike- ja toimistohuoneissa ylittää päiväaikaan 45 dB. Opetus- ja kokoontumistilojen osalta sovelletaan valtioneuvoston päätöksen mukaista ohjearvoa, jonka mukaan liikenteestä aiheutuva keskiäänitaso $L_{A,eq}$,7-22 ei saa opetus- ja kokoontumistiloissa ylittää päiväaikaan 35 dB.[5]

- [5] Jokiniemen kampus, liikennemeluselvitys, A-Insinöörit, 20.1.2022.

Tärinä ja runkomelu

Rakennusten ääniympäristöä koskevassa asetuksessa todetaan, että rakennuksen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon rakennuspaikan melu- ja tärinäolosuhteet. Rakennuksen ääniympäristöä koskeva olennainen tekninen vaatimus täyttyy, jos rakennuksen melun- ja tärinäntorjunta sekä ääniolosuhteet suunnitellaan ja toteutetaan tilan käyttötarkoitus huomioon ottaen asetuksen mukaisesti.

Asetuksen sovellusohjeessa on annettu asuntojen, majoitus- ja potilashuoneiden osalta **tärinän** $V_{w,95}$ ohjearvoksi enintään 0,30 mm/s, joka vastaa VTT:n luokituksessa luokkaa C. Toimistoissa ja liiketiloissa, joissa ihmiset ovat liikkeessä, ohjearvo on enintään 0,60 mm/s (luokka D).

Mittausten ja laskentamallin perusteella voidaan todeta, että tärinäluokka C saavutetaan n. 15 m päässä lähimmästä raiteesta massaltaan painavimman mahdollisen junan tapauksessa. Tarkastelussa ei kuitenkaan ole otettu huomioon tärinän voimistumista mahdollisen resonanssin seurauksena.

VTT:n arviointimenetelmän mukaan arvioituna vähintään neljä kerroksisten rakennusten rungon alin ominaistaajuus on enintään noin 5 Hz. Näin ollen on suositeltavaa toteuttaa alueen rakennukset vähintään neljä kerroksisina, jolloin on mahdollista saavuttaa rungon osalta tärinäluokka C. Lattioiden osalta alimmat ominaistaajuudet on suositeltavaa mitoittaa mahdollisimman korkeiksi, jolloin on mahdollista välttää pystysuuntaisen tärinäkomponentin voimistuminen resonanssin seurauksena. Eteläosalla ominaistaajuuden tulisi olla vähintään noin 20 Hz ja pohjoisosalla vähintään noin 12,5 Hz. Rakenteiden resonanssimitoitus on suositeltavaa tehdä osana rakennusten jatkosuunnittelua tärinähaittojen vähentämiseksi.

Yhdistämällä maaperään tehtävä tärinänvaimennusratkaisu sekä rakennusten resonanssimitoitus, on mahdollista löytää kustannustehokas tärinäntorjuntaratkaisu, joka mahdollistaa tärinälle herkkien toimintojen sijoittamisen suhteellisen lähelle rataa. Myös eri toimintojen sijoittuminen suunnittelualueelle voi vähentää tärinäntorjuntatarvetta.

Runkomelun osalta ääniympäristöasetuksen sovellusohjeessa annetaan ohjearvoksi L_{prm} maaperäisen runkomelutason osalta asunnoissa sekä hoito- ja sosiaalihuollontiloissa 30 dB, opetus- ja kokoontumistiloissa 35 dB sekä toimisto- ja liiketiloissa 40 dB. Mikäli toiminto sijoittuu julkisivulle, jolle ei ole asetettu ulkovaipan äänitasoerovaatimusta voidaan asunnoille, majoitustiloille, hoito- ja sosiaalihuollontiloille sekä toimisto- ja liiketiloille soveltaa 5 dB em. korkeampia ohjearvoja.

Myös Suomen standardisoimisliiton SFS 5907:2022 mukaan asuinhuoneissa avoradalta kantautuva runkomelu L_{prm} voi luokassa A2 olla enintään 35 dB. Akustinen luokka A2 vastaa ääniympäristöasetuksessa säädettyjä velvoitteita. Rakennuksen ulkopuolisen äänilähteen aiheuttamat äänitasot luokassa A2 vastaavat pääosin valtioneuvoston päätöksen melutason ohjearvoista (993/1992) lukuarvoja.

Mittausten perusteella eri toimintojen tavoitearvot ylitetään lähes jokaisessa mittauspisteessä vähintään alimmissa kerroksissa. Runkomelun vaimennusratkaisujen suunnittelu on tarpeen ottaa huomioon alueen jatkosuunnittelussa. Vaimennustarve riippuu toimintojen sijoittumisesta alueelle sekä eri kerroksiin. Runkomelu vaimenee rakennuksessa ylöspäin siirryttäessä ja näin ollen vaimennustarve on suurempi alempien kerrosten osalta.

Runkomeluvaimennus voidaan toteuttaa asentamalla runkomelueristimet rakennusten perustuksiin. Akustiikkasuunnittelijan tulee mitoittaa runkomelueristimet yhteistyössä rakennesuunnittelijan kanssa siten, että saavutetaan valittavan eristinmateriaalin osalta optimaalinen kuormitus sekä riittävä vaimennus suhteessa alueelta saatuihin taajuuskaistaisiin mittaustuloksiin.[6]

[6] Jokiniemen kampus, tärinä- ja runkomeluselvitys, A-Insinöörit, 30.8.2021.

Pilaantuneet maat

Grönbergin lyijysulattamo toimi Jokiniemessä 1929-1984. Lyijyä sisältävää jätettä läjitettiin tontille ja sulattamon savukaasujen mukana lyijyä levisi laajalle ympäristöön. Ongelmallisin jäte oli savukaasujen pesussa syntynyt, erittäin lyijypitoinen pesuriliete, joka sisälsi myös korkeita arvoja dioksiineja ja furaaneja. Kaava-alue oli pahiten likaantunutta aluetta, jonka kunnostaminen tapahtui v. 2003–2004. Alueelta poistettiin kaikkiaan 83 000 tonnia voimakkaasti pilaantuneita massoja. Radanvarren luiskaan, nykyisen jk/pp-tien alle, jäi noin 190 m matkalle voimakkaasti pilaantuneita maita noin 1100 m^3 eli noin 2200 t. Penkereen eristerakenteena on bentoniittimatto.
Pilaantuneita maita jäi myös Jokiniemenkadun länsipuolelle katurakenteiden luiskaan. Myös yksittäiset pisteet Villa Grönbergin puutarhassa jätettiin puhdistamatta, sillä puiden tai pensaiden juuristoa ei haluttu vahingoittaa. Eristetyistä pilaantuneista maista ei nykyisellään aiheudu ympäristö- tai terveysriskiä. Kun eristettyihin alueisiin tulevassa maanrakennuksessa kajotaan, tulee pilaantuneet massat poistaa ja puhdistaa.

Ilman pienhiukkaspitoisuudet

Tikkurilassa on seurattu ilmanlaatua vuodesta 1996 lähtien. Tikkurilan mittauspiste sijaitsee keskustan eteläpuolella, Tikkurilantien ja Ratatien risteyksen tuntumassa. Ilmanlaatuun vaikuttaa lähialueen vilkas liikenne ja katupöly. Mittausasemalla mitataan mm. typen oksidien (NO_x), hengitettävien hiukkasten (PM_{10}), pienhiukkasten ($PM_{2,5}$) ja mustan hiilen pitoisuuksia.

Typen oksideilla (NO_x) tarkoitetaan typpimonoksidia (NO) ja typpidioksidia (NO_2). Pääkaupunkiseudulla niiden suurimmat päästölähteet ovat energiantuotanto ja liikenne, erityisesti raskas liikenne. Tikkurilassa NO_2-pitoisuus ei ylittänyt vuonna 2018 vuosiraja-arvoa 40 µg/m^3, tuntiraja-arvoa 200 µg/m^3 eikä vuorokausiohjearvoa 70 µg/m^3. Typpimonoksidin pitoisuudet laskivat voimakkaasti jo 1990-luvulla erityisesti autojen katalysaattoreiden myötä.

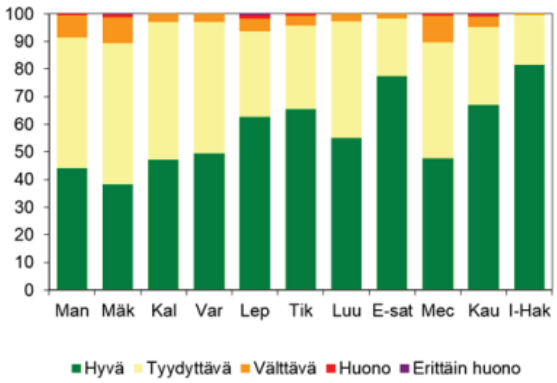

Pääkaupunkiseudun ilmanlaatu v. 2018 indeksillä arvioituna. Tikkurilan (Tik) ilmanlaatu on ollut n. 65 % ajasta hyvä.

Hengitettävät hiukkaset (PM10) ovat katujen ja teiden läheisyydessä suurimmaksi osaksi liikenteen nostattamaa katupölyä. Ne voivat aiheuttaa haittaa terveydelle etenkin keväisin. Vuonna 2018 hengitettävien hiukkasten pitoisuuksien vuosikeskiarvot vaihtelivat pääkaupunkiseudun pysyvillä mittausasemilla välillä 11 - 24µg/m3. Pienimmät vuosipitoisuudet mitattiin Kallion taustaasemalla. Tikkurilassa WHO:n vuosiohjearvo (20 µg/m3) ei ylittynyt, mutta raja-arvotason ylittäviä pölyisiä päiviä oli Tikkurilassa v. 2018 kymmenen. Suurin osa raja-arvotason ylityksistä ajoittui kevään katupölykauteen.

Pääkaupunkiseudulla ulkoilman **pienhiukkaset ($PM_{2,5}$)** ovat pääasiassa peräisin liikenteen ja puunpolton päästöistä. Lisäksi niitä kulkeutuu pääkaupunkiseudulle maan rajojen ulkopuolelta. Kaukokulkeumat aiheuttavat keskimäärin yli puolet pienhiukkasten pitoisuudesta jopa seudun vilkasliikenteisimmillä alueilla. Vuonna 2018 vuosikeskiarvot vaihtelivat eri mittausasemilla välillä 5,7–8,7 µg/m^3. Vuosipitoisuudet olivat selvästi alle EU:n raja-arvon 25 µg/m^3 sekä myös WHO:n

ohjearvon10 µg/m³. WHO:n vuorokausiohjearvon 25 µg/m³ ylittäviä päiviä oli Tikkurilassa kaksi vuonna 2018.

Ilman **mustalla hiilellä** (BC) tarkoitetaan voimakkaasti valoa sitovia hiukkasia, joissa on runsaasti epäorgaanista hiiltä. Musta hiili on peräisin epätäydellisestä palamisesta. Päästölähteitä pääkaupunkiseudulla ovat dieselajoneuvot, puunpoltto, laivaliikenne ja kaukokulkeuma. Musta hiili on pienhiukkasten ($PM_{2,5}$) kokoluokkaa. HSY on mitannut mustan hiilen pitoisuuksia vuodesta 2009 alkaen. Vuosipitoisuudet ovat keskimäärin 0,7 µg/m^3 (Kallio) ja korkeimmillaan 2,6 µg/m^3 (mitattu Töölöntullissa vuonna 2010). Etelä-Suomen puhtailla tausta-alueilla vuosikeskiarvo on noin 0,2–0,5 µg/m^3. Mustalle hiilelle ei ole ohje- tai raja-arvoa.

Pienhiukkasten ja typpioksidin kulkeutumista sisäilmaan estetään käyttämällä koneellista tuloilmanottoa ja ottopaikkana kattotasoa ja suuntausta puhtaammalta alueelta sekä F7-luokan tai tehokkaampia F9-luokan suodattimia.

Seveso-laitokset

Keskustan itäpuolella sijaitsevan Tikkurila Oyj:n tuotantolaitokset ovat Seveso II-direktiivin mukaisia vaarallisia kemikaaleja laajamittaisesti käsitteleviä ja varastoiva laitoksia. Tikkurila Oyj:n konsultointivyöhyke on laajuudeltaan 1 km, mikä ulottuu koko keskustan alueelle. Konsultointivyöhykkeellä tapahtuvista kaavamuutoksista tai merkittävämmästä rakentamisesta on pyydettävä lausunto Tukesilta ja pelastusviranomaiselta.

Tikkurila Oyj on turvallisuusselvityksessään esittänyt suuronnettomuusskenaariot, joiden toteutumisen todennäköisyys on erittäin pieni. Laajassa tulipalossa lämpösäteily (3kW/m2) ulottuu enintään 80 metrin etäisyydelle (Tukesin lausunto asemakaavan muutosehdotukseen 002142, 16.12.2013).

2.1.Maanomistus

Alue on pääosin Vantaan kaupungin omistamaa. Rautatiealue on Väyläviraston/valtion omistuksessa.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

- Kaavoituksella luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.

Maakuntakaava

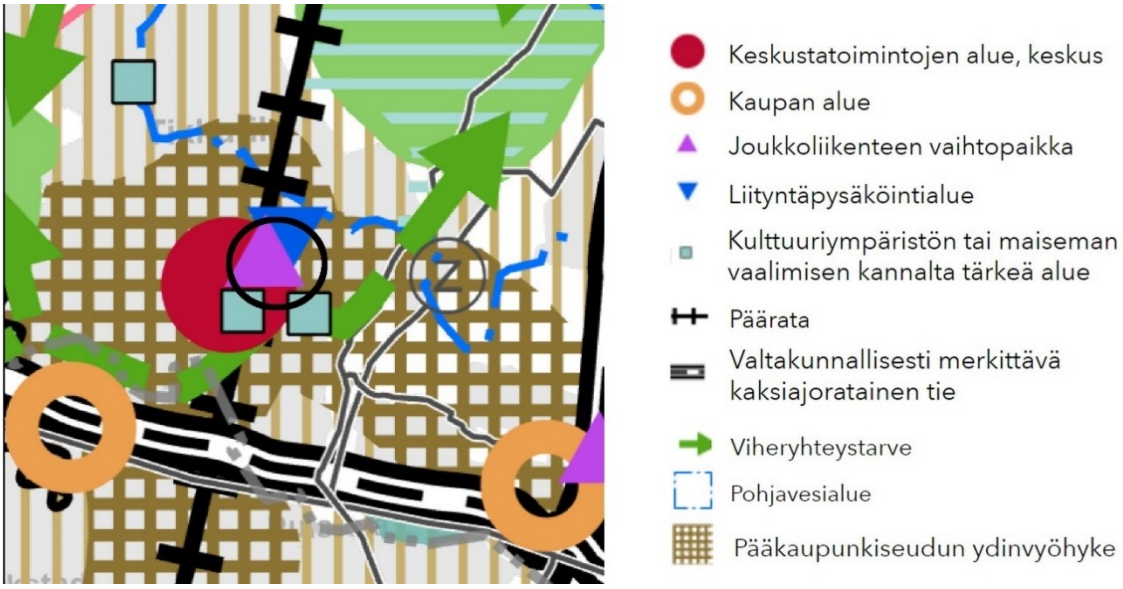

Uusimaa-kaavan kokonaisuus on tullut Helsingin hallinto-oikeuden 24.9.2021 päätösten myötä voimaan siltä osin kuin valitukset hylättiin. Voimaantulon myötä kaavakokonaisuus korvaa pääosin aiemmin voimassa olleet maakuntakaavat, lukuun ottamatta Östersundomin alueen maakuntakaavaa, 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua sekä hallinto-oikeuden päätöksen myötä voimaan jääviä merkintöjä ja määräyksiä. Uusimaa-kaavan muutoksenhakuprosessi on vielä kesken. Hyväksyttyjen valitusten osalta Uusimaa-kaavan ratkaisut ovat edelleen täytäntöönpanokiellossa eivätkä voi tulla voimaan, ellei korkein hallinto-oikeus muuta tai kumoa hallinto-oikeuden ratkaisua. Lainvoiman kaavat voivat saada vasta, kun jatkovalitukset on ratkaistu korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Voimassa olevassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa asemakaava-alue on taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä ja pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä.

MAL 2019 -suunnitelma

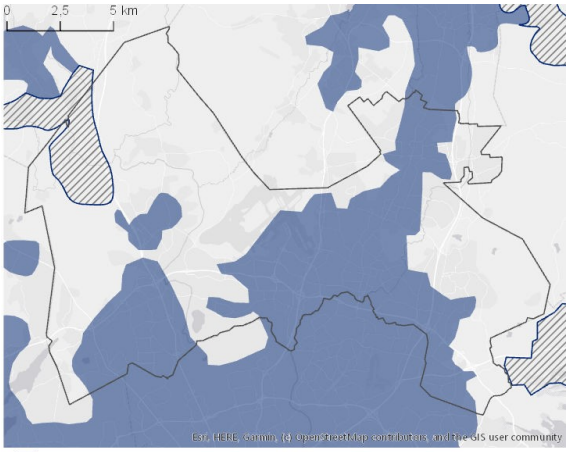

Suunnitelman päämittarien tavoitetasoissa vuodelle 2030 on määritelty. että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (määräävä tavoitetaso), asuntotuotannosta vähintään 90 % kohdistuu ensisijaisesti kehitettäville maankäytön vyöhykkeille (oheinen kartta) ja väestöstä vähintään 85 % sijoittuu kestävän liikkumisen vyöhykkeille. MAL 2019 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSLn hallituksessa 26.3.2019 (liikenteen osuus) ja kaupunginvaltuustossa 20.5.2019.

MAL 2019 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2019–2050. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSLn toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua.

Yleiskaava

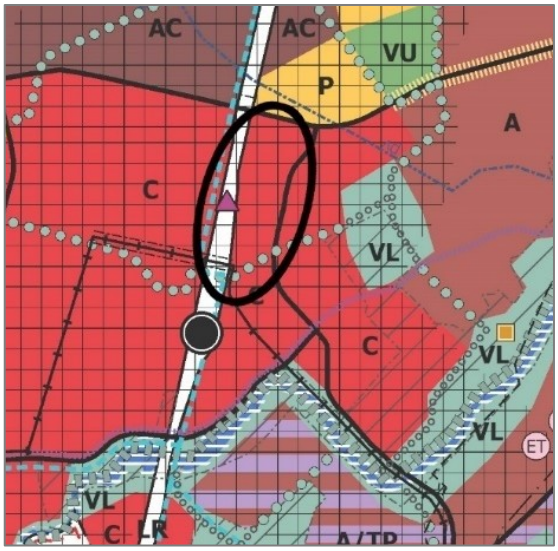

Vantaan yleiskaavassa 2020 alue on kaupunkikeskustan aluetta C. Aluetta kehitetään monipuolisena, toiminnoiltaan sekoittuneena kaupunkiympäristönä. Keskeisillä keskusta-alueilla maantasokerrosten tilojen tulee avautua kaupunkitilaan ja ne tulee osoittaa liike- ja toimitiloiksi. Kaupunkiympäristön lähtökohtana tulee olla käveltävyys. Alue tulee toteuttaa viherteohkaasti. Alueen pysäköintiratkaisut on toteutettava kokonaisvaltaisesti pyrkien keskitettyyn, nimeämättömään ja vuorottaiskäyttöiseen ratkaisuun. Alueelle tulee toteuttaa lyhytaikaista kadunvarsipysäköintiä.

Alue on joukkoliikenteen runkolinjastoon tukeutuvaa kestävän kasvun vyöhykettä, jolle kaupunginosan maankäyttöä tehostava rakentaminen ensisijaisesti ohjataan. Alueen eteläreunaan on osoitettu virkistysalueyhteys.

Yleiskaavassa on näytetty raskaan raideliikenteen alue ja raitiotien linjaus ja tunneliosuus. Tikkurilan asema on valtakunnallinen joukkoliikenteen vaihtoasema ja sen pohjoispuolella on seudullisesti merkittävä liityntäpysäköintialue.

Hakkilan radanpidon alueella jää voimaan osin yleiskaava 2007. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

Voimassa olevassa asemakaavassa 620500 (Jokiniemi 1 vuodelta 1983) tarkastelualueelle on osoitettu katujen, katuaukion ja puistoalueiden (VP) lisäksi liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta (K), kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta (YY) ja museorakennusten korttelialuetta (YM). Villa Grönberg on merkitty rakennustaiteellisesti arvokkaaksi tai kaupunkikuvan säilymisen kannalta tärkeäksi rakennukseksi.

Rautatiealueelle on tehty Tikkurilan matkakeskusta varten asemakaavamuutos nro 001998, joka on kaupunginvaltuuston 18.6.2012 hyväksymä.

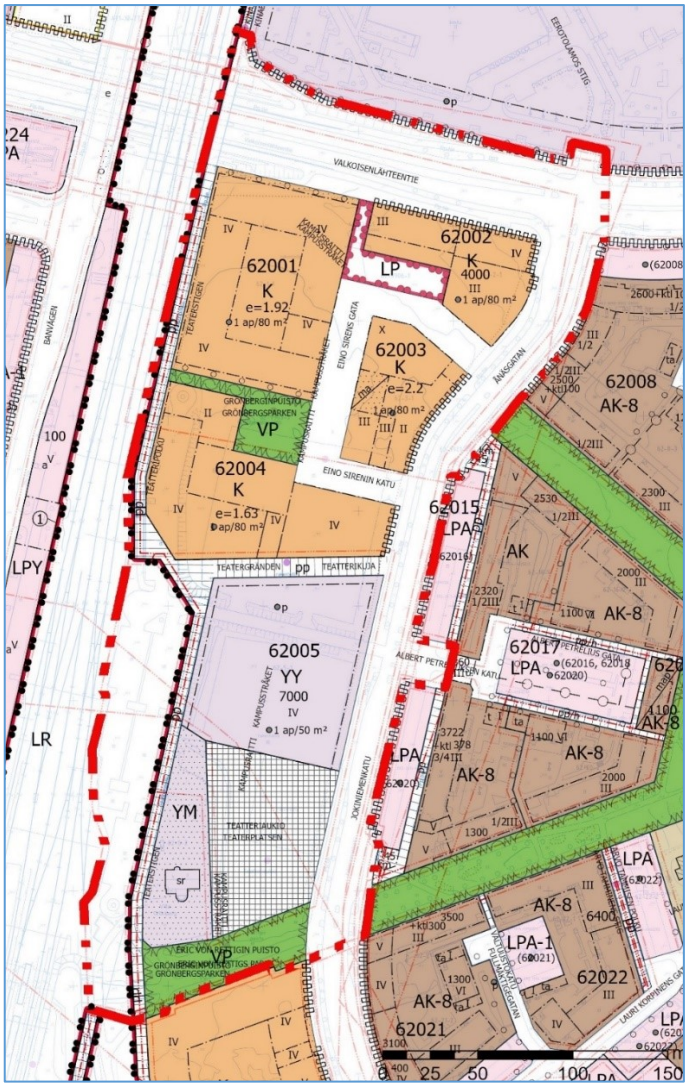

Muut päätökset ja suunnitelmat

Tikkurilan kaavarunko 2020

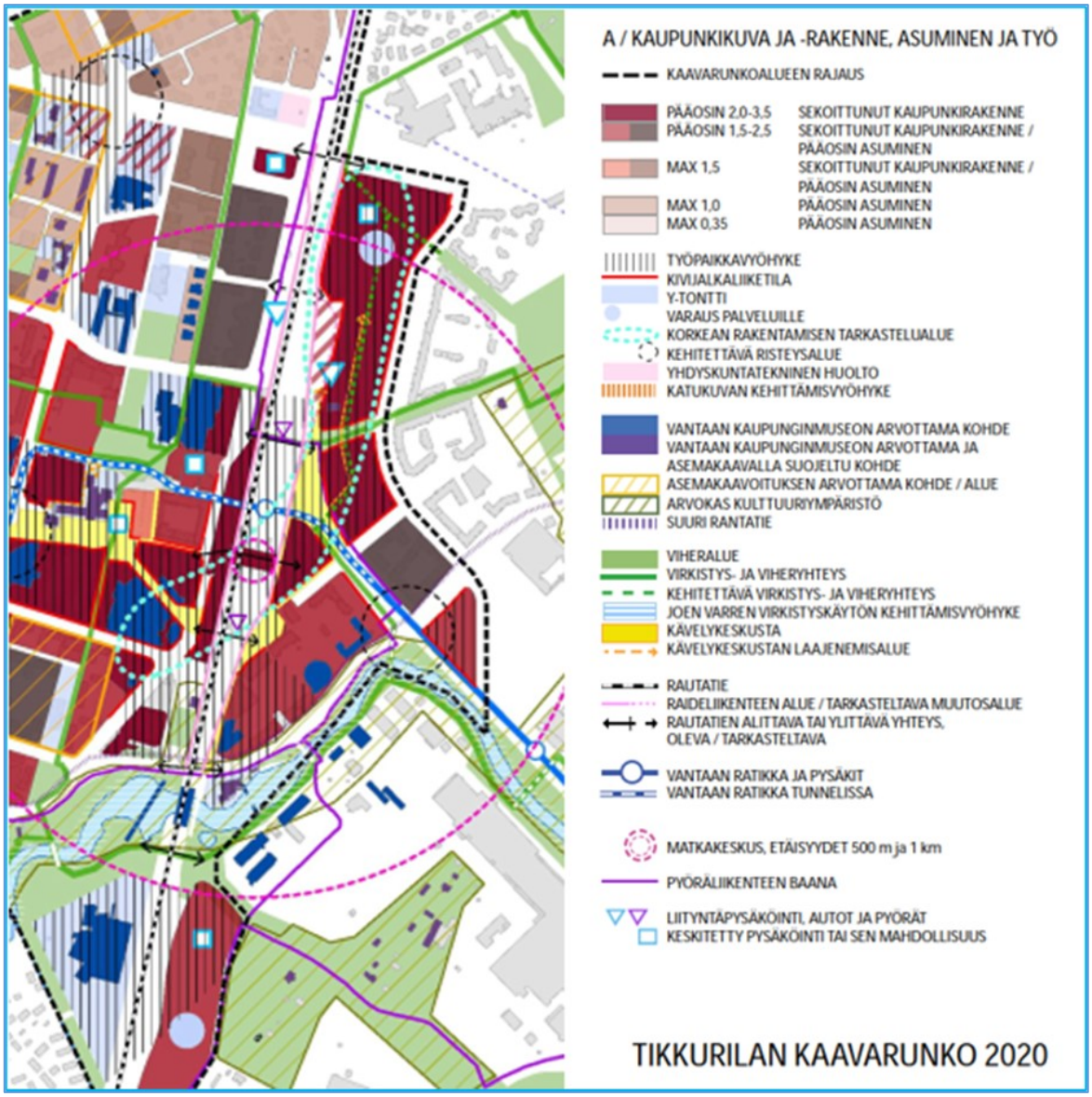

Tikkurilan kaavarunko 2020 on kaupunginhallituksen 16.1.2023 hyväksymä. Suunnittelualue on siinä merkitty tehokkaasti rakennettavaksi sekoittuneen kaupunkirakenteen alueeksi, joka sijoittuu työpaikkavyöhykkeelle ja korkean rakentamisen tarkastelualueelle.

Radan varteen on osoitettu liityntäpysäköintiä sekä autoille että pyörille. Alueen oma pysäköinti on osoitettu hoidettavaksi keskitettynä. Eric von Rettigin puistoon ja alueen pohjoisosaan on merkitty virkistys- ja viheryhteydet Winterinmäen suuntaan. Kampusalueen läpi on osoitettu pohjois–eteläsuuntainen viheryhteystarve sekä kävelykeskustan laajenemisalue. Pohjoisosassa on lisäksi merkintä Y-tontille eli yleisille toiminnoille.

Alueen keskivaiheille on näytetty yhteystarve rata-alueen poikki. Ratikalle on osoitettu ratikan yleissuunnitelman mukainen sijainti ja ratikan asema pääradan alapuolelle.

Vantaan ratikan kaavarunko

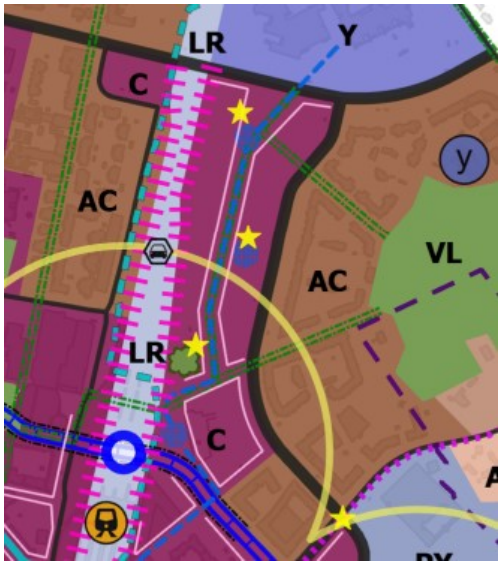

Kaava-alue on siinä osoitettu keskusta-alueeksi, C. Alueelle on merkitty kaupunkikuvallisesti tärkeät avoimet kaupunkitilat ja niitä yhdistävä käveltävä kaupunkitila. Lisäksi kohdemerkinnällä on osoitettu paikat, joihin on tavoitteena toteuttaa mieleen jäävä, ympäristöään jäsentävä ja alueen luonnetta ilmentävä merkkirakennus. Radan varsi on merkitty vahvaksi ja tunnistettavaksi alueen rakennetuksi reunaksi. Eric von Rettigin puistoon on näytetty viherkatu tai muu vehreä kulkureitti.

Kaavarunkoluonnos on ollut nähtävillä kesällä 2022. Ratikan kaavarunko hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 30.1.2023.

Vantaan ratikka

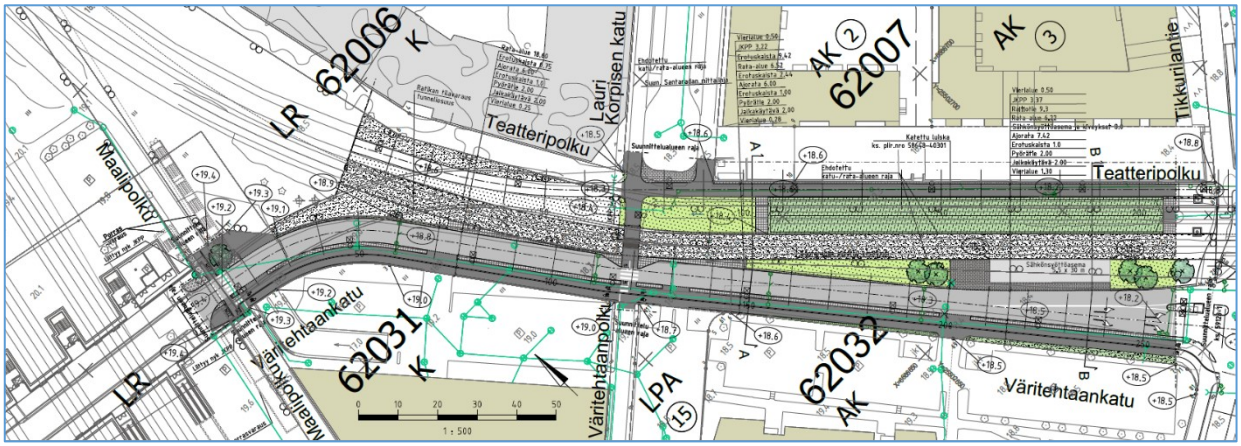

Ratikan katu- ja puistosuunnitelmaluonnokset ovat olleet nähtävillä 19.10.-1.11.2022. Ratikka kulkee pääradan alitse Tikkurilan raitioksi nimetyssä tunnelissa. Se nousee maanpinnalle Väritehtaankadulla Lauri Korpisen kadun ja Tikkurilantien välisellä osuudella. Ratikka ei osu Jokiniemen kampuksen alueelle, mutta se palvelee alueen käyttäjiä, sillä lähin, pääradan alle sijoittuva pysäkki on kaava-alueen tuntumassa. Vantaan kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 22.5. Vantaan ensimmäisen pikaraitiotielinjan toteuttamisesta. Ratikan rakentaminen voi alkaa syksyllä 2024 ja liikennöinti vuonna 2029.

Vantaan oppimiskampus

Kaupunginvaltuusto valitsi oppimiskampuksen kärkihankkeeksi osana Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategiaa (Kv 31.1.2022).

Valmetin toimistotalo korttelissa 62006

Viisikerroksinen toimistotalo on rakenteilla Rettigin puiston eteläpuoleiseen kortteliin. Puiston suuntaan sijoittuu pysäköintitalo, jonka katutasokerrokseen tulee päivittäistavarakauppa.



Valmetin toimistotalo, Koy Vantaan Jokiniementie, näkymä aseman suuntaan. Kuva L-Arkkitehdit.

Raiteisto ja maankäyttö Tikkurilan kohdalla

Suomen valtio edustajanaan RHK ja Vantaan kaupunki ovat 8.12.2008 allekirjoittaneet aiesopimuksen Kehäradan toteuttamisesta (RHK-797). Sopimuksessa on otettu kantaa ratapihan lisäraidevarauksiin. Sopimusta varten laaditussa ratapihaselvityksessä on esitetty tarvittavan alueevarauksen reuna siinä tapauksessa, että ratapiha laajenee kahdella lisäraiteella nykyisten raiteiden itäpuolelle ja kyseistä reunaa voidaan käyttää maankäytön suunnittelun pohjana.

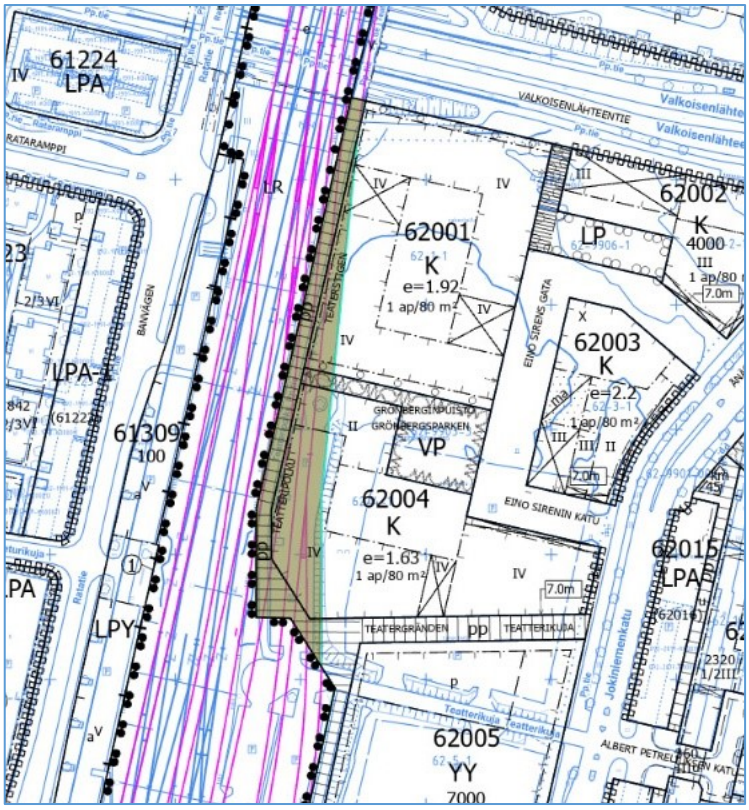

Kuvassa lisäraidevarausten aiheuttama LR-alueen laajennus verrattuna ajantasa-asemakaavaan.

Kunnallistekniikan yleissuunnittelu

Kaavoituksen kanssa rinnakkain on viety A-Insinöörien vetämänä katusuunnittelun ja vesihuollon esisuunnitelma, jonka tarkoituksena oli varmistaa katualueiden mitoituksen riittävyys vesihuollon ja hulevesien käsittelyn kannalta ja varmistaa riittävä tila katuvihreää ja hulevesien viivytystä varten. Maisemasuunnittelusta vastaa Maanlumo.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Vantaan kaupungin jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 8.4.2022. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002517 ja kaavoitus tuli vireille 27.4.2022.

Kaavahanke oli ensimmäisen kerran kaupunkiympäristölautakunnassa 21.3.2023. Lautakunta jätti kaavaehdotuksen pöydälle ja sama toistui 18.4.2023. 9.5.2023 kaupunkiympäristölautakunta palautti kaavaehdotuksen valmisteltavaksi. Lautakunta katsoi, että alueelle tulisi toteuttaa enemmän, ja korkeampaa, vähintään 16-kerroksista rakentamista sekä lisää pysäköintipaikkoja.

Kaupunkiympäristölautakunta 6.6.2023 päätti asettaa uudelleen heidän toiveensa mukaisesti valmistellun kaavaehdotuksen nähtäville ja pyytää tarvittavat lausunnot.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (yrityspalvelut, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Väylävirasto, Uudenmaan liitto, HSL, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Hankkeesta järjestettiin 17.5.2022 TeamsLive-asukastilaisuus.

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan pyydettiin 31.5.2022 mennessä ja niitä saatiin 10 kappaletta. Merkittävimpänä nousi esiin Väyläviraston kanta lisäraidevarauksiin ja Santaradan siirtoon sekä liityntäpysäköinnin tarpeeseen. Myös radan vaikutukset tulevaan rakentamiseen tulivat esille.

Syksyllä 2022 käytiin rakennusalan ammattilaisten kanssa markkinavuoropuhelua luonnosasteella olevan kaava-aihion ääressä. Sen perusteella päädyttiin tekemään suurempia korttelikokonaisuuksia ja siirtämään toinen parkkitalo radan varteen. Vuoropuhelun perusteella kävi ilmi, etteivät suomalaiset rakennusyhtiöt ja kiinteistösijoittajat katso suopeasti myöskään asuntojen ja toimistojen sijoittamista päällekkäin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavatyöstä järjestettiin 7.9.2022 viranomaisneuvottelu. Väyläviraston mukaan Pasila-Riihimäki -hankkeen muutostöitä tehdään parhaillaan Tikkurilan asemalla. Näiden muutosten tilantarpeet tulee ottaa huomioon kaavassa osoitettavan rautatiealueen rajauksessa. Kaavassa on huomioitava pääradan pitkän aikavälin lisäraidevaraukset. Pysäköintiä, istutuksia sekä pyöräily- ja kävelyreittejä voi kuitenkin sijoittaa ratavarausalueelle ennen raiteiden toteutumista.

Villa Grönbergin rakennushistoriaselvitys on vuodelta 1989, kaupunginmuseo päivittää sen tarvittavilta osin virkatyönä. Voimassa olevan asemakaavan suojelumääräys on vanhentunut, se päivitetään kaavatyön yhteydessä.

Uudenmaan ELY-keskuksen kanta oli, että mikäli Valkoisenlähteentien koulutilojen rakennuksilla on rakennus- tai kulttuurihistoriallisia arvoja ja ne sijoittuvat kaavarajaukseen, ne tulee huomioida riittävin suojelumääräyksin.

Nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 6.6.2023 asettaa kaavaehdotuksen nähtäville ja oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Nähtävillä oloaikana 21.6.–21.8.2022 ei saatu yhtään muistutusta.

Lausuntoja pyydettiin 13 lausunnonantajalta ja saatiin kahdeksalta. Kasvatuksen ja oppimisen toimialan, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen, Finavian, TUKESin ja VR-Yhtymän lausuntoa ei saatu. Vantaan Energian, Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen, HSY:n, HSL:n ja Vantaan kaupunginmuseon lausunnot eivät aiheuttaneet muutoksia kaavakarttaan tai selostukseen. Väyläviraston, Suomi-rata Oy:n ja Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntojen pohjalta tehtiin muutoksia kaavakarttaan ja -määräyksiin sekä selostukseen.

Kaavakarttaan ja -määräyksiin tehdyt muutokset

Lausuntojen pohjalta on tehty tarkistuksia kaavakarttaan, jossa on nyt huomioitu Väyläviraston ja Suomi-radan vaatimukset rautatiealueen laajentamisesta siten, että radan ylläpitoon liittyvät sähköpylväät sijoittuvat LR-alueelle.

Melumääräyksiä on tarkistettu niin, että oleskeluparvekkeita koskeva melutasovaatimus on laajennettu koskemaan alle 65 dB:n melualueella sijaitsevia parvekkeita ja pihojen ja kattopihojen leikki- ja oleskelualueita. Hulevesimääräys laajennettiin koskemaan työmaa-aikaista hulevesien käsittelyä.

Näiden lisäksi päädyttiin poistamaan Y-korttelin läpi osoitettu yleiselle jalankululle varattu yhteysmerkintä, kun todettiin että uusi yhteys jää lopulta oppilaitoksen sisäiseen käyttöön, eikä ulkopuolisten pääsy sillalle ole toivottavaa. Lisäksi kaavakarttaan on lisätty piirustusteknisen virheen vuoksi pois jäänyt kadun nimi Grönberginkulku.

Kaavaselostukseen tehdyt muutokset

Kaavan lähtötietoihin, kohtaan 2.1.3 Rakennettu ympäristö: ympäristöhäiriöt lisätty ilman pienhiukkaspitoisuuksista sekä pilaantuneista maista kertovat osuudet. Kaavan liitemateriaaliaineistoon lisätään pilaantuneiden maiden sijoittumista kuvaava kartta.

Kaavan ilmastovaikutuksia on tarkasteltu KILVA-työkalun avulla ja täydennetty selostuksen ilmastovaikutuksia kuvaavaa osuutta.

Lisäksi kaavaselostusta on täydennetty ja päivitetty tarpeellisilta osin ja siihen on tehty pieniä teknisiä tarkistuksia.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022 – 2025 strategia (Kv 31.1.2022):

Innovaatioiden Vantaa -strategian mukaan rohkea, rento ja viihtyisä Vantaa on kestävyyden edelläkävijä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Kaupunkikeskusten myönteisiä ominaispiirteitä korostetaan. Teemme keskuksista viihtyisiä ja turvallisia. Huolehdimme, että luonto on lähellä. Lisäksi mahdollistamme helpon liikkumisen kaupungissamme sekä hyvät toiminnalliset kehittymisedellytykset ja päivittäiset palvelut.

Haluamme säilyttää luontomme monimuotoisuuden. Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030.

Neljä kärkihanketta rakentavaa tulevaisuutta pidemmälle. Näistä kaksi koskee suoraan Jokiniemen kampuksen kaavaa. Ratikka mahdollistaa tiivistyvän kaupungin yhdistämällä kaupungin itäisimpiä osia sujuvan raideliikenteen piiriin ja mahdollistamalla kaupungin kasvun kestävästi joukkoliikenteen varrelle ja Oppimiskampus tukee niin elinvoiman kuin jatkuvan oppimisen tarpeita.

MAL-tavoitteet:

Kaavoituksella mahdollistetaan MAL 2019 –suunnitelman ensisijaisille, kestävään liikkumiseen perustuville vyöhykkeille sijoittuvien asukkaiden ja työpaikkojen suhteellisen osuuden kasvaminen. Asuinkerrostalotonttien kaavavarannon riittävyys varmistetaan asuntomarkkinoiden toimivuuden kehittämiseksi.

Erityisesti raideliikenteeseen ja muihin joukkoliikenteen runkolinjoihin sekä niiden asemiin ja solmukohtiin tukeutuvien vyöhykkeiden maankäyttöä vahvistetaan.

Joukkoliikenteen ja liikkumisen palveluiden sekä liikenteen solmukohtien palvelutasoa parannetaan. Kävelyn ja pyöräilyn määrää ja kulkutapaosuutta lisätään panostuksilla näiden kulkumuotojen infrastruktuuriin ja olosuhteisiin.

Sovitut toimenpiteet, jotka koskevat erityisesti tätä kaava-aluetta:

- Valtio käynnistää Pääradan parantamishankkeen Pasila-Riihimäki 2. vaiheen toteutuksen ratasuunnitelman mukaisesti.
- Väylävirasto laatii selvityksen Santaradan siirtämisestä valtion rataverkolla ja sen nykyisistä aluevarauksista luopumisesta.
- Mellunmäki-Tikkurila-Aviapolis-Lentoasema (ns. Vantaan ratikka): Vantaa jatkaa hankkeen suunnittelua ja valtio osallistuu hankkeen suunnittelukustannuksiin 30 prosentin osuudella. [7]

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.

[7] MAL-sopimus+Helsingin+seutu+081020+(1).pdf (ym.fi)

- Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Hiilineutraalius ja resurssiviisaus ovat maankäytön suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtina.
- Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
- Viherrakenne on terveyttä tukevaa ja hyvinvointia luova. Säilytetään ja parannetaan viheralueiden saatavuutta.
- Luodaan hyvät edellytykset kestävälle ja monimuotoiselle liikkumiselle.
- Vähennetään liikkumistarvetta.
- Vähennetään lämmityksen päästöjä.
- Edistetään vähähiilistä rakentamista.
- Edistetään rakentamisen kiertotaloutta.
- Vähennetään infrarakentamisen ja massojenhallinnan hiilijalanjälkeä.
- Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti.
- Hiilinielujen ja hiilivarastojen vahvistaminen.
- Kasvatetaan hiilikädenjälkeä ja edistetään hiilinegatiivisuutta.

Oppimiskampus-hankkeen tavoitteet

Tavoitteena luoda puitteet keskustamaiselle alueelle, jossa eri toiminnot voivat lomittua keskenään ja kaavan tulisikin antaa riittävästi liikkumavaraa eri toimintojen sijoittumiselle. Alueen keskelle kaavaillusta raitista halutaan muodostaa vehreä ydin, koko aluetta kokoava selkäranka, jonka varsi on elävää kautta vuorokauden ja joka houkuttelee kävelijöitä myös alueen ulkopuolelta. Julkisesta kaupunkitilasta halutaan ensiluokkaista.

3.3.2 Muut tavoitteet

Vihertehokkuus

Asemakaavassa määrätään alueelle maankäytön mukainen vihertehokkuustaso. Vihertehokkuudella tarkoitetaan alueen painotetun viherpinta-alan suhdetta alueen kokonaispinta-alaan. Vihertehokkuusmenetelmän avulla muun muassa edistetään vehreän, viihtyisän ympäristön rakentumista ja hulevesien hallintaa sekä turvataan ekosysteemipalveluita ja luonnon monimuotoisuutta. Samalla toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja hillinnän mukaisia suunnitteluperiaatteita. Vihertehokkuuden tavoitetaso kaava-alueella on 0,8.

Vantaan kulttuuriympäristölinjaukset

Vantaan kaupungin johtoryhmä hyväksyi 10.2.2020 Vantaan kulttuuriympäristölinjaukset, joiden mukaan vantaalaisten kulttuuriympäristöt ovat rakkaita ja rikkaita. Ne ovat hyvin hoidettuja ja monikerroksisia. Kulttuuriympäristön arvojen välittymisestä tulevaisuuteen huolehditaan asemakaavoissa mm. Seuraavasti:

- varmistetaan kaavojen merkinnöillä ja määräyksillä, että merkittävät kulttuuriympäristökokonaisuudet säilyvät
- selvitetään kulttuuriympäristön arvot ja ominaispiirteet, ja pyritään säilyttämään ne

Korkean rakentamisen selvitys

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi 1.12.2020 korkean rakentamisen selvityksen, jossa korkean rakentamisen rajaksi Vantaalla määriteltiin 56 metriä, mikä tarkoittaa noin 17 kerrosta.

Selvityksessä kartoitettiin korkeaan rakentamiseen liittyviä erityispiirteitä, kuten varjostus- ja tuulisuusvaikutuksia, maisemallisia ja kaupunkikuvallisia vaikutuksia, liikennejärjestelmään kohdistuvaa kuormaa sekä teknisiä ja taloudellisia kysymyksiä. Näiden kautta muodostettiin käsitys korkeiden rakennusten sijoittumiseen keskeisesti vaikuttavista tekijöistä. Maan arvon on oltava riittävän korkea, jotta kalliimmat rakentamiskustannukset ovat perusteltuja. Julkisen liikenteen palvelutaso, jalankulkuympäristön laatu ja palveluiden saatavuus ovat keskeisiä, jotta korkea rakennus asettuu osaksi keskustamaista ympäristöä ja sen käyttäjät voivat hyödyntää kestäviä liikkumismuotoja. Lentoestekorkeudet on myös luonnollisesti huomioitava.

Potentiaalisiksi korkean rakentamisen alueiksi seuloutuivat Aviapolis, Tikkurila sekä Myyrmäki-Louhela.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHEET JA VAIHTOEHDOT

Kampusaluetta on suunniteltu useaan otteeseen ja asialla ovat olleet eri suunnittelutoimistot.

3.4.1 Oppimiskampusvisio

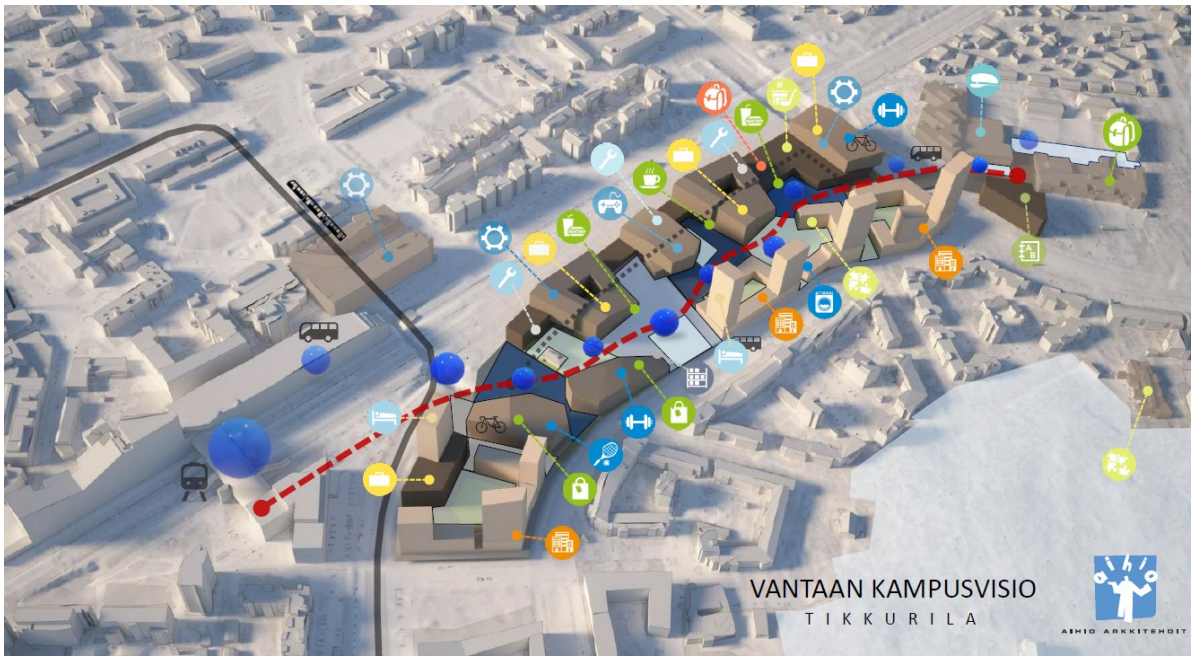

Kaupunginhallitukselle ja kaupungin johtoryhmälle esiteltiin tammikuussa 2021 Aihio Arkkitehtien kuvittama Vantaan oppimiskampusvisio. Tuossa vaiheessa asemakaavoitus ei vielä osallistunut suunnitteluun.

Tavoitteena tässä vaiheessa oli oppimiskeskus, joka on paitsi Oppimiskampuksen päämaja, myös alusta palveluntarjoajille ja yrityksille. Kampus linkittyy saumattomasti kehittyvään ydinkaupunkirakenteeseen. Sen tilaratkaisut edistävät eri opetustasojen ja -alojen monimuoto-opetuksen yhdistelmiä.

Alueelle tavoiteltiin ihmisen mittakaavaista ja saavutettavuudeltaan maksimaalista sekoittunutta kaupunkirakennetta. Kestävän kehityksen kokonaisajattelu ja muuntojoustavuus olivat teemoja, jotka toteutuisivat opetustilojen ja toimistotilojen yhteiskäytöllä, sekä nostamalla tilojen käyttöastetta myös iltaisin ja viikonloppuisin.

Yhteistoimintaa haluttiin edistää luomalla puitteet satunnaisiin kohtaamisiin mm. auloissa, pihoilla, ravintoloissa, kahviloissa, tapahtumatiloissa jne. Katutasosta haluttiin elävää ja läpinäkyvää 24/7. Alueelle haluttiin mm. julkiset elinkeino- ja työvoimapalvelut ja Business Vantaan palvelukokonaisuus.

Suunnitelma oli enemmän toiminnallinen konsepti, jossa ei oltu otettu huomioon lähtötietoja kuten raidealuevarauksia, jotka lohkaisevat alueen länsiosasta melkoisen siivun. Villa Grönbergiä ei ollut säilytetty. Eteläisin kortteli lähti sekin elämään omaa elämäänsä, kun Valmet käynnisti sinne oman hankkeensa.

3.4.2 Maankäytön suunnitelma

Asemakaavoituksessa päätettiin kaavoituksen tueksi teettää suunnitelma ulkopuolisella konsultilla. Kilpailutuksessa valituksi tuli maankäytön osalta Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisik Oy, maisemasuunnittelun osalta Maisema-arkkitehtitoimisto VSU Oy, liikennesuunnittelun osalta WSP Oy sekä resurssiviisauden ja kiertotalouden osalta Ethica Oy.

Suunnittelun aluksi järjestettiin Miro-alustalla etätyöpaja, jossa käsiteltiin suunnittelualueeseen liittyviä lähtötietoja, näkemyksiä sekä ideoita. Työpaja jakautui kahteen osaan, joista ensimmäisessä laadittiin yhteisesti SWOT-analyysi suunnittelualueesta. Työpajan toisessa osassa jakauduttiin 4 ryhmään ja käytiin läpi suunnittelualuetta kaupunkikuvan, maiseman, liikenteen ja resurssiviisauden näkökannoilta.

Lähtötietojen, analyysien sekä työpajan tulosten perusteella laadittiin kaaviotasolla erilaisia konsepteja, joiden välille haettiin eroja mm. mahdollisen hyvinvointikeskuksen ja oppimiskampuksen sijoituksissa, pysäköinti- ja liikennejärjestelyissä, viheralueissa sekä radan varren käsittelyssä. Parhaiksi ja kehityskelpoisimmiksi konsepteiksi valittiin neljä: ”Vihreä selkäranka”, ”Helminauha”, ”Raitti” ja ”Kokonaiset korttelit”.

Vihreä selkäranka

Vaihtoehdossa on haettu rakentamisen tehokkuuden suhteen minimiä, eikä suunnitelmassa ole korkeaa rakentamista. Vaihtoehdossa Jokiniemenkadusta kehitetään elävä sijoittamalla sinne liiketiloja sekä katkaisemalla läpiajoliikenne joukkoliikennettä lukuun ottamatta. Vaihtoehdossa asumisen määrä on maksimoitu ja se sijoittuu alueen pohjoisosaan, radan varteen asettuvan oppimiskampuksen sekä alueen eteläosaan Jokiniemenkadun varteen sijoitetun hyvinvointikeskusvarauksen väliin. Junaradan varteen liityntäpysäköinnin tilalle sijoittuu urbaania väliaikaiskäyttöä, esimerkiksi urheilutoimintoja, kaupunkiviljelyä ja konttikahviloita. Villa Grönberg on julkisessa käytössä. Alueen keskellä kulkee vihreä puistomainen kävelyreitti, “vihreä selkäranka”, johon Winterinmäen viherakselit yhdistyvät. Keskiakseli jatkaa alikulkuna radan alitse. Ajo alueelle on järjestetty yhdestä pisteestä, jotta risteäminen keskeisen kävelyreitin kanssa on minimoitu. Pysäköinti on hajautettu pienempiin yksiköihin, jotka voitaisiin toteuttaa esimerkiksi robottipysäköintilaitoksena.

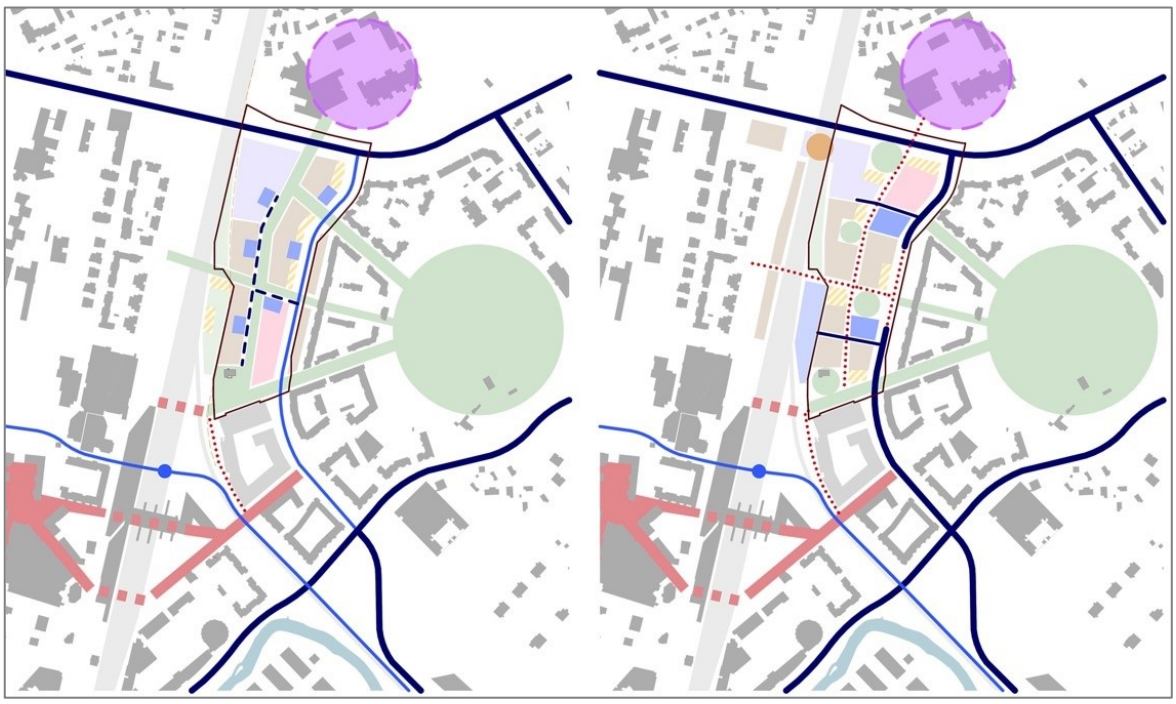

Vaihtoehdot ”Selkäranka” ja ”Helminauha”. Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisik Oy.

Helminauha

Vaihtoehto perustuu alueen keskellä kulkevaan kevyen liikenteen reittiin, jonka varrelle julkiset ulkotilat, kuten aukiot ja puistot sijoittuvat “helminä”. Oppimiskampus ja hyvinvointikeskusvaraus on sijoitettu alueen pohjoisosaan, jossa ne luovat toisilleen synergiaetuja. Asumisen painopiste on tästä johtuen radan lähellä. Liiketilat on sijoitettu puistojen ja aukioiden ympäristöön ympäri aluetta. Rakentamisen tehokkuus asettuu minimin ja maksimin välille, alueen pohjoisosaan oppimiskampuksen yhteyteen sijoittuu radan ylittävä korkea maamerkkirakennus. Villa Grönberg liittyy osaksi viheralueiden sarjaa, mutta sen viereinen liityntäpysäköinti on säilytetty ennallaan. Radan ylitse on esitetty kevyen liikenteen silta, joka integroituu radan molemmin puolin rakennuksiin. Vaihtoehdossa Jokiniemenkatu on katkaistu autoliikenteeltä ja liikenne alueelle on ohjattu kahden sormimaisen piston kautta. Pysäköinti on sijoitettu kahteen keskitettyyn pysäköintilaitokseen.

Raitti

Vaihtoehto on saanut nimensä keskelle sijoittuvasta leveästä ja kaupunkimaisesta kevyen liikenteen raitista. Raitin varrelle sijoittuvat liiketilat ja keskeiset toiminnot, kuten oppimiskampus ja hyvinvointikeskusvaraus. Toiminnot sijoittuvat alueelle kuitenkin hajautettuna, jottei suuria massoja syntyisi. Korkean rakentamisen painopiste on aseman seudulla, suunnittelualueen eteläpuolella, minne se sopii luontevasti Tikkurilan puolella tapahtuvan kaupunkikehityksen vuoksi. Tehokkuudeltaan tässä vaihtoehdossa on haettu maksimia. Radan toiselle puolelle on hahmoteltu rakentamista, jotta radan eri puolet liittyisivät paremmin toisiinsa, erityisesti rakennuksiin integroituvan sillan kautta. Tämä on saavutettu Ratatietä siirtämällä ja keskittämällä kaikki alueen maantasoon sijoittuvat pysäköintipaikat radan alle pysäköintilaitokseen. Jokiniemenkatu on muutettu 1+1 kaistaiseksi ”puistokaduksi” ja ajo suunnittelualueelle tapahtuu raittia pitkin.



”Raitti” ja ”Kokonaiset korttelit”. Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisik Oy.

Kokonaiset korttelit

Vaihtoehdossa on tutkittu ratkaisua, jossa kevyt liikenne ohjataan alueen molempiin laitoihin ja Jokiniemenkadusta kehitetään viihtyisä ja elävä kaupunkimainen ympäristö. Tästä johtuen liiketilat ja alueen suurimmat toiminnot, oppimiskampus ja hyvinvointikeskusvaraus sijoittuvat myös Jokiniemenkadun varteen. Junaradan reunan lisäradan ja liityntäpysäköinnin alueille sijoittuu koko alueen pituinen viheralue, joka yhdistyy viherakseleiden kautta Winterinmäkeen ja radan toiselle puolelle. Tämä luo alueelle vihreän julkisivun, joka voi toistua radan toisella puolella ja eri puolet yhdistyä viherylityksien kautta toisiinsa. Ajo alueelle tapahtuu kahdesta sormimaisesta pistosta, jotka sijoittuvat keskeisten toimintojen läheisyyteen. Pysäköinti on sijoitettu kahteen keskitettyyn laitokseen, joihin sijoittuu myös liityntäpysäköinti.[8]

Jatkotyöstö

Esitetyistä konsepteista valittiin vielä jatkotyöstettäväksi kaksi vaihtoehtoa: ”Helminauha” eräänlaisena minimivaihtoehtona rakentamisen volyymin ja aluerajauksen suhteen. Sekä ”Raitti” vastaavasti maksimivaihtoehtona.

Helminauha 2.0

Rakennukset sijoittuvat nyt käytettävissä olevalle alueelle ja lisäraidevaraukset on otettu suunnitelmassa huomioon. Lisäraidealueelle on mahdollista sijoittaa kuitenkin väliaikaista toimintaa ja viherrakentamista.

Suunnitelmassa Jokiniemenkatu pysyy paikoillaan, mutta paikoitellen sen levyttä on muutettu, jotta katualueelle on saatu sijoitettua kadunvarsipysäköintiä. Winterinmäeltä tulevat viheryhteydet jatkuvat myös Jokiniemenkadun ajoratojen yli kivettyinä vyöhykkeinä. Jalankululla on alueella prioriteetti ja jalankulkuyhteydet jatkuvat katkeamattomina, samassa tasossa, niin, että jalankulkija ei astu alas ajoradalle.

[8] Jokiniemen kampusalue, Konsulttityön loppuraportti 22.3.2022, Harris-Kjisik, VSU, WSP, Ethica.

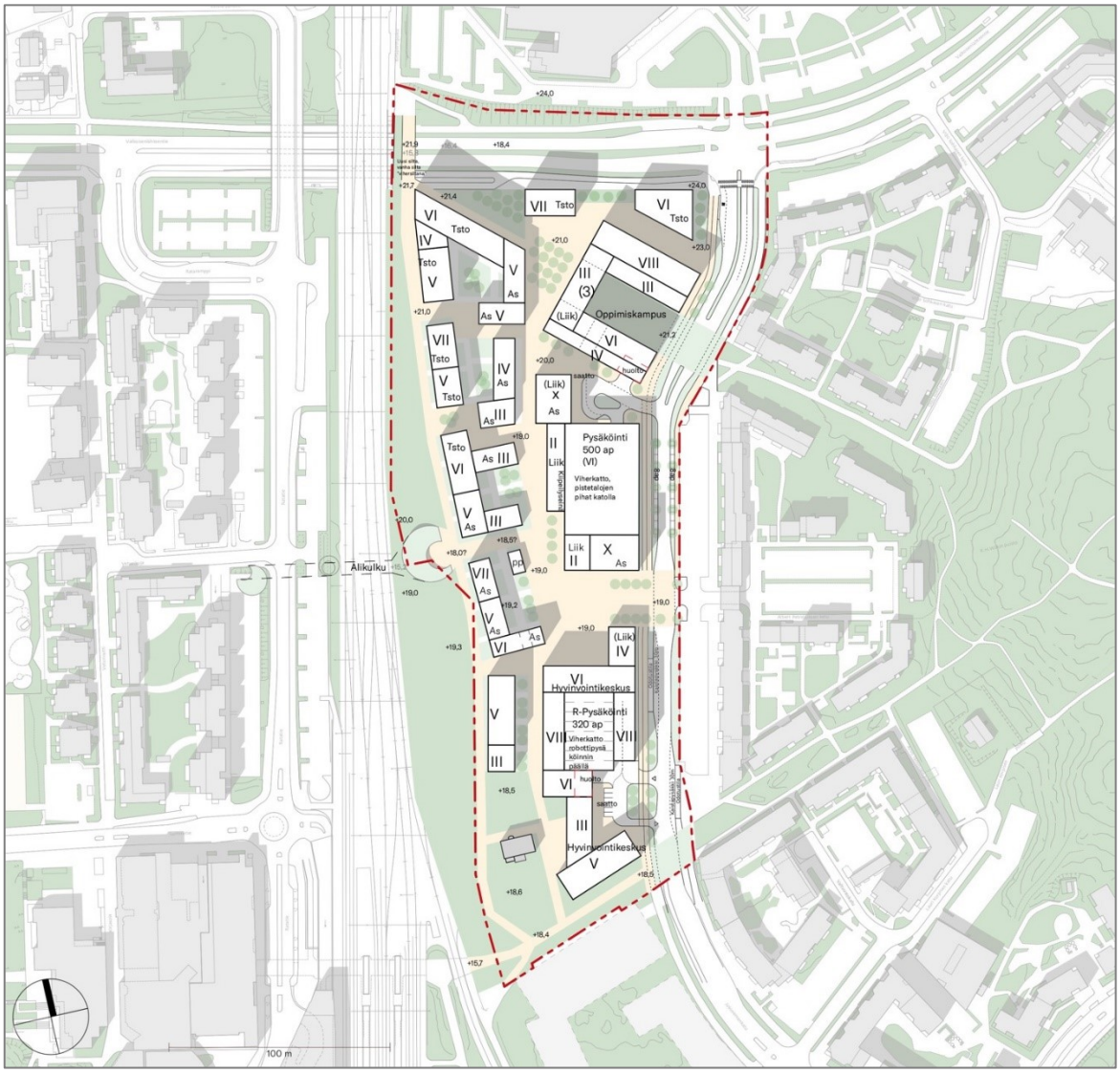

Asemapiirros Helminauha, Harris-Ksijik.

Suunnitelmassa uusi yhteys Tikkurilaan hoidetaan alikulkutunnelilla. Yhteys Valkoisenlähteentien yli on järjestetty uudella sillalla lähellä nykyistä siltaa, mutta uusittuna ja leveämpänä yhteytenä. Tämä palvelee erityisesti oppimiskampuksen käyttäjiä mutta myös muita kulkijoita.

Oppimiskampus sijoittuu alueen pohjoisosaan ja se on osa Winterinmäeltä tulevaa viheryhteyttä, joka jatkuu katkeamattomana Oppimiskampuksen ali. Hyvinvointikeskusvaraus on alueen eteläosassa ja sen yhteydessä on Villa Grönberg sekä elpymispuutarha, joka palvelee erityisesti keskuksen työntekijöitä ja käyttäjiä. Toimistorakentaminen keskittyy alueen pohjoisosaan ja radan varteen. Liiketilat sijaitsevat tärkeimpien julkisten ulkotilojen reunoilla.

Mahdolliseen hyvinvointikeskukseen liittyvä pysäköintilaitos on esitetty robottipysäköintinä, jonne mahtuu noin 320 ap. Pohjoisempana sijaitsevassa pysäköintilaitoksessa on noin 500 ap ja sen katto toimii ympäröivien talojen pihana.

Raitti 2.0

Alueen keskellä kulkee leveä kevyen liikenteen yhteys, raitti, joka sitoo toiminnot yhteen. Yhteydet radan ja Valkoisenlähteentien yli hoidetaan päistään rakennuksiin tai rakennelmiin

tukeutuvilla silloilla. Jalankululla on alueella prioriteetti. Alueen keskellä kulkee leveä kevyen liikenteen raitti, ja jalankulkuyhteydet Jokiniemenkadun yli jatkuvat yhtenäisinä ja korotettuina ylitysalueina.

Maksimivaihtoehdossa rakentaminen ulottuu radan suunnassa nykyisten korttelialueiden reunoille eikä lisäraiteita ole huomioitu. Luonnoksessa Jokiniemenkatua on siirretty itään LPA-alueille ja vapautuva tila otetaan Jokiniemenkadun länsipuolen käyttöön. Näin Jokiniemenkadusta saadaan tiivistettyä kaupunkimainen ympäristö, ja tehottomat maantasopysäköintipaikat (n. 120 ap) siirrettyä pysäköintilaitoksiin. Ratkaisu vaatisi sopimusneuvotteluja eri osapuolten kesken.



Asemapiirros Raitti, Harris-Ksijik.

Oppimiskampus sijoittuu alueen pohjoisosaan, mutta aluerakenteen sisälle. Suunnitelmassa oppimiskampus on hajautettu kahteen massaan, joiden välissä on yhdysputki. Näin raitti pystyy jatkumaan alueen läpi katkeamatta. Oppimiskampuksen herkimpiä pihatiloja voidaan sijoittaa rakennuksen katoille, jossa ne saavat oman rauhan. Hyvinvointikeskusvaraus on sijoitettu alueen eteläosaan ja se on jaettu kahteen erilliseen massaan. Massat sijoittuvat raitin molemmin puolin.

Alueen kerrosluvut laskevat Villa Grönbergin suuntaan. Alueen merkittävimmissä kohdissa (aukiot, sisääntuloalueet, reunat) sijaitsevat korkeimmat rakennusmassat, ns. maamerkkirakennukset. Toimistorakentaminen keskittyy alueen pohjoisosaan ja radan varteen. Liiketilat sijaitsevat aukioiden reunoilla, alueen sisääntulojen yhteydessä sekä raitin varrella.

Pysäköinti alueella jakautuu kahteen pysäköintilaitokseen (noin 410 ap ja 415 ap). Pohjoisen pysäköintilaitoksen 1. kerrokseen sijoittuu liiketilaa. Jokiniemenkadun varressa on kadunvarsipysäköintiä niillä kohdin, missä se on mahdollista.

3.4.3 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Lopullinen yleissuunnitelma on hybridi kahdesta laaditusta vaihtoehdosta. Koska tieto kampusalueelle sijoittuvista toiminnoista oli monilta osin suuntaa antavaa (laatu, määrä, tarkka sijainti), nousi esille tarve joustavasta ja mahdollistavasta suunnitelmasta. Alueelle lopulta sijoittuvat toiminnot olivat yhä suunnitelmaa laadittaessa auki, minkä takia rakennusten volyymin suurpiirteisempi esittäminen nousi työssä tarpeelliseksi. Käytännössä rakennusten kerroslukujen ja kerrosalan määrä sekä eri toimintojen suhde toisiinsa tulee täsmentymään vasta jatkosuunnittelussa. Joustavuus suunnitelmassa aiheuttaa omia haasteitaan, mutta toisaalta se voi olla hyödyksi esimerkiksi muuntojoustavuuden suhteen, kun suunnitelma ei lukitse rakennuksia varhaisessa vaiheessa tiettyihin käyttötarkoituksiin. Alueen maaperän vuoksi suunnitelmassa ei ole esitetty kellarirakentamista pysäköintilaitosta lukuun ottamatta ja sekin osaltaan tuo joustavuutta alueen kehittymiselle tulevaisuudessa.

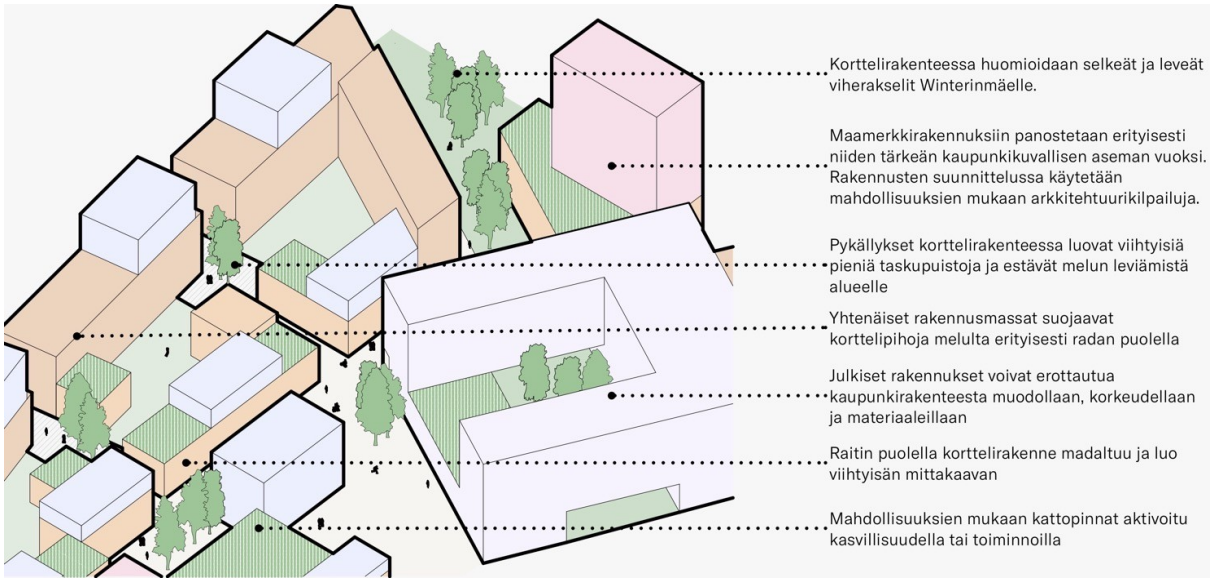

Periaatekaavio alueesta, -Jokiniemen kampusalue, konsulttityön loppuraportti, Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisik Oy, VSU Maisema-arkkitehdit Oy, WSP ja Ethica Oy; 22.3.2022.

Alueen houkuttelevuus, omaleimaisuus ja julkisten ulkotilojen laatu on oleellista alueen onnistumisen kannalta. Oleelliseksi nousi alueen julkisten tilojen laadun ja luonteen sekä yhteyksien määrittely. Pääpaino suunnittelussa siirtyi julkisiin ulkotiloihin, niiden rajaukseen, luonteeseen ja rakennuksiin liittymiseen ja nämä seikat haluttiin määritellä tarkasti. Koko suunnittelualueella lähtökohta on toiminnallisesti ja visuaalisesti avoin maantasokerros, ja keskeisen reitin varrella edellytetään useampia avoimia kerroksia tai korkeita tiloja.

Oppimiskampuksen sijainti päätettiin pitää suunnittelualueen pohjoislaidalla, sillä se tukee parhaiten yhteyttä Valkoisenlähteentien pohjoispuolisiin tiloihin. Valkoisenlähteentien ylittävä rakennuksiin integroitu siltayhteys on tärkeä osa kampuksen käyttäjien sujuvaa liikkumista. Silta integroituu Valkoisenlähteentien pohjoispuolella olemassa olevan kampusrakennukseen ja sen mahdollisesti tulevaisuudessa toteutettavaan laajennukseen. Oppimiskampus on osa Winterinmäeltä tulevaa viheryhteyttä, joka jatkuu katkeamattomana Oppimiskampuksen ali. Oppimiskampuksen yhteyteen esitetyt rakennusmassat toimivat laajennusvarana, mutta ne voivat toteutua myös toimitilana tai opiskelija-asumisena.

Hyvinvointikeskuksen sijoittumisesta ei konsulttityön aikana tullut päätöstä, mutta suunnitelmassa on mahdollistettu keskuksen sijoittuminen alueelle. Toisaalta voi olla, että keskus sijoittuukin jonnekin muualle, jolloin sille varatulle alueelle Jokiniemen kampuksella sijoittuu luontevasti muita toimintoja, kuten asumista tai toimitiloja.

Liikenteen osalta Jokiniemenkadun sijainti ei muutu vaan sitä päätettiin kehittää paikallaan. Ratavarausten kohdalle ei osoiteta rakentamista, mutta kaaviomaisesti on tutkittu, minkälainen vaikutus suunnitelmaan olisi, mikäli lisäraidetta ei tarvitsisikaan huomioida. Alueen sijoittuminen lähelle rata-alueita vaatii mahdollisesti stabilointirakenteita ja niiden toteuttaminen on mahdollista rata-alueen viereisen kevyen liikenteen väylän alle.

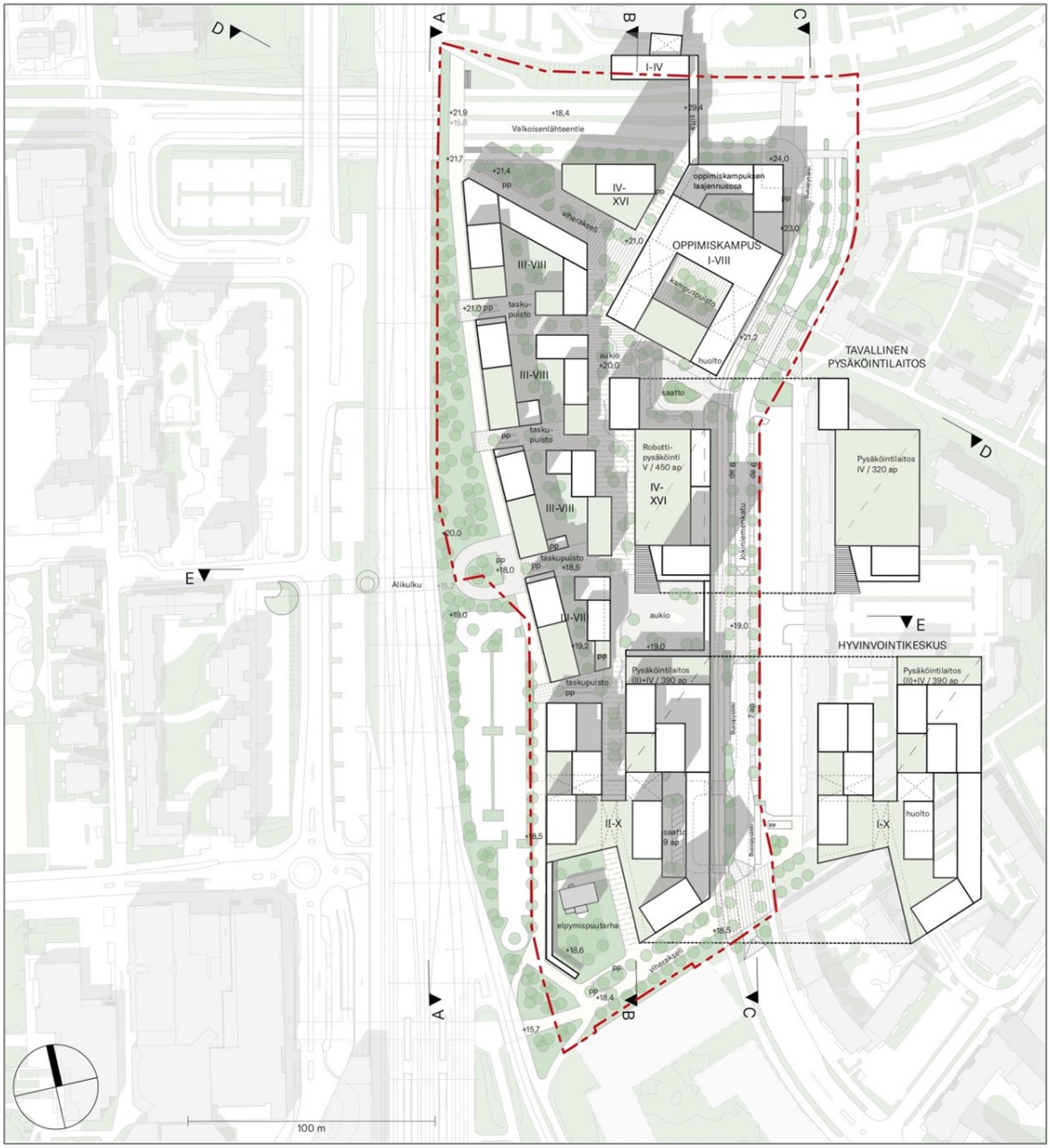

Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisikin 28.2.2022 päivätyssä **loppuraportissa** alueen selkäranka on pohjois–eteläsuuntaisen reitin ja siihen liittyvien aukioiden ja pihojen muodostama yhteys ja tilasarja,

raitti. Oleellista on ympäröivien rakennusten, tilojen ja toimintojen sijoittuminen ja avautuminen raitille. Kävelyraitti jakaa alueen korttelirakenteen kahteen osaan, radanvarren kortteleihin ja Jokiniemenkadun varren kortteleihin. Eteläpäässä, missä alue kapenee huomattavasti, ei ole ollut mahdollista mahduttaa kahta korttelia rinnakkain. Tässä kohtaa kävelyraitti jatkuu rakennusmassojen alitse. Raitti toimii myös hulevesien keräyksessä sekä virkistyskäytössä.

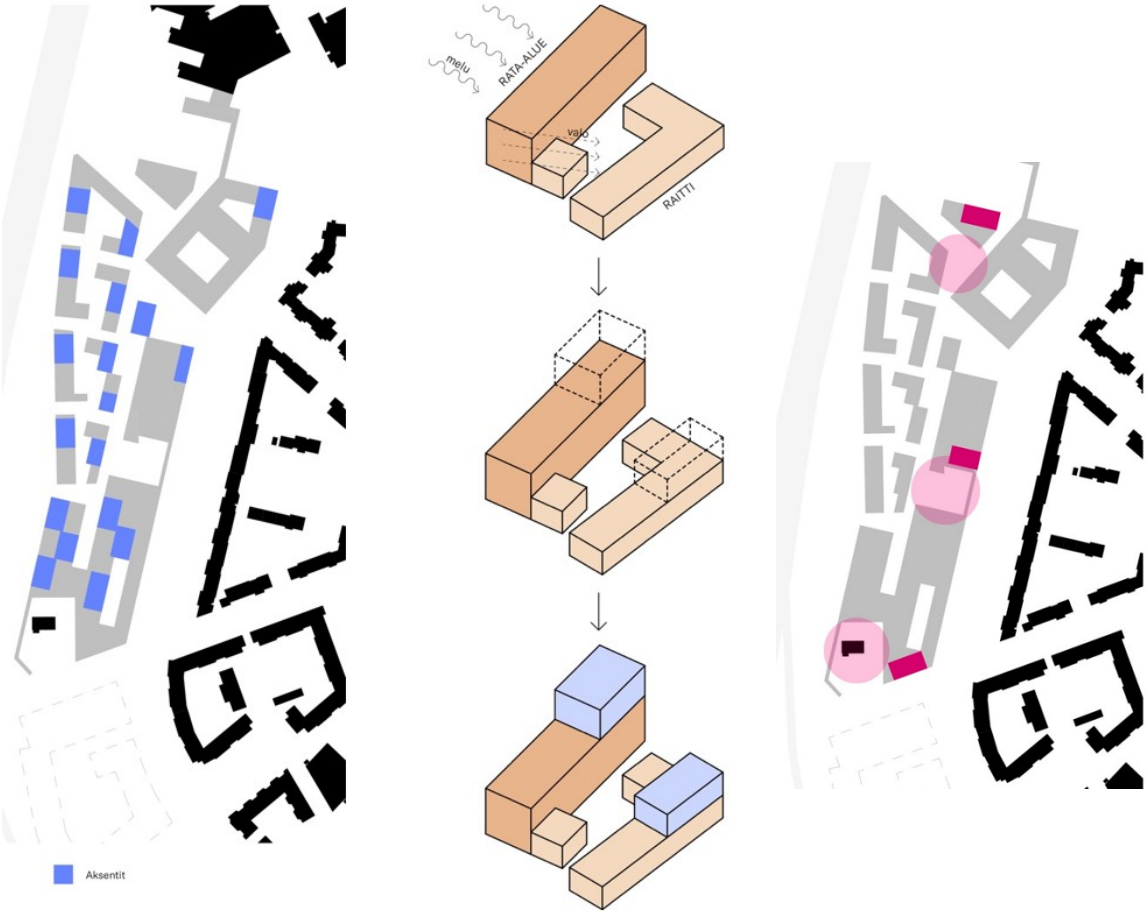

Periaatekaavio kortteleiden rakentumisesta sekä aksenttien ja maamerkkien sijoittumisesta.

Raitin varrelle sijoittuu pienempiä taskupuistoja sekä suurempia aukioita. Erityisesti alueen keskivaiheille sijoittuvalla aukiolla on suuri merkitys, sillä se tarjoaa mahdollisuudet tapahtumien järjestämiselle sekä oleskelulle. Aukion pohjoisreunaan sijoittuvat oleskeluportaat, jotka johtavat pysäköintilaitoksen katolle sijoitetulle aktivoidulle viherkatolle. Keskeisten aukioiden alueille on esitetty arkadeja, jotka tarjoavat sääsuojatun mahdollisuuden kulkea alueella. Myös muissa kohdissa kampuksella voidaan hyödyntää tätä mahdollisuutta.

Villa Grönbergin yhteyteen on esitetty viheralue. Villa Grönberg sijoittuu keskeisen kävelyraitin alkupäähän ja sitä kehystävät rakennusmassat, jotka sopeutuvat suojeltuun rakennukseen.

Jokiniemenkadun leveyttä on paikoitelleen muutettu, jolloin on saatu paikkoja kadunvarsipysäköinnille sekä tilaa katuvihreälle. Jalankulkua on priorisoitu alueella ja jalankulkuyhteydet jatkuvat katkeamattomina samassa tasossa siten, että jalankulkija ei astu alas ajoradalle risteysalueilla. Winterinmäeltä tulevat viherakselit jatkuvat Jokiniemenkadun ylitse esimerkiksi nurmikivettynä shared space -alueina, joilla rauhoitetaan läpiajoliikennettä. Akselien jatkuminen on huomioitu myös alueen sisällä ja niitä on pyritty vahvistamaan. Alueen keskivaiheille on sijoitettu uusi alikulkutunneli, joka toteutetaan tarvittaessa. Alikulkutunneli mahdollistaa myös kolmannen

akselin sijoittumisen alueelle. Jokiniemenkadun itäpuolen kehittyessä voidaan keskelle sijoittuva viheryhteys täydentää johtamaan katkeamattomana mäelle saakka.

Aluetta palveleva pysäköinti sijoittuu kahteen keskitettyyn pysäköintilaitokseen ja paikkamäärä joustaa toimintojen ja kerrosalan täsmentyessä. Liityntäpysäköintialue on säilytetty tässä työssä maantasossa rata-alueen ja kampusalueen välissä nykytilanteen mukaisesti ja sille on osoitettu ajoyhteys suunnittelualueen läpi. Rakentamisen alle jäävät pysäköintipaikat sijoittuvat uusiin pysäköintilaitoksiin. Laitoksen maantasokerrokseen, keskeisen aukion reunalle, sijoittuu liiketilaa. Alueen pohjoisosassa on robottipysäköintilaitos, jota rajaa eri puolilta asuinrakennusmassat. Kortteliin voidaan toteuttaa myös tavanomainen pysäköintilaitos, mutta tällöin se vie leveyssuunnassa hieman enemmän tilaa ja toisaalta siihen mahtuu vähemmän pysäköintipaikkoja, ellei massaa koroteta.

Valitun vaihtoehdon jatkotyöstäminen kaavaratkaisuksi

Suunnittelua on jatkettu asemakaavoituksen omana työnä Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisikin suunnitelmien pohjalta. Syksyn 2022 aikana on käyty vuoropuhelua mahdollisten tulevien toimijoiden ja toteuttajien kanssa. Vuoropuheluissa toistuva kanta oli, että korttelikokoa tulisi kasvattaa. Toimitilojen yhden kerroksen pinta-ala tulisi olla vähintään 1 000 m^2 ja korttelikokonaisuudelle pitäisi varata vähintään noin 10 000 kerrosneliömetriä, jotta hanke olisi taloudellisessa mielessä kannattava.



Esimerkki rakennusoikeuden jakautumisesta tilanteessa, jossa C-kortteleihin on toteutettu kaavan sallima maksimaalinen (40 %) määrä asuinkerrosalaa.

Koko radan varren toimistotalorivin rakentumiseen lähivuosina ei riittänyt uskoa. Alueen eteläosassa sijainti aseman vieressä lisää houkuttelevuutta, mutta pohjoisosan toteutuminen epäilytti. Siksi toinen pysäköintitalo päädyttiin siirtämään Jokiniemenkadun varresta radan puolelle. Ajoyhteyttä pysäköintiin ei kuitenkaan haluta ohjata risteämään Kampusraitin kevyenliikenteen raitin kanssa, mikä johti tunneliratkaisuun, jossa ajo johdetaan raitin alta. Samaa tunnelia pitkin saadaan hoidettua ajo liityntäpysäköintiin, joten risteävää autoliikennettä ei tule Kampusraitille.

Alkuperäinen ajatus toimintojen sekoittamisesta mahdollisimman paljon osoittautui optimistiseksi. Samassa korttelissa voi rakennusalan ammattilaisten mukaan olla asumista ja toimitilaa vierekkäin, mutta asumisen sijoittaminen ylempiin kerroksiin toimistojen päälle lisää liikaa haasteita. Asuntojen kantavat rakenteet ja putkivedot aiheuttavat ongelmia alapuolisissa toimitiloissa, joissa tavoitellaan avaria, yhtenäisiä ja muuntojoustavia tiloja. Toistaiseksi tämän välttäminen on suomalaiselle rakennusteollisuudelle kynnyskysymys.

Liiketilojen saaminen katutasoon yläpuolisesta toiminnasta riippumatta on puolestaan kaavoitukselle kynnyskysymys, eikä sitä rakennusalakaan pitänyt mahdottomana.

Syksyllä 2022 käytiin myös neuvotteluja kaupan keskusliikkeen kanssa mahdollisen supermarketkokoisen päivittäistavarakaupan sijoittamisesta alueelle. Kaupan koko olisi noin 2 000 k-m^2 ja sen huollon vaatima tila noin 900 m^2. Kaupan omana toiveena oli sijoittuminen mahdollisimman lähelle Valkoisenlähteentien risteystä, mikä taas oppimiskampuksen näkökulmasta oli mahdotonta. Ainoaksi mahdollisuudeksi, jossa noin laaja maantasokerroksen pinta-alavaatimus voisi täyttyä on eteläisen pysäköintitalon katutasokerroksessa.



Näkymä pohjoisesta alueelle. Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisik Oy. Etualalla vasemmalla oleva oppimiskampuksen kortteli on suunnittelun tarkentuessa muuttanut muotoaan.

Oppimiskampukseen on tulossa Tikkurilan lukion ja Varian tiloja yhteensä noin 35 000 kerrosneliömetriä. Kampuksen sijainti mahdollisimman lähellä Valkoisenlähteentien pohjoispuolista koulukeskusta on ollut suunnittelun lähtökohtana. Iso koulukokonaisuus vaatii maantasokerrokseensa suuren määrän eri toimintoja ja huoltoa ja huoltoliikennettä. Tästä seurasi, ettei luonnosvaiheen ajatus viherakselin viemisestä kampuksen läpi ollut mahdollista. Kaupunki palkkasi kampuksen hankesuunnitteluvaiheen suunnittelijakonsultiksi arkkitehtitoimisto JKMM:n. Kaavatyössä otettiin

huomioon kampussuunnitelman asettamat reunaehdot ja laajennettiin yleisten rakennusten korttelialuetta. Viherakseli ei jatku enää suoraviivaisena akselina, vaan kaartaa kampuksen eteläpuolitse. Puuistutuksin osoitetaan reitin jatkuvuus ja kaarevuudesta huolimatta siitä saadaan sujuva.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti kokouksessaan 9.5.2023 palauttaa asemakaavaehdotuksen valmisteltavaksi. Lautakunta halusi vastoin alkuperäistä esitystä, että kaksi rakennusalaa määrätään rakennettavaksi vähintään 16-kerroksiseksi. Vastaavasti tämä tuottaa kortteliin 62004 enemmän rakennusoikeutta (+ 1 400 kerrosneliömetriä) ja autopaikkoja 11 kpl, jotka on kuitenkin mahdollista sijoittaa jo osoitetuille LPA-alueille.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan pääradan itäpuolinen alue keskustatoimintojen korttelialueeksi, C ja pohjoisin varsinaisen oppimiskampuksen kortteli yleisten toimintojen alueeksi, Y. Lisäraiteille varattu alue muuttuu yleiseksi pysäköintialueeksi, LP, jolloin se on myöhemmin otettavissa raideliikennekäyttöön, jos lisäraiteet päätetään joskus rakentaa. Alueelle ei tule uusia autoliikenteelle tarkoitettuja katuja, sillä alueen sisäiset reitit on osoitettu kevyelle liikenteelle, joille on sallittu huoltoajo. Pysäköinti sijoittuu kahteen pysäköintitaloon ja pyöräpysäköinti kortteleihin sekä kahteen pyöräpysäköintirakennukseen.

Kaavaehdotuksessa on viisi keskustatoimintojen korttelialuetta. Kortteleiden käyttötarkoitus sallii kaiken kaupunkikeskustaan soveltuvan toiminnan, mikä oli suunnittelun lähtökohtana, sillä tarkempaa tietoa alueelle tulevista hankkeista ei vielä ole. Korttelia 62004 lukuun ottamatta asumisen määrä rajoitetaan kuitenkin 40 %:iin toteutetusta, kaava sallimasta rakennusoikeudesta. Tällä varmistetaan, että tavoiteltu monipuolinen keskustarakenne työpaikkoineen toteutuu.

Osana konsulttityötä Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisik laati alueelle design-manuaalin, jonka keskeiset arkkitehtoniset ja kaupunkikuvalliset teemat on sisällytetty kaavamääräyksiin ja saadaan näin vietyä toteutusvaiheeseen saakka. Ne koskevat rakennusten massoittelua, kattojen hyödyntämistä, julkista kaupunkitilaa, materiaaleja sekä katutasokerrosten toimintaa ja arkkitehtuuria eli sitä, miten rakennukset liittyvät kaupunkitilaan.

Rakennusalat myötäilevät pääosin korttelirajoja yhden metrin etäisyydellä. Julkisivut on myös enimmältä osin pakotettu seuraamaan rakennusalan rajoja, jotta lopputuloksena olisi halutun kaltainen kaupunkirakenne ja kaupunkitilojen sarja.

Rakentamisen korkeus vaihtelee. Kortteleiden alimmat kerrokset muodostavat korttelin jalustan ja samalla korttelin kantakaupunkimaisen perusmassan. Jalusta on korkeudeltaan III-VII kerrosta. Kortteleiden perusmassoista nousee korkeampia, enintään IX-kerroksisia osia kaupunkikuvallisiksi aksenteiksi. Aksenttiosilla saadaan alueelle elävyyttä sekä nostettua rakentamisen tehokkuutta ilman, että rakennukset tuntuvat liian massiivisilta. Ratkaisun tarkoituksena on rikkoa muutoin korkeahkoa rakentamista, tuoda pienempää mittakaavaa katujen varsille sekä päästää valoa pihoille ja raitille.

Rakennusten pohjakerrosten tulee olla julkisivumateriaalinsa lisäksi toiminnoiltaan avoimia. Esimerkiksi erilaiset liiketilat, kuten kahvilat, ravintolat, baarit, kampaamot, erikoisliikkeet ja avoimet toimistotilat ovat sopivia toimintoja. Lisäksi kivijalkaan voi sijoittua jossain määrin asukkaita palvelevia tiloja, kuten pyörävarastoja tai yhteistiloja sillä edellytyksellä, että nekin toteutetaan liiketilamaisesti avoimena julkisivupintana. Erityisesti yhteistiloja suunniteltaessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että tila on tulevaisuudessa muutettavissa liiketilaksi.

Maamerkkirakennukset sijoittuvat merkittävimpien kaupunkitilojen pohjoisreunaan. Toinen on Villa Grönbergin läheisyydessä alueen eteläisenä alkupisteenä ja toinen alueen keskeisen

kaupunkitilan, Abiturienttiaukion reunalla. Maamerkkirakennukset voivat erota muusta rakennuskannasta korkeudeltaan, julkisivukäsittelyltään tai vaikkapa muodoltaan ja materiaaleiltaan. Maamerkkirakennuksen sijoittelussa oleellista on, että sen varjostusvaikutukset minimoidaan ja siksi suunnitelmassa esitettyjen maamerkkien varjot suuntautuvat pääosin katualueille tai varjostavat omaa korttelialuettaan. Maamerkkirakennukset vaaditusta 16 kerroksesta huolimatta kuitenkin jäävät alisteisiksi Tikkurilaan suunnitellulle rakentamiselle, jolloin alue antaa kaupunkirakenteen hierarkiassa tilaa Tikkurilan ydinkeskustan alueelle.

Liikenne

Alueen sijainti ja yhteydet tarjoavat mahdollisuuden autottomaan elämäntyyliin. Alue on erinomaisten raideliikenneyhteyksien varrella, kun sekä Tikkurilan asema että Vantaan ratikan pysäkki sijoittuvat heti alueen eteläpuolelle.

Itse suunnittelualue on pääsääntöisesti kävely-ympäristöä, jossa kaikkialle pääsee esteettömästi kävellen, pyöräillen sekä tarvittaessa myös henkilöautolla (saattoliikenne, huoltoajo, kotihoito, tavaroiden purkaminen). Autoliikenne kulkee Jokiniemenkadulla, josta linjataan tarvittavat yhteydet alueelle. Katutason toiminnot ja julkisivut luovat eläväistä kaupunkitilaa, ja tarjoavat jalankulkijalle kiinnostavaa katsottavaa. Alueella on viihtyisiä ja toiminnallisia ulkotiloja oleskeluun.

Alueen länsireunassa rata-aluetta vasten kulkee pyöräilyn laatukäytävä. Se yhdessä Valkoisenlähteentien ja Jokiniemenkadun pyöräreittien kanssa kytkee kampuksen osaksi laajaa pyöräilyverkostoa. Winterinmäeltä on virkistysreitit Tikkurilan aseman suuntaan ja luoteeseen Oppimiskampukselle ja edelleen ratasillalle.

Alueen autoliikenne liittyy Jokiniemenkatuun. Jokiniemenkadun ajorataa kavennetaan kaupunkimaisemmaksi, kadun varteen sijoitetaan pysäköintiä, jalankulun ja pyöräilyn ylityspaikat korotetaan ’shared space’ tyylisiksi osuuksiksi ja kadun viherilmettä parannetaan. Liittymät Jokiniemen kampusalueelle ovat pysäköintilaitosten ja saattoalueiden yhteydessä. Ajo liityntäpysäköintialueelle tapahtuu kampusalueen alittavaa tunnelia pitkin.

Lähes kaikki autopaikat sijoittuvat pysäköintitaloihin. Kansipihoihin verrattuna ne ovat helpommin muunneltavissa toiseen käyttöön, jos sille tulevaisuudessa on tarvetta. Alueen pohjavesiolosuhteet eivät myöskään tue autopaikkojen sijoittamista maanpinnan alapuolelle. Pysäköintitaloissa on yhteensä noin 800 autopaikkaa. Katutasoon on molemmissa kaavailtu liiketilaa, Jokiniemenkadun varteen, hyvin saavutettavalle sijainnille on varauduttu jopa suuren päivittäistavarakaupan tilatarpeisiin ja huoltoliikenteeseen. Jokiniemenkadun varteen sijoittuu kadunvarsipysäköintiä ja Kampusaukiolle on varattu muutama autopaikka oppimiskampuksen saattoliikennettä varten. Oppimiskampusta varten on osoitettu myös kaksi pyöräpysäköintirakennusta, joihin mahtuu yhteensä 800 polkupyörää. Mopopysäköinti sijoitetaan pysäköintitaloon.

Suunnitelman perusajatuksena on luoda lähes kokonaan autototon alue. Alueen keskellä kulkee jalankulkuakseli, joka yhdistää Tikkurilan asemanseutua, Oppimiskampusta ja jatkuu mahdollisesti Valkoisenlähteentien yli kohti Tikkurilan lukion nykyisiä tiloja. Joukkoliikenteen pysäkit sijaitsevat likimain nykyisillä paikkaa.

4.1.1 Mitoitus

Kaava-alueen kokonaispinta-ala on 7,29 hehtaaria ja aluetehokkuus on e=1,48.

Keskustatoimintojen korttelialue, C viiden korttelin yhteenlaskettu pinta-ala on 2,13 hehtaaria. Rakennusoikeus on 72 700 k-m^2, jolloin tehokkuusluvuksi, e tulee 3,42.

- asuntokerrosalan määrä on korttelia 62004 lukuun ottamatta rajattu 40 %:iin, mikä tarkoittaa sitä, että asumista tulee todennäköisesti vähintään n. 13 000 k-m^2 ja enintään n. 27 000 k-m^2. Tällöin asuntojen määrä vaihtelee välillä 300–600 asuntoa, asuntojen keskikoon ollessa n. noin 45 m2. Asukasmääräksi tulee vastaavasti n. 400–750 uutta asukasta.

- liike- ja toimitilojen määrä liikkuu vastaavasti asuntorakentamisesta riippuen välillä 46 000–60 000 kerrosneliömetriä.
- autopaikat sijoittuvat kahteen pysäköintitaloon (yhteensä n. 700–800 ap), johon on laskettu korvaava sijainti rakentamisen mukana poistuville liityntäpysäköintipaikoille.
    - 1 ap/130 asuntokerrosm^2
    - väh. 1 ap/ 160 ja enintään 1 ap /130 toimistom^2
    - väh. 1 ap/200 ja enintään 1 ap/150 liiketilam^2.
    - Autopaikkalaskelmissa on huomioitu asumisen ja toimistotilojen määrän keskinäinen vaihtelu.

- pyöräpaikkoja tulee olla 2 kpl/ asunto, 1 pp/ 30 liiketilak-m^2 ja 1 pp/ 50 toimistok-m^2.

Yleisten rakennusten korttelialue, Y 0,8 hehtaarin alue, jonka rakennusoikeus on 35 000 k-m^2 ja tehokkuusluku e= 4,37. Alueen vaatimat noin 200 autopaikkaa ja 80 mopopaikkaa sijoittuvat pohjoisempaan pysäköintitaloon, 800 pyöräpaikkaa puolestaan katualueelle sijoitettaviin pyöräpysäköintirakennuksiin.

Puisto, VP 0,46 hehtaaria.

Yleinen pysäköintialue, LP 0,37 hehtaaria.

Nykyiseen asemakaavaan verrattuna alueelle tulee uutta rakennusoikeutta vajaat 62 000 kerrosneliömetriä.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan tuottaa keskustamaisen tiiviin korttelirakenteen radan itäpuolelle raideliikenteeseen tukeutuvaan ympäristöön. Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja koskevia määräyksiä.

Alueen laatu on varmistettu julkista kaupunkitilaa koskevin määräyksin. Kadut, raitit ja aukiot ovat luonnonkivipäällysteisiä ja niille tulee istuttaa suureksi kasvavia puita sekä kerroksellista kasvillisuutta ja toteuttaa myös kasvipeitteisiä hulevesien viivytysrakenteita. Jokiniemenkadun olevia hyväkuntoisia katupuita tulee säilyttää. Lisäksi alueen vehreydestä on huolehdittu määräämällä alueelle kasvikattoja ja köynnöksiä rakennusten julkisivuille. Vihertehokkuudesta ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset.

Kasvikatot tukevat osaltaan luonnon monimuotoisuutta ja viivyttävät sadevesiä. Rakennuslupavaiheessa suunnitelmaa voidaan tarkentaa, kunhan kaavavaiheen vihertehokkuuden tavoiteluku 0,8 ja kaavamääräykset toteutuvat. Vihertehokkuuden sekä **hulevesien viivytyksen** toteutuminen on osoitettava rakennusluvan yhteydessä pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla sekä **hulevesisuunnitelmalla**.

4.3 ALUEVARAUKSET

4.3.1 Korttelialueet

C, Keskustatoimintojen korttelialueet

Keskustatoimintojen alueelle saa sijoittaa asuin-, majoitus-, kulttuuri-, opetus-, palvelu-, liike-, myymälä- ja toimistotiloja. Kortteleissa noudatetaan tulevasta toiminnasta riippumatta määräyksiä, joilla pyritään luomaan alueelle yhtenäinen kaupunkikuva ja kampusmainen luonne.

Rakennusten pohjakerrokset suunnitellaan avoimiksi ja niiden kerroskorkeus on ylempiä kerroksia suurempi, 6 m, jolloin se luo rakennuksiin luontevan jalustan ja mahdollistaa erilaiset käyttötarpeet. Katualueeseen rajautuvista tiloista tulee Kampusraitin ja Jokiniemenkadun, sekä aukioiden

puolella vähintään 80 % olla liike- ja myymälätilaa, joiden katujulkisivu tulee tehdä näyteikkunajulkisivuna. Jokiniemenkadun varressa koko katutasokerros on varattu kaupan tarpeisiin, pohjoisemmassa pysäköintitalossa liiketila tulee Kampusraitin puolelle.

Jokaiseen kortteliin tulee suunnitella vähintään kaksi ravintolakäyttöön soveltuvaa liiketilaa. Ravintolatilojen tulee avautua Kampusraitin tai aukioiden suuntaan. Jokiniemenkadun varteen sijoittuvan pysäköintilaitoksen katutasossa varaudutaan päivittäistavarakaupan sijoittumiseen. Liiketilat tulee avata kadun suuntaan joko ovin tai suurin, avattavin ikkunoin. Näyteikkunapinnat on säilytettävä läpinäkyvinä eikä niitä saa kokonaan peittää esimerkiksi mainosjulisteilla. Myös radan puolen julkisivujen katutasoon tulee avata suuria ikkunoita. Tiilen ja valon mahdollisuuksia reliefitaiteena tulee radan puolella hyödyntää.

Korttelit, joihin tulee tehdä jalustaosa, on kaavakartalla osoitettu kerroslukumerkinnöin esim. IV/VIII. Jalusta on alemman kerrosluvun korkuinen ja ainakin osa Kampusraitin puoleisista rakennuksista tulee tehdä sen mukaisesti.

Jalustakerrosta korostetaan yhtenäisellä materiaalilla, paikalla muuratulla poltetulla tiilellä. Jalustan yhtenäisellä materiaalilla pyritään korostamaan kortteleiden rakennetta, jossa jalusta luo korttelin peruskorkeuden ja aksentit nousevat siitä yksittäisinä korkeampina massoina. Tiilimateriaali on myös viittaus suunnittelualueen ainoaan olemassa olevaan rakennukseen, Villa Grönbergiin.

Jalustan tulee mittasuhteiltaan, aukotukseltaan ja julkisivumateriaaleiltaan erottua yläpuolisesta rakennusosasta. Yläosan tulee olla julkisivumateriaaliltaan jalustaa vaaleampi ja ilmeeltään kevyempi.

Korkeammat rakennusosat rakennetaan jalustaosan yläpuolelle. Korkeammat osat tulee jakaa kerroslukua vaihtelemalla pienempiin osiin. vähintään 30 m välein. Porrastusten tulee olla vähintään kaksi kerrosta.

Korkeampien rakennusosien julkisivumateriaali ja julkisivutyyppi voivat vaihdella ja tuoda monipuolisuutta alueen julkisivuihin ja materiaalipalettiin. Yläosissa voidaan käyttää erityisesti puuta eri muodoissa, kuten julkisivulaudoituksena tai rimoituksissa. Myös erilaiset peltimateriaalit ja rappaukset tuovat yläosiin vaihtelua.

Maamerkkirakennusten rakennuspaikat on osoitettu kartalla rakennusalueina, joiden kerrosluku on osoitettu määräävänä 16:een. Rakennukset voivat poiketa muusta kaupunkirakenteesta muodoltaan, julkisivukäsittelyltään ja materiaaleiltaan, joskin jalustan arkkitehtuuri sitoo ne osaksi ympäristöään.

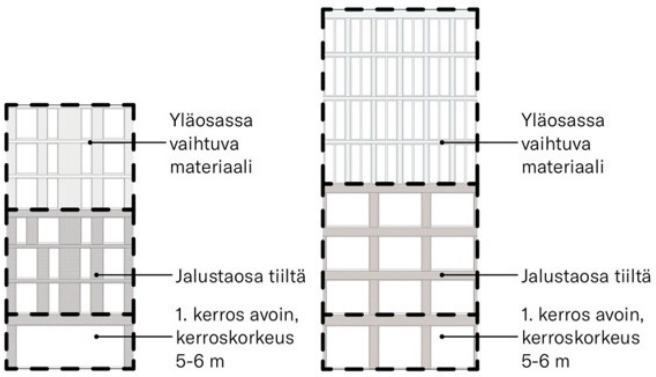

Asuin- ja toimistorakennusten julkisivuperiaatteita.



Asuin- ja toimistorakennusten julkisivumateriaaleja.

Kuva: Arkkitehtitoimisto Harris—Kjisik Oy.

Maamerkkirakennukset tulee suunnitella siten, että korkeista rakennuksien massa pysyy hoikkana ja mittasuhteiltaan sulavana. Tällä on merkitystä kaupunkikuvallisesti myös laajemmin, sillä korkeat rakennukset vaikuttavat myös suurmaisemaan.

Kaavamääräyksissä edellytetään vihertehokkuutta, kasvikattoja, hulevesien käsittelyä ja puiden istuttamista, kun tarjolla on maanvaraista pihaa. Julkisivuille tulee istuttaa myös köynnöksiä.

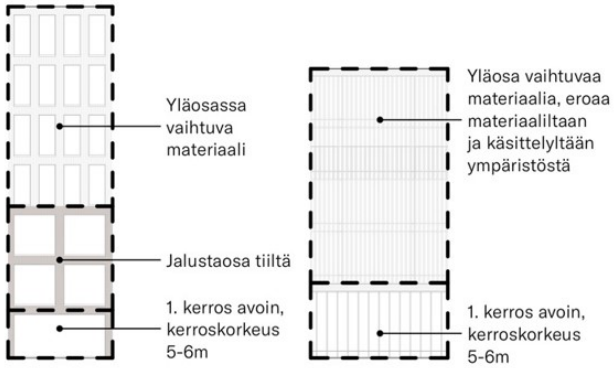

Julkisten rakennusten ja maamerkkirakennusten julkisivuperiaatteita.



Julkisten rakennusten ja maamerkkirakennusten julkisivumateriaaleja.

Kuva: Arkkitehtitoimisto Harris—Kjisik Oy.

Asuminen

Asumisen osuus saa C-kortteleissa olla enintään 40 % toteutetusta, kaavaan merkitystä kerrosneliömetrimäärästä. Rakennuslupavaiheessa tulee osoittaa, että asunnot saavat riittävästi luonnonvaloa. Poikkeuksena on kortteli 62004, jossa asumisen osuutta ei ole rajoitettu. Mikäli vain tähän kortteliin rakennetaan asuntoja, tulee asuntokerrosalaa n. 13 000 k-m^2. Jos myös muihin kortteleihin tulee kaavan sallima 40 % osuus asuntoja, nousee asumisen kerrosneliömetrimäärä n. 27 000 k-m2:iin. Tällöin asuntojen määrä vaihtelee välillä 300–6000 asuntoa, asuntojen keskikoon ollessa n. noin 45 m2. Asukasmääräksi tulee vastaavasti n. 400–750 uutta asukasta.

Pysäköinti

Pysäköinti järjestellään keskitettynä pysäköintiratkaisuna, jossa liityntäpysäköinti, asukaspysäköinti ja muu pysäköinti yhdistyvät toiminnallisesti elävään katutasoon liiketiloineen. Osa pysäköintipaikoista toimii vuorottaiskäytössä. Paikkojen nimeämättömyys ja arvioitu vuorottaiskäyttö huomioituna autopaikkatarve on 674–764 autopaikkaa, johon sisältyy 15 liityntäpysäköintipaikkaa (poistuvat paikat radan varren pysäköinnistä). Pysäköinnit on sijoitettu suunnitelmassa kahteen pysäköintitaloon. Oppimiskeskusta lähinnä sijaitsevan pysäköintitalon yhteyteen osoitetaan myös 80 mopopaikkaa.

Pysäköintitalojen kerroslukua ei ole rajoitettu, joten kaava mahdollistaa niiden korottamisen siinäkin tilanteessa, että kaikki radan varren liityntäpysäköintipaikat sijoitetaan myöhemmin pysäköintitaloon.

Alueelle rakennetaan kattava sähköautojen latausinfra. Pysäköintitaloihin toteutetaan sähköautojen latauspisteitä ja varaudutaan myös yhteiskäyttöisten ajoneuvojen pysäköintiin ja lataukseen.

Pysäköintitalot tulee toteuttaa kompakteina, laadukkaina ja ympäristöönsä sopivina. Katutasoon toteutetaan liiketilaa, jonka kerroskorkeus on noin 6 m. Pysäköintitaloja maisemoidaan myös köynnöksin.

Pohjakerrosten lisäksi erityistä huomiota tulee kiinnittää pysäköintilaitosten kattomaailmaan. Jokiniemenkadun puoleisen p-talon katolle tulee kaavan mukaan sijoittaa toimintaa esimerkiksi pelikenttiä tai kuntoiluvälineitä. Lisäksi osa katosta tulee olla kasvikattoa. Pohjoisemman p-talon katto tulee puolestaan toteuttaa kokonaan kasvikattona.

Katutason julkisivu toteutetaan avoimena ja umpinaisia pintoja vältetään. Materiaalina on muurattu tiili. Ylemmät kerrokset voidaan toteuttaa julkisten rakennusten tapaan muusta ympäristöstä poikkeavalla tai sopeuttavalla julkisivukäsittelyllä. Erilaiset valoa läpäisevät käsittelyt, kuten perforoidut teräkset tai rimoitukset tuovat pysäköintilaitokselle tunnistettavan ilmeen, mutta eivät mykistä julkisivupintaa. Julkisivupinnat tarjoavat mahdollisuuden myös monenlaisen taiteen toteuttamiselle. Sopeutettaessa rakennus ympäristöönsä voidaan hyödyntää esimerkiksi samansuuntaista julkisivuaukotusta ja julkisivumateriaaleja kuin ympäristössäkin. Tuulettuvassa rakenteessa aukotukset eivät vaadi lasia.



Huolto- ja asiointiliikenne

Oppimiskampuksen ja mahdollisen päivittäistavaramarketin vaatima huoltoliikenne otetaan suoraan ajoneuvoliittymin Jokiniemenkadun suunnasta. Huollolle varataan tilaa korttelialueilla ja rakennusrungon sisällä. Pienemmät liiketilat ja toimitilat käyttävät huoltoreittinään alueen sisäisiä kevyen liikenteen raitteja, joilla kaava mahdollistaa myös huoltoliikenteen.

Asiointiliikenne ohjataan pysäköintitaloihin, joskin Oppimiskampuksen kortteliin tulee varaus myös maantasossa olevalle saattoliikenteelle. Lyhytaikaista asiointia varten mahdollistetaan myös kadunvarsipysäköinti Jokiniemenkadun varressa.

Pyöräpysäköinti





Pyöräpysäköinnin tarve koko alueella on 2352–2528 pyöräpaikkaa. Suurin osa siitä tulee järjestää korttelikohtaisesti.

Oppimiskampuksen pyöräpysäköintiä varten on kaavassa osoitettu katualueelle kaksi pyöräpysäköintitaloa. Ne sijoittuvat oppimiskampuksen molemmin puolin, jolloin ne ovat helposti eri suunnista saapuvien opiskelijoiden saavutettavissa. Rakennuksen viiteen kerrokseen mahtuu 400 pyörää, jotka saadaan runkolukittua telineisiinsä. Valmiita ratkaisuja tarjoaa mm. Cyklon Nordic Oy.

Y, yleisten rakennusten korttelialue

Korttelialueelle on haluttu mahdollistaa sama toimintojen kirjo kuin keskustatoimintojen korttelialueille. Tosin kortteli on käytännössä tulossa oppimiskampuksen käyttöön, kun kaikki 35 000 kerrosneliömetriä tulee Tikkurilan lukion laajennuksen sekä Vantaan ammattiopiston Varian käyttöön. Rakennuksen eteläpuolelle tulee aukio, aurinkoinen ja suojaisa kaupunkitila opiskelijoiden ja muidenkin kaupunkilaisten käyttöön. Se on samalla osa radan varresta kohti Winterinmäkeä johtavaa tilasarjaa. Rakennuksen suunnittelussa tulee varautua kulkuyhteyteen Valkoisenlähteentien yli, nykyisiin Tikkurilan lukion tiloihin.

Rakennusten julkisivuperiaatteet ovat samat kuin maamerkkirakennuksilla. Alin kerros tulee toteuttaa avoimena ja suuremmalla kerroskorkeudella, 6 m. Toimintojen pohjakerrokset tulee toteuttaa avoimina.

Jalustaosaa korostetaan tiilimateriaalilla, mutta yläosassa käytetään vaihtuvaa materiaalia. Poikkeavassa julkisivukäsittelyssä rakennuksen ylemmät kerrokset voidaan häivyttää. Tällöin julkisivussa käytetään erilaisia valoa läpäiseviä materiaaleja, kuten lasilankkuja tai rimoitusta.

Kaavamääräyksissä edellytetään vihertehokkuutta, kasvikattoja, köynnöksiä, hulevesien käsittelyä ja puiden istuttamista.

4.3.2 Muut alueet

LP, yleinen pysäköintialue

Lisäraiteille kaavailtu kaupungin omistama alue on osoitettu yleiseksi pysäköintialueeksi, jolloin se on tarvittaessa otettavissa raideliikenteen käyttöön.

VP, Grönbergin puisto

Grönbergin puisto on suunnittelualueen ainoa puisto. Puutarhamainen ympäristö tarjoaa Jokiniemen kampuksen asukkaille ja alueella asioiville mahdollisuuden hengähtää ja virkistyä. Puisto suunnitellaan aisteja herätteleväksi elpymispuistoksi, jossa on kerroksellista kasvillisuutta ja joka sopii historiallisen Villa Grönbergin yhteyteen. Puistossa voidaan viivyttää alueen hulevesiä kasvillisuuspintaisissa painanteissa.

Siellä sijaitsee myös alueen ainoa rakennus, Villa Grönberg. Lars Sonckin suunnittelema, kaksikerroksinen tiilirakennus on suojeltu. Se sijaitsee keskeisellä paikalla, suunnittelualueen eteläosassa lähellä junaradan alikulkua. Rakennukseen saa sijoittaa lähipalveluja, liiketiloja ja kulttuuritiloja. Rakennuksen ominaispiirteet tulee säilyttää korjaus- ja muutostöissä. Alkuperäisiä rakennusosia tulee vaalia. Erityisesti ikkunat ikkunapenkkeineen tulee säilyttää. Sisätiloista tulee säilyttää alkuperäinen tilajako, porrashuone alkuperäisine yksityiskohtineen (porraskaide), sekä salin takka.

Muut julkiset ulkotilat ja raitit

Alueen sisäinen yhteys, Kampusraitti johdattaa kävelijää pohjois–eteläsuuntaisena Tikkurilan asemalta Oppimiskampukselle saakka. Keskeisimmät toiminnot ja palvelut sijoittuvat tämän pääraitin varrelle. Nopeammat pyöräreitit sijoittuvat radan varteen Jokiniemenkadun varteen. Alueella kulkee myös useampi poikittaisyhteys, joiden varrelle on sijoitettu pyöräpysäköintiä. Mittavampi pyöräpysäköinti on soitettu lähelle oppimiskampusta sijoittuviin pyöräpysäköintitaloihin.

Jokiniemenkadulle tehdään kaksi korotetun suojatien aluetta, joilla johdatellaan kevyen liikenteen käyttäjiä kadun yli, kohti Winterinmäkeä. Eteläinen viherakseli kulkee Villa Grönbergin suunnalta kohti itää, pohjoisempi akseli yhdistää Oppimiskampuksen olemassa olevaan viherrakenteeseen. Jokiniemen kampusalueella ympäristö on varsin urbaania, joten on tärkeää, että näiden viherakseleiden avulla luodaan reitti kohti olemassa olevaa Winterinmäellä sijaitsevaa kaupunkimetsää.

Uusi siltayhteys Valkoisenlähteentien yli muodostaa reitin alueen pohjoispuolelta oppimiskampuksen rakennuksiin. Radan viereen sijoittuvan olemassa olevan sillan osalta kävely- ja pyöräilyominaisuuksia kehitetään toimivammiksi. Niin ikään alueen pohjoisosiin rakentuvat leveät suojatiet mahdollistavat suurempien ryhmien yhtäaikaisen kadun ylityksen turvallisesti erityisesti kävely- ja pyöräliikenteen ruuhka-aikoina. Yhteydet ympäristöön ovat merkittäviä viheryhteyksiä, joiden muodostumista tuetaan mahdollisimman runsaalla kasvillisuudella.

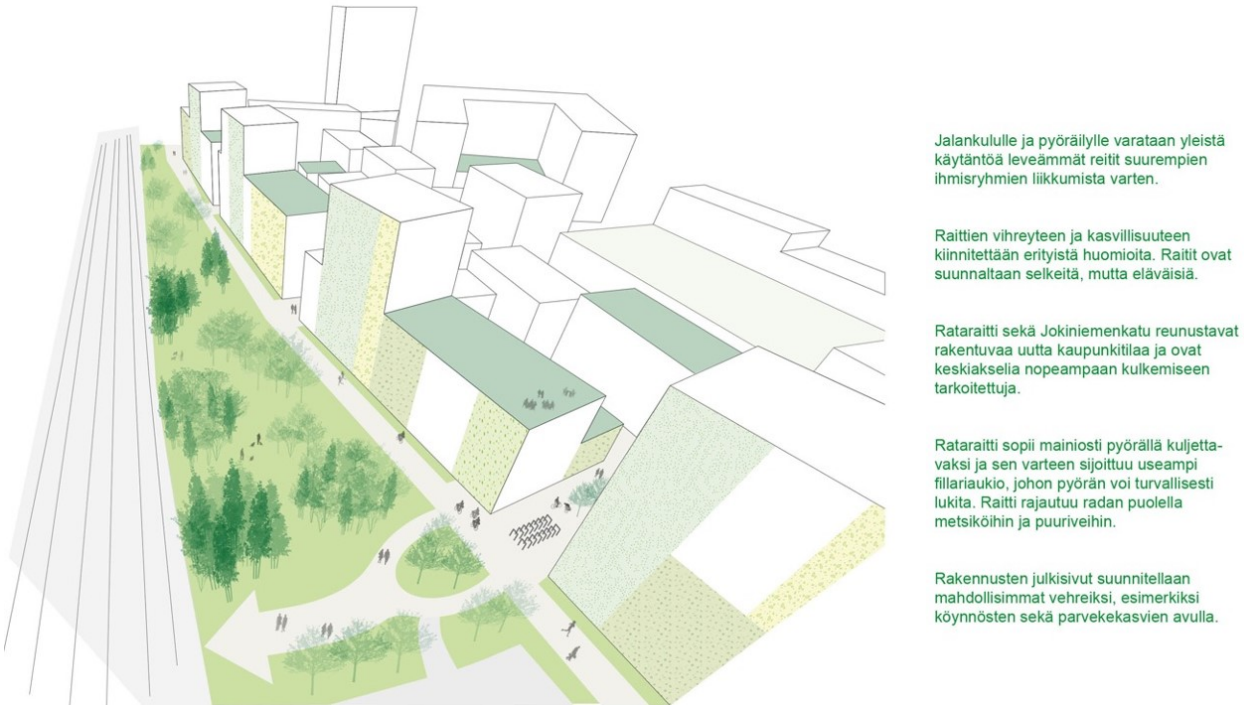

Raittien vihreyteen ja kasvillisuuteen kiinnitettään erityistä huomioita. Raitit ovat suunnaltaan selkeitä, mutta eläväisiä. Niiden varrelle on suunniteltu mielenkiintoista urbaania katutilaa katupuineen ja hulevesiaiheineen. Hulevesiaihe muodostaa Kampusraitin kaupunkikuvallisesti ja maisema-arkkitehtonisesti merkittävän elementin. Alueen palvelut keskittyvät paljolti alueen keskellä kulkevan Kampusraitin varrelle.

Vihreä rataraitti on pyöräilyn laatukäytävä, joka muodostaa kasvullisen länsijulkisivun alueelle. Rakennuksen raitin puoleisten julkisivujen rakenteet suunnitellaan siten, että kasvien kasvattaminen julkisivuissa mahdollistetaan (esim. köynnökset, parvekkeet ja rakennukseen integroidut istutuslaatikot).

Tiiviin rakentamisen ohella on tärkeää, että urbaanimpaankin katutilaan saadaan myös kasvillisuutta. Kasvillisuudella on merkittävä vaikutus viihtyisän kaupunkiympäristön tuottamisessa. Jokiniemen kampuksella kasvillisuuden avulla pystytään johdattelemaan alueella kulkua, muodostamaan erilaisia tilasarjoja sekä rajaamaan ympäristöä. Kaupunkiympäristössä kasvillisuus vaikuttaa alueen paikan identiteettiin. Erilaisilla pienillä sisääntuloaukioilla voi olla oma nimikkopuu.

Aukiot

Aukiot toimivat perinteisinä julkisina kaupunkitiloina. Jokiniemen alueen pääaukiota hallitsee taidepainotteinen värikäs ja alueen identiteettiä korostava kiveys. Eläväinen kiveyskuvio sopii keskusta-alueelle ja aukioiden muotokieli osoittaa, että kyseessä on alueen merkittävimmät julkiset oleskelupaikat. Aukio luo alueelle miellyttävän mahdollisuuden spontaaniin istuskeluun ja ajanviettoon. Pohjoisempi Kampusaukio sijoittuu oppimiskampuksen eteläpuolelle ja luo opiskelijoille

miellyttävän kaupunkitilan istuskeluun ja ajanviettoon. Aukioille istutetaan myös puita ja kerroksellista kasvillisuutta. Hulevesiä viivytetään ja johdetaan istutuksille.

Julkisen kaupunkitilasarjan ”taskuihin” sijoittuu aktiivisia pikkuaukioita, joissa viihtyvät asukkaat, erilaiset toimijat, alueella työskentelevät sekä opiskelijat. Ne rakennetaan muunnettaviksi, monikäyttöisiksi pieniksi intiimeiksi kaupunkitiloiksi ja niihin rajautuviin rakennuksien maantasokerroksiin varataan aukion toimintaa tukevaa liike- ja palvelutilaa. Taskuihin istutetaan mahdollisuuksien mukaan puita, köynnöksiä ja muita istutuksia viihtyisyyttä lisäämään.

Pyöräilyn lyhytaikaista pysäköintiä ajatellen varataan paikkoja myös Rataraitilta alueelle johtaville kujanteille.

Katualueet

Jokiniemenkadun ja tonttiliittymien sekä vähäliikenteisten sivukatujen risteysalueet ovat shared space – tyyppisiä alueita, joilla eri kulkumuodot jakavat liikennealueen. Jalankulku- ja pyörätien pinta jatkuu samassa tasossa sivukadun yli, kun taas autoilija nousee korotetulle risteysalueelle. Pyörätie ja jalkakäytävä jatkuvat yhtenäisenä ja autoliikenne on väistämisvelvollinen.

Alueita korostetaan materiaaleilla, esimerkiksi erilaisilla kiveyksillä. Ajorata on erotettu risteysalueella pollareilla ja sen kohdalla on karkeampi kiveys. Myös kadunvarsipysäköinti on erotettu ajoradasta erilaisella pinnoitteella, esimerkiksi kiveyksellä. Istutusalueilla jäsennetään katutilaa ja ne tuovat vihreyttä risteysalueelle. Istutusalueille johdetaan hulevesiä.

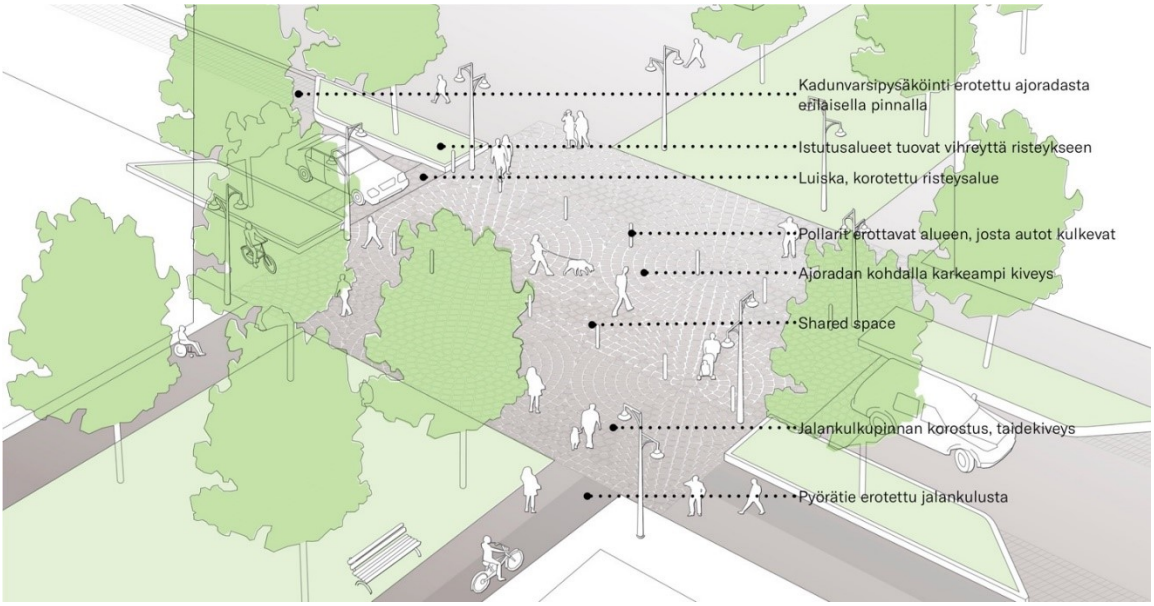

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu Tikkurilan keskustan tuntumaan rakentamattomalle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos laajentaa Tikkurilan keskusta-aluetta Jokiniemen suuntaan ja tuottaa uutta toiminnoiltaan sekoittunutta kaupunkirakennetta pääradan itäpuolelle, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Kaavan C-korttelit mahdollistavat erilaisten toimintojen monipuolisen yhdistämisen. Uutta asumista syntyy enimmillään noin 27 000 kerrosneliömetriä, mikä keskimääräisen asumisväljyyden kautta tarkoittaisi noin 750 uutta asukasta. Osa asunnoista voi toteutua myös opiskelija-asuntoina.

Yhdyskuntarakenne

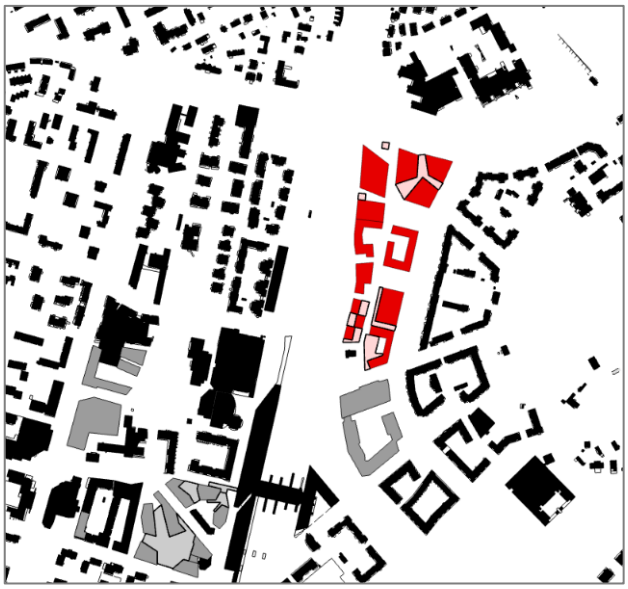

Alue sijoittuu Jokiniemen kaupunginosaan, pääradan varteen ja Tikkurilan aseman tuntumaan. Ratkaisu tuottaa tehokasta ja toiminnoiltaan monipuolista kaupunkirakennetta näkyvälle ja helposti saavutettavalle paikalle. Uudet korttelit eheyttävät kaupunkirakennetta ja laajentavat Tikkurilan keskusta-aluetta pääradan itäpuolelle.

Alue rakentuu joukkoliikenteen äärelle. Tikkurilan asemalta kulkevat lähi- ja kaukojunat, ja jatkossa raideyhteyksiä täydentää Vantaan ratikka. Kävelyetäisyydellä on lisäksi useita bussipysäkkejä.

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen luo uutta kaupunkia alueelle, jonka maastoa on muokattu raskaasti ja lyijyn saastuttamat pintamaat poistettu. Kaupunkikuvan laatuun on kaavalla erityisesti panostettu. Julkisen kaupunkitilan materiaaleista ja puuistutuksista on annettu kaavamääräykset. Rakennuksia koskevissa määräyksissä on keskitytty niiden muodostamaan katutilaan. Katutasoon tuodaan toimintaa, joka näkyy ja avautuu katujen suuntaan. Se tuottaa kävelijän kokoista mittakaavaa ja mielenkiintoista ympäristöä. Paikalla muurattu tiili tuottaa riittävän yhtenäisyyden. Nykyään käytössä olevien tiilityyppien kirjo puolestaan estää liian monotonisuuden syntymisen. Rakennusten seinille tulee lisäksi istuttaa köynnöksiä.

Kaupunkipuiden avulla luodaan erilaisia tilasarjoja Jokiniemen alueelle ja jäsennetään kaupunkirakennetta. Myös suuremmissa aukiotiloissa puiden merkitys kasvaa ja ne vaikuttavat positiivisesti paikalliseen mikroilmastoon. Puiden ja muun kasvillisuuden ulkonäkö vaihtelee ympäri vuoden, joten kaupunkimaisema muuttuu paljon eri vuodenaikojen mukaan.

Jokiniemen kampuksen alueelle tulee erityylisiä kattopihoja. Kasvillisuus on niissä vaihtelevaa ja se riippuu myös kattotilan muusta käyttötarkoituksesta. Kattopuutarhojen lisäksi helppohoitoisia, menestyviä ja visuaalistesti kauniita vaihtoehtoja voidaan saada aikaiseksi erilaisilla maksaruohokatoilla, niitty- ja ketokasvillisuudella sekä heinäkasvillisuudella. Nämä vaihtoehdot vaativat myös kasvualustaltaan vähemmän syvyyttä, joten ne on helppo saada menestymään kattopinnoilla. Kasvikatot tukevat alueen viherrakennetta ja lisäävät luonnon monimuotoisuutta.

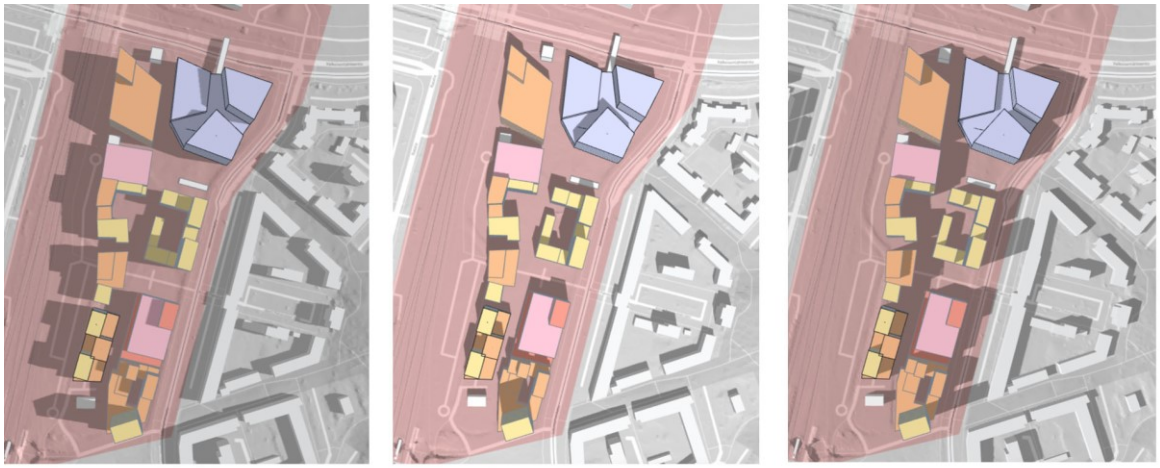

21.6. klo 9.00 21.6. klo 13.00 21.6. klo 17.00

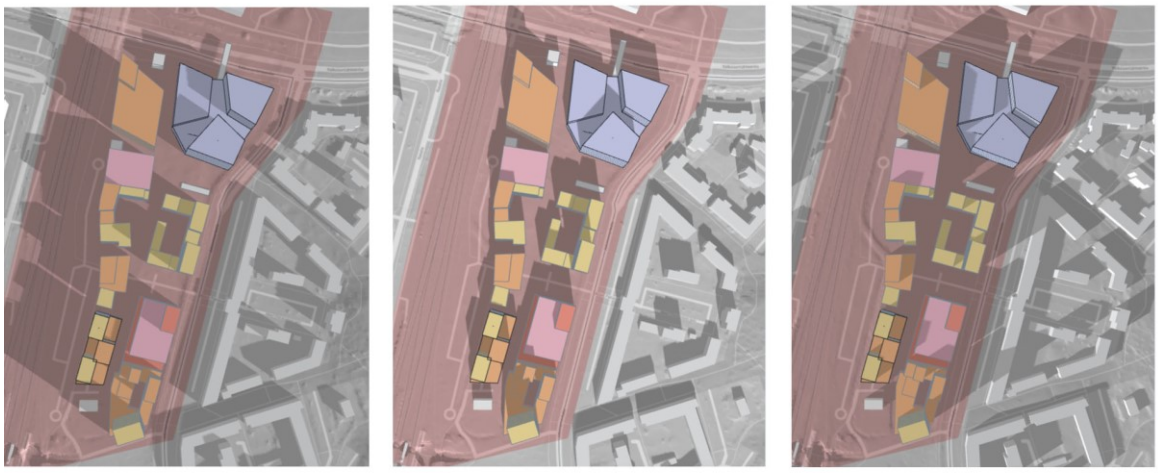

21.3. klo 9.00 21.3. klo 12.00 21.3. klo 16.00

Asuminen

Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Villa Grönbergin suojelua jatketaan ja rakennettuun ympäristöön liittyvien arvojen säilyminen turvataan aiempaa kattavammalla suojelumääräyksellä. Rakennuksen ympäristöä kehitetään puistona. Näköyhteys pääradalle säilyy, joten rakennus on jatkossakin myös junasta tunnistettava osa Jokiniemen historiaa. Uusi korttelirakenne kehystää harkitusti Villa Grönbergin aluetta pohjoisen ja idän suunnasta, eikä päiväsaikaan varjosta rakennuksen ympäristöä.

Palvelut ja työpaikat

Alueesta on tulossa merkittävä työpaikkakeskittymä joukkoliikenteen äärelle. Toiminnoiltaan joustaviin keskustakortteleihin on mahdollista sijoittaa sekä työpaikkarakentamista että asuntoja. Asuntojen maksimiosuutta rajoitetaan kaavassa, ja työpaikkarakentamiseen osoitetaan sitä kautta 46 000–60 000 kerrosneliömetriä. Maantasokerrokset ovat pääosin liiketiloja, joista osan edellytetään soveltuvan ravintolatoimintaan. Kaava mahdollistaa päivittäistavarakaupan sijoittumisen alueelle. Julkisia palveluita ovat ammattiopisto Varian tilat, Tikkurilan lukion laajennus sekä

kaupungin kasvupalvelut. Lisäksi kampusalueelle tavoitellaan laajasti yksityistä yritys- ja koulutustoimintaa. Alueelle tulee uusia asukkaita, mikä vaikuttaa positiivisesti myös Tikkurilan keskustan palveluiden säilymiseen ja monipuolistumiseen. Asukasluvun kasvun tuottamaa päiväkoti- ja koulupaikkojen tarvetta tarkastellaan osana laajempaa kokonaisuutta, esimerkiksi kun kehitetään Väritehtaan aluetta Keravanjoen eteläpuolella Kuninkaalassa.



Massamallitarkastelu Villa Grönbergin ympäristöstä. Kortteleiden lähimmäksi suojeltua rakennusta työntyvät osat saavat olla enintään kolmekerroksisia.

Taloudelliset vaikutukset

Kaupunki on teettänyt kaavatyön tueksi kannattavuusselvityksen, jossa alueen kaavataloutta tarkasteltiin sekä kaupungin että yksityisen sektorin näkökulmasta. Selvityksen laatijaksi valikoitui Realidea Oy. Selvitys valmistui alkuvuodesta 2022 ja pohjautui Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisik Oy:n laatimiin suunnitelmiin. Laskelmat tehtiin kolmesta vaihtoehdosta, joissa muuttujina olivat työpaikka- ja asuinrakennusoikeuden suhde, kokonaisrakennusoikeus ja hyvinvointikeskuksen mahdollinen sijoittuminen alueelle. Lisäksi vertailtiin erityyppisten pysäköintilaitosten kustannuksia sekä arvioitiin erillishinnat suunnitelmissa esitetyille optioille: kävely-yhteys Valkoisenlähteentien yli ja kevyen liikenteen yhteys pääradan ali. Loppupäätelmänä oli, että alue on kaavatalouden kannalta toteutuskelpoinen sekä kaupungille että toteuttaville tahoille. Talousnäkökulmasta edullista olisi rakennusoikeuden ja asuntorakentamisen osuuden kasvattaminen sekä keskitetyn pysäköinnin toteuttaminen perinteisenä maanpäällisenä laitoksena. Selvityksessä suositellaan tarkentavia laskelmia, mikäli alueelle toteutetaan robottipysäköintiä tai maanalaisia pysäköintilaitoksia. Optioista pääradan alitus arvioitiin niin kalliiksi, että sillä olisi merkittävä vaikutus koko alueen kaavatalouteen.

Sosiaalinen ympäristö

Monipuolista aluetta käyttävät jatkossa sekä uudet asukkaat ja opiskelijat että alueella työskentelevät ja asioivat. Kampusraitti muodostaa uuden luontevan kävelyreitin Tikkurilan asemalta koilliseen. Asuntojen koko vaihtelee, ja alueelta löytyy koti moneen tarpeeseen ja elämänvaiheeseen. Opiskelija-asuminen tukee ajatusta elävästä kampuksesta. Alueella suositaan koulutus-, liike- ja palvelutilojen yhteiskäyttöä. Tavoitteena on ehjä sosiaalinen aluekokonaisuus. Hanke on VAT:n mukainen.

Virkistys

Hanke tuottaa toiminnallisesti sekoittunutta kaupunkiympäristöä, jonka asukkaat ja muut käyttäjät lisäävät virkistysalueiden, kuten Keravanjoen varren, Winterinmäen ja Hiekkaharjun liikuntapuiston käyttöä. Uudisrakentaminen sijoittuu rakentamattomalle joutomaalle, jota osin käytetään väliaikaisena pysäköintialueena, joten hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Kaavassa on annettu määräys, jolla Jokiniementien viereisen pysäköintitalon katolle tulee osoittaa toimintaa esim. pallokenttä tai ulkopunttisali. Myös oppimiskampuksen jalustaosan katto tulee opiskelijoiden käyttöön.

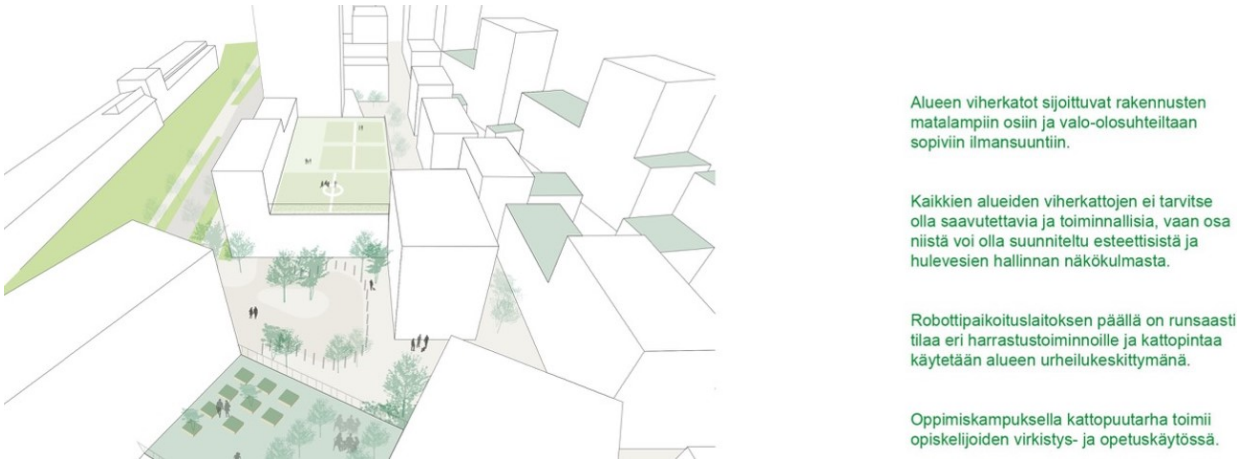

Periaatekaavio aktiivisista kattopinnoista

Liikenne

Jalankulku ja pyöräily

Kaava mahdollistaa uusien jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien syntymisen alueelle. Yhteyksien uudet reitit kulkevat alueen läpi verkostomaisesti ja luovat mahdollisuudet nauttia vehreästä jalankulkupainotteisesta ympäristöstä aivan kaupungin keskustassa. Nykyisten pyöräilyn pääreittien jatkuvuus säilyy ja laatutason parantamiseen varataan tilaa katualueella.

Esteettömyys

Asemakaava-alueen pohjoisosassa Oppimiskampuksen ja bussipysäkkien kohdalla tulee kiinnittää erityistä huomiota esteettömien yhteyksien järjestämiseen. Muilta osin asemakaava-alue on esteettömyyden kannalta normaalia aluetta.

Joukkoliikenne

Kaavalla ei ole itsessään vaikutuksia joukkoliikenteen käyttämiin reitteihin. Alue tukeutuu nykyiseen erinomaiseen julkisen liikenteen palveluverkkoon. Kaavan tuoma lisärakentaminen alueella tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta ja tuo alueelle lisää joukkoliikenteen käyttäjiä. Bussipysäkit säilyvät lähellä nykyisiä sijaintejaan.

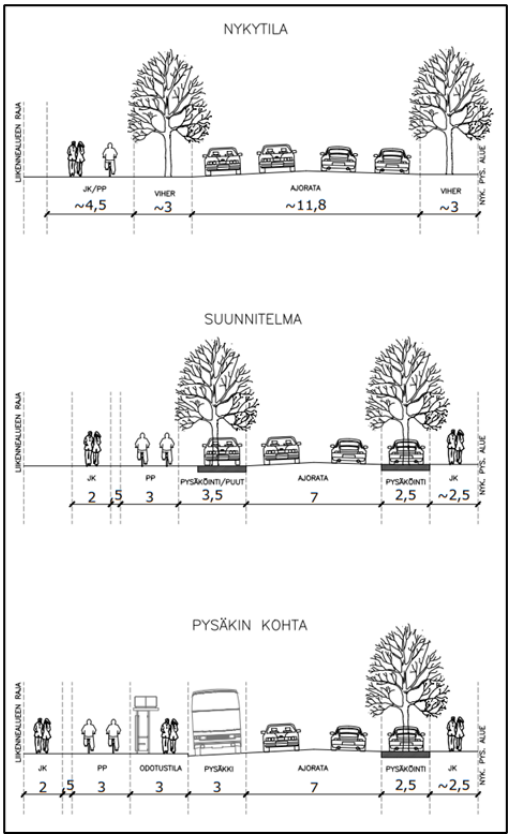

Jokiniemenkatu, poikkileikkaukset, WSP

Autoliikenne

Katuverkkoon ei tule kaavassa muutoksia. Liikennemäärien on arvioitu lisääntyvän Jokiniemenkadulla jonkin verran. Erinomaisen joukkoliikenteen palvelutason takia liikennemäärien ei katsota kasvavan kovin paljon. Liikenteen toimivuustarkasteluissa ajoyhteydet ovat edelleen sujuvia.

Huoltoliikenne

Asuinrakennuksien tarvittava huoltoliikenne sallitaan jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien kautta. Oppimiskampuksen huoltoajo toteutetaan suoraan Jokiniemenkadulta. Mahdollisen päivittäistavarakaupan huoltoliikenne toteutetaan Jokiniemenkadun kautta.

Pysäköinti

Alueella sijaitsee nyt Tikkurilan aseman liityntäpysäköintiä. Osa liityntäpysäköinnistä mahdollistetaan edelleen nykyisellä paikallaan radan varressa. Osa liityntäpysäköinnistä siirtyy alueelle rakennettavaan pysäköintilaitokseen. Pysäköintilaitokseen sijoittuvat liityntäpysäköintipaikat voivat toimia vuorottaiskäytössä alueen muiden palveluiden kanssa. Kadun varteen sijoittuu kadunvarsipaikkoja. Näillä autopaikoilla mahdollistetaan lyhytaikainen pysäköinti, jolloin paikat palvelevat sekä saattoliikenteen jättöpaikkoina että alueen kivijalkapalveluita hyödyttävinä asiointipaikkoina.

Osa nykyisistä pysäköintiä palvelevista hiekkakentistä poistuu kaavan toteutumisen myötä. Alueelle rakentuu kaksi pysäköintilaitosta, joihin sijoitetaan alueen tarvittavat pysäköintipaikat. Pysäköintipaikkojen mitoituksessa sovelletaan kaupungin voimassa olevaa ohjeistusta.

Pelastus

Alueella hätäpoistuminen järjestetään omatoimisen pelastautumisen keinoin. Pelastustietä tarvitaan myös turvaamaan sammutustoiminta kohteessa rakennuspalossa. Sammutustoimintaa varten nostolavayksikölle on suunniteltava pelastustie ja nostopaikka vähintään 10 metrin päähän rakennuksesta. Nostolavayksikköä käytetään esimerkiksi kattopaloissa kuljettamaan sammutuskalustoa ja pelastajia.

Pelastusyksiköllä tulee päästä vähintään 10 metrin etäisyydelle rakennuksen uloskäynneistä ja sammutusreiteistä. Lisäksi pelastusyksiköllä tulee päästä vähintään 10 metrin päähän sammutusveden ja sammutusvesiputkiston syöttö- ja ottopaikoista sekä paloilmoitin-, sprinkleri- tai savunpoistokeskuksista.

Ajoreitit nostopaikoille ja nostopaikat tulee suunnitella siten, että pelastuslaitoksen kalusto voidaan ajaa keula edellä kohteeseen. Pelastustien nostolavayksikön mitoitus perustuu AutoTurn-ajouramalliin, jossa sisäkaari on 5,5 m ja ulkokaari 13 m. Ajovara on 0,4 m ja puomin ajovara 1,0 m.[9]

[9] HIKLU, Pelastustien suunnittelu- ja toteutusohje, Helsingin kaupungin, Itä-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitosten alueet, 4.10.2022.

Asemakaavoitus on käynyt Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen ja rakennusvalvonnan edustajien kanssa 11.10.2011 neuvottelun, jossa todettiin, että pelastustiet ovat järjestettävissä kevyenliikenteen reittien kautta uusien rakennusten ja sisäänkäyntien ulottuville. Katualueille varattu tila riittää nostoautoille ja ajourat onnistuvat tiukimmissakin kaarteissa.

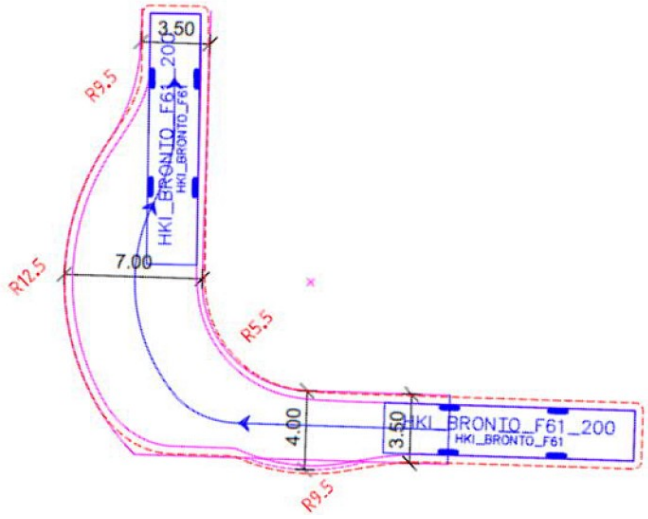

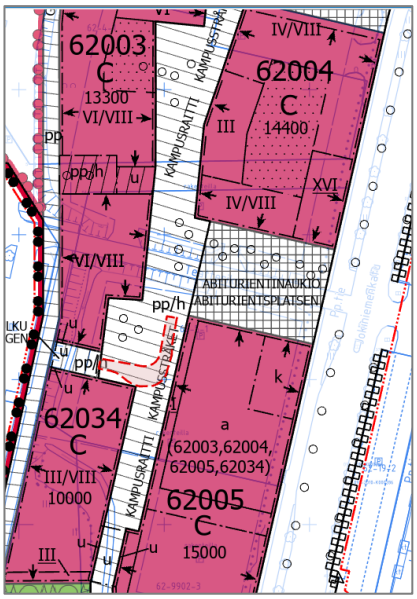

Ajouratarkastelu suhteessa kaavaan.



Näkymä pohjoisesta. Oppimiskampus on esitetty hankesuunnitelman mukaisena massamallina.



Alue idästä Winterinmäen suunnasta katsottuna. Aukiot rytmittävät korttelirakennetta ja jatkavat Winterinmäeltä kurottavia viheryhteyksiä.

Vesihuolto

Kaavatyön yhteydessä alueelle on laadittu alustava katusuunnitelma A-insinöörien toimesta. Suunnitelmassa on esitetty tarvittavat vesihuollon järjestelmät, mitoitukset sekä alustavat kustannusarviot kaava-alueen vesihuollon toteuttamiseksi. Osin korttelit tukeutuvat nykyisiin vesihuoltoverkostoihin ja osin alueelle joudutaan rakentamaan uutta vesihuoltoverkostoa. Verkostot on suunniteltu niin, että alueen sisäisille raiteille tulisi mahdollisimman vähän maanalaisia johtoja, jotta raiteista saadaan vehreitä ja viihtyisiä.

Ympäristöhäiriöt

Kaavassa on annettu määräykset liikennemelun, raideliikenteen runkomelun ja tärinän huomioon ottamisesta. Asunnot eivät saa avautua vain julkisivulle, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna. Liikennemelun keskiäänitaso (L_{Aeq}) ei saa asunnoissa tai majoitushuoneissa ylittää päivällä (klo 7–22) 35 dB, yöllä (klo 22–7) 30 dB, eivätkä raideliikenteen toistuvat hetkelliset enimmäisäänitasot (L_{AFmax}) saa ylittää 45 dB. Sisämelutaso ei saa liike- ja toimistotiloissa ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7–22) 45 dB.

Asuntojen tuuletus tai viilennys tulee järjestää siten, ettei liikennemelun keskiäänitaso (L_{Aeq}) asunnossa ylitä yöllä (klo 22–7) 30 dB tai raitioliikenteen toistuvat hetkelliset enimmäisäänitasot (L_{AF-max}) ylitä 45 dB.

Enimmillään vaadittava äänitasoero 39 dB on korkea, mutta toteutettavissa tavanomaisia rakenneratkaisuin ja huolellisella suunnittelulla. Riittävän hyvä ikkunat ja parvekeovet löytyvät yleensä vakiomallistoista. Heikosti ääntä eristäviä, kevyitä ulkoseinärakenteita tulee välttää. Äänitasoeron $\Delta L_{A,vaad}$ = 40 dB saavuttaminen edellyttää kevytrakenteisten ulkoseinien (puu- ja teräsrankaseinät, kevytbetoni, kevytsoraharkot ja vastaavat) rakenteen huolellista suunnittelua, valintaa ja toteutusta. Massiiviset kivirakenteiset ulkoseinät (betonisandwich, tiilikuori-lämmöneristesisäkuori) johtavat suuremman massansa ansiosta parempaan eristävyyteen ja lievempiin vaatimuksiin ikkunoille.[10]

[10] Melun- ja tärinäntorjuntaratkaisut sekä niiden vaikutukset kaavoituksessa, Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:28.

Pihojen ja kattopihojen oleskelu- ja leikkialueilla sekä asuntojen oleskeluparvekkeilla, sekä tulee saavuttaa päiväajan keskiäänitaso 55 dB yöajan keskiäänitaso 45 dB.

Oleskeluparvekkeelle muodostuviin äänitasoihin voidaan vaikuttaa myös rajoittamalla avattavien lasien pinta-alaa, kasvattamalla lasituksia paremmin ääntä eristävien kaiteen umpiosien ja pielien pinta-alaa sekä lisäämällä oleskeluparvekkeelle ääntä absorboivaa materiaalia. Mikäli oleskeluparvekkeen lasituksen äänitasoerovaatimus on 15 dB tai enemmän, oleskeluparvekkeen toteuttaminen on teknisesti vaativaa, ja viherhuone on tällöin toimivampi ratkaisu.[11]

Raideliikenteestä aiheutuvan maaperäisen runkomelutason L_{prm} ohjearvo on asunnoissa ja majoitushuoneissa avoratojen ollessa kyseessä 35 dB. Vastaava luku toimisto- ja opetustiloissa on 40 dB. Ympäristöministeriön julkaiseman ”Melun- ja tärinäntorjuntaratkaisut sekä niiden vaikutukset kaavoituksessa” oppaan perusteella ei ole aihetta vaatia tiukempaa runkomeluvaatimusta. Myös Suomen standardisoimisliiton SFS 5907:2022 mukaan asuinhuoneissa avoradalta kantautuva runkomelu L_{prm} voi luokassa A2 olla enintään 35 dB. Akustinen luokka A2 vastaa ääniympäristöasetuksessa säädettyjä velvoitteita. Rakennuksen ulkopuolisen äänilähteen aiheuttamat äänitasot luokassa A2 vastaavat pääosin valtioneuvoston päätöksen melutason ohjearvoista (993/1992) lukuarvoja. Rakennuslupahakemuksen yhteydessä tulee esittää selvitys, miten runkomelu on otettu huomioon.[12]

Asuinrakennusten, majoitushuoneiden, päiväkotien ja varhaisopetuksen tilojen liikennetärinän tunnusluku $v_{w,95}$ saa olla enintään 0,30 mm/s, toimistorakennusten työhuoneissa sekä opetustiloissa enintään 0,60 mm/s. Rakennuslupahakemuksen yhteydessä tulee esittää selvitys, miten radan aiheuttama tärinä on otettu huomioon.

Rakennusluvan yhteydessä on vaiheittain rakentamisesta esitettävä selvitys, jossa todetaan, että valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset meluohjearvot täyttyvät kaikissa rakentamisvaiheissa sekä ulko-oleskelualueilla että sisätiloissa.

Grönberginpuiston suhteen tehtiin harkintaa, jossa toisaalta puistoon johtuvat junaliikenteen äänet ylittävät valtioneuvoston ohjearvot, mutta toisaalta taas Grönberginpuiston avoin luonne ja vanhan tiilisen rakennuksen asema radanvarsimaisemassa eivät puolla meluaidan, penkereen tai muun meluesteen rakentamista rakennuksen ja radan väliin. Villa Grönbergin tulee jatkossakin näkyä radalle. Alue on suurimmaksi osaksi myös voimassa olevassa kaavassa puistoaluetta. Puistoalueen merkintää tosin laajennetaan nyt ulottumaan myös suojellun Villa Grönbergin rakennuksen alueelle.

Kaupunginmuseon antamassa lausunnossa todetaan, että kaavaehdotuksessa on huomioitu riittävällä tavalla arvokkaan kulttuuriympäristön vaaliminen sekä turvattu rakennusperintökohteen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen voimakkaasti muuttuvassa kaupunkiympäristössä. Näköyhteys pääradalle tulee säilymään, joten rakennus on jatkossakin myös junasta tunnistettava osa.

Puiston alueelle on mahdollista tehdä kasvillisuuden, maastonmuotoilun tai puistokalusteiden avulla kohtia, joissa ratamelun vaikutusta saadaan vähennettyä.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu rakentamattomalle alueelle, jonka maaperästä on poistettu pilaantuneet pintakerrokset. Alueella on väliaikaista maantasopysäköintiä ja luontoarvoiltaan vaatimatonta joutomaata, eikä hankkeella ole merkittävää vaikutusta luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Korttelialueiden vihertehokkuudella edistetään

[11] Melun- ja tärinäntorjuntaratkaisut sekä niiden vaikutukset kaavoituksessa, Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:28.

[12] YMo 2018. Ääniympäristö – Ympäristöministeriön ohje rakennuksen ääniympäristöstä. Helsinki, ympäristöministeriö.

luontoarvojen, ekosysteemipalveluiden ja hulevesien hallinnan toteutumista. Lisäksi on annettu määräykset puiden istuttamisesta sekä kasvikattojen rakentamisesta. Maaston muotoilulla parannetaan varautumista tulvatilanteisiin. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

SpaceMakerilla tehdyn aurinkoisuusanalyysin perusteella nähdään, että tiivis rakentaminen aiheuttaa paikoin varjoisuutta keskikesälläkin. Toisaalta aukiot saavat auringonvaloa hyvin. Katoille voidaan sijoittaa aurinkopaneeleja, sillä lähes kaikille kattopinnoille paistaa esteettä.

Tuulianalyysin mukaan alueen aukioista ja keskeisestä raitista tulee olosuhteiltaan miellyttäviä. Korkea rakentaminen aiheuttaa tuulisuutta alueen eteläreunan maamerkkirakennuksen lähellä. Kapeat kulkuyhteydet radan varresta Kampusraitille ovat myös viimaisia paikkoja. Tosin istutuksin tuulisuutta saadaan vähennettyä merkittävästi.

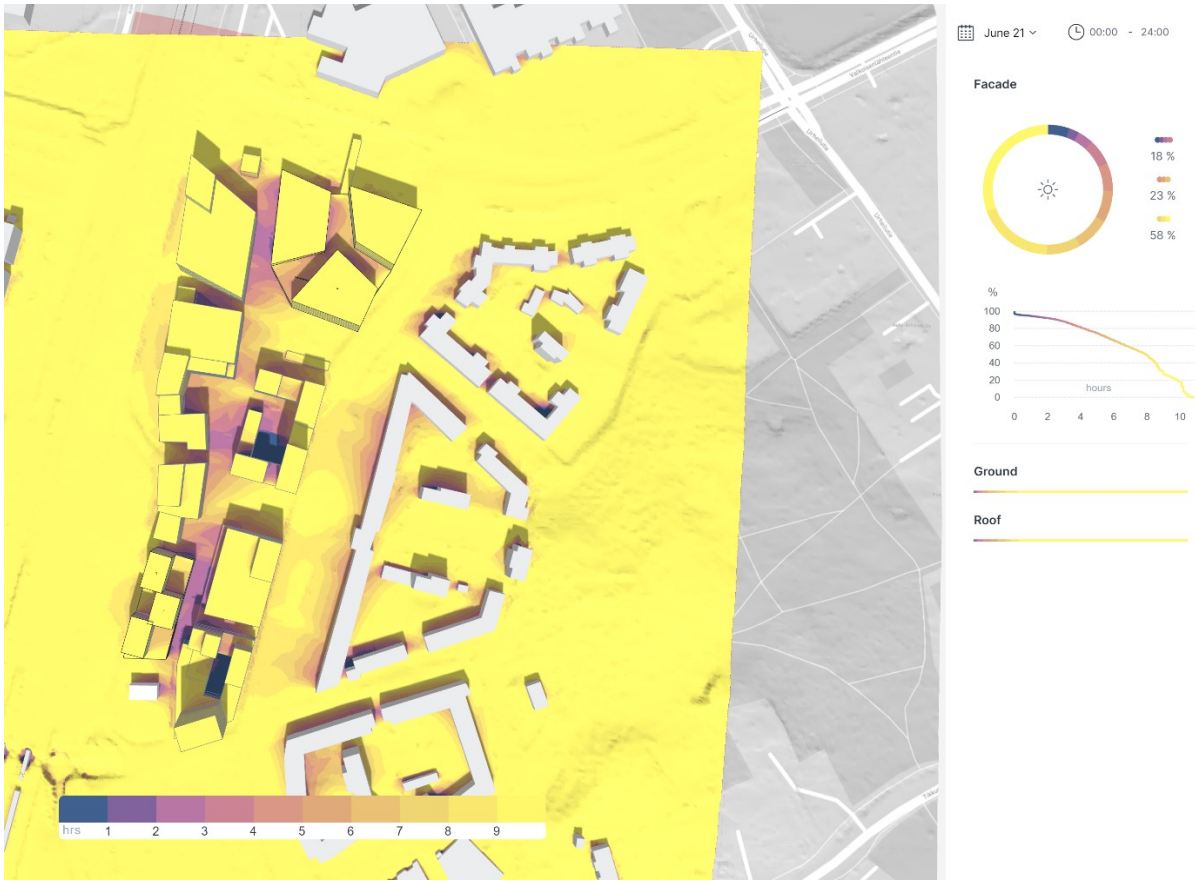

Autodesk SpaceMakerilla tehty aurinkoisuustarkastelu.

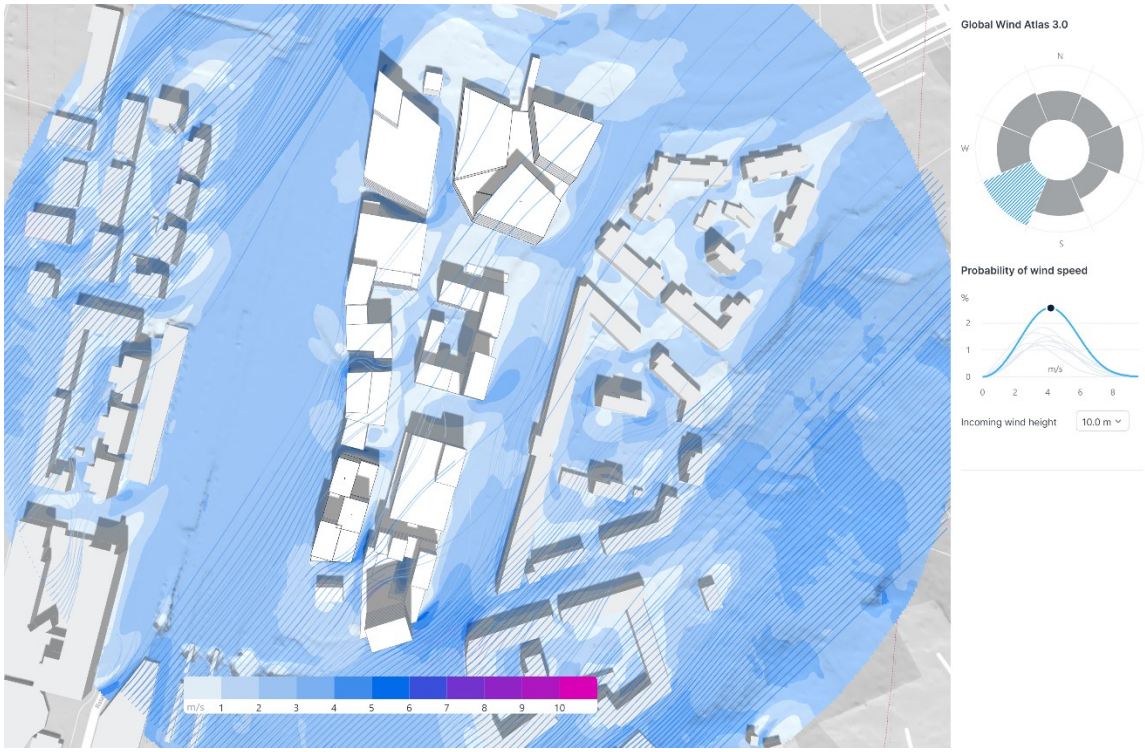

Autodesk SpaceMakerilla tehty tuulianalyysi. Lähtötietoina Global Wind Atlas.

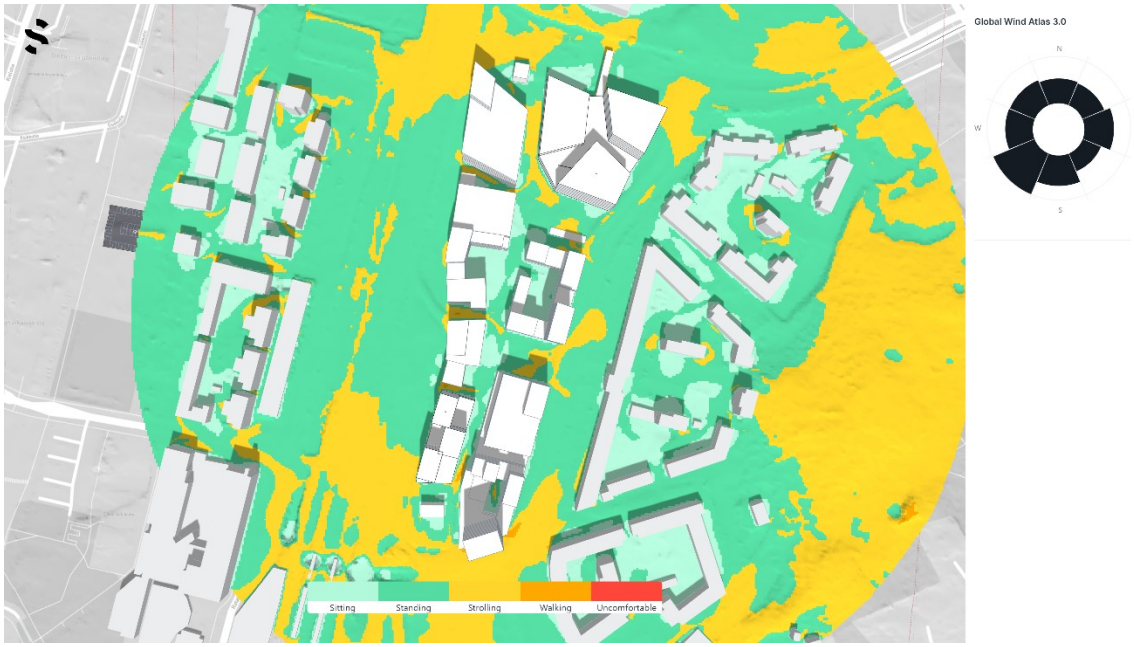

Autodesk SpaceMakerilla tehty analyysi tuulen vaikutuksesta viihtyisyyteen. Lähtötietoina Global Wind Atlas.

Alueen sisäosat ovat tuulisuusanalyysin perusteella miellyttäviä ja soveltuvat hyvin esim. terassilla istumiseen. Analyysi ei huomioi kasvillisuutta, minkä takia esim. Winterinmäki näyttäytyy tuulisempana kuin se todellisuudessa on. Istutusten avulla kampusalueen olosuhteista saadaan vielä-kin miellyttävämpiä.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavaluonnosalueen maankäyttö tulee muuttumaan merkittävästi nykyisestä ja alueelta tulevat hulevesimäärät kasvavat läpäisemättömän pinnan lisääntymisen johdosta. Alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää ennen niiden johtamista hulevesiviemäriverkostoon. Hulevesien hallinnassa ja johtamisessa tulee suosia maanpäällisiä ratkaisuja. Kaavamääräyksissä on otettu huomioon myös työmaa-aikaiset hulevedet.

Kaava-alueen hulevesien muodostumista kortteli- ja katualueilla pyritään ehkäisemään vettä läpäisevillä pintamateriaaleilla, ohjaamalla hulevettä kasvillisuuden käyttöön ja soveltamalla hulevesien luonnonmukaisen hallinnan periaatteita.

Huleveden käsittely suunnitellaan katu- ja korttelikohtaisesti vihertehokkuuslaskelmien yhteydessä. Suunnittelualueesta on laadittu erikseen alustava vihertehokkuuslaskelma. Määriteltyyn vihertehokkuustasoon pääseminen ja hulevesien käsittely tulee edellyttämään jatkosuunnittelussa moninaisia keinoja, mm. kasvikattoja, imeytys- ja viivytyspainanteita, isoja istutettavia puita sekä kerroksellista kasvillisuutta. Kaikkien alueiden kasvikattojen ei tarvitse olla saavutettavia ja toiminnallisia, vaan osa niistä voi olla suunniteltu esteettisistä ja hulevesien hallinnan näkökulmasta. Vehreät ja monilajiset kasvikatot näyttävät komeilta ylemmistä kerroksista ja ovat vesien hallinnan kannalta varsin hyödyllisiä.

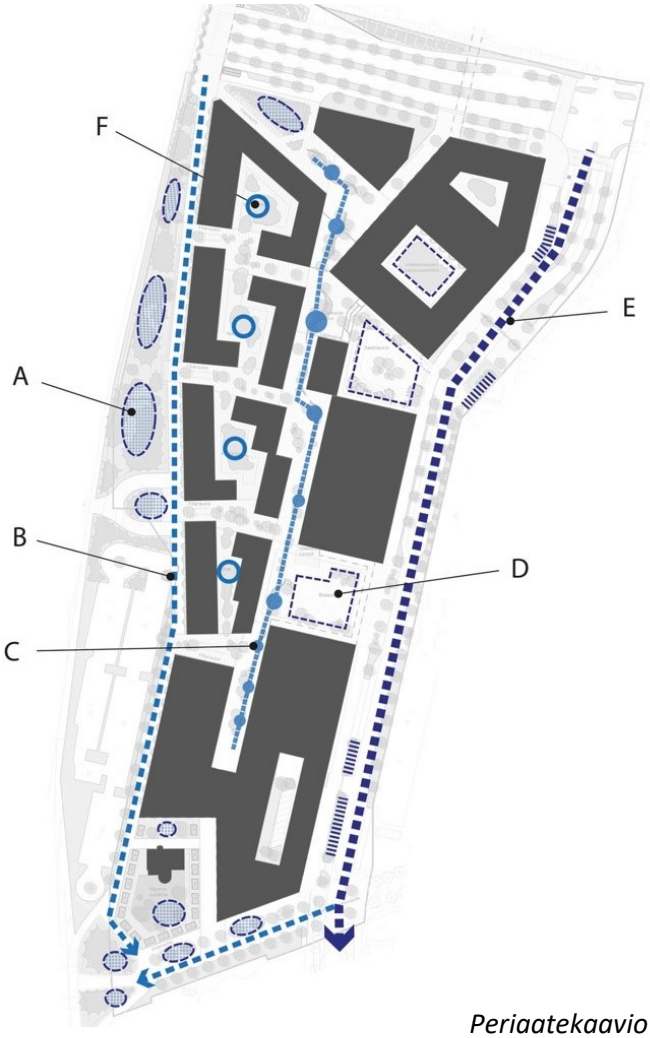

Periaatekaavio hulevesien käsittelystä, VSU 2022.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava alue tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta ja muodostaa toiminnoiltaan sekoittuneita keskustakortteleita Tikkurilan aseman tuntumaan. Hanke tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä. Uudisrakentamisen takia ei pureta olemassa olevaa rakennuskantaa eikä menetetä merkittäviä luontoarvoja.

Kaava sallii erilaiset käyttötarkoitukset. Rakennusten ja tilojen muuntojoustavuudesta erilaisiin tarpeisiin on annettu määräykset ja katutasokerrosten korkeudeksi vaaditaan 6 metriä. Näillä ratkaisuilla pyritään siihen, että rakennukset joustavat ja soveltuvat myös sellaisille toiminnoille, joita emme ehkä vielä tänä päivänä hahmota.

Kampusalueen konseptiin sisältyy keskeisenä ajatus resurssien jakamisesta ja yhteiskäytöstä. Alue rakentuu tehokkaana, ja tiloilla on korkea käyttöaste. Alueella painotetaan kevyttä liikennettä, ja Kampusraitti muodostaa miellyttävää kävely-ympäristöä sekä alueen käyttäjille että asemalta koillisen suuntaan kulkeville. Aseman läheisyydessä voidaan käyttää keskusta-alueen alhaista autopaikkanormia. Keskitetty ja pääosin maanpäällinen pysäköintiratkaisu on kustannus- ja resurssitehokas ja joustava, ja mahdollistaa autopaikkojen yhteis- ja vuorottaiskäytön.

Kaava luo edellytykset alueellisen energiaratkaisun, esim. matalalämpöverkon, rakentamiselle. Aurinkopaneelien tai muiden vastaavien energian keräimien integroiminen rakennuksiin sallitaan. Kaavassa määritellään korttelien vihertehokkuuden tavoiteluku. Vihertehokkuuden avulla hillitään ilmastonmuutosta ja edistetään siihen sopeutumista vähentämällä tulvariskejä, luomalla hiilinieluja ja lieventämällä lämpösaarekeilmiötä.

Asemakaavan ilmastovaikutuksia on tarkastelu KILVA-työkalulla. Sen perusteella hankkeen vahvuuksia ovat sen sijainnista suoraan johdettavat asiat. Aseman vieressä oleva toiminnoiltaan sekoittunut alue vähentää liikkumisen tarvetta ja ohjaa kohti kestäviä kulkumuotoja. Päämäärään vie myös laadukas ja turvallinen kävely- ja pyöräily-ympäristö, joka on samalla viihtyisä ja jonka varrelle liiketilat ja julkiset tilat avautuvat.

Alue on pilaantuneiden maiden kuorimisen seurauksena luontaista maanpintaansa alempana ja sen kasvillisuus on nuorta ruderaattikasvillisuutta. Sikäli istutettavat isoksi kasvavat puut lisäävät alueen hiilen sidontaa. Toisaalta tiiviiksi rakennettavalla alueella kasvullinen maanpinta jää väistämättä vähäiseksi.

Uusiutuvan energian varsinkin aurinkoenergian tuotantoon alue soveltuu hyvin, sillä länsipuolinen raidealue takaa esteettömän auringonpaisteen alueen kattopinnoille. Myös rata-alueen avoimuudesta johtuvaa tuulisuutta voidaan hyödyntää pienin rakennuksiin integroitavin tuulivoimaloin. Myös alueellinen lämpöjärjestelmä (matalalämpö-) tukee resurssitehokkuutta. Kunnallistekniikan rakentamisessa hyödynnetään olemassa olevaa verkostoa mahdollisimman paljon. Hulevesiratkaisuin, kasvikatoin ja säätä kestävin julkisivumateriaalein varaudutaan äärevöityviin sääilmiöihin.

Heikkoutena KILVA toi esiin hiilen säilymisen tulevassa rakenteessa. Säilymisestä ei toisaalta voine puhua, kun alue on nykyisellään rakentamaton ja paljas. Esim. puurakentamista nyt vaadita vaan pääasiallinen julkisivumateriaali on muurattu tiili. Puurakentaminen voi vaikeuttaa ääneneristävyys-vaatimusten saavuttamista. Kaupunki asettaa alueen tulevia rakentajia kilpailuttaessaan ehtoja, joilla pyritään mahdollisimman vähähiilipäästöiseen rakentamiseen. Ehtoja ei haluttu kaavaan suoraan kirjoittaa, sillä resurssiviisaaseen rakentamiseen liittyvät teknologiat ja materiaalit kehittyvät nyt nopeasti ja kaavan vahvistumisesta rakentamisen aloittamiseen voi kulua useita vuosia.

Myös massatasapainon kirjaaminen asemakaavaan on hankalaa, sillä täyttöjä joudutaan tekemään, koska alueelta on poistettua aikanaan pintamaat ja alueen luontainen maanpinta halutaan

saavuttaa jo pelkästään katuliittymien takia. Täyttömaita on todennäköisesti saatavilla esim. Vantaan Energian lämpövaraston louhinnan yhteydessä, jolloin kiviaineksien kuljetusmatka Jokiniemeen jää varsin lyhyeksi. Toisaalta kaavalla asiaa on vaikea määrätä, kun hankkeiden aikataulu kummassakaan päässä ei ole asemakaavoituksen vallassa.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

Runkomelu ja tärinä

Välipohjien resonanssimitoituksen lisäksi alueen jatkosuunnittelun kannalta on suositeltu harkittavan myös stabilointirakenteen käyttöä tärinän vaimennukseen. Aikaisemmissa tutkimuksissa stabilointirakenne on yleensä pyritty sijoittamaan joko lähelle värähtelylähdettä eli rataa tai lähelle suojattavaa kohdetta. Alustavissa tarkasteluissa loka-marraskuussa 2021 tutkittiin molempia vaihtoehtoja mutta koska kohdealueella on useita raiteita sekä mahdollinen lisäraidevaraus osoittautui radan lähelle toteuttaminen haastavaksi. Näin ollen on päädytty esittämään rakenteen sijoittamista lähelle rakennuksia. Tätä puoltaa myös mahdollisuus sijoittaa rakenne suurilta osin kevyen liikenteen väylän alle.

Selvityksessä esitetään kalkkisementtistabilointia, joka on toteutettu lokerikkomaisena rakenteena. Rakenne muodostuu kahdesta pilaririvistä ja näitä yhdistävistä välipilareista. Rakenteen sivuttaissuunnassa vaatima tila on noin 2400 mm. Stabilointirakenne on suositeltavaa toteuttaa alueen esirakentamisen yhteydessä.

Stabilointirakenteen jatkosuunnittelussa tulee selvittää mahdolliset maanalaiset rakenteet sekä olemassa oleva ja aluesuunnittelun myötä alueelle suunniteltavan kunnallistekniikan sijainnit sekä yhteensovittaa ne stabilointirakenteen sijoittelun kanssa.[13]

4.6 NIMISTÖ

Ehdotetut nimet alueelle ovat:

Kampusraitti, Kampusstråket	Alueen keskeinen pääraitti.
Kampuskuja, Kampusgränden	Liittyy Kampusraittiin.
Kampusaukio, Kampusplatsen	Toriaukio. Liittyy Kampusraittiin. Alueelle sijoittuu Jokiniemen kampus.
Abiturientinaukio, Abiturientsplatsen	Toriaukio. Kampus-nimien liitännäinen.
Grönberginkulku, Grönbergsgången	Lyhyt jalankulkukatu. Grönbergin tehtaan mukaan. Arthur Grönberg (1817–1937) perusti 1928 kaksi teollisuusyhtiötä: lyijyvalkoistehdas Blyvittfabriken Grönberg & Co (toimi 1965 asti) sekä hiilihappotehdas Kolsyrebolaget Grönberg & Co (toimi 1978 asti). Lyijysulatto toimi 1935–84.
Grönberginpuisto, Grönbergsparken	Nykyinen nimi (1983). Puistossa on suojeltu Villa Grönberg (1935), joka on ollut johtajanpojan asunto.
Grönberginraitti, Grönbergsstråket	Pääraitti rautatien vieressä.

[13] [13] Jokiniemen kampus, stabilointirakeen, A-Insinöörit, 19.1.2022.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Jokiniemen kampusalue tulee rakentumaan vaiheittain useiden vuosien aikana. Alueellinen tärinää vaimentava stabilointirakenne tehdään radan viereisen kevyenliikenteen väylän rakentamisen yhteydessä toteutuksen alkuvaiheessa. Ensimmäiset rakennukset nousevat alueen pohjoisosaan kortteliin 62001, kun oppimiskampuksen rakennustyöt käynnistyvät vuonna 2025.

Kaupunki valmistelee pysäköintiyhtiötä Jokiniemen kampusalueen pysäköintitalojen toteuttamiseksi ja alueen kehittymisen edistämiseksi.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Kaupungin asiantuntijat ovat valmistelleet kaavan. Kaavatyö perustuu Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisik Oy:n, VSU Maisema-arkkitehdit Oy:n, WSP:n ja Ethica Oy:n laatimaan suunnitelmaan ja design-manuaaliin. Kaavatyön aikana suunnitteluun on osallistunut kaupungin asiantuntijoita projektinjohdosta, kiinteistöjohtamisesta, mittaus- ja geopalveluista, rakennusvalvonnasta, elinkeinopalveluista, kasvupalveluista, yleiskaavoituksesta, kaupungin museolta, liikennesuunnittelusta, vesihuollon suunnittelusta ja kadunsuunnittelusta.

Kaavatyön rinnalla on viety eteenpäin A-Insinöörien vetämänä katusuunnittelun ja vesihuollon esisuunnitelmaa ja Maanlumon viher- ja katuympäristösuunnitelmaa. Oppimiskampuksen hankesuunnittelussa on kaupungin konsulttina ollut arkkitehtitoimisto JKMM Oy. Kaavan toteuttamisedellytyksiä on tutkinut Arkkitehtitoimisto Hedman & Matomäki Oy kaupungin palkkaamana konsulttina.

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö / Asemakaavoitus

Vantaalla, 24. päivänä lokakuuta 2023

Tuuli Huhtala	Seppo Niva	Marjaana Yläjääski
asemakaava-arkkitehti	arkkitehti	aluearkkitehti

7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	25.08.2023
Kaavan nimi	002517 Jokiniemen kampus		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	27.04.2022
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002517
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	7,2909	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	0,0000
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	7,2909

Ranta-asemakaava	**Rantaviivan pituus [km]**	
Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**7,2912**	**100,0**	**107700**	**1,48**	**0,0000**	**61757**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	0,8012	11,0	35000	4,37	-0,3226	28000
C yhteensä	2,1279	29,2	72700	3,42	2,1279	72700
K yhteensä	0,0000		0		-2,2200	-38943
T yhteensä						
V yhteensä	0,4592	6,3	0		0,0601	0
R yhteensä						
L yhteensä	3,9029	53,5	0		0,3546	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä	**1**	**290**	**0**	**0**

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**7,2912**	**100,0**	**107700**	**1,48**	**0,0000**	**61757**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	0,8012	11,0	35000	4,37	-0,3226	28000
Y	0,8012	100,0	35000	4,37	0,8012	35000
YY	0,0000		0		-0,8209	-7000
YM	0,0000		0		-0,3029	0
C yhteensä	2,1279	29,2	72700	3,42	2,1279	72700
C	2,1279	100,0	72700	3,42	2,1279	72700
K yhteensä	0,0000		0		-2,2200	-38943
K	0,0000		0		-2,2200	-38943
T yhteensä						
V yhteensä	0,4592	6,3	0		0,0601	0
VP	0,4592	100,0	0		0,0601	0
R yhteensä						
L yhteensä	3,9029	53,5	0		0,3546	0
Kadut	2,0960	53,7	0		-0,3842	0
Katuauk./torit	0,4111	10,5	0		-0,1152	0
Kev.liik.kadut	1,0243	26,2	0		0,6102	0
LR	0,0093	0,2	0		0,0005	0
LP	0,3622	9,3	0		0,2433	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä	**1**	**290**	**0**	**0**
Asemakaava	1	290	0	0
Ei-asemakaava				

8. ASEMAKAAVAKARTTA JA –MÄÄRÄYKSET

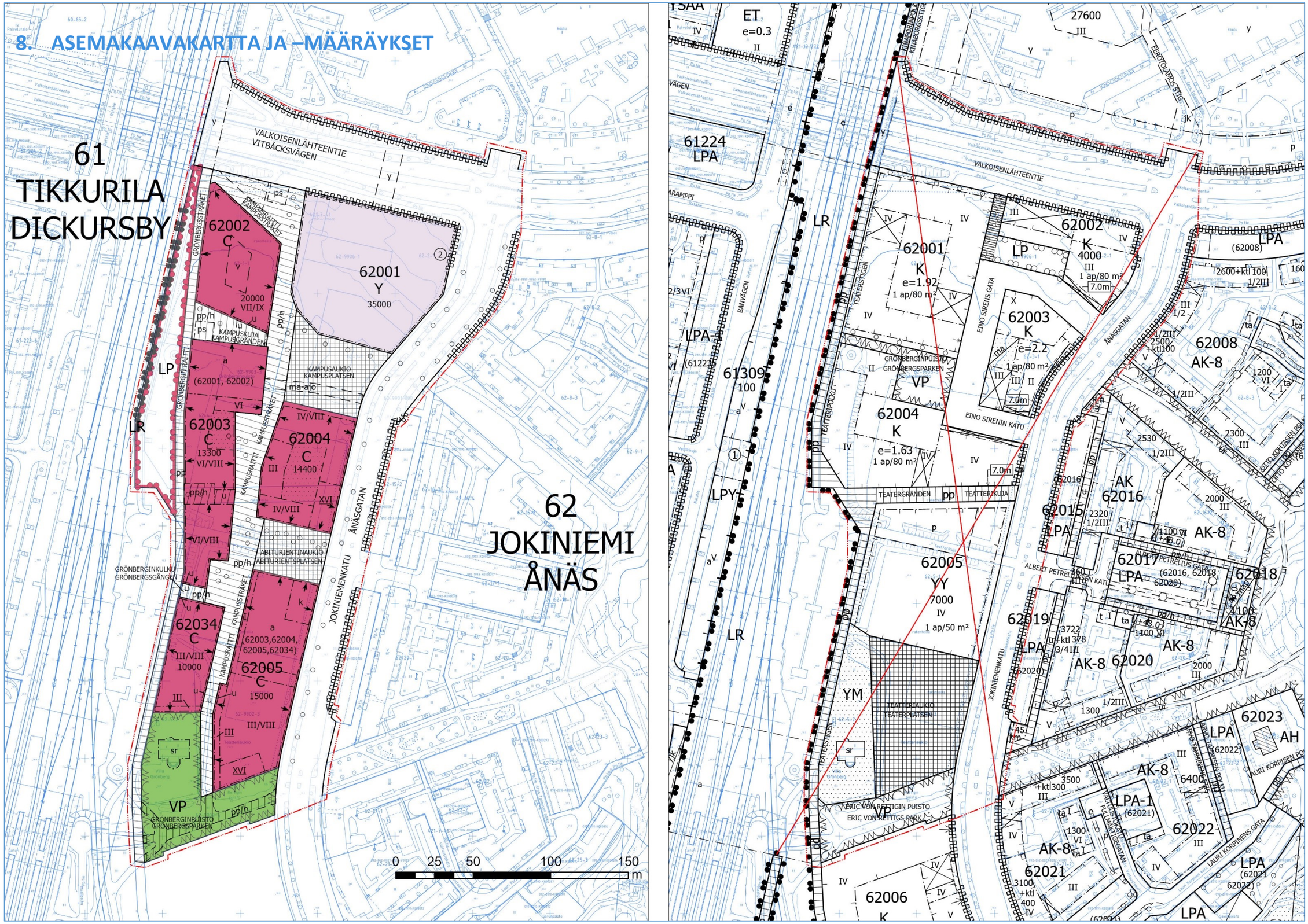

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002517	24.10.2023

Vantaan kaupunki

Jokiniemen kampus

Kaupunginosa 62, JOKINIEMI

Vanda stad

Ånäs kampus

Stadsdel 62, ÅNÄS

Asemakaavan muutos
Korttelit 62001-62005, 62034, sekä virkistys-, liikenne- ja katualueet.

Ändring av detaljplanen
Kvarteren 62001-62005, 62034, samt rekreations-, trafik- och gatuområden.

Tonttijako ja tonttijaon muutos

Kortteli 62001.

Tomtindelning och ändring av tomtindelningen

Kvarteret 62001.

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— - - - —	**3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.**	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
Y	**Yleisten rakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för allmänna byggnader.**
	Korttelialueelle saa sijoittaa opiskelija-asuntoja, majoitus-, kulttuuri-, opetus-, palvelu-, liike-, myymälä- ja toimistotiloja.	I kvartersområdet får placeras studentbostäder, inkvarteringsutrymmen, kultur-, undervisnings-, service-, affärs- och kontorslokaler.
	Arkkitehtuurin tulee olla kestävää, korkeatasoista ja innovatiivista.	Arkitekturen ska vara hållbar, högklassig och innovativ.
	Rakennuksen kattopinta-alasta on oltava kasvikattoa vähintään 50 %. Kasvikatosta vähintään 50 % tulee tehdä kasvualustalle, jonka paksuus on väh. 20 cm.	Minst 50 % av (byggnadens) takytan ska bestå av växttak. Minst 50 % av växttak ska göras på en växtunderlag vars tjocklek är minst 20 cm.
	Katolle saa kerrosluvun ja rakennusoikeuden lisäksi rakentaa teknisiä tiloja ja asentaa teknisiä laitteita ja ne tulee huolitella rakennuksen arkkitehtuuriin soveltuviksi.	Utöver våningstalet och byggrätten får tekniska utrymmen och anordningar byggas och installeras på taket och dem ska bearbetas så att de passar ihop med byggnadens arkitektur.
	Muuntamo ja alueellisen energiajärjestelmän vaatima tekninen tila tulee ottaa huomioon rakennussuunnittelussa.	En transformator och det tekniska utrymme som krävs av det regionala energisystemet ska beaktas i byggnadsplaneringen.
	Korttelialueella tulee tuottaa uusiutuvaa energiaa.	Förnybar energi ska produceras i kvartersområdet.
	Aurinkopaneelien tai muiden vastaavien energian keräimien integroiminen rakennuksiin on sallittua. Teknisten laitteiden on oltava osa rakennuksen arkkitehtuuria.	Solpaneler eller andra motsvarande energisamlare får integreras i byggnaderna. Tekniska anordningar ska bilda en del av byggnadens arkitektur.
	Rakennusoikeuden lisäksi rakennettavaksi sallittuja tiloja varten ei tarvitse rakentaa väestönsuojia eikä auto- ja polkupyöräpaikkoja.	Inga skyddsrum eller bil- och cykelplatser behöver byggas för de utrymmen som får byggas utöver våningsytan.
	Autopaikat tulee sijoittaa pysäköintilaitoksiin.	Bilplatserna ska placeras i parkeringsanläggningar.
	Tontin rajalle sijoittuva palomuuri voidaan korvata tarkoituksenmukaiseen paikkaan sijoitettavalla palo-osastoinnilla.	Den brandmur som placeras på tomtgränsen kan ersättas med en brandsektionering som placeras på en ändamålsenlig plats.
	Vesihuolto tulee toteuttaa korttelialueen yhteisenä tonttijaosta riippumatta, mikäli liitospaikka sitä edellyttää.	Vattenförsörjning ska ordnas gemensamt för kvartersområdet oberoende av tomtindelningen, ifall anslutningsplatsen förutsätter det.
	Katutasokerros	**Gatuplansvåningen**
	Katutasokerroksen kerroskorkeus tulee olla vähintään 6 m.	Minimivåningshöjd i gatuplanet är 6 m.
	Julkisivujen tulee olla paikallamuurattua, poltettua savitiiltä.	Fasader ska utgöras av bränt lertegel som murats på plats.
	Yleisten alueiden suuntaan näkyvät sokkelit tulee suunnitella osaksi julkisivuarkkitehtuuria.	De socklar som syns mot allmänna områden ska planeras som en del av fasadarkitekturen.

Katujulkisivujen, arkadien ja katutasokerroksen valaistus on järjestettävä korttelin yhteisen valaistussuunnitelman mukaisesti.

Pihat

Pihan tulee olla korkeatasoinen ja monipuolinen. Päällystetyt osat tulee toteuttaa laadukkaasti.

Korttelin vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,8. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Rakennusten ja katualueen väliset tilat tulee kivetä, istuttaa tai käsitellä muuten osana kaupunkimaista katutilaa.

Julkisivuja tulee elävöittää köynnöksin.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Hulevesien viivytysmäärät lasketaan vihertehokkuuslaskennan yhteydessä.

Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma, joka sisältää myös työmaavesien käsittelyn.

Meluntorjunta

Sisämelutaso ei saa liike- ja toimistotiloissa ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 45 dB.

Asuntojen tuuletus tai viilennys tulee järjestää siten, ettei liikennemelun keskiäänitaso (LAeq) ylitä yöllä (klo 22–7) 30 dB tai raideliikenteen toistuvat hetkelliset enimmäisäänitasot (LAFmax) ylitä 45 dB.

Liikennemelun keskiäänitaso (LAeq) ei saa asunnoissa tai majoitushuoneissa ylittää päivällä (klo 7-22) 35 dB, yöllä (klo 22-7) 30 dB, eivätkä raideliikenteen toistuvat hetkelliset enimmäisäänitasot (LAFmax) saa ylittää 45 dB.

Pihojen ja kattopihojen leikki- ja oleskelualueilla tulee saavuttaa päiväajan keskiäänitaso 55 dB yöajan keskiäänitaso 45 dB. Asuntojen oleskeluparvekkeilla tulee vastaavat äänitasot saavuttaa tarvittaessa lasituksella ja akustoinnilla.

Raideliikenteestä asuntoihin tai majoitushuoneisiin aiheutuvan runkomelun, Lprm enimmäistaso rajoitetaan rakenneratkaisuilla sekä tilojen sijoittelulla 35 dB:iin. Vastaava luku toimisto- ja opetustiloissa on 40 dB.

Rakennuslupahakemuksen yhteydessä tulee esittää selvitys, miten runkomelu on otettu huomioon.

Asuinrakennusten, majoitushuoneiden, päiväkotien ja varhaisopetuksen tilojen liikennetärinän tunnusluku vw,95 saa olla enintään 0,30 mm/s, toimistorakennusten työhuoneissa sekä opetustiloissa enintään 0,60 mm/s.

Rakennuslupahakemuksen yhteydessä tulee esittää selvitys, miten radan aiheuttama tärinä on otettu huomioon.

Rakennusluvan yhteydessä on vaiheittain rakentamisesta esitettävä selvitys, jossa todetaan, että valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset meluohjearvot täyttyvät kaikissa rakentamisvaiheissa sekä ulko-oleskelualueilla että sisätiloissa.

Autopaikkojen vähimmäismäärät

Opiskelija-asunnot 1 ap/ 1000 k-m²

Liiketilat 1 ap/ 200 k-m²

Toimistot 1 ap/ 160 k-m²

Pyöräpaikkojen vähimmäismäärät

Asunnot 2 pyöräpaikkaa/ asunto

Liiketilat 1 pp/30 k-m²

Toimistot 1 pp/50 k-m²

Gatufasadernas, arkadernas och gatuplansvåningens belysning ska ordnas enligt en separat belysningsplan som är gemensam för kvarteret.

Gården

Gården ska vara högklassig och varierande. Belagda delar ska förverkligas av hög kvalitet.

Kvarterets gröneffektivitet ska uppfylla målsättningstal 0,8. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet genom en plan över gården och en gröneffektivitetskalkyl.

Utrymmena mellan byggnaderna och gatuområdet ska stenlaggas, planteras eller i övrigt behandlas som en del av det urbana gaturummet.

Fasader ska liva upp med klätterväxter.

På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet. Mängden fördröjt dagvatten beräknas i samband med gröneffektivitetskalkylen

För byggnadslov ska utarbetas en dagvattenplan, som innehåller också en hanteringsplan för byggplatsvatten.

Bullerbekämpning

Bullernivån inomhus får inte överstiga dagsriktvärdet (kl 7-22) 45 dB för den A-vägda ekvivalentnivån (LAeq) i affärs- och kontorslokaler.

Bostädernas ventilation eller nedkylning ska ordnas så att trafikbullrets medelljudnivå (LAeq) inte överskrider 30 dB på natten (kl. 22–7) eller att spårtrafikens upprepade tillfälliga maximala ljudnivåer (LAFmax) inte överskrider 45 dB.

Trafikbullrets medelljudnivå i bostäder eller inkvarteringsrumm (LAeq) får inte inte överskrida 35 dB på dagen (kl. 7-22), 30 dB på natten (kl. 22–7) och att spårtrafikens upprepade tillfälliga maximala ljudnivåer (LAFmax) får inte överskrider 45 dB.

I gårdens och takgårdens lekplatser samt vistelseområden ska en medelljudnivå 55 dB på dagen och 45 dB på natten uppnås. Motsvarande bullernivå ska uppnås på bostädernas vistelsebalkonger vid behov genom inglasning och akustik.

Maximinivån på stombuller, Lprm, som spårtrafiken orsakar i bostäder eller inkvarteringsgrum begränsas till 35 dB med konstruktionslösningar och placeringen av utrymmen. Motsvarande siffta i kontors- och undervisningslokaler är 40 dB.

I samband med bygglovansökan skall företes en utredning över hur bullret i stommen beaktas.

Nyckeltalet för trafikvibrationer vw,95 får vara högst 0,30 mm/s i bostadshus, inkvarteringsrum, daghem och småbarnspedagogikens lokaler, högst 0,60 mm/s i arbetsrum i kontorsbyggnader samt i undervisningslokaler.
I samband med bygglovansökan skall företes en utredning över hur vibrationer i spårtrafiken beaktas.

I anslutning till bygglovet ska en utredning över byggnadfaserna presenteras där det konstateras att riktvärderna för bullernivåer i enlighet med statsrådets beslut 993/1992 uppfylls vid samtliga byggnadsfaser både i områden för utevistelse och inomhus.

Minimiantalet bilplatser

Studentbostäder 1 bp/ 1000 m²-vy

Affärslokaler 1 bp/ 200 m²-vy

Kontor 1 bp/ 160 m²-vy

Minimiantalet cykelplatser

Bostäder 2 cykelplatser /bostad

Affärslokaler 1 cp/30 m²-vy

Kontor 1 cp/50 m²-vy

C

Keskustatoimintojen korttelialue.	**Kvartersområde för centrumfunktioner.**
Korttelialueelle saa sijoittaa asuin-, majoitus-, kulttuuri-, opetus-, palvelu-, liike-, myymälä- ja toimistotiloja.	I kvartersområdet får placeras bostads-, inkvarteringsutrymmen, kultur-, undervisnings-, service-, affärs- och kontorslokaler.
Rakennusten tulee olla helposti muunneltavissa erilaisiin tila- ja käyttötarpeisiin.	Byggnaderna ska enkelt kunna anpassas efter olika utrymmes- och användningsbehov.
Autopaikat tulee sijoittaa pysäköintilaitoksiin. Tiloja ei saa ottaa käyttöön ennen niille osoitettujen autopaikkojen rakentamista.	Bilplatserna ska placeras i parkeringsanläggningar. Utrymmena får inte tas i bruk innan bilplatserna som anvisats för dem har byggts.
Rakennukset tulee sijoittaa rakennusalalle siten, että katujulkisivulinjasta tulee kortteleittain yhtenäinen.	Husen skall placeras inom byggnadsytan, så att fasadlinjen mot gatan blir sammanhängande för varje kvarter.
Arkkitehtuurin tulee olla kestävää, korkeatasoista ja innovatiivista.	Arkitekturen ska vara hållbar, högklassig och innovativ.
Lämpörappausta ei sallita.	Värmerappad puts tillåts inte.
Sandwich-elementtirakennetta saa käyttää vain parvekkeiden taustaseinissä tai vastaavissa sekundäärisissä julkisivupinnoissa.	Sandwich-elementkonstruktioner får användas endast på balkongernas fondväggar eller på motsvarande sekundära fasadytor.
Rakennuksen kattopinta-alasta on oltava kasvikattoa vähintään 50 %. Kasvikatosta vähintään 50 % tulee tehdä kasvualustalle, jonka paksuus on väh. 20 cm.	Minst 50 % av (byggnadens) takytan ska bestå av växttak. Minst 50 % av växttak ska göras på en växtunderlag vars tjocklek är minst 20 cm.
Katolle saa kerrosluvun ja rakennusoikeuden lisäksi rakentaa teknisiä tiloja ja asentaa teknisiä laitteita ja ne tulee sovittaa osaksi rakennusten porrastuvaa massoittelua.	Utöver våningstalet och byggrätten får tekniska utrymmen och anordningar byggas och installeras på taket och de ska bilda en del av byggnadernas formgivning i avsatser.
Muuntamo ja alueellisen energiajärjestelmän vaatima tekninen tila tulee ottaa huomioon rakennussuunnittelussa.	En transformator och det tekniska utrymme som krävs av det regionala energisystemet ska beaktas i byggnadsplaneringen.
Korttelialueella tulee tuottaa uusiutuvaa energiaa.	Förnybar energi ska produceras i kvartersområdet.
Aurinkopaneelien tai muiden vastaavien energian keräimien integroiminen rakennuksiin on sallittua. Teknisten laitteiden on oltava osa rakennuksen arkkitehtuuria.	Solpaneler eller andra motsvarande energisamlare får integreras i byggnaderna. Tekniska anordningar ska bilda en del av byggnadens arkitektur.
Kiinteistöjen väestönsuojat, jätehuoltotilat, tekniset tilat ja huoltotilat saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi ja tonttijaosta riippumatta.	Skyddsrummen, avfallshanteringsutrymmen, tekniska utrymmen och serviceutrymmen får placeras utöver våningsytan och oberoende av tomtindelningen.
Rakennusoikeuden lisäksi rakennettavaksi sallittuja tiloja varten ei tarvitse rakentaa väestönsuojia eikä auto- ja polkupyöräpaikkoja.	Inga skyddsrum eller bil- och cykelplatser behöver byggas för de utrymmen som får byggas utöver våningsytan.
Alueella tulee suosia omaehtoista pelastautumista.	I området ska räddning på egen hand gynnas.
Tontin rajalle sijoittuva palomuuri voidaan korvata tarkoituksenmukaiseen paikkaan sijoitettavalla palo-osastoinnilla.	Den brandmur som placeras på tomtgränsen kan ersättas med en brandsektionering som placeras på en ändamålsenlig plats.
Vesihuolto tulee toteuttaa korttelialueen yhteisenä tonttijaosta riippumatta, mikäli liitospaikka sitä edellyttää.	Vattenförsörjning ska ordnas gementsamt för kvartersområdet oberoende av tomtindelningen, ifall anslutningsplatsen förutsätter det.
Katutasokerros	**Gatuplansvåningen**
Katutason julkisivut tulee tehdä poltetusta tiilestä paikalla muurattuna.	Fasader i gatuplanet ska utgöras av bränt lertegel som murats på plats.
Katualueeseen rajautuvista tiloista tulee Kampusraitin ja Jokiniemenkadun, sekä aukioiden puolella vähintään 80 % olla liike- ja myymälätilaa, joiden katujulkisivu tulee tehdä näyteikkunajulkisivuna.	Minst 80 % av de lokaler som gränsar mot Kampusraitti, Ånäsgatan och platser ska utgöras för affärs- och butikslokaler och dessas gatufasader ska byggas som skyltfönsterfasader.
Jokaiseen kortteliin tulee suunnitella vähintään kaksi ravintolakäyttöön soveltuvaa liiketilaa. Tilojen tulee avautua Kampusraitin tai aukioiden suuntaan.	Minst två affärslokaler som lämpar sig för restaurangbruk ska planeras i varje kvarter. Lokalerna ska öppnas upp mot Kampusstråket eller de öppna platserna.
Katutasokerroksen kerroskorkeus tulee olla vähintään 6 m.	Minimivåningshöjd i gatuplanet är 6 m.
Katutason liiketilojen tulee avautua kadun suuntaan joko ovin tai suurin, avattavin ikkunoin.	Affärsutrymmen i gatuplanet ska öppnas upp mot gatan antingen med dörrar eller stora fönster som går att öppna.
Näyteikkunapinnat on säilytettävä läpinäkyvinä eikä niitä saa peittää esimerkiksi mainosjulisteilla.	Skyltfönstren ska bevaras transparenta och de får inte täckas in med till exempel reklamaffischer.

Myös radan puolen julkisivujen katutasoon tulee avata suuria ikkunoita. Tiilen ja valon mahdollisuuksia reliefitaiteena tulee hyödyntää.

Yleisten alueiden suuntaan näkyvät sokkelit tulee suunnitella osaksi julkisivuarkkitehtuuria.

Katujulkisivujen, arkadien ja kivijalkakerroksen valaistus on järjestettävä korttelin yhteisen valaistussuunnitelman mukaisesti.

Asuminen

Lukuunottamatta korttelia 62004 saa asumisen osuus olla enintään 40 % toteutetusta, kaavaan merkitystä kerrosneliömetrimäärästä. Rakennuslupavaiheessa tulee osoittaa, että asunnot saavat riittävästi luonnonvaloa.

Asumista palvelevat yhteistilat, tekniset tilat, pysäköintilaitokset, parvekkeiden ja terassien kiinteästi lasitetut osat saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Parvekkeita korvaavia viherhuoneita saa rakentaa radan suuntaan rakennusoikeuden lisäksi silloin, kun ne eivät ole lämmintä tilaa.

Keskikäytäväratkaisu sallitaan vain opiskelija-asumisessa.

Porrashuoneiden tulee olla laadukkaita, viihtyisiä ja luonnonvaloisia.
Maantasokerroksessa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 35 k-m² saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi.
Ylemmissä kerroksissa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 20 k-m²/kerros saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi.
Omatoimista pelastautumista palvelevan toisen portaan/ porrashuone saa kaikissa kerroksissa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi.
Asemakaavan sallimat porrashuoneiden lisäkerrosalat eivät mitoita autopaikkoja tai väestönsuojia.

Pihat

Asumista varten tulee rakentaa riittävät piha-alueet ulko-oleskelua ja leikkiä varten asukkaiden yhteiseen käyttöön. Piha voi olla kattopiha mikäli kortteliin ei ole merkitty istutettavaa alueen osaa.

Pihan tulee olla korkeatasoinen ja monipuolinen. Päällystetyt osat tulee toteuttaa laadukkaasti.

Maanvaraisille pihan osille on istutettava puita.

Korttelin vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,8. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Rakennusten ja katualueen väliset tilat tulee kivetä, istuttaa tai käsitellä muuten osana kaupunkimaista katutilaa.

Julkisivuja tulee elävöittää köynnöksin.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Hulevesien viivytysmäärät lasketaan vihertehokkuuslaskennan yhteydessä.

Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma, joka sisältää myös työmaavesien käsittelyn.

Meluntorjunta

Sisämelutaso ei saa liike- ja toimistotiloissa ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 45 dB.

Asunnot eivät saa avautua vain julkisivulle, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna.

Liikennemelun keskiäänitaso (LAeq) ei saa asunnoissa tai majoitushuoneissa ylittää päivällä (klo 7-22) 35 dB, yöllä (klo 22-7) 30 dB, eivätkä raideliikenteen toistuvat hetkelliset enimmäisäänitasot (LAFmax) saa ylittää 45 dB.

Asuntojen tuuletus tai viilennys tulee järjestää siten, ettei liikennemelun keskiäänitaso (LAeq) ylitä yöllä (klo 22–7) 30 dB tai raideliikenteen toistuvat hetkelliset enimmäisäänitasot (LAFmax) ylitä 45 dB.

Stora fönster ska också öppnas upp i gatuplanet i fasaderna mot banan. Möjligheterna att använda tegel och ljus som reliefkonst ska utnyttjas.

De socklar som syns mot allmänna områden ska planeras som en del av fasadarkitekturen.

Gatufasadernas, arkadernas och stenfotsvåningens belysning ska ordnas enligt en separat belysningsplan som är gemensam för kvarteret.

Boendet

Med undantag för kvarter 62004 får boendets andel vara högst 40 % av det förverkligade antalet kvadratmeter våningsyta som betecknats i planen. I bygglovsskedet ska det visas att bostäderna får tillräckligt med dagsljus.

Gemensamma utrymmen som betjänar boendet, tekniska utrymmen, parkeringsanläggningen, balkongers och terrassers permanent inglasade delar får byggas utöver den våningsyta som anges i detaljplanen. Grönrum mot tågbanan som ersätter balkongerna, får byggas utöver byggrätten då de inte är varmt utrymme.

En planlösning med korridor i mitten av stommen tillåts endast i studieboende.

Trapphusen ska vara av hög kvalitet, trivsamma och ha dagsljusinsläpp.
På markplansvåningen får 35 m²-vy av ytan i varje trapphus byggas utöver byggrätten.
På de övre våningarna får 20 m²-vy/våning av ytan i varje trapphus byggas utöver byggrätten.
På varje våning får ytterligare en trappa/ett trapphus som betjänar räddning på egen hand byggas utöver byggrätten.
De i detaljplanen tillåtna tilläggsvåningsytorna för trapphusen räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser eller skyddsrum.

Gården

För boendet ska man bygga tillräckliga gårdsområden för utomhusvistelse och lek för de boendes gemensamma bruk. Gården kan vara en takgård om det inte märkts ut en områdesdel som ska planteras i kvarteret.

Gården ska vara högklassig och varierande. Belagda delar ska förverkligas av hög kvalitet.

På de partier av gårdsplanen som har öppen jord ska planteras träd.

Kvarterets gröneffektivitet ska uppfylla målsättningstal 0,8. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet genom en plan över gården och en gröneffektivitetskalkyl.

Utrymmena mellan byggnaderna och gatuområdet ska stenlaggas, planteras eller i övrigt behandlas som en del av det urbana gaturummet.

Fasader ska liva upp med klätterväxter.

På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet. Mängden fördröjt dagvatten beräknas i samband med gröneffektivitetskalkylen

För byggnadslov ska utarbetas en dagvattenplan, som innehåller också en hanteringsplan för byggplatsvatten.

Bullerbekämpning

Bullernivån inomhus får inte överstiga dagsriktvärdet (kl 7-22) 45 dB för den A-vägda ekvivalentnivån (LAeq) i affärs- och kontorslokaler.

Bostäderna får inte öppna upp endast mot den fasaden, där bullernivån överskrider 65 dB beräknat enligt den genomsnittliga ljudnivån dagtid.

Trafikbullrets medelljudnivå i bostäder eller inkvarteringsrumm (LAeq) får inte inte överskrida 35 dB på dagen (kl. 7-22), 30 dB på natten (kl. 22–7) och att spårtrafikens upprepade tillfälliga maximala ljudnivåer (LAFmax) får inte överskrider 45 dB.

Bostädernas ventilation eller nedkylning ska ordnas så att trafikbullrets medelljudnivå (LAeq) inte överskrider 30 dB på natten (kl. 22–7) eller att spårtrafikens upprepade tillfälliga maximala ljudnivåer (LAFmax) inte överskrider 45 dB.

	Pihojen ja kattopihojen leikki- ja oleskelualueilla tulee saavuttaa päiväajan keskiäänitaso 55 dB yöajan keskiäänitaso 45 dB. Asuntojen oleskeluparvekkeilla tulee vastaavat äänitasot saavuttaa tarvittaessa lasituksella ja akustoinnilla.	I gårdens och takgårdens lekplatser samt vistelseområden ska en medelljudnivå 55 dB på dagen och 45 dB på natten uppnås. Motsvarande bullernivå ska uppnås på bostädernas vistelsebalkonger vid behov genom inglasning och akustik.
	Raideliikenteestä asuntoihin tai majoitushuoneisiin aiheutuvan runkomelun, Lprm enimmäistaso rajoitetaan rakenneratkaisuilla sekä tilojen sijoittelulla 35 dB:iin. Vastaava luku toimisto- ja opetustiloissa on 40 dB.	Maximinivån på stombuller, Lprm, som spårtrafiken orsakar i bostäder eller inkvarteringsgrum begränsas till 35 dB med konstruktionslösningar och placeringen av utrymmen. Motsvarande siffta i kontors- och undervisningslokaler är 40 dB
	Rakennuslupahakemuksen yhteydessä tulee esittää selvitys, miten runkomelu on otettu huomioon.	I samband med bygglovansökan skall företes en utredning över hur bullret i stommen beaktas.
	Asuinrakennusten, majoitushuoneiden, päiväkotien ja varhaisopetuksen tilojen liikennetärinän tunnusluku vw,95 saa olla enintään 0,30 mm/s, toimistorakennusten työhuoneissa sekä opetustiloissa enintään 0,60 mm/s.	Nyckeltalet för trafikvibrationer vw,95 får vara högst 0,30 mm/s i bostadshus, inkvarteringsrum, daghem och småbarnspedagogikens lokaler, högst 0,60 mm/s i arbetsrum i kontorsbyggnader samt i undervisningslokaler.
	Rakennuslupahakemuksen yhteydessä tulee esittää selvitys, miten radan aiheuttama tärinä on otettu huomioon.	I samband med bygglovansökan skall företes en utredning över hur vibrationer i spårtrafiken beaktas.
	Rakennusluvan yhteydessä on vaiheittain rakentamisesta esitettävä selvitys, jossa todetaan, että valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset meluohjearvot täyttyvät kaikissa rakentamisvaiheissa sekä ulko-oleskelualueilla että sisätiloissa.	I anslutning till bygglovet ska en utredning över byggnadfaserna presenteras där det konstateras att riktvärderna för bullernivåer i enlighet med statsrådets beslut 993/1992 uppfylls vid samtliga byggnadsfaser både i områden för utevistelse och inomhus.
	Autopaikkojen vähimmäismäärät	Minimiantalet bilplatser
	Asunnot: 1 ap/ 130 asuntok-m² tai väh. 1 ap/3 asuntoa	Bostäder: 1 bp/130 bostadsm²-vy eller minst 1 bp/3 bostäder
	Opiskelija-asunnot 1 ap/ 1000 k-m²	Studentbostäder 1 bp / 1000 m²-vy
	Asuinkortteleissa tulee vieraspysäköintiin toteuttaa vähintään 1 ap/1500 k-m². Lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten tulee varata tontille porraskäytävien läheisyyteen vähintään 1 ap/5000 k-m².	Minst 1 bp/1500 m²-vy ska avsättas för gästparkering i bostadskvarter. På tomten ska minst 1 bp/5000 k-m² reserveras i närheten av trapphusen för kortvarig serviceparkering och hemservice.
	Liiketilat 1 ap/ 200 k-m², enintään 1 ap/130 k-m²	Affärslokaler 1 bp/ 200 m²-vy, högst1 bp/ 130 m²-vy
	Toimistot 1 ap/ 160 k-m², enintään 1 ap/ 130 k-m²	Kontor 1 bp/ 160 m²-vy, högst 1 bp/ 130 m²-vy
	Pyöräpaikkojen vähimmäismäärät	Minimiantalet cykelplatser
	Asunnot 2 pyöräpaikkaa/ asunto	Bostäder 2 cykelplatser /bostad
	Liiketilat 1 pp/30 k-m²	Affärslokaler 1 cp/30 m²-vy
	Toimistot 1 pp/50 k-m²	Kontor 1 cp/50 m²-vy
VP	**Puisto.**	**Park.**
LP	**Yleinen pysäköintialue.**	**Område för allmän parkering.**
LR	**Rautatiealue.**	**Järnvägsområde.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
2	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
62	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
JOK	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
62003	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
KAMPUSRAITTI	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**

13000	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
XVI	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
IV/VIII	**Rakennusala, jonka ensimmäinen roomalainen numero osoittaa vähintään käytettävän kerrosluvun ja toinen numero suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Byggnadsyta vars första romerska siffra anger det minska våningstalet som ska användas och den andra siffran det största tillåtna våningstalet.**
	Rakennuksiin tulee rakentaa jalusta, joka on alemman kerrosluvun korkuinen. Ainakin osa Kampusraitin puoleisesta rakennuksesta tulee tehdä alemman kerrosluvun korkuisena.	Byggnaderna ska förses med en sockel som är lika hög som det lägsta våningstalet. Åtminstone en del av byggnaden på Kampusstråkets sida ska uppföras i höjd med det lägsta våningstalet.
	Jalustan tulee mittasuhteiltaan, aukotukseltaan ja julkisivumateriaaleiltaan erottua yläpuolisesta rakennusosasta. Yläosan tulee olla julkisivumateriaaliltaan jalustaa vaaleampi ja ilmeeltään kevyempi.	Sockeln ska till sina dimensioner, öppningar och fasadmaterial skilja sig från byggnadsdelen ovanför. Ovandelen ska till sitt fasadmaterial vara ljusare och ha en lättare framtoning än sockeln.
	Jalustaosan julkisivujen tulee olla paikallamuurattua, poltettua tiiltä.	Fasader i sockelpartiet ska utgöras av bränt lertegel som murats på plats.
	Korkeammat rakennusosat rakennetaan jalustaosan yläpuolelle. Korkeammat osat tulee jakaa kerroslukua vaihtelemalla pienempiin osiin vähintään 30 m välein. Porrastusten korkeuseron tulee olla vähintään kaksi kerrosta tai 6 m.	Högre byggnadsdelar byggs ovanför sockeldelen. De högre delarna ska delas in i mindre delar med minst 30 meters mellanrum genom att variera våningstalet. Terrasseringarnas höjdskillnad ska vara minst två våningar eller 6 m.
III	**Alleviivaus osoittaa ehdottomasti käytettävän kaavamääräyksen.**	**Understreckningen anger planbestämmelse som ovillkorligen skall tillämpas.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
	Ohjeellinen rakennusala.	**Riktgivande byggnadsyta.**
k	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa liike- ja toimistotiloja.**	**Byggnadsyta där affärs- och kontorslokaler får placeras.**
	Tilat sijoitetaan pysäköintitalon katolle.	Utrymmena placeras på parkeringshusets tak.
ps	**Polkupyörien säilytyspaikan rakennusala.**	**Byggnadsyta för förvaringsplats för cyklar.**
	Pyöräpaikat varataan korttelin 62001 käyttöön.	Cykelplatserna ska reserveras för kvarteret 62001.
a	**Auton säilytyspaikan rakennusala**	**Byggnadsyta för förvaringsplats för bil**
	Maantasosta poistuvat liityntäpysäköintipaikat tulee sijoittaa korttelin 62003 pysäköintilaitokseen.	Infartsparkeringsplatserna som tas ur bruk i markplanet ska placeras i en parkeringsanläggning i kvarter 62003.
	Korttelin 62005 pysäköintitalon katolle tulee sijoittaa toimintaa kuten urheilu- tai leikkikenttiä.	På taket till parkeringshuset i kvarteret 62005 ska verksamhet som idrottsplaner eller lekplatser placeras.
	Katutasoon tulee sijoittaa liiketiloja.	I gatuplanet ska byggas affärsutrymmen.
	Korttelin 62005 pysäköintitalon katutasoon tulee suunnitella päivittäistavarakaupalle soveltuva tila.	En lokal, som lämpar sig för dagligvaruaffär ska planeras i gatuplan av parkeringshuset i kvarteret 62005.
	Katutason julkisivut tulee tehdä poltetusta tiilestä paikalla muurattuna.	Fasader i gatuplanet ska utgöras av bränt lertegel som murats på plats.
	Katutason yläpuoliset julkisivut tulee tehdä muuratusta tiilestä tai metallirakenteisina, esim. corten terästä voi käyttää.	Fasaderna ovanför gatuplanet ska byggas av murat tegel eller med konstruktioner av metall, t.ex. kan cortenstål användas.
	Julkisivujen tulee olla riittävän umpinaisia niin, ettei pysäköinnistä tule ympäristöhäiriöitä.	Fasaderna ovanför gatuplanet ska byggas av tegel eller med konstruktioner av metall, t.ex. kan cortenstål användas.
	Korttelin 62003 pysäköintitalon katto ja korttelin 62005 katosta vähintään 30 % tulee tehdä kasvikattona. Kasvikatto tulee tehdä kasvualustalle, jonka paksuus on väh. 20 cm.	Parkeringshusets tak i kvarteret 62003 och minst 30 % av taket i kvarteret 62005 ska byggas som gröntak. Gröntaket ska anläggas på ett växtunderlag med en tjocklek av minst 20 cm.
	Julkisivuja tulee elävöittää köynnöksin.	Fasader ska liva upp med klätterväxter.
u	**Uloke**	**Utsprång**
	Ulokkeen kautta tulee järjestää kulkuyhteys sitä rajaavien kortteleiden välille. Ulokkeen alapuolisen kadun vapaa korkeus tulee olla vähintään 4,5 m, eikä sille osalle saa sijoittaa rakenteita.	Genom den utskjutande delen ska en gångförbindelse ordnas mellan avgränsande kvarter. Gatan under den utskjutande delen ska ha en fri höjd av minst 4,5 m och inga konstruktioner får placeras på den delen.
v	**Ohjeellinen valokatteinen tila.**	**Riktgivande glasövertäckt utrymme.**
	Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.	**Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.**

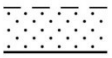

Ohjeellinen istutettava alueen osa.

Merkintä on sitova, mutta paikka ohjeellinen.

Riktgivande del av område som skall planteras.

Markeringen är bindande men platsen riktgivande.

Säilytettävä/istutettava puurivi

Sijainti ohjeellinen.

Trädrad som skall bevaras/planteras

Riktgivande läget.

Istutettava puu.

Sijainti ohjeellinen.

Träd som ska planteras.

Riktgivande läget.

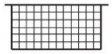

Katuaukio/tori.

Aukioiden tulee olla luonnonkivipintaisia.

Aukioihin rajautuvien muurien ja portaiden tulee olla luonnonkivipintaisia.

Aukioille on istutettava suureksi kasvavia puita.

Alueella tulee viivyttää hulevesiä maanpäällisissä kasvillisuuspainanteissa, kivetyissä kouruissa tai ohjaamalla hulevesiä istutuksille.

Öppen plats/torg.

Platserna skall ha en yta av natursten.

De murar och trappar som gränsar mot platser skall ha en yta av natursten.

På platser ska planteras träd som blir stora.

På området ska dagvattnet fördröjas i vegetationssänkor, stenlagda rännor eller så att dagvattnet avleds till planteringar.

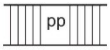

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.

Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.

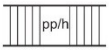

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie, jolla huoltoajo on sallittu.

Katualueille on istutettava suureksi kasvavia puita.

Katujen tulee olla luonnonkivipintaisia.

Katuihin rajautuvien muurien ja portaiden tulee olla luonnonkivipintaisia.

Alueella tulee viivyttää hulevesiä maanpäällisissä kasvillisuuspainanteissa, kivetyissä kouruissa tai ohjaamalla hulevesiä istutuksille.

Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik där servicetrafik är tillåten.

På gatuområden ska planteras träd som blir stora.

Gatorna skall ha en yta av natursten.

De murar och trappar som gränsar mot gator skall ha en yta av natursten.

På området ska dagvattnet fördröjas i vegetationssänkor, stenlagda rännor eller så att dagvattnet avleds till planteringar.

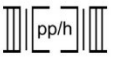

Ohjeellinen jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa, jolla huoltoajo on sallittu.

Riktgivande, för gång- och cykeltrafik reserverad del av område, där servicetrafik är tillåten.

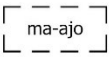

Ohjeellinen maanalainen ajoyhteys.

Merkintä on sitova, mutta paikka ohjeellinen.

Riktgivande underjordiskt körförbindelse.

Markeringen är bindande men platsen riktgivande.



Ohjeellinen ylitys.

Riktgivande övergång.

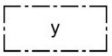

Ylitys.

Övergång.



Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden

(62001,62002)

Suluissa olevat numerot osoittavat korttelit ja tontit, joiden autopaikkoja saa alueelle sijoittaa.

Merkintä koskee myös mopedeja ja muita ajoneuvoja.

Siffrorna inom parentesen anger de tomter och kvarter vilkas bilplatser får förläggas till området.

Märkningen gäller även mopeder och andra fordon.



Suojeltava rakennus.

Rakennukseen saa sijoittaa lähipalveluja, liiketiloja ja kulttuuritiloja.

Suojeltava rakennus, jota ei saa purkaa. Rakennuksen ominaispiirteet tulee säilyttää korjaus- ja muutostöissä.

Alkuperäisiä rakennusosia tulee vaalia. Erityisesti ikkunat ikkunapenkkeineen tulee säilyttää.

Sisätiloista tulee säilyttää alkuperäinen tilajako porrashuone alkuperäisine yksityiskohtineen (porraskaide), sekä salin takka.

Byggnad som skall skyddas.

I byggnaden får placeras närservice-, affärs- och kulturlokaler.

Byggnad som inte får rivas. Vid reparations- och ändringsarbeten ska byggnadens särdrag bevaras.

Ursprungliga byggnadsdelar ska värnas. I synnerhet ska fönster med fönsterbänkar bevaras.

Av interiören ska den ursprungliga rumsindelningen bevaras, trapphuset med ursprungliga detaljer (trappräcket), samt den öppna spisen i salen.

Suojelluissa rakennuksissa tehtävissä korjauksissa tulee käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja.

Mikäli rakennuksessa on tehty aikaisemmin muutoksia suojelutavoitteiden vastaisesti, on rakennus korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava rakennuksen alkuperäiseen tyyliin sopivalla tavalla.

Korjaus- ja muutostoimenpiteistä on pyydettävä lausunto paikalliselta museoviranomaiselta.

Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.

TONTTIJAKO
Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

Vid renovering av skyddade byggnader skall ursprungliga eller motsvarande material användas.

Om det tidigare har gjorts ändringar i byggnaden som strider mot skyddsmålen, ska byggnaden i samband med reparations- eller ändringsarbeten iståndsättas på ett sätt som passar ihop med byggnadens ursprungliga stil.

Om reparations- och ändringsåtgärderna ska utlåtande begäras av den lokala museimyndigheten .

Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.

TOMTINDELNING
För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto	Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,	ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä	höjdsystemet
N2000.	N2000.

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

9. MUU SUUNNITELMA-AINEISTO

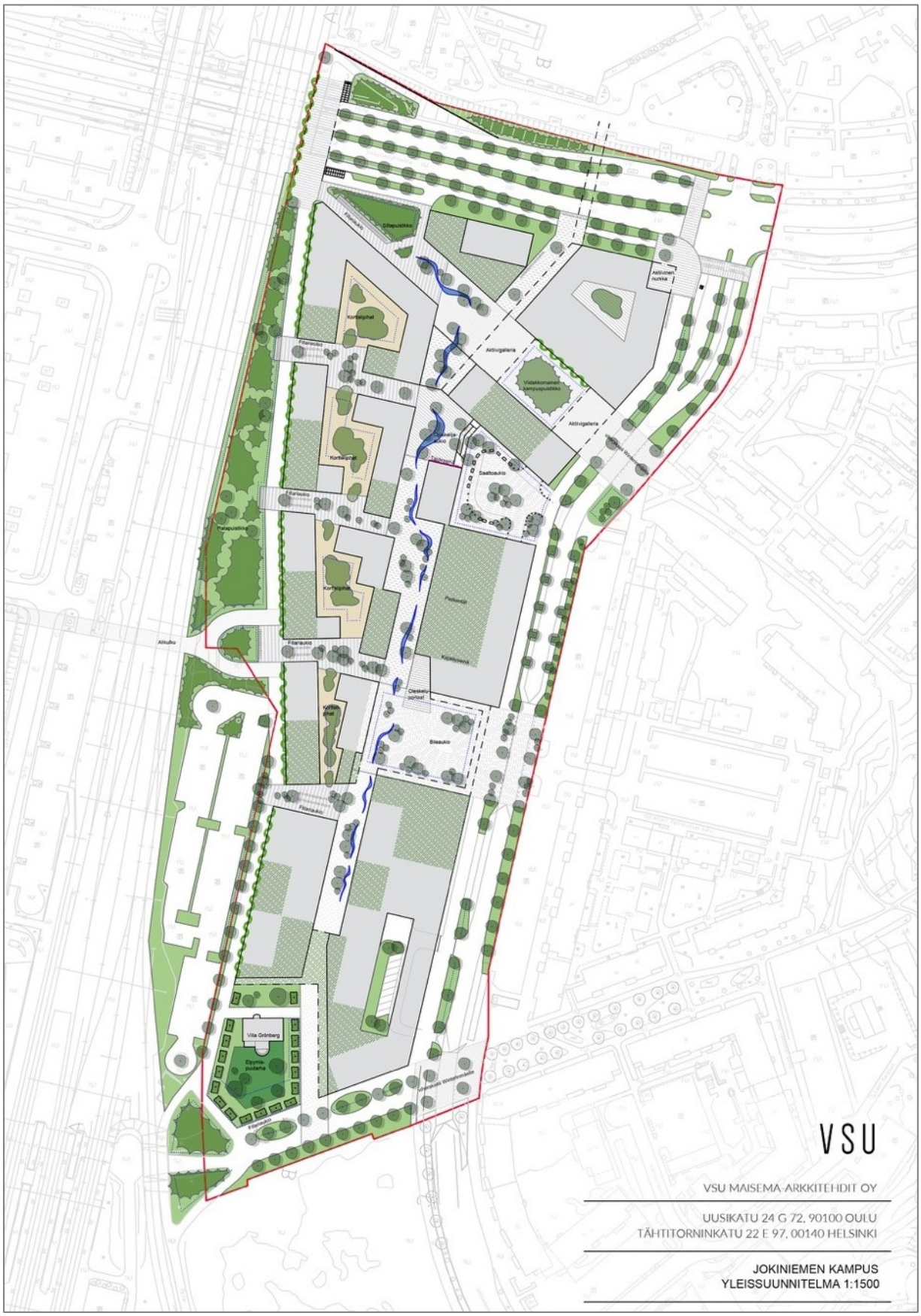



Asemapiirrrosluonnos 1.3.2023, A-Insinöörit / Maanlumo

RAITIN LEVEÄT OSUUDET

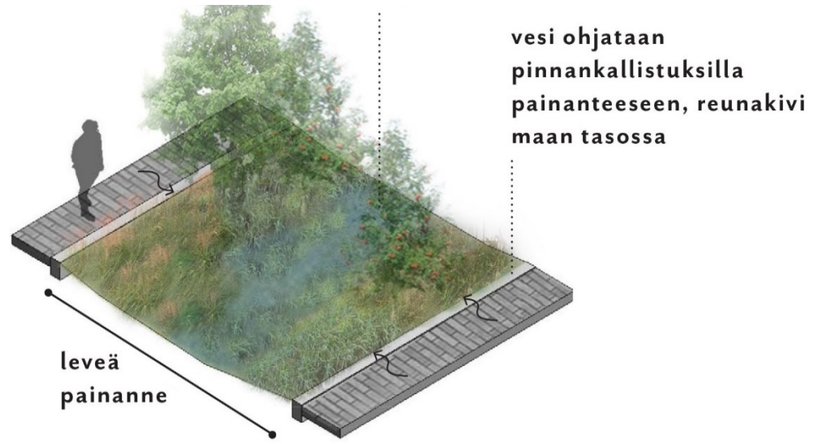

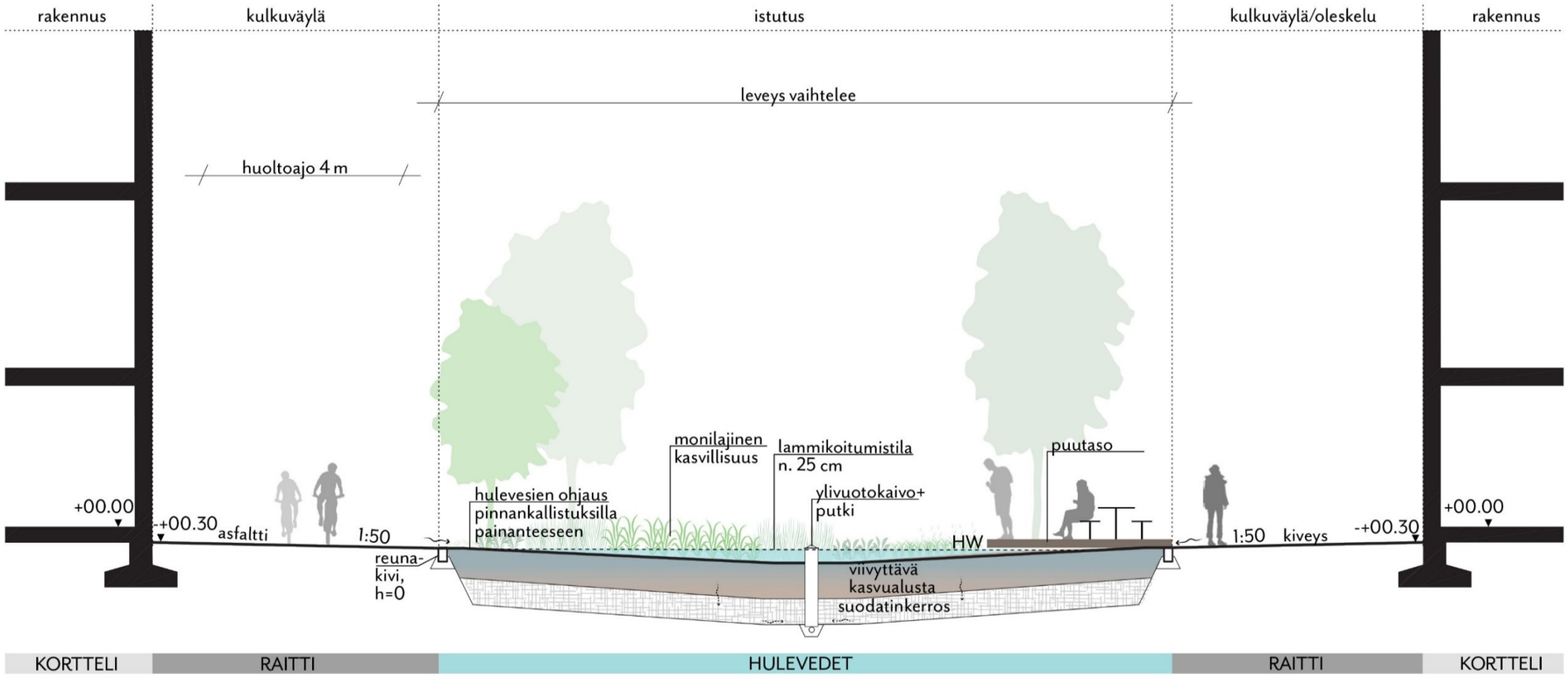

LIITE: Kaupunginhallitus 13.11.2023 / 20 §

KAMPUSRAITTI - hulevedet ja kasvillisuus

RAITIN KAPEAT OSUUDET

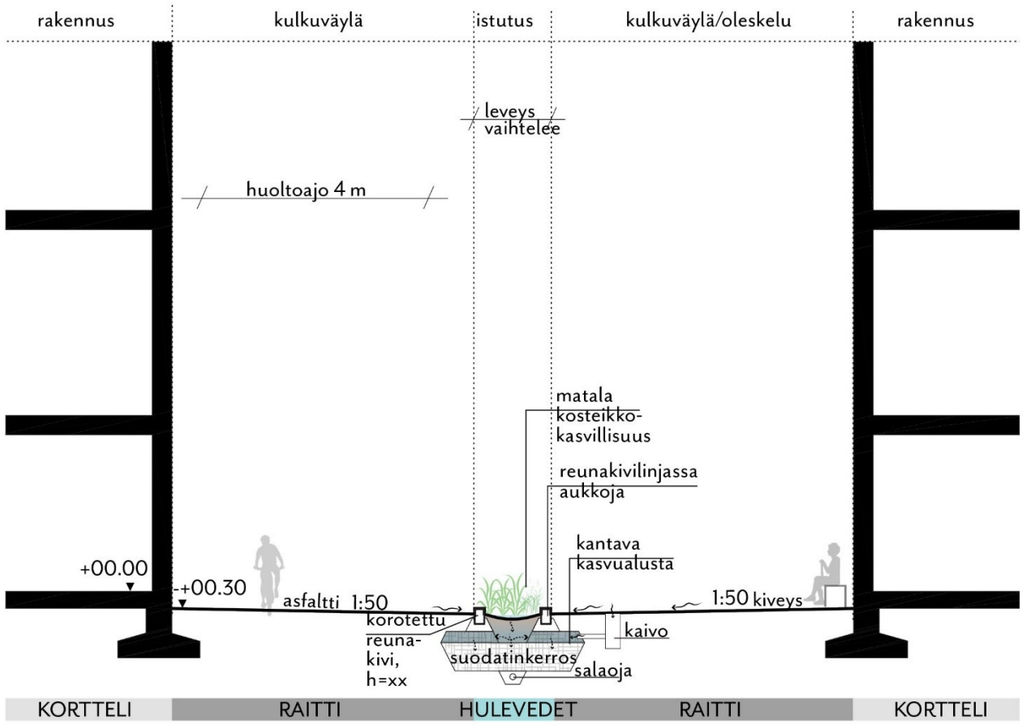

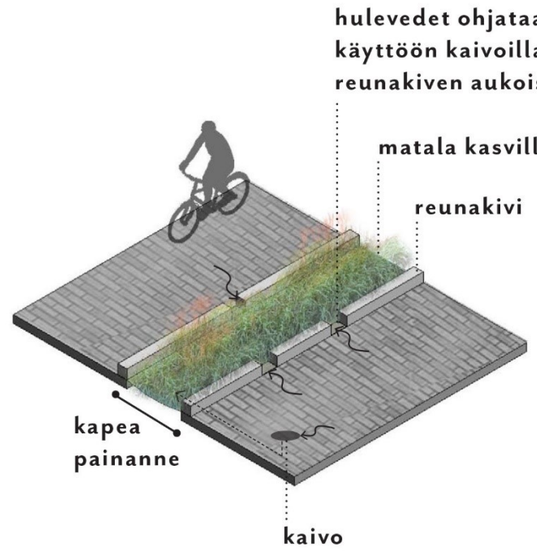

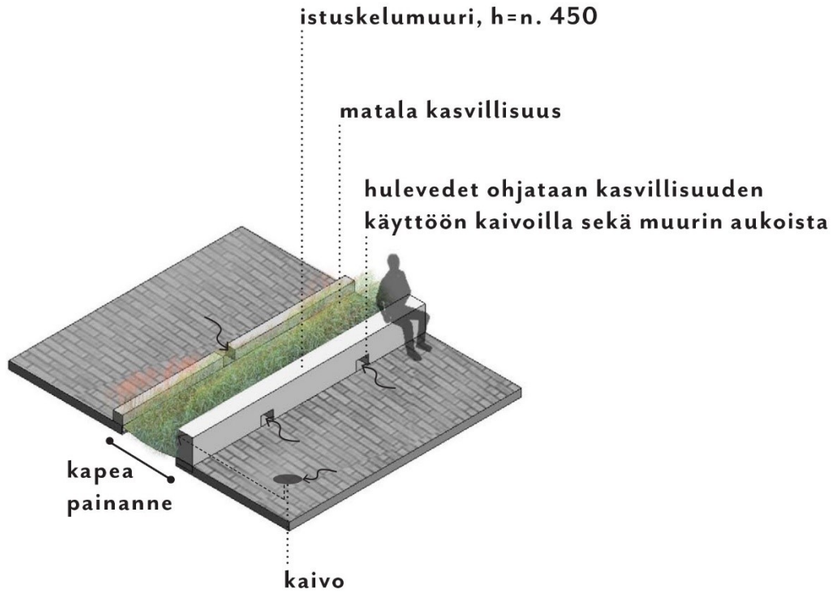

LIITE: Kaupunginhallitus 13.11.2023 / 20 §

9.1 -VIHERTEHOKKUUSLASKELMA

Vihertehokkuus (saavutettu taso)
0,81
Tavoitetaso
0,8
Alueen pinta-ala, m²
72612
Painotettu pinta-ala yht., m²
59008
Rakennusten ja läpäisemättömän pinnan ala m²
50443
Tontin pinta-ala miinus rakennusten ja läpäisemättömän pinnan ala, m²
22169
Valittujen maanpinnan elementtien pinta-ala, m² (ilman puita, lahopuita ja viherkattoja)
39795
Käytetty alueen pinta-ala, m²
63138
9474 m2 vielä käytettävää!
Hulevesien viivytystarve m³
342,3
Sateen intensiteetti l/s/ha, kesto 10min
150
Alueen keskimääräinen valumakerroin C
0,72
Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m³
yhteensä: 343,0
maanpäällinen: 250,0
maanalainen: 93,0
Jää viivyttämättä m³
0,0
Sallittu tontilta poistuva virtaama, l/s
217,836

Tarkistus: Hulevesialueen pinta-ala vähintään oltava, m²
2176,3

Elementti-tyyppi	Elementti-tunnus	Elementin määritelmä	Yksikkö	Pinta-ala tai lukumäärä	Painotus (Viherkerroin)	Painotettu pinta-ala, m²	Valuma-kerroin C
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	1	Säilytettävä hyväkuntoinen isokokoinen lehti-tai havupuu (täysikasvuisena > 9m tai latvus 40 m² / halkaisija 7,5m)	kpl	0	3,5	0,0	
	2	Säilytettävä hyväkuntoinen, pienikokoinen lehti-tai havupuu (täysikasvuisena 6-7 m tai latvus 20 m² / halkaisija 5m) tai pylväsmäinen puu	kpl	0	3,5	0,0	
	3	Säilytettävä hyväkuntoinen iso pensas (à 3 m² / kpl)	kpl	0	2,3	0,0	0,15
	4	Säilytettävä luonnonmukainen pohjakasvillisuus	m²	0	3,2	0,0	0,1
	5	Säilytettävä kallio ja sen kasvillisuus	m²	0	3,0	0,0	0,3
	6	Säilytettävä avokallio	m²	0	2,8	0,0	0,7
	7	Säilytettävä purouoma	m²	0	3,0	0,0	0,1
Istutettava / kylvettävä kasvillisuus	8	Isokokoinen lehti-tai havupuu (täysikasvuisena > 9m tai latvus 40 m² / halkaisija 7,5m). (Kasvualusta 80 cm)	kpl	100	3,0	12000,0	
	9	Pienikokoinen lehti-tai havupuu (täysikasvuisena 6-7 m tai latvus 20 m² / halkaisija 5m) tai pylväsmäinen puu. (Kasvualusta 60 cm)	kpl	50	3,0	3000,0	
	10	Kansipihalle istutettava pieni puu (täysikasvuisena 15 m2, halkaisija 4,4 m). (Kasvualusta 1m)	kpl	0	3,0	0,0	
	11	Isot pensaat, marjapensaat (à 1,5 m²). (Kasvualusta 40 cm)	kpl	30	1,7	153,0	0,15
	12	Muut pensaat. (Kasvualusta 40 cm)	m²	200	1,5	300,0	0,15
	13	Perennat. (Kasvualusta 20-40 cm)	m²	600	1,5	900,0	0,2
	14	Monivuotiset köynnökset (maapinta-ala 1 m²/kpl). (Kasvualusta 60 cm)	kpl	300	4,0	1200,0	0,15
	15	Nurmikko. (Kasvualusta 20 cm)	m²	700	1,1	770,0	0,25
Luonnon monimuotoisuus ja kasvillisuuskatot	16	Niitty, keto tai kuntta. (Kasvualusta 15 - 30 cm)	m²	500	1,8	900,0	0,2
	17	Runsaasti kukkivat puut ja hedelmäpuut (täysikasvuisena 6-7 m tai latvus 20 m² / halkaisija 5m). (Kasvualusta 60 cm)	kpl	7	3,0	420,0	
	18	Viljelylaatikot tai kasvimaa. (Kasvualusta 20-40 cm)	m²	100	2,2	220,0	0,2
	19	Lahopuut ja kannot, toimivat myös hyönteishotellina (1 m2/ kpl, esim. 2m x 0,5m)	kpl	0	2,0	0,0	
	20	Kattopuutarha (Kasvualusta 20 – 100 cm) VAIN SE OSA, JOKA ON KASVILLISUUTTA, LAITETAAN LASKURIIN	m²	1500	2,5	3750,0	0,1
	21	Heinäkatto (Kasvualusta 20-30 cm)	m²	2000	2,0	4000,0	0,2
	22	Niitty/ketokatto(Kasvualusta 15 – 30 cm)	m²	4000	1,7	6800,0	0,2
	23	Maksaruohokatto (Kasvualusta 6-8 cm)	m²	5000	1,3	6500,0	0,45
Pinnoitteet	24	Puoliläpäisevät pinnoitteet (esim. nurmikivi, kivituhka, puuterassit, kumirouhe)	m²	4000	1,0	4000,0	0,45
	25	Läpäisevät pinnoitteet (esim. sora- ja hiekkapinnat, avoin asvaltti)	m²	5000	1,3	6500,0	0,35
	26	Vettä läpäisemätön pinta (ei rakennuksien katot)	m²	27100	0,1	2710,0	1
Hulevesien hallintarakenteet	27	Kosteikko, lampi, tulvaniitty tai soistuma luonnonmukaisella kasvillisuudella (ainakin osan vuodesta pysyvä vesipinta; muun ajan maa pysyy kosteana)	m²	0	2,6	0,0	0,1
	28	Sadepuutarha / biosuodatuspainanne (ei pysyvää vesipintaa, monipuolista ja kerroksellista kasvillisuutta)	m²	250	2,5	625,0	0,1
	29	Kasvillisuuspintainen imeytyspainanne	m²	600	2,0	1200,0	0,1
	30	Kasvillisuuspintainen viivytyspainanne	m²	200	2,0	400,0	0,1
	31	Kiviainespintainen imeytyspainanne (esim. kivipesä)	m²	0	1,3	0,0	0,1
	32	Kiviainespintainen viivytyspainanne	m²	0	1,3	0,0	0,1
	33	Katualueilla: Hulevesien kerääminen läpäisemättömiltä pinnoilta läpäisevälle kasvillisuudelle maassa (ko.läpäisemättömän pinnan pinta-ala merkitään laskuriin)	m²	200	0,7	140,0	
	34	Rakennettava / putkituksesta palautettava purouoma	m²	0	3,0	0,0	0,1
	35	Imeytyskaivanto (maanalainen, huom. yksikkö on tilavuus!)	m³	0		0,0	-
	36	Viivytyskaivanto tai -säiliö (maanalainen, huom. yksikkö on tilavuus!)	m³	93		0,0	-
Bonus	37	Rivien 14, 16, 17 ja 19 toteutuessa lisäpisteet kerroksellisesta kasvillisuudesta ja luonnon monimuotoisuudesta	m²	*0*	0,0	2520,0	

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
NRO 002517
Jokiniemen kampus
LAUSUNNOT JA VASTINEET
kala 24.10.2023

Asemakaavoitus MYL /NIS/THU

Kaupunkiympäristölautakunta 6.6.2023 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavaehdotuksesta tai asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta 002517 **Jokiniemen kampus.** Lausuntoja pyydettiin 13 kpl ja saatiin 8 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1, 30.6.2023 **Vantaan Energia**	Maakaapelien ja kaukolämpöputkien sijainti on huomioitava. Muuntamoille tulee huomioida tilavaraukset kortteliin kuten asemakaavamerkinnöissä ja -määräyksissä onkin nyt kirjattu.	–
NRO 2, 28.7.2023 **Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos**	Alueen ja alueelle johtavien kulkureittien suunnittelussa ja toteutuksessa tulee huomioida HIKLUn vaatimukset.	–
NRO 3, 24.7.2023 **HSY**	Kaavaselostuksen tulisi sisältää vesihuollon esisuunnitelma. Kaavamuutos ei edellytä johtosiirtoja eikä johtokujien merkitsemistä kaavakarttaan.	–
NRO 4, 21.8.2023 **Uudenmaan ELY-kekus**	Ilmastovaikutuksia tulee arvioida, samoin ilmanlaadusta ja pilaantuneista maista tulee lisätä lähtötietoa selostukseen. Melumääräyksiä ja hulevesimääräyksiä tulee tarkistaa	Lisätään selostukseen lähtötiedot ilmanlaadusta ja pilaantuneista maista, sekä arvioidaan hankkeen ilmastovaikutuksia KILVA-työkalulla. Melumääräyksiä ja hulevesimääräyksiä tarkennetaan.
NRO 5, 2.8.2023 **HSL**	Kestävät liikennemuodot etusijalla myös jatkosuunnittelussa. Jokiniemenkadun bussiliikennettä ei saa hankaloittaa, kaupunkipyöräasemille ja liityntäpyöräpysäköinnille tilanvarukset. Pysäköintitalot vaiheittain todennetun tarpeen mukaan ja robottipysäköintiä syytä tutkia.	–

NRO 6, 17.8.2023 **Kaupunginmuseo**	Kaavaehdotuksessa on huomioitu arvokkaan kulttuuriympäristön vaaliminen sekä turvattu rakennusperintökohteen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.	–
NRO 7, 16.8.2023 **Väylävirasto**	LR-alueen rajaus niin, että sähköratapylväät sijoittuvat sille. Grönberginpuisto tulisi melusuojata. Oleskelu- ja leikkialueiden melutasovaatimukset tulee lisätä kaavaehdotukseen.	LR-alueen rajausta on tarkistettu. Lisätään korttelialueita koskeva melumääräys.
NRO 8, 23.8.2023 **Suomi-rata Oy**	Rautatiealueen muutostarpeet ja raideliikenteen melun, runkomelun ja tärinän huomiointi kaavassa.	Lisätään korttelialueita koskeva melumääräys.

NRO 1
Energia Sähköverkot Oy, 30.6.2023

Lausunto:

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 -2 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Muuntamoille tulee huomioida tarvittavat tilavaraukset asemakaavan jokaiseen C ja Y alueen kortteliin kuten kaavakartan asemakaavamerkinnöissä ja -määräyksissä on nyt kirjattu.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija
Antti Hartikainen, puh. 050-3266913.

Kaukolämpöverkko

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 3).

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja kaukolämpöverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa työnsuunnittelija Artturi Hyyryläinen, puh. 050-5212661.

LIITTEET
1. **Keskijänniteverkon kartta 1:2000**
2. **Pienjänniteverkon kartta 1:2000**
3. **Kaukolämpöverkon kartta 1:2000**

Vastine:
Muuntamotarpeet ja kaapelien sekä kaukolämpöputkien sijainti on otettu kaavassa huomioon.

Tarkistukset:
–

NRO 2
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, 28.7.2023

Lausunto:

Palo- ja pelastuskalustolla on oltava mahdollisuus päästä riittävän lähelle rakennuksia (pelastustiet). Alueen ja alueelle johtavien kulkureittien suunnittelussa ja toteutuksessa tulee huomioida HIKLU Pelastustien suunnittelu- ja toteutusohjeessa esitetyt vaatimukset kulkureittien (pelastustiet) leveyden ja kantavuuden osalta (Ohje on saatavilla osoitteesta pelastustoimi.fi).

Vastine:
Alueen kaavoituksessa ja yleisten alueiden suunnittelussa on huomioitu HIKLUn vaatimukset.

Tarkistukset:
–

NRO 3
HSY, 24.7.2023

Lausunto:

Suunnittelualueella ja sen välittömässä läheisyydessä on rakennettua vesihuollon jakelu- ja keräilyverkostoa, josta valtaosa painottuu suunnittelualueen sisältämille nykyisille katualueille. Nykyinen verkosto palvelee jatkossakin mutta muutoksen myötä alueelle edellytetään myös vesihuollon uudisrakentamista.

Kaavoituksen kanssa samanaikaisesti on laadittu A-Insinöörien toimesta katusuunnittelun ja vesihuollon esisuunnitelma. Kaavaselostuksen tulisi sisältää laadittu ajantasainen vesihuollon esisuunnitelma alustavine kustannusarvioineen. Esisuunnittelun perusteella on todettavissa, että kaavamuutos ei edellytä johtosiirtoja eikä johtokujien merkitsemistä kaavakarttaan.

Esisuunnitteluaineiston mukaan vesihuollon kustannusarvioksi rakennusosineen ja työmaatehtävineen on arvioitu n. 1 M €. Suunnittelu jatkuu lähitulevaisuudessa yksityiskohtaisena rakennussuunnitteluna.

Vastine:
Vantaan kaupunki ei julkaise enää verkossa kaavaselostuksen osana vesihuollon suunnitelmia turvallisuusuhkien vuoksi. Kaupungin vesihuollon suunnittelu tehdään yhteistyössä HSY:n kanssa.

Tarkistukset:
–

NRO 4
Uudenmaan ELY-keskus, 21.8.2023

Lausunto:

Yleiskaava ja yhdyskuntarakenne
Asemakaavaratkaisu on Vantaan yleiskaavan 2020 mukainen. Kaavalla luodaan hyvät edellytykset monipuoliselle kaupunkirakenteelle joukkoliikenteen solmukohdassa.

Ilmastovaikutukset
Asemakaavaratkaisu mahdollistaa huomattavasti uudisrakentamista, jolla on mahdollisesti merkittäviä ilmastovaikutuksia. Ilmastovaikutuksia ei ole kuitenkaan kokonaisuudessaan arvioitu, vaikka kaavaselostuksessa on tunnistettu joitakin kaavan ilmastovaikutuksia. Ottaen huomioon, että kyseessä on mittava valtuustokauden kärkihanke ja Vantaan kaupunki on sitoutunut tavoittelemaan hiilineutraaliutta 2030 mennessä, on kaavan merkittäviä ilmastovaikutuksia ja niiden lieventämiskeinoja syytä vielä tarkastella. Vaikutusten merkittävyys saadaan parhaiten näkyviin määrällisellä arviolla.

Kyseisen kaavaratkaisun ilmastovaikutusten huomioinnissa tulee kiinnittää huomiota korkean rakentamisen päästöihin, esirakentamisen päästöihin, vähähiilisten ja kestävien materiaalien edistämiseen, kestävän liikkumisen edistämiseen ja energiaratkaisuihin. Mittavan ja tiiviin uudisrakentamisen takia on syytä kiinnittää erityistä huomiota myös ilmastonmuutoksen sopeutumiseen, esimerkiksi hellejaksoihin ja rankkasateisiin varautumiseen suunnitteluratkaisuissa. On kuitenkin hyvä, että rakentaminen sijoittuu joukkoliikenteen kannalta erityisen hyvälle sijainnille ja joutomaalle. On myös hyvä, että muuntojoustavuus ja tilojen monikäyttöisyys huomioidaan suunnittelussa. Jotta kaava olisi linjassa kaupungin kestävyystavoitteiden kanssa, tulisi liikkumisen kestävyys olla resurssiviisauden ja kiertotalouden lisäksi kaavan tavoitteissa. Kestävää liikkumista ei tule vain painottaa, vaan se tulee olla suunnittelun lähtökohta. Suunnittelun kaikissa vaiheissa tulee varmistaa, että kaava-aineistossa mainittu autoton elämäntyyli on mahdollista ja sitä edistetään tehokkain ja runsain keinoin.

Vaikka rakentamisen päästöt ovat suuret ja aiheuttavat haasteita ilmastotavoitteiden saavuttamiselle, voidaan kaavamääräyksillä tukea ja edistää kestävyyttä. On hyvä, että kaavamääräyksissä on jo monia ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen huomioivia kaavamääräyksiä. Niiden vaikutus voi kuitenkin jäädä pieneksi. Jotta kaavaratkaisu olisi sille asetettujen tavoitteiden ja resurssiviisauden tiekartan mukainen, vaikutusten lieventämiseen tulee löytää vielä lisäkeinoja. Esimerkiksi rakentamisen tai toteutuksen kestävyyttä tai korkeatasoisuutta ei ole kaavassa huomioitu tai edellytetty ja tämä osaltaan lisää ratkaisun haitallisia vaikutuksia. Myös kaavaselostuksessa mainittua matalalämpöverkkoa voidaan edistää tehokkaasti kaavamääräyksin. Vantaalla laaditaan samanaikaisesti Aviapoliksen alueella asemakaavoja, joissa on kehitetty sekä ilmastovaikutusten arviointia sekä ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista tukevia kaavamääräyksiä. Näitä voi käyttää esimerkkinä tässäkin kaavassa.

Meluntorjunta ja ilmanlaatu
Kaava-alue sijaitsee voimakkaan raide- ja tieliikennemelun alueella. Kaava-alueelle tehdyn meluselvityksen mukaan rakennusten julkisivuille kohdistuu liikenteestä enimmillään 66 dB:n päiväajan keskiäänitaso ja 84 dB:n enimmäisäänitaso.
Kaavassa on syytä määrätä toimistotilat radan ja teiden varteen kaava-alueen meluisimpiin osiin ja asuin- ja majoitustilat kaava-alueen sisäosaan suojaan liikenteen melulta. Tämä tulee varmistaa riittävän sitovilla asemakaavamääräyksillä. Mikäli asumista sijoitetaan radan varteen, voisi se korkeiden enimmäisäänitasojen vuoksi osin edellyttää erittäin suuria (39 dB:n) ääneneristyvaatimuksia. Kaavoitusvaiheessa olisi tällöin suositeltavaa selvittää, että teknisiä ratkaisuja tarvittavan äänitasoeron saavuttamiseksi on löydettävissä.
Asemakaavassa on syytä varmistaa, että kaikille asunnoille on myös VNP (993/1992) ohjearvot täyttävä aukeamissuunta.

Kaavamääräyksen mukaan: "Asuntojen oleskeluparvekkeilla, joihin kohdistuu yli 65 dB(A):n julkisivumelutaso tulee lasituksella ja akustoinnilla saavuttaa päiväajan keskiäänitaso 55 dB ja yöajan keskiäänitaso 45 dB." Uudenmaan ELY-keskus huomauttaa, että kaikki oleskeluparvekkeet tulee sijoittaa ja tarvittaessa suojata siten, että niillä saavutetaan päiväajan keskiäänitaso 55 dB ja yöajan keskiäänitaso 45 dB. Tältä osin kaavamääräystä tulee muuttaa. Oleskeluparvekkeiden sijoittaminen kaava-alueen meluisimpiin osiin (radan, Valkoisenlähteentien ja Jokiniemenkadun puoleisille julkisivuille) ei ole suositeltavaa.

Kaavamääräyksen mukaan: "Raideliikenteestä asuntoihin tai majoitushuoneisiin aiheutuvan runkomelu, Lprm enimmäistaso rajoitetaan rakenneratkaisuilla sekä tilojen suunnittelulla 35 dB:iin. Vastaava luku toimisto- ja opetustiloissa on 40 dB." Mikäli kaavassa ei erikseen rajoiteta asumisen ja majoitushuoneiden sijoittumista siten, ettei niiden julkisivuille tule äänierovaatimuksia, olisi näille asunnoille ja majoitushuoneille VTT:n suosituksen mukaisesti käytettävä runkomelutason (Lprm) tiukempaa raja-arvoa (30 dB). Kokoontumis- ja opetustiloille tulisi käyttää VTT:n suosituksen mukaan runkomelutason (Lprm) raja-arvoa 35 dB. Tärinä- ja runkomeluselvitys tulee liittää kaava-aineistoon. Kaava-aineistossa ilmanlaatuasioita ei ole käsitelty lainkaan. Tältä osin kaava-aineistoa tulee täydentää.

Pilaantuneet maat
Pilaantuneen maaperän puhdistuksen loppuraportin (Vantaan kaupunki ja Ratahallintokeskus. Grönbergin entisen lyijysulaton tontin ja sen ympäristön kunnostus, Loppuraportti. Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy 1.7.2004) perusteella alueella jäi pilaantuneita maita. Em. maihin liittyen alueelle on tehty eristys- ja huomiorakenteita. Tiedot pilaantuneista maista ja haitta-ainepitoisista maa-aineksista sekä eristys- ja huomiorakenteista on lisättävä vähintään kaavaselostukseen ja ne on huomioitava alueen jatkosuunnittelussa.

Hulevesien hallinta
Hulevesisuunnitelman laadintamääräykseen on syytä lisätä, että suunnitelman tulee sisältää myös rakentamisen aikaiset työmaavedet. Pysäköintialueiden ja -talojen hulevedet tulee johtaa viivytysrakenteisiin öljyn- ja hiekanerottimien kautta.

Vastine:

<u>Ilmastovaikutukset</u>
Kaava-alueen suunnittelussa on otettu huomioon resurssiviisauden periaatteet monipuolisesti. Sijainti on joukkoliikenteen solmukohdassa Suomen parhaiten saavutettavalla alueella, mikä lausunnossa todetaankin. Lisäksi koko alue on huolto- ja pelastusajoneuvoliikennettä lukuun ottamatta rauhoitettu jalankulku ja-pyöräily-ympäristöksi. Ympäristön korkea laatutaso, kestävyys sekä viihtyisyys ovat olennaisia tekijöitä, sen kannalta minkä liikkumismuodon kukakin valitsee. Katuympäristöön on tulossa puita ja muuta kasvillisuutta sekä hulevesien viivytysrakenteita, mikä osaltaan on osa ilmastomuutokseen varautumista. Hulevesien hallintaa ja ympäristön monimuotoisuutta tukee myös kaavamääräyksen kasvikattovaatimus.
Kortteleita koskee vihertehokkuusvaatimus. Tavoiteluku on 0,8, mikä tiiviin rakentamisen alueella on kunnianhimoinen, sillä maanvaraisen pihan osuus jää pieneksi. Vantaalla on päädytty määrittämään vihertehokkuusluvun kautta yleinen vaatimustaso, jolloin jää jatkosuunnittelun tehtäväksi löytää ja osoittaa ne keinot, jotka kullakin sijainnilla ja suunnitteluratkaisulla ovat tehokkaimmin (resurssiviisaimmin) järjestettävissä.
Rakentaminen on tiivistä, jolloin se säästää kasvullista maata verrattuna tilanteeseen, jossa vastaava rakentamisvolyymi sijoittuisi väljemmin jonnekin muualle vaikeammin joukkoliikenteellisesti saavutettavalle alueelle.
Rakennukset ovat kaikki suojeltavaa villa Grönbergiä lukuun ottamatta uusia, niiden alta ei pureta mitään. Korttelien käyttötarkoitus on väljä ja muuntojoustava. Katutasokerroksilta vaaditaan riittävää kerroskorkeutta, jolloin nekin voivat joustaa tulevaisuudessa tarpeen mukaan. Rakennusten arkkitehtuurilta ja rakentamistavalta on kaavamääräyksissä vaadittu kestävyyttä ja korkeatasoisuutta.

Poltettu tiili ei ehkä tuotantotavaltaan ole ilmastoystävällisin, mutta se on kestävä ja Tikkurilan alueen perinteitä ja omaakin tiilenvalmistushistoriaa kunnioittava materiaali.
Alueen energian hankintaa ja tuotantoa on selvitetty nähtävilläolon aikana. Kaavamääräyksissä vaadittiin varautumista alueellisen energiajärjestelmän vaatimiin tilavarauksiin. Todennäköisin näistä tarjolla olevista voisi olla alueellinen matalaenergiajärjestelmä, jonka ongelmana on, kuinka tulevat kiinteistöt voidaan velvoittaa yhden yrityksen toimittamaan järjestelmään rikkomatta kilpailulakia. Jokainen kortteli on kuitenkin velvollinen rakentamaan aurinkoenergiaa edes hieman. Määräyksen tarkoituksen on tietenkin avata tietä sille, että jos on pakotettu aurinkoenergiajärjestelmän luomaan, on samalla järkevää tuottaa energiaa yhtä aurinkopaneelia suuremmalla volyymilla. Maalämpöratkaisuja on myös prosessin kuluessa selvitetty, mutta koska maalämpöputket joudutaan poraamaan vinoon rakennusten alle tai käyttämään lämpöpaalujärjestelmä, ei se tässä kohteessa kustannustehokasta. Suoraa määräystä siitä, miten alueen energia tulisi tuottaa ei ole annettu. Perusteena on, että puhtaan energian tuotantoteknologia kehittyy niin nopeasti, että jos me lyömme kaavalla tietyn ratkaisun nyt lukkoon, voi se osoittautua jo parin vuoden sisällä vanhentuneeseen tietoon pohjautuvaksi.
Täysin autotonta aluetta Vantaan kaupunki ei näe mahdolliseksi toteuttaa. Jo varmistuneet oppimiskampuksen tai uudelta nimeltään Tikkurilan osaamiskeskuksen käyttäjien tarpeeseen auto-, mopo- tai polkupyöräpaikoista on vastattu. Lisäksi kaupunkia sitoo sopimus Väyläviraston kanssa, jonka mukaan nykyisiä liityntäpysäköintipaikkoja ei saa vähentää. Näistä syistä on päädytty kahteen maanpäälliseen pysäköintitaloon. Pysäköintitalojen etuna on verrattuna maanalaiseen pysäköintiin niiden joustaminen ja ottaminen uuteen käyttöön, kun henkilöautojen käyttö tulevaisuudessa hiipuu.

Asemakaavan ilmastovaikutuksia on tarkastelu KILVA-työkalulla. Sen perusteella hankkeen vahvuuksia ovat sen sijainnista suoraan johdettavat asiat. Aseman vieressä oleva toiminnoiltaan sekoittunut alue vähentää liikkumisen tarvetta ja ohjaa kohti kestäviä kulkumuotoja. Päämäärään vie myös laadukas ja turvallinen kävely- ja pyöräily-ympäristö, joka on samalla viihtyisä ja jonka varrelle liiketilat ja julkiset tilat avautuvat. Alue on pilaantuneiden maiden kuorimisen seurauksena luontaista maanpintaansa alempana ja sen kasvillisuus on nuorta ruderaattikasvillisuutta. Sikäli istutettavat isoksi kasvavat puut lisäävät alueen hiilen sidontaa. Toisaalta tiiviiksi rakennettavalla alueella kasvullinen maanpinta jää väistämättä vähäiseksi.

Uusiutuvan energian varsinkin aurinkoenergian tuotantoon alue soveltuu hyvin, sillä länsipuolinen raidealue takaa esteettömän auringonpaisteen alueen kattopinnoille. Myös avoimen rata-alueen aiheuttamaa tuulisuutta voidaan hyödyntää pienin rakennuksiin integroitavin tuulivoimaloin. Myös alueellinen lämpöjärjestelmä (matalalämpö-) tukee resurssitehokkuutta. Kunnallistekniikan rakentamisessa hyödynnetään olemassa olevaa verkostoa mahdollisimman paljon. Hulevesiratkaisuin, kasvikatoin ja säätä kestävin julkisivumateriaalein varaudutaan äärevöityviin sääilmiöihin.

Heikkoutena KILVA toi esiin hiilen säilymisen tulevassa rakenteessa. Säilymisestä ei toisaalta voine puhua, kun alue on nykyisellään rakentamaton ja paljas. Mutta on totta, ettei esim. puurakentamista nyt vaadita vaan pääasiallinen julkisivumateriaali on muurattu tiili. Puurakentaminen voi vaikeuttaa ääneneristävyys-vaatimusten saavuttamista, kuten vastineen seuraavassa osassa todetaan. Kaupunki asettaa alueen tulevia rakentajia kilpailuttaessaan ehtoja, joilla pyritään mahdollisimman vähähiilipäästöiseen rakentamiseen. Ehtoja ei haluttu kaavaan suoraan kirjoittaa, sillä resurssiviisaaseen rakentamiseen liittyvät teknologiat ja materiaalit kehittyvät nyt nopeasti ja kaavan vahvistumisesta rakentamisen aloittamiseen voi kulua useita vuosia.
Myös massatasapainon kirjaaminen asemakaavaan on hankalaa, sillä täyttöjä joudutaan tekemään, koska alueelta on poistettua aikanaan pintamaat ja alueen luontainen maanpinta halutaan saavuttaa jo pelkästään katuliittymien takia. Täyttömaita on todennäköisesti saatavilla esim. Vantaan Energian lämpövaraston louhinnan yhteydessä, jolloin kiviaineksien kuljetusmatka Jokiniemeen jää varsin lyhyeksi. Toisaalta kaavalla asiaa on vaikea määrätä, kun hankkeiden aikataulu kummassakaan päässä ei ole asemakaavoituksen vallassa.

Meluntorjunta ja ilman laatu

Äänitasoerovaatimus 39 dB on toki korkea, mutta toteutettavissa tavanomaisia rakenneratkaisuin ja huolellisella suunnittelulla. Riittävän hyvä ikkunat ja parvekeovet löytyvät yleensä vakiomallistoista. Heikosti ääntä eristäviä, kevyitä ulkoseinärakenteita tulee välttää. Äänitasoeron $\Delta L_{A,vaad}$ = 40 dB saavuttaminen edellyttää kevytrakenteisten ulkoseinien (puu- ja teräsrankaseinät, kevytbetoni, kevytsoraharkot ja vastaavat) rakenteen huolellista suunnittelua, valintaa ja toteutusta. Massiiviset kivirakenteiset ulkoseinät (betonisandwich, tiilikuori-lämmöneristesisäkuori) johtavat suuremman massansa ansiosta parempaan eristävyyteen ja lievempiin vaatimuksiin ikkunoille.[1]

Oleskeluparvekkeita koskevaa kaavamäärästä on kaavoittajankin mielestä syytä muuttaa koskemaan myös niitä parvekkeita, jotka sijoittuvat alle 65 dB:n melualueelle. Parvekkeiden osalta on meluselvityksessä todettu, että äänitasoerovaatimus on enimmillään 15 dB. Oleskeluparvekkeelle muodostuviin äänitasoihin voidaan vaikuttaa myös rajoittamalla avattavien lasien pinta-alaa, kasvattamalla lasituksia paremmin ääntä eristävien kaiteen umpiosien ja pielien pinta-alaa sekä lisäämällä oleskeluparvekkeelle ääntä absorboivaa materiaalia. Mikäli oleskeluparvekkeen lasituksen äänitasoerovaatimus on 15 dB tai enemmän, oleskeluparvekkeen toteuttaminen on teknisesti vaativaa, ja viherhuone on tällöin toimivampi ratkaisu.[2]

Maaperäisen runkomelutason L_{prm} ohjearvo on asunnoissa ja majoitushuoneissa avoratojen ollessa kyseessä 35 dB. Vastaava luku toimisto- ja opetustiloissa on 40 dB. Ympäristöministeriön julkaiseman ”Melun- ja tärinäntorjuntaratkaisut sekä niiden vaikutukset kaavoituksessa” oppaan perusteella ei ole aihetta vaatia tiukempaa runkomeluvaatimusta.[2,3] Myös Suomen standardisoimisliiton SFS 5907:2022 mukaan asuinhuoneissa avoradalta kantautuva runkomelu L_{prm} voi luokassa A2 olla enintään 35 dB. Akustinen luokka A2 vastaa ääniympäristöasetuksessa säädettyjä velvoitteita. Rakennuksen ulkopuolisen äänilähteen aiheuttamat äänitasot luokassa A2 vastaavat pääosin valtioneuvoston päätöksen melutason ohjearvoista (993/1992) lukuarvoja.

Ilman epäpuhtauksia mitataan Tikkurilassa ja mittauspisteen tuloksia on syytä avata kaavaselostuksessa lausunnon ehdottamalla tavalla.

Pilaantuneet maat

Grönbergin lyijysulattamo toimi Jokiniemessä 1929–1984. Lyijyä sisältävää jätettä läjitettiin tontille ja sulattamon savukaasujen mukana lyijyä levisi laajalle ympäristöön. Ongelmallisin jäte oli savukaasujen pesussa syntynyt, erittäin lyijypitoinen pesuriliete, joka sisälsi myös korkeita arvoja dioksiineja ja furaaneja. Kaava-alue oli pahiten likaantunutta aluetta, jonka kunnostaminen tapahtui v. 2003–2004. Alueelta poistettiin kaikkiaan 83 000 tonnia voimakkaasti pilaantuneita massoja. Radanvarren luiskaan, nykyisen jk/pp-tien alle, jäi noin 190 m matkalle voimakkaasti pilaantuneita maita noin 1100 m^3 eli noin 2200 t. Penkereen eristerakenteena on bentoniittimatto.
Pilaantuneita maita jäi myös Jokiniemenkadun länsipuolelle katurakenteiden luiskaan. Myös yksittäiset pisteet Villa Grönbergin puutarhassa jätettiin puhdistamatta, sillä puiden tai pensaiden juuristoa ei haluttu vahingoittaa. Eristetyistä pilaantuneista maista ei nykyisellään aiheudu ympäristö- tai terveysriskiä. Kun eristettyihin alueisiin tulevassa maanrakennuksessa kajotaan, tulee pilaantuneet massat poistaa ja puhdistaa.

Hulevesien hallinta

Pysäköintitalojen hulevedet ovat kattovesiä, jotka käsitellään muiden puhtaiden hulevesien tapaan viivyttämällä niitä hulevesirakenteissa. Pysäköintialueen hulevedet - otetaan huomioon hulevesisuunnitelmissa. Työmaa-aikaisia hulevesiä koskeva määräys voidaan lisätä kaavaan.

[1]Melun- ja tärinäntorjuntaratkaisut sekä niiden vaikutukset kaavoituksessa, Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:28.
[2] Melun- ja tärinäntorjuntaratkaisut sekä niiden vaikutukset kaavoituksessa, Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:28.
[3] YMo 2018. Ääniympäristö – Ympäristöministeriön ohje rakennuksen ääniympäristöstä. Helsinki, ympäristöministeriö.

Tarkistukset:

Melumääräyksiä on tarkistettu siten, että oleskeluparvekkeita koskevaa melutasovaatimusta on laajennettu koskemaan myös pihojen ja kattopihojen leikki- ja oleskelualueita. Lisäksi määrätään, että asuntojen tuuletus tai viilennys tulee järjestää siten, ettei liikennemelun keskiäänitaso (L_{Aeq}) asunnossa ylitä yöllä (klo 22–7) 30 dB tai raitioliikenteen toistuvat hetkelliset enimmäisäänitasot (L_{AFmax}) ylitä 45 dB. Selostuksen lähtötietoihin lisätään ilman pienhiukkaspitoisuuksia, sekä pilaantuneita maita koskevat kohdat. Kaavan ilmastovaikutuksia on tarkasteltu ELY-keskuksen omalla KILVA-työkalulla ja sen tulokset on sisällytetty kaavan ilmastovaikutuksia koskevaan kohtaan.
Kaavan liitemateriaaliaineistoon lisätään kartta alueen pilaantuneista maista. Kaavamääräyksiin lisätään, että työmaa-aikaiset hulevedet tulee hallita.

NRO 5
HSL, 2.8.2023

Lausunto:

HSL kannattaa alueen kehittämistä ja kaavan tavoitteet ovat hyviä. HSL pitää tärkeänä, että aluevaraus ratapihan laajentamiseen ja kahden lisäraiteen rakentamiseen säilytetään, kuten nyt on tehtykin siten että LP-alue on otettavissa raideliikennekäyttöön tarvittaessa. Tikkurila on yksi Suomen vilkkaimmista asemista ja käynnissä olevan ratapihan muutostyön jälkeen kaupunkiraiteiden junilla on käytössä enää vain kaksi raidetta Tikkurilassa. Tulevaisuudessa esimerkiksi junien vuorovälin tihentäminen, täydentävä junatarjonta, jossa osa junista kääntyisi Tikkurilassa tai häiriönhallinnan kehittäminen voivat mahdollisesti edellyttää lisäraiteiden rakentamista Tikkurilaan.

Yhteydet alueella ja asemalle eri joukkoliikennemuotoihin tulee olla sujuvat, turvalliset ja viihtyisät, niin kävellen kuin pyöräillen. Myös esteettömyys tulee huomioida. Kaavaehdotuksessa tämä näyttää toteutuvan hyvin. Tuleekin varmistaa, ettei jatkokehittämisessä kestäville liikkumismuodoille varattuja tiloja oteta muuhun käyttöön. Jokiniemenkadun muutokset eivät saa hankaloittaa bussiliikenteen toimintaedellytyksiä, korotukset tulee suunnitella siten, etteivät ne aiheuta linja-autoille tarpeettomia tärähdyksiä. Alueella nyt oleville kaupunkipyöräasemille pitää jättää tilavarauksia ja varmistaa niidensopiva sijoittuminen. Myös mahdollisiin sähkökäyttöisiin kaupunkipyöriin, kuormapyöriin ja muihin uusiin kestäviin liikkumismuotoihin tulee aluetta suunniteltaessa varautua. Liityntäpyöräpysäköinnin sijoittamista alueelle tulee jatkosuunnittelussa tutkia. Pyöräpysäköinnin tulisi olla vähintään runkolukittavaa, mutta mielellään myös säältä suojattua.

Pysäköinnin keskittäminen tarvittaessa muunneltaviin pysäköintitaloihin on kannatettavaa, kuten kaavaehdotuksen selostuksessa on mainittu. Rakennettavat henkilöautojen pysäköintitilat tulisi myös toteuttaa vaiheittain todennetun tarpeen mukaan. Kuten kaavamateriaalissakin on todettu suunnittelualueen sijainti ja joukkoliikenneyhteydet mahdollistavat autottoman elämäntyylin ja tätä pitäisi rohkeasti toteuttaa myös sijoittamalla aseman läheisyyteen viihtyisyyttä ja elinvoimaa tuovia ratkaisuja ja huolella tutkia olisiko kaavamateriaalissa ehdotettu robottipysäköinti toimiva ratkaisu. Aluetta tulee tarkastella myös isompana kokonaisuutena, jotta välttämättömät henkilöautojen paikat tulee toteutettua järkevästi ja saattoliikenne asemalle toimii.

Rakentamisen aikaiset järjestelyt eivät saa häiritä joukkoliikennettä. Erityisesti Vantaan ratikan tunnelin rakentaminen tulee vaatimaan alueelle mittavia poikkeusjärjestelyjä, joissa suunnittelualueenhyödyntäminen voi tulla kysymykseen. HSL on mielellään mukana alueen kestäviin liikkumismuotoihin liittyvässä jatkosuunnittelussa, erityisesti joukkoliikenteen pysäkkeihin liittyen.

Vastine
Pyöräily on otettu huomioon alueen suunnittelussa ja jatkosuunnittelussa voidaan vielä ottaa huomioon kaupunkipyöräasemien ja liityntäpyöräpysäköinnin tilantarpeet.

Joukkoliikenteen solmukohdassa sijainnista huolimatta Vantaan kaupunki ei näe mahdolliseksi toteuttaa täysin autotonta aluetta. Jo varmistuneet oppimiskampuksen tai uudelta nimeltään Tikkurilan osaamiskeskuksen käyttäjien tarpeeseen auto-, mopo- tai polkupyöräpaikoista on vastattu. Lisäksi kaupunkia sitoo sopimus Väyläviraston kanssa, jonka mukaan nykyisiä liityntäpysäköintipaikkoja ei saa vähentää. Näistä syistä on päädytty kahteen maanpäälliseen pysäköintitaloon. Pysäköintitalojen etuna on verrattuna maanalaiseen pysäköintiin niiden joustaminen ja ottaminen uuteen käyttöön, kun henkilöautojen käyttö tulevaisuudessa hiipuu. Pysäköintitalot toteutuvat joka tapauksessa siten, että pohjoinen radan varteen sijoittuva pysäköintitalo rakennetaan ensimmäisessä vaiheessa. Varmasti on järkevää tarkastella autopaikkojen todellista tarvetta ensin rakentuneen pysäköintitalon perusteella.

Jokiniemenkadulla tehtävät muutokset eivät hankaloita bussiliikennettä.

Tarkistukset

–

NRO 6
Kaupunginmuseo, 17.8.2023

Lausunto:

Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt Vantaan kaupunginmuseolta lausuntoa asemakaavamuutoksesta 002517 Jokiniemen kampus. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on suunnitella alueelle uutta tiivistä kaupunkiympäristöä oppimiskampukselle ja sen toimintaa tukeville toiminnoille, kuten työpaikoille, asumiselle sekä palveluille.

Museo on antanut mielipiteensä Jokiniemen kampuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (Dnro VKM/068/2022) ja museon rakennustutkija sekä arkeologi ovat osallistuneet asemakaavan valmisteluun. Kaupunginmuseo totesi OAS:sta antamassaan lausunnossa, että alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Kaupunginmuseo toi lisäksi esille, että kaavamuutosalueella sijaitsee asemakaavalla suojeltu Villa Grönberg (asemakaava 620500, hyv. kv 23.5.1983). Puutarhan keskellä sijaitsevan rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Lars Sonck ja se valmistui vuonna 1936. Kaupunginmuseo on pitänyt tärkeänä, että rakennusta ympäröivä avonainen ja puutarhamainen tila on riittävän suuri suhteessa sitä reunustavien uudisrakennusten korkeuteen. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annetussa mielipiteessä kehotettiin asemakaavamuutoksen yhteydessä ajantasaistamaan Villa Grönbergin suojelumääräys, sekä tutkimaan julkisivujen lisäksi myös mahdollisesti säilyneiden arvokkaiden sisätilojen suojelutarve.

Villa Grönbergistä on tehty rakennushistoriaselvitys vuonna 1989 (Korvenmaa, Tuominen; Villa Grönberg. RHS 1989). Voimassa oleva asemakaava on hyväksytty jo vuonna 1983, eli ennen rakennushistoriaselvityksen tekemistä. Asemakaavan nykyinen suojelumääräys on rakennuksen kulttuurihistoriallisten arvojen vaalimisen näkökulmasta vanhentunut. Kaupunginmuseon rakennustutkija on inventoinut rakennuksen syksyllä 2022 ja päivittänyt aiemman rakennushistoriaselvityksen tietoja vastaamaan paremmin rakennuksen nykytilaa ja sen suojeluarvojen määrittelyä (Silanto, Kirsti-tietokanta, VKM).

Lausunnolla olevassa asemakaavan muutosehdotuksessa on Villa Grönbergille annettu suojelumerkintä ja aiempaa kattavammat suojelumääräykset. Rakennuksen suojelu on ulotettu koskemaan ulkoasun lisäksi myös joitakin sen sisätiloja sekä niissä olevia yksityiskohtia, kuten marmorisia ikkunapenkkejä ja salin takkaa sekä porrashuoneen kaidetta ja käsijohdetta. Kaavaehdotuksessa on esitetty rakennuksen ympäristöä kehitettäväksi puistona (VP, Grönberginpuisto). Erityistä huomiota on kiinnitetty myös ympäröivään uuteen korttelirakenteeseen, joka tulee kehystämään Villa Grönbergin aluetta pohjoisen ja idän suunnasta. Suojellun rakennuksen lähimpien kortteleiden uudisrakennukset saavat olla enintään kolmikerroksisia. Näköyhteys pääradalle tulee säilymään, joten rakennus on jatkossakin myös junasta tunnistettava osa. Kaupunginmuseon näkökulmasta kaavaehdotuksessa on huomioitu riittävällä tavalla arvokkaan kulttuuriympäristön vaaliminen sekä turvattu rakennusperintökohteen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen voimakkaasti muuttuvassa kaupunkiympäristössä.

Vastine
–
Tarkistukset
–

NRO 7
Väylävirasto, 16.8.2023

Lausunto:

Väylävirasto on tutustunut asemakaavan muutosehdotukseen ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta.

Suunnittelualue sijaitsee Jokiniemessä Tikkurilan aseman koillispuolella Tikkurilan asemakeskuksen Dixin naapurissa. Alue rajautuu pohjoisessa Kinaporinpolkuun ja Kauratiehen, idässä Urheilutiehen ja Jokiniemenkatuun, etelässä Eric von Rettigin puistoon ja lännessä Helsinki – Riihimäki -rataosaan. Nykytilanteessa alueen pohjoisosan koulukorttelissa sijaitsevat Tikkurilan lukio, Vantaan aikuislukio, Jokiniemen koulu, Jokiniemen ala-aste ja Tiedonjyvän päiväkoti. Valkoisenlähteentien eteläpuoli on asemakaavalla suojeltua, vuonna 1936 rakennettua Villa Grönbergiä lukuun ottamatta rakentamaton ja toimii pääasiassa väliaikaisena pysäköintialueena ja sorakenttänä.

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on suunnitella Jokiniemen kampusalueesta tiivistä kampusympäristöä oppimiskampukselle ja sen toimintaa tukeville toiminnoille, kuten työpaikoille, asumiselle sekä palveluille. Oppimiskampukseen sijoittuvat kaupungin palveluista ainakin Tikkurilan lukion ja Varian uudisrakennukset sekä Kasvupalvelut. Tarkoituksena on tehdä innovatiivinen kantakaupunki keskeiselle, helposti saavutettavalle ja näkyvälle paikalle pääradan varteen. Tavoitteena on joustava kaupunkirakenne, joka sallii erilaisten toimintojen sijoittumisen alueelle.

Väylävirasto on antanut 30.5.2022 lausunnon asemakaavamuutoksen osallistumis- arviointisuunnitelmasta, joka pääosin on huomioitu kaavatyössä. Väylävirasto pyytää kiinnittämään huomiota vielä seuraaviin näkökohtiin.

Rautatiealueen muutostarpeet (Helsinki – Riihimäki lisääminen -hanke)

Väylävirastolla on huomauttanut tarpeesta huomioida asemakaavatyössä Helsinki – Riihimäki kapasiteetin lisääminen -ratahankeen edellyttämät rautatiealueen muutostarpeen. Väyläviraston hallinnoiman rautatiealueen ja asemakaavan mukaisen rautatiealueen kapeudesta johtuen osa hankkeessa toteutetuista sähköratapylväistä ja niiden perustuksista sijoittuvat joko osittain tai kokonaan Vantaan kaupungin hallinnoimalle alueelle Teatteripolun jalankulku- ja pyörätien länsipuolella. Vantaan kaupungin alueelle sijoittuville rakenteille on saatu kaupungilta sijoituslupa (LP-092-2021-07911). Kaava-aineistosta ei ilmene onko rautatiealue rajattu asemakaavan muutosehdotuksessa siten, että ratahankkeessa toteutetut sähköratapylväät sijoittuvat jatkossa kokonaisuudessaan rautatiealueen puolelle. Tämä tulee vielä varmistaa ja tarvittaessa tarkistaa kaavaehdotukseen rautatiealueen rajausta.

Raideliikenteen melu, runkomelu ja tärinä

Väylävirasto pitää hyvänä, että kaavatyön yhteydessä on laadittu melu-, runkomelu- ja tärinäselvitykset. Selvitysten pohjalta asemakaavan muutosehdotukseen on sisällytetty tarvittavia kaavamääräyksiä melu-, runkomelu- ja tärinähaittojen ennaltaehkäisemiseksi. Seuraavien meluselvityksen suositusten osalta kaavamääräykset näyttäisivät kaavaehdotuksesta kuitenkin puuttuvan. Meluselvityksen mukaan melutason päivä- ja yöajanohjearvot ylittyvät Grönberginpuiston alueella ilman meluntorjuntaa. Kaavaehdotuksessa ei kyseiselle alueelle ole meluntorjuntaa osoitettu. Lisäksi meluselvityksen mukaan osa korttelialueiden kattopihoista sijoittuu melualueelle ja näiden suojaamiseksi on todettu tarvittavan kortteleiden jatkosuunnittelun yhteydessä tarkemmin määritettävää meluntorjuntaa. Meluselvityksessä suositeltu kaavamääräystä, jonka mukaan liikenteestä aiheutuva A-painotettu keskiäänitaso ei saa ylittää oleskelu- ja leikkialueilla päiväaikana (LA,eq,7-22) 55 dB eikä yöaikana (LA,eq,22-7) 45 dB (uusi alue). Tämä määräys tulisi vielä täydentää kaavaehdotukseen.

Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

Vastine
Toimenpideluvitettuja sähköratapylväitä ei vielä ehdotusvaiheessa oltu huomioitu, mutta rautatiealueen rajausta voidaan muuttaa niin, että pylväät jäävät LR-alueen puolelle.

Oleskelu- ja leikkialueita koskeva melumääräys on syytä lisätä kaavamääräyksiin. Sen sijaan Grönberginpuisto on suurimmaksi osaksi myös voimassa olevassa kaavassa puistoaluetta. Puistoalueen merkintää tosin laajennetaan nyt ulottumaan myös suojellun Villa Grönbergin rakennuksen alueelle. Grönberginpuiston avoin luonne ja vanhan tiilisen rakennuksen asema radanvarsimaisemassa eivät puolla meluaidan, penkereen tai muun meluesteen rakentamista rakennuksen ja radan väliin. Villa Grönbergin tulee jatkossakin näkyä radalle.
Kaupunginmuseon antamassa lausunnossa todetaan, että kaavaehdotuksessa on huomioitu riittävällä tavalla arvokkaan kulttuuriympäristön vaaliminen sekä turvattu rakennusperintökohteen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen voimakkaasti muuttuvassa kaupunkiympäristössä. Näköyhteys pääradalle tulee säilymään, joten rakennus on jatkossakin myös junasta tunnistettava osa.

Puiston alueelle on mahdollista tehdä kasvillisuuden, maastonmuotoilun tai puistokalusteiden avulla kohtia, joissa ratamelun vaikutusta saadaan vähennettyä.

Tarkistukset
LR-aluetta on laajennettu itään niin, että sähköratapylväät perustuksineen sijoittuvat rautatiealueelle.
Lisätään oleskelu- ja leikkialueita koskeva määräys kaavamääräyksiin.

NRO 8
Suomi-rata Oy, 23.8.2023

Lausunto:

Suomi-rata Oy on tutustunut asemakaavan muutosehdotukseen ja antaa lausuntonsa pääradan lisäraidevarauksen näkökulmasta.

Väyläviraston tekemän linjauksen mukaisesti Pasila – Kerava -rataosalla tulee pitkällä tähtäimellä varautua kahteen lisäraiteeseen (yhteensä kuusi raidetta). Väylävirasto on myös todennut niiden olevan pitkän aikavälin varauksia, joiden toteuttamisaikataulu ei ole tiedossa ja joista ei ole yksityiskohtaisia suunnitelmia.

Vaihtoehtona lisäraiteiden mahdollistamalle pääradan kapasiteetin lisäykselle on Lentorata, jonka suunnittelun edistämisestä vastaa tällä hetkellä Suomi-rata Oy.

Suomi-rata Oy:llä on käynnissä Lentoradan YYA sekä esiselvitys, jossa on myös tutkittu hankevaihtoehtoa ja arvioitu vaikutuksia, jossa Pasila-Kerava välille rakennettaisiin yksi lisäraide. Lähtötietona lisäraidevaihtoehdossa on ollut Väyläviraston vuonna 2018 laatima Pasila – Kerava -radan lisäraiteiden aluevarausselvitys (Liikenneviraston suunnitelmia 2/2018).

Lisäraide sijoittuisi Tikkurilan aseman kohdalla nykyisen pääradan itäpuolelle ja lisäraiteen rakentaminen edellyttäisi muutoksia mm. liityntäpysäköintijärjestelyihin ja raitteihin. Lisäraidetta varten olisi tarpeen rakentaa myös siltoja sekä ratapihajärjestelyiden myötä Hakkilan ratalinjausta olisi tarpeen siirtää. Suomi-rata Oy julkaisee Lentoradan esiselvityksen vasta lokakuussa. Laitamme lausunnon liitteeksi suunnitelmakartan ratakilometriväliltä 14–16, jossa muutokset on esitetty ja jotta muutosten vaikutukset kaavamuutoksessa voidaan huomioida.

Väylävirasto on 16.8.2023 lausunnossaan tuonut esille, – Suomi-rata Oy toteaa, että se yhtyy näiltä osin ko. lausuntoon. Lausunto Jokiniemen kampuksen asemakaavan muutosehdotusta (kaava nro 002517)

Liite (tässä ei mittakaavassa) kts. alkuperäinen

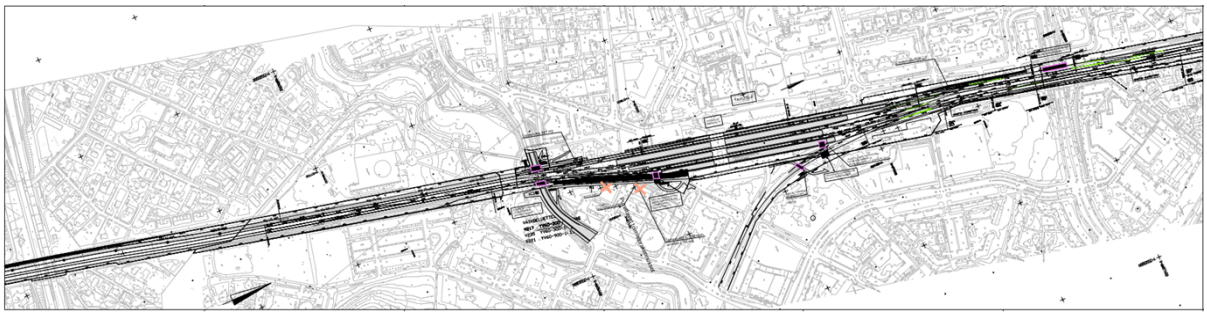

Vastine
Kaavassa on varauduttu mahdollisiin lisäraiteisiin ja Hakkilan ratalinjauksen siirtoon. Toimenpideluvitettuja sähköratapylväitä ei vielä ehdotusvaiheessa oltu huomioitu.

Tarkistukset
LR-aluetta on laajennettu itään niin, että sähköratapylväät perustuksineen sijoittuvat rautatiealueelle.

21 § **Asemakaavan muutos 002456 ja maanalainen asemakaava 621200ma sekä tonttijaon muutos, 62 Jokiniemi, 64 Kuninkaala ja 66 Hakkila / Vantaan ratikka: Jokiniemi**

VD/7366/10.02.04.00/2020
SP/MYL/ASA/TTA/VIK

Asemakaavamuutoksella levennetään katualuetta Kyytitiellä, Jokiniemenkadulla ja Väritehtaankadulla, muuttamalla yhteensä 2,3 hehtaaria yleisten rakennusten korttelialueesta, rautatiealueesta, puistoalueista ja lähivirkistysalueista katualueeksi. Muutoksessa varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille sekä parannetulle katuympäristölle. Katualueen levennykset perustuvat 7.10.2021, 30.3.2022 ja 30.9.2022 valmistuneisiin Vantaan ratikan katusuunnitelmaluonnosten tilavarauksiin.

Asemakaavamuutoksella muutetaan yleisten rakennusten korttelialuetta (Y), puistoaluetta (VP), rautatiealuetta (LR) ja lähivirkistysaluetta (VL) katualueeksi. Nykyistä Santaradantien linjaa siirretään etelämmäksi ja Jokiniemenkadun sekä Lauri Korpisen kadun välille osoitetaan ratikan vaatimalle alalle uusi katualue, Tikkurilanraitio. Santaradantien pohjoispuolelle muodostuu uusi lähivirkistysalue, joka nimetään Santaradanniityksi. Maanalaisella asemakaavalla osoitetaan tilavaraus maanalaiselle kadulle (ma-KATU) ja joukkoliikennetunnelille (ma-jl). Jokiniemenkadun jatkeeksi osoitetaan uusi katualue Tikkurilanraitio, joka on varattu joukkoliikenteelle.

Asemakaavamuutos koskee korttelia 62040 sekä katu- rautatie- ja vesialuetta kaupunginosassa 62 Jokiniemi. Katu- ja vesialuetta kaupunginosassa 64 Kuninkaala. Katu- rautatie-, vesi- ja virkistysaluetta kaupunginosassa 66 Hakkila.

Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa katualuetta, rautatiealuetta (LR), tutkimustoimintaa palvelevien yleisten rakennusten korttelialuetta (Y-3), lähivirkistysaluetta (VL), vesialuetta (W) sekä puistoaluetta (VP).

Maanalainen asemakaava koskee maanalaista katua kaupunginosassa 62, Jokiniemi.

Tonttijaon muutos koskee korttelia 62040 kaupunginosassa 62, Jokiniemi.

Alue sijaitsee Jokiniemen, Hakkilan ja Kuninkaalan kaupunginosissa, Tikkurilan suuralueella. Suunniteltavaan maanpäälliseen alueeseen sijoittuu Jokiniemenkadun ja Kyytitien katualuetta Markkulantien risteyksestä Tikkurilantielle sekä rautatiealuetta Väritehtaankadulta Jokiniemen kadulla sijaitsevaan eritasoristeykseen saakka. Maanalainen asemakaava sijoittuu rautatiealueelle ja Väritehtaankadun katualueelle.

Maanomistus
Kaupunki omistaa kaavamuutosalueelle sijoittuvat katualueet ja lähivirkistysalueet. Muut kiinteistöt ovat valtion omistuksessa.

Valmistelu
Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluun on osallistunut Ramboll Finland Oy Vantaan kaupungin konsulttina.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa kaupunkikeskustan aluetta (C), asuinaluetta (A), asumisen ja työpaikkojen aluetta (A/TP), vesialuetta (W)

sekä lähivirkistysaluetta (VL). Lisäksi koko alue on merkitty kestävän kasvun vyöhykkeeksi. Keravanjoelle on osoitettu joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhyke sekä ekologinen runkoyhteys. Lähivirkistysalueille sijoittuu ohjeellinen ulkoilureitti. Kyytitien yhteyteen on osoitettu pyöräliikenteen baana. Lisäksi kaavamuutosalueen halki kulkee luode-kaakko suuntaisesti raitiotien reitti.

Asemakaavamuutos
Asemakaavan muutoksella levennetään katualuetta Kyytitiellä, Jokiniemenkadulla ja Väritehtaankadulla, muuttamalla osia yleisten rakennusten korttelialueesta, rautatiealueesta, puistoalueista ja lähivirkistysvirkistysalueista katualueeksi. Muutoksessa varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille sekä parannetulle katuympäristölle. Raitiotielle ja siihen liittyville toiminnoille, kuten ajoneuvoliikenteelle, pyöräilylle ja kävelylle, viheralueille, istutuksille ja hulevesiratkaisuille osoitetaan tilaa asemakaavassa suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Korttelialueiden kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa.

Katualueen levennykset perustuvat 7.10.2021, 30.3.2022 ja 30.9.2022 valmistuneisiin katusuunnitelmien tilavarauksiin. Katu- ja puistosuunnittelun lähtökohtana on ollut vuonna 2019 valmistunut ja kaupunginvaltuuston 16.12.2019 hyväksymä ratikan yleissuunnitelma, jonka suunnitteluratkaisuja on katu- ja puistosuunnittelussa tarkennettu.

Asemakaavamuutoksella muutetaan yleisten rakennusten korttelialuetta (Y), puistoaluetta (VP), rautatiealuetta (LR) ja lähivirkistysaluetta (VL) katualueeksi. Nykyistä Santaradantien linjaa siirretään etelämmäksi ja Jokiniemenkadun sekä Lauri Korpisen kadun välille osoitetaan ratikan vaatimalle alalle uusi katualue, Tikkurilanraitio, joka varataan joukkoliikenteelle. Santaradantien pohjoispuolelle muodostuu uusi lähivirkistysalue, joka nimetään Santaradanniityksi.

Ajoliittymäkieltomerkintöjä muutetaan korttelissa 62040. Y-3-korttelin käyttötarkoitusmerkintä muutetaan Vantaalla yleisesti käytössä olevaksi Y-merkinnäksi. Käyttötarkoitusmerkinnän muutos ei vaikuta korttelissa sallittuihin toimintoihin. Keravanjoen kohdalla alueen ylittävä katu -merkintä (yk) päivitetään vesialueen ylittävä katu tai ulkoilureitti -merkinnäksi (y). Keravanjoen ympäristön katualueelle osoitetaan luo/1-merkintä, joka turvaa Keravanjoen ekologisen yhteyden jatkuvuuden kadun kummallakin puolella. Rautatiealueen erilaisten liikenneväylien tasoristeys -merkintä (t) päivitetään eritasoristeykseksi (e) Jokiniemenkadulla ja Tikkurilantiellä. Kyytitien eteläreunaan merkitään meluseinä. Kaavan eteläosan maakaasujohdolle varatun alueen osan linjaus siirretään. Kanervanummen lähivirkistysalueelle osoitetaan luontoselvityksen mukaiset luo-alueet ja ohjeellisen hulevesialtaan rajausta muutetaan vastaamaan katu- ja puistosuunnitelmia. Lisäksi Kanervanummen ohjeellisen ulkoilureitin linjaus muutetaan toteutuneen tilanteen mukaiseksi. Muilta osin kortteli- ja muut alueet esitetään voimassa olevan asemakaavan mukaisina eikä asemakaavan muutoksella osoiteta uutta rakentamista.

Maanalaisella asemakaavalla osoitetaan tilavaraus maanalaiselle kadulle (ma-KATU) ja joukkoliikennetunnelille (ma-jl). Maanalainen asemakaava sijoittuu Santaradan rautatiealueen (LR) ja Väritehtaankadun katualueen alle. Maanalaisen kaavan 621200ma - kohdalla maanpäällisiin kaavoihin ei tule muutoksia.

Asemakaavassa on annettu melusuojaukseen, mahdollisen ratikkapysäkin kasvillisuuskattoon, katualueen tärinä- ja runkomelusuojaukseen, maanalaisten tilojen rakentamiseen, pohjaveden suojeluun, kaupunkikuvaan, hulevesien hallintaan ja tulvareitteihin, työmaavesien käsittelyyn sekä rakennusten sisäilman laatuun liittyviä määräyksiä. Kaavamääräyksissä on huomioitu työnaikaiset varotoimet maanalaisten tilojen rakentamisessa.

Ratikan rakentaminen tulisi ennusteiden mukaan vauhdittamaan maankäytön tehostamispotentiaalia ratikan vaikutusalueella. Ratikan pysäkkiympäristössä on potentiaalia keskustamaiselle tiiviille ja sekoittuneelle rakenteelle. Ratikka lisää alueen houkuttelevuutta ja päivittää sen identiteettiä osaksi elävää ja kehittyvää ratikkakaupunkia.

Vantaan ratikka on pikaraitiotieyhteys, jota suunnitellaan Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Raideyhteydellä on tarkoitus lisätä kestävää ja esteetöntä liikkumista, mahdollistaa kaupungin kasvaminen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä edistää alueellista hyvinvointia ja vetovoimaa. Vantaan ratikasta tulisi toteutuessaan merkittävä osa seudullista raitiotieverkostoa.

Vantaan ratikan asemakaavoitus on Vantaan asemakaavoituksen vuoden 2023 työohjelmassa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” on julkaistu 23.11.2020 ja päivitetty 17.9.2021.

MRL 62 §:n ja MRA 30§:n mukaisesti kaavoituksen vireille tulosta on kuulutettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa sekä kirjeitse kaavoitettavan alueen maanomistajille ja viranomaisille. Osallisille varattiin mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Pakkalan asemakaavamuutoksen alueelta 002464 saatiin 4 mielipidettä.

Ratikan suunnittelusta järjestettiin neljä alueellista verkkotilaisuutta joulukuussa 2020, joista Aviapoliksen alueen yleisötilaisuus järjestettiin 17.12.2020. Lisäksi järjestettiin puhelinpäivystys ja kysymyksiä ja näkemyksiä sai jättää myös sähköpostilla. Koko ratikan linjan suunnittelutilannetta koskevat verkkotilaisuudet on järjestetty 23.9.2021, 6.4.2022 sekä 15.11.2022.

Asemakaavan valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 2.3.2023 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 2.3.-24.3.2023 välisenä aikana (MRL 62 §, MRA 30 §). Vuorovaikutusmateriaalin julkaisusta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa. Maanomistajille on lisäksi lähetetty 2.3.2023 kirje, jossa on ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide vuorovaikutusmateriaalista. Kirjeen mukana on liitteenä lähetetty yksityiskohtaiset tiedot kiinteistöillä tapahtuvista muutoksista. Puhelinaikoja järjestettiin nähtävillä olon aikana 2; 9.3.2023 ja 20.3.2023. Tänä aikana ei vastaanotettu puheluita. Mielipiteitä vuorovaikutusmateriaalista saatiin 1.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaava kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaava kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle.

Sopimus
Asemakaavaan ei liity maankäyttösopimusta.

Kaupunkiympäristölautakunta 18.4.2023 § 16

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 18.4.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002464 ja maanalaisen asemakaavan ehdotus 621200ma sekä tonttijaon muutosehdotus, 62 Jokiniemi, 64 Kuninkaala ja 66 Hakkila / Vantaan ratikka: Jokiniemi,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot

Käsittely:
Kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Janne Hartikainen esitti asian palauttamista valmisteluun. Jäsen Suvi Karhu kannatti tehtyä palautusesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu palautusesitys, josta on syytä äänestää, ja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat asian palauttamista valmisteluun, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 14 jaa-ääntä (Ahokas, Eklund, Erkkilä, Haverinen, Iivarinen, Jääskeläinen, Kostilainen, Merelä, Mutanen, Hakala, Suni, Tamminen, Åstrand, Aura) ja 2 ei-ääntä (Hartikainen, Karhu). Asian käsittelyä jatkettiin.

Päätös:
Hyväksyttiin kaupunkisuunnittelujohtajan esitys.

Merkittiin, että jäsenet Janne Hartikainen ja Suvi Karhu jättivät asiaan seuraavan eriävän mielipiteen: ”MRL 63 §:n mukaan kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Kaavoituksen vireilletulosta tulee ilmoittaa sillä tavoin, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoja kaavoituksen lähtökohdista, suunnitellusta aikataulusta sekä osallistumis- ja arviointimenettelystä.
Selostettu vuorovaikutus menettely ja tilaisuudet koskevat Ratikan kaavarunko –nimistä dokumenttia, joka ei ole MRL:n tuntema suunnitelma. Sinä ei ole määritelty nyt kysymyksessä olevaa kaavaa riittävän tarkkarajaisesti, että asukkaat ja muut oikeudenhaltijat olisivat voineet ottaa kantaa tai vaikuttaa sen valmisteluun MRL:n edellyttämällä tavalla. Kaava on tullut vireille virheellisessä järjestyksessä.”

___

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 24

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 18.4.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002464 ja maanalaisen asemakaavan ehdotus 621200ma sekä tonttijaon muutosehdotus, 62 Jokiniemi, 64 Kuninkaala ja 66 Hakkila / Vantaan ratikka: Jokiniemi,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot

Käsittely:
Kaupunginhallituksen jäsen Kai-Ari Lundell esitti varajäsen Niilo Kärjen kannattamana asian hylkäämistä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat asian hyväksymistä esityksen mukaan, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Kai-Ari Lundell esittämää hylkäysesitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 12 jaa-ääntä (Karinen, Abdi, Tammi, Kaukola, Haapalainen, Multala, Kaiju, Kasonen, Orpana, Seppänen, Valtanen, Luokkala) ja 3 ei-ääntä (Lundell, Kärki, Niikko), joten puheenjohtaja totesi hylkäysesityksen tulleen hylätyksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 24.5.-26.6.2023. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 8.5.2023 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 17 ja saatiin 8 kappaletta.

Vantaan Energia toi lausunnossaan esille, että kaava-alueella sijaitsee maanalaisia johtoja ja putkia, jotka on huomioitava kaavamuutoksessa.

Tukes toi lausunnossaan esille, että kaavamuutosalue sijaitsee laajamittaista vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia harjoittavan kohteen välittömässä läheisyydessä. Ja että yhteiskunnan kannalta merkittävän infrastruktuurin tullessa lähemmäksi tehdasalueita, voi yritysten toiminnan laajenemismahdollisuudet heikentyä vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin osalta. Tukesin näkemyksen mukaan kaavamuutokselle ei ole estettä käytössä olevien selvitysten ja valvontatietojen perusteella.

Väylävirasto totesi, että Lauri Korpisen kadun tasoristeyksen kohdalla Tikkurila – Hakkila -rata sijoittuu voimassa olevan asemakaavan mukaiselle katualueelle, ja laadittavassa asemakaavassa rautatiealueen tulee sijoittua rautatiealueen puolelle. Lisäksi Väylävirasto totesi, että Tikkurilantien ja Jokiniementien eritasoristeys-kaavamerkintöjä tulee vielä tarkistaa tai eritasoratkaisujen toteutettavuus ja niiden vaatimat tilavaraukset tulee selvittää kaavatyön yhteydessä.

HSY lausui, että asemakaavan muutosalueella on laajalti siirrettävä vesihuoltoverkostoa. Lisäksi HSY toi esiin, että mikäli katsotaan tarpeelliseksi, lähivirkistysalueilla (VL) sijaitseville vesihuoltolinjoille tulee lisätä johtokuja.

HSL lausui, että alueen joukkoliikenteen pysäkeille johtavien reittien turvallisuus, sujuvuus sekä esteettömyys tulee varmistaa, ja otti lausunnossaan kantaa pyöräpysäköinnin laatuun, tilavarauksiin ja määrään. HSL totesi, että myös kestävän liikkumisen tulevaisuuteen olisi hyvä varautua riittävin tilavarauksin. Lisäksi lausunnossa todettiin, että tarkemmassa suunnittelussa on hyvä varmistaa laitekaapeleiden käyttötarve ja sijainnit HSL:ltä, ja että Santaradantie välillä Jokiniemenkatu-Kanervannummi
-katusuunnitelmasta 58711-1 tulisi laatia ajouratarkastelu.

Vantaan kaupunginmuseo totesi lausunnossaan, että valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön aluerajausta tullaan luultavasti pienentämään, kun RKY-inventointia

ajantasaistetaan. Maiseman kannalta maakunnallisesti merkittäviin / yleiskaavan kulttuuriympäristön merkittäviin alueisiin liittyvät kaavamerkinnät tulisi siirtää myös asemakaavan tasolle. Arvoalueet tulee mainita kaavaselostuksessa. Kaavaselostuksen yleiskaavaa käsittelevää kappaletta tulisi täydentää yleiskaavan Suuren rantatien merkintään liittyvän määräyksen osalta. Jokiniemen Muinaispuistoa on esitetty valtakunnallisesti arvokkaaksi arkeologiseksi kohteeksi. Lisäksi Vantaan kaupunginmuseo lausui, että alueen historian esiintuomisesta yksityiskohtaisempia katu- ja puistosuunnitelmia ja taiteen konsepteja laadittaessa tulisi määrätä asemakaavatasolla.

Uudenmaan ELY-keskus totesi, että asuinrakennusten ulkovaipan ääneneristävyydet tulisi kaavatyössä selvittää meluesteen riittävän korkeuden ja sijainnin määrittelyä varten, ja että meluesteen likimääräinen korkeus tulisi merkitä kaavaan.

Uudenmaan liitolla ei ollut lausuttavaa kaavaehdotuksesta, mutta toi esille, että selostuksessa on vanhentunutta tietoa maakuntakaavasta. Uusimaakaava 2050 on saanut lainvoiman 13.3.2023, josta Vantaan alueella on voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava.

Tehdyt tarkistukset
Saatujen lausuntojen perusteella kaavakartan eritasoristeyksen merkintä on muutettu rautatien tasoristeys -merkinnäksi ja kaavaan lisättiin meluesteen vähimmäiskorkeutta koskeva määräys. Lisäksi kaavakarttaan on tehty luo-alueen merkintää koskeva tekninen tarkistus.

Tarkistukset eivät ole oleellisia eivätkä aiheuta kaavan uutta nähtäville asettamista.

Kaavaselostuksen tarkistukset
Asemakaavamuutoksen selostusta on täydennetty ja selostuksen tekstiä on päivitetty kaavakarttaan tehtyjen piirustusteknisten tarkistuksien sekä saatujen lausuntojen perusteella. Kaavaselostusta on tarkennettu taloudellisia vaikutuksia koskevilta osin (luku 4.4.1) sekä saatujen lausuntojen perusteella Uusimaa-kaavaa 2050 ja Vantaan yleiskaavaa (luku 2.2.1) sekä maisemallisia arvoja (luku 2.1.2) koskevilta osin.

Kaupunkiympäristölautakunta 24.10.2023 § 15

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 24.10.2023 päivätty, asemakaavamuutosehdotus 002456 ja maanalainen asemakaavaehdotus 621200ma sekä tonttijaon muutosehdotus, 62 Jokiniemi, 64 Kuninkaala ja 66 Hakkila / Vantaan ratikka: Jokiniemi.

Käsittely:
Kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Pekka Virkamäki esitti asian palauttamista valmisteluun seuraavin perustein: ”Selostettu MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma koski Ratikan kaavarunko –nimistä dokumenttia, joka ei ole MRL:n tuntema suunnitelma. Sinä ei ole määritelty nyt kysymyksessä olevaa kaavaa riittävän tarkkarajaisesti, että asukkaat ja muut oikeudenhaltijat olisivat voineet ottaa kantaa tai vaikuttaa sen valmisteluun MRL:n edellyttämällä tavalla. Kaava on tullut vireille virheellisessä järjestyksessä ja se tulisi palauttaa uudelleen valmisteltavaksi MRLn mukaisessa järjestyksessä.”

Jäsen Suvi Karhu kannatti tehtyä palautusesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu palautusesitys, josta joudutaan äänestämään. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat asian palauttamista valmisteluun, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 13 jaa-ääntä (Ahokas, Eklund, Nevala, Haverinen, Iivarinen, Jääskeläinen, Norrena, Merelä, Mutanen, Rahkala, Tamminen, Åstrand, Karhunen) ja 3 ei-ääntä (Karhu, Mäkipernaa, Virkamäki). Puheenjohtaja totesi palautusesityksen tulleen hylätyksi. Asian käsittelyä jatkettiin.

Päätös:
Hyväksyttiin kaupunkisuunnittelujohtajan esitys.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 21

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 24.10.2023 päivätty, asemakaavamuutosehdotus 002456 ja maanalainen asemakaavaehdotus 621200ma sekä tonttijaon muutosehdotus, 62 Jokiniemi, 64 Kuninkaala ja 66 Hakkila / Vantaan ratikka: Jokiniemi.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana kaupunginhallituksen jäsen Kai-Ari Lundell esitti jäsen Tuukka Saimenin kannattamana asian hylkäämistä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat asian hyväksymistä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat asian hylkäämistä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 12 jaa-ääntä (Abdi, Haapalainen, Karinen, Kasonen, Kaukola, Kuusela, Orpana, Raja-Aho, Rokkanen, Tammi, Tuomela, Valtanen) ja 3 ei-ääntä (Lundell, Niikko, Saimen), joten puheenjohtaja totesi asian tulleen hyväksytyksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsenet Kai-Ari Lundell, Mika Niikko ja Tuukka Saimen jättivät asiaan seuraavan eriävän mielipiteen:

”MRL 63 §:n mukaan kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Kaavoituksen vireille tulosta tulee ilmoittaa sillä tavoin, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoja kaavoituksen lähtökohdista, suunnitellusta aikataulusta sekä osallistumis- ja arviointimenettelystä. Selostettu vuorovaikutus menettely ja tilaisuudet koskevat Ratikan kaavarunko

–nimistä dokumenttia, joka ei ole MRL:n tuntema suunnitelma. Sinä ei ole määritelty nyt kysymyksessä olevaa kaavaa riittävän tarkkarajaisesti, että asukkaat ja muut oikeudenhaltijat olisivat voineet ottaa kantaa tai vaikuttaa sen valmisteluun MRL:n edellyttämällä tavalla. Kaava on tullut vireille virheellisessä järjestyksessä.”

Liitteet:
- Asemakaavamuutosehdotus ja maanalaisen asemakaavan ehdotus 24.10.2023
- Asemakaavamuutoksen ja maanalaisen asemakaavan selostus 24.10.2023
- Lausunnot ja vastineet 24.10.2023
- Äänestysraportti kh 13.11.2023 § 21

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Marjaana Yläjääski, p. 040 591 3878,
asemakaava-arkkitehti Tea Taponen, p. 040 483 9054
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002456
621200ma

Päiväys
Datum

24.10.2023

Vantaan kaupunki

Vantaan ratikka: Jokiniemi

Asemakaavan muutos

Kaupunginosa 62, JOKINIEMI

Kortteli 62040 sekä rautatie-, vesi- ja katualueet.

Kaupunginosa 64, KUNINKAALA

Vesi- ja katualueet.

Kaupunginosa 66, HAKKILA

Rautatie-, vesi-, virkistys- ja katualueet.

Maanalainen asemakaava

Kaupunginosa 62, JOKINIEMI

Maanalainen katu.

Tonttijaon muutos

Kortteli 62040

1:2000

Vanda stad

Vandaspåran: Ånäs

Ändring av detaljplanen

Stadsdel 62, ÅNÄS

Kvarter 62040 samt järnväg-, vatten- och gatuområden.

Stadsdel 64, FASTBÖLE

Vatten- och gatuområden.

Stadsdel 66, HAXBÖLE

Järnvägs-, vatten-, rekreations- och gatuområden.

Underjordisk detaljplan

Stadsdel 62, ÅNÄS

Underjordisk gata.

Ändring av tomtindelningen

Kvarter 62040

1:2000

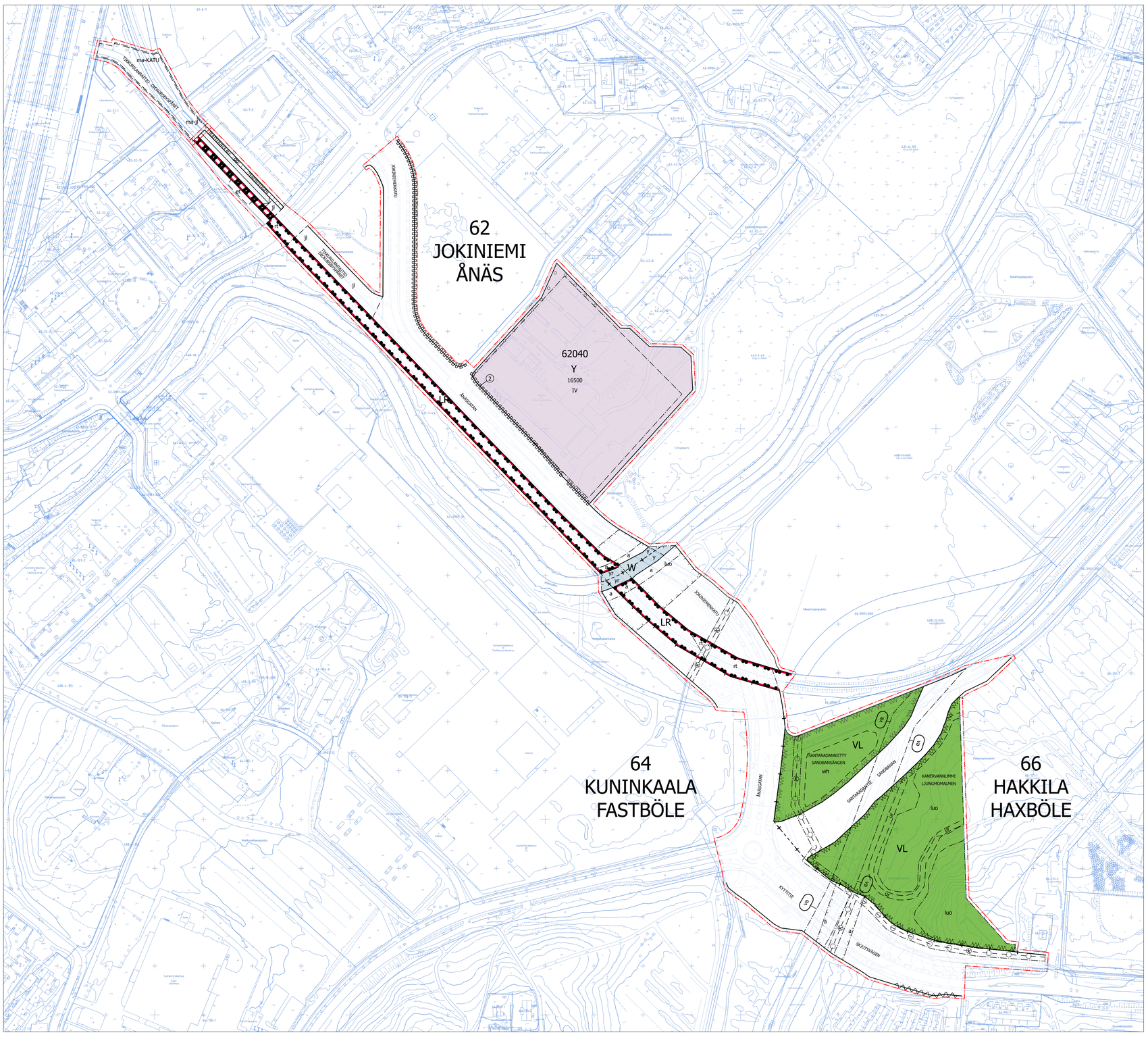

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ: / DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva. / **Linje 3 m utanför planområdets gräns.**

Y

Yleisten rakennusten korttelialue. / **Kvartersområde för allmänna byggnader.**

Alueelle saa rakentaa tutkimustoimintaa palvelevia rakennuksia. / I området får byggas byggnader för forskningsverksamhet.

Alueelle saa rakentaa kiinteistön hoidon kannalta välttämättömiä asuntoja. / I området får byggas för byggnadens skötsel nödvändiga bostäder.

Jokiniementien puoleisten, niitä 50 metriä lähempänä sijaitsevien asuinhuoneiden, keittiötä lukuun ottamatta, ulkokuoren ääneneristyksen lento-, tie- ja raideliikenteen melua vastaan tulee olla vähintään 30 dB sekä toimistojen osalta 25 dB. / I bostäder mot Ånäsvägen på närmare än 50 meter ska bostadsrummens, förutom kokets, ytterhölje ha till minst 30 dB samt angående kontor 25 dB uppgående ljudisoleringsförmåga mot flyg-, spår- och vägtrafikbuller.

Rakennusten suunnittelussa on huolehdittava siitä, että ympäristön ilman epäpuhtauksien siirtyminen sisätiloihin on estetty. Rakennusten raittiin ilman otto tulisi sijoittaa mahdollisimman etäälle vilkkaista liikenneväylistä. / Vid planering av byggnader måste försiktighet iakttas för att förhindra överföring av föroreningar från omgivande luft inomhus. Friskluftsintag i byggnader bör placeras så långt bort som möjligt från trafikerade trafikleder.

Alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). / Området är en del av en bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009).

Autopaikkojen vähimmäismäärät: / Bilplatsernas minimiantal:

- Asunnot 1 ap/80 k-m², kuitenkin vähintään autopaikka asuntoa kohti / - Bostäder 1 bp/80 m²-vy, dock minst en bilplats per bostad
- Tutkimustoimintaa palvelevat tilat 1 ap/100 k-m² / - Utrymme för forskningsverksamhet 1 bp/100 m²-vy
- Toimistot 1 ap/60 k-m² / - Kontor 1 bp/60 m²-vy
- Varastot 1 ap/120 k-m² / - Lager 1 bp/120 m²-vy

VL

Lähivirkistysalue. / **Område för närrekreation.**

Ennen rakennustoimenpiteisiin ryhtymistä tulee maaperä tarvittaessa tutkia ja mahdollinen pilaantunut maaperä puhdistaa. / Innan byggnadsarbetena inleds ska jordmånen vid behov undersökas och eventuell föroreno jord ska renas.

Katujen luiskat saavat ulottua VL-alueille. / Gatornas ramper får sträcka sig in på VL-områden.

Kortteli- tai katualueita VL-alueista erottavien tukimuurien perustuksia saa ulottaa VL-alueille. / Grundläggningen till stödmurar som avgränsar kvarters- eller gatuområden från VL-områden får sträcka sig in på VL-områden.

Istutuksissa käytetään mäntyä ja niiden yhteyteen sopivia pensaita ja jaloja lehtipuita. / I planteringarna används tallar samt sådana buskar och ädla lövträd som passa ihop med tallarna.

LR

Rautatiealue. / **Järnvägsområde.**

W

Vesialue. / **Vattenområde.**

Kaupunginosan raja. / **Stadsdelsgräns.**

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja. / **Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**

Osa-alueen raja. / **Gräns för delområde.**

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja. / **Riktgivande gräns för område eller del av område.**

2

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero. / **Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista. / **Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**

62

Kaupunginosan numero. / **Stadsdelsnummer.**

JOKI

Kaupunginosan nimi. / **Stadsdelens namn.**

62040

Korttelin numero. / **Kvartersnummer.**

JOKINIEMENKATU

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi. / **Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**

16500

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä. / **Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**

IV

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun. / **Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**

et

Rakennusala. / **Byggnadsyta.**

Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue. / **Riktgivande område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk service.**

Alue on varattu sähkönsyöttöasemalle. Rakennuksen, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan sekä materiaaleiltaan korkealuokkaisia ja kaupunkikuvaan sopivia. Tekniset laitteet tulee maisemoida. / Området är reserverat för elmatningsstationen. Byggnaden och konstruktionerna ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material och passa stadsbilden. Teknisk utrustning bör anpassas till landskapet.

Ohjeellinen maanalaisiin tiloihin johtava ajoluiska. / **Riktgivande körramp som leder till underjordiska utrymmen.**

Mikäli tunneliin johtava ajoluiska katetaan, tulee katoksessa olla kasvillisuuskatto. Rakennelman tulee antaa kevyt ja valoisa vaikutelma. / Ifall körrampen som leder till tunneln övertäcks, ska den övertäckas med ett gröntak. Konstruktionen ska ge ett lätt och ljust intryck.

Katu. / **Gata.**

Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö. / Om en spårväg placeras i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stomljud från spårtrafiken inte överskrider de tillåtna högsta värdena inomhus (VTT 2008, VTT 2009). I planeringen och byggandet av spårvagnen ska även tas hänsyn till den anvisade markanvändningen i detaljplaner utanför planområdet som godkänts före den 31.12.2021.

Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto. / Ifall en spårvagns hållplats placeras på gatuområdet, ska hållplatsens vindskydd övertäckas med ett gröntak.

jl

Ohjeellinen joukkoliikenteelle varattu alueen osa. / **Riktgivande del av område reserverad för kollektivtrafik.**

ma-KATU

Maanalainen katu. / **Underjordisk gata.**

ma-jl

Ohjeellinen maanalainen tila joukkoliikennetunnelia varten. / **Riktgivande underjordiskt utrymme för offentlig trafikled.**

Alueelle saa maanpintaan sijoittaa tarvittavat poistumisteihin ja ilmanvaihtoon liittyvät rakennukset, rakennelmat ja tekniset tilat. / Byggnader, konstruktioner och tekniska utrymmen som behövs i anslutning till utrymningsvägar och ventilation får placeras på markytan i området.

Alueelle saa sijoittaa maanpinnalle rakennettavaan rakennukseen maanalaisista tiloista johtavat poistumistiet ja ilmanvaihtokuilun sekä näihin liittyvät tekniset tilat suojavyöhykkeineen. / Utrymningsvägar som leder upp från de underjordiska utrymmena till den byggnad som uppförs på markytan och ett ventilationsschakt och tillhörande tekniska utrymmen med skyddszoner får placeras i området.

Rakennukset ja rakennelmat saavat ulottua korkeintaan 5 metriä maanpinnan yläpuolelle. / Byggnaderna och anordningarna får sträcka sig högst 5 meter ovanför markytan.

Alueelle saa sijoittaa tunnelia palvelevat tekniset tilat, kuten pumppaamon ja muuntamot suojavyöhykkeineen. / Tekniska utrymmen som betjänar tunneln, som ett pumpverk och transformatorstationer med skyddszoner, får placeras i området.

Tunnelin suunnittelussa on otettava huomioon viereisten rakennusten perustukset sekä katualueelle sijoitettava kunnallistekniikka. / Vid planeringen av tunneln ska man beakta de intilliggande byggnadernas grunder och kommunaltekniken som placeras i gatuområdet.

y

Vesialueen ylittävä katu tai ulkoilureitti. / **Gata eller friluftsled över vattenområde.**

yr

Alueen ylittävä rautatie. / **Järnväg över område.**

ur

Ohjeellinen ulkoilureitti. / **Riktgivande friluftsled.**

k

Maakaasujohtoa varten varattu alueen osa. / **För naturgasledning reserverad del av område.**

Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa. / **Del av område reserverad för underjordisk ledning.**

rt

Rautatien tasoristeys. / **Plankorsning med järnväg.**

a

Kadun tai liikennealueen alittava kevyen liikenteen yhteys. / **Gång- och cykelförbindelse under gata eller trafikområde.**

wh

Ohjeellinen hulevesialue. / **Riktgivande dagvattenområde.**

luo

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. / **Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald.**

Puustoa on säilytettävä tai uudistettava siten, että ekologinen yhteys viheralueilla säilyy puustoisena. / Trädbeståndet ska bevaras eller förnyas på ett sådant sätt att den ekologiska förbindelsen i grönområdena förblir trädbevuxen.

Ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli Tutkijanpellon ja Maarinojanpuiston virkistysalueilta Jokiniemenrannan ja Kuninkaalanrarannan virkistysalueille on turvattava kasvillisuuden säilyttämisen tai istuttamisen avulla. / Kontinuitet av ekologiska förbindelsen gatan från Forskaräkerns och Marbäcksparkens rekreationsområden till Ånässtrandens och Fastbölestrandens rekreationsområden ska säkerställas genom bevarande eller plantering av växtlighet.

va

Vaara-alue. / **Faroområde.**

Säilytettävä/istutettava puurivi. / **Trädrad som skall bevaras/planteras.**

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää. / **Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.**

Merkintä, jonka osoittamalle likimääräiselle kohdalle tulee toteuttaa liikennemelulta suojaava este. / **Beteckning som anger den ungefärliga platsen där en bullerskärm som skyddar mot trafikbuller ska byggas.**

Meluesteiden vähimmäiskorkeuksien tulee olla kaksi metriä. / Bullerskydden bör vara minst två meter höga.

Meluesteet tulee suunnitella ja toteuttaa kaupunkikuvallisesti korkeatasoisiksi. / Bullerskydden ska planeras och byggas så att de håller stadsbildsmässigt en hög nivå.

Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu. / **Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller.**

Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee. / **Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.**

YLEISET MÄÄRÄYKSET / ALMÄNNA BESTÄMMELSER

KAUPUNKIKUVA / STADSBILDEN

Maanpäällisten rakennusten, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkealuokkaisia. / Byggnaderna, anordningarna och konstruktionerna ovan jord ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material.

Maanpäälliset rakenteet on sovitettava hienovaraisesti kaupunkikuvaan ja ympäristöön rakennus- ja ympäristötaiteen keinoin. / Konstruktioner ovan jord ska anpassas varsamt till stadsbilden och miljön med hjälp av byggnads- och miljökonst.

TYÖNAIKAISET VAROTOIMET / ARBETSTIDA SKYDDSÅTGÄRDER

Maanalaiset tilat on sijoitettava, kaivettava, louhittava ja lujitettava siten, ettei niistä tai niiden rakentamisesta aiheudu vahinkoa rakennuksille tai muille maanalaisille tiloille, rakenteille tai vesihuollon verkostoille, eikä haittaa tai vahinkoa junaradalle tai sen laitteille. / Underjordiska utrymmen ska placeras, grävas, schaktas och förstärkas på ett sådant sätt att de eller byggandet av dem inte orsakar skador på byggnader eller andra underjordiska utrymmen, konstruktioner eller vattenledningsnät, och inte stör eller skadar järnvägen eller dess utrustning.

Maanalaisten tilojen yläpuolella olevilla korttelialueilla rakennettaessa tai louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet siten, ettei aiheuteta vahinkoa maanalaisille tiloille tai rakenteille. / Vid byggande eller schaktning i kvartersområden ovanför underjordiska utrymmen ska de underjordiska utrymmenas läge och konstruktionernas skyddsavstånd beaktas för att inte skada de underjordiska utrymmena eller konstruktionerna.

Raitiotien rakentamisen aikaiset työmaavedet tulee käsitellä esimerkiksi laskeuttamalla siten, ettei hulevedet vastaanottavaan Keravanjokeen aiheudu kiintoaineskuormitusta. / Byggarbetsplatsvatten vid byggandet av spårvägen ska behandlas till exempel genom dekanteringsmetod så att Kervo ån, som tar emot dagvatten, inte belastas av sediment.

Junaradan läheisyydessä kaivettaessa tai louhittaessa on noudatettava erityistä varovaisuutta. / Särskild försiktighet ska iakttas vid grävning eller schaktning i närheten av järnvägen.

Maanalaiset tilat tulee rakentaa siten, ettei rakentaminen ja käyttö alenna orsi- eikä pohjaveden pintaa eikä muuta orsi- ja pohjaveden virtausolosuhteita. / Underjordiska utrymmen ska byggas på ett sådant sätt att byggandet och användningen inte minskar det hängande grundvattnets eller grundvattnets yta eller förändrar det hängande grundvattnets och grundvattnets flödesförhållanden.

PELASTUSTURVALLISUUS / RÄDDNINGSSÄKERHET

Maanalaisten tilojen uloskäytävät ja pelastusyhteydet maan pinnalle tulee suunnitella ja toteuttaa pelastusviranomaisten hyväksymällä tavalla. / De underjordiska utrymmenas utgångar och räddningsvägar till markytan ska planeras och verkställas på ett sätt som godkänts av räddningsmyndigheterna.

Ennen maanalaisen tilan rakennus- tai louhintaluvan myöntämistä tulee hakijan laatia selvitys pelastusturvallisuustason säilymisestä myös lupa-alueen ulkopuolisissa tiloissa maanalaisen tilan liittyessä niihin. / Innan det beviljas tillstånd för byggande eller schaktning av underjordiskt utrymme ska sökanden utarbeta en redogörelse för hur räddningsnivån också bibehålls i utrymmen som ligger utanför tillståndsområdet då det underjordiska utrymmet står i anslutning till dem.

Rakennettaessa maanalaisia tiloja olemassa olevien tilojen kautta tulee olemassa olevien tilojen käytön henkilöturvallisuus- ja pelastusturvallisuustaso turvata työn aikana. / Då byggandet av underjordiska utrymmen genomförs via redan existerande utrymmen ska personsäkerhets- och räddningssäkerhetsnivån för användningen av de befintliga utrymmena säkerställas under arbetets gång.

YMPÄRISTÖOLOSUHTEET / MILJÖFÖRHÅLLANDEN

Tunneliin liittyvät äänilähteet (ilmanvaihtolaitteet, kompressorit yms.) tulee suunnitella siten, että niiden aiheuttama melu ei ylitä ympäristöministeriön asetuksessa rakennusten ääniympäristöstä (796/2017) annettuja raja-arvoja. / Ljudkällor i anslutning till tunneln (ventilationsanordningar, kompressorer o.dyl.) ska planeras så att bullret som alstras av dem inte överskrider gränsvärdena för ljudmiljön i byggnader i miljöministeriets förordning (796/2017).

Ennen rakennusluvan myöntämistä luvan hakijan on esitettävä hyväksyttävät suunnitelmat maaperän, kallion sekä rakennusten ja rakenteiden liikkeiden ja tärinöiden seurannasta. / Innan bygglov beviljas ska sökanden lämna in godkända planer för uppföljning av rörelser och vibrationer i mark, berg och byggnader och konstruktioner.

Ennen rakennusluvan myöntämistä tulee laatia pohjarakennus- ja ympäristöseurantasuunnitelma, jolla turvataan orsi- ja pohjaveden laatu sekä pinta nykyisellään sekä maa- ja kallioperässä virtaavan veden virtausolosuhteiden säilyminen. / Innan bygglov beviljas ska en grundbyggnads- och miljöövervakningsplan utarbetas för att säkerställa att det hängande grundvattnets och grundvattnets kvalitet och vattenyta bibehålls och att flödesförhållandena hos det vatten som rinner i marken och berggrunden bevaras.

Suunnittelussa ja rakentamisessa kallion pintaosien vettä johtavilla heikkousvyöhykkeillä on noudatettava erityistä varovaisuutta. / Särskild försiktighet ska iakttas vid planering och byggande i vattenförande skölar i bergets ytdelar.

Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit. / Dagvattenhanteringen och avledningsvägarna ska beaktas vid planeringen och byggandet.

Pilaantuneet maa-alueet on selvitettävä ja kunnostettava ennen rakentamiseen ryhtymistä. / Förorenade markområden ska utredas och saneras före byggstarten.

KOLMIULOTTEINEN KIINTEISTÖ / TREDIMENSIONELL FASTIGHET

Kaava-alueelle voidaan muodostaa maanalaisia kiinteistöjä. / Underjordiska fastigheter kan bildas i planområdet.

TONTTIJAKO / TOMTINDELNING

Tämän asemakaavan alueella olevia kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu. / För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via plantecknings annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Marjaana Yläjääski, Aluearkkitehti, 11.10.2023 10.43

Kimmo Junttila, Kaupungingeodeetti, 31.10.2023 14.31

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

002456 ja 621200ma VANTAAN

RATIKKA: JOKINIEMI

JOKINIEMI, HAKKILA, KUNINKAALA

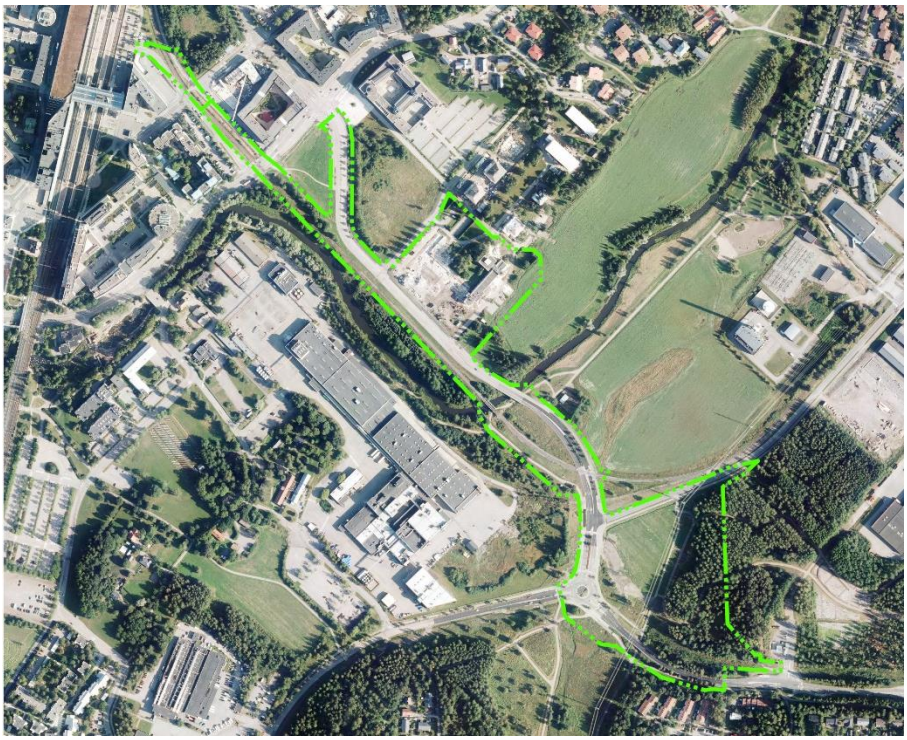

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 24.10.2023 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002456 sekä maanalaista asemakaavakarttaa 621200ma. Kaavoitus on tullut vireille 23.11.2020 julkaistulla osallistumis- ja arviointisuunnitelmalla numerolla 062800 Vantaan ratikka: asemakaavat ja asemakaavamuutokset. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty 17.9.2021.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Kortteli 62040 sekä katu- rautatie- ja vesialuetta kaupunginosassa 62, Jokiniemi. Katu- ja vesialuetta kaupunginosassa 64, Kuninkaala. Katu- rautatie-, vesi- ja virkistysaluetta kaupunginosassa 66, Hakkila.

Maanalainen asemakaava:

Maanalainen katu kaupunginosassa 62, Jokiniemi.

Tonttijaon muutos:

Kortteli 62040 kaupunginosassa 62, Jokiniemi.

Asemakaavamuutoksessa ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle osoitetaan riittävä tila suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Maanalaisella asemakaavalla mahdollistetaan osa ratikalle tarkoitetusta joukkoliikenteen tunneliyhteydestä Väritehtaankadun ja Kielotien välillä.

Kaavan laatija: Anna Sarikaya, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki;
anna.sarikaya@vantaa.fi, puh. 050 302 9028
Tea Taponen, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki;
tea.taponen@vantaa.fi, puh. 040 483 9054

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

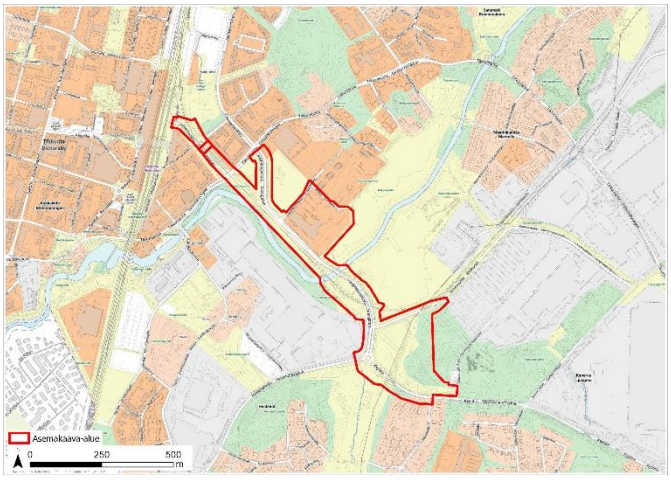

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti kaupunkikartalla.

Suunniteltava alue sijaitsee Jokiniemen, Hakkilan ja Kuninkaalan kaupunginosissa, Tikkurilan suuralueella. Suunniteltavaan maanpäälliseen alueeseen sijoittuu Jokiniemenkadun ja Kyytitien katualuetta Markkulantien risteyksestä Tikkurilantielle sekä rautatiealuetta Väritehtaankadulta Jokiniemen kadulla sijaitsevaan tasoristeykseen saakka. Maanalainen asemakaava sijoittuu rautatiealueelle ja Väritehtaankadun katualueelle. Kaava-alueeseen kuuluu kadunvarren kiinteistöt, joiden pinta-alaan kaavamuutos vaikuttaa.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019, jonka pohjalta Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi ratikan jatkosuunnittelun aloittamisen 16.12.2019. Jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reiteille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat.

- Kaavoitus tuli vireille osallistumis- ja arviointisuunnitelman ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” nähtäville asettamisella 23.11.2020. Vantaan ratikan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitettiin 17.9.2021.
- Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 15.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 88 kappaletta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin 4 mielipidettä Jokiniemen 002456 kaavamuutosaluetta koskien.
- Hankkeesta järjestettiin yleisötilaisuudet 8.12.2020 (Länsimäki) / 9.12.2020 (Hakunila) / 16.12.2020 (Tikkurila) / 17.12.2020 (Aviapolis) ja 23.9.2021 (suunnittelutilanne koko linjalla).
- Ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset valmistuivat kaavamuutosalueen osalta Hakkilassa 7.10.2021 ja ne esiteltiin 7.10-20.10.2021, Kuninkaalassa 30.3.2022 ja ne esiteltiin 30.3-12.4.2022, Jokiniemessä 30.9.2022 ja ne esiteltiin 19.10.-1.11.2022. Asemakaavaratkaisu perustuu katu- ja puistosuunnitelmiin.
- Kaikille avoin ratikan kevätinfo järjestettiin 6.4.2022 ja syysinfo 15.11.2022 (koko ratikan linja).
- Asemakaavan valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 2.3.2023 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 2.3.-24.3.2023 välisenä aikana (MRL 62 §, MRA 30 §). Puhelinaikoja suunnittelijalle varattiin kaksi, 9.3.2023 ja 20.3.2023. Kaavamuutosalueen 002456 maanomistajille on lisäksi lähetetty 2.3.2022 kirje, jossa on kerrottu kaavan esittämästä ratkaisusta sekä ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide valmisteluaineistosta. Valmisteluaineistosta saatiin 1 mielipide.
- Kaupunginhallitus 8.5.2023 päätti asettaa asemakaavaehdotuksen nähtäville MRA 27 §:n mukaisesti. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot.
- Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 24.5–26.6.2023 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 17 kappaletta ja niitä saatiin 8. kappaletta. Muistutuksia ei saatu.
- Asemakaavaehdotukseen tehtiin seuraavat korjaukset:
    - Luo-alueen merkintää koskeva tekninen tarkistus.
    - Saatujen lausuntojen perusteella eritasoristeyksen merkintä muutettiin rautatien tasoristeys -merkinnäksi,
    - lisättiin meluesteen vähimmäiskorkeutta koskeva määräys.
- Asemakaavamuutoksen selostusta on tarkistettu ja selostuksen tekstiä on päivitetty kaavakarttaan tehtyjen piirustusteknisten tarkistuksien sekä saatujen lausuntojen perusteella. Kaavaselostukseen tehtiin seuraavat korjaukset:
    - Päivitettiin Uusimaa-kaava 2050:n, Yleiskaava 2020:n sekä maisemallisten arvojen liittyvät tiedot.
    - Avattiin kaavaan tehdyt muutokset.
    - Taloudelliset vaikutukset on päivitetty 31.3.2023 julkaistun Vantaan ratikan kaupunkitaloudelliset vaikutukset raportin mukaisesti.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 6
2. Lähtökohdat 7
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 7
2.2 Suunnittelutilanne 17
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 28
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 28
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 28
3.3. Asemakaavan tavoitteet 33
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 35
4. Asemakaavan kuvaus 35
4.1 Kaavan rakenne 35
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 37
4.3 Aluevaraukset 37
4.4 Kaavan vaikutukset 38
4.5 Ympäristön häiriötekijät 48
4.6 Nimistö 48
5. Asemakaavan toteutus 48
6. Kaavatyöhön osallistuneet 49
7. Asemakaavan seurantalomake 50
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 54

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Asemakaavan seurantalomake 16.3.2023 ja 17.3.2023
- Asemakaavakartta ja -määräykset 24.10.2023

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- WSP Finland Oy (30.3.2022). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Kyytitie välillä Jokiniemenkatu-Tukkukaupankuja, Kyytitie 58641-1.
- WSP Finland Oy (7.10.2021). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Santaradantie välillä Jokiniemenkatu-Kanervanummi, Santaradantie 58646-1.
- WSP Finland Oy (7.10.2021). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Jokiniemenkatu ja Kuninkaalanranta puisto, Jokiniemenkatu 58647-1.
- Sitowise (30.9.2022). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Jokiniemenkatu välillä Tikkurilantie-Keravanjoki, Jokiniemenkatu 58647-2.

- Sitowise (30.9.2022). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Tikkurilanraitio välillä Tikkurilantie-Jokiniemenkatu, Tikkurilanraitio 58648-3.
- Sitowise (30.9.2022). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Tikkurilantie välillä Väritehtaankatu-Jokiniemenkatu, Tikkurilantie 59128-1.
- Sitowise (30.9.2022). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Tikkurilanraitio välillä Väritehtaankatu-Tikkurilantie, Tikkurilanraitio 58649-1.
- Sitowise (30.9.2022). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Tikkurilanraitio välillä Ratatie-Tikkurilantie, Tikkurilanraitio 58648-2.
  Ratikan selvityksiä ja aineistoja: https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/vantaan-ratikka/selvityksia-ja-aineistoja
- Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2021: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021. 16.3.2022.
- Manninen, E., Vasko, V. & Makkonen, H. 2020: Vantaan ratikan kaavarungon ja asemakaavojen luontoselvitykset vuonna 2020 – Faunatican raportteja 53/2020
- Vantaan ratikka Design Manual, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020
- Vantaan ratikka Design Manual, Liite 1 Vantaan ratikan hiilijalanjälkiselvitys, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma, Pyöräliikenteen tarkastelut ratikan varrella, Vantaan kaupunki ja WSP Finland Oy, 25.9.2020
- Vantaan ratikka, Ratikkalinjan PIMA-riskien tarkastelu, Golder Associates Oy, 13.8.2020
- Vantaa ratikka, Maisema ja kaupunkikuva, Vantaan kaupunki ja WSP Finland Oy, 2020
- Vantaan ratikka, Resurssiviisauden suuntaviivat, Sitowise Oy, 13.5.2020
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy, 18.9.2019
- Vantaan ratikan hulevesiselvitys (yleissuunnitelman liite 11), WSP Finland Oy, 30.4.2019
- Vantaan ratikka, Seloste ratalinjauksen tärinäarvioinnista (yleissuunnitelman liite 13), WSP Finland Oy, 18.9.2019
- Vantaan ratikka, Hankearviointi (yleissuunnitelman liite 14), WSP Finland Oy, 10.9.2019
- Vantaan ratikka, Investointikustannukset (yleissuunnitelman liite 15), WSP Finland Oy, 26.6.2019
- Resurssiviisauden tiekartta, Vantaan kaupunki 2022
- Vantaan historiallisen tiestön inventointi 2018, Vantaan kaupunki
- Vantaan metsänhoidon periaatteet 2017–2030, Vantaan kaupunki 2017
- Vantaa alueittain 2015, Vantaan kaupunki 2016
- Kulttuurimaisemaselvitys, Vantaan kaupunki 2005
- Vantaan moderni teollinen rakennusperintö 1930–1979, Vantaan kaupunki 2006
- Vantaan ratikan itäisen osuuden tärinä- ja runkomeluselvitys, WSP & Afry, 18.1.2023.
- Vantaan ratikan meluselvitys, Sitowise Oy, 1.3.2023.
- Vantaan ratikan kaavarunkoluonnoksen liikenteelliset vaikutukset. WSP 31.8.2022
- Vantaan raitiotien kiinteistötaloudellinen analyysi. Newsec Advisory Finland Oy 17.5.2022, päivitetty 12.12.2022
- Vantaan ratikan kustannusraportti, 16.3.2023. Vantaan kaupunki
- Vantaan ratikan kaupunkitaloudelliset vaikutukset, FCG, 31.3.2023

1. TIIVISTELMÄ

Asemakaavamuutoksella levennetään katualuetta Jokiniemenkadulla, Kyytitiellä ja Väritehtaankadulla muuttamalla osia yleisten rakennusten korttelialueesta, rautatiealueesta, puistoalueista ja lähivirkistysalueista katualueeksi. Katualueen levennykset perustuvat 7.10.2021, 30.3.2022 ja 30.9.2022 valmistuneisiin Vantaan ratikan katusuunnitelmaluonnosten tilavarauksiin. Maanalaisella asemakaavalla mahdollistetaan osa Kielotien ja Väritehtaankadun ratikan joukkoliikenteen tunneliyhteydestä. Muutoksessa varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille sekä parannetulle katuympäristölle. Raitiotielle ja siihen liittyville toiminnoille, kuten ajoneuvoliikenteelle, pyöräilylle ja kävelylle, viheralueille, istutuksille ja hulevesiratkaisuille osoitetaan tilaa asemakaavassa suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Korttelialueiden kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa.

Asemakaava on kaksiosainen. Maanpäällisellä asemakaavamuutoksella 002456 muutetaan yleisten rakennusten korttelialuetta (Y), rautatiealuetta (LR), lähivirkistysaluetta (VL) sekä puistoaluetta (VP) osin katualueeksi. Korttelin 62040 tonttijakoa muutetaan ja tontille annetaan uusi tonttinumero. Korttelin 62040 nykyisiä ajoyhteyksiä muutetaan. Muilta osin korttelialue säilyy ennallaan ja voimassa olevan asemakaavan mukaisena. Maanalaisella kaavalla osoitetaan tilavaraus maanalaiselle kadulle (ma-KATU) ja joukkoliikennetunnelille (ma-jl). Maanalaisen kaavan alueella maanpäällisiin asemakaavoihin ei tule muutoksia.

Vantaan ratikka on pikaraitiotieyhteys Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Raideyhteydellä lisätään kestävää ja esteetöntä liikkumista, mahdollistetaan kaupungin kasvaminen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä edistetään alueellista hyvinvointia ja vetovoimaa. Vantaan ratikasta tulee merkittävä osa seudullista raitiotieverkostoa.

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019. Yleissuunnitelmaan pohjautuvassa jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reitille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat. Nyt laadittavat asemakaavat ja asemakaavamuutokset perustuvat katusuunnitelmiin.

Vantaan ratikan asemakaavoitus on Vantaan asemakaavoituksen vuoden 2023 työohjelmassa.

Kaavan yhteydessä laaditaan tonttijakoja ja tonttijaon muutoksia.

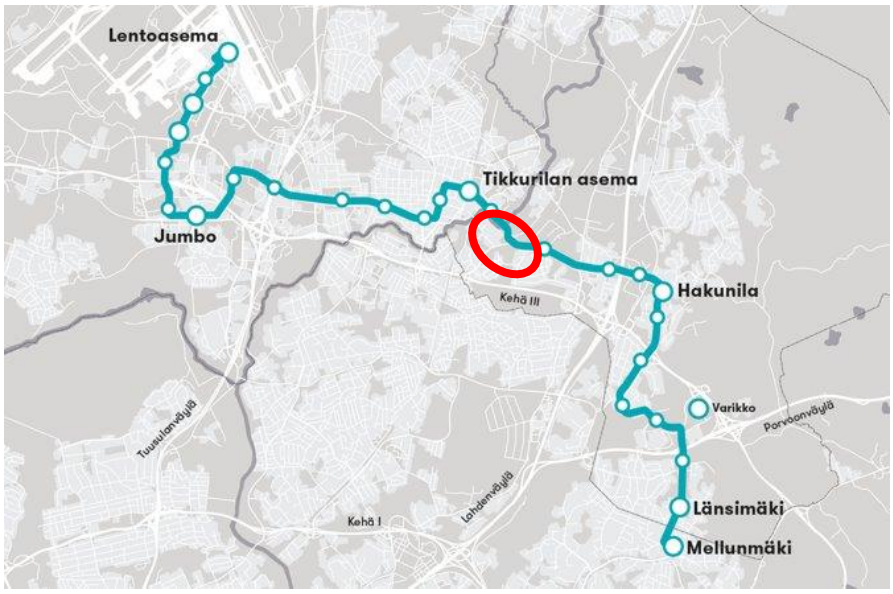

Kuva 2. Vantaan ratikan reitti Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Kaava-alueen likimääräinen sijainti näkyy kuvassa punaisella rajattuna.

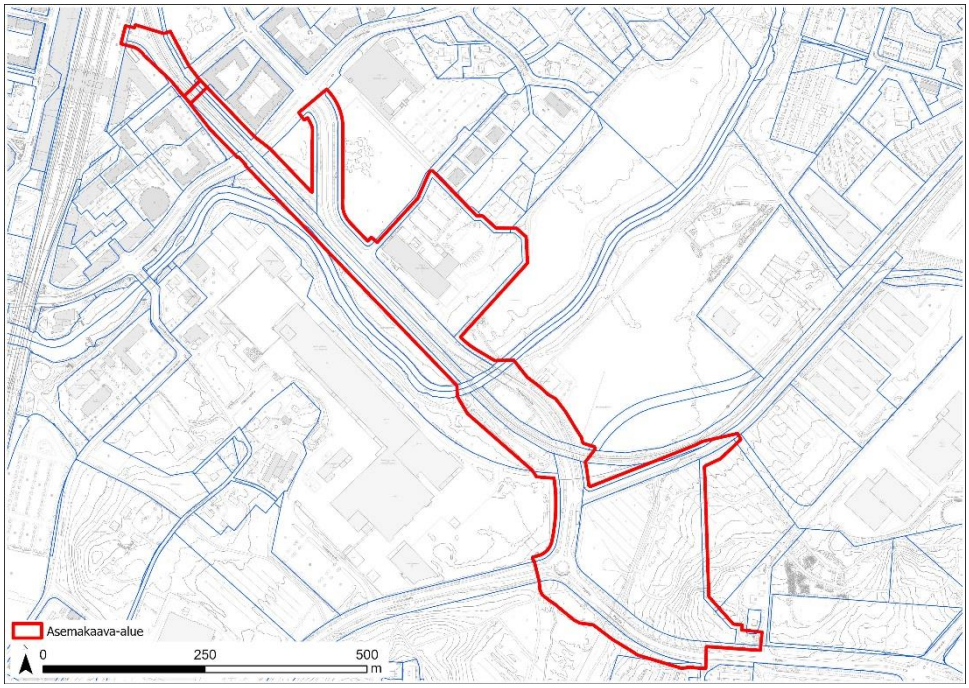

Kuva 3. Asemakaavamuutosalue. Maanalainen osuus sijoittuu kaava-alueen pohjoispäähän.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee Tikkurilan suuralueella Jokiniemen, Hakkilan ja Kuninkaalan kaupunginosissa. Tikkurilan asema sijaitsee kaava-alueen välittömässä läheisyydessä. Alueelta on Helsinki-Vantaan lentoasemalle noin viisi kilometriä. Asemakaava-alueen pinta-ala on yhteensä noin 13,9 hehtaaria.

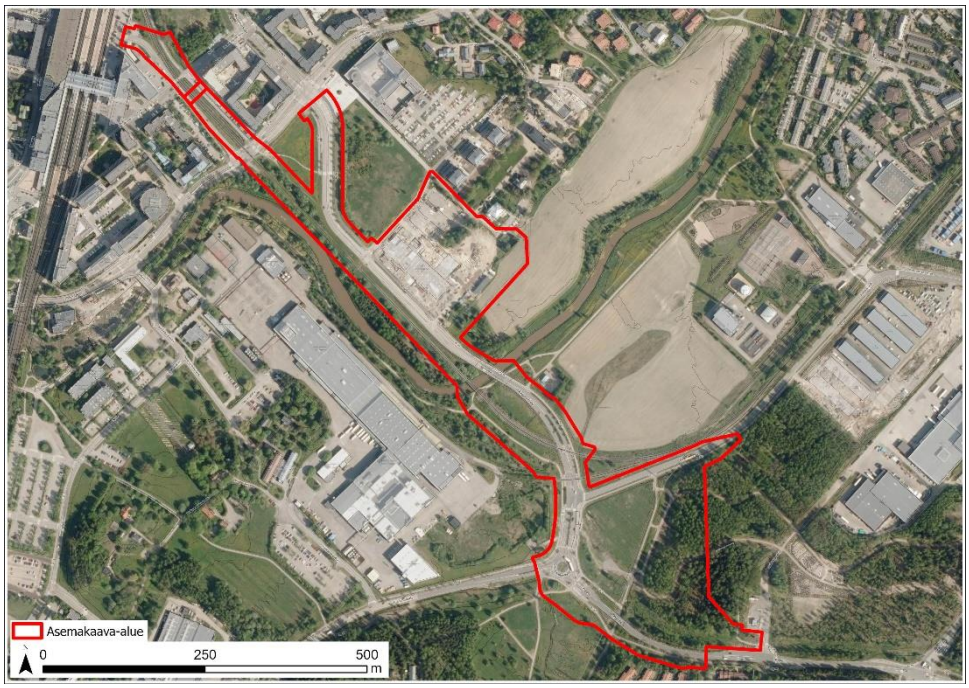

Kuva 4. Suunnittelualue esitettynä ilmaperspektiivistä.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Nykytilanteessa kaava-alueen maisemakuvaa hallitsee tiealueet sekä niiden läheisyydessä olevat rakentamattomat virkistysalueet, jotka ovat pääasiassa matalaa niittykasvillisuutta. Aivan kaava-alueen itäosassa sijaitsee metsäistä aluetta. Jokiniemenkadun varrella kulkee Keravanjoki. Alue on maisemarakenteeltaan alavaa.

Keravanjoen varsi on maiseman kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta (osa Tikkurilan kulttuurimaisemaa. Missä maat on mainioimmat - Uudenmaan kulttuuriympäristöt -selvitys 2022). Uudenmaan maaseutukaavan arvokkaaksi merkitty alue on merkitty myös Vantaan yleiskaavaan 2020 kulttuuriympäristön kannalta merkittäväksi alueeksi (oikeusvaikutteinen liitekartta 1: Arvokas kulttuuriympäristö).

Jokiniemenkadun ylittäessä Keravanjoen, näkymät edustavat kivikautista merenpohjaa, jonka rannalla (nykyisen Hakkilan kivisillan kummallakin puolella) sijaitsi yksi Suomen laajimpia tunnettuja kivikautisia asuinpaikkoja. Jokiniemen kivikautista asuinpaikkakokonaisuutta on esitetty valtakunnallisesti arvokkaaksi arkeologiseksi kohteeksi ja paikalla sijaitsee nykyään Jokiniemen Muinaispuisto.

Jokiniemenkadun varrella sijaitsee merkittävä rakennetun ympäristön kohde, josta osa koostuu STUKin rakennuksista. Asemakaava-alueen läheisyydessä sijaitsee lisäksi Tikkurila Oy:n tehdasalue.

Luonnon monimuotoisuus

Kaava-alueelta on laadittu luontoselvitykset vuosina 2020–2021 (*Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2021: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021*).

Asemakaavamuutosalueen läpi kulkee Keravanjoen ekologinen käytävä, jonka yhteyteen sijoittuu useita arvokkaita luontokohteita, jotka rajautuvat kaava-alueen ulkopuolelle. Asemakaava-alueen eteläosassa sijaitsevalle Kanervanummen lähivirkistysalueelle sijoittuu luontoselvityksen mukaisia arvokkaita luontokohteita.

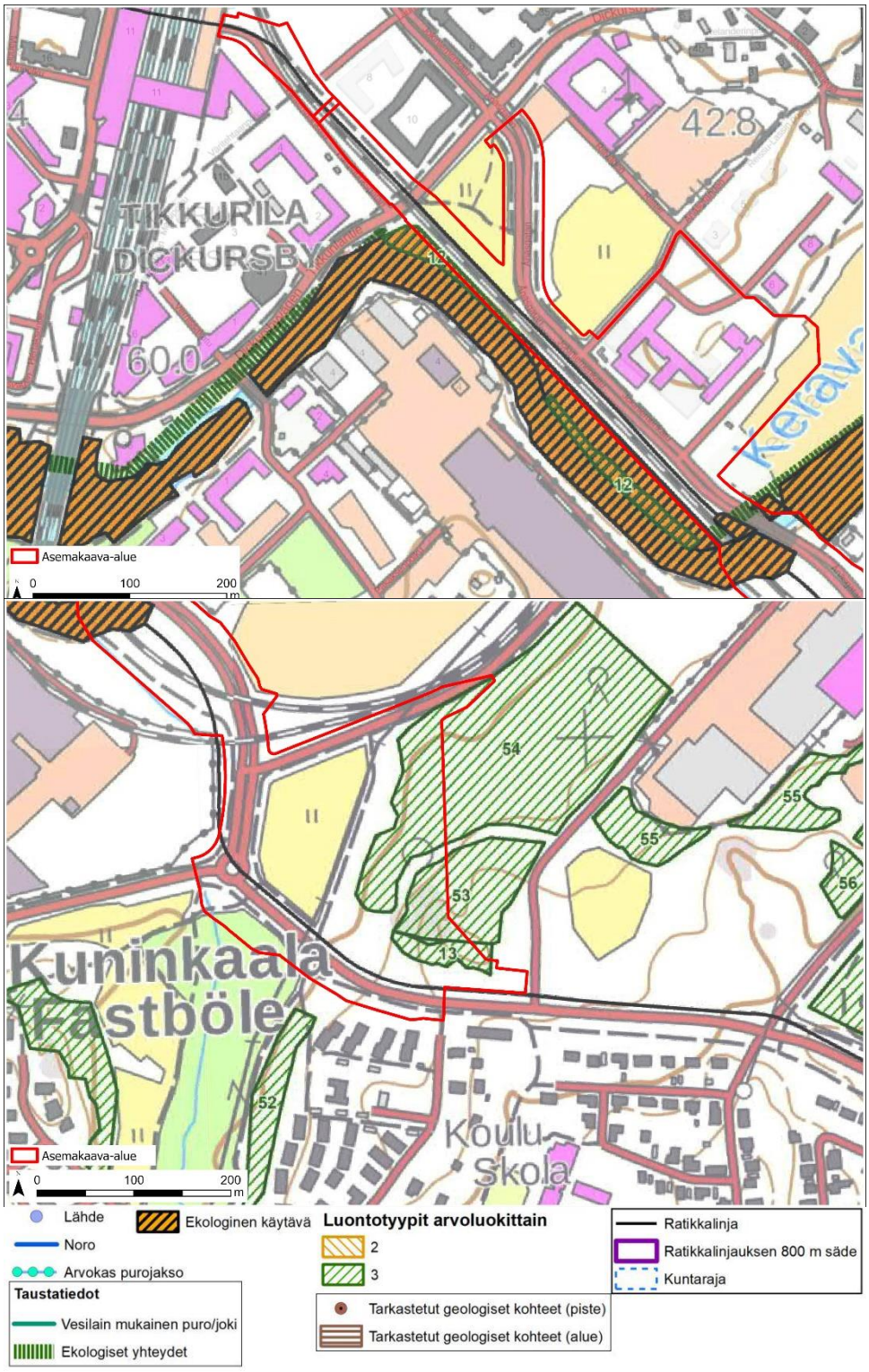

Kuva 5. Arvokkaat luontokohteet kaava-alueen lähiympäristössä. (Faunatican raportteja 38/2021)

Vesistöt ja vesitalous

Valtaosa kaavoitettavasta alueesta on joko rakennettu tai päällystetty asfaltilla. Tikkurilantien varressa sijaitsee Jokiniemenrannan puistoalue ja kaavan eteläosaan sijoittuu Kanervanummen laaja

lähivirkistysalue. Kaavamuutosalueen eteläpuolella virtaa Keravanjoki, joka kulkee katu- ja rautatiealueen alitse kaava-alueen keskiosassa.

Kaavamuutosalueen hulevedet laskevat Tikkurilan ja Viertolan alueiden hulevesijärjestelmien kautta suoraan Keravanjokeen. Alue ei sijaitse pohjavesialueella.

Maaperä maanpäällisessä kaavassa 002456
Maalajikartan mukaan kaava-alue sijaitsee pääosin savikolla. Jokiniemenkatu 28 tontti on pääosin täyttöä, kaakkoisreuna on savikkoa. Kaava-alueen eteläosassa on hiekkaa, moreenia ja kalliota.

Pohjatutkimusten mukaan pintamaakerroksen alla on syvimmillään yli 19 m kerros savea. Saven alla maaperä vaihtuu siltin, hiekan ja soran kautta kalliopintaa päällystävään moreeniin. Syvimmät kairaukset ovat ulottuneet n. 36,4 m syvyydelle maanpinnasta. Kairaukset ovat päättyneet määrä-syvyyteen, tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon.

Pohjaveden pinta on havaittu eteläosassa korkeimmillaan maanpinnan tasossa ja pohjoisosassa n. 1,9 m syvyydellä maanpinnasta.

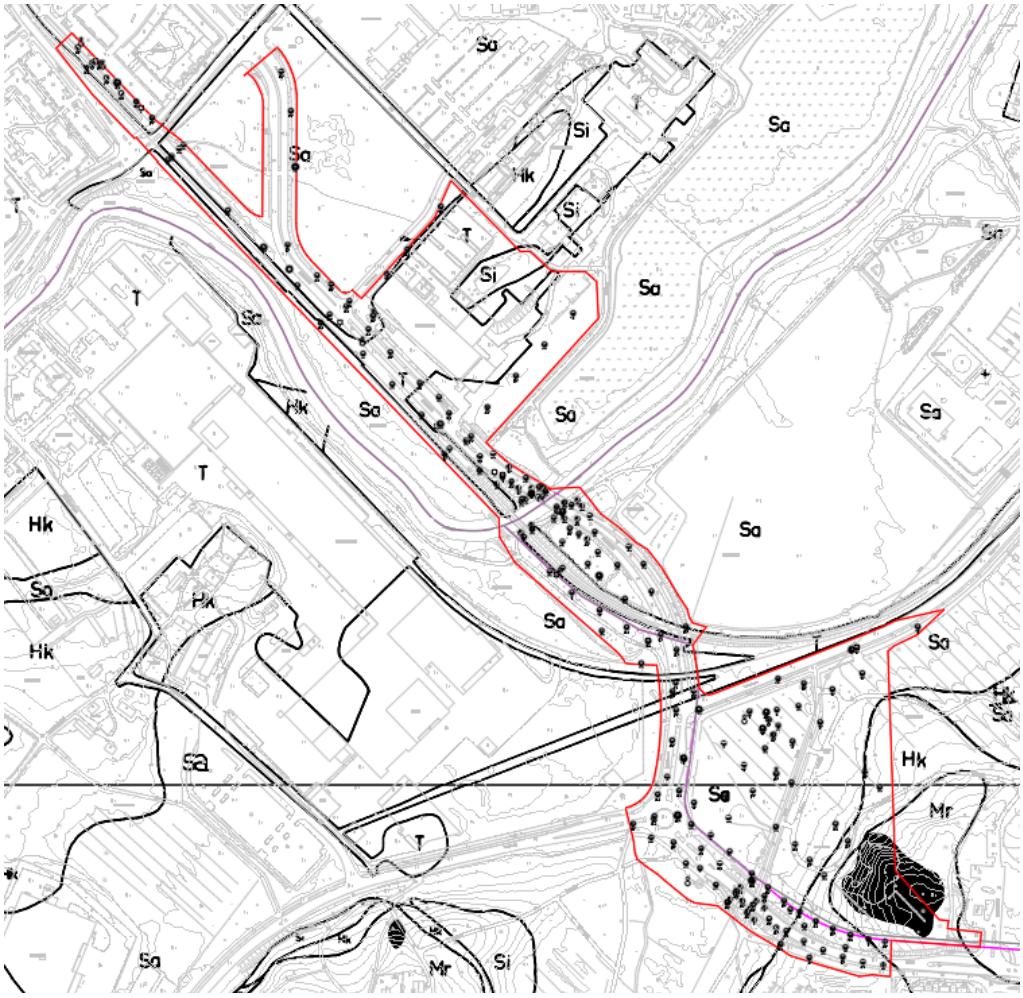

Kuva 6. Maalaji- ja pohjatutkimuskartta.

Rakennettavuus maaperän suhteen:

Kallion ja pohjamoreenin sekä ohuen saven ja siltin alueilla perustamistapa voi olla maanvarainen tai massanvaihdolla maanvarainen. Paksuilla siltti- ja savialueilla rakennusten suositeltu perustamistapa on paalutus. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Paksuilla siltti- ja savialueilla kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet suositellaan pohjavahvistettavaksi. Muilla alueilla kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti.

Alueella tulee tehdä täydentävä rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Maaperä maanalaisessa asemakaavassa 621200ma
Maalajikartan mukaan kaava-alue sijaitsee savi- ja täyttöalueella. Pohjatutkimusten mukaan pintamaakerroksen alla on syvimmillään yli 8 m kerros savea. Saven alla maaperä vaihtuu siltin kautta kalliopintaa päällystävään moreeniin. Syvimmät kairaukset ovat ulottuneet n. 14 m syvyydelle maanpinnasta. Kairaukset ovat päättyneet tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon.

Kaava-alueella ei ole pohjaveden mittauspisteitä. Lähimmissä mittauspisteissä pohjavesi on havaittu korkeimmillaan n. 1 m syvyydellä maanpinnasta.



Kuva 7. Maalaji ja pohjatutkimuskartat.

Rakennettavuus maaperän suhteen:
Kallion ja pohjamoreenin sekä ohuen saven ja siltin alueilla perustamistapa voi olla maanvarainen tai massanvaihdolla maanvarainen. Paksuilla siltti- ja savialueilla rakennusten suositeltu perustamistapa on paalutus. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Paksuilla siltti- ja savialueilla kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet suositellaan pohjavahvistettavaksi. Muilla alueilla kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti.

Alueella tulee tehdä täydentävä rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Topografia

Kaava-alue on pääosin melko tasainen. Keravanjoen kohdalla maasto hieman laskee.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosissa

Tikkurilan suuralueen kehittyminen asuinalueena on kytkeytynyt päärataan. Tikkurilassa asui vuoden 2020 lopussa 7297 henkeä ja Jokiniemessä 6110 henkeä. Tikkurilan väkiluku nousi 778 hengellä vuoden 2019 alusta ja Jokiniemen väkiluku nousi 332 hengellä vuoden 2019 alusta. Tikkurilassa on vähän lapsia ja nuoria, yli 65-vuotiaiden osuus on vastaavasti suuri. Jokiniemessä taas yli 65-vuotiaiden osuus on pienempi kuin muualla Vantaalla. Koko Tikkurilan suuralueen asukasluku oli 46 210 henkeä vuoden 2020 lopulla, ja se on kasvanut yli 8 500 asukkaalla vuodesta 2010. Tikkurilan suuralueen väestön ennustetaan kasvavan noin 4 400 henkilöllä vuosien 2021–2026 aikana.

Asuminen

Kaavamuutosalueella ei sijaitse asuinrakennuksia. Maanalainen kaava-alue sijoittuu olemassa olevien asuinkortteleiden läheisyyteen Jokiniemessä Väritehtaankadulla. Kuninkaalassa Kyytitien eteläpuolella sijaitsee olemassa olevaa asumista lähellä kaavan rajaa.

Sosiaalinen ympäristö

Vantaan alueista Tikkurilan suuralueella on Myyrmäen suuralueen ohella vähiten alle 16-vuotiaita asukkaita. Suuralueella perheitä on vähän ja perheiden koko on Vantaan pienimpiä. Jokiniemen kaupunginosassa sijaitsee paljon opiskelija-asuntoja, joten alueen väestöstä merkittävä osa on opiskelijoita.

Palvelut ja työpaikat

Jokiniemen työpaikoista joka neljäs oli vuonna 2013 julkisen hallinnon toimialalla. Jokiniemessä on kunnan palvelujen lisäksi useita valtion toimipaikkoja. Tikkurilassa ja Jokiniemessä on runsaasti julkisia ja kaupallisia palveluita.

Seudullisesti tarkasteltuna suunnittelualue kytkeytyy Tikkurilan rautatieaseman kautta laajasti pääkaupunkiseudun ja osin laajemminkin Uudenmaan ja Kanta-Hämeen työmatkapendelöintiin. Kaikki kaukojunat pysähtyvät Tikkurilassa, mikä tuo tarkasteluun valtakunnallisen ulottuvuuden.

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Suunnittelualue sijaitsee Tikkurilan keskustan läheisyydessä. Kaava-alueelle sijoittuu Säteilyturvakeskuksen STUKin rakennennus. Muutoin kaava-alue on rakentamaton ja maisemakuvaa hallitsee niittyiset rakentamattomat alueet sekä Keravanjoki ympäristöineen. Kaava-alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee myös Tikkurila OY:n tehdasalue sekä Keskon varastoalue.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Ånäsin tilalle perustetun maanviljelystaloudellisen koelaitoksen rakennuskannan vanhin kerros muodostuu 1900-luvun alussa rakennetuista, jugendhenkisistä laboratoriorakennuksista, samanikäisistä punatiilisistä karjatalousrakennuksista. Jokiniemen vanhimmat rakennukset on suunniteltu maanviljelyshallituksen arkkitehti H.Rh. Helin 1906 tutkimuskeskustoimintaa varten. Alueen nuoremmat rakennukset ovat 1920-1960-luvuilla rakennettuja laitosrakennuksia ja henkilökunnan asuinrakennuksia. Usealta vuosikymmeneltä periytyvä rakennettu ympäristö on kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti arvokas kokonaisuus (RKY-alue). RKY-alueen ja ratikan kaava-alueiden päällekkäisillä osilla ei ole suojeltavia rakennuksia.

Tikkurilantien nykyinen linjaus on nähtävillä jo vuoden 1872 Senaatin kartassa. Tuolloin alue on ollut avointa peltomaisemaa, joka on hiljalleen täydentynyt. Alue oli vielä 1970-luvulle asti selkeästi peltovaltaista, mutta 1980-luvulta lähtien alue on alkanut rakentua nykyiselleen. Vanhoja tielinjoja lukuun ottamatta alueella on vähän historiallista kerrostumaa nähtävissä. Tikkurilantien linja on osa historiallista Suurta Rantatietä (Kuninkaantie). Tie on mahdollisesti valmistunut jo 1300-luvulla. Tikkurilantie on inventoitu luokkaan R1 eli kohde on kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä.

Kaava-alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Kaava-alueen eteläpuolella sijaitsee Fastbölen (Kuninkaalan) muinaisjäännösalue.

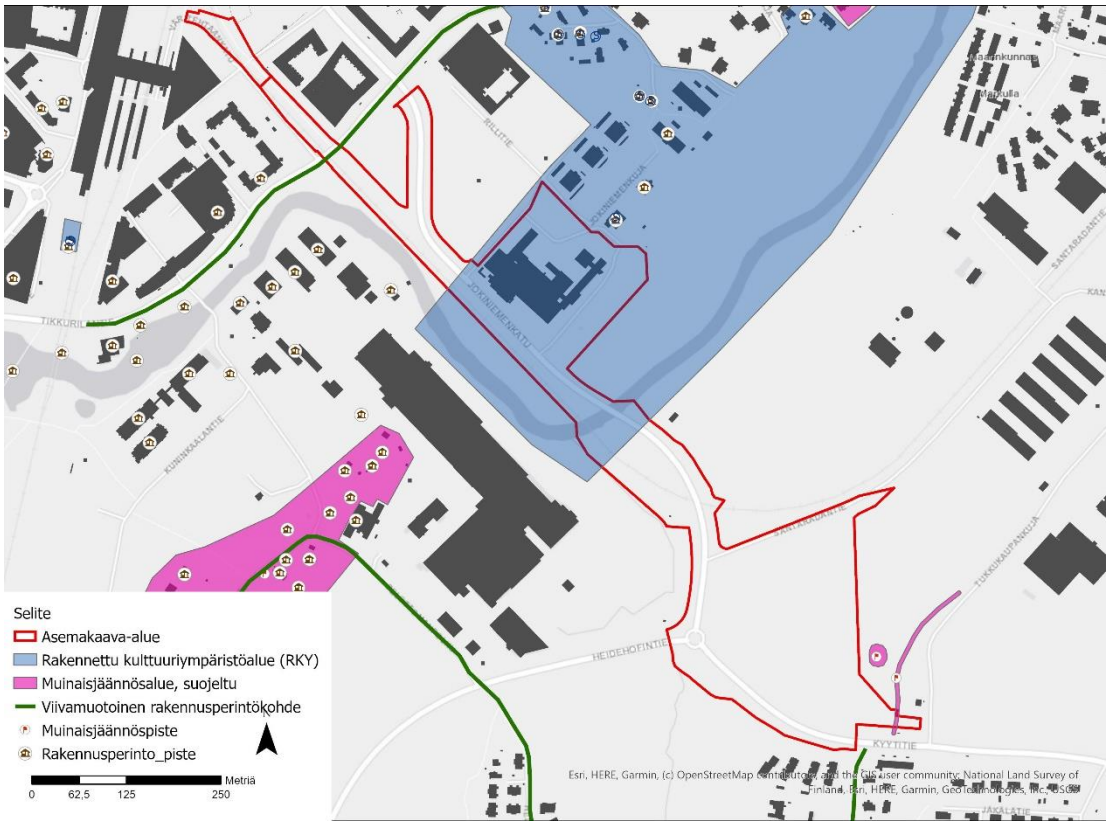

Kuva 8. Kaava-alueen (punainen viiva) läheisyyteen sijoittuvat historialliset rakennuskohteet.

Virkistys

Kaavamuutosalueelle sijoittuu osia Jokiniemenrannan puistosta ja Kanervanummen lähivirkistysalueesta.

Liikenne

Autoliikenne

Jokiniemenkatu ja Kyytitie ovat alueen pääkatuja. Alue rajautuu Tikkurilantiehen, jolta on yhteys Kehä III -väylälle.

Julkinen liikenne

Suunnittelualue sijoittuu Tikkurilan aseman ympäristöön, jolla sijaitsee juna-asema ja bussiterminaali. Tikkurilan juna-asemalla pysähtyvät kaikki lähi- ja kaukojunat. Tikkurilan asemalla on myös liityntäpysäköintiä. Aseman kautta liikkuu vuosittain noin 12 miljoonaa matkustajaa.

Suunnittelualueelta lentokentälle aikaa kuluu noin 40 minuuttia julkisen liikenteen kulkuvälineillä. Jokiniemenkadun ja Kyytitien varsilla sijaitsee useita paikallisliikenteen bussipysäkkejä.

Kävely ja pyöräily

Alue on hyvin saavutettavissa kävellen ja pyöräillen kaikista suunnista. Kyytitietä pitkin kulkee pyöräilyn laatukäytävä, Jokiniemenkatua pitkin pyöräilyn pääreitti. Lisäksi Keravanjoen eteläpuolella kulkee muu pyöräreitti. Tikkurilantien kummallakin puolella sijaitsee kevyen liikenteen väylä. Kehä III on saavutettavissa pyöräillen ja kävellen Heidehofintien kautta sekä Heidehofinojan viertä kulkevan ulkoilureitin kautta.

Vesihuolto

Asemakaavan muutosalue kuuluu rakennetun vesihuoltoverkoston piiriin.

Alueen vesijohtoverkko kuuluu Tikkurilan painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon ja Tikkurilan painepiirin kautta.

Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 75 ja ylin on noin + 83. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Kaavamuutosalueen hulevedet johdetaan hulevesiviemäriverkoston kautta Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Vantaan Energian kaukolämpöverkko ulottuu suunnittelualueelle Tikkurilantietä, Jokiniemenkatua, Kyytitietä ja Heidehofintietä pitkin.

Sähköverkko

Vantaan Energian sähköverkko ulottuu suunnittelualueelle. Johdot kulkevat Tikkurilantietä, Jokiniemenkatua, Kyytitietä ja Heidehofintietä pitkin.

Maakaasuverkko

Maakaasuverkko kulkee Kyytitiellä tien pohjoispuolella ja siirtyy Kyytitie – Heidehofintien risteyksen jälkeen Jokiniemenkadun länsipuolelle, kulkien teollisuuskorttelin läpi. Kaasuputki ylittää Jokiniemenkadun Kuninkaalanrannan puiston kautta jatkuen Maarinojanpuistossa pohjoiseen.

Ympäristöhäiriöt

Liikennemelu

Vantaan raitioradan meluselvityksen (Sitowise 1.3.2023) mukaisesti merkittävimmät melulähteet suunnittelualueella ja sen ympäristössä on Jokiniemenkatu, Kyytitie ja Tikkurilantie. Jokiniemenkadun, Kyytitien ja Tikkurilantien tiemelu päiväaikaan nousevat 60–65 dB:n.

Dixin ja Heidehofintien välillä on kaksi umpikortteli-mallista asuinrakennusta (kortteli 62007), joiden julkisivuille kaavassa 002042 Jokiniemi annetut äänitasoerovaatimukset ovat riittävät, joten melulle altistuvia kohteita ei ole. Muut alueen rakennukset ovat liike- tai teollisuusrakennuksia. Nykytilanteessa tällä välillä suurin julkisivuun kohdistuva melutaso on 65 dB ja päiväajan keskiäänitaso oleskelualueilla sisäpihalla alittuu (on alle 45 dB).

Heidehofintien ja Kanervantien välillä Kyytitien eteläpuolella on rivi- ja omakotitaloja lähimmillään 20–35 metrin päässä Kyytitiestä. Nykytilanteessa yli 55 dB meluvyöhyke tietä lähimpänä olevien talojen oleskelupihoille ja myös yli 60 dB ylittyy osalla pihoja. Melu kantautuu alueelle myös Kehä III:lta.

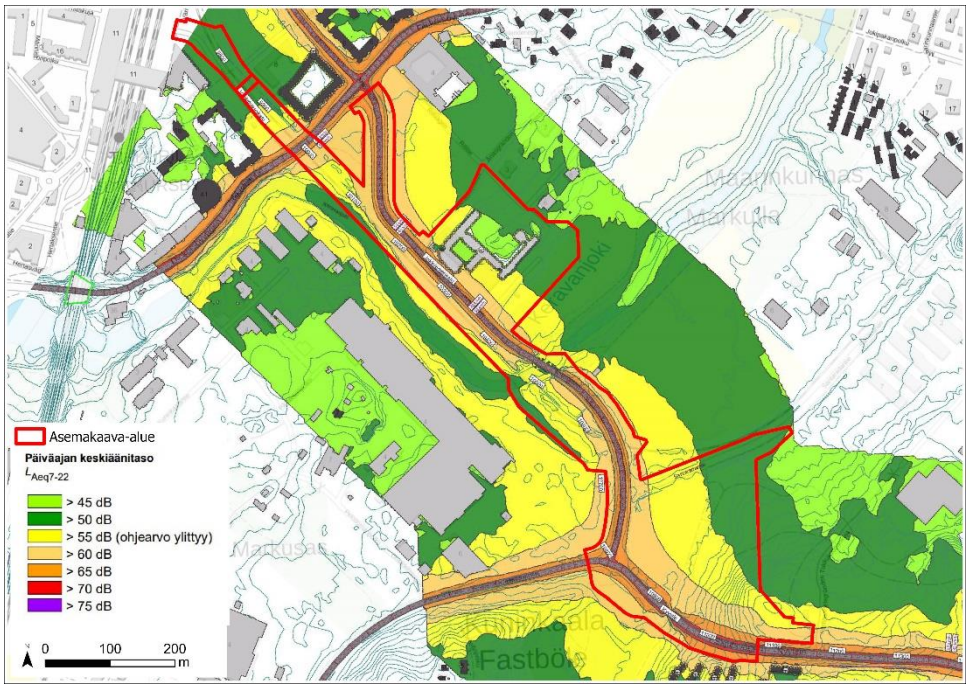

Kuva 9. Ote nykytilanteen päiväajan melutasosta suunnittelualueella (Sitowise 1.3.2023). Kaava-alueen rajaus on esitetty kuvassa punaisella.

Pilaantuneet maa-alueet

Suunnittelualueelta on laadittu PIMA-riskien selvitys Vantaan ratikkalinjan PIMA-riskien tarkastelussa (Golder Associates Oy 2020). Selvitystyö on toteutettu tarkastelemalla ratikkalinjan reitin varrelle osuvien ympäristöhallinnon ylläpitämään Maaperän tilan tietojärjestelmään (Matti) merkittyjen pilaantuneiden, mahdollisesti pilaantuneiden tai kunnostettujen maaperäkohteiden kohderaportit, jonka lisäksi lisätietoja pima-kohteista on saatu Vantaan kaupungin Ympäristökeskuksesta. Selvityksessä kohteet on luokiteltu Matti-lajien mukaisesti.

Asemakaava-alueella ei sijaitse pilaantuneita maa-alueita PIMA-riskien selvityksen mukaan. Kanervanummen virkistysalueella saattaa kuitenkin olla pilaantuneita maa-alueita.

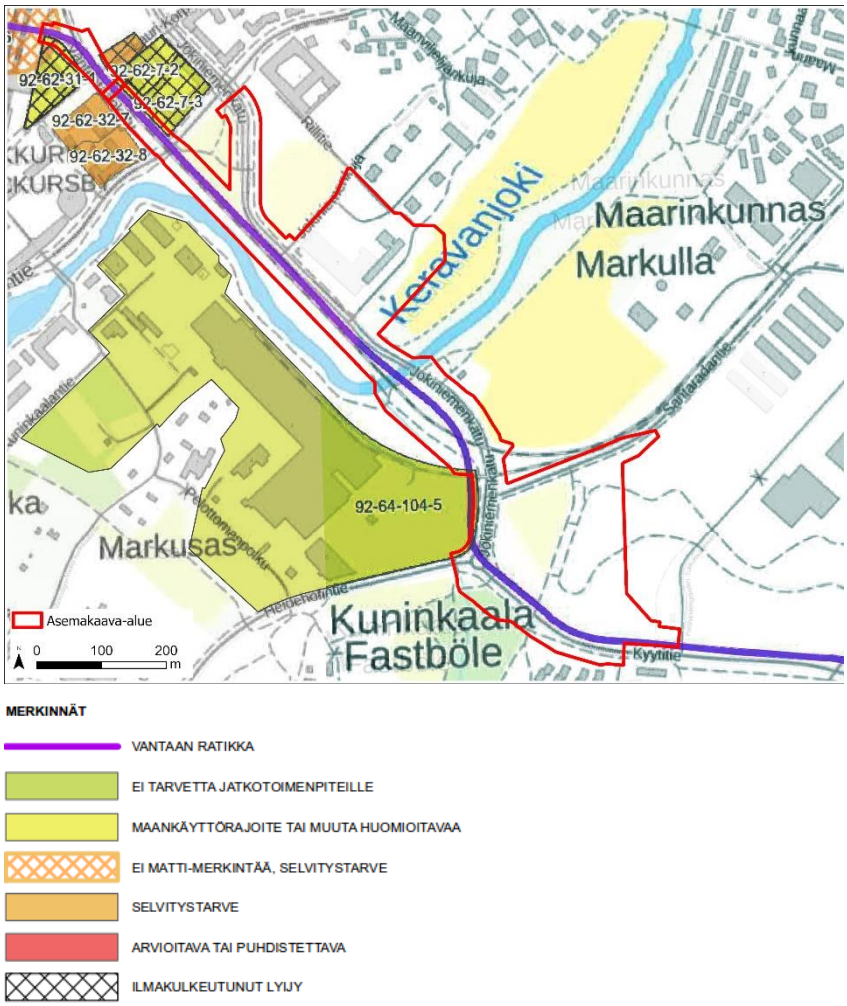

Kuva 10. Suunnittelualueen mahdolliset PIMA-kohteet, jotka täytyy tarkistaa tai selvitystarve tulee selvittää. (Golder Associates Oy 2020). Kaava-alueen rajaus on esitetty kuvassa punaisella.

2.1.4 Maanomistus

Kaupunki omistaa kaavamuutosalueelle sijoittuvat katualueet ja lähivirkistysalueet. Muut kiinteistöt ovat valtion omistuksessa.

Valtion omistuksessa olevat kiinteistöt:
92-62-40-1
92-408-1-281
92-421-7-41
92-871-1-14

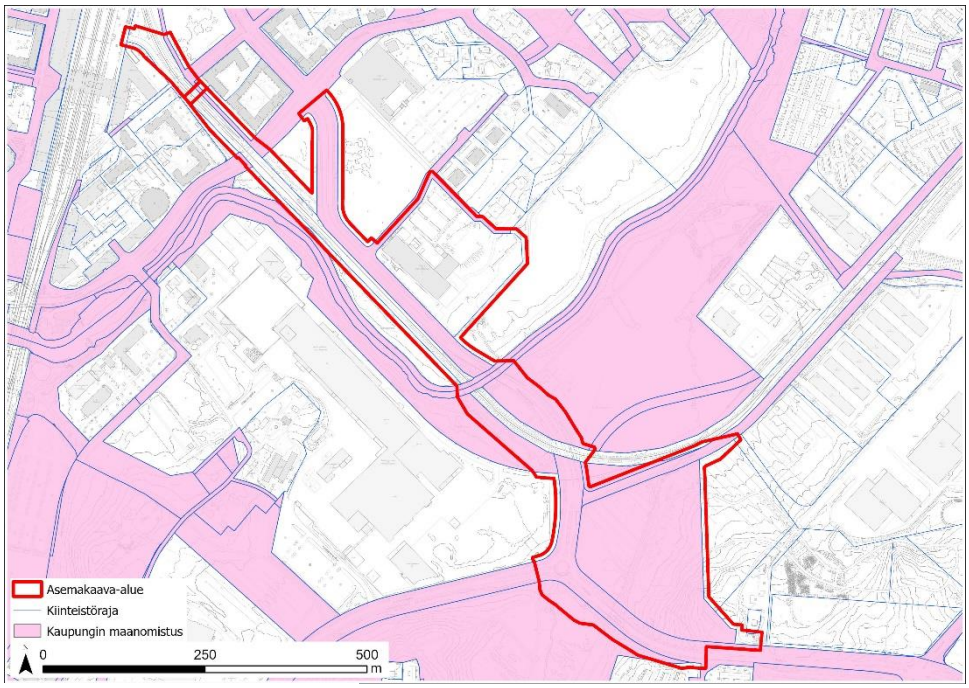

Asemakaava-alue
Kiinteistöraja
Kaupungin maanomistus

Kuva 11. Kaupungin maanomistus vaaleanpunaisella.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Uusimaa-kaava 2050

Uusimaa-kaava 2050 on nimi uudenlaiselle maakuntakaavakokonaisuudelle, joka koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kaavasta: Helsingin seudun, Länsi-Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavoista. Seutujen kaavojen taustavisiona toimii strateginen, oikeusvaikutukseton Uudenmaan rakennesuunnitelma. Kaavakokonaisuus kattaa koko Uudenmaan maakunnan alueen lukuun ottamatta Östersundomin aluetta Helsingissä, Sipoossa ja Vantaalla.

Uusimaa-kaavan kokonaisuus on tullut Helsingin hallinto-oikeuden 24.9.2021 päätöksen myötä voimaan siltä osin kuin valitukset hylättiin. Voimaantulon myötä kaavakokonaisuus korvaa pääosin aiemmin voimassa olleet maakuntakaavat, lukuun ottamatta Östersundomin alueen maakuntakaavaa, 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua sekä hallinto-oikeuden päätöksen myötä voimaan jääviä merkintöjä ja määräyksiä.

Uusimaa-kaavan kokonaisuus on saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 13.3.2023. Helsingin seudun ja Itä-Uudenmaan kaavoihin ei tullut oikeuskäsittelyssä muutoksia. Länsi-Uudenmaan kaavasta kumoutui oikeuskäsittelyn myötä taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen suunnittelumääräyksen osa, joka ohjaa seudullisesti merkittävää vähittäiskauppaa.

Uusimaa-kaava 2050:ssa kaava-alue sijoittuu pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeelle (ruskea rasteri). Suunnittelumääräysten mukaan vyöhykettä on suunniteltava joukkoliikenteeseen, kävelyyn ja pyöräilyyn tukeutuvana muuta taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tehokkaammin rakennettavana alueena. Kaava-alueen eteläpuolella kulkee Keravanjoen viheryhteystarve. Kaava-alueella on myös kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeää aluetta (sinivihreä neliö).

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

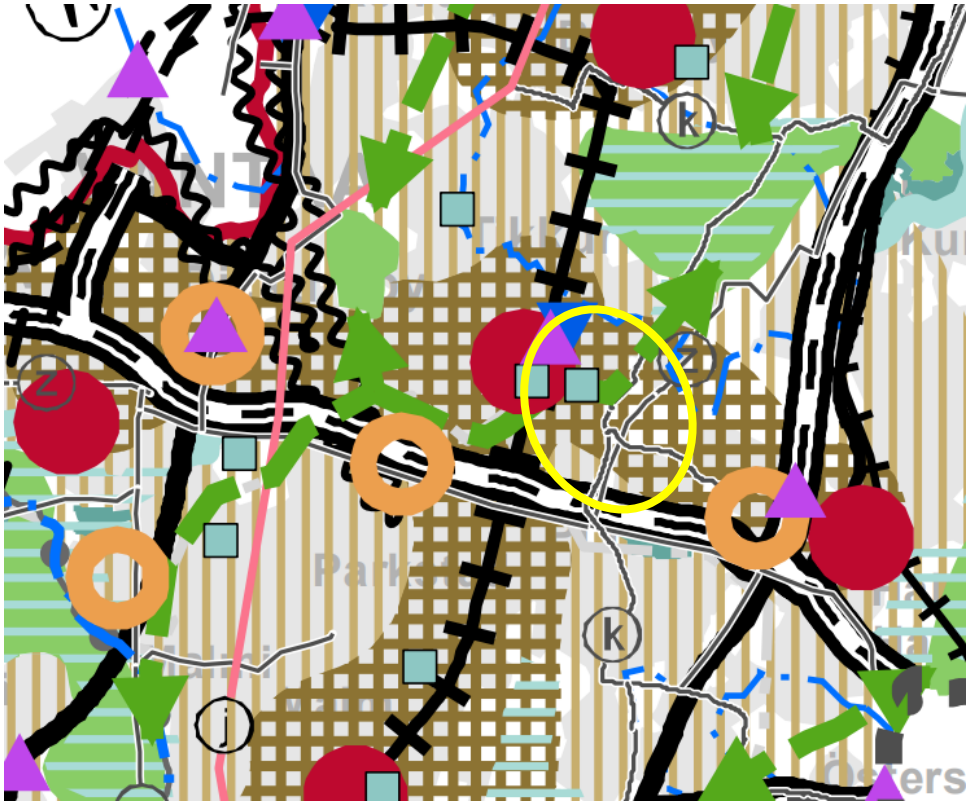

Kuva 12. Ote voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallisesta yhdistelmästä, jossa suunnittelualueen likimääräinen sijainti näkyy keltaisella soikiolla.

MAL 2019 -suunnitelma

MAL 2019 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2019–2050. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein HSLn toimesta yhteistyössä seudun 14 kunnan kanssa. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä,

houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Suunnitelman päämittarien tavoitetasoissa vuodelle 2030 on määritelty mm., että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (määräävä tavoitetaso), asuntotuotannosta vähintään 90 % kohdistuu ensisijaisesti kehitettäville maankäytön vyöhykkeille (oheinen kartta) ja väestöstä vähintään 85 % sijoittuu kestävän liikkumisen vyöhykkeille. MAL 2019 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSL:n hallituksessa 26.3.2019 (liikenteen osuus) ja kaupunginvaltuustossa 20.5.2019. Valtion ja Helsingin seudun neuvotteluryhmä on 4.6.2020 saavuttanut neuvottelutuloksen maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimukseksi vuosille 2020–2031. Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi 21.9.2020 § 13 MAL-sopimuksen 2020–2031.

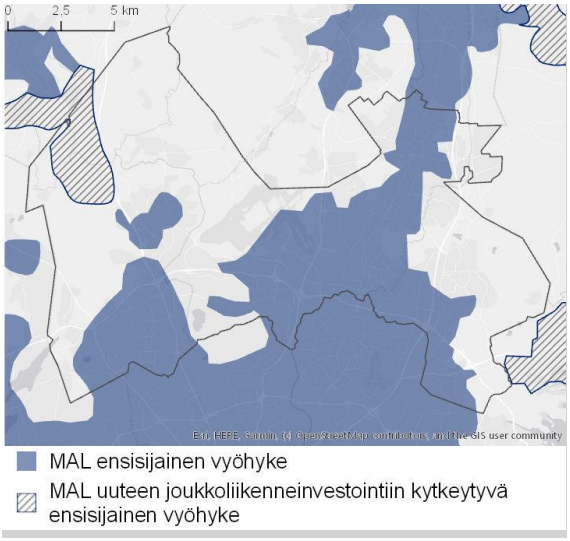

Kuva 13. *Ote MAL 2019 -suunnitelmasta*.

Yleiskaava 2020

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Kaava koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kartasta. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan kuulutuksella 11.1.2023. Kolmella alueella (Länsisalmi, Myllykyläntie 4-8 ja Hakkilan radanpidon alue) jää voimaan osin yleiskaava 2007.

Suunnittelualue on kaupunkikeskustan aluetta (C), asuinaluetta (A), asumisen ja työpaikkojen aluetta (A/TP), vesialuetta (W) sekä lähivirkistysaluetta (VL). Lisäksi koko alue on merkitty kestävän kasvun vyöhykkeeksi (▦). Keravanjoen ympäristö on arvokasta kulttuuriympäristöä (▨) ja joelle on osoitettu myös joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhyke (▤) sekä ekologinen runkoyhteys (▮▮▮▮▮▮▮). Lähivirkistysalueille sijoittuu ohjeellinen ulkoilureitti (○○○○○). Kyytitien yhteyteen on osoitettu pyöräliikenteen baana (▬▬▬). Tikkurilantietä pitkin kulkee Suuri rantatie (▮▮▮▮▮▮▮▮▮▮▮). Lisäksi kaavamuutosalueen halki kulkee luode-kaakko suuntaisesti raitiotien reitti (+++++).

Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

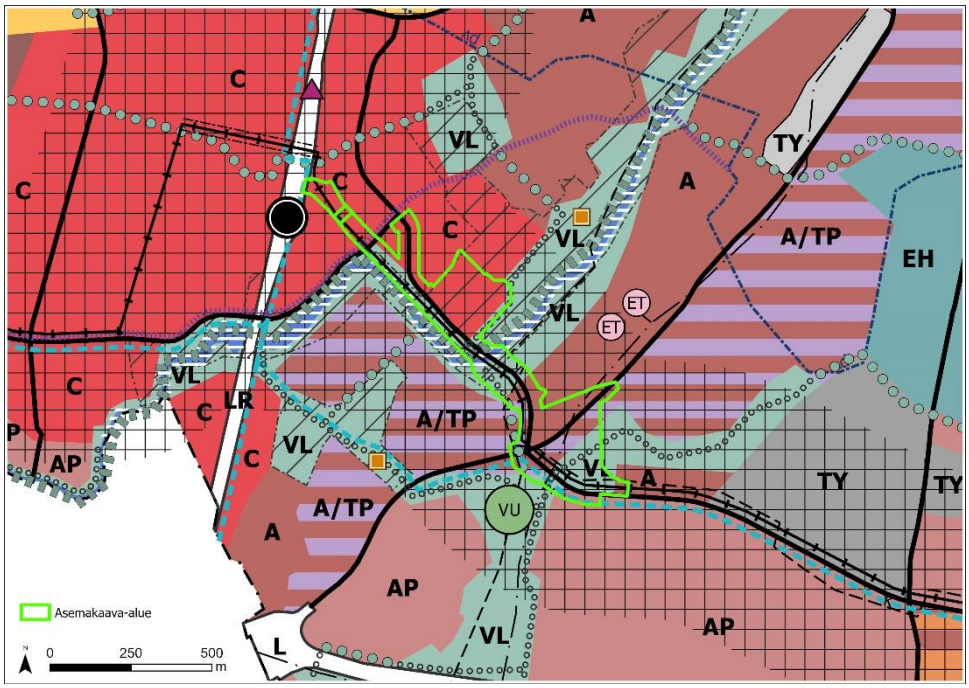

Kuva 14. *Ote voimassa olevasta yleiskaavasta 2020. Asemakaava-alueen rajaus on esitetty vihreällä viivalla.*

Asemakaava

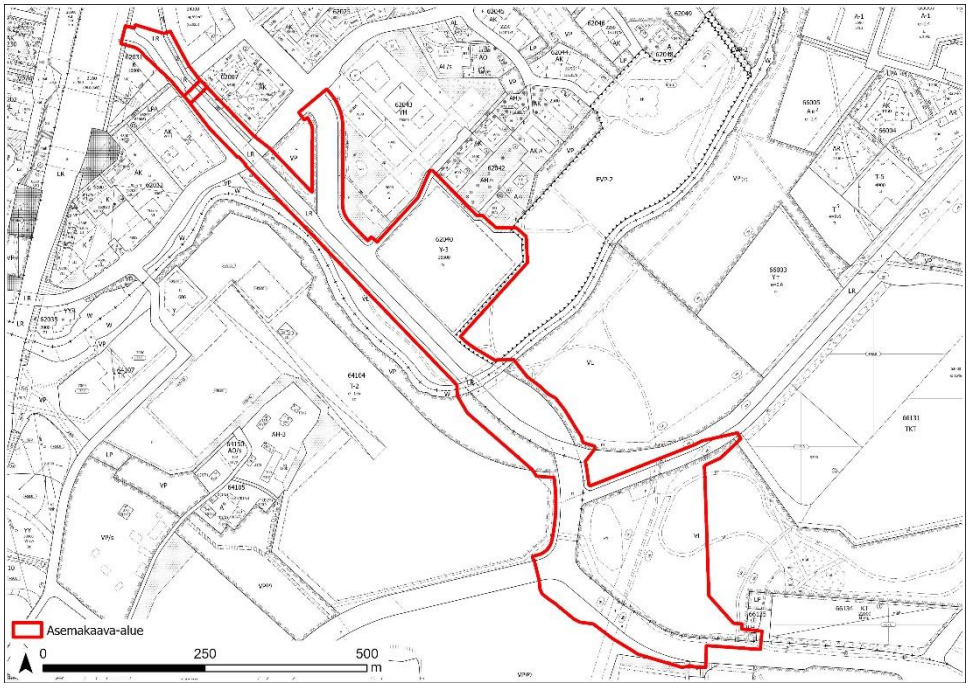

Kuva 15. Ote ajantasa-asemakaavasta.

Suunnittelualue on voimassa olevien asemakaavojen alueella katualuetta, rautatiealuetta (LR), tutkimustoimintaa palvelevien yleisten rakennusten korttelialuetta (Y-3), vesialuetta (W), lähivirkistysaluetta (VL) sekä puistoaluetta (VP).

Kaavamuutosalueella on voimassa seuraavat asemakaavat:

- Asemakaava Jokiniemi 1, 620500 (KV 23.5.1983)
- Asemakaava Jokiniemi 3 (KV 4.12.1979)
- Asemakaava Jokiniemi 4, 620800 (KV 26.10.1987)
- Asemakaava Kuninkaala 2A, 640900 (KV 19.11.1979)
- Asemakaavan muutos 000479 (KV 29.5.1985)
- Asemakaavan muutos 001334 (KV 17.6.1998)
- Asemakaavan muutos 001334 (KV 16.4.2012)
- Asemakaavan muutos 001334 (KV 18.11.2013)

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Ratikan yleissuunnitelma

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019 ja se hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa 19.11.2019. Kaupunginvaltuusto päätti 16.12.2019 ratikan jatkosuunnittelusta, jossa Vantaan ratikan reitille laaditaan katu- ja puistosuunnitelmat, alustavat rakennussuunnitelmat sekä asemakaavat.

Yleissuunnitelmassa on tutkittu hanke- ja vertailuvaihtoehtoja sekä laadittu matkustajamääräennusteita. Lisäksi on arvioitu ratikan vaikutuksia kulkutapoihin, liikenteelliseen saavutettavuuteen, tieliikenteen suoritteisiin ja onnettomuuksiin, päästöihin, matka-aikoihin lentoasemalle, maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen, palveluiden kehityspotentiaaliin, luontoon, kulttuuriin, virkistyskäyttöön, maisemaan, kaupunkikuvaan, meluun ja tärinään.

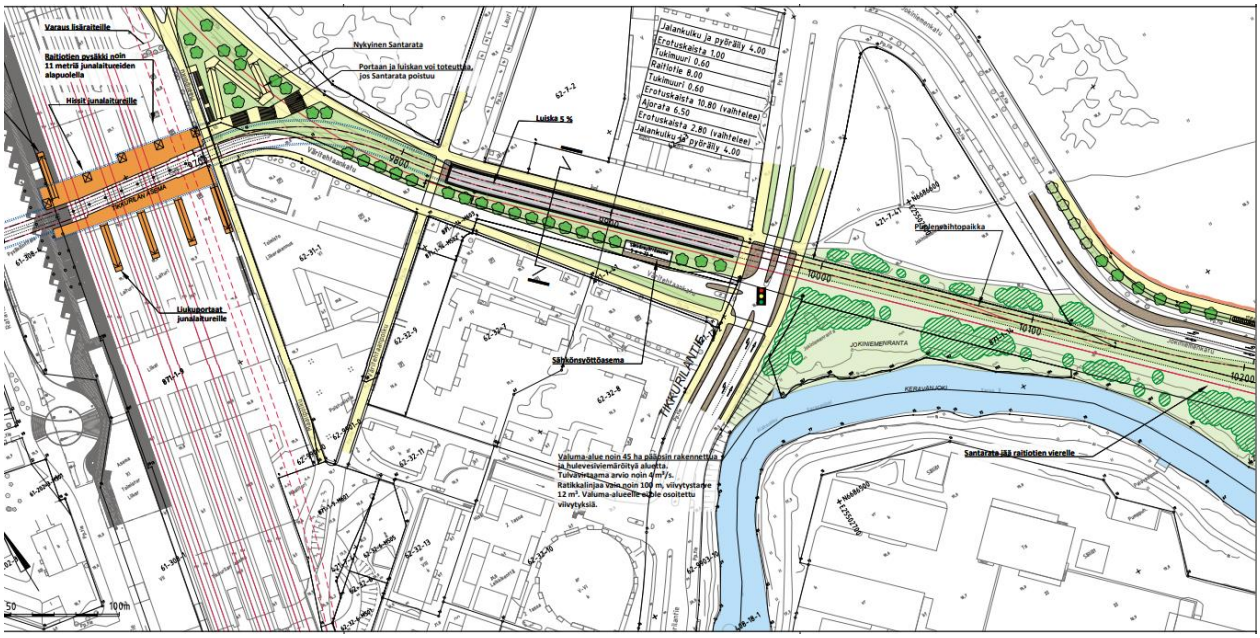

Kuva 16. *Ote Vantaan ratikan yleissuunnitelmasta Väritehtaankadulla (WSP Finland 2019). Tikkurilantien jälkeen ratikka laskeutuu maan alle tunneliin.*



Kuva 17. *Ote Vantaan ratikan yleissuunnitelmasta Jokiniemenkadulla, Kyytitiellä ja Heidehofintiellä (WSP Finland 2019). Jokiniemen raitiotien pysäkki on merkitty oranssilla ja bussipysäkit sinisellä.*

Katu- ja puistosuunnitelmat

Vantaan ratikalle laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katusuunnitelmat. Ratikan katu- ja puistosuunnitelmat koskevat katuja, joita ratikan raiteet käyttävät. Katu- ja puistosuunnitelmissa tarkennetaan ja muokataan ratikan yleissuunnitelman ratkaisuja. Ratikkakatuihin liittyville kaduille suunnitellaan uudet järjestelyt. Pääosa ratikan käyttämistä kaduista on olemassa olevia katuja, mutta myös uusia katuja suunnitellaan. Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita parannetaan koko suunnitteluosuudella. Samalla suunnitellaan katujen valaistus. Puistojen osalta suunnitellaan ne osuudet, joihin ratikka tai uudet liikennejärjestelyt aiheuttavat muutoksia.

Katu- ja puistosuunnitelmien yhteydessä arvioidaan ratikan vaikutuksia, jotka huomioidaan ratikan suunnittelussa. Nämä vaikutukset otetaan huomioon myös kaavatyössä.

Ratikan katu- ja puistosuunnittelu on alkanut syksyllä 2020. Ensimmäiseksi laaditaan tilavaraukset ratikan asemakaavoja varten. Niistä tarkennetaan varsinaiset yksityiskohtaiset katu- ja puistosuunnitelmat. Suunnitelmien valmistuttua niiden ehdotukset asetetaan julkisesti nähtäville vaiheittain vuosien 2021–2023 aikana. Tavoitteena on, että katu- ja puistosuunnitelmat voidaan hyväksyä vuoden 2023 aikana.
Vantaan ratikan ensimmäiset katusuunnitelmaluonnokset ovat valmistuneet Tikkurilan ja Hakunilan suuralueilla. Jokiniemen kaava-alueelle sijoittuvat suunnitelmat valmistuivat 7.10.2021, 30.3.2022 ja 30.9.2022.

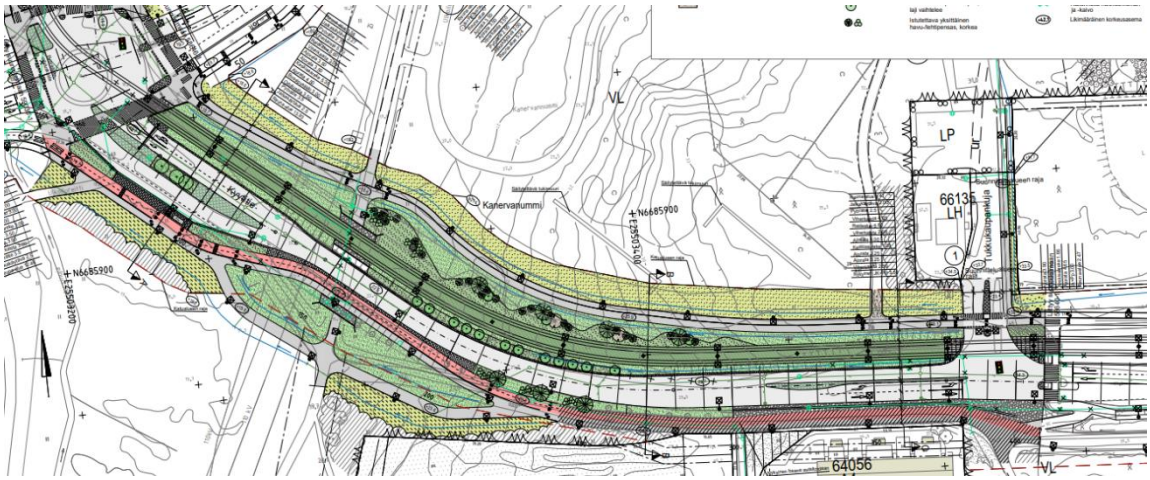

Kuva 18. Kyytitie välillä Jokiniemenkatu – Tukkukaupankuja. (WSP Finland Oy, luonnos 30.3.2022)

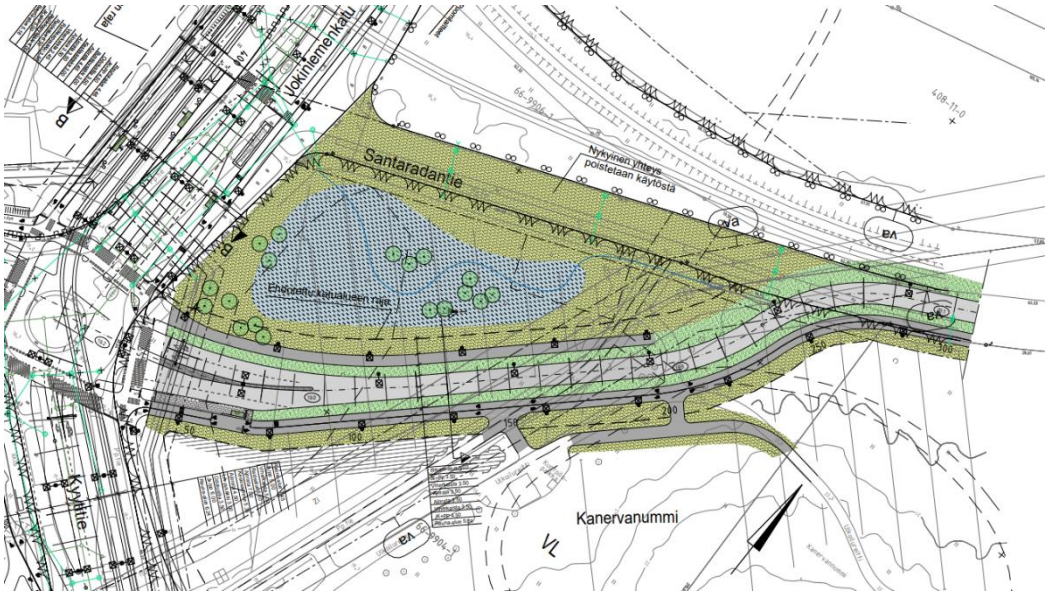

Kuva 19. Santaradantie välillä Jokiniemenkatu – Kanervanummi. (WSP Finland Oy, luonnos 7.10.2021)

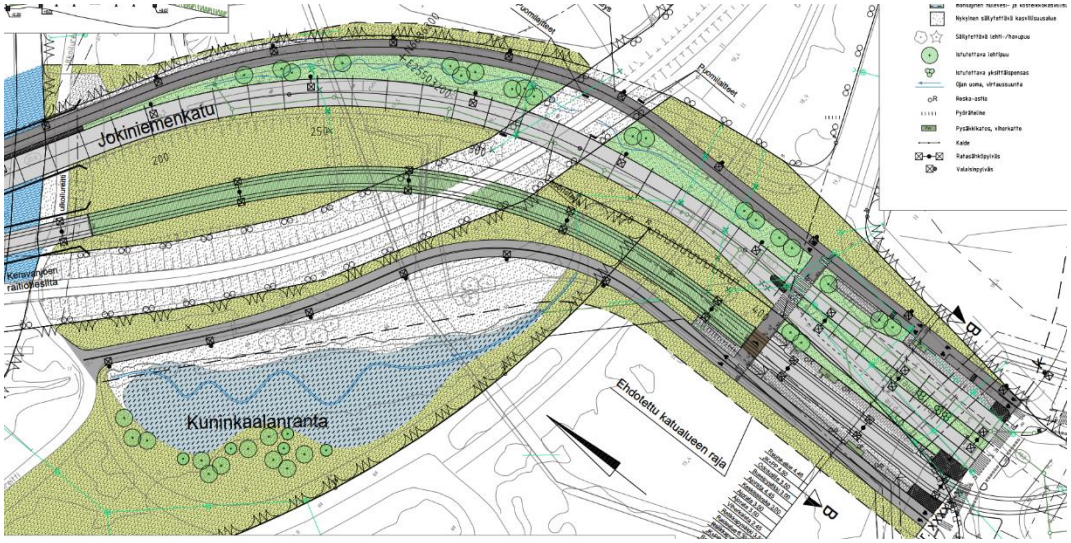

Kuva 20. Jokiniemenkatu välillä Santaradantie – Keravanjoki. (WSP Finland Oy, luonnos 7.10.2021)

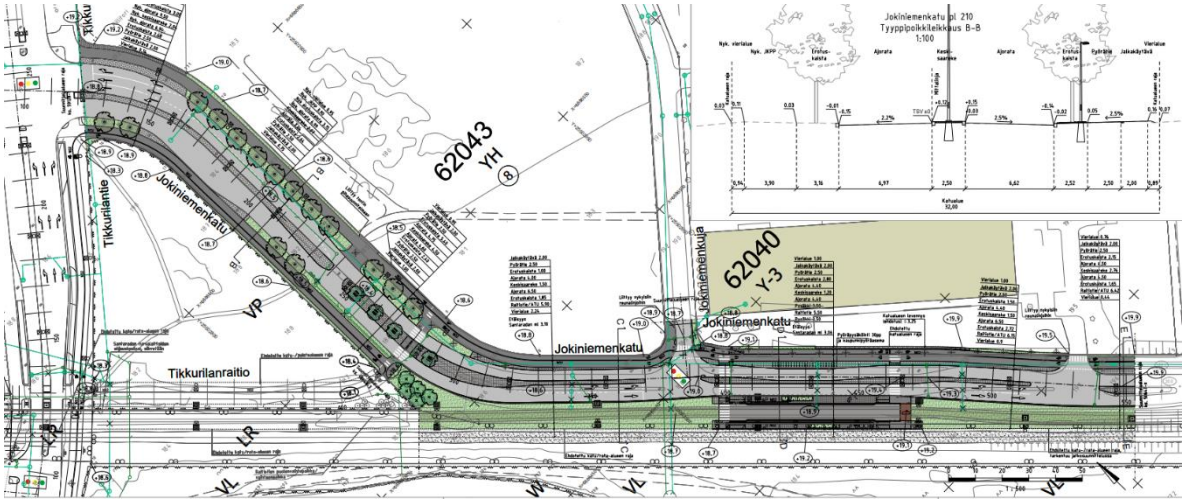

Kuva 21. Jokiniemenkatu välillä Keravanjoki – Tikkurilantie. (Sitowise, luonnos 30.9.2022)

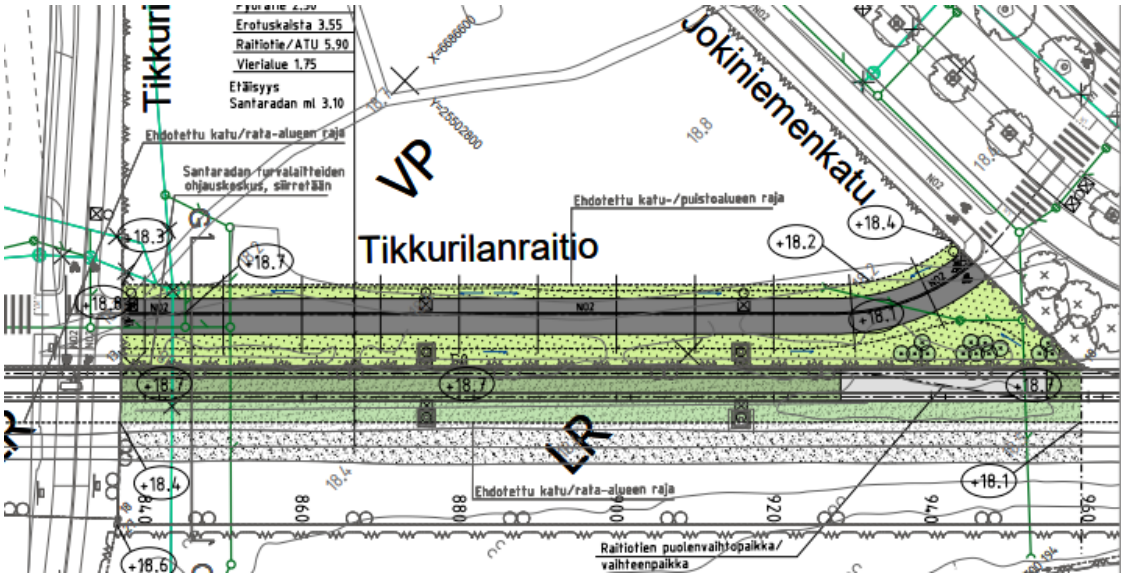

Kuva 22. Tikkurilanraitio välillä Jokiniemenkatu – Tikkurilantie. (Sitowise, luonnos 30.9.2022)

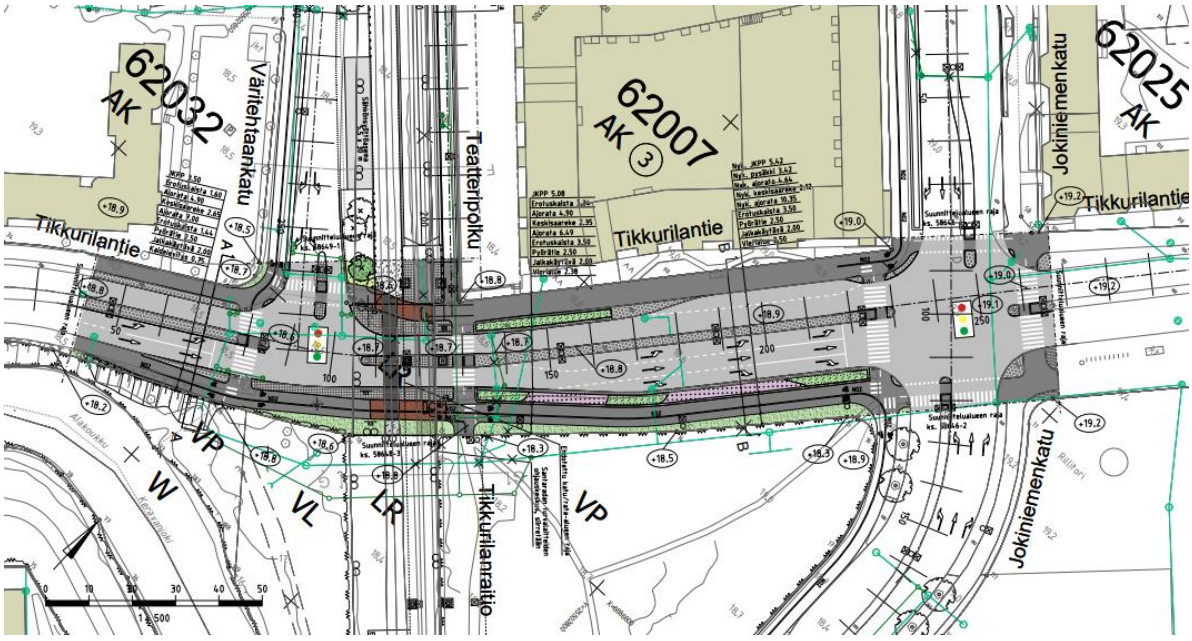

Kuva 23. Tikkurilantie välillä Väritehtaankatu – Jokiniemenkatu. (Sitowise, luonnos 30.9.2022)

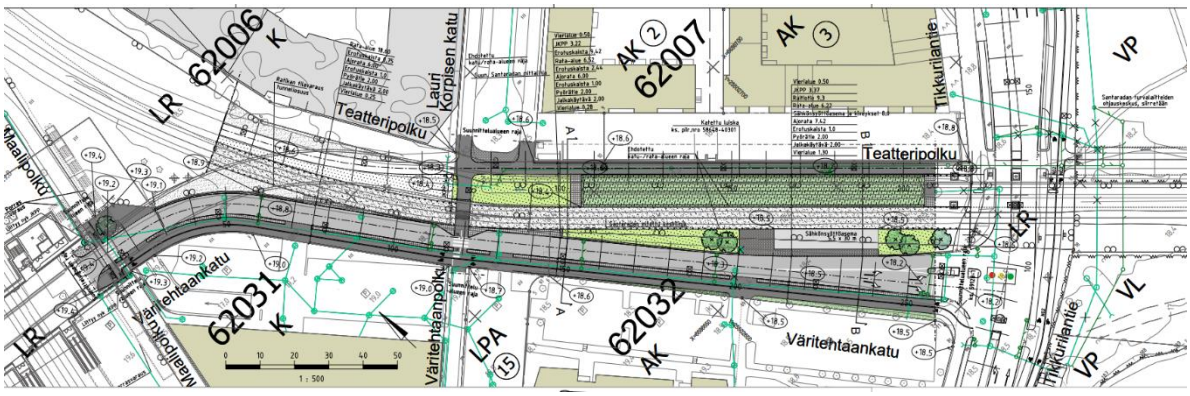

Kuva 24. Tikkurilanraitio välillä Lauri korpisen katu – Tikkurilantie, maanpäällinen osuus. (Sitowise, luonnos 30.9.2022)

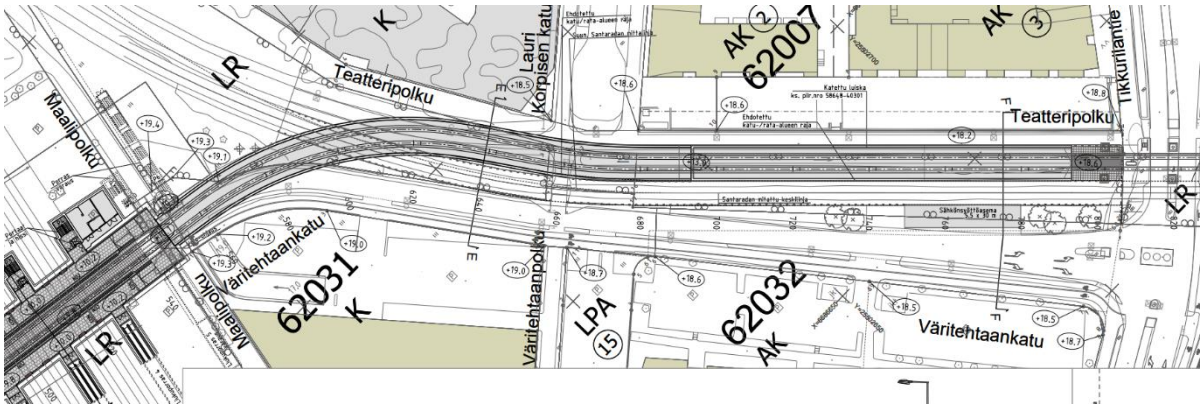

Kuva 25. Tikkurilanraitio välillä Ratatie – Tikkurilantie, maanalainen osuus. (Sitowise, luonnos 30.9.2022)

Ratikan kaavarunko

Vantaan ratikan reitin varrelle laaditaan sen kaupunkikehitystä ohjaava kaavarunko, joka kattaa ratikan pysäkeistä noin 800 metrin säteellä muodostuvan vyöhykkeen. Kaavarunko on yleiskaavaa tarkempi, mutta asemakaavaa yleisempi suunnitelma, jolla luodaan pitkän aikavälin visio ratikkakaupungista, määritellään tavoitemitoitus suunnittelualueen lisärakentamiselle, arvioidaan ratikkakaupungin kehittämisen vaikutukset ja aikataulutetaan alueiden kehittäminen pitkällä aikavälillä. Kaavarunko yhteensovittaa alueen maankäyttöön kohdistuvia tavoitteita ja tarkentaa Vantaan yleiskaavan 2020 maankäyttösuunnitelmaa. Kaavarunko toteutetaan oikeusvaikutuksettomana suunnitelmana, jonka ensisijainen tavoite on sitouttaa kaupungin eri toimialat toteuttamaan ratikkakaupunkia yhteisten periaatteiden mukaisesti.

Ratikan kaavarungon vaikutusten arviointi pitää sisällään laajemman kaupunkikehityksen vaikutusten arvioinnit, kuten taloudelliset vaikutukset.

Tavoitteena on, että kaavarunko voidaan hyväksyä vuoden 2023 kevään aikana.

Tikkurilan kaavarunko

Tikkurilan kaavarunko on hyväksytty 16.1.2023. Kaavarunko antaa suuntaa alueen kehitykselle ja toimii asemakaavatöiden viitesuunnitelmana. Kaavarungon suunnittelualue kattaa Tikkurilan kaupunginosan ja osan Hiekkaharjusta, Jokiniemestä, Kuninkaalasta ja Viertolasta. Kaavamuutosalueen länsiosa kuuluu Tikkurilan kaavarungon alueelle. Kaavarunko tarkastelee Tikkurilan keskustan kehitystä vuoteen 2040 saakka. Se mahdollistaa 10 000 asukkaan ja 4 000 työpaikan lisäyksen alueelle.

Tikkurilan kaavarungossa (9.8.2021) on osoitettu Vantaan ratikan linjaus sekä pysäkit. Tikkurilantien ja Jokiniemenkadun risteys on osoitettu kehitettävänä risteysalueena. Alue on sekoittuneen kaupunkirakenteen aluetta sekä työpaikka-aluetta.

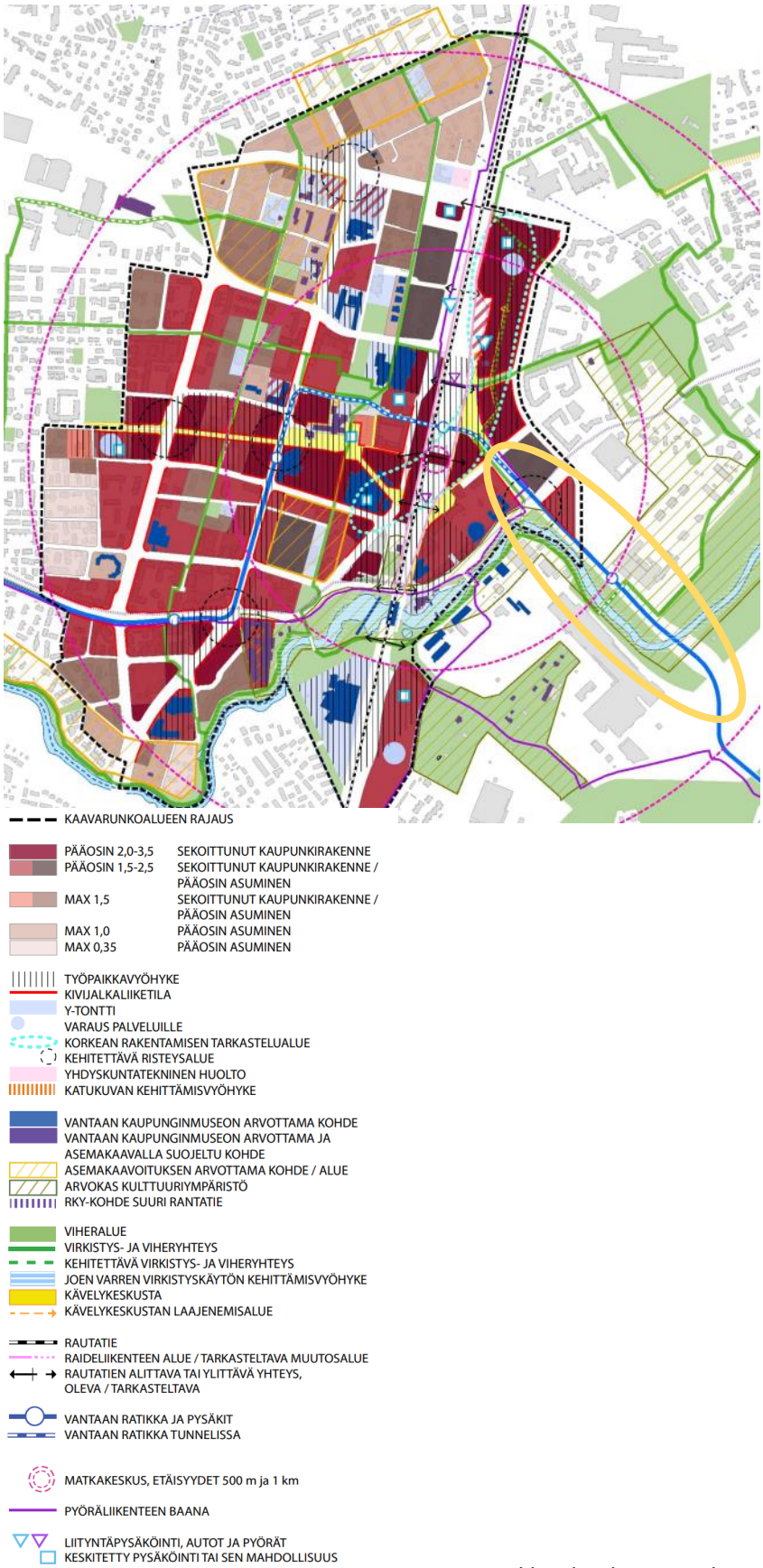

Kuva 26. Tikkurilan kaavarunko 2020: Kaupunkikuva ja –rakenne, asuminen ja työ (Vantaan kaupunki). Jokiniemen asemakaava-alueen likimääräinen sijainti on esitetty keltaisella soikiolla.

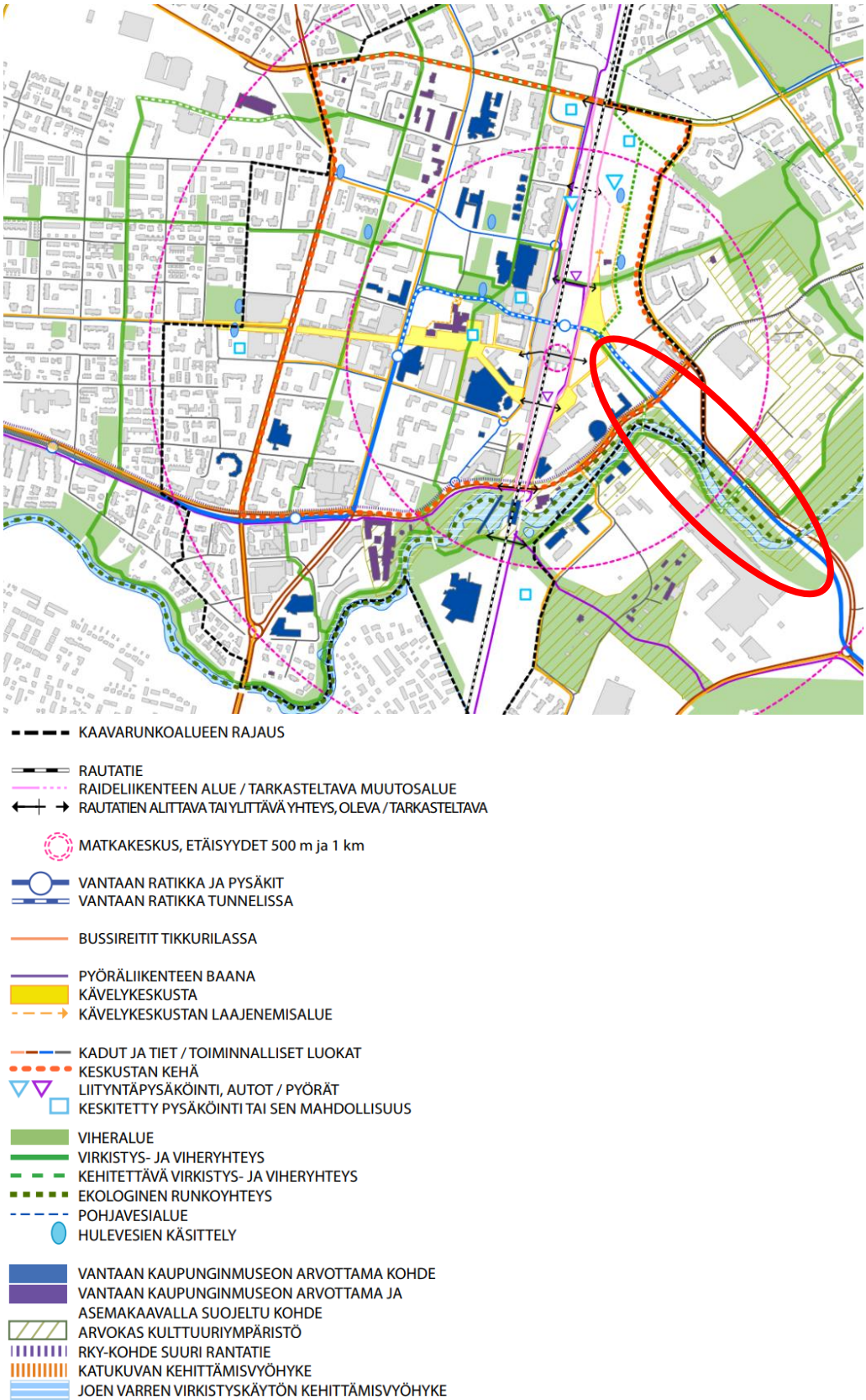

Kuva 27. Tikkurilan kaavarunko 2020: Liikenne, viheralueet ja hulevedet. (Vantaan kaupunki) Jokiniemen asemakaava-alueen likimääräinen sijainti on esitetty punaisella soikiolla.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019 ja se hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.12.2019. Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi, että ratikan rakentamisen mahdollistava jatkosuunnittelu voidaan aloittaa suunnitelman pohjalta. Jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reiteille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat.

Kaavoitus tuli vireille 23.11.2020 laajempana alueena numerolla 062800. Tämä asemakaavamuutos on erotettu omaksi muutosalueekseen katusuunnittelun edettyä ja sai työohjelmassa numerot 002456 ja 621200ma.

Kaupunginhallitus 8.5.2023 päätti asettaa asemakaavaehdotuksen nähtäville MRA 27 §:n mukaisesti. Kaavaehdotus oli nähtävillä 24.5–26.6.2023 välisenä aikana.

Ratikan asemakaavat ovat asemakaavoituksen työohjelmassa 2023.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

Osallisia ovat ne, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa.

- Alueen maanomistajat ja maanvuokraajat
- Viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat ja vuokralaiset (naapurit)
- Kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät,
- Asukas- ym. yhdistykset
- Kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- Kaupungin omat asiantuntijat

Osallisia ovat myös ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Väylävirasto (rautatie- ja vesialueet)
- Pelastuslaitos
- Vantaan kaupunginmuseo
- Suomen luonnonsuojeluliitto
- Tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, energiayhtiöt
- Uudenmaan liitto, HSY, HSL

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Ratikan jatkosuunnittelun osallistumis- ja arviointisuunnitelma ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” julkaistiin 23.11.2020 ja päivitettiin 17.9.2021. Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 15.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 88 kappaletta. Jokiniemen kaavamuutoksen alueelta saatiin 4 mielipidettä.

Ratikan suunnittelusta järjestettiin neljä alueellista verkkotilaisuutta ja yksi koko linjaa koskeva. Yleisötilaisuudet järjestettiin 8.12.2020 (Länsimäki), 9.12.2020 (Hakunila), 16.12.2020 (Tikkurila) ja 17.12.2020 (Aviapolis) sekä 23.9.2021 (koko linjan suunnittelutilanne). Lisäksi järjestettiin puhelinpäivystys ja kysymyksiä ja näkemyksiä sai jättää myös sähköpostilla.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on kuvattu Vantaan ratikan OAS-vaiheen vuorovaikutusraportissa 22.3.2021. Erilaiset osallistumisen ja vaikuttamisen tavat koottiin työn aikana osallistuvavantaa.fi -alustalle.

Kaikille avoimet ratikan infotilaisuudet järjestettiin 23.9.2021, 6.4.2022, 15.11.2022 ja 13.4.2023 (koko ratikan linja).

Asemakaavan valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 2.3.2023 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 2.3.-24.3.2023 välisenä aikana (MRL 62 §, MRA 30 §). Vuorovaikutusmateriaalin julkaisusta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa. Maanomistajille on lisäksi lähetetty 2.3.2023 kirje, jossa on ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide vuorovaikutusmateriaalista. Kirjeen mukana on liitteenä lähetetty yksityiskohtaiset tiedot kiinteistöillä tapahtuvista muutoksista. Puhelinaikoja järjestettiin nähtävillä olon aikana 2; 9.3.2023 ja 20.3.2023. Tänä aikana ei vastaanotettu puheluita. Mielipiteitä vuorovaikutusmateriaalista vastaanotettiin yhteensä 1.

Kaikille avoin ratikan opastettu kiertoajelu järjestettiin 26.8.2023. Tilaisuudessa oli mahdollisuus tutustua ratikan suunnitelmiin kaupungintalolla ja ratikan suunnittelijoita oli tavattavissa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut mielipiteet (tiivistettyinä):

M2:
Kuusikon ja aseman pysäkkien välillä ei näyttänyt olevan yhtään pysäkkiä. Pysäkeillä välimatkaa n. 2 km. Oliko tuossa virhe vai mistä johtuu ettei Jokinimenkadulla ollut pysäkkivarausta? Siinä KRP:n ja rakenteilla olevan Stukin kohdalla olisi luonteva ja oikeastaan välttämätön paikka. Työssäkäyviä pelkästään näissä virastoissa n.500 ja vieraat päälle. Lisäksi siihen välittämään läheisyyteen on rakentumassa uusia kerrostaloja sadoille asukkaille, entisten lisäksi.

Vastine:
Jokiniemessä on varaus pysäkille Stukin rakennuksen kohdalla ja toinen mahdollinen pysäkki Heidehofintien risteyksen läheisyydessä. Heidehofin pysäkki suunnitellaan, mutta rakentaminen mahdollisesti myöhemmin alueen maankäytön kehittyessä.

M15:
Ratikan linjauksissa pitäisi ottaa paremmin huomioon nykyiset asukkaat, eikä niinkään tulevaa asukasvirtaa. Esimerkiksi Tikkurilan kohdalla on välttämätöntä, että ratikka kulkee Valkoisenlähteentien kautta radan ali, koska silloin sen vaikutuspiiriin tulee yli 1000 Tikkurilan lukion ja yli 500 hiekkaharjun koulun oppilasta. Puhumattakaan tuhansista Varian opiskelijoista. Lisäksi säästyttäisiin yli 20 miljoonan euron tunnelin tekemiseltä. "Hiekkaradan" poistaminen helpottaisi myös linjausten tekemistä eli kannattaa jutella radan omistavan instanssin kanssa.

Vastine:
Ratikan linjauksesta on päätetty erikseen keväällä 2021. Ratikan vaikutusalueella, noin 800 metrin säteellä, asukasmäärä tulee kasvamaan lähes 37 000 asukkaalla eli noin 74 % vuoteen 2050 mennessä. Asukasmäärän kasvu on ratikan vaikutusalueella huomattavasti suurempaa kuin keskimäärin kaupungissa. Ratikan linjauksessa on otettu huomioon sekä nykyiset asukkaat että tulevaisuuden asukkaat. Väyläviraston kanssa käydään suunnittelun yhteydessä keskusteluja Santaradan tulevaisuudesta.

M20:

Kyseessä on Kanervikkotiellä sijaitseva iso, 40 000m2 kiinteistö, joka on aiemmin toiminut SOK:n logistiikkakeskuksena. Nyt suurin vuokralaisemme on Senaatti Kiinteistöt ja käyttäjänä Museovirasto. Suunnittelemme heille sinne isosti myös lisätiloja, joten sen kiinteistön käyttö työntekopaikkanakin laajenee. Olisiko mahdollista saa ratikkapysäkkiä myös tämän läheisyyteen järkevällä kävelymatkan etäisyydellä? Lähellä on paljon myös muita toimijoita, kuten Kesko ja muut varastointia tarvitsevat yritykset, joten en ole vain yhden kiinteistön asialla.

Vastine:
Jokiniemessä on varaus pysäkille Stukin rakennuksen kohdalla ja toinen mahdollinen pysäkki Heidehofintien risteyksen läheisyydessä. Heidehofin pysäkki suunnitellaan, mutta rakentaminen mahdollisesti myöhemmin alueen maankäytön kehittyessä.

M61:

Tikkurila suunnittelee siirtävänsä tuotantotoimintonsa alueelta uuteen paikkaan ja myös alueen itäisin osa muutetaan asuinkäyttöön. Väritehtaan alueelle ollaankin suunnittelemassa merkittävästi uutta asumista ja työpaikkoja. Siten ratikan rakentaminen ja valmistuminen on kokonaisuutena erittäin positiivinen asia tukien kestävää kehitystä. On kuitenkin tärkeää, että tulevan ratikan pysäkit ja sen vaatimien asemakaavojen sekä kevyen liikenteen järjestelyt huomioidaan riittävästi Vantaan Ratikan suunnitellussa. On varmaa, että tulevaisuudessa toimivaa julkista liikennettä tukevat hyvät ja toimivat kevyen liikenteen järjestelyt.

Ratikan suunnittelussa tulee huomioida Tikkurilan alueen kehittämisen vaatimukset kokonaisvaltaisesti ja pitkällä jänteellä koordinoida niin Väritehtaan alueen kehittäminen, ratikan kaavarunko ja asemakaavoitus kuin myös pysäkkien paikan määrittäminen. Nämä kysymykset ovat vahvasti kytköksissä toisiinsa hankkeen edetessä.

Huomioiden sekä Tikkurilan Väritehtaan alueen että ympäröivien maa-alueiden uudet asuinalueet ja toimitilat, alueelle edellytetään ehdottomasti kahta ratikkapysäkkiä. Tulevien pysäkkien luontevimmat paikat olisivat alueen kehityksen kannalta Heidehofintien ja Jokiniemenkadun risteyksen liikenneympyrän kohdalla ja toinen pysäkki Jokiniemenkadulla STUK:n kiinteistön edessä. Näin voidaan varmistaa Vantaan Ratikan kapasiteetin ja investointien hyödyntäminen.

Vantaan Ratikan yhteydessä tehtävässä katu- ja puistosuunnittelussa tulee varautua riittävällä tasolla alueen kevyen liikenteen toteuttamiseen niin suunnittelun kuin taloudellisten resurssien osalta. Tikkurilan Väritehtaan alueelta joen yli suunniteltu kevyen liikenteen silta Jokiniemenkadulle ja ratikkapysäkille on edellytys toimivalle ja kestävälle kevyelle liikenteelle.

Vastine:
Jokiniemessä on varaus pysäkille Stukin rakennuksen kohdalla ja toinen mahdollinen pysäkki Heidehofintien risteyksen läheisyydessä. Heidehofin pysäkki suunnitellaan, mutta rakentaminen mahdollisesti myöhemmin alueen maankäytön kehittyessä.

Valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaalista saadut mielipiteet (tiivistettyinä):

M1:

Valtiolla tulee olemaan Jokiniemen kadun varrella tulevaisuudessa merkittävä määrä työpaikkoja, joiden olosuhteisiin ratikka vaikuttaa lähtökohtaisesti erittäin myönteisesti. Pysäkin sijoittuminen Jokiniemenkujan risteyksen tuntumaan palvelee em. työpaikkoja erinomaisesti ja tukee yhteisiä tavoitteita kestävästä työmatkaliikenteestä. Kaavamuutoksella pienehkö osa STUKn tontista osoitetaan katualueeksi. Muutos ei kuitenkaan heikennä STUKn tontin käytettävyyttä. Asemakaavaan on niin ikään lisätty rakentamista ohjaavia määräyksiä sekä päivitetty liittymäkielto toteutuneen tilanteen mukaiseksi. Senaatti -kiinteistöt suhtautuu kaavamuutoksessa esitettyihin muutoksiin myönteisesti.

Asemakaavaehdotuksen nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen

Kaupunginhallitus 8.5.2023 päätti asettaa asemakaavaehdotuksen nähtäville MRA 27 §:n mukaisesti. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot. Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 24.5–26.6.2023 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 17 kappaletta ja niitä saatiin 8. kappaletta. Muistutuksia ei saatu.

Vantaan Energia
Vantaan Energia haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainnit.

Vastine:
Maakaapelit ja kaukolämpöputket on huomioitu asemakaavaehdotuksessa.

Tukes
Kaavamuutosalue sijaitsee laajamittaista vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia harjoittavan kohteen välittömässä läheisyydessä. Kaavoituksessa on huomioitava, että yhteiskunnan kannalta merkittävän infrastruktuurin tullessa lähemmäksi tehdasalueita, voi yritysten toiminnan laajenemismahdollisuudet heikentyä vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin osalta.

Tukesin näkemyksen mukaan kaavamuutokselle ei ole estettä käytössä olevien selvitysten ja valvontatietojen perusteella.

Vastine:
Tikkurila Oyj:tä on kuultu kaavatyön aikana MRL 62 §:n sekä MRA 30 §:n mukaisesti.
Kaavassa on annettu sisäilman laatuun liittyvä määräys yleisten rakennusten korttelialueelle; Rakennusten suunnittelussa on huolehdittava siitä, että ympäristön ilman epäpuhtauksien siirtyminen sisätiloihin on estetty. Rakennusten raittiin ilman otto tulisi sijoittaa mahdollisimman etäälle vilkkaista liikenneväylistä.

Väylävirasto
Lauri Korpisen kadun tasoristeyksen kohdalla Tikkurila – Hakkila -rata sijoittuu voimassa olevan asemakaavan mukaiselle katualueelle. Laadittavassa asemakaavassa rautatiealueen tulee kaikkineen rakenteineen sijoittua rautatiealueen puolelle.

Asemakaavan muutosluonnoksessa on Tikkurilantien ja Jokiniementien nykyisten tasoristeysten kohdalle osoitettu eritasoristeykset. Mikäli kyseisiä katuja ei ole tarkoitus toteuttaa tulevaisuudessa radan kanssa eritasoon, tulee kyseisiä kaavamerkintöjä vielä tarkistaa. Muussa tapauksessa eritasoratkaisujen toteutettavuus ja niiden vaatimat tilavaraukset tulee selvittää kaavatyön yhteydessä.

Vastine:
Maanpäällisen asemakaavan muutosehdotuksen nro 002456 alue ei ulotu Lauri Korpisen kadun tasoristeyksen alueelle.

Tikkurilantie–Tikkurilanraitio-risteyksen eritasoristeyksen kaavamerkintä on korvattu rautatien tasoristeys -merkinnällä.

HSY
Asemakaavan muutosalueella on laajalti siirrettävä vesihuoltoverkostoa.

Lähivirkistysalueilla (VL) sijaitsee nykyisiä vesihuoltolinjoja, joita varten ei ole asemakaavaan merkitty johtokujaa. Mikäli katsotaan tarpeelliseksi, tulee niitä varten lisätä johtokuja.

Vastine:
Vesihuoltoverkosto on huomioitu asemakaavaehdotuksessa.

Vesihuollon linjoille ei ole tarpeen osoittaa johtokujaa kaavassa, sillä ne sijaitsevat yleiseksi alueeksi kaavoitetulla alueella, jolle ei ole suunniteltu rakentamista, joka haittaisi tai estäisi johtokujan sijoittumista.

HSL

HSL lausui, että alueen joukkoliikenteen pysäkeille johtavien reittien turvallisuus, sujuvuus sekä esteettömyys tulee varmistaa, ja otti lausunnossaan kantaa pyöräpysäköinnin laatuun, tilavarauksiin ja määrään. HSL totesi, että myös kestävän liikkumisen tulevaisuuteen, kuten sähköpyörien lataamiseen ja kuormapyörienkin liityntäpysäköintiin, olisi hyvä varautua riittävin tilavarauksin.

Lisäksi lausunnossa todettiin, että tarkemmassa suunnittelussa on hyvä varmistaa laitekaapeleiden käyttötarve ja sijainnit HSL:ltä, ja että Santaradantie välillä Jokiniemenkatu-Kanervannummi -katusuunnitelmasta 58711-1 tulisi tutkia ajouratarkastelun avulla, ettei bussin peränylitys osu katokseen tai matkustajiin.

Vastine:
Katualueen toimintojen tilavaraukset on tutkittu ratikan katusuunnittelun yhteydessä. Asemakaavaehdotuksessa on huomioitu ratikan katualueen tilavaraukset. Katualueen toteutus suunnitellaan katusuunnittelun yhteydessä. Katusuunnitelmissa otetaan kantaa muun muassa pyöräpysäköintiin sekä kevyen liikenteen kulkuyhteyksiin ja esteettömyyteen. Myös mahdolliset ajouratarkastelut laaditaan katusuunnittelun yhteydessä.

Vantaan kaupunginmuseo

Valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön aluerajausta tullaan luultavasti pienentämään, kun RKY-inventointia ajantasaistetaan.

Maiseman kannalta maakunnallisesti merkittäviin / yleiskaavan kulttuuriympäristön merkittäviin alueisiin liittyvät kaavamerkinnät tulisi siirtää myös asemakaavan tasolle. Arvoalueet tulee mainita kaavaselostuksessa.

Kaavaselostuksen yleiskaavaa käsittelevää kappaletta tulisi täydentää yleiskaavan Suuren rantatien merkintään liittyvän määräyksen osalta.

Jokiniemen Muinaispuistoa on esitetty valtakunnallisesti arvokkaaksi arkeologiseksi kohteeksi.

Alueen historian esiintuomisesta tulisi määrätä asemakaavatasolla ja taata, että alueen rikas historia tulisi huomioiduksi yksityiskohtaisempia katu- ja puistosuunnitelmia ja taiteen konsepteja laadittaessa.

Vastine:
Alueella voimassa olevassa asemakaavassa osoitetut katu- ja rautatiealueet sekä yleisten rakennusten korttelialue ovat jo nykyisellään maisemaltaan muuttuneita.

Kuninkaalanrannan puistoalueen katualueeksi muuttuvalla osalla sijaitsee nykyisin ulkoilureitti. Ratikka kulkee pääosin olemassa olevassa kaupunkirakenteessa. Yleiskaavan 2020 arvokkaan kulttuuriympäristön alueella katualueen laajennukset ovat vähäisiä. Alueen käyttötarkoitukseen ei tule merkittävää muutosta.

Ratikan rakentamisella on vain vähäinen vaikutus Keravanjoen rannan maiseman muuttumiseen. Suojeltu maisema-alue -merkintä ei ole kaava-alueella tarpeellinen, sillä kaava ei mahdollista sellaista rakentamista, jolla olisi vähäistä suurempia vaikutuksia maisemaan. Keravanjoen varren maisemalliset arvot on siten otettu huomioon kaavaratkaisussa.

Asemakaavaselostuksen tekstiä on tarkennettu Uusimaa-kaavaa 2050, Vantaan yleiskaavaa ja maisemallisia arvoja koskevilta osin.

Määräys alueen historian huomioimisesta katu- ja puistosuunnitelmia ja taiteen konsepteja laadittaessa ei ole tarpeen, sillä katu- ja puistosuunnittelua ohjataan jo laaditulla Ratikan Design Manualilla, jossa maisema, kaupunkikuva ja paikalliset erityispiirteet on otettu huomioon. Kaavaselostuksessa Ratikan Design Manual on nostettu ympäristön laatua koskeviin tavoitteisiin. Selostuksen luvussa 4.2 ”Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen” on mainittu, että Kaavan katutilan laatuun kiinnitetään ratikan katu- ja puistosuunnittelussa paljon huomiota.

Uudenmaan ELY-keskus
Asuinrakennusten ulkovaipan ääneneristävyydet tulisi kaavatyössä selvittää meluesteen riittävän korkeuden ja sijainnin määrittelyä varten. Meluesteen likimääräinen korkeus tulisi merkitä kaavaan.

Vastine:
Ratikkahanke aiheuttaa alueella meluntorjuntatarpeen julkisivujen osalta. Meluselvityksessä on osoitettu kaksi metriä korkean meluseinän tarve kyseiseen paikkaan. Meluseinällä poistetaan ratikan vaikutus.

Kaavaan on lisätty meluesteen vähimmäiskorkeuteen liittyvä määräys. Meluesteen korkeus perustuu asemakaavatyön yhteydessä laadittuun ratikan meluselvitykseen, jonka mukaisesti noin kahden metrin korkuinen meluseinä riittää sisämelun ohjearvojen toteutumiseen. Meluesteiden sijainnit ja korkeudet määritellään tarkemmin ratikan katusuunnitelmissa. Rakennusten ulkovaipan äänieristävyyttä ei ole tarpeen mitata kaavatyön yhteydessä.

Uudenmaan liitto
Asemakaavaselostuksen kuvaus maakuntakaavatilanteesta tulee päivittää.

Vastine:
Maakuntakaavaa koskeva teksti selostuksessa on päivitetty.

Nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset

Asemakaavamuutoksen selostusta on täydennetty ja selostuksen tekstiä on päivitetty kaavakarttaan tehtyjen piirustusteknisten tarkistuksien sekä saatujen lausuntojen perusteella. Kaavaselostusta on tarkennettu taloudellisia vaikutuksia koskevilta osin (luku 4.4.1) sekä saatujen lausuntojen perusteella Uusimaa-kaavaa 2050 ja Vantaan yleiskaavaa (luku 2.2.1) sekä maisemallisia arvoja (luku 2.1.2) koskevilta osin.

Kaavakartalla eritasoristeyksen merkintä on muutettu rautatien tasoristeys -merkinnäksi ja karttaan on tehty luo-alueen merkintää koskeva tekninen tarkistus. Kaavakarttaan lisättiin meluesteen vähimmäiskorkeutta koskeva määräys.

Tarkistukset eivät ole oleellisia eivätkä aiheuta kaavan uutta nähtäville asettamista.

Viranomaisyhteistyö

Ratikan asemakaavoja on käsitelty ELY-keskuksen kanssa 7.10.2020, 11.5.2021 ja 10.2.2021.

Katusuunnittelun yhteydessä viranomaisyhteistyötä on tehty Uudenmaan ELY-keskuksen, Väyläviraston, pelastuslaitoksen sekä Helsingin seudun liikenteen (HSL) kanssa.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia (Kv 31.1.2022):

Valtuustokauden strategia esittää Vantaan innovatiivisena, rohkeana, rentona ja viihtyisänä, kestävyyden ja kiertotalouden edelläkävijänä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Kaupunkikeskuksille laaditaan omat kehittämissuunnitelmansa, joissa korostuvat alueiden myönteiset ominaispiirteet. Teemme keskuksista viihtyisiä ja turvallisia. Huolehdimme, että luonto on

lähellä. Lisäksi mahdollistamme helpon liikkumisen kaupungissamme sekä hyvät toiminnalliset kehittymisedellytykset ja päivittäiset palvelut.

Vantaan ratikka mahdollistaa tiivistyvän kaupungin ja on valtuustokauden strategian yksi Vantaan tulevaisuutta rakentavasta neljästä kärkihankkeesta.

MAL-tavoitteet:

Vantaan ratikka kuuluu Helsingin seudun kuntien ja valtion väliseen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen (MAL-sopimus). Sopimuksella mahdollistetaan kestävän ja vähähiilisen kaupunkiseudun kehittäminen vuosien 2020–2031 aikana. MAL-sopimusten tavoitteena on yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen siten, että

- luodaan edellytyksiä liikenteeseen kohdistettujen ja joukkoliikennettä tukevien investointien täysimääräiselle hyödyntämiselle,
- edistetään uusien liikennepalvelujen syntymistä henkilö- ja tavaraliikenteessä,
- raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen osoitetaan vahvat panostukset.

Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Velvoittavaksi tavoitetasoksi on hyväksytty liikenteen kasvihuonekaasujen päästövähennys vähintään 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen. Kaupunkirakenne on resurssiviisaasti toteutettu. Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
- Hiilineutraali energia. Vantaalla vähennetään lämmityksen päästöjä ja Vantaan alueella on luovuttu lämmityksessä fossiilisista polttoaineista vuoteen 2030 mennessä.
- Materiaalien elinkaari ja kiertotalous. Edistetään vähähiilistä rakentamista, kiertotaloutta ja jakamistalouden kehittymistä.
- Monimuotoinen luonto. Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan suunnitelmallisesti.
- Vastuullinen Vantaa. Edistetään kestävään elämäntapaan, ympäristökasvatukseen ja koulutukseen sekä ympäristöjohtamiseen ja työn tekemisen tapoihin liittyviä toimenpiteitä. Tehdään ympäristövastuullisia hankintoja.
- Hiilinielut ja kompensointi. Hiilineutraaliustavoitteessa päästöjä on vähennetty vähintään 80 prosenttia vuonna 2030 verrattuna vuoteen 1990. Loput 20 prosenttia voidaan sitoa kasvillisuuteen, maaperään ja puurakentamiseen tai hankkimalla päästövähennystoimia muualle.

Vantaa on asettanut tavoitteekseen olla hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Hiilineutraaliin Vantaaseen tähtäävät toimenpiteet ovat osa resurssiviisauden tiekarttaa. Tavoitteeseen päästäkseen Vantaan tulee vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja kompensoida jäljelle jäävät päästöt esimerkiksi lisäämällä hiilinieluja tai rahoittamalla vähähiilisyyteen tähtääviä hankkeita muualla. Päästötavoitteen saavuttamiseksi tärkeimmiksi toimenpiteiksi on listattu:

- rakentamisen energiatehokkuuden parantaminen
- kaupunkirakenteen eheyttäminen ja kehittäminen
- joukkoliikenteen parantaminen

Vantaan ratikan tavoitteet (12.11.2018)

Vantaan ratikan tavoitteet on muodostettu yleissuunnitelman laatimisen yhteydessä ja hyväksytty Vantaan kaupunginhallituksessa 12.11.2018. Raitiotien tärkeimmiksi päätavoitteiksi on määritetty:

1. Vantaan kansainvälisen saavutettavuuden ja joukkoliikenteen verkoston parantaminen.
2. Kaupunkikeskustojen kehittäminen ja houkuttelevien asuin- ja työpaikka-alueiden lisääminen.
3. Autoriippumattoman elämäntavan edistäminen.
4. Liikenteen ympäristöhaittojen vähentäminen.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavamuutoksessa varaudutaan ratikan rakentamiseen. Ratikan rakentaminen parantaa Vantaan paikallista ja kansainvälistä saavutettavuutta, lisää kestäviä liikkumisen muotoja, mahdollistaa kaupungin kasvamisen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä luo alueellista hyvinvointia ja houkuttelevuutta. Kaavassa osoitetaan riittävä tila ratikan infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle. Kaavamuutoksella levennetään katualuetta sen verran, että ratikka ja siihen liittyvä katuympäristö ja jalankululle ja pyöräilylle varatut parannetut yhteydet mahtuvat katualueelle. Kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa.

Asemakaavaratkaisu perustuu ratikan ensimmäisen vaiheen katu- ja puistosuunnitelmiin, joissa on esitetty tilavarukset ratikan tarvitsemalle katutilalle. Varsinaiset yksityiskohtaiset katu- ja puistosuunnitelmat tarkennetaan tilavaraussuunnitelmista. Katu- ja puistosuunnittelun lähtökohtana on ollut vuonna 2019 valmistunut ratikan yleissuunnitelma, jonka suunnitteluratkaisuja on katu- ja puistosuunnittelussa tarkennettu. Vantaan ratikan ensimmäiset katusuunnitelmaluonnokset ovat valmistuneet Tikkurilan suuralueella. Jokiniemen kaava-alueelle sijoittuvat suunnitelmat valmistuivat 7.10.2021, 30.3.2022 ja 30.9.2022. Katusuunnitelmaluonnokset toimivat osaltaan myös asemakaavan valmistelumateriaalina.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Maanpäällisellä asemakaavan muutoksella levennetään katualuetta Jokiniemenkadulla, Kyytitiellä ja Väritehtaankadulla muuttamalla osia yleisten rakennusten korttelialueesta (Y-3), rautatiealueesta (LR), puistoalueista (VP) ja lähivirkistysalueista (VL) katualueeksi. Katualueen levennykset perustuvat 7.10.2021, 30.3.2022 ja 30.9.2022 valmistuneisiin katusuunnitelmien tilavarauksiin. Nykyistä Santaradantien linjaa siirretään etelämmäksi ja Jokiniemenkadun sekä Lauri Korpisen kadun välille osoitetaan ratikan vaatimalle alalle uusi katualue, Tikkurilanraitio. Santaradantien pohjoispuolelle muodostuu uusi lähivirkistysalue, joka nimetään Santaradanniityksi.

Asemakaavan muutoksella muutetaan ajoliittymäkieltomerkintöjä korttelissa 62040. Y-3-korttelin käyttötarkoitusmerkintä muutetaan Vantaalla yleisesti käytössä olevaksi Y-merkinnäksi. Käyttötarkoitusmerkinnän muutos ei vaikuta korttelissa sallittuihin toimintoihin. Uusi tonttinumero on 2. Jokiniemenkadun jatkeeksi osoitetaan uusi katualue Tikkurilanraitio, joka varataan joukkoliikenteelle. Keravanjoen kohdalla alueen ylittävä katu -merkintä (yk) päivitetään vesialueen ylittävä katu tai ulkoilureitti -merkinnäksi (y). Keravanjolle ja sen ympäristön katualueelle osoitetaan luo/1-merkintä, joka turvaa Keravanjoen ekologisen yhteyden jatkuvuuden kadun kummallakin

puolella. Rautatiealueen erilaisten liikenneväylien tasoristeys -merkintä (t) päivitetään rautatien tasoristeykseksi (rt) Jokiniemenkadulla ja Tikkurilantiellä. Kyytitien eteläreunaan merkitään meluseinä. Kaavan eteläosan maakaasujohdolle varatun alueen osan linjaus siirretään. Kanervanummen lähivirkistysalueelle osoitetaan luontoselvityksen mukaiset luo-alueet ja ohjeellisen hulevesialtaan rajausta muutetaan vastaamaan katu- ja puistosuunnitelmia. Lisäksi Kanervanummen ohjeellisen ulkoilureitin linjaus muutetaan toteutuneen tilanteen mukaiseksi. Muilta osin alueet esitetään voimassa olevan asemakaavan mukaisina eikä asemakaavan muutoksella osoiteta uutta rakentamista.

Maanalaisella asemakaavalla osoitetaan tilavaraus maanalaiselle kadulle (ma-KATU) ja joukkoliikennetunnelille (ma-jl). Maanalainen asemakaava sijoittuu Santaradan rautatiealueen (LR) ja Väritehtaankadun katualueen alle. Maanalaisen kaavan 621200ma -alueen osin maanpäällisiä alueita koskeviin voimassa oleviin asemakaavojen asemakaavamerkintöihin ja -määräyksiin ei tule muutoksia.

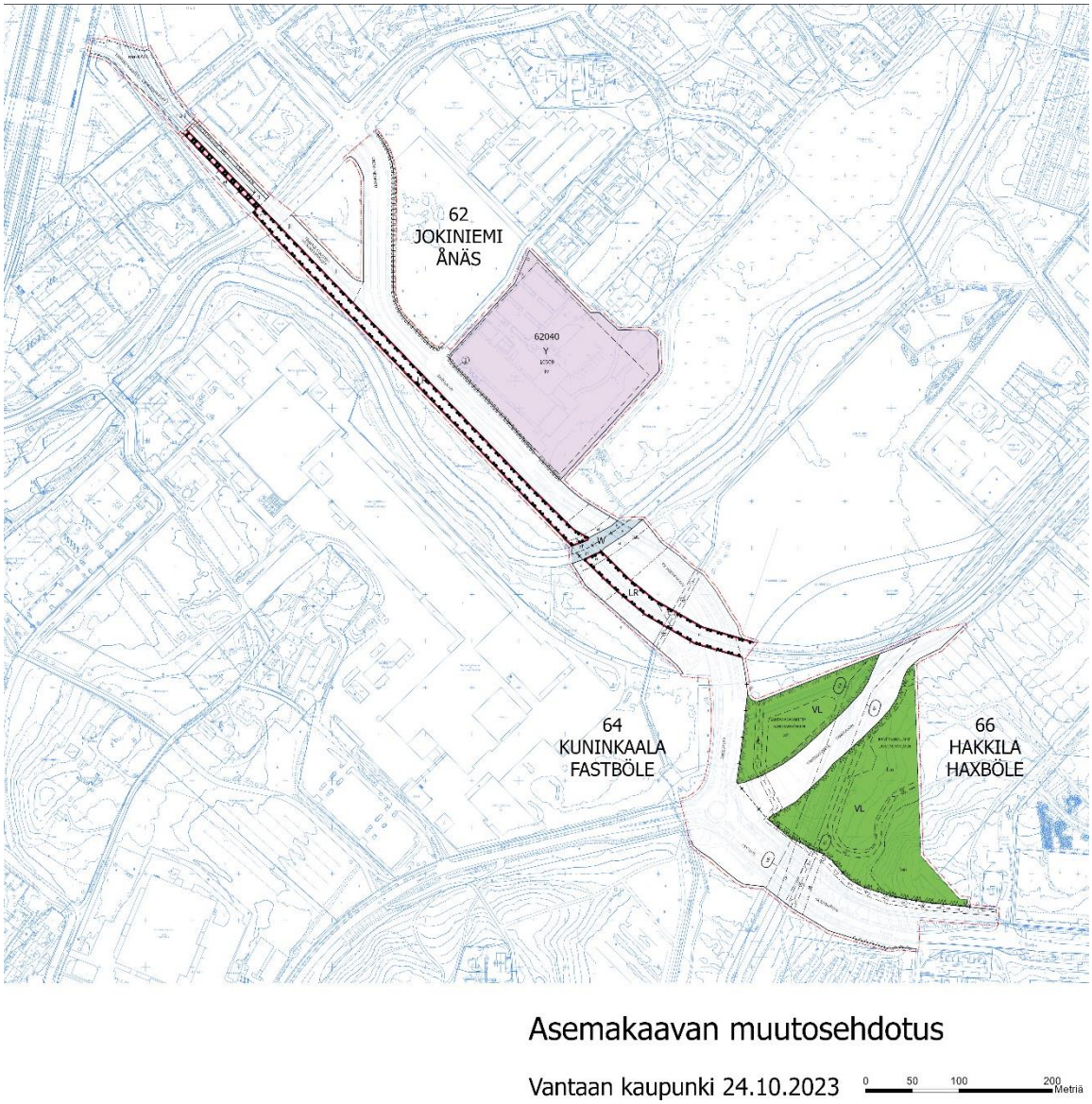

Kuva 28. Ote kaavamuutosehdotuksesta.

4.1.1 Mitoitus

Asemakaavamuutoksessa rakennusoikeuksiin ei tule muutoksia.

Kaava-alueiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 13,9 ha. Maanpäällisen kaavan pinta-ala on 13,55 ha ja maanalaisen kaavan pinta-ala on noin 0,34 ha. Rakennusoikeutta on yhteensä 16 500 k-m².

Yleisten rakennusten korttelialuetta (Y) kaava-alueella on noin 2,8 ha. Rakennusoikeus on 16 500 k-m². Yleisten rakennusten korttelialue pienenee 360 m².

Liikennealueita on yhteensä 7,6 m². Katualueiden määrä kasvaa voimassa olevasta kaavasta noin 2 ha.

Rautatiealueiden (LR) ala pienenee kaavamuutoksen myötä noin 3100 m².

Lähivirkistysalueiden (VL) ala pienenee kaavamuutoksen myötä noin 1 ha.

Puistoalueet (VP) ala pienenee kaavamuutoksen myötä noin 0,9 ha.

Maanalaisia tiloja on yhteensä 3 399 m².

Tarkemmat tiedot löytyvät kaava-aineiston liitteenä olevasta tilastolomakkeesta.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Asemakaavassa on annettu melusuojaukseen, mahdollisen ratikkapysäkin kasvillisuuskattoon, katualueen tärinä- ja runkomelusuojaukseen, maanalaisten tilojen rakentamiseen, pohjaveden suojeluun, kaupunkikuvaan, hulevesien hallintaan ja tulvareitteihin, työmaavesien käsittelyyn sekä rakennusten sisäilman laatuun liittyviä määräyksiä. Kaavamääräyksissä on huomioitu työnaikaiset varotoimet maanalaisten tilojen rakentamisessa.

Kaavan katutilan laatuun kiinnitetään ratikan katu- ja puistosuunnittelussa paljon huomiota. Katutilan suunnittelussa käytetään Ratikan Design Manualia (*Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy 2020*), jossa on esitetty katutilan suunnittelun ohje. Ohje sisältää linjan kaupunkikuvallisen kokonaisuuden ja kaupunkikuvan laatua toteuttavat pysäkkialueiden materiaali- ja kalusteohjeet sekä kasvillisuuden käytön periaatteet. Ratikkaväylän suunnittelussa painottuu laadukkaan ja viihtyisän uuden kaupunkitilan tekeminen, vastuullisuuden huomioiminen, ekologisuuden vaaliminen ja hiilijalanjäljen hillitseminen.

4.3 ALUEVARAUKSET

Maanpäällinen kaava osoittaa yleisten rakennusten korttelialuetta (Y), lähivirkistysaluetta (VL), rautatiealuetta (LR), vesialuetta (W) ja katualueita. Asemakaavassa on mukana korttelialueita niiltä osin, kun katualuetta laajennetaan korttelialueelle.

Maanalainen kaava muodostuu maanalaisesta kadusta (ma-KATU) ja ohjeellisesta joukkoliikenteen tunnelista (ma-jl) Maanalaisen kaavan alueella maanpäällinen kaava jää ennalleen.

4.3.1 Maanpäällinen kaava 002456

Y, yleisten rakennusten korttelialue
Korttelialueen 62040 rajausta on tarkistettu ja tontista 2 osa Jokiniemenkadun puoleisesta sivusta muutetaan katualueeksi. Rakennukset tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla. Alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

VL, lähivirkistysalue

Kanervanummen lähivirkistysalueesta muutetaan osa Kyytitien ja Jokiniemenkadun puoleisesta sivusta kaduksi. Kanervanummen lähivirkistysalue jakautuu kahteen osaan Santaradantien linjauksen siirtymisen seurauksena. Pohjoisempi lähivirkistysalue nimetään Santaradanniityksi. Kyytitien kaasuputkenlinjausta muutetaan siten, että linjaus kulkee Kanervanummen ja Santaradanniityn etelä-länsireunaa pitkin.

LR, rautatiealue

Santaradan rautatiealue kapenee Jokiniemenkadun sekä Tikkurilanraition varrella. Tikkurilantie–Tikkurilanraitio-risteykseen ja Jokiniemenkadun risteykseen on osoitettu rautatien tasoristeykset.

W, vesialue

Keravanjoen vesialueen yli on osoitettu vesialueen ylittävä katu tai ulkoilureitti sekä vesialueen ylittävä rautatie -merkinnät. Lisäksi vesialue ja sen lähiympäristö on merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta erittäin merkittäväksi alueeksi. Ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli Tutkijanpellon ja Maarinojanpuiston virkistysalueilta Jokiniemenrannan ja Kuninkaalanrannan virkistysalueille on turvattava kasvillisuuden säilyttämisen tai istuttamisen avulla.

Katualue
Katualueiden rajaukset perustuvat ratikan katusuunnitelmiin. Katualueiden rajauksia on tarkistettu 7.10.2021, 30.3.2022 ja 30.9.2022 julkaistujen katusuunnitelmaluonnosten tilavarausten mukaisiksi niin, että ratikka ja siihen liittyvä katuympäristö mahtuvat alueelle. Santaradantien linjausta siirretään etelämmäksi. Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö. Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto.

4.3.2 Maanalainen kaava 621200ma

ma-KATU, maanalainen katu

Maanalaisella kaavalla osoitetaan joukkoliikenteen tunneliyhteys maanalaisella kadulla rautatiealueen ja Väritehtaankadun alitse. Maanalaista kaavaa koskien määrätään, että alueelle saa maanpintaan sijoittaa tarvittavia poistumisteihin ja ilmanvaihtoon tarvittavia rakennuksia, rakennelmia ja tiloja ja ne saavat ulottua korkeintaan 5 metriä maanpinnan yläpuolelle. Maanpäällisiin osiin on määrätty kaupunkikuvaan ja kulkuyhteyksiin liittyviä määräyksiä. Alueelle saa sijoittaa tunnelia palvelevat tekniset tilat, kuten pumppaamon ja muuntamot. Lisäksi on annettu työnaikaisiin varotoimiin, pelastusturvallisuuteen ja ympäristöolosuhteisiin liittyviä määräyksiä.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Kaava-alue sijoittuu valmiiksi rakennettuun ympäristöön. Alueen uudistaminen aiheuttaa vaikutuksia erityisesti kaupunkikuvaan, liikenteeseen ja palveluverkkoon. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Asemakaavamuutoksella ei ole suoraan vaikutusta väestön rakenteeseen ja kehitykseen, sillä kaavassa ei osoiteta uusia alueita asumiselle.

Ratikan toteutuessa ratikkapysäkkien vaikutusalueella asuntokysyntä kasvaa sekä saavutettavuuden parantumisen että ympäristön laadullisen kehittymisen myötä. Ratikan vaikutusalueella, noin 800 metrin säteellä, asukasmäärä tulee kasvamaan lähes 37 000 asukkaalla eli noin 74 % vuoteen 2050 mennessä. Asukasmäärän kasvu on ratikan vaikutusalueella huomattavasti suurempaa kuin keskimäärin kaupungissa. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Yhdyskuntarakenne

Asemakaavamuutoksella ei ole suoraan vaikutusta väestön rakenteeseen ja kehitykseen, sillä kaavassa ei osoiteta uusia alueita asumiselle.

Ratikan mahdollinen rakentaminen vauhdittaa maankäytön tehostamispotentiaalia ratikan vaikutusalueella. Ratikan pysäkkiympäristössä on potentiaalia keskustamaiselle tiiviille ja sekoittuneelle rakenteelle. Maankäytön kehittämispotentiaaliksi raitiotien varrella on arvioitu yli 3 miljoonaa kerrosneliömetriä asumiselle ja yli 1,6 miljoonaa kerrosneliömetriä työpaikoille. Tikkurilan alueella maankäytön kehittämispotentiaaliksi on arvioitu 1 100 000 k-m^2. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Vantaan ratikka luo edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen ja vahvistaa yhdyskuntarakenteen eheyttä Ratikka toteuttaa kaupungin tavoitetta kasvaa kestävästi ja sijoittaa kaupungin kasvu vahvojen joukkoliikenneyhteyksien varteen. Ratikka rakentaminen toteuttaa kaupungin strategian tavoitteita kaupungin tiivistämisestä sekä kaupungin elinvoiman ja vetovoiman lisäämisestä.

Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukainen.

Kaupunkikuva

Asemakaavamuutos muuttaa alueen kaupunkikuvaa jonkin verran, pääosin katualueen osalta.

Kaavassa on osoitettu varaus meluesteelle Kyytitielle korttelin 64057 läheisyyteen. Melueste tulee suunnitella ja toteuttaa kaupunkikuvallisesti korkeatasoiseksi.

Ratikan katukäytävän tarkempi suunnittelu tehdään ratikan katu- ja puistosuunnittelutyössä. Asemakaavamuutoksen mukainen katualueen levennys ei alustavien katusuunnitelmaluonnosten (*Sweco 7.10.2021, 30.3.2022 ja 30.9.2022*) perusteella vaadi merkittäviä maanpinnan täyttöjä tai leikkauksia.

Raitiotien toteuttaminen lisää uuden kulkumuodon tiiviiseen kaupunkiympäristöön. Ratikan tavoitteena on olemassa olevan kaupunkivihreän vaaliminen niin paljon kuin mahdollista sekä sen lisääminen. Ratikan Design Manualin *(Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy 2020)* mukaisesti ratikkaväylän suunnittelussa painottuu laadukkaan uuden kaupunkitilan tekeminen, raitiotielinjan sujuva kytkeytyminen alueen palveluihin ja liityntäliikenteeseen, ekologisuuden vaaliminen ja viihtyisyyden lisääminen.



Kuva 29. Raidealueen esimerkkitoteutus. Kuva Design Manual: Vantaan ratikkakatujen materiaalit ja kalusteet (Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 2020).

Asuminen

Alueelle ei osoiteta uutta asumista.

Taloudelliset vaikutukset, palvelut ja työpaikat

Asemakaavamuutoksella ei sellaisenaan ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, eikä sillä osoiteta uusia palveluja tai työpaikkoja.

Ratikan rakentaminen lisää alueen palvelujen ja työpaikkojen saavutettavuutta ja luo edellytyksiä uusien syntymiselle. Pysäkin vaikutusalueella asuntokysyntä kasvaa sekä saavutettavuuden parantumisen että ympäristön laadullisen kehittymisen myötä. Asukaskasvu tiivistyy Vantaalla muun muassa ratikkapysäkkien lähiympäristöihin, mikä mahdollistaa ja myös edellyttää palvelutarjonnan kasvua ratikan varrella. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019.)*

Ratikan yleissuunnitelmassa ratikan kokonaiskustannusarvio oli noin 393 miljoonaa euroa *(Ratikan yleissuunnitelma, Liite 15 Investointikustannukset).* Laskelmia tuloista ja menoista on tarkennettu loppuvuodesta 2022 ja uudestaan helmi-maaliskuussa 2023 (Vantaan ratikan kustannusraportti, 16.3.2023).

Rakentamiskustannukset koostuvat raitiotien ja pysäkkien, autojen ajokaistojen, pyöräteiden, jalkakäytävien, puurivien ja muun kadulle suunnitellun rakentamisesta. Lisäksi kustannukset on laskettu maanalaisen infran, kuten johtojen ja putkien, siirtämiselle ja uusien rakentamiselle sekä nykyisten rakenteiden purkamiselle. Kustannuksiin on laskettu materiaalit, suunnittelu ja rakentamisen kulut. Kaikki raitiotien rakentamisesta sekä ratikkakaduille että ympäröiville kaduille aiheutuvat muutokset on otettu huomioon rakentamiskustannuksissa. Esimerkiksi jalkakäytävien ja pyöräteiden parannukset on laskettu mukaan kustannuksiin.

Ratikkareitin katujen rakentamisen kustannusarvioita lasketaan parhaillaan katusuunnitelmien pohjalta. Kun katusuunnitelmaehdotus kultakin kadulta valmistuu, siitä lasketaan kustannukset. Kustannukset vaihtelevat katujen mukaan. Joulukuussa 2022 saatiin laskettua ensimmäiset osuudet Kyytitiellä ja Hakunilantiellä.

Kiinteistötaloudellisessa analyysissä *(Newsec Advisory Finland Oy 17.5.2022, päivitys 12.12.2022)* vertailtiin ratikan ja bussin tuottoa. Ratikan ja bussin tuottovertailussa ratikan kiinteistötaloudelliset tulot ovat 592,4 miljoonaa euroa ja bussin 272,8 miljoonaa euroa. Kiinteistötaloudelliset tulot muodostuvat maankäyttösopimuskorvauksista ja maan myynnistä toimitila- ja asuinrakentamista varten. Ratikan lisätuotto bussiin verrattuna on 320 miljoonaa euroa.

Verotulot koostuvat kiinteistöveroverokertymän kasvusta ja rakentamisesta palautuvasta verotulosta. Kaupunki saa enemmän kiinteistöveroja, kun rakentamista tulee enemmän ratikan myötä. Ratikan myötä kiinteistöverokertymän kasvuksi on vuonna 2019 arvioitu 120 miljoonaa euroa.

Vuoden 2023 arvion mukaan ratikan myötä 40 vuoden aikana Vantaa maksaa HSL:lle 414 miljoona euroa lisää kuntaosuutta ja HSL maksaa Vantaalle 383 miljoonaa euroa enemmän infrakorvauksia. Vaikutus Vantaan kaupungille on arvioitu olevan -31 miljoona euroa 40 vuoden aikana.

Tämänhetkisen MAL-sopimuksen mukaan valtio maksaa 30 prosenttia Vantaan ratikan suunnittelukustannuksista. Jos ratikka päätetään rakentaa, on mahdollista, että valtio maksaa 30 prosenttia rakentamiskustannuksista.

Arviot ratikkahankkeen tuloista ja kustannuksista tarkentuvat, kun suunnittelu edistyy.

Sosiaalinen ympäristö

Kaavalla ei osoiteta uutta asumista.

Ratikan rakentaminen parantaa alueen saavutettavuutta ja imagoa sekä lisää alueiden viihtyisyyttä ja houkuttelevia asuin- ja työpaikka-alueita. Ratikan pysäkkiympäristöt toteutetaan esteettöminä.

Virkistys

Kaavan toteuttaminen muuttaa osan Jokiniemenrannan puistoalueesta sekä Kanervanummen lähivirkistysalueesta katualueeksi. Jokiniemenrannan puistoalueen katualueeksi muuttuvalla osalla sijaitsee nykyisin jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden käytössä oleva polku. Kaduksi muuttuvalle alueelle sijoittuu raitiotie sekä kevyen liikenteen väylä, joten alueen käyttötarkoitukseen ei tule merkittävää muutosta.

Asemakaavamuutoksella siirretään Santaradantien liittymä Jokiniemenkadulta Kyytitielle, jolloin Santaradantien linjaus muuttuu katkaisten Kanervanummen lähivirkistysalueen kahteen osaan. Kanervanummella sijaitseviin ulkoilureitteihin ei kohdistu muutoksia.

Ratikan toteuttaminen parantaa yleisesti nykyisten virkistysalueiden saavutettavuutta.

Kulttuuriperintö

Yleisten rakennusten korttelialueelle on lisätty määräys, jonka mukaan alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Liikenne

Hankkeella edistetään seudullisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta sekä varmistetaan edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukainen.

Autoliikenne

Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan ratikan katusuunnitelmien toteuttaminen. Asemakaavamuutoksen ja raitiotien mahdollinen toteuttaminen vaikuttaa ajojärjestelyihin Kyytitiellä, Jokiniemenkadulla, Heidehofintiellä sekä Väritehtaankadulla. Kyytitien ja Jokiniemenkadun liikenneympyrä muutetaan valo-ohjatuksi risteykseksi. Jokiniemenkadulla raitiotie on suunniteltu kulkemaan katualueen eteläpuolella, Kyytitiellä raitiotie kulkee katualueen pohjoispuolella. Raitiotie vaihtaa kadun puolta Santaradantien-Heidehofintien risteyksen kohdalla.

Yleisten rakennusten korttelissa 62040 ajoliittymäkieltomerkintöjä muutetaan siten, että liittymän paikka on osoitettu toteutuneen liittymän kohdalle.

Raitiotien rakentaminen ja liikennöinti vaikuttaa henkilöautoliikenteeseen kulkutapavalinnan sekä henkilöautojen reittivalinnan kautta. Joukkoliikenteen parantuva palvelutaso vaikuttaa

henkilöautojen matkamääriin, suoritteisiin ja sitä kautta tieliikenteen päästöihin ja ruuhkautumiseen. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Joukkoliikenne

Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan ratikan katusuunnitelmien toteuttaminen. Suunnittelualueelle korttelin 62040 kohdalle sijoittuu Jokiniemen pysäkki. Matka-ajat Jokiniemen pysäkiltä Lentoasemalle, Jumbolle, Tikkurilan asemalle sekä Mellunmäen metroasemalle on esitetty alla olevassa taulukossa.

Matka-aika ratikalla	Lentokenttä	Jumbo	Tikkurilan asema	Mellunmäen metroasema
Jokiniemi	30 min	18 min	2 min	21 min

Ratikan rakentamisen myötä matkustus painottuu joukkoliikenteeseen. Vuonna 2030 joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvaa ratikan käytävässä noin prosenttiyksiköllä ja Vantaan ratikalla arvioidaan päivittäin matkustavan noin 31 000 matkustajaa. Vuonna 2050 määrän arvioidaan ylittävän 45 000 matkustajaa. Vantaan ratikka tarjoaa houkuttelevan joukkueliikennepalvelun bussiyhteyttä lyhyemmillä matka-ajoilla ja paremmalla täsmällisyydellä. Vantaan ratikka luo korkean tason poikittaisen joukkoliikenneyhteyden Lentoaseman, Aviapoliksen, Tikkurilan, Hakunilan, Mellunmäen ja usean pienemmän joukkoliikenteen solmupisteen välille. (Vantaan ratikan matkustajamääräennusteet, WSP Finland Oy 28.10.2022).

Ratikan suunnittelu ja toteuttaminen on yksi Vantaan kaupungin resurssiviisauden tiekartan (28.2.2022) toimenpiteistä. Vantaan ratikka kytkeytyy myös koko pääkaupunkiseudun laajaan raideliikenneverkkoon ja kuuluu Helsingin seudun kuntien ja valtion väliseen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen (MAL-sopimus).

Kävely ja pyöräily

Raitiotien suunnittelun tavoitteena on turvallisen liikenneympäristön syntyminen. Ratikan katusuunnitelmissa jalankulun ja pyöräilyn olosuhteet on suunniteltu turvallisiksi, sujuviksi ja selkeiksi erityisesti raitiotien ja katujen ylityskohdissa *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019).* Parannetut jalankulun ja pyöräilyn reitit näkyvät asemakaavassa leveämpänä katualuevarauksena.

Ratikan yleissuunnitelman jälkeen on laadittu pyöräliikenteen tarkastelu ratikan varrella *(WSP Finland Oy, 2020*), jossa Kyytitien eteläpuolelle on määritelty pyöräilyn baana, joka mahdollistaa nopean ja sujuvan yhteyden aluekeskusten välillä. Baanat on suunniteltu erityisesti pitkämatkaiseen ja nopeavauhtiseen pyöräilyyn. Baana on erotettu jalankulkuväylästä, mikä parantaa kevyen liikenteen olosuhteita ja turvallisuutta.

Katusuunnitelmaluonnosten mukaan Jokiniemen pysäkin yhteyteen on esitetty 30 paikkainen pyöräpysäköinti ja kaupunkipyöräasema.

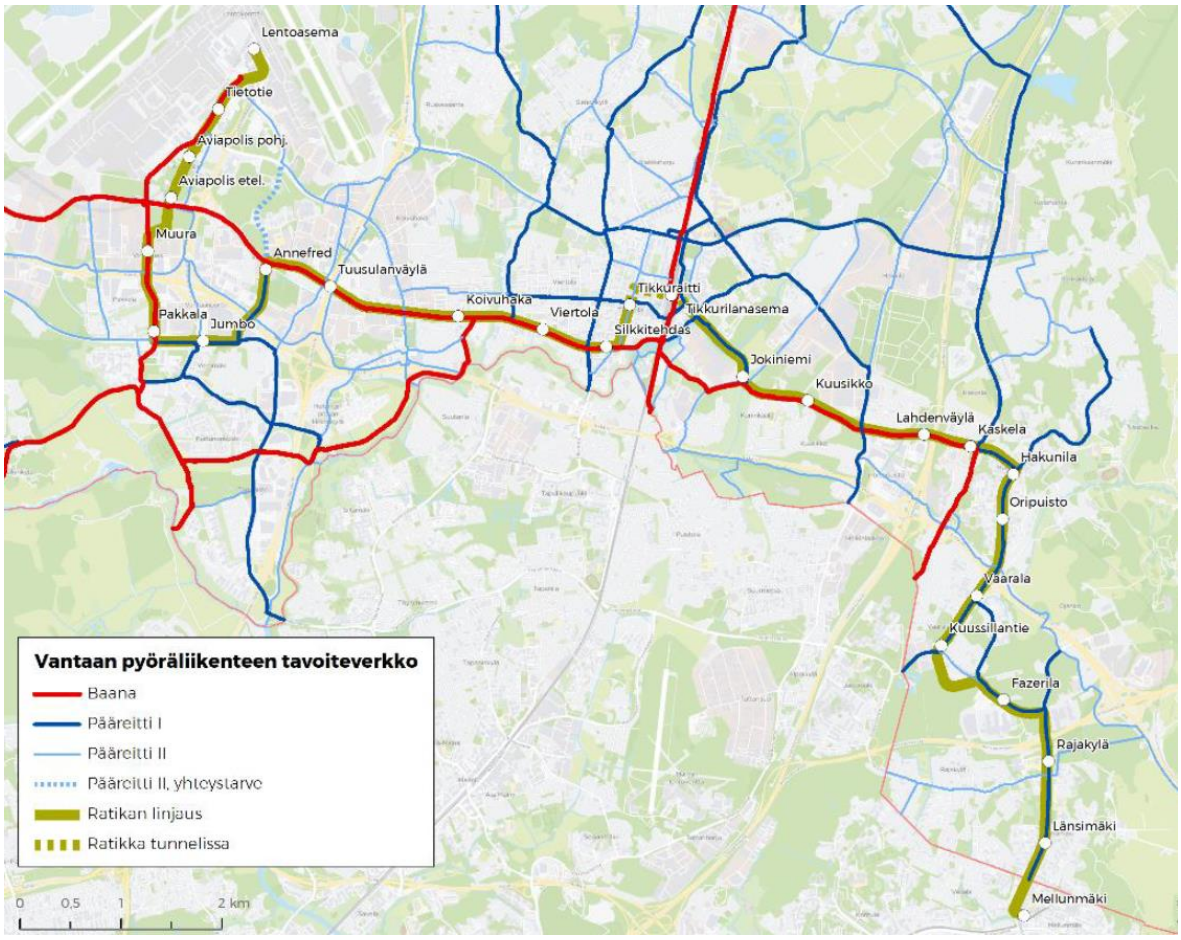

Kuva 30. Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkko (WSP Finland Oy 2020).

Ratikan rakentaminen tulee vaikuttamaan kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiin rakentamisen aikana. Nämä vaikutukset pyritään minimoimaan rakentamisen vaiheistuksella sekä esimerkiksi huolellisella opastuksen suunnittelulla ja toteutuksella.

Toteutuessaan Vantaan ratikka sekä siihen liittyvä muu katusuunnittelu edistää joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä sekä palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta.

Vesihuolto

Vedenjakelu ja jätevesiviemäröinti

Kaavamuutosalueella Jokiniemenkadulle, Väritehtaankadulle ja Kyytitielle tulee muutoksia vesihuoltoverkostoon osittain ratikan tarvitseman tilan vuoksi ja osittain nykyisen kapasiteetin kasvattamisen tarpeen vuoksi.

Uusittavien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikan suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon suunnitelmissa.

Hulevesien hallinta ja hulevesiviemäröinti

Asemakaavan muutosalueella vettä läpäisemättömän pinnan määrä tai hulevesimäärä ei lisäänny oleellisesti nykytilanteeseen verrattuna. Alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää ennen niiden johtamista hulevesiviemäriverkostoon. Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit. Hulevesien hallinnassa ja johtamisessa tulee suosia luonnonmukaisia ja maanpäällisiä ratkaisuja.

Ympäristöhäiriöt

Melu

Vantaan raitioradan meluselvitys on valmistunut 1.3.2023 (Sitowise Oy). Selvityksessä laskettiin melumallinnuksen keinoin nyky- ja ennustetilanteen päivä- ja yöajan keskiäänitasot. Meluntorjuntatarve määritettiin melutason muutoksen ja raitioliikenteen aiheuttaman melun perusteella. Rakenteellista meluntorjuntaa esitetään kohteissa, joissa raitioliikenteen aiheuttama melu ylittää ohjearvon ja raitio-, tie- ja katuliikenteen yhteismelu hankkeen myötä huomattavissa määrin kasvaa (yli 2 dB).

Paaluvälillä 9800–10900 Väritehtaankadun ja Kyytitien välillä on kaksi umpikortteli-mallista asuinrakennusta (kortteli 62007), joiden julkisivuille kaavassa 002042 Jokiniemi annetut äänitasoerovaatimukset ovat riittävät, joten melulle altistuvia kohteita ei ole. Muut alueen rakennukset ovat liike- tai teollisuusrakennuksia. Ennustetilanteessa tie- ja raitioliikenteen yhteismelun suurin julkisivun keskiäänitaso (LAeq, päivä) on 66 dB. Sisäpihojen oleskelualueilla yhteismelun päiväajan keskiäänitaso alittuu (on alle 45 dB). Raitioliikenteen aiheuttama suurimmat julkisivun keskiäänitasot päivällä 57 dB ja 52 dB yöllä. Suurin raitioliikenteen aiheuttama enimmäisäänitaso on 70 dB. Sisäpihojen oleskelualueilla raitioliikenteen päiväajan keskiäänitaso alittuu (on alle 35 dB).

Kyytitien eteläpuolella paaluvälillä 10900–11400 Heidehofintieltä Kanervatielle on rivi- ja omakotitaloja lähimmillään 20–35 metrin päässä Kyytitiestä. Ennustetilanteessa raitio- ja tieliikenteen yhteismelun suurin julkisivun keskiäänitaso (LAeq, päivä) on 66 dB. Ohjearvot oleskelualueilla ylittyvät osalla oleskelualueita. Raititiotien melu ei ylitä ohjearvoa asuinrakennusten oleskelupihoilla. Ennustetilanteessa raitioliikenteen melun suurin julkisivun keskiäänitaso (LAeq, päivä) on 57 dB ja enimmäisäänitaso (LAmax) 71 dB. Yhteismelu on noin 10 dB voimakkaampi kuin pelkkä raitiotienmelu. Hanke aiheuttaa kohteessa meluntorjuntatarpeen julkisivujen osalta. Sisämelun ohjearvot 35 dB ja 30 dB ylittyvät mutta enimmäisäänitason tavoitearvo 45 dB ei ylity, kun rakennusten oletetaan olevan tavanomaisia ja julkisivun äänitasoeron olevan siten 30 dB. Julkisivujen suojaksi esitetään meluseinää, jonka torjuntavaikutuksen ansiosta sisämelun ohjearvot eivät ylity. Kaavakarttaan on osoitettu varaus meluesteelle Kyytitielle. Meluesteen vähimmäiskorkeuden tulee olla kaksi metriä. Meluesteellä poistetaan ratikan vaikutus.

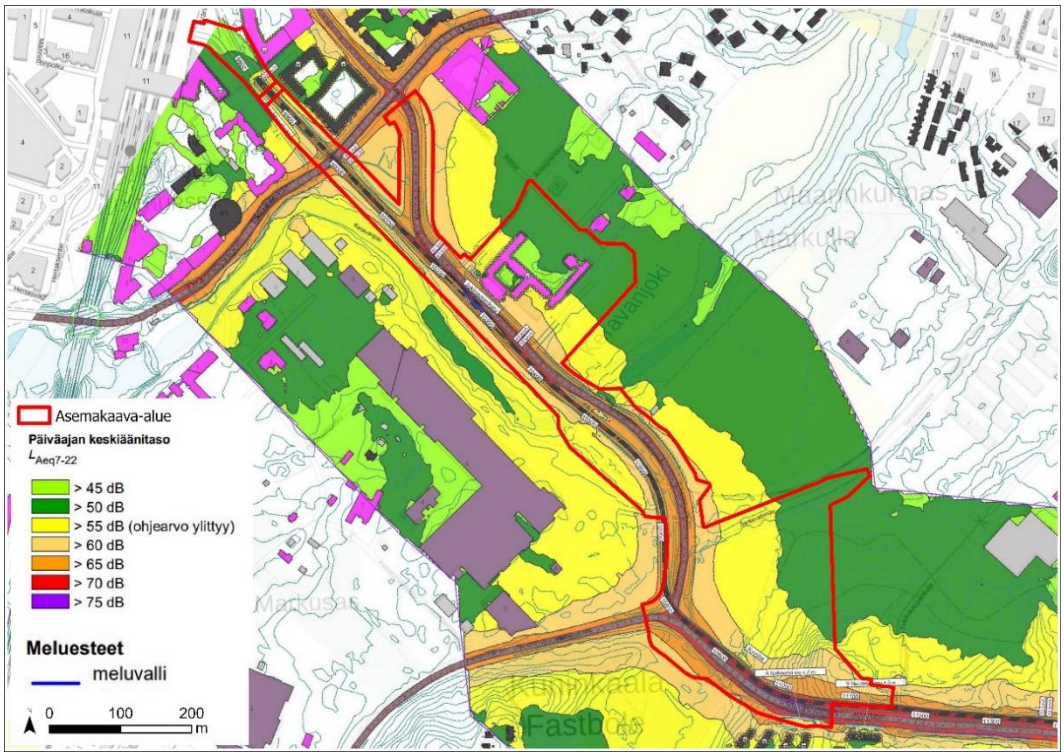

Kuva 31. Ote tieliikennemelun ja raitiotien yhteismelun päiväaikaisesta ennustetilanteesta Tikkurilantiellä. (Sitowise 1.3.2023) Kaava-alue näkyy kuvassa punaisella rajattuna.

Tärinä- ja runkomelu

Vantaan ratikan tärinä- ja runkomeluselvityksen (*Sweco, 25.2.2022*) mukaan kaava-alueeseen ei kuulu rakennuksia, jotka sijoittuisivat runkomelun riskialueen (45 dB) välittömään läheisyyteen. Kuninkaalan alueella raitiotielinjaus sijoittuu kuitenkin paikoitellen kallioalueelle ja raitiovaunujen aiheuttaman 35 dB runkomeluvyöhykkeen arvioidaan ulottuvan noin 115 metrin etäisyydelle uloimmasta raiteesta.

Kaavassa on annettu katualueelle suunnittelua koskeva määräys, jolla pyritään varmistamaan, ettei raitiotieliikenteestä aiheudu sen lähiympäristön rakennuksiin merkittävää runkomelu- tai tärinähaittaa. Määräyksen mukaan, mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö.

Raitiotien suunnitelmaratkaisut tehdään niin, että tärinä pysäytetään ratarakenteisiin. Käytettäviä teknisiä menetelmiä on erilaisia ja niiden tarkempi suunnittelu tehdään katu- ja rakennussuunnitelmavaiheessa.

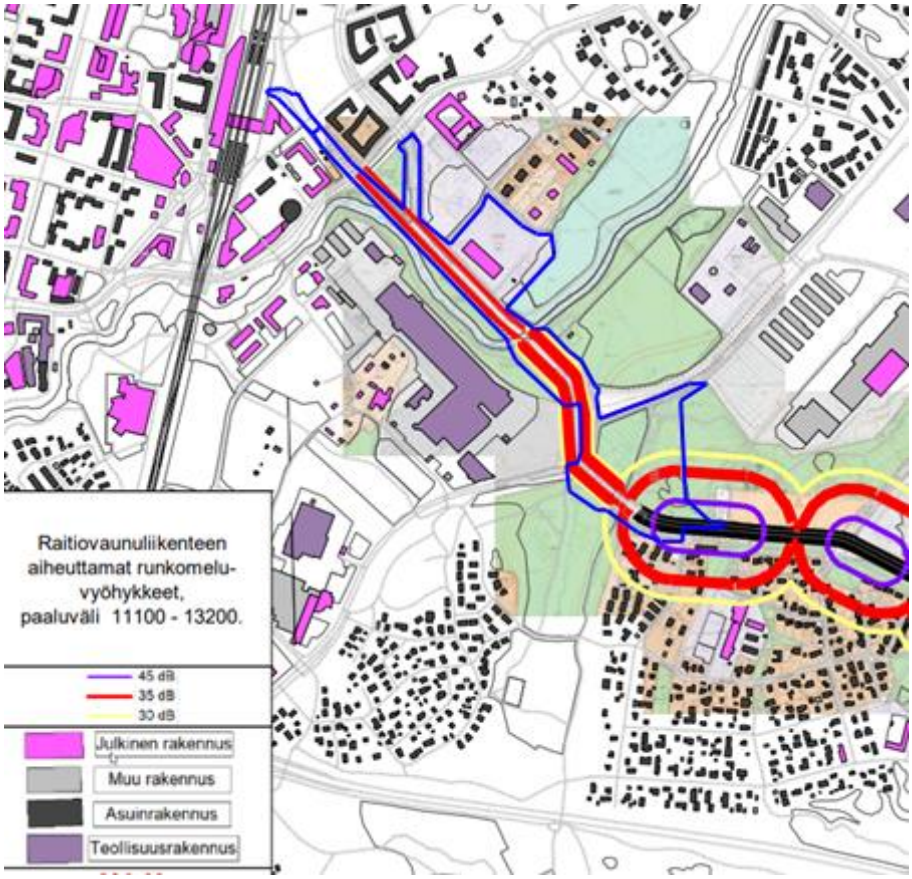

Kuva 32. Raitiovaunuliikenteen aiheuttamat runkomelun riskialueet Jokiniemenkadulla ja Kyytitiellä. Kaava-alueen rajaus on esitetty sinisellä. (WSP & Afry, 18.1.2023)

VTT:n suositukset värähtelyluokista ja runkomelun ohjearvoista on esitetty alla *(Sweco, 23.5.2022).*

Värähtely-luokka	Kuvaus olosuhteista	$v_{w,95}$ (mm/s)
A	Hyvät asuinolosuhteet *Ihmiset eivät yleensä havaitse tärinää*	≤ 0,10
B	Suhteellisen hyvät olosuhteet *Ihmiset voivat havaita tärinän, mutta se ei ole yleensä häiritsevää*	≤ 0,15
C	Suositus uusien rakennusten ja väylien suunnittelussa *Keskimäärin 15 % asukkaista pitää tärinää häiritsevänä ja voi valittaa häiriöstä*	≤ 0,30
D	Olosuhteet, joihin pyritään vanhoilla asuinalueilla *Keskimäärin 25 % asukkaista pitää tärinää häiritsevänä ja voi valittaa häiriöstä*	≤ 0,60

Rakennustyyppi	Runkomelutaso L_{prm} (dB)
Radio-, tv- ja äänitysstudiot, konserttisalit	25-30
Asuinhuoneistot	30/35*
Hoito- ja sosiaalihuollon laitokset, majoitustilat	30/35*
Kokoontumis- ja opetustilat	35
Toimistot, kaupat, näyttelytilat, museot	40/45*

*Kuva 33. VTT:n suositukset värähtelyarvoista ja runkomelun ohjearvoista. * Avoradat: Mikäli kaavamääräyksessä on annettu ohje julkisivun ilmaääneneristävyydestä, on suositeltavaa käyttää runkomelutason tiukempaa raja-arvoa. Lähde: Sweco 23.5.2022.*

Ilmanlaatu

Kaava-alueen yleisten rakennustenkorttelissa määrätään koneellisten ilmanvaihtojärjestelmien asentamisesta. Rakennus tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä.

Itse raitioliikenteellä ei ole vaikutusta ilmanlaatuun tai ilmanlaatu voi jopa hieman parantua raitiotieosuuksilla linja-autokaluston käytön vähentyessä. Rakentamisen aikana pölyämisen ja työkoneiden päästöt voivat väliaikaisesti heikentää ilmanlaatua. Pienhiukkasten ja typpidioksidin pitoisuudet tulevat arvioiden mukaan ajoneuvokannan muuttuessa laskemaan, mikä parantaa ilmanlaatua.

Maaperän pilaantuneisuus

Suunnittelualueelta laaditun PIMA-riskien selvityksen *(Golder Associates Oy 2020)* mukaan kaava-alueelle ei sijoitu pilaantuneiden maiden korttelialueita. Kanervanummen virkistysalueella saattaa sijaita pilaantuneita maa-alueita läheisten varastoalueiden takia, jonka takia virkistysalueille on annettu määräys maaperän pilaantuneisuuden selvittämisestä ja puhdistamisesta.

Rakentamisen aikaiset ympäristöhäiriöt

Vantaan ratikan ja siihen liittyvän katuympäristön rakentaminen aiheuttaa tilapäisiä häiriöitä ajoneuvo- ja joukkoliikenteeseen, jalankulkuun ja pyöräilyyn sekä mahdollisesti myös asumiseen ja muihin toimintoihin. Raitiotien rakentamisen aikaiset työmaavedet tulee käsitellä esimerkiksi laskeuttamalla siten, ettei hulevedet vastaanottavaan Keravanjokeen aiheudu kiintoaineskuormitusta.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Luonnon monimuotoisuus

Kaavamuutos koskee pääasiallisesti jo rakentunutta aluetta, joten vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön ovat vähäiset.

Katusuunnitelmaluonnoksissa (*Sweco 7.10.2021, 30.3.2022 ja 30.9.2022*) katualueen leventämisen ja ajoyhteyksien uudelleenjärjestelyn seurauksena alueen katuvihreän määrä vähenee Kyytitien ja Jokiniemenkadun varrelta. Santaradantien uudelleenlinjaus katkaisee Kanervanummen virkistysalueen kahteen osaan. Nykyinen Santaradan katualue muutetaan kaava-alueen alueella uudeksi virkistysalueeksi. Kanervanummen virkistysalueelle on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviä alueita. Keravanjoen ympäristöön on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävä alue sekä ekologinen yhteys.

Ratikka kulkee pääosin olemassa olevassa kaupunkirakenteessa, jossa se sovitetaan joko olemassa olevaan tai levennettävään katualueeseen. Näin ollen raitiotiellä ei ole laajoja vaikutuksia luonnon arvokohteisiin. Raitiotien luontovaikutukset kohdistuvat pääosin lähiympäristöön, kun katutila laajenee tai sen poikkileikkaus muuttuu. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Raitiotien toteuttamisen tavoitteena on olemassa olevan kaupunkivihreän vaaliminen ja sen mahdollisimman runsas lisääminen. Puu- ja pensasistutuksia on alustavissa katusuunnitelmaluonnoksissa pyritty lisäämään katualueelle niin paljon kuin mahdollista ottaen huomioon olemassa oleva tila ja näkemäalueet.

Maa- ja kallioperä

Rakentamisen aikana alueen maaperään kohdistuvat vaikutukset aiheutuvat mahdollisen raitiotien ja siihen liittyvien ajoyhteyksien uudelleenjärjestämisen perustamista varten tehtävistä maankaivuista. Kaavan mukainen rakentaminen ei vaadi huomattavia maanpinnanleikkauksia. Kokonaisuudessaan kaavalla arvioidaan olevan vain vähäisiä vaikutuksia maa- ja kallioperään.

Vesistöt ja vesitalous

Asemakaavan muutosalueella vettä läpäisemättömän pinnan määrä tai hulevesimäärä ei lisäänny oleellisesti nykytilanteeseen verrattuna. Alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää ennen niiden johtamista hulevesiviemäriverkostoon. Hulevesien hallinnassa ja johtamisessa tulee suosia luonnonmukaisia ja maanpäällisiä ratkaisuja.
Hulevesien hillitsemiseksi raidealue toteutetaan ensisijaisesti nurmipäällysteisenä ja toissijaisesti nurmikivipintaisena. Raidelinjauksen varteen istutetaan yhtenäinen puurivi aina kun se on mahdollista. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019.)*

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Asemakaavamuutoksella ei itsessään ole merkittävää vaikutusta ilmastonmuutoksen kannalta. Asemakaavamuutos mahdollistaa kuitenkin ratikan rakentamisen, jolla on ilmastovaikutuksia.

Vantaan ratikan resurssiviisauden suuntaviivojen mukaan *(Sitowise Oy, 13.5.2020)* resurssiviisaus ohjaa Vantaan ratikan suunnittelun valintoja. Vantaan ratikan katu- ja rakentamissuunnitelmista tehdään päästölaskentaa suunnittelun edetessä. Ratikan rakentamisen jokainen vaihe, myös kaavan osoittamalla alueella, toteutetaan mahdollisimman resurssiviisaasti. Parhaillaan laaditaan ratikan resurssiviisauden toteutukseen tarkempaa suunnitelmaa.

Yleisesti infrahankkeiden päästöjä muodostuu maa- ja kalliomassojen käytöstä, niiden kuljetuksista, taitorakenteiden rakentamisesta (mm. sillat, tukimuurit), pohjarakenteista (mm. syvästabilointi, paaluperustukset, kevennykset) sekä asfalttipäällysteistä.

Infrarakentamisessa käytettävien päästöintensiivisten rakennusosien (syvästabilointi, sillat, paalulaatat yms.) hiilidioksidipäästöitä valtaosa syntyy sementin valmistuksessa. Näitä päästöjä on mahdollista vähentää käyttämällä vähäpäästöisempää sementtiä sekä suosimalla kotimaisia ja

kierrätettyjä materiaaleja. Myös puulla voidaan tietyissä osin korvata betonirakenteita. Tunnelirakentamisessa syntyvä louhe hyödynnetään ratikan tai muiden väylien pohjarakenteissa.

Infran rakentamisen lisäksi aiheutuu materiaalien ilmastovaikutuksia raitiotiekaluston hankinnasta ja ylläpidosta ja energian kulutuksen ilmastovaikutuksia raitiotien käyttöenergiasta. Kaavoitus mahdollistaa välillisesti näiden vaikutusten toteutumisen, mutta nämä asiat eivät silti ole kaavoituksella ohjattavissa.

Koneiden päästöjen vähentämiseksi Vantaan kaupunki on sitoutunut green deal -sopimukseen, jonka mukaisesti kaikki työmaat ovat työkoneiden ja energiankäytön osalla fossiilivapaita vuoteen 2025 mennessä. Hengitysilman osalla päästöttömyyteen pyritään vuoteen 2030 mennessä. Vantaalla on jo kiristetty näitä päästöjä hillitseviä Stage- ja Euro -luokkia.

Vantaan ratikan yleissuunnitelman mukaisesti raitiotien liikennöinti vaikuttaa henkilöautoliikenteeseen kulkutapavalinnan sekä henkilöautojen reittivalinnan kautta. Henkilöautojen matkamäärät, suoritteet ja siten tieliikenteen päästöt vähenevät, kun joukkoliikenteen palvelutaso paranee.

Ratikan infrarakentamiseen tarvittavien materiaalien ja niiden hankintalähteen vaihtoehtojen hiilijalanjälkeä on vertailtu *Vantaan ratikan hiilijalanjälkiselvityksessä (Design Manual Liite 1, WSP Finland Oy 2020*). Laskennassa käytettiin yleissuunnitelmassa määriteltyjä pinta- aloja eri ratikan osuuksille. Tehdyt laskelmat perustuivat käytettyihin materiaaleihin, niiden elinkaareen ja kuljetusmatkoihin. Selvityksessä on vertailtu kotimaisia materiaaleja (skenaario A, hiilijalanjälki 6 800 CO_2-tonnia), kotimaisia kierrätettyjä materiaaleja (skenaario B, hiilijalanjälki 1 800 CO_2-tonnia) ja aasialaisia materiaaleja (skenaario C, hiilijalanjälki 14 000 CO_2-tonnia). Tuloksia suhteutettiin ”Hiilineutraali Vantaa 2030” tavoitteeseen. Tarkastelun mukaan paras vaihtoehto on skenaario B, jossa käytetään kotimaisia ja kierrätettyjä materiaaleja sekä lisätään kasvillisuuden määrää.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tie- ja raitioliikenteen melu ja tärinä sekä pilaantuneet maa-alueet on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

4.6 NIMISTÖ

Kaavamuutosalueelle sijoittuu uusi virkistysalue, joka nimetään Santaradanniityksi / Sandbansängen. Heidehofintien risteyksestä itään katualue nimetään Kyytitieksi. Tikkurilantieltä itään Jokiniemenkadulle ulottuva uusi katualue nimetään Tikkurilanraitioksi. Maanalainen katu nimetään Tikkurilanraitioksi.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Ratikan jatkosuunnittelu toteutetaan vuosina 2020–2023, jonka jälkeen koko ratikkahankkeesta voidaan tehdä investointipäätös vuonna 2023. Ratikan mahdollinen rakentaminen tapahtuisi v. 2024–2028.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:

Asemakaavoitus:	Marjaana Yläjääski	aluearkkitehti
	Anna Sarikaya	asemakaava-arkkitehti
	Tea Taponen	asemakaava-arkkitehti
	Sari Simonen	kaavatekninen koordinaattori
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
	Leena Kaunismäki	kaavatekninen koordinaattori
Vantaan ratikka:	Tiina Hulkko	hankejohtaja
	Sauli Hakkarainen	suunnittelupäällikkö
	Petra Linnasaari	suunnitteluinsinööri
Kadut ja puistot:	Antti Auvinen	vesihuollon suunnittelu
	Susanna Koponen	liikenteen alueinsinööri
Yleiskaavoitus:	Eeva Eitsi	maisema-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Sinikka Rantalainen	ympäristösuunnittelija
	Jouni Ahtiainen	ympäristösuunnittelija
Mittaus- ja geopalvelut:	Janne Karppinen	geotekniikkainsinööri
Kiinteistöhallinta ja asuminen:	Teemu Jääskeläinen	maankäyttöinsinööri

Kaavakonsultti:

Ramboll Finland Oy:	Tiina Heikkilä	projektipäällikkö
	Helena Muukkonen	kaavasuunnittelija

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 24. päivänä lokakuuta 2023

Marjaana Yläjääski
aluearkkitehti

Tea Taponen
asemakaava-arkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	16.03.2023
Kaavan nimi	002456 Vantaan ratikka Jokiniemi 62 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	23.11.2020
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	13,5510	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	13,5510

Ranta-asemakaava	**Rantaviivan pituus [km]**	
Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**13,5510**	**100,0**	**16500**	**0,12**	**0,0000**	**0**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	2,7923	20,6	16500	0,59	-0,0360	0
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	3,0174	22,3	0		-1,9926	0
R yhteensä						
L yhteensä	7,6172	56,2	0		2,0286	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	0,1241	0,9	0		0,0000	0

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**13,5510**	**100,0**	**16500**	**0,12**	**0,0000**	**0**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	2,7923	20,6	16500	0,59	-0,0360	0
Y	2,7923	100,0	16500	0,59	-0,0360	0
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	3,0174	22,3	0		-1,9926	0
VP	0,0000		0		-0,9251	0
VL	3,0174	100,0	0		-1,0675	0
R yhteensä						
L yhteensä	7,6172	56,2	0		2,0286	0
Kadut	6,4465	84,6	0		2,3389	0
Kev.liik.kadut	0,0431	0,6	0		0,0000	0
LR	1,1276	14,8	0		-0,3103	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	0,1241	0,9	0		0,0000	0
W	0,1241	100,0	0		0,0000	0

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	17.03.2023
Kaavan nimi	621200ma Vantaan ratikka Jokiniemi 62 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	23.11.2020
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092621200ma
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]		**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	0,3399
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]	0,3399	**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	

Ranta-asemakaava	**Rantaviivan pituus [km]**	
Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,3399**		**0**		**0,3399**	**0**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,3399	100,0	0		0,3399	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,3073**			**0,3073**	

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,3399**		**0**		**0,3399**	**0**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,3399	100,0	0		0,3399	0
ma-KATU	0,3399	100,0	0		0,3399	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,3073**			**0,3073**	
ma-jl	0,3073	100,0		0,3073	

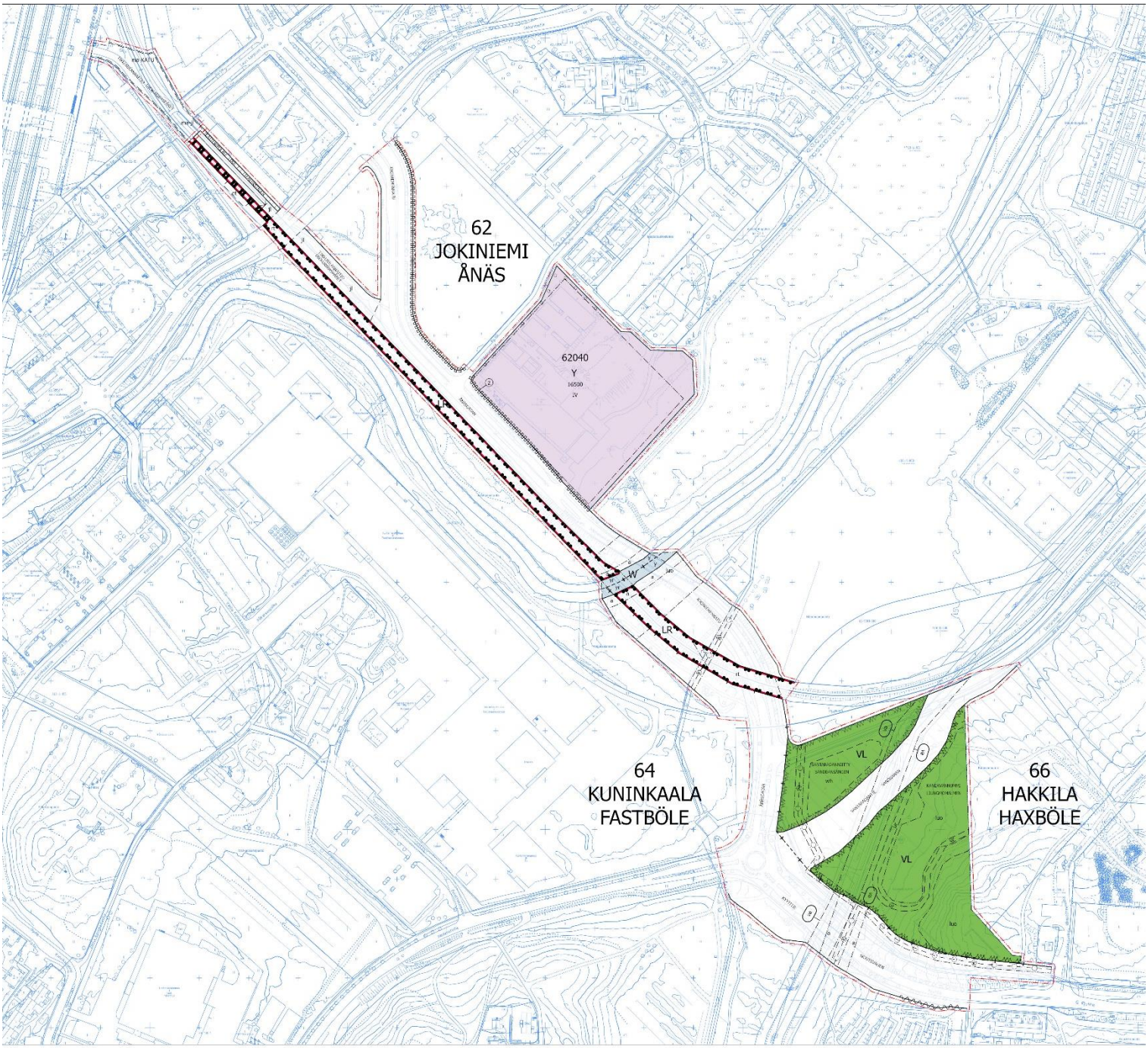

Asemakaavan muutosehdotus

Vantaan kaupunki 24.10.2023

0 50 100 200 Metriä

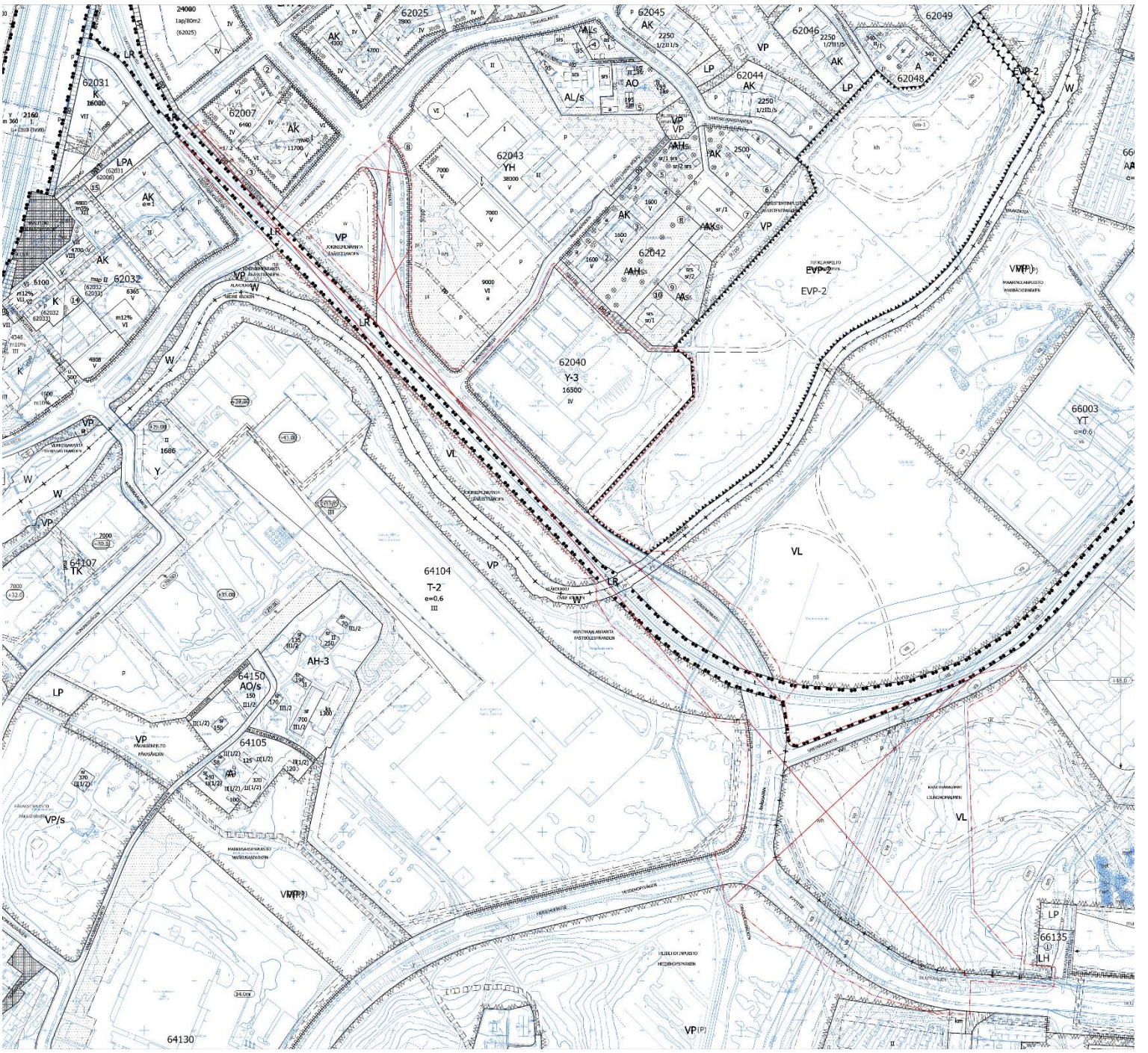

Poistettavat merkinnät

Vantaan kaupunki 24.10.2023

0 50 100 200 Metri

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002456 621200ma	24.10.2023

Vantaan kaupunki

Vantaan ratikka: Jokiniemi

Asemakaavan muutos

Kaupunginosa 62, JOKINIEMI

Kortteli 62040 sekä rautatie-, vesi- ja katualueet.

Kaupunginosa 64, KUNINKAALA

Vesi- ja katualueet.

Kaupunginosa 66, HAKKILA

Rautatie-, vesi-, virkistys- ja katualueet.

Maanalainen asemakaava

Maanalainen katu.

Tonttijaon muutos

Kortteli 62040

1:2000

Vanda stad

Vandaspåran: Ånäs

Ändring av detaljplanen

Stadsdel 62, ÅNÄS

Kvarter 62040 samt järnväg-, vatten- och gatuområden.

Stadsdel 64, FASTBÖLE

Vatten- och gatuområden.

Stadsdel 66, HAXBÖLE

Järnvägs-, vatten-, rekreations- och gatuområden.

Underjordisk detaljplan

Underjordisk gata.

Ändring av tomtindelningen

Kvarter 62040

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
Y **Yleisten rakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för allmänna byggnader.**
Alueelle saa rakentaa tutkimustoimintaa palvelevia rakennuksia.	I området får byggas byggnader för forskningsverksamhet.
Alueelle saa rakentaa kiinteistön hoidon kannalta välttämättömiä asuntoja.	I området får byggas för byggnadens skötsel nödvändiga bostäder.
Jokiniementien puoleisten, niitä 50 metriä lähempänä sijaitsevien asuinhuoneiden, keittiötä lukuun ottamatta, ulkokuoren ääneneristyksen lento-, tie- ja raideliikenteen melua vastaan tulee olla vähintään 30 dB sekä toimistojen osalta 25 dB.	I bostäder mot Ånäsvägen på närmare än 50 meter ska bostadsrummens, förutom kokets, ytterhölje ha till minst 30 dB samt angående kontor 25 dB uppgående ljudisoleringsförmåga mot flyg-, spår- och vägtrafikbuller.
Rakennusten suunnittelussa on huolehdittava siitä, että ympäristön ilman epäpuhtauksien siirtyminen sisätiloihin on estetty. Rakennusten raittiin ilman otto tulisi sijoittaa mahdollisimman etäälle vilkkaista liikenneväylistä.	Vid planering av byggnader måste försiktighet iakttas för att förhindra överföring av föroreningar från omgivande luft inomhus. Friskluftsintag i byggnader bör placeras så långt bort som möjligt från trafikerade trafikleder.
Alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).	Området är en del av en bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009).
Autopaikkojen vähimmäismäärät:	Bilplatsernas minimiantal:
- Asunnot 1 ap/80 k-m², kuitenkin vähintään autopaikka asuntoa kohti	- Bostäder 1 bp/80 m²-vy, dock minst en bilplats per bostad
- Tutkimustoimintaa palvelevat tilat 1 ap/100 k-m²	- Utrymme för forskningsverksamhet 1 bp/100 m²-vy
- Toimistot 1 ap/60 k-m²	- Kontor 1 bp/60 m²-vy
- Varastot 1 ap/120 k-m²	- Lager 1 bp/120 m²-vy
VL **Lähivirkistysalue.**	**Område för närrekreation.**
Ennen rakennustoimenpiteisiin ryhtymistä tulee maaperä tarvittaessa tutkia ja mahdollinen pilaantunut maaperä puhdistaa.	Innan byggnadsarbetena inleds ska jordmånen vid behov undersökas och eventuell förorenad jord ska renas.
Katujen luiskat saavat ulottua VL-alueille.	Gatornas ramper får sträcka sig in på VL-områden.
Kortteli- tai katualueita VL-alueista erottavien tukimuurien perustuksia saa ulottaa VL-alueille.	Grundläggningen till stödmurar som avgränsar kvarters- eller gatuområden från VL-områden får sträcka sig in på VL-områden.
Istutuksissa käytetään mäntyä ja niiden yhteyteen sopivia pensaita ja jaloja lehtipuita.	I planteringarna används tallar samt sådana buskar och ädla lövträd som passa ihop med tallarna.

LR	**Rautatiealue.**	**Järnvägsområde.**
W	**Vesialue.**	**Vattenområde.**
	Kaupunginosan raja.	**Stadsdelsgräns.**
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
2	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
62	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
JOKI	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
62040	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
JOKINIEMENKATU	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
16500	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
IV	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
et	**Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.**	**Riktgivande område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk service.**
	Alue on varattu sähkönsyöttöasemalle. Rakennuksen, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan sekä materiaaleiltaan korkealuokkaisia ja kaupunkikuvaan sopivia. Tekniset laitteet tulee maisemoida.	Området är reserverat för elmatningsstationen. Byggnaden och konstruktionerna ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material och passa stadsbilden. Teknisk utrustning bör anpassas till landskapet.
	Ohjeellinen maanalaisiin tiloihin johtava ajoluiska.	**Riktgivande körramp som leder till underjordiska utrymmen.**
	Mikäli tunneliin johtava ajoluiska katetaan, tulee katoksessa olla kasvillisuuskatto. Rakennelman tulee antaa kevyt ja valoisa vaikutelma.	Ifall körrampen som leder till tunneln övertäcks, ska den övertäckas med ett gröntak. Konstruktionen ska ge ett lätt och ljust intryck.
	Katu.	**Gata.**
	Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö.	Om en spårväg placeras i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stomljud från spårtrafiken inte överskrider de tillåtna högsta värdena inomhus (VTT 2008, VTT 2009). I planeringen och byggandet av spårvagnen ska även tas hänsyn till den anvisade markanvändningen i detaljplaner utanför planområdet som godkänts före den 31.12.2021.
	Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto.	Ifall en spårvagns hållplats placeras på gatuområdet, ska hållplatsens vindskydd övertäckas med ett gröntak.
jl	**Ohjeellinen joukkoliikenteelle varattu alueen osa.**	**Riktgivande del av område reserverad för kollektivtrafik.**
ma-KATU	**Maanalainen katu.**	**Underjordisk gata.**
ma-jl	**Ohjeellinen maanalainen tila joukkoliikennetunnelia varten.**	**Riktgivande underjordiskt utrymme för offentlig trafikled.**
	Alueelle saa maanpintaan sijoittaa tarvittavat poistumisteihin ja ilmanvaihtoon liittyvät rakennukset, rakennelmat ja tekniset tilat.	Byggnader, konstruktioner och tekniska utrymmen som behövs i anslutning till utrymningsvägar och ventilation får placeras på markytan i området.
	Alueelle saa sijoittaa maanpinnalle rakennettavaan rakennukseen maanalaisista tiloista johtavat poistumistiet ja ilmanvaihtokuilun sekä näihin liittyvät teknilliset tilat suojavyöhykkeineen.	Utrymningsvägar som leder upp från de underjordiska utrymmena till den byggnad som uppförs på markytan och ett ventilationsschakt och tillhörande tekniska utrymmen med skyddszoner får placeras i området.
	Rakennukset ja rakennelmat saavat ulottua korkeintaan 5 metriä maanpinnan yläpuolelle.	Byggnaderna och anordningarna får sträcka sig högst 5 meter ovanför markytan.

	Alueelle saa sijoittaa tunnelia palvelevat tekniset tilat, kuten pumppaamon ja muuntamot suojavyöhykkeineen.	Tekniska utrymmen som betjänar tunneln, som ett pumpverk och transformatorstationer med skyddszoner, får placeras i området.
	Tunnelin suunnittelussa on otettava huomioon viereisten rakennusten perustukset sekä katualueelle sijoitettava kunnallistekniikka.	Vid planeringen av tunneln ska man beakta de intilliggande byggnadernas grunder och kommunaltekniken som placeras i gatuområdet.
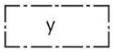	**Vesialueen ylittävä katu tai ulkoilureitti.**	**Gata eller friluftsled över vattenområde.**
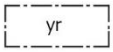	**Alueen ylittävä rautatie.**	**Järnväg över område.**
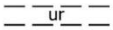	**Ohjeellinen ulkoilureitti.**	**Riktgivande friluftsled.**
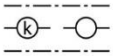	**Maakaasujohtoa varten varattu alueen osa.**	**För naturgasledning reserverad del av område.**
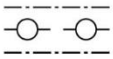	**Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.**	**Del av område reserverad för underjordisk ledning.**
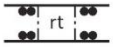	**Rautatien tasoristeys.**	**Plankorsning med järnväg.**
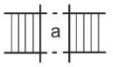	**Kadun tai liikennealueen alittava kevyen liikenteen yhteys.**	**Gång- och cykelförbindelse under gata eller trafikområde.**
	**Ohjeellinen hulevesialue.**	**Riktgivande dagvattenområde.**
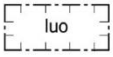	**Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.**	**Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald.**
	Puustoa on säilytettävä tai uudistettava siten, että ekologinen yhteys viheralueilla säilyy puustoisena.	Trädbeståndet ska bevaras eller förnyas på ett sådant sätt att den ekologiska förbindelsen i grönområdena förblir trädbevuxen.
	Ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli Tutkijanpellon ja Maarinojanpuiston virkistysalueilta Jokiniemenrannan ja Kuninkaalanrarannan virkistysalueille on turvattava kasvillisuuden säilyttämisen tai istuttamisen avulla.	Kontinuitet av ekologiska förbindelsen gatan från Forskaråkerns och Marbäcksparkens rekreationsområden till Ånässtrandens och Fastbölestrandens rekreationsområden ska säkerställas genom bevarande eller plantering av växtlighet.
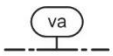	**Vaara-alue.**	**Faroområde.**
	Säilytettävä/istutettava puurivi.	**Trädrad som skall bevaras/planteras.**
	**Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.**	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.**
	Merkintä, jonka osoittamalle likimääräiselle kohdalle tulee toteuttaa liikennemelulta suojaava este.	**Beteckning som anger den ungefärliga platsen där en bullerskärm som skyddar mot trafikbuller ska byggas.**
	Meluesteiden vähimmäiskorkeuksien tulee olla kaksi metriä.	Bullerskydden bör vara minst två meter höga.
	Meluesteet tulee suunnitella ja toteuttaa kaupunkikuvallisesti korkeatasoisiksi.	Bullerskydden ska planeras och byggas så att de håller stadsbildsmässigt en hög nivå.
	Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.	**Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller.**
	**Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.**	**Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.**

YLEISET MÄÄRÄYKSET

ALMÄNNA BESTÄMMELSER

KAUPUNKIKUVA

STADSBILDEN

Maanpäällisten rakennusten, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkealuokkaisia.

Byggnaderna, anordningarna och konstruktionerna ovan jord ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material.

Maanpäälliset rakenteet on sovitettava hienovaraisesti kaupunkikuvaan ja ympäristöön rakennus- ja ympäristötaiteen keinoin.

Konstruktioner ovan jord ska anpassas varsamt till stadsbilden och miljön med hjälp av byggnads- och miljökonst.

TYÖNAIKAISET VAROTOIMET

Maanalaiset tilat on sijoitettava, kaivettava, louhittava ja lujitettava siten, ettei niistä tai niiden rakentamisesta aiheudu vahinkoa rakennuksille tai muille maanalaisille tiloille, rakenteille tai vesihuollon verkostoille, eikä haittaa tai vahinkoa junaradalle tai sen laitteille.

ARBETSTIDA SKYDDSÅTGÄRDER

Underjordiska utrymmen ska placeras, grävas, schaktas och förstärkas på ett sådant sätt att de eller byggandet av dem inte orsakar skador på byggnader eller andra underjordiska utrymmen, konstruktioner eller vattenledningsnät, och inte stör eller skadar järnvägen eller dess utrustning.

Maanalaisten tilojen yläpuolella olevilla korttelialueilla rakennettaessa tai louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet siten, ettei aiheuteta vahinkoa maanalaisille tiloille tai rakenteille.

Vid byggande eller schaktning i kvartersområden ovanför underjordiska utrymmen ska de underjordiska utrymmenas läge och konstruktionernas skyddsavstånd beaktas för att inte skada de underjordiska utrymmena eller konstruktionerna.

Raitiotien rakentamisen aikaiset työmaavedet tulee käsitellä esimerkiksi laskeuttamalla siten, ettei hulevedet vastaanottavaan Keravanjokeen aiheudu kiintoaineskuormitusta.

Byggarbetsplatsvatten vid byggandet av spårvägen ska behandlas till exempel genom dekanteringsmetod så att Kervo ån, som tar emot dagvatten, inte belastas av sediment.

Junaradan läheisyydessä kaivettaessa tai louhittaessa on noudatettava erityistä varovaisuutta.

Särskild försiktighet ska iakttas vid grävning eller schaktning i närheten av järnvägen.

Maanalaiset tilat tulee rakentaa siten, ettei rakentaminen ja käyttö alenna orsi- eikä pohjaveden pintaa eikä muuta orsi- ja pohjaveden virtausolosuhteita.

Underjordiska utrymmen ska byggas på ett sådant sätt att byggandet och användningen inte minskar det hängande grundvattnets eller grundvattnets yta eller förändrar det hängande grundvattnets och grundvattnets flödesförhållanden.

PELASTUSTURVALLISUUS

Maanalaisten tilojen uloskäytävät ja pelastusyhteydet maan pinnalle tulee suunnitella ja toteuttaa pelastusviranomaisten hyväksymällä tavalla.

Ennen maanalaisen tilan rakennus- tai louhintaluvan myöntämistä tulee hakijan laatia selvitys pelastusturvallisuustason säilymisestä myös lupa-alueen ulkopuolisissa tiloissa maanalaisen tilan liittyessä niihin.

Rakennettaessa maanalaisia tiloja olemassa olevien tilojen kautta tulee olemassa olevien tilojen käytön henkilöturvallisuus- ja pelastusturvallisuustaso turvata työn aikana.

RÄDDNINGSSÄKERHET

De underjordiska utrymmenas utgångar och räddningsvägar till markytan ska planeras och verkställas på ett sätt som godkänts av räddningsmyndigheterna.

Innan det beviljas tillstånd för byggande eller schaktning av underjordiskt utrymme ska sökanden utarbeta en redogörelse för hur räddningsnivån också bibehålls i utrymmen som ligger utanför tillståndsområdet då det underjordiska utrymmet står i anslutning till dem.

Då byggandet av underjordiska utrymmen genomförs via redan existerande utrymmen ska personsäkerhets- och räddningssäkerhetsnivån för användningen av de befintliga utrymmena säkerställas under arbetets gång.

YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Tunneliin liittyvät äänilähteet (ilmanvaihtolaitteet, kompressorit yms.) tulee suunnitella siten, että niiden aiheuttama melu ei ylitä ympäristöministeriön asetuksessa rakennusten ääniympäristöstä (796/2017) annettuja raja-arvoja.

Ennen rakennusluvan myöntämistä luvan hakijan on esitettävä hyväksyttävät suunnitelmat maaperän, kallion sekä rakennusten ja rakenteiden liikkeiden ja tärinöiden seurannasta.

Ennen rakennusluvan myöntämistä tulee laatia pohjarakennus- ja ympäristöseurantasuunnitelma, jolla turvataan orsi- ja pohjaveden laatu sekä pinta nykyisellään sekä maa- ja kallioperässä virtaavan veden virtausolosuhteiden säilyminen.

Suunnittelussa ja rakentamisessa kallion pintaosien vettä johtavilla heikkousvyöhykkeillä on noudatettava erityistä varovaisuutta.

Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit.

Pilaantuneet maa-alueet on selvitettävä ja kunnostettava ennen rakentamiseen ryhtymistä.

MILJÖFÖRHÅLLANDEN

Ljudkällor i anslutning till tunneln (ventilationsanordningar, kompressorer o.dyl.) ska planeras så att bullret som alstras av dem inte överskrider gränsvärdena för ljudmiljön i byggnader i miljöministeriets förordning (796/2017).

Innan bygglov beviljas ska sökanden lämna in godkända planer för uppföljning av rörelser och vibrationer i mark, berg och byggnader och konstruktioner.

Innan bygglov beviljas ska en grundbyggnads- och miljöövervakningsplan utarbetas för att säkerställa att det hängande grundvattnets och grundvattnets kvalitet och vattenyta bibehålls och att flödesförhållandena hos det vatten som rinner i marken och berggrunden bevaras.

Särskild försiktighet ska iakttas vid planering och byggande i vattenförande skölar i bergets ytdelar.

Dagvattenhanteringen och avledningsvägarna ska beaktas vid planeringen och byggandet.

Förorenade markområden ska utredas och saneras före byggstarten.

KOLMIULOTTEINEN KIINTEISTÖ

Kaava-alueelle voidaan muodostaa maanalaisia kiinteistöjä.

TREDIMENSIONELL FASTIGHET

Underjordiska fastigheter kan bildas i planområdet.

TONTTIJAKO
Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING
För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto	Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,	ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä	höjdsystemet
N2000.	N2000.

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

VANTAAN KAUPUNKI

Asemakaavoitus MYL, TTA

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS JA MAANALAINEN ASEMAKAAVAEHDOTUS
002456 ja 621200ma
Vantaan ratikka: Jokiniemi
LAUSUNNOT JA VASTINEET
24.10.2023

Kaupunginhallitus 8.5.2023 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta ja maanalaisesta asemakaavaehdotuksesta **002456 ja 621200ma** / **Vantaan ratikka: Jokiniemi**. Lausuntoja pyydettiin 17 kpl ja saatiin 8 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1, 31.5.2023 Vantaan Energia	Vantaan Energia haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainnit.	Maakaapelit ja kaukolämpöputket on huomioitu asemakaavaehdotuksessa. Ei toimenpiteitä.
NRO 2, 8.6.2023 Tukes	Kaavamuutosalue sijaitsee laajamittaista vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia harjoittavan kohteen välittömässä läheisyydessä. Kaavoituksessa on huomioitava, että yhteiskunnan kannalta merkittävän infrastruktuurin tullessa lähemmäksi tehdasalueita, voi yritysten toiminnan laajenemismahdollisuudet heikentyä vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin osalta. Tukesin näkemyksen mukaan kaavamuutokselle ei ole estettä käytössä olevien selvitysten ja valvontatietojen perusteella.	Tikkurila Oyj:tä on kuultu kaavatyön aikana MRL 62 §:n sekä MRA 30 §:n mukaisesti. Kaavassa on annettu sisäilman laatuun liittyvä määräys yleisten rakennusten korttelialueelle; Rakennusten suunnittelussa on huolehdittava siitä, että ympäristön ilman epäpuhtauksien siirtyminen sisätiloihin on estetty. Rakennusten raittiin ilman otto tulisi sijoittaa mahdollisimman etäälle vilkkaista liikenneväylistä. Ei toimenpiteitä.
NRO 3, 19.6.2023 Väylävirasto	Lauri Korpisen kadun tasoristeyksen kohdalla Tikkurila – Hakkila -rata sijoittuu voimassa olevan asemakaavan mukaiselle katualueelle. Laadittavassa asemakaavassa rautatiealueen tulee kaikkineen rakenteineen sijoittua rautatiealueen puolelle.	Maanpäällisen asemakaavan muutosehdotuksen nro 002456 alue ei ulotu Lauri Korpisen kadun tasoristeyksen alueelle. Tikkurilantie–Tikkurilanraitio-risteyksen eritasoristeyksen kaavamerkintä on korvattu rautatien tasoristeys -merkinnällä.

	Asemakaavan muutosluonnoksessa on Tikkurilantien ja Jokiniementien nykyisten tasoristeysten kohdalle osoitettu eritasoristeykset. Mikäli kyseisiä katuja ei ole tarkoitus toteuttaa tulevaisuudessa radan kanssa eritasoon, tulee kyseisiä kaavamerkintöjä vielä tarkistaa. Muussa tapauksessa eritasoratkaisujen toteutettavuus ja niiden vaatimat tilavaraukset tulee selvittää kaavatyön yhteydessä.	
NRO 4, 19.6.2023 HSY	Asemakaavan muutosalueella on laajalti siirrettävä vesihuoltoverkostoa. Lähivirkistysalueilla (VL) sijaitsee nykyisiä vesihuoltolinjoja, joita varten ei ole asemakaavaan merkitty johtokujaa. Mikäli katsotaan tarpeelliseksi, tulee niitä varten lisätä johtokuja.	Vesihuoltoverkosto on huomioitu asemakaavaehdotuksessa. Vesihuollon linjoille ei ole tarpeen osoittaa johtokujaa kaavassa, sillä ne sijaitsevat yleiseksi alueeksi kaavoitetulla alueella, jolle ei ole suunniteltu rakentamista, joka haittaisi tai estäisi johtokujan sijoittumista. Ei toimenpiteitä.
NRO 5, 22.6.2023 HSL	HSL lausui, että alueen joukkoliikenteen pysäkeille johtavien reittien turvallisuus, sujuvuus sekä esteettömyys tulee varmistaa, ja otti lausunnossaan kantaa pyöräpysäköinnin laatuun, tilavarauksiin ja määrään. HSL totesi, että myös kestävän liikkumisen tulevaisuuteen, kuten sähköpyörien lataamiseen ja kuormapyörienkin liityntäpysäköintiin, olisi hyvä varautua riittävin tilavarauksin. Lisäksi lausunnossa todettiin, että tarkemmassa suunnittelussa on hyvä varmistaa laitekaapeleiden käyttötarve ja sijainnit HSL:ltä, ja että *Santaradantie välillä Jokiniemenkatu-Kanervannummi*	Katualueen toimintojen tilavaraukset on tutkittu ratikan katusuunnittelun yhteydessä. Asemakaavaehdotuksessa on huomioitu ratikan katualueen tilavaraukset. Katualueen toteutus suunnitellaan katusuunnittelun yhteydessä. Katusuunnitelmissa otetaan kantaa muun muassa pyöräpysäköintiin sekä kevyen liikenteen kulkuyhteyksiin ja esteettömyyteen. Myös mahdolliset ajouratarkastelut laaditaan katusuunnittelun yhteydessä. Ei toimenpiteitä.

	-katusuunnitelmasta 58711-1 tulisi tutkia ajouratarkastelun avulla, ettei bussin peränylitys osu katokseen tai matkustajiin.	
NRO 6, 22.6.2023 Vantaan kaupunginmuseo	Valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön aluerajausta tullaan luultavasti pienentämään, kun RKY-inventointia ajantasaistetaan. Maiseman kannalta maakunnallisesti merkittäviin / yleiskaavan kulttuuriympäristön merkittäviin alueisiin liittyvät kaavamerkinnät tulisi siirtää myös asemakaavan tasolle. Arvoalueet tulee mainita kaavaselostuksessa. Kaavaselostuksen yleiskaavaa käsittelevää kappaletta tulisi täydentää yleiskaavan Suuren rantatien merkintään liittyvän määräyksen osalta. Jokiniemen Muinaispuistoa on esitetty valtakunnallisesti arvokkaaksi arkeologiseksi kohteeksi. Alueen historian esiintuomisesta tulisi määrätä asemakaavatasolla ja taata, että alueen rikas historia tulisi huomioiduksi yksityiskohtaisempia katu- ja puistosuunnitelmia ja taiteen konsepteja laadittaessa.	Alueella voimassa olevassa asemakaavassa osoitetut katu- ja rautatiealueet sekä yleisten rakennusten korttelialue ovat jo nykyisellään maisemaltaan muuttuneita. Kuninkaalanrannan puistoalueen katualueeksi muuttuvalla osalla sijaitsee nykyisin ulkoilureitti. Ratikka kulkee pääosin olemassa olevassa kaupunkirakenteessa. Yleiskaavan 2020 arvokkaan kulttuuriympäristön alueella katualueen laajennukset ovat vähäisiä. Alueen käyttötarkoitukseen ei tule merkittävää muutosta. Ratikan rakentamisella on vain vähäinen vaikutus Keravanjoen rannan maiseman muuttumiseen. Suojeltu maisema-alue -merkintä ei ole kaava-alueella tarpeellinen, sillä kaava ei mahdollista sellaista rakentamista, jolla olisi vähäistä suurempia vaikutuksia maisemaan. Keravanjoen varren maisemalliset arvot on siten otettu huomioon kaavaratkaisussa. Asemakaavaselostuksen tekstiä on tarkennettu Uusimaa-kaavaa 2050, Vantaan yleiskaavaa ja maisemallisia arvoja koskevilta osin. Määräys alueen historian huomioimisesta katu- ja puistosuunnitelmia ja taiteen konsepteja laadittaessa ei ole tarpeen, sillä katu- ja puistosuunnittelua ohjataan jo laaditulla Ratikan Design Manualilla, jossa maisema, kaupunkikuva ja paikalliset

		erityispiirteet on otettu huomioon. Kaavaselostuksessa Ratikan Design Manual on nostettu ympäristön laatua koskeviin tavoitteisiin. Selostuksen luvussa 4.2 ”Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen” on mainittu, että Kaavan katutilan laatuun kiinnitetään ratikan katu- ja puistosuunnittelussa paljon huomiota.
NRO 7, 26.6.2023 Uudenmaan ELY-keskus	Asuinrakennusten ulkovaipan ääneneristävyydet tulisi kaavatyössä selvittää meluesteen riittävän korkeuden ja sijainnin määrittelyä varten. Meluesteen likimääräinen korkeus tulisi merkitä kaavaan.	Ratikkahanke aiheuttaa alueella meluntorjuntatarpeen julkisivujen osalta. Meluselvityksessä on osoitettu kaksi metriä korkean meluseinän tarve kyseiseen paikkaan. Meluseinällä poistetaan ratikan vaikutus. Kaavaan on lisätty meluesteen vähimmäiskorkeuteen liittyvä määräys. Meluesteen korkeus perustuu asemakaavatyön yhteydessä laadittuun ratikan meluselvitykseen, jonka mukaisesti noin kahden metrin korkuinen meluseinä riittää sisämelun ohjearvojen toteutumiseen. Meluesteiden sijainnit ja korkeudet määritellään tarkemmin ratikan katusuunnitelmissa. Rakennusten ulkovaipan äänieristävyyttä ei ole tarpeen mitata kaavatyön yhteydessä.
NRO 8, 26.6.2023 Uudenmaan liitto	Asemakaavaselostuksen kuvaus maakuntakaavatilanteesta tulee päivittää.	Maakuntakaavaa koskeva teksti selostuksessa on päivitetty.

NRO 1
Vantaan Energia, 31.5.2023

Lausunto:
Sähköverkko

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 - 2 mukaisesti. Suurjänniteilmajohdot sijaitsevat karttaliitteen 3 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija

Kaukolämpöverkko

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 4a-c).

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja kaukolämpöverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija

Vastine:
Maakaapelit ja kaukolämpöputket on huomioitu asemakaavaehdotuksessa.

Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 2
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), 8.6.2023

Lausunto:
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tutustunut yllä mainittuun lausuntopyyntöönne. Tukes antaa lausuntonsa kemikaaliturvallisuuslainsäädännön näkökulmasta (390/2005).

Asemakaavamuutoksella varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle Kyytitiellä, Jokiniemenkadulla ja Väritehtaankadulla. Asemakaavamuutoksella muutetaan tutkimustoimintaa palvelevien yleisten rakennusten korttelialuetta (Y-3), rautatiealuetta (LR) sekä virkistysaluetta (VL) osin katualueeksi.

Kaavamuutosalue sijaitsee Tukesin valvonnassa olevan laajamittaista vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia harjoittavan kohteen (Tikkurila Oyj) välittömässä läheisyydessä. Kohde on turvallisuusselvityslaitos ja kohteen konsultointivyöhyke on 1 km.

Laitoksella varastoidaan ja käsitellään merkittäviä määriä palavia nesteitä. Palavia nesteitä on varastoituna laitoksen sisätiloihin ja ulkona sijaitseville säiliöfarmeille. Merkittävimmäksi suuronnettomuusriskiksi on tunnistettu tulipalo. Suurpalotilanteessa myrkyllisiä savukaasuja voi levitä myös kaavamuutosalueelle ja suurpalo voi aiheuttaa haittaa lähialueen joukkoliikenteelle. Mallinnusten perusteella tulipalon lämpösäteilyvaikutukset eivät ulotu kaavamuutosalueelle, vaan jäävät tehdasalueen sisäpuolelle.

Kaavoituksessa on huomioitava, että yhteiskunnan kannalta merkittävän infrastruktuurin tullessa lähemmäksi tehdasalueita, voi yritysten toiminnan laajenemismahdollisuudet heikentyä vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin osalta.

Tukesin näkemyksen mukaan kaavamuutokselle ei ole estettä käytössä olevien selvitysten ja valvontatietojen perusteella.

Vastine:
Tikkurila Oyj:tä on kuultu kaavatyön aikana MRL 62 §:n sekä MRA 30 §:n mukaisesti.

Kaavassa on annettu sisäilman laatuun liittyvä määräys yleisten rakennusten korttelialueelle; Rakennusten suunnittelussa on huolehdittava siitä, että ympäristön ilman epäpuhtauksien siirtyminen sisätiloihin on estetty. Rakennusten raittiin ilman otto tulisi sijoittaa mahdollisimman etäälle vilkkaista liikenneväylistä.

Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 3
Väylävirasto, 19.6.2023

Lausunto:
Väylävirasto on tutustunut asemakaavan muutosehdotukseen ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta.

Suunniteltava alue sijaitsee Jokiniemen, Hakkilan ja Kuninkaalan kaupunginosissa Tikkurilan suuralueella. Alueeseen kuuluu Kyytitien, Santaradantien ja Jokiniemenkadun katualueita sekä Väritehtaankadun maanalaiset osuudet. Suunnittelualueella kulkee Tikkurila – Hakkila -rataosa. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on varautua Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle Kyytitiellä, Jokiniementiellä ja Väritehtaankadulla.

Väylävirasto on antanut lausunnon asemakaavan muutosluonnoksesta 31.3.2023. Lausunnossa huomautettiin rautatiealueen rajauksen tarkastamisesta sekä eritasoristeyksiä koskevista kaavamerkinnöistä. Asemakaavan muutosehdotukseen ei ole tehty tarkistuksia lausunnon johdosta. Väylävirasto toistaa luonnosvaiheen lausunnossa esitetyt näkemykset.

Rautatiealueen rajaus

Suunnittelualueen luoteisosassa sijaitsee nykyinen Lauri Korpisen kadun tasoristeys. Tasoristeyksen kohdalla Tikkurila – Hakkila -rata sijoittuu voimassa olevan asemakaavan mukaiselle katualueelle aiemmin tehdyn asemakaavamuutoksen seurauksena. Laadittavassa asemakaavassa rautatiealueen ulottuvuutta tulee tarkistaa Lauri Korpisen kadun tasoristeyksen kohdalla siten, että rautatie kaikkineen rakenteineen sijoittuu rautatiealueen puolelle.

Taso- ja eritasoristeykset

Asemakaavan muutosluonnoksessa on Tikkurilantien ja Jokiniementien nykyisten tasoristeysten kohdalle osoitettu eritasoristeykset. Kaava-aineistosta ei ilmene onko eritasoratkaisujen toteutettavuutta ja tilavarauksia tutkittu. Mikäli kyseisiä katuja ei ole tarkoitus toteuttaa tulevaisuudessa radan kanssa eritasoon, tulee kyseisiä kaavamerkintöjä vielä tarkistaa. Muussa tapauksessa eritasoratkaisujen toteutettavuus ja niiden vaatimat tilavaraukset tulee selvittää kaavatyön yhteydessä.

Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

Vastine:
Maanpäällisen asemakaavan muutosehdotuksen nro 002456 alue ei ulotu Lauri Korpisen kadun tasoristeyksen alueelle. Tasoristeyksen kohdalla on vireillä maanalainen asemakaava nro 621200ma, johon ei ole merkitty maanpäällisiä aluevarauksia.

Tikkurilantien ja Tikkurila – Hakkila-radan nykyiselle tasoristeysalueelle ei ole suunnitteilla eritasoristeystä. Kaavamuutosehdotuksessa Tikkurilantie–Tikkurilanraitio-risteyksen eritasoristeyksen kaavamerkintä on korvattu rautatien tasoristeys -merkinnällä.

Tarkistukset:
Tikkurilantie–Tikkurilanraitio-risteyksen eritasoristeyksen kaavamerkintä on korvattu rautatien tasoristeys -merkinnällä.

NRO 4
HSY, 19.6.2023

Lausunto:
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Asemakaavan muutosalueella on raitiotielinjauksen, maanalaisten tilojen ja katuverkoston muutosten takia laajalti siirrettävä vesihuoltoverkostoa. Uusien, saneerattavien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet ja jakaumat on esitetty tarkemmin ratikan suunnitelmien yhteydessä.

Lähivirkistysaluilla (asemakaavamerkintä VL) sijaitsee nykyisiä vesihuoltolinjoja, joita varten ei ole asemakaavaan merkitty johtokujaa. Mikäli katsotaan tarpeelliseksi, tulee niitä varten lisätä johtokuja.

Lisätietoja antaa projektipäällikkö

Vastine:
Vesihuoltoverkosto on huomioitu asemakaavaehdotuksessa.

Vesihuollon linjoille ei ole tarpeen osoittaa johtokujaa kaavassa, sillä ne sijaitsevat yleiseksi alueeksi kaavoitetulla alueella, jolle ei ole suunniteltu rakentamista, joka haittaisi tai estäisi johtokujan sijoittumista. Jos alueelle suunnitellaan rakentamista, johtokujan kaavoittamisen tarve arvioidaan aluetta koskevan kaavamuutoksen yhteydessä.

Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 5
HSL, 22.6.2023

Lausunto:
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) lausuu kannanottonaan seuraavaa:

HSL pitää hyvänä, että alueella varaudutaan tilavarauksilla kestäviin liikkumismuotoihin. Tulee varmistaa, että alueen reitit joukkoliikenteen pysäkeille ovat turvallisia, sujuvia sekä esteettömiä. Myös vaihtoyhteyksistä pysäkkien välillä ja pyörien liityntäpysäköinnistä tulee huolehtia. Mahdollisuuksien mukaan pyöräpysäköinnin tulee olla laadukasta, vähintään runkolukittavaa, mielellään myös katettua. Pyöräpysäköinti tulee sijoittaa siten, ettei siitä koidu konflikteja esim. ohi ajavien pyörien kanssa. Olisi hyvä myös tilavarauksin varautua kestävän liikkumisen tulevaisuuteen, esimerkiksi sähköpyörien lataamiseen ja kuormapyörienkin liityntäpysäköintiin.

Alueeseen liittyy lausuttavina olevia katusuunnitelmia, jotka pääasiassa vaikuttivat toimivilta. Jatkosuunnittelussa kannattaa kuitenkin varautua polkupyörien pysäköintitarpeen kasvuun tulevaisuudessa joka pysäkin yhteydessä ja lisätä suoraan Kyytitien varren bussipysäkille pyöräpysäköintiä, jota nyt ei ollut *Kyytitie välillä Jokiniemenkatu-Tukkukaupankuja* -katusuunnitelmassa 58641-1.

Jokiniemenkatu välillä Keravanjoki-Kyytitie -katusuunnitelmassa 58647-1 oli esitetty pyöräpysäköintiä vain toisella puolelle katua ja toiselle puolella kaupunkipyöriä. Näkisimme että olisi hyvä, jos molemmille puolille Jokiniemenkatua olisi mahdollisuus jättää oma pyörä. Myös pyöräkaistoja voisi leventää 3-metrisiksi, jos tilaa riittää. Vantaan ratikan Jokiniemi-pysäkeille oli merkitty myös varauksia laitekaapeille, mikä on hyvä. Tarkemmassa suunnittelussa on hyvä varmistaa näiden käyttötarve ja sijainnit HSL:ltä.

Santaradantie välillä Jokiniemenkatu-Kanervannummi -katusuunnitelmassa 58711-1 tulisi tutkia ajouratarkastelun avulla, ettei bussin peränylitys osu katokseen tai matkustajiin, nyt lähtö pysäkiltä näyttää melko ahtaalta.

HSL on mielellään mukana kestäviin liikkumismuotoihin liittyvässä jatkosuunnittelussa. Lisätietoja lausunnosta antaa ja jatkosuunnittelussa yhteyshenkilönä on liikennesuunnittelija

Vastine:
Katualueen toimintojen tilavaraukset on tutkittu ratikan katusuunnittelun yhteydessä. Asemakaavaehdotuksessa on huomioitu ratikan katualueen tilavaraukset. Katualueen toteutus suunnitellaan katusuunnittelun yhteydessä. Katusuunnitelmissa otetaan kantaa muun muassa pyöräpysäköintiin sekä kevyen liikenteen kulkuyhteyksiin ja esteettömyyteen. Myös mahdolliset ajouratarkastelut laaditaan katusuunnittelun yhteydessä.

Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 6
Vantaan kaupunginmuseo, 22.6.2023

Lausunto:
Museo on lausunut mielipiteensä Vantaan ratikan kaavarungosta 13.1.2020 päivätyssä lausunnossaan (Dnro VKM/189/2020) sekä Ratikan kaavarunkoluonnoksesta (nro YK0049) 28.6.2022 päivätyssä lausunnossaan (Dnro VKM/073/2022). Museo on tuonut esiin lausunnoissaan, että reitin varrella tulisi nostaa esiin liikenteen, reitin varren historiallisten alueiden ja kohteiden historiaa.

Kaava-alue sijoittuu osittain valtakunnallisesti merkittävälle rakennetun kulttuuriympäristön alueelle (RKY 2009), joka mainitaan kaavaselostuksen luvussa 2.1.3. Kaava-alueen kohdalla kuitenkin on purettu RKY-inventoinnissa mainittu Arkkitehti Osmo Siparin suunnittelema laitosrakennus (vuodelta 1964) ja sen tilalle on rakennettu Säteilyturvakeskuksen toimistorakennus vuonna 2022, joka ei nuoren ikänsä vuoksi ole mukana kaupunginmuseon inventoinneissa. Valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön aluerajausta tullaan luultavasti pienentämään tältä alueelta kun inventointia ajantasaistetaan.

Suunnittelualueen kohdat, jotka osuvat Keravanjoen varteen ovat maiseman kannalta maakunnallisesti merkittäviä (osa Tikkurilan kulttuurimaisemaa. Missä maat on mainioimmat - Uudenmaan kulttuuriympäristöt -selvitys 2022). Uudenmaan maaseutukaavan arvokkaaksi merkitty alue on merkitty myös Vantaan uuteen yleiskaavaan kulttuuriympäristön kannalta merkittäväksi alueeksi (oikeusvaikutteinen liitekartta 1: Arvokas kulttuuriympäristö). Nämä maisema-alueisiin liittyvät kaavamerkinnät tulisi siirtää myös asemakaavan tasolle (merkintä sma - suojeltu maisema-alue). Lisäksi arvoalueet tulee mainita kaavaselostuksen maisemakuvaa kuvaavassa kappaleessa (2.1.2) sekä Uusimaa-kaavaan ja Vantaan yleiskaavaan liittyvissä kappaleissa (luku 2.2.1).

Ratikkalinjaus ylittää Tikkurilantien risteyksessä keskiaikaisen Suuren rantatien linjauksen, joka on yleiskaavan strateginen kehittämiskohde. Suuren rantatien merkintään liittyy määräys, jossa sanotaan, että uusi rakentaminen [Suuren rantatien varrella] tai ympäristörakentaminen liitetään tieympäristöön sen kultuurihistoriallisia ominaispiirteitä korostaen. Asia tulisi lisätä kaavaselostuksen Vantaan yleiskaavaan liittyvään kappaleeseen (luku 2.2.1).

Yllämainittujen ohella tulisi myös huomioida, että Jokiniemenkadun ylittäessä Keravanjoen, näkymät edustavat kivikautista merenpohjaa, jonka rannalla (nykyisen Hakkilan kivisillan kummallakin puolella) sijaitsi yksi Suomen laajimpia tunnettuja kivikautisia asuinpaikkoja. Jokiniemen kivikautista asuinpaikkakokonaisuutta on esitetty valtakunnallisesti arvokkaaksi arkeologiseksi kohteeksi, eli VARK-alueeksi ja paikalla sijaitsee nykyään Jokiniemen Muinaispuisto.

Ratikan reitin katutilan suunnittelussa käytetään Ratikan Design Manualia (Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy 2020), jossa on esitetty katutilan suunnittelun ohje. Design manualin kaupunkikuvallisen laadun visiossa ensimmäisenä kohtana on paikallisten identiteettien tai historian esiin tuominen linjan kalusteissa ja materiaaleissa. Suunnitteluperiaatteiden muistilistassa kaupunkikuvan kohdalle on kirjattu, että paikallisia erityispiirteitä tuodaan esiin kohdekohtaisessa suunnittelussa ja taiteessa. Historian esiin tuominen on siis nostettu esiin visiona ja suunnitteluperiaatteissa, mutta käsikirjassa ei anneta ohjeita tämän aihealueen toteuttamiseen.

Ratikan design manualia täydentää raportti "Maisema, kaupunkikuva. Lähtökohdat Vantaan ratikan taiteelle ja paikallisten erityispiirteiden huomiointiin (WSP 2020)", jossa raitiolinjaa ja sen ympäristöä on tarkasteltu kaavoituksen, maiseman ja liikenteen yleissuunnitelman sekä alueiden historiallisten tietojen

pohjalta. Raportissa mainitaan, että Jokiniemen alueella on laaja yhtenäinen, kehittyvä puisto-rantavyöhyke, joka sisältää runsaasti luontoarvoja sekä historiallisia viitteitä. Historian jälkiä lähiympäristössä runsaasti niin kivikaudelta kuin 1900-luvun alkupuolelta. Historian esiinnostaminen tapahtuu alueella taiteen avulla.

Museon näkökulmasta ratikan kaavojen tausta-aineistossa olevat maininnat historian esiintuomisesta alueella ovat positiivisia. Ne tulisi siirtää asemakaavaan myös määräystasolle esimerkiksi yleisiin määräyksiin kaupunkikuvan kohdalle. Määräyksellä tulisi taata, että alueen rikas historia tulisi huomioiduksi yksityiskohtaisempia katu- ja puistosuunnitelmia ja taiteen konsepteja laadittaessa.

Vastine:
Vantaan yleiskaavassa 2020 osoitettu arvokas kulttuuriympäristö on voimassa olevassa asemakaavassa nro 620700 (YM 14.11.1990) kaavamuutosehdotuksen nro 002456 käsittävällä alueella osoitettu pääosin katu- ja rautatiealueiksi sekä yleisten rakennusten korttelialueeksi (kortteli nro 62040), jossa nykyisin sijaitsee Säteilyturvakeskuksen toimistorakennus. Kyseiset alueet ovat jo nykyisellään maisemaltaan muuttuneita.

Asemakaavan muutoksella nro 002456 varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille sekä parannetulle katuympäristölle. Kuninkaalanrannassa voimassa olevan asemakaavan puistoaluetta ja lähivirkistysaluetta (VP ja VL) muutetaan kaavamuutoksella osin katualueeksi. Kuninkaalanrannan puistoalueen katualueeksi muuttuvalla osalla sijaitsee nykyisin jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden käytössä oleva ulkoilureitti. Ratikka kulkee pääosin olemassa olevassa kaupunkirakenteessa, jossa se sovitetaan joko olemassa olevaan tai levennettävään katualueeseen. Yleiskaavan 2020 arvokkaan kulttuuriympäristön alueella katualueen laajennukset ovat vähäisiä. Alueen käyttötarkoitukseen ei tule merkittävää muutosta.

Asemakaavamuutos muuttaa alueen kaupunkikuvaa jonkin verran, pääosin katualueen osalta. Ratikan rakentamisella on vain vähäinen vaikutus Keravanjoen rannan maiseman muuttumiseen. Suojeltu maisema-alue -merkintä ei ole kaava-alueella tarpeellinen, sillä kaava ei mahdollista sellaista rakentamista, jolla olisi vähäistä suurempia vaikutuksia maisemaan. Keravanjoen varren maisemalliset arvot on siten otettu huomioon kaavaratkaisussa.

Asemakaavaselostuksen tekstiä on tarkennettu Uusimaa-kaavaa 2050 ja Vantaan yleiskaavaa (luku 2.2.1) sekä maisemallisia arvoja (luku 2.1.2) koskevilta osin.

Määräys alueen historian huomioimisesta katu- ja puistosuunnitelmia ja taiteen konsepteja laadittaessa ei ole tarpeen, sillä katu- ja puistosuunnittelua ohjataan jo laaditulla Ratikan Design Manualilla, jossa maisema, kaupunkikuva ja paikalliset erityispiirteet on otettu huomioon. Kaavaselostuksessa Ratikan Design Manual on nostettu ympäristön laatua koskeviin tavoitteisiin. Selostuksen luvussa 4.2 ”Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen” on mainittu, että Kaavan katutilan laatuun kiinnitetään ratikan katu- ja puistosuunnittelussa paljon huomiota.

Tarkistukset:
Asemakaavaselostuksen tekstiä on tarkennettu Uusimaa-kaavaa 2050 ja Vantaan yleiskaavaa (luku 2.2.1) sekä maisemallisia arvoja (luku 2.1.2) koskevilta osin.

NRO 7
Uudenmaan ELY-keskus, 26.6.2023

Lausunto:
Kaavassa on osoitettu varaus meluesteelle Kyytitielle korttelin 64057 läheisyyteen. Kaavaselostuksen mukaan julkisivujen suojaksi esitetään meluseinää, jonka torjuntavaikutuksen ansiosta sisämelun ohjearvot eivät ylity. Meluesteen korkeuden ja sijainnin määrittelyssä tulee ottaa huomioon suojattavien asuinrakennusten ulkovaipan ääneneristävyys. Olemassa olevien rakennusten ääneneristävyydet voivat olla heikompia kuin raitiotiehankkeen meluselvityksessä on oletettu. Asuinrakennusten ulkovaipan ääneneristävyydet tulisi kaavatyössä selvittää meluesteen riittävän koon määrittelyä varten. Meluesteen likimääräinen korkeus tulisi merkitä kaavaan.

Vastine:
Meluntorjuntatarve on määritelty Vantaan raitioradan meluselvityksestä (Sitowise Oy 1.3.2023) ilmenneen melutason muutoksen ja raitioliikenteen aiheuttaman melun perusteella. Rakenteellista meluntorjuntaa esitetään selvityksessä kohteissa, joissa raitioliikenteen aiheuttama melu ylittää ohjearvon ja raitio-, tie- ja katuliikenteen yhteismelu hankkeen myötä huomattavissa määrin kasvaa (yli 2 dB). Ratikkahanke aiheuttaa alueella meluntorjuntatarpeen julkisivujen osalta. Meluselvityksessä on osoitettu kaksi metriä korkean meluseinän tarve kyseiseen paikkaan. Meluseinällä poistetaan ratikan vaikutus.

Kaavaan on lisätty meluesteen vähimmäiskorkeuteen liittyvä määräys. Meluesteen korkeus perustuu asemakaavatyön yhteydessä laadittuun ratikan meluselvitykseen, jonka mukaisesti noin kahden metrin korkuinen meluseinä riittää sisämelun ohjearvojen toteutumiseen.
Meluesteiden sijainnit ja korkeudet määritellään tarkemmin ratikan katusuunnitelmissa.
Rakennusten ulkovaipan äänieristävyyttä ei ole tarpeen mitata kaavatyön yhteydessä.

Tarkistukset:
Kaavaan on lisätty meluesteen vähimmäiskorkeuteen liittyvä määräys.

NRO 8
Uudenmaan liitto, 26.6.2023

Lausunto:
Kiitos lausuntopyynnöstä. Uudenmaan liitto ei anna lausuntoa otsikon mukaisesta asemakaavaehdotuksesta. Uudenmaan liitto kuitenkin toteaa, että selostuksen kuvaus maakuntakaavatilanteesta tulee päivittää. Uusimaa-kaava 2050 on saanut lainvoiman 13.3.2023, josta Vantaan alueella on voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava.

Vastine:
Maakuntakaavaa koskeva teksti selostuksessa on päivitetty.

Tarkistukset:
Maakuntakaavaa koskeva teksti selostuksessa on päivitetty.

Äänestysraportti

Asemakaavan muutos 002456 ja maanalainen asemakaava 621200ma sekä tonttijaon muutos, 62 Jokiniemi, 64 Kuninkaala ja 66 Hakkila / Vantaan ratikka: Jokiniemi

Äänestyksen tiedot

Kokous:	Kaupunginhallitus 13.11.2023
Aiheen nimi:	§ 21
Äänestyksen nimi:	JAA=Asian hyväksyminen EI= Asian hylkääminen
Äänestyksen aihe:	
Äänestys alkaa:	13.11.2023 12.19.27
Äänestys päättynyt:	13.11.2023 12.20.13

Äänestyksen kokonaistulokset

Osallistujat:

Paikalla	15	

Äänet:

Kyllä	12	80%
Ei	3	20%
Tyhjää	0	0%
DNPV	0	0%

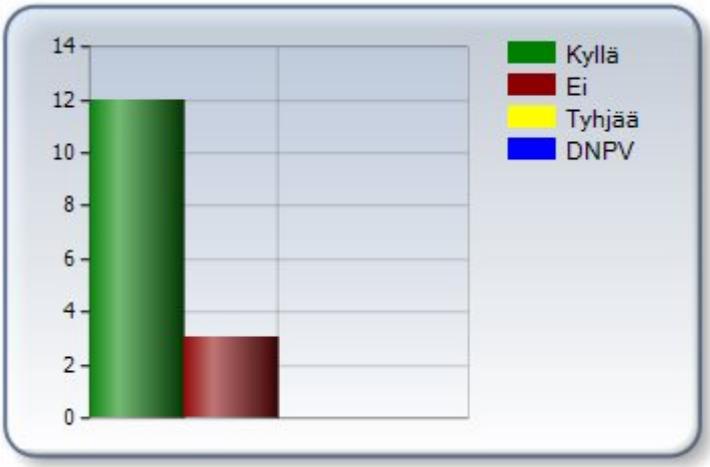

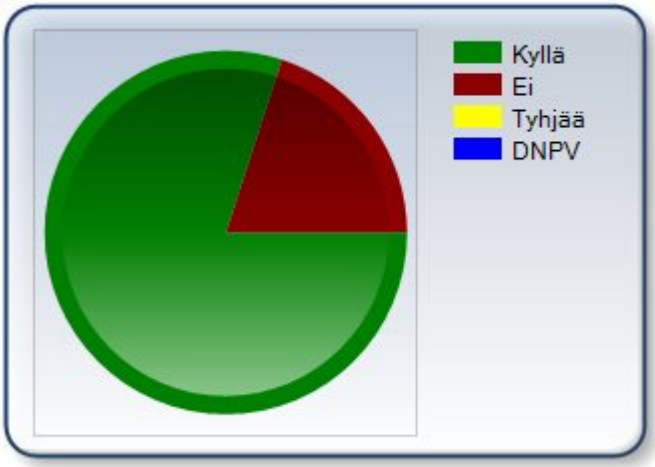

Äänestysraportti

Puolueiden äänestystulokset

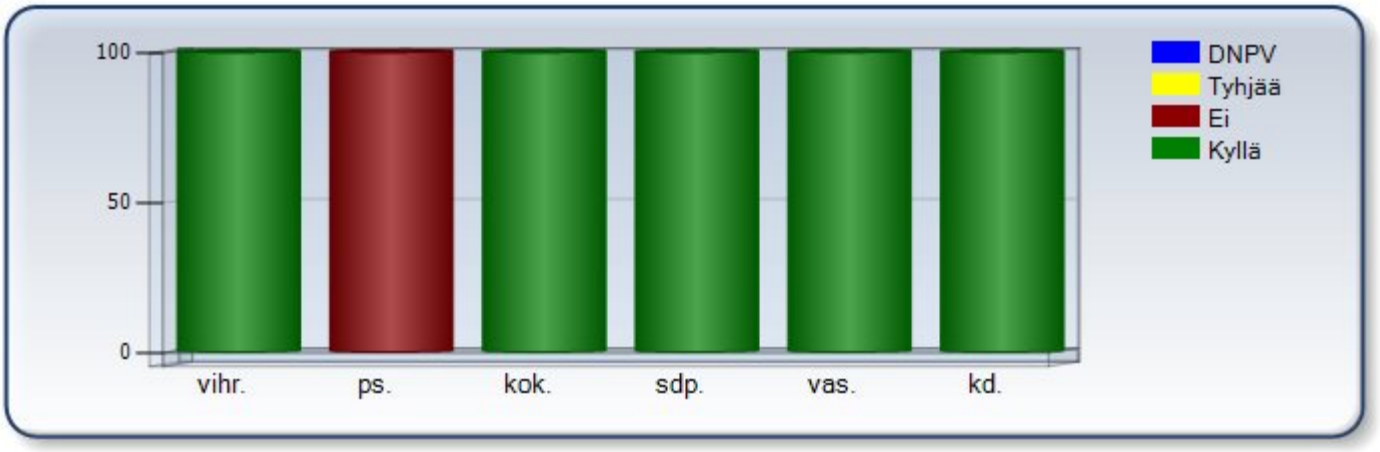

kd.	
Kyllä	1
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

kok.	
Kyllä	4
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

ps.	
Kyllä	0
Ei	3
Tyhjää	0
DNPV	0

sdp.	
Kyllä	4
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

vas.	
Kyllä	1
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

vihr.	
Kyllä	2
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

Äänestysraportti

Henkilökohtaiset äänestystulokset

Kyllä	
Abdi	sdp.
Haapalainen	sdp.
Karinen	vas.
Kasonen	kok.
Kaukola	sdp.
Kuusela	vihr.
Orpana	kok.
Raja-Aho	kok.
Rokkanen	kok.
Tammi	sdp.
Tuomela	kd.
Valtanen	vihr.

Ei	
Lundell	ps.
Niikko	ps.
Saimen	ps.

22 § **Asemakaava 251400, 25 Myllymäki / Vehkalan Kinkerit**

VD/9339/10.02.04.00/2020
SP/V-PR/AKH/VIK/JT

Vehkalan kinkerit -asemakaavalla mahdollistetaan tehokkaan, toiminnallisesti monipuolisen ja vahvasti joukkoliikenteeseen tukeutuvan Vehkalan työpaikka-alueen laajentuminen itään voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti. Asemakaavan sallima kokonaisrakennusoikeus on noin 34 876 k-m², josta toimitilarakentamisen (KTY) osuus on 30 685 k-m² ja ympäristöhäiriötä aiheuttamattoman teollisuusrakentamisen (TY) osuus on 4191 k-m².

Asemakaava koskee kortteleita 25093, 25094, 25095 ja 25099 sekä katu- ja virkistysalueita, kaupunginosassa 25 Myllymäki.

Tonttijako on asemakaavassa ohjeellinen ja se koskee kortteleita 25093, 25094, 25095 ja 25099 kaupunginosassa 25, Myllymäki.

Alue sijaitsee Myllymäessä, Kehä III:n pohjoispuolella, noin 400 metrin etäisyydellä Kehäradan Vehkalan asemasta itään. Suunnittelualuetta rajaa lännessä Härkälenkki ja sen varressa oleva yritystontti. Pohjoisessa alue rajautuu Härkähaantiehen ja sen pohjoispuolisiin asemakaavoittamattomiin alueisiin. Idässä ja etelässä aluetta rajaa Hämeenlinnanväylän ja Kehä III:n reunaan sijoittuva jalankulku- ja pyöräilyreitti. Alueen pinta-ala on noin 6,2 hehtaaria.

Hakija
Vantaan kaupunki

Maanomistus
Kaava-alue on Vantaan kaupungin omistuksessa.

Valmistelu
Kaava on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitettu TP-merkinnällä monipuoliseksi työpaikka-alueeksi ja kestävän kasvun vyöhykkeeksi. Alue tulee toteuttaa vihertehokkaasti. Toteutuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota kaupunkitilan viihtyisyyteen sekä kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksiin. Alue on lentomeluvyöhykettä L1 (LDEN yli 60 dB). Alueelle ei saa rakentaa uusia asuntoja eikä sijoittaa muita melulle herkkiä toimintoja. Korjausrakentaminen ja tuhoutuneen asuinrakennuksen korvaaminen on sallittu. Lisäksi alue on osittain lentokoneiden laskeutumisvyöhykettä, jolla melu on huomioitava rakentamisessa. Asumiseen ja muihin melulle herkkiin toimintoihin käytettävien rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 35 dB.

Asemakaava
Asemakaavalla laajennetaan Vehkalan nykyistä osittain vielä rakenteilla olevaa työpaikka-aluetta itään kohti Hämeenlinnanväylää. Kaavalla muutetaan entinen Vantaankosken koulun alue sekä Härkälenkin ja Isotammentien väliin sijoittuvat kaavoittamattomat kiinteistöt toiminnoiltaan monipuoliseksi ja tehokkaaksi työpaikka-alueeksi. Kaava koostuu neljästä työpaikkarakentamiseen osoitetusta korttelista

(KTY, TY). Korttelialueiden lisäksi kaavaan sisältyy lähivirkistys- (VL) puisto- (VP) ja katualueita. Asemakaavoitettava alue on kokonaisuudessaan kaupungin omistuksessa.

Pääosa rakentamisen mahdollistavista korttelialueista (81 %) osoitetaan toimitilarakentamiseen (KTY-korttelit 25093–25095). Loput (19 %) korttelialueet osoitetaan ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten rakentamiseen (TY-kortteli 25099). Rakentamisen kerrosluku vaihtelee III-VI välillä. Rakennusoikeus on osoitettu tehokkuusluvuilla korttelikohtaisesti. Rakentamisen tehokkuus vaihtelee e=0.5:sta e=1.0:aan. Asemakaavassa osoitettu rakentamisen määrä on yhteensä 34 876 k-m2. Korttelialueille osoitetut rakennusalat ovat väljiä ja rakentamisen sijoittumista ohjataan kaavassa ainoastaan nuolimerkinnöillä, joilla osoitetaan rakennusalueen raja, johon rakennus on rakennettava kiinni. Asemakaavassa on useita alueelle muodostuvan kaupunkikuvan luonteeseen ja laatuun vaikuttavia kaavamääräyksiä. Lisäksi kaava edellyttää uusiutuvan energian tuottamista ja osan rakennusten katoista toteuttamista kasvikattoina.

Asemakaava mahdollistaa alueelle sijoittuvien toimijoiden tarpeiden mukaan toteuttaa joko tuotanto- tai toimistotiloihin painottuvaa rakentamista. Lisäksi KTY-korttelialueilla kaava sallii rakennusten maantasokerrokseen liike-, näyttely- ja kokoontumistiloja 20 % rakennusoikeudesta. TY-korttelialueella kaava mahdollistaa käyttää 25 % rakennusoikeudesta toimistotilojen ja 25 % pääkäyttötarkoitukseen liittyvien myymälä- ja muihin siihen verrattavien tilojen toteutukseen.

Katuverkon osalta alue liittyy rakennettuun ympäristöön Härkähaantien, Härkälenkin sekä Kehä III:n ja Hämeenlinnanväylän alikulkujen kautta. Kaava-alueen katuverkko muodostuu kahdesta päättyvästä tonttikadusta (Kinkeritie ja Kinkeripiha) ja yhdestä jalankululle ja polkupyöräilylle osoitetusta kadusta (Siirtolanpolku). Autoliikenteelle osoitetut katualueet on mitoitettu raskaalle liikenteelle ja niiden toiseen reunaan on varattu yhdistetty jalankulku- ja pyöräilyreitti. Katujen toteutuksessa hyödynnetään alueella jo olevia ajoväyliä. Katujen yleissuunnittelutyön yhteydessä on tutkittu mahdollisuuksia säilyttää katualueilla olemassa olevaa puustoa. Säilytettävät puut on merkitty kaavakarttaan. Alueella olevaa puustoa säilyy myös kaavassa osoitetuilla viheralueilla (Kinkeripuisto sekä Georg ja Anna Collinin puisto), joille on osoitettu myös ulkoilureittejä tukemaan alueen jalankulku- ja pyöräilyreitistöä. Georg ja Anna Collinin puistoon on lisäksi osoitettu aluevaraus alueella muodostuvien hulevesien käsittelyyn. Alustavien puisto- ja vesihuoltosuunnitelmien mukaan puistoon toteutetaan kaksi erillistä hulevesipainannetta, joihin on mahdollista johtaa helevesiä myös korttelialueilta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 16.12.2020.
Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä tuli 31.1.2021 mennessä 7 kappaletta. Mielipiteissä ei vastustettu alueen kaavoittamista, sen sijaan esitettiin alueen suunnitteluun liittyviä tavoitteita ja toivomuksia. Mielipiteissä tuotiin esiin alueella ja sen läheisyydessä sijaitsevien voimajohto- ja vesihuoltolinjojen huomioonottaminen. Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä ja vastineet niihin on selostettu asemakaavaselostuksen liitteenä olevissa Mielipiteiden koonti -asiakirjassa, joka on saatavilla kaavan verkkosivulla:
https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/vehkalan-tyopaikka-alue-laajenee-kinkereiden-alueelle

Kaavatyötä esiteltiin 22.4.2021 koronarajoitusten takia virtuaalisesti järjestetyssä Kivistön yleisötilaisuudessa. Kaava-aineisto oli myös esillä Kivistön kirjastossa 27.10.2021 pidetyssä Kivistön kaupunkisuunnittelun avointen ovien tilaisuudessa. Kaava-alueen rajauksen muututtua osallistumis- ja arviointisuunnitelma päivitettiin 30.3.2022 ja se julkaistiin kaavan verkkosivulla. Päivitettyä osallistumis-

ja arviointisuunnitelmaa ei asetettu uudelleen nähtäville, koska kaava laajeni alueelle, jolla asemakaava jo oli vireillä (Vehkalan työpaikka-alueet 2, kaava nro 25100). Uutta 30.3.2022 päivitettyä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa ja muuta kaava-aineistoa esiteltiin 31.3.2022 Kivistön kirjastossa pidetyssä Kivistön kaupunkisuunnittelun avointen ovien tilaisuudessa sekä Kivistön kyläjuhlilla 17.9.2022.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaava kohdistuu kokonaan Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa työpaikkakortteleita (4 kpl).

Sopimus
Asemakaavaan ei liity maankäyttösopimusta.

Kaupunkiympäristölautakunta 21.3.2023 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 21.3.2023 päivätty asemakaavaehdotus 251400, 25 Myllymäki / Vehkalan Kinkerit,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 17.4.2023 § 20

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 21.3.2023 päivätty asemakaavaehdotus 251400, 25 Myllymäki / Vehkalan Kinkerit,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Nähtävilläolo
Asemakaavaehdotus ja tonttijakoehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 3.5.-1.6.2023. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 17.4.2023 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 13 kpl ja saatiin 6 kpl. Lausunnot vastineineen liitteenä.

Tehdyt tarkistukset
Kaavamääräyksissä käytettyjä termejä on selkeytetty. TY- korttelia-aluetta koskevassa kaavamääräyksessä käytetty termi ”myymälätilat” on korvattu termillä ”liiketilat”

Koko kaava-aluetta koskeviin kaavamääräyksiin on lisätty ilmastovaikutusten pienentämiseen ja vähähiilisiin rakenneratkaisuihin ohjaavat seuraavat määräykset:

- Rakentamisen tulee olla elinkaarikestävää ja energiatehokasta. Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma.
- Betonirunkoisissa rakennuksissa tulee käyttää osittain vähähiilistä betonia. Vähähiilisyys tulee todentaa BY-vähähiilisyyslaskurilla tai vastaavalla kolmannen osapuolen menetelmällä.

Koko kaava-aluetta koskevien ruotsinkielisten kaavamääräysten toimistotilojen autopaikkojen pysäköintinormissa oleva kirjoitusvirhe ”1 bp / 50 m^2-vy” on korjattu seuraavaksi ”1 bp / 60 m^2-vy”.

Edellä mainitut tarkistukset ja korjaukset eivät ole merkittäviä, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaavaselostuksen tarkistukset
Asemakaavaselostuksen kohtaa ”2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset” maakuntakaavan tilannetta selostava teksti on muutettu seuraavaksi: ”Uusimaa-kaava 2050 on saanut lainvoiman 13.3.2023, josta Vantaan alueella on voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava.”

Vehkalan yleissuunnitelmaa käsittelevä kappale on poistettu kaavaselostuksesta.

Selostuksen kohtaa ”4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta” on täydennetty koskien vaikutusten arviointia.

Sopimus
Asemakaavaan ei liity maankäyttösopimusta.

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaava on tehty kaupungin työnä.

Kaupunkiympäristölautakunta 24.10.2023 § 16

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 24.10.2023 päivätty asemakaavaehdotus 251400, 25 Myllymäki / Vehkalan Kinkerit.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 22

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 24.10.2023 päivätty asemakaavaehdotus 251400, 25 Myllymäki / Vehkalan Kinkerit.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavaehdotus 24.10.2023
- Asemakaavaselostus 24.10.2023
- Lausunnot ja vastineet 24.10.2023

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti vs. Annakaisa Haanpää, p. 043 826 8456,
asemakaava-arkkitehti Veli-Pekka Ristimäki, p. 043 825 0515
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

251400

Päiväys
Datum

24.10.2023

Vantaan kaupunki

Vehkalan kinkerit

Kaupunginosa 25, MYLLYMÄKI

Asemakaava

Korttelit 25093-25095 ja 25099 sekä katu- ja virkistysalueet.

1:1000

Vanda stad

Veckals läsförför

Stadsdel 25, KVARNBACKA

Detaljplan

Kvarteren 25093-25095 och 25099 samt gatu och rekreationsområden.

1:1000

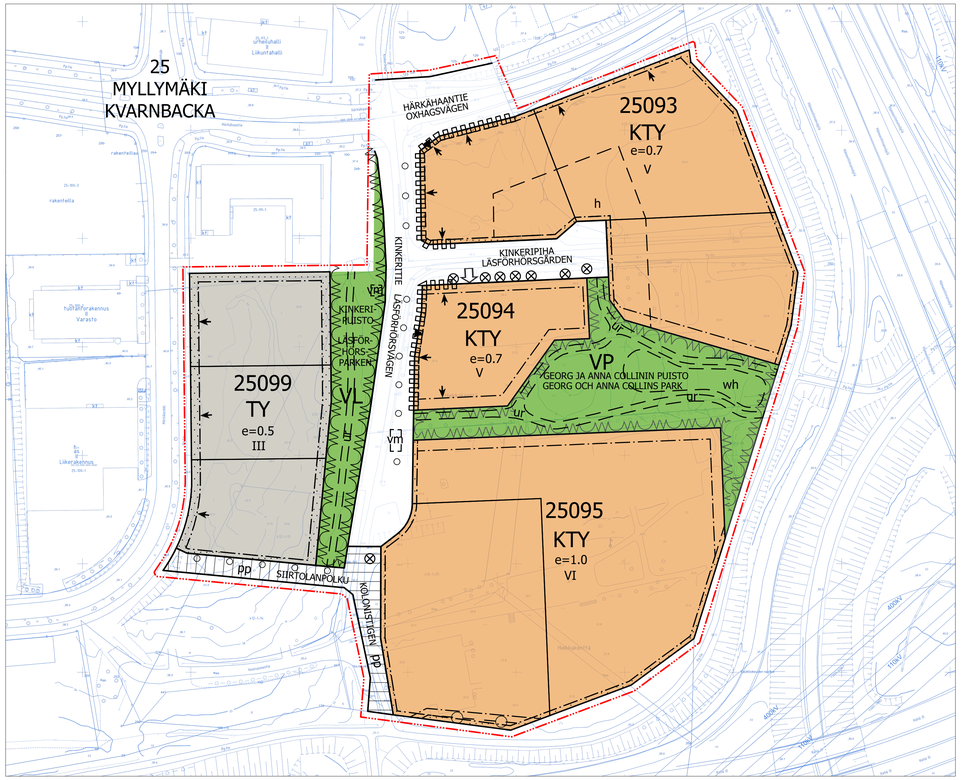

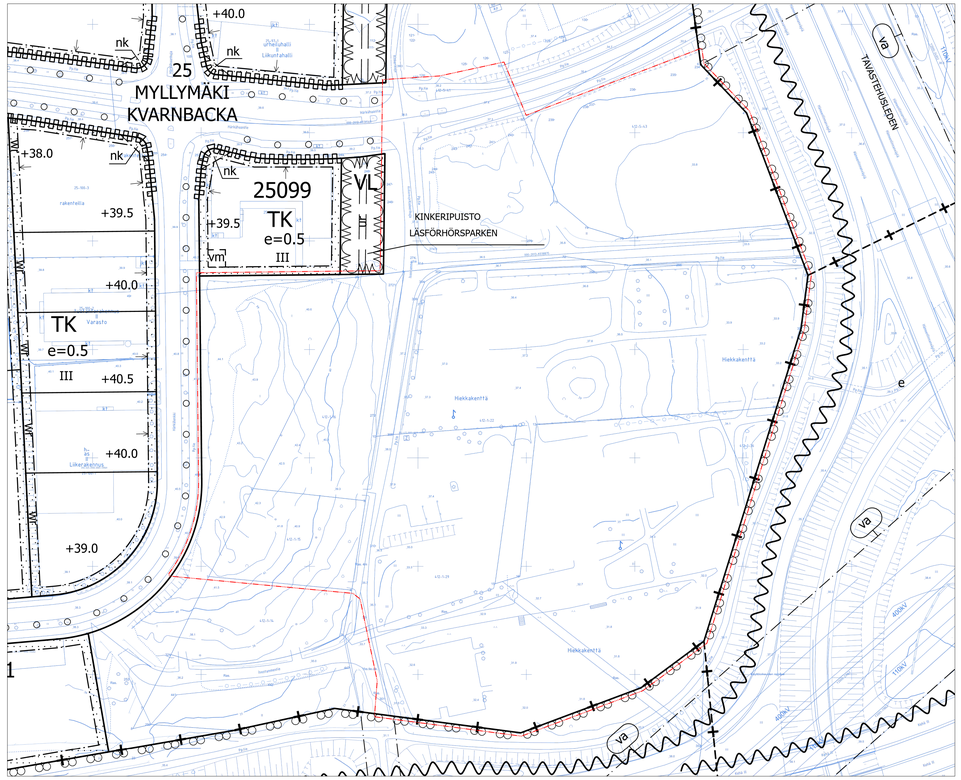

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

KTY

Toimitilarakennusten korttelialue.

Alueelle saa rakentaa toimistorakennuksia sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia teollisuusrakennuksia ja niiden yhdistelmiä.

Rakennuksen ensimmäiseen kerrokseen saa sijoittaa liike-, näyttely- ja kokoontumistiloja 20 % rakennusoikeudesta.

Toimisto- ja liikerakennusten kattokerrokseen saadaan sijoittaa työntekijöiden käyttöön tarkoitettuja tiloja, talvipuutarhoja sekä kuntosalitiloja rakennusoikeuden ja kerrosluvun estämättä. Nämä tilat eivät mitoita autopaikkoja.

Kattopinta-alasta vähintään 80 % tulee toteuttaa kasvikattona.

Kaupunkikuva

Arkkitehtuurin on oltava korkeatasoista, värikästä sekä toimintaa ja rakentamistekniikkaa ilmentävää.

Ilmastointi- ja muut tekniset tilat, laitteet ja rakenteet tulee olla näkyvissä ja niitä tulee hyödyntää rakennuksen arkkitehtuurissa.

Kinkeritien ja Kinkeripihan varteen sijoittuviin rakennuksiin tulee järjestää vähintään yksi pääsisäänkäynti Kinkeritien tai Kinkeripihan puolelta. Pääsisäänkäynnin yhteyteen tulee varata vähintään 6 säältä suojattua paikkaa polkupyöräpysäköintiin.

Korttelissa 25093 yksi pääsisäänkäynti tulee sijoittaa Härkähaantien ja Kinkeritien risteykseen.

Kadun puoleiset julkisivut tulee aukottaa siten, että julkisivupinnasta vähintään 20 % on lasia.

Härkähaantien puoleiset julkisivut tulee jäsentää enintään 50 metrin mittaisiin osiin porrastuksilla, sisäänvedoilla tai vastaavilla rakenteilla.

Rakennuksen julkisivuissa tulee käyttää kahta toisistaan selkeästi erottuvaa päävärisävyä. Julkisivun päävärinä ei saa käyttää valkoista, mustaa tai harmaan sävyjä.

Mikäli rakennukset eivät sijoitu kadun puoleiseen rakennusalan rajaan kiinni, tulee tontit rajata katualueita vasten kaupunkikuvallisesti korkeatasoisin rakentein esim. muurein, kivikorein ja aitarakentein. Näitä rakenteita saa sijoittaa tonttia reunustavalle istutettavalle alueelle.

Korttelissa 25093 Härkähaantien ja Kinkeritien risteykseen rajautuvalla tontin osalla rakennuksen kaupunkikuvallisen asemaan on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Ulkoalueet

Ulkovarastointialueet ja varastokatokset on rajattava niin, että varastoitava materiaali ei haitallisesti näy kadulle ja ulkoilureiteille tai naapuritontin käyttöpihojen suuntaan. Ulkovarastointi ei saa aiheuttaa maisemallista tai muuta haittaa ympäristölle.

Tontilla olevien rakennusten, varastojen, katosten ja ulkovarastointia rajaavien rakenteiden tulee muodostaa materiaaleiltaan ja rakennustavaltaan yhtenäinen arkkitehtoninen kokonaisuus.

Katoksissa tulee käyttää kasvikattoja.

Rakentamatta jäävät tontin osat tulee istuttaa niillä osin, kun niitä ei käytetä liikenteelle tai pysäköintiin. Istutettavat alueet on pidettävä huolitellussa kunnossa.

Mikäli tontti aidataan, aita tulee olla kolmilanka verkkoa.

Korttelissa 25094 rakentaminen ja tonttia rajaavat rakenteet Kinkeripihan läheisyydessä eivät saa aiheuttaa haittaa tai vahinkoa katualueella oleville puille ja puiden juuristolle.

TY

Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.

Alueella saa rakentaa ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia teollisuusrakennuksia.

Enintään 25 % rakennusoikeudesta saa käyttää toimistotiloja varten.

Enintään 25 % rakennusoikeudesta saa käyttää pääkäyttötarkoitukseen liittyviä myymälä- ja muita siihen verrattavia tiloja varten.

Kattopinta-alasta vähintään 40 % tulee toteuttaa kasvikattona.

Kaupunkikuva

Arkkitehtuurin on oltava korkeatasoista, värikästä ja kaupunkikuvaa rikastuttavaa.

Ilmastointilaitteet ja muut tekniset laitteet tulee integroida muuhun rakennussuunnitteluun.

Kvartersområde för verksamhetsbyggnader.

På området får byggas kontorsbyggnader och industribyggnader som inte stör miljön, liksom kombinationer av dessa.

I byggnadernas första plan får affärs-, utställnings- och samlingslokaler på 20 % av byggrätten placeras.

I kontors- och affärsbyggnadernas takvåning får placeras utrymmen avsedda för de anställda, vinterträdgårdar och gymlokaler utan att byggrätten och våningstalet utgör ett hinder. Dessa utrymmen räknas inte vid dimensioneringen av bilplatser.

Av takytan ska minst 80 % byggas som vegetationstak.

Stadsbild

Arkitekturen ska vara av hög kvalitet, färggrann och avspegla verksamheten och byggnadstekniken.

Ventilations- och övriga tekniska utrymmen, anordningar

Rakennuksiin tulee järjestää vähintään yksi pääsisäänkäynti kadun puolelta. Sisäänkäynnin yhteyteen tulee varata vähintään 6 säältä suojattua paikkaa polkupyöräpysäköintiin.

Kadun puoleiset julkisivut tulee aukottaa siten, että julkisivupinnasta vähintään 20 % on lasia.

Kadun puoleiset julkisivut tulee jäsentää enintään 40 metrin mittaisiin osiin porrastuksilla, sisäänvedoilla tai vastaavilla rakenteilla.

Rakennuksen julkisivuissa tulee käyttää kahta toisistaan selkeästi erottuvaa päävärisävyä. Julkisivun päävärinä ei saa käyttää valkoista, mustaa tai harmaan sävyjä.

Mikäli rakennukset eivät sijoitu kadun puoleiseen rakennusalan rajaan kiinni, tulee tontit rajata katualueita vasten kaupunkikuvallisesti korkeatasoisin rakentein esim. muurein, kivikorein ja aitarakentein. Näitä rakenteita saa sijoittaa tonttia reunustavalle istutettavalle alueella.

Utomhusområden

Områdena och skärmtaken för upplagring utomhus ska avgränsas så att det material som lagras inte syns på ett ögonenfallande sätt från gatan, liksom inte heller till friluftslederna eller granntomtens gårdsplaner. Upplagringen utomhus får inte inverka negativt på landskapet eller på annat vis vara till skada för miljön.

De byggnader, förråd, skärmtak eller konstruktioner som avskärmar upplagringen utomhus måste till sina material och sitt byggnadssätt utgöra en arkitektonisk helhet.

I takkonstruktionerna ska gröntak användas.

De tomtdelar som blir obebyggda ska planteras till de delar som de inte används för trafik eller parkering. Områdena som planteras ska hållas i ett värdat skick.

Om en tomt inhägnas, ska inhägnaden bestå av tretrådsnät.

I kvarteret 25094 får inte byggande och konstruktioner som avgränsar tomten i närheten av Läsförhörsgården störa eller skada träden och trädens rötter i gatuområdet.

Kvartersområde för industribyggnader där miljön ställer särskilda krav på verksamhetens art.

På området får industribyggnader som inte stör miljön byggas.

Högst 25 % av byggrätten får användas för kontorslokaler.

Högst 25 % av byggrätten får användas för affärs- och andra därmed jämförbara lokaler som ankrytер till det huvudsakliga användningsändamålet.

Av takytan ska minst 40 % byggas som vegetationstak.

Stadsbilden

Arkitekturen ska vara av hög kvalitet, färggrann och den ska berika stadsbilden.

Ventilationsanläggningar och andra tekniska anordningar ska integreras i den övriga byggnadsplaneringen.

Till byggnaderna ska minst en huvudentré ordnas från gatan. I anslutning till entrén ska minst 6 väderskyddade platser för cykelparkering reserveras.

Fasaderna mot gatan ska förses med öppningar så att minst 20 % av fasadytan består av glas.

Fasaderna mot gatorna ska strukteras i högst 40 meter långa sektioner genom avtrappningar, indragna partier eller motsvarande konstruktioner.

Två huvudfärger som tydligt avviker från varandra ska användas i byggnadens fasader. Vitt, svart eller gråa nyanser får inte användas som huvudfärg i fasaden.

Om byggnaderna inte placeras så att de är fast i byggnadslinjen mot gatan, ska tomterna avgränsas från gatuområdena med stadsbildsmässigt högklassiga konstruktioner, t.ex. murar, stenkorgar och staketkonstruktioner. Dessa konstruktioner får placeras i det område som kantar tomten och kommer att planteras.

Utomhusområden

Områdena och skärmtaken för upplagring utomhus ska avgränsas så att det material som lagras inte syns på ett ögonenfallande sätt från gatan, liksom inte heller till friluftslederna eller granntomtens gårdsplaner. Upplagringen utomhus får inte inverka negativt på landskapet eller på annat vis vara till skada för miljön.

De byggnader, förråd, skärmtak eller konstruktioner som avskärmar upplagringen utomhus måste till sina material och sitt byggnadssätt utgöra en arkitektonisk helhet.

De tomtdelar som blir obebyggda ska planteras till de delar som de inte används för trafik eller parkering. Områdena ska förses med planteringar och hållas i ett värdat skick.

Om en tomt inhägnas, ska inhägnaden bestå av tretrådsnät.

VP

Puisto.

Puistoreittejä suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee huomioida, etteivät ne aiheuta haittaa olemassa olevalle puustolle.

VL

Lähivirkistysalue.

Koko kaava-aluetta koskevat määräykset

Ulkomainonta ei saa heikentää liikenneturvallisuutta.

Mikään rakennuksen osa, rakenne, laite tai kasvillisuus ei saa läpäistä Helsinki-Vantaan lentoaseman esterajoituspintoja.

Korttelialueella tulee tuottaa uusiutuvaa energiaa.

Rakentamisen tulee olla elinkaarikestävää ja energiatehokasta. Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma.

Betonirunkoisissa rakennuksissa tulee käyttää osittain vähähiilistä betonia. Vähähiilisyys tulee todentaa BY-vähähiilisyyslaskurilla tai vastaavalla kolmannen osapuolen menetelmällä.

Korttelin vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,8. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Park.

Då parkleder planeras och anläggs ska hänsyn tas till att de inte stör det existerande trädbeståndet.

Område för närrekreation.

Bestämmelser som gäller hela planområdet

Utomhusreklam får inte försämra trafiksäkerheten.

Ingen byggnadsdel, konstruktion, anläggning eller växtlighet får överstiga Helsingfors-Vanda flygplats hinderbegränsande ytor.

Förnybar energi ska produceras i kvartersområdet.

Byggandet ska vara hållbart ur ett livscykelperspektiv och energieffektivt. I samband med ansökan om bygglov ska en beräkning av koldioxidavtrycket presenteras.

I byggnader med betongstomme ska koldioxidfattig betong användas delvis. Koldioxidutsläppen ska intygas med Finska Betongföreningens räknare eller motsvarande metod som tillhandahålls av tredje part.

Kvarterets gröneffektivitet ska uppfylla målsättningstal 0,8. Grönеffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet genom en plan över gården och en grönеffektivitetskalkyl.

Ympäristömelu

Toimistojen ja vastaavien hiljaisten työtilojen ulko- ja sisäpuolen välisen äänitasoeron ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.

Pysäköinti

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

- Liiketilat 1 ap / 100 k-m²
- Toimistot 1 ap / 60 k-m²
- Tuotantotilat 1 ap / 120 k-m²

Säältä suojattuja helposti käytettäviä polkupyöräpaikkoja varten on varattava tilaa seuraavasti:

- Liiketilat 1 pp / 40 k-m²
- Toimistot 1 pp / 50 k-m²
- Tuotantotilat 1 pp / 250 k-m²

Maanpäälliset pysäköintialueet tulee jäsentää rakentein tai istutuksin. Rakenteelliset pysäköintitilat ja -alueet tulee ratkaista korkeatasoisesti, liinnittämällä huomiota pysäköintilaitosten valoisuuteen sekä kaupunkikuvan ja vihtyvyyden vaatimuksiin.

Dagvatten

På tomterna ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna dagvattensystemet. För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten.

Miljöbuller

Ljudnivåskillnaden ΔL mot flyg- och vägtrafikbuller vara minst 35 dB mellan kontors och motsvarande tysta arbetslokalers ut- och insida.

Parkering

Minimiantalet biplatser:

- Affärslokaler 1 bp / 100 m²-vy
- Kontor 1 bp / 60 m²-vy
- Produktionslokaler 1 bp / 120 m²-vy

Utrymme för väderskyddade och lättillgängliga cykelplatser ska reserveras enligt följande:

- Affärslokaler 1 cp / 40 m²-vy
- Kontor 1 cp / 50 m²-vy
- Produktionslokaler 1 cp / 250 m²-vy

Parkeringsområden ovan jord måste indelas genom konstruktioner eller planteringar. Byggda parkeringsutrymmen och -områden ska ha högklassiga lösningar genom att uppmärksamhet fästs vid belysningen i parkeringsanläggningarna, liksom stadsbildsmässiga och trivselkrav.

Dagvatten

På tomterna ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna dagvattensystemet. För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Osa-alueen raja.

Gräns för delområde.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

Ohjeellinen tontin raja.

Riktgivande tomtgräns.

25
MYLLYMÄKI

Kaupunginosan numero.

Kaupunginosan nimi.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

25093

Korttelin numero.

Kvartersnummer.

KINKERITIE

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

III

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.

e=0.7

Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin/rakennuspaikan pinta-alaan.

Exploateringstal, dvs. förhållandet mellan våningsytan och tomtens/byggnadsplatsens yta.

Rakennusala.

Byggnadsyta.

vm

Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon.

Riktgivande byggnadsyta där transformator får placeras.

h

Ohjeellinen alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa.

Instruktivt för områdets interna servicetrafik reserverad del av område.

Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.

Rakennuksen kadunpuoleisesta julkisivusta vähintään 60 % on rakennettava nuolen osoittamaan rakennusalanrajaan kiinni.

Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.

Av byggnadens fasad mot gatan ska minst 60 % byggas fast i den gräns till byggnadsytan som anges av pilen.

Merkintä osoittaa rakennuksen sivun, jolla tulee olla suora uloskäynti porrashuoneista.

Beteckningen anger att denna sida av byggnaden skall ha direkt utgång från trapphusen.

vj

Ohjeellinen ulkoilureitti.

Riktgivande friluftsled.

wh

Ohjeellinen hulevesialue.

Riktgivande dagvattenområde.

Istutettava alueen osa.

Rakennusten kadunpuoleisten sisäänkäyntien yhteyteen sijoitettavia polkupyöräpaikkoja saa sijoittaa istutettavalle alueelle.

Tonttia rajaavia aita-, muuri-, ja kivikorirakenteita saa sijoittaa istutettavalle alueelle.

Del av område som skall planteras.

Cykelplatser som placeras i anslutning till byggnadernas entréer mot gatan får placeras i området som planteras.

Staket-, mur- och stenkorgskonstruktioner som avgränsar tomten får placeras i området som planteras.

Säilytettävä/istutettava puurivi

Trädrad som skall bevaras/planteras

Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.

Mikäli puu kaatuu tai muutoin kuolee, sen tilalle tulee istuttaa vastaava isoksi kasvava lehtipuu.

Träd som ska skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.

Om ett träd faller eller dör på ett annat sätt ska ett motsvarande lövträd som blir storvuxet planteras istället för det.

Katu.

Gata.

pp

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.

Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.

Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.

Del av område reserverad för underjordisk ledning.

Ajoneuvoliittymän likimääräinen sijainti.

Ungefärligt läge för in- och utfart.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Annakaisa Haanpää, Aluearkkitehti, 11.10.2023 9.57

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Kimmo Junttila, Kaupungingeodeetti, 31.10.2023 16.59

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

251400 VEHKALAN KINKERIT

MYLLYMÄKI



KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavan selostus, joka koskee 24.10.2023 päivättyä asemakaavakarttaa nro 251400. Kaavoitus on tullut vireille 16.12.2020.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaava koskee kortteleita 25093, 25094, 25095 ja 25099 sekä katu- ja virkistysalueita kaupunginosassa 25, Myllymäki.

Tonttijako on asemakaavassa ohjeellinen.

Asemakaavalla mahdollistetaan tehokkaan, toiminnallisesti monipuolisen ja vahvasti joukkoliikenteeseen tukeutuvan Vehkalan työpaikka-alueen laajentuminen itään voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti. Asemakaavan sallima kokonaisrakennusoikeus on noin 34 876 k-m^2, josta toimitilarakentamisen (KTY) osuus on 30 685 k-m^2 ja ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien teollisuusrakentamisen (TY) osuus 4191 k-m^2.

Kaavoitustyöhön on ryhdytty maanomistajan eli kaupungin toimesta. Kaavaan ei liity maankäyttösopimuksia.

Kaavan laatija: Veli-Pekka Ristimäki, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki;
etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 043 825 0515.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

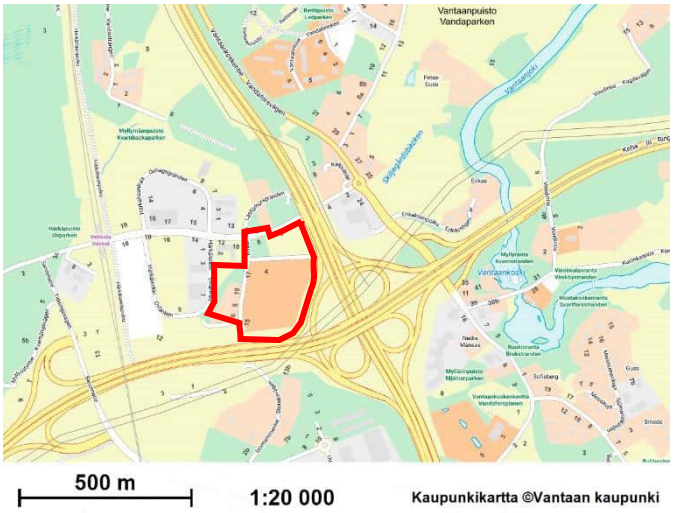

Suunnittelualue sijaitsee Myllymäessä, Kehä III:n pohjoispuolella, noin 400 metrin etäisyydellä Kehäradan Vehkalan asemasta itään. Suunnittelualuetta rajaa lännessä Härkälenkki ja sen varressa oleva yritystontti. Pohjoisessa alue rajautuu Härkähaantiehen ja sen pohjoispuolisiin asemakaavoittamattomiin alueisiin. Idässä ja etelässä aluetta rajaa Hämeenlinnanväylän ja Kehä III:n reunaan sijoittuva jalankulku- ja pyöräilyreitti. Alueen pinta-ala on noin 6,2 hehtaaria.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Asemakaava on kaavoitusohjelmassa 2021 ja 2022, numerolla 251400.
- Kaavoitus tuli vireille 16.12.2020 kaupungin omana kaavatyönä. Kaavatyö käynnistettiin aluearkkitehdin päätöksellä.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) laadittiin ja kaavoituksen vireille tulosta ilmoitettiin 16.12.2020.
- OAS:ta pyydettiin mielipiteet 31.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 7 kappaletta.
- Kaavatyö on ollut esillä Kivistön alueen asukastilaisuuksissa 22.4.2021 ja 27.10.2021.

- OAS päivitettiin 30.3.2022 ja julkaistiin kaavan verkkosivulla. Aikaisempaa suunnittelualueen rajausta laajennettiin länteen 7.1.2015 vireille tulleen Vehkalan työpaikka-alueet 2:n (kaava nro 25100) suunnittelualueelle. OASia ei asetettu uudelleen nähtäville, koska kaava laajeni alueelle, jolla asemakaava jo oli vireillä.
- Kaavatyö ja 30.3.2022 päivitetty OAS olivat esillä Kivistön kirjastolla 31.3.2022 pidetyssä asukastilaisuudessa sekä 17.9.2022 Kivistön kyläjuhlilla.
- Asemakaavaehdotus kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyssä 21.3.2023.
- Kaupunginhallituksen käsittelyssä 17.4.2023 kaava-aineisto hyväksyttiin asetettavaksi nähtäville.
- Asemakaavaehdotus oli MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 3.5.2023-1.6.2023. Nähtävilläolon aikana kaavaehdotuksesta ei jätetty muistutuksia.
- Lausunnot ehdotuksesta pyydettiin 1.6.2023 mennessä. Lausuntoja pyydettiin 13 kpl ja niitä saatiin 6 kpl.
- Kaavaehdotuksen nähtävillä oloaikana Kivistön kirjastolla 8.5.2023 pidetyssä yleisötilaisuudessa esiteltiin kaava-aineistoa ja kaavan suunnittelun tilannetta. Nähtävilläolon jälkeen kaava-aineistoa on esitelty 16.9.2023 Kivistön kyläjuhlilla.
- Tarkistettu asemakaava on kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyssä 24.10.2023.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 5
2. Lähtökohdat 7
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 7
2.2 Suunnittelutilanne 13
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 17
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 17
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 17
3.3. Asemakaavan tavoitteet 20
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 21
4. Asemakaavan kuvaus 26
4.1 Kaavan rakenne 26
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 27
4.3 Aluevaraukset 28
4.4 Kaavan vaikutukset 32
4.5 Nimistö 37
5. Asemakaavan toteutus 37
6. Kaavatyöhön osallistuneet 40
7. Asemakaavan seurantalomake 42
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 44
9. Muu suunnitelma-aineisto 51

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- LIITE 1: katujen ja puistojen yleissuunnitelma
- LIITE 2: vihertehokkuus, tuloskortit kortteleittain

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA (KAAVAN VERKKOSIVULLA)

- Nähtävilläolovaiheen lausunnot ja vastineet, koonti (24.10.2023)
- OAS-vaiheen mielipiteet 16.12.2020 ja vastineet, koonti (21.3.2023)
- Vehkalan kinkerit meluselvitys (Sitowise Oy 21.12.2022)
- Alustavan katusuunnitelman selostus (A-Insinöörit Oy, Maanlumo Oy 17.10.2022)
- Ympäristösuunnittelun analyysit ja suunnitelmat (Maanlumo Oy 7.10.2022)
- Myyrmäen, Kivistön ja Ylästön liito-oravaselvitys (Ramboll Finland Oy, 2016)
- Vantaan liito-oravan suojelusuunnitelma (Ramboll Finland Oy, 26.5.2022)

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Vantaan hulevesiohjelma 2009
- Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamalli 2014
- Isontammentie, Vehkala - Puiden kuntoarviointi (Puunkaatopalvelu O & L 5.5.2022)
- Kivistön suuralueen visio 2042 (KALA 21.8.2017)
- Vantaan kasvikattoselvitys 2022 (KALA 9.8.2022)

1. TIIVISTELMÄ

Vehkalan kinkerit asemakaava laajennetaan Vehkalan nykyistä osittain vielä rakenteilla olevaa työpaikka-aluetta itään kohti Hämeenlinnanväylää. Kaavalla muutetaan entinen Vantaankosken koulun alue sekä Härkälenkin ja Isotammentien väliin sijoittuvat kaavoittamattomat kiinteistöt toiminnoiltaan monipuoliseksi ja tehokkaaksi työpaikka-alueeksi. Kaava koostuu neljästä työpaikkarakentamiseen osoitetusta korttelista (KTY, TY). Korttelialueiden lisäksi kaavaan sisältyy lähivirkistys- (VL) puisto- (VP) ja katualueita. Asemakaavoitettava alue on kokonaisuudessaan kaupungin omistuksessa.

Pääosa rakentamisen mahdollistavista korttelialueista (81 %) osoitettaan toimitilarakentamiseen (KTY-korttelit 25093–25095). Loput (19 %) korttelialueet osoitetaan ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten rakentamiseen (TY-kortteli 25099). Rakentamisen kerrosluku vaihtelee III-VI välillä. Rakennusoikeus on osoitettu tehokkuusluvuilla korttelikohtaisesti. TY- korttelialueella rakentamisen tehokkuus e=0.5:sta KTY alueilla joko e=0.7 tai e=1.0. Asemakaavassa osoitettu rakentamisen määrä on yhteensä 34 876 k-m^2. Korttelialueille osoitetut rakennusalat ovat väljiä ja rakentamisen sijoittumista ohjataan kaavassa ainoastaan nuolimerkinnöillä, joilla osoitetaan rakennusalueen raja, johon rakennus on rakennettava kiinni. Asemakaavassa on useita alueelle muodostuvan kaupunkikuvan luonteeseen ja laatuun vaikuttavia kaavamääräyksiä. Lisäksi kaava edellyttää uusiutuvan energian tuottamista, kasvikattojen toteuttamista sekä ohjaa ilmastovaikutusten pienentämiseen ja vähähiilisiin rakenneratkaisuihin.

Kaava mahdollistaa alueelle sijoittuvien toimijoiden tarpeiden mukaan toteuttaa joko tuotanto- tai toimistotiloihin painottuvaa rakentamista. Lisäksi KTY-korttelialueilla kaava sallii rakennusten maantasokerrokseen liike-, näyttely- ja kokoontumistiloja 20 % rakennusoikeudesta. TY-korttelialueella kaava mahdollistaa käyttää 25 % rakennusoikeudesta toimistotilojen ja 25 % pääkäyttötarkoitukseen liittyvien myymälä- ja muihin siihen verrattavien tilojen toteutukseen.



Kaavatyön yhteydessä tarkasteltiin kaavaratkaisun mahdollistamia erilaisia toteutusvaihtoehtoja. Kuvassa ns. hybridivaihtoehto, jossa rakennusoikeus on kaavan mukaisesti jaettu eri toimintojen kesken; sininen kuvaa tuotantotiloja, punainen toimistotiloja ja keltainen liiketiloja. Maantasopysäköinnin vaatima alue on merkitty harmaalla. Kaavan tehokkaimmassa korttelissa 25095 pysäköinti joudutaan todennäköisesti toteuttamaan maanalaisena tai rakenteellisesti useammassa tasossa. Tarkemmin eri toteutusvaihtoehdoista kerrotaan selostuksen kohdassa 5 asemakaavan toteutus.

Katuverkon osalta alue liittyy rakennettuun ympäristöön Härkähaantien, Härkälenkin sekä Kehä III:n ja Hämeenlinnanväylän alikulkujen kautta. Kaava-alueen katuverkko muodostuu kahdesta päättyvästä tonttikadusta (Kinkeritie ja Kinkeripiha) ja yhdestä jalankululle ja polkupyöräilylle osoitetusta kadusta (Siirtolanpolku). Autoliikenteelle osoitetut katualueet on mitoitettu raskaalle liikenteelle ja niiden toiseen reunaan on varattu yhdistetty jalankulku- ja pyöräilyreitti. Katujen toteutuksessa hyödynnetään alueella jo olevia ajoväyliä. Katujen yleissuunnittelutyön yhteydessä on tutkittu mahdollisuuksia säilyttää katualueilla olemassa olevaa puustoa. Katualueilla säilytettävät puut on merkitty kaavakarttaan. Alueella olevaa puustoa säilyy myös kaavassa osoitetuilla viheralueilla (Kinkeripuisto sekä Georg ja Anna Collinin puisto), joille on osoitettu myös ulkoilureittejä tukemaan alueen jalankulku- ja pyöräilyreitistöä. Georg ja Anna Collinin puistoon on lisäksi osoitettu aluevaraus alueella muodostuvien hulevesien käsittelyyn. Alustavien puisto- ja vesihuoltosuunnitelmien mukaan puistoon toteutetaan kaksi erillistä hulevesipainannetta, joihin on mahdollista johtaa hulevesiä myös korttelialueilta.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee Myllymäen kaupunginosassa, Hämeenlinnanväylän länsipuolella ja Kehä III:n pohjoispuolella. Kehäradan Vehkalan asema sijaitsee noin 400 m etäisyydellä alueen länsipuolella. Alueella sijainnut Vantaankosken koulu lakkautettiin vuoden 2019 alussa ja koulurakennukset on purettu vuonna 2021. Rakennusten purkutöiden jäljiltä alueella on laajoja tasaisia hiekkakenttiä. Maiseman pääpiirteet ilmenevät hyvin vuoden 2021 ilmakuvasta.

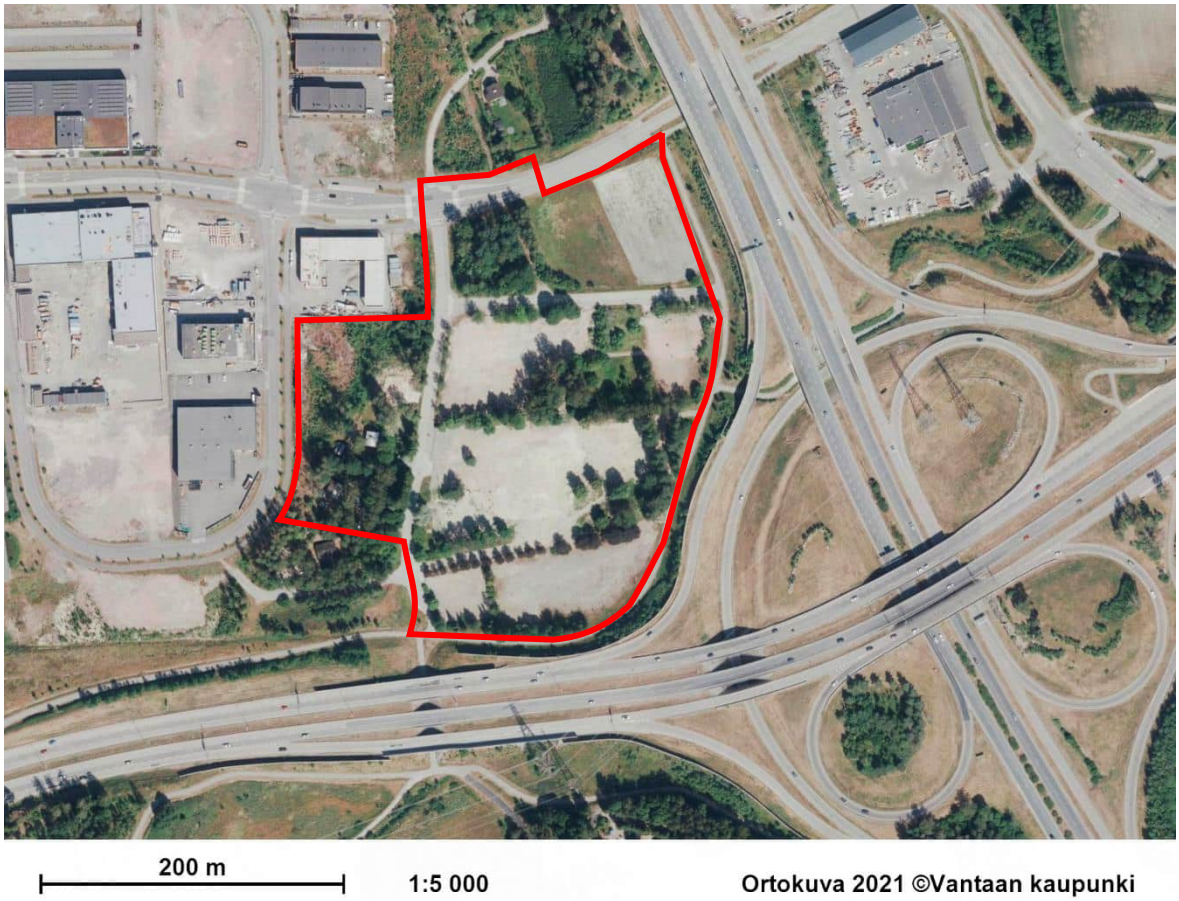

Ilmakuva vuodelta 2021. Kaava-alueen rajaus on merkitty punaisella viivalla.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Maastonmuodoiltaan alue hahmottuu suhteellisen tasaisena lukuun ottamatta alueen länsireunan kallion päällä kasvavaa nuorta metsikköä ja alueen keskellä sijaitsevaa puustoista kumparetta. Alueen maanpinta vaihtelee välillä noin +31,0…+45,0. Korkeimmillaan maanpinta on alueen länsiosassa ja laskee kohti etelää ja kaakkoa.

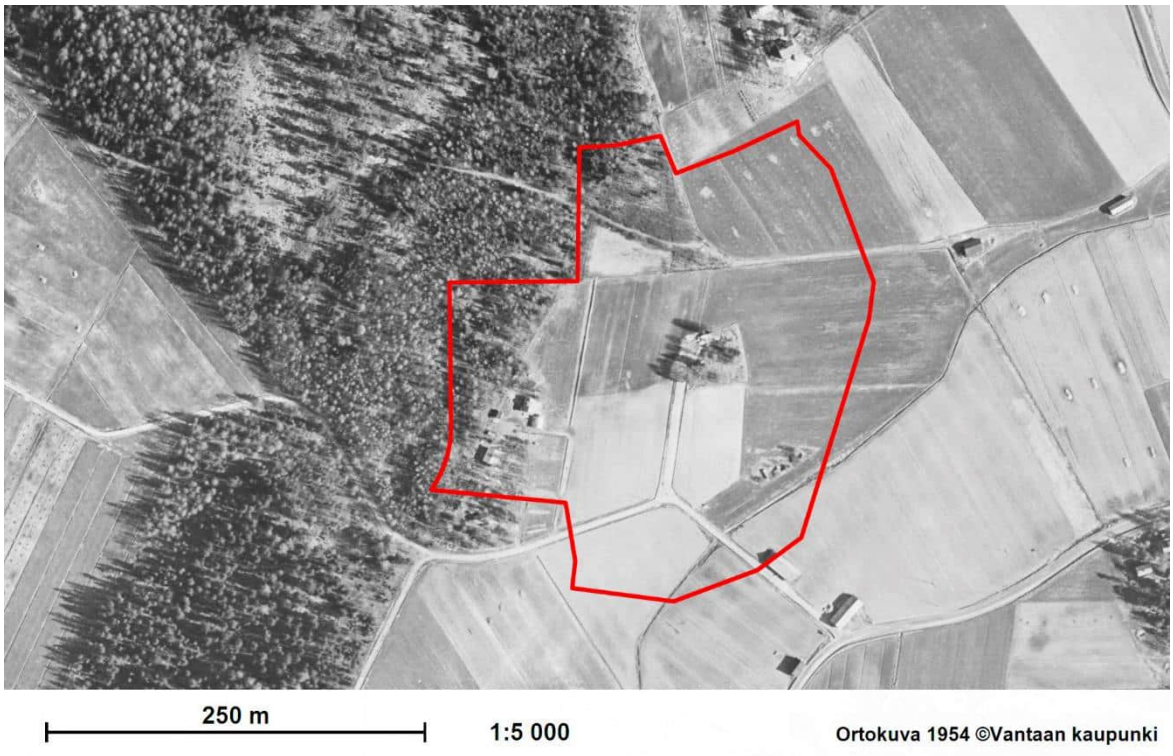

Suunnittelualueen rajaus ja Ilmakuva alueesta vuodelta 1954. Suunnittelualue on pääosin viljelyskäytössä. 1960-luvun alussa alueelle aloitettiin rakentamaan Vantaankosken koulun rakennuksia, jotka koulutoimintojen päättyessä 2019 purettiin vuonna 2021.

Luontoarvot

Kaava-alueella ei ole todettu erityisiä luontoarvoja. Alue on vanhastaan rakennettua, ja puustoista rakentamatonta osaa on jäljellä vain vähän. Kaava-alueen puustoisimmat alueet sijaitsevat alueen pohjois- ja länsiosissa. Alueella kasvaa arvopuina vaahteraa, jalavia ja isoja haapoja sekä yksittäisiä mäntyjä.

Suunnittelualueen pohjoisosassa on puustoinen pieni (n. 0,4 ha) alue, joka on määritelty kehittyväksi elinympäristöksi liito-oraville (Myyrmäen-Kivistön-Ylästön alueen liito-oravaselvitys 2016). Kehittyvä elinympäristö tarkoittaa metsää, joka on puustoltaan pääasiassa liito-oravalle soveltuvaa, mutta usein iältään vielä nuorta tai puulajisuhteiltaan liian yksipuolista liito-oravan elinympäristöksi. Se ei ole tällä hetkellä siis liito-oravalle soveltuva. Alueen täysikasvuinen korkea puusto koostuu harvakseltaan kasvavista haavoista ja koivuista, aluskasvustona on lehtipuutiheikköä. Alueella ei ole liito-oravalle tärkeitä suojakuusia, eikä kolopuita ja se on jäänyt eristyksiin muista metsäisistä alueista sekä liito-oravan ydinalueista. Lähimmälle ydinalueelle on n. 250 m ja se on todettu vuoden 2021 liito-oravan suojelusuunnitelmassa asutuksi.

Suunnittelualueen länsiosassa Härkälenkin itäpuolella kasvaa yli 15 m koivuja ja muutamia korkeita havupuita. Metsäisen alueen pohjoisosan puusto on nuorempaa ja matalampaa lehtipuustoa. Alueen pensaskerros on lehtipuutiheikköä. Metsäisen alueen itäosassa, Isotammentien reunassa kasvaa n. 15 m korkea kuusirivi.

Suunnittelualueen keskellä, purettujen koulurakennusten piha-alueilla kasvaa rivissä 10 kpl alle 15 m korkeita vaahteroita ja alueen itäosassa on yli 15 m korkeita lehtipuita (pääosin koivuja) ja muutamia n. 15 m korkeita mäntyjä.



Suunnittelualueen koillisosassa Härkähaantiehen rajautuvalla puuttomalla peltoalueella on ollut kesäisin kaupungin ylläpitämä kukkaketo.

Vesistöt ja vesitalous

Kaava-alueen eteläosa kuuluu Myllymäenojan valuma-alueeseen. Kaava-alueen eteläosassa hulevesiviemäri johtaa hulevedet Kehä III:n alikulun kautta Martinlaakson puolelle, jossa vedet purkavat avo-ojaan. Avo-ojassa vedet virtaavat länteen päätyen Myllymäenojaan. Myllymäenoja virtaa edelleen lännen suuntaan yhdistyen Petikossa Kynikenojaan. Kynikenoja virtaa lounaaseen ja laskee Pikkujärven kautta Pitkäjärveen ja edelleen Espoon halki Suomenlahteen.

Kaava-alueen pohjoisosa kuivattuu idän suuntaan. Hulevedet ohjautuvat hulevesiviemäreissä Hämeenlinnanväylän ja Vantaankoskentien alitse purkautuen Piispankylässä avo-ojaan. Avo-oja virtaa edelleen itään purkaen vedet Vantaanjokeen. Vantaanjoki laskee Helsingin Vanhankaupunginlahdessa Suomenlahteen.

Suunnittelualue ei sijaitse määritellyllä pohjavesialueella, eikä alueella ole pohjaveden mittauspisteitä.

Maaperä

Kaava-alueen yleispiirteiset pohjasuhteet on esitetty maaperäkartassa. Pintamaalajikartan mukaan maaperä on täyttöä, savea, silttiä, moreenia ja paikoin avokalliota. Kinkerikujan pohjoispuoli on savea ja silttiä. Kinkerikujan eteläpuoli ja Kinkeritien itäpuoli on pääosin täyttöaluetta. Täyttöalueen keskellä on moreeni- ja silttialue. Kinkeritien länsipuoli on pääosin moreenia ja avokallioalueita.

Pohjatutkimusten mukaan Kinkeritien länsipuolella pintakerroksen alla on silttiä ja moreenia. Maakerrosten paksuus kallion päällä on paikoitellen ohut ja paikoin esiintyy myös avokalliota. Kairaukset ovat ulottuneet n. 1,0–7,0 m syvyydelle maanpinnasta.

Kinkeritien länsipuolella pintakerroksen alla on savea, silttiä, hiekkaa ja moreenia. Kairaustulosten perusteella saven paksuus on enimmillään noin 3,8 metriä. Kairaukset ovat ulottuneet n. 1,1–21,7

m syvyydelle maanpinnasta. Syvimmät kairaukset sijoittuvat alueen itäreunalle. Kairaukset ovat päättyneet tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon.

Rakennettavuus maaperän suhteen

Kallion ja pohjamoreenin sekä ohuen saven ja siltin alueilla perustamistapa voi olla maanvarainen tai massanvaihdolla maanvarainen. Paksuilla siltti- ja savialueilla rakennusten suositeltu perustamistapa on paalutus. Alueella tulee tehdä täydentävä rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti.

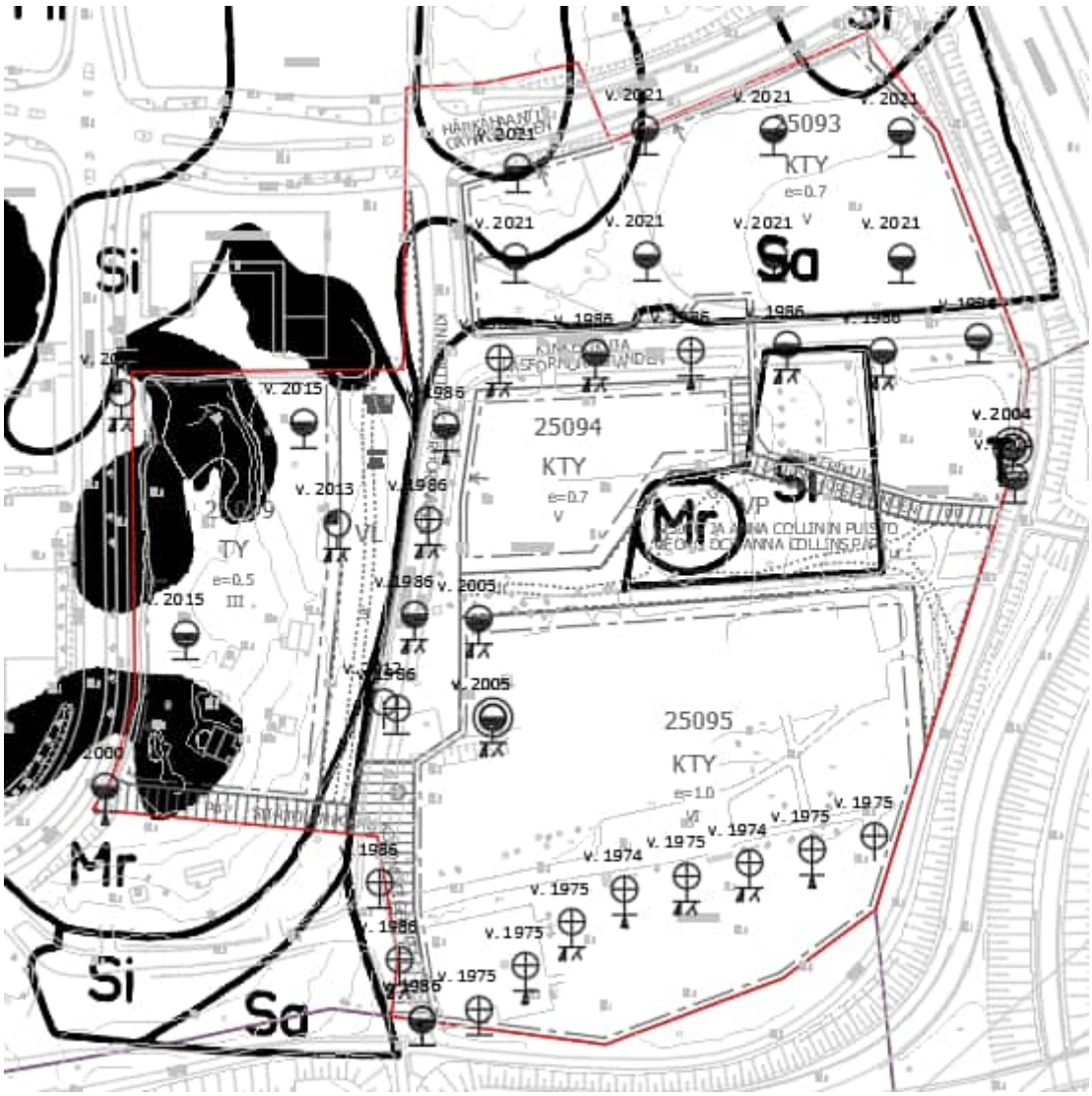

Maalaji- ja pohjatutkimuskartta, johon on merkitty suunnittelualueella tehdyt pohjatutkimuspisteet. (kartta ei mittakaavassa)

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Myllymäen kaakkoiskulmassa sijaitseva suunnittelualue rajautuu etelässä Kehä III:een ja idässä Hämeenlinnanväylään. Alueen länsipuolelle on vuonna 2014 voimaan tulleen asemakaavan mukaisesti rakentumassa monipuolinen työpaikka-alue. Alueen yritystonteista on rakennettu noin puolet. Suunnittelualueen länsiosassa sijaitsee kaksi 1950-luvulla rakennettua omakotitaloa

piharakennuksineen. Rakennusten vuokrasopimusten päätyttyä rakennukset on tarkoitus purkaa. Muilta osin kaavoitettava alue on rakentamaton. Alueella sijainneet Vantaankosken koulun rakennukset on purettu vuonna 2021.

Palvelut ja työpaikat

Suunnittelualueella ei ole palveluita eikä työpaikkoja. Kaava-alue rajautuu lännessä rakenteilla olevaan Vehkalan työpaikka-alueeseen. Näin ollen lähialueen palvelutarjonta kehittyy ja monipuolistuu tulevaisuudessa. Lähimmät kaupalliset palvelut ovat Vantaan-puistossa. Aluekeskustason palvelut ovat Myyrmäessä ja tulevaisuudessa Kivistön keskustassa.

Kaupunkikuva

Kaava-alue on osa rakenteilla olevaa Vehkan työpaikka-aluetta. Alueen kaupunkikuva on vahvassa muutostilassa. Viimeisten 10 vuoden aikana alueen metsäinen maisema on muuttunut Kehäradan, Vehkalan aseman ja sen yhteyteen toteutetun liityntäpysäköintialueen rakentamisen myötä voimakkaasti. Kaupunkikuvaa leimaavat tällä hetkellä kaupungin esirakentamat tyhjät tontit, keskeneräiset rakennushankkeet ja uudet toimitila- ja teollisuusrakennukset sekä itse suunnittelualueella purettujen rakennusten paikalla olevat hiekkakentät. Oman mausteensa maisemaan ja kaupunkikuvaan antavat myös puretun koulun pihapiirissä kasvaneet jykevät lehtipuut, jotka ovat tärkeitä alueen identiteettitekijöitä.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Alueella ei ole kulttuuriympäristöön liittyviä erityisiä maisemallisia arvoja, eikä siltä tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Virkistys

Alueelta on hyvät yhteydet Kinkeripuiston ulkoilureittiä pitkin Petikon lähivirkistysalueille. Hämeenlinnanväylän alikulun kautta alueelta on hyvät yhteydet myös Vantaanjoen kulttuurimaisemaan.

Liikenne

Suunnittelualueen erityinen vahvuus on sen sijainti liikenteellisessä solmukohdassa, Kehä III:n ja Hämeenlinnan väylän risteyksen tuntumassa. Alueelta on hyvät ajoneuvo- ja joukkoliikenneyhteydet.

Ajoneuvoliikennöinti suunnittelualueelle tapahtuu Kehä III:lta lännestä saavuttaessa Sanomatietä ja Härkähaantietä pitkin. Idän suunnasta saavuttaessa Vantaankoskentietä ja Härkähaantietä pitkin. Härkähääntie on alueellinen kokoojakatu, jonka keskiarkiliikennemäärä vuonna 2021 oli 2 770 ajoneuvoa/arkivuorokausi. Suunnittelualueella on kaksi päättyvää tonttikatua Isontammentie ja Kinkerikuja.

Suunnittelualueen joukkoliikenneyhteydet ovat Kehäradan Vehkalan aseman läheisyyden takia hyvät. Vehkalan asema sijaitsee 400 m etäisyydellä alueen länsipuolella. Lisäksi Härkähaantiellä kulkee kaksi joukkoliikenteen linjaa. Niillä pääsee Kivistöstä Vehkalan aseman kautta Martinlaaksoon. Lähimmät joukkoliikenteen pysäkit sijaitsevat 50 m etäisyydellä alueen luoteispuolella.

Kaava-alueella sijaitsevien tonttikatujen Isotammentien ja Kinkerikujan varressa kulkee yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä. Myös Härkähaantien pohjois- ja eteläpuolella on yhdistetty jalankulku- ja pyörätie. Alueelta on hyvät kävelyn ja pyöräilyn yhteydet etelään Kehä III:n alikulun kautta. Kehä III:n pohjoisreunassa kulkeva kävelyn ja pyöräilyn reitti mahdollistaa sujuvat yhteydet itään ja länteen.

Vesihuolto

Vesijohto ja jätevesiviemäröinti

Kaava-alueella sijaitsee yleistä vesihuoltoverkostoa Isontammentien eteläosassa, kaava-alueen ja Hämeenlinnanväylän välissä olevalla kävelyn ja pyöräilyn väylällä idässä ja puretun koulun tontilla. Kaava-alueen pohjoisosassa olevalla pellolla on yksityinen tonttivesijohto, joka palvelee Härkähaantien pohjoispuolella olevaa omakotitaloa.

Kaava-alue kuuluu Myyrmäen painepiiriin. Alueen painetaso vaihtelee välillä +83…+100. Tarkat painetasot selviävät HSY:n liitoskohtalausunnoista. Jätevedet johdetaan etelän suuntaan Martinlaaksoon ja sieltä lännen suuntaan ja Espooseen. Espoossa jätevedet johdetaan Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti / hulevesijärjestelmä

Alueella on hulevesiviemäröintiä Isontammentien eteläosassa sekä Isontammentien itä-länsisuuntaisella osuudella. Hulevesiviemäröintiä on jonkin verran myös puretun koulun tontilla. Nämä koulun pihan kuivatusta palvelleet hulevesiviemärit voidaan poistaa käytöstä tontin rakentamisen myötä. Katujen alla olevat yleiset hulevesiviemärit tulee joko säilyttää tai siirtää tulevan rakentamisen tieltä, sillä niihin johdetaan alueen hulevedet rakentamisen jälkeen tonttiviivytyksen kautta. Hulevedet purkavat alueelta etelään Kehä III:n alitse ja itään Hämeenlinnanväylän alitse.

Kaukolämpö

Vantaan Energian mukaan alue on mahdollista liittää kaukolämpöverkkoon.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia keski- ja pienjännitemaakaapeleita sijaitsee suunnittelualueella ja sen läheisyydessä Isotammentien ja Härkähaantien varressa. Isotammentien varressa sijaitsee myös yksi Vantaan Energian muuntamo.

Suurjännitekaapeleiden johtoreitti sivuuttaa suunnittelualueen kaakossa Kehä III liikenne alueella. Voimajohtoalue ei ulotu suunnittelualueelle.

Ympäristöhäiriöt

Aluetta rasittavat Kehä III:n ja Hämeenlinnanväylän liikennemelu sekä lentoliikenteestä aiheutuva melu.

Tieliikenteestä aiheutuvan melun määrä vaihtelee suunnittelualueella noin 50 dB ja noin 65 dB välillä. Lentomelun voimakkuus on koko kaava-alueella yli 60 dB. Kaava-alueen eteläosa kuuluu lisäksi lentokoneiden laskeutumisvyöhykkeeseen. Alueen meluolosuhteet eivät mahdollista melulle herkän toiminnan sijoittamista alueelle.

Alue sijoittuu yleiskaavassa osoitetulle lentomeluvyöhykkeelle L1 (LDEN yli 60 dB). Yleiskaavan lentomelumääräyksen tarkempi sisältö on kerrottu selostuksen kohdassa ”2.2.1 Asemakaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset”.



Kaava-alueen päivä- ja yöaikaiset keskiäänitasot (kuva kaavan meluselvityksestä, Sitowise 2022).

2.1.4 Maanomistus

Suunnittelualue on kokonaisuudessaan Vantaan kaupungin omistuksessa.

Tunnus	Maanomistaja	Pinta-ala (ha)
412-1-15	Vantaan kaupunki	0,3
412-1-16	Vantaan kaupunki	0,4
412-1-22	Vantaan kaupunki	1,4
412-1-29	Vantaan kaupunki	2,1
412-1-36	Vantaan kaupunki	0,1
412-5-41	Vantaan kaupunki	0,8
412-5-43	Vantaan kaupunki	0,7
412-6-0	Vantaan kaupunki	0,5
Yhteensä		**6,2**

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tavoitteena on, että edistetään hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä. Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä. Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Hanke on näiden tavoitteiden mukainen.

Maakuntakaava



Uusimaa-kaava 2050 on saanut lainvoiman 13.3.2023, josta Vantaan alueella on voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava.

Suunnittelualue on merkitty karttaan keltaisella ympyrällä ja se sijoittuu kartassa taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeelle. Asemakaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

MAL 2019 suunnitelma

MAL 2019 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2019–2050. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSLn toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Suunnitelman päämittarien tavoitetasoissa vuodelle 2030 on määritelty mm., että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (määräävä tavoitetaso), asuntotuotannosta vähintään 90 % kohdistuu ensisijaisesti kehitettäville maankäytön vyöhykkeille (oheinen kartta) ja väestöstä vähintään 85 % sijoittuu kestävän liikkumisen vyöhykkeille. MAL 2019 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSLn hallituksessa 26.3.2019 (liikenteen osuus) ja kaupunginvaltuustossa 20.5.2019.

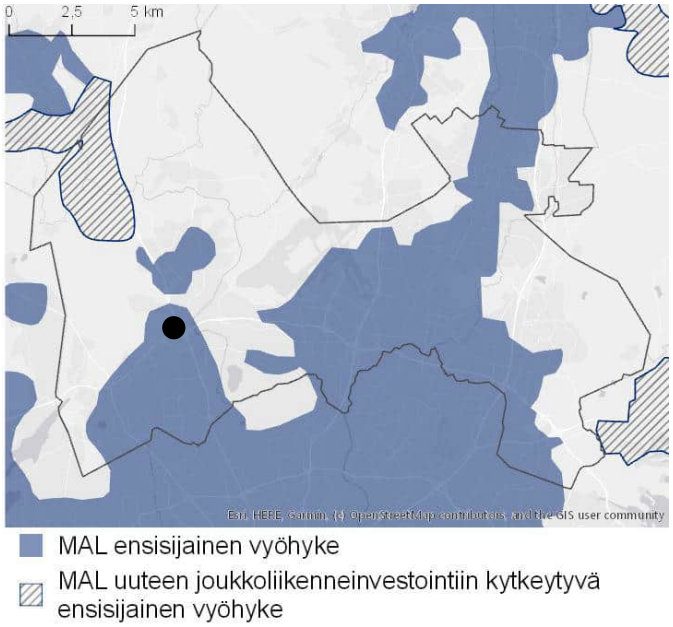

Ote MAL 2019 -suunnitelman ensisijaisesti kehitettävistä vyöhykkeistä. Kaava-alueen sijainti on esitetty mustalla ympyrällä.

Vehkalan työpaikka-alue ja nyt suunnittelun kohteena oleva alue, sijoittuvat MAL 2019 -suunnitelman ensisijaisesti kehitettävälle maankäytön vyöhykkeelle Vehkalan aseman, Hämeenlinnanväylän ja Kehä III:n läheisyyteen, joten kaavahanke edesauttaa MAL-tavoitteiden saavuttamista.

Yleiskaava

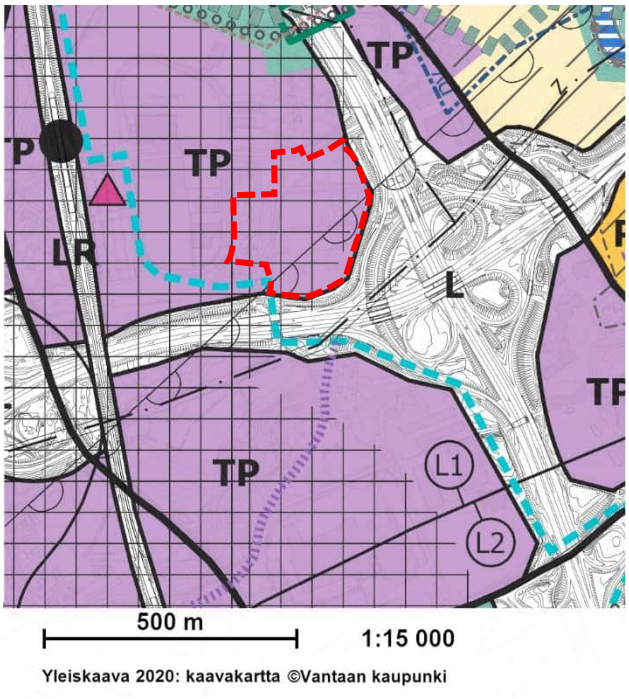

Vantaan yleiskaavassa alue on osoitettu monipuolisille toimisto- ja palvelutoiminnoille sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomille tuotantotoiminnoille. Alueen toteutuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota kaupunkitilan viihtyisyyteen sekä kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksiin. Alue tulee toteuttaa vihertehokkaasti.

Ruutukuvioisena alue on kestävän kasvun vyöhykettä.

Alue sijoittuu lentomeluvyöhykeelle L1 (LDEN yli 60 dB). Alueelle ei saa rakentaa uusia asuntoja eikä sijoittaa muita melulle herkkiä toimintoja.

Korjausrakentaminen ja tuhoutuneen asuinrakennuksen korvaaminen on sallittu. Korvaavan asuinrakennuksen ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikenteen melua vastaan tulee olla vähintään 38 dB. Lisäksi alue on osittain lentokoneiden laskeutumisvyöhykettä, jolla melu on huomioitava rakentamisessa. Asumiseen ja muihin melulle herkkiin toimintoihin käytettävien rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 35 dB.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Kaava koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kartasta. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan kuulutuksella 11.1.2023. Suunnittelualue on merkitty karttaan punaisella katkoviivalla. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

Suunnittelualue on asemakaavoittamatonta aluetta. Alue rajautuu lännessä Vehkalan työpaikka-alueet 1 asemakaavaan (250900) sekä idässä ja etelässä Kehä III:n asemakaavaan (181000).

Suunnittelualueen länsiosassa Härkälenkin ja Isotammentien välisellä alueella on myös vireillä vuonna 2015 käynnistetty Vehkalan työpaikka-alueet 2 (251000) asemakaavatyö.

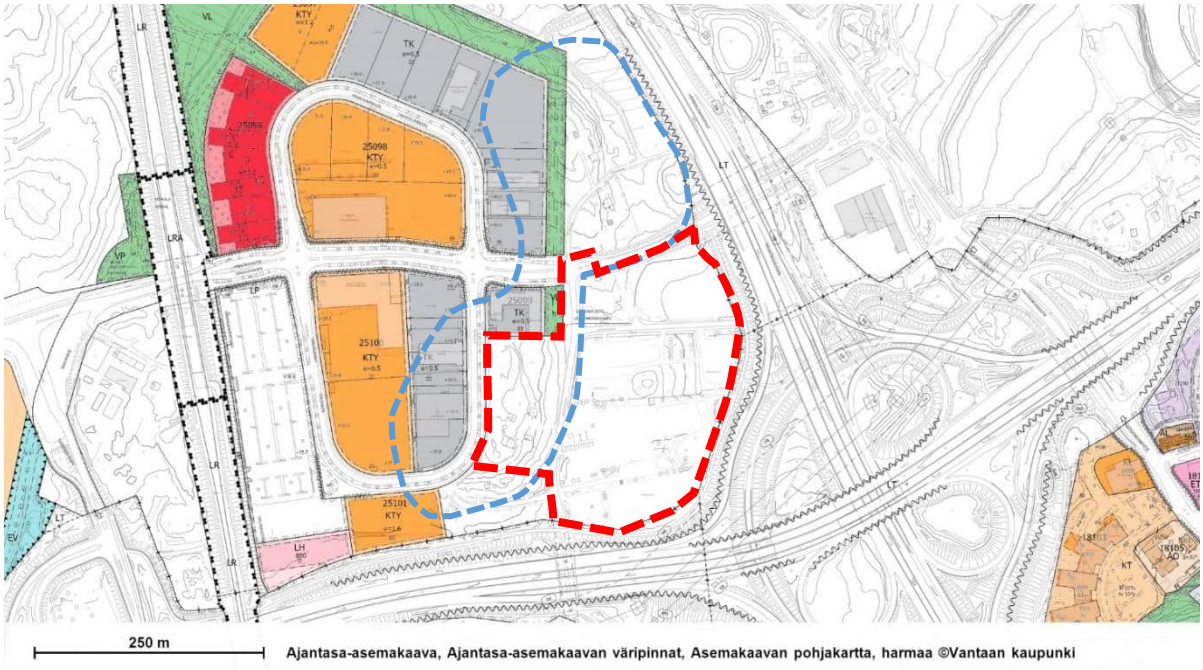

Ote ajantasa-asemakaavasta. Suunnittelualueen sijainti on merkitty punaisella katkoviivalla. Sinisellä katkoviivalla on merkitty vuonna 2015 vireille tullut Vehkalan työpaikka-alueet 2 (251000) asemakaavatyö.

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Vantaan hulevesiohjelma (Vantaan kaupunki, 2009)

Hulevesiohjelman tavoitteena on vähentää kaupunkirakenteen tiivistymisen haitallisia vaikutuksia tulvariskien hallintaan ja ympäristönsuojeluun.

Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamalli (Vantaan kaupunki, 2014)

Vantaan hulevesiohjelmaa tukeva toimintamalli ohjaa suunnittelua hulevesien hajautettuun ja luonnonmukaiseen käsittelyyn.

Kivistön suuralueen visio 2042

Suunnittelulla toteutetaan Kivistön vision 2042 mukaisia tavoitteita (kaupunkisuunnittelulautakunta 21.8.2017). Visioksi on määritelty Onnellinen Kivistö – vehreä ja aktiivinen kotikaupunki. Visiotyössä Kivistön suuralue on määritelty muodostuvan viidestä eri aluetyypistä: Kivistön keskusta, Tiivistyvä Kivistö, Kulttuurimaiseman Kivistö, Metsäinen Kivistö ja Elinkeinojen Kivistö. Kaava-alue sijoittuu Kivistön suuralueen eteläosaan, joka on visiossa nimetty elinkeinojen Kivistöksi. Kyseisen aluetyypin tavoitetilaksi on määritelty: Elinkeinojen Kivistö on toiminnallisesti monipuolinen ja muuntautuva toimintaympäristö, joka on aktiivinen ympäri vuorokauden. Tilaa vievät toiminnat sovitetaan ympäristöön.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Vehkalan kinkerit asemakaava on tullut vireille 16.12.2020. Kaavatyö on mainittu ensimmäisen kerran vuoden 2021 kaavoitusohjelmassa. Kaavatyö on aloitettu kaupungin toimesta ja se tehdään ns. kaupungin omana työnnä.

Kaava-alueen rajausta on tarkistettu 30.3.2022 päivitetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan: suunnittelualueeseen on lisätty kaupungin omistukseen siirtyneet kaksi kiinteistöä vuonna 2016 vireille tulleesta Vehkalan työpaikka-alueet 2:n asemakaava-alueesta.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistaja ja maanvuokraajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: kaupunkirakenne ja -ympäristön toimiala (kiinteistöt ja tilat, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, kadut ja puistot), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavoituksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Kaava-aineistoa on esitelty Kivistön kaupunkisuunnittelun avointen ovien tilaisuuksissa Kivistön kirjastossa 27.10.2021 sekä 31.3.2022 ja Kivistön kyläjuhlilla 17.9.2022. Kaavatyötä esiteltiin myös 22.4.2021 koronarajoitusten takia virtuaalisesti järjestetyssä Kivistön yleisötilaisuudessa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, joka julkaistiin 16.12.2020, saatiin 31.1.2021 mennessä 7 mielipidettä. Mielipiteissä ei vastustettu alueen kaavoittamista, sen sijaan esitettiin alueen suunnitteluun liittyviä tavoitteita ja toivomuksia.

Museovirasto totesi lausunnossaan, että heidän ja Vantaan kaupunginmuseon välisen työnjaon perusteella kaupunginmuseo antaa asiasta lausunnon. Vantaan kaupungin museon lausunnossa todetaan, että alueella ei ole kulttuuriympäristöön liittyviä erityisiä maisemallisia arvoja, eikä siltä tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Lausunnossa todetaan myös, että museota ei ole tarpeen kuulla kaavan jatkovaiheissa, mikäli suunnitelmaan ei tule kulttuuriympäristöön liittyviä merkittäviä muutoksia.

Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n lausunnon mukaan keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat alle esitettyjen karttaliitteiden 2–3 mukaisesti.

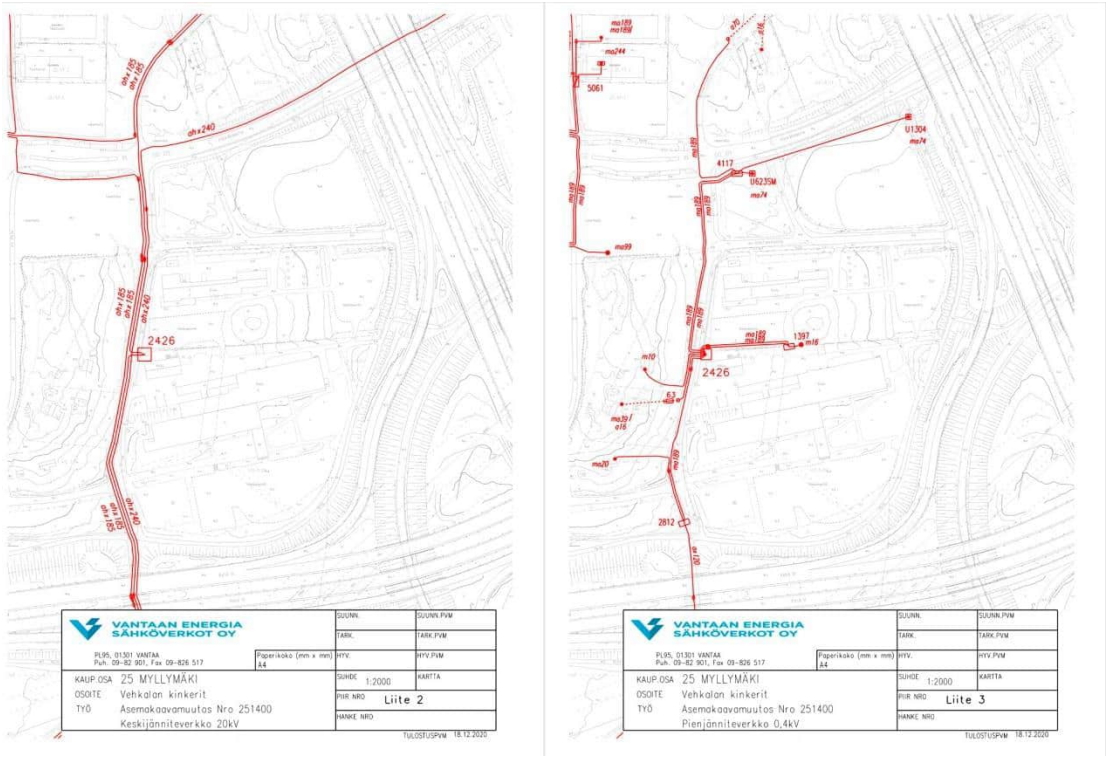

Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n lausunnon liitteet 2 ja 3 joissa on esitetty alueelle sijoittuvat pienjännitekaapelit.

Yhtiön suurjänniteilmajohdot sijoittuvat kaava-alueen etelän ja kaakon puolelle, Kehä III:n liikennealueelle sijoittuvalle johtoreitille. Lausunnossa todetaan myös, että alueen suunnittelussa tulee huomioida varaukset uusille pien- ja keskijännitekaapeloinneille sekä mahdollisesti tarve uudelle muuntamolle. Mahdollisista muuntamoiden sijainneita on käyty s-postikeskustelua Vantaan Energia kanssa kaavaehdotuksen vaihtoehtoja pohdittaessa. Kaukolämpöverkon osalta lausunnossa todetaan vain, että alue on mahdollista liittää kaukolämpöverkkoon.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) toteaa lausunnossaan, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi.

Helsingin seudun liikenteellä (HSL) ei ollut huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Kaavan vireille tulovaiheessa kaava-alueen naapurikiinteistön 412-1-16 omistaja antoi suullisesti mielipiteen. Naapurikiinteistön omistajan mukaan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (16.12.2020) maankäyttöluonnoksessa esitetty viheralue ulottuu hänen omistamalleen

kiinteistölle 412-1-16. Kiinteistön omistajan mukaan asemakaava on rajattava siten, että kiinteistö jää kaava-alueen ulkopuolelle. Kaavan vireille tullessa ja 16.12.2020 nähtäville asetetussa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa em. kiinteistö sijoittuu kokonaan kaava-alueen ulkopuolelle.

Fingrid Oyj mainitsee lausunnossaan, että yhtiön voimajohto sijaitsee kaava-alueen etelä- ja kaakonpuolella olevalla voimajohtoalueella. Lausunnassa tuodaan esille myös suunnittelussa huomioitavia seikkoja, mikäli kaava-alueen rajaus suunnittelun edetessä muuttuu siten että se koskee myös voimajohtoaluetta. Kaavaehdotuksessa lausunnossa mainittu voimajohtoalue varoalueineen sijoittuu kaava-alueen ulkopuolelle.

Asemakaavaehdotus oli kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyssä 21.3.2023.

Kaupunginhallitus hyväksyi asemakaavaehdotuksen 17.4.2023 jonka jälkeen asemakaavaehdotus oli MRA §27:n mukaisesti nähtävillä 3.5.- 1.6.2023. Nähtävilläolon aikana kaavastaehdotuksesta ei jätetty muistutuksia.

Nähtävilläolon aikana 8.5.2023 kaava-aineistoa esiteltiin Kivistön kirjastolla pidetyssä asukastilaisuudessa. Nähtävilläolon jälkeen kaava-aineisto on ollut esillä syksyllä Kivistön kyläjuhlilla 16.9.2023.

Lausunnot ja niiden huomioiminen

Lausunnot nähtävillä olleesta asemakaavaehdotuksesta pyydettiin 1.6.2023 mennessä. Lausuntoja pyydettiin 13 taholta ja niitä saatiin 6 kpl.

Suurimmassa osassa lausunnoista ei ollut huomautettavaa. Uudenmaan liitto ja Uudenmaan ELY-keskus totesivat, että kaavaselostuksen maakuntakaavaa selostava teksti ei ollut ajan tasalla. Lisäksi ELY-keskus huomautti rakentamisen ilmastovaikutuksia ohjaavista kaavamääräyksistä sekä kaavamääräyksissä käytetyistä termeistä ja kaavamääräysten selkeyttämisestä. Lausunnossa tuotiin esille myös kaavatyölle asetettuihin tavoitteisiin liittyviä aiheita kuten liiketilojen määrä ja alueella olevan puuston säilyttäminen.

Tehdyt tarkistukset ja muutokset

Asemakaavaselostuksen kohtaa ”2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset” maakuntakaavan tilannetta selostava teksti on muutettu seuraavaksi: ”Uusimaa-kaava 2050 on saanut lainvoiman 13.3.2023, josta Vantaan alueella on voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava.”

Kaava määräyksissä käytettyjä termejä on selkeytetty. TY- korttelia-aluetta koskevassa kaavamääräyksessä käytetty termi ”myymälätilat” on korvattu termillä ”liiketilat”

Koko kaava-aluetta koskeviin kaavamääräyksiin on lisätty ilmastovaikutusten pienentämiseen ja vähähiilisiin rakenneratkaisuihin ohjaavat seuraavat määräykset:

- Rakentamisen tulee olla elinkaarikestävää ja energiatehokasta. Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma.
- Betonirunkoisissa rakennuksissa tulee käyttää osittain vähähiilistä betonia. Vähähiilisyys tulee todentaa BY-vähähiilisyyslaskurilla tai vastaavalla kolmannen osapuolen menetelmällä.

Koko kaava-aluetta koskevien ruotsinkielisten kaavamääräysten toimistotilojen autopaikkojen pysäköintinormissa oleva kirjoitusvirhe ”1 bp / 50 m^2-vy” on korjattu seuraavaksi ”1 bp / 60 m^2-vy”.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2018–2021 strategia (Kv 11.12.2017):

Vantaan valtuustokauden strategian tärkein painopistealue kaupunkisuunnittelun osalta on kaupungin tiivistäminen lähiluontoa vaalien. Nykyistä kaupunkirakennetta tavoitellaan vahvistettavan resurssiviisaasti. Kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet hyödynnetään rohkeasti ja Vantaan kaupunkiympäristöjen ja asuntojen tavoitellaan olevan kansainvälisesti kilpailukykyisiä. Yrityksille tarjotaan monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita.

Vantaan valtuustokauden 2021–2025 strategia (Kv 31.1.2022):

Innovaatioiden Vantaa -strategian mukaan rohkea, rento ja viihtyisä Vantaa on kestävyyden edelläkävijä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Haluamme säilyttää luontomme monimuotoisuuden. Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018 päivitetty KV 10.10.2022)

- Kaavoitamme ensisijaisesti kaupungin strategisia ja taloudellisia tavoitteita edistäviä alueita, asemakaavoitettuja täydennysrakentamisalueita sekä kaupungin omistamaa maata.
- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

- Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelun keskeisiä tavoitteita ovat:
    - Hiilineutraalius ja resurssiviisaus ovat maankäytön suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtina.
    - Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
    - Viherrakenne on terveyttä tukevaa ja hyvinvointia luova. Säilytetään ja parannetaan viheralueiden saatavuutta.
    - Luodaan hyvät edellytykset kestävälle ja monimuotoiselle liikkumiselle.
    - Vähennetään liikkumistarvetta.
    - Vähennetään lämmityksen päästöjä.
    - Edistetään vähähiilistä rakentamista.
    - Edistetään rakentamisen kiertotaloutta.
    - Vähennetään infrarakentamisen ja massojenhallinnan hiilijalanjälkeä.

- Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti.
- Vahvistetaan toimia metsä- ja suoluonnon monimuotoisuuden parantamiseksi.
- Vesistöjen luonnontilaisuutta ja monimuotoisuutta parannetaan.
- Varmistetaan kattava avoimien alueiden (esim. niityt) verkosto.
- Suojellaan luontoa kulumiselta.
- Hiilinielujen ja hiilivarastojen vahvistaminen.
- Kasvatetaan hiilikädenjälkeä ja edistetään hiilinegatiivisuutta.

3.3.2 Muut tavoitteet

Vesihuolto

Tavoitteena on vesihuollon kustannustehokas toteutus, hulevesien hallinta kaupungin hulevesiohjelman mukaisesti, sekä pelastuslaitoksen ja muiden toimijoiden erityistarpeiden huomioiminen vesihuollon ratkaisuissa. Tavoitteena on myös, että hankkeen yhteydessä saadaan uusittua alueen vuotoherkkää vesijohtoa ja vanhaa jätevesiviemäriä.

Vihertehokkuus

Vihertehokkuudella tarkoitetaan alueen painotetun viherpinta-alan suhdetta alueen kokonaispinta-alaan. Vihertehokkuusmenetelmän avulla mm. edistetään vehreän ja viihtyisän ympäristön rakentumista ja hulevesien hallintaa sekä turvataan ekosysteemipalveluita ja luonnon monimuotoisuutta. Samalla toteutetaan kestävän kehityksen, ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja hillinnän mukaisia suunnitteluperiaatteita.

Tavoitteena on asemakaavassa määrittää alueelle maankäytön mukainen vihertehokkuustaso.

Osallisten asettamat tavoitteet

Vantaan Energia Sähköverkot Oy (palaute 14.1.2021)

Alueella sijaitsevat maakaapelit, keski- ja pienjännitekaapelit ja suurjänniteilmajohdot sekä mahdollinen tarve uudelle muuntamolle tulee huomioida suunnittelussa.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Kaavatyön vireille tulon ja 16.12.2020 julkaistun osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatimisen yhteydessä laadittiin myös ensimmäinen alustava vaihtoehto kaavaratkaisusta havainnollistamaan kaavatyölle asetettuja tavoitteita. Yhtenä kaavan tavoitteena on jatkaa voimassa olevassa kaavassa olevaa Kinkeripuistoa ja sille sijoittuvaa ulkoilureittiä kohti etelään Kehä III:n alittavaa jalankulun ja pyöräilyn reittiä.



Kaavan vireilletulon 16.12.2020 yhteydessä laadittu ensimmäinen luonnos alueen maankäytöstä.

Ensimmäisessä maankäyttö luonnoksessa Kinkeripuiston laajennus sijoittuu Isotammentien alueelle ja sen itäpuolelle. Kaava-aluetta palveleva pohjoiseteläsuunnassa kulkevan tonttikadun sijainti korttelialueiden välissä edellyttää alueen keskellä sijaitsevan kumpareen tasaamista.

Varsinaisen suunnittelun käynnistyessä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä olon jälkeen pohdittiin alueen suunnittelua mm. jalankulku- ja pyöräilyn näkökulmasta. Alueen keskellä sijaitsevan puustoisen kumpareen säilyttäminen ja hyödyntäminen osana alueen jalankulku- ja pyöräily verkostoa otettiin yhdeksi suunnittelun päätavoitteista. Lisäksi alueen suunnitteluun olennaisesti vaikuttivat vuoden 2021 syksyllä kaupungin tekemän maanhankinnat kaava-alueen länsipuolella. Kaupunki hankki yksityisiltä maanomistajilta omistukseensa kiinteistöt 412-1-15 ja 412-1-16. (Kiinteistöt sijoittuvat 7.1.2015 vireille tulleen 251000 Vehkalan työpaikka-alueet 2:n kaava-alueelle. Sopimusteknisistä syistä kyseinen asemakaavatyö ei ole vuoden 2015 jälkeen kuitenkaan edennyt.)

Suunnittelualueen ympäristön maanomistilanteen muuttuessa lähdettiin tutkimaan mahdollista kaava-alueen laajentamista länteen. Laadittiin vaihtoehtoja, jossa kaava-alue rajautuu lännessä Härkälenkkiin.



Alustavat kaavakarttavaihtoehdot 1 ja 2.

26.10.2021 päivätyssä kaavakartta vaihtoehto 1:ssa ja 27.10.2021 päivätyissä kaavakartta vaihtoehto 2:ssa aluetta palveleva tonttikatu erkanee Härkähaantiestä etelään nykyisen Isotammentien risteyksen kohdalta.

Vaihtoehto 1 koostuu kolmesta KTY- ja yhdestä TK- korttelista. Korttelialueiden rakentamistehokkuudet ovat=0.5. Vaihtoehdon mahdollistama rakennusoikeus on 22 800 k-m^2 ja rakentamisen kerrosluku jokaisessa korttelissa on III. Vaihtoehdon katuverkko hyödyntää molempia alueen olemassa olevia teitä. Jalankulku- ja pyöräliikenteen osalta vaihtoehto kytkeytyy hyvin liikenneverkkoon. Kehä III:n ja Hämeenlinnan väylän alittavat jalankulku- ja pyöräilyreitit on huomioitu hyvin ja kaava ratkaisu sujuvoittaa Vehkalan aseman saavutettavuutta. Alueen olemassa olevaa puustoa säilytetään puistoalueilla. Isotammentien varressa, tien itä puolella oleva muuntamo sijoittuu katualueelle.

Vaihtoehto 2 koostuu kahdesta KTY- ja yhdestä TK- korttelista. Korttelialueiden rakentamistehokkuudet ovat e=0.5. Vaihtoehdon mahdollistama rakennusoikeus 22 000 k-m^2 on hieman vähemmän kuin vaihtoehto 1:ssa. Rakentamisen kerrosluku III on sama kuin vaihtoehto 1:ssa. Alueen pohjois-etelä suuntainen tonttikatu sijoittuu kadun eteläpäässä nykyisen Isotammentien itäpuolelle. Kaava-alueella oleva muuntamo on mahdollista säilyttää puistoalueella. Vaihtoehdosta 1:sta poiketen alueen sisäinen jalankulku- ja pyöräliikenne toimii tonttikatujen ja puistoalueille osoitettujen ulkoilureittien varassa. Alueen ainoa jalankululle ja pyöräilylle varattu katu yhdistää kaava-alueen pohjois-etelä suuntaisen kadun alueen länsipuolella sijaitsevaan Härkälenkkiin. Alueen olemassa olevaa puustoa säilytetään puistojen lisäksi myös länsi-itä suuntaisen tonttikadun varressa.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Edellä kuvatuista luonnoksista jatkokehitettäväksi valittiin vaihtoehto 1 ja sen pohjalta laadittiin 12.11.2021 päivätty vaihtoehto 1.1. Suunnittelun tavoitteena oli yhdistää edellä kuvattujen vaihtoehtojen 1 ja 2 parhaat ominaisuudet. Lisäksi pohdittiin kaava-alueen eteläisimmän KTY-korttelin mahdollista tehokkaampaa rakentamista.

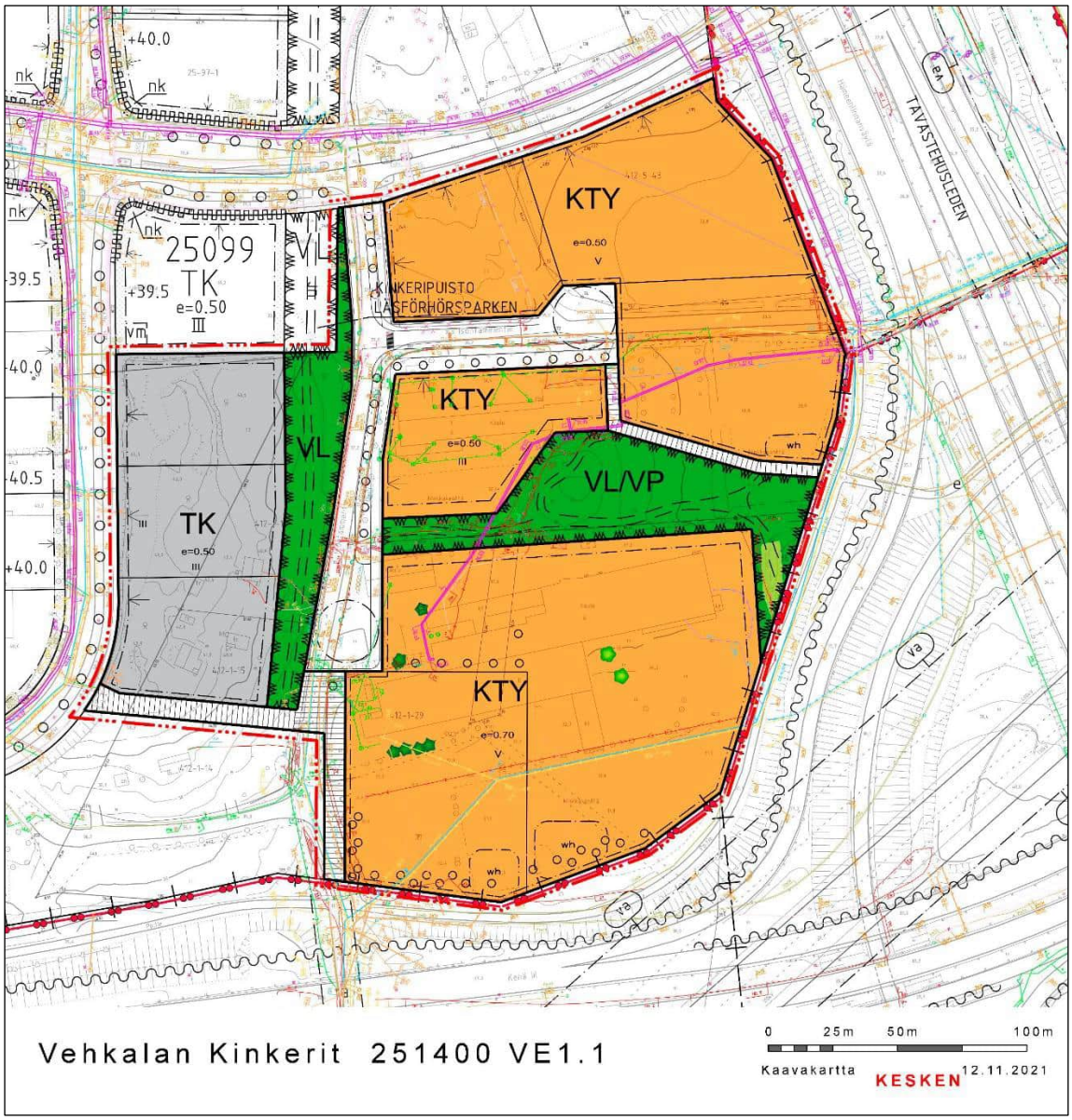

Alustava kaavakarttavaihtoehto 1.1. (päivätty 12.11.2021)

Vaihtoehto 1.1:ssa katuverkko sekä jalankulku- ja pyöräilyreitistö noudattavat vaihtoehto 1 esitettyjä ratkaisuja, jossa jalankulku- ja pyöräilyverkon toimivuus myös talviolosuhteissa on paremmin turvattu. Alueen länsi-itäsuuntaisella tonttikadulla säilytetään alueen olemassa olevaa komeaa puustoa samaan tapaan kuin vaihtoehto 2:ssa. Myös alueen eteläosassa sijaitsevalla jalankulkuun ja pyöräilyyn osoitetutulla katualueella jatkosuunnittelun yhteydessä pyritään säilyttämään kaupunkikuvallisesti isossa roolissa oleva hopeasalava. Pinta-alaltaan suurimman korttelin rakentamisen tehokkuutta on nostettu e=0.7 ja rakentamisen kerrosluvuksi on merkitty V. Suunnittelun yhteydessä tarkistettiin myös pohjois-etelä suuntaisen tonttikadun rajauksia ja linjausta siten, että alueella sijaitseva muuntamo on mahdollista säilyttää katua-alueelle suunniteltavalla viherkaistalla.

Vaihtoehto 1.1:n todettiin hyvin huomioivan alueen vahvana identiteettitekijänä olevat puut, muodostavan toimivan ja hyvin ympäristöön kytkeytyvän liikenneverkon ja mahdollistavan myös alueella sijaitsevan muuntamon säilyttämisen. Näin ollen vaihtoehdon 1.1. pohjalta käynnistettiin keväällä 2022 kaava-alueen katu- ja puistoalueiden yleissuunnittelu ja tutkittiin myös alueen kunnallisteknisten verkostojen ja katualueilla säilytettävän puuston vaatimat tilavaraukset.

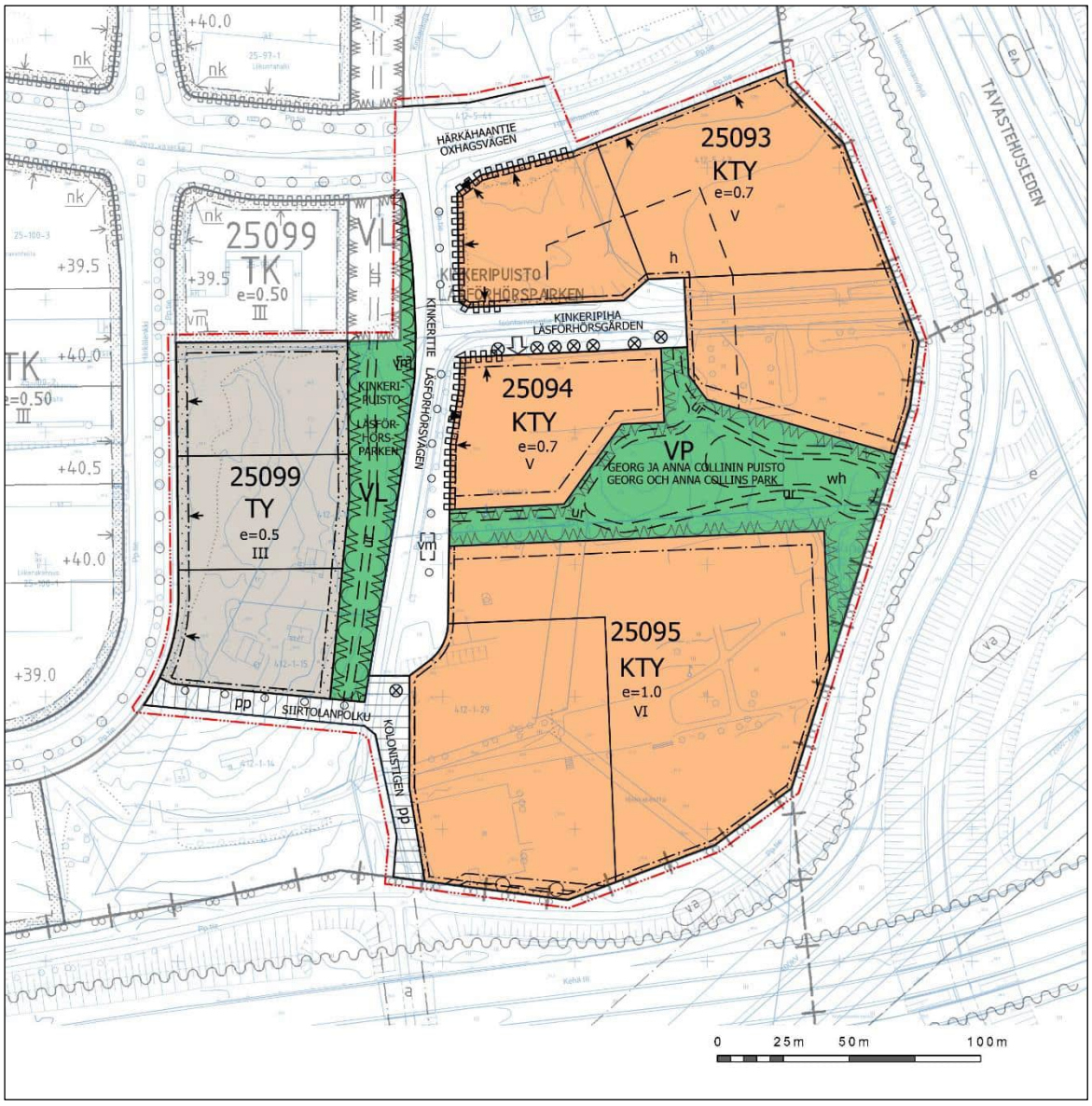

Asemakaavaehdotuksen kaavakartta 21.3.2023.

Konsulttityön valmistuttua marraskuussa 2022 katu- ja korttelialueiden rajauksiin tehtiin useita pieniä tarkistuksia jokaisella katualueella. Kunnallisteknisten verkostojen osalta, korttelin 25095 eteläosaan lisättiin maanalaisille putkille varattu alueenosa. 12.11.2021 päivätyssä kaavakartta-vaihtoehto 1.1:ssa oleva VL/VP-alueen pohjoisreunaa mukaileva jalankululle ja pyöräilylle varattu katu poistettiin ja korvattiin puistoon rakennettavalla kevyempirakenteisella ulkoilureitillä. Lisäksi alustavan puistosuunnittelun mukaisesti, puistoalueelle merkittiin ohjeellisella rajauksella alue hulevesien käsittelyä varten. Vuoden 2022 kevään ja syksyn aikana pohdittiin myös alueen rakentamisen tehokkuutta. Kaupungin yritystonttien kysynnän perusteella, KTY-korttelialueiden rakentamisen tehokkuutta nostettiin kortteleissa 25093 ja 25094 e=0.5:sta e=0.7:ään ja korttelissa 25095 e=0.7:sta e=1.0:aan. Rakentamisen tehokkuuden kasvaessa myös kaavan mahdollistamaa rakennusten kerroslukua nostettiin korttelissa 25094 ja 25095. Tarkemmin em. vuonna 2022 kaavakarttaan tehdyt muutokset ilmenevät sivuilla 22 ja 23 esitetyistä kuvista.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Kaavaratkaisu perustuu Vehkalan työpaikka-alueet yleissuunnitelmaan ja noudattaa valtuuston 25.1.2021 hyväksymää yleiskaavaa.

Asemakaavalla mahdollistetaan neljä työpaikkarakentamiseen soveltuvaa korttelia (TY ja KTY), jotka jatkavat Vehkalan työpaikka-alueen kaupunkirakennetta idässä Hämeenlinnanväylän ja etelässä Kehä III varteen. Korttelialueiden lisäksi alueita osoitetaan lähivirkistysalueeksi (VL), puistoksi (VP) ja katualueeksi.

Kaava-alue kytkeytyy tieverkon osalta ympäröivään kaupunkirakenteeseen alueen pohjoispuolella sijaitsevan Härkähaantien kautta. Jalankulun ja pyöräilyn osalta kaava-alueelta on hyvät yhteydet myös länteen, etelää ja itään.

Asemakaava luo edellytykset vahvasti joukkoliikenteeseen (raide- ja linja-autoliikenne) sekä jalankulkuun ja pyöräilyyn tukeutuvan monimuotoisen ja vehreän työpaikka-alueen toteutumiselle.

4.1.1 Mitoitus

Kaava-alueen pinta-ala on 6,21 ha. Alueelle osoitetun rakennusoikeuden määrä on yhteensä 34 876 k-m^2. Koko kaava-alueen aluetehokkuus on e= 0,56 (Luku sisältää korttelialueiden lisäksi myös kaavan katu- ja viheralueet.)

KTY, toimitilarakennusten korttelialue

- Pinta-ala yhteensä 3,6 ha
- Rakennusoikeus 30 685 k-m^2
- KTY-alueiden keskimääräinen tehokkuus e=0,85. (KTY-kortteleiden 25093 ja 25094 tehokkuusluvut ovat e=0,7, ja korttelin 25095 e=0,1.)
- Suurin sallittu kerrosluku on joko V tai VI
- Autopaikkojen vähimmäismäärät:
    - Liiketilat 1 ap / 100 k-m^2
    - Toimistot 1 ap / 60 k-m^2
    - Tuotantotilat 1 ap / 120 k-m^2
- Säältä suojattujen polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:
    - Liiketilat 1 pp / 40 k-m^2
    - Toimistot 1 pp / 50 k-m^2
    - Tuotantotilat 1 pp / 250 k-m^2

TY, teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia

- Pinta-ala yhteensä 0,84 ha
- Rakennusoikeus 4 191 k-m^2
- Tehokkuus e=0,5
- Suurin sallittu kerrosluku on III

- Autopaikkojen vähimmäismäärät:
    - Liiketilat 1 ap / 100 k-m^2
    - Toimistot 1 ap / 60 k-m^2
    - Tuotantotilat 1 ap / 120 k-m^2
- Säältä suojattujen polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:
    - Liiketilat 1 pp / 40 k-m^2
    - Toimistot 1 pp / 50 k-m^2
    - Tuotantotilat 1 pp / 250 k-m^2

VL, lähivirkistysalue

- Pinta-ala yhteensä 0,28 ha

VP, puisto

- Pinta-ala yhteensä 0,62 ha

Katualueet

- Pinta-ala yhteensä 0,87 ha

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Härkälenkin varteen sijoittuvan korttelin 25099 (TY, teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia) rakentamien noudattaa kaavan tavoitteiden mukaisesti pitkälti jo osittain rakentuneen Härkälenkin ja Härkähaankujan TK- kortteleiden rakentamistapaa ja mittakaavaa. Rakennusten arkkitehtuurista ja rakentamattomien tontin osien käsittelystä on annettu useita vastaavia kaavamääräyksiä kuin voimassa olevassa Vehkalan työpaikka-alueet 1:n asemakaavassa. Rakennusten arkkitehtuuria koskevat määräykset koskevat suurelta osin kadunpuoleisten julkisivujen jäsentelyä ja sisäänkäyntien sijoittelua ja luonnetta.

Kinkeritien itäpuolisten kortteleiden 25093, 25094 ja 25095 (KTY, toimitilarakennusten korttelialue) rakentaminen erottuu Vehkalan työpaikka-alueen itä osassa omana kokonaisuutena. Rakentaminen on hivenen tehokkaampaa ja kaava sallii myös kerrosluvultaan korkeampaa rakentamista kuin kaava-alueen länsiosassa ja voimassa olevan kaavan alueella keskimäärin. Myös kortteleiden 25093 ja 25095 koot mahdollistavat isommat tontit ja näin ollen massaltaan isompien rakennusten toteuttamisen kuin alueen itäosassa ja Vehkalan asema tuntumassa.

Hulevesien käsittelystä ja viherrakentamisesta on annettu myös määräykset. Tonteilla tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Kaavamääräysten mukaan rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan.

Vantaalla on käytössä vihertehokkuus menetelmä. Kaavamääräykset edellyttävät, että korttelialueilla täyttyy vihertehokkuuden tavoiteluku 0,8. Vihertehokkuudella tarkoitetaan alueen painotetun viherpinta-alan suhdetta pinta-alaan. Vihertehokkuus-menetelmän avulla varmistetaan riittävä vihreä ja läpäisevä pinta-ala tonteilla. Näiden merkitys ilmastonmuutokseen sopeutumisessa ja sen hillitsemisessä korostuu kaupunkien tiivistyessä.

Alueen keskeisestä sijainnista, tehokkaasta rakentamisesta ja työpaikka-alueiden toiminnallisesta luonteesta johtuen korttelit on osoitettu suurelta osin rakentamiseen ja muille työpaikka-alueille ominaisille toiminnoille. Näin ollen tilaa vehreille istutuksille tonteilla jää vähän. KTY kortteleissa kaavamääräys edellyttää, että rakennusten kattopintalasta 80 % tulee toteuttaa kasvikattoina. TY-korttelia koskeva vastaava kaavamääräys edellyttää kattopintalasta 40 % toteuttamaan

kasvikattoina. Kasvikattoja voidaan hyödyntää kortteleiden hulevesien käsittelyssä. Osaltaan ne myös parhaimmillaan toteuttavat Vantaan tavoitetta säilyttää ja lisätä luonnon monimuotoisuutta rakennetuilla alueilla.

Kaavaan sisältyy kaksi viheraluetta, joilla säilytetään alueella olevaa puustoa. Georg ja Anna Collinin puiston suunnitelmissa on varauduttu myös alueella muodostuvien hulevesien käsittelyyn. Viheralueiden lisäksi puustoa säilytetään kaavassa osoitetuilla katualueilla. Kaavatyön yhteydessä laaditun katu- ja puistoalueiden yleissuunnittelutyössä katualueille sijoittuvien puiden kunto arvioitiin ja säilytettäviksi valitut puut on merkitty kaavakarttaan.

Uusituvan energian käytöstä kaavassa määrätään, että korttelialueella tulee tuottaa uusiutuvaa energiaa.

4.3 ALUEVARAUKSET

Kaavaratkaisussa on osoitettu korttelialueita työpaikkarakentamiseen (KTY, TY). Lisäksi alueita on osoitettu viheralueiksi (VL, VP) ja katualueiksi. Kaavamääräyksissä on useita kaikkia korttelialueita koskevia määräyksiä, jotka käsittelevät pysäköintiä, ulkomainontaa, vihertehokkuutta, rakentamisen ilmastovaikutuksia, vähähiilisiä rakennusmateriaaleja, uusiutuvaa energiaa, hulevesien käsittelyä, rakentamisen korkeutta ja meluntorjuntaa.

Kaava-alueen pinta-alasta (6,2 ha) korttelialueita on 72 % (4,4 ha), katualueita 14 % (0,9 ha) ja virkistysalueita 14 % (0,9 ha).

Kaavamääräykset ovat esitetty kappaleessa 8. Keskeisiä kaavassa tehtyjä ratkaisuja, kaavamääräyksiä, -merkintöjä ja niihin liittyviä tavoitteita käyttötarkoitusalueittain selostetaan seuraavaksi.

4.3.1 Korttelialueet

KTY, toimitilarakennusten korttelialue

Kaavamääräysten mukaan alueelle saa rakentaa toimistorakennuksia sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomia teollisuusrakennuksia ja niiden yhdistelmiä. Rakennusten ensimmäiseen kerrokseen saa sijoittaa liike-, näyttely- ja kokoontumistiloja 20 % rakennusoikeudesta.

Toimisto- ja liikerakennusten kattokerrokseen saadaan sijoittaa työntekijöiden käyttöön tarkoitettuja tiloja, talvipuutarhoja sekä kuntosalitiloja rakennusoikeuden ja kerrosluvun estämättä. Nämä tilat eivät mitoita autopaikkoja.

Rakennusten kattopinta-alasta vähintään 80 % tulee toteuttaa kasvikattona.

Korttelialueita koskeen useita rakennusten arkkitehtuuria ja alueelle muodostuvaa kaupunkikuvaa koskevia määräyksiä. Kaavamääräysten mukaan arkkitehtuurin on oltava korkeatasoista, värikästä sekä toimintaa ja rakentamistekniikkaa ilmentävää. Ilmastointi- ja muut tekniset tilat, laitteet ja rakenteet tulee olla näkyvissä ja niitä tulee hyödyntää rakennuksen arkkitehtuurissa.

Kaavakartan nuolimerkinnät kortteleissa 25093 ja 25094 ohjaavat rakentamisen kiinni Härkähaantien, Kinkeritien ja osittain Kinkeripihan varteen. Alueelle muodostuvan katukuvan elävöittämiseksi kaavamääräyksillä ohjataan rakentamista mm. siten, että rakennukset avautuvat tontin puoleisten piha-alueiden lisäksi myös suoraan kadulle. Kaavamääräyksen mukaan Kinkeritien ja Kinkeripihan varteen sijoittuviin rakennuksiin tulee järjestää vähintään yksi pääsisäänkäynti Kinkeritien tai Kinkeripihan puolelta. Pääsisäänkäynnin yhteyteen tulee varata vähintään 6 säältä suojattua paikkaa polkupyörien pysäköintiin.

Alueen rakentuessa syntyy kaupunkikuvallisesti merkittävä kohta Härkähaantien ja Kinkeritien risteykseen. Kaavamääräyksissä edellytetään rakennuksen pääsisäänkäynnin sijoittamista risteykseen rajautuvalle tontin osalle.

Kaupunkikuvaan vaikuttavat myös kaavamääräykset rakennuksissa käytettävistä pääväreistä ja lasin käytöstä osana julkisivumateriaaleja (julkisivupinnasta vähintään 20 % on lasia). Härkähaantien varteen sijoittuvien rakennusten kadunpuoleisten julkisivujen luonnetta ja rytmiä ohjataan lisäksi siten, että julkisivut tulee jäsentää enintään 50 metrin mittaisiin osiin porrastuksilla, sisäänvedoilla tai vastaavilla rakenteilla.

Kortteleiden niiltä osin missä rakennukset eivät sijoitu kadun puoleiseen rakennusalan rajaan kiinni, tulee tontit rajata katualueita vasten kaupunkikuvallisesti korkeatasoisin rakentein esim. muurein, kivikorein ja aitarakentein. Näitä rakenteita saa sijoittaa tonttia reunustavalle istutettavalle alueelle.



Näkymä Härkähaantien ja Kinkeritien risteyksestä KTY-korttelin 25093 suuntaan. Kaavamääräysten mukaisesti tekniset tilat, laitteet ja rakenteet ovat osa rakennusten arkkitehtuuria. Kaava edellyttää yhden pääsisäänkäynnin sijoittamista risteykseen.

TY Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö aiheuttaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.

Härkälenkkiin rajautuva TY-kortteli 25099 on luontevaa jakaa kaavaan merkityn ohjeellisen tonttijaon mukaan kolmeen tonttiin. Alueelle sijoittuvien toimijoiden tarpeiden mukaan korttelissa voi olla myös yksi tai kaksi tonttia.

Kaavamääräyksen mukaan alueella saa rakentaa ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia teollisuusrakennuksia. Liike- ja toimistotilojen rakentamista on rajoitettu kaavamääräyksissä siten, että enintään 25 % rakennusoikeudesta saa toteuttaa toimistotiloina ja enintään 25 % rakennusoikeudesta saa käyttää pääkäyttötarkoitukseen liittyviin myymälä- ja muihin siihen verrattaviin tiloihin. Lisäksi korttelialuetta koskee kaavamääräys, jonka mukaan rakennusten kattopinta-alasta 40 % tulee toteuttaa kasvikattona.

Rakennusten kadunpuoleisten julkisivujen arkkitehtuuria ja alueelle syntyvän kaupunkikuvan muodostumista ohjataan pitkälti samoilla määräyksillä kuin kaava-alueen KTY-korttelissa. Rakennusten värejä, julkisivujen materiaaleja, sisäänkäyntejä sekä tonttien aitaamista koskevat määräykset

ovat samoja KTY-korttelialueilla (selostettu tarkemmin yllä kohdassa KTY, toimitilarakennusten korttelialue). Härkälenkin varteen sijoittuvien rakennusten kadunpuoleisten julkisivujen luonnetta ja rytmiä ohjataan lisäksi siten, että julkisivut tulee jäsentää enintään 40 metrin mittaisiin osiin porrastuksilla, sisäänvedoilla tai vastaavilla rakenteilla.



Näkymä TY-korttelista Härkälenkin varresta. Reipas värien käyttö sekä kaavamääräysten mukaisesti sijoitetut rakennusten pääsisäänkäynnit kadunpuoleisilla julkisivuilla elävöittävät ja rytmittävät kaupunkikuvaa.

4.3.2 Muut alueet

VL, lähivirkistysalue

Kaavassa osoitettu Kinkeripuisto -niminen VL-alue laajentaa voimassa olevassa asemakaavassa olevaa saman nimistä lähivirkistysaluetta etelään kohti Kehä III:n alikulku yhteyttä. Kinkeripuisto on osa laajempaa viheralueiden verkkoa. Kinkeripuistoon kaavassa osoitettu ulkoilureitti parantaa Petikon laajojen ulkoilualueiden saavutettavuutta kaava-alueen lisäksi Kehä III:n eteläpuolisten alueiden osalta. Kinkeripuiston koillisosaan Kinkeritien varteen on varattu ohjeellinen rakennusala puistomuuntamoa varten Vantaan Energia Oy:n tarpeiden mukaisesti.

VP, puisto

KTY-kortteleiden keskellä Kinkeritien itäpuolella sijaitsee Georg ja Anna Collinin puisto -niminen puistoalue. Suunnittelun tavoitteena on ollut säilyttää puistoksi osoitetulla alueella nykyistä puustoa mahdollisimman paljon. Erityisesti puiston keskelle sijoittuvalla kumpareella kasvavilla jykevillä koivuilla on vahva vaikutus alueen identiteettiin ja alueelle muodostuvaan kaupunkikuvaan. Puistoon on osoitettu ulkoilureitti, joka yhdistää Kinkeritien ja Kinkeripihan jalankulku- ja pyöräilyreitit Hämeenlinnanväylän alikulkuyhteyden suuntaa. Ulkoilureittiyhteys täydentää alueen jalankulku- ja pyöräilyverkkoa.



Näkymä kaavassa puistoksi osoitetulta alueelta syyskuussa 2021. Kuvassa näkyvät koivut ja keskellä taaempana näkyvä puurivi säilyvät kaavan VP-alueella.

Puistoalueelle on kaavassa osoitettu myös ohjeellisella rajauksella alue hulevesin käsittelyyn. Alustavan puistosuunnitelman mukaisesti alueelle on tarkoitus toteuttaa luonnonmukaiset hulevesipainanteet, jotka muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden ympäröivän puiston kanssa. Painanteiden luiskat ja pohjat ovat kasvillisuuspeitteiset ja ne hoidetaan niittämällä säännöllisesti, kuten myös laajemmin painanteiden ympäristö.

Katualueet

Kaavaan sisältyy kaksi työpaikka-alueiden luonteenomaisesti raskaalle liikenteelle mitoitettua päättyvää tonttikatua ja yksi jalankululle- ja pyöräilylle varattu katu. Alueen molempien tonttikatujen varressa kulkee yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä.

Korttelialueiden rakennuttua alueella oletetaan olevan kohtalaisesti kaava-alueen sisäistä liikennettä. Kaavassa osoitettu katuverkko ei mahdollista moottoriajoneuvojen läpiajoliikennettä. Kävely ja pyöräily on pääasiassa alueelle suuntautuvaa asiointi- ja työmatkaliikennettä ja vähäisessä määrin läpikulkuliikennettä. Jalankululle ja pyöräilylle varatut reitit mahdollistavat liikkumisen alueen kautta ja parantavat Vehkalan aseman saavutettavuutta esim. Vantaankosken suunnasta. Kaava mahdollistaa useita vaihtoehtoja korttelialueiden rakentamiseen, joten tonttien lopullinen käyttötarkoitus vaikuttaa myös oleellisesti alueen liikennemääriin.

Ajoneuvoliikenteelle osoitetut tonttikadut (Kinkeritie ja Kinkeripiha) sijoittuvat alueella jo olevien katujen kohdille (Isotammentie ja Kinkerikuja). Kaava-alue kytkeytyy ajoneuvoliikenteen osalta ympäröivään liikenneverkkoon Kinkeritien ja Härkähaantien risteyksen kautta.

Kaavatyön yhteydessä laaditussa katujen yleissuunnitelmassa Kinkeripihan ja Kinkeritien leveydet on mitoitettu työpaikka-alueen tarpeita vastaaviksi ja katujen päihin on suunniteltu kääntöpaikat. Kinkeritien varteen on yleissuunnitelmassa osoitettu pysäköintitaskuja palvelemaan alueen asiointi yms. lyhytaikaista pysäköintiä.

Härkähaantien ja Kinkeritien liittymän pohjois- ja etelätulosuunnille on suunniteltu keskisaarekkeet. Liittymän läntisen tulosuunnan suojatien ylitys on kavennettu yksikaistaiseksi. Edellä mainitut toimenpiteet mahdollistavat jalankulkijan turvallisemman kadunylityksen.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden toteutumista.

Hanke sijoittuu yleiskaavassa rakentamiseen tarkoitetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta täydentävää ja tiivistävää. Kaupunkirakenteen tiivistämisen myötä avautuu mahdollisuus säilyttää taajamien ulkopuolisia ja ympäröiviä luontoalueita vähemmän pirstoutuneina ja yhtenäisempinä sekä edistää luonnonmonimuotoisuuden säilyttämistä kaupunkien ulkopuolisilla alueilla.

Rakentamattomana alue säilyisi nykyisellään osittain metsittyvänä jättömaana. Alue sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Yhdyskuntarakenne

Asemakaava jatkaa Vehkalan työpaikka-alueen rakentumista idän suuntaan. Ratkaisu monipuolistaa ja edistää työpaikka-alueen kehittymistä ja luo tiivistä ja tehokasta, kaupunkirakennetta. Rakentaminen sijoittuu kävelymatkan päähän Kehäradan Vehkalan asemasta. Joukkoliikenteenpysäkit sijoittuvat lähikävelyetäisyydelle. Hanke edistää kestävää yhdyskuntarakennetta.

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen muuttaa vahvasti alueen kaupunkikuvaa verrattuna nykyhetkeen. Härkähaantien varressa kaava-alueen kohdalla kaupunkikuva muuttuu vahvasti rakennetummaksi. Kinkeritien ja Härkähaantien kainalossa oleva pienehkö lehtipuumetsikkö sekä metsikön itäpuolella oleva avoin niitty katoavat. Tilalle nousee katutilaa rajaava värikäs toimitilarakennus, jonka kaupunkikuvalliseen laatuun em. risteyksen kohdalla on kaavamääräysten mukaan kiinnitettävä erityistä huomiota. Samoin kaupunkikuva muuttuu Kinkeritien ja Kinkeripihan varressa nykyisestä rakentamattomasta avoimesta tilasta tehokkaasti rakennetuksi työpaikka-alueeksi. Puisto- ja katualueilla säilytettävät ja istutettavat puut tuovat vehreyttä muuten tehokkaasti rakennettuun ympäristöön.

Härkälenkin varteen sijoittuva TY-korttelin 25099 täydentää nykyistä osittain vielä rakenteilla olevaa työpaikka-aluetta. TY-korttelin rakentaminen yhtenäistää Vehkalan alueen kaupunkikuvaa kaava-alueen länsiosassa.

Palvelut ja työpaikat

Asemakaava täydentää Vehkalan aseman itäpuolelle rakentuvaa työpaikka-aluetta. Kaavan rakentumisen myötä Vehkalan alueen palvelutarjonta kasvaa ja alueelle syntyy uusia työpaikkoja.

Vehkalan yleissuunnitelmatyön yhteydessä (vuonna 2012) koko Vehkalan työpaikka-alueelle on arvioitu syntyvän 9500 työpaikkaa. Yleissuunnitelmassa laskentaperusteina on käytetty KTY-alueilla 1 työpaikka/80 k-m^2 ja TT-alueet 1 työpaikka/100 k-m^2. Näillä laskentaperiaatteilla nyt kaavoitettavalle alueelle syntyy yhteensä 426 työpaikkaa.

Arviot voivat osoittautua epätarkoiksi. Jos kaava-alueen tehokkaimmat KTY-korttelialueet toteutuvat esimerkiksi toimistotyöpaikkavaltaisina, voi yritysten henkilöstömäärä olla toiminnan luonteen takia arviota suurempi. Asemakaava mahdollistaa hyvin erityyppisten toimintojen/yritysten sijoittumisen alueelle, joten työpaikkamäärän tarkempi arviointi on hankalaa.

Taloudelliset vaikutukset

Asemakaava tuottaa lentomelualueelle soveltuvaa toimitila- ja teollisuustoimintaa, mikä lisää kaupungin työpaikkatarjontaa ja elinvoimaa liikenteellisesti hyvällä sijainnilla.

Katujen ja vesihuollon rakentamisen kustannuksiksi on laskettu noin 2 800 000 €. Kadut on mitoitettu täysperävaunullisten rekkojen tarpeisiin, mikä lisää niiden tilantarvetta. Muutoin katujen tilavaraukset ovat normaalit. Kinkeritietä osaltaan leventää se, että sillä pysytetään oleva muuntamo. Tämä kuitenkin säästää kustannuksia verrattuna siihen, että muuntamoa siirrettäisiin.

Yleisiin alueisiin kuuluvat lisäksi kaksi puistoaluetta, joista Kinkeripuisto on varattu pohjoisetelläsuuntaisen viheryhteyden tarpeisiin.

Kaupunki on ostanut vuonna 2021 kaava-alueelta ja sen ympäristöstä kolme omakotikiinteistöä, mikä on ollut edellytys asemakaavakokonaisuuden toteuttamiselle. Näin koko kaava-alue on kaupungin omistuksessa. Maanhankintakulut ja kunnallistekniikan rakentamiskustannukset katetaan maanmyyntituloilla.

Virkistys

Kaavassa osoitetut viheralueet (Kinkeripuisto, Georg ja Anna Collinin puisto) ovat osa laajempaa viheralueiden verkostoa. Kaavan viheralueet ja niille toteutettavat ulkoilureitit varmistavat laajempien virkistyskäyttöön osoitettujen alueiden (Petikko) hyvän saavutettavuuden yhdyskuntarakenteen tiivistyessä. Hanke on VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteiden mukainen.

Liikenne

Kaava-alueen rakentuminen lisää liikennettä kaava-aluetta laajemmin koko Vehkalan työpaikka-alueella. Kaavan vahvistuttua ensivaiheessa liikennettä aiheuttavat alueen rakentamisesta aiheutuva toiminta. Alueen rakennuttua alueelle sijoittuvien yritysten toiminnasta aiheutuvaa päivittäistä ajoneuvoliikennettä on tässä vaiheessa vaikea arvioida. Ajoneuvoliikenteen arvioidaan suuntautuvan pääsääntöisesti Härkähaantien kautta länteen Kehä III:lle tai itään Vantaankoskentien suuntaan. Liikenteen arvioidaan olevan kaikkina vuorokauden aikoina sujuvaa.

Kaava-alue sijaitsee kävelyetäisyydellä Kehäradan Vehkalan asemasta ja linja-autoliikenteen runkoyhteydestä. Ratkaisu lisää alueen joukkoliikenteen matkustajamääriä ja parantaa joukkoliikennepalvelujen kannattavuutta.

Vesihuolto

Asemakaavan myötä korttelin 25095 alueella sijaitseva yleinen vesijohto ja jätevesiviemäri tullaan siirtämään etelämmäksi kaava-alueen ja Kehä III:n välissä kulkevan jalankulku- ja pyörätien yhteyteen. Siirtoja tarvitaan myös pohjoisempana, jossa korttelin 25093 alueelle sijoittuva hulevesiviemäri siirretään etelämmäksi Georg ja Anna Collinin puiston reunaan. Lisäksi Härkähaantien pohjoispuolelta tuleva korttelin 25093 luode-kaakko suunnassa halkaiseva yksityinen tonttivesijohto poistuu käytöstä. Em. tonttivesijohto liitetään Härkähaantien vesijohtoon.

Uutta vesihuoltoa toteutetaan Kinkeritielle, jonne tarvitaan sekä kadun kuivatusta että tonttien kuivatusta varten hulevesiviemäröinti. Kinkeritielle on suunniteltu tilavaraus uudelle vesijohdolle, jonka toteutusaikataulua ja reittivaihtoehtoja vielä tarkastellaan.

Kinkeripihalle tulee hulevesiviemäri sekä vesijohto ja jätevesiviemäri palvelemaan uusia tontteja. Nämä linjat johdetaan Kinkeripihan päästä Georg ja Anna Collinin puiston kautta kaava-alueen itäreunaan ja liitetään siellä nykyisiin vesihuoltolinjoihin. Georg ja Anna Collinin puistossa varaudutaan viivyttämään kaava-alueella muodostuvia hulevesiä ennen niiden johtamista eteenpäin hulevesijärjestelmässä.

Ympäristöhäiriöt

Alueen rakentuessa katujen ja toimitilojen rakennushankkeet saattavat aiheuttaa jossain määräin melu- tai muita ympäristöhäiriöitä, mikä voidaan katso normaaliksi rakentamisesta aiheutuvaksi

häiriöksi. Kaavamääräysten mukaan alueelle saa sijoittaa vain ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta toimintaa sekä toimisto- liike- ja näyttelytiloja. Tonttien rakennuttua kaavan mukaisesti yritysten toiminta ei siis lisää alueen ympäristöhäiriöitä.

Rakentumisen myötä alueen sisäinen liikenteen kasvu etenkin raskaan liikenteen osalta saattaa aiheuttaa jonkin verran normaalille työpaikka-alueelle ominaista melua ja tärinää.

Tällä hetkellä ja myös alueen rakentamisen jälkeen alueella mitoittavina ympäristöhäiriöinä ovat lentomelu ja Hämeenlinnanväylän sekä Kehä III:n tieliikennemelu. Alueen meluolosuhteet on huomioitu toimistotilojen ja muiden vastaavien työtilojen ulkokuoren ääneneristysvaatimuksena.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Rakentamisella on aina vaikutuksia luontoon ja luonnonympäristöön. Kaava-alueella rakentaminen edellyttää jonkin verran puuston kaatoa, mutta toisaalta suuri osa kaava-alueen nykyisestä puustosta pystytään säästämään VL-, VP- ja katualueilla.

Korttelin 25093 alueella rakentaminen edellyttää Kinkeritien ja Härkähaantien risteyksen kainaloon sijoittuvan 0,3 ha lehtipuuvaltaisen metsikön kaatamista. Samoin metsikön itäpuolinen kukkaketona toiminut pelto jää rakentamisen alle. Muilta osin kortteli 25093 on Kinkerikujan katupohjaa ja rakentamatonta hiekkakenttää, jolla rakentamisen vaikutukset luonnonympäristöön jäävät vähäisiksi. KTY-kortteleita koskevan kaavamääräyksen mukaan rakennusten katoista 80 % tulee toteuttaa kasvikattoina. Riippuen toteutuksesta, kasvikattojen yhteenlaskettu pinta-ala on noin puolet korttelin pinta-alasta. Kasvikatot tasoittavat korttelista valuvia hulevesihuippuja ja tukevat luonnon monimuotoisuuden säilymistä alueella.

Korttelin 25099 alueella (TY) olevat vehreät omakotitalojen pihat ja puustoinen kalliokumpare muutetaan työpaikkatonteiksi. Alueen maaston korot tasataan noudattamaan Härkälenkin katualueen korkoja. Näin ollen korttelin 25099 alueella luonnonympäristö katoaa. Kaavamääräysten mukaan rakennusten katoista 40 % tulee toteuttaa kasvikattoina. Maantasossa ainoa kasvillisuudelle varattu alue on korttelialuetta reunustava 2–4 m leveä istutettava alue, jolle on mahdollista sijoittaa pensas- ja köynnösistutuksia.

Kortteleissa 25094 ja 25095 alueelta purettujen koulurakennusten jäljiltä alueet ovat rakentamatonta hiekkakenttää. KTY- kortteleita koskevan kaavamääräysten mukaan rakennusten katoista 80 % tulee toteuttaa kasvikattoina. Näiden kortteleiden osalta kaavan mukainen rakentaminen lisää luonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluita alueella nykyiseen tilanteeseen verrattuna.

Kaava-alueen kaikkia kortteleita koskien, vehreyttä ja kasvillisuutta edellytetään kaavamääräyksissä myös vihertehokkuus vaatimuksella, joka tulee olla vähintään 0,8. Korttelialueiden vihertehokkuudella edistetään luontoarvojen, ekosysteemipalveluiden ja hulevesien hallinnan toteutumista sekä vahvistetaan luonnon monimuotoisuuden säilymistä rakennetuilla alueilla.

Kaavassa moottoriajoneuvoille osoitetut katualueet noudattavat alueen nykyistä katuverkkoa ja katualueilla säilytetään useita olemassa olevia puita. Lisäksi Kinkeritien varteen on katujen yleissuunnitelmassa tilavaraukset uusille katupuuistutuksille. Katujen toteutuksella ei ole merkittävää vaikutusta luonnon ympäristöön.

Kaavassa osoitetuilla viheralueilla on tarkoitus säilyttää olemassa olevaa puustoa mahdollisimman paljon. Alueelle toteuttavat ulkoilureitit toteutetaan olemassa oleva puusto huomioiden. Georg ja Anna Collinin puistoon osoitettu hulevesien käsittelyyn varattu alue, voi toimia luonnon monimuotoisuuden keskittymänä rakennetussa ympäristössä. Veden myötä kasvillisuus ja hyönteismaailma rikastuvat ja hyönteiset tarjoavat ravintoa linnuille sekä sammakkoeläimille. Näin ollen kaava voi lisätä luonnon monimuotoisuutta alueella.

Suurimmalta osaltaan kaavaratkaisu hyödyntää olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Vettä läpäisemättömän pinnan määrä kasvaa kaavan toteuttamisen myötä. Odotettavissa on, että tontit tulevat olemaan pääosin vettä läpäisemätöntä pintaa, mikä korostaa hulevesien hallinnan tärkeyttä. Hulevesien hallinnan ensisijainen tavoite Vantaalla on, että virtaamahuiput eivät rakentamisen myötä kasvaisi luonnontilaan verrattuna. Hulevesien hallintaa toteutetaan sekä tonteilla että alueellisissa viivytysrakenteissa ennen hulevesien johtamista alueelta eteenpäin. Tästä huolimatta rankimpien sateiden aikana virtaamat alueen ulkopuolelle kasvavat alueen rakentumisen myötä.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Asemakaavan vaikutukset ilmastoon syntyvät suunnitelman toteuttamisen sekä alueen käytön aiheuttamista kasvihuonekaasupäästöistä.

Kaavan merkittävimmät päästölähteet ovat rakennusten rakentaminen sekä pidemmällä aikajaksolla tarkasteltuna rakennusten korjaaminen, rakennusten käytön aikainen energiankulutus sekä alueen liikenne. Lisäksi päästöjä aiheuttaa infrastruktuurin rakentaminen ja ylläpito, rakennetun maapinta-alan kasvun myötä sekä alueen toimijoiden kulutuksen aiheuttamat päästöt.

Vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat kuitenkin vähäiset. Asemakaavan toteutuminen tiivistää pääkaupunkiseudun yhdyskuntarakennetta. Alue tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä. Alue kytkeytyy hyvin olemassa oleviin kunnallisteknisiin rakenteisiin. Nämä ratkaisut vähentävät yksityisautoilun ja uuden kunnallistekniikan rakentamisen tarvetta ja auttavat siten hillitsemään kasvihuonepäästöjen lisääntymistä.

Lisäksi kaavamääräykset edellyttävät rakentamisen olevan elinkaarikestävää ja energiatehokasta sekä uusiutuvan energian tuottamista korttelialueilla. Kaavamääräykset edellyttävät myös hiilijalanjälkilaskelmaa rakennusluvan yhteydessä. Kaavassa on myös määräys vähähiilisen betonin käytöstä betonirunkoisissa rakennuksissa.

Kaavan mukainen korttelialueiden vihertehokkuustaso on vähintään 0,8. Vihertehokkuuden – kasvikattojen, istutusten ja hulevesielementtien – avulla pyritään hillitsemään ilmastonmuutosta ja edistetään siihen sopeutumista vähentämällä tulvariskejä, luomalla hiilinieluja ja lieventämällä lämpösaarekeilmiötä rakennetussa ympäristössä. Kasvillisuus vähentää tulvariskiä, sitoo hiilidioksidia, vähentää koneellisen viilennyksen tarvetta rakennuksissa ja lisää alueen viihtyisyyttä ja terveysvaikutuksia. Samalla toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita.

Keko-tarkastelut

Kaava-aluetta ja alueen tuottamia kasvihuonekaasupäästöjen määrää on tarkasteltu kahden erilaisen rakentamisvaihtoehdon avulla käyttäen hyväksi Suomen ympäristökeskuksen Keko- eli kaavoituksen ekolaskuri -työkalua.

Vaihtoehto A:ssa ns. tavanomaisessa ratkaisussa alueelle toteutettavien rakennusten materiaaleina oli käytetty terästä, betonia, kevytsoraharkkoa, terästä ja lasia. Vaihtoehto B:ssa rakennusten materiaaleista em. materiaalien ohella oli 50 % puuta. Rakennusten ylläpitoon käytetyn energian ja sen tuotannon osalta vaihtoehdot poikkesivat toisistaan siten, että vaihtoehto A:ssa rakennusten lämmitys oli kokonaisuudessa hoidettu kaukolämmöllä. Vaihtoehto B:ssa lämmitykseen käytetystä energiasta 50 % saatiin uusiutuvista energiamuodoista (30 % maalämpö ja 20 % aurinkoenergia).

Tarkastelussa arvioitiin kaavassa sallitun rakentamisen kasvihuonepäästöt 50 vuoden ajanjaksolla. Vaihtoehto A:ssa suurin päästölähde oli rakennusten rakentaminen ja kunnossapito, kun taas vaihtoehto B:ssa suurimmat päästöt aiheutti rakennusten energiakulutus, mikä oli kuitenkin

vähemmän kuin vaihtoehto A:n vastaavat päästöt. Infrastruktuurin rakentamisen ja kunnossapidon osuus oli molemmissa vaihtoehdoissa vähäinen suhteessa muihin päästöjä aiheuttaviin tekijöihin. Myös yritysten toimenkuva ja sen vaikutus rakennusten käytön aikaiseen liikenteeseen aiheuttaa merkittäviä päästöjä, mutta laskelmassa sitä ei ole arvioitu.

Vaihtoehto A:n mukaisen toteutuksen aiheuttamat päästöt 50 vuoden aikajaksolla olivat laskurin mukaan yhteensä 15 694 tuhatta CO2 tonnia. Vaihtoehto B:n vastaavat päästöt samalla aikajaksolla olivat yhteensä 8 556 tuhatta CO2 tonnia, eli noin 45 % pienemmät verrattu verrattuna vaihtoehto A:n aiheuttamiin päästöihin.

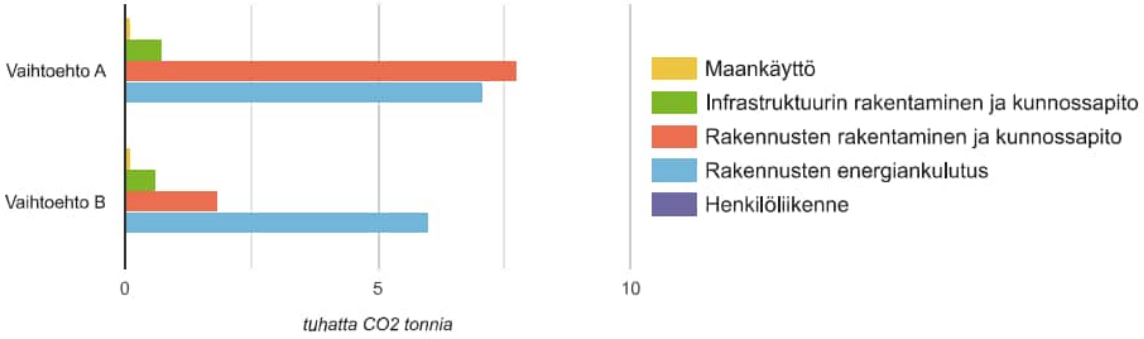

Tarkasteltujen vaihtoehtojen kasvihuonekaasupäästöt jaoteltuna (50 vuoden aikajaksolla).

Tarkastelusta on havaittavissa, että selvästi merkittävin vaikutus päästöihin on alueen tonttien rakentamisen aikana tehdyillä materiaalivalinnoilla ja rakennusten kunnossapidolla sekä jossain määrin uusiutuvan energian käytöllä.

Asemakaava määräyksiin on lisätty kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen kaksi ilmastovaikutusten pienentämistä ja vähähiilisiä rakennusmateriaaleja koskevaa määräystä. Rakennusten energiatehokkuuden taso voidaan määritellä tonttien luovutusten yhteydessä.

Yhteenvetona voidaan todeta, että Ilmastovaikutusten kannalta kaava-alueen sijainti on hyvä, sillä se täydentää olemassa olevaa kaupunkirakennetta ja tukeutuu raideliikenteeseen. Kaava-alueen toteuttamisessa rakentamisen sekä käytönaikaisia päästöjä on mahdollista pienentää monella tavalla. Ilmastovaikutuksia voidaan pienentää esimerkiksi suosimalla puurakenteita tai kierrätysmateriaaleja rakennuksissa ja tuottamalla osa rakennuksissa kuluvasta energiasta uusiutuvilla energianlähteillä, kuten aurinkopaneeleilla, joiden sijoittamiseen suuret yhtenäiset kattopinnat sopivat hyvin.

Hulevesien hallinta

Hulevesien hallinnan tavoitteena on, että alueelta poistuvan virtaamahuipun suuruus ei kasva rakentamisen myötä. Hulevesimäärän kasvun vaikutuksia pyritään minimoimaan viivyttämällä syntyviä hulevesiä tontilla ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiviemäriin. Lisäksi Georg ja Anna Collinin puistoon on kaavakartassa osoitettu aluevaraukset hulevesien käsittelyyn. Kaavatyön yhteydessä laaditussa yleissuunnitelmassa em. aluevarauksille on suunniteltu kaksi hulevesien viivytysallasta alueellista viivytystä varten.

Kaava-alueen hulevesien muodostumista pyritään ehkäisemään alueelle sijoittuvien toimijoiden rakennuslupamenettelyn yhteydessä. Kaavamääräysten mukaan rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan. Hulevesisuunnitelman laatimisessa tulee ottaa huomioon Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamalli. Tontti- tai korttelikohtainen hulevesisuunnitelma hyväksytetään rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Hulevesien hallintarakenteet mitoitetaan vihertehokkuuslaskurin avulla sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha ja kesto 10 minuuttia. Varsinaisten hulevesirakenteiden lisäksi tonteilla tulee varautua harvinaisempiin sadetilanteisiin. Tontin tasauksessa tulee huomioida sadetilanne, jonka rankkuus on 167 l/s/ha ja kesto on 30 minuuttia. Tällöin hulevesien tulee mahtua lammikoitumaan piha-alueille, joilla ei normaalitilanteessa viivytetä vesiä. Näillä sadetapahtumilla tontilta saa poistua samansuuruinen virtaama kuin sieltä laskennallisesti poistuisi luonnontilassa. Näitä sadetilanteita harvinaisemmat sateet saa ohjata tulvareittejä pitkin yleisille alueille.

Georg ja Anna Collinin puistoon on suunnitteilla sijoittaa kaksi hulevesiallasta alueellista hulevesien hallintaa varten. Viivytysaltaat tarvitaan, jotta hulevesien virtaamahuippuja saadaan tasattua ennen hulevesien johtamista eteenpäin nykyisiin hulevesiviemäreihin, joita ei ole mitoitettu kaavan aiheuttamille virtaamille. Hulevesialtaiden viivytyskapasiteetti on noin 220–230 m³. Tonttien viivyttäessä omat hulevetensä riittävät nämä altaat yhdessä tonttien viivytyksen kanssa hallitsemaan kerran 50 vuodessa toistuvat 10 minuutin ja 60 minuutin sadetapahtumat.

4.5 NIMISTÖ

Kaava-alueen nimistö on päätetty nimistöryhmän kokouksessa 10.5.2022.

Käytössä olevat nimet:

Kinkeripuisto, Läsförhörsparken

Puisto laajenee, nykyinen nimi on vuodelta 2013.

Uudet nimet:

Kinkeripiha, Läsförhörsgården

Kadun sijainti vanhan koulupihan paikalla.

Kinkeritie, Läsförhörsparken

Härkähaantieltä etelään erkaneva katu, jolta haarautuu itään Kinkeripiha.

Siirtolanpolku, Kolonistigen

Tällä kohdalla on 1950-luvun lopussa ollut Siirtolaksi kutsutulle alueelle (jossa oli lähinnä kesäasutusta) johtava Siirtolantie.

Georg ja Anna Collinin puisto, Georg och Anna Collins park

Helsingin maalaiskunta ja Vantaan yhteiskoulun kannatusyhdistys ry ostivat alueelle 1950- ja 60 luvun taitteessa rakennetuille kouluille tontit Övre Månsaksesta Georg ja Anna Collinilta.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Korttelialueiden toteutuksen osalta kaavaratkaisu on väljä. Kaava mahdollistaa alueelle sijoittuvien toimijoiden tarpeiden mukaan useita erilaisia toteutus vaihtoehtoja, joita kaavatyön yhteydessä tarkasteltiin kortteleittain karkeilla massamalleilla. KTY-kortteleille laadittiin kolme ja TY- korttelille kaksi toteutusvaihtoehtoa.

Tarkasteluissa testattiin KTY-kortteleiden kortteleiden toimivuutta tapauksissa, joissa rakennusoikeus painottuu kaavan mukaisesti joko tuotantotiloihin tai toimisto- ja liiketiloihin. Lisäksi laadittiin tarkastelu ns. hybridivaihtoehdosta, jossa rakennusoikeus jakaantuu tasaisemmin eri toimintojen kesken. Tuotantotiloihin painottuvassa vaihtoehdossa toimisto- ja liiketilojen osuus korttelin rakennusoikeudesta oli yhteensä 20 %, loput 80 % oli käytetty tuotantotiloihin. Toimistotiloihin painottuvassa vaihtoehdossa koko rakennusoikeus oli käytetty toimistotiloihin. Hybridi

vaihtoehdossa toimistotiloihin ja tuotantotiloihin oli käytetty kumpaankin 40 % rakennusoikeudesta (yhteensä 80 %) ja loput 20 % jäi liiketiloille.

TY-korttelia koskevassa tuotantotiloihin painottuvassa vaihtoehdoissa rakennusoikeudesta 90 % oli tuotantotilaa ja loput 10 % käytettiin toimistotiloihin. Toisessa toimisto- ja liiketiloihin painottuvassa vaihtoehdossa, näihin tiloihin oli käytetty kaavan mahdollistama maksimi, eli yhteensä 50 % rakennusoikeudesta (toimistotilat 25 % ja liiketilat 25 %).

Tarkasteluiden lähtökohtana kaikissa kortteleissa oli, että tuotantotilat ovat 1. kerroksisia, 8 m korkuisia ja sijaitsevat rakennusten maantasokerroksessa kaikki samassa tasossa. Kaavan mahdollistamat toimisto- ja liiketilat ym. toiminnot sijoitettiin tarkasteluissa useampaan kerrokseen kaavan mukaisesti katuihin rajautuville tontin osille. Ajoneuvopysäköinti pyrittiin vaihtoehdoissa lähtökohtaisesti sijoittamaan maantasoon ilman rakenteellista pysäköintiä.

Rakennusoikeuden painottuessa tuotantotiloihin, KTY- korttelissa 25093 pysäköinnin vaatima tila peittää kaikki rakentamiselta vapaaksi jäävät alueet. Kortteleissa 25094 ja 25095 pysäköinti joudutaan toteuttamaan rakenteellisesti useampaan tasoon tai esim. maanalaisena tuotantotilojen alla. TY- korttelissa pysäköinti mahtuu tonteille mutta vapaata muille toiminnoille osoitettavaa piha-aluetta ei juurikaan jää.

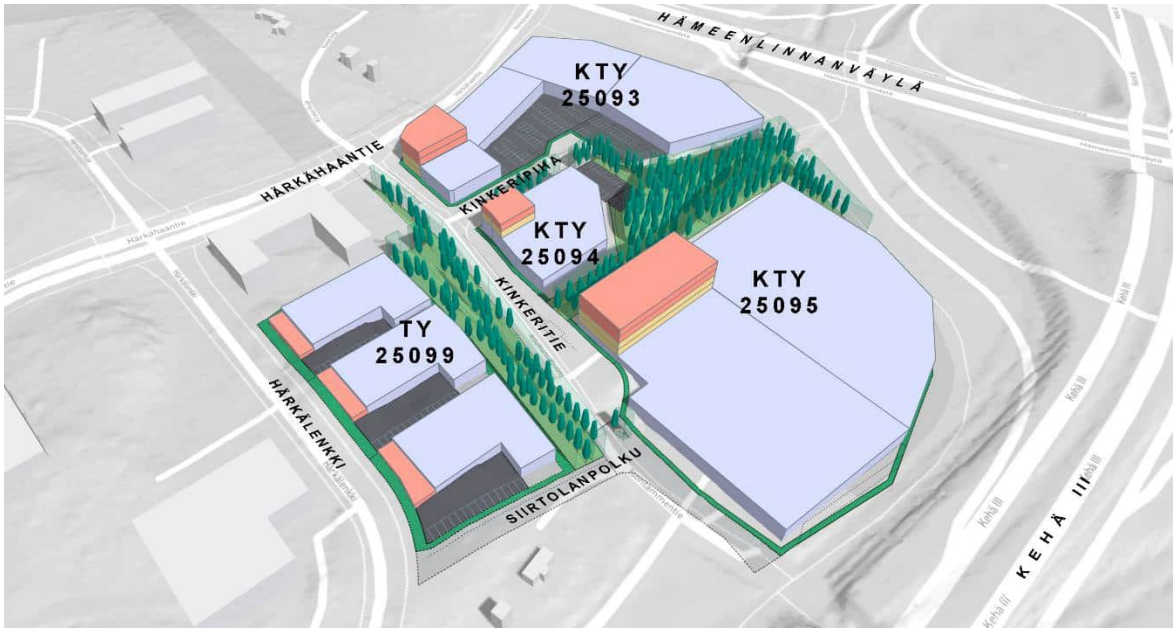

Tuotantotiloihin painottuva toteutusvaihtoehto. Kuvassa sinisellä tuotantotilat, punaisella toimistotilat ja keltaisella liiketilat.

Toimistotiloihin painottuvassa vaihtoehdossa KTY- kortteleissa rakennukset ovat V ja VI-kerroksisia. TY- korttelissa Härkälenkin puoleiset osat rakennuksista ovat II-kerroksisia. Tarkastelu osoittaa, että kaikissa kortteleissa rakentamatonta alaa tonteille jää runsaasti ja pysäköinti voidaan sijoittaa maantasoon. Lisäksi etenkin KTY-kortteleissa piha-alueita voidaan käyttää myös muihin toimintoihin tai ne voidaan istuttaa ja hyödyntää hulevesien käsittelyyn.



Toimistotiloihin painottuva toteutusvaihtoehto. KTY-kortteleissa koko rakennusoikeus on käytetty toimistotiloihin. TY- korttelissa toimisto ja liiketiloihin on käytetty rakennusoikeudesta kaava sallima maksimi 25 % + 25 %.

Hybridi vaihtoehdossa KTY- kortteleissa 25093 ja 25094 rakentamien ja pysäköinti pystytään sijoittamaan luontevasti ja vapaata piha-aluetta jää myös muille toiminnoille. Korttelissa 25095 rakentamisen tehokkuuden takia (e=1,0) pysäköinti todennäköisesti joudutaan toteuttamaan rakenteellisesti joko rakennusten alle tai päällekkäin useampaan tasoon.

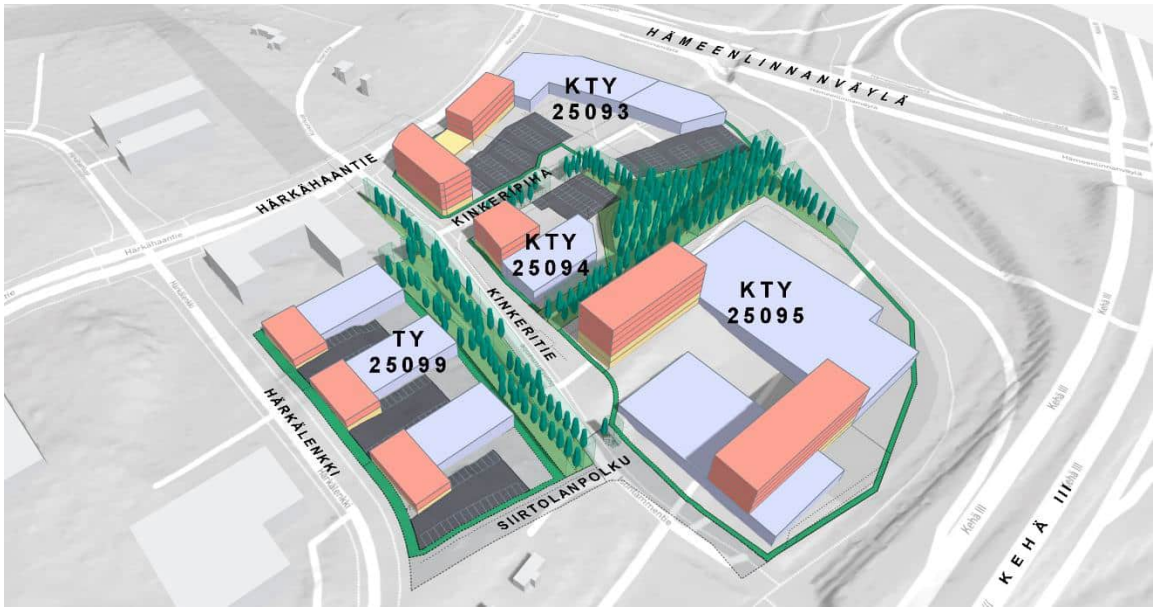

Hybridi vaihtoehdossa rakennusoikeus On KTY- kortteleissa jaettu: tuotantotilat 40 %, toimistotilat 40 % ja liiketilat 20 %. TY-korttelin toteutus on sama kuin yllä olevassa toimistotiloihin painottuvassa vaihtoehdossa.

Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat

Asemakaavoituksen yhteydessä on laadittu alustavat yleissuunnitelmat koskien katu- ja puistoalueita sekä vesihuoltoa. Yleissuunnitelmat toimivat lähtötietona katujen ja kunnallistekniikan jatkosuunnittelussa. Näissä suunnitelmissa on esitetty myös puistoon tarvittavat alueelliset

viivytysaltaat sekä puistoon suunniteltu kunnallistekniikka.

Alueen kunnallistekniikan ja katujen rakentaminen on tarkoitus aloittaa, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen ja asemakaava on tullut voimaan.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:

Kaupunkisuunnittelu:	Anna-Riitta Kujala	asemakaavapäällikkö va
	Annakaisa Haanpää	aluearkkitehti (14.8.2023 alkaen)
	Veli-Pekka Ristimäki	asemakaava-arkkitehti
	Oona Länsisalmi	asemakaava-arkkitehti
	Noora Laak	asemakaava-arkkitehti
	Hertta Ahvenainen	asemakaava-arkkitehti (9.5.2023 saakka)
	Panu Petteri Kujala	asemakaava-arkkitehti (14.11.2022 alkaen)
	Kai Zukale	kaavoitusinsinööri
	Riikka Mattila	kaavatekninen koordinaattori
	Saara Toivoniemi	kaavatekninen koordinaattori
	Ville Leppänen	asemakaavasuunnittelija
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
Yleiskaavoitus:	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
Kadut ja puistot:	Elina Kettunen	vesihuollon suunnittelu (31.1.2023 saakka)
	Harri Keinänen	vesihuollon suunnittelu (31.1.2023 alkaen)
	Pirjo Salo	liikenneinsinööri
	Teemu Vihervaara	liikenteen alueinsinööri
	Mikko Kettunen	alueinsinööri (5.5.2023 saakka)
	Satu Onnela	maisema-arkkitehti, katualueet
	Sirpa Mäkilä	maisema-arkkitehti, viheralueet
Rakennusvalvonta:	Matti Kärki	kaupunkikuva-arkkitehti
	Petri Isokoski	lupakäsittelijä
Ympäristökeskus:	Jarmo Honkanen	ympäristösuunnittelija
Kiinteistöt ja tilat:	Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö
	Heikki Kangas	geotekniikkapäällikkö
	Janne Karppinen	geotekniikka

Vantaan Energia:	Antti Hartikainen
HSY:	Matti Lehtoniemi
A-Insinöörit:	Hamilkar Alava Bergroth
	Jari Koskela
	Teemu Riihimäki
	Mikko Romu
	Henri Hunnakko
Maanlumo:	Krista Muurinen

Rolf Autio
Reeta Pellinen

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 24. päivänä lokakuuta 2023

Veli-Pekka Ristimäki
asemakaava-arkkitehti

Annakaisa Haanpää
aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	28.11.2022
Kaavan nimi	251400 Vehkalan Kinkerit		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	16.12.2020
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092251400
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	6,2099	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	6,2099
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	

Ranta-asemakaava	**Rantaviivan pituus [km]**	
Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**6,2099**	**100,0**	**34876**	**0,56**	**6,2099**	**34876**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	3,6032	58,0	30685	0,85	3,6032	30685
T yhteensä	0,8382	13,5	4191	0,50	0,8382	4191
V yhteensä	0,8944	14,4			0,8944	
R yhteensä						
L yhteensä	0,8741	14,1			0,8741	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**6,2099**	**100,0**	**34876**	**0,56**	**6,2099**	**34876**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	3,6032	58,0	30685	0,85	3,6032	30685
KTY	3,6032	100,0	30685	0,85	3,6032	30685
T yhteensä	0,8382	13,5	4191	0,50	0,8382	4191
TY	0,8382	100,0	4191	0,50	0,8382	4191
V yhteensä	0,8944	14,4			0,8944	
VP	0,6161	68,9			0,6161	
VL	0,2783	31,1			0,2783	
R yhteensä						
L yhteensä	0,8741	14,1			0,8741	
Kadut	0,7121	81,5			0,7121	
Kev.liik.kadut	0,1620	18,5			0,1620	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

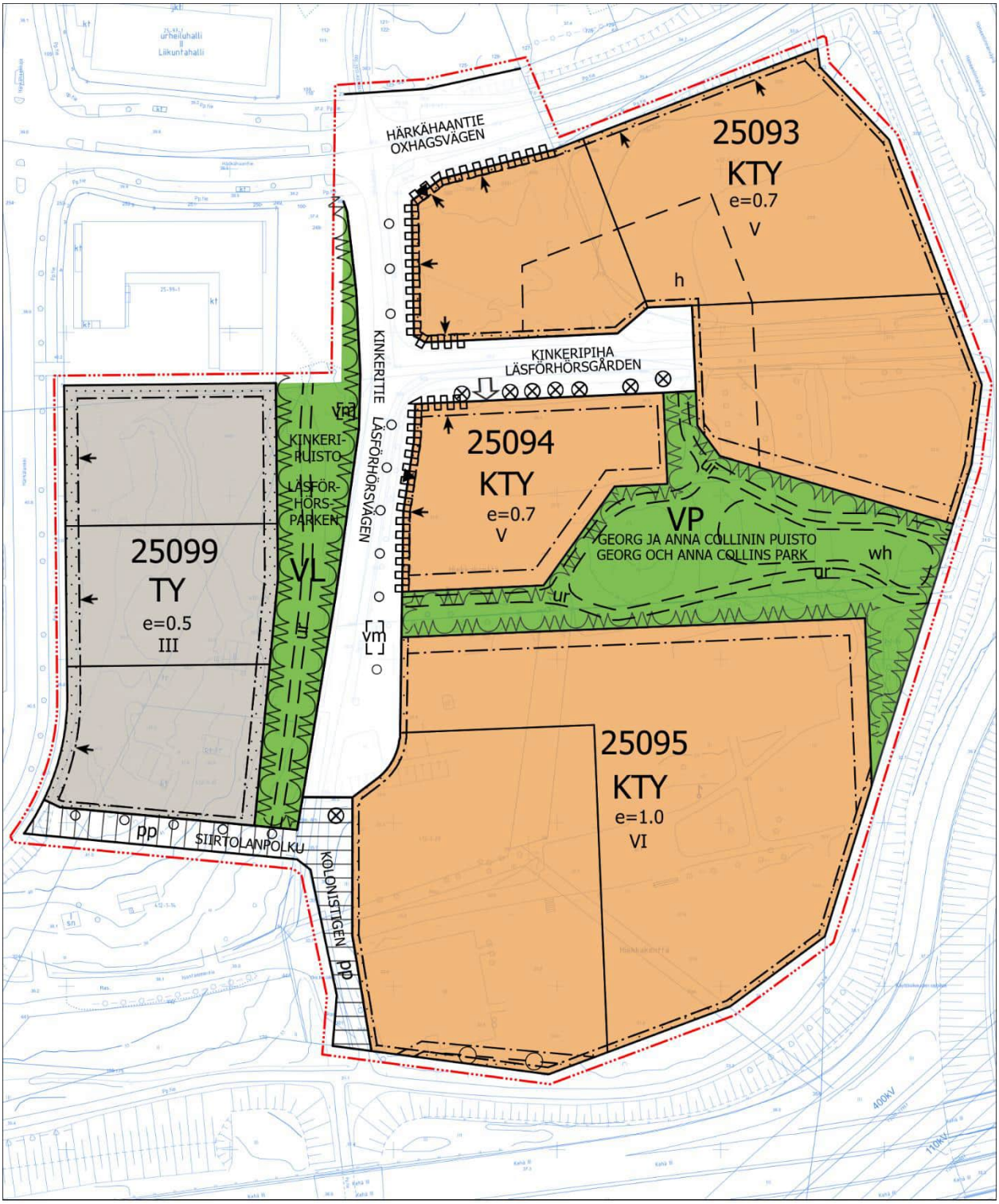

ASEMAKAAVAEHDOTUS
1:1000

0 25 50 100 Metriä

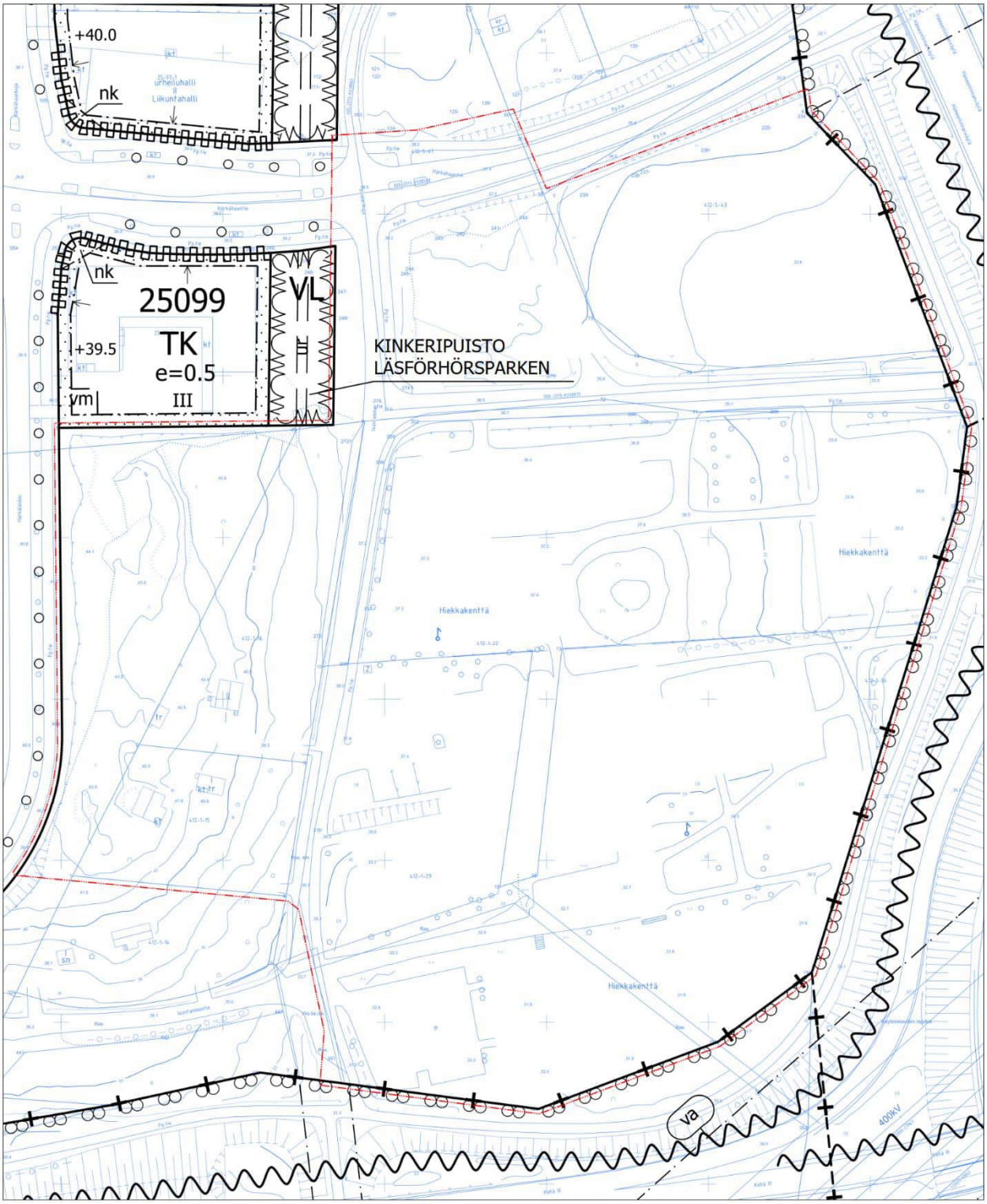

ASEMAKAAVAEHDOTUS
1:1000

0 25 50 100 Metriä

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
251400	24.10.2023

Vantaan kaupunki

Vehkalan kinkerit

Vanda stad

Veckals läsförför

Kaupunginosa 25, MYLLYMÄKI

Stadsdel 25, KVARNBACKA

Asemakaava

Korttelit 25093-25095 ja 25099 sekä katu- ja virkistysalueet.

1:1000

Detaljplan

Kvarteren 25093-25095 och 25099 samt gatu och rekreationsområden.

1:1000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	**3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.**	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
KTY	**Toimitilarakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för verksamhetsbyggnader.**
	Alueelle saa rakentaa toimistorakennuksia sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia teollisuusrakennuksia ja niiden yhdistelmiä.	På området får byggas kontorsbyggnader och industribyggnader som inte stör miljön, liksom kombinationer av dessa.
	Rakennuksen ensimmäiseen kerrokseen saa sijoittaa liike-, näyttely- ja kokoontumistiloja 20 % rakennusoikeudesta.	I byggnadernas första plan får affärs-, utställnings- och samlingslokaler på 20 % av byggrätten placeras.
	Toimisto- ja liikerakennusten kattokerrokseen saadaan sijoittaa työntekijöiden käyttöön tarkoitettuja tiloja, talvipuutarhoja sekä kuntosalitiloja rakennusoikeuden ja kerrosluvun estämättä. Nämä tilat eivät mitoita autopaikkoja.	I kontors- och affärsbyggnadernas takvåning får placeras utrymmen avsedda för de anställda, vinterträdgårdar och gymlokaler utan att byggrätten och våningstalet utgör ett hinder. Dessa utrymmen räknas inte vid dimensioneringen av bilplatser.
	Kattopinta-alasta vähintään 80 % tulee toteuttaa kasvikattona.	Av takytan ska minst 80 % byggas som vegetationstak.
	Kaupunkikuva	**Stadsbild**
	Arkkitehtuurin on oltava korkeatasoista, värikästä sekä toimintaa ja rakentamistekniikkaa ilmentävää.	Arkitekturen ska vara av hög kvalitet, färggrann och avspegla verksamheten och byggnadstekniken.
	Ilmastointi- ja muut tekniset tilat, laitteet ja rakenteet tulee olla näkyvissä ja niitä tulee hyödyntää rakennuksen arkkitehtuurissa.	Ventilations- och övriga tekniska utrymmen, anordningar och konstruktioner ska vara synliga och de ska utnyttjas i byggnadens arkitektur.
	Kinkeritien ja Kinkeripihan varteen sijoittuviin rakennuksiin tulee järjestää vähintään yksi pääsisäänkäynti Kinkeritien tai Kinkeripihan puolelta. Pääsisäänkäynnin yhteyteen tulee varata vähintään 6 säältä suojattuja paikkaa polkupyöräpysäköintiin.	I byggnader som placeras vid Läsförhörsvägen och Läsförhörsgården ska minst en huvudentré ordnas från Läsförhörsvägen eller Läsförhörsgården. I anslutning till huvudentrén ska minst 6 väderskyddade platser för cykelparkering reserveras.
	Korttelissa 25093 yksi pääsisäänkäynti tulee sijoittaa Härkähaantien ja Kinkeritien risteykseen.	I kvarteret 25093 ska en huvudentré placeras i Oxhagsvägens och Läsförhörsvägens korsning.

Kadun puoleiset julkisivut tulee aukottaa siten, että julkisivupinnasta vähintään 20 % on lasia.	Fasaderna mot gatan ska förses med öppningar så att minst 20 % av fasadytan består av glas.
Härkähaantien puoleiset julkisivut tulee jäsentää enintään 50 metrin mittaisiin osiin porrastuksilla, sisäänvedoilla tai vastaavilla rakenteilla.	Fasaderna mot Oxhagsvägen ska struktureras i högst 50 meter långa sektioner genom avtrappningar, indragna partier eller motsvarande konstruktioner.
Rakennuksen julkisivuissa tulee käyttää kahta toisistaan selkeästi erottuvaa pääväriä. Julkisivun pääväriná ei saa käyttää valkoista, mustaa tai harmaan sävyjä.	Två huvudfärger som tydligt avviker från varandra ska användas i byggnadens fasader. Vitt, svart eller gråa nyanser får inte användas som huvudfärg i fasaden.
Mikäli rakennukset eivät sijoitu kadun puoleiseen rakennusalan rajaan kiinni, tulee tontit rajata katualueita vasten kaupunkikuvallisesti korkeatasoisin rakentein esim. muurein, kivikorein ja aitarakentein. Näitä rakenteita saa sijoittaa tonttia reunustavalle istutettavalle alueelle.	Om byggnaderna inte placeras så att de är fast i byggnadsytan mot gatan, ska tomterna avgränsas från gatuområdena med stadsbildsmässigt högklassiga konstruktioner, t.ex. murar, stenkorgar och staketkonstruktioner. Dessa konstruktioner får placeras i det område som kantar tomten och kommer att planteras.
Korttelissa 25093 Härkähaantien ja Kinkeritien risteykseen rajautuvalla tontin osalla rakennuksen kaupunkikuvalliseen asemaan on kiinnitettävä erityistä huomioita.	I kvarteret 25093 ska särskild uppmärksamhet fästas vid den stadsbildsmässiga ställningen hos byggnaden på den tomtdel som gränsar till Oxhagsvägens och Läsförhörsvägens korsning.
Ulkoalueet	**Utomhusområden**
Ulkovarastointialueet ja varastokatokset on rajattava niin, että varastoitava materiaali ei haitallisesti näy kadulle ja ulkoilureiteille tai naapuritontin käyttöpihojen suuntaan. Ulkovarastointi ei saa aiheuttaa maisemallista tai muuta haittaa ympäristölle.	Områdena och skärmtaken för upplagring utomhus ska avgränsas så att det material som lagras inte syns på ett iögonenfallande sätt från gatan, liksom inte heller till friluftslederna eller granntomtens gårdsplaner. Upplagringen utomhus får inte inverka negativt på landskapet eller på annat vis vara till skada för miljön.
Tontilla olevien rakennusten, varastojen, katosten ja ulkovarastointia rajaavien rakenteiden tulee muodostaa materiaaleiltaan ja rakennustavaltaan yhtenäinen arkkitehtoninen kokonaisuus.	De byggnader, förråd, skärmtak eller konstruktioner som avskärmar upplagringen utomhus måste till sina material och sitt byggnadssätt utgöra en arkitektonisk helhet.
Katoksissa tulee käyttää kasvikattoja.	I takkonstruktionerna ska gröntak användas.
Rakentamatta jäävät tontin osat tulee istuttaa niiltä osin, kun niitä ei käytetä liikenteelle tai pysäköintiin. Istutettavat alueet on pidettävä huolitellussa kunnossa.	De tomtdelar som blir obebyggda ska planteras till de delar som de inte används för trafik eller parkering. Områdena som planteras ska hållas i ett vårdat skick.
Mikäli tontti aidataan, aita tulee olla kolmilanka verkkoa.	Om en tomt inhägnas, ska inhägnaden bestå av tretrådsnät.
Korttelissa 25094 rakentaminen ja tonttia rajaavat rakenteet Kinkeripihan läheisyydessä eivät saa aiheuttaa haittaa tai vahinkoa katualueella oleville puille ja puiden juuristoille.	I kvarteret 25094 får inte byggande och konstruktioner som avgränsar tomten i närheten av Läsförhörsgården störa eller skada träden och trädens rötter i gatuområdet.
TY **Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.**	**Kvartersområde för industribyggnader där miljön ställer särskilda krav på verksamhetens art.**
Alueella saa rakentaa ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia teollisuusrakennuksia.	På området får industribyggnader som inte stör miljön byggas.
Enintään 25 % rakennusoikeudesta saa käyttää toimistotiloja varten.	Högst 25 % av byggrätten får användas för kontorslokaler.
Enintään 25 % rakennusoikeudesta saa käyttää pääkäyttötarkoitukseen liittyviä myymälä- ja muita siihen verrattavia tiloja varten.	Högst 25 % av byggrätten får användas för affärs- och andra därmed jämförbara lokaler som anknyter till det huvudsakliga användningsändamålet.
Kattopinta-alasta vähintään 40 % tulee toteuttaa kasvikattona.	Av takytan ska minst 40 % byggas som vegetationstak.
Kaupunkikuva	**Stadsbilden**
Arkkitehtuurin on oltava korkeatasoista, värikästä ja kaupunkikuvaa rikastuttavaa.	Arkitekturen ska vara av hög kvalitet, färggrann och den ska berika stadsbilden.
Ilmastoitilaitteet ja muut tekniset laitteet tulee integroida muuhun rakennussuunnitteluun.	Ventilationsanläggningar och andra tekniska anordningar ska integreras i den övriga byggnadsplaneringen.
Rakennuksiin tulee järjestää vähintään yksi pääsisäänkäynti kadun puolelta. Sisäänkäynnin yhteyteen tulee varata vähintään 6 säältä suojattua paikkaa polkupyöräpysäköintiin.	Till byggnaderna ska minst en huvudentré ordnas från gatan. I anslutning till entrén ska minst 6 väderskyddade platser för cykelparkering reserveras.
Kadun puoleiset julkisivut tulee aukottaa siten, että julkisivupinnasta vähintään 20 % on lasia.	Fasaderna mot gatan ska förses med öppningar så att minst 20 % av fasadytan består av glas.
Kadun puoleiset julkisivut tulee jäsentää enintään 40 metrin mittaisiin osiin porrastuksilla, sisäänvedoilla tai vastaavilla rakenteilla.	Fasaderna mot gatorna ska struktureras i högst 40 meter långa sektioner genom avtrappningar, indragna partier eller motsvarande konstruktioner.

Rakennuksen julkisivuissa tulee käyttää kahta toisistaan selkeästi erottuvaa pääväriä. Julkisivun pääväriná ei saa käyttää valkoista, mustaa tai harmaan sävyjä.

Mikäli rakennukset eivät sijoitu kadun puoleiseen rakennusalan rajaan kiinni, tulee tontit rajata katualueita vasten kaupunkikuvallisesti korkeatasoisin rakentein esim. muurein, kivikorein ja aitarakentein. Näitä rakenteita saa sijoittaa tonttia reunustavalle istutettavalle alueella.

Två huvudfärger som tydligt avviker från varandra ska användas i byggnadens fasader. Vitt, svart eller gråa nyanser får inte användas som huvudfärg i fasaden.

Om byggnaderna inte placeras så att de är fast i byggnadsytan mot gatan, ska tomterna avgränsas från gatuområdena med stadsbildsmässigt högklassiga konstruktioner, t.ex. murar, stenkorgar och staketkonstruktioner. Dessa konstruktioner får placeras i det område som kantar tomten och kommer att planteras.

Ulkoalueet

Ulkovarastointialueet ja varastokatokset on rajattava niin, että varastoitava materiaali ei haitallisesti näy kadulle ja ulkoilureiteille tai naapuritontin käyttöpihojen suuntaan. Ulkovarastointi ei saa aiheuttaa maisemallista tai muuta haittaa ympäristölle.

Tontilla olevien rakennusten, varastojen, katosten ja ulkovarastointia rajaavien rakenteiden tulee muodostaa materiaaleiltaan ja rakennustavaltaan yhtenäinen arkkitehtoninen kokonaisuus.

Rakentamatta jäävät tontin osat tulee istuttaa niiltä osin, kun niitä ei käytetä liikenteelle tai pysäköintiin. Alueet on istutettava ja ne on pidettävä huolitellussa kunnossa.

Mikäli tontti aidataan, aita tulee olla kolmilankaverkkoa.

Utomhusområden

Områdena och skärmtaken för upplagring utomhus ska avgränsas så att det material som lagras inte syns på ett iögonenfallande sätt från gatan, liksom inte heller till friluftslederna eller granntomtens gårdsplaner. Upplagringen utomhus får inte inverka negativt på landskapet eller på annat vis vara till skada för miljön.

De byggnader, förråd, skärmtak eller konstruktioner som avskärmar upplagringen utomhus måste till sina material och sitt byggnadssätt utgöra en arkitektonisk helhet.

De tomtdelar som blir obebyggda ska planteras till de delar som de inte används för trafik eller parkering. Områdena ska förses med planteringar och hållas i ett vårdat skick.

Om en tomt inhägnas, ska inhägnaden bestå av tretrådsnät.

VP

Puisto.

Puistoreittejä suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee huomioida, etteivät ne aiheuta haittaa olemassa olevalle puustolle.

Park.

Då parkleder planeras och anläggs ska hänsyn tas till att de inte stör det existerande trädbeståndet.

VL

Lähivirkistysalue.

Område för närrekreation.

Koko kaava-aluetta koskevat määräykset

Ulkomainonta ei saa heikentää liikenneturvallisuutta.

Mikään rakennuksen osa, rakenne, laite tai kasvillisuus ei saa läpäistä Helsinki-Vantaan lentoaseman esterajoituspintoja.

Korttelialueella tulee tuottaa uusiutuvaa energiaa.

Rakentamisen tulee olla elinkaarikestävää ja energiatehokasta. Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma.

Betonirunkoisissa rakennuksissa tulee käyttää osittain vähähiilistä betonia. Vähähiilisyys tulee todentaa BY-vähähiilisyyslaskurilla tai vastaavalla kolmannen osapuolen menetelmällä.

Korttelin vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,8. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Bestämmelser som gäller hela planområdet

Utomhusreklam får inte försämra trafiksäkerheten.

Ingen byggnadsdel, konstruktion, anläggning eller växtlighet får överstiga Helsingfors-Vanda flygplats hinderbegränsande ytor.

Förnybar energi ska produceras i kvartersområdet.

Byggandet ska vara hållbart ur ett livscykelperspektiv och energieffektivt. I samband med ansökan om bygglov ska en beräkning av koldioxidavtrycket presenteras.

I byggnader med betongstomme ska koldioxidfattig betong användas delvis. Koldioxidutsläppen ska intygas med Finska Betongföreningens räknare eller motsvarande metod som tillhandahålls av tredje part.

Kvarterets gröneffektivitet ska uppfylla målsättningstal 0,8. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet genom en plan över gården och en gröneffektivitetskalkyl.

Ympäristömelu

Toimistojen ja vastaavien hiljaisten työtilojen ulko- ja sisäpuolen välisen äänitasoeron ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.

Miljöbuller

Ljudnivåskillnaden ΔL mot flyg- och vägtrafikbuller vara minst 35 dB mellan kontors och motsvarande tysta arbetslokalers ut- och insida.

Pysäköinti

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

- Liiketilat 1 ap / 100 k-m²
- Toimistot 1 ap / 60 k-m²
- Tuotantotilat 1 ap / 120 k-m²

Parkering

Minimiantalet bilplatser:

- Affärslokaler 1 bp / 100 m²-vy
- Kontor 1 bp / 60 m²-vy
- Produktionslokaler 1 bp / 120 m²-vy

	Säältä suojattuja helposti käytettäviä polkupyöräpaikkoja varten on varattava tilaa seuraavasti: - Liiketilat 1 pp / 40 k-m² - Toimistot 1 pp / 50 k-m² - Tuotantotilat 1 pp / 250 k-m² Maanpäälliset pysäköintialueet tulee jäsentää rakentein tai istutuksin. Rakenteelliset pysäköintitilat ja -alueet tulee ratkaista korkeatasoisesti, kiinnittämällä huomiota pysäköintilaitosten valoisuuteen sekä kaupunkikuvan ja viihtyvyyden vaatimuksiin.	Utrymme för väderskyddade och lättillgängliga cykelplatser ska reserveras enligt följande: - Affärslokaler 1 cp / 40 m²-vy - Kontor 1 cp / 50 m²-vy - Produktionslokaler 1 cp / 250 m²-vy Parkeringsområden ovan jord måste indelas genom konstruktioner eller planteringar. Byggda parkeringsutrymmen och -områden ska ha högklassiga lösningar genom att uppmärksamhet fästs vid belysningen i parkeringsanläggningarna, liksom stadsbildsmässiga och trivselkrav.
	Hulevedet Tonteilla tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan.	**Dagvatten** På tomterna ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna dagvattensystemet. För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten.
———	**Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.**	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
—·—·—	**Osa-alueen raja.**	**Gräns för delområde.**
— — —	**Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.**	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
———	**Ohjeellinen tontin raja.**	**Riktgivande tomtgräns.**
25	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
MYLLYMÄKI	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
25093	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
KINKERITIE	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
III	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
e=0.7	**Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin/ rakennuspaikan pinta-alaan.**	**Exploateringstal, dvs. förhållandet mellan våningsytan och tomtens/byggnadsplatsens yta.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
vm	**Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon.**	**Riktgivande byggnadsyta där transformator får placeras.**
h	**Ohjeellinen alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa.**	**Instruktivt för områdets interna servicetrafik reserverad del av område.**
	Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni. Rakennuksen kadunpuoleisesta julkisivusta vähintään 60 % on rakennettava nuolen osoittamaan rakennusalanrajaan kiinni.	**Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.** Av byggnadens fasad mot gatan ska minst 60 % byggas fast i den gräns till byggnadsytan som anges av pilen.
	Merkintä osoittaa rakennuksen sivun, jolla tulee olla suora uloskäynti porrashuoneista.	**Beteckningen anger att denna sida av byggnaden skall ha direkt utgång från trapphusen.**
ur	**Ohjeellinen ulkoilureitti.**	**Riktgivande friluftsled.**
wh	**Ohjeellinen hulevesialue.**	**Riktgivande dagvattenområde.**

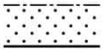

Istutettava alueen osa.

Rakennusten kadunpuoleisten sisäänkäyntien yhteyteen sijoitettavia polkupyöräpaikkoja saa sijoittaa Istutettavalle alueelle.

Tonttia rajaavia aita-, muuri-, ja kivikorirakenteita saa sijoittaa istutettavalle alueelle.

Del av område som skall planteras.

Cykelplatser som placeras i anslutning till byggnadernas entréer mot gatan får placeras i området som planteras.

Staket-, mur- och stenkorgskonstruktioner som avgränsar tomten får placeras i området som planteras.

Säilytettävä/istutettava puurivi

Trädrad som skall bevaras/planteras



Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.

Mikäli puu kaatuu tai muutoin kuolee, sen tilalle tulee istuttaa vastaava isoksi kasvava lehtipuu.

Träd som ska skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.

Om ett träd faller eller dör på ett annat sätt ska ett motsvarande lövträd som blir storvuxet planteras istället för det.



Katu.

Gata.

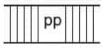

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.

Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.

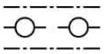

Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.

Del av område reserverad för underjordisk ledning.

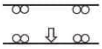

Ajoneuvoliittymän likimääräinen sijainti.

Ungefärligt läge för in- och utfart.



Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.	Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

LIITE 1 katujen ja puistojen yleissuunnitelma



MERKINTÖJEN SELITYKSET:

- Säilytettävä puusto
- Istutettava lehti- tai havupuu
- Nurmi / niitty
- Hulevesiuoma (ma = maapohja)
- Ajorata, asfaltti
- Kevyen liikenteen väylä, asfaltti
- Betonikiveys tai nurmikivi
- Noppakiveys
- Kivituhka (puistokäytävät)
- Suunniteltu reunatuki (harmaa luonnonkivi)
- Suunniteltu madallettu reunatuki
- Reunakivetön reunalinja (päällysteen reuna)
- +99,05 Likimääräinen korkeus
- Uusi hulevesiviemäri / kaivo
- pokkileikkaukset 1-1, 2-2, 3-3 ja 4-4, ks. piir. xxxxx/x-x

VANTAAN KAUPUNKI
KADUT JA PUISTOT

Hyv
Tark.
Suunn.

25 MYLLYMÄKI, VEHKALAN TYÖPAIKKA–ALUE 1
KINKERITIE
VÄLILLÄ KEHÄ III – HÄRKÄHAANTIE

ASEMAPIIRUSTUS

Mittakaava 1:1000
Koord.järj. ETRS-GK25
Korkeusjärj. N2000
Liitt.piir.nro

214 ALUSTAVAT KATUSUUNNITELMAT
42 ALUSTAVAT PUISTOSUUNNITELMAT

Piir.nro 59222-1

GEOTEK-NIIKKA Hyv. Tark.
A-INSINÖÖRIT 14.09.2022
Tark. A. Hamilkar
Suunn. J. Koskela 14.09.2022

LIITE 2 vihertehokkuus, tuloskortit kortteleittain

Tuloskortti

Päivämäärä 24.1.2023
Osoite Kinkeripiha
Kaavan numero ja kortteli 251400_Vehkalan kinkerit/25093

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	1,0
Tavoitetaso	0,8

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	2	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	1	8
Pinnoitteet	1	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	5	36

Hulevesimäärä m³	
92,7	
Valuma kerroin C	
0,9	
Viivytystilavuustarve m³	
92,7	
Jää viivyttämättä m³	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m³
0,0	93,6
Läpäisemättömän pinnan osuus	
28 %	



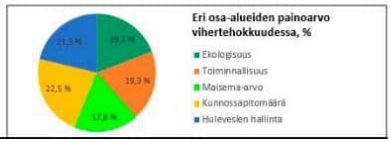

Tuloskortti

Päivämäärä 24.1.2023
Osoite Kinkeripiha
Kaavan numero ja kortteli 251400_Vehkalan kinkerit/25094

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	1,1
Tavoitetaso	0,8

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	1	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	1	8
Pinnoitteet	1	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	4	36

Hulevesimäärä m³	
21,0	
Valuma kerroin C	
0,8	
Viivytystilavuustarve m³	
21,0	
Jää viivyttämättä m³	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m³
0,0	21,2
Läpäisemättömän pinnan osuus	
40 %	



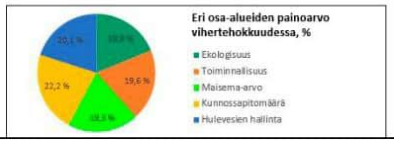

Tuloskortti

Päivämäärä 30.1.2023
Osoite Kinkeritie
Kaavan numero ja kortteli 251400_Vehkalan Kinkerit/25095

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	1,1
Tavoitetaso	0,8

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	1	7
Istutettava kasvillisuus	4	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	1	8
Pinnoitteet	1	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	8	36

Hulevesimäärä m³	
90,0	
Valuma kerroin C	
0,7	
Viivytystilavuustarve m³	
90,0	
Jää viivyttämättä m³	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m³
0,0	108,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
32 %	





Tuloskortti

Päivämäärä 27.1.2023
Osoite Härkälenkki 8-10
Kaavan numero ja kortteli 251400_Vehkalan kinkerit/25099

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	1,2
Tavoitetaso	0,8

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	2	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	2	8
Pinnoitteet	1	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	6	36

Hulevesimäärä m³	
40,8	
Valuma kerroin C	
0,7	
Viivytystilavuustarve m³	
40,8	
Jää viivyttämättä m³	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m³
0,0	52,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
29 %	



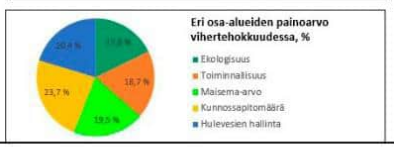

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAEHDOTUS
251400
Vehkalan kinkerit
LAUSUNNOT JA VASTINEET

Asemakaavoitus / Kivistö / A-RK, AHA, V-PR

24.10.2023

Kaupunginhallitus 17.4.2023 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavaehdotuksesta nro 251400 / Vehkalan kinkerit. Lausuntoja pyydettiin 13 kpl ja saatiin 6 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1 30.5.2023 Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)	Asemakaavan alueella on siirrettävää ja käytöstä poistettavaa yleistä vesihuoltoverkostoa. Kaavatyön yhteydessä päävesijohdolle on tarkasteltu tilavaraus alueen halki. Asemakaavoituksessa on huomioitava riittävät tilavaraukset yleisen vesihuollon putkille ja laitteille kaava-alueen ja Kehä III:n välissä kulkevan jalankulku- ja pyörätien alueelle. Johtosiirtojen toteutus tulee varmistaa ja sopia ELY-keskuksen kanssa. Mikäli ELY-keskus ei myönnä lupaa johtojen sijoittamiselle, tulee ennen kaavan toteutusta selvittää vaihtoehtoinen sijainti johdolle, mahdollisten pumppaamoiden tarve ja tilavaraus sekä eri vaihtoehtojen kustannukset.	Ei tarkistuksia.
NRO 2 31.5.2023 Uudenmaan liitto	Uudenmaan liitto ei anna lausuntoa kaavaehdotuksesta. Uudenmaan liitto toteaa, että selostuksen kuvaus maakuntakaavatilanteesta tulee päivittää. Uusimaa-kaava 2050 on saanut lainvoiman 13.3.2023, josta Vantaan alueella on voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava.	Selostuksen kohtaa 2.2.1 on maakuntakaavan osalta tarkistettu lausunnon mukaisesti.

NRO 3 31.5.2023 Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy	Vantaan Energia haluaa, että asemakaavassa huomioidaan alueella sijaitsevien maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainnit. Muuntamoiden ohjeelliset rakennusalat Kinkeripuistossa ja Kinkeritien katualueella tulee säilyttää. Alue liitettävissä kaukolämpöverkkoon Härkähaantieltä tai Härkälenkistä. Mikäli alueelle olevia verkostoja joudutaan siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.	Ei tarkistuksia.
NRO 4 31.5.2023 Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)	Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole lausuttavaa Vantaan Kinkerit asemakaavaehdotuksesta.	Ei tarkistuksia.
NRO 5 1.6.2023 Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus (ELY)	Selostuksen teksti maakuntakaavan osalta ei ole ajan tasalla. Teksti tulee tarkentaa. Lausunnossa kiinnitetään huomiota käytettyihin termeihin liiketilat/myymälätilat. TY-kaavamääräyksestä tulee käsitykseen, että ne olisivat synonyymeja. Määräyksiä on syytä selkeyttää. Aineistoa on syytä tarkentaa, mihin määritelty myymälätilojen prosenttiosuus rakennusoikeudesta perustuu. Vehkalan yleissuunnitelmasta saa käsityksen laajasta työpaikka-alueesta, jossa lausunnolla olevasta kaavaratkaisusta	Selostuksen kohtaa 2.2.1 on maakuntakaavan osalta tarkistettu lausunnon mukaisesti. Kaava määräyksissä käytettyjä termejä on selkeytetty lausunnon mukaisesti. TY- korttelia-aluetta koskevassa kaavamääräyksessä käytetty termi ”myymälätilat” on korvattu termillä ”liiketilat”. Vehkalan yleissuunnitelmaa käsittelevä kappale on poistettu kaavaselostuksesta.

	päätellen sallitaan myymälätiloja. ELY-keskus muistuttaa, että myös alue voi olla vaikutustensa kautta vähittäiskaupan suuryksikköön verrattava. Joustavan toteutustavan takia todellisia ilmastovaikutuksia ei kaavaratkaisussa kunnolla tunneta, ellei kaava ohjaa niitä selkeämmin. Tarkemmalla ilmastovaikutusten ohjaamisella voidaan varmistaa, että kaava linjassa kaupungin kestävyystavoitteiden kanssa. Kaavaselostuksen ilmastovaikutusten huomiointi on toteava, eikä varsinaista vaikutusten arviointia ole tehty. Jatkosuunnittelussa ja viimeistelyssä on syytä kiinnittää huomioita rakentamisen päästöjen vähentämiseen. On hyvä, jos olemassa olevaa puustoa säilytetään, mutta tavoitteen saavuttaminen edellyttää sitä, että kaavamääräys ohjaisi ensisijaisesti puuston säilyttämiseen. Kaavan VP- ja VL-alueiden meluolosuhteet puoltavat alueiden osoittamista suojaviheralueeksi EV.	Koko kaava-aluetta koskeviin kaavamääräyksiin on lisätty kaksi ilmastovaikutusten pienentämistä ja vähähiilisiä rakenneratkaisuja koskevaa kaavamääräystä. Selostuksen kohtaa ”4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta” on täydennetty koskien vaikutusten arviointia.
NRO 6 1.6.2023 Fingrid OYJ	Asemakaava-alueen reunalla on Fingrid Oyj:n 400 kV (kilovoltin) voimajohto Espoo - Tammisto yhteisellä voimajohtoalueella Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n 2x110 kV voimajohtojen kanssa. Fingridin toiminnot jäävät asemakaavan ulkopuolelle. Meillä ei ole huomautettavaa asemakaavan ratkaisusta.	Ei tarkistuksia.

NRO 1
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) 30.5.2023

Lausunto:

Asemakaavaselostuksessa todetaan mm. seuraavaa:
”Asemakaava koskee kortteleita 25093, 25094, 25095 ja 25099 sekä katu- ja virkistysalueita kaupunginosassa 25, Myllymäki. Vehkalan kinkerit asemakaava laajennetaan Vehkalan nykyistä osittain vielä rakenteilla olevaa työpaikka-aluetta itään kohti Hämeenlinnanväylää. Kaavalla muutetaan entinen Vantaankosken koulun alue sekä Härkälenkin ja Isotammentien väliin sijoittuvat kaavoittamattomat kiinteistöt työpaikka-alueeksi. Asemakaavoitettava alue on kokonaisuudessaan kaupungin omistuksessa. Alueen pinta-ala on noin 6,2 hehtaaria.

Kaava-alueella sijaitsee yleistä vesihuoltoverkostoa Isontammentien eteläosassa, kaava-alueen ja Hämeenlinnanväylän välissä olevalla kävelyn ja pyöräilyn väylällä idässä ja puretun koulun tontilla. Kaava-alueen pohjoisosassa olevalla pellolla sijaitsee yksityinen tonttivesijohto, joka palvelee Härkähaantien pohjoispuolella olevaa omakotitaloa. Hulevedet purkavat alueelta etelään Kehä III:n alitse ja itään Hämeenlinnanväylän alitse.

Asemakaavan myötä korttelin 25095 alueella sijaitseva yleinen vesijohto ja jätevesiviemäri tullaan siirtämään etelämmäksi kaava-alueen ja Kehä III:n välissä kulkevan jalankulku- ja pyörätien yhteyteen. Uutta vesihuoltoa toteutetaan Kinkeritielle (tarvitaan sekä kadun kuivatusta että tonttien kuivatusta varten hulevesiviemäröinti) ja Kinkeripihalle (tarvitaan hulevesiviemäri sekä vesijohto ja jätevesiviemäri palvelemaan uusia tontteja). Kinkeritielle on suunniteltu tilavaraus uudelle päävesijohdolle, jonka toteutusaikataulua ja reittivaihtoehtoja vielä tarkastellaan. Uudet vesihuoltolinjat johdetaan Kinkeripihan päästä Georg ja Anna Collinin puiston kautta kaava-alueen itäreunaan ja liitetään siellä nykyisiin vesihuoltolinjoihin. Georg ja Anna Collinin puistossa varaudutaan viivyttämään kaava-alueella muodostuvia hulevesiä ennen niiden johtamista eteenpäin hulevesijärjestelmässä.”

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:
Asemakaavan muutosalueella on laajalti siirrettävää ja käytöstä poistettavaa yleistä vesihuoltoverkostoa. Uusien, saneerattavien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat ja kustannusarviot on esitetty tarkemmin vesihuollon yleissuunnitelmien yhteydessä. Vesihuollon tulee olla toteutettavissa HSY:n käytäntöjen mukaisesti, ja suunnitteluun ja toteutukseen tulee varata riittävästi aikaa.

Kaavahankkeen yleissuunnitelmassa uudelle päävesijohdolle on tarkasteltu tilavaraus alueen halki ja siitä tehdään rakennussuunnitelmat kaavahankkeen yhteydessä. Päävesijohdon toteutus ja aikataulu määrittyvät HSY:n päävesijohtohankkeen edetessä.

Asemakaavoituksessa on huomioitava riittävät tilavaraukset yleisen vesihuollon putkille ja laitteille kaava-alueen ja Kehä III:n välissä kulkevan jalankulku- ja pyörätien alueelle. Kaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa johtosiirtojen toteutusmahdollisuus ja sopia johtojen sijoituksesta ELY-keskuksen kanssa. Mikäli ELY-keskus ei myönnä lupaa vesihuoltolinjojen sijoittamiselle, tulee ennen kaavan toteutusta selvittää vaihtoehtoinen sijainti vesihuoltolinjoille, mahdollisten pumppaamoiden tarve ja tilavaraus sekä eri vaihtoehtojen kustannusvaikutukset.

Yksityisen vesijohdon siirrosta ja sen toteutuksesta pois korttelin 25093 alueelta tulee sopia johdon omistajan kanssa. HSY ei osallistu yksityisen vesijohdon siirtokustannuksiin.

Vastine:

Putkille suunnitellut mahdolliset uudet sijainnit sijoittuvat kaava-alueen ulkopuolelle Kehä III:n ja kaava-alueen väliin. Lausunto ja siinä mainitut vaihtoehdot ja kaavaprosessissa huomioitavat seikat ovat olleet esillä ja eri vaihtoehdoista on keskusteltu Vehkalan kinkereiden katu- ja kunnallistekniikan rakennussuunnittelukokouksessa 1.6.2023. Johtojen sijoittuessa kaava-alueen ulkopuolelle ei kaavakartassa eikä -määräyksissä ole niitä koskevia merkintöjä/mainintoja. Maanalaisia johtoja koskevia ratkaisuja suunnitellaan normaali käytännön mukaan jatkossakin yhteistyössä HSY:n kanssa.

Tarkistukset:

Ei tarkistuksia.

NRO 2
Uudenmaan liitto 31.5.2023

Lausunto:

Kiitos lausuntopyynnöstä. Uudenmaan liitto ei anna lausuntoa otsikon mukaisesta asemakaavaehdotuksesta. Uudenmaan liitto kuitenkin toteaa, että selostuksen kuvaus maakuntakaavatilanteesta tulee päivittää. Uusimaa-kaava 2050 on saanut lainvoiman 13.3.2023, josta Vantaan alueella on voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava.

Vastine:

Tarkistukset:

Selostuksen kohtaa 2.2.1 on maakuntakaavan osalta tarkistettu lausunnon mukaisesti.

NRO 3
Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy 31.5.2023

Lausunto:

Sähköverkko:
Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n suur-, keski- ja pienjännitejohdot sijaitsevat karttaliitteiden 1–3 mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Asemakaavaehdotuksessa muuntamoiden ohjeelliset rakennusalat Kinkeripuistossa ja Kinkeritien katualueella vm-merkinnällä tulee säilyttää sellaisenaan.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko:
Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 4). Alue liitettävissä kaukolämpöverkkoon Härkähaantieltä tai /Härkälenkistä. Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:

Maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainnit on huomioitu asemakaavassa ja kaavamääräyksissä sekä kaavatyön yhteydessä laaditussa alustavassa kunnallisteknisessä yleissuunnitelmassa.

Kaavakarttaehdotuksessa osoitettuja muuntamoille varattuja rakennusaloja ei ole tarpeen siirtää.

Tarkistukset:

Ei tarkistuksia.

NRO 4
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) 31.5.2023

Lausunto:

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole lausuttavaa Vantaan Kinkerit asemakaavaehdotuksesta.

Vastine:

-

Tarkistukset:

Ei tarkistuksia.

NRO 5
Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus (ELY) 1.6.2023

Lausunto:

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Vantaan Vehkalan kinkerit asemakaavaehdotuksesta (nro 251400). Vantaan yleiskaava on ollut asemakaavan laatimisen ohjeena. Asemakaava ottaa huomioon yleiskaavan tavoitteet. ELY-keskus tuo esiin, ettei selostuksen teksti maakuntakaavan osalta ole ajan tasalla. Teksti tulee tarkentaa.

Myymälätiloista
Asemakaava sallii seuraavasti myymälätilaa:

<u>KTY, toimitilarakennusten korttelialue</u>

Kaavamääräysten mukaan alueelle saa rakentaa toimistorakennuksia sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomia teollisuusrakennuksia ja niiden yhdistelmiä. Rakennusten ensimmäiseen kerrokseen saa sijoittaa liike-, näyttely- ja kokoontumistiloja 20 % rakennusoikeudesta. Määräys tarkoittaa, että liiketiloja saa olla noin 6000 k-m^2.

<u>TY Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö aiheuttaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.</u>

Kaavamääräyksen mukaan alueella saa rakentaa ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia teollisuusrakennuksia. Liike- ja toimistotilojen rakentamista on rajoitettu kaavamääräyksissä siten, että enintään 25 % rakennusoikeudesta saa toteuttaa toimistotiloina ja enintään 25 % rakennusoikeudesta saa käyttää pääkäyttötarkoitukseen liittyviin myymälä- ja muihin siihen verrattaviin tiloihin. Tämä tarkoittaa, että kaava sallii noin 1000 k-m^2 pääkäyttötarkoitukseen liittyvää myymälätilaa.

ELY-keskus kiinnittää huomiota käytettyihin termeihin liiketilat/myymälätilat. Varsinkin TY-kaavamääräyksestä tulee käsitykseen, että ne olisivat synonyymeja. Määräyksiä on syytä selkeyttää.

Aineistoa on syytä tarkentaa, mihin määritelty myymälätilojen prosenttiosuus perustuu.

Lisäksi ELY kiinnittää huomiota, että Vehkalan yleissuunnitelmasta saa käsityksen varsin laajasta työpaikka-alueesta, jossa lausunnolla olevasta kaavaratkaisusta päätellen sallitaan myymälätiloja. ELY-keskus muistuttaa, että myös alue voi olla vaikutustensa kautta vähittäiskaupan suuryksikköön verrattava.

Ilmastovaikutukset
Kaavaratkaisun mahdollistaessa monenlaisia toteutusvaihtoehtoja riippuvat sen ilmastovaikutukset vahvasti toteutustavasta. Vantaan kaupungin tavoitellessa hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä, on syytä vielä pohtia, onko kaavassa ohjattu ilmastovaikutuksia tarpeeksi vahvasti. Joustavan toteutustavan takia todellisia ilmastovaikutuksia ei kyseisessä kaavaratkaisussa kunnolla tunneta, ellei kaava ohjaa niitä selkeämmin. ELY-keskus katsoo, että vain tarkemmalla ilmastovaikutusten ohjaamisella voidaan varmistaa, että kaava linjassa kaupungin kestävyystavoitteiden kanssa.

Kaavaselostuksen ilmastovaikutusten huomiointi on toteava, eikä varsinaista vaikutusten arviointia ole tehty. Vaikka kaavaselostuksen mukaan "Asemakaavassa on useita alueelle muodostuvan kaupunkikuvan luonteeseen ja laatuun vaikuttavia kaavamääräyksiä", ei rakentamisen ilmastovaikutuksia ohjata kaavamääräyksin. Mittavan uudisrakentamisen aiheuttamien rakentamisen aikaisten päästöjen takia kaavan jatkosuunnittelussa ja viimeistelyssä on syytä kiinnittää huomioita rakentamisen päästöjen vähentämiseen. ELY-keskus tuo esiin, että kaavamääräyksiin on mahdollista sisällyttää tarkempaa ilmastovaikutusten pienentämiseen ja vähähiilisiin rakenneratkaisuihin liittyvää ohjausta, esimerkiksi asettamalla vaatimuksia käytettävien materiaalien vähähiilisyydelle tai asettamalla hiilijalanjäljen ja energiatehokkuuden raja-arvot.

On kuitenkin hyvä, että yhteiskäyttötilojen rakentaminen mahdollistetaan ja että kasvikattojen toteuttamista edellytetään kaavamääräyksin. On myös hyvä, jos olemassa olevaa puustoa säilytetään, mutta tavoitteen saavuttaminen edellyttää sitä, että kaavamääräys ohjaisi ensisijaisesti puuston säilyttämiseen.

Meluntorjunta
Kaavassa osoitettujen VP- ja VL-alueiden meluolosuhteet puoltavat alueiden osoittamista suojaviheralueeksi EV, vaikka alueiden ylläpito voikin vastata puistojen vastaavaa.

Vastine:

Selostuksen kohtaa 2.2.1 on maakuntakaavan osalta tarkistettu lausunnon mukaisesti.

Myymälätiloista
Kaavassa määritelty liiketilojen toteuttamiseen sallittu prosenttiosuus rakennusoikeudesta perustuu kaavalle asetettuihin tavoitteisiin. Asemakaavatyö päätavoitteena on ollut kaavan vireilletulosta lähtien laajentaa asemakaavoitettua aluetta kehäradan itäpuolella vuonna 2014 voimaan tulleen (Vehkalan työpaikka-alueet 1) asemakaavan periaatteiden mukaisesti. Näin ollen nyt kaavoitettavan asemakaavan kaavamääräykset ovat pitkälti samoja ja saman suuntaisia kuin viereisellä Vehkalan työpaikka-alueet 1:n asemakaava-alueella. Kaavamääräykset ovat samoja etenkin niiden määräysten osalta, mitkä on todettu toimiviksi ja varmistavan hyvin työpaikka-alueelle (Vehkalan työpaikka-alueet 1) asetettujen tavoitteiden toteutuminen. Näitä määräyksiä ovat mm. lausunnossa esille tuodut prosenttiluvut (KTY-alueilla 20 % ja TY alueilla 25 %) joilla määritellään kaavan sallimat

liiketiloihin käytettävät rakennusoikeudet. Vehkalan työpaikka-alueet 1:n voimaantulon (vuoden 2014) jälkeen ei ole ilmennyt tarvetta, perusteltavissa olevia syitä tai muita erityisiä syitä miksi em. prosenttilukuja tulisi tämän asemakaavatyön yhteydessä kaavoitettavilla korttelialueilla muuttaa.

Lausunnossa tuodaan esille huoli Vehkalan yleissuunnitelman sallimasta liiketilojen määrästä ja niiden mahdollisista vaikutuksista. Vuonna 2012 laadittu oikeusvaikutukseton Vehkalan yleissuunnitelma on katsottu vanhentuneen 11.1.2023 voimaan tulleen oikeusvaikutteisen yleiskaavan myötä. (Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.) Lisäksi alue on jo lähtenyt rakentumaan osittain yleissuunnitelmasta poiketen mm. katu- ja viherverkonverkon osalta. Vanhentunutta yleissuunnitelmaa koskeva kappale on poistettu kaavaselostuksesta.

Ilmastovaikutukset
Lausunnossa todetaan: ”Kaavaselostuksen ilmastovaikutusten huomiointi on toteava, eikä varsinaista vaikutusten arviointia ole tehty.” Kaavaselostuksen kohtaa ”4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta” on täydennetty koskien vaikutusten arviointia. Kaavaselostuksessa kerrotaan myös, kuinka kaavan ilmastovaikutuksia on arvioitu Suomen ympäristökeskuksen Keko- eli kaavoituksen ekolaskuri työkalulla. Laskurilla arvioitiin kahden erilaisen rakentamisvaihtoehdon kasvihuonepäästöjä 50 vuoden aikajaksolla. Teknologian ja rakennusmateriaalien kehityksen myötä tulevaisuudessa alueen hiilidioksidipäästöt voivat olla myös pienemmät kuin mitä kaavaprosessin aikana tehdyissä arvioissa.

Lausunnossa kehotetaan vielä pohtimaan, onko kaavassa ohjattu ilmastovaikutuksia tarpeeksi vahvasti. Alueen rakentamisesta johtuvia Ilmastovaikutuksia ja vaikutusten ohjaamista on pohdittu ennen kaavan vireilletuloa ja kaavaprosessin aikana etenkin kaavamääräysten laadinnan yhteydessä. Lausunnon ohjeistuksen mukaisesti kaavan ilmastovaikutusten ohjaamista on pohdittu myös kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen mm. seuraavasti: Asemakaavan tavoitteena on monipuolinen työpaikka-alue, joka koostuu rakentamisen ohjaamisen näkökulmasta väljistä ja joustavista tonteista, jotka mahdollistavat useita erilaisia toteutusvaihtoehtoja. Asemakaavaselostuksen kohdassa ”5. Asemakaavan toteutus”, kaavaratkaisun eri toteutusvaihtoehtoja on havainnollistettu karkeilla massamalleilla. Tavoitteiden mukaisen joustavan kaavaratkaisun takia kaavan ilmastovaikutuksiin liittyviä muuttujia on paljon ja kuten lausunnossa todetaan; joustavan toteutustavan takia todellisia ilmastovaikutuksia ei kunnolla tunneta. Tästä huolimatta kaavatyölle asetetuista tavoitteista (useita toteutustapoja mahdollistavista tonteista) on haluttu pitää kiinni. Joustavuuteen liittyvien tavoitteiden mukaisesti kaavassa ei ole määritelty teknisiin ratkaisuihin ja rakenteisiin liittyviä numeerisia raja-arvoja, koska tekniset ratkaisut ja materiaalit saattavat kehittyä tulevaisuudessa kaavan voimaantulon jälkeen. Lausunnon pohjalta kaavamääräyksiin on kuitenkin lisätty kaksi ilmastovaikutusten pienentämiseen ja vähähiilisiin rakenneratkaisuihin ohjaavaa määräyksiä em. kaavan joustavuustavoitteet huomioiden (määräykset tarkemmin alempana kodassa "tarkistukset").

Kaupungin hiilineutraalisuus tavoite vuoteen 2030 mennessä, edellyttää kaupungilta ilmastovaikutusten vähentämiseen liittyvää ohjausta alueen jatkosuunnittelussa myös asemakaavan voimaantulon jälkeen. Ilmastovaikutuksiin vaikuttavia tekijöitä voidaan määritellä ja edellyttää luontevasti siinä vaiheessa, kun alueelle sijoittuva toimija ja tontin maankäyttö kokonaisuutena ovat selvillä tonttien luovutuksen yhteydessä ennen rakennuslupaprosessia. Rakennuslupaprosessin aikana rakennusvalvonta ohjaa hankkeen suunnittelua ilmastovaikutuksia vähentäviin rakennusteknisiin ratkaisuihin ja rakentamisen aikaisten päästöjen vähentämiseen. Lupaprosessin yhteydessä voidaan tarvittaessa

rakennushankkeen laajuus huomioiden edellyttää mm. rakennuksen käyttöikäsuunnitelma ja selvitystä elinkaariominaisuuksista sekä mahdollisesti rakennuksen jatkokäyttöskenaario.

Lausunnossa todetaan; ” On myös hyvä, jos olemassa olevaa puustoa säilytetään, mutta tavoitteen saavuttaminen edellyttää sitä, että kaavamääräys ohjaisi ensisijaisesti puuston säilyttämiseen.”
Kaavan tavoitteena on vehreä monipuolinen työpaikka-alue. Kaavaehdotuksen mukainen ratkaisu, kaavamääräykset sekä kaavatyön yhteydessä laaditut katu- ja puistoalueiden yleissuunnitelmat, varmistavat hyvin tämän tavoitteen toteutumisen. Vehkalan kinkerit on ensimmäinen asemakaava Vantaalla, jossa kaava edellyttää olemassa olevan puuston säilyttämistä uusilla rakennettavilla katualueilla. Katu- ja korttelialueiden rajat on kaavassa osoitettu siten, että suurin osa alueen merkittävimmästä puustosta sijoittuu katu- ja viheralueille. Katualueilla säilytettävät puut on merkitty kaavakarttaan ja niiden tarkat sijainnit on huomioitu kaavatyön yhteydessä laadituissa katu- ja puistosuunnitelmissa. Kaavan viheralueiden tarkemmassa suunnittelussa olemassa olevaa puustoa pyritään säilyttämään mahdollisuuksien mukaan. Viheralueille toteutettavista reiteistä, muuntamosta ja hulevesirakenteista johtuen todennäköisesti yksittäisten puiden kaatamiselta ei voida kuitenkaan kokonaan välttyä. Kaavatyön ja työpaikka-alueen toiminnallisten tavoitteiden mukaisesti korttelialueilla ei edellytetä puuston säilyttämistä.

Meluntorjunta
Lausunnossa todetaan, että kaavassa osoitettujen VP- ja VL-alueiden meluolosuhteet puoltavat alueiden osoittamista suojaviheralueeksi EV.

On totta, että kaavassa osoitettujen viheralueiden meluolosuhteet eivät ole virkistyskäytön ja ulko-oleskelun näkökulmasta ihanteelliset. Kaavassa osoitettujen viheralueiden rooli ja merkitys alueelle muodostuvassa kaupunkikuvassa on merkittävä ja selvästi muu kuin suojaviheralue. Kaavassa osoitetut viheralueet sijoittuvat korttelirakenteen keskelle eivätkä muodosta minkään yksittäisen alueen suojavyöhykettä tai suojaviheraluetta. Näin ollen on katsottu että, kaavassa osoitetut VL- ja VP- käyttötarkoitusmerkinnät ovat perusteltuja ja että ne kuvaavat lausunnossa ehdotettua EV-aluetta paremmin viheralueiden roolia kaupunkirakenteessa ja alueen kaupunkikuvassa. - Vantaalla on asemakaavoissa osoitettuja puistoja vastaavilla melualuilla useita muitakin, kuten esim. Karhumäenkallio ja Karhumäenpuisto Avipoliksessa ja Samuel Broteruksen puisto ja Tulppaanipuisto Tikkurilassa. Vehkalan kinkerit kaavan viheralueiden käyttötarkoitusmerkinnät ovat linjassa em. viheralueiden kanssa.

Tarkistukset:

Asemakaavaselostuksen kohtaa ”2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset” maakuntakaavan tilannetta selostava teksti on muutettu seuraavaksi: ”Uusimaa-kaava 2050 on saanut lainvoiman 13.3.2023, josta Vantaan alueella on voimassa Helsingin seudun vaihemaakunta-kaava.”

Kaava määräyksissä käytettyjä termejä on selkeytetty lausunnon mukaisesti. TY- korttelia-aluetta koskevassa kaavamääräyksessä käytetty termi ”myymälätilat” on korvattu termillä ”liiketilat”.

Vehkalan yleissuunnitelmaa käsittelevä kappale on poistettu kaavaselostuksesta.

Selostuksen kohtaa ”4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta” on täydennetty koskien vaikutusten arviointia.

Lausunnon mukaisesti koko kaava-aluetta koskeviin kaavamääräyksiin on lisätty ilmastovaikutusten pienentämiseen ja vähähiilisiin rakenneratkaisuihin ohjaavat seuraavat määräykset:

- Rakentamisen tulee olla elinkaarikestävää ja energiatehokasta. Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma.
- Betonirunkoisissa rakennuksissa tulee käyttää osittain vähähiilistä betonia. Vähähiilisyys tulee todentaa BY-vähähiilisyyslaskurilla tai vastaavalla kolmannen osapuolen menetelmällä.

NRO 6
Fingrid OYJ 1.6.2023

Lausunto:

Asemakaava-alueen reunalla on Fingrid Oyj:n 400 kV (kilovoltin) voimajohto Espoo - Tammisto yhteisellä voimajohtoalueella Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n 2x110 kV voimajohtojen kanssa. Lausuimme OAS-vaiheesta 29.1.2021.

Fingridin toiminnot jäävät asemakaavan ulkopuolelle. Meillä ei ole huomautettavaa asemakaavan ratkaisusta.
Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää. Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja- ymparisto/luvat-ja-lausunnot tai tarvittaessa sähköpostilla risteamalausunnot@fingrid.fi.

Fingrid Oyj:n voimajohdot ovat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 § tarkoittamia voimajohtoja. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajalta.

Vastine:

-

Tarkistukset:

-

23 § Asemakaavan muutos 002519 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 52 Veromies / Tikkurilantie 129

VD/4938/10.02.04.00/2022
SP/MHÄ/PVE/VIK/JT

Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan asuinkerrostalorakentamista 19 000 k-m2, uuden päiväkodin ja urheilukentän sekä uuden katuyhteyden rakentaminen. Kaavamuutosalue sijaitsee näkyvällä paikalla Tikkurilantien varressa ja on osa uusiutuvaa Aerolan aluetta. Aerolasta suunnitellaan metsäkaupunkia, joka on puurakentamisen alue ja kunnioittaa ihmisen ja luonnon välistä suhdetta Alvar Aallon hengessä.

Asemakaavamuutos koskee kortteleita 52122, 52307 ja osaa korttelista 52308 sekä katu-, tori-, virkistys- ja erityisaluetta, kaupunginosassa 52 Veromies.
Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa korttelia 52307, osaa korttelista 52308 ja katualuetta, kaupunginosassa 52 Veromies.

Tonttijako koskee kortteleita 52122, 52307 ja osaa korttelista 52308.

Alue sijaitsee Veromiehen kaupunginosassa osoitteessa Tikkurilantie 129 ja Rälssitie 11–13. Asemakaava-aluetta rajaa etelässä ja lännessä Tikkurilantie, pohjoisessa Pyhtäänkorventie ja Pyhtäänkorvenkuja ja idässä Rälssitie ja kortteli 52308.

Hakija
Vantaan kaupunki

Maanomistus
Kaavamuutosalue on Vantaan kaupungin omistuksessa.

Valmistelu
Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluun on osallistunut POOK Arkkitehtitoimisto Oy, WE3 sekä Sitowise Oy konsultteina.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa kaupunkikeskustan asuinaluetta (AC) ja kestävän kasvun vyöhykettä. Tikkurilantie on osoitettu liikenneyhteydeksi, jolla kulkee raitiotie ja pyöräliikenteen baana.

Asemakaavamuutos
Asemakaavalla mahdollistetaan kahden uuden asuinkorttelin, päiväkodin ja liikuntakentän rakentaminen. Kaavamuutos otettiin kiireellisenä työohjelmaan 2022, koska alueelle tarvitaan uusi päiväkoti, jonka on tarkoitus aloittaa toimintansa syksyllä 2025. Alue on osa uudistuvaa Aerolaa, jossa rakennusten tulee olla pääosin puurakenteisia. Asuinkerrostalot muodostavat polveilevan rakennusmuurin Tikkurilantien varteen ja niiden kivijalkaan tulee liike- ja yhteistiloja. Asuinrakennukset ovat korkeudeltaan 5–8 kerrosta. Päiväkoti on kaksikerroksinen ja siihen on suunniteltu 168 tilapaikkaa. Pysäköinti on keskitetty korttelikohtaisiin laitoksiin. Uusi liikuntakenttä sijoittuu osaksi asuinkorttelia ja palvelee sekä Veromiehen asukkaita että koululaisia. Liikkumisen mahdollisuuksia täydentää viereisen pysäköintilaitoksen katolle rakennettava julkinen liikuntapaikka. Nykyistä metsää pyritään säilyttämään

asukkaiden ja päiväkodin pihoilla. Ammattiopisto Varian toimipiste voi jatkaa toimintaansa, mutta uuden katuyhteyden rakentaminen pienentää hieman tonttia ja aiheuttaa muutoksia pysäköintijärjestelyihin. Kaava-alue on tarkoitus toteuttaa vaiheittain meluntorjunta ja Varian pysäköintitarpeet huomioiden.

Asuinkerrostalojen korttelialueen (AK) pääkäyttötarkoituksen mukainen rakennusoikeus on 19 000 k-m2 ja liike- ja toimistotilojen rakennusoikeus on 650 k-m2. AK-tontin 52307-5 tehokkuusluku on e=1,35 ja AK-tontin 52122-2 tehokkuusluku on e=1,59. Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueella (YO) sijaitsee ammattiopisto Varian toimipiste ja sen rakennusoikeutena säilyy 20 000 k-m2. Julkisten lähipalvelurakennusten korttelialueen (YL) rakennusoikeus 2 500 k-m2. Tontille on tarkoitus rakentaa uusi päiväkoti. Rakennusoikeutta suunnittelualueelle muodostuu yhteensä 42 300 k-m2. Rakennusoikeus pienenee yhteensä 2 673 k-m2 verrattuna aiemmin voimassa olevaan teollisuusalueen kaavaan. Rakennusoikeus mahdollistaa noin 380 uutta asukasta alueelle (laskennallinen mitoitus 50 km2 / asukas).

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla kaupunkimaista ja laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista. Rakennusten tulee erottua toisistaan siten, että Tikkurilantien korttelijulkisivut muodostuvat vähintään kolmen rakennuksen julkisivusta. Tikkurilantien varteen muodostetaan avoin, toiminnallinen ja visuaalinen kivijalkakerros. Asuinrakentamisessa ja päiväkodissa tulee suosia puurakentamista ja julkisivujen tulee olla pääasiassa puuta. Rakennusten värityksen tulee pohjautua alueen luonnon väreihin, kuten metsään ja kallioihin. Resurssiviisauden periaatteiden mukaisesti asemakaavassa on esitetty vaatimuksia uusiutuvan energian käytöstä, vihertehokkuudesta, varautumisesta sähköautoihin sekä asukkaiden yhteisöllisten tilojen rakentamisesta. Asuinkorttelin ja päiväkodin pihoille on merkitty alueet, joilla puustoa tulee säilyttää ja uudistaa siten, että alueen metsäinen luonne säilyy. Lisäksi päiväkodin pihalla arvopuut suojellaan.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on julkaistu 20.6.2022.
Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saapui 7 kpl.
Kaavamuutoksesta järjestettiin 15.8.2022 asukastilaisuus tontilla. Tilaisuuteen osallistui kolme alueen asukasta.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaava kohdistuu kokonaan Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa uutta asuntokerrosalaa 19 000 k-m2 (arvioitu asukasmäärä 380).

Sopimus
Asemakaavamuutokseen ei liity maankäyttösopimusta.

Muutoskustannukset
Vantaan kaupunki ei maksa oman maan kaavoituksesta vuoden 2012 jälkeen vireillä tulleissa kaavamuutoksissa.

Kaupunkiympäristölautakunta 6.6.2023 § 17

Kaupunkisuunnittelujohtaja va:n esitys:
Päätetään

a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 6.6.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002519 sekä tonttijakoehdotus, 52 Veromies / Tikkurilantie 129,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 21.6.–21.8.2023. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot
Kaupunkiympäristölautakunta päätti 6.6.2023 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 9 ja saatiin 7 kappaletta.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n lausunnossa pysäköintilaitoksien tonteille pyydettiin lisäämään muuntamot salliva määräys. Kaavakarttaa on täydennetty lausunnon perusteella.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) lausunnossa otettiin kantaa kaavaratkaisun ilmastovaikutuksiin ja niiden arviointiin, melumääräyksiin sekä raitiotien mahdollisiin tärinä- ja runkomeluvaikutuksiin. Kaavakarttaa ja kaavan vaikutusten arviointia on täydennetty lausunnon perusteella.

Tehdyt tarkistukset
Saatujen lausuntojen johdosta kaavamääräyksiin on tehty tarvittavat tarkistukset. Tarkistuksesta on kuultu MRA 32 §:n mukaisesti erikseen niitä osallisia, joita muutos koskee. Mielipiteitä kuulemisesta ei saatu.

Asemakaavakarttaa on tarkistettu myös päiväkodin jatkosuunnittelun ja sahapistiäisen elinympäristön huomioimisen perusteella. Päiväkodin tontilla rakennusalan, talousrakennusten, arvopuiden ja säilytettävän metsäalueen rajauksia tarkistettiin päiväkodin tarkempien suunnitelmien perusteella. Vaadittujen autopaikkojen vähimmäismäärää pienennettiin 28:sta 24:än. Asemakaavan hiilineutraalisuutta koskevia määräyksiä tiukennettiin siten, että alueen pysäköintilaitoksiin rakennettavista autopaikoista vähintään 10 % tulee varustaa sähköauton latauspisteillä. EV-alueelle lisättiin määräykset sahapistiäiselle (*Dolerus triplicatus*) soveltuvan elinympäristön toteuttamisesta. Kaavakartalle korjattiin tonttijaon lisäksi tonttijaon muutos. Liikenteen yleissuunnitelmaan tarkistettiin päiväkodin saattoliikenteelle varattujen autopaikkojen osalta.

Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaavaselostuksen tarkistukset
Asemakaavan selostusta on täydennetty rakentamisen aiheuttaman metsäkadon ja maaperän hiilensidontakyvyn osalta sekä suunnittelualueella elävän sahapistiäisen vuoksi. Sahapistiäisen nykyinen elinympäristö häviää kaavaratkaisun vuoksi, mutta lajille tulee toteuttaa korvaava elinympäristö kaava-alueeseen kuuluvalle EV-alueelle. Sahapistiäiselle on suunniteltu myös kaksi muuta korvaavaa

elinympäristöä, jotka sijaitsevat Veromieheen jo kaavoitetuilla puistoalueilla (Rälssipuisto ja Pytinojanpuisto).

Kaupunkiympäristölautakunta 24.10.2023 § 17

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 24.10.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002519 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 52 Veromies / Tikkurilantie 129.

Käsittely:
Kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Tuomas Mutanen teki seuraavan muutosesityksen. Muutetaan asemakaavan piha-alueita koskeva kaavamääräys ”Piha-alueen toteutuksessa tulee pyrkiä säilyttämään kasvillisuutta ja ennallistamaan rakentamisen takia kaadettua kasvillisuutta” muotoon: ”Piha-alueen toteutuksessa tulee säilyttää kasvillisuutta ja pyrkiä ennallistamaan rakentamisen takia kaadettua kasvillisuutta.”

Muutosehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

———

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 23

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 24.10.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002519 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 52 Veromies / Tikkurilantie 129.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutosehdotus 24.10.2023 (II)
- Asemakaavamuutoksen selostus 24.10.2023 (II)
- Lausunnot ja vastineet 24.10.2023

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti, vs. Merja Häsänen, p. 050 302 8958,
asemakaava-arkkitehti Päivi Veijola, p. 043 826 6958
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kaava-alueen numero

Planområdets nummer

002519

Päiväys

Datum

24.10.2023

Vantaan kaupunki

TIKKURILANTIE 129

Kaupunginosa 52, VEROMIES

Asemakaavamuutos

Korttelit 52122, 52307 ja osa korttelia 52308 sekä katu-, tori-, virkistys- ja erityisalueet.

Tonttijako

Osa korttelia 52308.

Tonttijaon muutos

Korttelit 52122, 52307 ja osa korttelia 52308.

1:2000

Vanda stad

DICKURSBYVÄGEN 129

Stadsdel 52, SKATTMANS

Ändring av detaljplanen

Kvarteren 52122, 52307 och del av kvarteret 52308 samt gatu-, torg-, rekreations- och specialområden.

Tomtindelning

Del av kvarteret 52308.

Ändring av tomtindelningen

Kvarteren 52122, 52307 och del av kvarteret 52308.

1:2000

AK

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Asuinkerrostalojen korttelialue.

Yleistä

Alueen kaikkien rakennusten ja ympäristörakentamisen tulee muodostaa ehjä arkkitehtonisen kokonaisuus.

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla kaupunkimaista ja laadukasta sekä toteutuksen korkeataso sitä.

Kadun puoleiset korttelialueen sivut tulee rakentaa umpikorttelina, jossa rakennukset ovat koko matkalta kiinni toisissaan.

Tikkurilantien varressa tulee noin 20 metrin välein rakennuksen julkisivuun tai kortteli reunaan, jalankulkijan reitin varrelle sijoittaa jotain kaunista ja kiinnostavaa arkkitehtuurin tai ympäristörakentamisen keinoin.

Tikkurilantien kulmaukset tulee toteuttaa erityisen laadukkaana paikkana arkkitehtuurin, taiteen, valaistuksen ja/tai ympäristörakentamisen keinoin.

Alueella tulee noudattaa Aviapoikkosen taiteen yleissuunnitelmaa.

Osa rakennusten käyttöenergiasta on toteutettava paikalliseesti korttelialueella uusiutuvan energian keinoin.

Korttelin jätehuolto tulee järjestää keskitetysti. Jätetilat saa sijoittaa LPA-korttelialueelle.

Rakennusoikeus

Korttelissa 52307 asuinrakennusten kivijalkakerrokseen tulee rakentaa liiketilaa vähintään 100 k-m².

Korttelissa 52122 asuinrakennusten kivijalkakerrokseen tulee rakentaa liiketilaa vähintään 300 k-m².

Asukkaiden yhteistiloja ja varastoja saa rakentaa asemakaavan merkityn rakennusoikeuden lisäksi.

Korttelin tulee rakentaa varsitalon rakennusoikeuden lisäksi asukkaiden yhteistiloja; kerho- ja harrastetiloja, talosaunoja, pesuloita ja kuivatustiloja vähintään se määrä, joka vastaa 2 %:a rakennusoikeudesta.

Asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa virtehuoneella.

Maantasokerroksessa sunkin porrashuoneen pinta-alasta 35 k-m² saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Yleimmissä kerroksissa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 20 k-m²/kerros saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Asemakaavan sallimat porrashuoneiden lisäkerrosalat eivät myötoita autopaikoja tai väestönsuoja.

Varsinaisen porrashuoneen lisäksi omatoimista pelastautumista palvelevan erillisen porrashuoneen saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.

Rakennukset

Rakennusten tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia.

Asuinrakentamisessa tulee suosia puurakentamista ja julkisivujen tulee olla pääasiassa puuta.

Tikkurilantien korttelijulkisivujen on muodostuttava vähintään kolmen rakennuksen julkisivusta.

Rakennuksen pääsisäänkäynnit tulee sijoittaa kadun puolelle. Asuinrakennuksen porrashuoneen sisäänkäynti tulee sijoittaa myös pihan puolelle.

Liiketilojen tulee olla jaettavissa ja yhdistettävissä useampaan osaan, joihin jokaiseen on suora kulkuyhteys kadulta.

Asukkaiden yhteistilat tulee sijoittaa keskitetysti ja pääosin kivijalkakerrokseen.

Asukkaiden yhteiset saunatilat tulee sijoittaa rakennuksen ylimpään kerrokseen. Se saa sijoittaa suurimman sallitun kerrosluvun yläpuolelle. Yhteisiin saunatiloihin tulee liittyä oma ulko-oleskelutila.

Porrashuoneiden tulee olla laadukkaita, viihtyisiä ja luonnonvaloisia.

Julkisivut

Rakennusten julkisivujen yksityiskohtien, ikkunajaotuksen ja värityksen tulee olla erilaisia eri rakennuksissa.

Rakennusten värityksen tulee pohjautua alueen luonnon väreihin, kuten metsään ja kalliohin.

Saman rakennuksen kerrosluvuiltaan erilaiset osat tulee käsitellä kuin ne olisivat erillisiä rakennuksia.

Rakennuksen kaupunkikuvallisesti tärkeissä kadun puoleisissa ja kadulle näkyvissä julkisivuissa tulee sallita näkyvä elementtisaumoja. Muilta osin elementtisaumat tulee hävittää sauman sijoituksen tai julkisivun pintarakenteen avulla.

Piharakennusten ja -rakenteiden tulee sopia kortteliin rakennusten arkkitehtuuriin.

Kivijalka

Katujulkisivulle tulee muodostaa avoin, toiminnallinen ja visuaalinen kivijalkakerros.

Kivijalkakerrosta tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin, runsaalla aukotuksella, rakennusosilla ja valaistuksella.

Kadun varressa kivijalkakerroksen kerroskorkeuden tulee olla vähintään 4,5 m.

Kivijalkakerroksen tiloihin tulee olla suora kulkuyhteys ulkoa.

Asuinkerrostalojen korttelialue.

Yleistä

Alueen kaikkien rakennusten ja ympäristörakentamisen tulee muodostaa ehjä arkkitehtonisen kokonaisuus.

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla kaupunkimaista ja laadukasta sekä toteutuksen korkeataso sitä.

Kadun tai aukion varteen sijoittuvan rakennuksen ja katualueen tai aukion välinen tila tulee kivetä, istuttaa tai muutoin käsitellä osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun tai aukioon.

Korttelin piha-alue tulee suunnitella ja toteuttaa yhtenäisenä, vehreänä kokonaisuutena tontteja rajoittamatta. Pihan tulee olla pääosin maanvarainen.

Piha-alueen toteutuksessa tulee säilyttää kasvillisuutta ja pyrkiä ennallistamaan rakentamisen takia kaadettua kasvillisuutta.

Pihan toteutuksessa tulee hyödyntää alueelle ominaisia paikallisia lajivalintoja.

Piha-alueelle tulee istuttaa myös suurikasi kasvavia puulajeja, joiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa riittävillä kasvutunteloilla ja lajivalinnoilla.

Istutettavien puiden taimien rungonympärykseen tulee olla vähintään 18 cm.

Korttelialueen yhteinen piha-alue tulee rajata pensasaidoilla ja/tai istutuksilla.

Kulkureiteillä ja pysäköintialueella tulee käyttää läpäisevää pintamateriaalia. Asfaltointia saa käyttää ainoastaan ajoreitellä.

Maantasokerroksen asunnoilla tulee olla omat pihat tai terassit.

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Rakennuspaikan varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla.

Mahdolliset energiakaivot tulee sovittaa alueen ympäristörakentamiseen.

Pihalle ei saa sijoittaa pysäköintiä eikä pelastautumisen tarvittavia nostopaikkoja.

Melu ja ilmanlaatu

Asuinrakennusten ulkovaipan äänitaseeron ΔLA tieliikenne-, raideliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Mikäli julkisivuun kohdistuu yli 65 dB:n päiväaikainen keskiäänitaso, asuinhuoneistoon tulee avautua myös julkisivulle, jolla ulko-oleskelualueiden päiväaikainen melutaso ohjearvo ei ylitä.

Asuntojen tuuletus tai viilennys tulee järjestää siten, ettei liikennemelua keskiäänitason (LAeq) asunnossa ylitä yöllä (klo 22–7) 30 dB tai ratiöliikenteen toistuvat hetkelliset enimmäisäänitasot (LAFmax) yllitä 45 dB.

Kaikki parvekkeet tulee lasittaa.

Julkisivuille, joihin kohdistuu yli 65 dB:n päiväaikainen keskiäänitaso ei sosiaalitilasta rakennettavan oleskeluparvekkeita. Viherhuoneet ovat sallittuja.

Tie-, raide- ja lentomelulta oleskelu ei saa viherhuoneissa ylittää päivaajan keskiäänitasoa 45 dB.

Mikäli oleskeluparvekkeita rakennetaan, tulee ne lasittaa ja aukaisuosien asiakseleista tärkeissä, että äänitasot vastaan on riittävä, jotta melun ohjearvoiaso saavutetaan oleskeluparvekkella.

Asuinkorteleissa on rakennuksoin huolehdittava siitä, ettei tie- ja raideliikennemelun keskiäänitaso (LAeq) yllä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla 55 dB päivällä eikä 45 dB yöllä.

Korttelien vaihelttain rakentamisessa tulee huomioida oleskelualueiden ja ikkunoiden ja lähtöjen sijoittaminen siten, että ne eivät altistu liikennemelun ylitykselle.

Asuntojen tuuletus tai viilennys tulee järjestää siten, että liikennemelua keskiäänitason (LAeq) asunnossa ylitä yöllä (klo 22–7) 30 dB tai ratiöliikenteen toistuvat hetkelliset enimmäisäänitasot (LAFmax) yllitä 45 dB.

Alla balkonger ska inglasas.

Byggande av balkonger för vistelse rekommenderas inte på fasader som exponeras för en medelljudnivå som överskrider 65 dB dagtid. Grönrum är tillåtna.

Buller från väg-, spår- och flygtrafik får inte överskrida medelljudnivån 45 dB dagtid i grönrum.

Om vistelsebalkonger byggs ska de inglasas och planeras akustiskt så att ljudnivåkällan fasader mot gatan och spårtrafik är tillräcklig för att bullrets riktvärdesnivå ska uppnås på balkongerna.

I bostadskvarteren ska man med byggnadssätt se till att väg- och spårtrafikbullrets medelljudnivå (LAeq) i gårdsområden som är avsedda för vistelse inte överskrider 55 dB dagtid och 45 dB nattetid.

Ett etappvist byggande av kvarter ska man beakta att det temporära bullerskyddet är tillräckligt på de ofullbordade kvarterens vistelsegårdar.

Intagen för byggnadernas ersättningsluft ska placeras så högt upp som möjligt på innergårdens sida.

Om en spärvåg har byggts på Dickursbyvägen intill kvartersområdet, ska det vid planeringen av fastighetens bostadshus säkerställas att trafikvibrationerna ve,95 i bostadsrummen uppgår till högst 0,30 mm/s och stombullret Lprm till högst 35 dB.

Tak

Bostadshusen ska ha ås- eller gröntak.

Bostadshusens tak och utrymmena på taken ska bilda ett stadsbildsmässigt sinsitt element.

Ventilationsmaskinrum, övriga tekniska utrymmen och tekniska anordningar avsedda för energiproduktion som placeras på tak ska planeras som en del av byggnadens takländskap och arkitektur.

Balkonger

Varje bostad ska ha en balkong, en terrass, en gård eller ett grönrum.

Balkongerna mot gatan och den öppna platsen ska i huvudsak vara indragna.

Endast enstaka utskjutande balkonger som är stadsbildsmässigt motiverade tillåts på gatans och den öppna platsen sida.

Balkongstöttor som när ända ner till marken och ligger utanför byggnadsstommen är inte tillåtna.

Gårdar och dagvatten

För kvartersområdet ska en enhetlig plan över gårdarna utarbetas.

Kvartersområdets grönelfektivitet ska vara minst 1,0. Grönelfektivitetskalkylen bifogas till bygglovsansökan tillsammans med planen över gården.

Utrymmet mellan en byggnad som placeras vid en gata eller öppen plats och gatuområdet eller den öppna platsen ska planeras och genomföras som en del av ett högklassigt urban gatuområde som det ska ansluta till gatan eller den öppna platsen på ett smidigt sätt.

Kvarterets gårdsområde ska planeras och anläggas som en sammanhängande grönskande helhet oberoende av tomtindelningen. Gården ska huvudsakligen ligga i marknivå.

Vid anläggandet av gårdsområdet ska man bevara växtlighet och största eller att återställa växtlighet som fälls på grund av byggandet.

Vid anläggandet av gården ska lokala arter som är typiska för området väljas.

I gårdsområdet ska också högvärta trädslag planteras, vars livsbetingelser ska säkerställas med tillräckliga växtunderlag och val av arter.

Trädplantor som planteras ska ha en stam med en omkrets på minst 18 cm.

Kvartersområdets gemensamma gårdsområde ska avgränsas med häckar och/eller träd.

På färdvägar och i parkeringsområdet ska genomslåpplåga ytbeläggningar användas. Åsfaltering får användas endast på körvägar.

Markplansvåningens bostäder ska ha egna gårdar eller terrasser.

I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden.

Eventuella energibrunnar ska anpassas till områdets miljöbyggande.

På gården är det inte tillåtet att placera parkering eller lyftplatser som behövs för räddning.

Buller och luftkvalitet

Ljudnivåskillnaden ΔLA mot vägtrafik-, spårtrafik- och flygbuller i bostadshusens ytterhöljde ska vara minst 32 dB.

Om fasaden exponeras för en medelljudnivå som överskrider 65 dB dagtid, ska lägenheten också uppnå ett ekvivalent ljudtrycksnivå på minst 30 dB nattetid (kl. 22–7) eller att spårtrafikens återkommande tillfälliga maximala ljudnivåer (LAFmax) inte överskrider 45 dB.

Alla balkonger ska inglasas.

Byggande av balkonger för vistelse rekommenderas inte på fasader som exponeras för en medelljudnivå som överskrider 65 dB dagtid. Grönrum är tillåtna.

Buller från väg-, spår- och flygtrafik får inte överskrida medelljudnivån 45 dB dagtid i grönrum.

Om vistelsebalkonger byggs ska de inglasas och planeras akustiskt så att ljudnivåkällan fasader mot gatan och spårtrafik är tillräcklig för att bullrets riktvärdesnivå ska uppnås på balkongerna.

I bostadskvarteren ska man med byggnadssätt se till att väg- och spårtrafikbullrets medelljudnivå (LAeq) i gårdsområden som är avsedda för vistelse inte överskrider 55 dB dagtid och 45 dB nattetid.

Ett etappvist byggande av kvarter ska man beakta att det temporära bullerskyddet är tillräckligt på de ofullbordade kvarterens vistelsegårdar.

Intagen för byggnadernas ersättningsluft ska placeras så högt upp som möjligt på innergårdens sida.

Om en spärvåg har byggts på Dickursbyvägen intill kvartersområdet, ska det vid planeringen av fastighetens bostadshus säkerställas att trafikvibrationerna ve,95 i bostadsrummen uppgår till högst 0,30 mm/s och stombullret Lprm till högst 35 dB.

YO

Pysäköinti

Polkupyöräpaikat

Polkupyöräpaikkoja tulee rakentaa vähintään:

asuminen 2 pp / asunto
liiketilat 1 pp / 50 k-m²

Polkupyöräpaikoista vähintään 50 % tulee sijoittaa sateella suojattuun ja lukittuun tilaan.

Piha-alueelle mahdollisesti rakennettavien polkupyörien säilytystilojen tulee noudattaa korttelialueen ympäristörakentamisen muotokielitä.

Autopaikat

Korttelin 52307 autopaikat sijoitetaan LPA-tontille 52307-4.

Korttelin 52122 autopaikat sijoitetaan LPA-tontille 52122-1.

Autopaikkoja tulee rakentaa vähintään:

asuminen 1 ap / 110 k-m², kuitenkin vähintään 1 ap / 2 asuntoa
liiketilat 1 ap / 100 k-m²

Vierasautopaikkoja tulee rakentaa vähintään 1 vieraspaikka / 1 500 k-m².

Korttelialueelle tulee osoittaa lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kuljetuspaikkoja pysäköintiä varten 1 ap / 5000 k-m² porrashuoneen läheisyyteen.

Julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue.

Yleistä

Alueen kaikkien rakennusten ja ympäristörakentamisen tulee muodostaa ehjä arkkitehtonisen kokonaisuus.

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla kaupunkimaista ja laadukasta sekä toteutuksen korkeataso sitä.

Alueella tulee noudattaa Aviapoikkosen taiteen yleissuunnitelmaa.

Osa rakennusten käyttöenergiasta on toteutettava paikalliseesti korttelialueella uusiutuvan energian keinoin.

Rakennukset

Rakennusten tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia.

Rakentamisessa tulee suosia puurakentamista ja julkisivujen tulee olla pääasiassa puuta.

Mahdolliset energiakaivot tulee sovittaa alueen ympäristörakentamiseen.

Pihalle ei saa sijoittaa pysäköintiä eikä pelastautumisen tarvittavia nostopaikkoja.

Melu ja ilmanlaatu

Asuinrakennusten ulkovaipan äänitaseeron ΔLA tieliikenne-, raideliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Päiväkodin oleskelun ja leikkin käytettävillä piha-alueilla on rakennuksoin huolehdittava siitä, ettei tie- ja raideliikennemelun keskiäänitaso (LAeq) asunnossa ylitä yöllä (klo 22–7) 30 dB tai ratiöliikenteen toistuvat hetkelliset enimmäisäänitasot (LAFmax) yllitä 45 dB.

Korttelieden vaihelttain rakentamisessa tulee huomioida päiväkodin oleskelun ja leikkin käytettävien piha-alueiden riittävä välialkainen melusuojaus.

Bostadsrenas ventilation eller nedkylning ska ordnas så att trafikbullrets medelljudnivå (LAeq) i en bostad inte överskrider 30 dB på natten (kl. 22–7) eller att spårtrafikens återkommande tillfälliga maximala ljudnivåer (LAFmax) inte överskrider 45 dB.

Alla balkonger ska inglasas.

Byggande av balkonger för vistelse rekommenderas inte på fasader som exponeras för en medelljudnivå som överskrider 65 dB dagtid. Grönrum är tillåtna.

Buller från väg-, spår- och flygtrafik får inte överskrida medelljudnivån 45 dB dagtid i grönrum.

Pihat ja hulevesi

Korttelialueen viherhehokkuuden tulee olla vähintään 1,0. Viherhehokkuuslaskelma liitetään rakennuslupahakemukseen pihasuunnitelman kanssa.

Kadun tai aukion varteen sijoittuvan rakennuksen ja katualueen tai aukion välinen tila tulee kivetä, istuttaa tai muutoin käsitellä osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun tai aukioon.

Piha-alueen toteutuksessa tulee säilyttää kasvillisuutta ja pyrkiä ennallistamaan rakentamisen takia kaadettua kasvillisuutta.

Pihan toteutuksessa tulee hyödyntää alueelle ominaisia paikallisia lajivalintoja.

Piha-alueelle tulee istuttaa myös suurikasi kasvavia puulajeja, joiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa riittävillä kasvualustoilla ja lajivalinnoilla.

Istutettavien puiden taimien rungonympärykseen tulee olla vähintään 18 cm.

Korttelialueella tulee käyttää läpäisevää pinnoitteita. Asfaltointia saa käyttää ainoastaan ajoreitellä.

Kulkureiteillä tulee käyttää läpäisevää pintamateriaalia. Asfaltointia saa käyttää ainoastaan ajoreitellä.

Maantasokerroksen asunnoilla tulee olla omat pihat tai terassit.

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Rakennuspaikan varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla.

Mahdolliset energiakaivot tulee sovittaa alueen ympäristörakentamiseen.

Pihalle ei saa sijoittaa pysäköintiä eikä pelastautumisen tarvittavia nostopaikkoja.

Parkering

Cykelplatser

Cykelplatser ska byggas till ett antal av minst:

boende 2 cp / asunto
affärslokaler 1 cp/50 m²-vy

Av cykelplatserna ska minst 50 % placeras i ett regnskyddat och låst utrymme.

Utrymmen för cykelförvaring som eventuellt byggs på gårdsområdet ska anpassa sig till miljöbyggpaketets formspråk i kvartersområdet.

Bilplatser

Bilplatserna för kvarteret 52307 placeras på LPA-tomten i kvarteret 52307-4.

Bilplatserna för kvarteret 52122 placeras på LPA-tomten i kvarteret 52122-1.

Bilplatser ska byggas till ett antal av minst:

boende 1 bp / 110 m²-vy, dock minst 1 bp / 2 bostäder

affärslokaler 1 bp / 100 m²-vy

Gästparkeringsplatser ska byggas till ett antal av minst 1 gp / 1 500 m²-vy.

I kvartersområdet ska 1 bp / 5000 m²-vy anvisas i närheten av trapphusen för kortvarig serviceparkering och hemtjänstparkering.

Kvartersområde för byggnader för offentlig närservice.

Allmänt

Alla byggnader och miljöbyggandet i området ska bilda en hel arkitektonisk helhet.

Områdets arkitektur och miljöbyggande ska vara kvalitativ och högklassigt och genomförandet ska hålla en hög nivå.

I området får också allmän parkering placeras.

Alla byggnader och miljöbyggandet i området ska bilda en hel arkitektonisk helhet.

Områdets arkitektur och miljöbyggande ska vara kvalitativ och högklassigt och genomförandet ska hålla en hög nivå.

I området får också allmän parkering placeras.

Byggnader

Byggnaderna ska hålla hög standard till sin arkitektur, sina material och med tanke på stadsbilden.

I byggandet ska trähyggande favoriseras och fasadens ska huvudsakligen bestå av trä.

Byggnadernas färgsättning ska baseras på färgerna i områdets natur, som skogen och berghällarna.

Byggnaderna ska ha ås- eller gröntak.

Gårdsbyggnader och -konstruktioner ska anpassa sig till arkitekturen i kvartersområdets byggnader.

Ventilationsmaskinrum, övriga tekniska utrymmen och tekniska anordningar avsedda för energiproduktion som placeras på tak ska planeras som en del av byggnadens takländskap och arkitektur.

Buller

Ljudnivåskillnaden ΔLA mot vägtrafik-, spårtrafik- och flygbuller i dagrhemsbyggnadens ytterhölje ska vara minst 32 dB.

På dagshemmets gårdsområden som används för vistelse och lek ska man genom byggnadssätt se till att väg- och spårtrafikbullrets medelljudnivå L(Aeq) inte överstiger 55 dB på dagen.

Vid byggande av kvarter i etapper ska man beakta att det finns ett tillräckligt tillfälligt bullerskydd i dagshemmets gårdsområden som används för vistelse och lek.

Om en spårvåg har byggts på Dickursbyvägen intill kvartersområdet 52307, ska det vid planeringen av dagrhemmets utrymmen för småbarnspedagogik och vila säkerställas att trafikvibrationerna vw,95 i bostadsrummen uppgår till högst 0,30 mm/s och stombullret Lprm till högst 35 dB.

Gårdar och dagvatten

Kvartersområdets grönelfektivitet ska vara minst 1,0. Grönelfektivitetskalkylen bifogas till bygglovsansökan tillsammans med planen över gården.

Utrymmet mellan en byggnad som placeras vid en gata eller öppen plats och gatuområdet eller den öppna platsen ska planeras och genomföras som en del av ett högklassigt urban gatuområde som det ska ansluta till gatan eller den öppna platsen på ett smidigt sätt.

Vid anläggandet av gårdsområdet ska man bevara växtlighet och största eller att återställa växtlighet som fälls på grund av byggandet.

Vid anläggandet av gården ska lokala arter som är typiska för området väljas.

I gårdsområdet ska också högvärta trädslag planteras, vars livsbetingelser ska säkerställas med tillräckliga växtunderlag och val av arter.

Trädplantor som planteras ska ha en stam med en omkrets på minst 18 cm.

På färdvägar ska genomslåpplåga ytbeläggningar användas. Åsfaltering får användas endast på körvägar.

VU

Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue.

Pallokentät tulee aidata ja maisemoida viherrakentamisen keinoin alueen ympäristöarvoja vaalien.

Aidan vieressä tulee istuttaa käynnöksiä vähintään 50 % aidan ympärysmitasta.

Pallokentän ja katualueen tai aukion välinen tila tulee kivetä, istuttaa tai muutoin käsitellä osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun tai aukioon.

Kvartersområde för idrotts- och rekreationsanläggningar.

Bollplanen ska inhägnas och anpassas till landskapet genom grönbyggande så att områdets miljövärden värnas.

Intill inhägnaden ska klätterväxter planteras längs minst 50 % av inhägnadens omkrets.

Utrymmet mellan bollplanen och gatuområdet ska stenläggas, planteras eller anläggas på ett sätt som är enligt högklassigt urban gaturum och det ska ansluta till gatan eller den öppna platsen på ett smidigt sätt.

LPA

Autopaikkojen korttelialue

Yleistä

Alueen kaikkien rakennusten ja ympäristörakentamisen tulee muodostaa ehjä arkkitehtonisen kokonaisuus.

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla kaupunkimaista ja laadukasta sekä toteutuksen korkeataso sitä.

Alueelle saa sijoittaa myös yleistä pysäköintiä.

Alueelle saa sijoittaa muuntamon. Muuntamon vaatima tekninen tila tulee huomioida rakennussuunnitelussa.

Pysäköintialueiksen saa sijoittaa asukkaiden yhteistiloja, kuten polkupyörän säilytys- ja huoltotiloja, sekä korttelien 52307 ja 52122 jäte- ja teknisiä tiloja.

Tontille 52122-1 saa rakentaa urheilua ja liikuntaa palvelevia tiloja enintään 250 k-m².

Tontille 52122-1 saa rakentaa Aerolankentän huoltoyhteyden ja huoltopalvelua tiloja.

Ovan

Ovan

Ovan

002519 ASUINKORTTELI JA PÄIVÄ-KOTI, TIKKURILANTIE 129

VEROMIES



havainnekuva (POOK arkkitehtitoimisto Oy)

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 24.10.2023 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002519. Kaavoitus on tullut vireille 20.6.2022.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Korttelit 52122, 52307 ja osa korttelia 52308 sekä katu-, tori-, virkistys- ja erityisaluetta kaupunginosassa 52 Veromies. (Kumoutuvan asemakaavan kortteli 52307, osa korttelia 52308 ja katualuetta, kaupunginosassa 52 Veromies).

Tonttijako:

Osa korttelia 52308 kaupunginosassa 52 Veromies.

Tonttijaon muutos:

Korttelit 52122, 52307 ja osa korttelia 52308 kaupunginosassa 52 Veromies.

Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan uusien asuinkerrostalojen, päiväkodin ja urheilukentän sekä uuden katuyhteyden rakentaminen. Kaavamuutosalue sijaitsee näkyvällä paikalla Tikkurilantien varressa ja on osa uusiutuvaa Aerolan aluetta. Aerolasta suunnitellaan metsäkaupunkia, joka on puurakentamisen alue ja kunnioittaa ihmisen ja luonnon välistä suhdetta Alvar Aallon hengessä.

Kaavan laatija: Agon Shala, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 040 096 4247 ja Päivi Veijola, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 043 826 6958.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

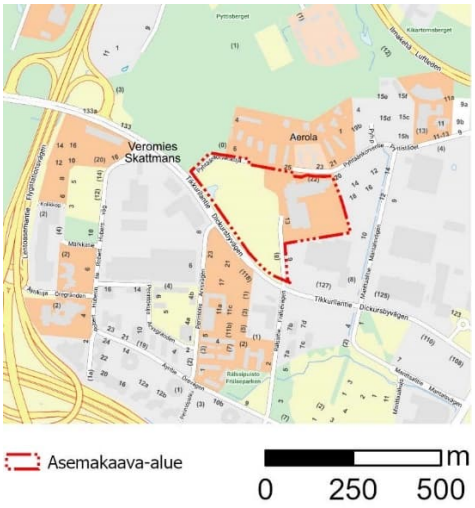

Kaavamuutosalue sijaitsee Veromiehen kaupunginosassa osoitteessa Tikkurilantie 129 ja Rälssitie 11-13. Asemakaava-aluetta rajaa etelässä ja lännessä Tikkurilantie, pohjoisessa Pyhtäänkorventie ja Pyhtäänkorvenkuja ja idässä Rälssitie ja kortteli 52308.

Kokonaissuunnitelmaan kuuluu lisäksi Rälssitien länsipuolella sijaitseva nykyinen logistiikkapalvelujen tontti 52308-3 (Rälssitie 9) sekä osa Pytinojanpuistoa.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Vantaan kaupungin jättämä kaavoitushakemus on kirjattu saapuneeksi 22.4.2022.
- Kaavoitus tuli vireille 20.6.2022 ja sai numeron 002519.
- Mielipiteet pyydettiin 22.8.2022 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 7 kappaletta.
- Hankkeesta järjestettiin 15.8.2022 asukastapaaminen.
- Asemakaavaehdotus asetettiin nähtäville ajalle 21.6.–21.8.2023. Lausunnot pyydettiin 21.8.2023 mennessä ja niitä saatiin 7 kpl. Lausunnon jättivät Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY), Vantaan Energia ja Vantaan Energia Sähköverkot, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL), Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY), Vantaan kaupunginmuseo, DNA Oyj ja Telia Finland Oyj. Muistutuksia kaavasta ei tullut.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä ... 11
2. Lähtökohdat ... 12
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista ... 12
2.2 Suunnittelutilanne ... 20
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet ... 26
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo ... 26
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö ... 26
3.3. Asemakaavan tavoitteet ... 30
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ... 32
4. Asemakaavan kuvaus ... 35
4.1 Kaavan rakenne ... 35
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen ... 36
4.3 Aluevaraukset ... 37
4.4 Kaavan vaikutukset ... 40
4.5 Ympäristön häiriötekijät ... 52
4.6 Nimistö ... 52
5. Asemakaavan toteutus ... 52
6. Kaavatyöhön osallistuneet ... 53
7. Asemakaavan seurantalomake ... 55
8. Asemakaavakartta ja –määräykset ... 57

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Viitesuunnitelma 25.9.2023, POOK Arkkitehtitoimisto Oy
- Pihasuunnitelma ja vihertehokkuuslaskelma 26.9.2023, WE3
- Meluselvitys, 23.2.2023, Sitowise Oy
- Liikenteen yleissuunnitelma, 11.9.2023, Vantaan kaupunki, Liikennesuunnittelu
- Hiilineutraalisuusselvitys 29.12.2022, Vantaan kaupunki, Asemakaavoitus

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V.: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021. 16.3.2022.
- Vantaan kaupunki, Asemakaavoitus: Lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteet. 13.12.2022. (Nähtävillä 1.2. –30.4.2023.)

1. TIIVISTELMÄ

Asemakaavalla mahdollistetaan kahden uuden asuinkorttelin, päiväkodin ja liikuntakentän rakentaminen. Alue on osa uudistuvaa Aerolaa, jossa rakennusten tulee olla pääosin puurakenteisia. Asuinkerrostalot muodostavat polveilevan rakennusmuurin Tikkurilantien varteen ja niiden kivijalkaan tulee liike- ja yhteistiloja. Asuinrakennukset ovat korkeudeltaan 5–8 kerrosta. Päiväkoti on kaksikerroksinen ja siihen on suunniteltu 168 tilapaikkaa. Pysäköinti on keskitetty korttelikohtaisiin laitoksiin. Uusi liikuntakenttä sijoittuu osaksi asuinkorttelia ja palvelee sekä Veromiehen asukkaita että koululaisia. Liikkumisen mahdollisuuksia täydentää viereisen pysäköintilaitoksen katolle rakennettava julkinen liikuntapaikka. Nykyistä metsää pyritään säilyttämään asukkaiden ja päiväkodin pihoilla. Ammattiopisto Varian toimipiste voi jatkaa toimintaansa, mutta uuden katuyhteyden rakentaminen pienentää hieman tonttia ja aiheuttaa muutoksia pysäköintijärjestelyihin. Kaava-alue on tarkoitus toteuttaa vaiheittain meluntorjunta ja Varian pysäköintitarpeet huomioiden.

Asuinkerrostalojen korttelialueen (AK) pääkäyttötarkoituksen mukainen rakennusoikeus on 19 000 k-m^2 ja liike- ja toimistotilojen rakennusoikeus on 650 k-m^2. AK-tontin 52307-5 tehokkuusluku on e=1,35 ja AK-tontin 52122-2 tehokkuusluku on e=1,59. Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueella (YO) sijaitsee ammattiopisto Varian toimipiste ja sen rakennusoikeutena säilyy 20 000 k-m^2. Julkisten lähipalvelurakennusten korttelialueen (YL) rakennusoikeus 2 500 k-m^2. Tontille on tarkoitus rakentaa uusi päiväkoti. Rakennusoikeutta suunnittelualueelle muodostuu yhteensä 42 300 k-m^2. Rakennusoikeus pienenee yhteensä 2 673 k-m^2 verrattuna aiemmin voimassa olevaan teollisuusalueen kaavaan. Rakennusoikeus mahdollistaa noin 380 uutta asukasta alueelle (laskennallinen mitoitus 50 km^2 / asukas).

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla kaupunkimaista ja laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista. Rakennusten tulee erottua toisistaan siten, että Tikkurilantien korttelijulkisivut muodostuvat vähintään kolmen rakennuksen julkisivusta. Tikkurilantien varteen muodostetaan avoin, toiminnallinen ja visuaalinen kivijalkakerros. Asuinrakentamisessa ja päiväkodissa tulee suosia puurakentamista ja julkisivujen tulee olla pääasiassa puuta. Rakennusten värityksen tulee pohjautua alueen luonnon väreihin, kuten metsään ja kallioihin. Resurssiviisauden periaatteiden mukaisesti asemakaavassa on esitetty vaatimuksia uusiutuvan energian käytöstä, vihertehokkuudesta, varautumisesta sähköautoihin sekä asukkaiden yhteisöllisten tilojen rakentamisesta.



havainnekuva (POOK arkkitehtitoimisto Oy)

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee kaupunkikuvallisesti näkyvällä paikalla Tikkurilantien varressa. Kaavamuutos koskee korttelia 52307, tonttia 52308-9 sekä Pyhtäänkorvenkujaa ja Rälssitien pohjoisosaa. Kortteli 52307 on nykytilanteessa pääosin luonnontilaista metsikköä. Korttelissa on toiminut aiemmin valimoteollisuutta, mutta rakennukset on purettu 2000-luvun alussa. Tontilla 52308-9 (Rälssitie 11-13) sijaitsee Vantaan ammattiopisto Varian Aviapoliksen toimipiste. Koulurakennus on rakennettu vuonna 1987 ja sen laajennusosa 2000-luvulla. Rakennuksen kerrosala on 12 325 m². Tontin piha-alueet ovat pääosin asfaltoituja.

Korttelin 52307 pinta-ala on 41 638 m^2. Tontin 52308-9 pinta-ala on 33 322 m². Kaavamuutosalueen pinta-ala on katualueen osat mukaan lukien yhteensä 8,46 ha.

Asemakaavan yhteydessä laaditaan kokonaissuunnitelma, joka kattaa myös naapuritontin 52308-3. Tontilla 52308-3 (Rälssitie 9) sijaitsee logistiikkakäytössä oleva varastorakennus. Tontin pinta-ala on 30 410 m².



ilmakuva (2019) kaava-alueesta lähiympäristöineen

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Alue sijoittuu Tikkurilantien varteen Veromiehen keskiosiin. Alueen maisemakuvaa hallitsevat mittakaavaltaan suuret väylät ja rakennukset. Tikkurilantie on maisemallisesti merkittävä tielinja, jonka ympärille muu alue on muodostunut. Tielinjaus on nähtävillä jo vuoden 1872 Senaatin kartassa. Tuolloin sitä ympäröivät alueet olivat pääasiassa peltoa. Peltomaisema on nähtävillä vielä 1970-luvun ilmakuvissa, mutta nykyisin alue on suurelta osin asfalttipäällysteistä ja rakennettua. Puustoa on rakennusten lomassa ja teiden reunamilla.

Kaava-alue on pääosin vanhaa peltoaluetta, jolle on rakennettu 1970-luvulla valimo ja 1980-luvulla oppilaitos. Valimon purkamisen jälkeen kortteli 52307 on metsittynyt ja sen nykyinen puusto on pääosin nuorta. Alueelle tehdyssä puustokartoituksessa korttelin pohjoisosassa kasvava tammi ja mäntyjä on määritelty arvopuiksi.



nuorta metsikköä korttelissa 52307

Luonnonolot

Tikkurilantien varressa korttelin 52307 luoteisosassa on todettu vuonna 2020 sahapistiäisen (*Dolerus triplicatus*) elinalue. Sahapistiäinen on luokiteltu vaarantuneeksi lajiksi (VU).

Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvityksessä 2020–2021 (Faunatica) korttelissa 52307 havaittiin tiltaltti ja mustapääkerttu, jotka ovat erityisesti huomioitavia lintulajeja.

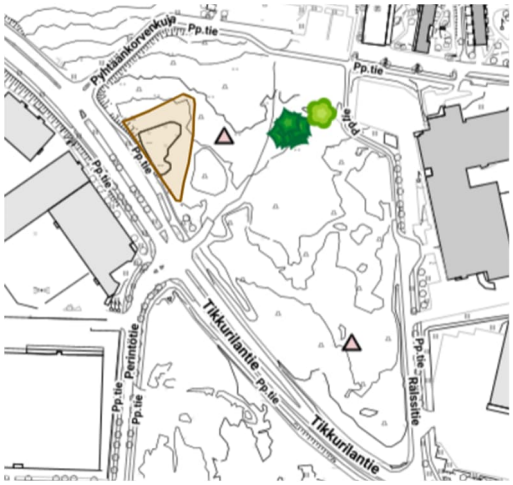

sahapistiäisen elinalue (ruskea alue), lintuhavainnot (kolmiot) ja arvopuut (vihreät symbolit)

Sahapistiäinen

Tikkurilantien varrella olevan lammikon ympäristössä elää *Dolerus triplicatus* -sahapistiäinen. Sen toukat käyttävät ravinnokseen vihvilöitä (*Juncus*). Sahapistiäisen suosimia elinpaikkoja ovat mikroilmastoltaan lämpimien pienvesien rannat, joilla kasvaa jouhi- ja röyhyvihvilää. Kaava-alueella sahapistiäisiä on löytynyt etenkin lammikon aurinkoiselta etelärannalta kevyen liikenteen väylän vieressä. Laji.fi-sivuston mukaan *Dolerus triplicatus* -sahapistiäisen ensisijaisina elinympäristöinä ovat vihvilöitä kasvavat tuoreet niityt ja toissijaisina ojat sekä muut kaivannot.

Dolerus triplicatus -sahapistiäisen levinneisyysalue kattaa Laji.fi -sivuston tietojen perusteella eteläisimmän Suomen. Viime vuosina havaintoja on tehty enenevissä määrin, joten sahapistiäinen saattaa olla yleistymässä Suomessa. Lajille ovat kuitenkin tyypillisiä suuret kannanvaihtelut. Vantaalta on havaintoja *Dolerus triplicatus* -sahapistiäistä tähän mennessä vajaasta kymmenestä paikasta. Yhtä lukuun ottamatta kaikki löydöt ovat kolmen viime vuoden ajalta, ja ne keskittyvät Länsi-Vantaalle Kivistön–Keimolan alueelle.



lammikko, jonka ympäristössä elää sahapistiäinen





kuvissa sahapistiäiskoiras ja -naaras (kuvat: Miikka Friman)

Vesistöt ja vesitalous

Kaava-alue kuuluu Kirkonkylänojan valuma-alueeseen. Nykyisin alue on rakentamatonta nuorehkoa metsäpohjaa, jossa sijaitsee kosteikkotyyppisiä alavia painanteita. Aikaisemmin alueella on sijainnut teollisuustoimintaan tarkoitettuja rakennuksia, jotka on purettu 2000-luvun alkupuolella. Aluetta ei ole luokiteltu pohjavesialueeksi.

Maaperä

Vantaan kaupungin maalajikartan mukaan suunnittelualueen maaperä on vaihtelevasti täyttömaata (T), savea (Sa), hiekkaa (Hk) ja moreenia (Mr).

Pohjatutkimuksia on tehty Pyhtäänkorvenkujan ja Manttaalien katualueille. Varian tontilla on myös muutama kairauspiste. Pohjatutkimusten mukaan pintamaakerroksen alla on savea, silttiä, täyttöä, hiekkaa ja moreenia. Savikerros ulottuu syvimmillään n. 3,5 m syvyydelle maanpinnasta. Syvimmät kairaukset ovat ulottuneet n. 9,2 m syvyydelle maanpinnasta. Kairaukset ovat päättyneet tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon.

Pohjaveden tasosta ei ole tietoa.

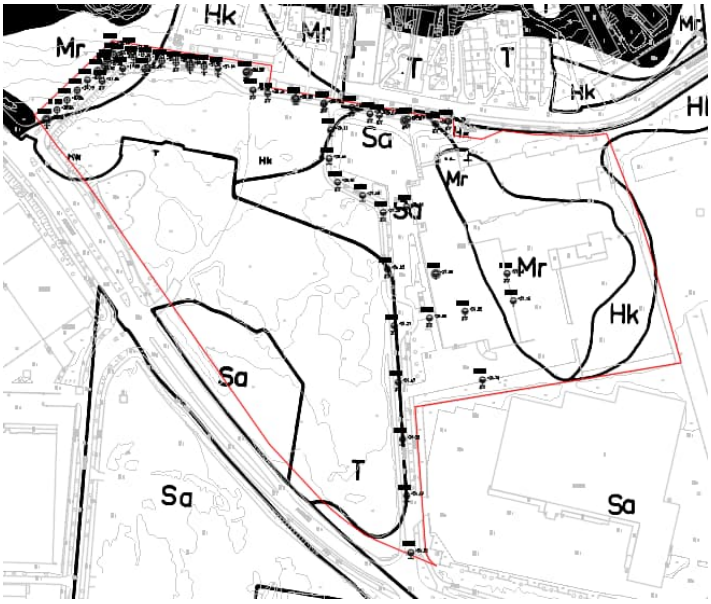

maalaji- ja pohjatutkimuskartta

Topografia

Alueen maasto viettää Pyhtäänkorvenkujalta alaspäin Tikkurilantien ja Rälssitien risteykseen. Maaston korot vaihtelevat noin +25 ja +32 mpy välillä.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Aviapoliksen suuralueen väestö kasvaa nopeasti. Vuonna 1997 väkiluku oli reilut 4 200 henkeä ja vuonna 2021 jo reilut 20 400 henkeä. Veromiehessä asukkaita oli vuonna 2021 vain 1 434 henkeä. Vantaan väestöennusteen 2021 mukaan Aviapoliksen väestön ennustetaan kasvavan vuoteen 2026 mennessä vajaaseen 23 800 henkeen. Suurin väestönkasvu kohdistuu runsaan uudisrakentamisen myötä Veromiehen kaupunginosaan. Vireillä olevat kaavahankkeet tulevat muuttamaan ennustetta arvioitua suuremmaksi. Vuoteen 2050 mennessä Veromieheen voidaan saada jopa 25 000 uutta asukasta.

Asuminen

Kaava-alueella ei ole asuntoja. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat Pyhtäänkorvenkujalla, Pyhtäänkorventiellä ja Perintötiellä.

Palvelut ja työpaikat

Aviapoliksen suuralue on Vantaan suurin työpaikkakeskittymä, jossa vuonna 2020 oli 34 700 työpaikkaa. Kaupunginosista työpaikkoja oli selvästi eniten Veromiehessä, 12 300. Vieressä olevat Pakkala ja Lentokenttä ovat myös merkittäviä työpaikka-alueita. Vuosi 2020 oli Veromiehen työpaikkakehityksessä poikkeuksellinen, sillä Veromiehestä katosi 3 100 työpaikkaa. Pidemmällä ajanjaksolla tarkasteltuna Veromiehen kasvu on kuitenkin ollut omaa luokkaansa, vuodesta 2011 vuoteen 2020 työpaikat ovat lisääntyneet 6 300:lla. Tähän myötävaikutti noin 4 800 työpaikan siirtyminen Lentokentän kaupunginosasta Veromiehen kaupunginosaan vuonna 2014. Aviapoliksen työpaikoista suurin osuus on tukku- ja vähittäiskaupan (27 %) sekä kuljetuksen ja varastoinnin (26 %) toimialalla. Muita merkittäviä toimialoja mm. ovat teollisuus, hallinto- ja tukipalvelutoiminta sekä rakentaminen.

Aviapoliksen kaavarungossa varaudutaan noin 40 000–60 000 työpaikan sijoittumiseen Veromiehen alueelle.

Lentoasema on houkutellut ympärilleen yrityksiä, joille on tarjolla toimitiloja Veromiehen toimistokokonaisuuksissa, mm. Technopoliksessa ja Kehä III:n pohjoispuolella. Alueella on myös hotelleja ja erityiskauppoja. Kehä III:n eteläpuolella sijaitsevat Jumbon liikekeskus ja Flamingon kylpylähotelli ja viihdekeskus. Etelämpänä Pakkalassa on yrityspuisto, jossa sijaitsee mm. ympäristöosaamiskeskus Leija. Vantaan ammattiopisto Varian Rälssitien toimipiste sijaitsee Veromiehessä teollisuus- ja varastoalueen keskellä. Lentoaseman läheisyydessä on Finavian ammatillinen eri-koisoppilaitos Avia Collegessa, jossa annetaan koulutusta eri ilmailuammatteihin, sekä helikopterikoulutuskeskus. Veromiehessä on myös ilmailun valtakunnallinen erikoismuseo, Suomen Ilmailumuseo.

Lähimmät peruskoulut ovat Veromäen koulu sekä Vantaan kansainvälinen koulu Pakkalassa. Perintökujalla toimii yksityinen päiväkoti. Veromiehen ensimmäisen koulu valmistuu todennäköisesti Muuraan vuonna 2027. Atomi-koulukorttelin on arvioitu valmistuvan aikaisintaan vuonna 2029 Äyritielle.

Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue sijaitsee liikenteellisesti hyvällä paikalla, noin kahden kilometrin päässä Helsinki-Vantaan lentokentältä. Alueelta on sujuvat ajoyhteydet sekä pääkaupunkiseudulle että valtakunnallisesti merkittävään tieverkkoon. Kehärata yhdistää suunnittelualueen pääkaupunkiseudun raideverkkoon. Tikkurilantien pohjoispuolella on Aviapoliksen asema, jonka ympäristöön on rakentunut uutta toimisto- ja hotellirakentamista. Alueelle suunnitellaan myös asuinrakentamista ja monipuolisia palveluja. Lentoasemantien varrella on Technopoliksen toimistokokonaisuus. Tikkurilantien ympäristö on suunnittelualueen läheisyydessä pääosin vanhaa teollisuusaluetta ja metsiköitä. Alueen korkein mäki Pyttisberget sijaitsee suunnittelualueen pohjoispuolella.

Tikkurilantien eteläpuolella on Huberilan kehittyvä alue, joka on nykytilanteessa vielä teollisuuskäytössä. Huberilan alueen kehittämisestä tullaan laatimaan asemakaavaluonnos, jonka valmistelu aloitetaan vuonna 2023.

Kaupunkikuva

Veromieheen on 1950-luvulta lähtien rakennettu Vantaan laajinta, yhtenäistä työpaikka- ja varastoaluetta. Veromiehen kaupunkikuvaa hallitsevat suuret liikenneväylät, metsäiset alueet niiden varressa, mittakaavaltaan suuret, mutta väljästi rakennetut tontit sekä laajat pysäköintialueet.

Työpaikka- ja varastorakennukset ovat arkkitehtuuriltaan pääosin vaatimattomia. Yhdyskuntarakenteen muutos kohti tiivistä kaupunkirakentamista alkaa kuitenkin jo näkyä alueella, kuten Perintötien varrelle rakentuvissa asuinkerrostaloissa.

Kaavamuutosalue sijaitsee kaupunkikuvallisesti näkyvällä paikalla Tikkurilantien varressa. Pyhtäänkorventie ja Pyhtäänkorvenkujan pohjoispuolelle on rakennettu asuinkerrostaloja 2010-luvulla. Veromieheen ollaan laatimassa lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteita, jotka ohjaavat myös kaava-alueen suunnittelua ja kaupunkikuvallista luonnetta.



Ammattiopisto Varian toimipiste



Pyhtäänkorvenkujan asuinrakentamista

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaava-alueen pohjoispuolella sijaitsee vuosina 1953–55 Aero Oy:n korjaamohenkilökunnalle rakennettu asuinalue Aerola, jonka suunnitteli arkkitehti Alvar Aalto. Kokonaisuus käsittää kaksi kaksikerroksista asuinrakennusta sekä huoltorakennuksen. Alvar Aallon suunnittelemat rivitalot porrastuvat luontevasti maastoon. Rakennusten arkkitehtuuri on yksinkertaista, mutta niissä ilmenee hyvin tekijänsä ajaton kädenjälki. (Lähde: Yleiskaava 2007 – Kulttuurimaisemaselvitys, 2005)

Rakennushistoriallisesti arvokkaat Alvar Aallon suunnittelemat rakennukset lähiympäristöineen on suojeltu vuonna 2008 asemakaavalla nro 001942. Rakennukset on peruskorjattu vuosina 2020–21.



Alvar Aallon suunnittelema Aerola

Virkistys

Kaava-alueen läheisyydessä sijaitsee Pyttisberget, joka on Veromiehen laajin metsäisenä säilytettävä alue ja samalla tärkeä lähivirkistysalue Aerolan nykyisille ja tuleville asukkaille.

Liikenne

Jalankulku ja pyöräily

Alueen nykyinen jalankulku- ja pyöräliikenteen verkko on melko harva, sillä valtaosa alueen nykyisten toimintojen sijoittumisesta on perustunut autoliikenteeseen. Teollisuuspainotteisella alueella tarve tiheälle jalankulku- ja pyörätieverkolle on ollut pieni ja usealla alueen kadulla jalankulun ja pyöräilyn yhteys onkin vain kadun toisella puolella.

Merkittävin yhteys itä-länsisuunnassa kulkee Tikkurilantietä ja pohjois-eteläsuunnassa Rälssitietä ja Tammiston kauppatietä pitkin. Tikkurilantietä pitkin pääsee esimerkiksi Tikkurilan ja Kivistön kaupunkikeskuksille ja Rälssitien sekä Tammiston kauppatien kautta Jumbon ja Tammiston alueen kaupan palveluille.

Joukkoliikenne

Kehärata yhdistää alueen raideliikenneverkkoon ja mahdollistaa tiheän vuorovälin junayhteydet Tikkurilan ja Myyrmäen suuntiin 10 minuutin vuorovälein. Matka-aika Tikkurilaan on alle 10 minuuttia, Myyrmäkeen noin 15 minuuttia ja Helsingin keskustaan noin 30 minuuttia. Lähimmälle Aviapoliksen asemalle on kaava-alueelta noin 900 metrin kävelymatka.

Alueella on hyvät bussiyhteydet. Tikkurilantien ja Manttaalitien risteyksessä olevilta pysäkeiltä kulkee runkolinja 570 välillä Lentoasema – Mellunmäki ja Aviabulevardin pysäkeiltä runkolinja 600 välillä Lentoasema – Rautatientori. Lisäksi kaavamuutosalueen kupeessa olevilta lähimmiltä

pysäkeiltä kulkee linjat 561 välillä Kivistö – Itäkeskus ja 562 välillä Lentoasema – Itäkeskus.

Lentoyhteyksien osalta Helsinki-Vantaan lentoasema sijaitsee vain muutaman kilometrin päässä.

Autoliikenne

Alueen sisäiset pääautoliikenneyhteydet tukeutuvat Tikkurilantiehen, Rälssitiehen ja Tammiston kauppatiehen, joista ensimmäinen yhdistää alueen Tikkurilan ja Kivistön kaupunkikeskuksiin. Rälssitie ja Tammiston kauppatie palvelevat erityisesti Jumbon ja Tammiston kaupan alueita.

Pitkämatkaisempaa liikennettä palvelevat lähellä olevat Kehä III ja Tuusulanväylä. Kehä III:lle pääsee kätevästi Lentoasemantien kautta ja Tuusulanväylälle pystyy liittymään joko Kehä III:n, Ilmakehän tai Junkersintien kautta.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Kaavoitettava alue sijoittuu HSY:n vesihuollon toiminta-alueelle.

Alueen vesijohtoverkko kuuluu Tikkurilan painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon ja Tikkurilan painepiirin kautta. Hiekkaharjussa sijaitsevan vesitornin tilavuus on 8000 m^3.

Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 74 ja ylin on noin + 83. Painetasot on ilmoitettu N2000- järjestelmässä metreinä merenpinnasta (mvp). Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti

Alueen jätevedet johdetaan jätevesiviemärissä etelän suuntaan Annefredinpuiston runkolinjaan ja sitä kautta Köyhämäen mittausasemalle. Lopulta jätevedet päätyvät Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti / hulevesijärjestelmä

Kaava-alue kuuluu HSY:n huleveden viemäröintialueeseen ja alueen kuivatus perustuu osin hulevesiviemäröintiin ja osin tontilla imeytymiseen. Hulevedet johtuvat ojissa sekä hulevesiviemäriverkossa Annefredinpuistossa kulkevaan Kirkonkylänojaan ja sieltä lopulta Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat viereisillä katualueilla.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia sähkökaapeleita on viereisillä katualueilla.

Ympäristöhäiriöt

Lentomelu

Suunnittelualue on yleiskaavan lentomeluvyöhykkeellä m3 (Lden 50–55 dB), mikä ei aseta rajoituksia alueen toiminnoille, mutta asettaa vaatimuksia rakenteiden ääneneristävyydelle. Rakennusjärjestyksen mukaan asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden lentomelua ΔL vastaan on oltava tällöin vähintään 32 dB ja toimistotilojen vähintään 28 dB.

Liikennemelu

Vantaan karttapalvelun Tiemelu päivällä 2021 -kartan mukaan kortteliin 52307 kohdistuva liikennemelu on suurimmillaan 65–70 dB Tikkurilantien rajalla. Asemakaavatyön yhteydessä suunnittelualueelle on laadittu tarkempi meluselvitys Sitowisen toimesta.

Pienhiukkaset

Tikkurilantien liikennemäärät kaava-alueen kohdalla ovat nykytilanteessa 8 900 ajoneuvoa/vuorokausi (KAVL) ja vuoden 2050 ennusteessa 9 790 ajoneuvoa/vuorokausi (KAVL). HSY:n ja THL:n määrittelemien ilmanlaatuvyöhykkeiden mukaan suositusetäisyys minimietäisyys asuinrakennuksille on 7 m ja suositusetäisyys 20 m. Suunnitellut asuinrakennusten rakennusalat sijoittuvat 9,5–22,5 metrin päähän Tikkurilantiestä ajoradan reunasta mitattuna. Ilmanlaatuvyöhykkeiden mukainen päiväkodin suositusetäisyys on 40 m Tikkurilantiestä. Päiväkodin tontti sijoittuu 57 metrin päähän kadusta, joten ilmanlaadulle asetettu suositus täyttyy.

Pilaantuneet maat

Päiväkodin tontille suunnitellulta alueelta on laadittu maaperätutkimus kesällä 2022 WSP Finland Oy:n toimesta. Selvityksen mukaan korttelissa 52307 on ollut valimoteollisuutta 1960-luvulta alkaen 2000-luvun alkupuolelle asti. Alueelle on toiminnan aikana läjitetty valimotoiminnasta syntynyttä valuhiekkaa. Kiinteistöllä on tehty maaperätutkimuksia vuosina 1996 ja 2001. Alueen maaperässä on todettu raskasmetalleja ja öljyhiilivetyjä, minkä vuoksi kiinteistön maaperä on kunnostettu massanvaihdolla vuonna 2003. Vuonna 2022 päiväkodin alue tarkistettiin vielä maaperätutkimuksella. Tutkimuksessa päiväkodin alueelta ei löytynyt pilaantuneita maita eikä kohteessa ole pilaantuneen maaperän puhdistustarvetta. Maaperässä todettiin kuitenkin kohonnut arseenipitoisuus, joka on alhainen eikä aiheuta haitallista altistumista. Maaperän arseenipitoisuus on kuitenkin otettava huomioon mm. kaivumassojen sijoittamisessa.

2.1.4 Maanomistus

Kaavamuutosalueen omistaa Vantaan kaupunki.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Maakuntakaava

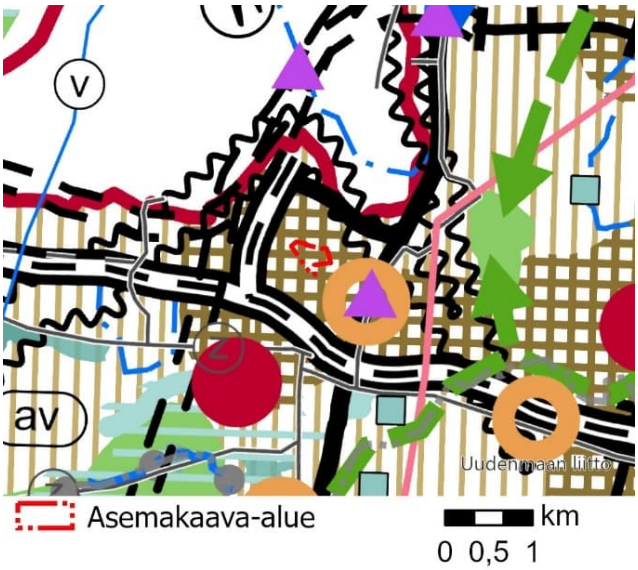

Uusimaa-kaavan kokonaisuus on tullut Helsingin hallinto-oikeuden 24.9.2021 päätösten myötä voimaan siltä osin kuin valitukset hylättiin. Uusimaa-kaavan muutoksenhakuprosessi on vielä kesken. Voimassa olevassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa suunnittelualue on osa pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä. Alue kuuluu Lden 55–60 dBA lentomelualueelle.

Yleiskaava

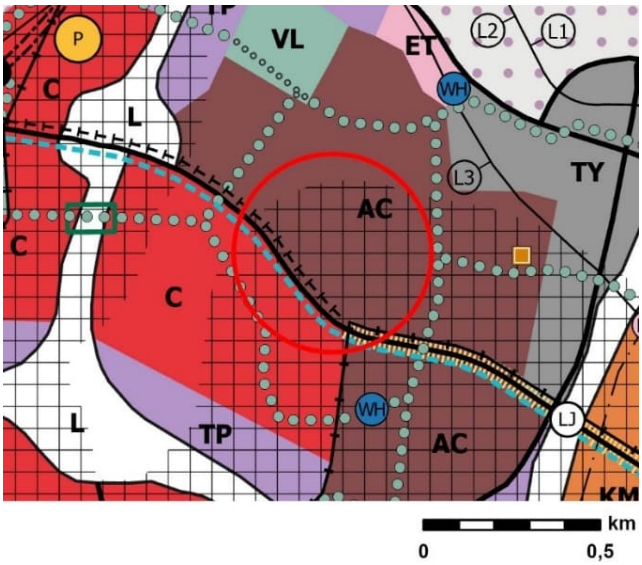

Vantaan yleiskaavassa 2020 alue on merkitty kaupunkikeskustan asuinalueeksi (AC). Alue kuuluu kestävän kasvun vyöhykkeeseen. Tikkurilantie on osoitettu liikenneyhteydeksi, jolla kulkee raitiotie ja pyöräliikenteen baana. Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Kaava koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kartasta. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan kuulutuksella 11.1.2023. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

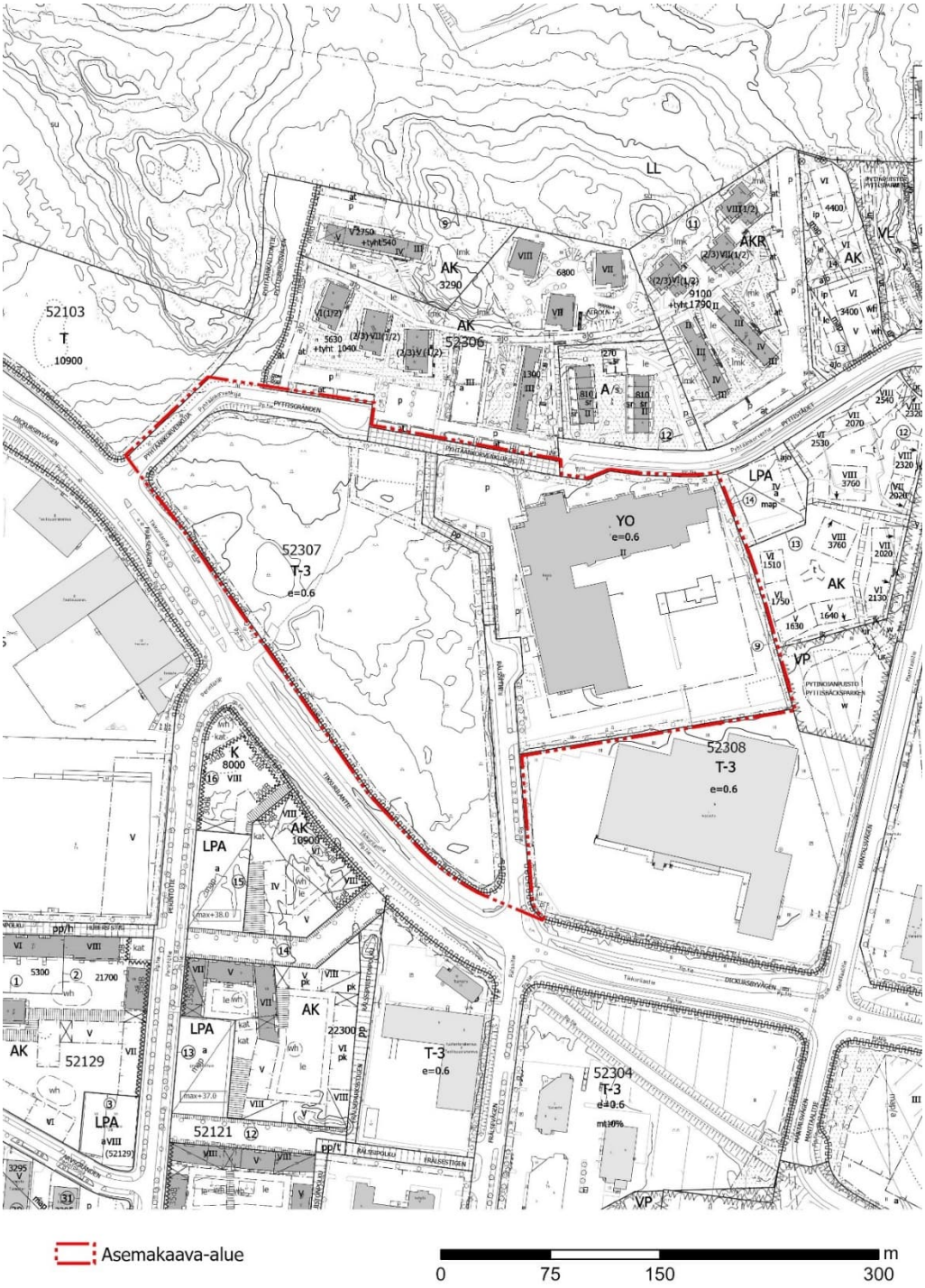

Korttelissa 52307 on voimassa asemakaava nro 520300, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 1.4.1985. Alue on käyttötarkoitukseltaan teollisuus- ja varastorakennuksen ja laitosten korttelialuetta (T-3). Korttelialueen rakennusoikeus on osoitettu tehokkuusluvulla e=0,6, mikä vastaa rakennusoikeutta 24 983 k-m^2. Rakennusten korkeus saa olla enintään 12 m.

Tontilla 52308-9 on voimassa asemakaava nro 001845, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 28.8.2006. Alue on käyttötarkoitukseltaan opetusta palvelevien rakennusten korttelialuetta (YO). Tontin rakennusoikeus on osoitettu tehokkuusluvulla e=0,6, mikä vastaa rakennusoikeutta 19 993 k-m^2. Rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurin sallittu kerrosluku on II. Tontin reunoille on merkitty puurivit ja istutettavat tontinosat. Pysäköintialueet sijaitsevat tontin luoteisosassa.

Lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteet (2022)

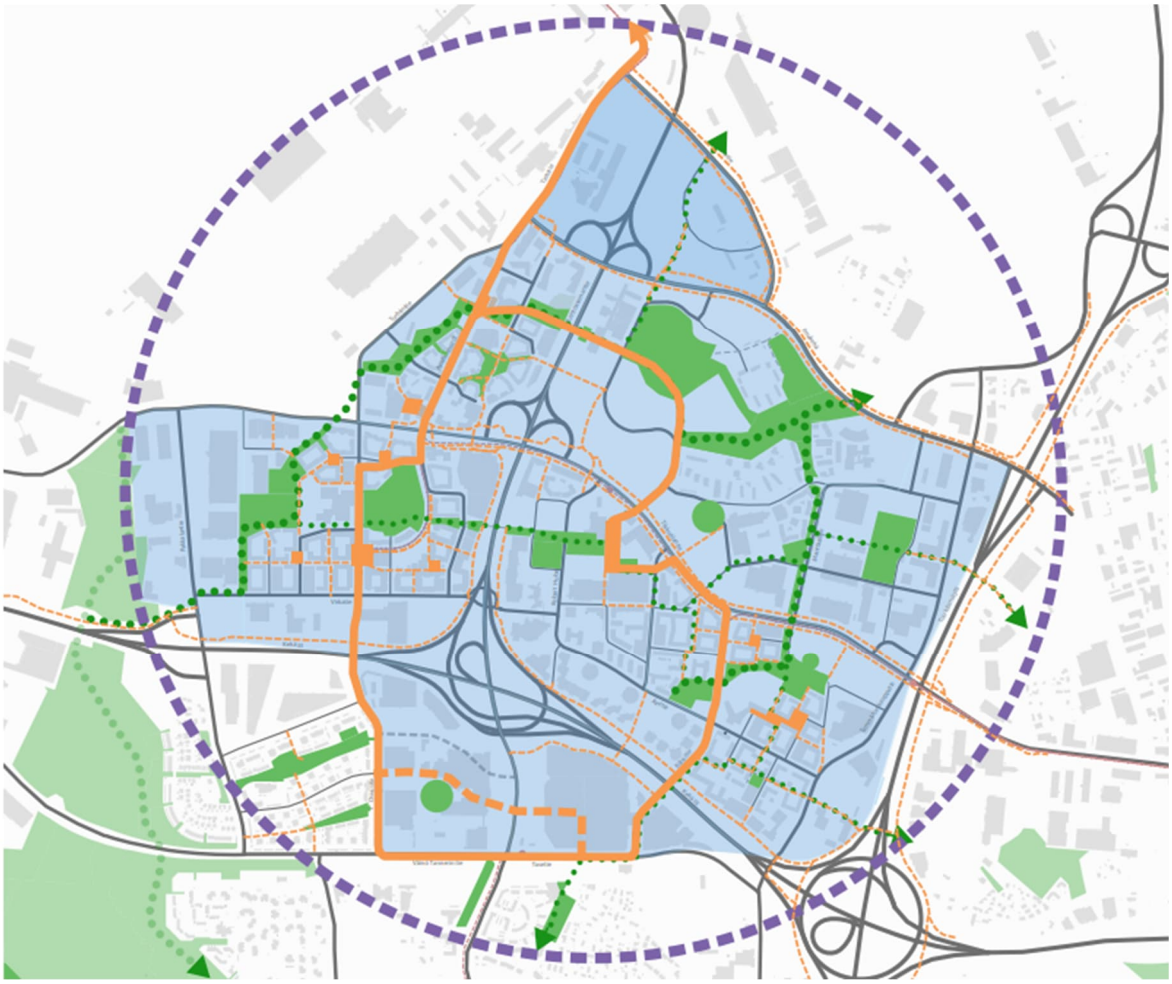

Aviapoliksen lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteet (selvitys nro 053100) mahdollistaa lentokenttäkaupungin kokonaisvaltaisen suunnittelun ja parantaa alueen imagoa ja tunnistettavuutta. Työssä määritellään Aviapoliksen kaupunkirakentamisen laatutaso ja luodaan suunnitteluperiaatteet, joilla ohjataan alueen asemakaavamuutoksia ja niihin liittyviä muita maankäytön suunnitelmia. Työssä tutkitaan mm. alueen kaupunkikuvallista luonnetta, kävely-ympäristön periaatteita, kaupunkivihreän suunnittelua sekä hiilineutraalisuuden huomioimista. Tavoitteena on luoda raamit alueen eri osien identiteettien kehittymiselle.

Suunnitteluperiaatteet asetettiin nähtäville 1.2. –30.4.2023.

Veromiehen verkot (2018)

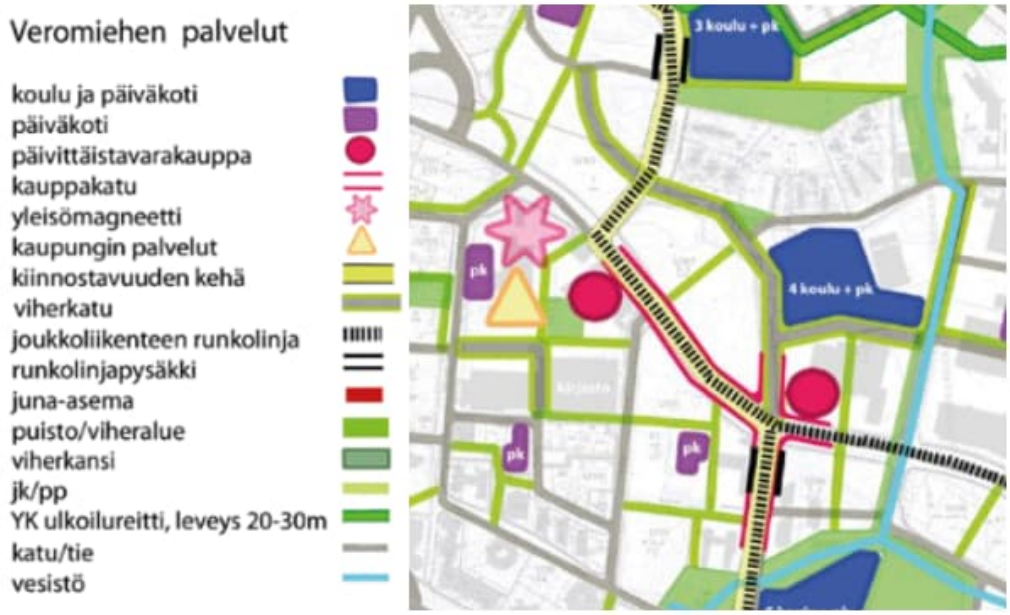

Veromiehen verkot selvityksessä tutkittiin esimerkiksi Veromiehen palveluita, viherverkkoa, autoliikenteen verkkoa ja pyöräilyn verkkoa. Veromiehen verkot työstä huomataan, että asemakaavaehdotus on monipuolinen ja siihen sijoittuu ja sitä sivuaa esimerkiksi merkintä koulusta ja päiväkodista, päivittäistavarakaupasta, viherkadusta, viheralueesta ja viherkadusta, tonttikadusta, pyöräilyn laatukäytävästä, pääpyöräreitistä ja joukkoliikenteen runkolinjasta.

Aviapoliksen kaavarunko (2016)



Veromiehen verkot selvityksessä tutkittiin esimerkiksi Veromiehen palveluita, viherverkkoa, autoliikenteen verkkoa ja pyöräilyn verkkoa. Veromiehen verkot työstä huomataan, että asemakaavaehdotus on monipuolinen ja siihen sijoittuu ja sitä sivuaa esimerkiksi merkintä koulusta ja

päiväkodista, päivittäistavarakaupasta, viherkadusta, viheralueesta ja viherkadusta, tonttikadusta, pyöräilyn laatukäytävästä, pääpyöräreitistä ja joukkoliikenteen runkolinjasta.

Vantaan ratikka: Veromies, itä, asemakaava nro 002465

Vantaan ratikka on pikaraitiotieyhteys, jota suunnitellaan Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Raideyhteydellä on tarkoitus lisätä kestävää ja esteetöntä liikkumista, mahdollistaa kaupungin kasvaminen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä edistää alueellista hyvinvointia ja vetovoimaa. Vantaan ratikasta tulisi toteutuessaan merkittävä osa seudullista raitiotieverkostoa.

Asemakaavamuutoksella varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle Tikkurilantiellä ja Rälssitiellä. Rälssitien pohjoinen haara siirretään länsemmäksi. Korttelialueiden kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa.

Kaupunkiympäristölautakunta on hyväksynyt 9.5.2023 kaavaehdotuksen.

Asemakaavamuutokset nro 002465 Veromies, itä ja nro 002519 Asuinkortteli ja päiväkoti, Tikkurilantie 129 koskevat molemmat korttelia 52307 sekä nykyisen Rälssitien pohjoisosaa. Tarkoituksena on, että ensiksi valmistuvalla Vantaan ratikan kaavamuutoksella nro 002465 mahdollistetaan ratikan rakentaminen alueelle aikataulun mukaisesti. Korttelin 52307 kehittäminen mahdollistetaan asemakaavamuutoksella nro 002519, joka valmistuu myöhemmin ja jää lopputilanteessa alueen voimassa olevaksi asemakaavaksi.



ote asemakaavaehdotuksesta Vantaan ratikka: Veromies, itä

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Vantaan kaupungin jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 22.4.2022. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002519 ja kaavoitus tuli vireille 20.6.2022.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- Alueen maanomistajat ja maanvuokraajat
- Viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset (naapurit)
- Kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät
- Asukas- ym. yhdistykset
- Kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- Kaupungin omat asiantuntijat
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Pelastuslaitos
- Vantaan kaupunginmuseo
- Tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, energiayhtiöt
- Uudenmaan liitto, HSY, HSL
- Finavia

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Mielipiteet ja kommentit pyydettiin 22.8.2020 mennessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta jätettiin yhteensä 7 viranomaiskommenttia ja mielipidettä.

Hankkeesta järjestettiin 15.8.2022 asukastilaisuus. Tilaisuuteen osallistui kolme alueen asukasta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut kommentit ja mielipiteet

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL), Caruna Oy:n ja Fingrid Oyj:n kommenteissa ei ollut hankkeesta huomautettavaa.

Vantaan kaupunginmuseon kommentissa todettiin, että suunnittelualueen pohjoispuolella sijaitsee rakennushistoriallisesti erittäin merkittävä Alvar Aallon suunnittelema Aerolan asuinalue. Asemakaavan tavoitteeksi on mainittu uudisrakentamisen sovittaminen paikkaan paikalliset ympäristöarvot huomioiden. Museo pitää tavoitetta hyvänä. Tavoitteen toteutumisen kannalta on kaavamateriaalien joukkoon laadittava riittävän tarkat suunnitelmat havainnekuvineen tulevasta rakentamisesta siten, että niiden avulla voidaan arvioida rakentamisen vaikutusta Aerolan alueeseen.

Vantaan Energia Oy:n ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n yhteisessä kommentissa todettiin, että kaava-alueella sijaitsee keski- ja pienjännitemaakaapeleita sekä kaukolämpöputkia, jotka tulee huomioida kaavamuutoksessa. Mahdollisten siirtokustannusten osalta toimitaan yhteistyösopimuksen mukaisesti. Asemakaavan alueelle tarvitaan tilavaraus uudelle puistomuuntamolle (vm). Tarkastellaan muuntamon paikkaa tarkemmin, kun tiedetään alueen rakenteesta ja toimintojen sijoittelusta lisää.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) mukaan rakennettua vesihuoltoverkostoa on sekä suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä että myös suunnittelualueella. Tulevasta kaavaratkaisusta riippuen suunnittelualueelle sijoittuva yleinen vesihuolto on joko siirrettävä tulevan rakentamisen tieltä, tai sitten asemakaavaan on merkittävä johtokuja. Tarve vesihuollon siirroille ja uudisrakentamiselle tulee selvittää jatkosuunnittelussa joko mahdollisessa luonnosvaiheessa, mutta viimeistään ehdotusvaiheessa.

Naapuritaloyhtiön asukas oli huolissaan kaava-alueen saastuneesta maaperästä. Hän kysyi, onko maaperästä otettu riittävät näytteet riittävän syvältä ja määritelty mahdolliset öljyhiilivetypitoisuudet. Toiveena on, että tulevat päiväkotilapset voisivat turvallisesti leikkiä siellä.

Asemakaavoituksen vastine

Korttelissa 52307 on aiemmin toiminut valimoteollisuutta. Toiminnan loppumisen jälkeen alueen maaperässä todettiin raskasmetalleja ja öljyhiilivetyjä, minkä vuoksi kiinteistön maaperä on kunnostettu massanvaihdolla vuonna 2003. Vuonna 2022 päiväkodin alue tarkistettiin vielä maaperätutkimuksella. Tutkimuksessa päiväkodin alueelta ei löytynyt pilaantuneita maita eikä kohteessa ole pilaantuneen maaperän puhdistustarvetta. Maaperässä todettiin kuitenkin kohonnut arseenipitoisuus, joka on alhainen eikä aiheuta haitallista altistumista. Maaperän arseenipitoisuus on kuitenkin otettava huomioon mm. kaivumassojen sijoittamisessa.

Asemakaavaehdotuksen nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 6.6.2023 asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot. Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 21.6.-21.8.2023 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 9 kappaletta ja vastaanotettiin 7 kappaletta. Muistutuksia ei vastaanotettu.

Telia Finland Oyj

Telialla on tietoliikennekaapeleita suunnitellulla asemakaavan muutosehdotuksen alueella. Kaapeleiden siirto ja suojaus on huomioitava mahdollisten maanrakennustöiden yhteydessä, siirto ja suojaustarpeista on oltava yhteydessä Teliaan hyvissä ajoin ennen mahdollisten maanrakennustöiden alkua.

DNA Oyj

DNA:lla ei ole lausuttavaa.

Vantaan Energia Oy, Vantaan Energia Sähköverkot Oy

Lausunnon antajat haluavat, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti. Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyösopimusten mukaisesti.

Asemakaavan kortteleihin LPA 52307, LPA 52122 ja YO 52308 tulee mahdollistaa muuntamon sijoittaminen. LPA osalta kaavamääräyksiin tulisi lisätä *"Muuntamon vaatima tekninen tila tulee ottaa huomioon rakennussuunnittelussa"* tai vastaava kirjaus millä osoitetaan muuntamon tilatarpeen huomiointi LPA korttelialueille.

Asemakaavoituksen vastine

Asemakaavaan on lisätty LPA-tontteja koskeva määräys: Alueelle saa sijoittaa muuntamon. Muuntamon vaatima tekninen tila tulee huomioida rakennussuunnittelussa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)

Suunnittelualueella ja sen välittömässä läheisyydessä on rakennettua vesihuollon jakelu- ja keräilyverkostoa, ja melko lähellä suunnittelualuetta Manttaalitiellä myös hiljattain valmistunut

runkovesijohto ja runkoviemäri. Nykyinen verkosto palvelee jatkossakin, mutta muutoksen myötä alueelle edellytetään myös vesihuollon uudisrakentamista.

Kaavaselostuksen mukaan tarvittavat vesihuollon muutokset on esitetty Vantaan ratikan Rälssitien vesihuollon suunnitelmissa sekä kaavaa varten laadittavassa vesihuollon esisuunnitelmassa. Kumpaakaan suunnitelmaa ei ole esitetty kaavaselostuksen yhteydessä. Kaavaselostuksessa ei ole myöskään esitetty vesihuollon uudisrakentamisen alustavia kustannuksia.

Asemakaavamuutos ei edellytä vesihuollon siirtämistä eikä johtokujien merkitsemistä kaavakarttaan.

Asemakaavoituksen vastine

Kaupunki ei enää esitä kaavamateriaaleissa vesihuollon suunnitelmia, vaan vesihuollon suunnitelmat toimitetaan erikseen HSY:lle nähtäväksi ja hyväksyttäväksi.

Vantaan kaupunginmuseo

Asemakaavaselostuksessa mainitaan, että Aerola sijaitsee maisemallisesti suojaisassa paikassa, eikä uudisrakentaminen peitä sen näkyvyyttä. Uudisrakentaminen ei myöskään näy merkittävästi Aerolan tontilta. Näin ollen vaikutus kulttuurihistoriallisesti merkittävään Aerolan rakennuskokonaisuuteen on vähäinen. Alueen ympäristöarvoja on huomioitu asemakaavassa antamalla arkkitehtuurin laatuun liittyviä määräyksiä niin uudisrakentamiseen kuin pihamaiden käsittelyyn. Näin ollen museolla ei ole huomautettavaa asemakaavamuutoksesta.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)

Kaavaratkaisussa on huomioitu hyvin ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen näkökulmia ja ratkaisun ilmastovaikutukset on arvioitu asianmukaisesti erillisellä hiilineutraaliusselvityksellä. Selvityksen mukaan kaavan ilmastovaikutuksiin voidaan vaikuttaa merkittävästi. Selvitys sisältää ansiokkaasti vaikutusten tehokkaita hillintäkeinoja, mutta keskittyy hyvien puolien esiintuomiseen. ELY-keskus katsoo, että kaavaratkaisun keskeiset ilmastovaikutukset, kuten sen aiheuttama metsäkato, tulee vielä sisällyttää kaavaselostukseen, jossa vaikutusten kuvaus on nyt puutteellinen. Arvioinnin puutteena on, että kaavaratkaisun vaikutuksia metsän ja maaperän hiilensidontakyvyn ei ole tuotu selkeästi esiin.

Vaikka rakentamisen suuret päästöt yhdessä metsäkadon kanssa aiheuttavat haasteita ilmastotavoitteiden saavuttamiselle, voidaan kaavamääräyksillä tukea ja edistää kestävyyttä, kuten kyseisessä kaavaratkaisussa on tehty. Kyseiseen kaavaratkaisuun on ansiokkaasti sisällytetty ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista koskevia kaavamääräysiä. On hyvä, että jalankulkua on pyritty edistämään ympäristön kauneutta ja kiinnostavuutta edistävällä kaavamääräyksellä. Yhteiskäyttötilojen, puurakentamisen, materiaalien laadukkuuden, vihertehokkuuden, puiden istuttamisen, vettä läpäisevien pintojen edellyttäminen kaavamääräyksin on myös erittäin hyvä asia ilmastovaikutusten hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen varautumiseksi. Hiilineutraaliusselvityksessä mainittua kaavalle asetettua tavoitetta A-energialuokasta asuintaloille, ei ole kuitenkaan ole sisällytetty kaavamääräyksiin. Myös rakentamisen hiilijalanjälkeä voidaan ohjata kaavamääräyksin.

ELY-keskus viittaa myös lausuntoonsa lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteista (17.4.2023) ja toteaa, että asemakaavojen ilmastovaikutusten arvioinnin yhdenmukaisuuteen ja vertailukelpoisuuteen on syytä edelleen kiinnittää huomiota. On myös huomattava, että rakenneratkaisujen hiilijalanjälkeen voidaan vielä vaikuttaa huomattavasti toteuttamisvaiheessa. Jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa tulee täten varmistaa, että haitallisia vaikutuksia lievennetään riittävällä tavalla. Esimerkiksi reittien laatuun ja liiketilojen sijaintiin liittyvillä yksityiskohdilla on todennäköisesti suhteellisen merkittäviä myönteisiä tai kielteisiä vaikutuksia kestävien kulkumuotojen käyttöön, ja tähän tulee edelleen kiinnittää huomiota.

Kaava-alueelle tehdyn meluselvityksen mukaan asuinrakennusten Tikkurilantien puoleisille julkisivuille kohdistuu ennustetilanteessa tie- ja raitiotieliikenteen takia enimmillään 66 dB:n päiväajan keskiäänitaso. Kaavamääräyksen mukaan: *"Asunnot tulee suunnitella joko siten, että ne eivät avaudu ainoastaan julkisivuille, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna, tai suunnittelussa tulee varmistaa teknisin ratkaisuin julkisivuun kohdistuvan melutason vähentäminen."* Kaikille asunnoille tulisi kaavassa varmistaa myös VNP (993/1992) ohjearvot täyttävä aukeamissuunta.

Kaikki parvekkeet on kaavassa määrätty lasitettaviksi, mikä on hyvä asia. Korkeiden melutasojen vuoksi parvekkeita ei tulisi sijoittaa Tikkurilantien puoleiselle julkisivulle. Tarvittaessa parvekkeet voidaan korvata viherhuoneilla. Kaavamääräyksissä on otettu huomioon oleskelupihojen riittävä väliaikainen suojaus vaiheittaisen rakentamisen aikana. Tämä on hyvä ratkaisu.

Kaava-aineistossa ei ole käsitelty raitiotien mahdollisia tärinä- ja runkomeluvaikutuksia kaava-alueelle. Tältä osin kaavaselostusta tulee täydentää ja tarvittaessa ottaa huomioon merkinnöissä ja määräyksissä.

Asemakaavoituksen vastine

Asemakaavan selostusta on täydennetty rakentamisen aiheuttaman metsäkadon ja maaperän hiilensidontakyvyn osalta. Tavoite asuintalojen A-energialuokasta huomioidaan tontinluovutuksessa, minkä vuoksi sitä ei ole kirjattu kaavamääräyksiin.

Asemakaavan melumääräyksiä on täydennetty ELY-keskuksen lausunnon perusteella. Kaavaan lisätyn määräyksen mukaan asuinhuoneistojen tulee avautua myös julkisivulle, jolla ulko-oleskelualueiden päiväaikainen melutaso ohjearvo ei ylity. Lisäksi julkisivuille, joihin kohdistuu yli 65 dB:n päiväaikainen keskiäänitaso, ei suositella rakennettavan oleskeluparvekkeita. Viherhuoneet ovat sallittuja. Mahdolliset oleskeluparvekkeet tulee ne lasittaa ja akustoida siten, että melun ohjearvotaso saavutetaan.

Tikkurilantielle kaava-alueen viereen suunniteltu ratikkalinja ei ole osa käynnissä olevaa Vantaan ratikka -hanketta, vaan ratikan yleissuunnitelmassa (2019) tutkittu mahdollinen raitiotievaraus Tikkurilantieltä Aviabulevardille. Tämän mahdollisen ratikkayhteyden rakentamisesta ei ole olemassa tarkempaa hankesuunnitelmaa ja sen toteutuminen on epävarmaa. Todennäköisesti asemakaavamuutoksen mukaiset korttelit rakentuvat alueelle ensin, jolloin myöhemmin alueelle rakennettavan raitiotien suunnittelussa täytyy huomioida sen varrella olevat rakennukset ja hankkeet. Siltä varalta, että asemakaavan mukaiset korttelit rakentuisivat vasta raitiotien rakentamisen jälkeen, on AK- ja YL-korttelialueiden kaavamääräyksiin lisätty määräys liikennetärinän ja runkomelun huomioimisesta. Raitioliikenteen melu on huomioitu meluselvityksessä ja asemakaavamääräyksissä, jotta raitioliikenteen melu ja rakennusten äänieristävyyden riittävyys ei muodostu raitiotien rakentamisen esteeksi ja varmistetaan hyvien asuinolosuhteiden säilyminen myös siinä tapauksessa, että raitiotie toteutuu.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole lausuttavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset

Asemakaavamuutoksen aineistoa on tarkistettu saatujen lausuntojen, päiväkodin jatkosuunnittelun ja sahapistiäisen elinympäristön huomioimisen perusteella. Päiväkodin tontilla rakennusalan, talousrakennusten, arvopuiden ja säilytettävän metsäalueen rajauksia tarkistettiin päiväkodin tarkempien suunnitelmien perusteella. Vaadittujen autopaikkojen vähimmäismäärää pienennettiin 28:sta 24:än. Asemakaavan melua ja tärinää koskevia määräyksiä on täydennetty ELY-keskuksen lausunnon perusteella. Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n lausunnon perusteella LPA-tonteille on lisätty muuntamot salliva määräys. Hiilineutraalisuutta koskevia kaavamääräyksiä tiukennettiin siten, että pysäköintilaitoksiin rakennettavista autopaikoista vähintään 10 % tulee varustaa

sähköauton latauspisteillä. EV-alueelle lisättiin määräykset sahapistiäiselle (*Dolerus triplicatus*) soveltuvan elinympäristön toteuttamisesta. Kaavakartalle korjattiin tonttijaon lisäksi tonttijaon muutos. Liikenteen yleissuunnitelmaan tehtiin tarkistus päiväkodin saattoliikenteelle varattujen autopaikkojen sijainnin osalta.

Asemakaavan selostusta on täydennetty rakentamisen aiheuttaman metsäkadon ja maaperän hiilensidontakyvyn osalta (kohdassa 4.4.3) sekä suunnittelualueella elävän sahapistiäisen osalta (kohdat 2.1.2 ja 4.4.2). Sahapistiäisen huomioimiseksi EV-alueelle (Leinonlammikko) on tarkoitus toteuttaa korvaava elinympäristö. Kaksi muuta korvaavaa elinympäristöä sijaitsevat Veromieheen jo kaavoitetuilla ja nyt suunnitteilla olevilla puistoalueilla.

Tarkistukset eivät ole oleellisia eivätkä aiheuta kaavan uutta nähtäville asettamista.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia (Kv 31.1.2022)

Innovaatioiden Vantaa -strategian mukaan rohkea, rento ja viihtyisä Vantaa on kestävyyden edelläkävijä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Laadimme Vantaa kaupunkikeskuksille omat kehittämissuunnitelmansa, joissa korostuvat alueiden myönteiset ominaispiirteet. Teemme keskuksista viihtyisiä ja turvallisia. Huolehdimme, että luonto on lähellä. Lisäksi mahdollistamme helpon liikkumisen kaupungissamme sekä hyvät toiminnalliset kehittymisedellytykset ja päivittäiset palvelut.

Haluamme säilyttää luontomme monimuotoisuuden. Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015)

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 18.6.2018)

- Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2018–2021 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:
- Kaupunkirakenne on kestävästi täydentyvä ja sekoittuva.
- Liikkuminen on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista.
- Varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja käytetään resurssitehokkaita, luonnonmukaisia ratkaisuja.
- Luonnon monimuotoisuus säilytetään ja sitä kartutetaan myös rakennetuilla alueilla.
- Viherrakenne luo hyvinvointia ja viheralueet ovat helposti saavutettavissa.
- Ohjataan uusiutuvan energian käyttöön.

3.3.2 Muut tavoitteet

Kaupungin tavoitteet

Vantaan kaupungin tavoitteena on mahdollistaa uuden asuinalueen, päiväkodin ja urheilukentän muodostaman kokonaisuuden rakentaminen vaiheittain. Kaavamuutos otettiin työohjelmaan kiireellisenä, koska alueelle tarvitaan pikaisesti uusi päiväkoti, jonka on tarkoitus avautua syksyllä 2025. Uuden katuyhteyden rakentaminen Pyhtäänkorvenkujalta Rälssitielle edellyttää tontin 52308-9 ottamista mukaan kaavamuutokseen. Tontilla 52308-9 on tällä hetkellä ammattiopisto Varian toimipiste, mutta myöhemmässä vaiheessa alue on tarkoitus kaavoittaa perusopetukseen. Kaavaan sisältyvässä kokonaissuunnitelmassa on huomioitu viereisen logistiikkapalvelujen tontin 52308-3 (Rälssitie 9) myöhempi käyttötarkoituksen muutos asumiseen. Ensimmäisessä vaiheessa nykyinen oppilaitos ja logistiikkatoiminto säilyisivät ennallaan. Uudisrakentaminen on tarkoitus sovittaa paikallisia ympäristöarvoja huomioiden.

Asemakaava-alueen asuinkortteliin rakennusoikeudeksi tavoitellaan noin 20 000 k-m^2. Päiväkodin rakennusoikeudeksi tavoitellaan 2000 k-m^2. Pysäköintipaikkojen tarpeeksi on arvioitu noin 217 autopaikkaa asuinalueelle ja 28 autopaikkaa päiväkodille.

Asemakaavaehdotus on merkitty vuoden 2022 kaavoitusohjelmaan.

Resurssiviisauden tiekartta

Resurssiviisauden tiekartta (KV 2021) esittää osa-alueita huomioitavaksi hiilineutraalin Vantaan saavuttamiseksi vuonna 2030. Nämä osa-alueet nähdään alla olevassa kuvassa. Toimenpiteissä huomioidaan näitä osa-alueita.



Resurssiviisauden tiekartan visio 2030

Vihertehokkuus

Asemakaavassa määrätään alueelle maankäytön mukainen vihertehokkuustaso. Vihertehokkuudella tarkoitetaan alueen painotetun viherpinta-alan suhdetta alueen kokonaispinta-alaan. Vihertehokkuusmenetelmän avulla muun muassa edistetään vehreän, viihtyisän ympäristön rakentumista ja hulevesien hallintaa sekä turvataan ekosysteemipalveluita ja luonnon monimuotoisuutta. Samalla toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja hillinnän mukaisia suunnitteluperiaatteita.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Asemakaavan aloitusvaiheessa laadittiin lähtökonsepti, jossa tutkittiin korttelirakennetta ja toimintojen sijoittumista alueelle. Urheilukenttä oli tarkoitus toteuttaa väliaikaisesti uuteen kortteliin ja ammattiopisto Varian poistuttua alueelta uuden peruskoulun pihalle. Urheilukentän toteuttamisen kiireellisyyden ja sen suuren koon vuoksi kentälle päätettiin kuitenkin etsiä pysyvä paikka uuden katuyhteyden länsipuolelta. Asuinrakentaminen järjesteltiin suojaavaksi vyöhykkeeksi alueen reunalle.

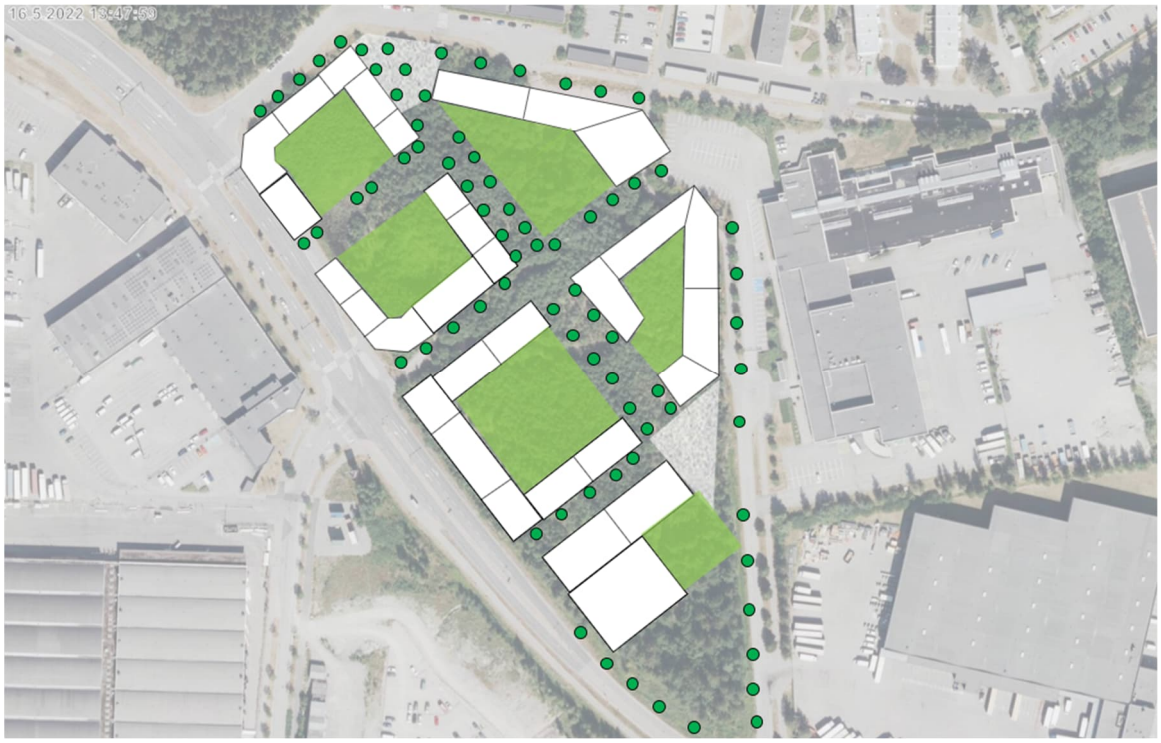

lähtökonsepti alueen korttelirakenteesta



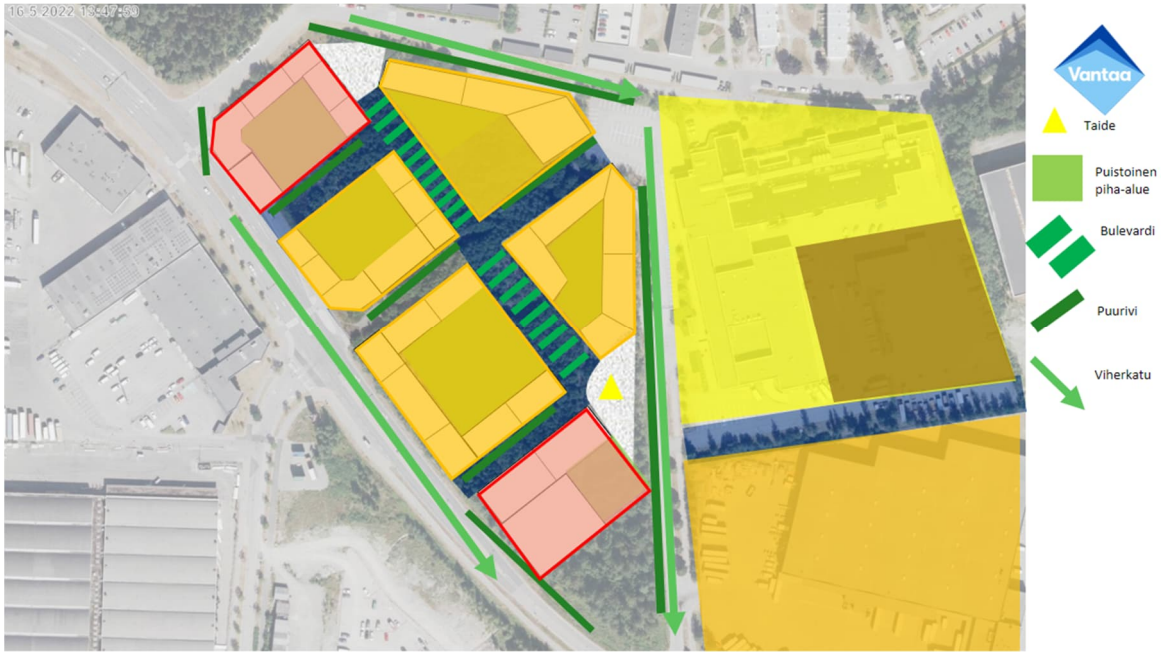

analyysikarttoja konseptista

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavatyön aikana viitesuunnitelma on täsmentynyt, mutta merkittäviä muutoksia ei ole tehty. Asemakaavamuutos on laadittu viitesuunnitelman pohjalta.

Viitesuunnitelmassa asuinrakentaminen on sijoitettu suojaavaksi vyöhykkeeksi Tikkurilantien varteen. Korttelien keskelle muodostuu suojaisat piha-alueet. Perintötien päätteenä on urbaani kulkureitti korttelin sisäosiin. Korkeimmat, 8-kerroksiset rakennusmassat on sijoiteltu maamerkiksi kortteleiden kulmiin. Asuinrakennusten kivijalassa on pieniä liiketiloja, jotka avautuvat Tikkurilantien suuntaan. Uusi päiväkoti ja liikuntakenttä sijoittuvat alueen sisäosaan uuden katuyhteyden varrelle.



asemapiirros (POOK arkkitehtitoimisto Oy)

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla mahdollistetaan kahden uuden asuinkorttelin, päiväkodin ja liikuntakentän rakentaminen. Alue on osa uudistuvaa Aerolaa, jossa rakennusten tulee olla pääosin puurakenteisia. Asuinkerrostalot muodostavat polveilevan rakennusmuurin Tikkurilantien varteen ja niiden kivijalkaan tulee liike- ja yhteistiloja. Asuinrakennukset ovat korkeudeltaan 5–8 kerrosta. Päiväkoti on kaksikerroksinen. Pysäköinti on keskitetty korttelikohtaisiin laitoksiin. Uusi liikuntakenttä sijoittuu osaksi asuinkorttelia ja palvelee Veromiehen asukkaita ja koululaisia. Vieressä olevan pysäköintilaitoksen katolle rakennetaan julkinen liikuntapaikka. Nykyistä metsää pyritään säilyttämään asukkaiden ja päiväkodin pihoilla. Ammattiopisto Varian toimipiste voi jatkaa toimintaansa, mutta uuden katuyhteyden rakentaminen pienentää tonttia ja aiheuttaa muutoksia pysäköintijärjestelyihin.

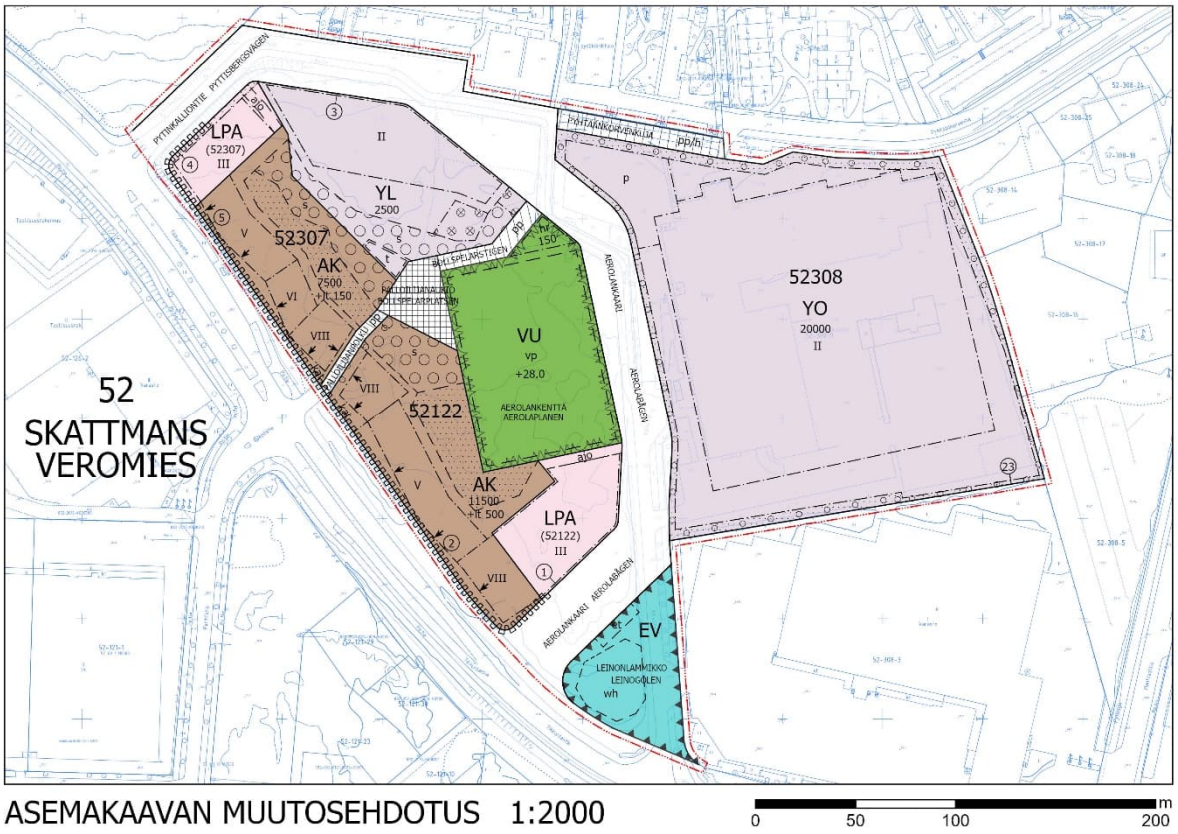

ote kaavakartasta

4.1.1 Mitoitus

Asuinkerrostalojen korttelialueiden (AK) pinta-ala on yhteensä 84 619 ha. Pääkäyttötarkoituksen mukainen rakennusoikeus on 19 000 k-m^2 ja liike- ja toimistotilojen rakennusoikeus on 650 k-m^2. AK-tontin 52307-5 tehokkuusluku on e=1,35 ja AK-tontin 52122-2 tehokkuusluku on e=1,59.

Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueen (YO) pinta-ala on 31 996 m^2 ja rakennusoikeus 20 000 k-m^2.

Julkisten lähipalvelurakennusten korttelialueen (YL) pinta-ala on 6 891 m^2 ja rakennusoikeus 2 500 k-m^2.

Autopaikkojen korttelialueiden (LPA) pinta-ala on yhteensä 4 374 m^2.

Urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen (VU) pinta-ala on 7 626 m^2. Alueelle on merkitty rakennusoikeutta 150 k-m^2 huoltorakennukselle.

Suojaviheralueen (EV) pinta-ala on 3 327 m^2.

Rakennusoikeus suunnittelualueella on yhteensä 42 300 k-m^2. Rakennusoikeus pienenee yhteensä 2 673 k-m^2 aiemmin voimassa olevaan kaavaan nähden.

Rakennusoikeus mahdollistaa noin 380 uutta asukasta alueelle (laskennallinen mitoitus 50 km^2 / asukas). Asuntojakauma on monipuolinen ja asunnot eri kokoisia. Myös perheasuntoja (3h, 4h ja 5h) on suunniteltu.

Autopaikkoja tulee rakentaa vähintään:

asuminen	1 ap / 110 k-m², kuitenkin vähintään 1 ap / 2 asuntoa
vierasautopaikat	vähintään 1 ap / 1 500 k-m²
huolto ja kotipalvelut	1 ap / 5000 k-m²
liiketilat	1 ap / 100 k-m²
opetustoiminta	vähintään 30 ap
päiväkoti	vähintään 24 ap

Polkupyöräpaikkoja tulee rakentaa vähintään:

asuminen	2 pp /asunto
liiketilat	1 pp / 50 k-m2
päiväkoti	vähintään 25 pp

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja koskevia määräyksiä. Asemakaava edellyttää puurakentamista ja uusiutuvan energian käyttöä. Korttelin sisälle syntyy turvallisia jalankulun ja oleskelun alueita. Korttelien välissä kulkevalla jalankulkureitillä huolehditaan siitä, että yhteydet joukkoliikenteen pysäkeille ovat mahdollisimman lyhyitä ja miellyttäviä.

Viherrakentamisesta, vihertehokkuudesta ja hulevesien käsittelystä on määrätty kaavassa. Vihertehokkuuden tason määrittelyllä saavutettava vihreä ympäristö turvaa ekosysteemipalveluita ja luo kaavamuutosalueelle esteettisyyttä, viihtyisyyttä ja terveysvaikutuksia. Kasvikatot tukevat osaltaan luonnon monimuotoisuutta ja viivyttävät sadevesiä. Rakennuslupavaiheessa suunnitelmaa voidaan tarkentaa, kunhan kaavavaiheen vihertehokkuuden tavoiteluku ja kaavamääräykset toteutuvat. Vihertehokkuuden toteutuminen on osoitettava rakennusluvan yhteydessä pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla. Asemakaavan liitteeksi laaditusta pihasuunnitelman vihertehokkuus on jopa 1,3-1,5, kun Aviapoliksen alueella vaaditaan vähintään 1,0 vihertehokkuus.



piha-alueiden suunnitelmaluonnos (WE3)

4.3 ALUEVARAUKSET

Asemakaavamuutoksella nykyinen teollisuus- ja varastorakennusten ja laitosten korttelialue (T-3) muutetaan asuinkerrostalojen (AK), julkisten lähipalvelurakennusten (YL) ja autopaikkojen (LPA) korttelialueeksi sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen alueeksi (VU). Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueen (YO) käyttötarkoitus säilyy. Pyhtäänkorvenkujan ja Rälssitien pohjoisosan katualueet yhdistetään uudeksi katualueeksi. Vantaan ratikan suunnitelmien mukaisesti uuden kadun liittymäkohta Tikkurilantielle tarkistetaan ja uudelle suojaviheralueelle (EV) osoitetaan varaus.

4.3.1 Korttelialueet

AK, asuinkerrostalojen korttelialueet

Asemakaavalla muodostetaan asuinkerrostalojen tontit 52307-5 ja 52122-2.

Tontin 52307-5 pinta-ala on 5 653 m^2, asuinrakennusoikeus on 7 500 k-m^2 ja kerrosluku V–VIII. Rakennusten kivijalkaan tulee rakentaa liiketilaa vähintään 100 k-m^2 ja enintään 150 k-m^2.

Tontin 52122-2 pinta-ala on 7 546 m^2, asuinrakennusoikeus on 11 500 k-m2 ja kerrosluku V–VIII. Rakennusten kivijalkaan tulee rakentaa liiketilaa vähintään 300 k-m^2 ja enintään 500 k-m^2.

Molemmille tonteille tulee rakentaa varsinaisen rakennusoikeuden lisäksi asukkaiden yhteistiloja; kerho- ja harrastetiloja, talosaunoja, pesuloita ja kuivatustiloja vähintään se määrä, joka vastaa 2 %:a rakennusoikeudesta. Asukkaiden yhteistilat tulee sijoittaa keskitetysti ja pääosin kivijalkakerrokseen. Saunatilat tulee sijoittaa rakennuksen ylimpään kerrokseen.

Osa rakennusten tarvitsemasta energiasta tulee tuottaa uusiutuvalla energialla.

Arkkitehtuuri

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla kaupunkimaista ja laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista. Rakennusten tulee erottua toisistaan siten, että Tikkurilantien korttelijulkisivut muodostuvat vähintään kolmen rakennuksen julkisivusta. Tikkurilantien varteen muodostetaan avoin, toiminnallinen ja visuaalinen kivijalkakerros. Asuinrakentamisessa tulee suosia puurakentamista ja julkisivujen tulee olla pääasiassa puuta. Rakennusten värityksen tulee pohjautua alueen luonnon väreihin, kuten metsään ja kallioihin. Rakennuksen kaupunkikuvallisesti tärkeissä julkisivuissa ei sallita näkyviä elementtisaumoja. Asuinrakennuksissa tulee olla harja- tai kasvikatot.

Piha-alueet

Rakennusalat muodostavat umpikorttelimaisen rakenteen, jonka sisäpuolelle muodostuu laaja yhtenäinen ja melulta suojattu sisäpiha. Pihan tulee olla maanvarainen ja asukkaiden yhteiskäytössä. Korttelialueen vihertehokkuuden tulee olla vähintään 1,0. Pihoille on merkitty alueet, joilla puustoa tulee säilyttää ja uudistaa siten, että alueen metsäinen luonne säilyy.

Melusuojaus
Asuinrakennusten ulkovaipan äänitasoeron ΔL_A tieliikenne-, raideliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Mikäli julkisivuun kohdistuu yli 65 dB:n päiväaikainen keskiäänitaso, asuinhuoneiston tulee avautua myös julkisivulle, jolla ulko-oleskelualueiden päiväaikainen melutaso ohjearvo ei ylity.

Kaikki parvekkeet tulee lasittaa.

Julkisivuille, joihin kohdistuu yli 65 dB:n päiväaikainen keskiäänitaso ei suositella rakennettavan oleskeluparvekkeita. Viherhuoneet ovat sallittuja.

Asuinkortteleissa on rakennusosin huolehdittava siitä, ettei tie- ja raideliikennemelun keskiäänitaso L(Aeq) ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla 55 dB päivällä eikä 45 dB yöllä.

Pysäköinti

Autopaikat sijoitetaan LPA-alueelle.

YL, julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue

Asemakaavalla muodostetaan julkisten lähipalvelurakennusten tontti 52307-3. Tontille on suunniteltu päiväkoti.

Tontin 52307-3 pinta-ala on 6 891 m^2, rakennusoikeus on 2 500 k-m^2 ja kerrosluku II.

Osa rakennuksen tarvitsemasta energiasta tulee tuottaa uusiutuvalla energialla.

Arkkitehtuuri

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla kaupunkimaista ja laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista. Rakentamisessa tulee suosia puurakentamista ja julkisivujen tulee olla pääasiassa puuta. Rakennusten värityksen tulee pohjautua alueen luonnon väreihin, kuten metsään ja kallioihin. Rakennuksissa tulee olla harja- tai kasvikatot.

Piha-alueet

Korttelialueen vihertehokkuuden tulee olla vähintään 1,0. Suojeltavat arvopuut on merkitty kaavakartalle. Pihalle on merkitty myös alue, jolla puustoa tulee säilyttää ja uudistaa siten, että alueen metsäinen luonne säilyy.

Melusuojaus

Päiväkotirakennuksen ulkovaipan äänitasoeron ΔL_A tieliikenne-, raideliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Päiväkodin oleskeluun ja leikkiin käytettävillä piha-alueilla on rakennusosin huolehdittava siitä, ettei tie- ja raideliikennemelun keskiäänitaso L(Aeq) ylitä 55 dB päivällä.

Kortteleiden vaiheittain rakentamisessa tulee huomioida päiväkodin oleskeluun ja leikkiin käytettävien piha-alueiden riittävä väliaikainen melusuojaus.

Pysäköinti

Henkilökunnan autopaikat sijoitetaan korttelin 52307 LPA-alueelle. Saattoliikenteen autopaikat saa osoittaa kadulle.

YO, opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue

Asemakaavalla muodostetaan opetustoimintaa palvelevien rakennusten tontti 52308-23. Tontilla sijaitsee oppilaitosrakennus, jossa toimii Varian toimipiste. Tontin asemakaavaa muutetaan siten, että uusi katuyhteys on mahdollista rakentaa. Lisäksi määräyksiä autopaikkojen lukumäärästä ja melusuojauksesta päivitetään. Mahdollisuus rakentaa asuntoja poistetaan.

Tontin 52308-23 uusi pinta-ala on 31 996 m^2. Pinta-ala pienenee 1 326 m^2 aiemmin voimassa olevaan asemakaavaan nähden. Tontin 52308-23 rakennusoikeus säilyy, mutta se muutetaan kerrosalamuotoon 20 000 k-m^2. Kerrosluku on II.

Tontille saa rakentaa aidatun ajoharjoittelualueen sekä autojen pesulan. Avovarastointi on kielletty.

Koulurakennuksen laajennus tulee toteuttaa siten, että se arkkitehtuuriltaan soveltuu tontilla olevaan rakennukseen.

Uusi katuyhteys edellyttää nykyisen muuntamorakennuksen siirtoa. Kaava mahdollistaa uuden muuntamon sijoittamisen tontille.

Melusuojaus

Toimistotilojen ja vastaavien työtilojen ulkokuoren ääneneristävyyden lentomelua vastaan on oltava vähintään 30 dB.

Koulurakennuksen ulkovaipan sekä muiden vastaavien tilojen äänitasoeron ΔLA tieliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Pysäköinti

Autopaikat tulee sijoittaa tontille merkitylle pysäköimispaikalle tai rakennusalan ulkopuolelle.

LPA, autopaikkojen korttelialue

Asuinkerrostalojen ja päiväkodin pysäköinti sijoittuu autopaikkojen korttelialueille.

Tontin 52307-4 pinta-ala on 1 607 m^2 ja kerrosluku III.

Tontin 52122-1 pinta-ala on 2767 m^2 ja kerrosluku III. Tontille 52122-1 saa rakentaa urheilua ja liikuntaa palvelevia tiloja enintään 250 k-m^2.

Pysäköintilaitoksiin saa sijoittaa asukkaiden yhteistiloja, kuten polkupyörän säilytys- ja huoltotiloja, sekä jäte- ja teknisiä tiloja.

Alueelle saa sijoittaa myös yleistä pysäköintiä.

Pysäköintilaitoksessa vähintään 10 % autopaikoista tulee varustaa sähköauton latauspisteillä.

Arkkitehtuuri

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla kaupunkimaista ja laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista. Rakennusten värityksen tulee pohjautua alueen luonnon väreihin, kuten metsään ja kallioihin. Pysäköintilaitoksen tulee liittyä arkkitehtuuriltaan ja julkisivujen laatutasoltaan korttelin muihin rakennuksiin. Osa julkisivuista tulee toteuttaa kasvijulkisivuina.

Piha-alueet ja kattopihat

Korttelialueen vihertehokkuuden tulee olla vähintään 0,6 ja/tai jyvitettynä niiden kortteleiden kesken, joiden autopaikat sijaitsevat kyseisellä korttelialueella.

Pysäköintilaitoksen kattopinta-alasta tulee vähintään 60 % olla niittykattoa ja/tai asukkaita/julkista oleskelua ja liikuntaa palvelevia toimintoja. Tontilla 52122-1 pysäköintilaitoksen katolle tulee rakentaa julkinen liikuntapaikka.

4.3.2 Muut alueet

VU, urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

Asemakaava mahdollistaa uuden liikuntakentän rakentamisen. Urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen pinta-ala on 7 626 m^2. Kentälle varatun alueen mitat ovat 71 x 100 m, mikä sisältää kentän reuna-alueen. Varsinainen pelialue on pienempi. Kentän pohjoispäätyyn saa rakentaa huoltorakennuksen, jonka kerrosala on 150 k-m^2.

Maanpinnan likimääräinen korkeusasema kentällä on + 28.0 mpy.

Pallokenttä tulee aidata ja maisemoida viherrakentamisen keinoin alueen ympäristöarvoja vaalien. Aidan viereen tulee istuttaa köynnöksiä vähintään 50 % aidan ympärysmitasta.

EV, suojaviheralue

Tikkurilantien ja Aerolankaaren risteykseen muodostetaan suojaviheralue, johon varataan tilaa raitiotien sähkönsyöttöasemalle. Suojaviheralueen pinta-ala on 3 327 m^2. Alueelle tulee suunnitella ja rakentaa luonnonmukainen ja maapohjainen hulevesiallas, jossa on kosteikkokasvillisuutta. Hulevesialtaan rannoille tulee istuttaa jouhivihvilää ja/tai röyhyvihvilää. Alueelle tulee suunnitella ja toteuttaa sahapistiäiselle (*Dolerus triplicatus*) soveltuvaa elinympäristöä.

Katu-alueet

Asemakaavamuutoksella nykyinen Pyhtäänkorvenkuja ja Rälssitien pohjoisosa yhdistetään uudeksi kaduksi, joka saa nimen *Aerolankaari*. Pyhtäänkorvenkujan alkuosaa, joka lähtee Tikkurilantieltä, on tarkoitus jatkaa myöhemmin pohjoiseen ja yhdistää Teknobulevardiin. Tämä tuleva kokoojakatu saa nimen *Pytinkalliontie*. Tikkurilantien katualuetta levennetään noin 1 m. Korttelien 52307 ja 52122 välissä on *Palloilijanpolku* niminen jalankululle ja polkupyöräilylle varattu reitti sekä *Palloilijanaukio* niminen katuaukio.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu rakentuvalle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Aviapoliksen kaavarungon mukaan Veromiehen alueelle tulisi n. 20 000 uutta asukasta, mitä tekeillä olevat ja jo vahvistuneet asemakaavan muutokset tukevat. Näyttää jopa siltä, että kaavarunkoalueella tavoiteasukasmäärä ylitetään.

Asuminen

Kaava-alueelle osoitetaan kerrostaloasumista yhteensä 19 000 k-m^2. Tämä tarkoittaa noin 380 uutta asukasta alueelle (laskennallinen mitoitus 50 k-m^2 / asukas). Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Palvelut ja työpaikat

Kaava-alueelle tulee uusia työpaikkoja ja palveluja. Uusi päiväkoti ja liikuntakenttä palvelevat Veromiehen asukkaita. Asuinkorttelien kivijalkaan rakennetaan liike- ja toimistotiloja. Toisen pysäköintilaitoksen yhteyteen saa rakentaa urheilua ja liikuntaa palvelevia tiloja ja sen katolle tulee julkinen liikuntapaikka. Varian toimipiste säilyy ja tontille jää lisärakennusoikeutta. Tavoitteena on monipuolinen, korttelin asukkaita, opiskelijoita ja kaikkia Veromiehen asukkaita palveleva kokonaisuus, joka tuo alueelle eloa ja erilaisia liikuntamahdollisuuksia.

Asukkaiden lisäys vaikuttaa positiivisesti koko Veromiehen palveluiden monipuolistumiseen. Uuden päiväkodin rakentaminen vastaa asukasmäärän kasvusta aiheutuvaan päiväkotipaikkojen tarpeeseen. Päiväkodin hankesuunnitelmassa (18.11.2022) uuteen päiväkotiin on suunniteltu 8 ryhmää ja yhteensä 168 tilapaikkaa. Työntekijöitä on 32 henkilöä. Tällä hetkellä Veromiehessä toimii vain yksityinen päiväkoti. Huberin hallien ympäristöstä kehitetään alueen uutta keskusta ja alueelle suunnitellaan myös uutta päiväkotia. Myös Veromiehen kouluverkko täydentyy ja alueella varaudutaan yhteensä viiden koulun rakentamiseen.

Yhdyskuntarakenne

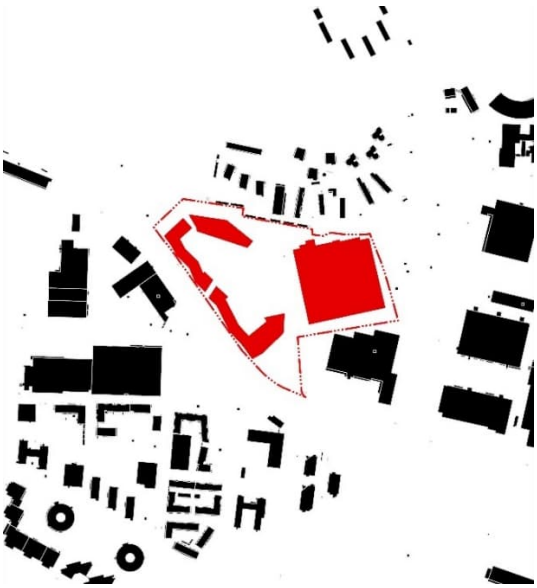

Rakeisuuskartta

Kaavamuutos on Vantaan yleiskaavan 2020 Aviapoliksen kaavarungon tavoitteiden mukainen. Ratkaisu edistää Aerolan alueen uudistumista ja luo tiivistä ja kaupunkimaista ympäristöä. Rakentaminen sijoittuu Tikkurilantien varteen ja joukkoliikenteen bussipysäkkien viereen.

Kaavan viitesuunnitelmaan sisältyy laajempi kokonaissuunnitelma, jossa on tarkasteltu myös tontin 52308-3 kehittämistä urbaaniksi asuinkortteliksi sekä uutta katuyhteyttä korttelin 52308 läpi Manttaalitielle. Kyseiset muutokset eivät vielä ole ajankohtaisia ja ne edellyttävät erillistä asemakaavamuutosta.

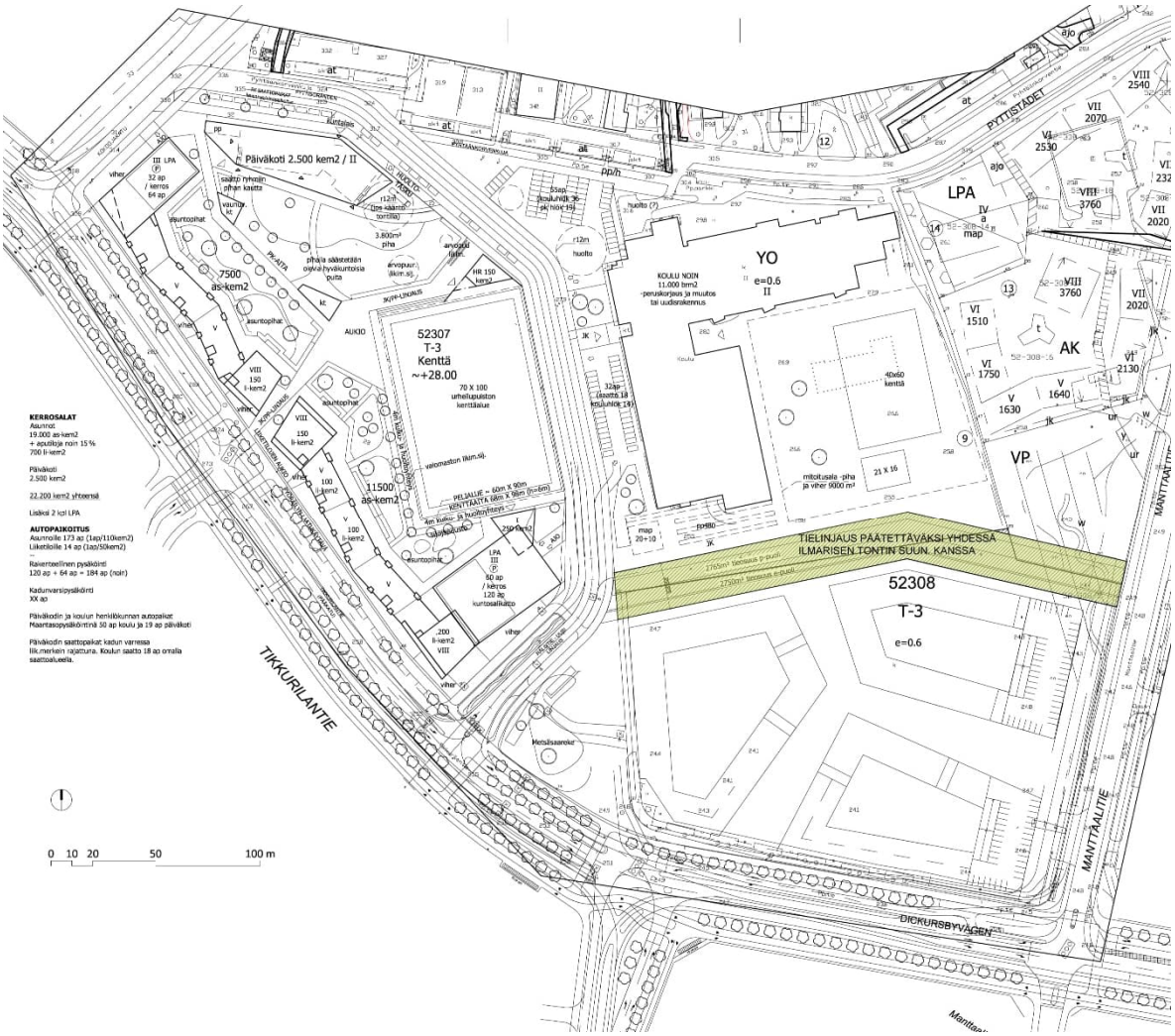

kokonaissuunnitelma (POOK Arkkitehtitoimisto Oy ja Arkkitehtitoimisto Olla Oy).

Kaupunkikuva

Lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteissa (selvitys nro 053100) on tutkittu Veromiehen eri alueiden kaupunkikuvallista luonnetta. Tavoitteena on luoda alueille kaupunkikuvaltaan omaleimainen ja tunnistettava ilme. Aerola osalta suunnittelussa korostuu mm. metsäisyys, puurakentaminen ja seikkailu. Alvar Aallon suunnittelun perintöä on välitön suhde luontoon.

Suunnitteluperiaatteiden mukaan Aerolan metsäkaupungissa korttelit ovat suuria. Katujen varret ovat tiivistä kaupunkia, kun taas kortteleiden pihat ovat laajoja, kallioisia salametsiä, jotka täytyy löytää, tai vehreitä sisäpihoja viljelymahdollisuuksineen. Rakentamisen sovittaminen kallioiseen

metsämaastoon, maanpinnan läheisyys ja yhteys luontoon ohjaavat suunnittelua koko alueen rakentamisessa. Rakennusten mittakaava vaihtelee pysyen suhteellisen matalana, keskimäärin 5-6-kerroksisena. Tikkurilantien varrella voi olla korkeampiakin rakennuksia niin, että niiden välissä on myös matalampia osia. Aerola on puurakentamisen alue. Luonnonkivi voi olla osana julkisivua. Rakennusten väritys pohjautuu puiden ja kivien väriskaalaan. Rakennuksissa on harjakatot tai kasvikatot.



ideakuvia Aerolan ilmeestä

Asemakaavan mukainen rakentaminen noudattaa lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteita ja parantaa alueen kaupunkikuvaa. Uudisrakentaminen on kaupunkimaista ja mittakaavaltaan vaihtelevaa. Katutiloista muodostuu viihtyisää ja turvallista kävely-ympäristöä, jota kivijalan liiketilat elävöittävät. Rakennukset erottuvat toisistaan julkisivun käsittelyn osalta. Asuinrakennukset muodostavat polveilevan muurin Tikkurilantien varteen ja korkein rakentaminen sijoittuu rakennusrivin päätyihin. Suojassa alueen sisäosassa on metsäisiä pihoja, päiväkoti ja liikuntakenttä sekä viihtyisiä julkisia ulkotiloja.



havainnekuva Tikkurilantieltä (POOK arkkitehtitoimisto Oy)

Rakennettu kulttuuriympäristö

Uudet asuinrakennukset sijaitsevat Tikkurilantien varressa ja niiden etäisyys Alvar Aallon suunnittelemaan Aerolan rakennuskokonaisuuteen on vähintään 230 m. Rakennushistoriallisesti arvokas Aerola sijaitsee jo nykytilanteessa suojaisessa paikassa Pyhtäänkorventien päässä, eikä kohde näy Tikkurilantielle. Uudisrakentaminen ei peitä Aerolan näkyvyyttä eikä näy merkittävästi sen pihapiiriin.

Taloudelliset vaikutukset

Asemakaavan muutos jalostaa nykyisen teollisuustontin asumisen ja päiväkodin sekä liikuntakentän tarpeisiin, mikä tehostaa maankäyttöä mahdollisesti tulevan ratikan läheisyydessä kestävän liikkumisen vyöhykkeellä. Tämä on kaavatalouden kannalta tärkeää ja toteuttaa yleiskaavan mukaista kaupunkikeskustan asuinaluetta palveluineen. Asuinkorttelit ovat tehokkaita eikä päiväkotitonttikaan ole tarpeettoman suuri. Liikuntakenttä on tervetullut lisä alueen palvelutarjontaan. Palloilijanpolku aukioineen on luonteva kävelyn ja pyöräilyn yhteys Perintötien ja Pyhtäänkorventien välillä.

Kaavamuutosalue on periaatteessa valmiin kunnallistekniikan äärellä, mutta katu- ja vesihuoltoverkostoa täydennetään. Vesihuolto kaava-alueelle tulee useammasta eri suunnasta enimmäkseen olevista linjoista. Ratikka aiheuttaa muutoksia Rälssitielle, minkä vuoksi kaava-alueen kaakkoisosan vesihuolto tuodaan Tikkurilantien eteläpuolelta uutta linjaa pitkin.

Nykyisen Pyhtäänkorvenkujan alkuosa muuttuu jossain vaiheessa Pytinkalliontieksi, mikä on uusi katuyhteys pohjoiseen. Muu osa Pyhtäänkorvenkujan katualueesta levenee nykyisestä 18 metristä 26 metriin. Tämä levennys parantaa katua ja sen käyttöä nykyisestä.

Rälssitien alkuosa on ratikan suunnitelmissa siirretty länteen päin, mikä vie tilaa nykyiseltä tontilta ja sitä kautta rakentamiselta. Kadun ja itäpuolisen tontin väliin jää alue, joka on kaavassa merkitty suojaviheralueeksi (EV). Sille sijoitetaan ratikan sähkönsyöttöasema.

Kaava-alueella rakennetaan ensin uusiksi Rälssitie ja Pyhtäänkorvenkuja, mutta liikennesuunnittelussa on haluttu sisällyttää kaavaan myös edellä mainitut kadut yhdistävä Aerolankaari, jonka vaatima tila otetaan nykyisen katualueen lisäksi viereiseltä Y-tontilla, joka on vielä nykyisellään Varian ammattioppilaitoskäytössä. 25 metrin levyinen katu leveine erotuskaistoineen tarjoaa pysäköintipaikkoja liikuntapuiston tarpeisiin. Katualue vie osan Varian nykyistä tonttia ja muuttaa sen luoteisosan kapeaksi, jolloin sen hyödyntäminen tehokkaasti voi olla vaikeaa. Kadun rakentaminen myös edellyttää nykyisen muuntamon siirtämistä katualueelle, mikä on otettu huomioon jo ensivaiheessa.

Kaavamuutoksen toteuttamiseen on laskettu myös Tikkurilantien parannus Rälssitien ja Pytinkalliontien välillä. Parannukseen kuuluu jalankulun ja pyöräilyn väylä ja katuvihreää Tikkurilantien itäpuolelle, bussipysäkin sekä liikennevalot Perintötien risteykseen. Nämä kustantavat lähemmäs 500 000 euroa, mikä on liki kolmannes katujen rakentamiskustannuksista, jotka ovat yhteensä noin 1,7 miljoonaa euroa. Tämä on ensimmäisen vaiheen rakentamisen kustannusarvio, toiseen vaiheeseen tulee vielä ainakin Aerolankaaren rakentaminen. Leinonlammikko-nimisen EV-alueen kustannus kuuluu ratikan kokonaisuuteen.

Virkistys

Kaavamuutoksella urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen (VU) pinta-ala lisääntyy 7 626 m^2. Alueelle on tarkoitus rakentaa tekonurmipintainen pallokenttä, jolle varatun alueen mitat ovat 71 x 100 m. Varsinainen pelialue on pienempi. Pallokentän viereen, tontille 52122-1 rakentuvan pysäköintilaitoksen katolle, toteutetaan julkinen liikuntapaikka. Pysäköintilaitokseen saa rakentaa myös urheilua ja liikuntaa palvelevia tiloja. Tämän lisäksi alueen liikunta- ja virkistyspalveluita täydentävät viereinen katuaukio sekä päiväkodin piha. Myöhemmässä vaiheessa tontille 52308-23 on tarkoitus sijoittaa peruskoulu välituntipihoineen. Yhdessä nämä ulkoalueet tarjoavat mahdollisuuden kehittää alueelle lähiliikuntapaikka, joka on monipuolinen, eri liikuntalajien harrastamisen, leikin ja pelailun eri-ikäisille mahdollistava alue.

Hanke tukee hyvin Veromiehen viherverkon kehittämisperiaatteita, joiden mukaan tiivistyvässä, kerrostaloasutukseen perustuvassa kaupungissa sekä julkiset että yksityiset ulkotilat, eli puistot, aukiot ja pihat toimivat elinympäristön jatkeena ja kaikki vihreä on arvokasta. Tonttien riittävä viherpinta-ala on varmistettu vihertehokkuuslaskelmalla.

Liikenne

Kaavamuutoksessa on huomioitu Vantaan ratikan kaavarunko, jossa on liikenteen osalta otettu kantaa mm. tie- ja katuverkon sekä pyöräliikenteen yhteystarpeisiin. Lisäksi on huomioitu Vantaan ratikan katusuunnitelmista tuleva muutostarve siirtää nykyisen Rälssitien risteyskohtaa Tikkurilantielle tultaessa sekä mahdollisesti myöhemmin tulevaisuudessa ajankohtaiseksi tulevan raitiotielinjauksen tilavaraus välillä Rälssitie – Aviabulevardi.

Uuden rakentamisen myötä alueelle tarvitaan uusia liikenneyhteyksiä sekä nykyisten yhteyksien kehittämistä. Ensimmäisen vaiheen liikennesuunnitteluratkaisuilla (kuva alla) liikenne toimii hyvin kaavamuutosalueen tarpeet huomioiden.

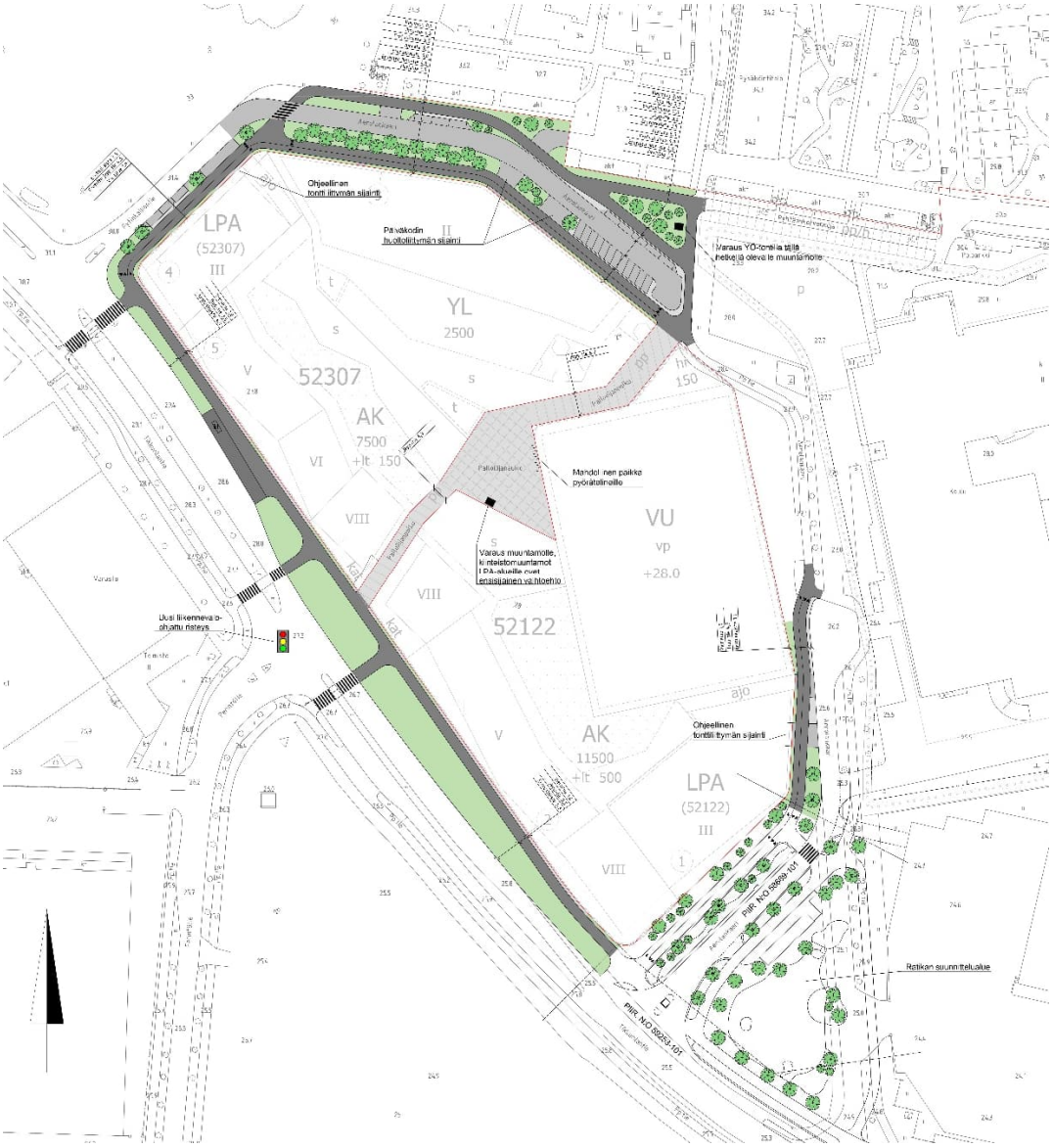

Kuva liikenteen yleissuunnitelman ensimmäisestä vaiheesta (Vantaan kaupunki)

Kaavassa on kuitenkin huomioitu kadulle riittävä tilavaraus Vantaan ratikan kaavarungon mukaisille loppuvaiheen liikenneyhteyksille.



Kuva liikenteen yleissuunnitelman toisesta vaiheesta (Vantaan kaupunki)

Jalankulku ja pyöräily

Jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä on kehitetty alueen ympärillä ja keskellä on koillisen ja lounaan suuntaisesti kulkeva uusi yhteys alueen läpi, jonka keskivaiheella on aukiomainen tila. Tikkurilantien pohjoispuolella jkpp-tietä on jatkettu koko matkalle ja Perintötien risteykseen on suunniteltu uusi suojatieylityskohta. Pyhtäänkorvenkujalla jkpp-tiet on myös suunniteltu kadun molemmin puolin.

Tikkurilantien eteläpuolella tulee tulevaisuudessa kulkemaan Kivistön – Tikkurilan – Hakunilanbaana.

Joukkoliikenne

Suunnitteilla olevan Vantaan ratikan reitti välillä Lentoasema – Mellunmäki kulkee alueen vierestä Tikkurilantietä ja Rälssitietä pitkin. Lähin pysäkki on tulossa Rälssitielle lähelle Tikkurilantien risteystä, joten pysäkeille ei ole pitkä matka. Tulevaisuudessa on myös mahdollista, että Tikkurilantielle rakennetaan raitiotie välille Rälssitie – Aviabulevardi. Sen yleissuunnitelmassa pysäkit on

suunniteltu Robert Huberin tien itäpuolelle Tikkurilantielle.

Autoliikenne

Liikenteen yleissuunnitelman ensimmäisessä vaiheessa on lisätty erotuskaistalla olevia kadunvarsipysäköintipaikkoja sekä tarkistettu ajoyhteydet tonteille. Päiväkodin saattoliikenteelle on varattu 12 vinopysäköintipaikkaa Pyhtäänkorvenkujalta.

Toisessa vaiheessa autoliikenne on mahdollistettu Pyhtäänkorvenkujan ja Rälssikujan välille ja samalla on lisätty kadunvarsipysäköintipaikkoja.

Vesihuolto

Asemakaavan myötä alueelle tarvitaan uutta vesihuoltoa. Uusi vesihuolto tuodaan alueelle Rälssitieltä Tikkurilantien eteläpuolelta. Tarvittavat vesihuollon muutokset on esitetty Vantaan ratikan Rälssitien vesihuollon suunnitelmissa sekä kaavaa varten laadittavassa vesihuollon esisuunnitelmassa.

Asemakaavan myötä Rälssitien pohjoisosa tulee siirtymään ja levenemään. Ensimmäisessä vaiheessa ennen tien siirtoa kyseinen avo-oja on syytä tarkastaa ja tarvittaessa kunnostaa. Tien rakentamisen yhteydessä avo-oja joudutaan korvaamaan hulevesiviemärillä. Myös alueen sisäiselle raitille tulee hulevesiviemäri.

Rakennettavuus maaperän suhteen

Savi- ja silttialueilla rakennusten suositeltu perustamistapa on paalutus. Kitkamaan ja kallion sekä ohuen savi- ja silttikerrosten alueilla perustamistapa voi alustavan arvion mukaan olla maanvarainen tai massanvaihdolla maanvarainen.

Alustavan arvion mukaan kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet voidaan perustaa maanvaraisesti.

Alueella tulee tehdä täydentävä rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Ympäristöhäiriöt

Sitowise Oy on laatinut kaavan liitteeksi meluselvityksen (23.2.2023). Meluselvityksessä tarkasteltiin tie- ja raitiotieliikenteen aiheuttamat meluvaikutukset kaavaluonnoksen mukaisiin rakennuksiin ja oleskelualueille. Melutarkastelut laadittiin alueen rakentumisen eri vaiheille. Raitiotieliikenteen osalta on huomioitu suunniteltu Vantaan raitiorata sekä yleiskaavassa esitetty joukkoliikenteen runkoyhteys Tikkurilantietä pitkin. Selvityksessä on huomioitu myös lentoliikenteen aiheuttama melu.

Asuinkorttelien on arvioitu rakentuvan kahdessa vaiheessa. Molemmissa vaiheissa kaikilla oleskelupihoilla saavutetaan sekä päiväajan ohjearvo 55 dB että yöajan ohjearvo 45 dB. Meluntorjuntaa oleskelupihojen suojaamiseksi ei näin ollen ole tarpeen esittää.

Päiväkodin osalta meluselvityksessä todettiin, että jos se rakennetaan alueelle ensimmäisenä, päiväkodin pihalla ylittyisi päiväajan ohjearvo 55 dB kauttaaltaan. Pohjoisen asuinkorttelin rakennuttua ohjearvo alittuu pihalla merkittäviltä osin ja tilanne paranee edelleen, kun eteläinenkin asuinkortteli on rakennettu. Näin ollen suositellaan, että päiväkodin piha otetaan käyttöön vasta, kun pohjoisempi asuinkortteli on rakentunut kattokorkeuteensa. Mikäli piha otettaisiin käyttöön ennen tätä, tulisi sen suojaksi osoittaa meluntorjuntaa päiväajan ohjearvon 55 dB saavuttamiseksi.

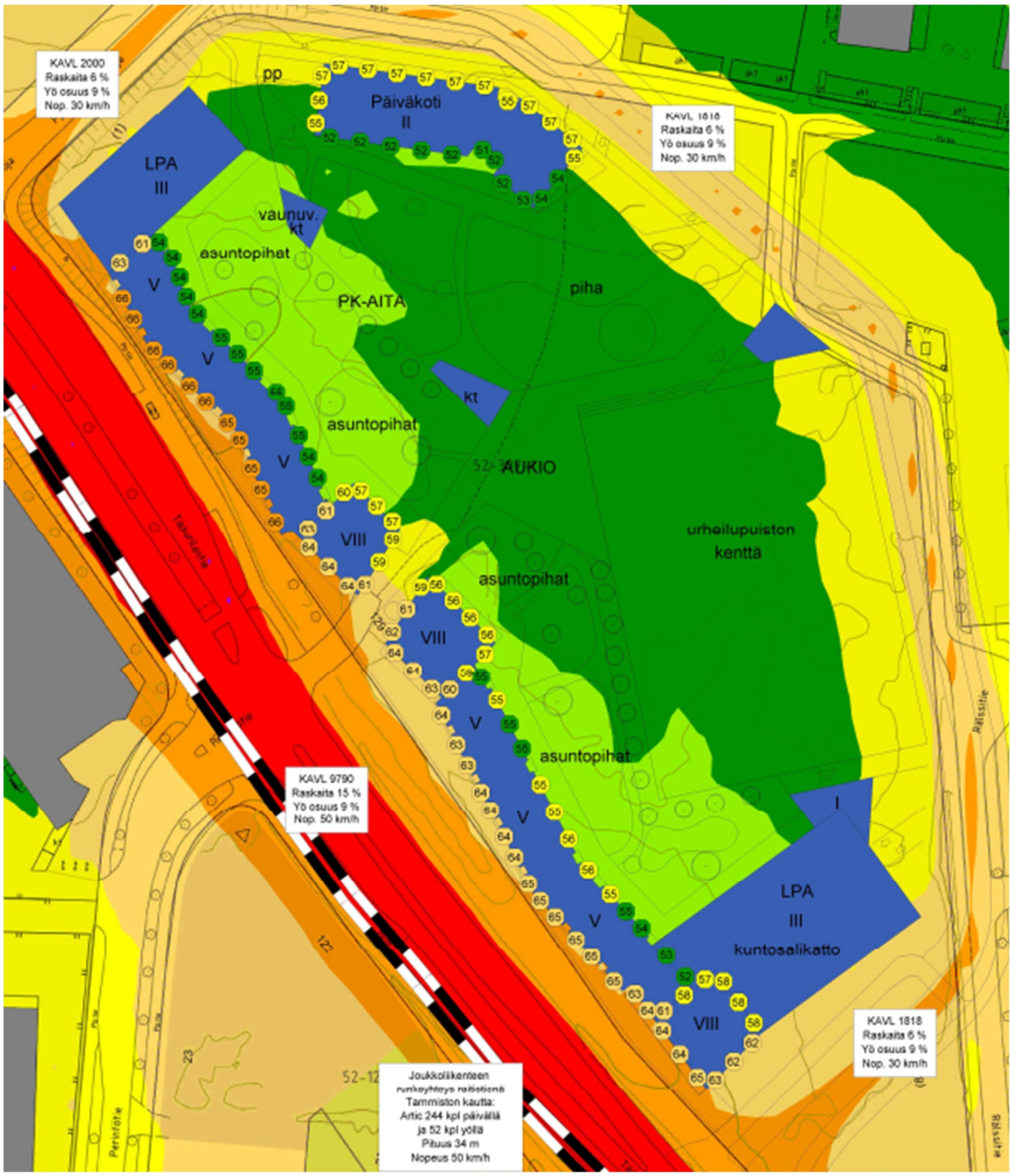

liikennemelun päiväajan keskiäänitasot kartalla

Julkisivuihin kohdistuvat keskiäänitasot ovat suurimpia Tikkurilantien myötäisillä asuinrakennusten julkisivuilla päiväaikaan 66 dB ja yöaikaan 59 dB. Pohjoisempi asuinkortteli sijaitsee lähempänä Tikkurilantietä ja näin ollen siellä Tikkurilantien myötäisillä julkisivuilla päiväajan keskiäänitaso on yli 65 dB. Tällä kohdalla osan asunnoista tulee avautua myös hiljaiselle puolelle ja parvekkeiden sijaan suositellaan viherhuoneita.

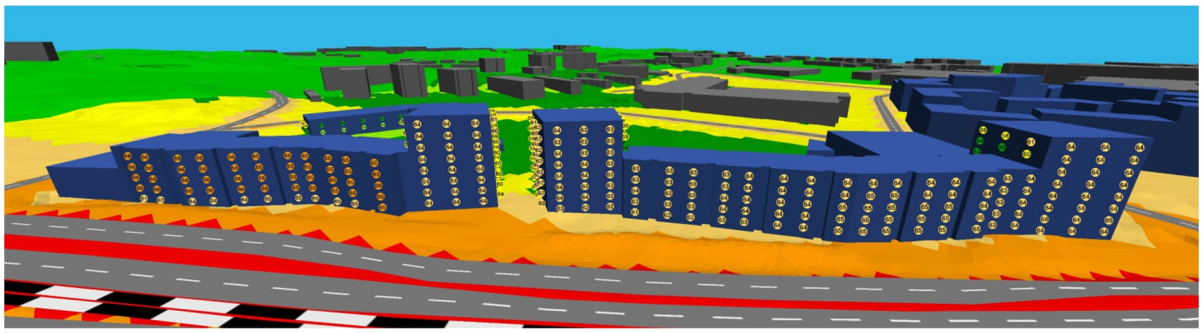

julkisivuun kohdistuva keskiäänitaso päivällä

Raitiotienaiheuttamat enimmäisäänitasot ovat suurimmillaan Tikkurilantien varrella vain 71 dB, joten niillä ei ole vaikutusta julkisivujen äänitasoerovaatimuksiin.

Lentomelun vuoksi alueella suositellaan sovellettavan kaikkien asuinrakennusten sekä päiväkodin julkisivujen äänitasoerovaatimuksena vähintään 32 dB ja toimitilarakennusten julkisivujen äänitasoerovaatimuksena vähintään 28 dB. Vaatimukset ovat riittäviä myös tie- ja raitiotieliikennemelua vastaan.

Parvekkeilla melutaso on +1...3 dB suurempi kuin julkisivuun kohdistuva melutaso, joten ohjearvo ylittyy parvekkeilla niillä julkisivuilla, joihin kohdistuu päivällä yli 52 dB melutaso tai yöllä yli 42 dB melutaso. Liikenteen aiheuttamien melutasojen ja lentomelun vuoksi alueen kaikki parvekkeet suositellaan lasitettavan.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakentamiselle varatulle korttelialueelle. Korttelialueiden vihertehokkuudella edistetään luontoarvojen, ekosysteemipalveluiden ja hulevesien hallinnan toteutumista. Metsiköt, joissa on havaittu tiltaltti ja mustapääkerttu, säilytetään osittain osana asuinkortteleiden pihoja.

Sahapistiäinen

Kaava-alueella oleva sahapistiäisen (*Dolerus triplicatus*) elinalue häviää rakentamisen myötä. Elinaluetta ei ole mahdollista säilyttää, sillä uuden asuinkorttelin ja päiväkodin melusuojaus edellyttää rakennusmassojen sijoittamista Tikkurilantien varteen. Kaavatyön yhteydessä on selvitetty ekologista kompensaatiota, eli korvaavan elinympäristön rakentamista toiseen paikkaan. Sahapistiäisen uudeksi elinympäristöksi on löydetty kolme mahdollista aluetta: Leinonlammikko, Rälssipuisto ja Pytinojanpuisto. Nämä kaikki sijaitsevat nykyisen elinympäristön läheisyydessä ja niihin on suunniteltu hulevesiä viivyttäviä ojia tai lammikoita.

Sahapistiäisen säilymisen kannalta on tärkeintä toteuttaa lajille sopivaa elinympäristöä häviävän tilalle. Korvaavien elinympäristöjen olisi hyvä olla käytettävissä ennen nykyisen elinympäristön häviämistä. Uusien elinympäristöjen pitää olla aurinkoisia ja lämpimiä, mutta ei liian paahteisia paikkoja. Niissä on myös oltava vihvilöitä. Niitä voidaan myös siirtää sahapistiäisen nykyisestä elinympäristöstä. Paras aika vihvilän ja sitä ympäröivän maa-aineksen siirtämiseksi on kesäkuun alku, jolloin sahapistiäisen naaraat ovat jo munineet, mutta toukat eivät vielä ole kuoriutuneet. Itse sahapistiäistä ei kuitenkaan tarvitse siirtää, sillä se osaa itse lentää otolliseen paikkaan.

Leinonlammikko on uusi suojaviheralue, joka sisältyy kaava-alueeseen. Nykytilanteessa kaava-alueella on esiintynyt tulva-aikaan lammikoitumista, minkä vuoksi alueen eteläosaan on varattu suojaviheralue hulevesialtaineen, mikä säätelee tulvavesien virtaushuippuja. Kaavamääräysten mukaan *Alueelle tulee suunnitella ja rakentaa luonnonmukainen ja maapohjainen hulevesiallas, jossa on kosteikkokasvillisuutta*. Sahapistiäinen on huomioitu kaavassa seuraavilla määräyksillä: *Alueelle tulee suunnitella ja toteuttaa sahapistiäiselle (Dolerus triplicatus) soveltuvaa elinympäristöä.*

Hulevesialtaan rannoille tulee istuttaa jouhivihvilää ja/tai röyhyvihvilää. Tarkoituksena on toteuttaa hulevesialtaan reunoille loivat, aurinkoisen luiskat, joissa kosteikkokasvillisuus vaiheittuu hitaasti kosteaksi niityksi. Leinonlammikko on osa Vantaan ratikan kokonaisuutta ja sen tarkemmasta suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa ratikkahanke. Raitiotien rakentaminen voisi alkaa vuonna 2025, mutta sen vaiheistuksen aikataulu ei vielä ole tiedossa.

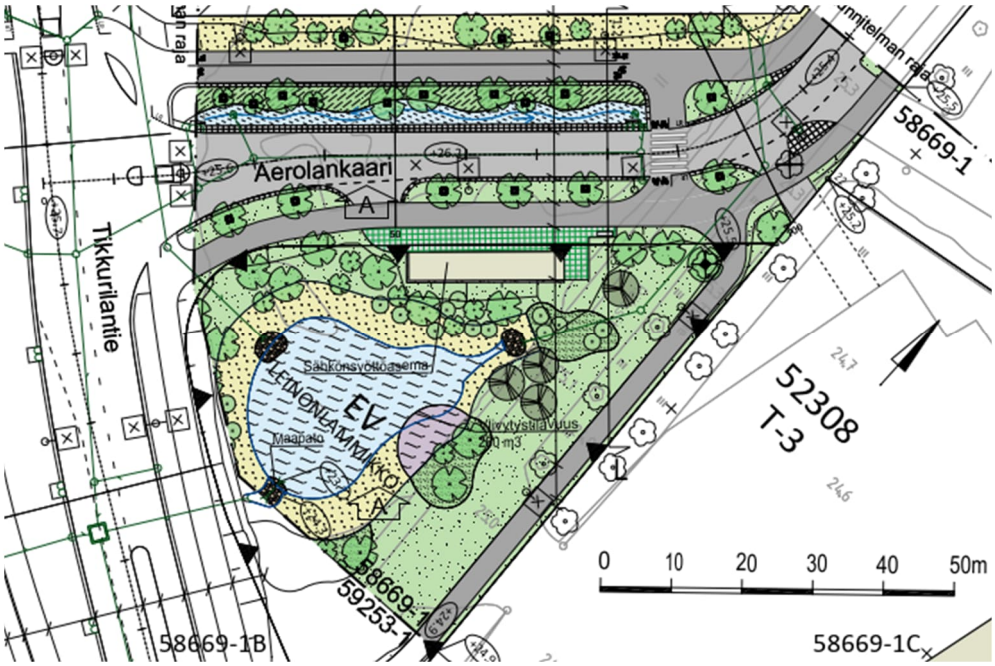

Leinonlammikko (ote katusuunnitelmasta)

Pytinojanpuisto ja Rälssipuisto on jo kaavoitettu puistoalueiksi ja niiden tarkempi suunnittelu on käynnissä. Molempiin puistoihin on suunniteltu hulevesien viivytysalueita, joiden toteutuksessa sahapistiäisen elinympäristön vaatimukset voidaan huomioida mm. istuttamalla vihvilää. Rälssipuiston rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuonna 2024 ja Pytinojanpuiston rakentaminen vuonna 2025.

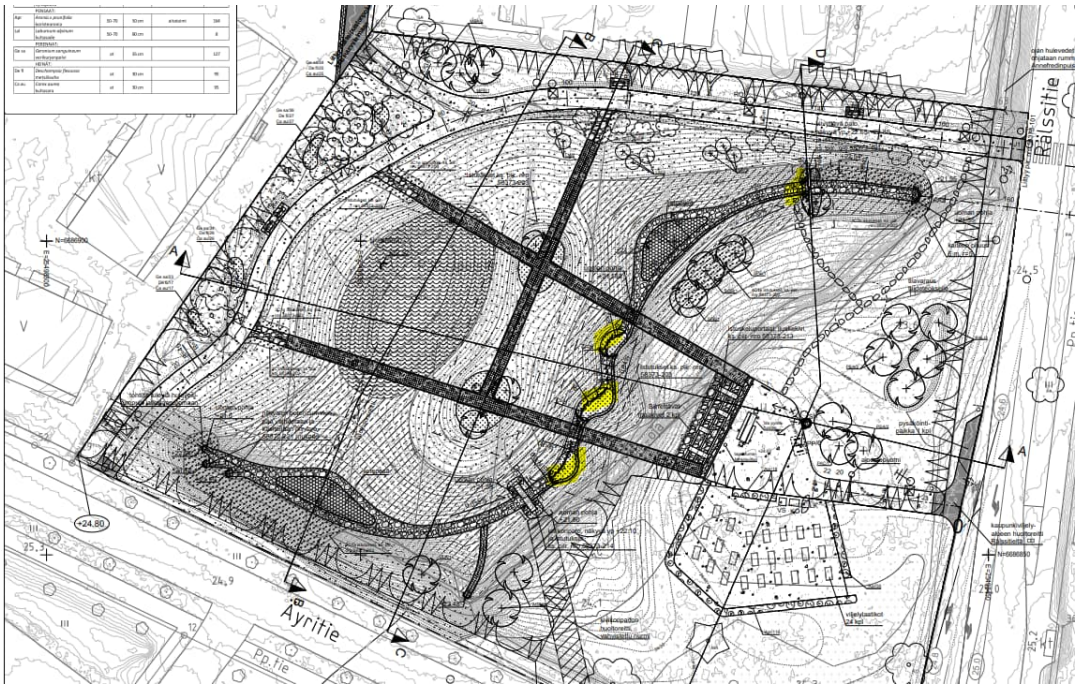

Ote Rälssipuiston puistosuunnitelmasta. Keltaisella on merkitty kohdat, joihin istutetaan vihvilää.

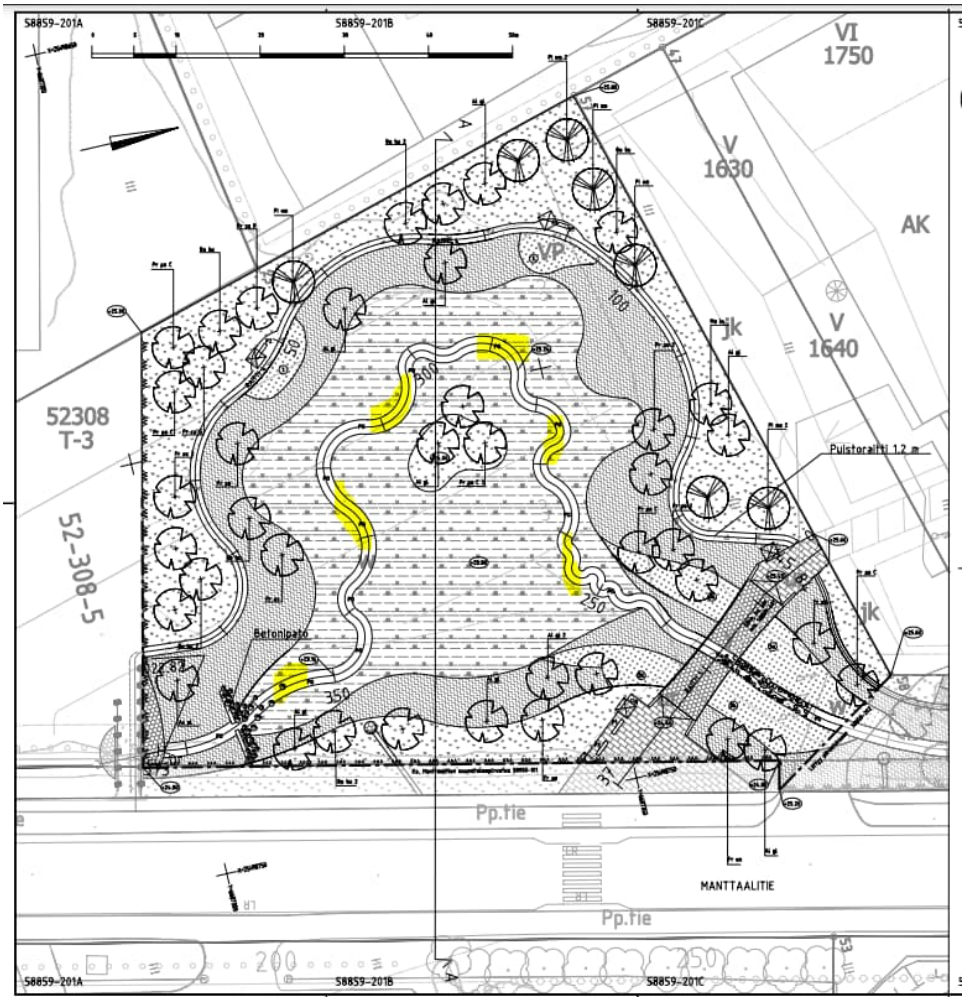

Ote Pytinojanpuiston puistosuunnitelmasta. Keltaisella merkitty kohdat, joihin istutetaan vihvilää.

Kaikki kolme uutta elinympäristöä pyritään toteuttamaan mahdollisimman pian. Uuden päiväkodin ja asuinkorttelin 52307 rakentamisella on kiire, eivätkä kompensaatiotoimet välttämättä ehdi valmistua, ennen sahapistiäisen nykyisen elinalueen häviämistä. Sahapistiäisen on kuitenkin arvioitu löytävän uudet elinympäristöt myöhemminkin.

Vesistöt ja vesitalous

Vettä läpäisemättömän pinnan määrä kasvaa kaavan toteuttamisen myötä. Odotettavissa on, että tontit tulevat olemaan pääosin vettä läpäisemätöntä pintaa, mikä korostaa hulevesien hallinnan tärkeyttä.

Hulevesien hallinnan tavoitteena on, että alueelta poistuvan virtaamahuipun suuruus ei kasva rakentamisen myötä. Hulevesimäärän kasvun vaikutuksia pyritään minimoimaan viivyttämällä syntyviä hulevesiä tontilla ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiviemäriin. Lisäksi Rälssitien ja Tikkurilantien kulmaukseen on suunniteltu hulevesien viivytysallasta alueellista viivytystä varten.

Kaava-alueen hulevesien muodostumista pyritään ehkäisemään vettä läpäisevillä pintamateriaaleilla, ohjaamalla hulevettä kasvillisuuden käyttöön ja soveltamalla hulevesien luonnonmukaisen hallinnan periaatteita, jos vain tontille saadaan näitä sovitettua. Huleveden käsittely on suunniteltava tontti- tai korttelikohtaisesti. Hulevesien hallintarakenteet mitoitetaan vihertehokkuuslaskurin avulla sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha ja kesto 10 minuuttia.

Hulevesisuunnitelman laatimisessa tulee ottaa huomioon Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamalli. Suunnitelma hyväksytetään rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Nyt rakennettavat korttelit kuitenkin tiivistävät yleiskaavan mukaisesti olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Hanke tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä.

Suurin osa maaperän ja kasvillisuuden hiilinieluista ja -varastoista häviää, kun nuori puusto poistetaan alueen rakentumisen myötä. Piha-alueilla pyritään kuitenkin kaavamääräysten mukaisesti säilyttämään olemassa olevaa kasvillisuutta. Kaavassa määrätään kasvikatoista sekä asetetaan viher-tehokkuuden taso, jolla edistetään luontoarvojen, ekosysteemipalveluiden ja hulevesien hallinnan toteutumista ja voidaan lieventää tiiviistä rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvaa lämpösaare-keilmiötä.

Kaavan liitteeksi on laadittu hiilineutraalisuusselvitys. Selvityksen mukaan kohteen hiilijalanjälkeen ja hiilikädenjälkeen voidaan vaikuttaa merkittävästi suunnitteluvalinnoilla kaavassa ja jatkosuunnittelussa. Erityisesti puurakentaminen parantaa hankkeen hiilikädenjälkeä ja sitä edellytetään kaavamääräyksellä. Kaavassa edellytetään uusiutuvan energian käyttöä. Liikenteen kestävyyteen vaikutetaan viihtyisillä ja saavutettavilla reiteillä, jotka kannustavat kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen käyttöön sekä varaamalla sähköautoille latauspisteitä. Myös tontinluovutukseen liittyviä kilpailuehtoja on tutkittu ilmastovaikutusten näkökulmasta.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tie- ja lentoliikenteen aiheuttama melu sekä pilaantuneet maat on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

4.6 NIMISTÖ

Asemakaavassa muodostuva uusi katu sai nimen *Aerolankaari / Aerolabågen* ja urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU) nimen *Aerolankenttä / Aerolaplanen*. Nämä nimet tulevat alueen nimestä Aerola (1955) ja se lentoyhtiön nimestä Aero O/Y (1923, nyt Finnair). Toinen uusi kadun osa, joka lähtee Tikkurilantieltä ja jatkuu tulevaisuudessa kohti Teknobulevardia, sai nimen *Pytinkalliontie / Pyttisbergsvägen* läheisen Pyttisberget-nimisen Kirkonkylän ja Veromiehenkylän välisen rajakallion mukaan. Tikkurilantien varteen muodostuva suojaviheralue (EV), johon tulee hulevesiallas, sai nimen *Leinonlammikko / Leinogölen* viereisellä tontilla toimineen Leinon valun mukaan (1960-luvulla Beran valimo). Uusien asuinkortteleiden välissä kulkeva kevyen liikenteen reitti sai nimen *Palloilijanpolku / Bollspelarstigen* ja pieni toriaukio nimen *Palloilijanaukio / Bollspelarplatsen* niiden viereen suunnitellun urheilukentän mukaan. Kaupunkisuunnittelulautakunnan nimistöryhmä hyväksyi uudet nimet 21.3.2023.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Vantaan kaupungin tavoitteena on toteuttaa korttelit 52307 ja 52122 mahdollisimman pian. Asuinkortteleista järjestetään tontinluovutuskilpailu. Kaava-alueelle suunnitellun päiväkodin on alustavasti tarkoitus valmistua vuonna 2025 ja pelikentän vuonna 2026. Päiväkodin käyttöönotto edellyttää liikennemelun torjuntaa rakentamalla korttelin 52307 asuinrakennukset samanaikaisesti. Kaava-alueelle suunniteltu uusi katuyhteys (Aerolankaari) voidaan toteuttaa vasta sen jälkeen, kun Varian toimipiste siirtyy tontilta 52308-23 ja nykyisten autopaikkojen määrää voidaan vähentää.

Kaavan viitesuunnitelmaan sisältyy laajempi kokonaissuunnitelma, jossa on tarkasteltu myös tontin 52308-3 kehittämistä urbaaniksi asuinkortteliksi sekä uutta katuyhteyttä korttelin 52308 läpi Manttaalitielle. Kyseiset muutokset edellyttävät asemakaavamuutosta, eivätkä sisälly tähän

kaavamuutokseen. Käyttötarkoituksen muutos tontilla 52308-3 ei vielä ole ajankohtainen, sillä liiketoiminnan kehittämiseksi tontille on myönnetty poikkeamislupa rakennuskiellosta. Uusi katuyhteys suunnitellaan ja toteutetaan samanaikaisesti tontin 52308-3 kehittämisen kanssa. Kadun suunnittelussa tulee huomioida myös peruskoulun tilavaraus tontilla 52308-23.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Kaupungin asiantuntijat ovat valmistelleet kaavan. Kaava perustuu konsulttina toimineen POOK Arkkitehtitoimisto Oy:n viitesuunnitelmaan.

POOK Arkkitehtitoimisto Oy:	Pentti Raiski	
WE3:	Sarianna Salminen	
Sitowise Oy:	Siru Parviainen	
	Johanna Toivonen	
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö		
Ilmarinen:	Tuula Kosonen	
	Ville Laurila	
Arkkitehtitoimisto Olla Oy:	Kari Selonen	
	Hanna Sunela	
Vantaan kaupunki:		
Kaupunkisuunnittelu:	Johanna Rajala	aluearkkitehti
	Merja Häsänen	aluearkkitehti, vs.
	Päivi Veijola	asemakaava-arkkitehti
	Agon Shala	asemakaava-arkkitehti
	Jonna Juusola	asemakaava-arkkitehti
	Vuokko Rova	kaavatekninen koordinaattori
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
Kuntatekniikan keskus :	Harri Keinänen	vesihuollon suunnittelu
	Juuso Kauppinen	liikenneinsinööri
	Heidi Hellgren-Suomalainen	liikenneinsinööri
	Mikko Kettunen	alueinsinööri
	Sirpa Mäkilä	maisema-arkkitehti
	Ari Asikainen	suunnitteluinsinööri
Rakennusvalvonta:	Ifa Kytösaho	lupapäällikkö
	Timo Tamminen	lupa-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Jouni Ahtiainen	ympäristösuunnittelija
	Jarmo Honkanen	ympäristösuunnittelija
Kiinteistöhallinta ja asuminen:	Elisa Ranta	asumisasiain päällikkö
Kiinteistöt ja tilat:	Antti Pirhonen	projektijohtaja
Toimitilajohtaminen:	Eija Kivineva	toimitilajohtaja
	Laura Malinen	hankekehitysarkkitehti
	Heidi Kivistö	rakennuttaja-arkkitehti
Talous- ja hallintopalvelut:	Satu Turunen	palveluverkkoasiantuntija
	Hannu Haarala	palveluverkkoasiantuntija
Asiakaspalvelut ja suunnittelu:	Anu Jokela	liikuntapäällikkö

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö / Asemakaavoitus

Vantaalla, 24. päivänä lokakuuta 2023

Päivi Veijola
asemakaava-arkkitehti

Merja Häsänen
aluearkkitehti, vs.

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	**092 Vantaa**	**Täyttämispvm**	**18.04.2023**
Kaavan nimi	002519 Veromies 52 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	**20.06.2022**
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	**092002519**
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	**8,4619**	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	**8,4619**

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**8,4619**	**100,0**	**42300**	**0,50**	**0,0000**	**-2673**
A yhteensä	1,3198	15,6	19650	1,49	1,3198	19650
P yhteensä						
Y yhteensä	3,8887	46,0	22500	0,58	0,5567	2508
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	0,0000		0		-4,1634	-24981
V yhteensä	0,7626	9,0	150	0,02	0,7626	150
R yhteensä						
L yhteensä	2,1581	25,5	0		1,1916	0
E yhteensä	0,3327	3,9	0		0,3327	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**8,4619**	**100,0**	**42300**	**0,50**	**0,0000**	**-2673**
A yhteensä	1,3198	15,6	19650	1,49	1,3198	19650
AK	1,3198	100,0	19650	1,49	1,3198	19650
P yhteensä						
Y yhteensä	3,8887	46,0	22500	0,58	0,5567	2508
YL	0,6891	17,7	2500	0,36	0,6891	2500
YO	3,1996	82,3	20000	0,63	-0,1324	8
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	0,0000		0		-4,1634	-24981
T-3	0,0000		0		-4,1634	-24981
V yhteensä	0,7626	9,0	150	0,02	0,7626	150
VU	0,7626	100,0	150	0,02	0,7626	150
R yhteensä						
L yhteensä	2,1581	25,5	0		1,1916	0
Kadut	1,4546	67,4	0		0,7342	0
Katuauk./torit	0,0995	4,6	0		0,0995	0
Kev.liik.kadut	0,1666	7,7	0		-0,0795	0
LPA	0,4374	20,3	0		0,4374	0
E yhteensä	0,3327	3,9	0		0,3327	0
EV	0,3327	100,0	0		0,3327	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

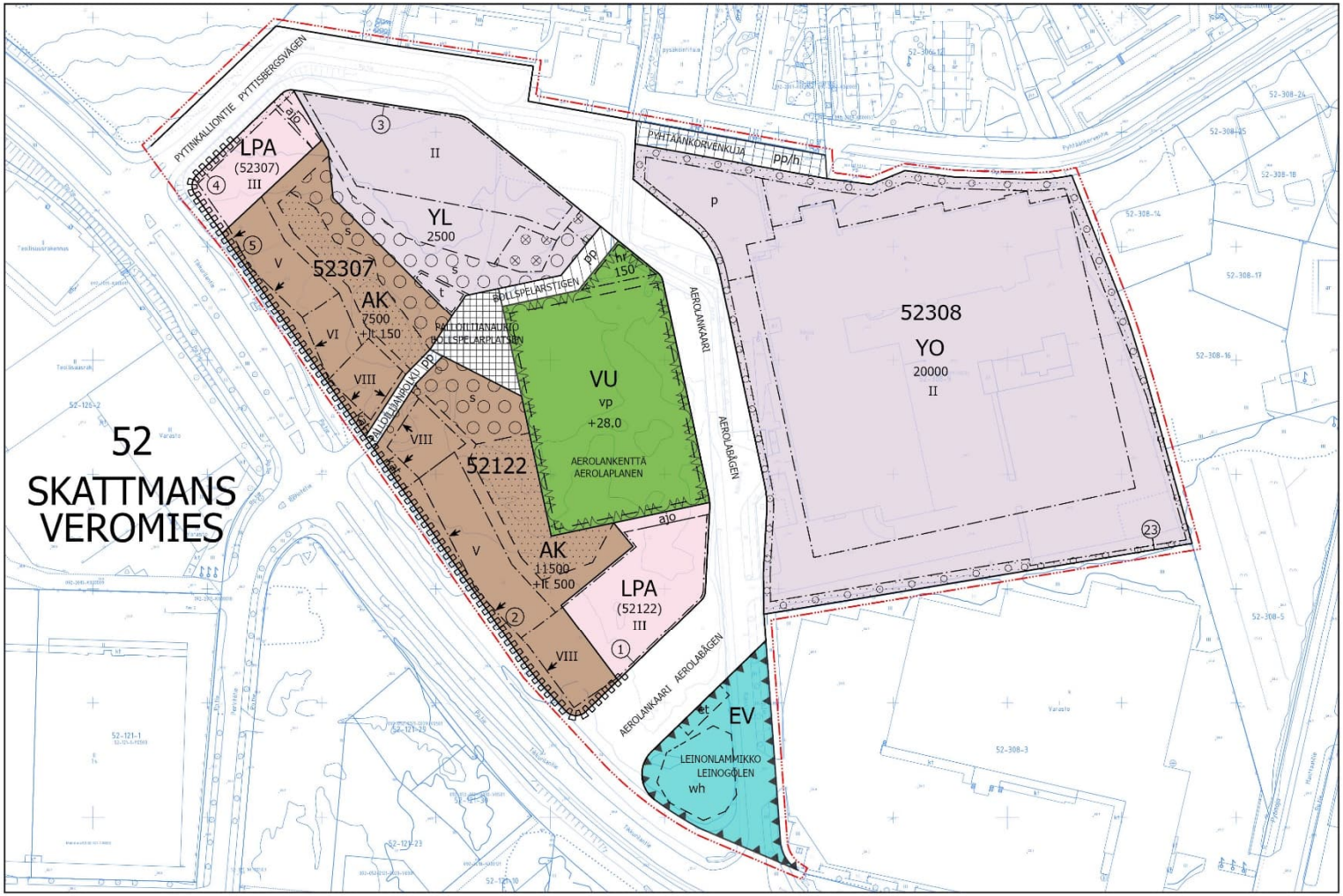

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS 1:2000

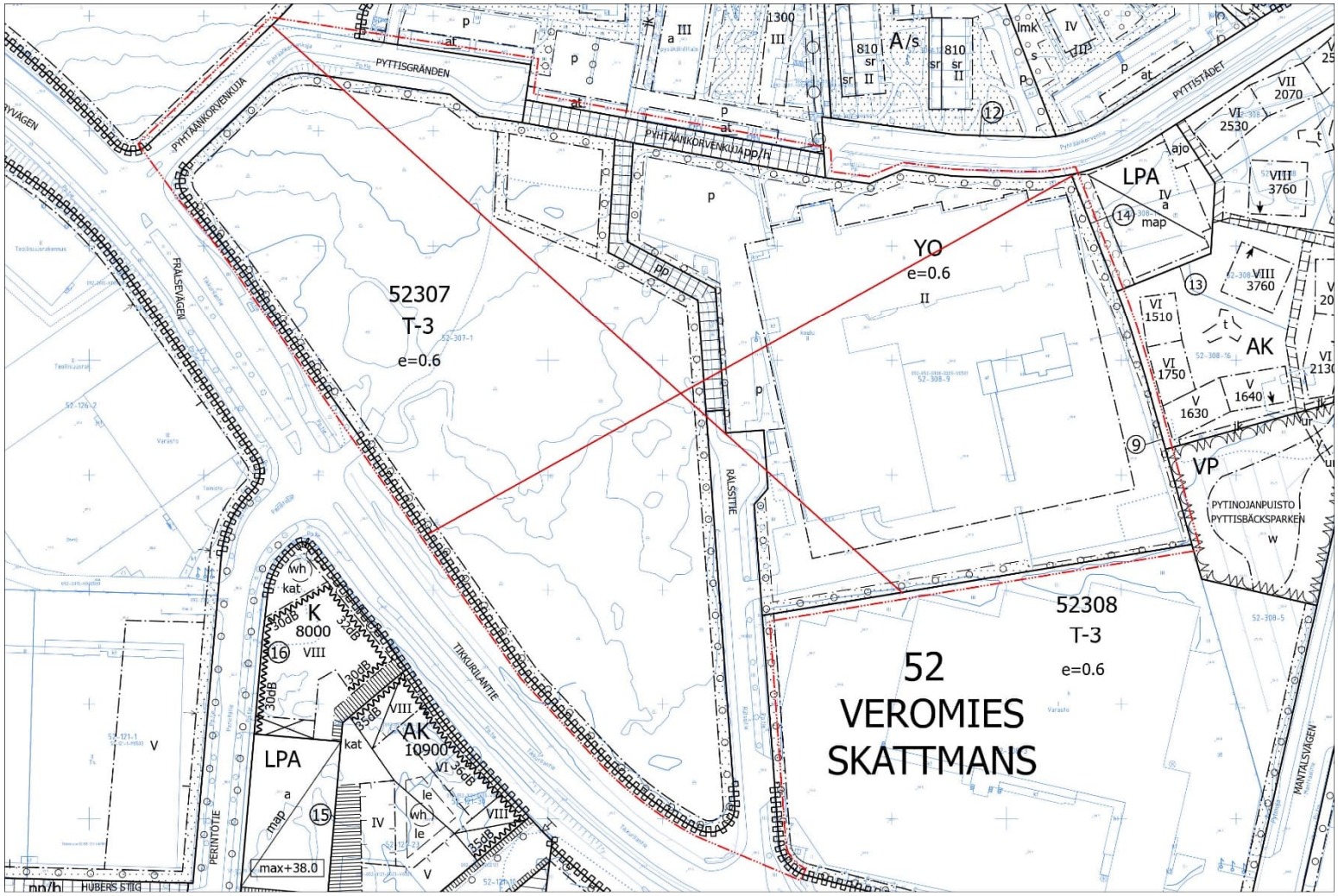

POISTETTAVAT MERKINNÄT 1:2000

0 25 50 100 m

Kaava-alueen numero Planområdets nummer 002519	Päiväys Datum 24.10.2023

Vantaan kaupunki

TIKKURILANTIE 129

Kaupunginosa 52, VEROMIES

Vanda stad

DICKURSBYVÄGEN 129

Stadsdel 52, SKATTMANS

Asemakaavamuutos
Korttelit 52122, 52307 ja osa korttelia 52308 sekä katu-, tori-, virkistys- ja erityisalueet.

Ändring av detaljplanen
Kvarteren 52122, 52307 och del av kvarteret 52308 samt gatu-, torg-, rekreations- och specialområden.

Tonttijako
Osa korttelia 52308.

Tomtindelning
Del av kvarteret 52308.

Tonttijaon muutos
Korttelit 52122, 52307 ja osa korttelia 52308.

Ändring av tomtindelningen
Kvarteren 52122, 52307 och del av kvarteret 52308.

1:2000

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	**3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.**	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
AK	**Asuinkerrostalojen korttelialue.**	**Kvartersområde för flervåningshus.**
	Yleistä	**Allmänt**
	Alueen kaikkien rakennusten ja ympäristörakentamisen tulee muodostaa ehjä arkkitehtoninen kokonaisuus.	Områdets alla byggnader och miljöbyggande ska bilda en hel arkitektonisk helhet.
	Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla kaupunkimaista ja laadukasta sekä toteutuksen korkeatasoista.	Områdets arkitektur och miljöbyggande ska vara urbant och högklassigt och genomförandet ska hålla en hög nivå.
	Kadun puoleiset korttelialueen sivut tulee rakentaa umpikorttelina, jossa rakennukset ovat koko matkalla kiinni toisissaan.	Kvartersområdets sidor mot gatan ska byggas som ett slutet kvarter, där byggnaderna är fast i varandra på hela sträckan.
	Tikkurilantien varressa tulee noin 20 metrin välein rakennuksen julkisivuun tai korttelin reunaan, jalankulkijan reitin varrelle sijoittaa jotain kaunista ja kiinnostavaa arkkitehtuurin tai ympäristörakentamisen keinoin.	Vid Dickursbyvägen ska något vackert och intresseväckande placeras genom arkitektoniska medel eller miljöbyggande med cirka 20 meters mellanrum i byggnadsfasaden eller kanten av kvarteret, längs gångstråket.
	Tikkurilantien kulmaukset tulee toteuttaa erityisen laadukkaana paikkana arkkitehtuurin, taiteen, valaistuksen ja/tai ympäristörakentamisen keinoin.	Dickursbyvägens hörn ska byggas som en särskilt högklassig plats genom arkitektur, konst, belysning och/eller miljöbyggande.
	Alueella tulee noudattaa Aviapoliksen taiteen yleissuunnitelmaa.	Översiktsplanen för konst i Aviapolis ska iakttas i området.
	Osa rakennusten käyttöenergiasta on toteutettava paikallisesti korttelialueella uusiutuvan energian keinoin.	En del av byggnadernas driftenergi ska produceras lokalt i kvartersområdet genom lösningar som bygger på förnybar energi.
	Korttelin jätehuolto tulee järjestää keskitetysti. Jätetilat saa sijoittaa LPA-korttelialueelle.	Kvarterets avfallshantering ska ordnas centraliserat. Soprum får placeras i LPA-kvartersområdet.
	Rakennusoikeus	**Byggrätt**
	Korttelissa 52307 asuinrakennusten kivijalkakerrokseen tulee rakentaa liiketilaa vähintään 100 k-m².	I kvarteret 52307 ska minst 100 m²-vy affärslokaler byggas i bostadshusens stenfotsvåning.
	Korttelissa 52122 asuinrakennusten kivijalkakerrokseen tulee rakentaa liiketilaa vähintään 300 k-m².	I kvarteret 52122 ska minst 300 m²-vy affärslokaler byggas i bostadshusens stenfotsvåning.
	Asukkaiden yhteistiloja ja varastoja saa rakentaa asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi.	Gemensamma utrymmen för de boende och förråd får byggas utöver den byggrätt som anges i detaljplanen.
	Kortteliin tulee rakentaa varsinaisen rakennusoikeuden lisäksi asukkaiden yhteistiloja; kerho- ja harrastetiloja, talosaunoja, pesuloita ja kuivatustiloja vähintään se määrä, joka vastaa 2 %:a rakennusoikeudesta.	I kvarteret ska utöver den egentliga byggrätten byggas gemensamma utrymmen för de boende; klubb- och hobbyutrymmen, husbastur, tvättstugor och torkrum till minst en storlek som motsvarar 2 % av byggrätten.
	Asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa viherhuoneita.	Utöver den byggrätt som anges i detaljplanen får grönrum byggas.
	Maantasokerroksessa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 35 k-m² saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Ylemmissä kerroksissa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 20 k-m²/kerros saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Asemakaavan sallimat porrashuoneiden lisäkerrosalat eivät mitoita autopaikkoja tai väestönsuojia.	På markplansvåningen får 35 m²-vy av ytan i varje trapphus byggas utöver byggrätten. På de övre våningarna får 20 m²-vy/våning av ytan i varje trapphus byggas utöver byggrätten. De i detaljplanen tillåtna tilläggsvåningsytorna för trapphusen räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser eller skyddsrum.
	Varsinaisen porrashuoneen lisäksi omatoimista pelastautumista palvelevan erillisen porrashuoneen saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.	Förutom den våningsyta som anvisats i detaljplanen får ett separat trapphus som betjänar räddning på egen hand byggas utöver det egentliga trapphuset.

Rakennukset	**Byggnader**
Rakennusten tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia.	Byggnaderna ska hålla hög standard till sin arkitektur, sina material och med tanke på stadsbilden.
Asuinrakentamisessa tulee suosia puurakentamista ja julkisivujen tulee olla pääasiassa puuta.	I bostadsbyggandet ska man gynna byggande i trä och fasaderna ska huvudsakligen bestå av trä.
Tikkurilantien korttelijulkisivujen on muodostuttava vähintään kolmen rakennuksen julkisivusta.	Dickursbyvägens kvartersfasader ska bildas av minst tre byggnadsfasader.
Rakennuksen pääsisäänkäynnit tulee sijoittaa kadun puolelle. Asuinrakennuksen porrashuoneen sisäänkäynti tulee sijoittaa myös pihan puolelle.	Byggnadens huvudentréer ska placeras mot gatan. Ingången till bostadshusets trapphus ska också placeras mot gården.
Liiketilojen tulee olla jaettavissa ja yhdistettävissä useampaan osaan, joihin jokaiseen on suora kulkuyhteys kadulta.	Affärslokalerna ska kunna delas upp och sammanslås till flera delar som alla har en direkt entré från gatan.
Asukkaiden yhteistilat tulee sijoittaa keskitetysti ja pääosin kivijalkakerrokseen.	Gemensamma utrymmen för de boende ska placeras så att de huvudsakligen är koncentrerade till stenfotsvåningen.
Asukkaiden yhteiset saunatilat tulee sijoittaa rakennuksen ylimpään kerrokseen. Ne saa sijoittaa suurimman sallitun kerrosluvun yläpuolelle. Yhteisiin saunatiloihin tulee liittyä oma ulko-oleskelutila.	Gemensamma bastuutrymmen för de boende ska placeras i byggnadens översta våning. De får placeras ovanför det högsta tillåtna våningstalet. I anslutning till de gemensamma bastuutrymmena ska det finnas ett eget utrymme för utevistelse.
Porrashuoneiden tulee olla laadukkaita, viihtyisiä ja luonnonvaloisia.	Trapphusen ska vara av hög kvalitet, trivsamma och ha dagsljusinsläpp.
Julkisivut	**Fasader**
Rakennusten julkisivujen yksityiskohtien, ikkunajaotuksen ja värityksen tulee olla erilaisia eri rakennuksissa.	Byggnadsfasadernas detaljer, gruppering av fönster och färgsättning ska variera i olika byggnader.
Rakennusten värityksen tulee pohjautua alueen luonnon väreihin, kuten metsään ja kallioihin.	Byggnadernas färgsättning ska baseras på färgerna i områdets natur, som skogen och berghällarna.
Saman rakennuksen kerrosluvultaan erilaiset osat tulee käsitellä kuin ne olisivat erillisiä rakennuksia.	Delar med olika våningstal i en och samma byggnad ska behandlas som om de vore separata byggnader.
Rakennuksen kaupunkikuvallisesti tärkeissä, kadun puoleisissa ja kadulle näkyvissä julkisivuissa ei sallita näkyviä elementtisaumoja. Muilta osin elementtisaumat tulee häivyttää sauman sijoituksen tai julkisivun pintarakenteen avulla.	Byggnadens stadsbildsmässigt viktiga fasader mot gatan och fasader som syns mot gatan får inte ha synliga elementfogar. Till övriga delar ska elementfogarna döljas genom fogens placering eller fasadens ytstruktur.
Piharakennusten ja -rakenteiden tulee sopia korttelin rakennusten arkkitehtuuriin.	Gårdsbyggnader och -konstruktioner ska anpassa sig till arkitekturen i kvarterets byggnader.
Kivijalka	**Stenfot**
Katujulkisivuille tulee muodostaa avoin, toiminnallinen ja visuaalinen kivijalkakerros.	Gatufasaderna ska bilda en öppen, funktionell och visuell stenfotsvåning.
Kivijalkakerrosta tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin, runsaalla aukotuksella, rakennusosilla ja valaistuksella.	Stensfotsvåningen ska framhävas med arkitektoniska medel, ett stort antal öppningar, byggnadsdelar och belysning.
Kadun varressa kivijalkakerroksen kerroskorkeuden tulee olla vähintään 4,5 m.	Vid gatan ska stenfotsvåningens våningshöjd vara minst 4,5 m.
Kivijalkakerroksen tiloihin tulee olla suora kulkuyhteys ulkoa.	Stensfotsvåningens utrymmen ska ha en direkt förbindelse från utsidan.
Katot	**Tak**
Asuinrakennuksissa tulee olla harja- tai kasvikatot.	Bostadshusen ska ha ås- eller gröntak.
Asuinrakennusten katoista ja siellä olevista tiloista tulee muodostaa kaupunkikuvallisesti näkyvä elementti.	Bostadshusens tak och utrymmena på taken ska bilda ett stadsbildsmässigt synligt element.
Katoille sijoitettavat ilmanvaihtokonehuoneet, muut tekniset tilat ja energian tuotantoon tarkoitetut tekniset laitteet on suunniteltava osaksi rakennuksen kattomaisemaa ja arkkitehtuuria.	Ventilationsmaskinrum, övriga tekniska utrymmen och tekniska anordningar avsedda för energiproduktion som placeras på tak ska planeras som en del av byggnadens taklandskap och arkitektur.
Parvekkeet	**Balkonger**
Jokaisessa asunnossa tulee olla parveke, terassi, piha tai viherhuone.	Varje bostad ska ha en balkong, en terrass, en gård eller ett grönrum.
Kadun ja aukion puoleisten parvekkeiden tulee olla pääosin sisäänvedettyjä.	Balkongerna mot gatan och den öppna platsen ska i huvudsak vara indragna.
Ulokeparvekkeita sallitaan kadun ja aukion puolella vain yksittäisinä ja kaupunkikuvallisesti perusteltuina.	Endast enstaka utskjutande balkonger som är stadsbildsmässigt motiverade tillåts på gatans och den öppna platsen sida.
Maahan ulottuvia, rakennuksen rungon ulkopuolella olevia parvekkeen kannattajia ei sallita.	Balkongstöttor som når ända ner till marken och ligger utanför byggnadsstommen är inte tillåtna.
Pihat ja hulevedet	**Gårdar och dagvatten**
Korttelialueesta tulee laatia yhtenäinen pihasuunnitelma.	För kvartersområdet ska en enhetlig plan över gårdarna utarbetas.
Korttelialueen vihertehokkuuden tulee olla vähintään 1,0. Vihertehokkuuslaskelma liitetään rakennuslupahakemukseen pihasuunnitelman kanssa.	Kvartersområdets gröneffektivitet ska vara minst 1,0. Grön-effektivitetskalkylen bifogas till bygglovsansökan tillsammans med planen över gården.
Kadun tai aukion varteen sijoittuvan rakennuksen ja katualueen tai aukion välinen tila tulee kivetä, istuttaa tai muutoin käsitellä osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun tai aukioon.	Utrymmet mellan en byggnad som placeras vid en gata eller öppen plats och gatuområdet eller en öppen plats ska stenläggas, planteras eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan eller den öppna platsen på ett smidigt sätt.

Korttelin piha-alue tulee suunnitella ja toteuttaa yhtenäisenä, vehreänä kokonaisuutena tonttijaosta riippumatta. Pihan tulee olla pääosin maanvarainen.	Kvarterets gårdsområde ska planeras och anläggas som en sammanhängande grönskande helhet oberoende av tomtindelningen. Gården ska huvudsakligen ligga i marknivå.
Piha-alueen toteutuksessa tulee säilyttää kasvillisuutta ja pyrkiä ennallistamaan rakentamisen takia kaadettua kasvillisuutta.	Vid anläggandet av gårdsområdet ska man bevara växtlighet och sträva efter att återställa växtlighet som fällts på grund av byggandet.
Pihan toteutuksessa tulee hyödyntää alueelle ominaisia paikallisia lajivalintoja.	Vid anläggandet av gården ska lokala arter som är typiska för området väljas.
Piha-alueelle tulee istuttaa myös suuriksi kasvavia puulajeja, joiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa riittävillä kasvualustoilla ja lajivalinnoilla.	I gårdsområdet ska också högväxta trädslag planteras, vars livsbetingelser ska säkerställas med tillräckliga växtunderlag och val av arter.
Istutettavien puiden taimien rungonympäryksen tulee olla vähintään 18 cm.	Trädplantor som planteras ska ha en stam med en omkrets på minst 18 cm.
Korttelialueen yhteinen piha-alue tulee rajata pensasaidoilla ja/tai puilla.	Kvartersområdets gemensamma gårdsområde ska avgränsas med häckar och/eller träd.
Kulkureiteillä ja pysäköintialueella tulee käyttää läpäiseviä pinnoitteita. Asfaltointia saa käyttää ainoastaan ajoreiteillä.	På färdvägar och i parkeringsområdet ska genomsläppliga ytbeläggningar användas. Asfaltering får användas endast på körvägar.
Maantasokerroksen asunnoilla tulee olla omat pihat tai terassit.	Markplansvåningens bostäder ska ha egna gårdar eller terrasser.
Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla.	I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden.
Mahdolliset energiakaivot tulee sovittaa alueen ympäristörakentamiseen.	Eventuella energibrunnar ska anpassas till områdets miljöbyggande.
Pihalle ei saa sijoittaa pysäköintiä eikä pelastautumiseen tarvittavia nostopaikkoja.	På gården är det inte tillåtet att placera parkering eller lyftplatser som behövs för räddning.
Melu ja ilmanlaatu	**Buller och luftkvalitet**
Asuinrakennusten ulkovaipan äänitasoeron ΔLA tieliikenne-, raideliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.	Ljudnivåskillnaden ΔLA mot vägtrafik-, spårtrafik- och flygbuller i bostadshusens ytterhölje ska vara minst 32 dB.
Mikäli julkisivuun kohdistuu yli 65 dB:n päiväaikainen keskiäänitaso, asuinhuoneiston tulee avautua myös julkisivulle, jolla ulko-oleskelualueiden päiväaikainen melutaso ohjearvo ei ylity.	Om fasaden exponeras för en medelljudnivå som överskrider 65 dB dagtid, ska lägenheten också öppna upp mot en fasad där riktvärdet för bullernivån dagtid i områden för utevistelse inte överskrids.
Asuntojen tuuletus tai viilennys tulee järjestää siten, ettei liikennemelun keskiäänitaso (LAeq) asunnossa ylitä yöllä (klo 22–7) 30 dB tai raitioliikenteen toistuvat hetkelliset enimmäisäänitasot (LAFmax) ylitä 45 dB.	Bostädernas ventilation eller nedkylning ska ordnas så att trafikbullrets medelljudnivå (LAeq) i en bostad inte överskrider 30 dB på natten (kl. 22–7) eller att spårtrafikens återkommande tillfälliga maximala ljudnivåer (LAFmax) inte överskrider 45 dB.
Kaikki parvekkeet tulee lasittaa.	Alla balkonger ska inglasas.
Julkisivuille, joihin kohdistuu yli 65 dB:n päiväaikainen keskiäänitaso ei suositella rakennettavan oleskeluparvekkeita. Viherhuoneet ovat sallittuja.	Byggande av balkonger för vistelse rekommenderas inte på fasader som exponeras för en medelljudnivå som överskrider 65 dB dagtid. Grönrum är tillåtna.
Tie-, raide- ja lentoliikenteen melu ei saa viherhuoneissa ylittää päiväajan keskiäänitasoa 45 dB.	Buller från väg-, spår- och flygtrafik får inte överskrida medelljudnivån 45 dB dagtid i grönrum.
Mikäli oleskeluparvekkeita rakennetaan, tulee ne lasittaa ja akustoida siten, että äänitasoero tie ja raideliikennettä vastaan on riittävä, jotta melun ohjearvotaso saavutetaan oleskeluparvekkeilla.	Om vistelsebalkonger byggs ska de inglasas och planeras akustiskt så att ljudnivåskillnaden mot väg- och spårtrafik är tillräcklig för att bullrets riktvärdesnivå ska uppnås på balkongerna.
Asuinkortteleissa on rakennusosin huolehdittava siitä, ettei tie- ja raideliikennemelun keskiäänitaso L(Aeq) ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla 55 dB päivällä eikä 45 dB yöllä.	I bostadskvarteren ska man med byggnadsdelar se till att väg- och spårtrafikbullrets medelljudnivå L(Aeq) i gårdsområden som är avsedda för vistelse inte överskrider 55 dB dagtid och 45 dB nattetid.
Kortteleiden vaiheittain rakentamisessa tulee huomioida keskeneräisten kortteleiden oleskelupihojen riittävä väliaikainen melusuojaus.	Vid etappvist byggande av kvarter ska man beakta att det temporära bullerskyddet är tillräckligt på de ofullbordade kvarterens vistelsegårdar.
Rakennusten korvausilman ottopaikat tulee sijoittaa sisäpihan puolelle mahdollisimman korkealle.	Intagen för byggnadernas ersättningsluft ska placeras så högt upp som möjligt på innergårdens sida.
Jos Tikkurilantielle korttelialueen viereen on rakennettu raitiotie, tulee kiinteistön asuinrakennusten suunnittelussa varmistaa, että asuinhuoneissa liikennetärinä vw,95 on enintään 0,30 mm/s sekä runkomelu Lprm enintään 35 dB.	Om en spårväg har byggts på Dickursbyvägen intill kvartersområdet, ska det vid planeringen av fastighetens bostadshus säkerställas att trafikvibrationerna vw,95 i bostadsrummen uppgår till högst 0,30 mm/s och stombullret Lprm till högst 35 dB.
Pysäköinti	**Parkering**
Polkupyöräpaikat	Cykelplatser
Polkupyöräpaikkoja tulee rakentaa vähintään:	Cykelplatser ska byggas till ett antal av minst:
asuminen 2 pp / asunto liiketilat 1 pp / 50 k-m²	boende 2 cp / bostad affärslokaler 1 cp/50 m²-vy
Polkupyöräpaikoista vähintään 50 % tulee sijoittaa sateelta suojattuun ja lukittuun tilaan.	Av cykelplatserna ska minst 50 % placeras i ett regnskyddat och låst utrymme.

	Piha-alueelle mahdollisesti rakennettavien polkupyörien säilytystilojen tulee noudattaa korttelialueen ympäristörakentamisen muotokieltä.	Utrymmen för cykelförvaring som eventuellt byggs på gårdsområdet ska anpassa sig till miljöbyggandets formspråk i kvartersområdet.
	Autopaikat	Bilplatser
	Korttelin 52307 autopaikat sijoitetaan LPA-tontille 52307-4.	Bilplatserna för kvarteret 52307 placeras på LPA-tomten i kvarteret 52307-4.
	Korttelin 52122 autopaikat sijoitetaan LPA-tontille 52122-1.	Bilplatserna för kvarteret 52122 placeras på LPA-tomten i kvarteret 52122-1.
	Autopaikkoja tulee rakentaa vähintään:	Bilplatser ska byggas till ett antal av minst:
	asuminen 1 ap / 110 k-m², kuitenkin vähintään 1 ap / 2 asuntoa liiketilat 1 ap / 100 k-m²	boende 1 bp / 110 m²-vy, dock minst 1 bp / 2 bostäder affärslokaler 1 bp / 100 m²-vy
	Vierasautopaikkoja tulee rakentaa vähintään 1 vieraspaikka / 1 500 k-m².	Gästparkeringsplatser ska byggas till ett antal av minst 1 gp / 1 500 m²-vy.
	Korttelialueelle tulee osoittaa lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten 1 ap / 5000 k-m² porraskäytävien läheisyyteen.	I kvartersområdet ska 1 bp / 5000 m²-vy anvisas i närheten av trapphusen för kortvarig serviceparkering och hemtjänstparkering.
YL	**Julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för byggnader för offentlig närservice.**
	Yleistä Alueen kaikkien rakennusten ja ympäristörakentamisen tulee muodostaa ehjä arkkitehtoninen kokonaisuus.	**Allmänt** Alla byggnader och miljöbyggandet i området ska bilda en hel arkitektonisk helhet.
	Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla kaupunkimaista ja laadukasta sekä toteutuksen korkeatasoista.	Områdets arkitektur och miljöbyggande ska vara urbant och högklassigt och genomförandet ska hålla en hög nivå.
	Alueella tulee noudattaa Aviapoliksen taiteen yleissuunnitelmaa.	Översiktsplanen för konst i Aviapolis ska iakttas i området.
	Osa rakennusten käyttöenergiasta on toteutettava paikallisesti korttelialueella uusiutuvan energian keinoin.	En del av byggnadernas driftenergi ska produceras lokalt i kvartersområdet genom lösningar som bygger på förnybar energi.
	Rakennukset	**Byggnader**
	Rakennusten tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia.	Byggnaderna ska hålla hög standard till sin arkitektur, sina material och med tanke på stadsbilden.
	Rakentamisessa tulee suosia puurakentamista ja julkisivujen tulee olla pääasiassa puuta.	I byggandet ska träbyggande favoriseras och fasaderna ska huvudsakligen bestå av trä.
	Rakennusten värityksen tulee pohjautua alueen luonnon väreihin, kuten metsään ja kallioihin.	Byggnadernas färgsättning ska baseras på färgerna i områdets natur, som skogen och berghällarna.
	Rakennuksissa tulee olla harja- tai kasvikatot.	Byggnaderna ska ha ås- eller gröntak.
	Piharakennusten ja -rakenteiden tulee sopia korttelin rakennusten arkkitehtuuriin.	Gårdsbyggnader och -konstruktioner ska anpassa sig till arkitekturen i kvarterets byggnader.
	Katoille sijoitettavat ilmanvaihtokonehuoneet, muut tekniset tilat ja energian tuotantoon tarkoitetut tekniset laitteet on suunniteltava osaksi rakennuksen kattomaisemaa ja arkkitehtuuria.	Ventilationsmaskinrum, övriga tekniska utrymmen och tekniska anordningar avsedda för energiproduktion som placeras på tak ska planeras som en del av byggnadens taklandskap och arkitektur.
	Melu	**Buller**
	Päiväkotirakennuksen ulkovaipan äänitasoeron ΔLA tieliikenne-, raideliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.	Ljudnivåskillnaden ΔLA mot vägtrafik-, spårtrafik- och flygbuller i daghemsbyggnadens ytterhölje ska vara minst 32 dB.
	Päiväkodin oleskeluun ja leikkiin käytettävillä piha-alueilla on rakennusosin huolehdittava siitä, ettei tie- ja raideliikennemelun keskiäänitaso L(Aeq) ylitä 55 dB päivällä.	På daghemmets gårdsområden som används för vistelse och lek ska man genom byggnadsdelar se till att väg- och spårtrafikbullrets medelljudnivå L(Aeq) inte överstiger 55 dB på dagen.
	Kortteleiden vaiheittain rakentamisessa tulee huomioida päiväkodin oleskeluun ja leikkiin käytettävien piha-alueiden riittävä väliaikainen melusuojaus.	Vid byggande av kvarter i etapper ska man beakta att det finns ett tillräckligt tillfälligt bullerskydd i daghemmets gårdsområden som används för vistelse och lek.
	Jos Tikkurilantielle korttelin 52307 viereen on rakennettu raitiotie, tulee päiväkodin varhaisopetus- sekä lepotilojen suunnittelussa varmistaa, että asuinhuoneissa liikennetärinä vw,95 on enintään 0,30 mm/s sekä runkomelu Lprm enintään 35 dB.	Om en spårväg har byggts på Dickursbyvägen intill kvartersområdet 52307, ska det vid planeringen av daghemmets utrymmen för småbarnspedagogik och vila säkerställas att trafikvibrationerna vw,95 i bostadsrummen uppgår till högst 0,30 mm/s och stombullret Lprm till högst 35 dB.
	Pihat ja hulevesi	**Gårdar och dagvatten**
	Korttelialueen vihertehokkuuden tulee olla vähintään 1,0. Vihertehokkuuslaskelma liitetään rakennuslupahakemukseen pihasuunnitelman kanssa.	Kvartersområdets gröneffektivitet ska vara minst 1,0. Gröneffektivitetskalkylen bifogas till bygglovsansökan tillsammans med planen över gården.
	Kadun tai aukion varteen sijoittuvan rakennuksen ja katualueen tai aukion välinen tila tulee kivetä, istuttaa tai muutoin käsitellä osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun tai aukioon.	Utrymmet mellan en byggnad som placeras vid en gata eller öppen plats och gatuområdet eller en öppen plats ska stenläggas, planteras eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan eller den öppna platsen på ett smidigt sätt.
	Piha-alueen toteutuksessa tulee säilyttää kasvillisuutta ja pyrkiä ennallistamaan rakentamisen takia kaadettua kasvillisuutta.	Vid anläggandet av gårdsområdet ska man bevara växtlighet och sträva efter att återställa växtlighet som fällts på grund av byggandet.

	Pihan toteutuksessa tulee hyödyntää alueelle ominaisia paikallisia lajivalintoja.	Vid anläggandet av gården ska lokala arter som är typiska för området väljas.
	Piha-alueelle tulee istuttaa myös suuriksi kasvavia puulajeja, joiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa riittävillä kasvualustoilla ja lajivalinnoilla.	I gårdsområdet ska också högväxta trädslag planteras, vars livsbetingelser ska säkerställas med tillräckliga växtunderlag och val av arter.
	Istutettavien puiden taimien rungonympäryksen tulee olla vähintään 18 cm.	Trädplantor som planteras ska ha en stam med en omkrets på minst 18 cm.
	Kulkureiteillä tulee käyttää läpäiseviä pinnoitteita. Asfaltointia saa käyttää ainoastaan ajoreiteillä.	På färdvägar ska genomsläppliga ytbeläggningar användas. Asfaltering får användas endast på körvägar.
	Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla.	I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden.
	Mahdolliset energiakaivot tulee sovittaa alueen ympäristörakentamiseen.	Eventuella energibrunnar ska anpassas till områdets miljöbyggande.
	Pihalle ei saa sijoittaa pysäköintiä.	Parkering får inte placeras på gården.
	Huoltopiha tulee järjestää siten, ettei se korostu kaupunkikuvassa.	Servicegården ska anläggas så att den inte framhävs i stadsbilden.
	Pysäköinti	**Parkering**
	Korttelialueen toiminnoille tulee osoittaa vähintään 24 autopaikkaa.	Minst 24 bilplatser ska anvisas för kvartersområdets funktioner.
	Henkilökunnan autopaikat sijoitetaan korttelin 52307 LPA-alueelle.	Personalens bilplatser placeras i LPA-området i kvarteret 52307.
	Saattoliikenteen autopaikat saa osoittaa kadulle.	Bilplatser för avlämnings- och hämtningstrafik får anvisas på gatan.
	Tontille saa sijoittaa sähköauton latauspisteen.	En laddningspunkt för elbilar får placeras på tomten.
	Polkupyöräpaikkoja on toteutettava vähintään 25 kappaletta.	Minst 25 cykelplatser ska byggas.
	Polkupyöräpaikkojen tulee sijaita katoksessa tai säältä suojatussa tilassa.	Cykelplatserna ska ligga under en takkonstruktion eller i ett väderskyddat utrymme.
YO	**Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för undervisningsbyggnader.**
	Tontille saa rakentaa aidatun ajoharjoittelualueen sekä autojen pesulan.	På tomten får ett inhägnat område för övningskörning samt en biltvätt byggas.
	Koulurakennuksen laajennus tulee toteuttaa siten, että se arkkitehtuuriltaan soveltuu tontilla olevaan rakennukseen.	Utbyggnaden av skolbyggnaden ska genomföras så att den till sin arkitektur lämpar sig för den byggnad som finns på tomten.
	Avovarastointi kielletty.	Öppen lagring är förbjuden.
	Toimistotilojen ja vastaavien työtilojen ulkokuoren ääneneristävyyden lentomelua vastaan on oltava vähintään 30 dB.	Ljudisoleringen ΔL mot flygbuller ska i kontorslokalers och motsvarande arbetsutrymmens ytterhölje vara minst 30 dB.
	Koulurakennuksen ulkovaipan sekä muiden vastaavien tilojen äänitasoeron ΔLA tieliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.	Ljudnivåskillnaden ΔLA mot vägtrafik- och flygbuller ska vara minst 32 dB i skolbyggnadens ytterhölje och andra motsvarande lokaler.
	Oleskelu-, jäte- ja polkupyöräkatoksia saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi ja ne saavat sijoittua myös rakennusalan alkupuolelle.	Vistelse-, avfalls- och cykeltak får byggas utöver byggrätten och de får också placeras utanför byggnadsytan.
	Korttelialueelle tulee osoittaa vähintään 30 autopaikkaa.	Minst 30 bilplatser ska anvisas för kvartersområdet.
	Autopaikkoja saa sijoittaa p-merkinnällä varustetun alueen lisäksi rakennusalan ulkopuolelle.	Förutom i det område som försetts med p-märkning får bilplatser placeras utanför byggnadsytan.
	Alueelle saa sijoittaa muuntamon.	I området får en transformatorstation placeras.
VU	**Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue.**	**Område för idrotts- och rekreationsanläggningar.**
	Pallokenttä tulee aidata ja maisemoida viherrakentamisen keinoin alueen ympäristöarvoja vaalien.	Bollplanen ska inhägnas och anpassas till landskapet genom grönbyggande så att områdets miljövärden värnas.
	Aidan viereen tulee istuttaa köynnöksiä vähintään 50 % aidan ympärysmitasta.	Intill inhägnaden ska klätterväxter planteras längs minst 50 % av inhägnadens omkrets.
	Pallokentän ja katualueen tai aukion välinen tila tulee kivetä, istuttaa tai muutoin käsitellä osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun tai aukioon.	Utrymmet mellan bollplanen och gatuområdet ska stenläggas, planteras eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan eller den öppna platsen på ett smidigt sätt.
LPA	**Autopaikkojen korttelialue**	**Kvartersområde för bilplatser**
	Yleistä	**Allmänt**
	Alueen kaikkien rakennusten ja ympäristörakentamisen tulee muodostaa ehjä arkkitehtoninen kokonaisuus.	Alla byggnader och miljöbyggandet i området ska bilda en hel arkitektonisk helhet.
	Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla kaupunkimaista ja laadukasta sekä toteutuksen korkeatasoista.	Områdets arkitektur och miljöbyggande ska vara urbant och högklassigt och genomförandet ska hålla en hög nivå.
	Alueelle saa sijoittaa myös yleistä pysäköintiä.	I området får också allmän parkering placeras.

Alueelle saa sijoittaa muuntamon. Muuntamon vaatima tekninen tila tulee huomioida rakennussuunnittelussa.	I området får en transformatorstation placeras. Det tekniska utrymme som krävs av transformatorstationen ska beaktas i byggnadsplaneringen.
Pysäköintilaitokseen saa sijoittaa asukkaiden yhteistiloja, kuten polkupyörän säilytys- ja huoltotiloja, sekä kortteleiden 52307 ja 52122 jäte- ja teknisiä tiloja.	I parkeringsanläggningarna får gemensamma utrymmen för de boende placeras, som utrymmen för förvaring och underhåll av cyklar, samt avfalls- och tekniska utrymmen för kvarteren 52307 och 52122.
Tontille 52122-1 saa rakentaa urheilua ja liikuntaa palvelevia tiloja enintään 250 k-m².	På tomt 52122-1 får högst 250 m²-vy utrymmen byggas för idrott och motion.
Tontille 52122-1 saa rakentaa Aerolankentän huoltoyhteyden ja huoltoa palvelevia tiloja.	På tomt 52122-1 får en serviceförbindelse till Aerolaplanen och utrymmen som betjänar service byggas.
Alueella tulee noudattaa Aviapoliksen taiteen yleissuunnitelmaa.	Översiktsplanen för konst i Aviapolis ska iakttas i området.
Rakennukset	**Byggnader**
Rakennusten tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia.	Byggnaderna ska hålla hög standard till sin arkitektur, sina material och med tanke på stadsbilden.
Rakennusten värityksen tulee pohjautua alueen luonnon väreihin, kuten metsään ja kallioihin.	Byggnadernas färgsättning ska baseras på färgerna i områdets natur, som skogen och berghällarna.
Pysäköintilaitoksen tulee liittyä arkkitehtuuriltaan ja julkisivujen laatutasoltaan korttelin muihin rakennuksiin.	Parkeringsanläggningen ska till sin arkitektur och fasadernas kvalitetsnivå anknyta till kvarterets övriga byggnader.
Julkisivujen mahdolliset elementtisaumat tulee häivyttää arkkitehtuurin keinoin ja julkisivujen tulee antaa paikalla tehdyn julkisivun vaikutelma.	Eventuella elementfogar ska döljas med arkitektoniska medel och fasaderna ska ge intrycket av att vara fasader som är byggda på plats.
Pysäköintilaitoksen julkisivuista osa tulee toteuttaa kasvijulkisivuina.	En del av parkeringsanläggningens fasader ska byggas som gröna fasader.
Pysäköintilaitoksen kivijalassa julkisivun tulee olla läpinäkymätön ja arkkitehtuuriltaan mielenkiintoinen.	I parkeringsanläggningens stenfot ska fasaden vara ogenomskinlig och intresseväckande till sin arkitektur.
Pysäköintilaitoksen ylin kerros tulee kattaa.	Parkeringsanläggningens översta våning ska övertäckas.
Katoille sijoitettavat energian tuotantoon tarkoitetut tekniset laitteet ja varusteet on suunniteltava osaksi rakennuksen kattomaisemaa ja arkkitehtuuria.	Tekniska anordningar och utrustning avsedd för energiproduktion som placeras på tak ska planeras som en del av byggnadens taklandskap och arkitektur.
Pysäköintilaitoksen kattopinta-alasta tulee vähintään 60 % olla niittykattoa ja/tai asukkaita/julkista oleskelua ja liikuntaa palvelevia toimintoja.	Av parkeringsanläggningens takyta ska minst 60 % bestå av ängstak och/eller funktioner som betjänar de boende/allmän vistelse och motion.
Tontilla 52122-1 pysäköintilaitoksen katolle tulee rakentaa julkinen liikuntapaikka.	På tomt 52122-1 ska en offentlig motionsplats anläggas på parkeringsanläggningens tak.
Pihat ja hulevesi	**Gårdar och dagvatten**
Korttelialueesta tulee laatia yhtenäinen pihasuunnitelma.	För kvartersområdet ska en enhetlig plan över gårdarna utarbetas.
Korttelialueen vihertehokkuuden tulee olla vähintään 0,6 ja/tai jyvitettynä niiden kortteleiden kesken, joiden autopaikat sijaitsevat kyseisellä korttelialueella.	Kvartersområdet gröneffektivitet ska vara minst 0,6 och/eller graderad mellan de kvarter där kvartersområdets bilplatser finns.
Vihertehokkuuslaskelma liitetään rakennuslupahakemukseen pihasuunnitelman kanssa.	Gröneffektivitetskalkylen bifogas till bygglovsansökan tillsammans med planen över gården.
Kadun varteen sijoittuvan rakennuksen ja katualueen välinen tila tulee kivetä, istuttaa tai muutoin käsitellä osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun.	Utrymmet mellan byggnaden som placeras vid gatan och gatuområdet ska stenläggas, planteras eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan på ett smidigt sätt.
Asuinkortteleiden pihaa rajaavilla pysäköintilaitoksen julkisivuilla tulee käyttää köynnöksiä ja/tai kapeakasvuisia puita ja niille tulee varata riittävä kasvualusta sekä muut tarvittavat rakenteet.	Parkeringsanläggningens fasader som avgränsar bostadskvarterens gård ska förses med klätterväxter och/eller smala träd och för dem ska ett tillräckligt växtunderlag och andra nödvändiga konstruktioner reserveras.
Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla.	I kvartersområdet ska dagvatten fördröjas. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden.
Mahdolliset energiakaivot tulee sovittaa alueen ympäristörakentamiseen.	Eventuella energibrunnar ska anpassas till områdets miljöbyggande.
Hiilineutraalisuus	**Klimatneutralitet**
Pysäköintilaitoksessa vähintään 10 % autopaikoista tulee varustaa sähköauton latauspisteillä.	I parkeringsanläggningen ska minst 10 % av bilplatserna förses med laddningspunkter för elbilar.
Rakentamisessa tulee käyttää hiilijalanjäljeltään vähäpäästöisiä materiaaleja. Julkisivujen päämateriaalien tulee olla pitkäikäisiä ja kierrätettäviä.	I byggandet ska man använda material som till sitt koldioxidavtryck ger låga utsläpp. Fasadernas huvudmaterial ska vara varaktiga och återvinningsbara.
EV **Suojaviheralue.**	**Skyddsgrönområde.**
Alueelle tulee suunnitella ja rakentaa luonnonmukainen ja maapohjainen hulevesiallas, jossa on kosteikkokasvillisuutta.	I området ska en naturenlig dagvattenbassäng med markunderlag och våtmarksvegetation planeras och byggas.
Alueelle tulee suunnitella ja toteuttaa sahapistiäiselle (Dolerus triplicatus) soveltuvaa elinympäristöä. Hulevesialtaan rannoille tulee istuttaa jouhivihvilää ja/tai röyhyvihvilää.	En livsmiljö som lämpar sig för växtstekeln (Dolerus triplicatus) ska planeras och skapas i området. På dagvattenbassängens stränder ska trådtåg och/eller veketåg planteras.

	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
③	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
52	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
VERO	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
52307	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
AEROLANKAARI	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
2500	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
7500+lt 150	**Lukusarja, jossa ensimmäinen luku ilmoittaa asuntokerrosalan neliömetrimäärän ja toinen luku liike- ja toimistohuoneistojen kerrosalan neliömetrimäärän.**	**Talserie, där den första siffran anger antalet kvadratmeter bostadsvåningsyta och den andra siffran antalet kvadratmeter våningsyta för kontors- och affärslokaler.**
VI	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
+28.0	**Maanpinnan likimääräinen korkeusasema.**	**Ungefärlig markhöjd.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
hr	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa huoltorakennuksen.**	**Byggnadsyta där servicebyggnad får placeras.**
t	**Ohjeellinen talousrakennuksen rakennusala.**	**Riktgivande byggnadsyta för ekonomibyggnad.**
et	**Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.** Alue on varattu sähkönsyöttöasemalle. Rakennuksen, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkealuokkaisia ja kaupunkikuvaan sopivia. Tekniset laitteet tulee maisemoida.	**Riktgivande område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk service.** Området är reserverat för en elförsörjningsstation. Byggnaden/byggen och konstruktioner ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material och passa in i stadsbilden. Tekniska anordningar ska anpassas till landskapet.
	Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.	**Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.**
vp	**Ohjeellinen pallokenttä.**	**Riktgivande bollplan.**
wh	**Ohjeellinen hulevesialue.**	**Riktgivande dagvattenområde.**
	Istutettava alueen osa.	**Del av område som skall planteras.**
	Ohjeellinen istutettava alueen osa.	**Riktgivande del av område som skall planteras.**
	Säilytettävä/istutettava puurivi	**Trädrad som skall bevaras/planteras**
s	**Ohjeellinen alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.**	**Riktgivande del av område där trädbeståndet ska skötas så att det bibehålls livskraftigt och vid behov förnyas så att trädens landskapsmässiga betydelse bevaras.**
	Alueen osa, jolla sijaitsee arvokkaita, suojeltavia puita. Ainoastaan maisemanhoidolliset toimenpiteet ovat alueella sallittuja.	**Områdesdel där det finns värdefulla träd som ska skyddas. Endast landskapsvårdande åtgärder tillåts i området.**
kat	**Yhtenäiseksi kaupunkitilaksi rakennettava alue.** Alue tulee suunnitella laadukkaaksi ja viihtyisäksi julkiseksi ulkotilaksi. Alueella tulee olla istutuksia ja oleskelupaikka.	**Område som byggs som ett enhetligt stadsrum.** Området ska planeras som ett högklassigt och trivsamt offentligt uterum. Planteringar och en vistelseplats ska finnas i området.

	Katu.	**Gata.**
	Katuaukio/tori.	**Öppen plats/torg.**
pp	**Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.**	**Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.**
pp/h	**Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie, jolla huoltoajo on sallittu.**	**Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik där servicetrafik ärtillåten.**
ajo	**Alueella oleva ohjeellinen ajoyhteys.**	**Riktgivande körförbindelse inom området.**
p	**Pysäköimispaikka.**	**Parkeringsplats.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.**
(52307)	**Suluissa olevat numerot osoittavat korttelit, joiden autopaikkoja saa alueelle sijoittaa.**	**Siffrorna inom parentesen anger de kvarter vilkas bilplatser får förläggas till området.**

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.	Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

VANTAAN KAUPUNKI
ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
NRO 002519
Asuinkortteli ja päiväkoti Tikkurilantie 129
LAUSUNNOT JA VASTINEET

Asemakaavoitus MHÄ, PVE **kala 24.10.2023**

Kaupunkiympäristölautakunta oikeutti 6.6.2023 asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **nro 002519** / **Asuinkortteli ja päiväkoti Tikkurilantie 129**. Lausuntoja pyydettiin 9 kpl ja saatiin 7 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1, 15.6.2023 Telia Finland Oyj	Telialla on tietoliikennekaapeleita suunnitellulla asemakaavan muutosehdotuksen alueella. Kaapeleiden siirto ja suojaus on huomioitava mahdollisten maanrakennustöiden yhteydessä, siirto ja suojaustarpeista on oltava yhteydessä Teliaan hyvissä ajoin ennen mahdollisten maanrakennustöiden alkua.	Lausunto ei edellytä muutoksia kaavaehdotukseen.
NRO 2, 19.6.2023 DNA Oyj	DNA:lla ei ole lausuttavaa.	Lausunto ei edellytä muutoksia kaavaehdotukseen.
NRO 3, 30.6.2023 Vantaan Energia Oy, Vantaan Energia Sähköverkot Oy	Lausunnon antajat haluavat, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti. Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyösopimusten mukaisesti. Asemakaavan kortteleihin LPA 52307, LPA 52122 ja YO 52308 tulee mahdollistaa muuntamon sijoittaminen. LPA osalta kaavamääräyksiin tulisi lisätä "*Muuntamon vaatima tekninen tila tulee ottaa huomioon rakennussuunnittelussa*" tai	Asemakaavaan on lisätty LPA-tontteja koskeva määräys: *Alueelle saa sijoittaa muuntamon. Muuntamon vaatima tekninen tila tulee huomioida rakennussuunnittelussa.*

	vastaava kirjaus millä osoitetaan muuntamon tilatarpeen huomiointi LPA korttelialueille.	
NRO 4, 24.7.2023 Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)	Suunnittelualueella ja sen välittömässä läheisyydessä on rakennettua vesihuollon jakelu- ja keräilyverkostoa, ja melko lähellä suunnittelualuetta Manttaalitiellä myös hiljattain valmistunut runkovesijohto ja runkoviemäri. Nykyinen verkosto palvelee jatkossakin, mutta muutoksen myötä alueelle edellytetään myös vesihuollon uudisrakentamista. Kaavaselostuksen mukaan tarvittavat vesihuollon muutokset on esitetty Vantaan ratikan Rälssitien vesihuollon suunnitelmissa sekä kaavaa varten laadittavassa vesihuollon esisuunnitelmassa. Kumpaakaan suunnitelmaa ei ole esitetty kaavaselostuksen yhteydessä. Kaavaselostuksessa ei ole myöskään esitetty vesihuollon uudisrakentamisen alustavia kustannuksia. Asemakaavamuutos ei edellytä vesihuollon siirtämistä eikä johtokujien merkitsemistä kaavakarttaan.	Kaupunki ei enää esitä kaavamateriaaleissa vesihuollon suunnitelmia, vaan vesihuollon suunnitelmat toimitetaan erikseen HSY:lle nähtäväksi ja hyväksyttäväksi.
NRO 5, 15.8.2023 Vantaan kaupunginmuseo	Asemakaavaselostuksessa mainitaan, että Aerola sijaitsee maisemallisesti suojaisassa paikassa, eikä uudisrakentaminen peitä sen näkyvyyttä. Uudisrakentaminen ei myöskään näy merkittävästi Aerolan tontilta. Näin ollen vaikutus kulttuurihistoriallisesti merkittävään Aerolan rakennuskokonaisuuteen on vähäinen. Alueen ympäristöarvoja on huomioitu asemakaavassa antamalla arkkitehtuurin laatuun liittyviä määräyksiä niin	Lausunto ei edellytä muutoksia kaavaehdotukseen.

	uudisrakentamiseen kuin pihamaiden käsittelyyn. Näin ollen museolla ei ole huomautettavaa asemakaavamuutoksesta.	
NRO 6, 18.8.2023 Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)	Kaavaratkaisussa on huomioitu hyvin ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen näkökulmia ja ratkaisun ilmastovaikutukset on arvioitu asianmukaisesti erillisellä hiilineutraaliusselvityksellä. Selvitys sisältää ansiokkaasti vaikutusten tehokkaita hillintäkeinoja, mutta keskittyy hyvien puolien esiintuomiseen. ELY-keskus katsoo, että kaavaratkaisun keskeiset ilmastovaikutukset, kuten sen aiheuttama metsäkato, tulee vielä sisällyttää kaavaselostukseen, jossa vaikutusten kuvaus on nyt puutteellinen. Arvioinnin puutteena on, että kaavaratkaisun vaikutuksia metsän ja maaperän hiilensidontakyvyn ei ole tuotu selkeästi esiin. Vaikka rakentamisen suuret päästöt yhdessä metsäkadon kanssa aiheuttavat haasteita ilmastotavoitteiden saavuttamiselle, voidaan kaavamääräyksillä tukea ja edistää kestävyyttä, kuten kyseisessä kaavaratkaisussa on tehty. Kyseiseen kaavaratkaisuun on ansiokkaasti sisällytetty ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista koskevia kaavamääräysiä. Hiilineutraaliusselvityksessä mainittua kaavalle asetettua tavoitetta A-energialuokasta asuintaloille, ei ole kuitenkaan sisällytetty kaavamääräyksiin. Myös rakentamisen hiilijalanjälkeä voidaan ohjata kaavamääräyksin.	Asemakaavan selostusta on täydennetty rakentamisen aiheuttaman metsäkadon ja maaperän hiilensidontakyvyn osalta. Tavoite asuintalojen A-energialuokasta huomioidaan tontinluovutuksessa, minkä vuoksi sitä ei ole kirjattu kaavamääräyksiin. Asemakaavan melumääräyksiä on täydennetty ELY-keskuksen lausunnon perusteella. Kaavamääräyksen mukaan asuinhuoneistojen tulee avautua myös julkisivulle, jolla ulko-oleskelualueiden päiväaikainen melutaso ohjearvo ei ylity. Lisäksi julkisivuille, joihin kohdistuu yli 65 dB:n päiväaikainen keskiäänitaso, ei suositella rakennettavan oleskeluparvekkeita. Viherhuoneet ovat sallittuja. Mahdolliset oleskeluparvekkeet tulee ne lasittaa ja akustoida siten, että melun ohjearvotaso saavutetaan. Tikkurilantielle kaava-alueen viereen suunniteltu ratikkalinja ei ole osa käynnissä olevaa Vantaan ratikka -hanketta, vaan ratikan yleissuunnitelmassa (2019) tutkittu mahdollinen raitiotievaraus Tikkurilantieltä Aviabulevardille. Tämän mahdollisen ratikkayhteyden rakentamisesta ei ole olemassa tarkempaa hankesuunnitelmaa ja sen toteutuminen on epävarmaa. Todennäköisesti asemakaavamuutoksen mukaiset korttelit rakentuvat alueelle ensin, jolloin myöhemmin alueelle rakennettavan raitiotien

	Kaava-alueelle tehdyn meluselvityksen mukaan asuinrakennusten Tikkurilantien puoleisille julkisivuille kohdistuu ennustetilanteessa tie- ja raitiotieliikenteen takia enimmillään 66 dB:n päiväajan keskiäänitaso. Kaikille asunnoille tulisi kaavassa varmistaa myös VNP (993/1992) ohjearvot täyttävä aukeamissuunta. Kaikki parvekkeet on kaavassa määrätty lasitettaviksi, mikä on hyvä asia. Korkeiden melutasojen vuoksi parvekkeita ei tulisi sijoittaa Tikkurilantien puoleiselle julkisivulle. Tarvittaessa parvekkeet voidaan korvata viherhuoneilla. Kaava-aineistossa ei ole käsitelty raitiotien mahdollisia tärinä- ja runkomeluvaikutuksia kaava-alueelle. Tältä osin kaavaselostusta tulee täydentää ja tarvittaessa ottaa huomioon merkinnöissä ja määräyksissä.	suunnittelussa täytyy huomioida sen varrella olevat rakennukset ja hankkeet. Siltä varalta, että asemakaavan mukaiset korttelit rakentuisivat vasta raitiotien rakentamisen jälkeen, on AK- ja YL-korttelialueiden kaavamääräyksiin lisätty määräys liikennetärinän ja runkomelun huomioimisesta. Raitioliikenteen melu on huomioitu meluselvityksessä ja asemakaavamääräyksissä, jotta raitioliikenteen melu ja rakennusten äänieristävyyden riittävyys ei muodostu raitiotien rakentamisen esteeksi ja varmistetaan hyvien asuinolosuhteiden säilyminen myös siinä tapauksessa, että raitiotie toteutuu.
NRO 7, 21.8.2023 Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)	Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole lausuttavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.	Lausunto ei edellytä muutoksia kaavaehdotukseen.

NRO 1
Telia Finland Oyj, 15.6.2023

Lausunto:

Hei

Telialla tietoliikennekaapeleita suunnitellulla asemakaavan muutosehdotuksen alueella.

Kaapeleiden siirto ja suojaus on huomioitava mahdollisten maanrakennustöiden yhteydessä, siirto ja suojaustarpeista on oltava yhteydessä Teliaan osoitteeseen production-desk@teliacompany.com hyvissä ajoin ennen mahdollisten maanrakennustöiden alkua.

Vastine:
-

Tarkistukset:
Lausunto ei edellytä muutoksia kaavaehdotukseen.

NRO 2
DNA Oyj, 19.6.2023

Lausunto:

Hei

DNA:lla ei lausuttavaa.
Pahoittelut kuitenkin viiveestä ilmoittamisessamme.
Vastaavissa lausuntoa pyydettävissä asioissa, voisitteko laittaa lausuntopyynnöt sähköpostiosoitteella sar.pks@dna.fi

Kiitos!

Vastine:
-

Tarkistukset:
Lausunto ei edellytä muutoksia kaavaehdotukseen.

NRO 3
Vantaan Energia Oy, Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 30.6.2023

Lausunto:

Sähköverkko
Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 - 2 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Asemakaavan kortteleihin LPA 52307, LPA 52122 ja YO 52308 tulee mahdollistaa muuntamon sijoittaminen. YO korttelin osalta maininta kaavakartan määräyksistä muuntamon sijoittamisesta löytyy, mutta LPA kortteleiden kohdalla muuntamoista maininta puuttuu. LPA osalta kaavamääräyksiin tulisi lisätä "*Muuntamon vaatima tekninen tila tulee ottaa huomioon rakennussuunnittelussa*" tai vastaava kirjaus millä osoitetaan muuntamon tilatarpeen huomiointi LPA korttelialueille.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko
Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 3).

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:
-

Tarkistukset:
Asemakaavaan on lisätty LPA-tontteja koskeva määräys: *Alueelle saa sijoittaa muuntamon. Muuntamon vaatima tekninen tila tulee huomioida rakennussuunnittelussa.*

NRO 4
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, 24.7.2023

Lausunto:

Suunnittelualueella ja sen välittömässä läheisyydessä on rakennettua vesihuollon jakelu- ja keräilyverkostoa, ja melko lähellä suunnittelualuetta Manttaalitiellä myös hiljattain valmistunut runkovesijohto ja runkoviemäri. Nykyinen verkosto palvelee jatkossakin, mutta muutoksen myötä alueelle edellytetään myös vesihuollon uudisrakentamista.

Kaavaselostuksen mukaan tarvittavat vesihuollon muutokset on esitetty Vantaan ratikan Rälssitien vesihuollon suunnitelmissa sekä kaavaa varten laadittavassa vesihuollon esisuunnitelmassa. Kumpaakaan suunnitelmaa ei ole esitetty kaavaselostuksen yhteydessä. Kaavaselostuksessa ei ole myöskään esitetty vesihuollon uudisrakentamisen alustavia kustannuksia.

Asemakaavamuutos ei edellytä vesihuollon siirtämistä eikä johtokujien merkitsemistä kaavakarttaan.

Vastine:
Kaupunki ei enää esitä kaavamateriaaleissa vesihuollon suunnitelmia, vaan vesihuollon suunnitelmat toimitetaan erikseen HSY:lle nähtäväksi ja hyväksyttäväksi.

Tarkistukset:
Lausunto ei edellytä muutoksia kaavaehdotukseen.

NRO 5
Vantaan kaupunginmuseo, 15.8.2023

Lausunto:

Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt Vantaan kaupunginmuseolta lausuntoa asemakaavamuutoksesta 002519 Asuinkortteli ja päiväkoti Tikkurilantie 129. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa uusien asuinkerrostalojen, päiväkodin ja urheilukentän sekä uuden katuyhteyden rakentaminen alueelle.

Museo on antanut mielipiteensä asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (Dnro VKM/099/2022). Mielipiteessä todettiin, että suunnittelualueen pohjoispuolella sijaitsee rakennushistoriallisesti erittäin merkittävä Alvar Aallon suunnittelema Aerolan asuinalue. Asemakaavan tavoitteeksi mainittiin osallistumis- ja arviointivaiheen materiaaleissa uudisrakentamisen sovittaminen paikkaan paikalliset ympäristöarvot huomioiden. Museo piti tavoitteena hyvänä ja esitti, että kaavaprosessin yhteydessä laaditaan riittävän tarkat suunnitelmat havainnekuvineen tulevasta rakentamisesta vaikutusten arvioinnin pohjalle.

Asemakaavaselostuksessa mainitaan, että Aerola sijaitsee maisemallisesti suojaisassa paikassa, eikä uudisrakentaminen peitä sen näkyvyyttä. Uudisrakentaminen ei myöskään näy merkittävästi Aerolan tontilta. Näin ollen vaikutus kulttuurihistoriallisesti merkittävään Aerolan rakennuskokonaisuuteen on vähäinen. Alueen ympäristöarvoja on huomioitu asemakaavassa antamalla arkkitehtuurin laatuun liittyviä määräyksiä niin uudisrakentamiseen kuin pihamaiden käsittelyyn. Näin ollen museolla ei ole huomautettavaa asemakaavanmuutoksesta.

Vastine:
-

Tarkistukset:
Lausunto ei edellytä muutoksia kaavaehdotukseen.

NRO 6
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY), 18.8.2023

Lausunto:

Yleiskaava ja yhdyskuntarakenne
Kaavaratkaisu on voimassa olevan yleiskaavan mukainen. Asemakaava mahdollistaa onnistuneen kaupunkikuvallisen ratkaisun.

Ilmastovaikutukset
Kaavaratkaisussa on huomioitu hyvin ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen näkökulmia ja ratkaisun ilmastovaikutukset on arvioitu asianmukaisesti erillisellä hiilineutraaliusselvityksellä. Selvityksen mukaan kaavan ilmastovaikutuksiin voidaan vaikuttaa merkittävästi. Selvitys sisältää ansiokkaasti vaikutusten tehokkaita hillintäkeinoja, mutta keskittyy hyvien puolien esiintuomiseen. ELY-keskus katsoo, että kaavaratkaisun keskeiset ilmastovaikutukset, kuten sen aiheuttama metsäkato, tulee vielä sisällyttää kaavaselostukseen, jossa vaikutusten kuvaus on nyt puutteellinen. Arvioinnin puutteena on, että kaavaratkaisun vaikutuksia metsän ja maaperän hiilensidontakyvyn ei ole tuotu selkeästi esiin.

Vaikka rakentamisen suuret päästöt yhdessä metsäkadon kanssa aiheuttavat haasteita ilmastotavoitteiden saavuttamiselle, voidaan kaavamääräyksillä tukea ja edistää kestävyyttä, kuten kyseisessä kaavaratkaisussa on tehty. Kyseiseen kaavaratkaisuun on ansiokkaasti sisällytetty ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista koskevia kaavamääräysiä. On hyvä, että jalankulkua on pyritty edistämään ympäristön kauneutta ja kiinnostavuutta edistävällä kaavamääräyksellä. Yhteiskäyttötilojen, puurakentamisen, materiaalien laadukkuuden, vihertehokkuuden, puiden istuttamisen, vettä läpäisevien pintojen edellyttäminen kaavamääräyksin on myös erittäin hyvä asia ilmastovaikutusten hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen varautumiseksi. Hiilineutraaliusselvityksessä mainittua kaavalle asetettua tavoitetta A-energialuokasta asuintaloille, ei ole kuitenkaan ole sisällytetty kaavamääräyksiin. Myös rakentamisen hiilijalanjälkeä voidaan ohjata kaavamääräyksin.

ELY-keskus viittaa myös lausuntoonsa lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteista (17.4.2023) ja toteaa, että asemakaavojen ilmastovaikutusten arvioinnin yhdenmukaisuuteen ja vertailukelpoisuuteen on syytä edelleen kiinnittää huomiota. On myös huomattava, että rakenneratkaisujen hiilijalanjälkeen voidaan vielä vaikuttaa huomattavasti toteuttamisvaiheessa. Jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa tulee täten varmistaa, että haitallisia vaikutuksia lievennetään riittävällä tavalla. Esimerkiksi reittien laatuun ja liiketilojen sijaintiin liittyvillä yksityiskohdilla on todennäköisesti suhteellisen merkittäviä myönteisiä tai kielteisiä vaikutuksia kestävien kulkumuotojen käyttöön, ja tähän tulee edelleen kiinnittää huomiota.

Meluntorjunta
Kaava-alueelle tehdyn meluselvityksen mukaan asuinrakennusten Tikkurilantien puoleisille julkisivuille kohdistuu ennustetilanteessa tie- ja raitiotieliikenteen takia enimmillään 66 dB:n päiväajan keskiäänitaso.

Kaavamääräyksen mukaan: "*Asunnot tulee suunnitella joko siten, että ne eivät avaudu ainoastaan julkisivuille, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna, tai suunnittelussa tulee varmistaa teknisin ratkaisuin julkisivuun kohdistuvan melutason vähentäminen.*" Kaikille asunnoille tulisi kaavassa varmistaa myös VNP (993/1992) ohjearvot täyttävä aukeamissuunta.

Kaikki parvekkeet on kaavassa määrätty lasitettaviksi, mikä on hyvä asia. Korkeiden melutasojen vuoksi parvekkeita ei tulisi sijoittaa Tikkurilantien puoleiselle julkisivulle. Tarvittaessa parvekkeet voidaan korvata viherhuoneilla.

Kaavamääräyksissä on otettu huomioon oleskelupihojen riittävä väliaikainen suojaus vaiheittaisen rakentamisen aikana. Tämä on hyvä ratkaisu.

Kaava-aineistossa ei ole käsitelty raitiotien mahdollisia tärinä- ja runkomeluvaikutuksia kaava-alueelle. Tältä osin kaavaselostusta tulee täydentää ja tarvittaessa ottaa huomioon merkinnöissä ja määräyksissä.

Vastine:
Asemakaavan selostusta on täydennetty rakentamisen aiheuttaman metsäkadon ja maaperän hiilensidontakyvyn osalta. Tavoite asuintalojen A-energialuokasta huomioidaan tontinluovutuksessa, minkä vuoksi sitä ei ole kirjattu kaavamääräyksiin.

Asemakaavan melumääräyksiä on täydennetty ELY-keskuksen lausunnon perusteella. Kaavamääräyksen mukaan asuinhuoneistojen tulee avautua myös julkisivulle, jolla ulko-oleskelualueiden päiväaikainen melutaso ohjearvo ei ylity. Lisäksi julkisivuille, joihin kohdistuu yli 65 dB:n päiväaikainen keskiäänitaso, ei suositella rakennettavan oleskeluparvekkeita. Viherhuoneet ovat sallittuja. Mahdolliset oleskeluparvekkeet tulee ne lasittaa ja akustoida siten, että melun ohjearvotaso saavutetaan.

Tikkurilantielle kaava-alueen viereen suunniteltu ratikkalinja ei ole osa käynnissä olevaa Vantaan ratikka -hanketta, vaan ratikan yleissuunnitelmassa (2019) tutkittu mahdollinen raitiotievaraus Tikkurilantieltä Aviabulevardille. Tämän mahdollisen ratikkayhteyden rakentamisesta ei ole olemassa tarkempaa hankesuunnitelmaa ja sen toteutuminen on epävarmaa. Todennäköisesti asemakaavamuutoksen mukaiset korttelit rakentuvat alueelle ensin, jolloin myöhemmin alueelle rakennettavan raitiotien suunnittelussa täytyy huomioida sen varrella olevat rakennukset ja hankkeet. Siltä varalta, että asemakaavan mukaiset korttelit rakentuisivat vasta raitiotien rakentamisen jälkeen, on AK- ja YL-korttelialueiden kaavamääräyksiin lisätty määräys liikennetärinän ja runkomelun huomioimisesta. Raitioliikenteen melu on huomioitu meluselvityksessä ja asemakaavamääräyksissä, jotta raitioliikenteen melu ja rakennusten äänieristävyyden riittävyys ei muodostu raitiotien rakentamisen esteeksi ja varmistetaan hyvien asuinolosuhteiden säilyminen myös siinä tapauksessa, että raitiotie toteutuu.

Tarkistukset:
Asemakaavan selostusta sekä melua ja tärinää koskevia kaavamääräyksiä on täydennetty lausunnon perusteella.

NRO 7
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL), 21.8.2023

Lausunto:

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole lausuttavaa Tikkurilantie 129 asuinkortteli ja päiväkoti asemakaavan muutosehdotuksesta (002519).

Vastine:
-

Tarkistukset:
Lausunto ei edellytä muutoksia kaavaehdotukseen.

24 § **Asemakaava ja asemakaavan muutos 741800 sekä tonttijako, 74 Havukoski / Rosenlund osa 2**

VD/6834/10.02.04.00/2021
SP/MJA/MAI/VIK/JT

Asemakaavalla mahdollistetaan kunnallistekniikan rakentaminen, jotta Rosenlundin alueen asukkaat voisivat päästä vesihuollon piiriin. Asemakaavalla osoitetaan maatilarakennusten korttelialue, täydennetään Rosenlundintien vartta erillispientaloilla ja osoitetaan Rosenlundintie katualueeksi. Asemakaava mahdollistaa 800 k-m2 rakentamista. Asemakaava jatkaa asemakaavaa 471600 Rosenlund (kv 31.1.2022).

Asemakaava koskee korttelia 74612 ja katualuetta, kaupunginosassa 74 Havukoski.

Tonttijako koskee korttelia 74612.

Alue sijaitsee Hanabölen peltoalueen länsiosassa, peltosaarekkeella Hiekkaharjun golfkeskuksen ja Koivukylän kierrätyskeskuksen välissä, pääradan itäpuolella.

Hakija
Asemakaava on laadittu kaupungin aloitteesta, koska se on välttämätön voimassa olevan asemakaavaan 741600 Rosenlund osa 1 liittyvien kadun ja kunnallistekniikan toteuttamiseksi.

Maanomistus
Alue on yksityisessä omistuksessa.

Valmistelu
Kaava on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa pientalovaltaista asuinaluetta AP ja maatalousaluetta MT. Lisäksi kaava-alue rajautuu maisemallisesti arvokkaaseen alueeseen.

Asemakaava
Alueen länsireunassa sijaitseva vanha tilakeskus osoitetaan maatilarakennusten korttelialueeksi. Rosenlundintien varteen sijoitetaan uusi erillispientalojen korttelialue ja Rosenlundintie osoitetaan katualueeksi. Erillispientalojen korttelialue rajataan istutettavalla alueella peltomaisema vastaan. Rosenlundin kukkulaa ympäröivä puustoa määrätään hoidettavaksi siten, että se muodostaa maisematilalle eheän reunavyöhykkeen.

Asemakaava mahdollistaa 800 k-m2 rakentamista. Rakentamisesta 200 k-m2 sijoittuu AM-alueelle ja 600 k-m2 AO-alueelle. AO-alueen tehokkuus on e=0.2. Asemakaava jatkaa asemakaavaa 471600 Rosenlund (kv 31.1.2022).

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 14.4.2022 ja päivitetty 13.2.2023.

Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 9 kappaletta. Mielipiteet täydensivät lähtötietoja ja ne otettiin huomioon suunnittelussa.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaavassa sovelletaan kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaava kohdistuu yksityiselle maalle ja tuottaa pientalojen rakennuspaikkoja (n. 5 kpl).

Sopimus
Asemakaavaan liittyy maankäyttösopimus.

Kaupunkiympäristölautakunta 6.6.2023 § 19

Kaupunkisuunnittelujohtaja va:n esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 6.6.2023 päivätty asemakaavaehdotus 741800 sekä tonttijakoehdotus, 74 Havukoski / Rosenlund osa 2.
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginhallitus 19.6.2023 § 30

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 6.6.2023 päivätty asemakaavaehdotus 741800 sekä tonttijakoehdotus, 74 Havukoski / Rosenlund osa 2.
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Nähtävilläolo
Asemakaavaehdotus 741800 sekä tonttijakoehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 28.6.2023 – 28.8.2023 ja siitä on pyydetty 5 lausuntoa. Määräaikaan mennessä saatiin 1 muistutus ja 4 lausuntoa.

Muistutus
Yksityishenkilö on tyytymätön alueen kehitykseen ja hänellä on huomautuksia katusuunnitelmasta: alue ei tarvitse asfalttipäällysteistä tietä, katuvaloja tai ajoneuvojen kääntöpaikkaa.
Vastineena esitetään, että asemakaava on laadittu yleiskaavan mukaisesti. Asemakaavaratkaisussa on pyritty huomioimaan tulevat uudisrakennukset alueen ympäristön vaatimusten ja piirteiden mukaisesti. Katualueelle lisätään kaavamääräys ja katusuunnitelmasta vastaa katusuunnitteluyksikkö.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 19.6.2023 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 5 kpl ja saatiin 4 kpl.

ELY esittää, että aidan korkeuden kaavamääräystä tarkastetaan. Lisäksi olemassa olevan maatilakeskuksen rakennusten ja ympäristön suojelutavoitteita on kuvattava tarkemmin kaavaselostuksessa ja pohjavesialueen määräystä täydennettävä.

Vastineena todetaan, että aidan korkeuden kaavamääräys on tarkistettu. Kaavaselostuksessa alueen yleiskuvauksen osioon on lisätty Vantaan kaupunginmuseon inventoinnin yhteydessä laadittu kuvaus rakennuksista, jossa inventoinnin yhteydessä todettiin kyseisten rakennusten rakennusperintöarvot vaatimattomiksi. Lausunnossa mainittu pohjavesialueetta koskeva sisältö on jo nykyisessä määräyksessä otettu huomioon.

Vantaan kaupunginmuseo esittää, että avoimessa maisemassa sijaitsevan tielinjauksen käsittelyyn tulisi liittää myös asemakaavamääräys, jolla voidaan taata maaseutumaisen ilmeen säilyminen alueella ja ylläpitää maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen arvoja.

Vastineena esitetään, että katualueelle lisätään kaavamääräys.

HSY esittää, että kaavaselostuksen liitteenä tulee esittää vesihuollon esisuunnitelma.
Vastineena todetaan, että vesihuollon esisuunnitelmaa ei liitetä kaavaselostukseen. Suunnitelman tiedot ovat saatavilla asianosaisille tahoille.

Vantaan energia haluaa, että maakaapeleiden sijainnit otetaan huomioon.
Vastineena, maakaapeleiden sijainnit on otettu kaavaehdotuksessa huomioon.

Tehdyt tarkistukset
Kaavakarttaan on tehty teknisiä tarkistuksia.

Kaavakartan otsikkoon on lisätty teksti asemakaavan muutoksesta. Rosenlundintien katualueen kaavoitus toteutetaan kahdessa erillisessä asemakaavassa. Kun näiden kahden kaava-alueen rajat kohtaavat, on tarpeen yhdistää rajaviivat saumattomaksi katutilaksi, varmistaen näin jatkuvuus katutilan suunnittelussa. Tämä tieto on olennainen päivitettäessä ajantasa-asemakaavaa. Eli jo kaavoitetun katualueen rajan viivojen poistoa varten tarvitaan asemakaavan muutosta.

Aidan määräys on tarkistettu ja katualueelle on lisätty kaavamääräys: Alueella todetut maisemalliset arvot tulee pyrkiä huomiomaan sinne tehtävissä katusuunnitelmissa. Katusuunnitelmista tulee pyytää paikallisen museoviranomaisen lausunto.

Kaavaselostukseen on tehty lisäyksiä ja tarkennuksia.

Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaupunkiympäristölautakunta 19.9.2023 § 15

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutukseen ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 19.9.2023 päivätty, asemakaava- ja asemakaavanmuutosehdotus 741800 sekä tonttijakoehdotus, 74 Havukoski / Rosenlund osa 2,
c) kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Sopimus
Asemakaavamuutokseen liittyvä maankäyttösopimus on allekirjoitettu 1.11.2023.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 24

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutukseen ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 19.9.2023 päivätty, asemakaava- ja asemakaavanmuutosehdotus 741800 sekä tonttijakoehdotus, 74 Havukoski / Rosenlund osa 2,
c) kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavaehdotus 19.9.2023
- Asemakaavan selostus 19.9.2023
- Muistutukset ja vastineet 19.9.2023
- Lausunnot ja vastineet 19.9.2023

Täytäntöönpano: ote valtuustolle / laki- ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Mari Jaakonaho, p. 050 302 9411,
asemakaava-arkkitehti Mikel Aizpuru, p. 050 302 9410
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

741800

Päiväys
Datum

19.9.2023

Vantaan kaupunki

Rosenlund osa 2

Kaupunginosa 74, Havukoski

Vanda stad

Rosenlund del 2

Stadsdel 74, Havukoski

Asemakaava
Osa korttelia 74612 sekä katualue.
Asemakaavan muutos
Katualueen rajat.
Tonttijako
Osa korttelia 74612.

1:2000

Detaljplan
Del av kvarteren 74612 samt gatuområde.
Ändring av detaljplanen
Gatuområdets gränser.
Tomtindelning
Del av kvarteren 74612.

1:2000

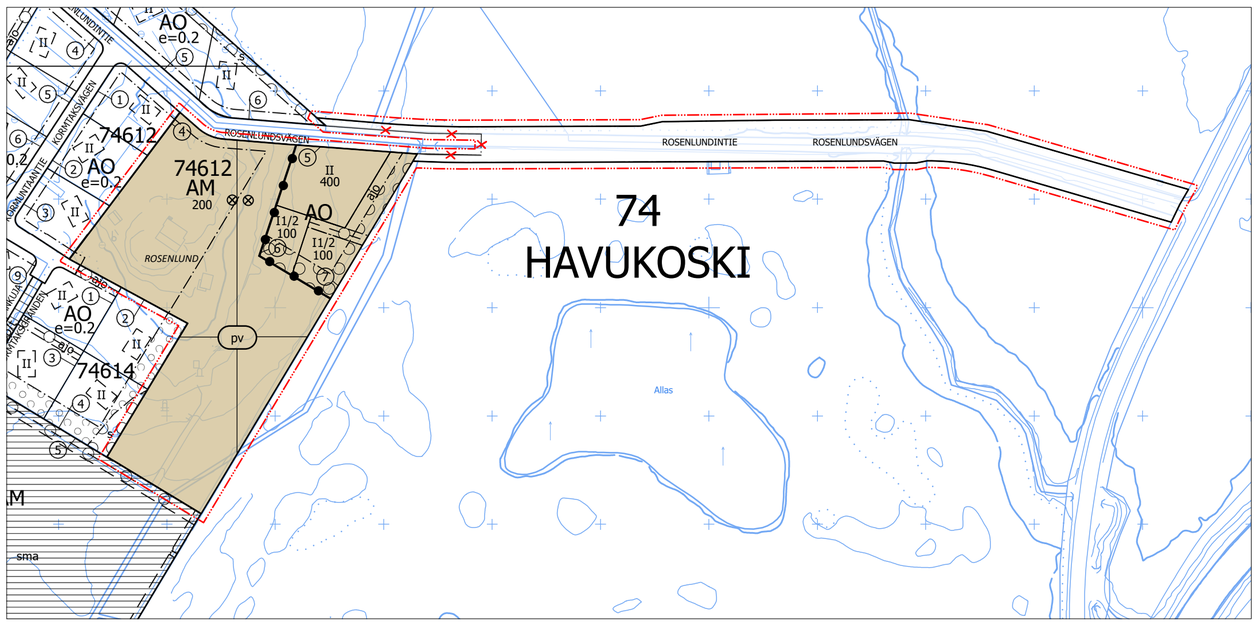

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

AO

Erillispientalojen korttelialue.

Korttelialueille voidaan rakentaa yksi- tai kaksiasuntoisia pientaloja. Yhdelle tontille saa rakentaa enintään kaksi asuinrakennusta.

Alueelle rakennettaessa on huolehdittava siitä, että rakennus sijainniltaan, mittakaavaltaan, tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu kyläkuvaan.

Rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa 40 m² talousrakennuksen asuinrakennusta kohti.

Talousrakennuksen saa rakentaa vähintään metrin etäisyydelle tontin rajasta.

Rakennuksessa tulee olla harjakatto ja ulkonevat räystäät.

Tontteja voidaan rajata toisiaan vasten lauta-aidoilla.

Lyijyä sisältävien pintamaiden käsittelystä on tehtävä selvitys rakennusluvan yhteydessä. Pilaantunut maaperä on tarvittaessa puhdistettava.

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Tonttien hulevesiviemäreihin tulee asentaa yksisuuntaventtiili ennen vesien johtamista kunnan hulevesiviemäriin. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Rekolanojan tai Frasanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten sementumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu. Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallintaohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.

Tontilla tulee saavuttaa vähintään vihertehokkuus 1,2.

Autopaikkojen vähimmäismäärä on 2 ap/asunto.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för fristående småhus.

På området får man bygga småhus med en eller två bostäder. Det är tillåtet att bygga högst två bostadsbyggnader per tomt.

Då man bygger i området ska man sörja för att byggnaden till sin placering, skala och stil och till sina material passar in i bybilden.

Utöver byggrätten får byggas 40 m² ekonomiutrymmen per bostadshus.

Ekonomibyggnaden får byggas på minst en meters avstånd från tomtgränsen.

Byggnaden ska ha åstak och utskjutande takfot.

Tomterna kan avgränsas mot varandra med brädstaket.

En utredning över hanteringen av ytjordsskikt som innehåller bly ska göras i samband med bygglovet. Förorenad jordmån ska vid behov renas.

I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. I tomternas dagvattenavlopp ska det installeras bakventil innan vattnet leds till det kommunala dagvattenavloppet. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden.

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Räckhalsbäckens eller Frasabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatsen ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats. Hanteringen av byggplatsvatten har beskrivits i bl.a. anvisningen om hanteringen av dagvatten från byggplatser RT89-11230 och i HRM:s anvisningar om byggplatsvatten.

Tomten ska ha minst 1,2 i gröneffektivitet.

Minimiantalet bilplatser är 2 bp/bostad.

AM

Maatilojen talouskeskusten korttelialue.

Korttelin asuinrakennusten tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus. Kortteliin saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi sauna-, talous-, varastorakennuksia tai vastaavia.

Korttelin asuinrakennukset tulee rakentaa rakennusalan sisälle. Kortteliin talous-, varastorakennuksia tai vastaavia rakennelmia saa rakentaa rakennusalan ulkopuolelle.

Rosenlundin kukkulaa ympäröivää puustoa on säilytettävä tai hoidettava siten, että se muodostaa maisematilalle eheän reunavyöhykkeen, jolla kasvaa puita ja pensaita. Reunavyöhykkeen läpi voidaan avata näkymiä. Reunavyöhykkeelle saa huolellisesti maisemaan sovittaen rakentaa talousrakennuksia ja muita rakennelmia.

Lyijyä sisältävien pintamaiden käsittelystä on tehtävä selvitys rakennusluvan yhteydessä. Pilaantunut maaperä on tarvittaessa puhdistettava.

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Tonttien hulevesiviemäreihin tulee asentaa yksisuuntaventtiili ennen vesien johtamista kunnan hulevesiviemäriin. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Rekolanojan tai Frasanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten sementumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu. Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallintaohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.

Kvartersområde för lantbrukslägenheters driftscentrum.

Bostadsbyggnaderna i kvarteret ska bilda en enhetlig helhet. I kvarteret får man utöver byggrätten bygga bastu-, ekonomi- eller förrådsbyggnader eller motsvarande.
Kvarterets bostadshus ska byggas innanför byggnadsytan. Kvarterets ekonomibyggnader, förråd och andra motsvarande konstruktioner får byggas utanför byggnadsytan.

Trädbeståndet runt Rosenlunds kulle ska bevaras och skötas så att det bildar en enhetlig gränszon för landskapet och var det växer träd och buskar. Genom gränszonen får öppnas vyer. På gränszonen får byggas ekonomibyggnader och andra konstruktioner som anpassas till landskapet.

En utredning över hanteringen av ytjordsskikt som innehåller bly ska göras i samband med bygglovet. Förorenad jordmån ska vid behov renas.

I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. I tomternas dagvattenavlopp ska det installeras bakventil innan vattnet leds till det kommunala dagvattenavloppet. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden.

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Räckhalsbäckens eller Frasabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatsen ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats. Hanteringen av byggplatsvatten har beskrivits i bl.a. anvisningen om hanteringen av dagvatten från byggplatser RT89-11230 och i HRM:s anvisningar om byggplatsvatten.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Osa-alueen raja.

Gräns för delområde.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

3

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

74

Kaupunginosan numero.

Stadsdelsnummer.

HAVU

Kaupunginosan nimi.

Stadsdelens namn.

74612

Korttelin numero.

Kvartersnummer.

ROSENLUNDINTIE

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

ROSENLUND

Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.

Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.

300

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

II

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.

I 1/2

Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta ullakon tasolla saa käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.

Ett bråktal efter en romersk siffra anger hur stor del av arealen i byggnadens största våning man får använda i vindsplanet för utrymme som inräknas i våningsytan.

Rakennusala.

Byggnadsyta.

Rakennettava aita.

Aidan tulee olla 120 cm korkea.

Ett staket som ska byggas.

Staketet ska vara 120 cm högt.

Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.

Del av område där träd och buskar skall planteras.

Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.

Träd som ska skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.

Katu.

Gata.

Alueella todetut maisemalliset arvot tulee pyrkiä huomiomaan sinne tehtävissä katusuunnitelmissa. Katusuunnitelmista tulee pyytää paikallisen museoviranomaisen lausunto.

De landskapsvärden som konstaterats på området bör beaktas i de gatuplaner som utförs där. Utlåtande om gatuplanerna bör begäras av de lokala museimyndigheterna.

ajo

Ajoyhteys.

Körförbindelse.

Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.

Del av område reserverad för underjordisk ledning.

pv

Tärkeä pohjavesialue.

Alueella harjoitettava toiminta ei saa vaarantaa pohjaveden laatua tai määrää. Maaperän ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi öljy- tai muita kemikaalisäiliöitä ei saa sijoittaa maan alle ja ajoneuvojen huoltoon ja korjaukseen tarkoitetut tilat tulee varustaa tiiviillä pinnoitteella sekä viemäröidä öljynerottimen kautta jätevesiviemäriin. Maaperän lyijypitoisuus on tarkistettava ja tarvittaessa puhdistettava ennen rakennustöiden aloittamista.

Viktigt grundvattensområde.

Verksamheten på området får inte medföra risk för grundvattens kvalitet eller kvantitet. För att undvika att jordmånen och grundvattnet förorenas får oljecisterner eller andra kemikaliecister-ner inte placeras under jord och de utrymmen som är avsedda för service och reparation av for-don skall förses med en tät ytbeläggning och avlopp via en oljeavskiljare till avloppsledningen. Blyhalten i marken måste kontrolleras och vid behov måste marken renas före byggnadsar-betena inleds.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Mari Jaakonaho, Aluearkkitehti, 6.9.2023 13.33

Kimmo Junttila, Kaupungingeodeetti, 25.9.2023 10.12

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

741800 ROSENLUND OSA 2

HAVUKOSKI

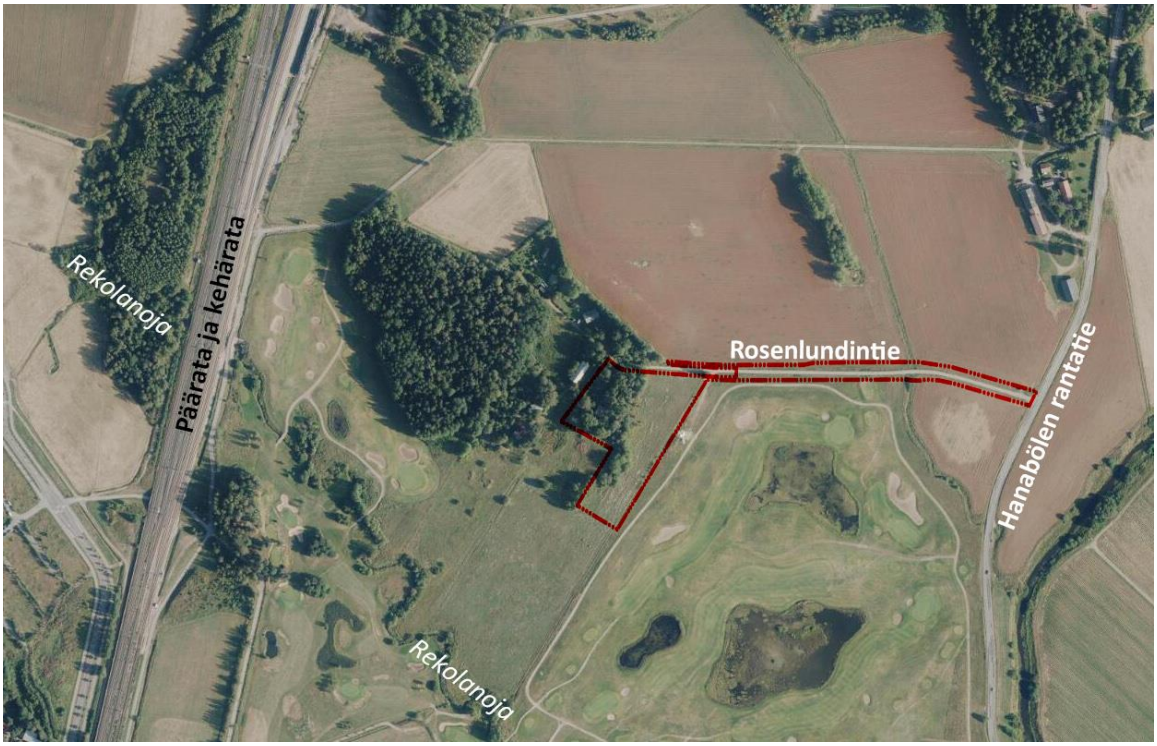

Ilmakuvassa kaavoitettava alueen rajaus punaisella.

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavan selostus, joka koskee 19.9.2023 päivättyä asemakaavakarttaa nro 741800. Kaavoitus on tullut vireille 14.4.2022.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaava:

Osa korttelia 74612 ja katualueet.

Asemakaavan muutos:

Katualueen rajat.

Tonttijako:

Osa korttelia 74612.

Asemakaavalla mahdollistetaan kunnallistekniikan rakentaminen, jotta alueen asukkaat voisivat päästä vesihuollon piiriin. Asemakaavalla osoitetaan maatilarakennusten korttelialue, täydennetään Rosenlundintien vartta erillispientaloilla ja osoitetaan Rosenlundintie katualueeksi. Asemakaava mahdollistaa 800 k-m^2 rakentamista. Asemakaava jatkaa asemakaavaa 471600 Rosenlund (kv 31.1.2022).

Asemakaavaan liittyy maankäyttösopimus.

Asemakaavaan liittyy kunnallistekniikan rakentamissopimus.

Asemakaavan yhteydessä laaditaan tonttijako.

Asemakaavan laatija:

Mikel Aizpuru, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 050 302 9410.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI



Kaavoitettava alue sijaitsee Vantaan 74. Havukosken kaupunginosassa peltosaarekkeessa keskellä Hanabölen maisemallisesti arvokasta peltoaluetta. Se rajautuu lännessä Rosenlundin jo kaavoitettuun pientaloalueeseen, etelässä maatila-alueeseen, idässä Hiekkaharjun golfkenttään ja pohjoisessa Rosenlundintiehen.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Kaavoitus tuli vireille 14.4.2022 ja sai numeron 471800.
- Mielipiteet pyydettiin 15.5.2022 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 9 kappaletta.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitettiin 13.2.2023, kun kaava-alueeseen lisättiin Rosenlundintietä Hanabölen rantatie asti.
- Kaupunkiympäristölautakunta käsitteli 6.6.2023 asemakaavan muutosehdotusta.
- Kaupunginhallitus päätti 19.6.2023 asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti.
- Nähtävilläoloaikana (28.6.2023 – 28.8.2023) pyydettiin 5 lausuntoa ja saatiin 4 lausuntoa.
- Nähtävilläoloaikana (28.6.2023 – 28.8.2023) vastaanotettiin 1 muistutus.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 5

2. Lähtökohdat 5

2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 5

2.2 Suunnittelutilanne 11

3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 13

3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 13

3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 13

3.3. Asemakaavan tavoitteet 15

3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 16

4. Asemakaavan kuvaus 17

4.1 Kaavan rakenne 18

4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 18

4.3 Aluevaraukset 18

4.4 Kaavan vaikutukset 19

4.5 Ympäristön häiriötekijät 23

4.6 Nimistö 23

5. Asemakaavan toteutus 23

6. Kaavatyöhön osallistuneet 23

7. Asemakaavan seurantalomake 24

8. Asemakaavakartta ja –määräykset 26

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Janatuinen, A. (2011). Vantaan virtavesiselvitys 2010–2011. Vantaan kaupunki. Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö. Ympäristökeskus. 164 s.
- Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930 — 1979, Amanda Eskola. Inventointi-raportti. Vantaan kaupunki 2002, C15:2002, VMK 12, KSY 9/2002.
- Vantaan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet. Vantaan kaupunki, Ympäristökeskus 2005.
- Vantaan kaupunki (1/2020). Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma. Faunatican raportteja 1/2020, Manninen Olli & Nieminen Marko. 61 s.
- Wikholm, M. (2005). Inventointiraportti Hiekkaharjun lähimetsien ja Rekolanojan varren kääpälajistosta. Ympäristökeskus.
- Ojala, A. (2004). Rosenlundin kasvillisuusselvitys. Ympäristökeskus.
- Vantaan pienvesiselvitys 2009. Vantaan ympäristökeskus ja FCG Planeko Oy.
- Kulttuurimaisemaselvitys, Laura Muukka ja Anne Mäkynen. Vantaan kaupunkisuunnittelu 2005.
- Keravanjoen luontoympäristöinä monimuotoiset viheralueet – Linnusto, elinympäristöt ja virkistyskäyttö, Kari Lindblom. Vantaan Kaupunki.
- Melun- ja tärinäntorjunta maankäytön suunnittelussa. Hannu Airola 2013. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.
- Rosenlundin alueen navetan ja lähiympäristön lepakkoselvitys. 4.11.2020, FCG. Tiina Mäkelä.
- Vantaan vanhojen rakennusten inventointi, Amanda Eskola, 2018

1. TIIVISTELMÄ

Rosenlund 2 asemakaava tarvitaan, jotta alueen asukkaat voisivat päästä vesihuollon piiriin ja yleiskaavojen 2007 ja 2020 tavoitteet toteutuisivat alueen täydennysrakentamisesta pientaloalueeksi maisemallisesti arvokas peltoalue huomioiden. 29.3.2022 kuulutettiin voimaan Rosenlund 741600 asemakaava, josta nyt -kaavoitettava alue rajattiin pois. Asemakaavalla mahdollistetaan yhteensä kolme erillispientalotonttia sekä maatilojen talouskeskusten korttelialue. Kaava sallii rakentamista yhteensä 800 k-m^2. Lisäksi kaavassa osoitetaan Rosenlundintien katualuetta Hanabölen rantatielle asti.



2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Rosenlund on kallio- ja moreenikumpareiden muodostama metsäinen saareke keskellä Hanabölen viljelymaisemaa. Alueella sijaitsee kolme asuinrakennusta 1930–40-luvuilta sekä tiilijulkisivuinen paritalo 1970-luvulta, muutama talousrakennus, joista vanhimmat ovat 1900-luvun alusta ja pieni navetta 1800- ja 1900-lukujen vaihteesta. Rosenlundin alueella sijaitsee kolmen tilan rakennuksia (Rosenlund, Rönnbacka ja Aurinkorinne). Kyseisten tilojen rakennuskanta on inventoitu Vantaan vanhojen rakennusten inventoinnin yhteydessä 2018. Rakennusten rakennusperintöarvot todettiin vaatimattomiksi. Aluetta reunustaa länsiosassa metsikkö ja alueen läpi kulkee hiekkapintainen Rosenlundintie Hanabölen rantatieltä. Rosenlundin alue on nykyisellään rakennettu hyvin väljästi, mutta alue odottaa Rosenlundin asemakaavan 741600 mahdollistamaa uutta pientalorakentamista nyt kaavoitettavan alueen länsipuolelle.

Nyt kaavoitettavalla alueella ei ole asemakaavaa. Kaavoitettava ala on 2,01 ha Rosenlundin itäisessä rinteessä. Rinteen päällä moreenikumpareella on 1930-luvulla rakennettu asuinrakennus sekä useita talousrakennuksia 1900-luvun alusta, jotka muodostavat metsäisen pihapiirin. Kaavoitettavalla alueella maataloustoiminta käsittää nykyisin kanalan ja muutaman ponin. Alueen itäosa on savipohjaista avointa maatalousmaisemaa.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Rosenlund on Hanabölen avoimessa viljelymaisemassa erottuva osin metsäinen ja osin rakennettu saareke. Saarekkeen sisällä on entistä peltoa, joka on edelleen avoin alue. Vanhempien päärakennusten tuntumassa on kauniit mäntymetsiköt, joiden latvukset näkyvät kaukomaisemassa. Suunnittelualueella on yksi omakotitalo ja neljä pientä talousrakennusta.

Pellot suunnittelualueen itäpuolella ovat muuttuneet golfkentiksi vehreine nurmikoineen ja muotoiltuine kumpareineen.

Rosenlundin pääosin moreenipeitteiset kalliokumpareet kohoavat Hanabölen savitasangosta. Savitasangolla kiemurtelee Rekolanoja kaakkoon kohti Keravanjokea. Asemakaava-alue on itään viettävässä rinteessä, jonka pintamaalajeina on moreenia, silttiä, kalliota ja savea.

Kasvillisuus

Pienestä koostaan huolimatta Rosenlundin metsikkö (Kormuntaanmäki) on luonteeltaan monimuotoinen. Metsä on pääosin lehtomaista kangasta ja sen kasvillisuus on rehevintä metsän ja pellon reunavyöhykkeellä. Avokallioilta ja rinteiltä tavataan karumpiin oloihin sopeutunutta lajistoa.

Suunnittelualueella kasvaa monilajista ja 50–100-vuotiasta puustoa, kuten mäntyä, kuusta, rauduskoivua ja haapaa.

Vuonna 2020 tehdyssä koko Vantaan lahokaviosammalkartoituksessa Rosenlundin metsä todettiin luontotyypiltään lahokaviosammalelle potentiaaliseksi alueeksi, mutta alue ei koske nyt suunniteltavaa aluetta.

Vesistöt ja vesitalous

Kaava-alue kuuluu Frasanojan ja Rekolanojan valuma-alueisiin. Kaava-alueen maaperä on osin hiekkaa ja kalliota sekä osin savea ja silttiä. Nykyisin kaava-alueella on puita ja peltoa, jonka kuivatus perustuu avo-ojiin.

Pohjavedet

Kaavoitettava alue sijaitsee Valkealähteen I luokan pohjavesialueella, mutta se ei ole varsinaista pohjaveden muodostumisaluetta. Tämä pohjavesialue on merkittävä. Pohjavesialueelta otetaan jatkuvasti vettä Vantaan kaupungin vesilaitoksen tarpeeseen. Pohjavesialueella ei ole sallittua sellainen toiminta, joka saattaisi vaarantaa pohjaveden laadun tai määrän.

Eläimistö

Rosenlundin metsäalueella (Kormuntaanmäki) sijaitsee kanahaukan reviiri. Kaava-alueen länsipuolelle sijoittuvassa navetassa ja sen ympäristössä on tehty lepakkoselvitys (4.11.2020, FCG). Selvityksen mukaan navetalle ei sijoittunut lepakoiden lisääntymis-, levähdys- tai talvehtimispaikkoja tai niihin viittavia jälkiä.

Maaperä

Osa kaava-alueen rakennettavasta alueesta sijaitsee moreenikohoumien tuntumassa. Pohjamaa koostuu siellä lähinnä siltti- ja moreenikerroksista. Pienipiirteisesti vaihteleva kalliopinta ulottuu paikoin lähelle maanpintaa. Rakennukset voidaan tällä alueella perustaa pääsääntöisesti moreenin tai kallion varaan. Piha-alueet ja putkirakenteet voidaan tehdä maanvaraisina.

Kaava-alueen itäosa sijaitsee pehmeikköalueella. Pohjamaa koostuu 1–2 metrin paksuisesta kuivakuorikerroksesta ja noin 1–5 metrin paksuisesta pehmeän saven kerroksesta. Savikerrosten ala-

puolella on paksuudeltaan vaihteleva moreenikerros. Rakennukset perustetaan tällä alueella pääsääntöisesti paaluilla kovaan pohjaan. Paalupituudet ovat yleisesti 5–10 metriä. Piha-alueet ja putkirakenteet voitaneen pääosin tehdä maanvaraisina. Lyijyä sisältävien pintamaiden käsittelystä on tehtävä selvitys rakennusluvan yhteydessä

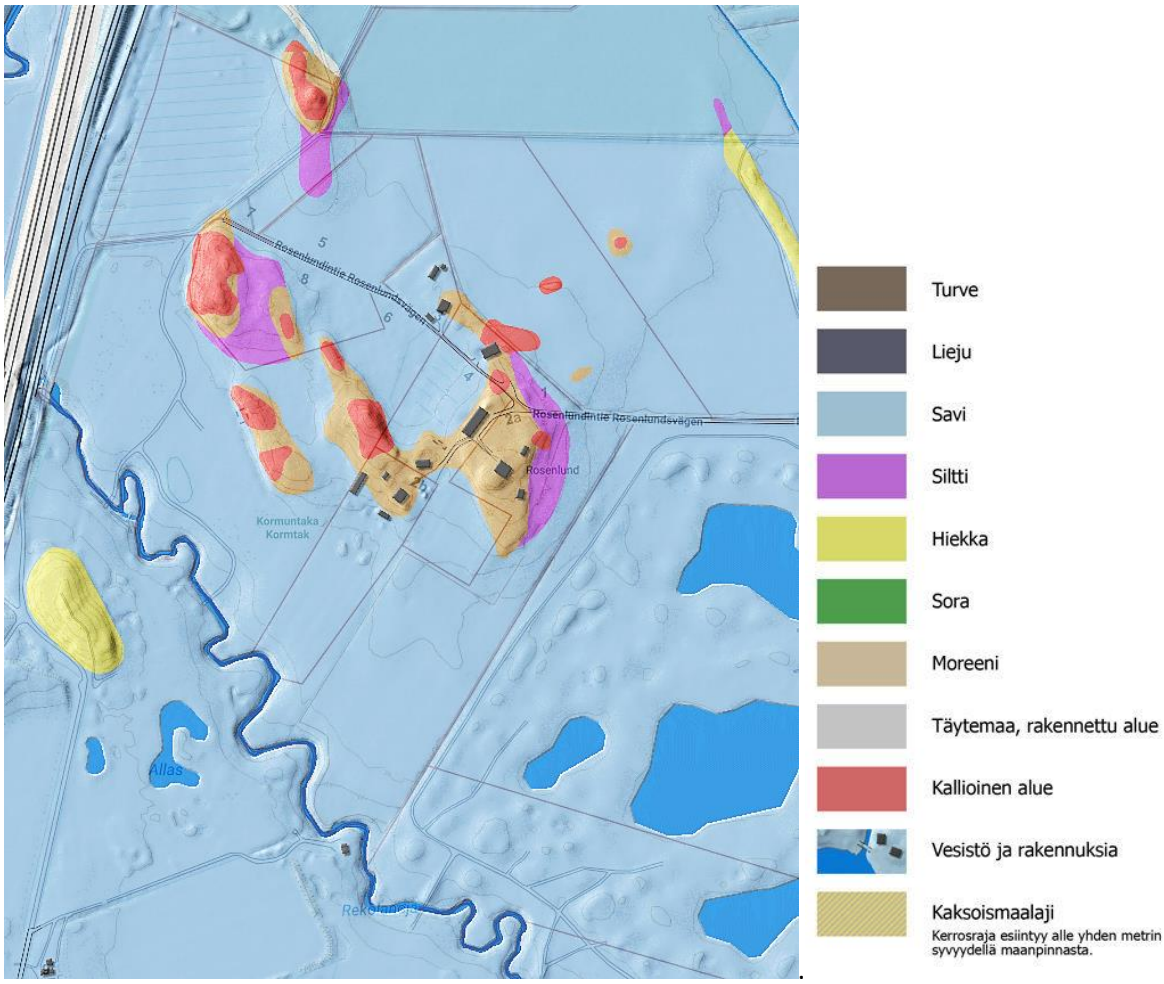

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Koivukylän suuralueella asui vuoden 2019 lopussa 30 208 asukasta ja Havukosken kaupunginosassa 8 352 asukasta. Koivukylän suuralueen väkiluku on kasvanut kuluneen vuosikymmenen aikana n. 21 %. Vastaavasti Havukosken kaupunginosan väkiluku on kasvanut n. 7 %. Seuraavan kymmenvuotiskauden aikana Koivukylän suuralueen ennustetaan kasvavan n. 4 159 asukkaalla ja Havukosken kaupunginosan n. 1 189 asukkaalla.

Asuminen

Havukosken kaupunginosassa asuminen on keskittynyt kerrostaloihin, joissa alueen asuntokannasta yli 90 % sijaitsee. Omakotitaloissa sijaitsee kaupunginosassa muutama % asunnoista, rivitaloissa hieman alle 10 %.

Kaava-alueen kylkeen, Rosenlundin kukkulan muulle alueelle on vuonna 2022 voimaan tulleen asemakaavan 741600 Rosenlund myötä tulossa uusia omakotitaloalueita. Kyseisessä kaavassa alueelle on sijoitettu 24 uutta omakotitonttia.

Palvelut ja työpaikat

Työpaikkojen määrä Koivukylän suuralueella vuoden 2017 tilastojen mukaan on 5 277. Vuoden 2017 lopussa Havukosken kaupunginosassa työpaikkoja oli yhteensä 1 191. Asemakaava-alueella ei ole palveluja. Lähimmät kaupalliset palvelut sekä koulut ja päiväkodit sijaitsevat alueelta pohjoiseen n. 1,2 km:n päässä Havukoskella tai saman verran etelään Hiekkaharjussa.

Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue on Havukosken kaupunginosan eteläosassa peltomaiseman keskellä. Työpaikat ja palvelut sijoittuvat muualle, Havukosken koulu (perusopetusta 6.–9. luokat) on kilometrin päässä. Suunnittelualueen länsipuolella kulkee kehärata sekä päärata. Etäisyydet suunnittelualueelta Koivukylän sekä Hiekkaharjun asemille ovat kävellen yhtä pitkät, noin 1,2 km.

Kaupunkikuva

Rosenlund on alun perin Hanabölen peltoalueen metsäsaarekkeeseen syntynyt pieni pientalorypäs. Talot ovat olleet pääosin alueelle johtavan Rosenlundintien varressa.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot

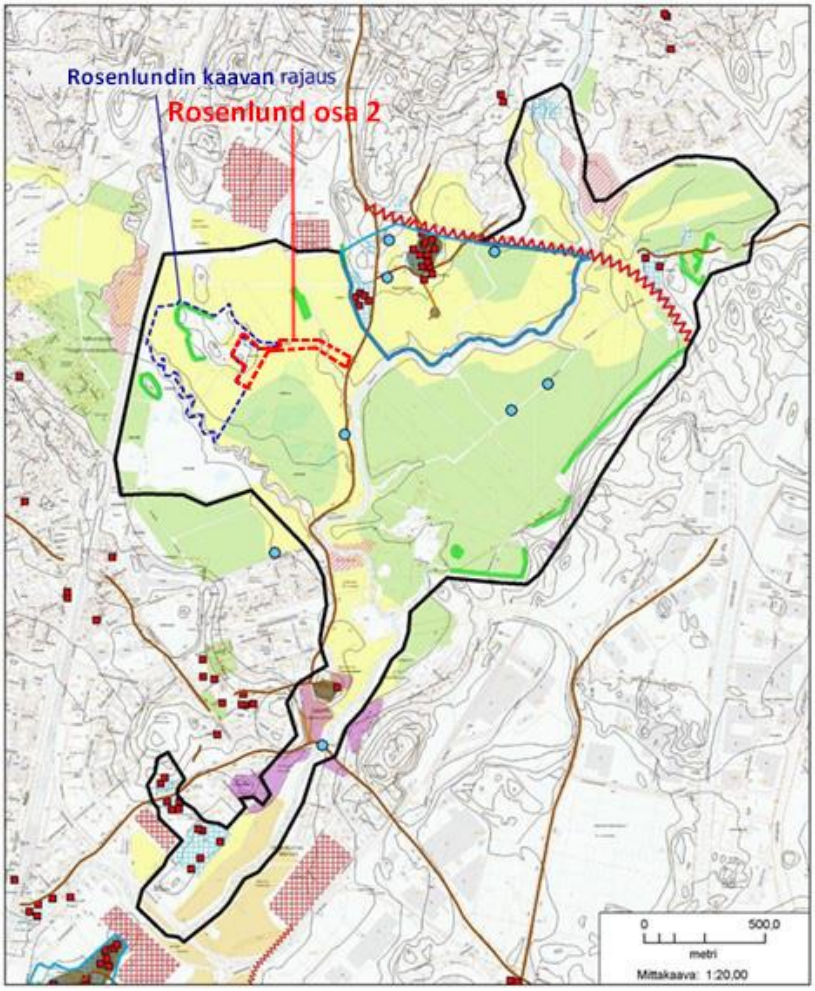

- Asemakaavoitettava alue kuuluu Hanabölen maisemallisesti arvokkaaseen alueeseen. Karttamerkintöjen selitykset seuraavalla sivulla. Lähde: Kulttuurimaisemaselvitys 2005.



Alueella on maaseudun kulttuurimaisemaa edustavia arvokkaita alueita maisemakuvallisten ja kulttuurihistoriallisten arvojen perusteella. Kartassa on esitetty Hanabölen kulttuurimaiseman kokonaisuus ja sen kulttuurimaisemaselvityksessä 2005 eritellyt arvot. Suunnittelualue on osa Hanabölen kylämaisemaa, joka on maakunnallisesti arvokkaaksi arvioitua kulttuuriympäristöä. Hanabölen kylämaisema avoimine peltoineen on syntynyt Keravanjoen varteen. Jo 1500-luvulla tunnetussa kylässä on säilynyt paljon rakennuskantaa 1700-luvulta. Yhdessä vanhan tiestön, joen ja ympäröivän peltomaiseman kanssa se muodostaa yhä melko yhtenäisen ja hyvin säilyneen kulttuurimaiseman. Keravanjoki ja ympäröivät pellot muodostavat edelleen yhtenäisen ja hyvin säilyneen kulttuurimaiseman.

Liikenne

Rosenlundin alue liittyy ympäristöönsä Rosenlundintien yksityistien kautta Hanabölen rantatiehen, joka on valtion ylläpitämä maantie (Mt 11568). Alueella ei ole sisäisiä kevyen liikenteen yhteyksiä, mutta siltä pääsee alueen rajalla kulkevalle Jokiniemen ja Havukosken väliselle radanvarsiraitille. Hanabölen rantatietä liikennöi kaksi bussilinjaa, joilla pääsee mm. Tikkurilaan ja Koivukylään sekä Helsinkiin. Lähin juna-asema on Hiekkaharju, josta pääsee Helsingin sekä Keravan suunnan paikallisjuniin ja kehärataa pitkin lentoasemalle. Bussipysäkeille etäisyyttä tulee n. puoli kilometriä ja juna-asemalle vähän yli kilometri.

Virkistys

Kaava-alueen itäpuolelle on toteutettu golfkenttä yleiskaavan virkistysalueelle. Talvisin kaava-aluetta ympäröiville pelloille ja golfkentille tehdään latuja.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Asemakaavan muutosalueen itäpuolelle on rakennettu vesihuolto. Alueen vedensaanti hoidetaan Rosenlundintien Vj110m jakelujohdosta. Jakelujohto on liitetty Koivukylänväylän d400 runkovesijohtoon.

Alueen vesijohtoverkko kuuluu Korson painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotusaseman, Tikkurilan painepiirin ja Koivukylän paineenkorotusaseman kautta. Korsossa sijaitsevan vesitornin tilavuus on 4000 m3, HW = +94,40 ja NW = +87,50. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 86.30 ja ylin on noin + 101.30. Painetasot on ilmoitettu N2000- järjestelmässä metreinä merenpinnasta (mvp).

Jätevesiviemäröinti

Alueen itäpuolelle on rakennettu jätevesiviemäröinti vuonna 1973. Alueen jätevedet kootaan Rosenlundintien d800 jätevesiviemäreillä.

Alueen jätevedet kulkeutuvat Keravanjoen suuntaista d800…d1200 runkoviemäriä pitkin Suutarilan jätevedenpumppaamon kautta Helsingin viemäriverkostoon. Lopulta jätevedet ohjataan Viikinmäen keskuspuhdistamolle puhdistettaviksi.

Hulevesiviemäröinti / hulevesijärjestelmä

Alueen hulevedet kulkeutuvat pintavaluntana Rosenlundin avo-ojia pitkin Frasanojaan ja Rekolanojaan ja edelleen Keravanjokeen. Hulevedet johdetaan Keravanjoen ja Vantaanjoen kautta mereen Vanhankaupunginlahdessa.

Kaukolämpö

Kaukolämpöputki kulkee radan vieressä asemakaava-alueen länsireunalla. Asemakaavoitettavan alueen nykyinen asuinrakennus ei kuulu kaukolämmön piiriin.

Sähköverkko

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n pienjänniteilmajohdot ja -maakaapelit sijaitsevat Rosenlundintien varressa sekä pääradalle johtavan polun kohdalla. Asemakaavan muutosalueella sähkönjakelu kuluttajille on toteutettu ilmajohtoverkolla. Uuden asemakaavan myötä alueen sähkönjakelu uusille liittymille toteutetaan kaapelointina ja olemassa oleva jakeluverkko saneerataan mahdollisuuksien mukaan maakaapeleiksi.

Ympäristöhäiriöt

Asemakaava-alueen länsireunassa kulkee päärata. Sen melualueet eivät ulotu asuntorakentamiseen varatuille korttelialueille.

2.1.4 Maanomistus

Kaavoitettava alue on yksityisen maanomistajien omistuksessa

Tunnus	Maanomistaja	Pinta-ala (ha)
92-415-3-1040	Yksityinen maanomistaja	1,5
92-415-2-23	Yksityinen maanomistaja	0,3
92-415-2-31	Yksityinen maanomistaja	0,3
Yhteensä		2,1

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

- Luodaan edellytykset väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Maakuntakaava



Asemakaava-alue

Alueella on voimassa Uusimaa-kaava 2050, joka korvaa kaikki muut voimassa olevat maakuntakaavat paitsi Östersundomin alueen kaavan. Maakuntavaltuusto hyväksyi kaavan 25.8.2020 ja maakuntahallitus päätti voimaantulosta 7.12.2020. Kaavasta valitettiin, minkä vuoksi Helsingin hallinto-oikeus kielsi päätöksen täytäntöönpanon. 24.9.2021 hallinto-oikeus totesi, ettei täytäntöönpanokieltoa ollut enää aihetta pitää voimassa siltä osin kuin valitukset oli hylätty, ja kaavakokonaisuus tuli pääosin voimaan.

Uusimaa-kaavassa 2050 alue on virkistysaluetta (vihreä) ja kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeää aluetta (vaaleansininen vaakaraitarasteri). Vieressä kulkee päärata.

Yleiskaava 2020

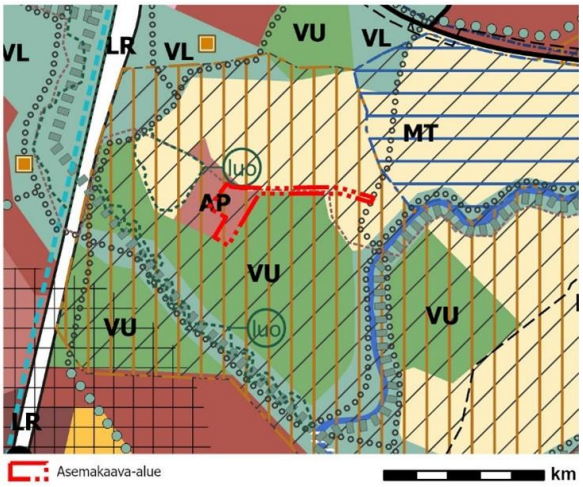

Alue sijoittuu pientalovaltaiselle asuinalueelle (AP). Musta katkoviiva osoittaa ohjeellisen ratsastusreitin, vinoviivarasteri arvokkaan kulttuuriympäristön ja pystysuuntainen viivarasteri maisemallisesti arvokkaan alueen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Kaava koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kartasta. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan kuulutuksella 11.1.2023. Kolmella alueella (Länsisalmi, Myllykyläntie 4-8 ja Hakkilan radanpidon alue) jää voimaan osin yleiskaava 2007. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

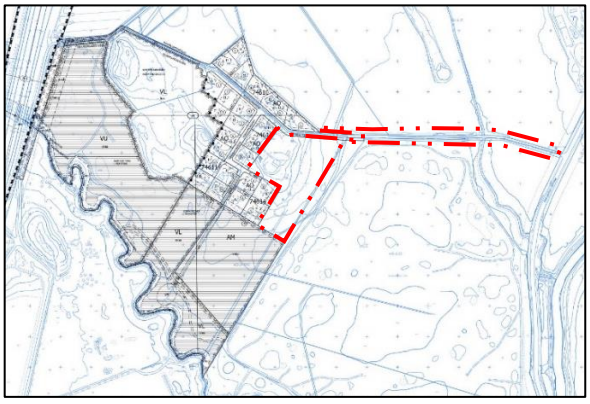

Kuvassa punaisella rajattu nyt asemakaavoitettava alue on ennestään kaavoittamaton. Alueen länsipuolella on voimassa 741600 Rosenlund asemakaava, joka tuli voimaan 29.3.2022. Muu kaava-aluetta ympäröivä alue on asemakaavoittamatonta.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Alueen länsipuolinen asemakaava Rosenlund 741600 kaavoitus käynnistettiin alueen asukkaiden kaavoituspyynnöistä ja hakemuksista, sai numeron 741600 ja kaavoitus tuli vireille 17.10.2011. Yksi asemakaavoituksen tavoitteista oli saada alueelle kunnallistekniikka. Kaava tuli voimaan 29.3.2022, mutta nyt kaavoitettava alue rajattiin siitä pois. Sen kaavoitus aloitettiin uudelleen numerolla 741800 ja kaava tuli vireille 14.4.2022. OAS päivitettiin 13.2.2023 laajentamalla katualuetta Hanabölen rantatielle asti.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (yrityspalvelut, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Mielipiteet 14.4.2022 päivätystä **osallistumis- ja arviointisuunnitelma**sta pyydettiin 15.5.2022 mennessä (MRL 62§) ja niitä saatiin 6 kappaletta. Mielipiteet 13.2.2023 päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 17.3.2023 mennessä (MRL 62§) ja niitä saatiin 9 kappaletta, joista osa toisti 15.5.2022 mennessä pyydettyjä mielipiteitä.

Mielipiteet tiivistetysti alla:

Caruna: kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa

Helsingin seudun liikenne HSL: ei ole lausuttava.

Fingrid: ei ole lausuttava. Alueella ei ole Fingridin voimajohtoja eikä muita toimintoja.

Vantaan energia ja Vantaan energia sähköverkot Oy: Maakaapeleiden sijainti on otettava huomioon. Asemakaavan alueelle tulee mitoittaa ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon (vm). Alueella ei sijaitse Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia.

Vantaan kaupunginmuseo: Alueella ei sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Alueella arvokasta on avoimet peltomaisemat ja kyläkeskuksen vanhimmat rakennukset.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY: Suunnittelualueen nykyinen ja tuleva rakennuskanta on liitettävissä parhaillaan suunnitteilla oleviin myös asemakaavaa 741600 Rosenlund palveleviin vesihuoltoverkostoihin niiden valmistuttua.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes): ei lausuttava.

Tikkurilan golfkeskus oy on hakenut rakennuslupaa golfkentän laajennukselle Rosenlundintien pohjoispuolisille peltoalueille ja haluaisi, että tien ylittäminen otettaisiin huomioon katusuunnittelussa.

Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys esittää, että Luo-alueet tulisi ottaa huomioon sekä tonttien sijoittelussa että hulevesien hoidossa.

Nähtäville asettaminen ja lausuntojen pyytäminen

Kaupunkiympäristölautakunta käsitteli 6.6.2023 asemakaavan muutosehdotusta. Kaupunginhallitus päätti 19.6.2023 asettaa kaavan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti. Asemakaavan muutosehdotus oli nähtävillä (MRA 27 §) 28.6.2023 – 28.8.2023. Tänä aikana saatiin 1 muistutus. Lausuntoja pyydettiin 5 kappaletta ja saatiin 4 kappaletta. Ohessa muistutuksen ja lausuntojen pääkohdat.

Muistutukset

Yksityishenkilö on tyytymätön alueen suunnitelmiin. Katusuunnitelmasta muistutuksen jättäjä huomauttaa, ettei alue tarvitse asfalttipäällysteistä tietä, katuvaloja tai ajoneuvojen kääntöpaikkaa.

> *Vastine: asemakaava on laadittu yleiskaavan mukaisesti. Asemakaavaratkaisussa on pyritty huomioimaan tulevat uudisrakennukset alueen ympäristön vaatimusten ja piirteiden mukaisesti. Katualueelle lisätään kaavamääräys: ”Alueella todetut maisemalliset arvot tulee pyrkiä huomiomaan sinne tehtävissä katusuunnitelmissa. Katusuunnitelmista tulee pyytää paikallisen museoviranomaisen lausunto”. Katusuunnitelmasta vastaa katusuunnitteluyksikkö ja katusuunnitteluprosessin aikana on mahdollista esittää mielipiteitä katusuunnitelman sisällöstä.*

Lausunnot

ELY esittää, että aidan korkeuden kaavamääräystä tarkastetaan ottamaan kantaa myös aidan korkeuteen. Lisäksi olemassa olevan maatilakeskuksen rakennusten ja ympäristön suojelutavoitteita on kuvattava tarkemmin kaavaselostuksessa ja pohjavesialueen määräystä täydennettävä.

> *Vastine: aidan korkeuden kaavamääräys on tarkistettu. Alueen yleiskuvaukseen on lisätty Vantaan kaupunginmuseon inventoinnin yhteydessä laadittu kuvaus rakennuksista. Inventoinnin yhteydessä todettiin kyseisten rakennusten rakennusperintöarvot vaatimattomiksi. Vantaan kaupunki ei katso tarpeelliseksi tehdä tarkennuksia pohjavesialuetta koskevaan määräykseen, sillä lausunnossa mainittu sisältö on jo nykyisessä määräyksessä otettu huomioon.*

Vantaan kaupunginmuseo esittää, että avoimessa maisemassa sijaitsevan tielinjauksen käsittelyyn tulisi liittää myös asemakaavamääräys, jolla voidaan taata maaseutumaisen ilmeen säilyminen alueella ja ylläpitää maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen arvoja.

> *Vastine: Katualueelle lisätään kaavamääräys: ” Alueella todetut maisemalliset arvot tulee pyrkiä huomiomaan sinne tehtävissä katusuunnitelmissa. Katusuunnitelmista tulee pyytää paikallisen museoviranomaisen lausunto”*

HSY esittää, että kaavaselostuksen liitteenä tulee esittää vesihuollon esisuunnitelma.

> *Vastine: Vesihuollon esisuunnitelmaa ei liitetä kaavaselostukseen. Suunnitelman tiedot ovat saatavilla asianosaisille tahoille.*

Vantaan energia haluaa, että maakaapeleiden sijainnit otetaan huomioon.

> *Vastine: maakaapeleiden sijainnit on otettu kaavaehdotuksessa huomioon*.

Nähtävillä olon jälkeen tehtiin tarkistuksia kaavakarttaan ja kaavaselostusta täydennettiin.

Tarkistukset eivät ole oleellisia eivätkä aiheuta kaavan uutta nähtäville asettamista.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022 – 2025 strategia (Kv 31.1.2022):

Innovaatioiden Vantaa -strategian mukaan rohkea, rento ja viihtyisä Vantaa on kestävyyden edelläkävijä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Haluamme säilyttää luontomme monimuotoisuuden. Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018 päivitetty KV 10.10.2022 § 7[SA1])

- Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.
- Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015)

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

- Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:
- Hiilineutraalius ja resurssiviisaus ovat maankäytön suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtina.
- Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
- Viherrakenne on terveyttä tukevaa ja hyvinvointia luova. Säilytetään ja parannetaan viheralueiden saatavuutta.
- Luodaan hyvät edellytykset kestävälle ja monimuotoiselle liikkumiselle.
- Vähennetään liikkumistarvetta.
- Vähennetään lämmityksen päästöjä.
- Edistetään vähähiilistä rakentamista.
- Edistetään rakentamisen kiertotaloutta.
- Vähennetään infrarakentamisen ja massojenhallinnan hiilijalanjälkeä.
- Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti.
- Vahvistetaan toimia metsä- ja suoluonnon monimuotoisuuden parantamiseksi.
- Vesistöjen luonnontilaisuutta ja monimuotoisuutta parannetaan.
- Varmistetaan kattava avoimien alueiden (esim. niityt) verkosto.

- Suojellaan luontoa kulumiselta.
- Hiilinielujen ja hiilivarastojen vahvistaminen.
- Kasvatetaan hiilikädenjälkeä ja edistetään hiilinegatiivisuutta.

3.3.2 Muut tavoitteet

Kaupunki

Kaupungin tavoitteena on yleiskaavan mahdollistamaa täydennysrakentamista arvokas maisema-alue huomioiden ja Rosenlundintien kaavoittaminen katualueeksi.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Maanomistajan kanssa tarkasteltiin useita vaihtoehtoisia ratkaisuja täydennysrakentamisen ratkaisuiksi. Haluttiin suunnitella tontteja paritaloille ja omakotitaloille, pääpaino oli isohkon tontin saamisessa Rosenlundintien suuntaan. Tällä tontilla olisi mahdollista sijoittaa kaksi paritaloa ja niiden eteläpuolelle kaksi omakotitalotonttia. Alla useista luonnostelluista vaihtoehdoista muutama:

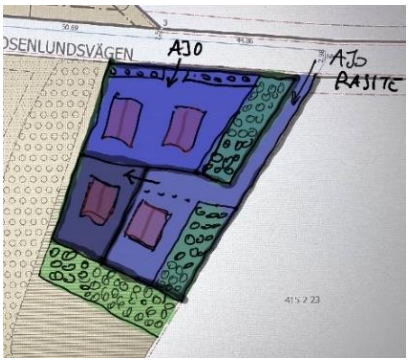





Luonnoksia tarkasteltiin edelleen, ja alla oleva vaihtoehto oli yksi niistä. Tarkemmassa suunnitteluvaiheessa tarkistettiin tonteille sijoitettavia ajoreittejä ja pysäköintiratkaisuja.





3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Valittu asemakaavaratkaisu on esitetty alla.



Rosenlundintien suuntaisesti voitaisiin sijoittaa kaksi paritaloa, jotka toivottavat asukkaat ja vieraat tervetulleiksi alueelle. Sitova ajoreitti ohjaisi liikenteen etelässä sijaitseville tonteille. Isommalle tontille voitaisiin järjestää suora liittymä Rosenlundintieltä. Tonttien reunassa olisi istutettava vyöhyke, joka suojaisi Rosenlundin asuinalueen ympäristöltä. Etelässä olisi 10 metriä leveä istutettava alue, samankokoinen vyöhyke kuin Rosenlund 741600 kaavassa. Rakennusten rakentaminen kiinni istutettavaan alueeseen varmistaisi, että suurille puille jää vähintään 6 metrin etäisyys rakennusten perustuksista juuriston kasvua varten. Itäraja on ohuempi, sillä ajorasite estää rakentamisen lähelle istutettavaa aluetta.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Erillispientalojen korttelialue on rajattu AO-alueelle, jolla on rakennusoikeutta 600 k-m² ja korkeusrajoitus enintään kaksi kerrosta. Tehokkuus alueella on 0,2. Alueelle johtava Rosenlundintietä on pääkatu.

Asemakaava-alueella sijaitseva tilakeskus on asemakaavassa merkitty maatilan talouskeskusten korttelialueeksi AM.

Uusi erillispientalojen korttelialue rajataan istutettavalla alueella peltomaisema vastaan. Rosenlundin kukkulaa ympäröivä puustoa määrätään hoidettavaksi siten, että se muodostaa maisematilalle eheän reunavyöhykkeen.



Havainnekuva. Asemakaava-alue rajattu punaisella.

4.1.1 Mitoitus

Erillispientalojen korttelialue, AO 0,29 ha. Rakennusoikeus on 600 k-m2. Kaava-alueella osoitetaan 3 erillispientalotonttia, joista suurimalle sallitaan kaksi paritaloa.

- autopaikkoja: 2 ap/asunto.

Maatilojen talouskeskusten korttelialue, AM 1,11 ha. Rakennusoikeus on 200 k-m2.

Alueen asukasmäärän voidaan arvioida olevan 22 henkilöä (1/40k-m2).

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Alueelle tulee järjestää hulevesien viivytys ennen vesien johtamista pois kaava-alueelta. Uudet asuinrakennukset noudattavat ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaa. Rakennusten arkkitehtuurista on annettu määräyksiä. AO tontit seuraavat Rosenlundissa jo tehty kaavan ideaa ja muodostavat perinteistä kylämaiseman rakennetta. AM maatilojen talouskeskuksen korttelialueella sijaitseva tilakeskus tukee osaltaan alueen kylämäisen tunnelman säilymistä. Maisemallisista syistä säilytettävä tai hoidettava puustoa sekä uusia istutettavia puualueita määritellään.

4.3 ALUEVARAUKSET

Asemakaava-alue muodostuu erillispientalojen korttelialueesta (AO), maatilojen talouskeskusten korttelialueesta (AM) sekä katualueesta.

4.3.1 Korttelialueet

AO, erillispientalojen korttelialueet

Korttelialueille voidaan rakentaa yksi- tai kaksiasuntoisia pientaloja. Yhdelle tontille saa rakentaa enintään kaksi asuinrakennusta. Tonttien lohkomista ei suositella. Uusien erillispientalojen rakennusoikeudet on esitetty tonttikohtaisesti rakennusoikeus luvulla ja kerrosten lukumäärä on esitetty tonttikohtaisesti. Rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa 40 m2 talousrakennus asuinrakennusta kohti. Alueelle rakennettaessa on huolehdittava siitä, että rakennus sijainniltaan, mittakaavaltaan, tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön. Julkisivumateriaalina tulee olla peittomaalattu puu. Värisävyjen tulee olla lämpimiä keltaisen, punaisen ja ruskean sävyjä. Asuinrakennuksessa tulee olla harjakatto ja ulkonevat räystäät. Lyijyä sisältävien pintamaiden käsittelystä on tehtävä selvitys rakennusluvan yhteydessä. Hulevesien imeytyksestä tontilla on tehtävä suunnitelma rakennusluvan yhteydessä. Tonteille tulee aitaamismääräys AM korttelia vastaan. Pihalla tulee saavuttaa vähintään vihertehokkuus 1,2. Autopaikkojen vähimmäismäärä on 2 ap/asunto.

AM, maatilojen talouskeskusten korttelialue

Alueelle rakennettaessa on huolehdittava siitä, että rakennus sijainniltaan, mittakaavaltaan, tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu kyläkuvaan. Asuinrakennusten tulee muodostaa pihapiiri. Asuinrakennukset on rakennettava rakennusala merkinnän sisälle. Alueelle on merkitty arvopuita. Rosenlundin kukkulaa ympäröivää puustoa on säilytettävä tai hoidettava siten, että se muodostaa maisematilalle eheän reunavyöhykkeen, jolla kasvaa puita ja pensaita. Reunavyöhykkeen läpi voidaan avata näkymiä. Reunavyöhykkeelle saa huolellisesti maisemaan sovittaen rakentaa talousrakennuksia ja muita rakennelmia. Lyijyä sisältävien pintamaiden käsittelystä on tehtävä selvitys rakennusluvan yhteydessä. Hulevesien imeytyksestä tontilla on tehtävä suunnitelma rakennusluvan yhteydessä.

4.3.2 Muut alueet

Katualue

Rosenlundintie osoitetaan asemakaavassa katualueeksi Hanabölen rantatieltä saakka. Aikaisemmin asemakaavoitettua katualuetta levennetään hieman. Katualuetta koskee kaavamääräys: Alueella todetut maisemalliset arvot tulee pyrkiä huomiomaan sinne tehtävissä katusuunnitelmissa. Katusuunnitelmista tulee pyytää paikallisen museoviranomaisen lausunto.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Rosenlundin ja maisemallisesti arvokkaaseen Hanabölen peltoalueen välinen raja pyritään säilyttämään ennallaan ja metsänreunoja pyritään vahvistamaan rakentamiskäyttöön tulevien kortteleiden kohdalla. Yleiskaavan mukainen lisärakentaminen ei vaikuta maisemakuvaan. Alueelle tullaan rakentamaan uutta katuverkkoa ja infraa, jotta alueen asukkaat pääsevät vesihuollon piiriin.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Rosenlund osa 2 täydentää Rosenlund asemakaavaa ja mahdollistaa katusuunnitelmat Hanabölen rantatielle asti.

Väestön rakenne ja kehitys

Asemakaava täydentää Rosenlundia omakoti- ja paritaloilla, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Uusia asuntoja arvioidaan tulemaan 6 kappaletta ja asukkaita arvioilta noin 22 (40 ke-m2/asukas).

Yhdyskuntarakenne

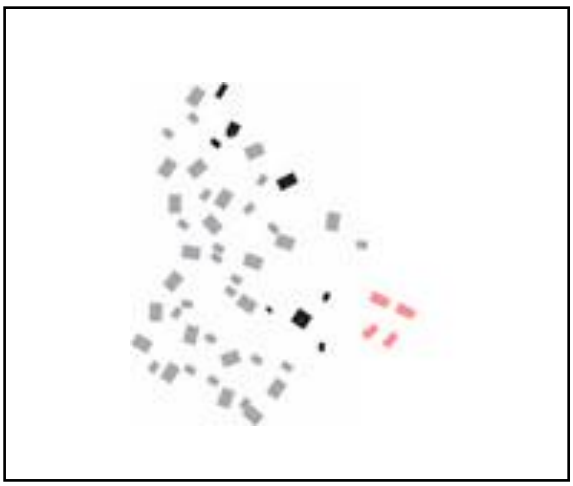

Uuden asuinrakentamisen (punainen) suhde olemassa olevaan rakentamiseen (musta) ja tulevaan Rosenlund kaavan rakentamiseen

Alue sijoittuu Havukosken kaupunginosaan, Hiekkaharjun rautatieaseman ja Koivukylän rautatieaseman väliin. Uusi asuinalue ei tule juuri erottumaan ulkopuolisille, lukuun ottamatta aivan lähipiirin asukkaita. Uudet asuinrakennukset jatkavat olemassa olevaa kylämaiseman rakennetta. Ratkaisu edistää yleiskaavan täydennysrakentamista pientaloalueeksi maisemallisesti arvokas peltoalue huomioiden.

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen tiivistää Rosenlundia. Mittakaava on sovitettu alueen rakenteeseen ja vanha kylämaiseman tyyli on ollut tavoitteena. Rosenlundin talot ovat tällä hetkellä huomaamattomia lähiympäristössään, mikä on tavoitteena myös tulevaisuudessa. Rosenlundin pohjoisosassa peltomaisema ja rakennukset rajautuvat kauniisti puuistutuksin. Tämän asemakaavan uusi erillispientalojen korttelialue ja peltomaisema erotetaan toisistaan istutettavalla alueella. Rosenlundin kukkulaa ympäröivää puustoa määrätään hoidettavaksi siten, että se muodostaa maisematilalle eheän reunavyöhykkeen.

Asuminen

Asemakaava-alueelle kaavoitetaan 3 erillispientalotonttia ja 1 maatilojen talouskeskusten korttelialue. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan Vantaan pientalotonttien kysyntää. Hanke soveltaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa.

Palvelut ja työpaikat

Lähimmät kaupalliset palvelut sijoittuvat Hiekkaharjuun ja Koivukylään. Asemakaavassa ei ole varauksia kaupalle tai muille palveluille

Liikenne

Asuinalue sijaitsee vähän yli kilometrin kävelymatkan päässä Hiekkaharjun ja Koivukylän keskustoista, joiden kautta kulkevat hyvät joukkoliikenteen yhteydet. Kasvava asukasmäärä lisää osaltaan ajoneuvoliikennettä Hanabölen rantatiellä. Yhteydet Hanabölen rantatien kautta Tikkurilaan suuntaan ja Koivukylänväylän kautta Lahdenväylälle ovat sujuvat ja liikenneverkon kapasiteetti kestää rakentamisen ja asukasluvun lisäyksen.

Taloudelliset vaikutukset

Kaava-alue käyttää samaa infrastruktuuria kuin Rosenlundin alueen ensimmäisenä asemakaavoitettu osa.

Asemakaava tuottaa pientalotontteja ainutlaatuiselle paikalle: Rosenlundin alueella ei ole ollut uusia rakennuspaikkoja pitkään aikaan. Kaavoitettava alue on hyvin maaseutumaista, vaikka Hiekkaharjun juna-asemalle matkaa on vain kilometrin verran. Kävellen tai polkupyörällä matkaa juna-asemalle ja

palveluiden läheisyyteen on noin 1200–1500 metriä, mitä voi pitää kohtuullisena tällaisella alueella. Autolla lähin keskus on Hiekkaharjun sijaan Koivukylä, jonne on matkaa noin 2,5 kilometriä. Tällä hetkellä Hanabölen rantatietä pitkin kulkee kaksi bussilinjaa, joista toinen menee Helsingin keskustaan asti. Pysäkille on matkaa noin puoli kilometriä.

Kaavoitettavalla alueella ei ole vesihuoltoa eikä muutakaan kunnallistekniikkaa, ja tieyhteys on sorapäällysteinen yksityistie.

Kunnallistekniikan rakentamisen – lähinnä siis vesihuollon ja katujen – kustannus koko Rosenlundin alueelle on noin kahden miljoonan euron luokkaa, mikä on melko paljon suhteutettuna lisääntyvään kerrosalaan. Katu rakennetaan Hanabölen rantatielle asti. Kaavoitettaville tonteille voi rakentaa paritaloja, mikä alentaa kustannuksia asuntoa kohden. Vesihuollon kustannuksiksi koko Rosenlundin alueelle on arvioitu noin 170 000 euroa.

Koko Rosenlundin alueen maaperä on vaihtelevaa, mikä ei helpota rakentamista. Katujen ja vesihuollon kohdalle osuu louhittavaa kalliota ja toisaalta pehmeää savea, samoin kuin monille rakennuspaikoille. Kaavoitettavan alueen pientalotontit sijoittuvat siltti- ja savimaalle, mikä nostaa rakentamiskustannuksia, mutta on toisaalta normaalia nykyaikana.

Alueen maanomistajaa saa asemakaavoituksen myötä uusia rakennuspaikkoja. Jos rakennusala ylittää 500 kerrosneliömetriä, arvonnousua katsotaan merkittäväksi ja se vaati maankäyttösopimusta. Yli 500 kerrosalaa saavat Rosenlundin alueen maanomistajat osallistuvat yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin maankäyttösopimuksella.

Koko Rosenlundin alueella laadittava asemakaava ei kaavataloudellisesti ole kovin tehokas, mutta sillä saadaan monipuolistettua asuntokantaa ja olemassa olevat rakennukset vihdoin kunnallistekniikan piiriin. Kaupunki saa myös tärkeitä virkistysalueita haltuunsa, mikä edesauttaa alueen kehittämistä tulevaisuudessa.

Sosiaalinen ympäristö

Alueelle tulee uusia asukkaita, omistusasuntoon investoivia lapsiperheitä.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää lähistön virkistysalueiden käyttöä. Rakennukset sijoittuvat yleiskaavan mukaan rakennettavalle alueelle, joten hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita

Vesihuolto

Asemakaava-alueen ympärille rakennetaan d110 jakeluvesijohtolinja. Vesijohto sijoitetaan pääosin katualueelle, ja se muodostaa johtolenkin (Rosenlundintie-Kormuntaantie-Kormuntaankuja). Tonttijohdot ovat kooltaan d40...d63.

Alueen jätevedet kerätään pohjoisella Rosenlundintien d250 ja eteläisellä Kormuntaantien d250 jätevesiviemärillä. Lisäksi uudelta Rosenlund osa2 kaava-alue liittyy omilla vesihuoltolinjoilla. Kaikki viemärit liittyvät d800 runkoviemäriin Rosenlundin itäpuolella. Uudella kaava-alueen pientalotontilla ja Kormukujan päässä on johtorasitealueet viettoviemäreille.

Alueen hulevedet hallitaan tonttikohtaisesti viivyttäen. Viivytysvaatimukset ovat Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamallin mukaiset. Alueen hulevedet johdetaan alueen itä- ja eteläpuolisiin avo-ojiin.

Ympäristöhäiriöt

Melu, tärinä ja runkomelu

Asutus alue sijaitsee metsikön itäpuolella, pääradalta lähimmillään 280 metrin päästä. ELY:n tärinän turvaetäisyyden ohjearvo 200 metriä täytyy alueella.

Myös runkomelun turvaetäisyys (40 metriä) täytyy.

Kaavoituksessa ja rakentamisessa melun takia huomioon otettavat ohjearvot on annettu Valtioneuvoston päätöksessä 993/1992: Uusilla asumiseen tarkoitettavilla alueilla melutaso ei saa ylittää ulkona päivällä 55dB keskiäänitasoa eikä yöllä 50dB keskiäänitasoa. Rautatiemelun ohjearvot eivät ylity uuden asuinalueella.

Radon

Rakennuslupaa haettaessa on selvitettävä, ettei radonista aiheudu terveydellistä haittaa.

Pilaantuneet maat

Rosenlundin alueella on mitattu pintamaasta melko korkeita lyijypitoisuuksia, varsinkin metsikön alueella. Myös nykyisin asuinkäytössä olevilla kiinteistöillä on havaittu nousseita pitoisuuksia. Tämän takia kaavassa on määräys, jonka mukaan lyijyä sisältävien pintamaiden käsittelystä on tehtävä selvitys rakennusluvan yhteydessä.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Pientalojen kattopinnat ja pihojen mahdolliset asfalttipinnat lisäävät vettä läpäisemätöntä pintaa kaava-alueella. Tonteilta edellytetään hulevesien hallintaa, jotta hulevesimäärät eivät lisäänny nykytilanteesta merkittävästi.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja erityisesti liikenteen kautta. Toisaalta maalta muistuttava ja maisemallisesta arvokas alueella oleva Rosenlund on yllättävän lähellä maan parhaasta joukkoliikenteestä ja erinomaisista palveluista Hiekkaharjussa, Koivukylässä sekä Tikkurilassa, jotka ovat saavutettavissa polkupyörällä alle kymmenessä minuutissa.

Maankäytön muutoksen vaikutus alueen hiilinieluihin ja -varastoihin on pyritty minimoimaan sijoittamalla Rosenlundissa rakentaminen nykyisten talojen väliin, avomaa alueella, saarekkeen ulkopuiden sisällä ja Kormuntaanmäki metsikköä säilyttäen. Arvopuut on merkitty Rosenlund osa 2 kaavassa. Kaavassa on määritelty lisää istutettavia puita ja pensaita, että alueen saarekemainen tunnelma säilyisi. Nämä uudet istutukset kompensoivat poistuvaa puustoa.

Asemakaavoituksessa on varauduttu äärimmäisiin sääilmiöihin, kuten kuivuuteen, kuumuuteen ja runsaisiin vesisateisiin. Alueen suuret puut ja lisättävien puiden määräyksillä varmistetaan, että tonteilla on kesäaikaan tarjolla runsaasti varjoa. Kasvillisuus tasaa myös lämpötilojen vaihtoluita ja vähentää kosteuden haihtumista, mikä osaltaan vähentää äärilämpötilojen vaikutuksia. Runsaiden vesisateiden haittoihin on varauduttu uudella infralla, osoittamalla Rosenlundin alueen eteläpuolella uusia hulevesien viivytyspaikkoja, joille valtaosa alueen vesistä valuu, ja määräämällä rakennusluvan yhteydessä suunnitelman tekemisestä hulevesien imeytyksestä tontilla.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Raideliikenteen melu ja saastuneet maat on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

4.6 NIMISTÖ

Nimistöryhmä on käsitellyt alueen nimistöä. Alueen kadunnimi on Rosenlundintie.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Asemakaavan liittyy maankäyttösopimus. Alueen toteuttamisesta laaditaan maanomistajien ja kaupungin välillä kunnallistekniikan rakentamissopimus. Tavoitteena on aloittaa kunnallistekniikan rakentaminen kahden vuoden kuluessa siitä, kun asemakaava on saanut lainvoimaan.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Kaupunkirakenne ja -ympäristö:	Mari Jaakonaho	aluearkkitehti
	Mikel Aizpuru	asemakaava-arkkitehti
	Milja Halmkrona	asemakaava-arkkitehti
	Jarmo Honkanen	Ympäristösuunnittelija
	Laura Muukka	Johtava maisema-arkkitehti
	Eeva Eitsi	maisema-arkkitehti
	Anni Vuorikari	maisema-arkkitehti
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
Kadut ja puistot:	Antti Auvinen	Vesihuolto
	Heikki Väänänen	Liikenteen alueinsinööri
	Santtu Bussian	liikennesuunnittelija
Kiinteistöt ja tilat:	Armi Vähä-Piikkiö	Tonttipäällikkö
	Jouni Kahila	Maankäyttöinsinööri

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö / Asemakaavoitus

Vantaalla, 19. päivänä syyskuuta 2023

Mikel Aizpuru	Mari Jaakonaho
asemakaava-arkkitehti	aluearkkitehti

7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	04.09.2023
Kaavan nimi	Rosenlund osa 2		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	14.04.2022
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	741800
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	2,0111	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	2,0111
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	

Ranta-asemakaava	**Rantaviivan pituus [km]**	
Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**2,0111**	**100,0**	**800**	**0,04**	**2,0111**	**800**
A yhteensä	1,4074	70,0	800	0,06	1,4074	800
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,6037	30,0	0		0,6037	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**2,0111**	**100,0**	**800**	**0,04**	**2,0111**	**800**
A yhteensä	1,4074	70,0	800	0,06	1,4074	800
A	0,2962	21,0	600	0,20	0,2962	600
AM	1,1112	79,0	200	0,02	1,1112	200
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,6037	30,0	0		0,6037	0
Kadut	0,6037	100,0	0		0,6037	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

8. ASEMAKAAVAKARTTA JA –MÄÄRÄYKSET

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
741800	19.9.2023

Vantaan kaupunki

Rosenlund osa 2

Kaupunginosa 74, Havukoski

Asemakaava
Osa korttelia 74612 sekä katualue.
Asemakaavan muutos
Katualueen rajat.
Tonttijako
Osa korttelia 74612.

1:2000

Vanda stad

Rosenlund del 2

Stadsdel 74, Havukoski

Detaljplan
Del av kvarteren 74612 samt gatuområde.
Ändring av detaljplanen
Gatuområdets gränser.
Tomtindelning
Del av kvarteren 74612.

1:2000

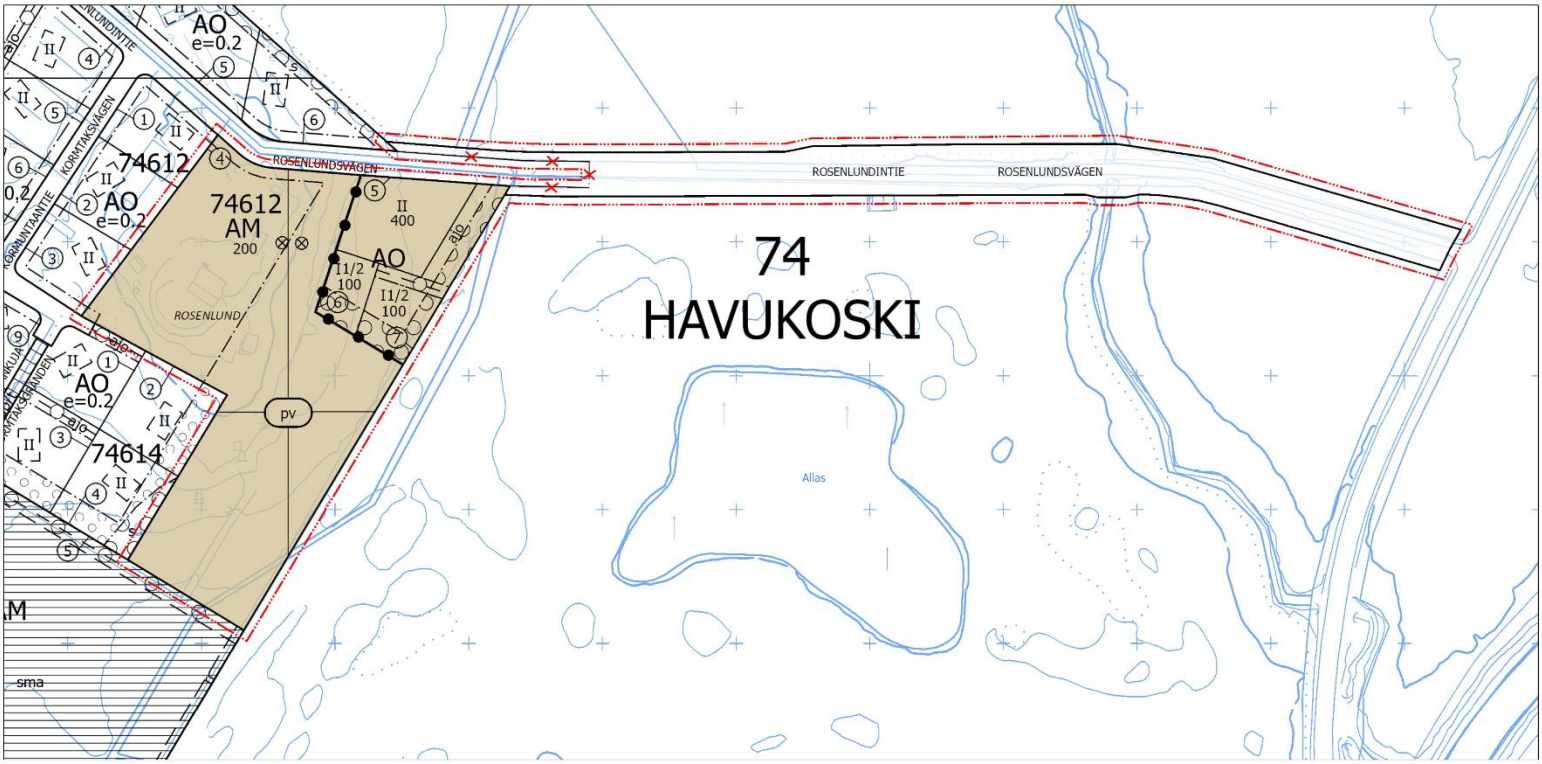

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
AO **Erillispientalojen korttelialue.**	**Kvartersområde för fristående småhus.**
Korttelialueille voidaan rakentaa yksi- tai kaksiasuntoisia pientaloja. Yhdelle tontille saa rakentaa enintään kaksi asuinrakennusta.	På området får man bygga småhus med en eller två bostaäder. Det är tillåtet att bygga högst två bostadsbyggnader per tomt.
Alueelle rakennettaessa on huolehdittava siitä, että rakennus sijainniltaan, mittakaavaltaan, tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu kyläkuvaan.	Då man bygger i området ska man sörja för att byggnaden till sin placering, skala och stil och till sina material passar in i bybilden.
Rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa 40 m² talousrakennuksen asuinrakennusta kohti.	Utöver byggrätten får byggas 40 m² ekonomiutrymmen per bostadshus.
Talousrakennuksen saa rakentaa vähintään metrin etäisyydelle tontin rajasta.	Ekonomibyggnaden får byggas på minst en meters avstånd från tomtgränsen.
Rakennuksessa tulee olla harjakatto ja ulkonevat räystäät.	Byggnaden ska ha åstak och utskjutande takfot.
Tontteja voidaan rajata toisiaan vasten lauta-aidoilla.	Tomterna kan avgränsas mot varandra med brädstaket.
Lyijyä sisältävien pintamaiden käsittelystä on tehtävä selvitys rakennusluvan yhteydessä. Pilaantunut maaperä on tarvittaessa puhdistettava.	En utredning över hanteringen av ytjordsskikt som innehåller bly ska göras i samband med bygglovet. Förorenad jordmån ska vid behov renas.
Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Tonttien hulevesiviemäreihin tulee asentaa yksisuuntaventtiili ennen vesien johtamista kunnan hulevesiviemäriin. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla.	I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. I tomternas dagvattenavlopp ska det installeras bakventil innan vattnet leds till det kommunala dagvattenavloppet. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden.
Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Rekolanojan tai Frasanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu. Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallintaohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.	Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Räckhalsbäckens eller Frasabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatsen ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats. Hanteringen av byggplatsvatten har beskrivits i bl.a. anvisningen om hanteringen av dagvatten från byggplatser RT89-11230 och i HRM:s anvisningar om byggplatsvatten.
Tontilla tulee saavuttaa vähintään vihertehokkuus 1,2.	Tomten ska ha minst 1,2 i gröneffektivitet.
Autopaikkojen vähimmäismäärä on 2 ap/asunto.	Minimiantalet bilplatser är 2 bp/bostad.
AM **Maatilojen talouskeskusten korttelialue.**	**Kvartersområde för lantbrukslägenheters driftscentrum.**
Korttelin asuinrakennusten tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus. Kortteliin saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi sauna-, talous-, varastorakennuksia tai vastaavia.	Bostadsbyggnaderna i kvarteret ska bilda en enhetlig helhet. I kvarteret får man utöver byggrätten bygga bastu-, ekonomi- eller förrådsbyggnader eller motsvarande.
Korttelin asuinrakennukset tulee rakentaa rakennusalan sisälle. Kortteliin talous-, varastorakennuksia tai vastaavia rakennelmia saa rakentaa rakennusalan ulkopuolelle.	Kvarterets bostadshus ska byggas innanför byggnadsytan. Kvarterets ekonomibyggnader, förråd och andra motsvarande konstruktioner får byggas utanför byggnadsytan.
Rosenlundin kukkulaa ympäröivää puustoa on säilytettävä tai hoidettava siten, että se muodostaa maisematilalle eheän reunavyöhykkeen, jolla kasvaa puita ja pensaita. Reunavyöhykkeen läpi voidaan avata näkymiä. Reunavyöhykkeelle saa huolellisesti maisemaan sovittaen rakentaa talousrakennuksia ja muita rakennelmia.	Trädbeståndet runt Rosenlunds kulle ska bevaras och skötas så att det bildar en enhetlig gränszon för landskapet och var det växer träd och buskar. Genom gränszonen får öppnas vyer. På gränszonen får byggas ekonomibyggnader och andra konstruktioner som anpassas till landskapet.
Lyijyä sisältävien pintamaiden käsittelystä on tehtävä selvitys rakennusluvan yhteydessä. Pilaantunut maaperä on tarvittaessa puhdistettava.	En utredning över hanteringen av ytjordsskikt som innehåller bly ska göras i samband med bygglovet. Förorenad jordmån ska vid behov renas.
Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Tonttien hulevesiviemäreihin tulee asentaa yksisuuntaventtiili ennen vesien johtamista kunnan hulevesiviemäriin. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla.	I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. I tomternas dagvattenavlopp ska det installeras bakventil innan vattnet leds till det kommunala dagvattenavloppet. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden.
Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Rekolanojan tai Frasanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu. Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallintaohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.	Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Räckhalsbäckens eller Frasabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatsen ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats. Hanteringen av byggplatsvatten har beskrivits i bl.a. anvisningen om hanteringen av dagvatten från byggplatser RT89-11230 och i HRM:s anvisningar om byggplatsvatten.

	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
3	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
74	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
HAVU	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
74612	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
ROSENLUNDINTIE	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
ROSENLUND	**Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.**	**Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.**
300	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
II	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
I 1/2	**Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta ullakon tasolla saa käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.**	**Ett bråktal efter en romersk siffra anger hur stor del av arealen i byggnadens största våning man får använda i vindsplanet för utrymme som inräknas i våningsytan.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
	Rakennettava aita. Aidan tulee olla 120 cm korkea.	**Ett staket som ska byggas.** Staketet ska vara 120 cm högt.
	Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.	**Del av område där träd och buskar skall planteras.**
	Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.	**Träd som ska skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.**
	Katu. Alueella todetut maisemalliset arvot tulee pyrkiä huomiomaan sinne tehtävissä katusuunnitelmissa. Katusuunnitelmista tulee pyytää paikallisen museoviranomaisen lausunto.	**Gata.** De landskapsvärden som konstaterats på området bör beaktas i de gatuplaner som utförs där. Utlåtande om gatuplanerna bör begäras av de lokala museimyndigheterna.
ajo	**Ajoyhteys.**	**Körförbindelse.**
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	**Del av område reserverad för underjordisk ledning.**
pv	**Tärkeä pohjavesialue.** Alueella harjoitettava toiminta ei saa vaarantaa pohjaveden laatua tai määrää. Maaperän ja poh-javeden pilaantumisen ehkäisemiseksi öljy- tai muita kemikaalisäiliöitä ei saa sijoittaa maan alle ja ajoneuvojen huoltoon ja korjaukseen tarkoitetut tilat tulee varustaa tiiviillä pinnoitteella sekä viemäröidä öljynerottimen kautta jätevesiviemäriin. Maaperän lyijypitoisuus on tarkistettava ja tarvittaessa puhdistettava ennen rakennustöiden aloittamista.	**Viktigt grundvattensområde.** Verksamheten på området får inte medföra risk för grundvattens kvalitet eller kvantitet. För att undvika att jordmånen och grundvattnet förorenas får oljecisterner eller andra kemikaliecister-ner inte placeras under jord och de utrymmen som är avsedda för service och reparation av for-don skall förses med en tät ytbeläggning och avlopp via en oljeavskiljare till avloppsledningen. Blyhalten i marken måste kontrolleras och vid behov måste marken renas före byggnadsar-betena inleds.
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.	Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__	Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

VANTAAN KAUPUNKI

Kaupunkirakenne ja ympäristö / Asemakaavoitus

ASEMAKAAVAEHDOTUS
NRO 741800
Rosenlund osa 2
MUISTUTUKSET JA VASTINEET
19.9.2023

Asemakaavaehdotus nro 741800/ Rosenlund osa 2 on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä **28.6. – 28.8.2023**. Tänä aikana jätettiin 1 kpl muistutus.

Muistuttaja	**Muistutus**	**Tarkistukset**
NRO 1, 28.8.2023 Alueen asukas	Tyytymättömyys suunnitelmiin. Huomautuksia katusuunnitelmasta.	Katualuetta koskien on kaavaan lisätty kaavamääräys: Alueella todetut maisemalliset arvot tulee pyrkiä huomiomaan sinne tehtävissä katusuunnitelmissa. Katusuunnitelmista tulee pyytää paikallisen museoviranomaisen lausunto

NRO 1
Alkuperäisasukas, 28.8.2023

Muistutus:

Hei!

Haluasin vielä ilmaista lyhyesti mielipiteeni alueen kehittämisestä. Vartuin tässä paikassa (…) ja alue todellakin hakee vertaistaan. Suorat juna- ja bussiyhteydet Helsingin
keskustaan sekä muutaman minuutin matka Helsinki-Vantaan lentokentälle yhdistettynä rauhalliseen maalaisidylliin.

Tämänhetkiset suunnitelmat alueen kehittämisestä ovat mielestäni alentamassa sen arvoa huomattavasti. Paikka ei todellakaan tarvitse asfalttipäällysteistä tietä, katuvaloja tai ajoneuvojen kääntöpaikkaa. Ymmärrän, että alueiden täytyy kehittyä, mutta muutoksen voi tehdä hyvällä maulla. Se, että näin ainutlaatuisesta paikasta ollaan tekemässä geneeristä ja kliinistä pientaloaluetta, on Vantaan kaupungilta täysi pistoolinlaukaus omaan jalkaan. Kaupunki on pullollaan sinänsä toimivia, mutta täysin mitäänsanomattomia alueita, joiden omaleimaisuus on pyöreä nolla. Vantaan kaupunki-identiteetti ei rehellisesti sanoen ole kaikkein vahvin, ja jos sen alueelta löytyy noin hienosti säilynyt alkuperäinen jäänne Helsingin Maalaiskunnan ajalta, pitäisin uskomattomasta helmestänne kynsin ja hampain kiinni, mikäli olisin kaupungilla päättävässä asemassa.

On sääli, että alueella asuu nykyään pääasiassa sen arvoa ymmärtämättömiä ihmisiä, jotka haluavat vain nopeat rahat tonttien halkomisella ja turhia ”mukavuuksia” kuten asfalttitien ja katuvalot. Kuitenkin osa alueen asukkaista vastustaa muutoksia huomattavasti ja ovat yrittäneet kaikkensa, jotta alueen omaleimaisuus edes jossain määrin säilyisi.

Toivoisin, että asiassa päädyttäisiin järkevään kompromissiin, jossa alueen kaikkien asukkaiden näkökulmat huomioitaisiin. Vesijohtoliittymä kaikille ja muutamia taloja järkevästi sijoitettuna. Se on ymmärrettävää kehitystä alueelle. Mutta säästäkää hiekkatie, älkää tuoko alueelle turhaa valosaastetta ja säilyttäkää hyväkuntoinen maisemakuusi.

Nykyisen suunnitelman toteutuessa teidät tullaan jälkikäteen muistamaan samanlaisista teoista kuin 1970-luvun turkulaiset arkkitehdit ja kaupunkisuunnittelijat. Vetoan teihin, olkaa pitkänäköisempiä ja suoraselkäisempiä!

Kunnioittaen,

Vastine:
Asemakaava on laadittu yleiskaavan mukaisesti. Asemakaavaratkaisussa on pyritty huomioimaan tulevat uudisrakennukset alueen ympäristön vaatimusten ja piirteiden mukaisesti.

Katusuunnitelmasta vastaa katusuunnitteluyksikkö. Katusuunnitteluprosessin aikana on mahdollista esittää mielipiteitä katusuunnitelman sisällöstä.

Tarkistukset:
Katualuetta koskien kaavaan on lisätty määräys: Alueella todetut maisemalliset arvot tulee pyrkiä huomiomaan sinne tehtävissä katusuunnitelmissa. Katusuunnitelmista tulee pyytää paikallisen museoviranomaisen lausunto.

VANTAAN KAUPUNKI

Kaupunkirakenne ja ympäristö / Asemakaavoitus

ASEMAKAAVAEHDOTUS
NRO 741800
Rosenlund osa 2
LAUSUNNOT JA VASTINEET
19.9.2023

Kaupunginhallitus 19.6.2023 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavaehdotuksesta **nro 741800 / Rosenlund osa 2**. Lausuntoja pyydettiin 5 kpl ja saatiin 4 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1, 21.8.2023 ELY	Aidan korkeudesta määrättävä kaavamääräyksin. Olemassa olevan maatilakeskuksen rakennusten ja ympäristön suojelutavoitteita kuvattava tarkemmin. Pohjavesialueen määräystä täydennettävä.	Aitaa koskevaa kaavamääräystä tarkistettu aidan korkeuden osalta. Kaavaselostusta täydennetty.
NRO 2, 28.8.2023 Vantaan kaupunginmuseo	Rosenlundintien käsittelyyn tulisi liittää asemakaavamääräys.	Kaavamääräys lisätty.
NRO 3, 28.8.2023 HSY	Vesihuollon esisuunnitelma tulisi lisätä selostukseen.	-
NRO 4, 29.8.2023 Vantaan Energia	Ei huomautettavaa.	-

NRO 1
ELY, 21.8.2023

Lausunto:

Tonttien väliin rakennettavan aidan vähimmäiskorkeuden lisäksi myös sen enimmäiskorkeudesta on syytä määrätä maisemallisista syistä. Olemassa olevien maatilakeskuksen rakennusten ja ympäristön suojelutavoitteisiin ei voi ottaa kantaa ilman niiden tarkempaa kuvausta. Muilta osin asemakaavavan muutos huomioi kulttuuriympäristön asianmukaisesti.

Rosenlund 2 asemakaava-alue sijaitsee Valkealähteen 1-luokan pohjavesialueella (Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue). Etäisyys lähimmälle vedenottamolle on noin kilometrin.

Pohjavesialuetta koskevaa määräystä tulee täydentää seuraavilta osin: *"Maanalaiset kellarikerrokset ovat sallittuja, jos ne voidaan toteuttaa pohjavedenpintaa alentamatta, siten että rakentaminen toteutetaan vähintään kaksi metriä luotettavasti todetun pohjaveden pinnan yläpuolelle. Pohjavesialueella ei saa rakentaa energiakaivoja. Lämmitysöljysäiliöt tulee sijoittaa suoja-altaaseen joko katoksen alle tai rakennuksen sisätiloihin. Suoja-altaan tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan lämmitysöljyn tilavuus. Alueella ei saa irrallaan säilyttää tai varastoida muita nestemäisiä polttoaineita eikä pohjavettä vaarantavia aineita. Katualueet tulee suunnitella siten, että liikenteen mahdolliset haitat pohjaveden laadulle voidaan minimoida. Puhtaat hulevedet tulee imeyttää maaperään ja likaantuneet hulevedet johtaa kunnan hulevesiviemäriin*."

Vastine:
Määräystä aidan korkeudesta tarkistetaan siten, että aidan on oltava 120 senttimetriä korkea.

Alueen yleiskuvaukseen on lisätty Vantaan kaupunginmuseon inventoinnin yhteydessä laadittu kuvaus rakennuksista. Inventoinnin yhteydessä todettiin kyseisten rakennusten rakennusperintöarvot vaatimattomiksi.

Vantaan kaupunki ei katso tarpeelliseksi tehdä tarkennuksia pohjavesialuetta koskevaan määräykseen, sillä lausunnossa mainittu sisältö on jo nykyisessä määräyksessä otettu huomioon. Mikäli energiakaivojen rakentaminen on suunnitteilla, niiden sijoittamista ja teknisiä yksityiskohtia tullaan arvioimaan rakennuslupavaiheessa. Katu- ja liikennealueiden suunnittelua tarkastellaan vasta katusuunnitteluvaiheessa. Hulevesien hallinnasta on selkeästi säädetty AO- ja AM-kortteleiden kaavamääräyksissä.

Tarkistukset:
Kaavakartalla on tarkistettu aidan korkeutta koskeva määräys lausunnon mukaiseksi siten, että aidan tulee olla 120 senttimetriä korkea.

Kaavaselostusta on täydennetty.

NRO 2
Vantaan kaupunginmuseo, 28.08.2023

Lausunto:

Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt Vantaan kaupunginmuseolta lausuntoa asemakaavaehdotuksesta 741800 ja tonttijakoehdotuksesta Rosenlund osa 2. Kaavatyön tarkoituksena on mahdollistaa alueelle kunnallistekniikan rakentaminen sekä täydentää Rosenlundintien vartta erillispientaloilla. Museo on lausunut mielipiteensä kaavamuutoksesta 17.3.2023 päivätyssä lausunnossaan (Dnro VKM/025/2023).

Museo totesi mielipiteessään, että kaavoitettava alue kuuluu osaksi maakunnallisesti arvokasta Hanabölen kylämaisemaa, ja että kaavoituksessa peltomaiseman ja uudisrakentamisalueen rajaan tulee kiinnittää erityistä huomiota. Museo esitti, että Rosenlundintien katulinjauksen luonne pysyisi maaseutumaisena. Kaavaselostukseen tulee liittää havainnekuvia siitä, miten niin katualueen kuin uudisrakennusten rakentaminen sopeutetaan arvokkaaseen maaseudun kulttuurimaisemaan.

Lausunnolla olevassa kaavaehdotuksessa uusi erillispientalojen korttelialue on suunniteltu rajattavan istutettavalla alueella peltomaisemaa vasten. Rosenlundin kukkulaa ympäröivä puustoa määrätään hoidettavaksi siten, että se muodostaa maisematilalle eheän reunavyöhykkeen. Uudet asuinrakennukset noudattavat ympäröivän perinteisen kylämaiseman mittakaavaa ja rakennusten sopeuttamisesta kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen maisemaan on annettu määräyksiä. Rosenlundin tietä on esitetty levennettäväksi, pintamateriaalista ei ole annettu määräystä. Kaavaselostukseen on liitetty havainnekuva.

Museon näkemyksen mukaan avoimessa maisemassa sijaitsevan tielinjauksen käsittelyyn tulisi liittää myös asemakaavamääräys, jolla voidaan taata maaseutumaisen ilmeen säilyminen alueella ja ylläpitää maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen arvoja. Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa asemakaava ehdotuksesta.

Vastine:
Katualuetta koskevaa kaavamääräystä tarkistetaan. Katusuunnitelma käsitellään katusuunnitteluvaiheessa.

Tarkistukset:
Katualuetta koskien kaavaan on lisätty määräys: Alueella todetut maisemalliset arvot tulee pyrkiä huomiomaan sinne tehtävissä katusuunnitelmissa. Katusuunnitelmista tulee pyytää paikallisen museoviranomaisen lausunto.

NRO 3
HSY, 28.08.2023

Lausunto:

Asemakaavaselostuksessa todetaan mm. seuraavaa:

”Kaavoitettava alue sijaitsee Vantaan 74. Havukosken kaupunginosassa peltosaarekkeessa keskellä Hanabölen maisemallisesti arvokasta peltoaluetta. Se rajautuu lännessä Rosenlundin jo kaavoitettuun pientaloalueeseen, etelässä maatila-alueeseen, idässä Hiekkaharjun golfkenttään ja pohjoisessa Rosenlundintiehen.

Rosenlund 2 asemakaava tarvitaan, jotta alueen asukkaat voisivat päästä vesihuollon piiriin ja yleiskaavojen 2007 ja 2020 tavoitteet toteutuisivat alueen täydennysrakentamisesta pientaloalueeksi maisemallisesti arvokas peltoalue huomioiden. 29.3.2022 kuulutettiin voimaan Rosenlund 741600 asemakaava, josta nyt kaavoitettava alue rajattiin pois. Asemakaavalla mahdollistetaan yhteensä kolme erillispientalotonttia sekä maatilojen talouskeskusten korttelialue. Kaava sallii rakentamista yhteensä 800 k-m2. Lisäksi kaavassa osoitetaan Rosenlundintien katualuetta Hanabölen rantatielle asti.”

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan asiasta seuraavaa:

Välittömästi kaava-alueen itäpuolella sijaitsee yleistä vesihuoltoa, muovinen 75 mm vesijohto (rakennusvuosi ei tiedossa) ja betoninen 800 mm jäteveden pääviemäri (rakennusvuosi 1973).

Kaava-alueen olemassa olevat rakennukset ja uudet kaavan mukaiset kiinteistöt voivat liittyä Rosenlundin vaiheen 1 jo vahvistettua asemakaavaa (kuulutettiin voimaan 29.3.2022) varten suunniteltuun vesihuoltoon, jonka rakentaminen alkaa todennäköisesti jo kuluvan vuoden puolella.

Kaavaselostuksen liitteenä tulee esittää ote valmistumassa olevasta rakennussuunnitteluvaiheen asemapiirustuksesta tai asemapiirustuksen perusteella laadittu tavanomainen esisuunnitelma, josta liittyminen uuteen vesihuoltoon käy selkeästi ilmi.

Vastine:
Vesihuollon esisuunnitelmaa ei liitetä kaavaselostukseen. Suunnitelman tiedot ovat saatavilla asianosaisille tahoille

Tarkistukset:
-

NRO 4
Vantaan Energia, 29.8.2023

Lausunto:

Sähköverkko

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 - 3 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko

Ei huomautettavaa.

Asemakaavan muutosalueella ei sijaitse Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia.

Vastine:
Maakaapeleiden sijainti on kaavaratkaisussa otettu huomioon.

Tarkistukset:
-

25 § Vastaus Tarja Eklundin ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveron alentamiseksi

VD/1431/00.02.00.03/2023

PT/MR/PK/JT

Tarja Eklund ja 15 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me kaupunginvaltuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki käyttää lain sille suomaa mahdollisuutta määritellä yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,0 prosenttiin. Tämä helpottaa taloja omistavien yhteisöjen mahdollisuutta ylläpitää monipuolisia kansalaistoiminnan tiloja eri puolilla Vantaata.

Kiinteistövero on kiinteistön arvon perusteella kunnalle vuosittain suoritettava vero. Verosta on säädetty kiinteistöverolaissa (20.7.1992/654). Lain 13 a §:ssä sanotaan, että ”Poiketen siitä, mitä 11§;ssä kiinteistöveroprosentin alarajasta säädetään, kunnanvaltuusto voi määrätä tuloverolain 22 §:ssä tarkoitetun yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja sen maapohjan kiinteistöveroprosentin edellä säädettyä alhaisemmaksi, jos kiinteistöllä sijaitseva rakennus on pääasiallisesti yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä. Tässä pykälässä tarkoitetun kiinteistön kiinteistöveroprosentiksi voidaan määrätä myös 0,00."

Suomessa on noin 2000 seurantaloa, jotka ovat yleishyödyllisten yhteisöjen omistamia ja ylläpitämiä. Seurantalot ovat merkittävä osa suomalaista kulttuurihistoriaa, kansallisomaisuutta ja kansalaisyhteiskuntaa. Talojen tiloissa kokoonnutaan yhteisiin harrastuksiin, talkoisiin ja juhliin. Vantaan kaupungin alueella sijaitsee 15 seurantaloa (seurantalot.fi). Seurantalojen maksamalla kiinteistöverolla on siten vähäinen vaikutus kunnan taloudelliseen asemaan, mutta yksittäiselle seurantalolle kiinteistöverolla on suuri taloudellinen merkitys. Seurantalojen ylläpito ja korjausinvestoinnit ovat monelle yhdistykselle suuri taloudellinen ponnistus.

Valtaosa manner-Suomen kunnista on alentanut yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentin yleistä kiinteistöveroprosenttia pienemmäksi, ja pääosassa vero on säädetty 0,00 prosenttiin. Vantaan kaupunki ei ole määritellyt erillistä kiinteistöveroprosenttia yleishyödyllisille yhteisöille, vaan se on siten yhtä suuri kuin yleinen kiinteistöveroprosentti ja kohtuuttoman korkea koko maan tasoon nähden. Esimerkiksi Espoossa yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti on 0,00.”

Kaupunginvaltuusto 27.2.2023 § 16

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Talouden ja strategian palvelualue toteaa aloitteesta seuraavaa:

Keskeinen lainsäädäntö

Kiinteistöverolaissa on yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentista säädetty seuraavasti:

Kiinteistöverolaki 13 a § (26.6.1998/476): Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti

Poiketen siitä, mitä 11 §:ssä kiinteistöveroprosentin alarajasta säädetään, kunnanvaltuusto voi määrätä tuloverolain 22 §:ssä tarkoitetun yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja sen maapohjan kiinteistöveroprosentin edellä säädettyä alhaisemmaksi, jos kiinteistöllä sijaitseva rakennus on pääasiallisesti yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä. Tässä pykälässä tarkoitetun kiinteistön kiinteistöveroprosentiksi voidaan määrätä myös 0,00.

Tuloverolain 22 §:n (30.12.1992/1535) mukaan yhteisö on yleishyödyllinen, jos
1) se toimii yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi aineellisessa, henkisessä, siveellisessä tai yhteiskunnallisessa mielessä;
2) sen toiminta ei kohdistu vain rajoitettuihin henkilöpiireihin;
3) se ei tuota toiminnallaan siihen osalliselle taloudellista etua osinkona, voitto-osuutena taikka kohtuullista suurempana palkkana tai muuna hyvityksenä.

Yleishyödyllisenä yhteisönä voidaan pitää muun muassa maatalouskeskusta, maatalous- ja maamiesseuraa, työväenyhdistystä, työmarkkinajärjestöä, nuoriso- tai urheiluseuraa, näihin rinnastettavaa vapaaehtoiseen kansalaistyöhön perustuvaa harrastus- ja vapaa-ajantoimintaa edistävää yhdistystä, puoluerekisteriin merkittyä puoluetta sekä sen jäsen-, paikallis-, rinnakkais- tai apuyhdistystä, niin myös muuta yhteisöä, jonka varsinaisena tarkoituksena on valtiollisiin asioihin vaikuttaminen tai sosiaalisen toiminnan harjoittaminen taikka tieteen tai taiteen tukeminen. Yleishyödyllisenä yhteisönä voidaan pitää myös yleisissä vaaleissa ehdokkaan tukemiseksi varattua varallisuuskokonaisuutta. (24.4.2009/275)

Kiinteistöveron tuotto Vantaan kaupungille

Kiinteistöverotuksessa verohallinnon tulkinnan mukaisessa yleishyödyllisessä käytössä Vantaalla oli vuonna 2022 yhteensä 106 rakennusta ja 24 maapohjaa. Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveron tuotto Vantaalle vuonna 2022 oli noin 330 000 euroa.

Vantaan kaupungin avustusmalli

Vantaan kaupunki on keskittänyt yhteisöille ja yhdistyksille suunnatun avustustoiminnan Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalle. Avustustoiminta pohjautuu ennalta asetettuihin avustusten myöntämisperiaatteisiin, joiden kautta voidaan avustusta suunnata toimintaan ja toimijoille, jotka edesauttavat Vantaan kaupungin strategisia ja toiminnallisia tavoitteita. Avustuksen myöntäminen tapahtuu hakemuksesta ja kutakin avustushakemusta käsitellään yksilöidysti. Tämä mahdollistaa avustusten suuntaamisen hakijoille tarkasti.

Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentin laskeminen poikkeaisi Vantaan kaupungin avustusperiaatteista, koska se yleisenä veroprosenttipäätöksenä kohtelisi samoin kaikkia verohallinnon tulkinnan mukaisia yleishyödyllisiä yhteisöjä. Tämä ei mahdollista Vantaan kaupungin strategisten tai toiminallisten tavoitteiden mukaisen toiminnan arviointia yhteisökohtaisesti. Lisäksi yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentin laskeminen hyödyttäisi lähinnä vain niitä yhteisöjä, joilla on omistuksessaan ko. kiinteistöt, ja jättäisi tuen ulkopuolelle yhteisöt, jotka toimivat esim. vuokratiloissa. Veroprosentin lasku ei siten kohtelisi kaikkia yleishyödyllisiä yhteisöjä tasavartaisesti. Vantaan kaupunki avustaa yhteisöjä ensisijaisesti Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan keskitetyn avustustoiminnan ja sen avustusten myöntämisperiaatteiden mukaisella tavalla.

Selvitetään malli vanhojen historialliseen kaupunkikuvaan kuuluvien rakennusten, kuten seuraintalojen, työväentalojen ja nuorisoseurantalojen ylläpito- ja korjausavustuksiin vuoden 2024 aikana.

Kaupunginhallitus 9.10.2023 § 31

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Tarja Eklundille ja 15 muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

———

Kaupunginhallitus 31.10.2023 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Tarja Eklundille ja 15 muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

———

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 25

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Tarja Eklundille ja 15 muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana kaupunginhallitus täydensi aloitevastausta lisäämällä sen loppuun seuraavan virkkeen:

”Selvitetään malli vanhojen historialliseen kaupunkikuvaan kuuluvien rakennusten, kuten seuraintalojen, työväentalojen ja nuorisoseurantalojen ylläpito- ja korjausavustuksiin vuoden 2024 aikana.”

Päätös:
Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Liite:

- Tarja Eklundin ja 15 muun valtuutetun aloite yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveron alentamiseksi

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Valitus- ja oikaisuvaatimuskielto

Lisätiedot:
Matti Ruusula, talous- ja strategiajohtaja, puh. 043 824 9254,etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Valtuustoaloite yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveron alentamiseksi **Me kaupunginvaltuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki käyttää lain sille suomaa mahdollisuutta määritellä yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,0 prosenttiin. Tämä helpottaa taloja omistavien yhteisöjen mahdollisuutta ylläpitää monipuolisia kansalaistoiminnan tiloja eri puolilla Vantaata.** Kiinteistövero on kiinteistön arvon perusteella kunnalle vuosittain suoritettava vero. Verosta on säädetty kiinteistöverolaissa (20.7.1992/654. Lain 13 a §:ssä sanotaan, että ”Poiketen siitä, mitä 11§;ssä kiinteistöveroprosentin alarajasta säädetään, kunnanvaltuusto voi määrätä tuloverolain 22 §:ssä tarkoitetun yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja sen maapohjan kiinteistöveroprosentin edellä säädettyä alhaisemmaksi, jos kiinteistöllä sijaitseva rakennus on pääasiallisesti yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä. Tässä pykälässä tarkoitetun kiinteistön kiinteistöveroprosentiksi voidaan määrätä myös 0,00." Suomessa on noin 2000 seurantaloa, jotka ovat yleishyödyllisten yhteisöjen omistamia ja ylläpitämiä. Seurantalot ovat merkittävä osa suomalaista kulttuurihistoriaa, kansallisomaisuutta ja kansalaisyhteiskuntaa. Talojen tiloissa kokoonnutaan yhteisiin harrastuksiin, talkoisiin ja juhliin. Vantaan kaupungin alueella sijaitsee 15 seurantaloa (seurantalot.fi). Seurantalojen maksamalla kiinteistöverolla on siten vähäinen vaikutus kunnan taloudelliseen asemaan, mutta yksittäiselle seurantalolle kiinteistöverolla on suuri taloudellinen merkitys. Seurantalojen ylläpito ja korjausinvestoinnit ovat monelle yhdistykselle suuri taloudellinen ponnistus. Valtaosa manner-Suomen kunnista on alentanut yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentin yleistä kiinteistöveroprosenttia pienemmäksi, ja pääosassa vero on säädetty 0,00 prosenttiin. Vantaan kaupunki ei ole määritellyt erillistä kiinteistöveroprosenttia yleishyödyllisille yhteisöille,	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> *Tarja Eklund* <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Jari Sainio 2. Anu Hall 3. Elina Nykyri 4. Sirkka-Liisa Kähärä 5. Jari Jääskeläinen 6. Antero Eerola 7. Patrik Karlsson 8. Minttu Sillanpää 9. Pirkko Letto 10. Ulla Kaukola 11. Naima El ISsaoui 12. Jussi Särkelä 13. Säde Tahvanainen 14. Ida Tamminen 15. Faysal Abdi

vaan se on siten yhtä suuri kuin yleinen kiinteistöveroprosentti ja kohtuuttoman korkea koko maan tasoon nähden. Esimerkiksi Espoossa yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti on 0,00. *Valtuuston kokouksessa 27.2.2023*	

26 § Oikaisuvaatimus /Työllistämisen Vantaa-lisä järjestöille 1.9.-30.9.2023

VD/4906/14.07.01.00/2023

PT/ST-V/SH/KH/JT

Espoon Monitoimintakeskus Ry (jäljempänä hakija) on toimittanut 25.9.2023 Vantaan kaupungin kirjaamoon vaatimuksen, jolla se vaatii oikaisua työllisyyspalveluiden palveluesimiehen 20.9.2023 antamaan kielteiseen päätökseen § 180/2023, jolla hakijalle ei ole myönnetty sen 6.9.2023 hakemaa Vantaan kaupungin yhdistyksille suunnattua työllistämisen Vantaa-lisää. Hakijan oikaisuvaatimus on saapunut Vantaan kaupungin kirjaamoon kuntalain (410/2015) 138 §:ssä edellyttämässä määräajassa eli 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 3 luvun 4 §:n mukaan työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue vastaa kaupungin elinvoimaisuutta vahvistavista työllisyyden ja kotoutumisen palveluista. Mainitun 4 §:n 2 mom. 1 kohdan nojalla työllisyyden ja kotoutumisen palveluiden johtaja on delegoinut päätöksellään 2013 § 5 päätösvallan työllistämistukien myöntämisestä työnantajapalveluiden palveluesimiehelle ja asiakkuuspäällikölle.

Työllistämisen Vantaa-lisän myöntäminen yhdistyksille tapahtuu Vantaan kaupungin määrittämien ehtojen mukaisesti. Kyse ei ole lakisääteisestä palvelusta. Voimassa olevat myöntämisehdot yhdistyksille ovat olleet hakijan hakiessa 6.9.2023 Vantaa-lisää seuraavat:

”Työllistämisen Vantaa-lisä yhdistyksille ehdot

Työllistämisen Vantaa-lisällä edistetään vantaalaisten työttömien työnhakijoiden työllistymistä sekä kannustetaan työnantajia heidän palkkaamiseensa. Yhdistysten Vantaa-lisä on 300 euroa kuukaudessa. Tukea voidaan myöntää yhteisöille, jotka eivät harjoita elinkeinotoimintaa, kuten yhdistykset, säätiöt, rekisteröidyt uskonnolliset yhdyskunnat ja seurakunnat. Tuki voidaan myöntää niiden vantaalaisten työllistettävien tai oppisopimuskoulutettavien palkkakustannusten tukemiseen, joiden palkkauksen tueksi työnantaja saa TE-toimiston myöntämää palkkatukea. Palkkatuen tulee olla myönnettynä vähintään haettavalle ajanjaksolle. Tuki on harkinnanvarainen.

Tuen hakeminen ja myöntäminen

Työllistämisen Vantaa-lisä yhdistyksille voidaan myöntää yhdellä päätöksellä enintään palkkatuen keston ajalle, kuitenkin enintään 12 kuukaudeksi kerrallaan. TE-toimiston jatkaessa tai myönnetyn palkkatukijakson olleessa pidempi kuin 12kk, voidaan tukea myöntää jatkopäätöksellä toiset 12 kuukautta. Oppisopimukseen tukea voidaan myöntää koko oppisopimuskoulutuksen ajalle, tuki on haettava 12 kuukauden jaksoissa.

• Voidaan myöntää määräaikaiseen tai toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen tai oppisopimuskoulutukseen.
• TE-toimiston myöntämä palkkatuki ja Vantaa-lisä ei saa ylittää palkkaamisesta aiheutuvia kokonaiskuluja. Vantaa-lisän määrää vähennetään ylimenevältä osalta.
• Palkan tulee olla työehtosopimusten (TES) mukainen tai, jos sovellettavaa työehtosopimusta ei ole, tavanomainen ja kohtuullinen palkka kyseisestä työstä.
• Tuki ei saa johtaa muiden työntekijöiden lomautuksiin, irtisanomisiin tai osa-aikaistamisiin.

• Tuki voidaan myöntää, mikäli työnantaja on tarjonnut työsopimuslain mukaisesti työtä irtisanomilleen tai lomauttamilleen työntekijöille, sekä osa-aikatyöntekijöilleen.
• Irtisanomiset tai lomautukset eivät ole esteenä tuen myöntämiselle, jos työnantaja ei ole velvollisuutta tarjota työtä irtisanomalleen tai lomauttamalleen työntekijälle.
• Työnantajalla ei saa olla laiminlyöntejä verojen ja muiden lakisääteisten maksujen maksamisesta

Hakemuksen liitteenä on toimitettava TE-toimiston palkkatukipäätös sekä allekirjoitettu työsopimus. Jatkohakemuksen liitteeksi pyydetään toimittamaan palkkalaskelma ja vain ne muut liitteet, joissa on tapahtunut muutoksia.

Tukihakemuksen liitteineen on oltava perillä kaupungin Kirjaamossa viimeistään 30 päivän kuluessa työn aloituksesta. Hakemuksen saapuessa määräaikaa myöhemmin tuki voidaan myöntää alkavaksi vain sen kuukauden alusta, jolloin hakemus on jätetty. Myönteinen päätös Vantaa-lisästä tilitetään kuukauden kuluttua työsuhteen aloituksesta kertasuorituksena päätöksenmukaiselle ajalle tai kalenterivuoden loppuun. Vuoden vaihteen ylittävä osa tuesta maksetaan automaattisesti tammikuussa. Tuki maksetaan hakijan ilmoittamalle pankkitilille ja on hakijalla noin kahden viikon kuluttua tilityksestä.

Työsuhteen muutokset ja tuen käytön seuranta

Tuella palkatun henkilön työsuhteen keskeytymisestä tai päättymisestä on välittömästi ilmoitettava TE-toimiston lisäksi myös kaupungin työllistämistuen käsittelijälle. Tuki tullaan perimään takaisin työsuhteen keston ylittävältä osalta.

Tuen saajan tulee toimittaa selvitys tuen käytöstä tukijakson päätyttyä. Selvityksen liitteenä toimitettaan tukijakson viimeisin palkkalaskelma. Virheellisten tietojen perusteella myönnetty tai tuen vastaiseen käyttötarkoitukseen käytetty tuki peritään hakijalta takaisin. Mikäli tuen saaja ei kehotuksesta huolimatta toimita pyydettyjä tietoja annettuun määräaikaan mennessä, peritään tuki takaisin."

Alkuperäinen päätös ja sen perustelut:
Työllisyyspalveluiden palveluesimies on päätöksellään § 180/2023 tehnyt kielteisen päätöksen hakijan hakemukseen työllistämisen Vantaa-lisästä, koska myönnettynä Vantaa-lisä yhdessä kuntakokeilun myöntämän palkkatuen kanssa ylittäisi kokonaispalkkakustannukset. Em. myöntämisehtojen mukaan TE-toimiston myöntämä palkkatuki ja Vantaa-lisä ei saa ylittää palkkaamisesta aiheutuvia kokonaiskuluja. Vantaa-lisän määrää vähennetään ylimenevältä osalta. Laskennallinen palkkatuki on kattanut tapauksessa kokonaisuudessaan työntekijän ilmoitetut palkkauskustannukset, joten Vantaa-lisää ei ole ollut mahdollista myöntää edes vähennettynä.

Hakijan oikaisuvaatimus:
Hakija pyytää oikaisuvaatimuksessaan harkitsemaan päätöstä uudelleen tarkoituksenmukaisuusperusteella.

Hakija ei ole oikaisuvaatimuksessaan tuonut kuitenkaan esiin mitään sellaista uutta selvitystä, joka osoittaisi, että myöntämisehdot täyttyvät ja sille voidaan myöntää tapauksessa työllistämisen Vantaa-lisä.

Koska laskennallinen palkkatuki kattaa päätöksessä 2023 § 180 kokonaisuudessaan työntekijän ilmoitetut palkkauskustannukset, estävät Vantaan kaupungin myöntämisehdot Vantaa-lisän myöntämisen hakijalle, koska *”Palkkatuki ja Vantaa-lisä eivät yhteenlaskettuna saa ylittää palkkaamisesta aiheutuvia kokonaiskuluja. Vantaa-lisän määrää vähennetään ylimenevältä osalta”*

Kaikki oikaisuvaatimukseen liittyvät asiakirjat ovat nähtävissä luottamushenkilöiden Extranet-palvelussa.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 26

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hylätä Espoon Monitoimintakeskus Ry:n oikaisuvaatimus työllisyyspalveluidenpalveluesimiehen päätökseen 2023 § 180 yllä mainituin perustein.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Työllisyyspalvelut

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
työllisyyspalveluiden palveluesimies Kari Ahlström, puh. 050 312 4520
(etunimi.sukunimi@vantaa.fi)

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala/ Työllisyyspalvelut
Palveluesimies Ahlström Kari

20.9.2023

VD/4906/14.07.01.00/2023

Työllistämisen Vantaa-lisä järjestöille 1.9.2023 - 30.9.2023

Kasvupalveluiden palvelualueen työllisyyspalveluiden palveluyksikkö vastaa kaupungin työllisyyden edistämisestä ja kehittämisestä, kuntouttavasta työtoiminnasta, tehtäväalueellaan yhteistyöstä valtion hallinnon, yritysten ja kolmannen sektorin kanssa, kaupungin työvalmennustoiminnoista sekä työllisyyden edistämiseen liittyvän toiminnan koordinoimisesta.

Vantaan kaupunkistrategian 2022-2025 tavoitteena on vahvistaa osaamista ja työllisyyttä elinvoiman ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Tavoitteena on laskea työttömyysaste vähintään 9 prosenttiin sekä puolittaa alle 30-vuotiaiden ja vieraskielisten työttömyys. Kaupungin valtuusto on 13. joulukuuta 2022 hyväksymässään vuoden 2023 talousarviossa samalla hyväksynyt työllisyyspalveluiden työllistämisen lisätukien myöntämisen.

Työllisyyspalveluiden työllistämistukien tavoitteena on parantaa työnantajien mahdollisuutta palkata vantaalaisia työttömiä työnhakijoita. Työllistämisen Vantaa-lisä yhdistyksille on taloudellinen tuki työnantajalle työttömän työnhakijan palkkaamisesta aiheutuviin palkkakustannuksiin. Tuen myöntämisen edellytyksenä on valtion myöntämä palkkatuki. Tukea voidaan myöntää yhteisöille, jotka eivät harjoita elinkeinotoimintaa, kuten yhdistyksille, säätiöille, rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille ja seurakunnille 300 euroa kuukaudessa. Tuki on harkinnanvarainen.

Vantaa-lisä maksetaan hakijan ilmoittamalle pankkitilille noin 1,5 kuukauden kuluttua työsuhteen aloituksesta kertasuorituksena päätöksenmukaiselle ajalle tai kalenterivuoden loppuun. Vuoden vaihteen ylittävä osa tuesta maksetaan automaattisesti tammikuussa.

Tuen saajan tulee toimittaa selvitys tuen käytöstä tukijakson päätyttyä. Selvityksen liitteenä toimitetaan tukijakson viimeisin palkkalaskelma ja selvityksen tulee olla Vantaan Kirjaamossa viimeistään kahden kuukauden kuluttua tukijakson päättymisestä. Virheellisten tietojen perusteella myönnetty tai tuen vastaiseen käyttötarkoitukseen käytetty tuki peritään hakijalta takaisin. Mikäli tuen saaja ei toimita pyydettyä selvitystä annettuun määräaikaan mennessä, peritään tuki takaisin.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 3 luvun 4 §:n kohdan 1 mukaisesti työllisyys- ja kotoutumispalveluiden johtaja on delegoinut päätöksellä 5 / 2023 päätösvallan palveluesihenkilölle ja asiakkuuspäällikölle päättää kaupungin työllistämistuen myöntämisestä.

Päätös / Palveluesimies

Päätän olla myöntämättä työllistämisen Vantaa-lisän Espoon monitoimintakeskus Ry:lle henkilön R.A:n työllistämiseen ajalle 1.9.2023 - 30.6.2024, koska TE-hallinnon/ kuntakokeilun myöntämä palkkatuki kattaa kokonaispalkkakulut täysin.

Vantaa 20.9.2023

Ahlström Kari
Palveluesimies

Liitteet

Työllistämisen Vantaa-lisä yhdistyksille -ehdot ja selvitys tuen käytöstä
Selvitys tyollistamistuen kaytosta (514932) (002)

Allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.

Täytäntöönpano

Kaupunginhallitus
Espoon monitoimintakeskus Ry

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala/ Työllisyyspalvelut
Palveluesimies Ahlström Kari

20.9.2023

VD/4906/14.07.01.00/2023

Toimistosihteeri

Päätös on yleisesti nähtävänä

Aika 27.9.2023

Paikka Vantaan kaupungin internetsivulla paatokset.vantaa.fi

Tiedoksianto asianosaiselle

☑ Annettu tiedoksi sähköisesti
Pvm: 20.9.2023
Vastaanottajat: Espoon monitoimintakeskus Ry

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta**.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala/ Työllisyyspalvelut
Palveluesimies Ahlström Kari

20.9.2023

VD/4906/14.07.01.00/2023

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai
tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen Oma Vantaa -asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä ne oikaisuvaatimukseen mukaan. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupungin yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa
(Aukioloajat: ma-ke 8.45-16.30, to 12.00-17.00 ja pe 7.45-15.30. Tarkista kesäajan ja arkipyhän aukiolo soittamalla tai osoitteesta https://www.vantaa.fi/vantaa-info)
Puhelin: (09) 83911 (vaihde)
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi.vantaa.fi/web/oikaisuvaatimus

Lehti Tomi

Lähettäjä: Somali Seura <somaliseura@hotmail.com>
Lähetetty: maanantai 25. syyskuuta 2023 12.57
Vastaanottaja: Haataja Susanna; YHT Kirjaamo
Aihe: Valitus vantaa lisä - päätöksestä
Liitteet: DOC250923-250923-001.pdf; DOC250923-250923.pdf

Seurantamerkintä: Seuranta
Merkinnän tila: Merkitty

Hei,

Nettisivuillanne lukee, että maksatte Vantaa lisää 300€ yhdistyksille. Käytämme näitä lisiä toimintakuluihin ja sivukuluihin. Pyydämme, että vaihdatte päätöstä ja myönnätte meille vantaa lisää. Jos ette pysty maksamaan tätä vantaa lisää, tämä tulee vaikuttamaan meidän mahdollisuuteen työllistää palkkatuella ja joudumme todennäköisesti keskeyttämään työsuhteita.

YT. Elmi
[redacted]

Työllistämisen Vantaa-lisä yhdistyksille ehdot

Työllistämisen Vantaa-lisällä edistetään vantaalaisten työttömien työnhakijoiden työllistymistä sekä kannustetaan työnantajia heidän palkkaamiseensa. Yhdistysten Vantaa-lisä on 300 euroa kuukaudessa. Tukea voidaan myöntää yhteisöille, jotka eivät harjoita elinkeinotoimintaa, kuten yhdistykset, säätiöt, rekisteröidyt uskonnolliset yhdyskunnat ja seurakunnat. Tuki voidaan myöntää niiden vantaalaisten työllistettävien tai oppisopimuskoulutettavien palkkakustannusten tukemiseen, joiden palkkauksen tueksi työnantaja saa TE-toimiston myöntämää palkkatukea. Palkkatuen tulee olla myönnettynä vähintään haettavalle ajanjaksolle. Tuki on harkinnanvarainen.

Tuen hakeminen ja myöntäminen

Työllistämisen Vantaa-lisä yhdistyksille voidaan myöntää yhdellä päätöksellä enintään palkkatuen keston ajalle, kuitenkin enintään 12 kuukaudeksi kerrallaan. TE-toimiston jatkaessa tai myönnetyn palkkatukijakson olleessa pidempi kuin 12kk, voidaan tukea myöntää jatkopäätöksellä toiset 12 kuukautta. Oppisopimukseen tukea voidaan myöntää koko oppisopimuskoulutuksen ajalle, tuki on haettava 12 kuukauden jaksoissa.

- Voidaan myöntää määräaikaiseen tai toistaiseksi voimassaolevaan työsuhteeseen tai oppisopimuskoulutukseen.
- TE-toimiston myöntämä palkkatuki ja Vantaa-lisä ei saa ylittää palkkaamisesta aiheutuvia kokonaiskuluja. Vantaa-lisän määrää vähennetään ylimenevältä osalta.
- Palkan tulee olla työehtosopimusten (TES) mukainen tai, jos sovellettavaa työehtosopimusta ei ole, tavanomainen ja kohtuullinen palkka kyseisestä työstä.
- Tuki ei saa johtaa muiden työntekijöiden lomautuksiin, irtisanomisiin tai osa-aikaistamisiin.
- Tuki voidaan myöntää, mikäli työnantaja on tarjonnut työsopimuslain mukaisesti työtä irtisanomilleen tai lomauttamilleen työntekijöille, sekä osa-aikatyöntekijöilleen.
- Irtisanomiset tai lomautukset eivät ole esteenä tuen myöntämiselle, jos työnantaja ei ole velvollisuutta tarjota työtä irtisanomalleen tai lomauttamalleen työntekijälle.
- Työnantajalla ei saa olla laiminlyöntejä verojen ja muiden lakisääteisten maksujen maksamisesta.

Hakemuksen liitteenä on toimitettava TE-toimiston palkkatukipäätös sekä allekirjoitettu työsopimus. Jatkohakemuksen liitteeksi pyydetään toimittamaan palkkalaskelma ja vain ne muut liitteet, joissa on tapahtunut muutoksia.

Tukihakemuksen liitteineen on oltava perillä kaupungin Kirjaamossa viimeistään 30 päivän kuluessa työn aloituksesta. Hakemuksen saapuessa määräaikaa myöhemmin tuki voidaan myöntää alkavaksi vain sen kuukauden alusta, jolloin hakemus on jätetty. Myönteinen päätös Vantaa-lisästä tilitetään kuukauden kuluttua työsuhteen aloituksesta kertasuorituksena päätöksenmukaiselle ajalle tai kalenterivuoden loppuun. Vuoden vaihteen ylittävä osa tuesta maksetaan automaattisesti tammikuussa. Tuki maksetaan hakijan ilmoittamalle pankkitilille ja on hakijalla noin kahden viikon kuluttua tilityksestä.

Työsuhteen muutokset ja tuen käytön seuranta

Tuella palkatun henkilön työsuhteen keskeytymisestä tai päättymisestä on välittömästi ilmoitettava TE-toimiston lisäksi myös kaupungin työllistämistuen käsittelijälle. Tuki tullaan perimään takaisin työsuhteen keston ylittävältä osalta.

Tuen saajan tulee toimittaa selvitys tuen käytöstä tukijakson päätyttyä. Selvityksen liitteenä toimitettaan tukijakson viimeisin palkkalaskelma. Virheellisten tietojen perusteella myönnetty tai tuen vastaiseen käyttötarkoitukseen käytetty tuki peritään hakijalta takaisin. Mikäli tuen saaja ei kehotuksesta huolimatta toimita pyydettyjä tietoja annettuun määräaikaan mennessä, peritään tuki takaisin.

27 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 108/2023

VD/175/03.01.02.00/2023

PT/HN/JT

Korvauksenhakija on toimittanut Vantaan kaupungille vaatimuksen vahinkorahaston asiamiehen päätöksen § 108/2023 oikaisemiseksi. Esitetään oikaisuvaatimusta hylättäväksi.

Korvauksenhakija on alun perin vaatinut kaupungilta yhteensä 642,93 euron vahingonkorvauksia ajoneuvovakuutuksensa bonustappioiden sekä vakuutuksen omavastuuosuuden osalta. Vahinkorahaston asiamies on 22.9.2023 hylännyt korvausvaatimuksen sillä perusteella, että asiassa ei näytetty toteen Vantaan kaupungin tai tämän urakoitsijan tahallista tai tuottamuksellista vahingontekoa, eikä kyseessä ei ole ollut myöskään ankaran vastuun tilanne, jossa vahingonkorvausvastuu syntyisi tuottamuksesta riippumatta.

Nyt käsiteltävässä oikaisuvaatimuksessa hakija edelleen vaatii, että Vantaan kaupungin on suoritettava hakijalle vahingonkorvauksena kustannukset alkuperäisen vaatimuksen mukaisesti sekä viivästyskorot 1.3.2023 alkaen laskettuna.

Korvauksenhakijan oikaisuvaatimus

”Korvauksenhakija katsoo, että viranomaispäätöksessä on käytetty oikeita lainkohtia, mutta siinä on vääriä tietoja ja johtopäätökset ovat vääriä. Toisin kuin vastauksessa on tulkittu, tien hoidossa ei ole noudatettu kunnossa- ja puhtaanpidosta annetun lain 3 §, eikä siitä johtuvaa Vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §.

Liikennevahinkolain (LVL) 4 luvun 7 §:än mukaan tienpitäjä on vastuussa vahingosta, jos tie on ollut puutteellisessa kunnossa ja tämä puute on aiheuttanut vahingon. Tien pitäjän tulee ylläpitää teitä asianmukaisesti ja huolehtia niiden turvallisuudesta. Tienpitäjän vastuusta tiellä aiheutuvissa vahingoissa määrätään myös tieliikennelaissa (TL).

Korvauksen hakija on osoittanut hakemuksessaan dokumentein ja kuvin aiheutuneen vahingon (rengasrikko), vahingonaiheuttajan tuottamuksen (kadun kunnon ja puhtaanapidon laiminlyönti) ja näiden välisen syy-yhteyden kiistattomasti.

Vahingon kärsijä teki kaikkensa yhteentörmäyksen ja suuremman vahingon välttämiseksi. Katu on vahingon kärsijälle tuttu, mutta jokaista kuoppaa ja niiden syvyyttä on mahdotonta muistaa, koska Puutarhatie on ollut erittäin huonossa kunnossa kokonaisuudessaan vuosina 2022 ja 2023. Aiemmin kyseisellä katuosuudella on käytetty suurimpien kuoppien osalta varoituskartioita, mutta jostain syystä niitä ei vahinkopäivänä ollut. Täten korvauksenhakija katsoo, että aluetta ja kadun huonoa kuntoa ei ollut merkitty johdonmukaisesti eikä riittävästi. Korvauksenhakija on siten noudattanut tapahtumapaikalla tieliikennelain 2 luvun 3-5 § vaatimaa huolellisuutta ja varovaisuutta parhaan mahdollisen kykynsä mukaan.

Korvauksenhakija on vastauksen kanssa samaa mieltä suurimmasta osasta syistä, jotka ovat mahdollisesti johtaneet tien huonoon kuntoon. Erityisesti raskasta liikennettä, kaivureita jne. on ollut paljon Puutarhatiellä rakennustöiden vuoksi. Koska tämä on ollut myös urakoitsijan ja Vantaan kaupungin tiedossa, katson tämän vastauksen osoittaneen, että tien kuntoa ei ole valvottu lain

vaatimalla tavalla ja näin ollen kyseessä on erittäin selkeä tiehoitoon ja ylläpitoon liittyvä tehtävien laiminlyönti.

Valitettavasti kyseessä ei ole ollut vain yksittäinen kuoppa tiessä, vaan tietä on hoidettu huonosti jo pidemmän aikaa. Sähköpostien ja korvauskäsittelijän kanssa käytyjen keskustelujen perusteella tien hoitoa valvovilla tahoilla on ollut epäselvyyttä urakoitsijan ja Vantaan kaupungin välisistä vastuista, joka on aiheuttanut tilanteen, jossa kumpikaan osapuoli ei ole noudattanut kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 3 §:n vaatimuksia.

Korvauksenhakija katsoo, että tien kuntoa sekä korvausprosessia on hoidettu erittäin huolimattomasti ja vaatii Vantaan Kaupungin hallitukselta muutosta vahinkorahaston asiamiehen päätökseen. Vastauksessa on tarkistamatonta ja virheellistä tietoa esimerkiksi urakoitsijan tiedottamisesta korvauksenhakijaa. Urakoitsija ei ole ollut korvauksenhakijaan yhteydessä millään tavoin pyytääkseen tapahtuneesta vahingosta lisätietoja tai informoidakseen näkemyksestään korvausvaatimukseen. Myöskään Vantaan kaupunki ei ole pyytänyt lausuntoa urakoitsijalta uudelleen, vaikka lausuntopyyntö on lähetetty urakoitsijalle 2 viikon määräajalla.

Korvauksenhakija epäilee, että asia ei olisi edennyt lainkaan, jollei korvauksenhakija olisi itse ryhtynyt selvittelemään asiaa. Täten myös Vantaan kaupunki on osaltaan laiminlyönyt valvoa korvausprosessia, vaikka korvauksen hakija on pyytänyt asiankäsittelystä informaatiota vähintään 3 kertaa ennen viranhaltijan päätöstä.

Asian huolimattoman hoidon ja tarpeettoman viivytyksen vuoksi, korvauksenhakija vaatii korvaushakemuksessa mainitut välittömät kadun kunnossapidon laiminlyönnin vuoksi tulleet kustannukset maksettavasti täysimääräisesti viivästyskorkoineen 1.3.2023 alkaen.”

Kaupunkiympäristön toimialan vastine

Vahingonkorvauslain mukaan toiselle tahallaan tai tuottamuksesta aiheutettu vahinko on korvattava. Näyttötaakka vahingosta on korvausta vaativalla taholla. Korvauksenhakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys. Vahingonkärsijällä on myös velvollisuus mahdollisuuksiensa mukaan rajoittaa kärsimänsä vahingon määrää.

Vahingonkorvauslain mukaista tuottamusta arvioitaessa on harkittava, onko kyseessä tahallisuus, tuottamus vai tapaturma. Kunta on vastuussa tahallaan ja tietyissä tuottamuskysymyksissä aiheutuneesta vahingosta. Kunnan tuottamusta arvioidessa tulee huomioida tuottamuksen aste suhteessa tapahtuneeseen vahinkoon.

Tieliikennelain (729/2018) 2 luvun 3–5 §:n mukaisesti tienkäyttäjän on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta, ennakoitava toisten tienkäyttäjien toimintaa vaaran ja vahingon välttämiseksi sekä sovitettava nopeutensa ja etäisyytensä toiseen tienkäyttäjään sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet.

Kunnossapitolain (669/1978) 14 a §:n mukaan työstä vastaavan on tehtävä työstä kadulla ja yleisellä alueella ilmoitus kunnalle. Työ voidaan aloittaa heti, kun kunta on antanut suostumuksen työn aloittamiseen. Kunta voi antaa ilmoituksen johdosta työn suorittamisesta määräyksiä, jotka ovat tarpeen työstä mahdollisesti liikenteen sujuvuudelle, turvallisuudelle ja esteettömyydelle, kadulla ja yleisellä alueella sijaitseville johdoille ja laitteille sekä kadun ja yleisen alueen rakenteille aiheutuvan haitan ja

vahingon vähentämiseksi. Ilmoittajan on pidettävä työalue puhtaana ja saatettava alue hyväksytyn työajan kuluessa työtä edeltäneeseen kuntoon.

Vantaan kaupungin kunnossapitoyksikön antaman lausunnon mukaan Puutarhatiellä ei ole talvikaudella 2022–2023 ollut sellaisia päällystevaurioita, joihin ajoneuvon renkaan voisi normaalilla ajolla rikkoa. Vahinkopaikan läheisyydessä on havaittu lähinnä pieniä päällystevaurioita ja kulumia. Kunnossapitoyksikkö ei katso vahingon olevan seurausta kaupungin kunnossapitotoimien laiminlyönnistä.

Korvauksenhakija ei ole pystynyt tarkasti yksilöimään vahinkopaikkaa. Hakija on toimittanut kaupungille korvausvaatimuksen yhteydessä jälkikäteen ottamiaan valokuvia kahdesta vahingon mahdollisesti aiheuttaneesta päällystevauriosta. Näistä huonokuntoisempi on sijainnut kyseisellä ajankohdalla toiminnalliseen kuntoon saatetun liitoskaivannon kohdalla, osoitteessa Puutarhatie 25.

Kaupungin työntekijä on 9.12.2022 pidetyn välikatselmuksen yhteydessä määrännyt kyseisen kaivannon peitettäväksi kylmämassalla. Urakoitsija on omassa lausunnossaan kieltänyt vahingon olevan seurausta urakoitsijan tuottamuksesta.

Vantaan kaupunki valvoo tienpitäjänä katutöitä, mutta katutyömaan käytännön kunnossa- ja puhtaanapidosta sekä liikennejärjestelyiden ylläpidosta vastaa työn aikana työmaa. Työmaiden puutteisiin puututaan kaupungin toimesta valvontatyön yhteydessä tehtyjen havaintojen sekä kaupungille annettujen palautteiden ja ilmoitusten pohjalta. Kaupungilla ei ole kuitenkaan mahdollisuutta jokaisen kaivutyömaan jatkuvaan ajantasaiseen tarkkailuun, sillä työmaita voi kaupungin katualueilla olla samanaikaisesti käynnissä useita satoja.

Vahingonkorvauslain tuottamusperiaatteen seurauksena pelkkä tien huono kunto ei vielä aikaansaa korvausvastuuta tienpitäjälle, vaan lisäedellytyksenä on selkeästi huolimaton tienhoito tai tavanomaisten tienhoitoon kuuluvien tehtävien laiminlyönti. Kelirikkoaikana päällystevaurioita voi syntyä nopeallakin aikavälillä, jopa muutamissa tunneissa. Vaurioiden syntymiseen vaikuttaa päällysteen yleinen kunto ja ikä sekä kadun liikennemäärät. Erityisesti raskas liikenne voi painollaan nopeastikin murtaa alkavia päällystevaurioita rikki isommiksi kuopiksi. Myös sateet ja lämpötilan vaihtelut nollan molemmin puolin rikkovat päällysterakenteita.

Kaupunkiympäristön toimiala katsoo edelleen, että korvauksenhakijalle syntynyt vahinko ei ole seurausta Vantaan kaupungin tuottamuksesta eikä kunnossapito- tai valvontatoimien laiminlyönnistä. Puutarhatien päällystevaurioihin ja työmaiden puutteisiin on kaupungin puolesta puututtu, kun näistä on saatu ilmoitus tai näitä on töiden yhteydessä havaittu.

Päätelmät

Korvauksenhakijan oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu ilmi mitään sellaisia erityisiä seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä. Asiassa esitetyn näytön perusteella on siis edelleen katsottava, että Vantaan kaupunki ei ole asiassa korvausvelvollinen.

Vahinkorahaston asiamies esittää edellä mainituin perustein oikaisuvaatimusta hylättäväksi.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 27

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 108 / 2023

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
Vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

28 § **Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 109/2023**

VD/2463/03.01.02.00/2023

PT/HN/JT

Yksityishenkilö (jäljempänä korvauksenhakija) on jättänyt 22.3.2023 Vantaan kaupungille vahingonkorvausvaatimuksen koskien kompastumisesta seurannutta henkilövahinkoa. Kaupunki on siirtänyt vahinkoasian vastuuvakuutuksen perusteella vakuutusyhtiön käsiteltäväksi. Vakuutusyhtiö on antanut asiassa kielteisen korvauspäätöksen. Kaupungin vahinkorahaston asiamies on antanut asiassa 3.10.2023 hylkäävän päätöksen, josta korvauksenhakija on tehnyt oikaisuvaatimuksen.

Alkuperäinen 22.3.2023 päivätty ja kaupungille osoitettu vahingonkorvausvaatimus koskee Myyrmäen uimahallissa tapahtunutta kompastumista, ja tämän seurauksena syntynyttä henkilövahinkoa.

Korvauksenhakijan selvityksen mukaan vahinko tapahtui Myyrmäen uimahallissa, kun uima-allasta kiertäessä kulkuväylällä oli korvaushakemuksen mukaan noin 20 cm x 3 cm sauma vesikourussa, ja saumaa väistäessä korvauksenhakija kompastui ja kaatui itsensä loukaten. Korvaushakemuksen mukaan tasoeroa ei ollut merkitty lattiaan.

Vahinkoasian käsittely

Vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa toiselle vahinkoa. Korvauksen hakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys. Vahingonkärsijällä on myös velvollisuus mahdollisuuksiensa mukaan rajoittaa kärsimänsä vahingon määrää.

Vahingonkorvauslain mukaista tuottamusta arvioitaessa on harkittava, onko kyseessä tahallisuus, tuottamus vai tapaturma. Kunta on vastuussa tahallaan ja tietyissä tuottamuskysymyksissä aiheutuneesta vahingosta. Kunnan tuottamusta arvioidessa tulee huomioida tuottamuksen aste suhteessa tapahtuneeseen vahinkoon.

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuus perustuu useimmissa tapauksissa ns. isännänvastuuseen. Vahingonkorvauslain 3 luvun 1 ja 2 §:n mukaan kunta on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka kunnan työntekijä tai viranhaltija virheellään tai laiminlyönnillään työssä on aiheuttanut.

Kiinteistönomistajalla on korostunut velvollisuus huolehtia kiinteistön turvallisuudesta. Turvallisuusvaatimukset koskevat myös kiinteistössä liikkumista.

Kunnossapitopäällikön selvityksen mukaan nykykäytännön mukaan tasoeroja uimahallien kulkualueilla havainnollistetaan värimuutoksilla laatoituksessa tai teippauksilla. Myyrmäen uimahalli on peruskorjattu 10 vuotta sitten, jolloin korkeuserojen havainnollistaminen ei ole ollut käytäntö. Vesikourun syvyys on ollut yhden laatan paksuuden verran ympäröivää lattiatasoa matalammalla. Lattia ei vahinkohetkellä ole ollut millään tavoin normaalista poikkeavan liukas eikä tilanteeseen paikalla olleen uimavalvojan mukaan liittynyt muuta ulkoista tekijää, kuin mainittu vesikouru.

Turvallisuus- ja kemikalivirasto (Tukes) on 17.3.2015 (päivitetty 18.10.2017) antanut ohjeistuksen uimahallien ja kylpylöiden turvallisuuden edistämisestä. Ohje ei ole lainsäädännön tasoin sitova. Ohjeessa määritellään myös mm. uimahallin rakenteita koskevia turvallisuusohjeita. Ohjeistuksen

mukaan allasalueella tulee erityisesti huomioida muun muassa liukastumisriski. Ohjeistuksessa määritellään esimerkiksi liukkauden torjunnan kannalta huomioitavat pintamateriaalivalinnat, märkätilan enimmäiskaltevuudet sekä allasalueella loiskeveden poistotekniikkaa koskevat turvallisuusohjeet. Ohjeen mukaan turvallisuussyistä allasosaston lattioissa ei tule olla muita kuin veden poistamiseen tarvittavia rakenteita ja välttämättömiä huoltoaukkoja.

Allasalueen pintamateriaalien väreistä todetaan esimerkiksi, että eri pintojen ja rakenteiden erottaminen toisistaan esimerkiksi värien tummuuseroilla sekä rakennusosien ja varusteiden kontrastit helpottavat tiloissa liikkumista ja toimimista. Pintamateriaalien väritystä koskevia turvallisuusvaatimuksia ei kuitenkaan ole ohjeessa eritelty tarkemmin.

Uimahalleissa vettä kulkeutuu usein runsaasti myös uima-altaan ympäristöön ja erityisesti uima-altaan läheisyydessä erilaiset ratkaisut ylimääräisen loiskeveden poistamiseksi lattapinnoilta liukastumisriskin minimoimiseksi ovat välttämättömiä. Vaikkakin kunnossapitopäällikkö toteaa, nykykäytännön mukaan erilaiset tasoerot usein merkitään lattiaan esimerkiksi erilaisilla väreillä laatoituksessa, on edelleen olemassa vanhempia tai useita vuosia sitten peruskorjattuja uimahalleja, joiden osalta esimerkiksi vesikouruja ei ole erillisillä värimuutoksilla havainnollistettu. Voidaan kuitenkin ajatella, että uimahalliympäristössä erilaiset vedenpoistoratkaisut vesikourut mukaan lukien ovat niiden välttämättömyys huomioiden erittäin tavanomaisia ja näin ollen yleisessä tiedossa, jolloin kohonneen liukastumisriskin tavoin vedenpoistoratkaisut tulee huomioida ja noudattaa ympäristön edellyttämää varovaisuutta allasalueella liikuttaessa.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 7.6.2021 antamassaan päätöksessä todennut, että hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti Vantaan kaupunki käsittelisi itseensä kohdistuvat vaatimukset, ja antaisi näiden pohjalta ratkaisunsa. Vaatimuksen tekijää olisi periaatteiden mukaisesti hyvä myös ohjeistaa siitä, että viime kädessä vahingonkorvauksia tulisi hakea käräjäoikeudessa nostettavalla kanteella.

Edellä mainitun päätöksen johdosta Vantaan kaupunki on antanut myös oman ratkaisunsa.

Vahinkorahaston asiamiehen päätös ja tästä tehty oikaisuvaatimus

Vantaan kaupunki on aluehallintoviraston antamassa ratkaisussa tehtyjen suositusten mukaisesti antanut korvauksenhakijaa koskevassa vahinkoasiassa oman päätöksensä. Korvausvaatimukselle on vahinkorahaston asiamiehen viranhaltijapäätöksellä 3.10.2023 § 109 annettu kielteinen päätös. Päätöksen perustelut eivät muuttuneet, vaan korvauksenhakijalle tapahtunut vahinko katsottiin edelleen tapaturmaiseksi. Kaupunkia ei näin ollen voitu pitää asiassa korvausvelvollisena.

Korvauksenhakija on 10.10.2023 jättänyt Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen kielteisestä päätöksestä.

Korvauksenhakija toteaa oikaisuvaatimuksessa, että
”Vakuutuksenottaja on korvausvastuussa vahingosta, koska vakuutuksenottaja on laiminlyönyt erilaisten tasoerojen merkitsemisen lattiaan erivärisin laatoituksin tai teipein. Vaikka peruskorjaus on tehty 10v sitten, olisi vakuutuksenottajan ollut helppo merkitä kyseinen kouru teippauksella.

Ohjeistuksen mukaan allasalueella tulee erityisesti huomioida liukastumisriski. Jos nykykäytännön mukaiset ohjeistukset jätetään toteuttamatta, ovat ne siis täysin turhia. Vakuutuksenottaja ei ole jättänyt kourua merkitsemättä tahallaan, mutta kourun merkitsemättä jättäminen on johtunut välinpitämyydestä, laiminlyönnistä ja huolimattomuudesta.

Kiinteistönomistajalla on korostunut velvollisuus huolehtia kiinteistön turvallisuudesta ja tämä vaatimus koskee myös kiinteistössä liikkumista. Näillä perusteilla vaadin, että vakuutusyhtiön päätös mitätöidään ja korvaushakemus käsitellään uudelleen.”

Kaupunki on siirtänyt vahinkoasian vastuuvakuutuksen perusteella vakuutusyhtiön käsiteltäväksi. Kaupunki on toimittanut vakuutusyhtiölle korvausvaatimuksen, muut korvauksenhakijan toimittamat asiakirjat sekä Vantaan kaupungin kunnossapitopäällikön ja liikuntapaikkamestarin laatimat lausunnot. Kunnossapitopäälliköllä ei ole lisättävää alkuperäiseen lausuntoonsa.

Vahingonkärsijälle sattunut tapaturma on tapahtunut kohdassa, jossa ei ole ollut vaurioita tai korjaustoimenpiteitä käynnissä. Uimahallissa liikkuu satoja ihmisiä päivässä, eikä vahingoilta aina voida välttyä. Vaikkakin kyseessä on ikävä vahinkotapahtuma, edellyttää korvausvastuun syntyminen tuottamusta, eli virhettä, huolimattomuutta tai laiminlyöntiä. Vahinkotapahtuma 22.3.2023 ei ole seurausta virheestä, laiminlyönnistä tai huolimattomuudesta. Asiassa esitetyn näytön perusteella on siis edelleen katsottava, että Vantaan kaupunki ei ole asiassa korvausvelvollinen.

Asiassa ei ole esitetty mitään sellaisia uusia seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa alkuperäistä vakuutusyhtiön vahingonkorvauspäätöstä tai kaupungin omaa hallintopäätöstä annettaessa. Mikäli vahingonkärsijä ei ole tyytyväinen saamaansa ratkaisuun, voi korvauksia viime kädessä vaatia kaupungilta käräjäoikeudessa nostettavalla kanteella.

Vahinkorahaston asiamies esittää, että hakijan oikaisuvaatimus tulisi hylätä.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 28

Kaupunginjohtaja esitys:
Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 109 / 2023

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
Vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

29 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 114/2023

VD/5223/03.01.02.00/2023

PT/HN/JT

Korvauksenhakija on toimittanut 11.10.2023 Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen vahinkorahaston asiamiehen päätöksen § 114/2023 oikaisemiseksi. Esitetään oikaisuvaatimusta hylättäväksi.

Korvauksenhakija on alun perin vaatinut kaupungilta yhteensä 120 euron vahingonkorvauksia rikkoutuneen renkaan osalta. Vahinkorahaston asiamies on 10.10.2023 hylännyt hakijan korvausvaatimuksen sillä perusteella, että asiassa ei näytetty toteen Vantaan kaupungin tai tämän urakoitsijan tahallista tai tuottamuksellista vahingontekoa. Kyseessä ei ole ollut myöskään ankaran vastuun tilanne, jossa vahingonkorvausvastuu syntyisi tuottamuksesta riippumatta.

Oikaisuvaatimus

”Sain hylkäävän päätöksen Orionintiellä tapahtuneeseen rengasrikkoon 11.8.2023. Mielestäni Vantaan kaupunki on laiminlyönyt kadun kunnossapidon. Katu on tyydyttävässä kunnossa, mutta aurauksen jäljiltä kadun reunakivet olivat hujan hajan ja saivat aikaan rengasrikon.

Olen toiminut tieliikennelain mukaisesti ja noudattanut sitä kirjaimellisesti. Olen toiminut vahingonkorvauslainmukaan. Kukaan ei toiminut tahallaan, auto vain tuli ylhäältä yllättäen, eikä minulla ollut muuta vaihtoehtoa, kuin mennä aivan tien oikeaan reunaan. Oli aivan mahdotonta tavoittaa autoa, joka jatkoi matkaansa.

Reunakivistä tein ilmoituksen katujen kunnossapitoon 12.8.2023. Noin kolme viikkoa siitä ne käytiin korjaamassa ja laitettiin paikoilleen.

Päätöksessä myös mainittiin, että muita rengasrikkoja ei ole tullut. Syy siihen on todennäköisesti se, että Orionintiellä kyseisessä mäessä ei aikaisemmin ollut pysäköityjä autoja eli molemmat kaistat olivat vapaat. Se miksi siinä noin kolmen viikon ajan oli autoja pysäköity, johtui Vegantiellä olevien rakennusten korjauksista. Näin ollen pihalla ei ollut tilaa autoille rakennustöiden takia.”

Kaupunkiympäristön toimialan vastine

Vahingonkorvauslain mukaan toiselle tahallaan tai tuottamuksesta aiheutettu vahinko on korvattava. Näyttötaakka vahingosta on korvausta vaativalla taholla. Korvauksenhakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys. Vahingonkärsijällä on myös velvollisuus mahdollisuuksiensa mukaan rajoittaa kärsimänsä vahingon määrää.

Vahingonkorvauslain mukaista tuottamusta arvioitaessa on harkittava, onko kyseessä tahallisuus, tuottamus vai tapaturma. Kunta on vastuussa tahallaan ja tietyissä tuottamuskysymyksissä aiheutuneesta vahingosta. Kunnan tuottamusta arvioidessa tulee huomioida tuottamuksen aste suhteessa tapahtuneeseen vahinkoon.

Tieliikennelain (729/2018) 2 luvun 3–5 §:n mukaisesti tienkäyttäjän on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta, ennakoitava toisten tienkäyttäjien toimintaa vaaran ja

vahingon välttämiseksi sekä sovitettava nopeutensa ja etäisyytensä toiseen tienkäyttäjään sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet.

Kaupungin kunnossapito ei vahinkohetkellä ole ollut tietoinen rikkoutuneesta reunakiveyksestä. Vahingonkorvauslain tuottamusperiaatteen seurauksena pelkkä tien huono kunto ei vielä aikaansaa korvausvastuuta tienpitäjälle, vaan lisäedellytyksenä on selkeästi huolimaton tienhoito tai tavanomaisten tienhoitoon kuuluvien tehtävien laiminlyönti (KKO 1998:147). Kunnalta ei voida myöskään aina edellyttää vaaraa aiheuttavan seikan välitöntä poistamista (Hemmo, 2005, sivu 38).

Asian osalta ei ole näytetty Vantaan kaupungin tuottamusta ja sen yhteyttä syntyneeseen vahinkoon. Sen sijaan Vantaan kaupunki on lausunnossaan uskottavasti osoittanut, että se ei ole aiheuttanut omilla toimillaan syntynyttä vahinkoa. On myös huomioitava, että kaupungilla ei ole mahdollisuuksia torjua yksittäisten kivien ajautumista ajoradalle, eikä siltä voida edes edellyttää ajoradalle ajautuneiden kivien välitöntä poistamista.

Vahinkorahaston asiamiehen esitys

Korvauksenhakijan oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu ilmi mitään sellaisia erityisiä seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä. Asiassa esitetyn näytön perusteella on siis edelleen katsottava, että Vantaan kaupunki ei ole asiassa korvausvelvollinen.

Vahinkorahaston asiamies esittää edellä mainituin perustein oikaisuvaatimusta hylättäväksi.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 29

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 114 / 2023

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
Vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

30 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 115/2023

VD/5666/03.01.02.00/2023

PT/HN/JT

Korvauksenhakija on toimittanut 25.10.2023 Vantaan kaupungille vaatimuksen vahinkorahaston asiamiehen päätöksen § 115/2023 oikaisemiseksi. Esitetään oikaisuvaatimusta hylättäväksi.

Korvauksenhakija on alun perin vaatinut kaupungilta yhteensä 1 500 euron vahingonkorvauksia vahingoittuneen pihapaviljongin osalta. Vahinkorahaston asiamies on päätöksellään 18.10.2023 § 115 hylännyt hakijan korvausvaatimuksen sillä perusteella, että asiassa ei näytetty toteen Vantaan kaupungin tuottamusta tai laiminlyöntiä. Kyseessä ei ole ollut myöskään ankaran vastuun tilanne, jossa vahingonkorvausvastuu syntyisi tuottamuksesta riippumatta.

Oikaisuvaatimus

”Vahinko on syntynyt kaupunkin laiminlyönnistä koska olen ollu kaupunkiin yhteydessä ja pyytänyt kyseisten puiden kaatoa ku edellinen siitä kaatui jonka kävitte pilkkomassa mutta muihin ette koskeneet vaik näki että ovat huono kuntoiset.”

Kaupunkiympäristön toimialan vastine

Vahingonkorvauslain mukaan toiselle tahallaan tai tuottamuksesta aiheutettu vahinko on korvattava. Näyttötaakka vahingosta on korvausta vaativalla taholla. Korvauksenhakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys. Vahingonkärsijällä on myös velvollisuus mahdollisuuksiensa mukaan rajoittaa kärsimänsä vahingon määrää.

Vahingonkorvauslain mukaista tuottamusta arvioitaessa on harkittava, onko kyseessä tahallisuus, tuottamus vai tapaturma. Kunta on vastuussa tahallaan ja tietyissä tuottamuskysymyksissä aiheutuneesta vahingosta. Kunnan tuottamusta arvioidessa tulee huomioida tuottamuksen aste suhteessa tapahtuneeseen vahinkoon.

Vahingon aiheuttaneen oksan repeämiseen on todennäköisesti vaikuttanut oksan haaraliitokseen sisään kasvanut puun kuori, ja repeämistä on myöhemmin edesauttanut tuulinen sää. Huono haaraliitos ei ole ollut etukäteen kaupungin kunnossapitoyksikön tiedossa, eikä se ole usein helposti ulkoisesti todettavissa. Kunnossapitoyksiköllä ei ole lisättävää alkuperäiseen lausuntoonsa.

Kaupunkiympäristön toimiala katsoo, että oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty mitään ratkaisuun olennaisesti vaikuttavia lisätietoja. Kunnossapitoyksiköllä ei ole tietoa hakijan oikaisuvaatimuksessaan mainitsemasta yhteydenotosta eikä kaatopyynnöstä.

Vahinkorahaston asiamiehen esitys

Korvauksenhakijan oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu ilmi mitään sellaisia erityisiä seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä. Asiassa esitetyn näytön perusteella on siis edelleen katsottava, että Vantaan kaupunki ei ole asiassa korvausvelvollinen.

Vahinkorahaston asiamies esittää edellä mainituin perustein oikaisuvaatimusta hylättäväksi.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 30

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 115 / 2023

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
Vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

31 § Oikaisuvaatimus yksityishenkilön vahingonkorvausvaatimusta koskevasta kaupunginhallituksen päätöksestä 9.10.2023 § 33

VD/5198/03.01.02.00/2023

PT/NK/JT

Kaupunginhallitus on 9.10.2023 § 33 hylännyt perusteettomana hakijan vahingonkorvausvaatimuksen, jonka hän on esittänyt työtulojensa ja terveydentilansa heikkenemisen perusteella. Hakija on tiivistetysti perustellut vaatimusta sillä, että Vantaan kaupunki on viimeisten 10 vuoden aikana kiusannut, vainonnut ja häirinnyt häntä ja hänen perhettään, mikä on aiheuttanut hänelle hengistä kärsimystä ja kuormitusta, eikä kaupunki tai sen johtavat viranhaltijat ole ryhtyneet toimenpiteisiin haittojen ja vahingon estämiseksi. Korvausvaatimus on hylätty, koska hakija ei ole esittänyt mitään näyttöä siitä, että Vantaan kaupungin palveluksessa oleva olisi ilman perusteltua syytä toiminut siten, että siitä olisi aiheutunut hakijalle väitettyä vahinkoa.

Hakija on tehnyt kaupunginhallituksen päätöksestä 31.10.2023 päivätyn oikaisuvaatimuksen, jossa hän tarkemmin tuo ilmi oman näkemyksensä siitä, millä tavoin hänen mielestään erityisesti puolisoonsa ja isäänsä kohdistuvaa kiusaamista ja vainoamista on esiintynyt eri yhteyksissä. Lisäksi hän esittää vahingonkorvausvaatimukseen nähden uuden perusteen tulojensa vähenemiselle. Hakijan ilmoittaman perusteen nojalla Vantaan kaupungilla ei kuitenkaan ole korvausvelvollisuutta, koska kyse on henkilön omasta valinnasta ja vapaaehtoisesta toiminnasta. Huomion arvoista on myös se, ettei kunnilla ole lakiin perustuvaa velvoitetta tarjota sellaista hakijan tarkoittamaa ennaltaehkäisevää palvelua, johon hän oikaisuvaatimuksessa viittaa, eikä näin ollen myöskään tämän valinnan taustalla olevilla tekijöillä ole merkitystä.

Hakija ei ole esittänyt väitteidensä tueksi minkäänlaista näyttöä tai näyttöä siitä, että kaupungin toiminnasta olisi aiheutunut hänelle vahinkoa. Asiassa ei ole muiltakaan osin tullut esiin sellaista uutta selvitystä, mikä antaisi aihetta arvioida asiaa uudestaan toisin. Oikaisuvaatimus on hylättävä.

Oikaisuvaatimus sekä hakijan sen yhteydessä toimittamat asiakirjat ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä salattuina tiedostoina luottamushenkilöiden extranetissä.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 31

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään edellä mainituilla perusteilla hylätä yksityishenkilön kaupunginhallituksen päätöksestä 9.10.2023 § 33 tekemä oikaisuvaatimus.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginlakimies Sari-Anna Pennanen poistui yleislausekejäävinä kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Ote yksityishenkilölle

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
lakimies Niina Kolju, puh. 040 5598 621, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai
tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen Oma Vantaa -asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä ne oikaisuvaatimukseen mukaan. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupunginhallituksen yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa
(Aukioloajat: ma–ke 8.45–16.30, to 12.00–17.00 ja pe 7.45–15.30. Tarkista kesäajan ja arkipyhän aukiolo soittamalla tai osoitteesta https://www.vantaa.fi/vantaa-info)
Puhelin: (09) 83911 (vaihde)
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi.vantaa.fi/web/oikaisuvaatimus

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet tehnyt päätöksestä aiemmin oikaisuvaatimuksen. Kunnan jäsenenä voit tehdä valituksen, jos päätös on muuttunut oikaisuvaatimuksen takia.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat (ellet ole niitä aiemmin toimittanut oikaisuvaatimuksen yhteydessä). Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vahingonkorvausasiassa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus).

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän p**äätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa**, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän **päätökseen, joka koskee hankintaoikaisua**, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

3.3. Tähän **päätökseen, joilla on päätetty olla käyttämättä etuosto-oikeutta**, ei saa hakea muutosta.
(Etuostolaki 22 § 3 mom.)

3.4. Tähän oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun **päätökseen, joka koskee verotusta**, ei saa hakea muutosta.
(Veronkantolain 51 § 1 mom. ja 50 § 7 mom.)

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.
Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:
1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on

myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.
Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakuaika suorahankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suorahankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suorahankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suorahankintaa koskevaa ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suorahankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suorahankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 120 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 240 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 350 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus(at)oikeus.fi
asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Voit tehdä valituksen myös, jos olet kunnan jäsen. Poikkeuksen tähän muodostavat vaikutukseltaan vähäiset muutokset muuhun asemakaavaan kuin ranta-asemakaavaan. Näihin vaikutukseltaan vähäisiin muutoksiin kunnan jäsenellä ei ole valitusoikeutta. Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa
- muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta
- supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita
- nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla
- heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä tai
- muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen voi tehdä myös
- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita. Kunnan jäsenen ja asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079, Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen eli päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Valituksen voi tehdä myös asiassa julkista etua valvova viranomainen.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisten katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet

- ostaja tai
- myyjä.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä:

- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje Hallintovalitus hallinto-oikeudelle yksilöasioissa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/ erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15